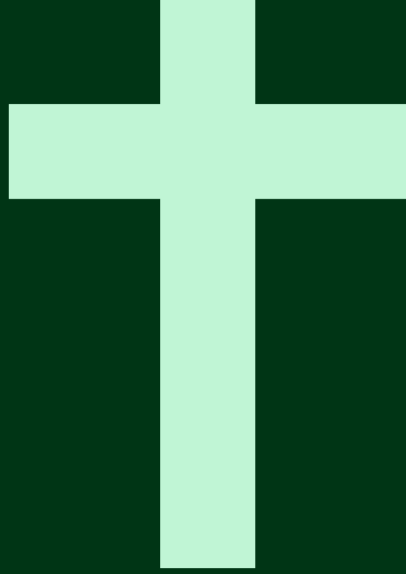

Ọ̀wàk Nwì Ma Rùk
Nè Fì

New Testament in Yamba

Nwàk Nwì Ma Rùk Nò Fì
New Testament in Yamba

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Yamba)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
c475d5b3-da44-51cf-93ca-f255b72fe481

Contents

Màtiyò	1
Mak	51
Luk	80
Jon	129
Ngàa Ntum Jisòs	169
Rumà	218
1 Korè	241
2 Korè	264
Gàlesiyà	278
Efesò	287
Filipiyà	295
Kòlosì	301
1 Tètàlonikà	307
2 Tètàlonikà	312
1 Timatì	315
2 Timatì	322
Taitòs	327
Filimù	330
Hibrù	332
Jem	350
1 Pità	356
2 PITA	363
1 Jon	368
2 Jon	374
3 Jon	375
Jud	376
Bum Nwì à Nìtsè' Fa	378

Ntirè nè Bèboŋ nè MÀTIYÒ

Ntirè nè bèboŋ nè Màtiyòènə sə tsə' də Jisòs ŋkum ŋgà gəm bwij nè Nwi à kà' də yi nè vèə nə. Nà' sə tsə' də bum sə Jisòs à gù sə, à ye bum sə wo ànə còm yà' ndzənə ŋwàk rùk nè zəm nə, ya bwij rij də yi ŋkum nə nè zìnə.

Ŋwàk ènə togə Jisòs də nà'a cicà nè ghaŋ nè yi tse' ŋəŋ ŋgòtsòho rəŋsə fa bwij lùuk Nwi yi nə. Yi tse' ŋəŋ sè' yi ŋgòtsòho fa bwij nzak gaŋ ŋkum Nwi.

*Ŋgwì Bù nè Jisos Krest A Tesə Bohòwo
(Luk 3:23-38)*

¹ Yè'e mvè'nè ŋgwì bù nè Jisos Krest à tesə bohòwo à ye. Jisòs à tesə bohòŋgwì bù nè Devid. Devid à tesə bohòŋgwì bù nè Abràham.

² Abràham dzə Azik;
Azik dzə Jàkop;

Jàkop dzə Judà bə bwe ma ye wèŋ.

³ Judà à dzə Perè bə Zerà. (Liŋ ma àwo à ye də Tamà.)

Perè dzə ye Hezròn;

Hezròn dzə Ràm;

⁴ Ràm dzə Aminadàp;

Aminadàp dzə Nasòn;

Nasòn dzə Samòn;

⁵ Samòn dzə Bowàs. (Liŋ ma Bowàs à ye də Rahàp.)

Bowàs dzə Obè.

(Liŋ ma Obè à ye də Rus.)

Obè nə à dzə ye Jesi;

⁶ Jesi à dzə ŋkum Devid yi.

Devid nə dzə Sòlomù. (Ma Sòlomù nə ànə ye to me ŋgwe Yùriyà sè'.)

⁷ Sòlomù dzə Rèhobòm;

Rèhobòm dzə Abijà;

Abijà dzə Asà;

⁸ Asà dzə Jèhosafà;

Jèhosafà dzə Joràm;

Joràm dzə Uziyà;

⁹ Uziyà dzə Jotàm;

Jotàm dzə Ahàs;

Ahàs dzə Hèzikayà;

¹⁰ Hèzikayà dzə Mánasi;

Mánasi dzə Amòn;

Amòn dzə Jòsayà;

¹¹ Jòsayà dzə Jèkòniyà bə bwe ma ye wèŋ. Yi à dzə yà' ghà nè bùu Babilòn wèŋ à kè ko kùrə lòbùu Izùre wèŋ la'à wo co ŋkwèŋ yà'a.

¹² Ghà nè wo ànə jəŋ lo me wo mvwe' lak Babilòn anə ve'nə fana Jèkòniyà dzə Seatì;

Seatì dzə Zèrubabè;

¹³ Zèrubabè dzə Abiyù;

Abiyù dzə Eliyakim;

Eliyakim dzə Azò;

¹⁴ Azòdzə Zadòk;

Zadòk dzə Acim;

Acim dzə Eliyù;

¹⁵ Eliyù dzə Eliyazà;

Eliyazà dzə Matàn;

Matàn dzə Jàkop;

¹⁶ Jàkop dzə Jòsep nè yi à ye ndu Mèri. Mèri nè yi à ye ma Jisòs, wo to yi mok də Krest. (A yà'a də, ŋkum ŋgà gəm bwij.)

¹⁷ A yà'a də, ye jəŋ muni'i Abràham kə dzeŋ muni'i Devid, yà' sə nitsè' də tàcicii bwij à ye hum-ncòp-kwè. Ye jəŋ bwi muni'i Devid kə dzeŋ mvè'nè wo à ko lòbùu sə mvwe' lak Babilòn fana tàcicii bwij à ye sè' hum-ncòp-kwè. Ye ŋga'a fa'nə kə dzeŋ mvè'nè wo à dzə Krest nə, a sè' hum-ncòp-kwè.

Wo Dzə Jisòs

(Luk 2:7)

¹⁸ Nsàp mandzè nè wo ànə dzə Jisòs Krest à ye mvmvè' nè'e. Jòsep à sə sak ma ye Mèri gù. Yi kà nà' ntòsè jə fana Mèri nə tse' zəm bə ŋàaŋ Yòŋsè nè Rəreŋ nə. Bwij à rəeŋ də Mèri bə zəm. ¹⁹ Jòsep à ye ŋwè nəmòk nè yi à sə gùgè bum ye pwe' bə mandzè nè kèkurè. Fana yi kà dzəm də yi fa Mèri marè'tu mtsətsə'rə bwij dzəm. Yi sə tsərə mvmvè'nè yi nə co'rə fis bo sənə nzak gù nè bə Mèri tse' nə gəe'. ²⁰ Yi ànə sə tsərə bum yè'sə fana masinjà Tà Nwi vè bohòyi ndzə loò,

nə duk fa yi də, <<Wùu Jòsep ngwi bə Devid, kà də wu wəp ngòjə Mèri də yi ye ngwe yo duk. Busə yi a tse' zam yà'sə bə nàan Yònsə nə Rəreŋ nə. ²¹ Mèri nə nə dzə mombam. Yi dzə nà', wù to fa yi liŋ də Jisòs, bəusə a yi nə yi nə fis bəu ye wèŋ mvwe' bəp awo sè wo guu.>>

²² Bum yè'sə à sə ye ve'nə pwe'fo' ngògù də ya yusə Tà Nwì ànə cep casə yà' mū cùhù ngàa tsòhòbum ye wèŋ bəuŋ və zìnə. Wo à tsè' də, ²³ <<Məwà'ngwèŋ nə yi ka n̄wəmbam riŋ yuk nə zəu. Yi nə dzə mwembam, wo to liŋ ye də Imanùwè.>> (Liŋ yà'sə də, Nwì cu venə wèŋ.)

²⁴ Jòsep ànə yəəŋ və fana yi gu megu sè' məm̀vè'nə masinjà Tà Nwì anə tsok yi sə. Yi jəŋ Mèri ngòye ngwe ye. ²⁵ Bə nà' à ka kè co ngwe bə ndum be'lə lok tè yi dzə mo nə. Yi à dzə nà', Jòsep to fa nà' liŋ də Jisòs.

2

Bəu Ma Ntonùm Wèŋ Və

¹ Wo à dzə Jisòs mvwe' məbuk lak Betèrèhem, mvwe' nzenɡòn Jùdiyà. Ghà nə wo à dzə yi nə, à ye nga Heròcu ŋkum yi. A ka ŋkəuŋ sap fana bəu səmòk sè wo ri fàha ŋkəŋkəŋ wèŋ və ma ntonùm. Wo à kè dzèŋ mvwe' lak Jòrosalèm, ² wo fek də, <<Ŋkum bəu Jus wèŋ nə wo dzə yi nə fòlè? Vès yə ŋkəŋkà ye nga nà' tesə kok ma nùm fana vès vè də vès kə kuksə yi.>> ³ Ŋkum Heròanə yuk bum yè'sə fana yà' fa yi ngə' ve'ε wùriŋ. Yà' fa bəu sè mvwe' lak Jòrosalèm pwe' ngə' sè'. ⁴ Fana yi to benə ngàa fa satikà' sè ghaŋ sè wo fagè Nwì satikà' məm̀mvwe' ndap Nwì nə ghaŋ nə, nə ye bə ngàa yə'rə fa bwiŋ lək wèŋ. Yi to benə yà' mvwe' m̀'fis, nə fek yà'wèŋ duk də, <<Wo à də wo nə dzə Ŋkum ngà gè m bwiŋ nə yè'e ma nə fò?>> ⁵ Wo duk fa yi də, <<Mvwe' buk lak Betèrèhem nə

mvwe' nzenɡòn Jùdiyà. Busə ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còm nòŋsə ve'nə də,

⁶ <Məbuk lak Betèrèhem nə mvwe' nze Judà, wù ka bəu ŋkəŋkum sè mvwe' nze Judà pwe' wù jə'rə ghak.

A ve'nə bəusə n̄wə nə mantombi mòok nə tesə bohòwù nə yi nə sə jəŋ ŋkə'rə bohòbəu am Izùre yi.>>

⁷ Ŋkum Heròanə yuk me ve'nə fana yi to swihi lo bəu sè wo vè ma ntonùm sə mvwe' mok. Yi fek tsə'rə yà'wèŋ ghà nə wo anə ye nga sèŋ nə ko' nə bəboŋ. ⁸ Yi ànə fek wes wo fana yi duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ du mvwe' lak Betèrèhem sə. Wèŋ kè dzèŋ, wèŋ lap tse' mvwe' sè mo nə cu sə bəboŋ. Wèŋ yə yi, wèŋ gu co mū riŋ ya mū nə geŋ kə kuksə yi yàm sè'.>> ⁹ Wo ànə yuk ve'nə, wo lo. A kè wès mandzə, wo ye fe'lə sè nə səmòk. Anə ye megu sè' ŋkəŋkà nə wo à yə nà' ma ntonùm nə. Nà' à sə lòmantombi wo tètè nà' kə təŋ mam mvwe' sè mo nə cu sə. ¹⁰ Wo à kwa, ni' mòk boŋ wo ve'ε nsàp mòk, m̀vəsə wo ànə ye ŋkəŋkà nə! ¹¹ Wo ni lo munda'à anə, nə ye mo nə bə ma ye Mèri. Wo təŋ bə tumfərə, nə kuksə mo nə. Wo muk bəam awo, nə fis dasə fa mo nə bum səmòk. Bum sè wo à fa yi sə à ye nsàp mbàm mòk nə wo togè nà' də guu. Bə nsàp làmindà mòk nə wo to nà' də frankisì. Nə ye bə nsàp mve' nəmòk nə wo togè nà' də meè.

¹² Anə geŋ, Nwì tipsə wo ndzənə lo də yà'wèŋ kà bohòŋkum Heròmok bwiŋ fohòlòfe'lè. Wo à bə' mandzə nə zok, nə foho lo la'à wo.

Wo Caŋsə Lòjisòs Mvwe' Lak Ijip

¹³ Bəu yè'sə ànə lo wes me fana masinjà Tà Nwì kə cep bohòjòsep ndzə loòdə, <<Lòkok m̀tsə, nə jəŋ mo nə bə ma ye, wenə wèŋ caŋ lo mvwe' nzenɡòn Ijip. A kè dzèŋ fo', wèŋ cum tètè nùmbu nə mū tsè' wèŋ də wèŋ bwi foho və ŋkuŋ. Mè

dak yè'sə bùsə ñkum Herò nə lap mandzè də yi zə nà'.>> ¹⁴ Jòsep à lòkok nòŋ, nə jəŋ mo nə bə ma nə wèŋ pwe', wo caŋ lo noon mvwe' lak Ijip anə ndzəmè. ¹⁵ Wo à cu fo' tètè Heròkpɔ. Yè'sə ànə ye ve'nə ya yusè Tà Nwì ànə cep casè cùhu ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ ye zìnə. Yusè wo à cèp sə à ye də, <<Mù a to fis vè mo àm mvwe' nzenğòŋ Ijip.>>

Nkum HeròZə Wes Bəbwenke' Wèŋ

¹⁶ Ghà nə Heròànə riŋ nga'a də bùu sè ma ntonùm wèŋ sə bərə yi laŋ fana ntəm yaaŋ yi wùriŋ. Yi fa ñaŋ də wo lo mvwe' lak Betèrèhem nə ye bəbwe buhu lak sè yà' kəp fo' pwe', nə zə bwenke' sè mbəmbam. Yi də wo zə sè wo luumngòŋ ba nə foho və ma ñkwèŋ pwe'. Yi à sə cèp yè'sə, yi sə fuhə lo bə mvək nə bùu sè wo à vè ma ntonùm wèŋ à tsè' yi də sè nə à tesə nə. ¹⁷ Yè'sə ànə gə fana yusè Jèrèmiyà nə yi à ye ngà tsòhòbum Nwì ànə cep bùuŋ vè zìnə. Yi ànə cep də,

¹⁸ <<Ŋgì mòk sə yuhu vè mvwe' lak Ramà.

A ñgì ñgùŋ bə waŋ ve'ε nəbɔp. Recà sə wa bwe ye wèŋ.

Yi sə wa yà' nsàp nə wo tsəpsə yi bùu,

bùsə wo kpɔ wes pwe' nə pwe'.>>

Jòsep Bə Mèri Fəsə Ko' Jisòs Sə Ijip

¹⁹ Herò nə ànə kpɔ fana mas-injà Tà Nwì à vè bohòJòsep ndzə loòmvwe' nzenğòŋ Ijip anə sèmok, ²⁰ nə dak fa nà' dak də, <<Lòkok mɔtsè, nə jəŋ mo nə bə ma ba fo'. Wenə wèŋ bwi lo mvwe' lak Izùrɛ, bùsə bùu sè wo ànə sə lap mandzè də wo zə mo nə sə a kpɔ wes pwe' laŋ.>> ²¹ Fana Jòsep lòkok, nə jəŋ ma mo nə, bə mo nə wèŋ bwi foho və fe'lə mvwe' lak Izùrɛ. ²² Jòsep ànə yuk də Acilaòà kok gaŋ tɛ' ye Heròco ñkum Jùdiyà yi fana yi wəp ngòcu mɔmvwe' ànə. Wo à kè tipse fe'lə yi ndzə loòsèmok fana yi lo kə

cum mvwe' nze Galili. ²³ A kè dzèŋ fo', yi ci lak ye mɔmvwe' nèmòk nə wo to fo' də Nazàrɛ. Yi ànə gə ve'nə fana yusè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèp bùuŋ vè zìnə. Yusè wo à cèp sə də, <<Wo nə to fa mo nə liŋ mok də ñwè lak Nazàrɛ.>>

3

TsətsòhòNə Jon

Ngà Bàptesə Bwiŋ

(Mak 1:1-8; Luk 3:1-9, 15-17; Jon 1:19-28)

¹ Mvək ànə à ye, nga Jon ngà bàptesə bwiŋ à vèə, nə sə tsoho nzak Nwì. Yi à sə cu sə ngəà, bwiŋ sə tesə və mvwe' nzenğòŋ Jùdiyà nə sə kə yuk yusè yi sə cèp. ² Yi à sə tsòho dak də, <<Wèŋ kupsə, nə bwi fa bɔp awèŋ ñkwèŋ, njo nə gaŋ ñkum sè mɔbu kəp ngòye sə nzenğòŋ feŋ laŋ.>>

³ Nwè nèmòk à ye ngà tsòhòbum Nwì taŋntèŋ nə liŋ ye à ye Izayà nà'a à dak də,

<<Ŋgì ñwè nèmòk sə cèp torə vè sə ngəà, nə sə yuhu də, <Gù tsə'rə fa Tà Nwì mandzè ye, rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèè mandzè ngògì cà ca.>>

Yi à sə cèp yè'sə nga yi sə dak yà'sə Jon ngà bàptesə bwiŋ nə. ⁴ Jon à sə ni nsàap cèək mok sè wo à sə gù yà' bə nwèes nàm nèmòk nə wo togè nà' də kàme. Yi à ni tse' korə ñgùp sə mbwèe yi. Yi à sə zə ñgwim bə nu. ⁵ Bwiŋ à tesə vè mvwe' lak Jòrosalèm nə ye nzenğòŋ Jùdiyà pwe' ngòkè tsèŋ yi. Mok sə və mvwe' lak sè yà' kəp ndzəp Jòridàŋ pwe'. ⁶ Wo à vè, nə dak də wo kəàcù bə bɔp awo laŋ fana yi bàptesə yà'wèŋ sənə ndzəp Jòridàŋ nə.

⁷ Jon à yə nga bəp bù Faràsi bə bəp bù Sadusi wèŋ sə kpəəŋ vèə də yi bəptesə wo. Yi dak fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ ñgwì bù no, tsè' wèŋ nga'a ndà də wèŋ caŋ, nə swirə ngə' nə Nwii nə fa bwiŋ è? ⁸ Wèŋ gə yusè aco yà' ni tsok də wèŋ bwiŋ

fa bup awèŋ ñkwèŋ laŋ. ⁹ Wèeŋ kà dè wèeŋ sè tsèrè dè wèeŋ nè swirè bhuusè wèŋ sè duhu dè, <Tàcici avès à ye Abràham> duk. Busè mù sè tsè' wèŋ dè aco Nwì jəŋ liis yè'e, nè gu fa Abràham bwe bə zeŋ. ¹⁰ Yuk a. Njàm nè nòsə kù' ngògbè' màk tu nè sè mbwè. Tu nè fòpwe' nè nà'a kà-a nto'o sè bəboŋ zəm, wo nè gbɛ' mak nà' sè nze, nè te' teŋ gèsə nà' sè misè. ¹¹ Mɛ bəptəsə mɛgù yàm bwìŋ bə ndzəp ngònìtsè' dè wo a bwìŋ fa bup awo ñkwèŋ laŋ. Nwè nè yi nè və maŋkwèeŋ mɛu nè bəptəsə bwìŋ ye bə Yòŋsè nè Rərəŋ nè nè ye bə mis. Yi yam ghak mɛ yi. Mù ka yè'e kəkùrè co mù bək fa yi kùuŋgùp ye yeŋ. ¹² Yi tse' wàam nzaŋ ye ndzə bohòyi ngòcìs nzaŋ bə zeŋ. Yi nè nəmsə nzaŋ sè mɛ tàpə, nè teŋ dzèdzèə sè sè mvwe' mis nè nà'a kà liigè.>>

Jon Bəptəsə Jisòs
(Mak 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³ Mvèk nè Jon à sè bəptəsə bwìŋ ànə à ye fana Jisòs ye'e mɛ'rə nzenɡòn Galili, nè lo mvwe' ndzəp Jòridaŋ. A kə dzèŋ fo', yi kə ye Jon dè nà'a bəptəsə yi. ¹⁴ Jon lap mandzè ngògù dè ya Jisòs teŋsə. Yi duk fa Jisòs nè dè, <<A nè ye co wu bəptəsə mɛ wù, wù sè və bwìŋ dè mɛ bəptəsə wu mù yè'sə va?>> ¹⁵ Jisòs duk fa nà' dè, <<Mù rì vɛ'nə sè' laŋ, bəptəsə mɛ ntèŋ. Busè a gù-a vɛ'nə ye dè a gù yà'sə yusè yà'a kəkùrè bohòNwì.>> Yi ànə duk vɛ'nə, Jon nè dzəm. ¹⁶ Mvèk nè wo ànə bəptəsə wes yi ntèŋ fana Jisòs tesə kok sè ndzəpə anə. Ntòbu à mùhu nòŋ to. Yi ye nga Yòŋsè nè Nwì nè tsə tesə və mbwa co kəkəbùŋ, nè kə naaŋ yi mətuhù. ¹⁷ Anə geŋ, ngì mòk cep tsoŋ mɛbu anə dè, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm yi sè ntɛù mù. Mɛ kwagè bohòyi vɛ'e wùriŋ.>>

Satà Mùmsə Jisòs
(Mak 1:12-13; Luk 4:1-13)

¹ Yòŋsè nè à jə lòJisòs mvwe' səmok sè ngəà dè ya Satà nè yi ñkum ze' nè mumsə ja'a nà'. ² Ghà nè yi à cu fo' ndzəm hum kwè bə maraŋ sè' hum kwè nga yi ka mɛzəp yumok kə cùhù gesə lok fana nje yaŋ yi. ³ Fana Satà nè və bohòyi, nè duk fa Jisòs dè, <<A ye-a dè wu mo Nwì, cep-a ya liis yè'e buuŋ na beŋ nga wu zɛ.>> ⁴ Jisòs à duk fəsə fa nà' dè, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə Nwàk Nwì duk dè, <Kaco ñwè cum megu bùu ñàaŋ zuzu yeŋ.>> ⁵ Anə geŋ, Satà nè jə lo Jisòs mvwe' ntəm lak nè rərəŋ nè. Ntəm lak nè rərəŋ nà'nə, a lak Jòrosalèm. Yi kə tes nà' mɛ ndùndap Nwì nè ghaŋ nè, mvwe' sè yà' sàp wùriŋ, ⁶ nè duk fa Jisòs nè dè, <<A ye-a dè wu mo Nwì, wù li gbɛ tsoŋ lo-a sè nze-è. Busè yà' cu ndzənə ñwàk Nwì dè, <Nwì nè fa masinjàa ye ñaŋ ngòjə ñkərè bohòwù, dè yà'wèeŋ kotse' wu mɛtsə bə bo awo ya wu nè kà kù nè kù ta.>> ⁷ Jisòs cep fəsə fa yi dè, <<Nwàk Nwì sè duk sè' dè, <Wù ka tse' ngòbɛə ja'a Tà nè yi Nwì yòyeŋ.>> ⁸ Satà nè jəŋ mali lo yi mɛmvwe' tu nda mòk nè nà' sàp lòmɛtsə vɛ'e wùriŋ. Wo à təŋ mbwa, yi niŋ tsok fa Jisòs lak bə ghàak sè sənə nzenɡònè'e pwe'. ⁹ Yi duk fa nà' dè, <<A ye-a nga wù təŋ-na bə tumfərə, nè kuksə mɛ fana bum sè wù sè yə yà' yè'e pwe', mɛ nè fa wu yà'.>> ¹⁰ Jisòs duk fa nà' dè, <<Satà, coho gesə fo'. Nwàk Nwì sè duk dè, <Nwè tse' ngòkùksə mɛgù Tà nè yi Nwì ye, nè fak megu sè' bohòyi yìyi.>> ¹¹ Yà'a mvwe' sè Satà nè à mè'rə Jisòs, nè lo. Masinjàa Nwì wèŋ və, nè kə jəŋ ñkərè bohòJisòs nè.

Jisòs Yèto Fàk
Mvwe' Nzenɡòn Galili
(Mak 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Jisòs ànə yuk dè wo nisə Jon ndapndzəm fana yi ye'e lo yuye

mvwe' nzenḡòḡ Galili. ¹³ Yi à ka mok mvwe' lak ye Nazàre cum. Yi à kè cu mok mvwe' lak Kàpanùm. Kàpanuum m̀lak mòk nè nà'a ḡḡ tèm Galili. Tse' nze nè fo' bùu Zebulòbè bùu Naptalè wèḡ. ¹⁴ Yi à kè cu fo' ya yusè ḡḡ tsòhòbum Nwì nè liḡ yee Izayà à cèep ye zìnè. Yusè yi à cèp sè dè,

¹⁵ Nze bùu Zebulòbè bùu Naptalè nè nà' k̀əp mvwe' ndzəp nè ḡḡḡ, nè nà'a ḡḡ wù to càsè Jòridàḡ. Wo togè nze nè dè Galili, lak bù mvumvum wèḡ.

¹⁶ Wèḡ sè wèḡ cugè sənə ndzəm, wèḡ a yə mareḡ mòk nè ḡḡḡ. Mareḡ nè nè rēḡ bohòwèḡ sè wèḡ à sè cu sè mvwe' nzenḡòḡ ḡḡ' k̀ə yà'a.

¹⁷ A yè jə mvək ànə, Jisòs sè tsoho k̀ə' ncèp ye. Yi sè duk dè, <<Wèḡ kupsə, nè bwi fa b̀p awèḡ ḡkwèḡ, bùsè ḡḡ ḡkum sè m̀bu k̀əp ḡḡyè sè nzenḡòḡ fèḡ laḡ.>>

Jisòs To ḡḡà Fàak Ye
Sè Mantombi Kwè
(Mak 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ M̀sè Jisòs à sè ḡ ḡḡ tèm Galili fana yi ye ḡwè nəmòk bə moma ye wo ba. Wo à ye Saimù (nè wo togè yi sè' dè Pità) bə Andrù. Wo à ye ḡḡà ko fuk ḡḡ wo sè fuk bə ram. ¹⁹ Jisòs duk fa yà'wèḡ dè, <<Wèḡ b̀' vè m̀ ya m̀ yə'rə wèḡ ḡḡko jə vè fa m̀ bwìḡ.>>

²⁰ Wo à yuk vè'nə ntèn, wo me'rə mak nonḡə ram awo sè, nè yuḡ lo yi. ²¹ Yi à lòḡhà, yi ye fe'lə mok sè' bwìḡ ba. A ye sè' bwe ḡwè nè mò'fis. Liḡ awo à ye Jem bə Jon. Liḡ tè' awo à ye dè Zebèdi. Yi à yə wo ḡḡ wo cu sè ḡḡwesè bə tè' awo nè wèḡ ḡḡ wo sè ḡḡ tsə'rə ram awo. Jisòs to wo. ²² Wo à yuk ntèn, wo me'rə ḡḡwes awo bə tè' awo sè', nè yuḡ lo Jisòs nè.

Jisòs A Yə'rə Bwìḡ,
Nə ḡḡsə ḡḡà Yiyāḡ Wèḡ

²³ Jisòs à k̀ə' nzenḡòḡ Galili pwe'. Yi sè yə'rə bwìḡ m̀mvwe' ndap

pìriyà bùu Jus, nè sè tsoho Ntirè nè Bèboḡ nè nà'a bə nzak ḡḡ ḡkum Nwì nè. Yi à sè ḡḡsə bwìḡ bə nsàp yiya nè fòpwe' nè wo à tse'. ²⁴ Bwìḡ à yuk lòwes yusè yi à sè ḡḡ sè mvwe' lak yà'sə, nè ye mvwe' nze Sìriyà nè pwe'fo'. Yà'sə à ḡḡ, wo sè jə vè fa yi bùu sè wo à tse' nsàp yiyāḡ nè fòpwe'. Mok à ye bùu sè yòḡsè ze' à ye ndzə ni'i wo, sè wo sè ḡḡ nènd' bə sè wo à k̀ə sak k̀ə' ni' mamòk wèḡ pwe'. Wo à jə vè wo vè'nə, yi ḡḡ wo pwe', wo ḡḡ. ²⁵ M̀fèḡ-bwìḡ à tesə, nè sè yuḡ lo yi. Bùu yè'sə à tesə vè mvwe' Galili, Dìkàpolis, Jòrosalèm, Jùdiyà nè ye ma ndzəp Jòridàḡ mamòk.

5

Jisòs Tsòho Nza' Nwì
M̀ Ndàhà
(Luk 6:20-23)

¹ Jisòs à yə mvè'nè bwìḡ à kè m̀ wùriḡ fana yi kok lo m̀mvwe' nda nəmòk. ḡḡà fàak ye wèḡ à kè ḡḡm yi ḡḡ fana yi cum tsoḡ nze, ² nè yeto ḡḡyè'rə wo duk dè,

Kwəkwa Nè Nà'a Zinè

³ <<A rēḡsi bohòb̀ sè wo rì dè wo ka k̀k̀rè bohòNwì yèḡ, bùsè tse' ḡḡ sè m̀bu nsàp bù ànə.

⁴ A rēḡsi bohòb̀ sè wo sè t̀, bùsè Nwii nè yisə fa wo ndzəplis awo.

⁵ A rēḡsi bohòb̀ sè wo f̀, bùsè Nwii nè ḡḡsə wo bə yusè yi à k̀ dè yi nè fa bùu ye wèḡ.

⁶ A rēḡsi bohòb̀ sè tsətsərè awo cu ḡḡ ḡḡḡ ḡḡḡ yusè yà'a k̀k̀rè bohòNwì, bùsè Nwii nè kè ze'sə wo bə yusè wo sè tsərə sè.

⁷ A rēḡsi bohòb̀ sè wo kòksəḡ manziḡ bohòbwìḡ, bùsè Nwii nè kòksə manziḡ bohòwo sè'.

⁸ A rēḡsi bohòb̀ sè wo tse' ntəm sè rərəḡ, bùsè wo nè kè yə Nwì bə lis.

9 A reŋsi bohòbùu sè wo fagè fifi mattsətsə'rəò bwij, bùusè Nwii nè to wo də bwe ye.

10 A reŋsi bohòbùu sè bwij sə yeŋsə wo ngə' njo nè wo sə gù yusè yà'a kəkurè bohòNwi, bùusè tse' gaŋ sè mabu sə nsàp bù ànə.

11 <<A reŋsi bohòwèŋ nga bwij sə yàk wen, sə fa wen ngə', nè sə ci' nsàap mwwees sè bup pwe' mu tuhù wèŋ njo nè wèŋ sə yù mandzè àm.

12 Wèŋ kwa, nè kà fù' bùusè wèŋ nè kè tse' lèlèk mabu ŋkùntèŋ. Yà'a mègù sè' mvə'nè wo ànə yeŋsə ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ sè wo à ye to mantombii wèŋ ngə' sè' ve'nə.>>

*Ngàa Gaŋ Ŋkum Nwi Wèŋ
Ye Co Ci' Bə Mareŋ
(Mak 9:50; Luk 14:34-35)*

13 <<Wèŋ co ci' bohòbwij sə nzeŋgòŋ pwe'fo'. A ye-a nga ci' cwè'lə bup, mandzè nè ngògù yà' ləm fe'lə kà mok ye. Yà' kà fàk mok tse', wo nè kə'mak yà' sə nze, maŋgòŋ nəŋ ca kù mbwa.

14 <<Wèŋ co mareŋ bohòbwij sə nzeŋgòŋ pwe'fo'. Wo ci tes-a lak mutù nda, kaco yà' ye sèswihì yeŋ.

15 Kaco ŋwè bwe' laàm, nè swihì nà' sənə tasà yeŋ. Yi nè tes nà' mənə yumok jəja ya nà'a sə reŋ bohòbwij mu nda'à anə pwe'. 16 Yà' mègù sè' ve'nə də wèŋ gù mareŋ awèŋ reŋ bohòbwij. Nà'a reŋ ya nga wo yə bəbo awèŋ nè wèŋ sə gùu, wo kuksə Tè' awèŋ nè yi cu mabu.

Yəyərè Nə Bə Nzak Lək

17 <<Kà də wèŋ tsəm də mù a vè ngòlèsə lək Musi nè ye bum sè ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ à yərə fa bwij yà'a duk. Mù a ka ngòlèsə yà' və, mù a vè ngòkə gù fàak am də ya bwij riŋ də, yusè wo à yərə sə yà' kərə lòbə zeŋ. 18 Wèŋ yuk, nè tsərə tse' yusè mù sə cèp yè'e bəboŋ. A ye-a nga ntòbu bə nzeŋgòŋ cu mali mvə'nè yà'a yè'e, ye də mubè'lè yumòok nè kà ndzənə lək nè mò'fis momjo ve'e

coho tesə yuk. A nè kà cohòyuk tètè fàak awo kə me ŋkuŋ. 19 Ye də a ye-a nga mubè'lè lək mègù-a momjo ve', ŋwè kà nà' nòŋsè, nè yərə fa bwij sè' də wo kà nà' sè' nòŋsè, fana ye də ŋwè ànə nè ye momntilip mwwe' gaŋ ŋkum Nwi. Nə ye sè' də, a ye-a sè ndà pwe' nè yi nòŋsə lək sə, nè yərə fa bwij ngònòŋsə yà' sè' fana ŋwè ànə nè ye ŋwè nè ghaŋ mwwe' gaŋ Nwi. 20 Mù sə tsè' fa wen də, kaco wèŋ nè cu mwwe' gaŋ Nwi yeŋ tse'nga wèŋ dzəm zìnə ngògù yusè yà'a kəkurè bohòNwi nè ghak casə mvəsè ngàa yərə bwij lək nè ye bùu Farasi wèŋ gùgəò.

*Jisòs Yərə Fa Bwij
Bə Nzak Jəjò'
(Luk 12:57-59)*

21 <<Wèŋ ànə yuk də wo à duk fa bù njamòk wèŋ də, kà də ŋwè zə ŋwè duk. Də a ye-a nga ŋwè nəmòk zə mòk fana wo nè jəŋ və yi mwwe' nzak. 22 Mù sə tsè' wen nè nga'a nè'e də, a ye-a nga ŋwè nəmòk jòk bohòmòk wà jì njo, yi nè tse' nzak. Nə ye sè' də a ye-a sè ndà, nga yi to-a moma ye mòk də <Wu yu nè wà> fana yi nè ye li kaŋsurù ŋkuŋ. Nə ye mali sè' də, a ye-a nga ŋwè to ŋwè nəmòk də <Wùu ləm>, fana yi tse' ngə' nè ngòkə sə sə misə. 23 Ye də a ye-a nga wù də wu kuksə Nwi bə fəfa yò, nè kə dzeŋ-a mwwe' kàm nè wo fagè Nwi fəfa mbwa nè fana wù tsərə kok də moma yo mòk tse' jəjòk bohòwù, 24 wù me'rə tes yusè wù anə də wu fa sə fo', nè lo kə mesə və wen moma yònə. Wenə mèsə ŋkuŋ wù bwi və, nè kə fa Nwi fəfa yònə. 25 A ye-a nga ŋwè nəmòk də yi gù nzak wenə mu kot, boŋ ghak də wenə mesə bə mvək nè wèŋ ka mu kot anə ntòkə dzeŋ. Busè wu kə dzeŋ mu kot, yi nè fa wu ndzə bohòngà sak nzak. Ngà sak nzak nè nè fa wu bohòngà tam wèŋ fana wo nisə wu ndapndzəm. 26 Mù tsè' wu yusè zìnə də wu nè cum mam mbwa tètè tse'nga wù lək

wes mbàam sà, dolà kà cu ñkuñ wù tesà.

Nzak Sàhà

²⁷ <<Wèñ ànə yuk lañ də wo à duk də, ñwèe kà nto ko. ²⁸ Nè nga'a nè'e mù sà tsè' wèñ də, a ye-a nga ñwè nəmòk kùk mēgù-a ñwàñwè bə lis də ñwà nè'e bòco bə nà' noon fana ye də yi ko nto bə nà' sà ntəù yi yà'sə lañ. ²⁹ Ye də a ye-a nga lis yo sè ma mòk sà gù-a wu ñgògù bup fana wù fis mak tosə yà', a dzəm nà' ye lis yo sè ma zə. Bògha' də ni' yònə bisə ma mòk vè'nə ntèñ nə nonşə nè də yà'a cum fo' lòon, wù kə ni bə zèñ mvwe' ñgə' nè sà misè. ³⁰ Nə ye sè' də a ye-a nga bo ma zə yo sè gù-a wu ñgògù bup fana wù gwè' tiñ mak nà'. Bògha' nè də ni' yòo nə bisə ma mòk vè'nə ntèñ nə nonşə nè də nà'a cum fo' pwe', wù kə ni bə zèñ sà misè.

Nzak Ga'a Gù

(*Mat. 19:9; Mak 10:11-12; Luk 16:18*)

³¹ <<Wo ànə duk sè' də, ñwè nə yi duk-a də yi me'rə ñgwe ye fana yi com fa nà' ñwàk ndzə bohòdə yi mè'rə nà' lañ. ³² Nə ye də mù sà tsè' wèñ nga'a də, a ye-a nga ñwè me'rə ñgwe ye, nga ka bùu njo nè də nà' sà yù mbəmbam sà mbiñ yeñ fana ye də yi gù ñwà nə yi ñkuñ nà' ko nto. Ñwè nəmòk kə jə-a ñwà nè wo me'rə yi nà'nə, ye də ñgèñgàñ ko sè' nto.

Nzak Nkèñ

³³ <<Wèñ nà yuk sè' də wo à duk fa bù ñjamòk wèñ də, ñwèe nə kà wà kèñ basə. Də yusè ñwè kèñ yà' bohòTà lañ àlɛ yà' təəñ megu vè'nə. ³⁴ Nè nga'a nè'e mù sà tsè' wèñ də a ye-a nga wù də wu kak tes yusəmok fana wù kà kèñ lok nè kè' mò'fis. Kà də wu kèñ ntòbu duk, bùusè nà'a yà'sə kapràk Nwì. ³⁵ Kà ñgùp nze nè'e sè' kèñ bùusè nà'a yà'sə mvwe' sè Nwì tes kùu ye. Ñwèe kà lak Jòrosalèm sè' kèñ bùusè yà'a yà'sə ntəm lak ñkum nè ghañ nə.

³⁶ Ñwèe kà tu ye sè' kèñ lok, bùusè kaco wu gù kupsə riñ to nùəmtu nè mò'fis ñgòye fəfop kè səsən àlɛ' yeñ.

³⁷ Yusè wù duk-a də wu cep pwe', yà'a ye megu <Ñ bə Hai'> ba. A càsə-a mū mvè' ènə ye də yà' vè yà'sə mok bohòSatà.

Nzak Gù Fəsə Bup Bə Bup (*Luk 6:29-30*)

³⁸ <<Wo ànə duk sè' də, lis bə lis, nzòn bə nzòn. ³⁹ Nè nga'a nè'e mù sà tsè' wèñ də, ñwè nəmòk gù-a wu bup, wù kà yi bup gù fəsə fa. A ye-a nga ñwè nəmòk sam wu mbumbuk ma zə mpaan, wù me'rə yi sam wu mbumbuk ma ñkwip sè'. ⁴⁰ A ye-a nga ñwè somşə wu mū kot, nə jəñ cək yòfana wù me'rə yi jəñ nè ndzə tsətsə'rè nə sè'. ⁴¹ A ye-a nga ñgà tàm mòk ko wu bə ñàñ də wu bək bum ye, wù bək casə mvwe' sè yi də kùrə sə. ⁴² Ñwèe leñ-a yumok bohòwù, wù fa yi. Ñwè nəmòk duk-a də wu samsə fa yi yumok, wù samsə fa yi yà'.

Dzəm Bùu Sə Wo Bèngè Wu (*Luk 6:27-28, 32-36*)

⁴³ <<Wo ànə duk sè' də, dzəm ñge' yo wèñ, nə beñ bùu sè wo bèngè wu. ⁴⁴ Mù duk yàm nga'a də, dzəm bùu sè wo bèngè wu sə sè', nə sə leñ fa bùu sè wo sə yeñşə wu ñgə' wèñ piriya. ⁴⁵ Wèeñ gù vè'nə, wèñ ye bwe Tè' awèñ nè yi cu mabu nə, bùusè yi gùgè nùm ye nà' sə to bohòbùu sè bup bə sè bəbon wèñ pwe' yəyərè. Nə ye fe'lə sè' də yi gùgè mbùñ li bohòbùu sè bəbon bə sè bup pwe' sè' yəyərè. ⁴⁶ A ye-a nga wèñ sə dzəm mēgù bùu sè wo sə dzəm wèñ, ye də aco Nwì lak wèñ bùu yà? A mēgù-a bùu sè bup sè wo ñgàa benə mbàam tas yà'a wo gùgè ka sè' vè'nə yeñ à? ⁴⁷ Nə ye də a ye-a nga wèeñ cepsə megu-a ñge' awèñ, ye də yusè wèñ gù fis zok sə yè'sə yà? Mù də bù pegè wèeñ gùgè sè' vè'nə àlaa. ⁴⁸ Wèñ tse' ñgògù bəbon bə bum pwe' mvè'nə Tè' awèñ nè mabu gùgèə.

6

Kà Bum Njo Nè Bwiin Ye Nga Wo Kwasə Wu Gù

¹ <<Jəŋ ŋkərə də wu kà fàha Nwii yo mantombii bwiin də ya wo kwasə wu gù. Busə wu gù-a bum yè'sə mvwe' bwiin vɛ'nə fana Tè' yo nè yi cu mabu nə kà wu lək. ² Ye də a ye-a nga wù də wu fa ŋwè nè yi ka yumok tse' yumok fana wù kà də wu yəm busə yà' ŋki duk. A yəmgè nsàap ŋkii yà'sə ŋgàa tè'əŋkup yà'a. Wo gùgè vɛ'nə mvwe' ndap piriya bə ŋgə mandzə də ya bwiin ye wo, nə kwasə wo. Mə tsə' wɛŋ kek də wo gù vɛ'nə yà'sə ye də wo tse' wes lələ' awo yà'sə laŋ. ³ Bəboŋ də wu dzəm-a ŋgòfa ŋgà jii yumok fana wu gù co bo ma mòk kà yusə bo ma mòk sə gù ri. ⁴ Yà'a nə ye səswihi, fana Tè' nè yi yəgè mvwe' səswihi nə nə lak wu.

Nzak Piriya (Luk 11:2-4)

⁵ <<Nə ye də wɛŋ cu ŋgògù piriya fana wɛŋ kà də wɛŋ gù co ŋgàa tè'əŋkup yà'a duk. Wo dzəmgè ŋgòlòkok təəŋ mɛtsə, nə sə lɛŋ piriya mɛmvwe' ndaap piriya nə ye mvwe' ga'a ndumandzə wɛŋ də ya bwiin ye wo. Mə tsə' wɛŋ zinə də nsàp bə ànə gù vɛ'nə yà'sə, ye də wo tse' lələ' awo yà'sə laŋ. ⁶ Yusə də wu dzəm ŋgògù piriya fana wù ni lo ndzə rum nda'ə wù, nə kosə ncù, nə gù piriya bohòTè' yo nè yi cu mvwe' səswihi nə. Wu gù mvə' ànə fana Tè' yo nè yi yəgè bum sə yà'a səswihi nə nə lak wu. ⁷ Nə ye sè' də wɛŋ cu ŋgògù piriya nə fana wɛŋ kà də wɛŋ sə dɛhɛ yiskok yusə yà' ka fək tse' co bə pegè wɛŋ duk. Wo tsərgè yəwo də wu lɛŋ-a, nə sə cep fəsə sè' yusə wu cèep sə tətè àlɛ, Nwii yuk piriya nə bəu zɛŋ. ⁸ Wɛŋ kà də wɛŋ ye co wo duk, bəusə ŋkuŋ wù sə muk cù ŋgòfek Tè' yo nə yumok

fana nga yi nə riŋ lo ye yusə wù sə dzəm bohòyi sə tè.

⁹ <<Ye də wɛŋ nə sə lɛŋ mɛmvvək nè'e:

<Tè' avès nè wù cu mabu, kəkùksəə ye bə liŋ yo.

¹⁰ Gaŋ ŋkum yòsə və.

Yusə wù dzəm də yà'a fak, wù gù yà' fak sə nzenɡòn sè' mɛmvvè'nə wu gùgè bum yo sə fak mabu.

¹¹ Fa a ves bɛŋ sə vɛs nə zə yà' ntinə.

¹² Swi fa vɛs bəp avès sè' mvə'nə ves swi fagè bəu sə wo gùgè ves bəp.

¹³ Nə kà ves mvwe' sè co məmumsə kə tseŋ ves jə lò.

Mvwe' sè Satà nə cu, wù caŋsə gesə fis ves fo'.*>

¹⁴ Busə a ye-a nga ŋwè gù wu bəp, wù swi fa yi fana Tè' yo nè yi cu mabu nə nə swi fa wu yòsə'. ¹⁵ Wu kà-a bwiin bəp sə wo gù bohòwù swi fa fana Tè' yo nə kà wu yòsə' swi fa.

Nzak Dzə Zuzɛ

¹⁶ <<A sè' də ghà nè wɛŋ sə dzə zuzɛ fana wɛŋ kà də wɛŋ gù tse' si awɛŋ co ŋwè nè njè sə ya yi, mvəsə ŋgàa tè'əŋkup wɛŋ gùgè yà'a duk. Wo gù tse'gè si awo co njè sə ya wo vɛ'ɛ də ya bwiin ye riŋ də wo sə dzə zuzɛ. Mə sə tsə' fa wɛŋ zinə də wo gù vɛ'nə fana ye də wo tse' wes lələ' awo yà'sə laŋ. ¹⁷ Ghà nè wù cu-a də wu dzə zuzɛ fana wù kwak si yo ləaŋ, nə swak tu yo bəboŋ. ¹⁸ Ya bwiin kà də wù sə dzə zuzɛ ri. A riŋ megu Tè' yo nè yi cu mvwe' səswihi nə yiiyi. Tè' yo nè yi riɡè yusə yà' cu mvwe' səswihi ènə nə lak wu yi.

Tse' Ghək Ma Məbu (Luk 11:34-36, 12:33-34)

¹⁹ <<Kà də wɛŋ loksə ghàha awɛŋ sə nzenɡòn fɛŋ duk. A fɛŋ mvwe' sè aco ndu bə nzək nə ye ŋgàa yè wɛŋ gù bəpsə yà'. ²⁰ Bògha' də wɛŋ loksə ghàha awɛŋ lɛ mabu. A mbwa mvwe' sè kaco nzək bə

* **6:13** 6:13 Aco ncèp ènə ye sè' də, Caŋsə fis gesə lo ves mvwe' bəp. Nwàha mok sə zəm naan gesə lo də, Gaŋ ŋkum sə yò, nàŋ ye sə yò, kəkuk ye sə yò, mvèsə nè mvèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

ndu nè ye nga yè wèŋ gu lok yà' yumok yeŋ. ²¹ Mù duk ve'nə bùsè mvwe' sè ghàha awèŋ cu-a fana ntəm awèŋ nè cum megu sè' fo'. ²² Lis yoo mareŋ nè ndzə ni'ì wù yi. A ye-a nga lis yoo bèboŋ fana ye də ni' yònə, nè rwiŋ bə mareŋ. ²³ Yà'a sè' də a ye-a nga lis yo ka bèboŋ yeŋ fana ye də ni' yòpwe' rwiŋ bə mandzəm. Ye də a ye-a nga ni' yo nè rwiŋ bə mandzəm ve'nə ye də a ngəŋgəi' ndzəm nè feŋ bùè.

Nwì Nə Ye Mbàm
(Luk 12:22-31, 16:13)

²⁴ <<Kaco ɲwè fak ɲkwèŋ bohòmasà ba yeŋ. Yi nè dzəm fis mòk, nè beŋ mòk kènə aco yi sə fak bohòmòk zìnə nè kà mòk nè co yumok jə lok. Kaco wù fak bohòNwì nè ye bohòmbàm yeŋ. ²⁵ Ye də mù sə tsè' weŋ də, kà də wèŋ sə te' ke'ca bə yòŋsəə awèŋ njo zuzə bə nəno kènə də bə cəək sè ngònitse' mɔ ni'ì wèŋ àlɛ' duk. Yam gha' ka yòŋsə ɲwè nè noŋsə zuzə yeŋ à? Nə ye sè' də yam gha' ka ɲgùpni' ɲwè nè casə cək yeŋ à? ²⁶ Wèŋ kək ja'a na swiŋ sè yà'a mɔbu yè'e nè. Wo kà yumok mənzuù bigè, nè kà sè' kɔp nè kà tàp sè' tse'. Wo ye-a sè ve'nə, Tè' awèŋ nè mɔbu fagè wo zuzə. Ghak yè'sə wèŋ kè swiŋ ɛ? ²⁷ A mɔŋgorè wèŋ ndà nè də aco yi naaŋ gesə nùumbu mok mənə nùumbu ye də bùsè yi jìk yi ɛ? ²⁸ Bə ma nè cək, wèŋ sə te' bə nzak cək ye bùu yà? Tsərə a bə nzàamŋaŋ sè yà'a fomgè yè'e mɔmvè'nè yà'a kùkgèə è. Wo kà ndàp caŋsègè, nè kà cək sè' ba'. ²⁹ Ye də mù sə tsè' weŋ də a megu-a sè ɲkum Sòlomù bə ghàha ye sè yi à tse' sə pwe', yi à ka nsàp cək mòk co nzàamŋaŋ yè'sə ni yuk. ³⁰ A ye-a də ɲgaŋ sè wà sè aco wù ye yà' ntinə, a ye zòŋ ɲga wo tèn səsə yà' laŋ yè'e Nwì sə jəŋ ɲkərə bohòwo ve'nə, ye də kaco yi jəŋ casə ghak ɲkərə bohòŋwè yeŋ à? Oòbùu am wèŋ, wèŋ ka Nwì ntəm awèŋ pwe' fa. ³¹ Bum

yè'sə nè yeè nè ve'nə fana kà də wèŋ sə te' ke'ca də vèes nè zə kok yè'sə yà lɛ-ò, vèes nè no kok yè'sə yà lɛ-òkè də vèes nè jəŋ kok cək yè'sə fòlɛ-òduk. ³² Bùsə a làpgè nsàap bum yè'sə guŋuŋ bùu sè wo ka Nwì riŋ. Bohòma ɲjàwèŋ fana Tè' awèŋ nè mɔbu riŋ də wèŋ tse' ɲgòtse' bum yè'sə pwe' laŋ. ³³ Làp to mantombi lɛ gaŋ ɲkum Nwì, nè ye ɲgòye kəkərə mantombii yi ɲkuŋ fana bum mok yè'e pwe' nè ye sè' sè yàwèŋ. ³⁴ Ye də ɲwèe kà də yi te' fa zòŋ duk, zòŋ nè te' tu ye yi. Nùumbu nè fòpwe' tse' ɲgə' nje kəkərə bə nùumbu nè.

7

Kà Nwè Nəmòk Sak
(Luk 6:37-38, 41-42)

¹ <<Kà də wu sak ɲwè nəmòk duk ya Nwii kà wu yòsè' kè sak. ² Mù duk ve'nə bùsè Nwii nè kè sak wu sè' mvè'nè wù sə sak bùu mok wèŋ. A sè' də mvè'nè wu fà' fa bwìŋ fana yi nè fàk fəsə fa wu sè' ve'nə. ³ Njo nè wu kùkgè mɔjɛp nè jo nè nà' cu mɔ lisè moma yo, nè swi də bès tɔ nè ghaŋ cu mɔ lisè wùu yè'e bùu yà? ⁴ Kènə aco wù duk fa to moma yo mòk də, <Tse' vesə lis ya mù fis fa wu mɔ jɛp nè mɔ lisè wu> nà'a, ɲga ɲkəkəkum jɛp nè jɛp cu ma mɔ lisè wù yè'sə va? ⁵ Wèŋ ɲgàa tè'èŋkup wèŋ, fis to lɛ ntòjɛp nè ghaŋ nè mɔ lisè wù nà'a ɲkuŋ ya wu nè tse' mandzè ɲgòyè rì nè jo nè nà' cu mɔ lisè moma yo nè.

⁶ <<Kà də wu fa bùu sè wo bèŋ bum sè yà'a rərəŋ bə ma nè Nwì duk, bùsè wo nè kà yà' co yumok jə. Wo nè nəŋ bupsə yà' bə kù, nè bùuŋ ko wu lù.

Mandzè Nè NgòTse' Yumok
(Luk 6:31, 11:9-13)

⁷ <<Lɛŋ Nwì ya yi nè fa wu, làap ya wu nè tse', kùum ya wo nè muk fa wu. ⁸ Bùsè ɲwè nè yi lɛŋ-a, ɲgèŋgàaŋ nè tse', ɲwè nè yi lap-a, ɲgèŋgàaŋ nè ye, ɲwè nè yi kum-a,

wo nè muk fa ñwè ànə. ⁹ Wèñ sè wèñ tɛ'ɛ bwe, mòk cu yo nè ñga mo ye læŋ-a beŋ, yi fa nà' lɪs à? ¹⁰ Kènə mòok yo nè mo ye fek-a də nà'a fa yi fuk, nà' fa yi no-ɛ? ¹¹ A ye-a ñga wèñ sè wèñ bɔp yè'e riŋ ñgòfa bwe awèñ bum sè bəboŋ, ye də aco Tè' nè mɔbu nə, nə fa bum sè bəboŋ bohòbɔu sè wo læŋ yi sè wèñ wùriŋ. ¹² Bum yè'sə də yusè wu dzəm-a də bwiiŋ gɔ fa wu, wù gɔ fa wo sè' ve'nə. Yà'a yusè lùuk Musi bə ncèep ñgàa tsòhòbum Nwi wèñ pwe' sè cèp ve'nə.

Mandzè Lùŋ
(Luk 13:24)

¹³ <<Ni mvwe' ncùu ñka' sè yà'a fəferè yà'a, bùusè ncùu ñka' sè wèwèñ sè yà' tse' mandzè nè bəboŋ yà'a, a mandzè kpɔ. Bwiiŋ ñkùuŋ sè wo sè yù lònà'. ¹⁴ Ncùu ñka' lùuŋ fəferè, mandzè nə gɔŋ te'lə sè' nèbɔp. Bùu sè wo yə mandzè ènə, wo mòom gha bùè.

Ri Tɔ Bə Nto'o Ye
(Mak 1:22; Luk 6:43-49, 13:25-27)

¹⁵ <<Wèñ jəŋ ñkərè bohòbɔu sè wo sè gù basè də wo ñgàa tsòhòbum Nwi yà'a. Wo vèə, wù sè ye mɔŋgùpni' də a nsùŋgaŋ ñga wo ma ndzə tsətsə'rè furù' nè bɔp. ¹⁶ Wèñ nə riŋ wo bə nsàp mandzè nè wo sè gù bum awo. Kaco lèmu zəm yuk mənə ntwìnənɛ' yeŋ, nə ye sè' də kaco wo kwiiŋ yuk pià mənə ndi'ntsəə sè' yeŋ. ¹⁷ Tɔ sè bəboŋ pwe' zəm gè nto'o sè bəboŋ. Tɔ sè bɔp zəm sè' nto'o sè bɔp. ¹⁸ Kaco tɔ nè bəboŋ zəm nto'o sè bɔp yeŋ. Tɔ nè bɔp kà nto'o sè bəboŋ sè' zəm bwiiŋ. ¹⁹ Tɔ nè fòpwe' nè nà' ka-a nto'o sè bəboŋ zəm, wo gwe' mak nà' sè nze, nə te' tɛŋ gesə nà' sè misə. ²⁰ Nà'a njo nè mù duk wèñ də wèñ nə riŋ bùu sè wo sè gù basè də wo ñgàa tsòhòbum Nwi sè wèñ bə nsàp mandzè nè wo sè gù bum awo sè.

²¹ <<Ka də ndàaŋwè pwe' nè yi togè mɔ də Tàa nè kè ni mvwe' gɔŋ

ñkum sè mɔbu sə yeŋ. A nè kè ni mbwa ñwè nè yi sə gù yusè Tè' am nè mɔbu nə sə dzəm də ñwèe gɔ. ²² Nùmbu sak nzak kè dzèñ nùu fana bwiiŋ ñkùuŋ nə sə kə dɔhɔ fa mɔ duk də, <Tà, Tà, mù də vès à sè cèp bum Nwi bə liŋ yo àlaa. Vès à be' fis fa bwiiŋ yòŋsəə ze' wèñ bə liŋ yo, nə sə gɔ bum mɔŋgəŋgèŋ sè' bə liŋ yo.> ²³ Mɔ nə tsok fa wo də, <Cohò gesə lo ñgɔ ni'ì mù fo', mù ka wèñ co bùu am riŋ yuk. Wèñ ñgàa gù bɔp wèñ.>

²⁴ <<Ñwè nè yi yuk-a ncèp àm nè mù cèep, nə gɔ mvè'nə mù duk sə, fana ye də yi co ñgà ñkərè nè yi à bom ndap ye mənə lɪs. ²⁵ Yi ànə ci nà' mbwa fana mbùŋ li, ndzəp rwiŋ bə fəfè wèñ pwe' bwi' ndap nə, nà' kà gbù bùusè wo à ci nà' mənə lɪs. ²⁶ Nə ye sè' də ñwè nè yi yuk-a ncèp àm nə, nə kà mvè'nə mù duk sə gù fana ye də yi ye co ñwè nè ləm nè yi à kè ci ndap nje mənə ñgwansa. ²⁷ Yi ànə ci wes nà' fana mbùŋ li, ndzəp rwiŋ bə fəfè wèñ kə bwi' ndap nə nà' gbɔ. Gbù nè nà' à gbùu nə à ka gbù nè jo yeŋ.>>

²⁸ Jisòs ànə cèp wes bum yè'sə fana mɔŋgo bù nè nà' ànə ye fo' nə à sèŋ mam təəŋ bə nsàp yəyərè nè wo yuk nə. ²⁹ Wo à sèŋ ve'nə bùusè yi à sə yərè ye sə zok co ñwè nè yi tse' ñàŋ. Yi à ka ye sə co bùu sè wo yərè fagè bwiiŋ lùuk Musi wèñ yà'a yeŋ.

8

Jisòs Mèsə Fa Ngà Kuturu Yiya Ye
(Mak 1:40-45; Luk 5:12-16)

¹ Jisòs ànə sə tsooŋ mündahà anə fana mɔŋgo bù mòk yuŋ yi ve'e nèbɔp. ² Anə geŋ, ñgà kuturu nəmòk vè, nə kə bùhɔ kè mantombii Jisòs, nə duk fa yi də, <<Tà, a bə-a wu co wù tɛsə mɔ na, wù gɔ fa mɔ yiya àm nè'e me.>> ³ Yi ànə duk ve'nə fana Jisòs fis bo, nə jwèŋ nà' bə zeŋ. Yi à sə jwèŋ nà', yi sè duk də, <<Mù dzəm læŋ, yiya yònə

nà'a me.>> Yiya ye nè à mè mègù fo' sè' ghà ànè. ⁴ Yi duk fa fe'lə nà' dè, <<Dù, nè kà ñwè nəmòk tsè' fa swì. Cà lògù bohòngà fa satikà', nè ni fa yi ni' yò, yi kùk ja'a wu. Yi kù' mèsè, wù fa fəfa nè Musi à duk nè, ñgòni tsè' fa bwìj dè yiyañ yòà mè lañ.>>

*Jisòs Bə Nkum Sojà Mòk
Nè Nwè Lakmum
(Luk 7:1-10)*

⁵ Jisòs ànè vè mvwe' lak Kàpanum. Mvè'nè yi à ni vè ntèn, ñkum sojà mòk kə tsej yi mütse, nè sè leñ nà'. ⁶ Yi sè duk fa Jisòs nè dè, <<Tà, mo mòk nè vesi cugəə yi sè tesə mɛ bə fàk, yi nòyiyañ nda'à mù anə ve'ε nè co wù kà cèp to. Yiya nè a kpəsə yi ni' nsàp nè co yi kà bùuñ lok.>> ⁷ Jisòs duk fa ngà' nè dè, yi nè vè kə gu mo nè ya nà'a gəñ. ⁸ Nkum sojà nè duk dè, <<Hai', kà wù vè Tà, bùusè mù kà kəkurə co wù kə ni munda'à mù yeñ. Cep megu le bə cù fana ya mo fàk àm nè nè gəñ. ⁹ Mù rì ve'nə bùusè mù yè'sə ñwè nè mù tse' ñkwàha bùu mok mantombii mù sè mù sè yuk bohòwo sè'. Sojàa mok cu sè wo yukgè yàwo bohòmù sè' yo. Aco mù to mòk duk dè, <Vəə>, yi vè. Mù duk fa mòk dè <Lòfa'>, yi geñ. Nè duk fa mali mòk dè <Gù yu yè'e>, yi gu yà'.>> ¹⁰ Jisòs ànè yuk yusè yi à cèep fana yi mərə, nè duk fa bohòbùu sè wo à yù vè yi fo' sè dè, <<Mù sè tsè' fa weñ ñkəm duk dè, a mègù-a sè mütsetse'rəə bùu Izure ma, mù kà ñwè nəmòk fo' nè yi tse' nsàp dzədzəm nè dè aco mù gu to fàk bə ncèp cù àm ye yuk.>> ¹¹ Yi duk fe'lə dè, <<Mù sè cèp zinə dè ntse' dinà nè mvwe' gəñ sè mubu sè kə wès numbu nè fana bwìj nè vè mvwe' bəop lak sè wo tse' ñgwii bwìj fo' zəzok, nè kə zə be'lə bə Abrahām wèñ. Wo zə be'lə bə Azik nè ye Jàkop wèñ bəbe'. ¹² Wo nè zə fo' ve'nə ñga bùu Jus sè a nè ye co wo zə fo' le wo sè, wo

nè be' fis gesə wo sè mbiñ mvwe' ndzəm. Wo nè cum ca sè wañ, nè sè zə nzòj.>> ¹³ Jisòs bùuñ duk fa bohònkum sojà nè duk dè, <<Bwì foho lòlak. Mvè'nè wù dzəm tse' sè ntuu wù yà'a, yà'a nè ye sè' ve'nə.>> Yiya mo ngà' nè à mè gù sè' ghà nè wo à sè cèep nè.

*Jisòs A Gəñsə Ngàa Yiyañ Nkùuñ
(Mak 1:29-34; Luk 4:38-41)*

¹⁴ Jisòs à kə ni munda'à Pità, nè tsej malii nà' mbwa ñga yi nònze bə yiyañ. ¹⁵ Jisòs jweñ bo ñwà nè fana yiya nè me. Nwà nè lokok, nè lap fa wo zəzə. ¹⁶ Numbu ànə à ye ñga nùm sè co tsə lòo fana wo jə vè fa yi bùu sè wo à tse' yònsəə ze' ndzə ni'ì wo ve'ε wùriñ. Yi à cèp gù ncèp mò'fis, nè be' fis wes ze' sè bə zeñ pwe'. Yi à gəñsə bùu sè wo à sə yaya wèñ sè'. ¹⁷ Yi à gù ve'nə ya yusè Izayà ngà tsòhòbum Nwì ànə ceep bùuñ vè zinə. Izayà nè ànə cep duk dè, <<Yi a jə lògesə wòwoo avès bə yiyañ avès yi bə tu ye.>>

*NgòBe' LòJisòs Gəgəñ
(Luk 9:57-62)*

¹⁸ Jisòs ànə ye mvè'nè bwìj mà ngə ni'ì yi wùriñ fana yi duk fa ngàa fàak ye wèñ dè bə yà'wèeñ to lo ñkùp ndzəp mamòk. ¹⁹ Fana ngà' nəmòk nè yi ngà yè'rè fa bwìj lùuk Musi cañ vè, nè kə duk fa nà' dè, <<Cicà, mù dzəm dè mɛ nè be' lo wu ma nè fòlòon fo' nè wù sè lòo.>> ²⁰ Jisòs duk fa nà' dè, <<Còp wèñ tse' mvòk co wo cum ca, swìj wèñ tse' ndap awo fana mùu mo ñwè mù kà mvwe' sè co mù nonse tson tu am nè noon yonse tse'.>> ²¹ Ngà fàk nəmòk duk fa yi dè, <<Tà, mɛ foho lo-a mañkwèñ, nè kə tuuñ tè' lam ñkuñ è.>> ²² Fana Jisòs duk fəsə fa nà' dè, <<Yuñ vè mɛ, nè me'rə bùu sè wo kpə lañ wèeñ tuuñ bù kpəkpu awo.>>

*Jisòs Gù Fəfə Nà' Teñsə
(Mak 4:35-41; Luk 8:22-25)*

²³ Jisòs ànə ni lo sənə ñgwes nè fana ngàa fàak ye wèñ sə yuñ lo

yi sè'. ²⁴ Mvè'nè wo à sè lòo, fèfè nè bup cwij vè ye mu ndzèpè anè. Nà' sè bwi'lè ke' ngwes nè, ndzèp sè ci ni lo ca nsàp nèbup. Yè'sè à sè ye ve'nè lòon nga Jisòs nè sè dzèm ye lo. ²⁵ Wo à kè to yèmse yi, nè duk fa yi dè, <<Tà, vesùwèj sè kpè yè'e kpè.>> ²⁶ Yi duk fa yà'wèj duk dè, <<Wèj wèp yè'sè yà, wèj ngàa dzèdzèm moòmjo wèj.>> Yi à duk ve'nè, yi lokok, nè duk fa fèfè nè ye ndzèp nè dè, <<Tejsè, nè kà mok cà fe'lè.>> Yi à nè cep ntèn, bum pwe' tejsè, ci'i tæj fo' wumm. ²⁷ Bùu sè wèj à mæra ve'è, nè duk dè, <<Nè'e nsàp nwè nè fò, fèfè bè ndzèp wèj sè yuk yi è?>>

Jisòs Gwjsè Bwìj Ba
Sè Wo Tse' Yòjsèè Ze'
(Mak 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Yi à nè to tesè lo nto ndzèp ma nja fana yi tesè vè mvwe' lak Gadàrin. Bùu sèmok wèj à kè tsèj yi bwìj ba. Bùu yè'sè wèj à nè tse' yòjsèè ze' ndzè ni'ì wo. Wo à sè cu mvwe' sè wo tuwngè bwìj. Yòjsèè ze' sè à sè gù wo, wo bup ntum ve'è nsàp nè co nwè kà mandzè ma nè wo cu nè cà. ²⁹ Wo à nè ye Jisòs ntèn, wo cep torè fis duk dè, <<Mo Nwì, wu lèp bohòvès yà? Wù vè dè wu sè kè fa ves ngè' nga mvèk nè ka ntòkure à?>> ³⁰ Anè ye nga bop ngùnaaj mòk nè ghanj à sè zu ke'cà mwmvwe' nèmòk fo' sè moòm sèsap. ³¹ Fana ze' sè lej Jisòs dè a ye-a nga nà' dè nà'a be' fis wo àlè, nà'a duk dè wo kè ni ndzè ni'ì bop ngùnaaj yà'a. ³² Jisòs duk fa yà' dè yà'a gej. Wo tesè, nè kè ni ndzè nè ngùnaaj sè. Ngùnaaj sè pwe' à cà durè tsè ndzè baaj anè, nè kè gbù ni sè nè ndzèp Galili nè, nè kpè wes cà pwe'. ³³ A nè ye ve'nè fana, bùu sè wo à sè gùmsè ngùnaaj sè wèj carè lo yàwo sè mu ntòlak anè fana nè tsoho fa bwìj yusè yà' anè ye sè pwe'. Wo à tsè' bwìj yusè yà' anè gù ngàa yòjsèè ze' wèj sè sè'. ³⁴ Bùu sè mu ntòlak sè pwe'fo' à tesè vè

ngòkè ye Jisòs. Wo à nè ye yi fana wo lej nà' dè nà'a lo gesè mvwe' lak awo fo'.

9

Jisòs Gwjsè Nwè Nè
Yi A Bù'rè
(Mak 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Jisòs à ni sè ngwesè, nè to tesè lo ntondzèp ma nè nja, nè tesè vè mvwe' lak ye. ² A kè dzèj fo' fana bùu sèmok wèj bæk jè vè fa yi nwè nèmòk mukèhe nga ngèngàj à bù'rè bù'rè. Jisòs à ye dè wo tse' dzèdzèm nè dè aco yi gù yijaj nwè nè me. Yi duk bohònwè nè yi kà gígè nè dè, <<Mo àm, kà wèp, mù swì fa wu bup yo laj.>>

³ Ngàa yè'rè fa bwìj lùk mok wèj à ye fo', nè yuk yusè Jisòs cep yè'sè. Wo duk sè vè wo dè, <<Nwè è nè sè gù bupsè lij Nwì wà.>> ⁴ Jisòs rij yusè wo sè tsèrè sè ntù wo sè, nè duk fa yà'wèj dè, <<Wèj sè tsèrè nsàp bup à nè sè ntù wèj ve'nè bùu yà? ⁵ Co johò gha' yè'e nè ngòduk dè, <Mù swì fa wu bup yòlaj>, kè nè ngòduk dè, <Lòkok mtsè, nè gi lo yuyo> è? ⁶ Fana mu nè nij fa wèj dè mù mo nwè, mù tse' nàj sè nze ngòswì fa bwìj bup awo.>> Fana yi duk fa ngà' nè yi kà gígè nè dè, <<Lokok, te' kèà yò, nè lo la' à wù.>> ⁷ Jisòs à duk ve'nè, yi lokok, nè lo yuye. ⁸ Bùu sè wo à ye fo' sè à ye ve'nè fana wo wèp, nè kùksè Nwì nè yi a fa bwìj nsàp nàj anè.

Jisòs To Màtiyò
(Mak 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Jisòs à nè casè fa'nè fana yi ye nwè nèmòk nè lij yee dè Màtiyò. Yi à ye Màtiyònè nga nà' cu mvwe' sè wo là'gè mbàam tas fo'. Jisòs duk fa nà' dè, <<Be' vè mu.>> Yi à lòkok, nè be' lo nà'.

¹⁰ Jisòs à kè cu munda' à Màtiyònè ngòzù zuzu mbwa. Ngàa ko mbàam tas bè bùu sè wo ngàa gù bup wèj à kè cu be'lè bè nà' nè ye ngàa fàak ye wèj. ¹¹ Bùu Faràsi wèj anè ye

ve'nə fana wo fek ngàa fàak Jisòs sə wèŋ də, <<Cicà àwèŋ nə sə zɛ be'lə zɛzɛ bə ngàa ko tas, nə ye bùu mok sè ngàa gù bɔp wèŋ bùu yà? >>
 12 Jisòs à yuk fana yi duk fa yà'wèŋ də, <<Bùu sè wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktà làpgè. A làp mègù doktà ɲwè nè yi sə yaya. 13 Wèŋ mum vəm bə ncèp nè wo à còm nà' ndzənə ɲwàk Nwì də, <Mù dzəm ghak yàm ntəm nè nà' tse' koksəmansiŋ nə nonjə ɲgòfa satikà' nè lùk sə dzəm.> Mù duk ve'nə bùusè mù à ka bùu bùu sè bəboŋ wèŋ və, mù à vè ɲgòto bù ngàa gù bɔp wèŋ.>>

*Nzak Dzè Zɛzɛ
 Ngòkùksə Nwì*

(Mak 2:18-22; Luk 5:33-39)

14 Ngàa fàak Jon wèŋ à vè kè fek Jisòs də, wo bə bùu Faràsi wèŋ dzègè zɛzɛ nùumbu mok, nə sə gù piriya, ngàa fàak ye kà yàwo gù yè'sə bùu yàlɛ? 15 Yi duk fəsə fa yà' də, <<Aco bùu sè wo vè mvwe' sè wo sə zɛ bum gù wèŋ dzə zɛzɛ à? Ka ve'nə sè yeŋ. Mvèk nəmòk cu nè wo nə jəŋ gesə lo ndugù nə, fana bùu sə nə dzə zɛzɛ mvèk ànə. 16 Wèŋ yuk-a, kaco ɲwè jəŋ cək nè fi, nə te' lok cək nè nà' vèp laŋ bə zəŋ yeŋ. Bəsə nè fi nə nə saha tesə ndzənə nè zəm nə fana yam ghak wesə ɲga'a mvwe' sè nà' sàha maŋkwèŋ sə. 17 Yumook sè' də wo kà dzè rùk sənə bès nè zəm kep gèsègè, bùusè yà'a nə duk, nə vok bès nə. Fana rùuk sə nə bɔp bə bès nə mwè. Bògha' lɛ də wo gesə dzè rùk sənə bès nè fi ya rùuk sə bə bès nə pwe' cum fo' bəboŋ.>>

Jisòs Gɔŋsə ɲwà Nè Nà' Jwèŋ Yi Cək Nə Luŋsə Mo Jairòs

(Mak 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Jisòs ànə sə cep mali bohòwo ntòve'nə fana ɲkwà' ɲwè nəmòk nè mùmuvwe' ndap piriya bùu Jus wèŋ və kə tseŋ yi fo'. Yi təŋ mantombii Jisòs bə tumfərə, nə duk fa nà' duk də, <<Mo àm nè ɲwàŋwè kɔp fana kwəkwe' vèə, nə kə naaŋ fa yi bo yo

ya yi luŋ səmok.>> 19 Jisòs à lòkok, nə be' lo yi. Ngàa fàak Jisòs sə wèŋ à yù lòwo sè' fo'.

20 Anə geŋ, ɲwà nəmòk nè nduəm à sə ca yi ndzə ni' mənə lùumɲgòn hum-ncòp-ba à nee vè fə ɲkwèŋ Jisòs, nə jwèŋ gesə cù cək nà' bə bo. 21 Yi à jwèŋ nà' ɲga yi sə tsərə sə ntùu yi də, a ye-a ɲga yi jwèŋ megu-a cù cək nà' nə àlɛ, yiya ye nə nə me. 22 Jisòs à bùuŋ kù' ɲwà nə. Yi à yə nà', yi duk fa nà' də, <<Ko ntəm ɲjè'gù. Dzədzəm yònə wù tse' nə gɔŋsə wu laŋ.>> Yi à duk mèsə ve'nə ntèŋ, yiya ɲwà nə me gu sè' fo' ghà ànə.

23 Jisòs ànə kə ni munda'à ɲkwà' ɲwè nè nà' anə to yi nə fana yi ye bù ngàa kà kɔp wèŋ ɲga wo rwiŋ fo' hip. Wo sə fəp ɲkii kɔp bə ntàŋ, nə sə ke'ɲgùŋ. 24 Yi duk fa yà' də, <<Wèŋ tesə sə mbi pwe'. Mo ènə ka kɔp, yi sə dzəm mègù lo.>> Wo à yuk ve'nə fana wo ywì'lə yi swee. 25 Wo anə fis wes bùu sə wèŋ sə mbi anə fana yi ni lo munda'à anə, nə kə ko bo mɔŋwà nə. Yi à ko bo nà' sə ve'nə fana nà' lokok. 26 Yusè yi à gù yè'sə à yuhu mvwe' lak sè fo' sə pwe'fo'.

Jisòs Gɔŋsə Ngàa Ntwì Lis Wèŋ Ba

27 Jisòs à mè'rə fa'nə, nə sə lo fana ngàa ntwì lis mok wèŋ bwìŋ ba və, nə sə waŋ torə yuŋ yi. Wo sə duk də, <<Mo Devid, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>> 28 Yi ànə kə ni munda'à fana bùu sè ba sə wèŋ kə tseŋ yi mbwa. Yi fek yà' də yà' dzəm sə ntùu yà' də aco yi gu to nsàp fàk ènə àlɛ? Bùu sə də hòli, Tà. 29 Fana yi jwèŋ lis yà'wèŋ sə bə bo ye. Yi à sə jwèŋ yà', yi sə duk də, <<Yà'a ye bohòwèŋ sè' mùmuvè'nè wèŋ dzəm tse' sə ntùu wèŋ sə.>> 30 Lis awo sə à mùhu. Anə geŋ Jisòs cep bohòwo ve'ɛ gɔgɔŋ də yà'a kà ɲwè nəmòk tsè' fa swì. 31 Wo à lòyàwo, wo to lo liŋ nà' sə mvwe' lak yà'sə ve'ɛ pwe' nè pwe'.

Jisòs Gũṅsə Ngà Kà Cù Cèp Nəmòk

³² Bùu yè'sə wèṅ à sə tesə lòfana bùu mok wèṅ jə və fa Jisòs ṅwè nəmòk ṅga yi kà cù cèpgè. Yi à sə kà cèp vɛ'nə bùusè yòṅsə ze' à cu ndzə ni'ì yi anə. ³³ Jisòs ànə be' fis ze' nə ntèn, ṅgà' nə yeto ṅgòcèp cù. Bùu sè wo à ye fo' sə à mərə. Wo duk də, <<Vès ka yàvès yumok mvwe' nzenḡòṅ Izùre mùm̀vè' nè'e nùmbu mòk ntòye yuk.>> ³⁴ Bùu Farasi wèṅ duk yàwo də Jisòs sə be' fis ze' sə bə ṅaaṅ sè sə fa yi yà' ṅkum ze'.

Jisòs A Tse' Kosəmanziṅ BohòBwiṅ

³⁵ Anə geṅ Jisòs ke' ke' fo' mvwe' buhu lak sè jo bə sè ghaṅ wèṅ pwe'. Yi à sə yə'rə ke' mùm̀mvwe' ndaap piriya wèṅ, nə sə tsoho fa wo Ntirè nè Bèboṅ bə nzak gaṅ ṅkum Nwi. Yi à sə gù lòbù ṅgàa yiyaṅ wèṅ gũṅ. Sè yà' sə ya bə nsàp yu yà lònṅ yi gũṅsə yà'wèṅ. ³⁶ Yi à kùk ja'a bùu sè wo à mà fo' fana manziṅ ko yi wùriṅ bùusè bùu sə wèṅ à cu ncu ṅgə', ṅwè nè co nà' tesə wo ye bùè. Wo ye co nsũṅgaṅ sè wo sə jàm ke' jì ganakù'. ³⁷ Fana yi cèp bohòṅgàa fàak ye sə wèṅ duk də, <<Nzum sə ṅkũuṅ, ṅgàa kùkũp sə ye ṅga'a kə jo. ³⁸ Wèṅ lèṅ bohòTà ṅgà nzum nə ya yi tumsə vesə bùu sè co wo kũp.>>

10

Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok Hum-ncòp-ba NgòYe Ngàa Ntum

(Mak 3:13-19, 6:7-13; Luk 6:12-16, 9:1-6)

¹ Jisòs à to benə ṅgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba, nə fa yà'wèṅ ṅaṅ ṅgòbe' fis fa bwiṅ yòṅsə ze'. Yi à fa yà' ṅaṅ ṅgògũṅsə bùu sè wo tse' nsàp yiya nè fòpwe' sè'. ² Liṅ ṅgàa ntum ye wèṅ sè hum-ncòp-ba sə də vɛ'ɛ: Saimù nè liṅ ye mook də Pità, Andrù moma Pità nə. Jem nè liṅ tèt' yee də Zebèdi. Jem nə à ye bə

momma ye Jon sè' bwiṅ ba. ³ Filip, Bātòlomì, Tomos, Màtiyònè ṅgà ko mbàam tas, Jem mòk sè' nè liṅ tèt' yee də Alfòs, bə Tàdiyòs. ⁴ Saimù nè yi à ye mòk bə bòp bù nè wo togè wo də Kenènat. Nə ləsə Judàs Iskarəyà nè yi ànə seṅ Jisòs nə.

⁵ Jisòs à tumsə bùu sè hum-ncòp-ba yè'sə, nə tipsə yà'wèṅ duk də, wo kà bohòbù lakmvum nə ye bùu nzenḡòṅ Sàmàriya wèṅ lò. ⁶ Yà'wèṅ lo lɛ bohòbù Izùre wèṅ sè wo co nsũṅgaṅ Nwi sè wo ànə jàm bisə jàmə. ⁷ Yà'wèṅ lòo, yà' tsoho lo nzak Nwi də gaṅ ṅkum sè mubu sə yà' kũəp ṅgòye sə nzenḡòṅ fèṅ laṅ. ⁸ Də wo gũṅsə ṅgàa yiyaṅ wèṅ, nə lokoksə bwiṅ mvwe' kũp, nə mesə fa ṅgàa kuturu wèṅ yiyaṅ awo, nə be' fis fa bwiṅ yòṅsə ze' ndzə ni'ì sè'. <<ṅaaṅ sè mù fa wèṅ yè'sə, wèṅ ka yà' ywiwĩṅ, ye də wèṅ gũ fa lo bwiṅ sè' wà.>>

⁹ Yi tsok yà' sè' də yà'a cu ṅgòlòo, yà' kà m̀zəp mbàm sè' jə tse' lò. ¹⁰ Wo kà bàm rìp, kà cèk nè ṅgòkə ni kupsə jə tse', kà kũuṅgũp kə a megu-a sè ntumbàṅ jə tse'. <<Mù də wèṅ kà bum yè'sə jə vɛ'nə bùusè mvwe' sè ṅwèe fàa', yi zũ sè' fo'. ¹¹ Wèṅ kə ni-a mvwe' lak sè ghaṅ kə m̀buk lak nè jo àlɛ' pwe', wèṅ lap ke'ca fo', nə ye ndap ṅwè nè yi tse' ntum nè bəboṅ, nə cum fo'. Mvwe' lak sè mò'fis, wèṅ kà ndap kupsə tè wèṅ tesə mvwe' lak yà'sə. ¹² M̀vè'nè wèṅ ni lòm̀mvwe' ndap nə fana wèṅ cepsə wo fo' pwe' də, <Fifi ye bohòwèṅ.> ¹³ A ye-a ṅga wo jə wèṅ co bwiṅ, wèṅ me'rə fa wo fifi awèṅ nə. A kà-a vɛ'nə ye, fifi àwèṅ nə bwi foho və fe'lə bohòwèṅ. ¹⁴ A ye-a ṅga ṅwè nəmòk ka wèṅ mvwe' ndap ye kə lak awo dzəm kə də wo kà-a yusə wèṅ sə cèep sə yu'rè fana wèṅ ke'sə mak mfəm̀fə kũu awèṅ fo', nə ca be' mandzə. ¹⁵ M̀u tsè' wèṅ də a ye-a ṅga bòp lak mòk gũ-a vɛ'nə fana nùmbu nè wo sak nzenḡòṅ, boṅ ghak ṅgə' nè

lak Sodòm bæ Gòmora nè nonşə nè njàwo nè.>>

Ngə' Nè Nà' Cu Mantombi
(Mak 13:9-13; Luk 21:12-17)

¹⁶ Jisòs à duk fa wo də, <<Wèen jəŋ ŋkərə̀ bə̀usè̀ mù sə̀ tum lòwen yè'sə̀ co nsùŋgaŋ mətsetsə'rə̀ furùk wèŋ. Fana a bə̀boŋ də̀ wèen kərə̀ co no, nè kà yumok bə̀psè̀ co bə̀ŋ. ¹⁷ Wèen nè sə̀ kək kù'u, bə̀usè̀ bwiiŋ nè ko lo wəŋ mɔ̀ kaŋsurù, bə̀u sè̀ wo tse' ndap piriyà wèen nè ləp wəŋ mənə̀ ndap piriyà sə̀ sè'. ¹⁸ Wo nè soŋ dapsə̀ lo wəŋ mantombii ŋkwahà bə̀u gomè̀ bæ̀ ŋkəŋkum wèŋ bə̀u mù. Anə̀ ye vɛ'nə̀ ya wèen tsoho fa wo nè ye bə̀u sè̀ wo ka Nwi riŋ sə̀ wèŋ ncèp nè njàm. ¹⁹ A ye-a nga wo ko lòwu, kà də̀ wu sə̀ jik də̀ wu nè cep vale kènə̀ də̀ wu nè duk də̀ yalɛ duk. Mɔ̀ duk vɛ'nə̀ bə̀usè̀ yusè̀ wu nè cep sə̀ nè və̀ kè̀ cùhu wù ghà nè wù sə̀ də̀ wu cep nè. ²⁰ Busè̀ yusè̀ wèen nè sə̀ cep sə̀, nè kà sə̀ yàwèŋ ye. Yòŋsè̀ tè' awèŋ nè nè sə̀ cep casə̀ bohòwèŋ anə̀ yi.

²¹ <<Mvək̀ anə̀ nè ye, bwiiŋ nè fa bwema awo də̀ wo zə̀ yà'wèŋ. Tè'ɛ̀ nè gu bohòbwe awo sè' vɛ'nə̀. Bwe wèen nè guŋ tu nè lap mandzè̀ ŋgòzə̀ tè' awo sè'. ²² Bwiŋ pwe' nè beŋ wəŋ njo liŋ am sə̀. Megu də̀ ŋwè̀ nè yi tə̀əŋ-a guguŋ tətè̀ nè kə̀ ləsə̀, fana nà'a yi nè yi nè tse' lùŋ. ²³ A ye-a nga wo fa ŋgə' mvwe' lak mok fana wèŋ caŋ lo mvwe' lak mok sè̀ zok. Mɔ̀ duk vɛ'nə̀ bə̀usè̀ mù rì də̀ wèen nè kà fàak awèŋ sè̀ wèŋ tse' ŋgògù mvwe' lak Izùrɛ̀ sə̀ mèsè̀ nga mùu mo ŋwè̀ mù bwì foho vè̀ laŋ.

²⁴ <<Wèen yuk, kaco mo sùkuù mòk yam ghak cicà ye yeŋ. Kaco ŋkwèŋ mòk yam casə̀ ŋwè̀ nè yi sə̀ fàk ŋkwèŋ bohònà' nè yeŋ. ²⁵ Nə̀ yeè̀ nè vɛ'nə̀ fana mo sùkuù tse' ŋgòkwa nga yi kə̀ dzeŋ-a co cicà ye, ngà fàk ŋkwèŋ kwa ye sè' wup, nga yi dzèŋ co ŋwè̀ nè yi sə̀ fà' bohònà'. A ye-a də̀ wo to fa ŋwè̀ nè yi tu ndap nè liŋ də̀ Bezebù, ŋkum ze', ye də̀

wo nè to bə̀u sè̀ məmvwɛ' ndap anə̀ lòoŋ bæ̀ liŋ sè̀ yà' bə̀p casə̀ sè̀ də̀ Bezebù sə̀.

Nwè Nè Aco Wèŋ Wəp Yi
(Luk 12:2-9)

²⁶ <<Nə̀ yeè̀ nè vɛ'nə̀ fana kà də̀ wèen wəp ŋwè duk. Busè̀ yusè̀ wo sès lok-a yà' pwe' nè yə̀hə̀ ntsə'mòk jə̀ja. Yusè̀ yà'a səswihi pwe'fo', bwiiŋ nè riŋ yà' ntsə'mòk. ²⁷ Yusè̀ mù tsè' fa wəŋ ndzə̀ ndzəmè̀ wèŋ tsok yà' maraŋ. Yusè̀ wèŋ yuk yà' mvwe' səswihi, wèŋ fuŋ yà' mɔ̀ ndundap. ²⁸ Kà də̀ wèen wəp ŋwè̀ nè aco yi zə̀ ŋgùpni' yò, nè kà yòŋsè̀ zə̀ to nè'e duk. Wəp lɛ Nwi nè aco yi gu bə̀psə̀ to ni' yòbə̀ yòŋsè̀ yòba fo' mvwe' ŋgə' nè sə̀ misə̀. ²⁹ Njoroŋ sè̀ aco wù ywiŋ ba dolà ba yè'e kaco mòk gbɔ̀ tsooŋ sə̀ nze nga tè' awèŋ ka bæ̀ zeŋ riŋ yeŋ. ³⁰ Bohòwù nè wu yòŋwè̀, riŋtse' də̀ nùəmtu sè̀ mətuhù wèŋ yà'a pwe' yi a ta yà' taa. ³¹ Fana kà də̀ wèen wəp duk, bə̀usè̀ wèŋ gha' njoroŋ sə̀ wèŋ.

Wu Dzèen-a Jisòs
Yi Dzeŋ Wu Sè'

³² <<Ye də̀ bæ̀ bum yè'sə̀, ŋwè̀ nè yi cep fis-a jə̀ja mvwe' bwiiŋ də̀ yi ŋwè̀ àm fana mɔ̀ nè kə̀ duk fa yi sè' vɛ'nə̀ mantombii Tè' àm mɔ̀bu. ³³ Yà' ye sè' də̀ a ye-a nga ŋwè̀ nəmòk dzeŋ mɔ̀ mantombii bwiiŋ də̀ yi ka ŋwè̀ àm yeŋ, ye də̀ mɔ̀ nè dzeŋ yi mantombii Tè' am nè yi mɔ̀bu, nè də̀ mù ka yi sè' riŋ.

Mù Ka Fifi Jə̀ Və̀,
Mù Jə̀ Və̀ Dze'

(Luk 12:51-53, 14:26-27)

³⁴ <<Kà də̀ wèen tsərə̀ də̀ yusè̀ mù a vè̀ ŋgògù sə̀ nze fɛɛŋ nè jə̀ və̀ gu fifi duk. Mù a ka fifi jə̀ vè̀, mù a jə̀ vè̀ fèk dze'. ³⁵ Mù a vè̀ ŋgòlòkoksə̀ mwe ŋgòlù bæ̀ tè' ye. Mo nè wà'ŋgwèŋ ŋgòlù bæ̀ ma ye. Yep bwe wèen nè lɔ̀ bæ̀ malii awo sè'. ³⁶ Nwè̀ nè yi nè beŋ wuu nè ye sè' ŋwè̀ nè mɔ̀ nda'à wù. ³⁷ Nwè̀ nè wu dzəm-a tè' yo kè̀ ma yo àlɛ nè casə̀

mvè'nè wù dzəm mü, ye də wù ka yà'sə kəkurè ngòye ñwè àm yeñ. Ye sè' də ñwè nè yi dzəm-a mombam ye kè mo ñwàñwè nè casə mü ye də yi ka yà'sə kəkurè ngòye ñwè àm sè' yeñ. ³⁸ Ñwè nè yi kà-a də yi bək jəñ ntəñ ye ya yi bə' lo mü duk, ye də yi ka kəkurè ngòye ñwè àm sè' yeñ. ³⁹ Ñwè nè yi lap-a də yi nə tse' swe'e yòñsè ye yi fana yi nə bisə nà'. Ñwè nè yi jə yòñsè nè nje co yusè wà bũ mü fana yi nə tse' swe'e sə.

Lèlāk
(Mak 9:41)

⁴⁰ <<Ñga ñwè nəmòok jə-a weñ nə də <Və bəboñ>, ye də yi duk fa yà'sə bohòmü. Nə ye də ñwè nè yi duk-a mü də <Və bəboñ> ye də yi duk fa yà'sə bohòñwè nè yi à tum mü nə. ⁴¹ Ñwè nè yi duk fa ñgà tsòhòbum Nwì də <Və bəboñ>, bũsè nà'a ñgà tsòhòbum Nwì fana yi nə tse' lèlāk sè' co ñgà tsòhòbum Nwì. Ñwè nè yi duk fa-a ñwè nè yi kəkurè mülisè Nwì də <Və bəboñ> fana yi tse' sè' lèlāk nè co ñwè nè yi kəkurè mülisè Nwì. ⁴² Ñwè nè yi fa-a bwe yè'e wèñ mòk ñgàp ndzəp nè fifi də bũsè nà'a ñgà fàk àm fana mü tsok fa weñ zìnə də kaco lèlāk ñgèñgàñ bisə yeñ.>>

11

Jon Tumsə Ngàa Fàak Ye
NgòFek Jisòs Yumok
(Luk 7:18-35, 10:13-15)

¹ Mvèk nè Jisòs ànə tip wes ñgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sè fana yi me'rə mvwe' yà'sə, nə lo. Yi à lòo, nə sə kə yə'rə bwìñ məmvwè' ndaap piriya bũ Jus wèñ, nə sə tsoho lo fa bwìñ Ntirè nè Bèboñ nə məmvwè' buk lak sè Galili sə. ² Anə geñ Jon yuk bə bum sè Jisòs nè yi Ñkum ñgà gè m bwìñ nə à sə gũ fana yi tirə gesə lo fa nà' yumok cùhù ñgàa fàak ye mok. Anə ye yè'sə ñga Jon nə cu mü ndapndzəmè. ³ Jon nə də yà'a kə fek nà' də, <<Wu yà'sə ñwè nè wo à duk

də yi nè vèə nə kè, vèes kək də yi cu ntòzok-ε?>> ⁴ A kè dzèñ fana Jisòs duk fa wo də, <<Wèñ du, nə kə tsok fa Jon yusè wèñ yuk, nə ye sè wèñ yə bə lis awèñ. ⁵ Bũ sè wo à loho lis sə yə fe'lə bum sè mok, bũ sè wo ànə sə ka gi sə gi. Ñgàa kuturu wèñ sə gũ, bũ sè wo à loho ntu' wèñ sə yuk fe'lə bum. Mü sə lòkoksə bwìñ mvwe' kř, nə sə tsoho fa ñgàa jìñ wèñ Ntirè nè Bèboñ nə sè'. ⁶ Nə tsok ləsə fa yi də mü duk də, rəñsi bohòñwè nè yi ka məmərè sə ntũ yi bũ mü tse' lok.>>

⁷ Wo ànə bwi ñkwèñ də wo lòo, fana Jisòs nə ye ñgòtsòho fa bũ sè fo' yumok bə liñ Jon nə. Yi sə cep də, <<Wèñ ànə lo ñgàa fa' ñgòkək ja'a yà? A ye ñgòkè ja'a ñwè nəmòk nè yusè bwìñ cèep, yi sə dzəm kə' gu yusè wo cep sə nduk à? Ka le ve'nə yeñ. ⁸ Ye də wèñ à lòngòkè yə yè'sə yu yà le? Anə ye də wèñ kə ye ñwè nəmòk nè yi à nitse' cèək sè bəboñ à? Nə yeè nə sè' də nsàap bũ sè wo nigè cèək sè bəboñ yè'sə kà ñgàa cugè. Wo cugè ma məmvwè' nto'o ñkəñkum wèñ. ⁹ Ye də wèñ ànə tesə lo yè'sə ñgògù yà? A ye ñgòkə yə ñgà tsòhòbum Nwì à? Ñ, a ve'nə zìnə, yi yam gha' ñgàa tsòhòbum Nwì nsàp nè wèñ rì yàwèñ anə lañ. ¹⁰ Nà'a masinjà nè wo à còm nòñsə bum mok ndzənə Ñwàk Nwì bə liñ ye nə. Wo à còm də, <Yeè, mü tumsə lòmasinjà àm kè mantombii wù. Masinjà àm nə nə gũ tsə'rə nonşə fa wu mandzè yo nə.>>

¹¹ Fana Jisòs nə cep mali sè mok də, <<Mü sə tsè' weñ yusè zìnə də bwe sè wo à dzə wo sə nzeñgòñ feñ pwe'fo', wo ka mòk nè yi càsə Jon ñgà bàptesə bwìñ ntòdzə. Yi ye-a sè' ve'nə fana ñwè nè də yi jə'rə càsə gha' mvwe' gañ ñkum Nwì yi nə yam gha' Jon nə. ¹² Ye jəñ ghà nè Jon à sə tsòho, nə sə bàptesə bwìñ tè ñga'a, gañ ñkum Nwì sə sə ni fũ ntu'ù bwìñ bə ñàñ wùriñ. Bwìñ sə là mègù bə ñàñ ñkuñ nə kə ni fo'.

¹³ Lùuk Musi bə ngàa tsòhòbum Nwi wèŋ pwe' à sə cèp sè' bə nzak gan Nwi yè'sə tètè ŋkuŋ Jon sə kə və ye maŋkwèŋ. ¹⁴ Nə ye də a ye-a də wèŋ dzəm bə zəŋ fana Jon nə yà'sə Alajà nè wo à tsòho də yi nè vè ntsə'mòk nə. ¹⁵ Nwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum fo', yi yuk.

¹⁶ <<Aco mu fuhu ngwi bù nè niè' nə yè'sə bə yà lɛ-ò? Wo yè'sə co bwe mok sè wo tə munteɛŋ, nə sə duk fa ŋge' awo sè bə yà'wèŋ ñahagè jap də, ¹⁷ <Vès yəm ŋkii sè wo fisgè ñwàŋwè fo', wèŋ kà dzeŋ nə kà. Vès yəm ŋkii kpɛ, wèŋ kà mbeŋ sè kom lok.> ¹⁸ Mù duk ve'nə bùsè Jon nə ànə və ye, yi kà rùk sə no, nə sə dzə zɛzɛ. Bwiŋ à yə ve'nə wo də yi tse' yòŋsè ze' ndzə ni'i yi anə. ¹⁹ Mù mo ŋwè, mù a vè yàm, mù sə zɛ beŋ, nə sə no rùk sè'. Fana bwiŋ a yə ve'nə, wo duk də, <Wèŋ ye ŋà no jùhù rùk bə tà zɛ bum kà ze' mòok nè'.> Wo to mu də ŋge' ŋàa gù bɛp bə ŋàa ko mbàam tas wèŋ. Mègù də yumok kè lègè ŋkuŋ bwiŋ riŋ də a bəboŋ kè bɛp àlɛ.>>

²⁰ Yà'sə à mée, Jisòs ye ŋga'a ngòyàk buhu lak sè yi à gù maŋgəŋgèŋ ye fo', wo ye nə kà bɛp awo ŋkwèŋ bwiŋ fa sə. ²¹ Yi sə cèp də, <<Lak Corazi bə lak Bèsadà, wèŋ cu bɛp. Mù duk ve'nə bùsè bùu lak Tayà bə Sidòŋ wèŋ ànə ye-a nsàap bum sè mù à gù tsè' fa weŋ yà'a wo bwèrɛ wo a kupsə laŋ. A ye-a wo də wo a ni gàa cək, nə yok və ŋgònitsè' də wo kèacù laŋ. ²² Mù sə tsè' weŋ də nùmbu sak nzak nè kè dzèŋ, Nwii nə koksə ghak manziŋ bohòbùu lak Tayà bə Sidòŋ nə noŋsə wèŋ yè'e. ²³ Wèŋ bùu lak Kàpanùm, wèŋ sə nè ni' co də wèŋ nə kok lo mubu à? Wèŋ nə lo tsətsoŋ mvwe' ŋgə' ve'ɛ bòn. Bum maŋgəŋgèŋ sè wo à gù yà' bohòwèŋ yà'a ànə ye-a mvwe' lak Sodòm də bwèrɛ lak awo sə cu mali niè' ntòfo'. ²⁴ Mù sə tsè' weŋ də nùmbu sak nzak ye nùu, Nwii nə

koksə ghak manziŋ bohòbùu lak Sodòm wèŋ nə noŋsə wèŋ.>>

*Vè Bohòmù
Nga Wu Cum Yoŋsə
(Luk 10:21-22)*

²⁵ Mvèk ànə à ye fana Jisòs cèp fis də, <<Mù kwasə wu-o, Tè'. Tà mubu bə nè sə nzeŋgòŋ ba fo'. Wù a swihi gəsə bum yè'sə bohòŋgàa ŋkə̀rè nə ye bùu sè aco wo rɛɛŋ bum wèŋ, nə niŋtsok fa yà' bohòbùu sè wo co bweŋke' wèŋ. ²⁶ Hòli, mù kwasə wu Tè', bùsè yà' bòkok wu sə vè wù də wu gu yà' ve'nə.>> ²⁷ Yi cèp fe'lə sè' də, <<Tè' am a fa bum pwe'fo' ndzə bohòmù. Nwè nəmòk ka mwe nə riŋ, rì mègù Tè' nə. Nwè nəmòk ka Tè' nə sè' riŋ. Rì mègù yi mwe nə, nə ye bùu sè mwe nə dzəm də yi niŋ tsok fa yà'wèŋ sə. ²⁸ Wèŋ sè wèŋ fàak, nə wo sə, wèŋ və bohòmù. Wèŋ sè wèŋ bək bum sè rərwi', wèŋ və bohòmù sè' ya mu gu weŋ, wèŋ yoŋsə. ²⁹ Wèŋ yuŋ nsàp mandzè ñàm, nə sə yə'rə jəŋ bum bohòmù. Busè mu fàò, nə tse' ntum nè bəboŋ. Wèŋ gu-a ve'nə ya wèŋ nə yoŋsə. ³⁰ Busè mandzè àm ka gəgəŋ yeŋ, nə ye sè' də bum sè mu nə naaŋ mu tuhù wèŋ sə fufup.>>

12

*Jisòs Cèp Bə Nzak Nùmbu Dzè
(Mak 2:23-28; Luk 6:1-5)*

¹ Nùmbu dzè mòk à ye, Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ sə gi ca mvwe' nzum nzaŋ bùu mok wèŋ. A ye ŋga njè sə ya ŋgàa fàak ye sə wèŋ wùriŋ. Wo ye ŋgòkɛp tu nzaŋ mok də ya wo zɛ. ² Bùu mok wèŋ à ye fo', ŋga wo bùu Faràsi. Wo ànə ye mvəsè yà' gù ve'nə fana wo cèp bohòJisòs. Wo duk fa nà' də, <<Ŋgàa fàak yo wèŋ sə gù yusè lùuk avès ka ve'nə dzəm. Wo sə kɛp nzaŋ nùmbu dzè bùu yà?>> ³ Jisòs buuŋ duk fa wo də, <<Wèŋ ka yusè Devid bə bùu ye wèŋ à gù ŋga njè ya wo yà'a ndzənə ñwàk taŋ yuk

à? ⁴ Mù sè dè mvè'nè nje ànə yaŋ wo, bə bùu ye wèŋ kə ni munda'à Nwì, nə yep zə ntuk brɛɛd sè wo à nònɔsə ɲòkùksə Nwì fo' yà'a. Nga ànə ye də kaco ɲwè zə lok fək brɛd ànə yeŋ, tse'ɲga zə mègù nà' ɲgàa fa satikà' wèŋ. ⁵ Mòok sè' də wo à còm ndzənə ɲwàk lùuk Musi də a dzəŋgè nùumbu dzè fana ɲgàa fa satikà' wèŋ sə gù fàk mɔ nda'à Nwì, ɲga lùk sə kà vɛ'nə dzəm, nə kà nzak fo' tse'. Wèŋ ka yà'sə sè' yuk yuk à? ⁶ Mù də mɔ tsok wèŋ də yumook yè' sè yà' yam ghak ndap Nwì nə. ⁷ Anə ye-a də wèŋ rì yusè Nwì à cèp də yi kwa ghak ɲga bwìŋ sə koksə manziŋ nə nònɔsə ɲga wo sə fa yi satikà'. Wèŋ ànə rɛɛŋ-a ncèp ènə bwèrɛ də wèŋ ka bùu sè wo ka jòn gɔ də wo bɔp duk fa. ⁸ Yusè də mùu mo ɲwè, mɔ Tà nè mù tse' ɲàŋ bə nùumbu dzè nə mù.>>

*Ʋwə Nə Yi A Kpɔ Bo Ma Mò'fis
(Mak 3:1-6; Luk 6:6-11)*

⁹ Anə geŋ, yi ye'e me'rə fa'nə, nə kə ni mɔmvwe' ndap pìriyà awo mòk. ¹⁰ Ʋwə nəmòk à ye mbwa nə bo ye à kpɔ ma mò'fis. Bùu sè fo' sə fek Jisòs duk də, <<Co lùk ka dzəm də wo luŋsə ɲwè nùumbu dzè dzəm à?>> Wo ànə sə fek yi vɛ'nə də ya wo ko yi bə nzak də yi gù fàk nùumbu dzè. ¹¹ Yi duk fəsə fa yà'wèŋ də, <<A fɛɛŋ ndà nə yi tse'-a nsùŋga ye mò'fis, fana nà' gbɔ ni sənə wɔ ɲga a nùumbu dzè, yi me'rə nà' ca, nə kà nà' sè fis-ɛ? ¹² Wèŋ rì yàwèŋ sè' də yòŋsè ɲwè gɔ ghak nsùŋgaŋ. Sə tsè' yà'sə də aco ɲwè gɔ li bèbɔŋ nùumbu dzè anə.>> ¹³ Fana yi bùu duk fa ɲgà' nè ɲgà bo bɔp nə də nà'a nɛp fis yak kwìŋ nà' sə. Ʋgà' nə nɛp fis yà', fana yà' gɔŋ sè' co ma mòk nə. ¹⁴ Bùu Faràsi wèŋ à yə vɛ'nə, wo lo yàwo ɲgòkè cu kwe' mətuhù yi mvè'nè wo nə zə yi.

¹⁵ Jisòs ànə riŋ bə zəŋ fana yi coho me'rə fo'. Bwìŋ à yù lòyi sè' wùriŋ

fana yi gɔ wo yiyaŋ awo me pwe'. ¹⁶ Yi tipsə yà'wèŋ sè' də kà də yà'a gɔ co bwìŋ riŋ bə bum sè yi sə gù sə duk. ¹⁷ Bum yè'sə ànə sə ye vɛ'nə də ya bum sè ɲgà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Izayà nà'a à cèp bùuŋ və zìnə. ¹⁸ Yi à cèp də Nwì à duk də, <<Nè'e ɲgà fàk àm nè mù a cokfis yi.

Mù dzəm yi wùriŋ, ntum àm sə kwa bohòyi sè' wùriŋ.

Mɔ nə fa yi yòŋsè àm sè',

ya yi tsoho lo fa buhu lak sè sə nzeŋgòŋ sə pwe'fo' mvè'nè mù sə sak. ¹⁹ Yi nə kà cù sə fenè, nə kà bwìŋ sə mandzè bə ɲàŋ sè' ko kɛ'cà.

²⁰ Yi nə ye fàhò bohòbùu sè wo jì ɲàŋ, nə sə gɔ bèbɔŋ bohòbùu sè wo ka tètəsè tse'.

Yi nə təŋ megu vɛ'nə, nə kà tɛŋsè tètè zìnə ye nə nə ghak li ntsə'mòk.

²¹ A nə ye vɛ'nə fana, bwìŋ pwe' nə naaŋ megu tu mok bohòyi.>>

*Wo Duk Də Jisòs Tse' Ʋàaŋ Ze'
(Mak 3:22-30; Luk 6:43-45, 11:14-23, 12:10)*

²² Anə geŋ, bùu səmok wèŋ jəŋ və fa Jisòs ɲwè nəmòk nə yi à loho lis, nə kà cù sè' sə cèp. Yi à ye vɛ'nə bùusè yi à tse' yòŋsè ze' mòk ndzə ni'i yi. Jisòs à gɔŋsə ɲwè ènə. Lis ye sə à mùhu fana yi cɛp fe'lə cù sè'. ²³ Ʋgo bwìŋ nə à ye fo' nə pwe' à mərə bə nsàp yu nə Jisòs gù nə. Wo sə fek kɛ'ca fo' duk də, <<Ʋwə ènə ɲgwàaŋ yi nə wo à duk də liŋ yee nə ye də Mo Devid* nə àlɛ-ò?>>

²⁴ Bùu Faràsi wèŋ à yuk bum yè'sə fana wo duk də, <<Yi bɛ' fisgè ze' bə ɲàaŋ sè a fagè yi yà' ɲkum ze' wèŋ, nè liŋ yee Bezebù nà'a.>> ²⁵ Jisòs à rì yusè wo sə tsərə sə, fana yi duk fa wo də, <<A ye-a ɲga lak mok gà'a zəzok, nə sə lɔ mòk bə mòk, fana lak yà'sə yà' kà tètè cu. Nə ye sè' də buk lak mòk ga'a na bə bɔp zəzok, nə sə lɔ mòk bə mòk, nà'a nə gbɔ

* **12:23** 12:23 Bùu Jus wèŋ à riŋ də ɲkum ɲgà gèm bwìŋ nə, nə tesə bohòŋgwì bù Devid. Nà'a njo nə wo à sə fek də Jisòs mo Devid àlɛ nə.

sè' ghà nò. A ye-a sè ndap ñwè, yà' megu sè' ve'nò. ²⁶ Ye dè a ye-a ñga Satà bɛ' fis ze' nè Satà nò ye dè yà'sè sè ñiñtsok dè wo ka yà'sè cù mò'fis yeñ. Ye dè gañ Satà sè nò gbù mvèk mwejo. ²⁷ A ye-a dè mù sè bɛ'fis ze' bə ñàaŋ Bezebù fana bùu awèñ wèeñ bɛ'fisgè yàwo bə ñàaŋ sè ndà? Nsàp fàk bùu awèñ nò, sè nitsè' duk dè wèeñ bə jòn. ²⁸ A ye-a dè mù sè bɛ'fis yà' bə bo sè Nwì fana ye dè gañ ñkum sè Nwì sè yà' kəəp vè bohòwèñ lañ. ²⁹ Kaco ñwè nəmòk ni to munda'à ñgà ñàñ, nò fis jəñ lo yumok mbwa yeñ. Tse'ñga yi ko kì nòñsə to ñgà ñàñ nò bə kà ñkuñ yi ni to ndap nà' nò.

³⁰ <<Ñwè nè yi ka-a vesi yeñ, ye dè yi ñwè nè yi sè bèñ mù. Ñwè nè yi sè kà-a vesi bəbɛ' tɛ'e benè, ye dè yi sè sèsə ye sèsə. ³¹ Mù sè tsè' wèñ dè nsàp bup nè ñwè gù nà' kè yi cèp cèepə àlɛ' pwe', aco wo nè swi fa yi nà'. Megu dè kaco wo nè swi fa yuk ñwè nè yi bupsə liñ Yòñsə nè Rəreñ nò yeñ. ³² A ye-a ñga ñwè nəmòk cèp yumok sè bup bə liñ am, mùu mo ñwè fana aco wo nè swi fa yi yà'. Ñwè nè yi cèp-a ye yusè bup bə liñ Yòñsə nè Rəreñ nò fana wo nè kà yi yà' swi yuk fa mvèsè nè mvèsè.

³³ <<Wèeñ riñ dè wu tse'-a tɛ nè bəboñ fana ye dè tɛ nè zəm sè' nto'o sè bəboñ. A ye-a ñga tɛ nè bup, ye dè nto'o ye sè nò ye sè' sè bup. Wo rigè tɛ bə nsàp nto' nè yi sè zəm. ³⁴ Wèñ ñgwì bwìñ nò, wèñ tsəm dè aco wèñ cèp yusè yà'a bəboñ yè'sə va ñga wèñ bup ve'nò-ɛ. Cùu ñwèe cèp fis mègù yusè yà' rwiñ cu sè ntɛu yi. ³⁵ Ñwè nè yi bəboñ, lòksəgè yusè yà'a bəboñ, nò sè fis və sè' zeñ. Ñwè nè yi lòksəgè ye bup, fis vègè ye sè' bup sè. ³⁶ Wèeñ riñtse' pap duk dè, nùmbu nè wo nè sak bwìñ, ndàaŋwè pwe' nè sak bə ncèep sè yà' à tesə yuk kè cùhù ñgəñgəñ pwe'fo', a dzəm ye sè yi à cèp basə wà pwe'. ³⁷ Wo nè sak ndàaŋwè pwe' bə yusè yà' tesə tsə sè' kè cùhu

yi. Anə ye zeñ sè yà'a nò gù wu, wù gbù nzak, kè ka' àlɛ.>>

*Bwìñ Dzəm NgòYə Manğəñgèñ
(Mak 8:11-12; Luk 11:29-32)*

³⁸ Ñgàa yə'rè fa bwìñ lùk bə bùu Farasi mok wèñ à duk fa Jisòs dè wo dzəm dè nà'a gù ñiñtsok fa wo yu manğəñgèñ ya wo ja'a nò riñ dè yi tse' ñàaŋ sè Nwì a fa yi àlɛ. ³⁹ Jisòs dè, <<Kàcò! Ja'a na yòo mvè'nè bùu sè ñga'a yè'e bup, nò kà Nwì sè' ri-è. Wèñ fek mù dè mù gù yu manğəñgèñ, mù nò kà nà' gù. Manğəñgèñ nè wèeñ nò ye nò mègù nè nà' à ye bohòngà tsòhòbum Nwì nè liñ yee Jonà nà'a. ⁴⁰ Mvè'nè Jonà à cu sè vèə fuk marəñ tɛ' ndzəmè sè' tɛ' yà'a, mùu mo ñwè, mù nò cum sè ntònze sè' ve'nò. ⁴¹ Nùmbu nè Nwii nè sak nzeñgòn fana bùu lak Nenevi wèeñ nò lokok sè', nò cèp fis dè wèñ sè niè' yè'e wèñ gbù nzak. A nò ye ve'nò bùusè Jonà ànə tsoho fa bùu Nenevi wèñ fana wo kupsə, nò bwi fa bup awo ñkwèñ. Nə ye dè yumook yè' sè yà' yam càsə Jonà nò. ⁴² Nùmbu nzak nò ye sè', ñkum nè yi ñwàñwè nè yi à tesə vè mvwe' lak Sibà nà'a nè lòkok sè' mù tuhù wèñ, nò cèp fis sè' dè wèñ gbù nzak. Anə ye ve'nò bùusè yi à lòkok haan mvwe' sè səsap wùriñ ñgòkè yu'rə ncèep ñkərəə sè Sòlomù à sè cèep. Nə ye dè yumook yè' sè yà' gù ghak Sòlomù nò.

*Mvè'nè Yòñsə Nè Bup Lògəə, Nə Sə Bwi Və
(Mak 3:31-35; Luk 8:19-21, 11:24-26)*

⁴³ <<A yegè dè a ye ñga yòñsə ze' tesə mè'rə-a ñwè, yi gì jàm dzon ke' mvwe' nze nè jì ndzəp nà'a ñgolàp mvwe' ncum. Yi kà mvwe' ncum sè yə, ⁴⁴ fana yi tsəre dè, <Mù nò bwi foho lo fe'lə mvwe' ndap àm nè mù a tesə vè fo' nò.> Yi bwìñ foho vè fo' fana yi yə ñga nà' nòwà, ñga wo kùrə reñsə nòñsə nà' bəboñ làaŋ. ⁴⁵ Fana yi lo, nò kə to jəñ vè fe'lə yòñsəə ze' mok sè wo bup càsə yi wèñ sàmba, wo kə ni

cum fo'. A ye ve'nə fana yà' bup wesə bohòwè ènə mok maŋkwèŋ nə nonşə mvè'nè à ye to mantombi. A nè kè ye bohòwèŋ bùu sè bup sè ngà'a yè'e sè' ve'nə.>>

Ma Nə Ye Bwema Jisòs

⁴⁶ Yi ànə sə cep mali bohòbùu sə wèŋ ntòve'nə fana ma ye bə bwema ye wèŋ kə təŋ sə mbi də wo dzəm də nà'a və bə yà'wèŋ cep yu səmok. ⁴⁷ Nwè nəmòk tsok yi də, <<Ma yo bə bwe ma yo wèŋ tə sə mbi də wenə wèŋ cep.>> ⁴⁸ Fana yi fek nwè nè nà' tsè' yi nə də, <<Ma am bə bwema am wèŋ ndà wèŋ? >> ⁴⁹ Yi niŋ gesə lo ngàa fàak ye sə wèŋ bə bo, nə sə cep də, <<Curə yà' yè'e ma am bə bwema am wèŋ sə. ⁵⁰ Nwè nè yi gu-a yusè tè' àm mubu sə dzəm sə, ye də yi yà'sə moma am, nə ye njè' am, bə ma am sè' yi.>>

13

Gbu' Ngà Bì Ngwii Bum (Mak 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Jisòs à tesə tsə munda'à sè' numbu ànə, nə kə cum ngu ndzəp Galili. ² Bwiŋ kə maŋ mvwe' sè yi cu sə wùriŋ, fana yi ni cum ye sə mok sənə ngwes mòk. Bùu sə wèŋ pwe' təŋ yàwo ma mɔ mfèŋ. ³ Yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum ŋkàũntèŋ bə gbu'. Yi à cèp mòk də, <<Ngà bì ngwii bum mòk à lo də yi kə nwè ngwii bum mok. ⁴ Fana mvè'nè yi à sə nwè yà', mok gbu ngu mandzè fana swiŋ wèŋ kə te'e zɔ lo yà'. ⁵ Ngwii mok gbu mvwe' nze lis. Ncàk kà fo' ŋkàũŋ ye fana yà' to, nə kà mandzè ngòsòngàŋ tse'. ⁶ Nùm à to kok fana yi tɛŋ zə yà'. Mvè'nè yà' ànə ka ngàŋ bəboŋ tse' fana yà' kpɔ. ⁷ Ngwii mok gbu yàwo mvwe' ndik sè bə njàk. Ndik sə kuk, nə lim te'lə tse' yà'. ⁸ Mok à gbù yàwo mvwe' nze nè bəboŋ, nə zəm ngwii. Mok zəm wùriŋ co ŋkè mò'fis, mok hum ntùŋfu, mok hum te'. ⁹ Nwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum fo', yi yuk-a.>>

Jisòs Tsè' Njo Nè Yi Cèp Bum Bə Gbu' Nə

(Mak 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Anə geŋ, ngàa fàak ye sə wèŋ kə fek yi də, <<Wù sə cèp mègù bohòwo bə gbu' bùu yà? >> ¹¹ Yi duk fəsə fa yà'wèŋ duk də, <<A bùusè wo ka yàwo mandzè nè Nwii a fa wo co wo rɛŋ bum sè yà' cu swihi mvwe' gaŋ ŋkum Nwii sə tse'. Nwii à fa weŋ yàwèŋ mandzè ànə laŋ. ¹² Yusə də, nwè nè yi tse'-a yumok, Nwii nə jo naaŋ fa fe'lə yi mok sè' ya yi tse' ŋkàũntèŋ. Nə ye də bohòwè nè yi ka ye yumok tse', Nwii nə jəŋ fis gesə lo moòm nè yi tse' nə fo'. ¹³ Njo nè mù sə cèp bohòwo bə gbu' nə də bùusè wo tse' lis, nə kà bum sə yə, wo tse' ntu', nə kà bum sè' sə yuk. Wu tsè'-a wo yumok, wo kà sè' rɛŋ. ¹⁴ Ye də bum sè ngà tsòhòbum Nwii nè liŋ yee Izayà à cèp yà'a kè kùrə zìnə mətuhù wo. Yusè yi à cèp sə də, <Wèŋ nə yuk bum, nə kà yà' rɛŋ yuk,

Wèŋ nə sə kuk, nə kà yə.

¹⁵ Busè ntum bùu yè'sə wèŋ a gu bup laŋ.

Ntu' awo loho, fana wo lok lis awo sè'.

Ka-a ve'nə yeŋ də bwèrɛ wo yə rì bə lis awo, nə yuk bə ntu',

Fana nə rɛŋ sə ntù wo,

Ya wo buŋ və bohòmɔ, mù luŋsə wo.>

¹⁶ Fana rɛŋsi bohòwèŋ bùusè lis awèŋ sə yə fana ntu' awèŋ sə yuk bum yo. ¹⁷ Mù sə tsè' weŋ yè'e yusè yà'a zìnə də ngàa tsòhòbum Nwii bə bùu sè wo kèkùrè bohòNwii wèŋ ve'ɛ wùriŋ sè wo à dzəm co wo ye ja'a bum sè wèŋ sə yə yè'e, nə kà mandzè nə tse'. Wo dzəm sè' co də wo yuk bum sè wèŋ sə yuk yè'e, nə kà sè' yuk.

Jisòs Tsè' Rɛŋsə Gbu' Ngà Bì Bum Nə

(Mak 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ <<Wèŋ yuk-a ngà'a mvè'nè mù nə tsok rɛŋsə gbu' ngà bì bum nə.

19 Nwèe yuk ncèp gan nkum Nwì, nè kà bə zəŋ rɛɛŋ fana ze' nè və, nè kə jəŋ fis lo yusè wo bì yà' sə ntùù yi sə. Nà'a yà'sə ŋgwii sè yà' à gbù ŋgɔ mandzè sə. 20 Nkwii sè wo à ŋwè yà' fana yà' gbù mənə nze nè a fo' bə lis nè, a ŋwè nè yi yuk ncèp nè fana yi kwa bonəsə toho bə zəŋ vɛ'ɛ wùriŋ. 21 Fana nà' kà ŋgəŋ sə ntùù yi sò. Yi təəŋ moòm ghàr. Ghà nè ŋgə' vè bohòyi gbù gesə lo fo'. 22 Nkwii sè wo à ŋwè yà' mvwe' ndik sè bə njàk sə, nà'a yi nè yi yuk ncèp nè fana bum nzeŋgòn nè ye ntəm nè ŋgòtse' ghàk wèŋ kə lim te'lə tse' ncèp nè fana nà' kà zəm. 23 Nə ye də ŋgwii sè yà' à gbù məmvwɛ' nze nè bəboŋ sə ŋwè nè yi yuk ncèp nè, yi rɛɛŋ bə zəŋ. Fana yi zəm ŋgwii ghà mòk nkù mò'fis, mok hum ntùŋfu bə hum tɛ' wèŋ.>>

*Jisòs Màk Gbù' Tɛ'
Mvè'nè Gan Nkum Sè Məbu Cu
(Mak 4:30-34; Luk 13:18-21)*

24 Yi à tsè' fa fe'lə yà'wèŋ gbù' mòk sè' də <<Aco wo fə'rə kok gan nkum sè məbu sə bə ŋwè nəmòk nè yi à kə bì ŋgwii bum sè bəboŋ mə nzuù yi. 25 Yi ànə sə noon dzəm lo fana ŋwè nəmòk nè nà'a bəŋgè yi kə bì ŋgəŋ sè bəp sè yà' səsə nzaŋ mvwe' nzaŋ sè yi anə bi sə. Yi bì ŋgəŋ sə vɛ'nə fana yi bɛ' mandzè ye, nè lo yuye. 26 Ghà nè nzaŋ sə à kùk tètè nè ye ŋgòfis tu fana ŋgəŋ sə lokok sè'. 27 Bwe ŋgàa fàak ŋgà nzum nè kə fek yi də, <Tà, vès də wù à bì mègù mə nzuù wù ŋgwii bum sè bəboŋ àlaa. Ngaŋ sè bəp nè vè nè fo' fò?> 28 Ngà nzum nè duk fəsə fa wo də, <Gù yu yà'sə ŋwè nəmòk nè yi ka mə dzəm.> Wo fek fe'lə yi duk də, <Ye də wù dzəm də vès lo kə co'rə mak yà' à?> 29 Yi dzeŋ də yi ka dzəm. Yi də būsə aco ghà nè wo sə də wo cok mak ŋgəŋ sə fana wo co'rə bəpsə nzaŋ mok bə ŋgəŋ sè yà' səsə nzaŋ sə. 30 Mè'rə yà'a kuk mvwe' mò'fis vɛ'nə tètè mvək nè ŋgòkəp yà' kə dzeŋ.

Mvək ànə dzəŋ nùu fana mə tsok fa ŋgàa kəkəp sə wèŋ də, <Wèŋ co'rə be'lə to ntòŋgan sè bəp yà'a mvwe' mò'fis, nè kiŋ yà' bə mbək bə mbək ya wo tɛŋ yà'. Nə tsok wo sè' də wo kəp naan gesə fa mə nzaŋ sə mə tà'a mə.> >>

31 Jisòs à tsè' fa mali wo gbù' mòk sè də, <<Gan nkum sè Nwì sə co ŋgwii tɛ nəmòk nè wo to nà' də mostà, nè ŋwè nəmòk à kə bì nà' mə nzuù yi. 32 Nà' jə'rə càsə ŋgwii bum sè wo bìgè mə nzuù pwe'fo' yi. Ghà nè nà'a kùuk, nà' yam casə mok sə pwe'fo' sè' yi. Nà' bəŋ tɛ nè ghaŋ wùriŋ. Swiŋ wèŋ və, nè sə kə ci ndap awo mənə ntaŋ ye sə.>>

33 Yi cep fe'lə gbù' mòk də, <<Gan Nwì sə co yis sè ŋwàŋwèe jəgè yà', nè gesə sənə tasàa mfòŋ tɛ', nè top yà' tètè yà' kok pwe' yè'e.>>

34 Bum yè'sə pwe'fo', Jisòs à sə tsòho fa gù bəŋ sə wèŋ yà' bə gbù' bə gbù'. Yusè co yi à tsè' fa wo jì gbù' à ka yeŋ. 35 Yi à gù vɛ'nə ya yusè ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp bə liŋ ŋgà gəm bwiŋ bəŋ və zinə. Yusè yi à cèp sə də,

<<Mə nè muk cùu am, nè sə cep bum lòŋ fo' bə gbù' bə gbù'. Mə nè cep bum sè mvè'nè nzeŋgòn à yè yèe, yà' sə cum megu mvwe' səswihi.>>

36 Anə geŋ, yi me'rə kwe' bù nè fo', nè ni lo yuye mə nda'à. Ngàa fàak ye wèŋ a bɛ' lòyi fo', nè sə fek yi də nà'a tsok rɛŋsə fa wo gbù' nè də wo à bì ŋgəŋ sè bəp mvwe' nzum nà'a.

37 Yi sə tsòho rɛŋsə fa yà'wèŋ duk də, <<Nwè nè ŋgà bì ŋgwii bum sè bəboŋ sə, a məŋ mo ŋwè. 38 Nzum sə nzeŋgòn nè, ŋgwii sè bəboŋ sə, a bəŋ sè wo cu yàwo mvwe' gan nkum Nwì sə fana ŋgəŋ sè bəp sə yàwo bəŋ sè wo cu yàwo ma nè ze'.

39 Nwè nè yi à bì ŋgəŋ sè bəp sə, a ze' nè bə tu ye. Mvək nè ŋgòkəp bum sè wo à bì sə yà'a nzeŋgòn nè mvè'nè nà' mée, fana ŋgàa kəp bum sə yà'sə masinjàa Nwì wèŋ.

40 Mvè'nè wo à benə ŋgəŋ sə, nè tɛŋ

yà' yà'a, anə ye nùmbu nè nzenḡon nə mè sè' ve'nə. ⁴¹ Mùu mo ḡwè, mɔ nè tumsə masinjàa am ḡḡòte'e fis yusè yà' cu mvwe' ḡaḡ sə, sè co yà' jəḡ və bɔp, nə ye bə ḡḡàa ḡù bɔp wèn pwe'fo'. ⁴² Wo swekfis wes wo ve'nə fana wo kə mak gesə lo wo sə mvwe' sè mis sə kɔə. Yà'a mvwe' sè bwiiḡ nə sə waḡ, nə sə zɔ nzòn ḡo'. ⁴³ Nà'a sè' mvək nè bùu sè wo yàwo kəkurè ma nè Nwì wèḡ nə sə to rɛḡ co nùm mvwe' ḡaḡ tɛ' awo. Nwè nè yi tse'-a ntu' ḡḡòyuk bum bə zeḡ, yi yuk a.

Jisòs Cèp Fe'lə Bə Nzak ḡaḡ Nkum Sè Məbu

⁴⁴ <<ḡaḡ sè Nwì sə yà'a co yumok sè yà' ḡu nteḡ sè yà' à swihi nòon mvwe' sə mok. Nwè nəmòk anə kə ye yà' fana yi ses lok yà'. Yi kwa ve'ε, nə kə caḡ seḡ bum sè yi tse' pwe'fo', nə kə ywiḡ jəḡ nzum sè mvwe' yà'sə.

⁴⁵ <<ḡaḡ sè Nwì sə yà'a sè' co ḡḡà ḡi ḡii nteḡ nè yi à sə ləp nsəp lis mòk nè wo togè nà' də perèl. ⁴⁶ Yi ànə ye perèl nè mò'fis nè nà' ḡu nteḡ fana yi lo, nə kə seḡ bum ye sè yi tse' sə pwe'fo', nə kə ywiḡ nà' bə zeḡ.

⁴⁷ <<ḡaḡ sè Nwì sə sè' co ram mòk nè wo mak ḡesə nà' sə ndzəpè fana nsəap fuk kwəəḡ ni ca zəzok zəzok nduk. ⁴⁸ Nà' ànə rwiḡ fana wo fis lo nà' mɔ mfèḡ fana nə cum nze, nə ye ḡḡòte'e yà'. Wo sə swèk ḡesə lèsə bəboḡ sənə yumok, nə sə fis mak sè bɔp sə. ⁴⁹ Nùmbu nè nzenḡoon mèe, anə ye sè' ve'nə. Masinjàa Nwì wèḡ nə vèə, nə kə gəpsə fis bùu sè wo yàwo kəkurè ma nè Nwì bə sè wo ka yàwo kəkurè yeḡ wèn zok. ⁵⁰ Wo mak gesə lo bùu sè wo ka kəkurè yeḡ sə mvwe' nəmòk nè mis sə kɔə ca. Yà'a mvwe' sè ḡwèe nə sə waḡ, nə sə zɔ nzòn ca.>>

⁵¹ Yi fek yà' də yà' rɛḡḡ bə bum sè yi cèp yè'sə pwe'fo' laḡ àlɛ. Wo də hòli. ⁵² Yi tsok fa fe'lə yà'wèḡ də, <<Ye də wèn rì də ḡḡà yə'rè lùk nè yi a bùuḡ də mɔ yə'rə yi mvè'nə ḡaḡ sè

Nwì cu, yi co ḡwè nəmòk nè yi tse' tàap ye. Aco yi fis və to bum sè zəm mɔ tà'a yi, nə fis sè fi sè'.>> ⁵³ Jisòs ànə cèp wes ḡbɔ' yè'sə fana yi me'rə fa'nə, nə lo.

Bùu Lak Jisòs Wèn Bèḡ Yi (Mak 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵⁴ A kè dzèḡ la'à yi fana yi kə yə'rə bwiiḡ mɔmvwe' ndaap piriya àwo wèn. Wo à mərə ve'ε wùriḡ, nə sə cèp duk də, <<Nwè nè'e a jə nsəp ḡkərə nè'e nə ye nsəap fàak sè yà' ḡu wùriḡ yè'e fòve'nə-ε? ⁵⁵ Nè'e ka mo kapindà nà'a yeḡ-è? Nè'e ka yi nè wo to liḡ ma ye də Mèri nà'a yeḡ-è? Jem bə Jòsep bə Saimù nə ye Judàs wèn ka bwema ye wèn yeḡ nè? ⁵⁶ A cugè fɛḡḡ ka sè' ves nje' ye wèn pwe' yeḡ nè? Aco yè'sə ye ve'nə va?>> ⁵⁷ Fana wo kà yi mok dzəm. Anə ḡeḡ Jisòs nə tsok fa ye yà'wèḡ də, <<A yegè də wo jəḡḡ ḡḡà tsòhòbum Nwì ma nè yi lòfòpwe' co ḡwè. A kè dzèḡ mvwe' lak ye, nə ye mɔ nda'à yi fana wo kà yi co yumok jə.>> ⁵⁸ Yi à ka fàak sè yà' ḡu fa'nə ḡkùuḡ ḡu bùusè bùu sè fo' sə wèn à ka dzədzəm sə ntuà wo tse'.

14

Kpɔ Jon ḡḡà Bəptesè Bwiḡ (Mak 6:14-29; Luk 9:7-9; Jon 6:1-14)

¹ ḡhà ànə à ye, ḡkum Heròyuk bə bum sè Jisòs sə ḡu sə. ² Herònə duk fa ncinda'a ye wèn duk də, <<A Jon ḡḡà bəptesè bwiiḡ, yi a tesə vè fe'lə mvwe' kpɔ yà'sə laḡ. Nà'a njo nè yi sə ḡù to bum maḡḡḡḡḡ sə.>> ³⁻⁴ Yusə də Heròà fis jə ḡḡwe moma ye Filip. Yi ànə ḡu ve'nə fana Jon sə dɔhu ḡəḡḡ fa yi də, <<Ka bəboḡ bohòwù ḡḡòjə ḡwà ànə co ḡḡwe yo yeḡ.>> Anə ye ve'nə fana Hèrodiyà ḡḡwe Filip nə fimsə mis tètè Herònə ko nisə Jon ndapndzəm. ⁵ Yi ànə dzəm də yi zə Jon nə fana yi sə wəp sè' bùusè bwiiḡ dukḡə də Jon nə ḡḡà tsòhòbum Nwì.

⁶ Nùmbu nè wo à dzə Herònə à dzèḡ səmok fana mo Hèrodiyà nə

nè ngwèngwèng à kè kà dzen mvwe' sè bwìng à mà cu sè. Yi kaŋ ve'ε tètè ni' boŋ Herònè. ⁷ Herònè keŋ də yusè nà' dzəm yà' pwe'fo' yi nə fa tsoŋ nà'. ⁸ Mvè'nè ma ye tip yi fana yi duk fa Herònè də, <<Fa mɔ tu Jon ngà bàptəsè bwìng nà'a nga'a feŋ mənə tasà.>> ⁹ Manziŋ à ko ŋkum nə ve'ε wùriŋ. Fana njo nè yi anə keŋ to laŋ, nə ye fe'lə sè' bɔ̀ bɔ̀ sè wo mà fo' sè fana yi duk də yà'a kə jəŋ və fa nà'. ¹⁰ Yi à tum lòo, wo kə gwε' tiŋ fis tu Jon mɔ ndapndzəmè anə. ¹¹ Wo jəŋ və yà' mənə tasà, nə kə fa mɔwà nə. Yi jəŋ yà', nə jəŋ lo fa ma ye. ¹² Ngàa fàak Jon nə wèŋ à kə jə vèŋ ni' ye nə, nə kə tuuŋ nà'. Wo à tuuŋ wes, wo lo, nə kə tsok fa Jisòs.

¹³ Jisòs ànə yuk ve'nə fana yi ni ngwes mòk, nə lo mvwe' mòk sè bwìng fo' bɔ̀. Mfèŋ bɔ̀ nə ànə yuk ve'nə fana wo tesə mvwe' buhu lak sè yà' kɔ̀p fo' pwe', nə yuŋ lo yi sè' bə kù. ¹⁴ Yi à kè tesə ngɔ̀ ndzəp fana yi ye bwìng ve'ε nduk nè nduk. Ntəm ye rwiŋ bə manziŋ fana yi gɔ̀ mesə fa sè wo tse' yiyaŋ, yiyaŋ awo sə.

Jisòs Fa Bwìng Ncùhù Tàŋ Zuzɔ̀
(Mak 6:30-44; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

¹⁵ Nùm à co fana ngàa fàak ye wèŋ və bohòyi, nə kə duk fa yi də, <<Yè'e mvwe' sè bwìng kà fənə cugè, nùm nə coònə sè' laŋ. A bəboŋ də wu duk bɔ̀ yè'e wèŋ lo ndzə ntòlak, nə kə ywiŋ zɔ̀ yumok nja.>> ¹⁶ Jisòs duk ye də, <<Yà'wèŋ nə kà lò. Wèŋ kuk fa wo yumok wo zɔ̀.>> ¹⁷ Wo duk fa yi də, wo tse' mègù ntuhu bred tàŋ bə fuk ba nè ba. ¹⁸ Yi də yà'a jəŋ və fa yi yà' fən. ¹⁹ Anə geŋ yi duk fa bɔ̀ sè wèŋ pwe' də yà'a cum nze mənə ngaŋ. Yi jəŋ kotse' ntuhu bred sè tàŋ nə ye fuk sè ba sə, nə kuk gesə lo mɔbu. Yi kwasə Nwì, nə sə bə'rə yà', nə sə faha ngàa fàak ye sè wèŋ. Wo jəŋ, nə gap lo fa maŋgo bɔ̀ nə pwe'. ²⁰ Wo à zɔ̀ wo pwe', nə ze' bəboŋ.

Fana wo te'e benə sè yà' à bwehe cu sə, yà' tesə kwès hum-ncòp-ba. ²¹ Bɔ̀ sè wo zɔ̀ sè à ye co mbəmbam ncùhù tàŋ. Wù kà bəba bə bweŋke' wèŋ yàwo ta.

Jisòs Gi Mɔ Ndzəpè
(Mak 6:45-52; Jon 6:16-21)

²² Wo à mèsə, Jisòs gɔ̀ də bwe yee ni ngwes, nə lo mantombi ngòto lòmamòk. Yi cum ye maŋkwèŋ, nə cepsə bwìng ya wo lo la'à wo. ²³ Yi ànə mam, nə cepsə wo, wo lo. Fana yi lo ye mɔmvwe' nda mòk ngòkə gù pìriyà mbwa yìyi. Ndzəm à sè də a seŋ və fana nga yi cu mbwa yìyi. ²⁴ Mvək ànə à ye nga ngwes nə lòn dzə tsətsə'rə ndzəp anə sèsap wùriŋ. Ndzəp sə bwi'lə ngwes nə ve'ε nè bɔ̀ bɔ̀ sè fəfə à sè və ma nè wo à sè dzəm ngòlònə. ²⁵ A kə dzèŋ mvè'nè mvəp à ye ngòtorə ndzəmè anə fana Jisòs və bohòwo nga yi sè gi və ma mɔ ndzəpè. ²⁶ Ngàa fàak ye sə ànə ye yi mvè'nè yi sè gi mɔ ndzəpè anə fana wɔ̀ ko wo ve'ε nè bɔ̀. Wo duk ngwàaŋ də, a maze' mòk, nə ke' noon ngùŋ. ²⁷ Anə geŋ yi to yà'wèŋ sè' ntèŋ, nə duk fa wo də, <<A mɔ, wèŋ kà wəp.>> ²⁸ Pità cep gesə fa nà' də, <<Tà, a ye-a nga də a wù zìnə, wù duk mɔ ya mɔ gi və ngòkə yə wu sè' mɔ ndzəpè anə.>> ²⁹ Yi duk fa nà' də <<Vəə.>> Fana Pità nə tesə sə ngwesə anə, nə sə gi sè' mɔ ndzəpè anə ngòkə yə Jisòs nə. ³⁰ Anə geŋ yi ye mvè'nè fəfə sə fa ngə' nè bɔ̀ fana wɔ̀ ko yi, yi ye ngòcəŋ lòsə ndzəpè anə. Yi waŋ torə fis duk də, <<Étə, Tà tesə mɔ.>> ³¹ Jisòs fa bo sè' ntèŋ, nə ko nà'. Yi à sə ko nà' ve'nə, yi sə duk fa nà' sè' duk də, <<O' òhòd, dzədzəm yòjə'rə ve'ε wùriŋ. Wù anə mərə bwi bɔ̀ yà?>> ³² Wo ànə kə ni sənə ngwes nə fana fəfə nə teŋsə. ³³ Bɔ̀ sè wo à ye sənə ngwes nə pwe'fo' à kùksə yi. Wo duk fa yi də, <<Wu mo Nwì zìnə bə zìnə.>>

Jisòs Lùṅsə Ngàa Yiyaṅ
Sə Mvwe' Lak Jènesarè
(Mak 6:53-56)

³⁴ Wo à to tesə lòmumfèṅ fana wo tesə və mvwe' lak Jènesarè. ³⁵ Bùu lak sè fo' sè ànə ye riṅ yi fana wo tirə lo mvwe' lak sè yà'a fo' sè pwe'fo', wo sè jəṅ və fa yi ngàa yiyaṅ sè fo' sè pwe'. ³⁶ Wo à jə vè yà'wèṅ vè'nə fana wo ləṅ yi dè nà'a me'rə ngàa yiyaṅ sè wèṅ jwəṅ megu cù cək ye ya wo guṅ. Bùu sè wo à jwèṅ pwe'fo', à gu yu awo.

15

Bum Lak Bùu Jus Wèṅ
(Mak 7:1-23)

¹ Anə geṅ, bùu Faràsi mok bə ngàa yə'rə fa bwìṅ lùk wèṅ à vè bohòJisòs ngòfek yi bum səmok. Wo à tesə vè mvwe' lak Jòrosalèm. Wo à fek yi duk də, ² <<Ngàa fàak yo wèṅ kà bum lak sè bù ṅkwàha bwìṅ wèṅ à nòṅsə yùgè bùu yà? * Vès duk vè'nə bùusè wo zùgè beṅ nga wo kà bo awo cuk.>> ³ Yi fek busə ye yà'wèṅ sè' də, <<Njo nè wèṅ kà lùuk Nwì nòṅsègè bùusè wèṅ dzəm ngòbè' bum lak awèṅ-e bùu ya? ⁴ Busè Nwì à cèp də, <Wəp ma yo bə tè' yo. Nwè nà yi yò-a ma kè tè' ye àlɛ, wo zə megu yi zəə.> ⁵ Wèṅ cwìṅ busə yàwèṅ duk də, a ye-a nga ṅwè tse' yumok sè co yi tesə ma ye kè tè' ye bə zeṅ, nè kà yà' tesə, nè duk fa yà'wèṅ də yusè yi tse' sə a sè Nwì, ye də yi ka nzak bohòma bə tè' ye nè mok tse'. ⁶ Wèṅ yə mvə'nè wèṅ a gù busə ncèp Nwì mok yusè wà bùu bum lak awèṅ nà? ⁷ Wèṅ ngàa tè'èṅkup wèṅ! Yusè Izayà ànə cèp mantombi sə kum weṅ à ye zìnə. Yi à còm də, ⁸ <Bùu yè'e wèṅ sə kwasə mègù mū bə cù wà, fana ntum awo ye səsap bohòmù. ⁹ Wo sə kùksə basə mū ṅgwàṅ,

* **15:2** 15:2 Bum lak yè'sə, a bum sè bùu Jus sè wo ngàa yə'rə fa bwìṅ lùk wèṅ ànə yamsə naan lòmumə lùuk Musi sə.

nə sə yə'rə yusè bwìṅ à cèp wo co yà'a lùuk Nwì.> >>

Yusè Aco Yà' Bupsə ṅwè

¹⁰ Anə geṅ Jisòs to benə və bùu sə wèṅ pwe'fo' ṅgu ni'ì yi, nè duk fa yà'wèṅ də, <<Wèṅ yu'rə nè rɛɛṅ yusè mū sə də mū tsok weṅ yè'e bəboṅ. Yusə də, ¹¹ yusè yà' ni lògè mū cùhù ṅwè kəkək kà ṅwè bupsəgè. A bupsəgè yi yusè yà' sə tesə tsə mū cùhù yi anə tsətsoṅ.>>

¹² Fana ngàa fàak ye wèṅ və, nè kə duk fa yi də, <<Wù rì də mvə'nə wù cèp vè'nə yà'sə, bùu Faràsi wèṅ jòk bohòwù vè'ɛ wùriṅ à?>> ¹³ Yi cèp fəsə fa yà'wèṅ duk də, <<ṅgwì yu nè tè' am Nwì a ka nà' yi bi pwe', yi nè cok mak nà' sə nze. ¹⁴ Mè'rə wo vè'nə. Wo ka lis tse', nè sə də wo niṅtsok fa bùu mok wèṅ mandzè. Nə ye də a ye-a nga ngà jì lis sə nitsè' lòfa ngà jì lis mòk mandzè fana wo ba fo' nè gbū lo sə wərə.>>

¹⁵ Pità fek nà' də nà'a tsok rɛṅsə fa wo gbū' nè də yusè yà'a tesə tsəgè kè cùhù gù bupsəgè ṅwè nà'a. ¹⁶ Yi fek busə fe'lə Pità nè də, <<Wèṅ sè' ngàa kà bum rɛɛṅ mok à? ¹⁷ Wèṅ ka riṅ də yusè yà'a ni lògè mū cùhù ṅwè pwe'fo' cà lògè sə vəə, nè ca tesə lo sè' riṅ à? ¹⁸ Nə ye də yusè yà'a tesə tsəgè mū cùhù ṅwè kokgè yà'sə sə ntuu yi. Yà'a zeṅ sè aco yà' gu bupsə ṅwè. ¹⁹ A vè'nə bùusè tsətsərəə sè bup sè co ṅgòzə ṅwè, ko nto, kohòsàhà, yə, ṅgòci' mvwès, nè ye ṅgòbupsə liṅ bwìṅ pwe'fo' tesə kokgè ma sə ntuu ṅwè. ²⁰ Yà'a bum sè yà'a gù bupsəgè ṅwè. ṅgòzə yumok bə bo sè wù ka yà' cuk, ka nzak tse'.>>

ṅwà Lakmvum Nè
Yi À Naṅtu BohòJisòs
(Mak 7:24-30)

²¹ Anə geṅ, Jisòs ye'e me'rə mvwe' yà'sə, nè lo mvwe' nzeṅgòṅ nè lak Tayà bə Sidòṅ. ²² Fana ṅwà nəmòk nè yi cugè fo' kè tsèṅ yi. ṅwà nè sə

leŋ Jisòs nè dè, <<Oò, Tà, mo Devid, koksə-a manziŋ bohòmà è. Yòŋsə ze' tse' mo àm mòk nè yi nè ñwàŋwè ve'ε nsàp nèbup.>> Nwà ènə à sè cèp bum yè'sə ve'nə ñga yi ka ñwà Jus yeŋ, yi à ye ñwà lak Kanà. ²³ Yi à sè cèp yè'sə pwe'fo', Jisòs kà cù bohònà' mùk lok. Nğàa fàak Jisòs sè wèŋ kə leŋ Jisòs dè a bèboŋ co nà' duk ñwà ènə lo bùusè nà' sè loksə ke'cà wo ntu' wùriŋ. ²⁴ Jisòs nè cèp bwìŋ ye kə dè, <<Nwì à tumsə mègù mɔ bohòbùu Izùre sè wo co nsùŋgaan sè wo a jàm bisə jàmə.>> ²⁵ Nwà nè à vè kè təəŋ mali kè mantombii Jisòs bə tumfərə, nè sè cèp dè, <<Tà təsə mɔ.>> ²⁶ Jisòs cèp fe'lə səmok dè, <<Ka bèboŋ ñgòjə beŋ mwe, nè mak fa ñgbu † yeŋ.>> ²⁷ Nwà nè dè, <<Tà, wù rì yo sè' dè wo fagè bwe beŋ, ñgbu sè te'e sè yà' sè gbù tsoŋ sè nze sè'.>> ²⁸ Fana Jisòs duk fa bwi nà' dè, <<Ke', ñwà nè'e wù tse' dzədzəm sè ntuu wù ve'ε wùriŋ. Yusè wù dzəm tse' yà'sə, yà'a nè ye mɔmvè'nə wù leŋ sə.>> Anə geŋ yiya mo ñwà nè à mè mègù sè' ghà nà'nə ve'ε ghes.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Kwè Zɔzɔ
(Mak 8:1-10)

²⁹ Jisòs à yè'e mè'rə fa'nə, nè sè gihi ca ñgu ndzəp Galili. Yi à lò, nè kə kok lo mɔmvwe' nda mòk, nè cum mbwa nze ñgòyərə bwìŋ. ³⁰ Bwìŋ à krəəŋ vè fo' ñgòkè yə yi ve'ε sè' wùriŋ. Wo à bèhə jə vè fa yi bùu sè wo kà gígè wèŋ, sè wo à krə sa' ni' ma mòk wèŋ, ñgàa jì lis bə sè wo kà cù cèpgè wèŋ, nè ye bə ñgàa yiyaŋ zəzok ñkùŋntèn. Wo à bèhə jə vè yà' ve'nə, nè kə təmse noŋsə ñgu ni' Jisòs anə bìkìkìkì. Yi à gɔŋsə yà'wèŋ sè' lòŋ. ³¹ Bùu sè wo à kə mà fo' sè à mərə ve'ε wùriŋ. Wo à mərə bùusè wo yə ñga bùu sè wo à sè kà cù cèpgè wèŋ cèp cù, sè wo à krə sa' ni' ma mòk wèŋ gɔŋ fe'lə sè', sè wo à sè kà gígè wèŋ gi

fe'lə, nè ye bə sè jì lis wèŋ sə ye fe'lə bum səmok. Bùu sè wèŋ à kùksə liŋ Nwì bùu Izùre wèŋ bùu bum sè wo à yə yè'sə.

³² Anə geŋ Jisòs to benə ñgàa fàak ye sè wèŋ ñgu ni' yi, nè duk fa wo dè, <<Manziŋ sè ko mɔ bohòbùu yè'e cèbùə, bùusè wo cu vesiwèŋ ntinə nùumbu te', nè kà yumok zɔ. Mɔ ka sè' dzəm co mɔ duk dè wo lo ñjè ve'nə sè' dzəm, bùusè aco mòk kə gbù ñjè mandzə.>> ³³ Nğàa fàak ye sè wèŋ à yuk ve'nə, wo fek yi dè, <<Aco wo jəŋ beŋ ñgòŋ fəeŋ fòco a fa bwìŋ wùriŋ ve'ε ne?>> ³⁴ Fana Jisòs fek yà'wèŋ dè, yà'wèŋ tse' ntuhu bred fa'nə sù ne? Wo dè, <<Vès tse' mègù ntuk sàmba bə bəbwe fuk mok.>> ³⁵ Fana Jisòs duk fa bùu sè pwe'fo' dè yà'a cum nze. ³⁶ Yi jəŋ ntuhu bred sè sàmba bə fuk sə, nè kotse' yà'. Yi kwasə wes Nwì fana yi bə'rə yà', nè sə fa bohòŋgàa fàak ye sè wèŋ. Wo jəŋ, nè sə fa bwi bùu sè wèŋ. ³⁷ Bùu sè pwe'fo' à zɔ, nè ze' ve'ε bèboŋ. Wo à te'e benə mfəmfook sè yà' à sè gbù sè nze ghà nè wo à sə zɔ sè kwès sàmba. ³⁸ Bùu sè wo à zɔ sè à ye bwìŋ ncùhù kwè, wù kà bèba bə bweŋke' wèŋ ta. ³⁹ Yi ànə gu wes bùu sè wèŋ sam lo fana yi ni fe'lə sə ñgwesè, nè lo yuye mvwe' nzeŋgòŋ lak Məgadàn.

16

Wo Də Jisòs Gu Niŋtsok Fa Wo Manğəŋgèŋ
(Mak 8:11-13; Luk 12:54-56)

¹ Nùumbu mòk à ye, bùu Farasi mok nè ye bùu Sadusi wèŋ à vè dè wo kə mumsə ja'a Jisòs. Wo fek yi dè nà'a gu niŋtsok fa wo manğəŋgèŋ mòk nè aco nà' niŋ fa wo dè yi tse' ñaəŋ Nwì. ²⁻³ Yi duk fa yà'wèŋ duk dè, <<Wèŋ rì mègù ñgòkùk gèsə lo mɔbu, nè riŋ dè anə ye ñga'a ve'ε bə ve'ε wèŋ. Wèŋ tesə zəzòŋ nè ye ñga ntòbu bèbaŋ fana wèŋ dè

† 15:26 Mvè'nə Jisòs ànə cèp bə nzak nè ñgòmak fa ñgbu beŋ yà'a fana yi à sè duk yà'sə dè, ñgòjə yusè yà'a sè bùu Jus nè fa bù lakmvum.

anə ye ntinə bup. Nə nconuum ye nga ntòbu bùu bəbaŋ, wəŋ də anə ye zòn bəboŋ. Wəŋ riŋ yà'sə, nə kà bum sè yà'a co mvək ngònitsè' bum sè niè' riŋ bùu yà? ⁴ Wəŋ sè niè' yè'sə, wəŋ bùu sè bup, ngàa kà Nwì rì wəŋ. Wəŋ duk mu də mu gu niŋ fa wəŋ maŋgəŋgəŋ è? Kàcò. Mu nə kà nà' gu. Maŋgəŋgəŋ nə wəŋ nə ye mēgù nə co à ye bohòngà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Jonà nà'a.>> Yi ànə cep wes ve'nə, fana yi me'rə yà'wəŋ, nə lo gəsə yuye.

Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wəŋ NgòRεŋ Yi
(Mak 8:14-21)

⁵ Bə ngàa fàak ye wəŋ à to tesə lonto ndzəp ma nja fana nga ngàa fàak ye sə swì ngòjə tse' lòbred. ⁶ Jisòs duk fa wo də, <<Wəŋ jəŋ ŋkərə bə nsàap yis bùu Faràsi bə bùu Sadusi wəŋ.>> ⁷ Anə geŋ wo sə cep ke' mütətsə'rəə wo anə duk də yi duk ve'nə bùusə a swì ngòjə tse' vè bred. ⁸ Jisòs riŋ yusə wo sə cèp sə, nə duk fa yà'wəŋ də, <<Ke' àmaa, wəŋ ka dzədzəm bə yusə mù sə guu tse'. Wəŋ sə cèp ke' də wəŋ swì ngòjə tse' bred yè'sə bùu yà? ⁹ Co wəŋ ka yè'e ntòsə' rεŋ geŋ nà? Co wəŋ sə kà mvə'nə mù à fa bwìŋ ncùhù tàŋ ntuhu bred sè' tàŋ yà'a mok tsərə à? Wo à zə yà' ve'nə, wəŋ te'e benə fe'lə sè sə nze kwès sù nε? ¹⁰ Nə ye sè' də wəŋ swì ntuhu bred sè sàmba sè bwìŋ ncùhù kwè à zə yà'a sè' è? Wo à zə wes, wəŋ te'e benə sè sə nze kwès sù nε? ¹¹ Anə gu va ŋkuŋ mu cèep, wəŋ kà rì də mù sə kà yè'sə bred nè bred nè'e duk ε? Yusə mù sə duk sə də, wəŋ jəŋ ŋkərə bə yis bùu Faràsi bə bùu Sadusi wəŋ.>> ¹² Anə geŋ fana bwe ye sə wəŋ rεŋ də yi anə sə ka yà'wəŋ də wo jəŋ ŋkərə bə yis sè wo gùgè bred bə zeŋ yè'e duk. Wo riŋ də yi anə sə cep yà'sə də wo jəŋ ŋkərə bə bum sè bùu Faràsi bə bùu Sadusi wəŋ sə yə'rə fa bwìŋ.

Pità Duk Də Jisòs Ŋkum Ngà Gəm Bwìŋ

(Mak 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Jisòs à kə dzəŋ nzeŋgòŋ Sàsàriyà Filipi fana yi fek ngàa fàak ye sə wəŋ də, <<Bwìŋ dukgè də mù, mo ŋwè, mu yè'sə ndà?>> ¹⁴ Wo sə duk fa yi də, <<Mok dukgè də wu Jon ngà bàptesə bwìŋ, mok də wu Alajà, mok də a Jèrèmiyà kə ngà tsòhòbum Nwì mòk nè yi à ye fa' àlε'.>> ¹⁵ Fana yi fek mali wo sè' də, <<Wəŋ yàwəŋ nε? Wəŋ dukgè yàwəŋ də mu yè'sə ndà?>> ¹⁶ Saimù Pità duk də, <<Wu Ŋkum ngà gəm bwìŋ, nə wo à duk nə, nə wu mo Nwì nè yi cu ŋwəm nə.>> ¹⁷ Fana Jisòs nə duk fəsə fa nà' də, <<Rεŋsi yòSaimù mo Jonà. Bəsə ka wu yè'sə ŋwè tsok fa. Tsè' fa wu yà' Tè' am nə yi cu mabu. ¹⁸ Nə ye sè' də mù sə to fa wu liŋ nga'a də Pità (lis), mu nə ci cos àm mvmvwe' lis ènə. Nàaŋ kpə nə kà cos àm nə yumok gu. ¹⁹ Mu nə fa wu ki ncùu gaŋ sè Nwì sə. Yusə wù kì tes yà' sə nze fεŋ nə ye megu mabu sè' ve'nə. Yusə wù firə me'rə yà' sə nze nə ye mabu sè' ve'nə.>> ²⁰ Fana yi tipsə ngàa fàak ye sə wəŋ ve'ε gugəŋ də yà'a kà ŋwè nəmòk də yi yè'e ŋkum ngà gəm bwìŋ nè wo à duk nə tsè' fa lok.

Jisòs Tsè' Mvə'nə Kpə Ye Nə Ye

(Mak 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

²¹ A yè jə mvək ànə nə lo mantombi, Jisòs yeto ngòtsòhòfa ngàa fàak ye sə wəŋ jəja də yi nə lo tsoŋ li mvwe' lak Jòrosalèm, nə kə ye ŋgə' fo' wùriŋ. Yi nə ye ŋgə' nə ndzə bohòbù ŋkwàha bùu sè fo' bə ngàa fa satikà' sè ghaŋ wəŋ bə ngàa yə'rə fa bwìŋ lùk. Də wo nə zə yi sè'. Numbu nè te' ye, yi lokok fe'lə mvwe' kpə sèmok. ²² Yi ànə duk ve'nə, Pità ko soŋsə gəsə lo yi fo', nə sə jwa nà'. Pità nə sə duk də, <<Kaco Nwì dzəm yeŋ Tà! Kaco yè'sə ye lok fuk bohòwù ve'nə yeŋ.>> ²³ Yi bùuŋ, nə duk fa Pità nə də, <<Coho gəsə ŋgə ni'i mà wùu

Satà! Wu yà'sə nsàp yumòk nè nà' sə təhə lok mɛ mandzè, bùsè yusè wù cèp yà'sə, a tsətsərə nè bwìŋ tse' nà' wo, ka nè Nwì yeŋ.>>

²⁴ Fana Jisòs tsok fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk dzəm-a ŋgòyù lòyi fana nà'a nè beŋ to ntòbum sè ni' nà' sə dzəm yà', nè bək jəŋ ntəəŋ nà' ŋkuŋ nè be' lo yi. ²⁵ Yi də, <<Bùsè ŋwè nè yi gəhə tse'-a yòŋsè ye fana nà'a nè bisə wà. Nə ye də ŋwè nè yi jə yòŋsè ye co yusè wà bùu mù fana yi nè kə tse' nà'. ²⁶ Bùsè swe'e sè ŋwèe nè tse' sə yè'sə yà, ŋga yi tse'-a nzeŋgòŋ nè pwe'fo', nè kə bisə yòŋsè ye ε? Kènə yusè aco ŋwè kupsə yà', yà' kərə bə yòŋsè ye yè'sə yu yà? ²⁷ Bùsè mù nè mɛ mo ŋwè, ves masinjàa am wèŋ nè vè bə ŋàaŋ Tè' am, nè lak ndaaŋwè pwe'fo' mvè'nè yi à gù fàak ye. ²⁸ Mù sə tsè' weŋ yè'e zìnə də bùu mok wèŋ tə fənə sè wo nè kà ntòkpɛ ŋga wo yə mùu mo ŋwè mvè'nè mù sə vè bə gaŋ ŋkum am sə.>>

17

Jisòs Kupsə Nsəsə Mɛ Ndàhà (Mak 9:2-13; Luk 9:28-36)

¹ A cà nùumbu ntùŋfu fana Jisòs to jəŋ Pità bə Jem nè ye Jon nè yi moma Jem nè, bə yà'wèŋ kok lo mɛmvwe' nda mòk nè səsap. Wo à kə cu mègù mbwa woòwo. ² Fana wo ye ŋga nsəsə Jisòs kupsə bùuŋ mok nsàp nè zok. Si ye sə reŋ co nùm, cək ye sə reŋ co mareŋ ve'ε. ³ Wo ye fe'lə sè' ŋga Musi bə Alajà tesə vè mabu, nè sə taŋgàm bə Jisòs nè wèŋ. ⁴ Fana Pità nè duk fa Jisòs də, <<Tà, yà' bəve'ε wùriŋ mvè'nè vesùwèŋ feŋ yè'sə. A ye-a ŋga wù dzəm fana mù ci ba'rə tes bwe duŋ feŋ tɛ'. Mò'fis nè njò, mòk nè Musi, mòk ye nè Alajà.>> ⁵ Yi ànə sə cep mali ntòfo' fana mbàk mòk nè nà' sə fop ve'ε wùriŋ à vè, nè kə təhə lok wo. Wo yuk ŋga ŋgì ŋwè nəmòk sə cep vesə ndzə

mbàk nè də, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm yi sə ntùu mù, mɛ kwagè bohòyi wùriŋ. Yusè yi cèp pwe', wèŋ yuk fa yi.>> ⁶ ŋgàa fàak ye sə wèŋ ànə yuk ve'nə fana wuə ko wo ve'ε nsàp nè co wù kà cèp to. Wo coho gbɛ fə'ə gesə lo si awo ma sə nze wo pwe'. ⁷ Jisòs və, nè kə jweŋ wo bə bo ye. Yi duk fa wo də, <<Wèŋ kà wəp, wèŋ lokok mɛtsə.>> ⁸ Wo à mùk kok lis awo, wo kà ŋwè fo' mok yə. Wo ye megu Jisòs yiŋyi.

⁹ Mvè'nè wo à sə tsə mundaŋà anə fana Jisòs tipsə wo də, <<Wèŋ kà ŋwè nəmòk bum sè wèŋ yə yè'sə tsè' tètè ŋga mùu mo ŋwè, mù lòkok mvwe' kpɛ ŋkuŋ.>> ¹⁰ ŋgàa fàak ye sə wèŋ à fek yi sè' də, <<Njə nè ŋgàa yə'rè fa bwìŋ lùk wèŋ sə duk də Alajàa nè və tsoŋ ŋkuŋ Krest və ŋgòtesə ves, a bùu yà?>> ¹¹ Yi duk fəsə fa yà'wèŋ də, <<A zìnə də Alajàa nè və. Yi nè və ŋgògùhu tsə'rə fəsə bum pwe'. ¹² Nə ye də mù sə tsè' weŋ də Alajà nè à vè laŋ, fana wo kà yi rì. Wo à jə yi, nè gɛ yi mvè'nè wo dzəm. Nə ye sè' də mùu mo ŋwè, mɛ nè ye ŋgə' ndzə bohòwo sè' ve'nə.>> ¹³ Ànə geŋ bwe ye sə wèŋ reŋ bə zeŋ də yi sə duk Jon ŋgà bàptesə bwìŋ.

Jisòs Tesə Mo Nəmòk *Nə Yi Tse' Yòŋsə Ze'*

(Mak 9:14-32; Luk 9:37-45)

¹⁴ Wo ànə bwi foho və mvwe' sè bwìŋ à mà cu sə fana ŋwè nəmòk caŋ və bohòyi, nè kə təəŋ fo' bə tumfərə. ŋwè nè sə cep də, ¹⁵ <<Tà, koksə-a manziŋ bohòmo àm è. Mo àm nè ŋgà gbù nènò'. Yi sə yə ŋgə' bə zeŋ ve'ε wù kà fù'. Yi gbù yisko'gè mɛ misə riŋ riŋ, nè sə gbù ni sə ndzəpè sè' riŋ riŋ. ¹⁶ Mù jə lòyi bohòŋgàa fàak yo, nà' ghak ŋaŋ mvè'nè co wo gɛ nà' me.>> ¹⁷ Jisòs ànə yuk ve'nə, yi cep də, <<Wèŋ yè'sə gɛgɛtu, wèŋ kà dzədzəm nè co wèŋ luŋsə ŋwè fo' sə ntùu wèŋ tse'. Mɛ nè cum geŋ vesùwèŋ, nè sə ko ntəm ve'nə tètè kə dzeŋ sè?

Wèeŋ jəŋ və fa mɔ yi fɛn.>> 18 Jisòs jwa yòŋsè ze' nè nà' a sɛ gù ŋkuŋ yi sɛ yaŋ nə fana nà' tesə gesə lo ndzə ni'i yi anə sè' ghà ànə.

19 Anə geŋ ŋgàa fàak Jisòs sɛ lo, nə kə fek swihi yi də, <<Vès anə fis fuk yàvès nà' bùè yè'sə bùu yà?>>

20 Yi duk fa yà'wèŋ də, <<A bùusè dzədzəm àwèŋ nè ŋgòlùŋsə bwìŋ bə zeŋ nə, nà'a jo. Mù sɛ tsè' wèŋ sè' də a ye-a ŋga wèŋ tse' mègù-a mɔdzədzəm momjo co mɔvəm nzaŋ vɛ'ɛ fana aco wù duk fa nda nè'e də, <Coho fa'nə, nə kə təəŋ fa'>, nà' coho lo. Yumok kà sè co wèŋ kà yà' gù to mok ye. [21 Aco bɛ'fis to megu nsàp ènə pìriyà bə dzè zuzɔ ba bwèrɛ yumok ka mok ye fe'lə.]>>

22 Wo sɛ kɛ' kɛ'ca nzenɡòŋ Galili anə. Anə geŋ wo və mɔvwe' mò'fis fana Jisòs duk fa bwe ye sɛ wèŋ duk də, <<Wo nə jəŋ mɔu mo ŋwè, nə fa ndzə bohòbwìŋ. 23 Wo nə zə mɔ, nùmbu nè tɛ' dzèeŋ, mù tesə fe'lə və mɔvwe' kpɔ sɛ sòmok.>> Bwe ye sɛ wèŋ ànə yuk vɛ'nə fana manziŋ ko wo vɛ'ɛ nɛbɔp.

Nzak Làk Tas Mɔmɔvwe' Ndap Nwì Nè Ghaŋ

24 Jisòs bə bwe ye sɛ wèŋ à kə dzèŋ mɔvwe' lak Kàpanùm, nə cum fo'. Nùmbu mòk à ye bùu sè wo jəgè mbàam tas sè bwìŋ là'gè yà' mɔmɔvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə wèŋ kə fek Pità də, <<Masà àwèŋ nè'e là'gè mbàam yè'sə sè laŋ à?>> 25 Yi dzəm də, <<Ŋ, nà'a là'gèə.>> Anə geŋ yi bwi lo yuye nda'à wo. A kə dzèeŋ ŋga yi ka yumok ntòcep lok fana Jisòs fek nà' də, <<Wù tsəm yòyè'sə da Pità? Ŋkəŋkum sè sɛ nze fɛeŋ ko jəgè mbàam tas awo yè'sə bohònda wèŋ? Wo jəgè yà' bohòbwe awo kə bohòbùu sè zok wèŋ nɛ?>> 26 Yi duk də a yegè bohòbùu sè yà'wèŋ ka bwe awo yeŋ. Fana Jisòs cep fe'lə sè' də, <<Ye də bwe awo ka yàwo nzak tse', ka vɛ'nə

yeŋ nà?*> 27 Nə yeè nə də ŋgògù də ya wo kà jòk fana dù sɛ mantùŋ. Wu kə dzèŋ ca, wù mak gesə lop sɛ ndzəpə anə. Fuk nè wu ko to nà' mantombi, wu nə ye mbàm mɔ cùhù yi anə. Wù fis jəŋ mbàm nə, nə kə fa wo ŋgòlà' tiŋ tu yòbə sè yàm bə zeŋ.>>

18

Nwè Nè Ghaŋ Ndà?

(Mak 9:33-37; Luk 9:46-48)

1 Mvèk ànə à ye fana ŋgàa fàak Jisòs sɛ wèŋ və bohòyi, nə sɛ fek nà' də, <<Mvè'nè gaŋ sè mɔbu cu, nsàp ŋwè nè yi yam gha' mok fo' mantombii Nwì yi yè'sə ndà lɛ?>>

2 Jisòs to və mo nəmòk, nə tes nà' mɔtsətsə'rèə yà'wèŋ. 3 Fana yi tsok fa yà'wèŋ də, <<Mù sɛ tsè' wèŋ yè'e zìnə də tse'ŋga wèŋ kupsə, nə ye co bəbwenke' ŋkuŋ bwèrɛ wèŋ kà mɔvwe' gaŋ sè Nwì sɛ kə ni yuk.

4 Nwè nè yi jə lo-a ni' ye sɛ nze co mo nè'e fana nà'a yi nè yi yam càsə mok wèŋ mɔvwe' gaŋ sè Nwì sɛ yi.

5 Nwè nè yi jə-a nsàp mo nè co nè'nə mɔnə liŋ am fana ye də yi jə yà'sə mù.

Nza' Məmumsə

(Mak 9:42-48; Luk 15:3-7; 17:1-2)

6 <<Nə ye sè' də a ye-a ŋga ŋwè mòk gù bəbwe sè wo dzəm bohòmù yè'sə mòk də yi gɔ bɔp fana boŋ ghak bohòyi co wo jəŋ ŋgòk, nə swi' kə'ə fa ŋwè ànə nà' kə mihi, nə mak gesə lo yi sɛ mɔvwe' ndzəp nə cəco. 7 Bùu sè sənə nzenɡòŋ nə cu bə ŋgə' njo nè məmumsə sè aco yà' gɔ ŋwè ŋgògù bɔp yè'sə cu fo'. Məmumsə nə və tsooŋ li, megu də a ŋgə' nè bɔp bohòŋwè nè yi sɛ jə və məmumsə nə. 8 Nə ye sè' də a ye-a ŋga bo yo kə kùu yo àlɛ' sɛ gù wu ŋgògù bɔp fana wù gwɛ' tiŋ mak yà'. Bòghak də wu kə ni lak lùŋ bə bo kə kù ma mò'fis nə nonɔsə nè ŋgòkə mà' gesə lòwu sənə mis sè

* 17:26 Bùu Jus wèŋ sè mbəmbam sè wo dzèŋ lùumŋgòŋ hum ba wèŋ à sɛ làkgè mbàam mok sè wo à sɛ gùhɔ tsə'rəgè ndap Nwì nè ghaŋ nə bə zeŋ lùlùm.

yà'a kà liingè bə bo kè kù ma ba fo'.
 9 Nə ye də a ye-a nga lis yo sə gù wu, wù sə gù bup fana wù so'rə fis mak yà'. Bòghak co wù kə ni mvwe' lùj bə lis ma mò'fis nə nonşə ngòkə ni mvwe' ngə' nè sə misè bə lis ma ba fo'.

10 <<Wèen jəŋ ŋkərè də wèen kà bəbwenke' yè'e wèŋ nè mò'fis co yusè wà jə. Mù sə tsè' wen də mvè'nè yà' cu mubu, masinjaa bəbwenke' yè'sə wèen cugè bə Tè' am wèŋ mvwe' mò'fis nùumbu pwe'fo'. [11 Mù mo ŋwè, mù à vè ngòkə làp yə bùu sè wo à bisə.] 12 A ye-a wù, wù duk bə ncèp nè'e də yà? A ye-a nga ŋwè nəmòk tse'-a nsungaan ye ŋkù mò'fis, fana nè mò'fis jam bisə ca, yi nə lap lo nè mò'fis, nə me'rə sè hum vèke'-ncòp-vèke' sə də yà'a sə zə tse' ngan mündahà, ka ve'nə ye à? 13 Nə ye də, a ye-a nga yi kə làp yə nà', mü tsok wen də yi nə kwa ghak bə zen nə nonşə sè hum vèke' ncòp sè' vèke' sè yà' ka yàwo bisə sə. 14 Ye də wèen riŋ də tè' am nè mubu nə sə kà dzəm də mwmwenke' nè mò'fis bisè dzəm.

*Ncèp Nè Bohòmoma Yo
 Nè Yi Gù Wu Bup
 (Luk 17:3)*

15 <<A ye-a nga moma yo mòk gù wu bup, wù lo bohòyi, wenə ye ba, wù tsok fa yi yusè yà' yaan wu wenə sə. A ye-a nga yi dzəm yusè wù tsè' yi sə, ye də wù ko fəsə vè moma yo nə ma ŋkwèŋ laŋ. 16 A ye-a nga yi ka wu njònə yuk fa, wù to jəŋ fe'lə lo ŋwè nəmòk kə bwìŋ ba àlè' sèmok. Ya yusè wù sə cèp pwe', bùu yè'sə wèen nə ye yàwo ngàa yuk ntu' ngòdə wo à yuk yàwo ve'ε bə ve'ε. 17 A ye-a nga yi ka yà'wèŋ sè' yuk fa, wu jəŋ lo nzak nə mok mantombii cos. A ye-a nga cos cèep, yi kà sè' dzəm mali fana wèŋ jəŋ yi mok co yi pegè kè co ngà ko mbàm tas àlè'. 18 Mù sə tsè' wen yè'e zìnə də, a ye-a nga wèŋ kì-a yumok sə

nze də yà' tə ve', wo nə kiŋ yà' mubu sè' ve'nə. Nə ye sè' də wèen firə-a yumok sə nze, wo nə firə yà' mubu anə sè'. 19 Mù sə tsè' fa wen mòk sè' də a ye-a nga wèŋ ba dzəm tse' cù mò'fis bə yà' lòŋ, nə ləŋ pìriyà bə zen fana tè' am nè yi cu mubu nə nə gù fa wen yà'. 20 Njo nè bwìŋ ba kè tē' àlè' kə benə-a mvwe' mò'fis bùu liŋ am fana mü nə ye mütsetsə'rəð wo anə.>>

*Gbu' Mofàk Nè Yi Kà Nwè Yumok
 Swifagè*

21 Anə geŋ Pità kə fek Jisòs nə də, <<Tà, aco moma am gù mü bup kè' sù, mù sə swifa yi-ε? Co kè' sàmba ve'ε àlè?>> 22 Jisòs nə duk fa nà' də, <<Mù ka də a kè' sàmba duk, a kè' hum sàmba bòp sàmba. 23 Aco a fahü gaŋ sè mubu sə bə ŋkum mòk nè yi à dzəm də yi taŋ ja'a mbàam ye bə ngàa fàak ye ya yi riŋ mvè'nè bwe fàak sə wèŋ sə gù bə mbàam ye sə. 24 Yi à yèto ngòta ntèŋ, wo ko jəŋ və fa yi mòk nè yi tse' ŋkum nə malà' mbàm. 25 Mvè'nè yi ànə ka mbàam sè co yi lak tse' fana ŋkwà' ŋwè ye nə duk də wo seŋ yi co ŋkwèŋ. Wo seŋ nà' bə ŋgwe nà' nə ye bwe nà' bə bum nà' sè nà' tse' pwe' ya wo lak ka nà' sə fo'. 26 Ngà fàk nə təŋ tsoŋ sə nze bə tumfərə, nə wup fa ŋkwà' ŋwè ye nə bo ve'ε wùriŋ. Yi ləŋ nà' ve'ε də, <Tà, ko ntum, mü nə lak wes fa wu mbàam yo pwe', yumook nə kà bisè.> 27 Manziŋ à ko ŋkwà' ŋwè nə. Yi me'rə ngà fàk nə, nə swi fa nà' mbàam sè nà' tse' yi sə. 28 Ngà fàk ànə à tesə tsə ntèŋ, yi kūrə bə ngà fàk mòk sè' co yi nga yi à sə be' megu nà' mbàm ncùhù co taŋ ve'ε. Yi tap ko ŋam pik tse' nà' kə mihi, nə sə duk də, <Lak fa mü mbàam am sə.> 29 Ngà fàk ènə gbü ye sè' sə nze, nə sə ləŋ nà' də, <Kwəkwe', ko-a ntum, mü nə lak wes fa wu mbàam yo.> 30 Yi kà dzəm. Yi kə nisə nà' ndapndzəm də tse'nga nà' làk yi ŋkuŋ. 31 Ngàa fàak mok sè a yegè bə yà'wèŋ à yə yusè yi gù yè'sə

fana yà' yaan wo ve'ε wù kà fù'. Wo lo, nà kə tsok fa ηkwà' ηwè àwo nə bum sè yà' ye yè'sə pwe'fo'. ³² Anə geη ηkwà' ηwè nə to yi və. Yi duk fa nà' də, <Wù mo nə bəp! Mù a swifa wu ka sè wù tse' mū yà'a pwe'fo' bəusè wù a ləη mū. ³³ Nə ye də kaco wù koksə manziη bohòngà fàk mòk sè' mvè'nè mù gù bohòwù yà'a yeη à?> ³⁴ Mvè'nè ntəm à sə yaan yi fana ηkwà' ηwè ye nə à jə yi, nə fa sè' ndzə bohòngà yeηsə bwìη ηgə' də wo nisə nà' ndapndzəm, nə ye də tse'ηga nà' làk wes fa yi mbàam ye sè sè' pwe'fo'. ³⁵ Yà'a sè' mvè'nè Tè' am nə yi cu mubu nə gū bohòwèη sè' ve'nə, ηga a ye-a də wù ka moma yo sə ntəù wù swifa na.>>

19

Nza' Mè'rə Ngwe (Mak 10:1-12; Luk 16:18)

¹ Anə geη mvè'nè Jisòs ànə cep wes bum yè'sə fana yi ye'e me'rə nzenğòη Galili anə. Yi lo mvwe' nzenğòη Jùdiyà nə nà'a ma ndzə ntondzəp Jòridàη. ² Bwìη à yù lòyi fo' ve'ε nəbəp, yi gū mesə fa wo yiyaη awo fo'. ³ Bùu Faràsii mok wèη à vè kə tsèη yi də ya wo mumsə ja'a yi. Wo fek yi də, <<Aco lùk dzəm də ηwèe mè'rə ηgwe ye bə njo nə nà' bòyi, ye də yi ka yà'sə bəp gū à? >> ⁴ Yi cep fəsə fa wo də, <<Wèη a ka mvəsə wo à còm də Nwì ànə gū to ηwè, yi gū ηwəmbam bə ηwàηwè yà'a ntòtaη à? ⁵ Yi ànə gū wo ve'nə fana yi duk də, <Nà'a njo nə ηwèe nə me'rə tè' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ηgwe ye.

Wo sè ba sə nə ye mok ηgùpni' nə mò'fis.>

⁶ Ye də wo ka mok ba yeη fe'lə, wo mok ηgùpni' nə mò'fis. Ye də yusə Nwì a be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ηwè nəmòk kà də yi gapsə yà' duk.>> ⁷ Wo fek fe'lə yi də, <<Anə geη Musi nə duk də aco ηwè com fa ηwà nə ηwàk nə ηgònìtsè' də yi mè'rə nà' laη nə me'rə yi lo ε?>>

⁸ Yi duk fa fe'lə yà'wèη səmok də, <<Musì à mè'rə də wèη mè'rə yep awèη bəusè ntəm awèη gū nəbəp, bwère mvè'nè yà' à yeto mantombi à ka ve'nə yeη yuk. ⁹ Mù sə tsə' wèη sè' də a ye-a ηga ηwè me'rə ηgwe ye, ηga yi ka nà' bùu njo nə də ηwà nə sə ko nto me'rə, nə jəη fe'lə ηwà mòk səmok fana ye də yi yà'sə ηgà ko nto.>>

¹⁰ Ngàa fàak ye wèη duk fa yi də, <<A ye-a ηga nzak ηgwe bə ndum mū mvək ènə, ye də bòghak co ηwè kà ηwàηwè jə lo'.>> ¹¹ Yi duk fa fe'lə wo də, <<Kaco bwìη pwe' dzəm ncèp ènə yeη. Aco dzəm megu nà' bùu sè Nwì a fa wo ncèp nə yi. ¹² Bwìη cu yo sè wo à dzə wo ləm. Bwìη cu sè' yo sè wo à ya' wo ηkuη wo bùηη ləm. Mook sè' yo sè wo bùsə ni' awo co ləm njo gaη ηkum Nwì. Nwè nə yi rì də aco yi dzəm to ncèp ènə fana yi dzəm sè ntèη.>>

Jisòs Sè Bəbweηke' Wèη (Mak 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Anə geη wo jəη və fa yi bəbweηke' wèη də yi naan fa yà' bo, nə gū pìriyà. Ngàa fàak ye wèη ànə ye ve'nə, wo jwa sa'rə bùu sə də yà'a kà ve'nə gù. ¹⁴ Jisòs duk də, <<Wèη me'rə bəbweηke' wèη və bohòmù, nə kà wo mandzè lok, bəusə gaη ηkum sè mubu sə, tse' yà' nsàap sè co wo yè'sə.>> ¹⁵ Fana yi naan fa yà'wèη bo ye mū tuhù, nə se wo ηkuη nə yè'e me'rə lo yuye.

Ngə' Nə Bə Ghàk (Mak 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Nwè nəmòk və bohòJisòs, nə duk fa nà' də, <<Cicà, yusè bəbòη sè co mù gūu yè'sə yà, ηkuη ya mū nə kə tse' lùη nə nà'a nə kà mè ε? >> ¹⁷ Yi duk fəsə fa nà' də, <<Wù sə fek mū yòyusə bəbòη sə fe'e nà? Nwè nə yi bəbòη mègù nə mò'fis. A ye-a ηga wù dzəm də wu nə kə tse' lùη, wù nonjsə lùuk sə bəbòη.>> ¹⁸ Yi fek mali Jisòs də, <<A yè'sə lùuk sè fòlε-ò?>> Jisòs taη fa yi də, <<Kà ηwè zə. Kà nto ko. Kà yè yè. Kà

gèem mɔwès ko. ¹⁹ Wəp tɛ' yo bə ma yo, nə dzəm moma yo co mɔvə'nè wu dzəmgə ni' yò.>> ²⁰ Mɛ wà'ɲwè nə duk fa fe'lə nà' də, <<Bum sè wù tən̄sə yè'sə pwe', mɛ a gù wes yà' laŋ. Yusè mɛ ka yà' ntògɔɔ yè'sə yà?>> ²¹ Jisòs duk fa nà' də <<A ye-a ɲga wù dzəm də wu ye kəkurè pap, wù lo kə seŋ bum sè wù tse', nə fa ɲgàa jìŋ mbàam sə ya wu nə tse' ghàk mɔbu, nə be' mandzè nə yuŋ və mɛ.>> ²² Wà'ɲwè nə à yuk ve'nə, ɲgùpcù gbɛ yi yək, yi coho lo, bɛusè yi à tse' bum ve'ε wùriŋ.

²³ Fana Jisòs bɛɲ duk bohòŋgàa fàak ye wèŋ duk də, <<Mɛ sè tsè' weŋ ɲkəm duk də, gɔ wùriŋ bohòŋgà ghàk ɲgòkè ni mɔwe' gaŋ Nwi. ²⁴ Mɛ tsok weŋ sè' də johò cà bohònàm nè yi yam co nàmbà'rè nà'a ɲgòcà torè tesè ndzənə wɔ patà', nə non̄sə bohòŋgà ghàk ɲgòni mɔwe' gaŋ ɲkum sè mɔbu.>> ²⁵ ɲgàa fàak Jisòs sə à yuk ve'nə fana vəm kok wesə wo nèbɔp. Wo fek də, <<Ye də aco ɲwè nè yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà?>> ²⁶ Jisòs kək gesə yà'wèŋ, nə duk fa wo də, <<Aco yumok gɔŋ ghak li ɲwè, yumok kà Nwi-e gɔŋ ghak yuk.>>

²⁷ Anə geŋ Pità cep fəsə fa nà' də, <<Ja'a na yòo mɔmɔvə'nè vès a mè'rə bum avès pwe' nè pwe', nə be' wɔ, yusè vès nə kə tse' sə yè'sə yu yà?>> ²⁸ Jisòs duk fa fe'lə wo sè' də, <<Mɛ sè tsè' weŋ zìnə də, bə nzen̄gòn nè fi nè nà'a nè kə ye ntsə'mòk nə fana mɛ mo ɲwè, mɛ nè kə cu mɔnə kapràk àm co ɲkum nè ghaŋ. Wèŋ sè hum-ncòp-ba sè wèŋ a be' mɛ yè'e nə cum sè' mɔnə kapràk yàwèŋ. Fana wèŋ sə sak buhu lak Izùre sè hum-ncòp-ba sè. ²⁹ Nə ye sè' də ndàaŋwè pwe' nè yi a mè'rə ndap ye, kè bwema ye, kè ɲjè'egùu ye, kè tɛ' ye, kè ma ye, kè bwe nə ye nzum àlɛ' pwe' bɛu liŋ am, yi nè kə tse' fe'lə kè' ɲkù mò'fis. Kà yà'sə mègù, yi nè kè tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nè

sè'. ³⁰ Mvək ànə ye, bwìŋ ɲkùuŋ sè wo ɲga'a mantombii nə ye mok maŋkwèŋ, fana ɲkùuŋ sè wo ɲga'a maŋkwèŋ nə ye mantombi.>>

20

Gbɛ' Bɛu Sè Wo A Fàk Mɔnzuù ɲkwà' ɲwè Mòk

¹ Jisòs à cèp ncèp mòk də, <<Gaŋ sè Nwi sə yà'a co ɲkwà' ɲwè nəmòk nè yi à yàaŋ tesə ntsə'mòk də yi lo kə lap ɲgàa fàk, ya wo fak mɔnzuù yi. ² Yi ànə cep tes bə bɛu sə wèŋ mvè' mbàm nè yi nə lak yà' numbu nè mò'fis nə fana yi gesə lo yà' mɔnzuù yi anə. ³ Nùm à sə ye lòco nùm beŋ, yi lo nə kə ye fe'lə bɛu səmok, ɲga wo sə təŋ dzòŋ mɛ nteŋ wà. ⁴ Yi duk fa yà' də, <Wèŋ du kə fak mɛ nzuù mɛ sè' ya mɛ nə lak weŋ kəkurè.> Anə geŋ wo lo fo' sè'. ⁵ Yi à tesə lòfe'lə ɲga nùm maràŋ, nə ye ɲga nùm càsə maràŋ sè', nə kə gɔ sè' ve'nə. ⁶ Nùm à sə naaŋ lo bə cùu nda, yi lo, nə kə ye mali bɛu mok sè' ɲga wo sə təŋ sè' wà anə. Yi fek yà'wèŋ də, <Wèŋ sə təŋ càsə bɔpsə mvək feŋ wà ve'nə bɛu yà?> ⁷ Wo duk fa yi də, <A bɛusè ɲwè nəmòk ka ves yumok də vès gɔ fa.> Yi duk fa wo də, <Wèŋ du kə fak mɛ nzuù mɛ anə sè'.> ⁸ Nùm à co, yi duk fa ɲgà fàk ye nè mantombi də, <To bɛu sè wo fàk sə, nə lak wo. Làk yè jəŋ ɲwè nè yi vè lèsə maŋkwèŋ, nə kə lèsə bə ɲwè nè yi anə və to.> ⁹ Bɛu sè wo anə və ɲgòfàak ɲga nùm sə naaŋ lòbè cùu nda à vèə, wo lak wo mbàm nè wo làkgè ɲwè ɲga yi fàk yiskok numbu mò'fis. ¹⁰ Bɛu sè wo à yèto ɲgòfàk wo sə wèŋ à vèə, wo sə tsəm də wo nə lak wo yàwo zok. Wo fa megu yà' sè' mvè'nè wo làk bɛu mok sè. ¹¹ Wo ànə jəŋ yà' fana wo ye ɲgòcèp ɲwəm kɛ'cà bə liŋ ɲkwà' ɲwè nə. ¹² Wo sə duk də, <Bɛu sè wo vè lèsə tsə yàwo ɲga'a yè'e fàk mègù ghàr ve'ε, anə geŋ wù lak wo sè' yəyərè bə vès sè vès fàk yə yiskok ɲgə' bə nùm nè nà' sə to barə bwìŋ nè'e.>

13 Yi duk fəsə fa mòk mʉtsətsə'rəə wo anə də, <Nge' àm, mʉ ka wen bʉp gu lok. Mbàm nè mʉ làk wen nə ka mvə'nə anə cep tes sə yeŋ à? 14 Jəŋ mbàm yò, nə lo gəe'. Mʉ dzəm mʉ də mʉ fa bʉu sə wo vè ləsə yè'e sə' mvə'nə mʉ fa wu. 15 A ye-a ŋga mʉ tse' mbàam am, kaco mʉ gu fo' mvə'nə mʉ dzəm yeŋ à? Kènə də ntum sə yaan wu bʉusè mʉ sə fa bwìŋ mbo-ε?> >> 16 Fana Jisòs ləsə ncèp nə də, <<Yà'a mvə'nə bʉu sə wo maŋkwèeŋ nə kə ye ntsə'mòk mantombi, sə wo à ye mantombi kə ye mok maŋkwèŋ.>>

Jisòs Cèp Mvə'nə Kpʉ Ye
Nə Ye Səmok
(Mak 10:32-34; Luk 18:31-34)

17 Mvə'nə Jisòs à sə kok lòmʉ Jòrosalèm fana yi jəŋ lo ŋgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba sə. A kə dzèŋ mandzə, yi ləksə gesə yà' ŋguuŋ jo, nə cep bohòwo də, 18 <<Wèeŋ ye, mvə'nə a sə lòmʉ Jòrosalèm yè'e, wo nə fa mʉu mo ŋwè ndzə bohòŋgàa fa satikà' sə ghan bə ŋgàa yə'rè fa bwìŋ làk wèŋ. Wo nə sak mʉ, nə dzəm tes də mʉ mègù ŋgà kpʉ. 19 Wo nə fa mʉ ndzə bohòbʉ lakmvum də ya wo ywi'lə mʉ, ləp mʉ, nə tɛ'lə mʉ mʉ ntəəŋ. Numbu nè tɛ' dzèeŋ, mʉ lokok mvwe' kpʉ.>>

Yusə Ma Bwe Zebèdi Wèŋ
A Lɛŋ
(Mak 10:35-45)

20 Anə geŋ, ma bwe Zebèdi wèŋ à vè bə bwe ye sə wo ŋgàa fàak Jisòs ba, nə kə ye Jisòs nə. Yi kə təəŋ kə mantombii nà' bə tumfərə, nə də yi dzəm ŋgòlɛŋ yumok. 21 Fana Jisòs fek ŋwà nə də yusə nà' dzəm yàɛ? Mami nə də, <<Kàk fa mʉ-ε də ghà nè wu nè ye ŋkum, wu nə jəŋ bwe am sə ba yè'e, nə cumsə mòk ma màk nə cumsə mòk ma ŋkwìip wù-ɛ.>> 22 Jisòs nə duk fa nà' də, <<Wù ka yusə wù sə fek mʉ də mʉ gu yà'sə riŋ. Aco wèŋ ye to ŋgə' nè mʉ nə ye nə à?>> Wo də, <<N,

aco vès ye to ŋgə' nə.>> 23 Yi duk fa fe'lə yà'wèŋ də, <<A zìnə də wèeŋ nə ye. Yusə megu də, mʉ ka ŋàan sə ŋgòswe' bʉu sə wo nə cum mʉ ma màk bə ma ŋkwìip mʉ tse'. Mvwe' ncum yà'sə sə bʉu sə Tɛ' àm a cok noŋsə wo yi.>>

24 Bwe ye mok sə hum sə à yuk yu yè'sə fana wo jok bohòbwe ma sə ba sə wùriŋ. 25 Fana Jisòs to benə və wo pwe', nə tsok wo də, <<Wèŋ rì də, ŋkəŋkum sə wo tse' dzòk sə nzeŋgòŋ fəeŋ gùgè bwìŋ ŋkùì'. Bʉu sə yà' tse' ŋəŋ mʉ tùhù wo sə niŋtsok fa wo ŋəŋ sə'. 26 Yè'sə ka tse' ŋgòye bohòwèŋ yàwèŋ vɛ'nə yeŋ. Nwè nè yi dzəm-a ŋgòye ŋwè nè ŋkùuŋ mʉtsətsə'rə wèŋ fana yi tse' ŋgòfàk co mweŋke' bohòmok sə lòoŋ fo'. 27 Nə ye sə' də, ŋwè nè yi dzəm-a ŋgòye mantombi yi, yi tse' ŋgòye ŋkwèŋ bohòwèŋ pwe'. 28 Busə mʉu mo ŋwè bə tu am, mʉ à ka də bwìŋ fak bohòmʉ və. Mʉ à vè ŋgòfàk fà'a, nə fa yòŋsə àm ŋgòywiŋ fəsə jə yòŋsəə bwìŋ ŋkùuŋntɛŋ.>>

Jisòs Mùk Fa Bwìŋ Ba Lis Awo
(Mak 10:46-52; Luk 18:35-43)

29 Wo à kə dzèŋ Jèrikù nə də wo lo fana bwìŋ yuŋ və Jisòs vɛ'ɛ co wù kà cèp. 30 Fana bʉ ŋgàa jì lis mok ba à sə cu ŋgu mandzə. Wo yuk də Tà Jisòs sə cà yi. Wo waŋ torə fis də, <<Koksə-a manziŋ bohòvès-è, mo Devid!>> 31 Bʉu sə wo à ye fo' sə wèŋ gham wo, də yà'a cum gəe'. Bʉu sə wèŋ torə ghaha co wo kwɛ'sə wo kə kwɛ'sə. Wo sə torə də, <<Tà, mo Devid, koksə manziŋ bohòvès.>> 32 Anə geŋ Jisòs fohò təəŋ, nə to fek yà'wèŋ də, <<Yusə wèŋ dzəm də mʉ gu fa weeŋ yè'sə yà?>> 33 Wo duk fa yi də, <<Tà, mùk fa mègù ves lis avès.>> 34 Manziŋ à ko Jisòs, yi jweŋ lis awo sə bə bo ye. Lis awo sə muhu gu sə' ghà ànə, wo gi yuŋ lo Jisòs nə.

21

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co Nkum

(*Mak 11:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19*)

¹ Wo ànə sə kʷəp lo Jòrosalèm anə fana wo wəs mvwe' lak Befà. A fo' mvwe' nda nè wo togè nà' də Nda Olip. Fana Jisòs tumsə lo ngàa fàak ye ba. ² Yi tsok yà'wèŋ duk də, <<Wèeŋ du mvwe' lak sè ndzə yà'a. Wèeŋ ni kok lòfo' ntèn, wèŋ ye nga wo tsòŋ tes mvomndè' mòk fo' bə mʷəmo ye. Wèŋ fiŋ jəŋ və fa mʷə yà'.³ A ye-a nga ŋwè nəmòk fek-a wəŋ yumok, wèŋ duk yi də, <Tà dzəm də vèes jəŋ və fa yi yà'.> Wèeŋ duk-a vè'nə, yi nə me'rə wəŋ sè ntèn də wèeŋ lo bə zeŋ.>> * ⁴ Yè'sə à ye vè'nə də ya bum sè ngà tsòhòbum Nwì à cèp sə bʷəŋ və zinə. Yusè yi à cèp sə də,

⁵ Nwì a duk də,
<<Tsòk fa bʷə sè mvwe' ntòlak
Zayòŋ wèŋ də,
<Wèeŋ yeè, ŋkum awèŋ sə vè
bohòwəŋ.

Yi jə ni' ye sə nze,
nə kok cuù nə mʷənə mvomndè',
mʷəŋwèŋ mvomndè'.>>

⁶ Fana ngàa fàak sə wèŋ lo nə kə gʷə megu sè' mvè'nè Jisòs ànə tsok wo sə. ⁷ Wo jəŋ və mvomndè' nə bə mʷəmo nə. Wo saŋ naaŋ cəək awo mbwa fana yi kok cum mbwa. ⁸ Bwìŋ à vè ŋkʷəŋntèn, nə sə fweŋ saŋ lo cəək awo sə mandzè. Mok wèŋ kə caŋ ci' və mvùu tʷə, nə sə noŋsə lo yà' sə mandzè anə. ⁹ Bʷə sè wo à ye mantombi bə mʷəŋkwèŋ wèŋ pwe'fo' à sə gùrə. Wo sə duk də, <<Hòsanà bohòmo Devid! Nwì se yi nè yi vè mʷənə liŋ Tà. Hòsanà ye bohòNwì nè yi yam càsə yà lòŋ fo'.>>

¹⁰ Yi ànə kə ni mʷə ntòlak Jòrosalèm anə fana ntòlak nə curə wʷək. Wo sə fe'rə kə'ca də, <<Nè'nə yè'sə ndà?>> ¹¹ Fana ŋgo bʷə nè

yi à vè bə yà'wèŋ nə sə duk də, <<Nè'e ngà tsòhòbum Nwì nè liŋ yee Jisòs nə. Yi vè mvwe' lak Nazàre nè mvwe' nzeŋgòŋ Galili.>>

Jisòs Bè'fis Ngàa Sèŋ Bum
Mʷə Ndap Nwì Nè Ghaŋ Nə

(*Mak 11:15-19; Luk 19:45-48; Jon 2:13-22*)

¹² Anə geŋ, Jisòs lo, nə kə ni mʷəmvwe' ntòmbi ndap Nwì nè ghaŋ nə. Yi bə'fis bʷə sè wo à sə sèŋ bum nə ye sè wo à sə ywìŋ bum mbwa sə pwe'. Yi bwi' kə'mak teberə bʷə sè wo à sə kupsə mbàam awo mbwa sə bə dzòok ngàa sèŋ kəkəbʷəŋ wèŋ pwe'. † ¹³ Yi duk fa yà' də, <<Wo à còm noŋsə ndzənə ŋwàk Nwì sə kum ndap Nwì nè ghaŋ ènə də, <Liŋ ndap àam nə ye də ndap pìriyà.> Fana wèŋ jə bʷəsə nà' ndap ngàa yè wèŋ.>>

¹⁴ Anə geŋ, ngàa ləlohòlis bə sə wo kà gìgè wèŋ və kə tseŋ yi mʷə mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə, yi sə gʷəŋsə yà'wèŋ. ¹⁵ Ngàa yè'rə fa bwìŋ lùk bə ngàa fa satikà' sè ghaŋ wèŋ à yə nsàap bum mʷəŋgəŋgèeŋ sè yi à sə gʷə fana wo jok. Yusè wo à jòk bʷə zeŋ, mòk à ye mvè'nè bweŋke' wèŋ à sə fu fa yi mʷə nda'à Nwì nè ghaŋ nə də, <<Hòsanà ye bohòmo Devid.>> ¹⁶ Fana wo fek yi də, <<Wù sə yuk bum sè bwe yè'e sə cèp sə laŋ à?>> Jisòs duk fa wo də, <<Ŋ mʷə sə yuk. Wèŋ ka yusè wo à còm də, <Nwì à fʷəhʷə cuù bweŋke' sè wo sə no malì mbwi wèŋ ŋgòkwəsə yi bə zeŋ> yà'a taŋ à?>> ¹⁷ Yi ànə me'rə wo fana yi tesə mʷə ntòlak anə, nə lo mvwe' lak Betani, nə kə noon fo'.

Jisòs Yàk Tʷə Nà' Kpʷə Yum Ghà
Anə

(*Mak 11:12-14, 20-24*)

¹⁸ Tsok à reŋ, nè zəzòŋ nga yi sə bwìŋ foho lòfe'lə mʷə ntòlak anə fana ye mok nga njè sə ya yi. ¹⁹ Yi à

* **21:3** 21:3 Aco ncèp ènə ye sè' də, <<Ŋkwà' ŋwè àvès dzəm də vèes jəŋ və fa yi nà' fana yi nə tum fəsə vesə nà' sè' ngà'a yè'sə.>> † **21:12** 21:12 Kəkəbʷəŋ yà'sə, a sè wo à sə fa satikà' bə zeŋ.

fəsə lis, nə ye tɔ mɔk nè wo togè nà' də fik, nga nà' tɔ ngu mandzè. Yi geŋ fo', nə kə dzeŋ nga nà' tse' mègù mvù, nə kà zəm. Fana yi duk fa tɔ nə də, <<Wu nə kà mok zəm yuk.>> Yi ànə cɛp vɛ'nə ntèn, tɔ nə yum sè ghà ànə. ²⁰ Ngàa fàak ye wèŋ à yə vɛ'nə fana wo mərə vɛ'ɛ wùriŋ də tɔ nə yum tsə mègù ghà nə yè'sə valɛ. ²¹ Jisòs duk fa wo də, <<Mù sə tsè' wèŋ zìnə də a ye-a nga wèŋ tse' dzədzəm, nə kà sə mərə kɛ', wèŋ nə gu yusè yà' yam gha' yusè mù gù bohòtɔ nè'e yè'sə. Aco wèŋ duk fa nda nè'e də, <Coho fa'nə, nə kə kəəŋ gbɔ lo sənə ndzəp nà'a;> yà' fak. ²² Nə ye sè' də nga wèŋ tse'-a dzədzəm fana yusè wèŋ lɛŋ yà' bə piriya pwe', wèŋ tse' yà'.>>

Fa Jisòs Nàŋ Ndà?

(Mak 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Jisòs à kè foho ni fe'lə mɔmvwe' ntòmbi ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə sə yə'rə bwìŋ mbwa səmok. Yi ànə sə yə'rə wo fana ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ kə tseŋ yi. Wo fek yi də, <<Wù gù bum sè wù sə gùu yè'sə bə nàaŋ sè fò? Kènə fa wu nàŋ ndà də wu gu yà' ɛ? >> ²⁴ Yi duk fəsə fa yà'wèŋ də, <<Mù nə fek wèŋ yu səmok yàm sè'. A ye-a nga wèŋ tsè' fa mù fana mù tsok fa wèŋ nsàp nàŋ nè mù tse' ngògù bum yè'sə bə zeŋ nə sè'. ²⁵ Ncèp nə də, nàaŋ sè Jon à sə bəptəsə bwìŋ bə zeŋ yà'a à vè bohòNwì kè yà' à tesə bohòbwìŋ-ɛ?>> Wo à yèto ngòcèp bə zeŋ mətsetse'rə wo duk də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Busè a duk-a də nàaŋ sə à sə vè bohòNwì, fana yi nə fek fe'lə ves də, anə geŋ vesùwèŋ kà yusè Jon à sə cèp dzəm bùu yàɛ? ²⁶ Nə ye sè' də a duk-a də yà' à vè bohòbwìŋ fana a sə wəp yusè bwìŋ nə gu sə bùusè wo dzəm tse' yàwo də Jon nə ngà tsòhòbum Nwì.>> ²⁷ Fana wo duk fa Jisòs də wo ka riŋ. Jisòs duk bwi fa wo ye sè' də, <<Ye də mù nə kà wèŋ nsàp nàŋ nè mù

tse' ngògù bum yè'e bə zeŋ nə sè' tsè'.

Gbɔ' Bwe Mok Sè Wo A Ye Bwìŋ Ba

²⁸ <<Wèŋ tsəm bə ncèp nè'e da? Nwè nəmòk à ye, yi tse' bwe ye ba. Yi kə duk fa nè mantombi nə də, <Mo àm, dù, nə kə fak mù nzuu ntinə.> ²⁹ Mo nə də, <Mù nə kà gè.> A ye maŋkwèŋ yi kupsə ntəm ye, nə lo. ³⁰ Fana yi lo bohòmo ye nè ba, nə duk fa nà' sè' vɛ'nə. Mo nə də, <Mù yuk laŋ pàpa a. Mù nə geŋ>, nə kà yuye gè. ³¹ Sə tsətsə'rəə bwe sè ba yè'sə, nɔwè nè yi à gù yusè tè' à dzəm à ye nè fò?>> Wo də, <<A nè mantombi nà'a.>> Jisòs duk fa wo də, <<Mù sə tsè' wèŋ yè'e zìnə də, bùu sè bɔp sè wo ngàa benè mbàam tas bə ngàa kohòsàhà wèŋ nə ni to lo mvwe' gaŋ ŋkum Nwì wo, nə nonse wèŋ. ³² Njo nə də Jon ngà bəptəsə bwìŋ à vè, nə sə tsoho fa wèŋ mandzè nè nà'a kəkùrè nə, wèŋ kà yi sè' yuk fa. Bùu sè bɔp sè ngàa ko tas bə ngàa kohòsàhà wèŋ nə dzəm fa yi yusè yi à sə cèp sə. Wèŋ ye bum yè'sə, nə kà də wèŋ kupsə ntəm awèŋ nə dzəm fa yi sè duk.>>

Gbɔ' Ngàa Kùk Nzum Sè Wo A Ye Bɔp

(Mak 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ Anə geŋ Jisòs duk wo də, <<Wèŋ yuk gbɔ' mɔk nè' sè'. Nkwà' nɔwè nəmòk à ye nè yi ànə tse' nzum ndik nəmòk nè wo togè nà' də grep. Nə gum yà' bə ŋka', nə tuŋ tsə'rə mvwe' sè wo nə sə nəŋ fis ndzəp ndzənə nto'o grep sə fo', nə ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nə sə tək nzum sə, nə tes yà' bohòbùu səmok, nə ye'e lo gi mvwe' səmok. ³⁴ Mvək à kɔp nè ngòkwì ngwii bum sè mù nzuu anə fana yi tumsə ngàa fàak ye wèŋ də wo kə tseŋ bùu sè wo cu mù nzuu anə, nə jəŋ fa yi ngwii bum sə ma njè. ³⁵ Bùu sè wo à sə cu mù nzuu anə wèŋ sə ko ngàa fàak ye sə wèŋ, nə ləp mɔk, nə

zə mòk, nə təprə mòk bə lis. ³⁶ Yi tumsə fe'lə ngàa fàak ye mok, wo yam ghak mok sè ye to fa' mantombi sə. Wo gu yà'wèŋ sè' mvè'nè wo ànə gu sè mantombi sə. ³⁷ Yi tumsə ləsə mok mo ye nè yi à dzə nà' ndzə vèə yi. Yi sə duk ye də, <Wo nə wəp tsoŋ li nà'.> ³⁸ Bùu sè wo à sə cu mu nzuu anə à yə mo ye nə fana wo duk də, <Nè'e nga'a mo ye nè ndzə vèə yi, nè ñkwà' ñwè nè kà-a ye, yi nə cum mvwe' kùu ye yi nə. Wèen və a zə yi nga a tse' bum ye sə vès.>

³⁹ Wo kə ko fis yi mu nzuu anə, nə zə yi. ⁴⁰ Nə ye də a ye-a nga ngà nsum nə və-a, yi nə gu bùu sè wo cugè mu nzuu anə va?>> ⁴¹ Wo duk ye də, <<Yi nə ko bùu sè bup yè'sə, nə zə yà' vè'ε jì manziŋ, nə jəŋ nsum nə fa yà' bohòbùu mok sè wo nə sə fa yi ngwii bum ye ghà nè yà' zəm.>>

⁴² Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ a ka mvè'nè wo à còm ndzənə ñwàk Nwì yà'a taŋ yuk à? Də,

<Lis nè ngàa ci ndap wèŋ à dzèen màk nòŋsə nà' də nà'a bup nə kè tse' gha' fe'lə fàk mok sè' zen.

A gu yè'sə Tà Nwì, fana yà' ye maŋgəŋgəŋ mu lisə vesùwèŋ nèbup.†>

⁴³ Ye də mù sə tsè' wəŋ yè'e zen də wo nə jəŋ gesə mvwe' gaŋ ñkum Nwì sə bohòwèŋ, nə fa yà' bohòbùu sè wo nə zəm riŋ ngwii sə. [⁴⁴ Ñwè nè yi gbù-a munə lis ènə, ngəŋgàŋ tiŋ sam zəzok. Nə ye sè' də a ye-a nga lis nə gbù-a mu ni'ì ñwè nəmòk, nà' gok fam ngəŋgàŋ.]>>

⁴⁵ Ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə bùu Faràsi wèŋ à yu'rə wes gbù' yè'sə fana wo riŋ də nà' sə cèp yè'sə bohòwo. ⁴⁶ Fana wo lap mandzè də wo ko yi. Wo sə wəp fe'lə bwìŋ, bùusè bùu sə wèŋ à jəŋ yi yàwo co ngà tsòhòbum Nwì.

22

Gbu' Nè Wo A To Ke'cà Bwìŋ NgòKè Zù Bum Gù (Luk 14:15-24)

¹ Anə geŋ Jisòs nə tsok fa fe'lə wo gbù' mòk sè' də, ² <<Aco wo fùhu gaŋ sè mabu sə co bə ñkum nəmòk nè yi à fùhu gùu mo ye də bwìŋ kə zù fa yi. ³ Anə geŋ yi tumsə lo ngàa fàak ye wèŋ də yà'a kə to və bùu sè yi to yà'wèŋ də a ta wo və sə. Wo kà yu awo vè. ⁴ Yi tumsə fe'lə bwe ye mok səmòk də wo kə tsok bùu sə də yi fùhu wes zuzuu ye laŋ. Də, <Mù sùə ndum mbòŋ am nə ye mbòŋ sè mù à ya' wo yà'a wèŋ nduk. Mù gù wes bum pwe'fo' laŋ, wo və nə kə zù.> ⁵ Bùu sə wèŋ kà mbeŋ nè mbeŋ kom lok. Mòk be' mandzè ye lo nzuu yi, mòk lo mvwe' sèŋ bum ye. ⁶ Mok sè wo bwehe cu sə wèŋ ko ngàa fàak ye sə, nə taksə wo, nə zə wo. ⁷ Ñkum nə à jòk vè'ε kpə nə kpə, nə tum sojàa ye wèŋ kə zə bùu sè wo à zə bwìŋ sə. Sojàa ye sə wèŋ à tèn vèpsə lak bùu sə wèŋ sè'. ⁸ Fana yi duk bwe ye sə wèŋ də, <Mù fùhu bum sè mvwe' gùu sə laŋ. Megu də bùu sè mù to wo sə ka bùu sè anə ye co mù to wo sə yeŋ. ⁹ Ye də wèen lo sə mandzè, ñwè nè wèŋ yə lòŋ, wèŋ to wo ngòvè mvwe' gùu sə.> ¹⁰ Bwe ye sə wèŋ à lòsə mandzè, nə to benə bùu sè wo yə pwe'. Bùu sè bəbòŋ bə sè bup wèŋ pwe' nduk. Ndap nè wo à sə gu gùu sə mbwa nə à rwìŋ vè'ε ñkiŋ bə bwìŋ.

¹¹ <<Ñkum nə à lòdè yi kək ja'a bùu sè wo vè sə fana yi ye ñwè nəmòk mbwa mò'fis nè yi à ka cèək sè wo ni lògè yà' mvwe' gù sə nitse'. ¹² Yi fek nà' də, <Ñge', wù yè va ñkuŋ nə kə ni cum feŋ jì cək gù ε?> Ngà' nə cum dèdok, nə kà cù mùk. ¹³ Fana ñkum nə to bùu sè wo sə fàk bohòyi, nə duk fa yà' də, <Wèen ko kiŋ ñwè nè'e. Wèen kiŋ tasə bo ye bə kùu ye pwe'fo', nə kə mak gesə lo yi mvwe' sə ndzəm sə seŋ fo'.

† **21:42** 21:42 Jisòs à sə cèp yè'sə ncèp mòk nè nà'a ndzənə ñwàk Sàam118:22. Yi à sə fùhu ni' ye bə lis, nə sə fùhu ngàa ci ndap sə bə ngàa fa satikà' nə ye bùu Jus mok sè mantombi.

Bwiiŋ nə sə waŋ, nə sə zɔ nzòn fo'.>
>> ¹⁴ Jisòs mesə ncèp nə də, <<Yà'a mvè'nè wo a to bwiiŋ ŋkùuŋ fana nə còk fis jəŋ megu moòm jo.>>

Fa Nwì Yuye Nə Fa Nkum Kaisà Yusè Ye

(Mak 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Anə geŋ fana bùu Faràsi wèŋ lo kə cum kwe', nə lap mandzè də ya wo tam Jisòs bə duk. ¹⁶ Wo tum be'lə bùu sè wo fàkgè bohòwo mok bə bùu Heròwèŋ bohòJisòs anə. Wo kə duk yi də, <<Cicà, vès rì də wu ŋwè nè zìnə. Vès rì də wu yə'rə fagè bwiiŋ mandzè Nwì bə zìnə, nə kà yusè ŋwèe nə cèp sè wəp, bùusè wu kà yòdə nè'e ŋwè nè ŋkùuŋ kè nè jo àlɛ' tsərəgè. ¹⁷ Tsok-a ves yusè wù tsəm yò. Lùk vesùwèŋ sè tsè' də, a bəbɔŋ ŋgòlək fa ŋkum Kaisà nè mvwe' lak Rumà mbàam tas kè ka' ɛ?>> ¹⁸ Wo à sè cèp yè'sə ŋga Jisòs rì wes yusè wo sè lirə ca sè pwe' nè pwe', fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ ŋgàa tɛ'èŋkup, wèŋ sè də wèŋ mumsə yè'sə ndà? ¹⁹ Wèŋ jəŋ və fa a mɔ mbàm nè wèŋ làkgè tas bə zeŋ nə è.>> Fana wo jəŋ və fa yi mbàm mòk. ²⁰ Jisòs fek wo də, <<Wo còm naaŋ mənə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sè' si ndà?>> ²¹ Wo duk də, <<A sè ŋkum Kaisà.>> Fana yi duk yà' də, <<Ye də wèŋ lak fa Kaisà yusè yà'a sè ye, nə lak fa Nwì yusè yà'a sè Nwì.>> ²² Wo ànə yuk vè'nə fana wo mərə vè'ɛ, nə bɛ' mandzè àwo, nə lo dədok, nə me'rə tes yi fo'.

Nzak Nè NgòLòkok Mvwe' Kpɔ

(Mak 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ A ye sè' nùmbu ànə, bùu Sadusi mok wèŋ və bohòJisòs. Wo bɔp bù nè wo dukgè yàwo də kaco ŋwè lokok fe'lə mvwe' kpɔ yeŋ wèŋ. ²⁴ Wo və kə fek yi də, <<Cicà, Musi à duk də, a ye-a ŋga ŋwè jə ŋwàŋwè, nə kpɔ ŋga bə nà' ka bwe tse' fana moma yee nə jəŋ tsoŋ ŋwà nə, ya bə nà'a dzə fa tètə ye nè yi kpɔ nə bwe.

²⁵ Nə yeè nə də vès tse' bwema mok feŋ bwiiŋ sàmba. Fana nè mwè nə jəŋ ŋwàŋwè, nə kpɔ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe tse'. Yi me'rə nonşə lo fa moma ye ŋwà nə. ²⁶ Fana nə ba nə kpɔ sè' ŋga bə nà' ka mwe sè' tse'. Nè tɛ' kpɔ sè' vè'nə tètə kə dzeŋ bə nè sàmba nə. ²⁷ Wo ànə kpɔ wes pwe' fana ŋwà nə kpɔ ye sè sè'. ²⁸ Nùmbu nè bwiiŋ kè lòkok mvwe' kpɔ kə dzèŋ nùu, ŋwà nə nə ye yè'sə ŋgwe ndà? Búsə wo à tse' yi wo pwe'fo' laŋ.>> ²⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ ŋgàa jòn. A bùusè wèŋ ka yusè yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì riŋ, nə kà ŋàaŋ Nwì sè' rì. ³⁰ Yusə də mvək nè bùu kpɔkpɔ nə lokok mvwe' kpɔ, wo nə ye co masinjàa Nwì mɔbu, ŋwəmbam bə ŋwàŋwèe nə kà gù mok cu fe'lə. ³¹ Bə nzak nè ŋgòlòkok mvwe' kpɔ, wèŋ a ka yusè Nwì à cèp bohòwèŋ yà'a taŋ à? ³² Yi à duk də, <Mɔ Nwì Abrahàm nə ye Nwì Azik nə ye Nwì Jàkop>. Nwì à cèp vè'nə ŋga wo à kpɔ lòlaŋ. Yà'a sè nitsè' də bùu yè'sə cu fe'lə ŋwəm, njo nè yi ka Nwì bù kpɔkpɔ yeŋ, yi Nwì bùu sè wo cu ŋwəm. Yà'a mvwe' sè wèŋ bə jòn nɛbɔp.>> ³³ Bùu sè wèŋ ànə yuk bum yè'sə fana wo mərə fuk nsàp yəyərè ànə bùu.

Lùk Nè Nà' Gu Càsə Mok
(Mak 12:28-37; Luk 20:41-44)

³⁴ Bùu Faràsi wèŋ ànə yuk də Jisòs lok bùu Sadusi wèŋ cù co wo kà yusè ŋgòcèp fe'lə tse' fana wo baŋ yàwo sè mvwe' mò'fis. ³⁵ Fana mòk mɔtsətşə'rəə wo nə yi ŋwè nə yi rì lùk wùriŋ fek Jisòs nə yumok ŋgòmùmsə ja'a nà'. ³⁶ Yi fek nà' də, <<Cicà, lùk nè nà' gu gha' lùk mok pwe'fo' yi yè'sə nè fò?>> ³⁷ Yi duk fa nà' də, <<A nè də, <Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntəm yòpwe'fo', dzəm yi bə yòŋsə yòpwe'fo', nə dzəm yi bə ŋkərə yòsè' pwe'fo' nà'a.> ³⁸ Nè'e yè'e lùk nè nà' gu càsə mok sè pwe'fo' nə ye nè mantombi sè' zeŋ nə. ³⁹ Lùk nè

ba nè nà' gu càsə nə səsə sè' co mòk nə. Nà'a də, <Wu tse' ngòdzəm tsə moma yo co wù dzəm ni' yò.> ⁴⁰ Bum sè lùuk mok sə cèep, nə ye bə bum sè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ à sə cèp pwe'fo' yà' na mègù mɔŋkwèŋ lùuk sè ba yè'sə.>>

Nzak Nè Bə Liŋ Krest

⁴¹ Mvè'nè bùu Faràsi wèŋ sə à baan tə mali ntòmve' mò'fis fana Jisòs fek wo yumok. ⁴² Yi à fek wo də, <<Wèŋ tsərə bə ɲwè nè wo to liŋ ye də ɲkum ngà gèm bwìŋ nà'a da? Wèŋ tsəm də yi mo ndà?>> Wo duk fa yi də, <<Yi ngwì bù Devid.>> ⁴³ Yi fek fe'lə yà' də, <<Nə ye va ɲkuŋ Devid nə bə tu ye to bwi ɲwè ènə də Tà ngà yòŋsə nè Nwì nə à gù yi ε? ⁴⁴ Devid nə à cèp də,

<Tà Nwì à duk fa Tà àm də,
<<Cum fəŋ bo ma mà'a mù tètè mɔ nə gu bùu sè wo bɛŋgə wu, wo ye sə mvè'kùu wù.>> >

⁴⁵ A ye-a də Devid nə sə to nà' də Tà, ye də aco yi ye bwi bohòDevid anə mwe yè'sə valə?>> ⁴⁶ ɲwè nè mò'fis co yi cèp fəsə fa nà' yumok à ka yeŋ. Ye jəŋ nùmbu ànə, nə lo mantombì, ɲwè kà co yi fek fe'lə yi yumok mok ghàsə ja'a lo' fù'.

23

Jisòs Də Bwìŋ Kərə Bə Ngàa Yə'rè Lùk Nə Ye Bùu Faràsi Wèŋ (Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

¹ Anə geŋ Jisòs duk fa ngàa fàak ye bə bùu sè wo à mà fo' sə wèŋ də, ² <<Ngàa yə'rè fa bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ wo sè wo tə mvwe' kùu Musì. ³ Nə ye də bum sè wo tsè' weŋ pwe', wèŋ gu mvè'nè wo duk sə. Megu də wèŋ kà də wèŋ gu bə' lo mvè'nè wo sə gù yàwo duk. Busè wo tsòhogè, nə sə gu lo yusè zok. ⁴ Wo gù fagè bwìŋ lùk ɲkàŋ sè yà'a co bum sè rərwi', sè yà'a gugəŋ ngòbèə', nə sə naan fa bwìŋ yà' mɔ tuhù, nə kà ndubo nè mò'fis ngòjə bə' yàwo yà' fəsə ja'à lok. ⁵ Wo gu mègù bum yàwo də ya bwìŋ ye wo.

Kùk ja'a yàwèŋ ncòròok sè mɔ sihi bə ndzə kwii wo yà'a, mvè'nè yà' wərə. Nə ja'a nɛ ncàam sè ndzə cè'ə wo mvè'nè yà' sàap è. ⁶ Wo dzəm də wo lòmve' nzu yumok fana wo kə cum megu mvwe' sè ya bwìŋ wəp wo co bùu sè ghan. Wo dzèŋ mɔmvwe' ndaap pìriyà, wo lap ngòcu mɔnə dzòok sè yà' bòghak pwe' wo. ⁷ Wo dzəm sè' də a dzèŋ mɔ nteŋ, bwìŋ sə kə cepsə wo, nə sə to wo mvwe' bwìŋ də cìcà, cìcà.

⁸ <<Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ka tse' ngògù ni' awèŋ də bwìŋ sə to weŋ də cìcà, bùusè wèŋ pwe'fo' bwema, nə tse' mègù nə cìcà nè mò'fis. ⁹ Nə ye sè' də kà də wèŋ to ɲwè nəmòk sə nze fəŋ də tè' awèŋ duk, njo nè wèŋ tse' mègù tè' nè yi mò'fis, yi cu mɔbu. ¹⁰ Nə kà də wèŋ gu bwìŋ də wo sə to weŋ də masà sè' duk, njo nè wèŋ tse' mègù masà nè mò'fis, yi ɲkum ngà gèm bwìŋ. ¹¹ ɲwè nè yi də yi nè ghan mɔtsətsə'rə wèŋ pwe' yi, tse' ngòye ɲkwèŋ awèŋ. ¹² ɲwè nè yi koksə lò-a ni' ye mɔtsə, Nwii nè jəŋ tsoŋ vè yi sə nze. ɲwè nè yi jə tse' lo-a ni' ye sə nze, Nwì jə fis kok lòyi mɔtsə.

Jisòs Duk Fa Bùu Faràsi Nə Ye Ngàa Yə'rè Lùk Də Wo Ngàa Tè'əŋkup

(Luk 11:37-54; 13:34-35)

¹³ <<Wèŋ ngàa yə'rè bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ ngàa tè'əŋkup. Wèŋ cu bɔp! Wèŋ sə lok fa bwìŋ mandzè nè ngòlòmve' gan Nwì. Wèŋ sə kà mbwa lò, nə kà bùu sè wo sə dzəm də wo ni mbwa wèŋ mandzè sè' fa.

[¹⁴ <<Wèŋ ngàa yə'rè fa bwìŋ lùk bə bùu Faràsi wèŋ, wèŋ cu bɔp. Wèŋ ngàa tè'əŋkup. Wèŋ sə limzɔ bàa ngwemfə wèŋ, nə sə gu bɔpsə ndap awo. Wèŋ rì ngògù basə pìriyà sè səsap. Ngə' nè njàwèŋ nè kə yam gha' pwe'fo' njo bum yè'sə.]

¹⁵ <<Tètè'əŋkup ngàa yə'rè lùk bə bùu Faràsi wèŋ-a, wèŋ cu bə ngə'

nəbɔp. Wèɛn to càgè sə ndzəpè, nə sə gi bə sə nzehè wèŋ pwe'fo' də ya wèɛn ɣu ɲwè nè mò'fis be' mandzè lùuk Musi. Nè mò'fis bùuɲ fana wèŋ ɣu fe'lə yi sè' wèŋ, yi bɔp casə wèŋ sè wèŋ sə lòmɔwe' ɲgə' nè sə misè sə kè' ba.

16 <<Wèŋ sè wèŋ də wèŋ sə nitsè' lɔfa bwɛŋ mandzè nə ye yàwèŋ sè' jì lis, wèŋ cu bɔp. A sè' wèŋ sè wèɛn dɔkgè də a ye-a ɲga ɲwè kèŋ ndap Nwì nè ghaŋ nə, ye də yà'sə kà nzak tse'. Nə ye də, a ye-a ɲga ɲwè kèŋ bum sè wo à ɣù yà' bə ɣu sè yà'a mɔ nda'à Nwì anə ɲkuŋ yi ɣu tson mɔvè'nè yi kèŋ sə. 17 Wèɛn jì lis nə ye ləm sè'. A yè'sə də ɣu gha' nè fò? Bum sè mɔnə ndap Nwì sə, kè ndap Nwì nè ghaŋ nə bə tu ye nè nà' ɣù ɲkuŋ bum sè mbwa sə tse' fàk ε? 18 Wèɛn dɔkgè sè' də, <A ye-a ɲga ɲwè kèŋ kàm nè wo à ci ɲgòtèŋ fa Nwì bum satikà' mbwa nà'a, yà'sə ka nzak tse', də tse'ɲga yi kèŋ bum sè wo naaŋ yà' mbwa sə ɲkuŋ àlɛ yà' tse' fàk.> 19 Wèɛn ɲgàa jì lis, ɣu gha' yè'sə nè fò? Bum sè wo fa nə naaŋ yà' mbwa sə kè, kàm nè yi ɣù yi ɲkuŋ bum sè mbwa sə tse' fàk-ε? 20 Yəsə də a ye-a ɲga ɲwè kèŋ-a kàm ànə, ye də yi kèŋ be'lə fo' bə bum sè mbwa sə pwe'. 21 Nə ye sè' də a ye-a ɲga ɲwè kèŋ ndap Nwì nè ghaŋ nə fana yi kèŋ nà' bə Tà ɲgà ndap nə pwe'fo' sè'. 22 ɲwè nè yi kèŋ-a ntòbu, ye də yi kèŋ kapràak Nwì bə ɲwè nè yi cugè mbwa nə sè'.

23 <<Wèŋ ɲgàa tè'èŋkup wèŋ, ɲgàa yə'rè bwɛŋ lùk bə bùu Farasi wèŋ, wèŋ cu bɔp. Njo nè wèɛn fagè Nwì bɔp mò'fis sənə hum bə bum awèŋ, nə fa tètè bə mɔvuu bum sè wo lam rəmsə tsə'rə ɲjàp bə zɛŋ wèŋ, nə me'rə nɔŋsə lùuk sè ɣuɣuŋ co ɲgòye yəyərə bohòbwɛŋ bə bum pwe', nə tse' koksəmaziŋ, nə ye ɲwè ɲgà ɣù bum bə mandzè nè zìnə. Anə ye co wèŋ sə ɣu yè'sə, nə sə ɣu mok sə sè'. 24 Jì lis, ɲgàa nɪfa bwɛŋ mandzè wèŋ. Wèŋ sə kpès fis

màk ndzè nè jo nè wà nè'e, nə sə mi lo nambà'rè sè' sə vəə wèŋ anə.

25 <<ɲgàa yə'rè bwɛŋ lùk bə bùu Farasi wèŋ, wèŋ cu bɔp. Wèɛn ɲgàa tè'èŋkup, wèŋ cùkgè yàwèŋ ɲkwèɛŋ ɲgàp bə ɲkwèɛŋ tasà, fana rwiŋ cum ma ndzə tsətsə'rè wèŋ anə ɲgwap nə ye wa bum bwɛŋ. 26 Bùu Farasi ɲgàa jì lis wèŋ. Wèɛn cuk rɛŋsə to ɲgàp awèŋ ma sə ntòŋkuŋ ya ma nè mɔŋkwèŋ nə rɛŋ sè'.

27 <<ɲgàa yə'rè bwɛŋ lùk bə bùu Farasi wèŋ, wèŋ cu bɔp. Wèŋ mɛgù co sèe sè wo yok fopsə yà' bə bwèŋ, ɲga rwiŋ cu ɲja vəp bù kpɔkpɔ bə bum sè bɔp wèŋ. 28 Wèŋ sə yəəŋ mɔ lisè bwɛŋ co bùu sè kəkərè bohòNwì, ɲga wèŋ rwiŋ ɲja bə tè'èŋkup nə ye bə bɔp.

29 <<ɲgàa yə'rè bwɛŋ lùk bə bùu Farasi wèŋ, wèŋ cu bɔp. Wèɛn ɲgàa tè'èŋkup, njo nè wèɛn ci tsə'rəgè sèe ɲgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə sə ɣu tsə'rə bum sè wo à ci tes yà' ɲgòkwəsə liŋ bùu Nwì wèŋ. 30 Wèŋ sə cep kè cùhu də, <Vès ànə ye-a ghà nè tè' avès wèŋ à ye bwèrɛ vès ànə ka bo mɔwe' sè wo à sə zə bù ɲgàa tsòhòbum Nwì yà'a fa gèsə.>

31 Wèɛn to wo də tè' awèŋ vɛ'nə, ye də wèŋ sə nɪŋtsè' də wèɛn bwe bùu sè wo à zə ɲgàa tsòhòbum Nwì wèŋ sə. 32 Wèɛn ɣɛŋ mantombi, nə ɣu wes bum sè tè' awèŋ ànə ɣu to sə. 33 No, wèŋ ɲgwi bù no wèŋ, aco wèŋ tsəm də wèɛn nè kà mɔwe' ɲgə' nè sə misè kè ni anə yè'sə va? 34 Ye də mù tum fa wèŋ ɲgàa tsòhòbum Nwì nə ye ɲgàa ɲkərè bə ɲgàa yə'rè bwɛŋ lùk wèŋ. Wèɛn nə zə mok, wèŋ tɛ'lə mok mɔ ntəəŋ, nə ləp mok mɔmɔwe' ndaap piriya awèŋ. Wèɛn nə be' tɔksə mok wo caŋ ni mɔwe' buk lak nè fòpwe', wèŋ sə yuŋ. 35 A ye vɛ'nə fana nduəm bùu Nwì sè wo à zə wo sə nze fɛɛŋ pwe'fo' nə ye mɔ tuhù wèŋ. Ye jəŋ bə nduəm Abè nè wo à zə yi ɲga yi ka yumok riŋ tètè kə dzeŋ mɔ ni'ì Sàkàriya nè wèŋ à zə yi mɔ ntòndap Nwì nè ghaŋ

nə. A ye nga yi tə mʉtsətsə'rəò kàm satikà' fo' bə mvwe' rum nè wo togè nà' də ndap nè rərəŋ nà'a. ³⁶ Mù sè tsè' wəŋ zìnə də, ŋgə' bùu yè'sə pwe'fo' nə və mʉ tuhù bùu sè niè' yè'sə.

³⁷ <<Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm! Wèeŋ zəgè ŋgàa tsòhòbum Nwì, nə sè tərə ŋgàa gè ntum Nwì wèŋ bə lis. A yè'sə ghè' sù mvè'nè mù sè ləp də mʉ ko wumsə gesə wəŋ ndzə ni'ì mʉ co məma mvəp sə wumsə bwe ye, wèŋ kà dzəm ε? ³⁸ Bo am ka mok bə lak awèŋ yà'sə yeŋ, yà'a mok fəəm lak wà. ³⁹ Mù tsè' wəŋ də ye jəŋ ŋga'a lo mantombi, wèeŋ nə kà mʉ mok yə fe'lè tètè numbu nè wèŋ yə fe'lə mʉ, ye mok ŋga wèŋ sə duk də, <Nwì se ŋwè nè yi vè mʉnə liŋ sè Tà nə ŋkuŋ.> >>

24

Jisòs Tsè' Bum Sè Yà'a Nè Ye Nga Yi Kəp NgòVè

(Mak 13:1-27; Luk 17:22-24, 21:5-28)

¹ Jisòs à sə ye'e mè'rə mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə ŋgòlòo fana ŋgàa fàak ye wèŋ və ŋgònì fa yi ndaap Nwì, sə də yi kək bərə ja'a mvè'nè wo à ci bònşə yà'. ² Jisòs nə cep fəsə fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə yə bum yè'e pwe'fo', ka ve'nə yeŋ nè? Mù sè tsè' wəŋ zìnə də lis nè mò'fis nə kà mʉnə mòk fenə naàŋ mam. Wo nə kʉəmsə wes yà' pwe'.>>

³ Yi ànə geŋ də yi kə cum mʉmvwe' nda Olip nə fana bwe ye wèŋ və woòwo, nə kə tseŋ yi. Wo sə fek yi də, <<Tsok fa a ves ghà nè bum yè'sə nə ye-è. Nə tsok fa ves yusè yà'a nə niŋtsok də wù kʉəp ŋgòbwìŋ vèə ya nzeŋgòn nə nə me sə sè'.>> ⁴ Fana Jisòs nə cep fəsə fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərè ya ŋwè nəmòok kà wəŋ bòrè. ⁵ Busè bwìŋ nə və ŋkùuŋ sè wo nə ci' mvwès də,

wo ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè wo à sə duk nè wo, nə borə lo bwìŋ ve'ε wùriŋ. ⁶ Wèeŋ nə sə yuk ke'ca də dzè'e fa' mvwe' səsap bə mvwe' jəjo wèŋ nduk. Wèeŋ yuk ve'nə, wèŋ kà wəp bùusè yè'sə nə ye tsoŋ ve'nə. Yà'a ye ve'nə, kà yà'sə də nze nə mè yà'sə laŋ sè' ntòye. ⁷ Busè bòp lak nə lʉ bə bòp lak mok. ŋkum mòk lʉ bə ŋkum mòk sè'. Njèe nə ko, nzeŋgòn nə sə tsoho ke'ca fa' bə ma fa' wèŋ. ⁸ Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco mvè'nè ŋwàŋwèe ghà to ko'gè mwe ntòghàa yè'e.

⁹ <<Fana wo nə ko wəŋ, nə yeŋsə wəŋ ŋgə', nə zə wəŋ. Lak pwe'fo' nə beŋ wəŋ bùusè wèeŋ bwe am. ¹⁰ Mvək ànə ye ve'nə, bwìŋ ŋkùuŋ nə caŋ me'rə mandzè njàm nə. Bwìŋ nə sə seŋ mòk bə mòk, nə sə beŋ ke'ca mòk bə mòk sè'. ¹¹ ŋgàa mvwès wèeŋ nə ye sè' wùriŋ sè wo nə sə duk də wo ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ. Wo nə borə jəŋ lo bwìŋ ve'ε nduk. ¹² Mvè'nè bwìŋ dzəmgè mʉu nə fi lo mok maŋkwèŋ njo nè bʉp yam lòmok mantombi ve'ε wùriŋ. ¹³ Megu də ŋwè nè yi təəŋ-a gʉgʉ tètè, nə kə ləsə fana yi nə tse' lùŋ. ¹⁴ Ncèp Ntirè nè Bèboŋ nè nà' sə tsè' bə gaŋ ŋkum yè'sə nə yuhu lo sənə nzeŋgòn nə pwe'fo' də ya ndàaŋwè pwe' yuk gesə fə ntu'ù yi ye sè'. Yà'a ŋga'a mvè'nè nzeŋgòn nə nə lə sə.>>

Ŋgə' Nèbʉp Bohò

Nzeŋgòn Jùdiyà

(Mak 13:14-27; Luk 17:23-24, 21:20-28)

¹⁵ Numbu mòok nè kə vè nè wèeŋ yə ŋga wo lòkoksə tes bʉp nè nà'a bə jòn nə mvwe' sè rərəŋ, bʉp nè Danà ŋgà tsòhòbum Nwì à cèp nə.* (Ŋwè nè yi sə ta ŋwàk nə rəeŋ bə zeŋ bèboŋ.) ¹⁶ Wèeŋ yə ve'nə, bùu sè wo cu mvwe' nzeŋgòn Jùdiyà wèeŋ caŋ kok lo mʉ ndahà. ¹⁷ Ŋwè nè yi sə cu yònşə mʉ ndùndap†

* 24:15 24:15 Taŋ Danà 9:27 † 24:17 24:17 Bùu Jus wèŋ à sə ci ndap awo fana wo gʉ ndùndap nə mbwa rəəm, co bwìŋ sə kə cum yonşə mbwa.

kà mvèk ñgòsuhu tsə, nə kə jəŋ fis bum ye sè mɛ nda'à yi tse'.
 18 Nwè nè yi mɛnə nzum fàak nə kà maŋkwèŋ də yi sə kə jə cək fohòlò. 19 Ho'm, megu də anə ye ñgə' bohòbàa sè bə zum nə ye sè wo sə fa bwe sè lɛə mbwi bə nùumbu yà'sə. 20 Wèeŋ ləŋ Nwi də yi gɛ co wèeŋ kà mvèk mbùŋ nè bə mbuəp wùriŋ ca, kè nùumbu dzè àlɛ'. 21 Njo nè ñgə' nè nà'a nə ye mvèk ànə nə bup vɛ'ɛ nsàp nè nzeŋgòŋ à yè yèe, à ka vɛ'nə ye yuk. Nə ye sè' də anə kà vɛ'nə mok sè' kə ye yuk fe'lò. 22 Nə ye də Nwi a ka-a nùumbu yà'sə ləm ci' fəsə də bwèrɛ ñwè nè mò'fis kà bwehe cu lok. Megu də yi nə ci' fəsə yà' ləm bùu tu bùu ye wèŋ sè yi a cok fis yà'wèŋ.

23 <<A ye-a ñga ñwè nəmòk duk-a wèŋ də <Nkum ñgà gèm bwìŋ nè wo à sə duk nə nè'>, kè də, <yi fɛ fa'> àlɛ, kà də wu dzəm swi duk. 24 Bwìŋ nə sə borə kɛ' də wo Krest, nə sə duk də wo ñgàa tsòhòncèp Nwi. Wo nə sə gɛ nsàap bum maŋgəŋgèŋ mok vɛ'ɛ wùriŋ də co wo borə bùu sè Nwi a cok fis nòŋsə sə bə zəŋ, ñga wo tse'-a mandzè nə na. 25 Wèeŋ jəŋ-a ñkərə, mù tsə' nòŋsə wèŋ bum yè'sə ñga cu ntòcuu. 26 Ye də a ye-a ñga ñwè nəmòk duk wèŋ də, <Nà' cu ñgòŋ fa'> kà də wu tesə lo fo' duk. Kè wo duk-a sè də <Yi cu mà mbwèndap nè'>, wù kà dzəm. 27 Búsə mù nè mɛ mo ñwè, mɛ nə və co mvè'nè mbùuŋ ba'a kokgè mà mbwèbu, nə ca bùuŋ kə tu bu yè'e. 28 Mvwe' sè vèŋ ni' kpɛ noon-a sè fòpwe', jìgawà' wèeŋ nə kə benə fo'.

29 <<Ghà nè ñgə'ə sè yà'a nè ye nùumbu ànə cà wes ntèŋ fana nùum nə kəŋ ndzəm. Nwə kà mok sè' se, ñkəŋkàŋ sə gbùu tsoŋ mɛbu anə fana nsàap ñàaŋ sè mɛtsè sə tsoho sè'. 30 Mvèk mòok nə yəəŋ mɛbu nè nà'a mvèk nè ñjàm, mùu mo ñwè, fana ñgwii bùu sè sə nzeŋgòŋ pwe' nə tɛ'. Wo ye ñga'a mvè'nè mùu mo ñwè mù sə tsə tesə mɛbu

ndzənə mbàk bə ñàŋ, nə sə fom rəŋ boŋsə nèbup. 31 Fana mɛ nə tumsə masinjàa am sè mɛbu ñgòto lòbwìŋ bə ntàŋ nè nà' sə cep vɛ'ɛ wùriŋ. Wo to benə və bùu am sè mù à cok fis sə wèŋ ma ñkùup nzeŋgòŋ sè kwè sə mvwe' mò'fis, ye jəŋ mvwe' sè nzeŋgòŋ nə yeto nə ye mvwe' sè nà' kə ləsə.

*Yə'rə Jəŋ Yumok BohòTɛ
(Mak 13:28-31; Luk 21:29-33)*

32 <<Mù dzəm də wèeŋ yə'rə jəŋ ñkərə bohòtɛ fik nà'a. Wu yə ghà nè nà' yè ñgòfom, nə sə top, fana wù riŋ sè' də mvèk mbùŋ kuəp laŋ. 33 Yà' megu sè' vɛ'nə də wèeŋ yə bum yè'sə vɛ'nə fana wèŋ riŋ də mo ñwè kuəp ñgòvè laŋ, yi mègù mok ñgɛ ncù. 34 Mù tsə' wèŋ zìnə də bùu sè wo cu ñga'a yè'e wèeŋ nə kà ntòkpɛ lè wes ñga bum yè'sə yà' gù laŋ. 35 Ntòbu bə nzeŋgòŋ ba fo' nè cà gesə lòwà, ncèp àm kà ye cà yuk.

*Ñwè Ka Nùumbu Nə
Kè Mvèk Nə Riŋ
(Mak 13:32-37; Luk 12:41-48; Luk 17:26-30, 34-36)*

36 <<Yusə də ñwè ka nùumbu nə bə mvèk nè bum yè'sə nə ye riŋ. A mègù-a masinjàa Nwi mɛbu nə ye Mo ye nə sè', wo ka sè' riŋ. Rì mègù tɛ' nə yiiyi. 37 Mo ñwèe vè nùumbu nə fana bum pwe' nə ye sè' mvè'nə yà' ànə ye ghà nè Nuà ànə ye ye nà'a. 38 Mègù sè' mvè'nə ànə ye fa' mantombi ñga ndzəp ànə ka ntòrwiŋ yà'a, bwìŋ à sə zɛ, nə sə no vəpsə. Bùu mok wèŋ sə geŋ gù tètè nùumbu nè Nuà à ni ñgwes dzeŋ. 39 Wo à sə gù vɛ'nə, nə kà sə rì tètè ndzəp kə bək wes wo vɛ'ɛ wis. Mùu mo ñwè, mɛ nè vè ntsəm'òk yà' megu sè' mvè'nə ànə ye yà'sə. 40 Nùumbu ànə ye, mbəmbam baa nə sə fàk nzum, wo jəŋ fis lo mòk, nə me'rə mòk. 41 Bəba baa nə ye mvwe' ñgòk, nə sə gok beŋ, wo jəŋ fis lo mò'fis, nə me'rə mòk fo'. 42 Ye də wèeŋ sə jəŋ ñkərə, bùusə wèŋ ka

nùmbu nè Tà àwèeŋ nè bwiŋ vè nè riŋ. ⁴³ Wèeŋ riŋtse' yumòk nè' sè' dè a ye-a nga tà nga ndap nè riŋ-a ghà nè nga yèə nè vè, bwère yi nè so noon tètè tsok reŋ ya nà'a kà kè ni. ⁴⁴ Ye dè wèeŋ cu, wèeŋ ye fəfuhù ghà yà lòoŋ, bùusè mo ŋwèe nè vè nga wèŋ sè kà bə zeŋ tsərè.

Mo Fàk Ngà Yuk Dək Nə Ye Mo Fàk Ngà Kà Dək Yuk

⁴⁵ <<Mo fàk nè yi zìnə nè tse' ŋkərèə yè'sə nè fò? A nè masà ye nè à fa bum sè mɔ nda'à yi bohòná', nè dək dè nà'a nè sə fa bwe ye wèŋ bum zuzɔ bə mvək nè kəkərè. ⁴⁶ A reŋsi bohòmofàk nè masà ye bwi vèə, nà' tseŋ yi nga yi sə gù mvè'nè nà' ànə dək nonəsə lo yi sə. ⁴⁷ Mɔ tsok weŋ zìnə dè masà nè nè fa nsàp mofàk ànə ŋəŋ ŋgòkotse' bum ye sè yi tse' pwe'fo' nà'. ⁴⁸ A ye-a nga fàk nè yi bɔp, yi nè dək dè, <Masà àm nè nè kà nənàk bwiŋ fohòvè.> ⁴⁹ Yi yeto ŋgòlèp ŋgàa fàak mok sè wèŋ, nè sə zɔ, nè sə no roŋ ke'ca bə ŋgàa jùhù rùk wèŋ bəbɛ'. ⁵⁰ Fana masà nga fàk ànə nè bwi vè ntsə'mòk nùmbu nè yi sə kà vɛ'nə tsərè, nè ye bə mvək nè yi ka bə zeŋ sè' riŋ. ⁵¹ Yi nè gbɛ' ci'lə nà' ba, nè be'lə nà' bə ŋgàa tè'èŋkup wèŋ mvwe' mò'fis. Bwiŋ nè sə waŋ, nè sə zɔ nzòŋ fo'.

25

Gbɛ' Wàhanɔwèŋ Sè Wo A Ye Hum

¹ <<Nùmbu ànə kè ye fana gaŋ ŋkum sè mɔbu sə nè ye co wàhanɔwèŋ sè wo à ye hum yà'a. Wo à jə laàm awo, nè lo ŋgòkè tək ndugù nè yi sè vè ŋgòkè jə lo ŋge' awo mòk nùmbu ànə.* ² Sè tən à ye ləm, sè tən mok ye yàwo ŋgàa ŋkərè. ³ Sè ləm sə wèŋ à jə laàm awo, nè kà kàràsi jə tse'. ⁴ Sè ŋgàa ŋkərè sə wèŋ à jə tse' ke' lòkàràsi awo mok sənə botòrò. ⁵ Ndugù nè

à ka vè toho fana bàa sə wèŋ dzoon lo tètè wo dzəmlo. ⁶ A kè dzèŋ ntəntəmtsok, wo to fuŋ də, <Ndugù nè vè laŋ, wèeŋ tesə vè kə tseŋ yi.> ⁷ Bàa sə hum sə lokok wo pwe', nè koksə laàm awo sə. ⁸ Sè ləm sə dək fa sə ŋgàa ŋkərè sə də, <Wèeŋ fa a ves kàràsi awèŋ səmok bùusè laàm avès sə də a liiŋ.> ⁹ Sè ŋgàa ŋkərè sə wèŋ dək fəsə fa wo də, <Kàmòk yà'a nè kà bohòvesùwèŋ pwe'fo' kùrè. Bòlɛ co wèŋ lo kə ye bùu sè wo sə sèŋ sə, nè ywiŋ jəŋ yàwèŋ bohòwo.> ¹⁰ Wo à lòdə wo kə ywiŋ fana ndugù nè vè. Ndugù nè jəŋ sè wo à fùhu yàwo laŋ sə, bə yà'wèŋ ni lo mɔmvwe' ndap nè wo sə zɔ gù mbwa nè. Wo à ni lòmbwa, wo ko jəŋ ncù lok mpən. ¹¹ A cu ghà, bàa mok sə wèŋ bwi vè yàwo sə sè'. Wo təəŋ sə mbi, nè sə dɔhu də, <Tè'mòk, Tè'mòk, mùk fa ves ncù.> ¹² Yi dək fəsə gesə fa wo ca də, <Mɔ sə cep yè'e ŋkəm dək də, mù ka weŋ riŋ.> >> ¹³ Jisòs à lèsə ncèp nè də, <<Ye dè wèeŋ sə kək-a kù'u, bùusè wèŋ ka nùmbu nè kə mvək nè riŋ.>>

Gbɛ' Bwiŋ Tɛ' Sè Wo A Fa Wo Mbàm (Luk 19:11-27)

¹⁴ <<Gaŋ Nwì sə nè ye co mvè'nè ŋwè nəmòk à ye nga yi də yi lo gì fana yi to benə ŋgàa fàak ye wèŋ. Yi à to wo fana yi fa bum ye pwe'fo' ndzə bohòyà'wèŋ. ¹⁵ Yi fa mòk bàam mbàm tən, nè fa mòk bàam ba. Yi fa ŋwè nè tɛ' ye bàam mbàm mò'fis. Yi à gəp fa yà'wèŋ yè'sə mvè'nè yi riŋ də ŋàaŋ awo sə cu co ŋwè kotse' to sè ye. Yi à fa wes wo vɛ'nə, yi bɛ' mandzè, nè lo yuye. ¹⁶ ŋwè nè yi ànə tse' ye bàam mbàm tən nè à ləntən, nè kə gi gi nteŋ bə zeŋ. Yi tse' swe' mbwa sè' bàam mbàm tən mok. ¹⁷ ŋwè nè yi à tse' ye bàam mbàm ba nè à kə tse' swe'e ye sè' bàam mbàm ba. ¹⁸ Nè

* **25:1** 25:1 Yà'à sə yegə bohòbùu Jus wèŋ də bwiŋ tse' ŋgòkè tsèŋ ndugù nè mandzè ŋkuŋ, fana bə yà'wèŋ lo mvwe' ndap nè wo nè zɔ gù fo' nè.

yi à jø ye bàam mò'fis nè à lò, nè kə tuŋ wə, nè ses lok gesə bàam mbàm ŋkwà' ŋwè nè ca.

¹⁹ <<Mvək ànə sap fana ŋkwà' ŋwè nè bwìŋ və. Yi kə taŋsə ja'a yusə wo a gù bə mbàam sə. ²⁰ Nwè nè yi à tse' ye bàam mbàm tàŋ nè à vəə, nè jø və bàam mbàam mok sè' tàŋ. Yi duk fa ŋkwà' ŋwè nè də, <Tè'mòk, wù à fa mɛ bàam tàŋ, mù a kə tse' fe'lə mok bə zeŋ sè' bàam tàŋ.> ²¹ Nkwà' ŋwè ye nè kwasə nà' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gù bəboŋ. Wù nì tsə' zìnə yòbə mɛyu nè nà'a momjo laŋ. Mɛ nè gɛ wu ŋga'a ŋgòtse' ñàŋ mɛnə sè yà'a ŋkùuŋ. Vəə kə ròŋ nì' bə bum ŋkwà' ŋwè yònə.> ²² Nwè nè yi à tse' ye bàam ba nè à və ye sè'. Yi duk də, <Tè'mòk, wù a fa mɛ bàam ba. Yeè, mù kə tse' fe'lə və mok bə zeŋ sè' bàam baa mok.> ²³ Nkwà' ŋwè ye nè kwasə nà' sè' də, <Wusùkù' mo àm-a', wù gù bəboŋ. Wù nì tsə' zìnə yo bə yu nè nà'a momjo laŋ. Mɛ nè gɛ wu ŋga'a ŋgòtse' ñàŋ mɛnə sè yà'a ŋkùuŋ. Və kə ròŋ nì' bə bum ŋkwà' ŋwè yònə.>

²⁴ Nwè nè yi à fa nà' ye bàam mò'fis nè à və ye sè'. Yi duk fa ŋkwà' ŋwè nè də, <Tè'mòk, mù rì wu rì də wu ŋwè nè wù gɛ wùriŋ. Wu kɛp zɛgè mvwe' sè wù à ka wù bi, nè kà fo' wù sè' fàk. ²⁵ Mù a wəp, fana nè kə tuuŋ mbàam yo sè sè nzhè. Yeè, mbàam yo sè yà'a yè'.> ²⁶ Nkwà' ŋwè nè yak nà' də, <Wù mo nè bɛp ŋgà wɛ' mòk wà. Wù də wù riŋ də mɛ kɛp zɛgè mvwe' sè mù à ka fo' bi, nè kà fo' sè' fàk, ka vɛ'nə yeŋ à? ²⁷ Anə boŋ ghak co wù noŋsə fa mɛ mbàam sə bohòbùu sè wo fàkgè mɛmvwe' ŋgwa' yà'a. Ya mɛ bwìŋ vəə, mɛ tse' mɛswe' mɛnə mbàam am sə.> ²⁸ Nkwà' ŋwè nè də, <Wèeŋ jəŋ fis mbàam sè bohòyi sə, nè fa ŋwè nè yi nè tse' bàam mbàm hum nà'a.> ²⁹ Yi duk fe'lə də, <Nwè nè yi tse'-a, wo nè fa yamsə mok, ya yi tse' mok nduk nè nduk. Nə ye də bohòŋwè nè yi ka ye yumok tse' nè,

a mègù-a sè mɛyu nè jo nè yi tse' nà' nè, wo nè jəŋ fis gesə nà' ndzə bohòyi anə fo'. ³⁰ Wèeŋ ko jəŋ ŋgà fàk nè bɛp ènə, nè mak gesə lo yi mvwe' sè ndzəm sə kèŋ sə mbi yà'a. Bwìiŋ nè sə waŋ, nè sə zɛ nzòn ca.>

Wo Nə Gapsə Bwìŋ Co Wo Sə Gapsə Ndzə Bə Nsùŋgaŋ

³¹ <<Ghà nè mo ŋwèe kə və nùu bə masinjàa ye fana yi kə kok cum mɛnə kapràak ye bə ñaaŋ ŋkum wùriŋ. ³² Bùu sè sənə nzeŋgònə pwe' nè kə benə kə mantombii yi. Wo benə vɛ'nə yi gapsə wo co ganakù' sə gapsə fis ndzə bə nsùŋgaŋ. ³³ Yi nè tes nsùŋgaŋ sə bo ma màk, nè tes ndzə bo ma ŋkwip. ³⁴ Fana yi nè yi ŋkum nè, nè duk fa sè bo ma màk sə wèŋ də, <Wèeŋ və. Tè' am a sè wèŋ yi. Wèeŋ və kə ni cum mvwe' gaŋ ŋkum Nwì sè wo à fùhɛ noŋsə fa wèŋ ŋga wo ka nzeŋgònə ntòfuk sə. ³⁵ Busè ñjè à sə ya mɛ, wèŋ fa mɛ zɛzɛ. Ntəm à sə sə mɛ, wèŋ nè fa mɛ ndzəp. Mù à ye ŋkùuŋ, wèŋ nè nisə mɛ mɛ nda'à wèŋ. ³⁶ Mù à ye nswè'mbwè, wèŋ fa mɛ cək. Mù à nõoŋ yiyaŋ, wèŋ sə kə tesə mɛ. Mù à cu mɛ ndapndzəmè, wèŋ sə kə cepsə mɛ.> ³⁷ Bùu sè kəkùrè yà'sə wèeŋ nè cep fəsə fa yi də, <Vès ànə ye wu yè'sə sè ŋga ñjè sə ya wu, vès nè fa wu zɛzɛ-ε Tà? Kè də ŋga ntəm sə sə wu, vès nè fa wu ndzəp-ε? ³⁸ Wù ànə ye ŋkùuŋ fòŋkuŋ vès nisə wu mɛ nda'à-ε, kè də wù ànə ye nswè'mbwè sè ŋkuŋ vès nè fa wu cək-ε? ³⁹ Nə ye sè' də vès ànə ye wu yè'sə ma fòŋga wù sə yayaa, kè ŋga wù cu mɛ ndapndzəmè ŋkuŋ vès kə cepsə wu-ε?> ⁴⁰ Yi nè cep fəsə fa wo də, <Mù sə cep yè'e kek də, bum sè wèŋ à gù fa-a bè'lə bwema am yè'e, ye də wèŋ à gù fa yà'sə bohòmù.> ⁴¹ Fana mɛ yi duk fa bùu sè bo ma ŋkwipə yi sè wèŋ də, <Coho gesə ŋgɛ nì' mɛ fo', wèŋ sè Nwì a naaŋ fa wèŋ ŋgə' mɛ tuhù. Wèeŋ du sè mvwe' mis nè wo à gù nõŋsə fa ze' nè bə masinjàa ye

wèŋ nà'a. ⁴² Njè à sɔ ya mɛ, wèŋ kà mɛ bɛŋ fa. Ntɔm sɔ sɔ mɛ, wèŋ kà mɛ ndzɔp sɔ' fa. ⁴³ Mù à ye ŋkùŋ, wèŋ kà mɛ mɛ nda'à wèŋ nisɔ. Mù ye nswè'mbwè, wèŋ kà mɛ cɛk fa. Mù sɔ yaŋ nɔ ye ŋgà ndapndzɔm, wèŋ kà mɛ kɛ cɛpsɔ lok.> ⁴⁴ Fana wo nɔ cɛp fəsə fa yi sɔ' dɛ, <Tà, ànɔ ye yè'sɔ sɛ nɔ vɛs à yɔ wu ŋga njè sɔ ya wu, kɛ ŋga ntɔm sɔ sɔ wu, kɛ ŋga wu ŋkùŋ vɛs kà wu mɛ nda'à vɛs nisɔ-ɛ? Kɛnɔ à ye fònɔ vɛs à yɔ wu ŋga wu nswè'mbwè, kɛ ŋga wu sɔ ya, kɛ ŋga wu cu ndapndzɔm vɛs kà wu kɛ cɛpsɔ-ɛ?> ⁴⁵ Yi dɛk fəsə fa wo dɛ, <Mù sɔ cɛp yè'e kek nɔ kek dɛ, wèŋ ànɔ ka-a bohòbè'lè moma am nɔ mò'fis gɛ fa, ye dɛ wèŋ à ka mɛ yà'sɔ gɛ fa.> ⁴⁶ Bùu yà'sɔ nɔ lo sɛnɔ ŋgɔ' nɔ nà'a kà mègè. Bùu sɔ wo à sɔ bɛ' yàwo mandzè Nwì, lo yàwo mvwe' lùŋ nɔ nà'a nɔ kà mè yuk.>>

26

Wo To Làmindà Mɛtuhù Jisòs

(Mak 14:1-2; Luk 22:1-2; Jon 11:45-53)

¹ Ghà nɔ Jisòs ànɔ tsok wes fa wo bum yè'sɔ pwe' fana yi bùuŋ dɛk fa ŋga'a bohòŋgàa fàak ye wèŋ dɛ, ² <<Wèŋ riŋ dɛ bwehe cu mègù mok nùumbu ba ya ŋkàk Pasobà nɔ kɛ dzeŋ. Mvèk ànɔ ye, wo nɔ fa mùu mo ŋwè dɛ wo tɛ'lɔ mɛ muntəəŋ.>> ³ Sɔ' mvèk ànɔ, ŋgàa fa satikà' sɔ ghaŋ bɛ bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ kɛ be'lɔ mɛ ntòmbii Kayofàs. Kayofàs nɔ à ye ŋkum ŋgàa fa satikà'. ⁴ Wo à cɛp tes fo' mvè'nɔ wo nɔ borɔ ko Jisòs, nɔ zɔ yi. ⁵ Wo dɛk fe'lɔ sɔ' dɛk dɛ, <<Kaco vesùwèŋ ko yi nùumbu ŋkàk yeŋ, bùusɔ bwìŋ nɔ gham vesùwèŋ ŋga'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kù Bɛ Làmindà Mvwe' Lak Betani
(Mak. 14:3-9; Jon 12:1-8)

⁶ A ye ŋga'a ŋga Jisòs mvwe' lak Betani. Fana yi lo kɛ cum mɛ nda'à Saimà nɔ yiya kuturu à ko yuk yi mantombi. ⁷ Nwà nɔmòk nikok bɛ ndo làmindà nɔ nà' gɛ nteŋ vɛ'e wùriŋ. Nwà nɔ jəŋ yà', nɔ kɛ' tsoŋ fa Jisòs mɛtuhù ŋga yi cu sɔ zɔ bɛŋ. ⁸ Ngàa fàak ye wèŋ à yɔ vɛ'nɔ fana wo jok dɛ ŋwà nɔ kɛ' bɛpsɔ yà' vɛ'nɔ bùu yàɛ. ⁹ Wo dɛ anɔ ye co wo sɛŋ làmindà sɔ mbàm wùriŋ, nɔ fa ŋgàa jìŋ wèŋ. ¹⁰ Jisòs à ri yusɔ wo à sɔ cɛp sɔ, nɔ dɛk fa yà'wèŋ dɛk dɛ, <<Wèŋ sɔ fa ŋwà ènɔ ŋgɔ' vɛ'nɔ bùu yà? Yusɔ yi gù bohòmù yè'sɔ, a bɛboŋ wùriŋ. ¹¹ Wèŋ nɔ sɔ ye maligè ŋgàa jìŋ fo', mɛ nɔ kà yàm vesùwèŋ cu mali. ¹² Mvèk nɔ yi kɛ' tsɔ fa mɛ làmindà yè'sɔ muni'i vɛ'nɔ, yi sɔ gù tsɔrɔ yà'sɔ ŋgùpni' àm nɔ mvè'nɔ wo nɔ tuuŋ nà'. ¹³ Mɛ tsok fa wèŋ nɔ cɛp nɔ nà'a ŋkɛm dɛk dɛ, mvwe' sɔ fɔpwe' sɔ wo nɔ tsoho Ntirè nɔ Bɛboŋ nɔ sɛnɔ nzeŋgònɔ fana yusɔ yi gù yè'sɔ wo nɔ sɔ tsɔrɔ maligè yi bùu zeŋ.>>

Nkà'a Pasobà

(Mak 14:10-25; Luk 22:3-23; Jon 13:21-30)

¹⁴ Yà'a ŋga'a mvèk nɔ Judàs Iskarəyà nɔ yi sɔ' mòk mɛŋgorè ŋgàa fàak ye sɔ hum-ncòp-ba sɔ à lɔo, nɔ kɛ ye ŋgàa fa satikà' sɔ ghaŋ wèŋ. ¹⁵ Yi fek yà'wèŋ dɛ, <<A ye-a ŋga mù ko fa wèŋ Jisòs nɔ, wèŋ fa mɛ yà?>> Wo à làk fa yi mbàm hum tɛ' fo' ndzɔ bohò.* ¹⁶ A nɔ yè jəŋ ŋga'a mvèk ànɔ nɔ lo mantombi, Judàs sɔ lap mandzè ŋgòsèŋ Jisòs.

¹⁷ A kɛ dzèŋ nùumbu nɔ wo à yèto ŋkàk nɔ wo zɔgè bred sɔ jì yis yà'a fana ŋgàa fàak Jisòs wèŋ vɔ nɔ kɛ fek nà' dɛ, nà' dzɔm dɛ nà'a nɔ zɔ ŋkàk nɔ ma fòɛ, ya wo kɛ gɛhɛ tsɔ'rɔ mvwe' sɔ. ¹⁸ Yi dɛk fa yà'wèŋ dɛk dɛ, <<Wèŋ du ndzɔ ntòlak, nɔ dɛk fa ŋgà' nà'a dɛk dɛ, <Cicà dɛ mvèk ye kàrɔ laŋ, yi bɛ ŋgàa fàak

* 26:15 26:15 Judàs à sɛŋ mà' Jisòs nɔ yè'e bɛ nteŋ nɔ bùu Jus wèŋ à tiŋ nòŋsɔ ŋgòywiŋ mo ŋkwèŋ njamòk yà'a.

ye wèen nɔ zɛ ɲkàk Pasobà munda'à wù.>> ¹⁹ Ngàa fàak ye sɛ wèen à kè gù sè' m̀vè'nè Jisòs duk wo sɛ. Wo fuhɛ zuzɛ Pasobà sè fo'.

²⁰ Nùm à co, yi bɛ ɲgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sɛ wèen lo ɲgòzɛ zuzɛ. ²¹ Wo ànɛ sɛ zɛ fana yi duk fa yà'wèen duk dɛ, <<M̀m̀ sɛ tsè' wèen nè'e ɲkèm duk dɛ ɲwè nè mò'fis m̀tsɛtsɛr̀r̀ wèen fɛɛɲ nɛ sɛɲ m̀m̀.>> ²² Wo à yuk vɛ'nɛ, manziɲ ko wo vɛ'ɛ wùriɲ. Wo ye ɲgòfɛk yi mò'fis, mò'fis, duk dɛ, <<Tà, a m̀m̀ à?>> ²³ Yi duk fa yà'wèen dɛ, <<Ǹwè nè yi fa k̀r̀r̀ tsɛ bo ye bɛ yàm sɛnɛ zuzɛ, a yi nè yi nɛ sɛɲ m̀m̀ nɛ. ²⁴ M̀m̀ mo ɲwè, m̀m̀ nɛ kpɛ lo m̀vè'nè ɲwàk Nwì sɛ duk. Fana ɲgɛ' nè bɛp cu bohòɲwè nè yi sɛɲ m̀m̀ ànɛ. Anɛ boɲ ghak bohòɲwè ànɛ co wo kà yi dzɛ lok.>> ²⁵ Judàs nè nà' à sè yi nɛ fɛk ye sè' dɛ, <<Cicà, a m̀m̀ à?>> Jisòs duk fa nà' dɛ, <<Wù cèp m̀m̀vè'nɛ.>>

Zuzɛ Nè Nà'a Lèsɛ mbwè: Losopà

(Mak 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Korè 11:23-26)

²⁶ Wo ànɛ sɛ zɛ fana Jisòs jɛɲ brɛd, nɛ kwasɛ Nwì, nɛ bɛ'r̀r̀ fa ɲgàa fàak ye sɛ. Yi duk dɛ, <<Wèen jɛɲ, nɛ zɛ. Nè'e ɲgùpni' àm.>> ²⁷ Anɛ gɛɲ yi jɛɲ ɲgàp sè'. Yi ànɛ kwasɛ wes me Nwì fana yi fa yà'wèen dɛ yà'a no. Yi à fa yà' yi sɛ cep dɛ, <<Wèen no wèen pwe'. ²⁸ Yè'sɛ nduəm am sè yà' sɛ fè'e ɲgòswì fa bwìɲ bɛp awo. Nduəm sɛ, a zɛɲ sè yà' k̀ ɲgɛ' ndzɛnɛ r̀uk nè ɲjàm bohòbwìɲ ɲk̀m̀. ²⁹ M̀m̀ tsè' wèen dɛ m̀m̀ nɛ kà r̀uk yè'sɛ vesùwèen mok no be'l̀ yok tètè nùmbu nè m̀m̀ nɛ no fe'l̀ nà' mok fi vesùwèen mvwe' gaj ɲkum Tè' àm.>> ³⁰ Fana wo yəm ɲk̀, nɛ tesɛ lo mvwe' nda Olip.

Jisòs Dɛ Pitàa Nɛ Dzeɲ Yi

(Mak 14:27-31; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38)

³¹ Anɛ gɛɲ Jisòs tsok fa yà'wèen dɛ, <<Bɛ ndzɛm nè ntinɛ nè'e, wèen pwe' nɛ caɲ me'r̀r̀ m̀m̀ m̀m̀. M̀m̀

riɲ vɛ'nɛ bùsɛ yà' cu ndzɛnɛ ɲwàk Nwì dɛ, <M̀m̀ Nwì, m̀m̀ nɛ lɛp ganakù' nɛ fana nsùɲgaan sɛ nɛ sam wes.> ³² Anɛ ye sè' dɛ ghà nè m̀m̀ nɛ lokok mvwe' kpɛ, m̀m̀ nɛ lo mantombi wèen mvwe' nzeɲgòn Galili.>> ³³ Yi ànɛ duk vɛ'nɛ fana Pità cep fɛsɛ fa nà' duk dɛ, <<A ye-a ɲga bwìɲ pwe' ca me'r̀r̀-a wu sè ca, m̀m̀ nɛ kà wu yàm ca me'r̀r̀ yuk.>> ³⁴ Jisòs duk fa yi dɛ, <<M̀m̀ tsok wu ɲkèm duk dɛ, bɛ ndzɛm nè ntinɛ nè'e, ntomvɛp sɛ kè to kàmòk ɲga wù dɛ wù ka m̀m̀ riɲ kè' tɛ'.>> ³⁵ Pità nɛ cep fe'l̀ sèmok duk dɛ, <<A mègù-a sè ɲgòkpɛ vesù, kaco m̀m̀ bɛɲ wu yeɲ.>> Ngàa fàak ye mok sɛ wèen duk sè' vɛ'nɛ, wo pwe'.

Jisòs Sɛ Gè Pìriyà Mvwe' Sè Wo Togè Dɛ Gèsemani

(Mak 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Anɛ gɛɲ, Jisòs bɛ bwe ye sɛ wèen lo mvwe' sèmok sè wo togè fo' dɛ Gèsemani. A kè dzèɲ fo', yi duk fa yà'wèen duk dɛ, <<Wèen cum yàwèen mvwe' yè'e ya m̀m̀ soon lo yàm mantombi, nɛ gɛ pìriyà.>> ³⁷ Fana yi jɛɲ Pità nɛ ye bwe Zebèdi ba sè', wo lo. Ghà ànɛ à ye, ntəm ye ɲgòr̀wì' yi vɛ'ɛ, yi kà kwəkwa mok tɛ' lok. ³⁸ Yi duk fa yà' duk dɛ, <<Tsɛtsɛr̀ nè bɛ manziɲ sɛ ntùm̀ m̀m̀ nè bɛp co m̀m̀ coho gbɛ kpɛ. Vesùwèen cum fɛɛɲ, nɛ sɛ so, nɛ kà lo dzɛm.>> ³⁹ Yi ànɛ soon lo momjo fana yi gbɛ fə'ə gesɛ lo si ye sɛ nze, nɛ sɛ gɛ pìriyà. Yi sɛ cep duk dɛ, <<Tè' àm, a ye-a ɲga mandzèə yo, wù jɛɲ gesɛ lo ɲgàp ɲgɛ' nè'e bohòm̀ fo'. M̀m̀ duk-a sè vɛ'nɛ, wù gɛ lɛ m̀m̀vè'nɛ wù dzɛm wù, kà m̀m̀vè'nɛ m̀m̀ dzɛm m̀m̀ gù.>> ⁴⁰ Anɛ gɛɲ yi bwi foho vɛ, nɛ kɛ ye ɲgàa fàak ye sè tɛ' sɛ ɲga wo sɛ dzɛm lo. Yi yəmsɛ yà', nɛ fɛk Pità dɛ, <<Kaco wèen cum to nca vesùwèen mvèk mwejo yeɲ à? ⁴¹ Wèen so, nɛ sɛ gɛ pìriyà sè' ya m̀m̀m̀sèə kà wèen gha'. Ntəm yo, megu dɛ ɲaj ka yeɲ.>>

42 Yi lo fe'lə sòmok ngòkè gù pìriyà nè kè' ba. Yi ləŋ də, <<Tè' am, a ye-a nga wù duk də kaco yè'sə ca gesə yeŋ tse'nga mù yə ngə' nə ŋkuŋ, fana mù dzəm sè' cùu yo sə.>> 43 Anə geŋ yi bwi foho və fe'lə, nə kə tseŋ yà' nga yà' sə dzəm fe'lə sè lo sə. Anə ye nga lo sə ko zəm tse' wo lis vɛ'ɛ nsàp nè bə jòn. 44 Fana yi me'rə fe'lə yà'wèŋ, nə lo ngòkè gù fe'lə pìriyà sòmok nè kè' tɛ'. Yi sə cep fe'lə gu sè' yusè yi anə cep to mantombi. 45 Yi bwi və fe'lə bohòŋgàa fàak ye sə wèŋ, nə fek yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ sə nòŋ yòŋsə mali yu awèŋ fo' à? Wèŋ ye, mvək kùrə laŋ nè wo sèŋ mùu mo ŋwè, mù cu mok ndzə bohòbù ngàa gù bup wèŋ. 46 Wèŋ lokok a lo. Yeè, ŋwè nè yi sèŋ mù nə nè'.>>

Wo Ko Jisòs

(Mak 14:43-50; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)

47 A ye nga Jisòs sə cèp mali ntòfo', fana Judàs nè yi ngà fàk ye mòk sè' nə tesə və bə bùu sòmok vɛ'ɛ wùriŋ nga wo rəp fèk, nə tse' ntòk. A nə tumsə wo ngàa fa satikà' sè ghan bə bùu sè mantombi. 48 Anə ye nga ŋwè nè yi anə seŋ Jisòs nə nə tsok noŋsə fa bùu sə wèŋ yusè yi nə gu laŋ. Yi à duk fa yà' də, yà'a yə ŋwè nè yi kə cèpsə nà' bəboŋ co ŋge' à lɛ, yà' riŋ də nà'a yi nə, yà' ko nà'. 49 Judàs nə à vəə, yi cà jwaŋ, nə kə ye Jisòs, nə to nà' də <<Cicà, mù cepsə wu>> fana nə cepsə nà' co ŋge'. 50 Jisòs fek nà' də, <<Ŋge' àm, wù sə gù fənə yà?>> Fana bùu sə wèŋ kə koho tse' Jisòs cùk. 51 Nwè nəmòk nè yi à ye ye bə Jisòs nə wèŋ à sè co'fis fèk ye, nə gbɛ' tiŋ mak fa ŋkwèŋ mòk ntu' sə nze. Nwè nè wo à gwè' ci' yi ntu' nə à ye ŋkwèŋ bohòŋkum ngà fa satikà'. 52 Jisòs duk fa nà' duk də, <<So fəsə gesə fèk nə mà mba'à. Wù ri də ndaən wè pwe' nè yi lù-a bə fèek nə kə kpù sè' bə zeŋ. 53 Wù tsəm də kaco mù duk fa to tè' àm də yi tumsə fa

mù masinjàa ye, bòop sè ghan humncòp-ba ngòtesə mù yeŋ à? 54 Nə ye də wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì də bum yè'sə nə ye tsoŋ vɛ'nə. Mù to bwìŋ-a nga'a masinjàa Nwì, bum yè'sə ye fe'lə zìnə anə va?>>

55 Mvək ànə à ye, Jisòs fek bùu sə wèŋ də <<Wèŋ tesə co wèŋ lòm vwe' bɛ' ngà yè bə fèk nə ye ntòk yè'e bùu mù à? Vesùwèŋ yiskokgè mùm vwe' ndap Nwì nè ghan səsə, mù sə yə'rə bwìŋ, wèŋ kà mù ko.

56 Nə ye də bum yè'sə vɛ'nə pwe'fo' də ya yusè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ à còm ndzənə ŋwàk Nwì ye vɛ'nə.>> Yà'a nga'a mvək nè ngàa fàak ye sə wèŋ à mè'rə yi, nə caŋ lo wes pwe'.

Wo Sak Jisòs Mù Kaŋsurù

(Mak 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

57 Fana bùu sə wo à ko Jisòs sə à jə lòyi bohòKayofàs, ŋkum ngà fa satikà' nə. Bù ngàa yə'rə fa bwìŋ lùk bə bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ à benə cu sè' fa'nə. 58 Pità à sə yù vè maŋkwèŋ moòm səsap tètè kə dzeŋ mvwe' ntòmbi ŋkum ngà fa satikà' nè wo də wo nə sak fo' nə. Yi ni lo mbwa, nə kə cum bə ngàa kùk ndap Nwì wèŋ ya yi ye mvè'nè bum nə kə lə. 59 Ngàa fa satikà' bə kaŋsurù nə pwe' à sə ləp bum sè ngònaaŋ mù tuhù Jisòs də ya wo zə nà', dzəm nga yà'a mvwès. 60 Wo kà yumok sè yə. Bùu sə wo à ka yumok sè ye, nə sə kə dzəm borə də wo à yə laŋ wèŋ à ye fo' sè' wùriŋ. A kə ləə, ngàa ci' mvwès yè'sə wèŋ à tesə vè bwìŋ ba, 61 nə duk də, <<Vès a yuk bə ntu' avès nga ntèrèŋgòn nè'nə sə duk də, aco yi kuəmsə mak ndap Nwì nè ghan nə, nə ci wes megu nà' mənə nùumbu tɛ'.>> 62 Nkum ngà fa satikà' nə à lòkok mɛtsə, nə fek Jisòs də, <<Wù ka yumok ngòcèep tse' à? Bùu yè'e sə duk də wù a duk də ɛ? >> 63 Jisòs cum megu dədok. Ngà fa satikà' nə cep fe'lə də, <<Mù sə fek wu bə liŋ Nwì nè yi ŋwəm nə zìnə

də, wu yè'e mo Nwì, ñkum ñgà gèm bwìñ nə à?>> ⁶⁴ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù cèp yà'sə mvè'nə. Mù sə tsè' wen zìnə də, ghà nə bum yè'sə mè fana wèñ ye mùu mo ñwè ñga mù cu nze bo ma mà'a Nwì nè ñgà ñàn, nə ye fe'lə mù ñga mù sə tsə vè ndzənə mbàk mǎbu.>> ⁶⁵ Yi ànə duk wes vè'nə fana ñkum ñgà fa satikà' nə jok, nə soñ sarə cək nè mù ni'ì yi. Yi sə duk də, <<Jisòs də nà'a mo Nwì, ye də nà' bǎpsə liñ Nwì lañ. Njo nè a lap yis fe'lə ñwè nəmòk ñgòkè rɛñsə fe'lə yumok ka mok yeñ. Bǎsə bwìñ yuk wes mvwées nà' sə mok bə ntu' lañ. ⁶⁶ Wèñ duk yàwèñ də yà?>> Bùu sə wèñ duk də, wo zə mègù yi zəə. ⁶⁷ Fana wo te gesə fa yi nte mǎlisè, nə ləp yi. Bùu mok sè wo à ləp yi sə wèñ à sə duk də, ⁶⁸ <<Wù də wu ñkum ñgà gèm bwìñ nə wù, riñ-a ñgèñgàñ è.>>

Pità Bèñ Jisòs

(Mak 14:66-72; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Anə ye ñga Pità cu ye sə mbi fana mǎñwà nəmòk kə duk fa yi də, <<Wù yegè sè' wen Jisòs nè mvwe' lak Galili nə.>> ⁷⁰ Yi bèñ mantombii wo anə pwe' də yi ka yusè yà' sə cèp yà'sə riñ lok. ⁷¹ Yi ànə tesə tsoñ fa'nə ntèn, mǎñwà mòk ye fe'lə yi, nə tsok fa bùu sè wo tə fo' sə wèñ də, <<Ñwè nè'e a ye sè' bə Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nə.>> ⁷² Yi beñ fe'lə nà' sèmok, nə keñ də yi ka Jisòs riñ. ⁷³ Anə sap kok ghàr fana bùu sè wo nə təəñ fo' sə wèñ kə duk fa Pità nə də nà' gù tsə gù lə mòk. Də mvè'nə yi sə cep àlɛ, ncèp cù nà' nə sə nìtsè' jəja də nà'a mòk. ⁷⁴ Yà' à bǎ vè'nə, fana Pità yak ni' ye, nə keñ mok Nwì də, <<Nwii riñ yi, mù ka ñwè ànə riñ.>> Yi à sə cèp wes ntèn, mvəp to. ⁷⁵ Pità tsərə ñga'a yusè Jisòs ànə cep sə də, <<Ñkuñ ntomvəp nə sə to ntinə ñga wù bèñ fis mù kè' te' də wù ka mù riñ.>> Yi tesə lo sə mbi, nə kə wañ ca vè'e nèbǎp.

27

Judàs Fəsə Mbàam

Sə Yi A Sèñ Jisòs Bə Zeñ

(Mak 15:1; Luk 23:1-2; Jon 18:28-32; Ngàa Ntum Jisòs 1:18-19)

¹ Nè zəzòñ à dzèen, ñgàa fa satikà' sè ghañ bə bù ñkwàha bùu Jus sə wèñ cum kwe' də wo zə Jisòs. ² Wo ko kiñ yi, nə jəñ lo fa bohòPalè nè yi ànə ye govènòghà ànə yi nə. ³ Judàs nè yi à sèñ Jisòs nə à yə də wo bǎpsə Jisòs fana ntəm ye bǎuñ. Yi və ñgòfəsə mbàam sè hum tɛ' sè yi à sèñ Jisòs bə zeñ sə. Yi à jə vè yà' ñgòfa fəsə bohòngàa fa satikà' nə ye ñkwàha bùu sə wèñ. ⁴ Yi à duk də, <<Mù gù bǎp lañ bùusè mù gù də wo zə ñwè nəmòk ñgwàñ ñga yi ka yumok riñ lok.>> Bùu sə wèñ duk fa yi də, <<Yà'sə ka nzak ñjàvès yeñ. Wù rì bə zeñ wù.>> ⁵ Yi lo, nə kə mak noñsə mbàam sè hum tɛ' sə mǎmvwe' ndap Nwì nə ghañ nə sə nze. Yi lo, nə kə jəñ kù, nə kə kə'ə kpǎ yuye. ⁶ Ngàa fa satikà' sə wèñ à kè te' mbàam sə, nə duk də, <<Yè'e mbàam nduəm ñwè, fana kaco a gesə yà' sənə bǎam mbàam sè mǎnə ndap Nwì yeñ bùusè wo dzègè dzèə.>> ⁷ Wo à cu kwe', nə jəñ mbàam sə, nə fa bohòngà bom kùñ mòk ñgòywiñ jə mvwe' sè wo nə sə tuuñ ñkùñ wèñ fo'. ⁸ Nà'a njo nè wo togè mǎmvwe' ànə də mvwe' nze nduəm haañ ntinə sə. ⁹ Bum yè'sə ànə ye vè'nə fana bum sè Jèrèmiyà ñgà tsòhòbum Nwì à cèp sə bǎuñ vè zìnə. Yi ànə cep də, <<Wo jə mbàm hum tɛ', mbàam sè bùu Izùre wèñ a dzəm də nteñ ñwèe nə kàrə vè'nə. ¹⁰ Wo kə ywiñ nze bohòngà bom kùñ bə zeñ. Wo à sə ywiñ vè'nə ñga Tà Nwì à tsè' mù yi.>>

Jisòs Tə Mantombii Palè

(Mak 15:2-15; Luk 23:3-25; Jon 18:33-19:16)

¹¹ Jisòs ànə təəñ kə mantombii Palè nè yi govènònə fana yi fek Jisòs də, <<Wu ñkum bùu Jus wèñ wu à?>> Jisòs cep fəsə fa nà' duk də,

<<Wù duk yà'a mvè'nò.>> ¹² Nə ye də mvək nè ɲgàa fa satikà' bə bù ɲkwàha bùu Jus wèŋ à sə ləp yi bə nzak pwe', yi kà cù mùk lok fù'. ¹³ Mvək nè yi à sə cu mègù dədok ve'nə fana Palè fek nà' də, <<Wù sə kà bum ɲkùuŋ sè wo sə cèp mətuhù wù yè'e yuk à?>> ¹⁴ Jisòs à ka cù ɲgòcèp fəsə muk mali, fana govə̀nònə à mərə ve'ε wùriŋ.

¹⁵ A sə yegè ləlùm mvək ɲkàak Pa-sobà fana govə̀nònə sə fis me'rə fa bùu sə wèŋ ɲgà ndapndzəm mò'fis. Yi fis fa megu yà'wèŋ ɲwè nè wo dzəm də yi fis me'rə. ¹⁶ Anə geŋ ɲgà wo tse' ɲgà ndapndzəm mòk nè liŋ yee də Bàrabà. Bwìŋ ɲkùuŋ à rì Bàrabà nè də yi ɲgà ndapndzəm nè bup. ¹⁷ Wo ànə kə benə mvwe' mò'fis fana Palè fek wo duk də, <<Wèŋ dzəm də mɛ fis me'rə fa weŋ ndà? Bàrabà kè Jisòs nè wo to yi mok də Krest nà'a ne?>> ¹⁸ Busè yi rì də wo ko jə vè Jisòs bohòyi yè'sə ɲgà wo à sə bèŋ nà' jì njo.

¹⁹ Sə va' mwè, ghà nè Palè nè à cu mɛmvwe' dzè' ye nè yi sakgè nzak mbwa nè fana ɲgwe ye tirə vesə fa yi ntirè. Ntirè nè à ye də, <<Kà də wu gu ɲwè nè yi ka jòŋ tse' ànə yumok duk. Mù yə nòŋ lo sè bup bùu yi ntinè wùriŋ.>>

²⁰ ɲgàa fa satikà' bə bù ɲkwàha bùu sə wèŋ sə gu megu bwìŋ də yà'a dzəm də wo fis me'rə Bàrabà, nè zə Jisòs. ²¹ Govə̀nònə fek fe'lə yà' sèmok də, <<Mutsətsə'rəə bwìŋ ba yè'e, wèŋ dzəm də mɛ fis me'rə fa weŋ nè fò?>> Bùu sə pwe' kwi' də <<Bàrabà.>> ²² Palè fek fe'lə yà'wèŋ də, <<Wèŋ dzəm də mɛ gu bə Jisòs nè wo togè liŋ ye mok də Krest nà'a va?>> Bùu sə pwe' duk də, <<Tɛ'lə yi mɛ ntəəŋ.>> ²³ Yi də bùu yà, ɲwè ènə bupsə yà? Kàyà', wo sə fuŋ ghaha fuu də, <<Tɛ'lə yi mɛ ntəəŋ.>> ²⁴ Palè ànə ye də bum sè yi sə cèp sə pwe' sə cà mègù wà co ndzəp, nè sə yəəŋ sè' co də ndàaŋ nè tesə fana yi jəŋ ndzəp, nè cuk bo ye mantombii bùu sə wèŋ.

Yi à sə cùk yà', yi sə kəa njo nje də, <<Bo am ka sənə nduəm ɲwè nè'e yeŋ. Wèŋ rì bə zeŋ wèŋ.>> ²⁵ Yi ànə duk ve'nə fana bùu sə wèŋ pwe'fo' duk də, <<Ŋ, nduəm yee ye mɛ tuhù vès nè ye mɛ tuhù bwe avès wèŋ.>> ²⁶ Yi jəŋ Bàrabà, nè fis me'rə fa yà'wèŋ. Yi ləp Jisòs bə ɲkwès, nè fa wo də wo kə tɛ'lə nà' mɛ ntəəŋ.

*Sojà Wèŋ Ywi'lə Jisòs
(Mak 15:16-20; Jon 19:2-3)*

²⁷ Sojàa govə̀nònə wèŋ jəŋ lo Jisòs mɛ nto' govə̀nòanə, nè to benə sojàa mok sə fo' lòŋ. ²⁸ Wo fweŋ fis cèək ye, nè ni fa yi mòk nè bəbaŋ. Cèk nè à ye bəbaŋ co cèk ɲkum. ²⁹ Wo lim ndik nəmòk nè bə njàk co tà m ɲkum, nè ta fa yi nà' mɛ tuhù. Wo fa yi ntatɛ mòk də yi kotse' ndzə bohòco ntumbà ɲkum. Wo sə kə təəŋ mantombii yi bə tumfərə, nè sə cepsə nà' co ɲkum duk də, <<Ŋgèə, ɲkum bùu Jus wèŋ.>> Wo sə ywi'lə yi co ləm. ³⁰ Fana wo te yi bə nte, nè jəŋ ntò' nè nà' ànə ye ndzə bohòyi nè, nè ləp yi bə zeŋ mətuhù. ³¹ Wo ànə ywi'lə kərə yi fana wo fweŋ fis cèk nè ghaŋ bəbaŋ nè, nè ni fəsə fa yi cèək ye sə sèmok. Wo jə lo yi də wo kə tɛ'lə yi.

*Wo Tɛ'lə Jisòs Mɛ Ntəəŋ
(Mak 15:21-32; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)*

³² Mvè'nə wo à sə tesə tsoŋ munto' anə ve'ε fana wo kərə bə ɲgà' nəmòk. Wo tap ko yi fo' bə ɲàŋ də nà'a bək jəŋ ntəəŋ Jisòs sə. Liŋ ɲgà' nè à ye Saimù. Wo to lak ye də Sìrini. ³³ Wo ànə kə dzeŋ mvwe' mok, wo togè fo' də Gòrigotà (a yà'a də nzùə tu bwìŋ), ³⁴ wo fa yi rùk də yi no ɲgà wo tòrə yà' bə yu cəcuk. Yi ànə yu'rə ja'a yà' fana yà' ye co yi kà no. ³⁵ Wo ànə tɛ'lə wes yi fana wo təm gapsə cèək ye sə bə bèŋ. ³⁶ Wo cum nze, nè sə so nà' fo'. ³⁷ Wo com naaŋ yak njo kpɛ ye ma mɛ tuhù yi. Yusè wo à còm naaŋ sə à ye də: NE'E JISÒS ɲKUM BÙU JUS WÈŋ

Nə. ³⁸ Wo à tɛ'lə be'lə yi bə ɲgàa yəə mok wən, wo bwɪŋ ba. Mòk bo ma ɲkwɪp, mòk ma zə. Yi ye ye mʉtsətsə'rə. ³⁹ Bùu sè wo à sə cà fo' wən à sə yà'rə yi, nə sə mək tu awo duk də, ⁴⁰ <<Nà'a wù nè wù à duk də, aco wù kəəmsə mak ndap Nwì nè ghan, nə ci fəsə wes nà' mənə nùumbu tɛ' nə. Təsə-a ni' yòè! A ye-a də wu mo Nwì zìnə, wù suhu tsoŋ na muntəəŋ fa'nə-le.>> ⁴¹ ɲgàa fa satikà' bə ɲgàa yə'rə fa bwɪŋ lùk nə ye bə bù ɲkwàha bùu Jus wən pwe' à ywì'lə yi sè'. Wo sə duk də, ⁴² <<Yi tɛsə rì bòn̄sə mègù bùu mok wən, nə kà ni' nè nje tɛsə rì. Yi də yi ɲkum bùu Izùrɛ wən yi. Yi suhu tsoŋ-a mɔ ntəəŋ fa'nə ɲga'a ya vées dzəm bohòyi. ⁴³ Yi naəŋgè tu ye bohòNwì. Nwii tɛsə-a yi ɲga'a ɲga Nwii dzəmgə-a yi na. Busə yi dukgè də yi mo Nwì.>> ⁴⁴ Bù ɲgàa yəə sè wo ànə tɛ'lə be'lə bə yà' sə wən yak yi sè' vɛ'nə.

Jisòs Kpɔ

(Mak 15:33-41; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)

⁴⁵ Anə ye ɲga nùum marəŋ kaŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzen̄gòŋ nə pwe' tètè kə dzen̄ co nùm səm. ⁴⁶ A kə dzèn̄ nùm səm anə fana Jisòs waŋ bə ɲgì nè ghan duk də, <<Eli, Eli, làma sabatani?>> A yà'a bə ncèep lak yà'sə də, <<Nwì àm, Nwì àm, wù mà' mɔ bùu yà?>> ⁴⁷ Bùu mok sè wo à tə fo' à yuk, nə duk də, <<Nwè ènə sə to Alajà.>> ⁴⁸ Nwè nəmòk nè yi à ye sè' fo' caŋ ntən, nə kə tsəp və yumok co kùsa vɛ'ɛ sənə rùk mòk nè cɔcɔk, nə tse' gesə mɔ cùhù Jisòs bə ntatɔ də nà'a no. ⁴⁹ Bùu mok sə wən duk yàwo də, <<Wèen̄ yuk, a ja'a na kèe Alajà nə və ɲgòkè tɛsə yi àlɛ'.>> ⁵⁰ Jisòs waŋ fe'lə bə ɲgì nè ghan səmok, nə me'rə yòŋsə ye lo.

⁵¹ Ghà nè yi ànə kpɔ ànə à ye fana cək nè nà' à sə gəpsə rum ndap mòk

mɔmvwe' ndap Nwì nè ghan nə à sàha jəŋ mʉtuhù wàrr kə dzèn̄ sə mbwən. Nze à tsòho fo', lɪs sə voho sè'. ⁵² Sèe bwɪŋ à mùhu sè'. Bùu sè wo à kpɔ ɲga wo bùu Nwì wən à lòkok mvwe' kpɔ. ⁵³ Nùumbu nè Jisòs à lòkok mvwe' kpɔ à ye, wo me'rə mvwe' sèe sə, nə lo Jòrosalèm nè nà'a lak sè rərəŋ sə. Wo à ni mɔ ntòlak anə, bwɪŋ ye wo wùrɪŋ.

⁵⁴ ɲkum sojà nè yi à ye fo' bə sojàa mok wən sè wo à sə kùk Jisòs ànə ye mvè'nè nze ànə tsoho, nə ye bə bum sè yà' à ye fo' pwe' fana wəə ko wo. Wo duk də, <<Kɛ', ɲwè ènə nə ye mo Nwì nè zìnə.>> ⁵⁵ Bəba mok à ye fo' sè' wùrɪŋ. Wo à təəŋ səsap, nə sə ja'a. Bàa yè'sə wən à yù vè Jisòs mvwe' nzen̄gòGalili, nə sə tɛsə yi. ⁵⁶ Mok à ye fo' Mèri Màdàlinà, nə ye Mèri ma Jem bə Jòsep nə ye fe'lə ma bwe Zebèdi.

Wo Tuuŋ Jisòs

(Mak 15:42-47; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42)

⁵⁷ Nè nconùm à ye fana Jòsep nəmòk nè mvwe' lak Arimàtayà və. Yi à ye ɲgà ghàk, nə sə bɛ' lòJisòs sè'. ⁵⁸ Yi à lòbohòPalè, nə lɛŋ nà' də nà'a fa yi vən̄ ni' Jisòs nə ya yi kə tuuŋ. Palè dzəm, nə duk də, wo kə fa nà'. ⁵⁹ Jòsep jəŋ vən̄ ni' ye nə, nə lim gesə nà' ndzənə cək nè fi. ⁶⁰ Yi jəŋ nà', nə gesə lo mvwe' sèe ye. Sèe sə à ye sè' fi ɲga yi tu yà' ndzənə lɪs. Yi ànə gesə wes, yi bwi' təhə lok ncùu sèe sə bə ɲkəŋkùm lɪs mòk, nə bɛ' mandzə lo.* ⁶¹ Anə ye ɲga Mèri Màdàlinà bə Mèri mòk nə à sə yə. Wo à cu ma nja vɛ'ɛ, nə sə kùk gesə lo sèe sə.

Wo Tes Bwɪŋ N̄gòSòSèe Jisòs

⁶² Tsok à rɛŋ, ɲga nùumbu nè wo à sə fùhɔ ɲgòcu dzə càa, fana ɲgàa fa satikà' bə bùu Farasi wən baan mvwe' mò'fis, nə kə ye govənòPalè. ⁶³ Nə duk fa nà' də, <<Mbè, vès

* 27:60 27:60 Bùu Jus wən à sə tugè wɔ ndzənə lɪs, nə sə tuuŋ bwɪŋ nja. Wo nòn̄sə wes mè vən̄ ɲwè nə nja fana wo lap sè' lɪs mòk nə lok ncùu sə bə zɛŋ.

sə tsərə mali mvè'nè ɲwè ènə à sə bərə kɛ'cà bwɪŋ fɛɛŋ də yi nsàp yumòk, nə duk də, <A kè dzɛŋ nùumbu tɛ' mù lokok mvwe' kpɛ sèmok.> ⁶⁴ Ye də boco wù fa ɲàŋ, wo sə so sèe ye sə mənə nùumbu tɛ' sə. Bəsə aco ɲgàa fàak ye sə wɛŋ kə yə fis lo noon yi ndzəmè, nə borə bwɪŋ də nà' lòkok mvwe' kpɛ laŋ. Nə ye də wo gu-a nsàp yumòk vɛ'nə zìnə, mvwès ènə nə guŋ ghak nè nà' à ye mantombi nà'a.>> ⁶⁵ Palè duk fa yà'wɛŋ duk də, <<Wɛŋ tse' sojà wɛŋ co wo so yo. Wɛŋ du, nə kə so sèe sə nsàp nɛ wɛŋ rì vɛ'ɛ pap nɛ pap.>> ⁶⁶ Anə geŋ wo lo, nə kə zərə lok ncùu sèe sə mpàŋ. Nə jəŋ sojà wɛŋ tes fo' də yà'a sə so.

28

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpɛ
(Mak 16:1-18; Luk 24:1-12, 36-49;
Jon 20:1-23; ɲgàa Ntum Jisòs 1:6-8)

¹ Nùumbu dzè à cəa, ɲga tsok sə rɛɛŋ tsə nù Sondè Mèri Mədàlinà bə Mèri mòk lokok də wo kə kək ja'a sèe Jisòs sə. ² Wo à kè dzɛŋ fo', ɲga nze à tsoho. A ye ɲga masinjà Tà Nwì tsə mɛbu, nə kə bwì' gesə lis nè mvwe' ncùu sèe sə fo', nə kok cum yuye mbwa. ³ Si ye à sə rɛŋ co mbàŋ bə'a yi, cək ye sə fop co mbàk. ⁴ Bùu sə wo à sə sòsèe sə wɛŋ à kà bə wə vɛ'ɛ, nə bùuŋ co bù kpəkɛ.

⁵ Masinjà Nwì nə à cèp bohòbàa sə wɛŋ. Yi duk fa yà' də, <<Wɛŋ kà wəp! Mù rì də wɛŋ sə lap Jisòs nè wo à tɛ'lə yi mu ntəŋ nà'a. ⁶ Yi ka fɛnə yeŋ. Yi lòkok mvwe' kpɛ laŋ mvè'nè yi à duk də yi nə lokok yà'a. Wɛŋ və fɛn, nə kə kək ja'a yàwɛŋ mvwe' sè yi à nòŋ nè. ⁷ Wɛŋ caŋ lo-a, nə kə tsok fa ɲgàa fàak ye wɛŋ də yi lòkok mvwe' kpɛ laŋ. Yi gè cà nà' mantombi wɛŋ ɲgòlòmve' nzenḡòGalili. Wɛŋ nə kə tseŋ yi fo'. Wɛŋ tsərə tse' bum sè mù tsè' wɛŋ yè'e, nə kà swì.>> ⁸ Anə geŋ wo me'rə mvwe' sèe sə bə caŋ. Wə sə ko wo, kwəkwa rwiŋ wo sə ntù

sè' dak. Wo sə caŋ lo də wo kə tsok fa ɲgàa fàak ye sə wɛŋ.

⁹ Mvè'nè wo à sə lòo sə, Jisòs kə tseŋ wo vak, nə duk fa yà'wɛŋ duk də, <<Mù cèpsə wɛŋ.>> Wo à vè, nə kə kotse' kùu ye, nə kùksə yi. ¹⁰ Jisòs nə duk fe'lə fa wo duk də, <<Wɛŋ kà wəp. Wɛŋ du, nə kə tsok fa bwema am wɛŋ də wo lo mvwe' nzenḡòGalili, vesi wɛŋ nə yenə fo'.>>

Yusè Sojàa A Kè Cèp Bohòɲkwàha Bwɪŋ

¹¹ Mvè'nè bàa sə wɛŋ à sə lòyàwo fana sojàa sè wo à sə sòsèe sə wɛŋ mok à lòmve' ntòlak nè fo' nə. Nə tsoho fa ɲgàa fa satikà' wɛŋ yusè yà' ye sə pwe'. ¹² ɲgàa fa satikà' sə à kè cu be'lə bə bù ɲkwàha bùu sè fo' sə wɛŋ, nə kiŋ cù bə yusè wo nə gu. Wo à fa sojàa sə wɛŋ mbàm vɛ'ɛ wùriŋ. ¹³ Nə tsok fa yà' də a gəə, yà' tsok də wo ànə dzəm swi lo ndzəmè àɛ, ɲgàa fàak ye wɛŋ kə yə fis bisə lo vè ni' ye nə. ¹⁴ Wo duk fe'lə də, <<A ye-a ɲga govənyuk bum yè'sə fana vèes nə riŋ mvəsè ɲgòtsè' yi ya yi dzəm də a zìnə. Wɛŋ kà wəp də wɛŋ nə tse' nzak wəp lok.>> ¹⁵ Bùu sè wo à sə kək sèe sə wɛŋ à jə mbàam sə, nə kə gu megu sè' mvè'nè wo anə tsok wo sə. Haŋ kə dzeŋ ntinə, yà'a yusè bùu Jus wɛŋ dukgè də yà' ànə ye vɛ'nə.

Jisòs Yəhə Bohòɲgàa Fàak Ye

¹⁶ ɲgàa fàak Jisòs sè humncòp-mò'fis sə wɛŋ à lo mvwe' nzenḡòGalili, nə lo mvwe' nda nè Jisòs à tsè' wo də wo lo fo' nə. ¹⁷ Wo ànə ye yi, wo kùksə yi. Wo à gù vɛ'nə ɲga mok wɛŋ sə mərə mali yi ntòmərə. ¹⁸ Anə geŋ, Jisòs sòŋ kùp və wo, nə cèp də, <<Nwì a fa ɲaŋ sè mɛbu bə sè sə nze pwe' bohòmà. ¹⁹ Wɛŋ du lo-a ɲga'a bohòbwɪŋ ma fòpwe', nə gu bəsə wo ɲgàa bɛ' mandzè àm. Wɛŋ bàptesə wo mənə liŋ Tè', bə liŋ Mwe, nə ye Yòŋsè nè Rərəŋ nə. ²⁰ Wɛŋ yə'rə wo ɲgònòŋsə bum sè

mù a tsè' wen̄ də wèen̄ nə sə gū yà'a
pwe'. Fana wèen̄ sə tsərə tse' sè' də,
mɛ nə sə ye vesùwèn̄ nùumbu pwe'
tètè nzen̄gòn̄ kə me.>>

Ntirè nè Bèbon nè MAK

Nwàk Mak sè tsè' yumok bə liŋ Jisos Krest nè yi Mo Nwi nè. Nà' sè nitsè' Jisòs nja co ŋwè nè yi tse' ñàŋ, nè sè gū fàk bə zeŋ.

Jisòs nè sè to liŋ ye də yi Mo Nwè. A yà'sə də yi ŋwè nè yi tse' ñàŋ bohòNwi ŋgòtsòho bum. Liŋ yè'sə sè nitsè' sè' də yi ŋwè bə ni' nè zinə. Liŋ sè də Mo Nwè yè'sə, a liŋ sè wo à còm yà' ndzənə Nwàk Danà taan̄tèŋ. (Tan̄ Danà 7:13, 14.) Kàmòk Jisòs à to liŋ ye ve'nə būsə yi dzəm ŋgònitsè' fa bwiŋ də yi ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nè Nwi à kà' də yi nè tum vesə nè.

TsətsòhòNè Jon Ngà Bəptesə Bwiŋ

(Mat. 3:1-12; Luk 3:1-18; Jon 1:19-28)

¹ Yè'e mùm̀vè'nè Ntirè nè Bèbon nè Jisòs Krest mo Nwi à yèto. ² Nà' à yèto ŋga Jon tesə vè sè ŋgəà. Yi ànə tesə vè mvəsə ŋgà tsòhòbum Nwi Izayà à còm də,

Nwi à duk də, <<Yèè, nè'e masinjà àm, m̀ nə tumsə gesə lo yi mantombii wù ŋgògù fùhə fa wu mandzə.>>

³ Yi à còm mòk sè' də, Ngì ŋwè nəmòk sè cèp torə vè sè ŋgəà, nè sè yuhu də, <<Gù tsə'rə fa Tà mandzə ye, rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèe mandzə ŋgògì cà ca.>>

⁴ A ye ve'nə, Jon ŋgà bəptesə bwiŋ tesə vè sè ŋgəà, nè sè tsoho fa bwiŋ ncèp nè də, <<Wèeŋ kupsə, nè bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ, nè bəptesə, ya ŋga Nwi swifa weŋ bup awèŋ.>> ⁵ Fana bwiŋ à tesə vè mvwe' nzen̄gòn Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm pwe'fo' ŋgòkə yuk yusə Jon sè cèp sè. Wo à kəà cù bə bup awo sè wo gùgèə, fana Jon bəptesə wo sənə ndzəp Jòridàŋ.

⁶ Jon à sè ni nsàap cəək sè ŋgà tsòhòbum Nwi wèŋ. Wo à gù yà' bə nwèes nàm nəmòk nè wo togè nà' də kàme. Yi swi' tse' bə korə ŋgùp sè mbwèe yi. Zuzuu ye à ye ŋgwim bə nu. ⁷ Yi à tsè' fa bwiŋ duk də, <<Nwè nəmòok nè və ma ŋkwèeŋ mù nè yi yam càsə mù yi. M̀ ka kəkərè co mù bũhə tsoŋ sè nze ŋgòfirə kuu kùuŋgùp ye yeŋ. ⁸ M̀ bəptesə m̀gù weŋ yàm bə ndzəp, fana yi nè bəptesə weŋ ye bə Yòŋsə nè Rəreŋ.>>

Satà A M̀msə Jisòs Ghà Nè Wo A Bəptesə Yi

(Mat. 3:13-4:11; Luk 3:21-22, 4:1-13)

⁹ A ka sap Jisòs mè'rə lak Nazàre nè nà'a mvwe' nzen̄gòGalili, fana Jon bəptesə yi sənə ndzəp Jòridàŋ.

¹⁰ M̀vè'nè Jisòs à tesə kok sè ndzəpə anə ntèŋ, yi ye ŋga ntòbu mùhu fana Yòŋsə Nwi sè tsoŋ və bohòyi co kəkəbùŋ. ¹¹ Ngì mòk sè yuhu tsoŋ m̀bu anə duk də, <<Wu mo àm nè mù dzəm wu sè ntuù mù ŋkùuŋtèŋ. M̀ sè kwa bohòwù wùriŋ.>>

¹² Yòŋsə nè gū yi sè' ntèŋ ŋgòlòmvwe' səmòk sè ŋgəà. ¹³ Yi à cu fo' nùumbu hum kwè, Satà sè m̀msə yi. Yi à ye fo' bə nàam ŋgòn wèŋ fana masinjàa Nwi sè jəŋ ŋkərè bohòyi.

Jisòs To Ngàa Ko Fuk

(Mat. 4:18-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

¹⁴ A ye ŋga wo nisə Jon ndapndzəm, fana Jisòs lòmvwe' nzen̄gòGalili, nè sè tsòho Ntirè nè Bèbon nè nà' vè bohòNwi. ¹⁵ Yi sè duk də, <<M̀vək kùrə laŋ nè gaŋ ŋkum Nwi kəp ŋgòye sè nzen̄gòfəŋ laŋ. Wèeŋ kupsə, nè bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ, nè dzəm Ntirè nè Bèbon nè.>>

¹⁶ Nùumbu mòk à ye ŋga Jisòs sè gihi ŋgə ndzəp Galili, yi ye bù ŋgà fu'fuk ba, Saim̀ bə moma ye Andrù ŋga wo sè fu'fuk bə ram. ¹⁷ Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ be' vè m̀ ya

m̄ yə'rə wɛŋ ɲòko bwìŋ.>> ¹⁸ Wo ànə yuk vɛ'nə ntɛŋ, wo me'rə mak non̄sə ram awo sə fo', nə yuŋ lo yi.

¹⁹ Yi à gí lòjo, yi ye fe'lə bwe ɲà' nəmòk nə wo togè yi də Zebèdi ɲga wo bwìŋ ba, Jem bə moma ye Jon. Yi à kè tsɛŋ wo ɲga wo cu sənə ɲgwes, nə sə guh̄u tsə'rə ram awo. ²⁰ Yi à to yà' sè', wo bɛ' lòyi, nə me'rə tè' awo Zebèdi bə ɲgàa fàak awo sə ɲgwesè anə, nə lo bə Jisòs.

*Jisòs Bɛ' Fis Yòŋsə Ze'
Ndzə Ni'ì Nwə Nəmòk
(Luk 4:31-37)*

²¹ Wo à gí lòm̄vwe' mò'fis, nə kə dzeŋ lak mok sè wo togè fo' də Kàpanùm. Fana nùm̄bu dzè awo à wɛɛs, Jisòs lo m̄vwe' ndap pìriyà b̄u Jus, nə ye ɲgòyərə wo ncèp Nwì mbwa. ²² B̄usè yi à cèp nsàp nje zok bə ɲàŋ, fana bwìŋ mərə b̄usè wo rì də cìcàa sè wo à sə yərə lùk à sə kà vɛ'nə cèpgè. ²³ Nwə nəmòk à ye mbwa nə yi à tse' yòŋsə ze' ndzə ni'ì yi. Yi ye ɲgòwa torə fis də, ²⁴ <<Jisòs nə m̄vwe' lak Nazàre, wù tse' yà vesùwèŋ nɛ? M̄ rì wu bəboŋni, wu ɲwə nə rərəŋ nə wù vè bohòNwì. Wù vè yè'sə ɲgòzə ves à?>> ²⁵ Jisòs à għamsə yòŋsə nə, nə duk fa yi də, <<Lok cùu yo, nə ca tesə ndzə ni'ì ɲwə ènə.>> ²⁶ Yòŋsə nə à yuk vɛ'nə ntɛŋ, yi tsə'rə ɲà' nə nəb̄up, nə wəŋ torə vɛ'ɛ, nə tesə ndzə ni'ì ɲà' nə. ²⁷ Bwìŋ à mərə vɛ'ɛ nəb̄up, nə sə duk də, <<Hàva! Yè'sə yà vɛ'nə ɛ? Nsàp yəyərè nə fi vè yè' laŋ. Nwə nè'e tse' to ɲàŋ ɲgòcèp bohòyòŋsə ze' wèŋ fana wo yuk cùu ye.>> ²⁸ Ghàr vɛ'ɛ ɲga liŋ Jisòs ca yuhu m̄vwe' nzeŋgòGalilì pwe'fo' laŋ.

*Jisòs Ḡuŋsə ɲgàa Yiyəŋ ɲk̄uŋŋ
(Mat. 8:14-17; Luk 4:38-41)*

²⁹ Jisòs bə yà'wèŋ à tesə tsə m̄nə ndap pìriyà nə, fana yi Jisòs nə bə Saimù nə ye Andrù, Jem bə Jon wèŋ à lòm̄vwe' ndap Saimù bə Andrù. ³⁰ Wo à dzèŋ ɲga malii Saimù nòbè yiyəŋ. Wo tsok fa Jisòs vɛ'nə. ³¹ Yi

lo, nə kə ko bo nà', nə lokoksə nà' m̄tsè, yiya nə me fana yi lokok təŋ, nə kə lap fa wo zuz̄u.

³² Nùm̄bu ànə à ye ɲga nùm̄ sə co tsə lòo, wo jə vè fa Jisòs ɲgàa yiyəŋ pwe', nə jə vè fe'lə b̄u sè wo à tse' yòŋsə ze' ndzə ni'ì wo. ³³ Bwìŋ à tesə bə lak yà'sə pwe', nə kə maŋ m̄vwe' ntòm̄bi ànə bikikikì. ³⁴ Jisòs à gù b̄u sè wo à tse' nsàp yiyəŋ zok zok wo ḡuŋ ɲk̄uŋŋntɛŋ, nə bɛ' fis ze' ndzə ni'ì wo maŋgəŋgèŋ. B̄usè ze' sə à rì yi bəboŋ fana yi kà yà' mandzè ɲgòtsə' fa bwìŋ vɛ'nə fa.

*Jisòs Tsòho Ncèp Nwì
M̄vwe' Nzeŋgòŋ Galilì Pwe'
(Luk 4:42-44)*

³⁵ Tsok à k̄əp, ɲga cu ntòbè ndzəm, Jisòs lokok, nə tesə lo m̄m̄vwe' nəmòk, nə kə ḡu pìriyà fo' yiyi. ³⁶ A cu ghàr wo kà yi yə, fana Saimù bə b̄u səmok sə lap kɛ' ca yi. ³⁷ Wo à yə yi, wo tsok yi də, <<Bwìŋ sə lap wu maŋgəŋgèŋ.>> ³⁸ Yi duk fa yà' də, <<Yusè yà' a jə vè m̄ fɛɛŋ, a ɲgòtsòho ncèp Nwì. Vesùwèŋ lo lɛ m̄vwe' lak mok sè yà' k̄əp fɛɛŋ yè'e, nə tsoho fo' sè'.>> ³⁹ Yi à gí dzòŋ nzeŋgòŋ Galilì pwe', nə sə tsoho kɛ' ncèp Nwì m̄vwe' ndaap pìriyà, nə sə bɛ'ɛ fis yòŋsə ze' wèŋ ndzə ni'ì bwìŋ.

*Jisòs Mèsə Fa ɲgà Kuturu Yiyə Ye Nə
(Mat. 8:1-4; Luk 5:12-16)*

⁴⁰ Nùm̄bu mòk à ye, ɲgà kuturu nəmòk à vèə, nə kə təŋ mantombii yi bə tumfərə, nə lɛŋ nà' də nà'a tesə yi. Yi duk fa Jisòs də, <<Tà, a bə-a wu co wù tesə m̄ na, wù ḡu fa m̄ yiyə àm nè'e me.>> ⁴¹ Jisòs ànə yuk vɛ'nə, ntəm ye rwiŋ bə manziŋ, fana yi fis bo, nə jwɛŋ nà' bə zɛŋ, nə duk də, <<M̄ dzəm laŋ, yiya yònə nà'a me.>> ⁴² Yiyə nə à mè gù sè ghà ànə fo', yi ḡuŋ lo yuye. ⁴³ Jisòs à tipsə yi ḡuŋ, nə me'rə yi lo. ⁴⁴ Yi duk fa nà' də, <<Dù, nə kà ɲwə nəmòk tsə' fa swì. Cà lògù bohòŋgà fa satikà', nə kə ni fa yi ni' yò, ya yi k̄uk ja'a də

yiya yòmè laŋ àlɛ. Yi kù' mèsə, wù fa fəfa nè Musi à duk nè, ɲgònɲtsè' fa bwiŋ də yiya yònə a mè laŋ.>>
 45 Ƴwè ènə à løyuyə, nè tsoho lo bwiŋ pwe', nè tsoho wesə nsàp nè co Jisòs kà mɔ ntòlak jəja mok gi fe'lè. Yi sə cum kɛ' mok mvwe' sè bwiŋ ka fo' yeŋ. Bwiŋ sə və ma nè fòlòon, nè sə kə tseŋ yi fo'.

2

Jisòs Gəŋsə Ƴwè Nè Yi A Bù'rə

(Mat. 9:1-8; Luk 5:17-26)

1 A cà nùumbu jo, Jisòs foho lo mvwe' lak Kàpanùm. Fana bwiŋ yuk lo də yi cu mɔ ntòlak anə.
 2 Bwiŋ və ɲkùuŋ. Ncù à loho mègù bə bwiŋ, fana mandzè kà ɲgòtsɛŋ Jisòs ye. Jisòs à sə tsòho fa wo ncɛp Nwì. 3 Bwiŋ kwè və, nè bək və ɲwè nəmòk ɲga ɲgəŋgəŋ à bù'rə bù'rə, ɲgòkè fa Jisòs. 4 Bəsè bwiŋ à ye ɲkùuŋ fana wo kà mandzè ɲgòjə lònɲwè nè ɲgɔ ni'ì Jisòs tse'. Fana wo kok mɔ ndùndap, nè cok tosə mvwe' sè Jisòs tɛ sə.* Wo à cok tosə, wo le' gesə ɲwè nè ca bohòJisòs mənə kəà. 5 Jisòs à yə də wo tse' dzədzəm də aco yi gɔ yiyaŋ ɲwè nè me. Yi duk bohòŋwè nè yi kà gígè nè də, <<Mo àm, mɔ swifa wu bɔp yo laŋ.>>

6 Bù ɲgàa yə'rə fa bwiŋ lùk mok à cu fo'. Wo ànə yuk yusè Jisòs à duk, nè tsərə də, 7 <<Aco yi duk vɛ'nə va? Yi sə gɔ bɔpsə liŋ Nwì wà. Mègù Nwì nè aco yi swi fa ɲwè bɔp ye.>>
 8 Jisòs riŋ yusè wo sə tsəm sə sè ntɛŋ, fana yi duk fa wo də, <<Wèŋ sə tsəm sə ntɛ wèŋ vɛ'nə bùu yà? 9 Co johò gha' yè'e nè ɲgòduk bohòyi də, <Mù swi fa wu bɔp yo laŋ,> kə nè ɲgòduk də, <Lòkok mɔtsè, nè bək jə kəà yò, nè gi lo yuyo> ɛ? 10 Fana mɔ nè niŋ fa wèŋ də mùu mo ɲwè, mù tse' ɲəŋ sə nzeŋgòn ènə ɲgòswi fa bwiŋ bɔp awo.>> 11 Fana yi duk fa ɲgà' nè yi kà gígè nè də, <<Mù duk

wu də lòkok, te' kəà yò, nè lo la'à wù.>> 12 Mvè'nè wo à təŋ nè sə ja'a mali, fana ɲwè nè te' kəà ye, nè gi lo yuyə. Wo mərə pwe', nè kwasə Nwì də, <<Vès ka nsàp yu nè'e ye yuk.>>

Jisòs To Levi

(Mat. 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Jisòs à foho lèsə ɲgɔ ndzəp Galili. Bwiŋ ɲkùuŋ bɛ' løyi, fana yi ye ɲgòkè yə'rə yà'wèŋ. 14 Mvè'nè yi à sə gi lòo yi ye ɲwè nè yi kogè mbàam tas, ɲga yi cu mvwe' sè yi fàkgè fàk. Ƴwè ànə à ye Levi mo Alfòs. Jisòs duk fa yi də, <<Bɛ' və mɔ.>> Yi lòkok, nè yuŋ lo nà'.

15 A ye ghàr fana Jisòs sə zɔ zɔzɔ mɔmvwe' ndap Levi nè. Bù ɲgàa ko tas nè ye bù ɲgàa gù bɔp ɲkùuŋntɛŋ à be'lə yi bə ɲgàa fak ye ɲgòzɔ zɔzɔ mvwe' mò'fis. Bùu sè wo à ye ɲkùuŋ yè'sə wo à sə yù kɛ' yi. 16 Bù ɲgàa yə'rə lùk mok à ye fo', sè wo à ye bòp bù Farasi wèŋ. Wo à yə ɲga Jisòs sə zɔ bɛŋ bə ɲgàa gù bɔp nè ye ɲgàa ko tas. Wo fek bù ɲgàa fàak ye də, <<Yi sə zɔ be'lə ye bə ɲgàa gù bɔp nè ye ɲgàa ko tas wèŋ bùu ya?>>
 17 Jisòs yuk, nè bəsə də, <<Bùu sè wo ka yiyaŋ tse', wo kà doktə lapgè, a lap megu doktə ɲwè nè yi sə yaya. Fana bohòmù yàm, mù à ka njo bùu sè wo kəkərè bohòNwì wèŋ və, mù à vè ɲgòto bù ɲgàa gù bɔp wèŋ.>>

Nzak Dzə Zuzɔ

NgòKùksə Nwì

(Mat. 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 A ye mvək mòk, bùu sè wo à sə bɛ' Jon ɲgà bàptesè bwiŋ bə bùu Farasi wèŋ sə dzə zɔzɔ ya wo kùksə Nwì. Bùu mok və bohòJisòs, nè fek yi də, <<Bùu sè wo sə bɛ' Jon ɲgà bàptesè bwiŋ nè ye bùu Farasi wèŋ sə dzəgè zɔzɔ nùumbu mok, bwe yo kà yàwo dzəgè bùu yà lɛ?>> 19 Jisòs cɛp fəsə fa wo də, <<Aco wo duk fa bùu sè wo vè mvwe' sè wo sə zɔ bum gù də wo dzə zɔzɔ anə va? Ka vɛ'nə yeŋ. Mvək nè ndugù nè cu

* 2:4 2:4 Ye Mətiyò24:17

malì bə yà'wèŋ, fana wo nə kà ve'nə cu. ²⁰ Fana nùmbu nə sə vèè nè wo nə jəŋ gesə lo ndugù nə, fana wo nə dzə zuzə mvək ànə.

²¹ <<Yusə də, kaco ŋwè jəŋ cək nè fi, nə te' lok nè nà' vèp laŋ bə zeŋ yeŋ. Bəsè nè fi nə nə saha tesə ndzənə nè zəm nə fana yam ghak wesə ŋga'a mvwe' sè nà' saha maŋkwèŋ sə. ²² Yumook sè' də wo kà dzè rùk sənə bès nè zəm kep gèsègè, bùusè yà'a nə duk, nə vok bès nə. Fana rùuk sə nə bup bə bès nə mwè. Bògha' lɛ də wo gesə dzè rùk sənə bès nè fi.>>

*Jisòs Cep Bə Nzak Nùmbu Dzè
(Mat. 12:1-8; Luk 6:1-5)*

²³ Nùmbu dzè mòk à ye, Jisòs gi cà mvwe' nzum nzaŋ mok. Mvè'nè ŋgàa fàak ye à sə be' yi fana wo sə kúp jəŋ tu nzaŋ. ²⁴ Fana bùu Faràsi duk fa Jisòs də, <<Yeè, lùk avès ka dzəm də wo gə ve'nə nùmbu dzè dzəm.>> ²⁵ Jisòs cep fəsə fa wo duk də, <<Wèŋ à ka yusè Devid à gù taŋ yà'a yuk à? Mvəsè yi à dzəm yumok ŋgòzə ŋga njè à ya yi bə bwe ye wèŋ, ²⁶ fana yi lo kə ni mɛ nda'à Nwì, nə kə jəŋ zə ntuk bred nè wo à nòŋsə ŋgòkùksə Nwì fo'. Abiyadà à ye ŋkum bù ŋgàa fa satikà' ghà nà'nə yi. Ŋga lùk avès sə tsè' də aco zə megu yà' ŋgàa fa satikà' wèŋ fana Devid zə yà', nə fa bùu ye sè'.>> ²⁷ Jisòs à cèp mèsə ncèp nə duk də, <<Nwì à gù nùmbu dzè ŋgòtesə ŋwè, ka də wo à gù ŋwè bùu nùmbu dzè yeŋ. ²⁸ Ye də mùu mo ŋwè, mɛ Tà nè mù tse' nàŋ bə nùmbu dzè nə mù.>>

3

*Ŋwè Nè Yi A Kpɛ Bo
Ma Mò'fis*

(Mat. 12:9-14; Luk 6:6-11)

¹ Nùmbu mòk à ye Jisòs gi bùuŋ vè mɛmvwe' ndap pìriyà mòk ŋga ŋwè nəmòok mbwa nè bo ye mok à kpɛ. ² Bùu səmok à ye mɛ nda'à anə sè wo à dzəm ŋgòláp Jisòs bə

nzak. Fana wo sə kək tse' yi də kè yi gù bònse-a ŋwè ènə nùmbu dzè àlɛ'. Də ya wo ko yi bə nzak də yi gù fàk nùmbu dzè. ³ Yi duk fa ŋgà bo bup nə də, <<Lòkok və kè təŋ kù mantombii mù fən.>> ⁴ Ŋgà' nə à vèè, Jisòs fek bùu mok sə də, <<Yusə lùk dzəm də aco a gə yà' nùmbu dzèə yà? A bəboŋ ŋgòtesə bwìŋ kè ŋgògù bup ɛ, a bəboŋ ŋgòtesə yòŋsə ŋwè kè ŋgòzə nà' ɛ?>> Wo à cu gù dədok, nə kà cù mùk. ⁵ A bup Jisòs. Yi jok bohòwo bùu nsàap ntum sè bup sè wo tse' yà', nə duk fa ŋwè nè kpukpɛ bo nə də, <<Nèp fis yak a bo yo sə è.>> Yi à nèp fis yà' ntèŋ, fana yà' gəŋ. ⁶ Bùu Faràsi à yə ve'nə, fana wo à lòo, nə kə to bùu mok sè wo ma nè ŋkum Herò, fana bə yà'wèŋ cum kwe' mɛ tuhù yi mvè'nè wo nə zə yi.

Bwìŋ Kpəəŋ Və ŊgòYə Jisòs

⁷ Jisòs bə ŋgàa fàak ye à ye'e lònŋu ndzəp Galili. Bwìŋ kə tsèŋ wo fo' ŋkùuŋntèŋ. Bùu yè'sə à tesə vè mvwe' nzeŋgòGalili bə Jùdiyà. ⁸ Bùu mok wèŋ à tesə mvwe' lak Jòrosalèm, mok və mvwe' nzeŋgòIdumiyà bə nzeŋgònè ma ndzə nto ndzəp Jòridaŋ. Mok tesə mvwe' sè yà' kəp lak Tayà bə Sidòn sè'. Bùu yè'sə à vè ŋgòyè Jisòs bùusè wo à yuk yusè yi à sə gùu. ⁹ Bùu sə à ye wùriŋ, fana yi duk ŋgàa fàak ye də wo lap fa yi ŋgwes yi ni ca ŋga wo kà yi sə nze bwì' màk. ¹⁰ A ye ve'nə bùusè yi à gəŋsə ŋgàa yiyaŋ nùmbu ànə ŋkùuŋntèŋ. Fana ŋgàa yiyaŋ mok wèŋ sə nik lo gu va' də wo kə jwèŋ gesə gu yi bə bo. ¹¹ A ye fo' də, bùu sè wo à tse' yòŋsəə sè bup ndzə ni' wo yə yi fana wo gbù mantombii yi sə nze, nə sə duk də, <<Wùu mo Nwì.>> ¹² Yi sa'rə yòŋsəə ze' sə gugəŋ də wo cum gəe', nə kà də wo tsok bwìŋ də yi mo Nwì wo dɛ'.

*Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok Hum-ncòp-ba ŊgòYe Ŋgàa Ntum Ye
(Mat. 10:1-4; Luk 6:12-16)*

13 Jisòs à kok lòmɔ ndahà, nè to benə bùu sè yi sè dzem də bə yà'wèŋ lo, fana wo yuŋ lo yi. 14 Anə geŋ, yi swekfis bwìŋ hum-ncòp-ba mɔtsətsə'rəə wo də wo ye ŋgàa ntum ye. Yi duk fa yà'wèŋ də yi nè sè cum bə yà'wèŋ, nè tum wo ŋgòtsòho lòncèp nè nje. 15 Fana yi fa wo ŋàŋ ŋgòbè'fis fa bwìŋ yòŋsəə ze' ndzə ni'ì.

16 Liŋ bùu sè hum-ncòp-ba sə à ye Saimù nè yi à to fa nà' liŋ mòk də Pità. 17 Jem bə moma ye Jon wo à ye bwe Zebèdi. Jisòs à to wo də Bwànájis. Liŋ ŋge' yà'sə duk də, Mbùŋ saha. 18 Nə ye Andrù, Filip, Bətòlomì, Màtiyò, Tomos, Jem mo Alfòs, Tàdiyòs, Saimù nè yi à ye mòk bə bòp bù nè wo to wo də Kenènat, 19 nə ye fe'lə Judàs Iskarəyà nè yi à sèŋ Jisòs.

Wo Duk Də Jisòs Tse' Nàaŋ Ze'
(Mat. 12:22-32; Luk 11:14-23, 12:10)

20 Jisòs bə bwe ye à kè ni mənə ndap nəmòk, fana bwìŋ yuŋ wo nsàp nè wo làp mandzə ŋgòkə zə beŋ bùə. 21 Məm̀vè'nè yà' à ye ve'nə, fana ma ye nə ye bwema ye wèŋ yuk, nə sè və ŋgòkə jə løyi. Busè bwìŋ à sə duhu də, <<Nkərə nà' sə də a bup.>> 22 Bə ŋgàa yə'rè lùk sè wo à tsə vè Jòrosalèm duk yàwo də yi tse' ze' Bezebù ndzə ni'ì yi, nè nà'a ŋkum ze' wèŋ. Nà' a fagè yi ŋàŋ fana yi sè be'fis ze' bə zeŋ. 23 A ye ve'nə fana Jisòs to benə bùu sə ŋgà ni'ì yi, nə fek yà' gbù' mòk də, <<Aco Satà be'fis ni' ye yè'sə va? 24 Ŋga wo gəpsə-a lak mòk bə bòp də wo lù, fana ye də lak yà'sə nè gbù. 25 Ŋga wo gəpsə-a ndap ŋwè nəmòk bə bop zəzok də wo sè lù, fana ye də ndap ànə nè gbù nze sè'. 26 Megu yà'a sè' ve'nə də a ye-a ŋga Satà kùəm bə ndap ye kaco nà' təəŋ yeŋ, nà'a nè gbù, nè lə.

27 <<Kaco ŋwè nəmòk ni to munda'à ŋgà ŋàŋ, nè fis jəŋ lo yumok mbwa yeŋ. Tse'ŋga yi ko ki

nòŋsə to ŋgà ŋàŋ nè bə kù ŋkuŋ yi ni mɔ ndà'à nà' anə.

28 <<Mù sè tsè' fa weŋ nè'e ŋkèm ncèp duk də, nsàap bup sè bwìŋ gùgè-a lòŋ, wo nè tse' sèswifa bə zeŋ, nə ye bə bum sè bup sè wo cèpgəə. 29 Fana ŋwè nè yi bupsə liŋ Yòŋsə nè Rəreŋ, fana yi nè kà sèswifa tse' yuk, bùusə yi gù yà'sə bup nè nà'a nè kà mè yuk.>> 30 Jisòs à duk ve'nə bùusə bùu səmok à duk də yi tse' yòŋsə nè bup ndzə ni'ì yi.

Jisòs Bə Ma Ye
Nə Ye Bwema Ye
(Mat. 12:46-50; Luk 8:19-21)

31 Ma Jisòs bə bwema ye wèŋ à vəə, nə kə təəŋ sə ntòmbi, nə duk də wo to Jisòs də yi və. 32 A ye ŋga bwìŋ rwiŋ mɔ nda'à anə wùriŋ, fana bùu yè'sə tsok fa yi də ma ye bə bwema ye wèŋ sə to yi sè ntòmbi. 33 Mvè'nè Jisòs à yuk ve'nə, fana yi fek bùu sə duk də, <<Ma am bə bwema am wèŋ ndà wèŋ?>> 34 Fana yi fəsə lis, nə kək yak bùu sè wo curə ya' ŋgà ni'ì yi, nə duk fa wo də, <<Curə ya' yè'e ma am bə bwema am sə.>> 35 Nə duk fe'lə duk də, <<Ŋwè nè fòpwe' nè yi gùgè-a yusə Nwì sə duk də yi gù, fana ye də yi mo tè' am nə ye njè' am nə ye ma am sè'.>>

4

Gbu' Ngà Bì Ngwii Bum
(Mat. 13:1-9; Luk 8:4-8)

1 A ye nùmbu mòk Jisòs lo ŋgòyərə fe'lə bwìŋ ŋgà ndzəp Galili, fana bwìŋ kə benə fo' manŋəŋgèŋ. Yi ni cum sənə ŋgwes mɔ ndzəpə. Bwìŋ təəŋ yàwo mɔ mfèŋ. 2 Mvè'nè yi à sə yə'rə yà', yi sə tsoho fa yà'wèŋ bum ŋkùuŋntèn. Yi cep yà' bə gbù'. Fana yi tsok wo duk də, 3 <<Wèŋ yu'rə bèbòŋ. Ŋwè nəmòk à lòŋgòŋwè ŋgwii bum mɔ nzuu. 4 Ngwii mok gbùhu noon sə mandzə. Swiŋ və, nə kə te' zə lo yà'. 5 Mok gbù mvwe' lis ŋga nze ka fo' ŋkùuŋ yeŋ, nə to ca jwan, bùusə nze à ye fo' jo. 6 Nùm to, yà'

yum, nɔ kpɛ wes pwe' bɛusɛ yà' à ka ɲgàŋ sɛsap so. ⁷ Mok gbɛ mvwe' ndik sɛ bɛ ɲjàk, ndik sɛ kuk, nɛ ram te'lɔ bɛpsɛ yà', yà' kà zɛm. ⁸ Mok à gbɛ mvwe' nze nɛ bɛboŋ, nɛ kuk nɛ zɛm, mok hum tɛ', mok hum ntɔŋfu wɛŋ, mok zɛm ɲkɛ mò'fis.>> ⁹ Yi lɛsɛ ɲgòcɛp dɛ, <<Nwɛ nɛ wù tse'-a ntu' ɲgòyuk yusɛ mù cɛp yɛ'sɛ, wù yuk.>>

Jisòs Tsɛ' Rɛŋsɛ Gbɛ' Nɛ
(Mat. 13:10-23; Luk 8:9-15)

¹⁰ Jisòs à kɛ cu mègù mok bɛ bwe ye sɛ hum-ncɔp-ba nɛ ye bɛu mok sɛ', fana wo ye ɲgòfɛk yi dɛk dɛ, <<Tsok rɛŋsɛ fa ves gbɛ' nɛ wù cɛp màk taan nà'a nɛ.>> ¹¹ Yi dɛk fa yà' dɛ, <<Nwì à gù wɛŋ yàwɛŋ ɲgòri yu sɛmok bɛ gaŋ ɲkum ye sɛ yà'a sɛswihì bohòbɛu sɛmok. Fana bɛu sɛ wo yàwo sɛ mbi, wo yuk gù yàwo gbɛ' nɛ. ¹² Fana wo sɛ kuk nɛ kuk, nɛ kà yɛ rì. Wo sɛ yuk nɛ kà rɛɛŋ. Bwɛrɛ wo bɛuŋ vɛ bohòNwì yi swifa wo.>>

¹³ Jisòs yɛto ɲgòdɛk fa wo dɛ, <<Wɛŋ ka gbɛ' nɛ'e rɛŋ yɛ'e dɛ wɛŋ nɛ rɛŋ yuk gbɛ' mok sɛ' laŋ à? ¹⁴ ɲgà ɲwɛŋwɛ à ɲwɛ ncɛp Nwì sɛ ntɛu bwiŋ. ¹⁵ Ntɛm bɛu mook co mandzɛ, wo yuk ncɛp Nwì ntɛŋ, Satà vɛ, nɛ kɛ jɛŋ gɛsɛ ncɛp nɛ sɛ ntɛu wo anɛ. ¹⁶ Bɛu sɛmok yàwo co ɲgwii sɛ yà' à gbɛ mvwe' nze nɛ bɛ lɛs. Yà'a wo sɛ wo yuk ncɛp Nwì, wo kwa bɛ zɛŋ wùriŋ. ¹⁷ Mègù dɛ ncɛp nɛ kà sɛ ntɛu wo cɛco lò, fana ɲgɛ' vɛ bohòwo bɛu ncɛp Nwì àlaa, wo tɛɛŋ moòm ghàr nɛ yamak, nɛ gbɛ gɛsɛ lo fo'. ¹⁸ Bɛu mok yàwo yɛ'e co ɲgwii sɛ yà' à gbɛ mvwe' ndik. Yɛ'e bɛu sɛ wo yuk ncɛp Nwì fana, ¹⁹ bum nzeŋgòn kɛ jipsɛ tes wo, fana wo swi ncɛp nɛ, nà' kà ɲgwì zɛm. Bum sɛ co ghàk bɛ bum mok sɛ bwiŋ sɛ dzɛm yà' sɛ nzeŋgòn anɛ ɲkɛuŋntɛŋ, yà' kɛ jipsɛ ncɛp nɛ. ²⁰ ɲgwii sɛ yà' à zɛm mok hum tɛ', mok hum ntɔŋfu, bɛ ɲkɛ mò'fis wɛŋ yà'a, yà'sɛ ntɛm bɛu sɛmok sɛ wo

yuk ncɛp Nwì, nɛ dzɛm nà' fana nà' ye co wo bì yumok mvwe' nze nɛ bɛboŋ fana yà' zɛm vɛ'nɛ.>>

Gbɛ' Laàm
(Luk 8:16-18)

²¹ Jisòs dɛk mali dɛk dɛ, <<Wo bwe'gɛ laàm, wo tes gɛsɛ ma sɛ ɲkò'o, kɛ wo tes gɛsɛ ma sɛ mbwɛ kɛ ɛ? Hai', ka vɛ'nɛ yɛŋ. Wo tesgɛ nà' mɛmvwe' dzòk. ²² Yumok sɛ yà'a sɛswihì, dɛ yà'a nɛ kà kɛ yɛɛŋ ka yɛŋ. Yɛ'sɛ dɛ yusɛ yà' cu mvwe' ndzɛm nɛ kɛ vɛ mvwe' marɛŋ.>> ²³ Yi sɛ dɛk fe'lɔ mali dɛ, <<Nwɛ nɛ yi tse'-a ntu' ɲgòyuk bum bɛ zɛŋ, yi yuk.>> ²⁴ Yi tsok fa mali wo dɛ, <<Njo nɛ wo nɛ fɛk fɛsɛ fa wu sɛ' bɛ nsàp yu nɛ wu fɛk fagɛ bwiŋ ca, ghàmòk casɛ njo nɛ, fana yu'rɛ yusɛ wù yuk bɛboŋ. ²⁵ Wo nɛ fa ɲwɛ nɛ yi tse' ɲkɛuŋ sɛmok, fana ɲwɛ nɛ yi ka ye tse', wo nɛ jɛŋ gɛsɛ bwe bè'lɛɛ sɛ yi tse' sɛ pwe'.>>

Gbɛ' Nɛ Mvɛ'nɛ
ɲgwii Bum Kùkgɛ

²⁶ Jisòs à dɛk fe'lɔ mok sɛ' dɛk dɛ, <<Gaŋ ɲkum Nwì sɛ co nzum ɲwɛ nɛ yi à ɲwɛ nzaŋ mɛ nzuù yi. ²⁷ Yi nɛ dzɛm lo, nɛ sɛ yɛɛŋ, nɛ dzɛm lo, nɛ sɛ yɛɛŋ. ɲgwii nzaŋ sɛ to, nɛ sɛ kuk. Yi kà yuye yusɛ yà' gù yà' kuk rì. ²⁸ Nze nɛ bɛ tu ye gɛ ntseŋ nɛ ɲgòkùuk, nɛ kɛ tse' mvɛm. A yɛɛŋ to ntòntseŋ nɛ, ghàr tu nɛ yɛɛŋ, fana ɲgwì zɛm nɛ gɛŋ. ²⁹ Yà' gɛŋ ntɛŋ, yi jɛŋ fɛcɛs, nɛ kɛ ci', bɛusɛ mvɛk nɛ ɲgòkɛp kùrɛ laŋ.>>

Gbɛ' ɲgwì Mostà
(Mat. 13:31-32; Luk 13:18-19)

³⁰ Jisòs jɛ vɛ fe'lɔ ncɛp mòk dɛ, <<Aco a fɛhɛ kok gaŋ Nwì sɛ yɛ'sɛ bɛ yà, kɛnɛ aco a fɛhɛ nà' yɛ'sɛ bɛ nsàp gbɛ' nɛ fò? ³¹ A co mɛŋgwì tɛ nɛmòk nɛ wo togɛ nà' dɛ mostà. Wo bìgɛ nà', nà' jɛ'rɛ casɛ ɲgwii bum sɛ nzeŋgòn pwe' zɛŋ. ³² Ghàr ɲga nà' kùuk, fana nà' yam casɛ tɛ pwe' sɛ' yi. Yi fis ma nsàap ntaŋ mok sɛ ghaŋ. Swiŋ sɛ kɛ ci ndap awo mbwa, mvwe' fifi.>>

³³ Jisòs à tsòho fa bwìṅ ncèp nè bæ nsàap gbù' yè'sə ṅkùṅntèn ya wo yuk, nè rɛɛṅ bèboṅni. ³⁴ Ghà yà lòṅ fo' nè yi à sɛ cèp bohòwo, yi sɛ cèp megu bæ gbù'. Fana yi kè cu mègù mok bæ ṅgàa fàak ye, yi tsòho rɛṅsə fa wo bum sɛ làaṅ.

Jisòs Gù Fèfè Nà' Tɛṅsə
(Mat. 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ A mègù nùmbu ànə ṅga nùm co tsə lòo, Jisòs duk fa ṅgàa fàak ye sɛ duk dɛ bæ yà'wèṅ to lo nto ndzəp ma nja. ³⁶ Bwe ye à ni ṅgwes nè yi ànə ye ca nè. ṅgwes mok à ye bæ nè Jisòs wèṅ nè mɛ ndzəpə anə mvwe' mò'fis. Wo à lòo, nè me'rə bùu sè wo à ye fo' wùriṅ sɛ maṅkwèṅ. ³⁷ Fèfè nè bɔp à yèto ṅgòcàa, nè sɛ bwi'lə ṅgwes nè mɛ ndzəpə anə nsàp nè bæ jòn. Ndzəp ni ca, tètè nà' kɛp dɛ nà'a rwiṅ. ³⁸ A ye ṅga Jisòs naaṅ tu ye bæ pilù, nè sɛ dzəm yuye lo mà ṅkwèṅ bùu sè wo à cu sənə ṅgwes nè. Bwe ye sɛ yəmsə yi, nè fek yi duk dɛ, <<Cicà, wù sɛ kà mbeṅ kom yè'e dɛ vèes kpɛ ntèn à?>> ³⁹ Yi à lòkok mɛtsə, nè duk fa fèfè nè dɛ, <<Tɛṅsə, kà mok cà fe'lə>>, nè duk bohòndzəp nè sɛ' dɛ, <<Naaṅ yòsə' gəe!>> Fèfè à duk gù dok, fana ci'i təṅ fo' mok wamm. ⁴⁰ A mɛe, yi fek bwe ye sɛ dɛ, <<Wèṅ sɛ wəp yè'sə yà? Kaco wèṅ fa ntəm awèṅ bohòmù yeṅ à?>> ⁴¹ Vəm à kok wo kiṅ, wo mərə, nè sɛ duk dɛ, <<Nè'e nsàp ṅwè nè fò? Fèfè bæ ndzəp sɛ yuk yi ɛ?>>

5

Nwè Nè Yi Cugè Mvwe' Sè
Nə Tse' Yòṅsə Nəbɔp
(Mat. 8:28-34; Luk 8:26-39)

¹ Nùmbu ànə à ye Jisòs bæ bwe ye wèṅ to tesə lo nto ndzəp Galili ma nja, nè tesə və ma ndzə nzenḡon Gerasàn. ² Mɛmvè'nè Jisòs à tesə sɛ ṅgwesə anə ntèn, ṅwè nəmòk nè yi nòṅ kɛ'gè mvwe' sè və kə tɛṅ yi. ³ Nwè ènə à tse' yòṅsə nè bɔp ndzə ni'i yi, nè sɛ nòṅ kɛ'cà mvwe'

sè wo tuuṅgè bwìṅ. Mandzè nè co wo ko kiṅ noṅsə yi bæ kwan kà mok ye. ⁴ Wo à sɛ kɪ yi bo bæ kù lòṅfo' kè' ṅkùṅntèn bæ kwan, fana yi sɛ sòṅ tirə yà' pwe'. Yi à gu vɛ'ɛ nsàp nè ṅwè kà yi ko to. ⁵ Nè marəṅ bæ nè ndzəmè pwe' yi sɛ jəm kɛ' dzòṅ mvwe' sè nè ye mɛ ndahà wèṅ. Yi sɛ wan kɛ', nè sɛ dzəp swɛ'lə ni' ye bæ lis.

⁶ Yi à təṅ, nè ye gesə lo Jisòs, fana yi caṅ lo, nè kə gbù təṅ kù mantombii nà' bæ tumfərə. ⁷ Yi wan torə fis bæ ṅaṅ duk dɛ, <<Jisòs mo Nwi nè ghaṅ, wù sɛ làp bohòmù yà? Mù lɛṅ wu mənə liṅ Nwi dɛ wu kà mɛ ṅgə' fa.>> ⁸ Yi ànə duk vɛ'nə bùusə Jisòs à duk fa yi dɛ, <<Wùu yòṅsə nè bɔp, tesə ndzə ni'i ṅwè ènə.>> ⁹ Jisòs fek nà' dɛ, <<Liṅ yoo ndà?>> Yi duk dɛ, <<Liṅ aam Bòp, bùusə vèes ndzə ni'i ṅwè ènə wùriṅ.>> ¹⁰ Yi lɛṅ Jisòs vɛ'ɛ wùriṅ dɛ nà'a kà yòṅsə sɛ bɔp sɛ mvwe' lak yà'sə bɛ'fis gesə.

¹¹ A ye ṅga bòp ṅgùnaaṅ mòk nè ghaṅ à sɛ zɛ mvwe' nda nəmòk fo' wùriṅ. ¹² Fana yòṅsə sɛ bɔp sɛ lɛṅ Jisòs dɛ, nà'a duk fa wo dɛ wo kə ni ndzə ni'i ṅgùnaaṅ sɛ. ¹³ Jisòs à dzəm, nè dɛ wo geṅ, fana yòṅsə sɛ tesə ndzə ni'i ṅgà' nè, nè kə ni ndzə ni'i ṅgùnaaṅ sɛ. ṅgùnaaṅ sɛ à ye fo' co ncùhù ba. Fana wo caṅ durə tson ndzə baṅ anə, nè kə gbù kpɛ lo wes sənə ndzəp Galili nè. ¹⁴ Bùu sè wo à sɛ gamsə ṅgùnaaṅ sɛ à carə lòo, nè kə tsoho fa bùu sè mvwe' lak yà'sə pwe'. Fana bwìṅ tesə və ṅgòkə ja'a nsàp yu nè nà' gù nè. ¹⁵ Wo à vè bohòJisòs, nè ye ṅga ṅwè nè yi anə tse' yòṅsə sɛ bɔp ndzə ni'i yi nè ni tse' cək, nè cum fe'lə bæ ṅkərə ye làaṅ. Fana wəə ko wo nèbɔp. ¹⁶ Bùu sè wo à kə yə, à sɛ tsòho lòbwìṅ yusə yà' ye bohòṅwè nè yi tse'gè yòṅsə sɛ bɔp nè, nè sɛ tsoho fa bwìṅ yusə yà' gù ṅgùnaaṅ sɛ sɛ'. ¹⁷ A ye vɛ'nə, fana bùu sè mvwe' lak yà'sə ye ṅgòlɛṅ Jisòs dɛ nà'a me'rə lak awo sɛ, nè lo.

18 Mvè'nè Jisòs à sè dè yi ni lo sè ñgwesè, fana ñgà' nè yi ànè tse' yònsè sè bup nè duk fa nà' dè bə nà'a lo. 19 Jisòs à dzèen. Yi duk fa nà' dè, nà'a lo la'à nà', nè kə tsok fa bwema nà' wèñ mvəsè Tà Nwì koksə manziñ bohònà', nè tèsè nè nà' sè. 20 Ñgà' nè à lòmve' nze Dikàpolis, nè tsoho fa bwìñ yusè Jisòs gù bohòyi. Bùu sè wo à yuk à mərə nèbup.

Jisòs Gũsə Ñwà Nè Nà' A Jwèñ Yi Cèk Bə Mo Jairòs (Mat. 9:18-26; Luk 8:40-56)

21 Fana Jisòs ànè to fe'lə sənə ñgwes, nè tèsè lo ma mòk. A kè dzèñ fo', bwìñ à kə tsèñ yi ñgũ ndzəp anə manğəngèñ. 22 Ñwè nəmòk à vè fo' nè wo à sè to yi dè Jairòs. Yi ànè ye ñwè nè mantombi mənə ndap piriya. Yi à yə Jisòs ntèn, yi kə gbũ noon kù mantombii nà', 23 nè ləñ yi ve'ε bə zìnə ye pwe'fo' dè, mo ye nè ñwàñwè sè dè yi kpə. Yi duk fa nà' dè, <<Vè kè jwèñ mo àm nè bə bo yo ya yi gũ.>> 24 Fana bə nà' à lòo. Bwìñ yuñ fe'lə wo sè' nduk nsàp nè co wo kà Jisòs yə gèsè lò.

25 Mvè'nè wo à sè lòo, ñwà mòk à ye nè nduəm à sè ca ndzə ni'i yi mənə lùumngòñ hum-ncòp-ba. 26 Yi à yə ñgə' cèbùè, nè bupsə wes mbàam ye bohòngàa ncəp pwe', nè kà bəboñ tse' lok. Yiyañ sè lo megu mantombi nùumbu pwe'. 27 Njo à ye dè yi ànè yuk nsàp fàk nè Jisòs à sè gũ, fana yi nik ca mətsetsə'rə bwìñ, nè kə jwèñ gesə cèk nà'. 28 Yi à gù ve'nə bùusè yi à sè tsərə dè, <<Mə jwèñ mègù-a cèk ye bə bo am, yiya àm nè me.>> 29 Mvè'nè yi à jwèñ gèsè nà' ntèn, nduəm sè teñsə ñgòca, yi riñ ndzə ni'i yi sè' dè yiyañ nè mè lañ. 30 Jisòs riñ ye sè' dè ñaañ sè yi lùnsəgè bwìñ bə zèñ sè mamòk tèsè ndzə ni'i yi anə. Fana yi bùuñ mətsetsə'rə bùu sè, nè fek wo duk dè, <<Jwèñ cèk àm ndà?>> 31 Ñgàa fàak ye duk fa yi dè, <<Aco

wù sè ye mvè'nè bwìñ sè fe'lə ke'cà ve'ε, wù sè fek dè, jwèñ wu ndà yè'e nsàp nè fò?>> 32 Jisòs sè kùksə malì mətsetsə'rə bùu sè dè yi ye riñ tsoñ ñwè nè nà' jwèñ yi nè ñkuñ. 33 Ñwà nè riñ yusè yà' ànə gũ bohòyi, fana yi wəp, nè tèsə və mantombii Jisòs, nè sè kañ, fana nè gbũ noon sè nze, nè tsoho fa nà' yusè yi gù sè pwe'fo'. 34 Yi ànè yuk ve'nə, yi duk fa ñwà nè duk dè, <<Məmve'nè wù dzəmtse' sè ntùu wù bohòmà yà'sə, gũsə wu zèñ. Lòkok mətset, nè lo bə fifi sè ntùu wù. Yiya yònə mè sè' lañ, mo àm.>>

35 Jisòs à sè duk dè yi cèp mèsə bohòñwà ènə ntèn, bwìñ cañ vè ñgòtsè' fa Jairòs dè, mo nà' nè kpə lañ. Nà'a kà cicà nè ñgə' mok ñgwàñ fa yisko'. 36 Jisòs kà yuye yusè wo sè tsè' fa Jairòs sè co yumòk jə, nè duk fa nà' dè, <<Kà yumok wəp, tse' megu yòdzədzəm.>> 37 A ye ve'nə, yi kà mok dzəm dè bwìñ ñkùuñ yuñ lo yi mvwe' ndap Jairòs nè dzəm. Yi jəñ megu bwìñ tɛ', Pità bə Jem nè ye Jon moma Jem nè.

38 Wo à kè dzèñ mvwe' ndap nè, wo ye ñga bwìñ sè warə nè sè ke' ñgũñ nèbup, nè jip yusè co wo gù. 39 Yi à ni lòmə nda'à anə, nè fek yà'wèñ duk dè, <<Wèñ sè kè' dukse ñgù yà? Mo nè ka kpə, yi sè dzəm lo.>> 40 Wo à ywì'lə swee bùusè yi à duk dè mo nè sè dzəmlo. Yi be' yà' fo' pwe', nè to ma bə tɛ'ε mo nè, nè ye bwe ye sè tɛ' sè yi anə vè bə yà'wèñ sè. Wo ni lo mvwe' sè mo nè nòsə. 41 Yi kotse' bo nà', nè duk fa nà' bə ncèep lak nà' dè, <<Talità, kumì.>> A yà'a dè, <<Njè'gù, lòkok mətset.>> 42 Məngwèñ nè à lòkok wap kè' mò'fis, nè gi yuye. A ye ñga məngwèñ nè lùumngòñ hum-ncòp-ba. Vəm à ko' bwìñ ve'ε kùñ bə məmərə. 43 Jisòs à cèp ve'ε, nè soñ wo ntu' dè ñwè kà ñwè nəmòk tsè' fa swì, nè duk dè yà'a lap fa nà' yu zuzə.

Bùu Lak Jisòs Wèŋ Bèŋ Yi
(*Mat. 13:53-58; Luk 4:16-30*)

¹ Jisòs à ye'e mè'rə fa'nə, nə lo la'à yi. Bwe ye yuŋ lo yi sè'. ² Nùmbu dzə à ye, yi sə yə'rə bwìŋ mü ndap pìriyà. Bwìŋ à ye mbwa wùriŋ. Mvəsə wo à yuk yusə yi à sə cèep, fana wo mərə nəbup, nə sə duk də, <<Háva', yi a jə nsàp nè'nə yè'e ma fò? Wo a fa yi yè'e nsàp ŋkərè nè fòv'e'nə ε? Yi sə gù bə bum maŋgəŋgèŋ mwè. ³ Nè'e ka kapindà, mo Mèri yeŋ nè, tətàa Jem bə Josìs bə Judàs nə ye Saimù yeŋ è? Cu fəŋ yè'e ka nǝ'ε ye yeŋ à? >> Fana wo beŋ yi. ⁴ Jisòs duk fa wo də, <<A yegə də wo jəgə ŋgà tsòhòbum Nwì ma nè yi lòfòpwe' co ŋwè. A kə dzèŋ mvwe' lak ye, nə ye mü nda'à yi fana wo kà yi co yumok jə. Bwe tè' nə ye bə bwema ye wèŋ kà yi co yumòk sè' jə.>> ⁵ Yi à ka mandzə nè co yi gù maŋgəŋgèŋ fa'nə tse' lok, megu də yi à beŋ naaŋ fa ŋgàa yiyaŋ mok wèŋ bo, fana wo gūŋ yu awo. Wo à ye mēgù moòm jo. ⁶ Mümwè'nə bùu sè fo' sə à ka dzədzəm bohòJisòs tse', fana yi mərə nəbup. Fana yi sə yə'rə lòkə' bwìŋ mok mvwe' buhu lak sè yà' à ye fo' sə.

Jisòs Tumsə Bwìŋ
Hum-ncòp-ba

(*Mat. 10:5-15; Luk 9:1-6*)

⁷ Jisòs à to be'lə bwe ye sè hum-ncòp-ba sə mvwe' mò'fis, nə tumsə lo wo ba ba, nə fa wo ŋaaŋ sè ŋgògha' yòŋsəə sè bup. ⁸ Yi duk fa yà' duk də, <<Wèŋ cu ŋgòlòo, wèŋ kà yumòk jə tse' lò. Wèŋ jəŋ mēgù ntəmbàŋ, nə kà beŋ kə bəm kə mbəm sə bàam cə'ə wèŋ jə tse'. ⁹ Wèŋ so megu kùuŋgùp, nə kà cək nè nini mòk jə tse'.>> ¹⁰ Yi tsok fe'lə wo mok sè' duk də, <<Mvwe' ndap nè wèŋ nòoŋ fo' wèŋ cum megu mvwe' ndap nà'nə tèe wèŋ mè'rə lak yà'sə. ¹¹ Ŋga wèŋ lò-a mvwe' səmok, bùu sè fo' kà weŋ mvwe' ndap awo dzəm, kènə də wo kà yusə

wèŋ sə cèep yuk àlε', wèŋ me'rə fo', nə kə'sə mak mfəm'fəə kùu awèŋ fo'. Yà'a nə ye yumok ŋgòni tsə' də wo à ka weŋ fo' dzəm.>>

¹² Yi ànə duk wo v'e'nə, fana wo lo, nə sə tsoho lo fa bwìŋ də wo kupsə, nə bwi fa bup awo ŋkwèŋ. ¹³ Wo à be'fis yòŋsəə ze' ŋkùuŋntèŋ, nə yok ŋgàa yiyaŋ ŋkùuŋ bə mve', wo sə gūŋ.

Kpə Jon Ŋgà Bàptesə Bwìŋ
(*Mat. 14:1-12; Luk 9:7-9*)

¹⁴ Ŋkum Heròà yuk bum yè'sə sè', bùusə liŋ Jisòs à yuhu mümwwe' ànə pwe'fo'. Bùu səmok à sə duk də Jon ŋgà bàptesə bwìŋ a tesə vè fe'lə mvwe' kpə laŋ. Nà'a njo nè yi sə gù to bum maŋgəŋgèŋ yè'sə. ¹⁵ Mok duk yàwo də, yi Alajà. Mok sə duk yàwo sè' də yi ŋgà tsòhòbum Nwì co sè wo à ye taŋ mantombi yà'a. ¹⁶ Heròànə yuk, fana yi duk də, a lù Jon nè yi à gwè' tiŋ nà' tu nà'nə. ¹⁷ Búsə Heròbə tu ye à fa ŋaŋ, fana wo ko Jon, nə kiŋ yi bə kə, nə kə nisə yi ndapndzəm. Heròà gù v'e'nə njo nè Jon nə à ka dzəm də nà'a fep jəŋ Hèrodiyà ŋgwe moma ye Filip dzəm. ¹⁸ Jon à yuk v'e'nə, yi sə tsoho Heròsəsa də, a bup bohònà' ŋgòkə jə ŋgwe moma ye. ¹⁹ A ye v'e'nə, fana Hèrodiyà jok, nə sə rom də yi nə zə Jon. Yi kà mandzə nə sè' tse' njo Herò. ²⁰ Heròà sə wəp Jon wəpə bùusə yi à rì də Jon ŋwè nè kəkərè nə ye rərəŋ. Fana yi sə nòŋsə Jon nə bəboŋ. Yusə Jon cèep, yà' yaŋ Heròsə ntùù nəbup. Yi sə dzəm mali co yi yu'rə mali yusə nà' sə cèp sə fo'.

²¹ Hèrodiyà à tse' mandzə ye nùmbu nè wo à tse' ŋkàk də nùmbu nè wo à dzə Heròkə dzèeŋ. Heròà gù dinà, nə to bù ŋgàa fàak gomè sə ghaŋ, bə ŋkum sojà wèŋ, nə ye bùu sè ghaŋ sè mvwe' nzenɡòŋ Galili pwe'fo'. ²² Mo Hèrodiyà mòk nè ŋgwèŋgwèŋ à kà dzeŋ, boŋ Heròbə bùu sè yi à to yà' sə pwe'. Fana Heròduk fa mo ŋwà nə də yi nə fa

nà' nsàp yu nè nà' dzəm lònɔ̃. ²³ Yi à kɛ̃ɲ vɛ'ɛ nè zìnə də, yusè nà' dzəm pwe', yi nə fa nà', də a ye-a sè' də yi gàpsə nze ye mʉtsətsə'rə, nə fa nà' ma mok, yi nə fa nà'. ²⁴ Mo nə yuk vɛ'nə, yi lo, nə kə fek ma ye də, yi kə duk də wo fa yi yè'sə yà ɛ. Ma ye nə duk də, <<Dù kə duk də, tu Jon ngà bàptesə bwiɲ.>> ²⁵ Mo nə caɲ foho lo, nə kə duk fa Heròdə, <<Mù sə dzəm nga'a də wu fa mʉ tu Jon ngà bàptesə bwiɲ mʉnə tasà.>> ²⁶ Nkum nə à yuk vɛ'nə, ngùp cù gbù yi yək, manziɲ ko yi nèbʉp. Mandzè nè co yi bèɲ ye sè' bùè bùsè yi anə kɛ̃ɲ, bùu sè yi a to sə pwe' sə yuk. ²⁷ Fana nkum nə tumsə sojà nè nà'a kùkgè yi də nà'a kə gwè' cok vè tu Jon jwè. Sojà nə à lòmʉ ndapndzəmè anə, nə kə gwɛ' cok fis vè tu Jon sə. ²⁸ Yi à jə vè yà' mʉnə tasà, nə kə fa mʉɲwà nə. Yi jəɲ, nə kə fa ma ye. ²⁹ Ngàa fàak Jon wɛ̃ɲ à yuk də wo zə Jon laɲ, wo və, nə kə bək jəɲ lo ve ni' Jon nə, nə kə tuuɲ.

Jisòs Fa Bwiɲ Ncùhù Tàɲ Zuzʉ
(Mat. 14:13-21; Luk 9:10-17; Jon 6:1-14)

³⁰ Ngàa ntum Jisòs à bwiɲ vèə, nə kə tseɲ Jisòs, nə tsoho fa yi yusè wo gùu nə yə'rə fa bwiɲ. ³¹ Bwiɲ à sə vè nkùuɲ, nə sə lo nkùuɲ nsàp nè Jisòs bə ngàa ntum ye à ka mvək ngòyònsè tse'. Fana yi duk fa wo də, <<A lo mvwe' səsap sè anə ye megu fo' vesùwɛ̃ɲ, ya nga a yonɲsə.>> ³² Fana wo à mè'rə, nə ni sənə ngwes woòwo ngòlòmʉwe' sè bwiɲ fo' bùè. ³³ Mvəsè wo à sə lòò, bwiɲ sə ye tasə tse' wo, nə sə carə lo sè' mvwe' sè wo sə lòò sə, nə kə dzeɲ to fo' ntòwo. Bùu yè'sə à sə tesə vè mvwe' bòop lak zəzok. ³⁴ Jisòs à duk də yi tesə sənə ngwes, yi ye nga bwiɲ təm tə yè' nkùuɲ. Fana ntum ye rwiɲ bə manziɲ bùsè wo co nsùɲgaan sè jì ganakù'. Fana yi ye ngòyè'rə wo bum nkùuɲ.

³⁵ Mvək à càa, ngàa fàak ye wɛ̃ɲ və bohòyi, nə kə duk fa yi də, <<Nùm lòlanɲ, fana ka fɛɛɲ la'à ye. ³⁶ Tumsə bùu yè'sə wo lo mvwe' nzum nə ye buhu lak sè yà' tərə yà'a ngòlòp ywiɲ yumok ngòzʉ.>> ³⁷ Yi duk fa wo duk də, <<Wèeɲ kək fa wo yumok wo zʉ.>> Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes lo kə bʉpsə bàm mbàm mò'fis, nə ywiɲ beɲ ngòfa wo à?>> ³⁸ Yi fek fe'lə wo duk də, wo tse' ntuk bred sù nɛ? Dù nə kə kək ɛ. Wo à foho vèə, wo duk fa yi də, <<Vès tse' ntuk bred tàɲ, nə ye fuk ba.>> ³⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Cumsə bùu sə mʉnə nùəm ngaɲ fa'a bə bòp zəzok.>> ⁴⁰ Fana bùu sə à cu bə bòp zəzok, mok nkù mò'fis, mok hum tàɲ wɛ̃ɲ. ⁴¹ Fana Jisòs jəɲ ntuk bred sè tàɲ, nə ye fuk sè ba sə. Yi kùk gesə lis mʉbu, nə kwasə Nwì, nə bək bred sə, nə fa ngàa fàak ye də yà'a gap fa bùu sə. Yi à gàpsə fuk sè ba sə sè', nə fa wo lòonɲ. ⁴² Wo à zʉ wo pwe', nə ze' bèbonɲ. ⁴³ Ngàa fàak ye à te'e benə sè bwehe sə kwès hum-ncòp-ba. ⁴⁴ Bùu sè wo à zʉ sə à ye mbəmbam ncùhù tàɲ.

Jisòs Gi Mʉ Ndzəpè
(Mat. 14:22-36; Jon 6:16-21)

⁴⁵ Anə geɲ, Jisòs gù də bwe yee ni ngwes, nə lo mantombi ngòto loma ndzə mvwe' lak sè wo togè fo' də Bèsadà. Yi nə cum ye maɲkwɛ̃ɲ, nə cepsə bwiɲ ya wo lo la'à wo. ⁴⁶ Yi ànə cepsə wo, wo lo. Fana yi lo ye mʉmvwe' nda mòk ngòkə gù pìriyà mbwa.

⁴⁷ Nùm à co nga ndzəm sə seɲ vèə, ngwes nə ye mok mʉtsətsə'rə ndzəp nga Jisòs cu malì mvwe' sè yi anə lo sə yìyi. ⁴⁸ Yi ànə riɲ ye də yà' sə yə ngə' bə ngwes nə nèbʉp, bùsè fəfə à sə vè ma nè wo à sə dzəm ngòlòo nə. A kə dzèɲ mvè'nè mvəp à yè ngòtorə ndzəmè anə fana Jisòs və bohòwo nga yi sə gi və mʉ ndzəpè, nə sə ca lo càa. ⁴⁹ Bwe ye sə ànə ye yi mvè'nè yi sə gi mʉ ndzəpè, fana wʉə ko wo vɛ'ɛ

nèbup. Wo duk ngwàan dè, a maze' mòk, nè kè' noon ngùn. ⁵⁰ Busè wo ànè ye yi, wuè ko wo lòon fo'. Anè geñ yi to yà'wèñ sè' ntèn, nè duk fa wo dè, <<A mù, wèñ kà wəp.>> ⁵¹ Yi à ni lòsənə ngwes nè, fana fèfè nè tenşə. Bwe ye sə mərə bùè. ⁵² Busè wo ànə ka nzak ntuhu bred sè tən sə riñ, fana wo kà yè'sə rēñ. Ntəm awo à ye mali gūgū.

⁵³ Wo à to tesə lòmumfèñ fana wo tesə və mvwe' lak Jènesarè, fana wo me'rə tes ngwes awo sə ngu ndzəp anə. ⁵⁴ Mvè'nè wo à tesə sənə ngwes nè ntèn, bwìn ye riñ Jisòs sè ntèn. ⁵⁵ Fana wo yeto ngòcarə lola'à wo, nè bək jəñ və ngàa yiyan awo pwe' mū ntəəñ, nè sə yuñ lo kè' Jisòs bə zeñ mūmvwe' nè wo yuk dè yi fo'. ⁵⁶ Mvwe' sè Jisòs à sə kè' ləpwe', mvwe' mubuk lak kè lak sè ghan è', wo bəhə nonşə ngàa yiyan awo mvwe' jəja. Mvè'nè Jisòs à càa, wo sə ləñ yi dè nà'a me'rə ngàa yiyan sə wèñ jwəñ megu cù cək ye ya wo gū. Bùu sè wo à jwèñ pwe'fo', à gū yu awo.

7

Bum Lak Bùu Jus Wèñ (Mat. 15:1-9)

¹ Bùu Faràsi, nè ye bù ngàa yə'rè lùk à tesə mvwe' lak Jòrosalèm, nè kə tseñ Jisòs, ² nè ye dè ngàa fàak Jisòs mok sə zū beñ nè kà bo bə mandzè nè bùu Faràsi dzəmgəə nè cùk. ³ Busè bùu Faràsi bə bùu Jus pwe' cùkgè bo awo bə nsàp mandzè nè tè' awo sè mantombi à tsè' wo ñkuñ nè zū yumok. ⁴ Wo bwì vè nteñ, wo kà yumok zū tè nga wo cùk bo ñkuñ. Bum mok sè' ñkùñntèn sè wo à sə yuu, co ngòcùk ngàp bə kùñ, tasà nè ye dzòho ncum sè'. ⁵ A ye vè'nə bùu Faràsi bə bù ngàa yə'rè lùk wèñ sə fek Jisòs dè, ngàa fàak nà' sə kà bum lak sè ñkwàha bwìn wèñ à nònşə yù, nè sə zū beñ bə bo jep bùu yà? ⁶ Jisòs duk wo dè, <<Yusè Izayà ànə cep mantombi sə

kum wèñ ngàa tè'èñkup à ye zìnə. Yi à còm dè,

<Bùu yè'e wəpgè mū bə cù, fana ntəm awo ye mvwe' səsap bohòmà.

⁷ Wo sə kùksə basə mū ngwàñ, bùusè wo sə yə'rə yusè bwìn à cèp wo co yà'a lùuk Nwì.>

⁸ Wèñ mè'rə lùuk sè Nwì sə mankwèñ, ngòyù bum sè bwìn sə duk wo gūgū.>> ⁹ Jisòs duk mali dè, <<Wèñ tse' nsàp ñkərə nè ngòmè'rə lùuk Nwì, nè kotse' bum lak awèñ. ¹⁰ Musi à duk dè, <Wəp ma yo bə tè' yo. Nwè nè yi yə-a ma kè tè' ye àlè, wo zə megu yi zə.>

¹¹ Fana wèñ cwìn busə yàwèñ duk dè, a ye-a nga nwè tse' yumok sè co yi tesə ma ye bə tè' ye bə zeñ, nè kà yà' tesè, nè duk fa yà'wèñ dè, <Yusè mù tse' sə Korbàn> (a yà'a duk dè, yà'a sè Nwì), ¹² nè kà-a ma bə tè' mòk sè tesè, wèñ sə duk dè, yi ka nzak tse'. ¹³ Nà'a mandzè nè wèñ sə jəñ ncèp nè Nwì co yusè ngwàñ bùu bumlak sè wèñ yuk jəñ bohòtè' awèñ sə. Bum mok cu sè' ñkùñ sè co nè'nə sè wèñ sə yù tse' yà'.>>

Yusè Aco Yà' Bupsə Nwè (Mat. 15:10-20)

¹⁴ Anə geñ Jisòs to benə və bùu sə wèñ pwe'fo' ngu ni'ì yi, nè duk fa yà'wèñ dè, <<Wèñ yu'rə, nè rēñ yusè mù sə dè mū tsok wèñ yè'e bəboñ. ¹⁵ Wèñ riñ tse' bəboñ dè, yusè yà'a ni lògè ma ndzə ni'ì nwè, nè gū bupsə ngèngàan bùè. A bupsəgè nwè yusè yà' tesə ya' ndzə ni'ì yi tesə. (¹⁶ Nwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum fo', yi yuk.)>>

¹⁷ A kè dzèñ ghà nè yi à mè'rə bùu sə, nè lo mū nda'à, fana ngàa fàak ye wèñ və, nè kə fek yi yumok bə gbù' nè yi nè cep nè. ¹⁸ Jisòs duk fa wo dè, <<Wèñ ka sè' rēñ co bùu mok à? Wèñ ka riñ dè yusè yà'a ni lògè ma ndzə ni'ì nwè, yà' ka ngògù bupsə yi yen riñ à? ¹⁹ Njo nè dè yà'a kà ma sə ntùu yi lògè. Yà'a lògè ma sə vèə, nè ca tesə

lo.>> Yi à cèp yè'sə ngòtsè' də nsàp zuzɔ nɛ̀ fòlòŋ bə̀bɔŋ co ɲwè zɔ yà'.²⁰ Yi sɛ̀ cèp mali sɛ̀mɔk də, <<A gù bɔpsəgè ɲwè yusè yà' tesə ya' ndzə ni'ì yi tesə.²¹ Busè bɔp yètogè ma sɛ̀ ntɔ̀ ɲwè. Yi tsərə ɲgònòŋ ɲwàɲwè, yèyè, zə ɲwè, nòŋ ɲgwe ɲwè,²² wəɲ bum ɲwè mòk, ɲkùì', ci' mɔwès, jì marè'tu, gù bɔpsə liɲ ɲwè, nè ni', nə ye bum ləm.²³ Bum sè bɔp yè'e pwe'fo' tesə yakgè ndzə ni'ì ɲwè, nə bɔpsə ɲwè nə.>>

*Nwà Lakmɔm Nè
Yi A Naan Tu BohòJisòs
(Mat. 15:21-28)*

²⁴ Jisòs à mè'rə Galili, nə lo mɔwè' nzeɲgòTayà, nə kə ni cum mɔmɔwè' ndap nəmòk də ya bwiiɲ kà rì də yi fo' rì. Fana mandzè kà bohòyi ɲgòswihi ye.²⁵⁻²⁶ Mɔwə nəmòk nè yi à tse' yòɲsè nè bɔp à ye mɔwè' lak yà'sə. Fana ma ye yuk də Jisòs vè ntɛ̀ɲ, yi vè bohònà', nə kə gbɔ sɛ̀ nze, nə sɛ̀ lɛ̀ɲ nà' də nà'a kə bɛ'fis fa yi yòɲsè nèbɔp ndzə ni'ì mwe. Yi à sɛ̀ lɛ̀ɲ nà' vɛ'nə ɲga yi ɲwà lakmɔm. Yi à ye ɲwà Fònisiyà mɔwè' nzeɲgòn Siriyà.²⁷ Fana yi duk fa ɲwà nə də, <<Ka bə̀bɔŋ ɲgòjə bɛ̀ɲ mwe, nə mak fa ɲgbɔ yeɲ. Bòdə a fa bwe zuzɔ ɲkuɲ>>*²⁸ ɲwà nə duk də, <<Tà, wù rì yòsè' də wo fagè bwe bɛ̀ɲ, ɲgbɔ sɛ̀ te'e sè yà' sɛ̀ gbù tsoɲ sɛ̀ nze sè'.>>²⁹ Yi duk fa fe'lə ɲwà nə duk də, <<Dù-a, yòɲsè nè bɔp nə mè'rə mo yònə laɲ, bɔ̀sɛ̀ wù cèp ncèp nè bə̀bɔŋ.>>³⁰ Yi bwi foho lo, nə kə tseɲ mo ye nə ɲga nà' nòmɔ kèhe ɲga yòɲsè ze' nə lólòye kwà'kè.

*Jisòs Gù ɲwə Nəmòk Yi Yuk Bum,
Nə Cep Cù*

³¹ Jisòs à ye'e Tayà fa'nə, nə lo mɔwè' lak Sidòɲ, nə ca lo mɔwè' ndzəp Galili, nə ca mɔwè' nzeɲgòDikàpolis.³² A kə dzèɲ fo', wo jəɲ və fa yi ɲwè nəmòk nè yi kà cù bə̀bɔŋ cèpgè nə kà bum sè'

sə yuk. Nə lɛ̀ɲ yi də yi jwɛɲ nà' bə bo.³³ Jisòs à jə gesə lònà' yìyi, nə kə so gesə fa yi ndubo fə ntu'ù, nə te nte, nə jwɛɲ ləm nà' bə zɛɲ,³⁴ nə kək gesə lo lis mɔbu, nə som cèbùè, nə duk bə ɲàɲ də, <<Mùhu.>> A bə ncèep lak sè yi à cèep sɛ̀ də, <<Efata.>>³⁵ Ntu'u sɛ̀ à mùhu, ləm fiɲ yi, fana yi cep bum làaɲ.³⁶ Jisòs cep soɲ bùɔ sè fo' sɛ̀ ntu' də wo kà bwiiɲ tsè' fa. Yi dukgè vɛ'nə, wo kà mbeɲ nè mbeɲ kom lok, wo sɛ̀ tsoho lo gù mantombi.³⁷ Bwiiɲ à mərə cèbùè, nə sɛ̀ dɔhɔ də, <<Yi gù bòɲsə bum mbà, yi gɔ ɲgàa jì ntu' yuk bum, nə gɔ ɲgàa jì cù ɲgòcèp cù.>>

8

*Jisòs Fa Bwiiɲ Ncùhù Kwè Zuzɔ
(Mat. 15:32-39)*

¹ Nùmbu mòk à ye sè', bwiiɲ à baan vè mɔwè' mò'fis ɲkùɔɲntɛ̀ɲ ɲgòyuk Jisòs, fana nə kà yusè ɲgòzɔ tse'. Jisòs to benə ɲgàa fàak ye ɲgɔ ni'ì yi, nə duk fa wo də,² <<Manziɲ sɛ̀ ko mɔ bohòbùɔ yè'e cèbùè bùɔsɛ̀ wo cu vesiwèɲ ntinə nùumbu te', nə kà yumok zɔ.³ Mɔ duk-a də wo bwi foho lo ɲga wo ka yumòk zɔ, aco mok kè gbù njè mandzè bùɔsɛ̀ mok vè mɔwè' sèsap.>>⁴ Bwe ye sɛ̀ fek yi də, <<Aco ɲwè jəɲ zuzɔ ɲgəà fɛ̀ɛɲ fòɲkuɲ nə fa bùɔ yè'e lòŋ ε? >>⁵ Yi fek fe'lə wo də, yà'wèɲ tse' ntuhu bred fɛ̀ɛɲ sù nɛ? Wo duk də, mègù sàmba.⁶ Yi jəɲ ntuhu bred sè sàmba sɛ̀, nə duk bwiiɲ pwe' cum nze. Yi à kwasə wes Nwì, yi bə'rə yà', nə fa ɲgàa fàak ye də yà'a fa ndàaɲwè pwe'fo' zɔ.⁷ Bwe fuk mok à ye fo' jo sè'. Yi jəɲ yà', nə kwasə Nwì, nə duk bwe fàak ye də wo fa bùɔ sɛ̀ wo zɔ.⁸ Wo zɔ, nə ze' bə̀bɔŋni. Fana wo te'e fe'lə sè yà'a nə bwehe sɛ̀ kwès sàmba.⁹ Bwiiɲ à ye co ncùhù kwè sè wo ànə zɔ, fana Jisòs duk wo lo.¹⁰ Bə ɲgàa fàak ye à ni yàwo ɲgwes, nə lo nzeɲgòn Dàmànutà.

* 7:27 7:27 Ye Màtiyò15:26

Wo Də Jisòos Gũ Niŋtsok Fa Wo Maŋgəŋgəŋ

(*Mat. 16:1-12; Luk 12:54-56*)

¹¹ Bùu Faràsi mok à vè bohòjisòs ngòfi'duk bə nà'. Fana wo duk yi də, yi gũ maŋgəŋgəŋ mòk nè aco nà' ni tsok fa wo də yi tse' nàaŋ Nwi ŋkuŋ ya wo dzəm bohòyi. Bəsə wo à dzəm ngòmùmsə yi. ¹² A bup Jisòs, fana yi som, nè duk də, <<Bù sè niè' wèeŋ dzəmgə yàwo də wo ye tsoŋ yumok bə lis ŋkuŋ nè dzəm yè'sə bùu yà?>> Nə duk fe'lə də, <<Bə zìnə àm pwe', m̀u nè kà yumok ngòni fa bùu yè'e gũ.>> ¹³ Fana yi me'rə wo fo', nè ni sənə ŋwes ngòto lònŋgũ ndzəp mamòk.

Jisòs Yə'rə Bwe Ye Wèŋ NgòRɛɛŋ Yi

¹⁴ Bwe Jisòs à ye sə ŋwesə anə, nè tse' megu ntu' bred mò'fis bùusə wo ànə swì ngòjə tse' bred mok. ¹⁵ Yi duk fa wo duk də, <<Wèeŋ jəŋ ŋkərə bə nsàap yis bùu Faràsi nè ye nsàap yis sè ŋkum Herò.>> ¹⁶ Wo sə cəp kə' m̀tsətsə'rəə wo anə duk də yi duk vɛ'nə bùusə wo swì ngòjə vè bred. ¹⁷ Jisòs riŋ yusə wo sə cəp sə, nè duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə sa' də wèŋ swì ngòjə tse' bred yè'sə bùu yà? Wèŋ ka rɛɛŋ mali à? Ntəm awèŋ cu mali ntògugũŋ à? ¹⁸ Wèŋ tse' lis, nè kà sə yə, tse' ntu', nè kà bum sə yuk à? Kaco wèŋ tsəmtse' yumok yeŋ à? ¹⁹ Mvə'nè mù ànə bə'rə fa bwìŋ ncùhù tàŋ ntuhu bred sè tàŋ yà'a, bùu yè'sə à zũ mèsə, wèŋ te'e sè yà' à bwehe kwès sù?>> Wo duk də, ànə ye kwès hum-ncòp-ba. ²⁰ Yi fek fe'lə wo də, <<Mvə'nè mù a bə'rə fa bwìŋ ncùhù kwè ntuhu bred sàmba yà'a na, wèŋ te'e kwès sù nɛ?>> Wo duk də, à ye kwès sàmba. ²¹ Fana yi fek yà' duk də, <<Wèŋ ka sè' rɛɛŋ mali à?>>

Jisòs Gũ Nwè Nəmòk Yi Ye Bum

²² A kə dzèŋ mvwe' lak Bəsadà, wo jəŋ və nwè nəmòk nè yi kà yəgè, nè sə lɛŋ Jisòs də yi jwəŋ nwè ènə bə bo. ²³ Jisòs à kotse' nà' bə bo, nè

jəŋ fis gesə lo nà' mvwe' m̀ubuk lak nà'nə. A kə dzèeŋ, yi te gesə fa nà' nte m̀u lisə anə, nè naaŋ fa nà' bo, nè fek nà' də, <<Wù sə yə bum à?>> ²⁴ Nwè nè à duk də, <<N, mù sə yə bùrə bwìŋ wo co tũ, nè sə gihi kə'.>> ²⁵ Yi naaŋ fe'lə bo m̀u lisə nà' anə sèmok, fana ngà' nè kək swè'lə lis mok bə nàŋ. Yà' muhu, yi ye bum mok làaŋ. ²⁶ Jisòs duk yi də, <<Dù nda'à wù, nè kà fə ntòlak fa'nə mok ni lo fe'lə.>>

Pità Duk Də Jisòs Nkum Ngà Gèm Bwìŋ (*Mat. 16:13-20; Luk 9:18-21*)

²⁷ Jisòs bə bwe ye wèŋ à yè'e lòm̀vwe' buhu lak mok ŋgũ lak Sísàriyà Filipi. Fana à kə dzèŋ mandzə yi fek yà'wèŋ duk də, <<Bwìŋ dukgè də m̀u yè'sə ndà?>> ²⁸ Mòk duk də, <<Bùu mok dukgè də wu Jon ngà bàptesə bwìŋ, mok dukgè də wu Alajà, fana mok sə duk sè' də wu ngà tsòhòbum Nwi mòk nè yi à ye fa' àlɛ.>> ²⁹ <<Wèŋ yàwèŋ ɛ, wèeŋ dukgè yàwèŋ də m̀u ndà?>> Pità duk də, <<Wu Nkum ngà gèm bwìŋ nè wo sə kək nè.>> ³⁰ Jisòs à yuk vɛ'nə, yi tipsə wo də wo kà nwè nəmòk tsə' fa.

Jisòs Cèp Mvə'nè Kpũ Ye Nə Ye (*Mat. 16:21-28; Luk 9:22-27*)

³¹ Jisòs à yè ngà'a ngòyərə ngàa fàak ye, nè sə tsoho fa yà' duk də, <<M̀u mo nwè, mù tse' ngòye ngə' nèbup, bùu sè mantombi bə bù ngàa fa satikà' nè ye ngàa yərə lùk wèeŋ nè beŋ m̀u. Wo nè zə m̀u, fana anə ca nùumbu tɛ', mù lokok mvwe' kpũ sèmok.>> ³² Yi à cəp yu yè'sə kwarəŋŋaŋ. Fana Pità ko lo gesə nà' fo', nè sə jwa nà'. ³³ Jisòs bùuŋ kək vèsə ngàa fàak ye, nè jwa Pità də, <<Coho gesə ŋgũ ni'ì mù wù Satà. Yusə wù sə cəp yà'sə, a tsətsərə nè bwìŋ tse' nà' wo, ka nè Nwi yeŋ.>>

³⁴ Yi to benə bùu sə nè ye ngàa fàak ye wèŋ, nè tsok wo də, <<A ye-a ngà nwè nəmòk dzəm-a ngòyù

mɛ, yi nɛ mɛ'rɛ yusɛ ni' ye sɛ dzɛm maŋkwɛŋ, nɛ bɛk jɛŋ ntɛɛŋ ye, nɛ yuŋ vɛ mɛ. ³⁵ Busɛ ɲwɛ nɛ yi gɛhɛ tse'-a yɔŋsɛ ye yi, fana nà'a nɛ bisɛ wà. Fana ɲwɛ nɛ yi jɛ yɔŋsɛ yi co yusɛ wà bùu mù nɛ ye ncɛp àm, fana yi nɛ tse' yɔŋsɛ ye nɛ. ³⁶ Swe' nɛ aco ɲwɛ tse' yà'sɛ yà ɲga yi tse'-a nzenɔŋ nɛ pwe', nɛ bisɛ yɔŋsɛ ye ɲgwàŋ ε? ³⁷ Yusɛ aco ɲwɛ kupsɛ yà' kɛrɛ bɛ yɔŋsɛ ye yà? Yumook bùu. ³⁸ ɲwɛ nɛ yi koksɛ-a marè'tu bohòmù nɛ ye ncɛp àm ɲga'a sɛnɛ nzenɔŋ nɛ nà' rwiŋ bɛ ɲkùì' nè'e fana ghà nɛ mùu mo ɲwɛ mù bwiŋ vɛ bɛ masinjàa sɛ rɛrɛŋ, nɛ tse' ɲaaŋ sɛ Tè' am fa mù fana, mù koksɛ marè'tu bohòyi sɛ'.>>

9

¹ Fana Jisòs à tsɛ' fa wo duk dɛ, <<Mù sɛ tsɛ' wɛŋ yè'e zinɛ dɛ, bùu mok tɛ fɛɛŋ sɛ wo nɛ kà kpɛ tètɛ wo ye gaŋ sɛ Nwì ɲga yà' vɛ bɛ ɲaŋ.>>

Jisòs Kupsɛ Nsɛsɛ Mɛ Ndahà (Mat. 17:1-13; Luk 9:28-36)

² A cà nùumbu ntùŋfu, fana Jisòs to jɛŋ Pità bɛ Jem nɛ ye Jon, bɛ yà'wɛŋ kok lo mɛmvwe' nda mok nɛ sɛsap. Fana wo ye ɲga nsɛsɛ Jisòs kupsɛ bùsɛ nsàp mòk nɛ zok. ³ Cèk sɛ yi ni tse' mù ni'ì yi à bùuŋ fɛfop tap tap. Yumok kà sɛ nze vɛ'nɛ fopgè. ⁴ Wo ye Alajà bɛ Musi ɲga wo tesɛ vɛ mùbu. Bɛ Jisòs wɛŋ sɛ taŋ ɲgàm. ⁵ Pità tiŋ wo cù, nɛ duk fa Jisòs duk dɛ, <<Cicà, yà' bɔvɛ'ɛ wùriŋ mvɛ'nɛ vesùwɛŋ fɛŋ yè'sɛ. A ci ba'rɛ tes bwe duŋ fɛɛŋ nɛ tɛ', mò'fis nɛ njò, mòk nɛ Musi, mòk nɛ Alajà.>> ⁶ Yi ànɛ cɛp tsoŋ gù yè'sɛ dɛ ncɛp kà cù gha'gè, bwèrɛ wɛà ànɛ ko wo vɛ'ɛ, wo kà yusɛ ɲgòcɛp ri. ⁷ Mbàk à vɛà nɛ kɛ tɛhɛ lok wo, fana wo yuk ɲga ɲgì mòk cɛp vɛsɛ ndzɛnɛ mbàk nɛ duk dɛ, <<Nè'e mo àm nɛ mù dzɛm yi sɛ ntùù mù. Yusɛ yi cɛp pwe', wɛŋ yuk fa yi.>> ⁸ Wo à yuk ɲgì ènɛ vɛ'nɛ, wo kùksɛ kɛ',

nɛ kà ɲwɛ nɛmòk nɛ zok yɛ, wo ye megu Jisòs yiìyi.

⁹ Mvɛ'nɛ wo à sɛ tsooŋ mù ndahà, yi tipsɛ yà' dɛ, yà'a nɛ kà ɲwɛ nɛmòk yusɛ yà' yɛ tsɛ' fa, tɛ tse'ɲga yi mo ɲwɛ mù lòkok mvwe' kpɛ ɲkuŋ. ¹⁰ Wo à ka ɲwɛ nɛmòk sɛ tsok fa anɛ, wo sɛ cɛp ɲwùrɛ kɛ' gù woòwo, dɛ yusɛ yi cɛp dɛ ɲgòlòkok mvwe' kpɛ yè'sɛ da lɛ. ¹¹ Wo fek Jisòs dɛ, <<Njɔ nɛ ɲgàa yɛ'rɛ lùk wɛŋ sɛ duk dɛ Alajàa nɛ vɛ to tsoŋ yi ɲkuŋ Krest vɛ ɲgòtesɛ ves ε bùu yà?>> ¹² Yi duk fa yà' dɛ, <<Alajàa nɛ vɛ ɲgòkɛ gùhɛ tsɛ'rɛ fɛsɛ bum pwe'.>> Fana yi fek bwi yà' dɛ njo nɛ ɲwàk Nwì sɛ duk dɛ mo ɲwɛ nɛ ye ɲgɛ' nɛbɛp, wo bɛŋ yi sɛ' bùu yà? ¹³ <<Mù sɛ tsɛ' wɛŋ dɛ, Alajà nɛ vɛ laŋ, fana wo ànɛ jɛŋ yi, nɛ gu yi mvɛ'nɛ wo dzɛm sɛ' mvɛ'nɛ yà' cu ndzɛnɛ ɲwàk Nwì.>>

Jisòs Tesɛ Mo Nɛmòk Nɛ *Yi Tse' Yɔŋsɛ Ze'*

(Mat. 17:14-21; Luk 9:37-43)

¹⁴ Wo ànɛ lo, nɛ kɛ be'lɛ bɛ ɲgàa fàak mok sɛ lòoŋ, fana wo ye bùu mok fo' sɛ' wùriŋ. ɲgàa yɛ'rɛ lùk mok à ye fo', nɛ sɛ fi'duk bɛ ɲgàa fàak sɛ. ¹⁵ Bùu sɛ à ye Jisòs ntɛŋ, fana wo mɛrɛ wùriŋ, nɛ carɛ lo kɛ cɛpsɛ nà'. ¹⁶ Jisòs fek wo duk dɛ, <<Wɛŋ anɛ sɛ fi'duk fɛɛŋ dɛ yà-ɛ?>> ¹⁷ ɲwɛ nɛmòk cɛp vesɛ mɛtsɛtsɛ'rɛ bùu sɛ dɛ, <<Cicà, mù jɛ vɛ mo àm bohòwù bùusɛ yi tse' yɔŋsɛ ze' ndzɛ ni'ì yi, nɛ nà'a gùgè yi yi kà cù sɛ cɛp. ¹⁸ Ghà nɛ yɔŋsɛ ze' nɛ yèto ɲgòfa yi ɲgɛ', fana yi coho gbù sɛ nze, sɛ sɛ duk yi kɛ cùhu, yi sɛ zɛ nzòŋ, fana ni' gɛrɛ yi njɛk njɛk. Mù duk ɲgàa fàak yòdɛ wo bɛ' fis fa nà', fana wo kà nà' bɛ' fis to.>> ¹⁹ Jisòs duk fa wo dɛ, <<Ja'a na mvɛsɛ wɛŋ mègù sɛ' co bùu sɛ wo ka dzɛdzɛm tse' yè'e ε. Mù nɛ cum gɛŋ vesùwɛŋ, nɛ sɛ ko ntɛm vɛ'nɛ tètɛ kɛ dzeŋ sɛŋ? Wɛŋ jɛŋ vɛ fa mù mo nɛ fɛn.>> ²⁰ Fana wo jɛ vɛ fa Jisòs mo nɛ. Ze' nɛ ndzɛ

ni'i mo nə à yə Jisòs ntèn, nà' gu yi gbù, nə gurə. Mo nə coho gbù sə nze, nə sə dzərə kɛ' cà sə nze anə, sə sə duk yi kə cùhù. ²¹ Jisòs fek tè'ɛ mo nə də nà' à yè ngògù vɛ'nə sə nɛ? Tè' nə duk də, <<Yà' à yè yi nga yi cu ntòmùmwenke'.²² A kè' nkùuntèn nə nà'a də nà'a zə yi, nə sə mak gesə yi sə misə, nə ye sə ndzəpə sə'. Nga wù tse'-a mandzə nə, wù koksə manziŋ, nə tesə ves.>> ²³ Jisòs duk də, <<Wù fek mɔ də nga mù tse'-a mandzə bùu? Bum pwe' tse' mandzə yo bohònwè nə yi tse' dzədzəm.>> ²⁴ Tè' ye nə cɛp fis ye sə' mvèsə də, <<Mù tse' dzədzəm. Tesə mɔ ya nga dzədzəm àm nə kuk.>> ²⁵ Jisòs à yə də bwìŋ sə vè ghaha ghaha, fana yi jwa yònsə ze' nə də, <<Yònsə ləm nə ye jì ntu', tesə ndzə ni'i mo ènə, nə kà ndzə ni'i yi mok ni yuk fe'lè. Mù duk vɛ'nə mù.>> ²⁶ Yònsə nə à wa, nə gu mo nə kpɔ swirə nəbɔp, nə tesə lo. Mo nə à nòŋ mègù mok co vèŋ ñwè, nsàp nə ndàanwè pwe' à duk də, nà' kpɔ lan. ²⁷ Jisòs à kə kotse' yi bo ngòlòkoksə nà', fana yi lòkok mɔtsə.

²⁸ Mvè'nə Jisòs à kə ni cu mɔ nda'à, fana ngàa fàak ye və, nə sə fek yi də wo fis fuk nà' yàwo bùè yè'sə bùu yà lɛ? ²⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Aco bɛ' fis megu nsàp nè'e piriya, bwèrɛ nsàp yumòk ka mok ye fe'lə.>>

Jisòs Cèp Fe'lə
Mvè'nə Kpɔ Ye Nə Ye
(Mat. 17:22-23; Luk 9:43-45)

³⁰ Wo à mè'rə mɔmvwe' ànə, nə ca mandzə nè mvwe' nzenɡòn Galili. Jisòs à ka dzəm də bwìŋ riŋ mvwe' sə yi cu dzəm. ³¹ Bùsə yi à sə yə'rə ngàa fàak ye. Yi à sə yə'rə wo də, <<Wo nə jəŋ mùu mo ñwè, nə fa ndzə bohòbùu sə wo nə zə mɔ, fana nùumbu tɛ' càa, mù lokok mvwe' kpɔ.>> ³² Bwe sə à ka bə yusə yi à cèp yè'sə rɛŋ, nə sə koksə wɔə ngòfek rɛŋsə yi.

Ñwè Nə Ghaŋ Ndà?
(Mat. 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Jisòs wèŋ à kə dzèŋ mvwe' lak Kàpanùm. Fana wo ni lo mɔ nda'à. Jisòs à cu mbwa, nə sə fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ anə sə fenə və fa' mandzə yà'a də yà?>> ³⁴ Wo cum dədok, nə kà cèp fəsə, bùusə wo anə sə fenə və mandzə anə də ñwè nè ghaŋ ndà lɛ. ³⁵ Fana yi à cu tsoŋ nze, nə to benə bwe ye sə, nə tsok wo duk də, <<Ñwè nè yi dzəm-a ngòye mantombi, fana yi tse' ngòjə lònì' ye mankwèŋ, nə sə fak bohòbwìŋ pwe'.>> ³⁶ Fana yi ko lòkoksə tes mo nəmòk mɔtsətsə'rə wo, nə sə tsok fa wo nga yi le' kotse' mo nə duk də, ³⁷ <<Ñwè nè yi jə-a nsàp mo nè jo nè'e nə duk fa nà' də, <vè bəbɔŋ> mənə liŋ am, fana ye də yi jə yà'sə mù. Ñwè nè yi jə-a mɔ, nə duk <Vè bəbɔŋ>, fana ye də yi sə kà bohòmù duk mègù, a bohònwè nè yi à tum mɔ nə sə'.>>

Ñwə Njávès
(Mat. 18:6-9; Luk 9:49-50, 17:1-2)

³⁸ Jon à to Jisòs də, <<Cicà,>> nə tsok nà' duk də, <<Vès yə ñwè nəmòk nga yi bɛ' fis yònsə ze' mənə liŋ yò. Fana vès duk yi də yi tɛŋsə, bùusə yi ka mòk mɔtsətsə'rə vès yeŋ.>> ³⁹ Jisòs duk ye də, <<Kà də wu gu co yi tɛŋsə duk, bùusə ñwè nè yi sə gù-a fàak sə bə ñaŋ sə Nwì mənə liŋ am, fana ka co ghàr yi bùuŋ cɛp fe'lə yusə bɔp bə liŋ am yeŋ. ⁴⁰ Bùsə ñwè nè yi sə kà-a ves bèn, ye də yi vesiwèŋ. ⁴¹ Zinə nə də, nga ñwè nəmòk sɛp fa-a wu ndzəp bùusə də wu ñwèə Ñkum nga gèm bwìŋ, ye də yi nə kə tse' tsoŋ lələk bə zɛŋ.

Nza' Səswifa
Bə Nza' Dzədzəm

⁴² <<Nə ye sə' də a ye-a nga ñwè mòk gù bəbwe sə wo dzəm bohòmù yè'sə mòk də yi gu bɔp fana bòn ghak co wo jəŋ ngòk, nə swì' kə'ə fa ñwè ànə kə mihì, nə mak gesə lo yi sə mvwe' ndzəp nè cəco. ⁴³ Ye də

a ye-a nga bo yo sè gu wu ngògù bɔp, fana bòn dè wu gbɛ' tɪŋ mak yà'. Bògha' dè wu kè ni lak lùn bə bo ma mò'fis, nè nonşə ngòkè ni mvwe' ngə' nè sənə mis sè yà'a kà liŋgè bə bo ma ba fo'. (44 Mùmvwɛ' ànə ndwɪŋ sè yà'a nè sə zɔ bwɪŋ fo' kà kpɔgè. Fana mis sè kà sè liŋ.)
 45 Kèe a ye-a nga kuu yo sè gu wu ngògù bɔp, fana bòn dè wu gbɛ' tɪŋ mak yà'. Bògha' dè wu kè ni mvwe' lak lùn kù ma mò'fis, nè nonşə ngòkè ni mvwe' ngə' nè sə misè nè bə kù ma ba fo'. 46 (Mùmvwɛ' ànə ndwɪŋ sè yà'a nè sə zɔ bwɪŋ fo' kà kpɔgè, fana mis nè kà sè' liŋgè.)
 47 Mok ye sè' dè a ye-a nga lis yo sè gu wu ngògù bɔp, fana bòn dè wu so'rə fis mak ma nà'nə. Bògha' dè wu kè ni mvwe' gaŋ Nwì bə lis ma mò'fis, nè nonşə ngòtse' lis ba lòŋ, nè kə ni bə zɛŋ mvwe' ngə' nè sə misè nè. 48 Mùmvwɛ' anə ndwɪŋ sè yà'a nè sə zɔ bwɪŋ fo' kà kpɔgè, fana mis sè kà sè' li. 49 Mis nè ləmşə ndàaŋwè pwe' co ci'. 50 Ci' bəbɔŋ. Fana yà'a cwè'lə-a, aco yà' ləm fe'lə va? Wèŋ ləm co ci', nè cum bə fifi wɛŋ bwɪŋ pwe'.>>

10

Nzak Mè'rə Ngwe

(*Mat. 19:1-12; Luk 16:18*)

1 Jisòs à mè'rə mùmvwɛ' ànə, nè lo mvwe' nzenğòn Jùdiyà, nè ye ma ndzə nto ndzəp Jòridàn nè mamòk. Mvè'nè yi ànə ye fo' fana bwɪŋ və, nè kə maŋ fo' wùriŋ. Yi yèto ngòyərə wo mùmvwè'nè yi gùgè səsə. 2 Bùu Faràsi mok à vè ngòkè bəu yi bə duk. Fana wo sè fek yi də, <<Lùk avès sè tsè' də, a bəbɔŋ bohòŋwè ngòmè'rə ngwe ye àlɛ?>>
 3 Yi fek wo sè' də, <<Musì à tsè' wɛŋ də yà?>> 4 Wo à duk də, <<Musì ànə duk də, aco ŋwè com fa ŋwà nè ŋwàk nè ngònitsè' də yi mè'rə nà' laŋ, nè me'rə nà'.>> 5 Jisòs duk fe'lə də, <<Musì à còm vɛ'nə bùusè ntum awèŋ gu nèbɔp, 6 bwèrɛ mvè'nə Nwì à gu to ŋwè, yi gu ŋwəmbam bə

ŋwàŋwè. 7 Nè'e njo nè ŋwè nè me'rə tɛ' ye bə ma ye, nè kə be'lə bə ngwe ye, 8 fana wo sè ba yè'sə nè ye mok ngùpni' nè mò'fis. A yà'sə də wo nè kà ba mok ye, wo mok mò'fis. 9 Ye də yusè Nwì à be'lə yà' mvwe' mò'fis fana ŋwə nəmòk kà də yi gapsə yà' duk.>>

10 À kè dzèŋ nda'à, ngàa fàak Jisòs sè fek mali yi bə ncèp nè. 11 Yi duk fa yà' duk də, <<Ŋwè nè yi mè'rə-a ngwe ye, nè jəŋ fe'lə mòk sèmok, ye də ŋwè ànə ngà ko nto. 12 Yà' mègù sè' yəyərə bohòŋwàŋwè, də a ye-a nga yi mè'rə-a ndu ye, nè kə jəŋ fe'lə mòk, ye də ŋwà ànə ko sè' nto.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ

(*Mat. 19:13-15; Luk 18:15-17*)

13 Bùu sèmok à sə jə vè bweŋke' də Jisòs jwɛŋ yà'wèŋ, nè se yà'wèŋ. Ngàa fàak Jisòs wèŋ ànə ye vɛ'nə, wo jwa sa'rə bùu sè də yà'a kà vɛ'nə gu. 14 Jisòs à yə vɛ'nə, fana yi jok, nè duk fa bwe ye wèŋ sè də, <<Wèŋ me'rə bəbweŋke' wèŋ və bohòmù, nè kà wo mandzè lok. Bùsə gaŋ ŋkum Nwì sə, tse' yà' nsàap sè co wo yè'sə.>> 15 Yi duk fe'lə də, <<Mù sè tsè' wɛŋ yè'e yusè zìnə də, ŋwè nè yi kà-a gaŋ ŋkum Nwì co mùmweŋke' fa, ye də yi nè kà fo' kè ni yuk.>>
 16 Yi à duk vɛ'nə fana yi jəŋ bwe sə, nè naaŋ fa yà' bo ye, nè se yà'.

Ngə' Nə Bə Ghàk

(*Mat. 19:16-30; Luk 18:18-30*)

17 À ye nga Jisòs sè duk də yi lo gi, ŋwè nəmòk caŋ vè, nè kə bùhù kè mantombii yi, nè duk fa Jisòs nè də, <<Cicà nè bəbɔŋ, yusè aco mù gu yà', ya mu nè kə tse' lùn nè nà'a nè kà mèe yà?>> 18 Jisòs fek nà' də, <<Wù to mu də ŋwè nè bəbɔŋ bùu yà? Ŋwè nè bəbɔŋ bùè, mègù Nwì yiŋyi. 19 Wù rì yòlùuk sə laŋ. <Kà ŋwè zə, kà sàhà ko, kà yəyè, kà gèem mvwès ko, kà yu ŋwè limzu, wəp ma yo bə tɛ' yo.>> 20 Ŋwè ènə duk fe'lə də, <<Cicà, mù à gu yè bum sè wù taŋsə yè'sə nga mù cu

ntòmɔwà'ɲwè.>> ²¹ Jisòs à kù' nà' jwaan, nə dzəm nà', nə duk fa nà' duk də, <<Yumok cu mali mò'fis. Dù kè sɛŋ bum sè wù tse', nə fa ɲgàa jìŋ wèŋ mbàam sə, ya wu nə tse' ghàk mɔbu, fana nə bɛ' mandzè nə yuŋ və mɔ.>> ²² Ƴwè ènə à yuk vɛ'nə, fana ɲgùp cù gbù yi yək, yi coho lo, bùsè yi à tse' bum nduk nè nduk.

²³ Jisòs à bùuŋ kùk ɲgàa fàak ye wèŋ, nə duk də, <<A gɔgɔŋ bohòŋgà ghàk ɲgòkè ni mvwe' gaŋ ɲkum Nwi.>> ²⁴ Vəm à kok ɲgàa fàak Jisòs bə ncèp ènə kiŋ. Yi sə cɛp mali də, <<Bwe am, a gɔgɔŋ bohòŋwè ɲgòni mvwe' gaŋ ɲkum Nwi. ²⁵ Joho cà bohònàm nè yi yam co nàmbà'rè nà'a ɲgòcà torə tesə ndzənə wɔ patà', nə nɔŋsə bohòŋgà ghàk ɲgòni mvwe' gaŋ ɲkum Nwi sə.>> ²⁶ Mvè'nè wo à yuk vɛ'nə, vəm kok wo, wo muu vəm bùè, nə sə fehe mok də, <<Ye də ɲwè nè yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà?>> ²⁷ Yi kùk nà' jwaan, nə duk də, <<A ye-a bohòŋwè yà' ye gɔgɔŋ, ka bohòNwi vɛ'nə yeŋ, bùsè yumok ka Nwi-e gɔŋ ghak yuk.>>

²⁸ Pità à cèp də, <<Ja'a na yòo, mɔmvè'nè vès a mè'rə bum pwe', nə yù lònə wu.>> ²⁹⁻³⁰ Jisòs duk də, <<Mù sə tsè' wu nè zìnə nə, ɲwèè mè'rə-a ndap, bwe tɛ', ɲjè'egù, ma, tɛ', bwe, kè nzum è, bùu mɔ, nə ye bùu ncèp Nwi, yi nə ye ɲgə' sè' fana mvèək kùrə nùu yi kè tse' fe'lə yà' vɛ'nə səmok kè' ɲkù mò'fis. Ƴga'a nè'e yi nə tse' ndap, bwe tɛ', ɲjè'gù, ma, tɛ', bwe, bə nzum fak, fana mvèək kùrə nùu, yi tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nə sè'. ³¹ Mvèk ànə nə ye, bwìŋ ɲkùuŋ sè wo ɲga'a mantombii nə ye maŋkwèŋ. Fana ɲkùuŋ sè wo ɲga'a maŋkwèŋ nə ye mantombi.>>

Jisòs Cèp Mvè'nə Kpɔ Ye

Nə Ye Səmok

(Mat. 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Wo à sə gì sə mandzè ɲgòlòmve' lak Jòrosalèm, fana Jisòs to mantombi. Bwe ye wèŋ saha

ntum nèbɔp. Wɔə à sə ko bùu sè wo à sə yù vè yi maŋkwèŋ sə sè'. Fana yi to benə bwe ye sè hum-ncòp-ba sə mvwe' mò'fis, nə sə tsoho fe'lə wo yusè yà'a nə gɔ yi. ³³ Yi duk də, <<Wèŋ yeè, mvè'nə a sə lòmɔ Jòrosalèm yè'e, wo nə fa mùu mo ɲwè ndzə bohòŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə ɲgàa yə'rè fa bwìŋ lùk wèŋ. Wo nə sak mɔ, nə dzəm tes də mɔ mègù ɲgà kpɔ. Wo nə fa mɔ ndzə bohòbù lakmvum wèŋ. ³⁴ Wo nə ywi'lə mɔ, nə te mɔ bə nte, ləp mɔ, nə zə mɔ. Fana nùmbu nè tɛ' dzeen, mù lokok fe'lə mvwe' kpɔ səmok.>>

Yusè Bwe Zebèdi A Lɛŋ

(Mat. 20:20-28)

³⁵ Bwe Zebèdi Jem bə Jon à kè tsèŋ Jisòs, nə duk fa nà' də, <<Cicà, vès dzəm də wu gɔ fa ves yumok.>>

³⁶ Fana yi fek yà' də, <<Yusè wèŋ dzəm də mɔ gɔ fa wèŋ sə yà?>>

³⁷ <<Vès dzəm də ghà nè wu cu mənə kapràak yo, wù gɔ ves mòk cum wu mamàk, mòk maŋkwìp.>>

³⁸ Jisòs duk də, <<Wèŋ ka yusè wèŋ sə fek yè'sə riŋ. Aco wèŋ ye to ɲgə' nè mɔ nə ye nə à? Kènə aco wèŋ bàptesə to bə nsàp mandzè nè wo nə baptesə mɔ nə è?>> ³⁹ Wo duk də, <<Ƴ, aco vès ye to.>> Jisòs duk fe'lə də, <<A zìnə wèŋ nə ye, nə baptesə nsàp bàpte nè mɔ nə bàptesə nə zìnə. ⁴⁰ Yusə mègù də, mù ka ɲàaŋ sè ɲgòswè' bùu sè wo nə cum mɔ mamàk bə maŋkwìp mù tse'. Mvwe' ncum yà'sə sè bùu sè Nwi a cok nɔŋsə wo yi.>>

⁴¹ Bwe ye mok sè hum à yuk yu yè'sə, fana wo jok bohòJem bə Jon.

⁴² A ye vɛ'nə, Jisòs to benə wo mvwe' mò'fis, nə duk də, <<Wèŋ rì tse' yàwèŋ sè' də, bùu sè wo tse' dzòk sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ gùgè bwìŋ ɲkù'. Bùu sè ɲkwàha bù awo sə niŋtsok fa wo ɲàŋ sè'. ⁴³ Yè'sə ka tse' ɲgòye bohòwèŋ vɛ'nə ye. Ƴwè nè yi dzəm-a ɲgòye ɲwè nè ɲkùuŋ mɔtsətsə'rə wèŋ, fana yi tse' ɲgòfàk co mwenjke' bohòmok sə lònŋ fo'. ⁴⁴ Nə ye sè' də

ɲwè nè yi dzəm-a ɲgòye mantombi yi, yi tse' ɲgòye co ɲkwèɲ bohòwèɲ pwe'. ⁴⁵ Busè mùu mo ɲwè bè tu am, mù a ka dè bwìɲ fak bohòmù vè. Mù à vè ɲgòfà' fà'a, nè fa yòɲsè àm ɲgòywiɲ fəsə jə yòɲsəə bwìɲ ɲkùuɲntèn.>>

*Jisòs Gà Batimù
NgòYe Bum*

(Mat. 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ A kè dzèɲ mvwe' lak Jèrikù ɲga wo sè mè'rə fo' ɲgòlòmantombi ɲga bwìɲ ɲkùuɲ sè be' lòmali yi fana ɲwè nəmòk nè wo togè yi dè Batimù mo Timayù cu ɲgə mandzè, nè sè lèɲ bum ɲga yi kà bum yəgè. ⁴⁷ Yi à yuk dè sè vè Jisòs nè mvwe' lak Nazàre ntèn, yi yèto ɲgòtorə dè, <<Jisòs mo ɲkum Devid, koksə manziɲ bohòmù-è.>> ⁴⁸ Bùu sè wo à ye fo' sè wèɲ ghamsə yi dè yi cum gəe'. Yi ghaha wesə ghaha, nè sè cep mok bè ɲàɲ dè, <<Mo ɲkum Devid, koksə manziɲ bohòmù.>> ⁴⁹ Fana Jisòs təəɲ, nè duk dè, <<Wèɲ to fa mù yi.>> Wo kè duk fa yi dè, <<Marèɲ si yò, yi sè to wu dè wu və.>> ⁵⁰ Yi ku fweɲ mak cək nè yi anə təhə tse' mù ni'ì yi, nè kurə lòkok kè ye Jisòs. ⁵¹ Jisòs fek yi dè, <<Yusè wù dzəm dè mù gə fa wu yè'sə yà?>> Yi dè <<Cicà, muk fa mègù mù lis, ya mù ye bum sèmok.>> ⁵² Jisòs duk fe'lə fa yi dè, <<Mùm vè'nə wù dzəmtse' bohòmù sè ntuù wù yà'a, gəɲsə wu zeɲ. Dù yuyo.>> Lis à mùhu yi fo' ghà ànə, yi sè gi yuɲ lo Jisòs sè mandzè.

11

*Jisòs Ni Lak Jòrosalèm
Co ɲkum*

(Mat. 21:1-11; Luk 19:28-40; Jon 12:12-19)

¹ Wo ànə sè kəəp lo Jòrosalèm anə fana wo wes mvwe' lak Befà bè Betani. A fo' mvwe' nda Olip. Fana Jisòs tumsə lo ɲgàa fàak ye ba. ² Nə tsok wo dè, <<Wèɲ du mvwe' lak sè ndzə yà'a. Mvè'nə wèɲ ni kok lòfo'

ntèn, wèɲ nə ye ɲga wo tsòɲ tes mùmò mvomndè' mòk fo' nè ɲwè ka mbwa kok yuk. Wèɲ fiɲ jəɲ vè nà'. ³ ɲwè nəmòk fek-a wèɲ dè wèɲ fi nà' bùu yà, wèɲ tsok yi dè, Tà sè dzəm nà', nè ye dè, wo nè jəɲ fəsə vè nà' mvək momjo ɲga yi mèsə bè zeɲ.>> ⁴ Wo à lòo, nè kə ye mùmò mvomndè' nè ɲga wo tsòɲ tes yi bè tàaɲ ncù. Fana wo yèto ɲgòfirə nà'. A ye ɲgə mandzè. ⁵ Bùu sèmok sè wo à ye fo' fek wo dè yà' sè firə mvomndè' nè bùu yà lè? ⁶ Wo à cèp mègù yusè Jisòs à duk dè wo cep sè, bùu sè mè'rə wo lo. ⁷ Wo à jə vè fa Jisòs mvomndè' nè, nè fweɲ saɲ cək awo mok mù ɲkwèɲ mvomndè' nè. Yi kok cum mbwa. ⁸ Bwìɲ à fweɲ nòɲsə lòcək sè mandzè sè'. Bùu sèmok sè kə ci' vè mvùu bum, nè sè nòɲsə lo sè mandzè anə ɲgòkùksə yi bè zeɲ. ⁹ Bùu sè wo à ye mantombi bè sè maɲkwèɲ lòɲ ye ɲgòfa gùrə sè duk dè, <<Hòsanà, Nwii se yi nè yi vè mənə liɲ Tà Nwi. ¹⁰ Nwii se yi nè yi sè vè ɲgòkok gaɲ tè' avès Devid.>>

*Jisòs Yak Tə Mòk
(Mat. 21:18-19)*

¹¹ Jisòs à vè Jòrosalèm, nè lo kə ni mù nda'à Nwi. Yi kùksə ja'a bum sè mbwa pwe'. A ye ɲga nùm lòlaɲ, fana bè ɲgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba à tesə, nè foho lo yu awo mvwe' lak Betani. ¹² Tsok à rəɲ ɲga wo sè bwìɲ foho lòJòrosalèm anə, fana ye mok ɲga ɲjè sə ya Jisòs. ¹³ Mvè'nə wo à sè vè mandzè fana yi ye gesə lo tə nəmòk nè wo togè nà' dè fik, ɲga nà' təəɲ vesə səsəp, nè sè fom bòɲsə nèbəp. Yi gəɲ fo' dè kè yi nè kè ye ɲga nà' zəm-a àlè. Yi a kè dzèɲ fo', yi tsèɲ mègù mvù, bùusə à ka mvək nè tə ànə zəmgə yeɲ. ¹⁴ Yi təəɲ fo', nè duk fa tə nè dè, <<ɲwè nəmòk nè kà ntò'o yo mok zə yuk.>> Ncèp nè'nə cəəm ni fə ntu'ù ɲgàa fàak ye wèɲ sè.

*Jisòs Bè'fis Ngàa Sèŋ Bum Mũnò
Ndap Nwì Nè Ghan Nè*

*(Mat. 21:12-17; Luk 19:45-48; Jon
2:13-22)*

¹⁵ Wo à kè dzèŋ Jòrosalèm, fana Jisòs ca lo mùmŋwe' ntòm̄bi ndap Nwì nè ghan nè, nè sè bè' fis bùu sè wo à sè sèeŋ nè sè ywiŋ bum mbwa pwe'. Yi bwi' mà'rè teberèè bù ngàa kupsè mbàm wèŋ, nè ye dzòho bùu sè wo à sè sèŋ kəkəbùŋ. Kəkəbùŋ yà'sə a sè wo à sè fa satikà' bə zèŋ. ¹⁶ Yi kà mandzè də ŋwè nəmòok bək ca yumok mũ ndap Nwì nè ghan nè fa lok fùk. ¹⁷ Yi yèto ŋga'a ngòyərè bùu sè də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwì sè kum ndap Nwì nè ghan ènə də, <Liŋ ndap àam də, ndap piriya bohòlak pwe'fo'.> Fana wèŋ jə busə nà' ndap ngàa yè wèŋ.>> ¹⁸ Mvè'nè ngàa fa satikà' bə ngàa yərè lùk wèŋ à yuk vè'nə, fana wo sè lap mandzè də wo zə yi. Wùə à sè ko wo fana wo də wo zə nà' vè'nə, bùusè bwìŋ manğəŋgèŋ à sè kwa bə nsàp ncèp nè yi à sè cèep nè. ¹⁹ Nùm à co, yi bə bwe fàak ye wèŋ mè'rə mvwe' lak yà'sə, nè lo.

Gbu' Tɔ Fik Nè
(Mat. 21:20-22)

²⁰ Tsok à rəŋ nè zəzòŋ ŋga wo sè gi cà sè mandzè, wo ye fe'lə tɔ fik nè sèmok ŋga nà' kpə wes bə ŋgəŋ pwe'fo'. ²¹ Pità tsərə fəsə yusè yà' a ye ŋkwis sə, nè duk fa Jisòs də, <<Cicà, kək ja'a na tɔ nè wù a yàk nà' ŋkwis nè mvəsè nà' kpə è.>> ²² Jisòs duk bwe ye də, <<A ye-a ŋga wù tse' dzədzəm bə ŋaŋ Nwì nè zìnə, ²³ fana aco wù duk bohònda nè'e də, nà'a coho kə gbù lèsə ndzəpè. Ŋga wù ka məmərè sè ntùu wù tse', nè tse' dzədzəm də yusè wù cèp yè'sə nè fak, yà' fak. ²⁴ Yà'a yusè ŋga wù sè ləŋ-a piriya, fana wù dzəm tse' də wù tse' yà' laŋ, yusè wù fek pwe' wu nè tse' yà'. ²⁵ Ye sè' də ŋga wù cu-a ngòlèŋ piriya, wù swifa ndaŋwè pwe' yusè bup sè yi a gù bohòwù, ya tè' yo nè

məbu nè swifa wu bup yo sè'. (²⁶ Ye sè' də wù kà-a bùu mok swifa, ye də tè' yo nè yi cu məbu nè kà wu bup yo sè' swifa.)>>

Fa Jisòs Nàŋ Ndà?

(Mat. 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Wo à bwì vè fe'lə Jòrosalèm, fana mvəsè Jisòs à sè gi cà mùmŋwe' ntòm̄bi ndap Nwì nè ghan nè, ngàa fa satikà' sè ghan bə ngàa yərè lùk nè ye bùu sè kə mantombi wèŋ kə tseŋ yi, ²⁸ nè fek yi də, <<Wù sè gù bum yè'sə bə ŋaŋ sè fò? Kènə fa wu ŋaŋ ndà də wu gɔ yà' ε?>> ²⁹ Jisòs duk fa fəsə yà'wèŋ də, <<Mũ nè fek wèŋ yu səmok yàm sè'. A ye ŋga wèŋ tsè' fa-a mũ yusè mũ fek sə, mũ tsok wèŋ ŋaŋ sè mũ tse' ngòkə gù bum yè'sə bə zèŋ sè sè'. ³⁰ Wèeŋ tsok fa a mũ mvwe' sè Jon ànə jəŋ ŋaŋ sè ngòbàptesə bwìŋ. Yi à jə bohòNwì kə bohòbwìŋ ε?>> ³¹ Wo à yèto ngòcèp bə zèŋ mətsetsərə wo də, <<A tsok fa yi yè'sə da? Busə a duk-a də ŋaŋ sè à vè bohòNwì, fana yi nè fek fe'lə ves duk də, anə gèŋ vesùwèŋ kà yusè Jon à sè cèp dzəm bùu yà lə. ³² A duk-a sè' də yà' à vè bohòbwìŋ, fana wo nè duk da?>> Wo à sè wəp bùu sè fo' sè bùusè bwìŋ pwe' à dzəm zìnə də Jòon ŋga tsòhòbum Nwì. ³³ Fana wo duk fa Jisòs mok də wo ka riŋ. Jisòs duk bwìŋ fa wo ye sè' də, <<Ye də mũ nè kà wèŋ nsàp ŋaŋ nè mũ tse' ngògù bum yè'sə bə zèŋ nè sè' tsè'.>>

12

*Gbu' Ngàa Kùk Nzum
Sè Wo A Ye Bup*

(Mat. 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Jisòs à tsè' fa ngàa fàak ye ncèp mòk bə gbù' də, <<Ŋwè nəmòk à fàk nzum ŋgwì tɔ nəmòk nè wo togè nà' də grep. Nə gɔm yà' bə ŋka', nè tuŋ tsərə mvwe' sè wo kwì nto'o grep sə, wo kə ŋam fis rùk fo', nè ci tes yumok fo' co wu kok cum mbwa, nè sè tək nzum sə. Yi jəŋ nzum sə, nè tes fa bùu səmok, nè ye'e lo gi

mvwe' sëmok. ² Mvèk nè ngòkwì
grop à kùrə, fana yi tum gesə ngà
fàk ye mòk də nà'a geŋ kə jəŋ və ma
nje. ³ Bùu sè wo à sə fàk nzum sə ko
ŋwè nè wo tum yi nə, nə ləp nà', nə
tum fəsə nà' botu. ⁴ Ngà nzum nè
tum gesə fe'lə ngà fàk ye mòk nè kè'
ba. Wo ko nà', nə ləp to nà' tu, nə
yak yi wùriŋ. ⁵ Yi tumsə fe'lə mòk
sëmok. Wo ko zə nà'nə. Wo à gù
vè'nə bohòngàa fàak ye mok sè yi à
tum sè' ŋkùuŋtèŋ. Wo à ləp mok,
nə zə mòk. ⁶ A kə bwehe cu mègù
mok mo ntum ye nè yi à dzə nà' yi.
Yi à tum gèsə mo ye nə sè', nə sə
tsəm ye də wo nə wəp tsoŋ li nà'.
⁷ Wo à yə mo ye nə, wo duk fa ŋge'
awo mok də, <Nè'e ŋga'a mo ye nè
ndzə vèə yi. Wèeŋ və a zə yi, ya
bum yee nə ye mok sè yàvès.> ⁸ A ye
vè'nə, fana wo zə yi, nə bək fis vèŋ
ye nə mɛ nzuù anə, nə kə mak.>>
⁹ Jisòs fek də, <<Aco ngà nzum nè
gù yè'sə ŋga'a va? Yi tse' ngòkə zə
bùu yà'sə, nə fa nzum sə bohòbùu
mok sè zok. ¹⁰ Wèŋ à ka yusè wo à
còm ndzənə ŋwàk Nwì taŋ yuk à?
Wo à còm nja də,
<Lis nè ngàa ci ndap wèŋ à dzèeŋ
nòŋsə nà' də nà'a bɛp nə kə
tse' gha' fàk mok sè' zeŋ.*
¹¹ A gù yè'sə Tà Nwì, fana yà' ye
maŋgəŋgèŋ mɛ lisè vesùwèŋ
nəbɛp.> >>
¹² Bùu Jus sè mantombi à rì də
Jisòs màk gbù' nè'e bùu wo, nə lap
mandzè də wo ko yi. Fana wo wəp
bùu sè wo à ye fo' maŋgəŋgèŋ sə,
fana wo me'rə yi yi lo.

*Fa Nwì Yu Ye
Nə Fa Ŋkum Kaisà Yu Sè Ye
(Mat. 22:15-22; Luk 20:20-26)*

¹³ Mvèk nəmòk à ye, wo tum vesə
bùu Faràsi bə bùu ŋkum Heròmok
də wo kə tam Jisòs bə duk. ¹⁴ Wo kə
duk fa Jisòs duk də, <<Cicà, vès rì də
wu cèpgè zìnə, nə kà bwìŋ sə wəp.
Wu yə'rəgè yònè zìnə nè Nwì, nə kà
də wu wəp də nè'e ŋwè nè ŋkùuŋ

duk. Vès dzəm də wu tsok a ves,
lùuk vesùwèŋ sə tsè' də, a bəbɔŋ
ngòlòk fa ŋkum Kaisà nè mvwe' lak
Rumà mbàam tas, kə ka' ε?>> ¹⁵ Jisòs
riŋ də yà'wèŋ sə duk də wo yu'rə
yi cù, fana yi fek yà'wèŋ duk də,
<<Wèŋ sə də wèeŋ mumse mɛ bùu
yà? Jəŋ və fa mɛ mbàm mòk, mɛ
kuk bərə nà'.>> ¹⁶ Wo jəŋ və fa yi
mbàm mòk. Yi kotse' nà', nə fek wo
də, <<Wo còm naaŋ mənə mbàm nè
yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sè'
si ndà?>> Wo duk də, a sè ŋkum
Kaisà. ¹⁷ Fana Jisòs duk də, <<Ŋhì.
Lak fa Kaisà yusè yà'a sè ye, nə lak
fa Nwì yusè yà'a sè Nwì.>> Wo ànə
yuk vè'nə, wo mərə wùriŋ.

*Nza' Nə NgòLòkok
Mvwe' Kpɛ
(Mat. 22:23-33; Luk 20:27-40)*

¹⁸ Bùu Sadusi mok wèŋ və
bohòJisòs. Wo bòp bù nè wo dukgè
yàwo də kaco ŋwè lokok mvwe' kpɛ
yeŋ nà'a. Wo à sə fek Jisòs nə bum
mok də, ¹⁹ <<Cicà, Musi à còm nəm
fa ves lùk mòk də, a ye-a ŋga tètàa
ŋwè nəmòk kpɛ me'rə-a ŋgwe ye
ŋga bə nà' ka mwe tse', moma yee
nə jəŋ tsooŋ ŋwà nə, ya bə nà'a
dzə fa tètà ye nè yi a kpɛ nə bwe.
²⁰ Yumook yè' də bwema mok wèŋ
à ye tu awo bwembam sàmba. Fana
nə mantombi nè jəŋ ŋwàŋwè, nə
kpɛ me'rə nà' ŋga bə nà' ka mwe
tse'. ²¹ Nè mɛ ŋkwèeŋ yi jəŋ ŋwà
nə, nə kpɛ me'rə ŋwà nə jì mwe
sè'. Moma nè tɛ' ye sè' vè'nə, ²² nə
ye bə mok sə lòoŋ fo'. Bwema sè
sàmba pwe' jəŋ ŋwà nə, nə kpɛ
me'rə nà' jì mweŋ, wo pwe'. Anə
geŋ ŋwà nə kpɛ ye sè'. ²³ Yusè
vès dzəm ngòrìi sə də, nùmbu nè
ngòlòkok mvwe' kpɛ dzèŋ nùu, ŋwà
nə nə ye ŋgwe ndàle? Busè wo à
jə yi wo sàmba pwe'fo'.>> ²⁴ Jisòs
duk fa wo də, <<Nà'a njo nè wèeŋ
jòn sə. Wèŋ ka yusè yà' cu ndzənə
Ŋwàk Nwì riŋ, nə kà ŋaaŋ Nwì sè'
rì. ²⁵ Busè mvè'nə bùu kpɛkpɛ

* 12:10 12:10 Ye Màtiyò21:42

nə lokok mvwe' kpɛ, wo nə ye co masinjàa Nwì mɛbu, ɲwəmbam bə ɲwàɲwèe nə kà gù mok cu fe'lə.
²⁶ Bə nzak nè ɲgòlòkok mvwe' kpɛ, wèɲ à ka ndzənə ɲwàk Musi sè' taɲ à? Mvè'nè Nwì à cèp bohòyi ɲga tu à sə sə də, <Mùu Nwì Abràham nə ye Nwì Azik, nə ye Nwì Jàkop>. Nwì à cèp vɛ'nə ɲga wo à kpɛ lòlanɲ.
²⁷ Yà'a sə ni tsè' də bùu yè'sə cu fe'lə ɲwəm, njo nè yi Nwì bùu sè wo cu ɲwəm, yi ka Nwì bù kpɛkpɛ yɛɲ.>>

Lùk Nè Nà' Gɛ Càsə Mok
 (Mat. 22:34-40)

²⁸ ɲwə ɲgà yə'rè lùk mòk à ye fo', nə sə yuk mvəsè wo sə cèep. Yi ye də Jisòs bwìɲ fa bùu Sadùsi sə ncèp nə bəboɲ, fana yi fek nà' gbɛ' nje sè' də, <<Lùk nè nà' yam cəsə mok pwe'fo' nè fò?>> ²⁹ Jisòs duk də, <<Nè ghaɲ nè'e,

<Wèɲ bùu Izùre, yu'rə.

Tà Nwì àvès nə mègù Nwì yi nè mò'fis.

³⁰ Wù tse' ɲgòdzəm Tà Nwì yòbə ntəm yòpwe'fo'.

Dzəm yi bə yòɲsè yòpwe'fo', nə dzəm yi bə ɲkərə yòsè' pwe'fo', nə ye bə ɲàan yò.>

³¹ Lùk nè nà' naan yù lònà'nə nè'e də,

<Wù tse' ɲgòdzəm moma yo co mvè'nè wù dzəm ni' yò.>

Lùk mòk ka sè ba yè'e mok ghak fe'lə.>> ³² ɲgà yə'rè lùk nə duk fa Jisòs duk də, <<A bəboɲ, cicà, a zìnə mvəsè wù duk də, Nwì mègù Nwì yi nè mò'fis, mòk ka ye fe'lə, mègù yi. ³³ Nə ye də, a bəboɲ bohòwè ɲgòdzəm tsə Nwì bə ntəm ye pwe', nə kùksə yi bə ɲkərə ye pwe', nə ye bə ɲàan ye pwe', nə dzəm moma ye mvəsè yi dzəm ni' ye. Lùk sè ba yè'sə yam gha' cà zeɲ, nə nəm bum pwe' sè ɲgòtɛɲ fa Nwì co satikà'.>>

³⁴ Mvəsè Jisòs à ye də nà' cèp ncèp ɲkərə, fana yi duk fa nà' duk də, <<Ka sèsap bohòwù də ya Nwì ye ɲkum yòye.>>

Yè'sə à mèe, ɲwè kà co yi fek fe'lə yi yumok mok ghùsè ja'a lo' fù'.

Nzak Nè Bə Liɲ Krɛst

(Mat. 22:41-23:36; Luk 11:37-54, 20:41-47)

³⁵ Mvəsè Jisòs à sə yə'rə mu ndap Nwì nè ghaɲ nə, fana yi cep də, <<ɲgàa yə'rè lùk wèɲ duk də, ɲwè nè wo to liɲ ye də ɲkum ɲgà gèm bwìɲ nə, nə ye megu ɲgwì ɲwə nè yi tesə mvwe' ɲgwì bù ɲkum Devid.

³⁶ Aco yà' ye vɛ'nə va, bùusè Devid à cèp bə liɲ ɲwə ènə mvè'nè Yòɲsè nè Rəreɲ à gù yi də,

<Tà Nwì à duk fa Tà àm də, <<Cum fɛɛɲ bo ma mà'a mù,

tètè mu nə gu bùu sè wo bèɲgè wu, wo ye sə mvè'kùu wù.>> >

³⁷ Devid nə to nà' də Tà, ye də aco yi ye bwi bohòDevid anə mwe yè'sə vale?>> Bùu sè wo à ye fo' manɲəɲgèɲ sə à yuk yusè Jisòs à cèp sə bə kwəkwa.

³⁸ Mvè'nè yi à sə yə'rə yà'wèɲ, yi duk də, <<Jəɲ ɲkərə bə ɲgàa yə'rè lùk sè wo dzəmgè ɲgògì dzòoɲ bə cèək sè sèsap ya bwìɲ cepsə wo mu ntɛɛɲ. ³⁹ Wo dzəm dzòok bùu sè ghaɲ mɛmvwe' ndap pìriyà, nə kə cum megu mvwe' sè ya bwìɲ wəp wo co bùu sè ghaɲ mvwe' dinà.
⁴⁰ Wo lim zəgè bàa yepmfə wèɲ, nə sə gu bupsə ndap awo, nə sə gu basə pìriyàa sè sèsap ɲgwàɲ. ɲgə' nè ɲjàwo nə kə yam gha' pwe'fo' yi njo bum yè'sə.>>

Fəfa ɲwà ɲgwemfə Nəmòk

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Jisòs à lò, nə kə cum, nə sə kùk ja'a mɛmvè'nè wo sə fa fəfa mu nda'à Nwì. ɲgàa ghàk wèɲ à sə kə gèsə mbàm sənə ɲkùp nè wo à tes nə ɲkùɲntɛɲ. ⁴² Fana ɲwà ɲgwemfə nəmòk və, nə kə mak gesə ye ca mànini ba. Wu benə-a yà' ba lòoɲ, yà' ye co penə nè mò'fis.

⁴³ Wo à mèsə, Jisòs to benə bwe ye mvwe' mò'fis, nə tsok wo duk də, <<Mù sə tsè' fa wèɲ nè zìnə də, ɲwà ɲgwemfə nè'e gèsə mbàm sənə

ɲkùp nə, nə ghak bùu mok sè wo fa pwe'. ⁴⁴ Busè bùu mok yà'a fa mbàam awo, nə tse' mali ghàak mok ɲkùuɲntèn, nə ye də ɲwà ènə cu bə jìɲ, nə fa wes mumbàm zɔ ye pwe'.>>

13

Jisòs Tsè' Bum Sè Yà'a Nè Ye Nga Yi Kəp NgòVèə

(Mat. 24:1-28; Luk 21:5-24)

¹ Jisòs bə ɲgàa fàak ye wèɲ à sə tesə tsə mɔ ndap Nwì nè ghaɲ nə ve'ε ntèn, fana, ɲgà fàk ye mòk bùuɲ kək ndap nə, nə duk də, <<Yebe mɔ-e, cicà, kək ja'a yòo ma nsàap liis mok ndzənə mbàandap Nwì nè ghaɲ nə mvè'nè yà' bòo-è.>> ² Jisòs duk fa nà' də, <<Wù yə ndap sè ghaɲ yè'e à? Lis nè mò'fis nə kà mənə mok fa'nə naàɲ mam. Wo nə kɔəmsə wes yà' pwe'.>>

³ Mvèk à cà jo fana Jisòs lo kə cum mənə nda nè wo togè nà' də nda Olip, nə sə kək gesə lo ndap Nwì nè ghaɲ nə ndzə Jòrosalèm ma nja ve'ε. Fana Pità, Jem, Jon bə Andrù wèɲ à vè woòwo, nə kə tseɲ yi fo'. ⁴ Wo duk fa yi də, nà'a tsok fa wo ghà nè bum yè'sə nə ye nə. <<Nə tsok fa-a ves yusè yà'a nə niɲ tsok də mvèk nè bum yè'sə nə ye sə kùrə laɲ sə.>> ⁵ Jisòs duk wo də, <<Wèeɲ jəɲ ɲkərè ya ɲwè nəmòok kà wèɲ bərə. ⁶ Bwìiɲ nə və ɲkùuɲ sè wo nə sə ci' mvwès də, wo ɲkum ɲgà gèm bwìɲ nè bwìɲ sə kək də yi nə və nə. Wo nə borə bwìɲ ɲkùuɲntèn. ⁷ Nga wèɲ yuk-a dzè' mvwe' jəjo, nə yuk dzè' mvwe' səsap, wèɲ kà wəp, bùusè yè'sə nə ye tsoɲ ve'nə. Yà'a ye ve'nə, kà yà'sə də nze nə mè yà'sə laɲ sè' ntòye. ⁸ ɲkuɲ nzeɲgòn nə sə me, bòp lak nə lɔ bə bòp lak mok. ɲkum mòk lɔ bə ɲkum mòk sè'. Nze nə nə sə tsoho ke'ca fa' bə fa'. Njèe nə ko ke'ca sè' nèbɔp. Yè'sə pwe'fo' mègù ntòco ɲwàɲwèe ghà to ko'gè mwe ntòghàa yè'e.

⁹ <<Wèɲ tse' ɲgòjə ɲkərè sè' bùusè mvèk ànə ye fana wo nə ko lo wèɲ mɔ kənsurù, nə ləp wèɲ mvwe' ndap pìriyà wèɲ. Fana wèeɲ nə kə təəɲ kù mantombii ɲkwàha bùu gomè nə ye ɲkum wèɲ bùu mɔ. Anə ye ve'nə ya ɲga wèeɲ tse' mandzè nè ɲgòtsè' fa wo ncèp nè njàm nə. ¹⁰ Lak sè sə nzeɲgòn anə lòoɲ nə yuk to tsooɲ ntòntirè nè bəboɲ nə ɲkuɲ nze nə me. ¹¹ A ye ɲga wo ko lòwèɲ mvwe' nzak, fana wèɲ kà də wèeɲ jik də mɔ nə kə cep yè'sə yà duk. Mvèk nə kùrə, wù cèp yusè yà' vè kə cùhù wù ghà ànə. Busè yusè wu nə cep sə ka yòyeɲ. Yà'a nə və bohòYòɲsè nè Rəreɲ nə. ¹² Bwìiɲ nə fa bwema awo də wo zə yà' mvèk ànə sè'. Tè' awo nə gɔ bwe awo sè' ve'nə. Bwe nə sə lap mandzè ɲgòzə tè' awo sè'. ¹³ Bwìɲ pwe'fo' nə beɲ wèɲ njo liɲ àm. Megu də ɲwè nè yi təəɲ-a gugɔɲ tètè, nə kə ləsə, fana yi nə tse' lùɲ.

¹⁴ <<Fana wèeɲ nə ye bɔp nè nà'a bə jòn, ɲga nà' ni lòmvwe' sè ànə ye co nà' kà fo' gè.* (Nwè nè yi sə ta, yi rɛeɲ bə zeɲ.) Fana bùu sè wo cu mvwe' nzeɲgòn Jùdiyà wèɲ caɲ kok lo mɔ ndahà. ¹⁵ Nwè nè yi sə cu yòɲsə mɔ ndundap, kà mvèk ɲgòni mɔ nda' à yi ɲgòte' jə yumok mbwa ɲkuɲ nə caɲ tse'. ¹⁶ Nwè nè yi mənə nzum fàak nə kà maɲkwèɲ də yi kə jə cək fohòlò. ¹⁷ Ho'm, megu də anə ye ɲgə' wùriɲ bohòbàa sè bə zum, nə ye sè wo sə fa bwe sè lə mbwi bə nùumbu yà'sə. ¹⁸ Wèeɲ ləɲ Nwì də bum yè'sə kà mvèk mbùɲ nè bə mbuəp ye, ¹⁹ bùusè ɲgə' nè nà'a nə ye mvèk ànə nə bɔp ve'ε nsàp nè nzeɲgòn à yè yèe, à ka ve'nə ye yuk, nə kə dzeɲ nè ɲga'a nè'e, nə ye sè' də yumok nə kà ve'nə mok sè' kə ye yuk. ²⁰ Tà Nwì a ka-a nùumbu yà'sə ləm ci' fəsə də bwère ɲwè nè mò'fis kà bwehè cu lok. Megu də yi nə ci' fəsə yà' ləm bùu tu bùu ye sè yi a swè' nòɲsə wo sə.

* 13:14 13:14 Taɲ Danà 9:27

21 <<A ye-a nga ɲwè nəmòk duk-a wu dè, <Yeè, ɲkum ɲà gèm bwiiɲ nè> kè dè <yi fə nà'> à lɛ', kà dè wu dzəm swi dɛ'. 22 Bwiiɲ nè sɛ borə kɛ' dè wo Krest, nè sɛ duk dè wo ɲgà tsòhòbum Nwì. Wo nè sɛ gu nsàap bum maɲgəɲgèeɲ mok dè co wo borə bùu sè Nwì à cok fis nòɲsə sɛ bə zɛɲ ɲga wo tse'-a mandzè nè na. 23 Jəɲ ɲkərə, bùusè mù tsè' nòɲsə wɛɲ bum yè'sə ɲga cu ntòcu.

Bum Sè Yà'a Nè Nɲtsè'

Vèvè Nè Jisos Krest

(Mat. 24:29-35; Luk 21:25-33)

24 <<Nùumbu sè yà'a nè sɛ vɛ ɲga ɲgɔ' nè bɔp nè a càa fana nùum nè kɛɲ ndzəm. ɲwɛ nè kà sa. 25 ɲkəɲkàaɲ nè gbùhu tsooɲ mɔbu, nsàap ɲàaɲ mok wɛɲ sè mɔbu pwe' nè tsoho. 26 Fana mùu mo ɲwè mù nè tesə vɛ ndzənə mbàk bə ɲàaɲ sè ghaɲ, nè sɛ fom rɛɲ boɲsə nèbɔp. 27 Mɛ nè tumsə gesə masinjàa Nwì mvwe' ɲkùup nzeɲgòɲ sè kwè sɛ pwe', ɲgòjə benə vè bù àm mvwe' mò'fis. Wo nè lo mvwe' sè nzeɲgòɲ nè yèto nè ye mvwe' sè nà' kè lèsə.

28 <<Mù dzəm dè wèeɲ yə'rə jəɲ ɲkərə bohòtu fik nà'a. Wù yə ghà nè nà' yè ɲgòfom, nè sɛ top, fana wù riɲ dè mvək mbàɲ kɔəp laɲ. 29 Yà' mègù sè' vɛ'nə dè wu ye-a bum yè'sə vɛ'nə, fana wù riɲ dè mo ɲwè kɔəp ɲgòvè laɲ, yi megu mok ɲgu ncù. 30 Mɛ tsè' wɛɲ zìnə dè bùu sè wo cu ɲga'a yè'e wèeɲ nè kà ntòkpɔ wes ɲga bum yè'sə yà' fà' laɲ. 31 Ntòbu bə nzeɲgòoɲ nè ca gesə lo fo', ncèp àm kà ye cà yuk.

ɲwè Ka Nùumbu Nè

Kè Mvək Nè Riɲ

(Mat. 24:36-44; Luk 21:34-36)

32 <<ɲwè nəmòk ka mvək nè kè nùumbu nè bum yè'sə nè ye riɲ. Masinjà Nwì bə mo Nwì pwe' ka riɲ, mègù tè' yiìyi nè yi riì. 33 Jəɲ ɲkərə, nè so bəboɲ, bùusè wù ka mvək nè yà'a nè ye nè riɲ. 34 Anə ye co mɔmvè'nè ɲwè nəmòok mè'rəgè ndap ye, nè lo gi, nè me'rə fa bum

pwe' bohòbù ɲgàa fàak ye, nè tsok fa ndàaɲwè pwe' yusè nà'a nè sɛ gu. Fana yi tsok fa ɲgà kùk ncù dè, nà'a sɛ so bəboɲ. 35 Sò-a, njo nè wèɲ ka ghà nè tà ɲgà ndap nè nè və riɲ. Aco yi vè nè nconùm, kè nè ntəntəmtsok, kè ɲga tsok sɛ kɔəp ɲgòrɛɲ, kè ɲga nùm sɛ rɛɲ ko'. 36 Bwèrɛ yi vəm tesə və-a vak, fana yi tseɲ wu ɲga wù sɛ dzəmlo. 37 Sòo. Yusè mù cèp bohòwèɲ, a sè' yusè mù cèp bohòndàaɲwè pwe'.>>

14

Wo To Làm Mɛ Tuhù Jisòs

(Mat. 26:1-16; Luk 22:1-6; Jon 11:45-53)

1 A bwehe mègù nùumbu ba ya ɲga ɲkà'a Pasobàa dzeɲ. Mvək ànə dzèɲgèə, wo sɛ zɔ megu bred sè wo ka yiis nja gesə. Fana ɲgàa fa satikà' bə bù ɲgàa yə'rè lùk wèɲ sɛ lap mandzè dè wo borə ko Jisòs, nè kə zə yi. 2 Wo duk fe'lə sè' bə tu awo dè, <<Kaco vesùwèɲ ko yi nùumbu satikà' ye, bùusè bwiiɲ nè gham vesùwèɲ ɲga'a.>>

Wo Yok Fa Jisòs Kù

Bə Làmindà Mvwe' Lak Betani
(Mat. 26:6-13; Jon 12:1-8)

3 A ye sè' ghà nà'nə mvwe' lak Betani, fana Jisòs sɛ zɔ zɔzɔ mù nda'à Saimù nè yi ànə ye to ɲgà kuturu nà'a. Fana ɲwà nəmòk jəɲ vè ndo mve' làmindà sè yà' gu nteɲ cèbùə, nè vok cùu ndo nè, nè sɛ kɛ' tsoɲ fa Jisòs mù tuhù yi. 4 Bùu mok jòk, nè sɛ ɲwərə kɛ'ca dè, <<Wo gu bɔpsə làmindà sè vɛ'nə bùu yà lɛ? 5 Anə boɲ co wo seɲ yà' lɛ ncùhù tɛ', nè gap fa ɲgàa jìɲ wèɲ mbàam sɛ, nè noɲsə ɲgògù bɔpsə yà' vɛ'nə.>> Wo kùk tɔsə ɲwà nè, nè jwa yi. 6 Jisòs duk bwi ye dè, <<Wèeɲ me'rə ɲwà nè, nè kà yi ɲgɔ' fa. Yi gu fa mù yusè yà' bòvɛ'ɛ maɲgəɲgèɲ. 7 Wèeɲ nè sɛ ye maligèɲ ɲgàa jìɲ fo' co wèɲ tesə wo ghà yà lòoɲ. Mɛ nè kà yàm vesùwèɲ cu malì. 8 ɲwà ènə gu yà'sə sè' mvək ɲàaɲ ye, ɲgòyok

fùhù nònşə ni' àm mvè'nè wo nè tuuŋ nà'. ⁹ Mù tsok fa weŋ ncèp nè nà'a ŋkèm duk dè, mvwe' sè fòpwe' sè wo nè tsoho Ntirè nè Bèboŋ nè sənə nzenğòn nè fana yusè yi gù yè'sə wo nè sè tsərə maligè yi bùu zeŋ.>>

¹⁰ Fana mòk mütsetsə'rè ngàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sè nè liŋ yee Judàs Iskarəyà nà'a à tesè lònğòkè sèn Jisòs bohòngàa fa satikà' wèn. ¹¹ Wo à kwa ngòyuk yusè Judàs ànə tsok wo sè nè bup, nè kak yi dè wo nè fa yi mbàm. Fana Judàs ye nga'a ngòláp mandzè nè ngòsèn Jisòs nè.

Nkà'a Pasobà

(*Mat. 26:17-25; Luk 22:7-13, 21-23; Jon 13:21-30*)

¹² A kè dzèn numbu nè wo à yèto ŋkàk nè wo nè zù bred sè wo ka yis nja gesə, yè'sə numbu nè wo à sè sèhə nsùŋgaŋ ŋkàk pasobà sè'. Fana ngàa fàak Jisòs kə fek yi dè, yi nè dzəm ngòzù ŋkàk nè ye ma fòlè, ya nga wo lo kə fùhù tsə'rə mvwe' sè. ¹³ Jisòs cok fis ngàa fàak ye ba, nè tsok fa wo dè, wo lo sè ntòlak. Wo ye ŋwəmbam nəmòk nga yi bək kùuŋ ndzəp, wo yuŋ lo nà'. ¹⁴ Mvwe' ndap nè yi kè ni mbwa pwe', wo fek ngà ndap nè dè, Cicà duk dè wo fek nà' dè, rum ndap nè yi bə ngàa fàak yee nè zù ŋkàk pasobà mbwa fòlè? ¹⁵ Fana yi nè niŋ fa wo rum mòk nè ghaŋ ma mù tuhù, nè bèboŋ, nè bum mbwa pwe'. Wo fùhù tsə'rə nà'. ¹⁶ Ngàa fàak ye sè à lòo, nè kə tseŋ bum pwe' mùm vè'nè Jisòs ànə duk sè. Wo fùhù zuzù pasobà sè fo'. ¹⁷ Nùm à co, yi vè fo' bə bwe ye sè hum-ncòp-ba sè lòoŋ.

¹⁸ Mvəsè wo à zù zuzù, fana Jisòs duk dè, <<Mù sè tsè' weŋ dè, ŋwè nè mò'fis mütsetsə'rè wèn fəeŋ nè seŋ mù, a mòk nè yi sè zù be'lə vèsə.>> ¹⁹ Bwe ye sè à yè ngòkoksə manziŋ, nè sè dühù fa yi mò'fis mò'fis duk dè, <<Anə kà wu lè mù sèn.>> ²⁰ Jisòs duk fa wo dè, <<A

mòk mütsetsə'rè wèn sè hum-ncòp-ba yè'sə, a yi nè yi sè fa kùrə tsè lòbo sənə ngàp vesi nà'a. ²¹ Mù mo ŋwè, mù nè kpù lo mvè'nè wo à còm nònşə ndzənə ŋwàk Nwì sè. Fana ngə' nè bup cu bohòŋwè nè yi sèn mù ànə. Anə boŋ ghak bohòŋwè ànə co wo kà yi dzə lok.>>

Zuzù Nè Nà' A Lèsə Mbwè: Losopà

(*Mat. 26:26-29; Luk 22:14-23; 1 Korè 11:23-26*)

²² Mvè'nè wo à sè zù fana Jisòs jəŋ bred, nè kwasə Nwì, nè bə'rə fa bwe ye sè. Yi duk dè, <<Wèeŋ jəŋ, nè zù. Nè'e ngùpni' àm.>> ²³ Yi à jə ngàp, nè kwasə Nwì, nè fa wo. Wo no sənə ngàp nè mò'fis wo pwe'. ²⁴ Yi duk dè, <<Yè'e nduəm am sè yà' fè'e bùu bwìŋ ŋkùuŋ, a zeŋ sè yà' kì ŋge' ndzənə rùk njàm. ²⁵ Mù sè tsè' weŋ dè, mù nè kà rùk nè'e vesùwèn mok no fe'lə tè kə dzeŋ numbu nè mù nè kè no nà' mok nsàp nè fi mvwe' gaŋ Nwì.>> ²⁶ Wo à yəm ŋkì, nè tesè lo mvwe' nda Olip.

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeŋ Yi

(*Mat. 26:30-35; Luk 22:31-34; Jon 13:36-38*)

²⁷ A kè dzèn fo', Jisòs tsok fa bwe ye sè wèn duk dè, <<Wèeŋ nè caŋ me'rə mù mùmù. Mù rì vè'nə bùusè Nwàk Nwì sè duk sè' vè'nə dè, <Mù Nwì, mù nè ləp ganakù' nè, fana nsùŋgaŋ sè nè caŋ sam.> ²⁸ Anə ye sè' dè ghà nè mù nè lokok mvwe' kpù, fana mù nè lo mantombii wèn mvwe' nzenğòn Galili.>> ²⁹ Pità cep fəsə fa yi dè, <<A ye-a nga bwìŋ pwe' ca mè'rə-a wu sè ca, mù nè kà wu yàam ca mè'rè.>> ³⁰ Jisòs duk fa Pità dè, <<Mù tsok wu ŋkèm ncèp dè, ŋkuŋ mvəp sè to bə ndzəm nè ntinə nè'e kè' ba, nga wù duk dè wù ka mù riŋ kè' te'.>> ³¹ Pità cep fe'lə bə ñàŋ dè, <<À mègù-a sè ngòkpù vesù, kaco mù beŋ wu yeŋ.>> Bwe ye mok sè duk sè' vè'nə pwe'fo'.

Jisòs Sə Gù Piriya Gèsemani

(*Mat. 26:36-46; Luk 22:39-46*)

32 Wo à kè dzèṅ mvwe' sèmok sè wo togè fo' dè Gèsemani, fana Jisòs duk fa ngàa fàak ye wèṅ sè duk dè, <<Wèṅ cum fèṅ ya mɔ kə gɔ pìriyà.>> 33 Yi jəṅ bwɪṅ tɛ', Pità, Jem nə ye Jon dè wo yuṅ yi. Tsətsə̀rè nè bɔp yèto ngòvè bohòyi, yi kà kwəkwa mok tse' lok, 34 fana yi duk fa yà'wèṅ dè, <<Tsətsə̀rè nè bə manziṅ sè ntɔ̀ mɔ nè bɔp co mɔ coho gbɔ kpɔ. Wèṅ cum fən, nə sè so, nə kà lo dzəm.>> 35 Yi soon lo mantombi, nə gbɔ sè nze, nə sè ləṅ pìriyà duk dè, mandzə mok ye-a yo, yi kà ngə' nsàp nà'nə yə. 36 Yi ləṅ dè, <<Pàpa tɛ' àm, yumok kà wu gha'gè. Jəṅ gesə ngàp ngə' nè mɔ tuhù mɔ nè'e fo'. Mɔ duk-a sè vɛ'nə, wù gɔ lɛ mɔmvə'nə wù dzəm wù, kà mɔmvə'nə mɔ dzəm mɔ gù.>> 37 Anə geṅ, yi lo, nə kə tseṅ bwe ye sè yi ànə jəṅ tɛ' sè nga wo sè dzəm lo. Yi yəmsə wo, nə duk fa Pità dè, <<Wù sè dzəm lo à, Saimù? Kaco wù cum nca mvək mwejo yeṅ à?>> 38 Yi duk fe'lə fa yà'wèṅ dè, <<Wèṅ so, nə sè gɔ pìriyà sè' ya məmumsə̀ kà wèṅ gha'. Ntɔ̀m yo, megu dè nàṅ ka yeṅ.>> 39 Yi lo, nə sè kə gɔ mali pìriyà sèmok, nə sè cep megu sè' yusè yi anə cep mantombi sè. 40 Anə geṅ yi bwi foḥo və fe'lə, nə kə tseṅ yà' nga yà' sè dzəm fe'lə sè lo sè. Wo kà yusè co wo cep tse', bɔ̀usè lo ànə sè ko zəm tse' wo lis vɛ'ɛ nsàp nè bə jòn. 41 Yi ànə bwi və nè kè' tɛ', fana yi duk fa wo dè, <<Wèṅ sè nòṅ yòṅsə mali yu awèṅ fo' à? Yà' kùrə laṅ, mvək nə kə dzèṅ laṅ, wo sèṅ fa mɔ̀ mo ṅwè bohòṅgàa gù bɔp wèṅ. 42 Wèṅ lokok a lo, yeè, ṅwè nè yi sèṅ mɔ̀ nè nè'.>>

Wo Ko Jisòs

(Mat. 26:47-56; Luk 22:47-53; Jon 18:2-12)

43 A ye nga Jisòs sè cèp mali ntòfo', fana Judàs nè yi mo fàk ye mòk tesə və bə bɔ̀ sèmok nga wo rìp fèk, nə tse' ntòk. Anə tumsə wo ngàa fa satikà' sè ghaṅ bə ngàa yə'rè lùk, nə

ye bɔ̀ sè mantombi. 44 Nga Judàs ànə tsok nəm wo dè wo yə-a nga yi kè cepsə ṅwè nəmòk bəbɔṅ co ṅge' àlɛ, wo rìṅ dè nà'a yi nè. Wo ko lo yi, nə kotse' lo yi cùk. 45 Mvə'nə Judàs ànə wesə və ntèṅ, yi ye gesə Jisòs, nə lo kə cepsə nà' co ṅge', nə dè, <<Cicà.>> 46 Fana wo kə kotse' Jisòs cùk. 47 ṅwè nəmòk nè yi à ye fo' à sè cok fis fèk ye, nə gbɛ' tiṅ mak ntu'u mo ṅkwèṅ ṅkum ngà fa satikà' mòk sè nze. 48 Jisòs cèp ye duk dè, <<Wèṅ tesə co wèṅ sè lo mvwe' bɛ' ngà yè bə fèk nə ye ntòk yè'e ṅgòko mɔ̀ à? 49 Vesùwèṅ yiskokgè mɔ̀mvwe' ndap Nwì nè ghaṅ nə səsə, mɔ̀ sè yə'rə bwɪṅ, wèṅ kà mɔ̀ ko. Yè'e ṅgògù dè yusè ṅwàk Nwì à cèep ye vɛ'nə.>> 50 Yà'a nga'a mvək nè ngàa fàak ye sè wèṅ à mè'rə yi, nə caṅ lo wes pwe'. 51 Mɔ̀ wà'nzùm nəmòk à sè yù Jisòs wèṅ maṅkwèṅ nga yi lim tse' mègù làba' ye. Wo dè wo ko yi ye sè' korə. 52 Mvə'nə wo à ko làba' nə, yi swè'ɛ tesə ye sè, nə caṅ lo nswè'mbwè.

Wo Sak Jisòs Mɔ̀ Kaṅsurù

(Mat. 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Jon 18:13-14, 19-24)

53 Wo à jə̀ lə̀Jisòs mvwe' ndap ṅkum ngàa fa satikà' nga ngàa fa satikà'a sè ghaṅ pwe' bə bɔ̀ sè mantombi nə ye ngàa yə'rè lùk wèṅ à kè benə fo'. 54 Anə ye nga Pità sè yù və maṅkwèṅ mwe səsap, nə kə ni sè' mɔ̀ ntòmbiṅ ṅkum ngà fa satikà' nè. Yi à kè cu fo', nə sè yuk mis bə bɔ̀ sè wo à sè kùk ndap Nwì wèṅ.

55 Ngàa fa satikà' sè ghaṅ bə ngàa kaṅsurù sè pwe' à sè ləp yumok co wo ko Jisòs bə zèṅ ya wo zə yi. Fana wo kà yumok yə. 56 Bwɪṅ à yè ṅgòci' fa Jisòs mvwès, wo pwe' cep cù zəzok. 57 Mok lokok, nə ci' fa yi mvwès duk dè, 58 <<Vès à yuk nga yi sè duk dɛɛ, yi nə kuəmsə mak ndap Nwì, nè bwɪṅ à ci nè'e, a ca nùumbu tɛ', yi ci mok fo' sè' nè bwɪṅ ka nà' mok bə bo ci.>> 59 Wo à cèp-a

sè ve'nə, yusè wo sə cèp sə ka mvwe' mò'fis ye.

⁶⁰ Nkum ngà fa satikà' nə à lòkok təəŋ mʉtsè kè mantombi wo pwe', nə fek Jisòs də, <<Wù ka yumok ngòcèp tse' à? Bùu yè'e sə duk də wù a duk da ε?>> ⁶¹ Jisòs cum megu dədok. Yi fek fe'lə Jisòs sèmok duk də, <<Wu nkum ngà gè m bwìŋ nə ye mo Nwì nè vès sə kùksə yi nə àlε?>> ⁶² Jisòs à dzəm də, <<N, a mù. Wèeŋ nə ye mùu mo n̄wè nga mù cu bo mamà'a Nwì nè yi tse' n̄aŋ nə, nə ye fe'lə mù nga mù sə tsə mubu ndzənə mbàk.>> ⁶³ Yi ànə duk wes ve'nə, fana nkum nə jok, nə soŋ sarə cək nè mù ni'ì yi, nə duk də, <<Njo nè a lap yis fe'lə n̄wè nəmòk ngòkè rɛŋsə fe'lə yumok ka mok ye. ⁶⁴ Wèŋ yuk nsàp nè yi bupsə liŋ Nwì sə laŋ. Wèŋ duk yàwèŋ də yà?>> Wo pwe' kiŋ cù də wo zə megu yi zəə. ⁶⁵ Mok yèto ngòte Jisòs bə nte, nə ləp yi nga wo lok tse' yi lis, nə sə fek yi duk də, yi riŋ-a n̄wè nè nà' ləp yi nə. Ngàa fàk sə wo à sə fàk bohònkum ngàa fa satikà' à sə ləp yi sè'.

Pità Bèŋ Jisòs

(Mat. 26:69-75; Luk 22:56-62; Jon 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ A ye nga Pità à cu mali ntòmve' ntombi nə, fana m̄n̄wà nəmòk nè yi fàkgè bohònkum ngà fa satikà' nə à vè fo' ⁶⁷ nga Pità sə yuk mis. Yi kùk ja'a nà' jwan, nə duk də, <<Wu yegə sə' wèŋ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nə.>> ⁶⁸ Pità bəŋ də, <<Mù ka yusè wù sə cèp yà'sə riŋ. Yà' sə ka fə ntu'ù mù sè' rɛɛŋ.>> Yi tesə tsooŋ lo mvwe' ncùu n̄ka' ntèŋ, [fana mvəp to]. ⁶⁹ M̄n̄wà nə kə ye yi, nə sə tsoho mali fa bùu sè wo tərə fo' də Pità gù tsə gù mòk. ⁷⁰ Yi à bèŋ sèmok. A sàp ko' jo bùu sè wo à tərə fo' sə à duk fa yi də, <<Kaco wù bəŋ də wù ka wenə wèŋ ye yeŋ, bùusè vès rì də wu n̄wə Galili.>> ⁷¹ Yà' à bàa Pità yak ni' ye, nə kəŋ mok Nwì də, <<Nwì riŋ yi, mù ka n̄wè nè wèŋ sə duk nà'nə

riŋ lok kè' mò'fis.>> ⁷² Ntomvəp to sèmok. Fana Pità tsərə mvè'nə Jisòs anə duk yi də, <<Mvəp nə to kè' ba nga wu bəŋ mù kè' tɛ' də wù ka mù riŋ.>> Fana yi vehe wan nèbup.

15

Jisòs Tə Mantombi Palè

(Mat. 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Jon 18:28-38)

¹ Ngàa fa satikà' wèŋ bə bùu sè mantombi nə ye bù ngàa yè'rè lùk nə ye fe'lə bùu sè wo sakgə kan̄surù wèŋ pwe' à yàaŋ kùrə nè zəzòŋ, nə cèp tes mvwe' mò'fis mvəsə wo nə gu bohòJisòs. Fana wo kiŋ Jisòs, nə jəŋ lo yi kə fa bohògovənòPalè. ² Palè à fek yi də, <<Wu nkum bùu Jus wèŋ wu à?>> Jisòs duk fa nà' də, <<Wù duk yà'a mvè'nə.>> ³ Ngàa fa satikà' sə ye ngòlāp Jisòs bə nzak cèbùə. ⁴ Palè duk fe'lə də, <<Wù sə kà cèp à, yuk a yòo bum sə wo sə cèp bə liŋ yo pwe' è?>> ⁵ Jisòs à cu mègù dədok. Yà' à ghak Palè mù tuhù.

Jisòs Ngà Kp̄

(Mat. 27:15-26; Luk 23:13-25; Jon 18:38-19:16)

⁶ A yegə lèlùm mvək n̄kà'a Pa-sobà, fana Palè fis me'rəgè ngà ndapndzəm mò'fis nè bwìŋ dzəm də yi me'rə nà'. ⁷ Mvək nà'nə à ye nga n̄wè nəmòk nè wo togè yi də Bàrabà à ye mù ndapndzəmè bə bùu sèmok sè wo à lùlù bə bùu gomè, nə zə bwìŋ. ⁸ Bwìŋ à vè, nə sə fek Palè də nà'a fis me'rə ngà ndapndzəm mòk mvəsə yi gùgè lèlùm sə. ⁹ Fana Palè fek wo də, <<Wèŋ dzəm də mù me'rə fa wèŋ Jisòs nkum bùu Jus à?>> ¹⁰ Yi fek ve'nə bùusè yi à rì sə ntu'ù yi də ngàa fa satikà' wèŋ ko Jisòs yè'sə nga wo à sə ko' mègù ndù. ¹¹ Ngàa fa satikà' sə à yuk ve'nə, fana wo fimsə mis duk də bùu sè duk Palè fis me'rə fa wo lɛ Bàrabà. ¹² Palè fek fe'lə bùu sè də, <<Wèŋ dzəm də mù gu bə n̄wè nè wèŋ sə to yi də nkum bùu Jus nà'a ye va?>> ¹³ Wo kè' fis bə ngùŋ

də, <<Tɛ'lə yi mu ntəəŋ.>> ¹⁴ Palè fek fe'lə wo də, <<Bùu yà? Nwè ènə gù bupsə yà?>> Kàyà', wo fuŋ ghaha fuŋ də, <<Tɛ'lə mègù yi mu ntəəŋ.>> ¹⁵ Yi à dzəm ngògù ya bùu sə kwa. Fana yi me'rə Bàrabà, nə ləp Jisòs bə ŋkwès, nə fa wo də wo kə tɛ'lə nà' mu ntəəŋ anə.

*Sojà Wèŋ Sə Ywì'lə Jisòs
(Mat. 27:27-31; Jon 19:2-3)*

¹⁶ Sojàa sə wèŋ jəŋ lo Jisòs munə ntòmbi ntò' Palè nə, nə to benə sojàa mok sə fo' lònə. ¹⁷ Wo nisə fa yi nsàp cək nəmòk səsap bə ncòm bəbən, nə lim ndik nəmòk nè bə njàk, nə ta fa yi mu tuhù co tà m ŋkum. ¹⁸ Wo ye nga'a ngòcəpsə kɛ' yi co ŋkum, nə sə cep də, <<Nğèè ŋkum bùu Jus.>> ¹⁹ Wo ləp yi bə ntatə mu tuhù, tɛ'lə fa yi nte mu ni'lì, nə sə təəŋ mantombii yi bə tumfərə də wo sə kùksə yi. ²⁰ Wo ànə ywì'lə kərə yi fana wo fweŋ fis ma səsap cək nè wo anə ni fa yi nə, nə ni fəsə fa yi cəək ye sə səmok, nə jəŋ fis lo yi ngòkə tɛ'lə yi mu ntəəŋ. ²¹ A kə dzəŋ mandzə, wo kərə bə ngà' nəmòk nè liŋ yee Saimù nga yi sə vè ye mvwe' lak sə vèə. Fana wo tap ko yi bə nàŋ də nà'a bək ntəəŋ Jisòs sə. A ye Saimù nè mvwe' lak Sirinì, tɛ'ɛ Alèsandà bə Rufù.

*Wo Tɛ'lə Jisòs Mə Ntəəŋ
(Mat. 27:32-44; Luk 23:26-43; Jon 19:17-27)*

²² Wo jəŋ lo Jisòs mvwe' sə wo togè fo' də Gòrigotà (a yà'a də nzùè tu bwìŋ). ²³ Wo lap mandzə də wo fa yi rùk sè wo tòrə yà' bə nsàp ncèp nəmòk sè wo togè yà' də meè. ²⁴ Yà'a nga'a mok mvèk nè wo à tɛ'lə yi mu ntəəŋ anə, fana wo jəŋ cəək ye, nə sə təm gəpsə yà' bə bèn. ²⁵ Wo à tɛ'lə yi nga a co nùm bəŋ. ²⁶ Wo à còm naaŋ njo kpə ye də, Nkum Bùu Jus. ²⁷ Wo à tɛ'lə yi nùmbu anə bə ngàa yèə mok bwìŋ ba. Mòk mazə, mòk maŋkwìp. [²⁸ Yè'sə à gù ncèp nəmòk nè nà' à

ye ndzənə ŋwàk Nwì ngòkə ye zìnə də,

<<Wo à be'lə yi bə bù ngàa gù bup wèŋ.>>]

²⁹ Bùu sè wo à sə cà fo' wèŋ à sə yà'rə yi, nə sə mək tu awo duk də, <<Nħì, a bəbən, nà'a wù nè wù à duk də aco wù kəəmsə mak ndap Nwì, nə ci wes fe'lə nà' munə nùumbu tɛ' nə. ³⁰ Suhu tsoŋ na mu ntəəŋ fa' nə, nə tɛsə-a ni' yòè.>>

³¹ Ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə ngàa yə'rè lùk wèŋ à sə ywì'lə yi sè'. Wo sə dūhə kɛ' ca də, <<Yi tɛsə rì bònə sə mègù bùu mok wèŋ, nə kà ni' nè nje tɛsə rì. ³² Yi dukgə də yi Ngà gè m bwìŋ nè Nwì à duk də yi nə tum vesə nə, də yi ŋkum bùu Izùrə. A ye-a vɛ'nə, wù suhu tsoŋ mu ntəəŋ ya vèes ye, nə dzəm bohòwù.>> Bùu sè wo à tɛ'lə be'lə yi bə yà'wèŋ sə, wo à yàk yi sè'.

*Jisòs Kpə
(Mat. 27:45-56; Luk 23:44-49; Jon 19:28-30)*

³³ Anə ye nga nùum mok maràŋ kaŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòn nə pwe' tètè kə dzəŋ co nùm səm.

³⁴ A kə dzəŋ nùm səm, Jisòs waŋ fis bə ŋgì nè ghaŋ də, <<Eloi, Eloi, làma sabatàni?>> A yà'a duk də, <<Nwì à m, Nwì à m, wù swì mà' mu bùu yà?>> ³⁵ Bùu mok sè wo à ye fo' à yuk, nə duk də, <<Wèəŋ yu'rə àwèŋ mvəsə yi sə to Alajà.>>

³⁶ Nwè nəmòk nè yi à ye sè' fo' caŋ kə tsəp gesə yumok co kùsa vɛ'ɛ sənə rùuk sè cəcək, nə kə tse' gesə lo mu cùhù Jisòs bə ntatə. Yi duk də, <<Wèəŋ yuk, a ja'a na kèè Alajàa nə kə jəŋ tsoŋ yi mu ntəəŋ fa'nə àlɛ'.>> ³⁷ Jisòs waŋ fe'lə bə nàŋ səmok, fana yòŋsə ye me.

³⁸ Ghà nè yi ànə kpə à ye fana cək nè nà' à sə gəpsə rum ndap mòk məm mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə à sàha jəŋ mu tuhù wàrr, kə dzəŋ sə mbwè. ³⁹ Nkum sojà nè yi à təəŋ fo' mantombii Jisòs à yə mvəsə nà' wa nə kpə, fana yi duk də, <<Kɛ', ŋwè

ènə nə ye mo Nwì nè zìnə.>> ⁴⁰ Bàa sëmok à tɔ fo' mvwe' səsap, nə sə ja'a. A ye mok fo' Mèri Màdàlinà, Sàlomì bə Mèri ma Jem nè mwenke' bə Josìs. ⁴¹ Bàa yè'sə à yèto ngòyù jə Jisòs mvwe' nzenğòŋ Galìli, nə sə tɛsə nà'. Bàa sëmok à ye fo' sè' ŋkùuŋntèn sè wo à vè Jòrosalèm bə yà'wèŋ.

Wo Tuuŋ Jisòs

(*Mat. 27:57-61; Luk 23:50-56; Jon 19:38-42*)

⁴² Nconùm nùmbu nè wo à sɔ fùhɔ dzè à kè dzèen, ⁴³ fana Jòsep nè mvwe' lak Àrìmàtayà à ko ntəm, nə kə ye Palè də nà'a fa yi vèŋ Jisòs ya yi kè tuuŋ. Yi à ye ŋwè nè zìnə mvwe' kwe' kaŋsurù awo nə, yi sɔ tək ngòyè mvəsè gaŋ ŋkum Nwì nè ye. ⁴⁴ Palè vehe ngòyuk də Jisòs nə kpɔ laŋ, nə to fek ŋkum sojà də Jisòs nə kpɔ laŋ àlɛ. ⁴⁵ Mvè'nè yi à yuk wes yusè ŋkum sojà nə à tsè' fa yi, fana yi duk fa Jòsep də nà'a jəŋ vèŋ ni' Jisòs nə ntèn. ⁴⁶ Jòsep à lò, nə kə ki tsoŋ fis Jisòs mɔ ntəəŋ anə, nə lim gesè nà' ndzənə cək fəfop nè yi ànə ywi, nə tuuŋ nà' ndzənə nsàp sè nè wo ànə tuŋ ndzənə lis, nə bwi' lok yà' bə ŋkəkùm lis nəmòk. ⁴⁷ Bəba sëmok à ye fo', a ye Mèri Màdàlinà bə Mèri ma Jisòs. Bàa yè'sə à yə mvwe' sè wo à tuuŋ Jisòs sɔ.

16

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpɔ

(*Mat. 28:1-8; Luk 24:1-12; Jon 20:1-10*)

¹ Nùmbu dzè à càa, Mèri Màdàlinà bə Mèri ma Jem nə ye Sàlomì wèŋ à ywi ncəəp mok də wo kə yok vèŋ ni' Jisòs bə zəŋ. ² Tsok à rəŋ ye Sondè ŋga cu ntòzəzòŋ ŋga nùm sɔ bà tesə ko' sɔ cùu ndahà, fana wo lo mvwe' sè sɔ. ³ Wo sɔ dɔhɔ lo mandzè də, ŋwè nè yi nə kə dzərə fis fa wo lis mvwe' ncùu sè sɔ nə ye yè'sə ndà lɛ. ⁴ Wo ànə geŋ à, wo ye ŋga wo dzərə gesə ma ŋkəkùm lis nə mvwe' ncùu sè sɔ laŋ. Lis nə à yam vɛ'ɛ nèbɔp. ⁵ Wo

ni lo ca, nə ye wà'ŋwè nəmòk ŋga yi cu mamàk, nə ni tse' cək nè fəfop mɔ ni' yi. Fana ntəm tiŋ wo nèbɔp. ⁶ Yi duk fa bàa sɔ də, <<Wèen kà wəp, mɔ rì də wèŋ sɔ ləp Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nè wo anə tɛ'lə yi mɔ ntəəŋ nà'a. Yi ka fəŋ yeŋ. Yi lòkok mvwe' kpɔ laŋ. Kè kək ja'a na yòo mvwe' sè wo a nòŋsə yi sɔ. ⁷ Nə yeè nə vɛ'nə fana wèen du lo kə tsok fa ŋgàa fàak ye bə Pità sè' vɛ'nə. Yi gè cà nà' mantombii wèŋ ŋgòlòm mvwe' nzenğòŋ Galìli, wèen nə kə ye gu yi fo' mvè'nè yi ànə tsok me wèŋ sɔ.>> ⁸ Yi à cèp wes mè vɛ'nə ntèn, wo carə tesə sənə sè sɔ ŋga wo sɔ kà bə wɔə jìk jìk. Mvè'nè wo à sɔ wəp, fana wo carə lo, nə kà ŋwè nəmòk yumok tsè' fa.

Bwìŋ Yə Jisòs

(*Mat. 28:9-20; Luk 24:13-53; Jon 20:11-23; Ngàa Ntum Jisòs 1:6-11*)

[⁹ Jisòs ànə lòkok nùmbu Sondè anə fana ye to yi Mèri Màdàlinà nè yi à jùm fis fa nà' yòŋsəə ze' sàmba ndzə ni' nà'a. ¹⁰ Mèri lo kə tsok fa bùu sè Jisòs à sɔ ye bə yà'wèŋ ŋga wo sɔ tɛ', nə sɔ wəŋ nèbɔp. ¹¹ Mvè'nè wo à yuk də yi duk də Jisòs lòkok mvwe' kpɔ nə də yi yə nà' bə lis, wo kà yi dzəm fa.

¹² Yà'sə à càa, yi yəəŋ fe'lə bə nsàp mòk bohòbù ŋgàa fàak ye bwìŋ ba, ŋga wo sɔ mè'rə ntòlak Jòrosalèm nə. ¹³ Wo bwi lo, nə kə tsok fa mok sɔ, fana wo kà sɔ dzəm mali.

Jisòs Nìŋtsə'fa Bwe Ye Wèŋ Ni' Ye

¹⁴ A ye maŋkwèŋ, yi kə niŋ fe'lə ni' ye mok bohòŋgàa fàak ye sè humncòp-mò'fis ŋga wo sɔ zɔ zɔzɔ, nə jwa wo bùusè wo à gɔŋsə ntəm awo nə kà yusè bùu sè wo à yə yi tsè' fa wo sɔ dzəm. ¹⁵ Fana yi tsok fa yà' də, <<Wèen du sənə ngòŋ nə lòoŋ fo', nə tsoho lo ncèp àm nə bohòndàaŋwè pwe'. ¹⁶ Ndàaŋwè lòoŋ nè yi dzəm-a, nə baptesə, yi tse' lùŋ. Nwè nè yi kà-a dzəm, ye də

Nwii nə sak yi. ¹⁷ Bùu sè wo dzəm, wo nə tse' nsàp nàŋ nè ɲgògù bum ye'e: wo nə bɛ' fis yòŋsəə ze' bə liŋ am. Wo nə cɛp riŋ ncèep sè fi. ¹⁸ Wo te' tse' a no, kè wo no-a nsàp lik nè fòpwe', yà' kà wo yumok gù. Wo nə naaŋ fa ɲgàa yiyaŋ bo, wo gɛŋ.>>

¹⁹ Tà Jisòs à cèp wes mè bə yà'wèŋ, fana yi kòk lo yuye mabu, nə kə cum bo mamà'a Nwì. ²⁰ ɲgàa fàak ye à lòo, nə tsoho lo fòpwe'. Tà Jisòs sə fa wo nàŋ ɲgògù maŋgəŋgèŋ, ya bwiiŋ riŋ də yusə wo sə tsoho sə zìnə.]

Ntirè nè Bèboŋ nè LUK

Luk, ñwè nè yi à còm ñwàk Luk nè'nè, à ka ñwè Jus yeŋ, megu dè yi à ye ñgà be' mandzè Jisos Krest. Yi à ka Nğà Ntum Jisòs sè' yeŋ, yi à sè gihigè bə Pol mvè'nè Pol à sè tsòho lòNtirè Nè Bèboŋ mvwe' lak mok yà'a. Yi à ye ñgà ncèp. Yi à còm ñwàk Nğà Ntum Jisòs nà'a sè' yi.

Luk à còm dè Jisòs Mo Nwè. Yi à sè koksə manziŋ bohòbù ñgà jìŋ nè sè tesə yà'. Luk à còm bə manğəŋgèen sè Jisòs à sè gùhu sə. Yi à còm bə ñgà fàak sè nà' à swèkfis yà'a sè'. Yi à còm mùmuvè'nè Jisòs à sè fi'gè duk bə bùu sè wo à sè bəŋgè yi fana yi sè tipsə bwìŋ dè wo ye fəfuhù bùusè nzeŋgòŋ nè nè kə mè ntsə'mòk. Yi à còm sè' mùmuvè'nè Jisòs à sè sègè bwìŋ ntu' bə nza' ghàk. Yi à sè yə'rə wo bə nza' gaŋ ñkum sè Nwì sè sè'.

Luk à còm ya ñga yi tsok reŋsə fa bùu sè wo à ka Jisòs bə lis ye yà'a mùmuvè'nè Ntirè Nè Bèboŋ nè à yèe, ñga bwìŋ kà dè wo sè jip yusə mok bə liŋ Jisos Krest sè duk. A yà'a dè yi à còm bə nzak Jisos Krest ye jəŋ mvè'nè wo à dzə yi tè kə dzeŋ mvè'nè yi à lòmubu.

Ncèp Jisòs nè Luk à còm nè co a benə nà' dè, <<Mùu Mo Nwè, mù a vè ñgòkè lap nè luŋsə bùu sè wo à bisə.>> (19:10).

¹ Nge' àm Tiyofilò, bwìŋ ñkùuŋ a mùmse ja'a ñgòcòm bum sè Tà Jisòs à gù mütsetsə'rèə vès. ² Wo ànə com bə ncèp nè vès ànə yuk bohòbùu sè wo à yə bum yè'sə mvèsè yà' ànə yeto, fana wo tsoho fa bwìŋ. ³ Fana Tiyofilòtə, mvèk nè mù a lap ja'a bum yè'sə bə ñkərè nè njam bèboŋ mvè'nè yà' à yèto, mù dzəm ñgòcòm fa wu mvè'nè yà' ànə ye sè bə mandzè nè yà' ànə ye sè mò'fis mò'fis. ⁴ Mù sè com yè'sə ya

wu riŋ tse' dè bum sè wo ànə yə'rə fa wu yà'sə zìnə.

Masinjà Nwì Tsə' Də Wo Nə Dzə Jon Nğà Bəptesə Bwìŋ

⁵ Mvè'nè Heròàne ye ñkum mvwe' lak Jùdiyà fana ñwè nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nè liŋ ye à ye dè Sàkàriyà. Yi à ye ñgà fa Nwì satikà', nè sè fak bə bòp bù ñgà fa satikà' sè wo togè wo dè Abijà. Fana liŋ ñgwe ye à ye Alisabè. Nwà ènə à ye sè' ñgwì bù Aròŋ wèŋ. ⁶ Sàkàriyà bə Alisabè à ye kəkurè mantombii Nwì, nè sè noŋsə lùk mvèsè Tà Nwì à fa sè zìnə. ⁷ Wo ànə ka bwe tse' bùusè Alisabè nè à ye nzeŋ fana wo reŋ ñkùuŋntèŋ, co wo kà mwe mok dzə.

⁸ Numbu mòk à ye mvèk kurə bohòbòp bùu Sàkàriyà ñgòsə fàk mùmuvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nè fana Sàkàriyà sè gu fàak ye co ñgà fa satikà'. ⁹ Anə geŋ wo təm bəŋ mùmuvè'nè wo gùgè yàwo, fana yà' zu dè Sàkàriyà ni lo mùmuvwe' ndap Tà Nwì nè ghaŋ nè yi, nè teŋ rəmse làmindà. ¹⁰ Yi ànə ni lo mū ndap Nwì anə ñgòtèŋ làmindà sè fana bwìŋ pwe' sè leŋ Nwì ma sè mbi mvè' nè wo gùgè.

¹¹ Fana masinjà Nwì kurə tesə və, nè kə təəŋ kok bo mamàk mvwe' kàm nè Sàkàriyà à sè tèŋ fa Nwì làmindà nè. ¹² Sàkàriyà ànə ye masinjà Nwì nè fana yi mərə, nè sè kaŋ bə wəə. ¹³ Fana masinjà Nwì nè duk fa Sàkàriyà dè nà'a kà wəp. Nə tsok fa nà' dè, <<Nwì a yuk piriya yòlan. Nə yeè nè dè ñgwe yo Alisabèe nè dzə fa wu mombam. Yi dzə nà', wù to liŋ ye dè Jon. ¹⁴ Mo ènə nè gu wu, wù kwa wùriŋ. Nə ye dè bwìŋ ñkùuŋ nè kwa bùusè wo dzə yi sè'. ¹⁵ Jon nè nè ye ñwè nè ñkùuŋ bohòTà Nwì. Yi nè kà rùuk sè gəgəŋ no. Yi nè rwiŋ bə Yònsə nè Rəreŋ, ye jəŋ mvèk nè wo dzə yi, nè lo mantombi. ¹⁶ Yi nè gu ya bùu Izùre wèeŋ bùuŋ vè bohòTà Nwì àwo. ¹⁷ Tà Nwì nè tum lo yi mantombii yi bə nsàp yònsə nè ye

ngaan sè yi ànə fa Alajà. Jon nə nə gu tɛ' wɛŋ ngòdzəm bwe awo. Yi nə gu bù ngaa loho ntu' wɛŋ tsərə ngògù bəboŋ bə ŋkərə nè co bùu sè wo kəkərè mɛ lisè Nwì wɛŋ tsərəgəə. Yà'a mvə'nə yi gu fuhɛ nonjsə fa Tà Nwì bùu ye wɛŋ.>>

¹⁸ Anə geŋ, Sàkàriyà fek masinjà Nwì nə duk də, <<Aco mù dzəm ncɛp ènə yè'sə va? Bəsə ves ŋgwe am a rɛŋ wes ba fo' laŋ.>>

¹⁹ Masinjà Nwì nə duk fa Sàkàriyà də, <<A mùu Gabriyà nè mɛ təŋgə mantombii Tà Nwì. Tà Nwì tum mɛ yi, də mɛ və, nə tsok fa wu ntirè nè bəboŋ ènə. ²⁰ Nə ye də, cùu nə loho wu, wù kà cɛp to, tè kə wes mvək nè Alisabèe nə dzə mo ànə, bùusè mɛ tsə' wu ntirè nè Tà Nwì nə fana wù kà nà' də a vɛ'nə zinə dzəm, ŋga yà'a nə ye vɛ'nə ŋga mvək nə dzɛŋ.>>

²¹ Mvə'nə masinjà Nwì ànə sə tsok fa Sàkàriyà ntirè ènə fana bwiŋ sə tək yi sə ntombi, nə sə mərə də yi ka nənək tesə və bùu yà lɛ. ²² Yi ànə tesə və fana yi kà bohòbwiŋ mok cɛp to fe'lè. Fana wo riŋ də Nwì ni tsə' fa yi yumok mɛmvwe' ndap ye nè ghaŋ nə laŋ. Mvə'nə yi ànə sə ka cù mok cɛp to fana yi də yi cɛp yumok, yi sə ni megu mok bo.

²³ Yi ànə gu wes fàha ye mɛmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə fana yi bwi foho lo nda'à yi. ²⁴ Anə ca megu mvək momjo fana ŋgwe ye Alisabè nə zɛŋ, nə sə cum swihi megu mok mɛ nda'à tètè ŋwɛ tɛŋ. ²⁵ Alisabè nə sə duk də, <<Mvək kərə, fana Tà Nwì nə tesə nə mɛ, nə jəŋ fis gesə lo marè'tu àm nè mɛ tse'gè mɛtsətsə'rə bwiŋ nə.>>

Masinjà Nwì Tsə' Mèri Də Nà'a Nə Zɛŋ

²⁶ Bum yè'sə ànə ye ŋga zɛm Alisabèe ŋwɛ ntùŋfu, fana Nwì tumsə masinjà ye Gabriyà mvwe' muntolak mòk mvwe' nzeŋgòGalili nè wo togè fo' də Nazàre. ²⁷ Də nà'a kə tsok fa mɛwà'ŋgwɛŋ nè nà'a nə ye ŋgwe Jòsep nà'a yumok. Jòsep nə

à ye njaŋ bə ŋgwì bù ŋkum Devìd. Liŋ wà'ŋgwɛŋ nə à ye də Mèri.

²⁸ Masinjà Nwì nə à vè bohòmo ŋwà nə, nə cepsə nà' duk də, <<Fifi ye bohòwù. Tà Nwì cu wɛŋ nə, yi nə se wu ŋkùuŋntɛŋ.>> ²⁹ Ntəm à tesə bisə Mèri vɛ'ɛ pwe'. Yi tsərə duk də ncɛp ènə yè'sə dale. ³⁰ Masinjà Nwì nə duk fa fe'lə yi də, <<Mèri, kà də wu wəp duk, Nwì a ye bəboŋ bohòwù ŋkùuŋntɛŋ. ³¹ Yèe, wu nə zɛŋ, nə dzə mo ŋwəmbam. Wo nə to liŋ ye də Jisòs. ³² Yi nə ye ŋwè nè ghaŋ, fana liŋ ye nə ye də Nwì nè ghaŋ. Tà Nwii nə gu yi kok gaŋ tàcici ye Devìd. ³³ Fana yi nə ye ŋkum bùu Jàkop, sè wo sè' bùu Izùre wɛŋ wo. Dzə' ŋkum ye nə, nə kà kè lè yuk.>> ³⁴ Mèri fek masinjà Nwì nə duk də, <<Mɛ nə zɛŋ yè'sə va, ŋga mù ka ŋwəmbam rì nɛ?>> ³⁵ Masinjà nə duk fa Mèri də, <<Yòŋsə nè Rərəŋ nə və bohòwù, fana ŋaan sè Nwì nè ghaŋ nə nə ye bohòwù. Ye də wo nə to mo nè rərəŋ nè'nə də, mo Nwì. ³⁶ Tsərə na yòo mo tɛ' yo Alisabè, nè wo togè yi də yi nzeŋ. Yi tse' zɛm ŋga'a ŋwɛ ntùŋfu, ŋga yi a rɛŋ. ³⁷ Bəsə yusə co Nwì kà gù too bùè.>> ³⁸ Mèri duk də, <<Yumok ka bɛp. Mɛ yè'sə mo fàk Tà Nwì. Nwii gu bohòmɛ mvəsə wù duk yà'sə.>> Fana masinjà Nwì nə me'rə Mèri, nə lo.

Mèri Kɛ' LòŋgòKə Cɛpsə Alisabè

³⁹ A cu momjo fana Mèri fuhɛ, nə lokok lo nənək mvwe' lak mok sè yà'a mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà, nè a fo' bə nda wùriŋ. ⁴⁰ A kə dzɛŋ fo' fana yi lo mɛmvwe' ndap Sàkàriyà, nə kə cepsə Alisabè. ⁴¹ Mèri ànə cepsə Alisabè nə fana mo nè ndzə vèə Alisabè nə gi tsoho nja. Mo nə à tsoho vɛ'nə fana Alisabè nə rwiŋ bə Yòŋsə nè Rərəŋ nə ŋkùuŋntɛŋ. ⁴² Yi cɛp fa Mèri bə ŋaŋ də, <<Mèri, wu yè'e ŋwà nè Tà Nwì a sè wu mɛtsətsə'rə bəba pwe'. Yi nə se mo nè ndzə vèə wù ànə sè'.>> ⁴³ Yi duk mali mok sè' də, <<Nè'nə yè'sə

nsàp yu yà, nè də ma Tà Nwì àm vè
 ɲgòkɛ' yə mɛ ɛ? ⁴⁴ Mèri, mvè'nè wù
 cèpsə mɛ fana mo nè ndzə vèə mɛ
 nè tsoho bə kwəkwa. ⁴⁵ Nə ye də a
 rɛɲsi bohòwù bùsə wù a dzəm də
 ntirè nè Tà Nwì à tsè' fa wu nè, nè
 ye zìnə.>>

⁴⁶ Mèri yəm fəsə fa nà' ndzənə ɲkì
 də,
 <<Ntəm am sə kuksə Tà Nwì
 ɲkùɲntɛɲ.

⁴⁷ Mù sə kwa, bùsə yi a lùɲsə mɛ.

⁴⁸ Nwì a ka mɛ swì, nè tsəm tse' mɛ
 ɲgà fàk ye nè jo,

Fana ye jəɲ ɲgà'a bwìɲ pwe' nè sə
 to mɛ də, ɲgà rɛɲsi.

⁴⁹ A vè'nə bùɛ bum manɲəɲgèɲ
 sè Tà Nwì nè ghaɲ nè a gù
 bohòmù.

Fana mù sə duk də, liɲ yee ye rərəɲ.

⁵⁰ Yi koksəgè manziɲ bohòbùɛ sè
 wo wəpgè yi, nè ye bə ɲgwì
 bù awo pwe'.

⁵¹ Nwì a sà bo ye sè yà' tse' ɲàɲ,
 nè be' samsə bù ɲgàa nè ni' wèɲ bə
 bum awo sè wo sə tsəm də wo
 nè gɛ.

⁵² Yi a susə ɲkəɲkum sè ghaɲ
 mɛmvwe' kapràak awo,
 nè te' lokoksə bùɛ sè wo jəgè ni' àwo
 sə nze.

⁵³ Yi a fa bùɛ sè ɲjè sə ya wo bum
 sè bəboɲ wùriɲ,
 nè jum gəsə lo ɲgàa ghàk wèɲ botu.

⁵⁴ Yi a nəmsə yusè yi à kà'
 bohòtàcicii avès wèɲ,
 nè tèsə ɲgàa fàak ye sè wo bùɛ
 Izùɛ.

⁵⁵ Yi à sə nitsè' kosəmanziɲ ye
 bohòAbràham,
 nè ye bohòɲgwì bù ye sè' nè
 mvèsə.>>

⁵⁶ Mèri à cu bə Alisabè co ɲwɛ tɛ',
 fana yi bwi foho lo la'à yi.

Wo Dzə Jon

⁵⁷ Mvək ànə kɛrə bohòÀlisabè
 ɲgòdzə fana yi dzə mombam.

⁵⁸ ɲge' ye bə ɲjènjàaɲ ye wèɲ à
 yuk mvè'nè Tà Nwì à gù yi bəboɲ
 fana wo kwa yàwo sè'. ⁵⁹ Mo nè
 ànə dzeɲ nteɲ mò'fis fana wo jəɲ vè
 yi ɲgòkom fa yi tu mbəmbam. Wo

də wo nè to fa mo nè liɲ tɛ' ye də
 Sàkàriyà. ⁶⁰ Ma ye kà vè'nə dzəm,
 nè duk də, <<Liɲ mo nè də Jon.>>

⁶¹ Wo duk fa yi də, <<Hàva', liɲ ɲjàɲ
 yòmòk ka vè'nə yeɲ yuk.>> ⁶² Ànə
 geɲ, wo gɛ bo ɲgòfek tɛ' ye də nà'
 dzəm də liɲ mo nè nè ye də ndà lɛ.

⁶³ Sàkàriyà duk də wo fa yi ɲwàk.
 Fana yi com nja də, <<Liɲ mo nè
 Jon.>> Wo à mərə wes pwe'. ⁶⁴ Ye
 jəɲ sè ghà nà'nə, fana Sàkàriyà ye
 ɲgòcèp fe'lə cù sèmok, nè sə kwasə
 Nwì. ⁶⁵ Wɛə à ko ɲge' ye wèɲ pwe',
 fana bùɛ sè wo à cu mvwe' nda sè
 mvwe' nzeɲgòɲ Jùdiyà pwe' à yuk
 bum yè'sə. ⁶⁶ Ndàaɲwè pwe' nè yi
 yuk bum yè'sə à sə tsərə, nè sə muu
 vəm də, <<Mo ènə nè ye nsàp ɲwè
 nè fòlɛ?>> Yà' à sə yəəɲ jəja də,
 ɲàaɲ Tà Nwì bohòmo ènə.

⁶⁷ Sàkàriyà tɛ'ɛ Jon à rwiɲ bə
 Yòɲsè nè Rərəɲ nè fana yi cèp yusè
 Nwì fa yi də yi cèp. Yi à cèp də,

⁶⁸ <<Vesùwèɲ kwasə Tà nè yi Nwì
 bùɛ Izùɛ wèɲ.

Yi a vè ɲgòtəsə bùɛ ye wèɲ, nè fiɲ
 me'rə fis wo sənə ɲgə'.

⁶⁹ Yi a fa vesùwèɲ ɲgà gèm bwìɲ nè
 ghaɲ nè yi ɲgwì bù ɲgà fàk ye
 Devid.

⁷⁰ Yi ànə cèp yè'sə taan ɲtèɲ mɛ
 cùhù ɲgàa tsòhòbum ye sè wo
 bùɛ sè rərəɲ.

⁷¹ Yi à kàk də yi nè fis ves bohòbùɛ
 sè wo bəɲgè ves,

nə kak də yi nè fis ves ndzə
 bohòbùɛ sè wo dzèɲgè
 vesùwèɲ.

⁷² Yi à kàk fa tàcici avès wèɲ də yi
 nè koksə manziɲ bohòwo,

fana yi nonəsə rùk ye nè rərəɲ nè yi
 à zɛ nè.

⁷³⁻⁷⁴ Yi à kèɲ bohòTàcici avès
 Abràham gɛgɛɲ duk də yi nè
 fis vesùwèɲ ndzə bohòbùɛ sè
 wo bəɲgè vesùwèɲ,

ya vesùwèɲ kuksə yi nè kà wəp,

⁷⁵ nè sə fak bohòyi bə ntəm nè
 rərəɲ nè ye kəkùrə mɛ lisè yi
 nùumbu pwe' sè a cu.

76 Wù mo àm, wo nə to wu də nga tsòhòbum Nwì nè yi Nwì nè ghan nə.

Wu nə sə lo mantombii Tà ngògù tsərə fa yi mandzè ye nə.

77 Wu nə tsoho fa bùu ye wèŋ də yi nə swifa wo bup awo, ya nga wo nə tse' lùŋ.

78 Bùsè Nwì àvèes ngà koksèmanzin nə ye ntum fèfwèŋ.

Yi nə gu ves ngòyè lù nè nje nə nga nà' to tsə vè mɔ ni'ì vès co nùm,

79 nə rɛŋ tsoŋ mɔ tuhù bùu sè wo cu mvwe' tsətsɛŋ kpɔ,

nga yi sə gùmsə kɛ' ves mvwe' mandzè nè nà' tse' fifi.>>

80 Mo nə à kuk, nə sə guŋ bə ngùpni' nə ye bə yòŋsè. Yi à sə cugè ngəà. Yi à cu mvwe' ànə tètè kə wɛs nùmbu nè yi kərə ngòtesə vè jəja bohòbùu Izùre wèŋ.

2

Wo Dzə Jisòs (Mat. 1:18-25)

1 Mvèk ànə à ye nga nkum Kaisà Agostònə mvwe' nze Rumà duk də wo taŋ bùu ye pwe'. 2 Mvè'nè wo à ta yèto bwìŋ vɛ'nə yè'sə, à ye nga govənonè mvwe' nze Siriyà à ye Kwirinòs. 3 A ye vɛ'nə, fana ndàaŋwè pwe' sə lo ngòkè còm liŋ ye mvwe' lak ye sè yi à tesə fo'. 4 Jòsep à ye'e mè'rə ye lak Nazàre mvwe' nzeŋgòn Galili, ngòlòJùdiyà mvwe' buk lak Betèrèhem, mvwe' sè wo à dzə nkum Devid. Jòsep à sə lòfo' bùusè yi à ye njàŋ bə ngwì bù nkum Devid nə. 5 Yi à lòbə Mèri nè yi à sak nà' gù, də bə nà'a kə com liŋ awo. A ye nga Mèri nə bə zɔm. 6 A kə dzèŋ fo', fana mvèk kərə bohòMèri ngòdzə. 7 Mèri dzə mo ngwèŋ ye, mo njwəmbam. Yi lim gesə nà' ndzənə cək, nə nonjə nà' sənə ngwes nè wo fagè nàamngòn wèŋ zɔzɔ ca. Bùsè mvwe' nòŋ à ka bohòwo mɔmvwe' ndap nè nkùŋ wèŋ kə nòŋgè mbwa nə yeŋ.

Ganakù' Wèŋ Və NgòCèpsə Jisòs Mvè'nè Wo Dzə Yi

8 Ganakùu' mok wèŋ à ye mvwe' lak yà'sə, sè wo à cu nòŋ ngòkək nsùŋgaŋ awo nè ndzəmè. 9 Mvèsè wo à cu fo' fana masinjà Tà Nwì kurə tesə və bohòwo, mareŋ Tà Nwì nə rɛŋ mvwe' sè wo à ye sə nèbup. Wo a yə vɛ'nə, wɔ ko wo wùriŋ. 10 Masinjà Nwì nə duk fa wo duk də, <<Yèè, wèŋ kà wəp. Mù jə vè fa wèŋ yè'sə Ntirè nè Bèboŋ nè nà'a ye bohòndaŋwè pwe'fo'. Ntirè nə nà' tse' kwəkwa wùriŋ. 11 Bùsè nùmbu nè ntinə ènə, wo dzə ngà lùŋsè bwìŋ àwèŋ mvwe' lak Devid. A yi nè yi Nkum ngà gèm bwìŋ nə ye Tà sè'. 12 Wèŋ nə kə ye nga wo lim mo nəmòk bə cək, nə nonjə yi sənə ngwes, fana wèŋ riŋ də nà'a yi.>> 13 Wo ànə geŋ də wo kuk à, wo ye masinjàa Nwì vɛ'ɛ nduk, nga wo sə yəm kùksə liŋ Nwì bə nkì. 14 Wo sə duk də,

<<Kèkùksə ye bohòNwì nè yi cu mvwe' sè ghan mɔ ntòbu.

Fifi ye sə nzeŋgòn bohòbùu sè yi dzəm yà'wèŋ.>>

15 Masinjàa Nwì sə à lògesə lòmɔbu. Fana ganakùu' sə wèŋ duk də, <<A bèboŋ də vesùwèŋ lo-ɛ mvwe' lak Betèrèhem anə è, nə kə ja'a na yusè yà'a fo', sè Tà Nwì tsè' fa ves yè'sə.>>

16 Wo à lòvɛ'ɛ nənək. A kə dzèŋ, wo ye Mèri bə Jòsep nə ye mo nə nga yi nòsə ngwesè. 17 Ganakuu' sə à yə nà' fana wo ye nga'a ngòtsòho fa bwìŋ yusè wo anə yuk bə liŋ mo nə pwe'fo'. 18 Bùu sè wo ànə yuk yusè ganakùu' sə à tsè'ə sə à mərə wes pwe' nè pwe'. 19 Mèri à ko nòŋsə bum yè'sə pwe'fo' sə vè yi, nə sə tsərə bə zeŋ ghà yà lòŋ. 20 Ganakùu' sə à bwìŋ foho lòo, wo sə kwasə, nə sə kùksə lo liŋ Nwì, bùu yusè wo yuk nə ye sə. Yà' ànə ye megu sè' mɔmvè'nè masinjà Nwì anə tsok wo sə.

Wo To Fa Jisòs Lin

21 A kè dzènj ntej mò'fis, mvèk kùrè dè wo kom fa mo nè tu fana wo to fa yi lij dè Jisòs. Yè'sè lij sè masinjà Nwì ànè to fa yi yà' nga wo ka yi ntòzũũj.

22 Mvèk à kùrè bohòMèri bə Jòsep dè wo gu yusè lùuk Musi sè duk, ya nga wo ye yàwo mok sè' rərəj. Anə gej, wo jə lo mo nə mvwe' lak Jòrosalèm ngòkè nì fa yi bohòTà Nwì. 23 Wo ànə com nonşə ndzənə njwàk lùk Tà Nwì duk dè, <<Wo nə cok nonşə fa Tà mo tu nè yi njwəmbam.>> 24 Wo à lònngòfa satikà' nè lùuk Tà Nwì sè duk vè'nə. Yà'a yè'sè dè, <<Wo fa kəkəbũj kè nsáp swi mòk co kəkəbũj nà'a ba.>>

25 Njwə nəmòk ànə ye mvwe' lak Jòrosalèm anə nè lij ye à ye dè Saimù. Yi à ye njwə nè yi kəkùrè mù lisè Nwì, nə fa ntum ye bohòNwì pwe' nè pwe'. Yi à sè tək ngòyè ghà nè Nwii nə mesə fa bùu Izùre wènj ngə' àwo, fana Yònsè nè Rərəj sè ye bohòyi sè'. 26 Yònsè nè Rərəj nə ànə tsok fa yi dè, yi nə kà ntòkpu tè yi ye Nkum ngà gèm bwij nè Tà Nwì ànə kak dè yi nə tum vesə nə. 27 Yònsè nə ànə gu Saimù, fana yi lokok lo məmwe' ndap Nwì nè ghanj nə. Mvè'nè ma bə tè'ε mo nə à jə vè Jisòs məmwe' ndap Nwì nè ghanj ngògù yusè lùk sè duk, 28 fana Saimù kə le' tse' mo nə ndzə bohòyi, nə kwasə Nwì. 29 Yi à cèp dè,

<<Tà, wù a gu yusè wù à cèep fana me'rə a mofak yoo lo gesə bə fifi.

30 Busè nè nga'a nè'e mù yə lù nè njònə laj,

31 nè wù à fũhũ nònşə nà' mantombii bwij pwe' nə.

32 Nà'a marej nè ngòni fa bù lak-mvum wènj mandzè nè njònə, Nə ye ngògù ya bwij wəp bùu Izùre wènj co bùu sè bwij.>>

33 Bum sè Saimù à cèp sè yà' à gu ma mo nə bə tè'ε mo nə wo mərə wùrij.

34 Anə gej Saimù sè wo, nə duk fa Mèri duk dè, <<Nwì a cok fis mo ènə ngògù bùu Izùre wènj njkũũj dè wo

gbù, mok lokok. Yi nə ye co yumòk nè ngònitsè' bwij məmwe'nè Nwii fagè bwij lùj. Megu dè bwij nə sè cep bup bə zej. 35 Fana tsətsərèə sè yà' cu swihi sè ntũu bwij njkũũj nə tesə və jəja. Ntum yoo nə yaaj co njwè sòp nà' bə fèk bùu mo nə sè'.>>

36 Njwà nəmòk ànə ye nè lij ye à ye dè Ana. Yi ye ngà tsòhòbum Nwì. Lij tè' ye à ye dè Fanuel. Lij bop lak àwo à ye dè Asè. Yi à ye njwà nè yi à rənj wùrij nga yi à cu bə ndu ye luumngònj sàmba. 37 Yi à cu co njwà ngwemfè luumngònj hum fwame'-ncòp-kwè. Yi kà ndap Nwì nè ghanj nə me'rə yuk. Yi sè dzè zuzũ, nə sè lej piriya, nə sè kuksə Nwì nùm bə ndzəm. 38 Yi à vè fo' sè ghà nà'nə, nə kwasə Nwì. Yi sè cep bə nzak mo ènə bohòbũu sè wo à sè tək ngòyè dè Nwii nə fiij me'rə bùu Jòrosalèm yà'a.

39 Məmwe'nè wo ànə gu wes bum sè lùuk Tà Nwì sè dzəm fana wo bwi foho lo mvwe' nzenngònj Galili, nè lak awo à ye fo', wo to yà' dè Nazàre. 40 Mo nə à kùk, nə tse' nànj. Yi à tse' njkərə, fana Nwì sè sè yi sè' wùrij.

Jisòs LòngòKùksə Nwì Mə Ndap Nwì Nè Ghanj

41 Jòsep bə Mèri à sè cugè mvwe' lak Nazàre anə fana wo sè loho Jòrosalèm lùm bə lùm. Wo à sè lònngòkè zũ njkà'a pasobà. 42 Jisòs à dzènj luumngònj hum-ncòp-ba fana yi yuj Mèri bə Jòsep, wo lo mvwe' njkək nə sèmok. 43 Numbu njkək nə à cəa fana, wo ye ngòbwi foho lòla' à wo. Jisòs cum mam ye Jòrosalèm anə. Fana tè' ye bə ma ye kà bə zej rì. 44 Wo à sè tsəm yàwo dè Jisòs mənngorè bùu sè wo sè bwi lòo sè. Fana wo gi yiskok tètè nùm co. Wo ye nga'a ngòláp yi mənngorè njənjaanj awo bə nge' awo wènj. 45 Wo kà yi yə, fana wo bwi foho lo Jòrosalèm anə ngòláp yi. 46 Wo lap yi tètè numbu nè te' à ye fana wo ye yi nga yi cu mə ndap Nwì nè ghanj nə. A ye nga yi cu mətsetsərèə

cicàa bùu Jus wèŋ. Yi sè yu'rə yusè wo sè cèp sè, nè sè fek yà'wèŋ bum ye sè'. ⁴⁷ Bùu sè wo à yuk yusè yi sè cèp sè à mərə wes pwe' bə nsàp ŋkərə nè yi à tse' ŋgòcèp būsə fa bùu sè wèŋ. ⁴⁸ Jòsep bə Mèri à yə yi fana wo mərə wùriŋ. Fana Mèri fek yi də, <<Mo àm, wu gə ves yè'e yà vè'nə ε? Ves tèt' yo lap wu tètè ntəm tesə lòbisə ves pwe'.>> ⁴⁹ Jisòs fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ nè sè lap mū də yà? Wèŋ nè ka riŋ də mū tse' ŋgòcu məm̀vwe' ndap Tèt' am riŋ à? >> ⁵⁰ Wo kà ncèp nè yi cèp fa wo nà'nə rɛɛŋ. ⁵¹ Anə geŋ bə Jisòs wèŋ bwi foho lo Nazàre anə, yi sè yuk duk awo. Ma ye à ko nəmsə bum yè'sə pwe' sè ntə̀̀ yi. ⁵² Jisòs à sè kuk bə ni' nè ye bə ŋkərə. Bwiŋ à sè dzəm yi, Nwì dzəm yi sè'.

3

Tsə̀tsòhòNə Jon Ngà Bàptesə Bwiŋ

(*Mat. 3:1-17, 14:3-12; Mak 1:1-11, 6:17-21; Jon 1:19-28*)

¹ Bum yè'e à ye ŋga Tiberiyùu ŋkum m̀vwe' nze Rumà yi lùumŋgòn hum-ncòp-tàŋ. Pòŋtiyòs Palè ye ye govə̀nòm̀vwe' nze Jùdiyà, fana Heròye ye ngà sak nze Galili. Moma Herònè liŋ yee Filìp à sè sak ye nze Ituriyà bə Tràkòniti. Lìsaniyà à sè sak ye nze Abilin. ² Anàs bə Kayofàs à ye yàwo ŋkum ngàa fa satikà' wèŋ. Anə geŋ Nwì cèp bohòJon mo Sàkàriyà ngà yi cu ŋgə̀. ³ Jon ànə yuk fana yi lokok nè gi kɛ' m̀vwe' lak sè yà' kuəp ŋgə̀ ndzəp Jòridàŋ yà'a. Yi à sè tsòho fa bwiŋ duk də, <<Wèŋ kupsə, nè bwi fa bəp awèŋ ŋkwèŋ, nè bàptesə, ya Nwii swi fa wəŋ bəp awèŋ.>>

⁴ Izayà ngà tsòhòbum Nwì ànə com bum yè'sə ndzənə ŋwàk ye də, <<Ŋgì ŋwè nəmòk sè cèp torə vè sè ŋgə̀, nè sè yuhu də, <Gə tsə'rə fa Tà Nwì mandzə ye, rəŋsə tsə'rə fa yi bwe cwèè mandzə ŋgògì cà ca.> >>

⁵ Wo rwise tsə'rə ntòn pwe', nè fak laŋsə tsə'rə nda sè' pwe'.

Gə mandzə̀ sè yà'a gəgorə pwe' yà'a ye rərəŋ, nè laŋsə cwèè mandzə̀ sè yà' ka làaŋ yeŋ.

⁶ Fana bwiŋ pwe'fo' nè ye lù nè Nwii nè fa bwiŋ.

⁷ Mandzə̀ ànə loho vɛ'ε bə bùu sè wo ànə sè və də Jon bàptesə wo. Fana Jon duk fa wo də, <<Wèŋ ŋgwì bù no, tsè' wəŋ ŋga'a ndà də wèŋ caŋ, nè swirə ŋgə' nè Nwii nè fa bwiŋ nè ε? ⁸ Wèŋ gə yusè aco yà' ni tsok də wèŋ bwi fa bəp awèŋ ŋkwèŋ laŋ. Wèŋ kà də wèŋ sə tsərə də aco wèŋ swirə ŋga wèŋ sə dūhu na də, <Tàcici àvès à ye Abràham> duk. Busə mū tsok fa wəŋ də, aco Nwì jəŋ liis yè'e, nè gə fa Abràham bwe bə zeŋ sè'. ⁹ Yuk-a. Njàm nè nòsə kùk ŋgògwè' màk tə sə mbwè. Tə nè fòpwe' nè nà' ka-a nto'o sè bèboŋ zəm, wo gwɛ' mak nà' sə nze, nè te' tɛŋ gesə nà' sə misə.>>

¹⁰ Bùu sè wo ànə yuk ncèp ènə fek yi duk də, <<Aco vès gə ŋga'a yè'sə va?>> ¹¹ Jon tsok fa wo də, <<Ŋwè nè wù tse' cə̀ək nini ba, wù fa ŋwè nè yi ka mò'fis tse' mòk. Ŋwè nè wù tse' zuzə, wù gapsə wəŋ ŋwè nè yi ka tse'.>>

¹² Bùu sè wo à ye ngàa ko mbàam tas mok à vè, duk də Jon bàptesə wo. Wo fek Jon nè də, <<Cicà, vès gə va?>> ¹³ Yi tsok fa yà'wèŋ də, <<Kà də wèŋ jəŋ casə fe'lə mbàam ŋwè nəmòk bə mfìp duk.>>

¹⁴ Sojàa mok wèŋ à vè, nè fek yi sè' duk də, <<Vès yàvès ε? Vès nè gə va?>> Jon tsok fa yà'wèŋ duk də, <<Kà mbàm ŋwè nəmòk bə nàŋ fep jə, nè kà ŋwè nəmòk wà na'tse'. Mbàam ŋwə àwèŋ kəkərè bohòwèŋ>>

¹⁵ Bwiŋ ànə sè kùk ŋkum ngà gəm bwiŋ nè Nwì à kàk də yi nè tum nè, fana wo à yə Jon, wo ye ŋgòtsərə də kàmòk a yi nè àɛ. ¹⁶ Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Mù sè bàptesə mègù wəŋ yàm bə ndzəp, nè yeè nè də, ŋwè nəmòk nè yi yam càsə mū

nə və, nè mù ka kəkurè ngòfirè fa yi kùunḡùup ye yeṅ. Yi nə baptesə weṅ bə Yòṅsè nè Rəreṅ, nə ye bə mis. ¹⁷ Yi tse' wàam nzaṅ ye ndzə bohòyi ngòcis nzaṅ bə zeṅ. Yi nə cis wes nzaṅ sə, nə nəmsə yà' mɛ tapə, nə teṅ dzədzəə sə sə mvwe' mis nè nà'a kà liigè.>>

¹⁸ Jon à sə tip ke' bwij bə mandzə zəzok mɛmvè'nè yi sə tsòho fa wo Ntirè nè Bèboṅ nə. ¹⁹ Yi à cèp bohòṅkum Heròsè' də nà' gù bɛp wùriṅ bùusè nà' ànə jəṅ Hèrodiyà nè yi à ye ṅgwe moma ye Filip. Herònə à gù bum mok sè yà' à bɛp sè'. ²⁰ Yi ànə gù fe'lə yumòk nè nà' bɛp càsə cù sè'. Yu nè yi ànə gù nə, à ye də yi à ko lok Jon mɛ ndapndzəmè.

²¹ A ye ṅga Jon bàptesə mè bwij pwe', fana Jisòs və, Jon baptesə yi sè'. Jisòs ànə sə gù piriya fana ntòbu muhu to. ²² Fana Yòṅsè nè Rəreṅ tsoṅ mɛbu co kəkəbùṅ. Nwì cèp vesə mɛbu dək də, <<Wù mo àm nè mù dzəm wu sə ntùè mù. Mù kwa bohòwù wùriṅ.>>

*Tàcicii Jisòs
(Mat. 1:1-17)*

²³ Jisòs à yèto fàak ye ṅga yi co lùumṅgòn hum te'. Tàcicii ye à ye mɛmvè' nè'e.*

²⁴⁻³⁸ Adàm nə ye mo Nwì. Set ye mo Adàm.
Enos ye mo Set. Kàyinàn ye mo Enos.
Màhalali ye mo Kàyinàn. Jarè ye mo Màhalali.
Enòk ye mo Jarè. Mètuselà ye mo Enòk.
Lamèk ye mo Mètuselà. Nuà ye mo Lamèk.
Shem ye mo Nuà. Arfasà ye mo Shem.
Kàyinàn ye mo Arfasà. Shelà ye mo Kàyinàn.
Ebà ye mo Shelà. Pelèk ye mo Ebà.

Ru ye mo Pelèk. Serù ye mo Ru.
Nahòye mo Serù. Terà ye mo Nahò.
Abràham ye mo Terà. Azik ye mo Abràham.

Jàkop ye mo Azik. Judà ye mo Jàkop.

Perè ye mo Judà. Həsronṅ ye mo Perè.

Arnì ye mo Həsronṅ. Adimìn ye mo Arnì.

Aminadàp ye mo Adimìn. Nasòṅ ye mo Aminadàp.

Samòṅ ye mo Nasòṅ. Bowàs ye mo Samòṅ.

Obè ye mo Bowàs. Jesi ye mo Obè.
Devid ye mo Jesi. Natàṅ ye mo Devid.

Matatà ye mo Natàṅ. Menà ye mo Matatà.

Meleyà ye mo Menà. Eliyakim ye mo Meleyà.

Jonàm ye mo Eliyakim. Jòsep ye mo Jonàm.

Judà ye mo Jòsep. Simiyònṅ ye mo Judà.

Levi ye mo Simiyònṅ. Mátat ye mo Levi.

Jorim ye mo Mátat. Eliyezè ye mo Jorim.

Josuwà ye mo Eliyezè. Er ye mo Josuwà.

Elmadàm ye mo Er. Kosàm ye mo Elmadàm.

Adi ye mo Kasàm. Melki ye mo Adi.
Neri ye mo Melki. Shèyatiyè ye mo Neri.

Zèrubabè ye mo Shèyatiyè. Resà ye mo Zèrubabè.

Joanàṅ ye mo Resà. Jodà ye mo Joanàṅ.

Josèk ye mo Jodà. Semèṅ ye mo Josèk.

Màtatiyà ye mo Semèṅ. Maàt ye mo Màtatiyà.

Nagè ye mo Maàt. Esli ye mo Nagè.
Nahùm ye mo Esli. Emòs ye mo Nahùm.

* **3:23** 3:23 Wo-à be'lə ṅgo sè 24 kə dzeṅ 38 ye'e mvwe' mò'fis bùusè yà' sə taṅsə tàcici wèṅ bə mandzè nè bù Yamba wèṅ. Ghà nè wo à còm to ṅwàk nè'e à ye ṅga bwij sə taṅsə liṅ tàcicii awo nə sə yeto bə nè yi cu ntòṅwum, nə sə taṅ foho lo maṅkwèṅ tèè kə dzeṅ mɛ ni'i tàcici nè yi-à yèto. Bù Yamba wèṅ ta yètogè yàwo bə nè mantombi nè kə ləsə bə nè yi cu ṅwum mvè'nè vès a com yè'e.

Màtatiyà ye mo Emòs. Jòsep ye mo Màtatiyà.
Janè ye mo Jòsep. Melki ye mo Janè. Levi ye mo Melki. Màtat ye mo Levi. Heli ye mo Màtat. Jòsep nè yi à ye mo Heli, yi à ye ñwè nè bwìñ sè tsərə də yi tè'ε Jisòs.

4

Satà Mumsə Jisòs

(*Mat. 4:1-17; Mak 1:12-15*)

¹ Jisòs à bwì foho vè mvwe' ndzəp Jòridàn ñga yi rwi bə Yònsè nè Rərəñ. Fana Yònsè nè jə lo yi mvwe' səmok sə ñgəà. ² Satà nè yi ñkum ze' nè ànə mumsə yi mvwe' yà'sə nùumbu hum kwè. Mvək ànə à ye, yi kà yumok momjo zə lok, fana ñjè yañ yi ñga nùumbu sè hum kwè sə mèe. ³ Satà nè cep bohòyi duk də, <<A ye-a ñga wu mo Nwì, wù cep-a bohòlis nè'e ñga nà'a bəñ bəñ ñga wu zə.>> ⁴ Jisòs duk fa nà' də, <<Wo à còm nõñsə ndzənə ñwàk Nwì duk də, <Kaco ñwè cum megu bəñ ñàa zəzə yeñ.> >> ⁵ Satà jə lo yi mɔ tu nda nəmòk, nè ñiñ fa yi lak sè sə nzenğòñ pwe' kè' mò'fis. ⁶ Yi duk də, <<Mɔ nè fa wu ñàñ bə lak yè'sə nè ye ghàak sè fòpwe'. Nwì ànə fa yà' pwe' ndzə bəhòmù yi, nè yeè nè də, mɔ tse' ñàa sè ñgòfa yà' bohòñwè nè ntəm àm dzəm. ⁷ Bum yè'sə pwe' nè ye yò, ñga wu kuksə-a mɔ.>> ⁸ Jisòs duk də, <<Cu ndzənə ñwàk Nwì nè də, <Ñwè tse' ñgòkùksə Tà nè yi Nwì ye, nè fak megu sè' bohòyi yìyi.> >> ⁹ Satà jə lo Jisòs mɔ Jòrosalèm, nè kə tes yi mɔ ndündap Nwì nè ghañ nè mvwe' sè yà' sap càsə. Yi duk fa Jisòs də, <<A ye-a də wu mo Nwì, wù li gbɔ tsooñ mɔ ndündap fəñ. ¹⁰ Yà' cu ndzənə ñwàk Nwì də, <Nwì nè fa masinjàa ye ñàñ ñgòjə ñkərə bohòwù.> ¹¹ Yà' cu nja sè' də, <Wo nè kotse' wu mɔtsə bə bo awo, ya wu nè kà kù nè kù ta.> >> ¹² Jisòs duk fa nà' də, <<Wo də, <Wù ka tse' ñgòbɔ ja'a Tà nè yi Nwì yòtse'.> >>

¹³ Satà nè ànə mumsə wes Jisòs vè'nə, fana yi me'rə tse' nà' ghàr. ¹⁴ Fana Jisòs bwi foho lo mvwe' nzenğòñ Galili. Nàa Yònsè nè Rərəñ à ye bohòyi. Bwìñ anə yuk wes nzu Jisòs mvwe' tò'o lak yà'sə pwe'. ¹⁵ Yi a sə yè'rə bəñ sə mɔmvwe' ndap piriya bəñ Jus wèñ, fana bwìñ pwe' sə kuksə yi.

Bəñ Sə Mvwe' Lak Nazàre Bəñ Jisòs

(*Mat. 13:53-58; Mak 6:1-6*)

¹⁶ Jisòs ànə bwi foho lo mɔ Nazàre, lak sè yi ànə kuk fo'. A ye nùumbu dzè bəñ Jus, yi lo mɔ ndap piriya, sè' mvè'nè yi ànə sə lo mantombi. Yi lokok təəñ mɔtsə, nè tañ ndzənə ñwàk Nwì. ¹⁷ Wo ànə fa yi ñwàk Izayà, nè yi ànə ye ñgà tsòhòbum Nwì. Yi fiñ, nè muk ñwàk nè, nè ye mvwe' sè wo ànə com nja də, ¹⁸ <<Tà Nwì a fa mɔ yònsə ye, bəñsə yi a cok fis mɔ də mɔ tsoho fa Ntirè nè Bəboñ bohòbù ñgàa jìñ wèñ. Yi a tum mɔ də mɔ kə tsoho fa bəñ sè wo cu ndapndzəm də wo nè fis me'rə wo. Mɔ tsok fa bə ñgàa ntwilis wèñ də wo nè ye bum səmok. Mɔ fiñ me'rə bəñ sè wo cu bə ñgə'. ¹⁹ Nə tsok fa bwìñ də lùmñgòñ nè Tà Nwì nè kə luñsə bəñ ye wèñ nè vè lañ.>>

²⁰ Yi ànə tañ mesə vè'nə fana yi lok nà', nè fa nà' bohòñwè nè yi tesəgè mɔmvwe' ndap piriya nè, nè cum tsoñ nze, nè ye ñgòtsòho. Bəñ sè wo ànə ye mɔmvwe' ndap piriya nè wèñ à sə kùk tse' mègù mok yi. ²¹ Yi ye ñgòtsə' fa bəñ sə də, <<Yusə yà'a ndzənə ñwàk Nwì sə bəñ vè ntinə zìnə mɔmvè'nè wèñ yuk ñga mɔ ta yè'sə.>>

²² Bwìñ à kwa bohòyi, bə lələm ncèep sè yà' à sə tesə kə cùhù yi. Wo sə fe'rə də, <<Nè'e ka mo Jòsep ye àle?>> ²³ Jisòs duk fa wo də, <<Mɔ riñ də wèñ nè mak fa mɔ gbɔ' nè'e də, <Ñgà ncəp, gəñsə-a

ni' yò.> A yà'a dè, <Wu gù bum sè vès a yuk dè wù a sè gù yà' mvwe' lak Kàpanùm yà'a, m̄ ntòla'à wù f̄eɛɛ sè'.> >> ²⁴ Yi duk fa fe'lə wo dè, <<Mù sè tsè' fa wɛɛ nè zìnə dè, b̄u sè m̄ ntòlak kà ngà tsòhòbum Nwì nè yi tesə sè' mvwe' ntòlak ànə co yumok jəgè. ²⁵ Mù sè tsè' fa wɛɛ zìnə dè, ghà nè Alajà à cu fo' nà'a, b̄a yepmfə à ye mvwe' lak Izùre ɲkùuɲntɛɲ. Mvèk nè mb̄uɲ à sè kà ligè m̄nə lùumɲgòn tɛ' bə bwes fana, n̄jè ko nzenɲgòn nə pwe'. ²⁶ Nwì ànə ka Alajà bohòb̄a yepmfə avès ɲgòfa yi zuz̄u sè' tum, yi à tum lònà' bohòɲwà ɲgwemfə nè mvwe' lak Zarefà nè mvwe' nzenɲgòSidòn. ²⁷ Ngàa kuturu ànə ye mvwe' lak Izùre sè' ɲkùuɲntɛɲ m̄m̄vèk nè Alasà ànə cum fo' nà'a. Fana yi ànə ka ɲwè àvès nè mò'fis ḡuɲsə, yi à ḡuɲsə mègù Namàn nè yi ɲwè Sìriyà.>>

²⁸ B̄u sè wo ànə ye m̄m̄mvwe' ndap p̄riyà anə, à yuk bum sè Jisòs à cèep fana ntum cəp wo nəb̄uɲ. ²⁹ Wo lokok, nə soɲ dapsə fis m̄ntòlak anə, nə jəɲ lo yi m̄ tu nda nè wo a ci lak awo mbwa, ya wo dusə mak tsoɲ lo yi sè bamə anə. ³⁰ Fana yi swɛ'ɛ tesə ndzə bohòwo anə, nə gi ca m̄tsətsə'rəə wo anə nə lo yuye.

Jisòs Bɛ'fis Yòɲsə Ze' Ndzə Ni'i Nwè Nəmòk
(Mak 1:21-28)

³¹ Jisòs à lòmvwe' lak Kàpanùm nè mvwe' nzenɲgòGalili, fana yi sè yə'rə bwìɲ fo' nùmbu dzè. ³² Wo à mərə pwe', b̄u sè ncèp nè yi à sè cèp nə, à ye nsàp nè n̄jè zok bə ɲàɲ.

³³ Nwè nəmòk ànə ye m̄ ndap p̄riyà anə, nè yi à tse' yòɲsə ze' ndzə ni'i yi. Yi cèp torə fis bə ɲàɲ duk dè, ³⁴ <<Háva', Jisòs nè mvwe' lak Nazàre, wù tse' yà vesùwèɲ nɛ? Wù vè yè'sə ɲgòzə ves à? Mù riɲ wu bəboɲni, wu mo Nwì nè wu rərəɲ nə.>> ³⁵ Jisòs ghamse yòɲsə nə, nə duk fa yi dè, <<Lok cùu yò,

nə ca tesə ndzə ni'i ɲwè ènə.>> Ze' nə bwi' mak ɲwè nə sè nze, nə tesə gesə lo, nə kà yi yumok gù. ³⁶ Bwìɲ à mərə ɲkùuɲntɛɲ, nə sè fe'rə kɛ'ca dè, <<Háva', yè'sə yà vɛ'nə ɛ? Nwè nè'e sè cèp bə ncèep sè yà' tse' ɲàɲ, fana yòɲsə ze' sè tesə ndzə ni'i bwìɲ.>> ³⁷ Fana nzu bum sè Jisòs à gù yè'sə yuhu lo mvwe' nzenɲgòànə pwe'.

Jisòs Ḡuɲsə Ngàa Yiyaɲ Nkùuɲntɛɲ

(Mat. 8:14-17; Mak 1:29-34)

³⁸ Jisòs à mè'rə m̄ ndap p̄riyà anə, nə lo m̄ nda'à Saimù. À ye ɲga mali Saimù nə sè ya yiyaɲ wùriɲ. Fana wo tsok fa Jisòs bə zeɲ. ³⁹ Yi lo kə təəɲ ɲḡu kèe nà', nə cèp bohòyiya nə. Yiya nə à mè'rə yi ghà nà'nə. Yi lokok, nə lap fa wo zuz̄u.

⁴⁰ Nùm à co, fana b̄u sè wo à tse' ɲge' awo sè wo à tse' yiyaɲ zok zok jə və yà'wèɲ bohòJisòs. Yi jwɛɲ wo bə bo ye, fana yiyaɲ awo me. ⁴¹ Yòɲsə ze' wèɲ à sè tesə ndzə ni'i bwìɲ ɲkùuɲntɛɲ, nə sè cèp sa'rə dè, <<Wu mo Nwì.>> Jisòs ghamse yà'wèɲ dè yà'wèɲ kà cèp, b̄u sè wo ànə riɲ dè a yi Nkum ɲgà gè m̄ bwìɲ nè Nwì ànə kak dè yi nə tum və nə.

Jisòs Tsòho LòNzak Nwì Mvwe' Nzenɲgòɲ Galili Pwe'

(Mak 1:35-39)

⁴² Tsok à rɛɲ, Jisòs mè'rə ntòlak nə, nə lo mvwe' səmok yìyi. B̄u sè wèɲ ye ɲgòl̄ap yi. Wo ànə ye yi fana wo lap mandzè ɲgògù dè yi kà lò. ⁴³ Yi duk fa yà'wèɲ dè, <<Mù tse' ɲgòtsòho lòNtirè nè Bəboɲ nè nà'a bə gaɲ ɲkum Nwì nə mvwe' buhu lak mok sè'. Busè yà'a yusè Nwì a tum m̄ dè m̄ ḡu sè.>> ⁴⁴ Fana yi sè tsoho kɛ' lo m̄nə ndap p̄riyà wèɲ mvwe' nzenɲgòɲ Jùdiyà nə pwe'.

5

Jisòs To B̄u Ngàa Fàak Ye Sè Mantombi Kwè

(Mat. 4:18-22; Mak 1:16-20)

1 A ye nùmbu mòk nga Jisòs tɔ ɲɔ tɛm Jɛnesarè fana bwiŋ kɔ rwiŋ fo' ve'ε fak fak. Bwiŋ sɛ nik kɛɔp lo ɲɔ ni'i yi, ɲɔyuk ncɛp Nwi. 2 Jisòs ye nga ɲɔwes tɔ ɲɔ tɛm anɛ ba nga ɲɔaa ko fuk wɛŋ ànɛ tes yà', nɛ lo ɲɔcùk ram awo. 3 Yi ni lo sɛnɛ ɲɔwes nɛ Saimù ànɛ tse' nà' yi, nɛ duk nà' dɛ nà'a bwi' gesɛ ɲɔwes nɛ mvwe' ɲɔ ndzɛp nɛ momjo. Fana yi cum ca, nɛ sɛ yɔ'rɛ bùu sɛ.

4 Yi à mè sɛ yɔyɔ'rɛ nɛ fana yi duk fa Saimù dɛ, <<Bwi' lo ɲɔwes nɛ mvwe' sɛ ndzɛp nɛ cɛco ya wɛŋ ɲɛ' yò gesɛ ram sɛ ndzɛpɛ, nɛ ko fuk.>> 5 Saimù duk fa yi dɛ, <<Tɛ', vɛs fuk nòŋ tɛ tsok rɛŋ vɛs kà fuk nɛ mò'fis ko. Fana bùusɛ wù cɛp ve'nɛ, mɛ nɛ mak gesɛ ram nɛ sɛ ndzɛpɛ anɛ.>> 6 Wo ànɛ mak gesɛ ram nɛ sɛ ndzɛpɛ anɛ, nɛ ko fuk ve'ε nèbɔp, ram nɛ ye ɲɔtɛŋ. 7 Fana wo bak gesɛ lo fa ɲɛ' awo sɛ bɛ ɲɔwes mòk nɛ bo, dɛ yà'a vɛ kɛ tesɛ wo. Wo vɛ, nɛ rusɛ ɲɔwes awo sɛ bɛ fuk fana yà' ye ɲɔcɛɛŋ lòsɛ ndzɛpɛ. 8 Saimù ànɛ yɛŋ nsàp fuk nɛ wo anɛ ko fana yi gbɛ tɛɛŋ bɛ tumfɛrɛ kù mantombii Jisòs, nɛ duk fa nà' duk dɛ, <<Dù lo yuyo, Tà, bùusɛ mɛ ɲwɛ nɛ mù rwiŋ bɛ bɔp.>> 9 Saimù bɛ bùu sɛ wo ànɛ ko nsàp fuk nè'nɛ ànɛ mɛrɛ ve'ε nèbɔp. 10 Fana ɲɛ' ye wɛŋ Jem bɛ Jon, bwe Zebèdi ànɛ mɛrɛ sɛ'. Jisòs tsok fa Saimù duk dɛ, <<Kà wɛp, ye jɛŋ ɲɔ'a wu nɛ kà fuk mok ko, wu nɛ sɛ ko jɛ vɛ fa mɛ bwiŋ.>> 11 Bùu sɛ bwi' lo ɲɔwes sɛ ndzɛ ɲɔ ndzɛp anɛ, nɛ mak nɔŋsɛ yà' mɛmvwe' anɛ, nɛ bɛ'lo Jisòs.

Jisòs Mèsɛ Fa ɲɔ Kuturu Yiya Ye
(Mat. 8:1-4; Mak 1:40-45)

12 Jisòs ànɛ cum bɛ lak mok fana ɲwɛ ɲɔ kuturu ye yi nga yiyaŋ nɛ à wes yi ve'ε pwe' nɛ pwe'. Yi ye Jisòs, fana yi gbɛ bu'rɛ kù mantombii nà', nɛ lɛŋ nà' dɛ, <<Tà, a bò-a wu co wù

tesɛ mɛ na, wù gbɛ fa mɛ yiya àm nè'e me.>> 13 Jisòs fis bo, nɛ jwɛŋ nà' bɛ zɛŋ, nɛ duk dɛ, <<Mù dzɛm laŋ, yiya yònɛ nà'a me.>> Yiya ye nɛ à mè mègù fo' sɛ' ghà ànɛ. 14 Jisòs tipsɛ yi dɛ, <<Nɛ kà ɲwɛ nɛmòk tsɛ' fa, du mvwe' ɲɔ fa satikà' ya yi nɛ kùk ja'a wu, fana wù fa fɛfa mvɛ'nɛ Musi ànɛ duk ɲɔnɛ dɛ yiya nɛ mè laŋ.>> 15 Fana nzu nɛ dɛ Jisòs gbɛ yu yɛ'sɛ yuhu lo ɲkùɛntɛŋ, maŋgòŋ tesɛ vɛ ɲɔyuk bum sɛ Jisòs à sɛ tsòho, nɛ ye ɲɔfɛk yi dɛ nà'a mesɛ fa wo yiyaŋ awo. 16 Fana yi sɛ loho yuye ɲɔgà kèkè' ɲɔlɛŋ piriya.

Jisòs Gɔŋsɛ ɲwɛ Nɛ

Yi À Bù'rɛ

(Mat. 9:1-8; Mak 2:1-12)

17 A ye nùmbu mòk nga Jisòs sɛ yɔ'rɛ fa bwiŋ ncɛp Nwi, fana bùu Farasi bɛ bùu sɛ wo yɔ'rɛ fagɛ bwiŋ làuk Nwi à ye mɛtsɛtsɛ'rɛ wo. Wo ànɛ tesɛ vɛ pwe' mvwe' nzenɲòŋ Galili, Jùdiyà, bɛ ntòlak Jòrosalèm. ɲaaŋ Tà Nwi à ye bohòJisòs ɲɔmèsɛ yiyaŋ. 18 Bùu sɛmòk bɛk vɛ ɲwɛ nɛmòk mɛnɛ dak, nɛ yi à tse' yiya nɛ nà'a bù'rɛgɛ bwiŋ. Wo lap mandzɛ ɲɔnɛsɛ lo yi mɛ nda'à anɛ mantombii Jisòs. 19 Busɛ maŋgo bwiŋ à ye wùriŋ fana wo kà mandzɛ ɲɔjɛ lòyi mbwa tse'. Wo bɛk kok lo ɲɔ yiya nɛ mɛ ndundap, nɛ cok tosɛ mvwe' sɛ Jisòs tɛ sɛ, nɛ le' gesɛ tsoŋ ɲwɛ nɛ kù mantombii Jisòs mɛtsɛtsɛ'rɛ bwiŋ anɛ.* 20 Jisòs à yɛ dɛ wo tse' dzɛdzɛm nɛ dɛ aco yi gbɛ yiya ɲwɛ nɛ me. Yi duk bohòŋwɛ nɛ yi kà gígɛ nɛ dɛ, <<Mo àm, mù swifa wu bɔp yo laŋ.>> 21 Bù ɲɔaa yɔ'rɛ làuk Nwi wɛŋ bɛ bùu Farasi wɛŋ à yu' ve'nɛ wo ye ɲɔŋwàrɛ kɛ'cà dɛ, <<Nè'nɛ ndà nɛ yi sɛ bɔpsɛ liŋ Nwi ε? Kaco ɲwɛ swifa ɲwɛ bɔp yɛŋ, mègù Nwi yiŋi.>> 22 Jisòs à ri bum sɛ wo ànɛ sɛ tsɛrɛ sɛ ntùu wo ve'ε pwe', nɛ fɛk wo duk dɛ, <<Wɛŋ sɛ tsɛrɛ bum yɛ'sɛ sɛ ntùu wɛŋ

* 5:19 5:19 Ye Màtiyò24:17

ve'nə bùu yà? ²³ Co joho gha' yè'e nè ngòduk də, <mù swi fa wu bup yòlan>, kè nè ngòduk də, <Lòkok mutsə, nə gi lo yuyo> ε? ²⁴ Fana mù nè ni fa wen də mù mo ηwè, mù tse' ηan sə nze ngòswifa bwij bup awo.>> Fana yi duk fa ηgà' nè yi kà gīgè nè də, <<Mù duk wu də lòkok, nə te' kà yò, nə lo la'à wù.>> ²⁵ Yi à cèp ve'nə fana ηwè nè lokok təəη kù mantombii wo ghà ànə. Yi te' lim bək kà ye, nə lo yuye mù nda'à yi, nə sə kuksə lo Nwi. ²⁶ Bwij ànə mərə ve'ε ηkəuηntən, nə wəp nəbup, nə kuksə Nwi duk də, <<Vès yə nsap manğəηğəη mòk ntinə.>>

Jisòs To Levi

(Mat. 9:9-13; Mak 2:13-17)

²⁷ Yè'sə a mè fana Jisòs tesə lo, nə kə ye Levi ηgà ko mbəm tas mvwe' sè yi fàkgè fo'. Jisòs duk fa yi də, <<Bε' və mù.>> ²⁸ Levi nə lokok, nə me'rə bum fàak ye pwe', nə bε' lo Jisòs.

²⁹ Fana Levi nə à kè gù fa Jisòs dinà nè ghan mù nda'à yi. Ngàa ko tas wèη ànə və, bə bwij ηkəuηntən, nə sə zù zuzù fo'. ³⁰ Bùu Faràsi bə bù awo mok sè wo bù ηgàa yə'rə lùuk Nwi wèη ànə ye ve'nə wo fek ηgàa fàak Jisòs də, <<Wèη sə zù be'lə wen ηgàa ko tas nə ye bə bù ηgàa gù bup wèη bùu yà?>> ³¹ Jisòs duk fəsə fa wo də, <<Bùu sè wo ka yiyan tse', wo kà doktə làpgè, a làpgè doktə ηwè nè yi sə yaya. ³² Fana mù a ka njo bùu sè kəkurè wèη vè, mù a vè ηgòto bù ηgàa gù bup wèη, ya wo nə kupsə ntum awo, nə bwi fa bup awo ηkwèη.>>

Nzak Dzè Zuzù NgòKùksə Nwi

(Mat. 9:14-17; Mak 2:18-22)

³³ Bùu səmok à fek Jisòs də, <<Ngàa fàak Jon dzègè zuzù kəkε', nə sə gù piriya, nə ye də ηgàa fàak bùu Faràsi wèη gùgè sè' ve'nə, ηgàa fàak yəsə zù nə sə no nùumbu pwe' bùu yà lε?>> ³⁴ Jisòs fek wo də, <<Aco wo duk fa bùu sè wo vè mvwe' sè wo sə zù gù də yà'wèη

dzə zuzù ηga ndugù nè cu fo' nùumbu yà'sə à? Ka ve'nə sè yeη. ³⁵ Nə yeè nè də, mvək nəmòk cu nè wo nə jəη gesə lo ndugù nè, fana bùu sè nè dzə zuzù mvək ànə.>>

³⁶ Jisòs mak fa wo gbù' nè'e də, <<Kaco ηwè sa jəη cək nini nè fi, nə te' lok cək nè zəm bə zeη yeη. A ye-a ve'nə, cək nè fi nə nə sarə ghasə cək nè zəm nə, fana yà' kà kərè. ³⁷ Kaco ηwè nəmòk kep gesə dzè rùk sənə bès nè zəm yeη. A ye-a ηga yi gù ve'nə, dzè rùk nə nə duk, nə vok bès nə, rùuk sə maha wà, bès nə bup sè' wà. ³⁸ Hai', ka ve'nə yeη, gèsə rùuk sè fi sənə bès nè fi.>> ³⁹ Jisòs duk fe'lə sè' də, <<Nwèe no-a rùuk sè zəm, fana yi nə kà ηgòno rùuk sè fi dzəm. Anə boη ghak gu yi mok rùuk sè zəm sə.>>

6

Jisòs Cèp Bə Nzak Nùumbu Dzè

(Mat. 12:1-8; Mak 2:23-28)

¹ Jisòs à gi cà mvwe' nzum nzan mok ηga a nùumbu dzè. Ngàa fàak ye kup tu nzan mok, nə sə nuk yà' ndzə bohòwo, nə sə zù mvəəm nzan sə. ² Bùu Faràsi səmok fek wo də, <<Lùk avès ka də ηwèe fak nùumbu dzè dzəm, wèη sə kup nzan ηga a yà'sə fàk bùu yà?>> ³ Jisòs fek wo duk də, <<Wèη ànə ka yusè Devid bə bùu ye wèη ànə gu taan ηga njè sə ya wo yuk à? ⁴ Yi à ni lòmù nda'à Nwi, nə jəη zuzù sè wo à jə vè ηgòkwəsə Nwi bə zeη, nə zù yà', nə fa bùu ye wèη yà' sè'. Wo à zù ve'nə ηga lùk sə bèn də kaco ηwè zù yeη, tse'ηga wu ηgà fa satikà' ηkuη.>> ⁵ Jisòs cep ləsə ncèp nə də, <<Mù mo ηwè, mù Tà bə nùumbu dzè nè mù.>>

ηwè Nè Yi A Krə

Bo Ma Mò'fis

(Mat. 12:9-14; Mak 3:1-6)

⁶ A ye nùumbu dzè nəmòk sè', Jisòs lo mù ndap piriya ηgòtsòho fa bwij ncèp Nwi. ηwè nəmòk à ye mutsətsə'rə wo anə nè bo ye ànə

kpɔ ma màk. ⁷ Anə ye mvək ànə bù ɲgàa yə'rè lùk Nwì bə bùu Faràsi sè wo à ye fo' sə kùk gosə ke' Jisòs. Wo à sə kù' ɲgòko yi bə nzak də yi gù fàk nùmbu dzè. ⁸ Fana Jisòs riɲ yusè wo à sə tsərə sə ntùu wo sə, nə duk fa ɲwè nè bo à kpɔ yi nə də, <<Lokok təəɲ və mantombi fɛɛɲ.>> ɲwè nə lokok təə megu sè vɛ'nə. ⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Mù sə fek yè'e wèɲ duk də, lùk àvès sə dzəm də vesùwèɲ gɔ nùmbu dzè yà? Nà' sə duk də vesùwèɲ tesə ɲwè kè a yeɲsə yi ɲgə' ɛ? Nà' sə duk də vesùwèɲ gem yòɲsə ɲwè kè a mesə nà' ɛ?>> ¹⁰ Fana yi kùk dzoon yak wo pwe', nə duk fa ɲgà yiya nə də, <<Nèp fis yak kwiɲ yo sə.>> ɲwè nə à gù sè vɛ'nə fana bo ye sə gɲ. ¹¹ Bùu sə ànə jok vɛ'ɛ wùriɲ, nə sə cep ke' ca mɔtsətsə'rə wo yusè aco wo ko Jisòs bə zɛɲ.

*Jisòs Swè'fis Bùu Ye Mok
Hum-ncòp-ba
NgòYe Ngàa Ntum
(Mat. 10:1-4; Mak 3:13-19)*

¹² Anə ye mvək ànə fana Jisòs kòk lo mɔ tu nda nəmòk, nə lɛɲ Nwì. Yi lɛɲ vɛ'ɛ, tè tsok rɛɲ, yi kà lo dzəm. ¹³ Tsok à rɛɲ fana, yi to benə ɲgàa fàak ye sə wèɲ mvwe' mò'fis, nə cok fis jəɲ bwìɲ hum-ncòp-ba, nə to yà'wèɲ də ɲgàa ntum. ¹⁴ Liɲ bùu sè yi à cokfis sə, à ye Saimù nè yi à fa nà' liɲ də Pità bə moma ye Andrù, Jem bə Jon, Filìp bə Bətòlomi, ¹⁵ Mátìyò, bə Tomos, Jem mo Alfòs bə Saimù nè wo ànə to yi də Zilò, ¹⁶ Judàs mo Jem bə Judàs Iskarəyà nè yi ànə seɲ Jisòs.

*Jisòs Tsòho Nza' Nwì
(Mat. 4:23-5:12)*

¹⁷ A ye ɲgà Jisòs tson tesə və mɔ tu nda nə, fana yi kə təəɲ mvwe' nəmòk nè à ye fo' rəəm. Yi à ye fo' bə ɲgàa fàak ye wèɲ ɲkùuɲntɛɲ. Fana bwìɲ tesə və mvwe' nzenɲòɲ Jùdiyà bə ntòlak Jòrosalèm, nə ye ntòlak Tayà bə Sidòɲ sè yà'a ɲgù ndzəp, nə kə maɲ fo'. ¹⁸ Wo ànə və

ɲgòyuk yusè Jisòs anə sə yə'rə, nə ye ɲgòlɛɲ Jisòs də nà'a mesə fa wo yiyaɲ awo zok zok sè yà' sə ya wo. Bùu mok à ye fo' sè wo à tse' yòɲsəðə ze' sè yà' sə fa wo ɲgə' fana Jisòs bɛ'fis fa wo yà'. ¹⁹ Fana bùu sə pwe' sə lap mandzè ɲgòjwè yi, bùusè ɲàɲ ànə sə tesə ndzə ni' yi, nə sə mesə fa wo yiyaɲ awo.

²⁰ Jisòs à kùk ɲgàa fàak ye, nə duk də, <<A rɛɲsi bohòɲgàa jìɲ wèɲ, bùusè tse' gaɲ sè Nwì nsàap bùu yè'sə. ²¹ A rɛɲsi bohòbùu sè ɲjè sə ya wèɲ ɲgà'a, bùusè wèɲ nə ze' ntsə'mòk. A rɛɲsi bohòwèɲ sè wèɲ sə wa ɲgà'a bùusè wèɲ nə ywì ntsə'mòk. ²² A rɛɲsi bohòwèɲ sè bwìɲ nə beɲ wèɲ, nə sə bɛ' wèɲ, nə yak wèɲ, nə cep bum sè bɔp bohòwèɲ bùu mù nè mɔ mo ɲwè. ²³ A ye ɲgà wo gù wèɲ vɛ'nə, wèɲ kwa, nə sə kaɲ dzeɲ, bùusè wèɲ nə tse' lèlà' mɔbu ɲkùuɲntɛɲ. Wèɲ riɲ sè' də, tàcicii bùu yè'sə wèɲ ànə gɔ ɲgàa tsòhòbum Nwì wèɲ sè' vɛ'nə.

²⁴ <<Fana anə bɔp wesə bohòwèɲ ɲgàa ghàk vɛ'ɛ wùriɲ, bùusè wèɲ a yuk wes lùm ma ɲjàwèɲ laɲ. ²⁵ Anə bɔp bohòwèɲ sè wèɲ cu ɲgà'a zəzə', bùusè ɲjèe nə yaɲ wèɲ ntsə'mòk. Anə bɔp bohòwèɲ sè wèɲ sə ywì ɲgà'a, bùusè wèɲ nə tɛ' nə waɲ nùmbu mòk. ²⁶ Anə bɔp bohòwèɲ sè bwìɲ pwe' sə gèɲ to liɲ awèɲ bèbɔɲ, bùusè yà'a sè' mɔmvə'nə tàcici awo wèɲ à sə gèɲ liɲ bù ɲgàa mvwès sè wo à duk də wo ɲgàa tsòhòbum Nwì sè' vɛ'nə.

*Dzəm Bùu Sè Wo Bèɲgè Wu
(Mat. 5:43-48, 7:1-5, 12)*

²⁷ <<Nə yeè nə də, mù sə cèp bohòwèɲ sè wèɲ sə yuk yusè mù sə cèp yè'e də, dzəm bùu sè wo sə bèɲ wèɲ, nə sə gɔ bèbɔɲ bohòbùu sè wo sə dzèɲ wèɲ. ²⁸ Wèɲ se bùu sè wo sə yak wèɲ, nə lɛɲ fa bùu sè wo sə fa wèɲ ɲgə' pìriyà. ²⁹ A ye-a ɲgà ɲwè nəmòk sam wu mbumbuk, wù tse' fa yi mamòk yi ləp sè'. A

ye-a nga ñwè nəmòk fep jə cək yò, wù me'rə yi fep jəŋ cək yònè ndzə tsətsə'rè sè'. ³⁰ Fa ndàanwè pwe' nè yi ləŋ yumok bohòwù. A ye-a nga ñwè nəmòk jə yumok sè yà'a sè yò, wù kà də wu fek yi ñgòfa fəsə wu yà' duk. ³¹ Məm̀vè'nè wù dzəm də bwìŋ gũ fa wu fana wù gũ fa wo sè' vè'nə.

³² <<A ye-a nga wù dzəm bùu sè wo sè dzəm wu, Nwii nè kwasə wu bùu yà? Bùu sè bup wèen dzəmgè sè' bùu sè yà' dzəm wo. ³³ A ye-a nga wù gũ bə̀boŋ bohòŋwè nè yi gùgè wu bə̀boŋ, Nwì se wu bùu yà? Bùu sè bup gùgè sè' vè'nə. ³⁴ A ye-a nga wù fòsə fa mègù bùu sè wo nè fòsə fa wu, Nwii nè kwasə wu bùu ya? Bùu sè bup wèen fòsə fagè bùu sè bup mok sè', də ya wo nè tse' fe'lə yà' mankwèŋ. ³⁵ Wèen dzəm lè bùu sè wo sè bèn wèŋ, nè gũ wo bə̀boŋ. Fosə fa wo, nè kà yà' fek fəsə. Ya wu nè tse' lə̀lè' mubu ñkùuŋntèn, wù ye sè' mo Tà Nwì nè yi Nwì nè ghaŋ nə. Nwii gùgè ye bə̀boŋ bohòbùu sè wo kà yi kwasəgè nè ye bù ñgàa ñkù' wèŋ sè'. ³⁶ Wèen sə koksə manziŋ bohòbwìŋ məm̀vè'nè Tè' awèen koksəgè manziŋ sè'. ³⁷ Fana kà də wèen sak ñwè nəmòk duk, ya Nwii kà wèŋ sè' sak. Wèen kà ñwè nəmòk gù bupsè ya Nwii kà wèŋ bupsè. Swifa bwìŋ ya Nwì nè swifa wèŋ sè'. ³⁸ Fa, ya nga Nwii nè fa wu sè'. Wo nè fa wu bo dak, nga wo bəŋ yà', nè tsərə be'lə mvwe' mò'fis, mamòk ke'ε lo nze, wù kà mvwe' nè ñgònəmsə tse'. Mvè'nè wù fək fa bwìŋ fana wo nè fək fa wu yòsè' vè'nə.>>

³⁹ Anə geŋ fana Jisòs mak fa wo gbũ' mòk də, <<Kaco ñgà ntwìlis niŋ fa ñgà ntwìlis mok mandzè yeŋ. A ye-a nga ñgà ntwìlis nè gũ vè'nə, wo nè gbũ ni sə wərè wo ba fo'. ⁴⁰ Kaco mo nè yi sə yə'rə fək riŋ casə ñwè nè nà' sə yə'rə yi nè yeŋ. Yusə də, a ye-a nga ñwè nè yi sə yə'rə fək mèsə, yi nè riŋ kurə megu co ñwè nè nà' à yə'rə yi nè. ⁴¹ Njo nè wu

kùkgè mųjep nè jo nè nà' cu mų lisè moma yo, nè swi də bès tų nè ghaŋ cu mų lisè wùu yè'e bùu yà? ⁴² Kènə aco wù duk fa to moma yo mòk də, <Tse' vèsə lis ya mų fis fa wu mųjep nè mų lisè wù> nà'a, nga wù sè kà ñkwùŋkwù bès tų nè mų lisè wù nà'a yə anə va? Wù ñgà tè'èŋkup, fis to lè ntòjep nè ghaŋ mų lisè wù nà'a ñkuŋ ya wu nè tse' mandzè nè ñgòyə rì nè jo nè nà' cu mų lisè moma yo nè.

Tų Bə Nto'o Ye
(*Mat. 7:16-27; 12:33-35*)

⁴³ <<Kaco tų nè bə̀boŋ zəm nto' nèbup yeŋ, nè ye sè' də, kaco tų nè bup zəm nto' nè bə̀boŋ sè' yeŋ. ⁴⁴ Bwìŋ nè riŋ tų bə nsàp nto' nè tų nè sə zəm. Kaco wù kwìŋ lèmu' mənə ntwìnənə' yeŋ, nè ye də, kaco wù kwìŋ pià mənə tų nàk sè' yeŋ. ⁴⁵ ñwè nè bə̀boŋ cep fis kokgè ncèp nè bə̀boŋ bùusè ntəm ye bə̀boŋ. ñwè nè bup cèp fis kokgè ncèp nè bup bùusè ntəm ye bup. A vè'nə bùusè cùu ñwèe cep fis mègù yusè yà' rwiŋ cu sə ntəu ñgèŋgàŋ.

⁴⁶ <<Wèen togè mų də Tà, Tà, nè kà bum sè mų sə duk də wèen gũ gũ bùu yà? ⁴⁷ ñwè nè yi vè-a bohòmù, nè yuk yusè mų sə cèep, nè nonşə yà', fana mų tsok fa wèŋ nsàp ñwè nè yi ye nè. ⁴⁸ Yi co ñwè nè yi dzəm ñgòci ndap, yi tuŋ lo sə nze cəco, nè kə yeto kùmndap sə mənə lis. Fana ndzəp rwiŋ, nè bwi' ndap nè, nà' kà tsòhò, bùusè yi a ci kùmndap nè bə̀boŋ. ⁴⁹ Fana ñwè nè yi yuk-a ncèp àm, nè kà yà' nònşə, ye də yi co ñwè nè yi à ci ndap ye sə nze wà, nè kà kùmndap bom. Fana ndzəp à rwi, nè bwi' ndap nè, nà' gbũ ghà ànə. Ndap nè à gbũ nsàp nè co wù kà cèp to.>>

7

Jisòs Bə ñkum Sojà Nè
Ñwè Lakmvum
(*Mat. 8:5-13*)

¹ A ye nga Jisòs cèp mèsə bum sè yi à tse' ngòcèep nga bùu sè sè yuk fana yi lo mvwe' lak Kàpanùm. ² Nkwà' ñwè sojà mòk nè mvwe' lak Rumà à ye fo' nè yi à tse' ñkwèn ye mòk nè yi à dzəm nà' ve'ε wùriņ. Moņkwèn ye nə à sə ya ve'ε co yi kpu li. ³ Anə geņ yi yuk nzu bum sè Jisòs à sə gùu, fana yi tum lo ñkwàha bùu Jus mok wèņ də yà'a kə duk Jisòs və kə guņsə ñkwèn ye nə. ⁴ Wo à lòo, nə kə leņ gbərə Jisòs. Wo duk fa yi də, <<Ñwè ènə kùrè co wù tesə yi, ⁵ bùusè yi dzəm bùu lak avès ñkùuņtèn, nə ci fa ves ndap pìriyà àvès sè'.>> ⁶ Fana Jisòs bə yà'wèņ lo. A kə kuəp vè mvwe' ndap sojà nə, fana nà' tumsə ñge' ye mok wèņ də yà'a kə duk fa Jisòs də, <<Tà, kà də wu ye ñgə' ñgwàņ duk. Mù ka kəkùrè co wù kə ni mū nda'à mù yeņ. ⁷ Yà'a yusè yà' gù ñkuņ mù kà bohòwù mù bə tu am və sə. Cèp mègù lə bə cù fana ya mofàk àm nə nə luņ. ⁸ Mù rì ve'nə bùusè mū yè'sə ñwè nè mù tse' ñkwàha bùu mok mantombii mù sè mù sə yuk bohòwo sè'. Sojàa mok cu sə wo yukgè bohòmù sè' yo. Aco mù to mòk duk də, Vəə, yi və. Mù duk fa mòk də, Lòfa', yi geņ. Nə duk fa mali mòk də, Gu yu yè'e, yi gu yà'.>> ⁹ Jisòs à yuk ve'nə, fana yi mərə bohòkwà' ñwè nə, nə duk fa bohòbùu sè wo à yù vè yi fo' sə də, <<Mù sə tsè' fa weņ də, a mègù-a sè mətsetsə'rə bùu Izùre ma, mù ka ñwè nəmòk fo' nè yi tse' nsàp dzədzəm nè ñkùuņ ènə ve'nə ye yuk.>> ¹⁰ Bùu sè ñkwà'ñwè sojà à tum sə à bwìņ foho lòo, nə kə ye nga mo ye nə cu mok bəboņ.

Jisòs Lòkoksə Mo Nwà Ngwemfə Mòk Mvwe' Kpu

¹¹ A ka sap fana Jisòs kə ni mvwe' ntòlak mòk nè wo to nà' də Neèn. Ngàa fàk ye nə ye bùu mok wèņ ñkùuņ sə be' lòyi. ¹² Yi à kuəp vè mvwe' ncùu ñka' lak sə, fana yi ye nga wo sə bək vè vèņ ñwè nəmòk

nə ma ye à ye ñwà ñgwemfə. Nwà nè'nə à tse' mègù mo nè mò'fis ènə nga nà'a ñwəmbam. Bwìņ ñkùuņ à vè ngòtsəpsə yi. ¹³ Tà Jisòs à yə ñwà nə, nə koksə manziņ bohònà' nə duk fa nà' də, <<Tsəp, kà wa.>> ¹⁴ Yi lo, nə kə jweņ ñkùp nè vèņ ñwè nə cu ca nə. Bùu sè wo à sə bək tse' ñkùp nè wèņ à foho təəņ, fana yi duk də, <<Wà'ñwè, mù sə cèp bohòwù də, yəə nə lokok.>> ¹⁵ Nwè nə à lòkok cu məttsə, nə ye ngòcèp cù. Jisòs jəņ yi, nə fa yi bohòma ye. ¹⁶ Wuə à ko bwìņ pwe' fana wo koksə Nwì. Wo sə duk də, <<Ngà tsòhòbum Nwì mòk nè ghaņ tesə məttsətsə'rə vesùwèņ laņ. A yè'sə də Nwì a vè ngòtesə bùu ye wèņ.>> ¹⁷ Nzu bum sè Jisòs à gù yè'sə à yuhu mvwe' nzeņgòņ Jùdiyà nə ye lak sə yà' kuəp Jùdiyà pwe'fo'.

Jon Tumsə Ngàa Fàak Ye NgòFek Jisòs Yumok (Mat. 11:2-19)

¹⁸ Ngàa fàak Jon wèņ ànə yuk bum sè Jisòs à sə gùu fana wo və, nə tsok fa Jon. Jon to ngàa fàak ye mok ba, ¹⁹ nə tum wo bohòTà Jisòs də wo kə fek nà' də, <<Wu yà'sə ñwè nè wo à duk də yi nè vəə nə, kə vèes sə kək də yi cu ntòzok ε?>> ²⁰ Wo kə dzèņ bohòJisòs, fana wo duk fa yi də, <<Jon ngà bəptesə bwìņ tum vè ves də vèes kə fek wu də, wu yè'sə ñwè nè wo à duk də yi nè vəə nə, kə vèes kək də yi cu ntòzok ε?>> ²¹ A ye mègù sè' mvək ànə fana Jisòs guņsə bù ngàa yiyaņ wèņ ñkùuņtèn, nə be'fis ze' ndzə ni'ì bwìņ, nə muk lis bùu sè yà' ànə loho sè'. ²² A kə dzèņ fana Jisòs duk fa wo də, <<Wèeņ du, nə kə tsok fa Jon yusè wèņ yuk, nə ye sè wèņ yə bə lis awèņ. Bùu sè wo à loho lis wèņ sə yə fe'lə bum səmok, bùu sè wo ànə sə kà gìgè sə gii, ngàa kuturu wèņ sə guņ. Bùu sè wo à loho ntu' wèņ sə yuk fe'lə bum, mù sə lòkoksə bwìņ mvwe' kpu, nə sə tsoho fa ngàa jìņ wèņ Ntirè nè

Bèboŋ nə sè'. ²³ Nə tsok ləsə fa yi də mù duk də, rɛŋsi bohòŋwè nè yi ka məmərè sə ntuu yi bùu mù tse' lok.>>

²⁴ Ghà nè ngàa fàak Jon sə à bwi foho lòfana Jisòs ye ngòtsòho fa bùu sè fo' bə liŋ Jon nə. Yi sə cep də, <<Wèŋ ànə lo ngəà fa' ngòkè ja'a yà? A ye ngòkè ja'a ñwè nəmòk nè yusè bwìŋ cèep, yi sə dzəm ke' gu yusè wo sə cèep sə nduk à? Ka lɛ vɛ'nə yeŋ. ²⁵ Ye də wèŋ ànə lo ngòkè ye yè'sə yu yà lɛ? Anə ye də wèŋ kə ye ñwè nəmòk nè yi à ni tse' cəək sè bèboŋ à? Nə yeè nə sè' də nsàp bùu sè wo nigè cəək sè bèboŋ, nə sə zɹ ghàk awo yè'sə kà ngəà cugè. Wo cugè ma məmvwɛ' nto'o ñkum wèŋ. ²⁶ Ye də wèŋ ànə tesə lo yè'sə ngòyə yà? A ye ngòkè yə ngà tsòhòbum Nwì à? Ñ, a vɛ'nə zìnə, yi yam gha' ngàa tsòhòbum Nwì nsàp nè wèŋ rì yàwèŋ ànə laŋ. ²⁷ Nà'a yi nè wo à còm nòŋsə bum mok ndzənə ñwàk Nwì bə liŋ ye nə. Wo à còm yusè Nwì à cèp də, <Nè'e masinjà àm, mù nə tum gesə lo yi mantombii wù ngògù fùhɹ tsə'rə fa wu mandzè.>>

²⁸ Fana Jisòs nə cep mali sèmok də, <<Mù sə tsə' wèŋ də, bwe sè wo à dzə wo sə nzeŋgòŋ fɛŋ pwe'fo', wo ka mòk nè yi càsə Jon ntòdzə. Yi ye-a sè' vɛ'nə fana ñwè nè də yi jə'rə càsə gha' mɹwɛ' gaŋ ñkum Nwì yi nə yam ghak Jon nə.>>

²⁹ Bù ngàa ko tas bə bùu sè wo à ye fo' pwe' ànə rɛŋ bum yè'sə fana wo kwasə Nwì. Wo ànə kwasə Nwì də fàak sè Jon à gùu sə yà'a bèboŋ. Wo ànə ye bùu sè wo ànə baptesə bohòJon. ³⁰ Fana bùu Faràsi bə bù ngàa yə'rè fa bwìŋ lùk Nwì wèŋ à bèŋ yusè Nwì à fùhɹ nòŋsə fa wo sə, bə mandzè nè də Jon kà wo baptesə.

³¹ Jisòs duk də, <<Aco mù fùhɹ kok ngwì bùu sè niè' yè'sə bə yà lɛ-o? Wo səsə yè'sə yà? ³² Wo yè'sə co bwe mok sè wo tə mù nteèŋ, nə sə duk fa nge' awo də, <Vès yəm ñkii

sè wo fisgè ñwàŋwè fo', wèŋ kà dzèŋ nə kà. Vès yəm ñkii kɹu, wèŋ kà mbeŋ sè' kom lok.> ³³ Mù duk vɛ'nə bùusè Jon nə ànə və ye, yi kà rùk sə no, nə sə dzə zuzɹ. Wèŋ à yə vɛ'nə, wèŋ də yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni'ì yi anə. ³⁴ Mù Mo Ñwè, mù a vè yàm, mù sə zɹ beŋ, nə sə no rùk sè'. Bwìŋ à yə vɛ'nə, wo duk də, <Wèŋ ye ngà no jùhɹ rùk bə tà zɹ bum, kà ze' mòok nè'.> Wo to mù də nge' ngàa gù bɹp bə ngàa ko mbàam tas wèŋ. ³⁵ Mègù də yumok kè lègè ñkuŋ bwìŋ riŋ də a bèboŋ kè bɹp àlɛ'.>>

Nwà Nəmòk Fè'lə Fa Jisòs Làmindà

³⁶ Ñwè Faràsi nəmòk à to Jisòs də nà'a və bə nà'a kə zɹ zuzɹ mù nda'à yi, fana Jisòs lo mù nda'à yi anə, nə cum nze də bə yà'wèŋ zɹ. ³⁷ Ñwà nəmòk nè yi à ye ñwà sàhà mɹwɛ' lak yà'sə yuk də Jisòs sə zɹ zuzɹ mɹwɛ' ndap ñwè Faràsi anə. Yi jəŋ və ndo làmindà nè wo ywigè nà' mbàm ñkùuŋ, ³⁸ nə kə təŋ kok fɹ ñkwèŋ Jisòs mɹwɛ' kùu ye. Yi ye ngòwa, nə sə tsəp kùu Jisòs bə ndzəplis ye sə, nə sə yisə yà' bə nùəmtu ye. Yi sə kum kùu Jisòs sə bə ngùpcù ye, ngònitsə' də yi sə wəp nà', nə sə yok yà' bə làmindà sə.

³⁹ Ñwè Faràsi nè yi à to Jisòs nə ànə ye vɛ'nə fana yi duk sə vè yi də, <<Ñwè ènə nə ye-a ngà tsòhòbum Nwì, bwèrɛ yi rì də ñwà nè nà' sə jwèŋ yi ènə ñwà sàhà laŋ.>> ⁴⁰ Jisòs to yi də, <<Saimù, mù tse' yumok ngòtsə' fa wu.>> Saimù fek bwi ye də, <<Cicà, yusə də yà?>> ⁴¹ Jisòs də, <<Ngà samsə fa bwìŋ mbàm mòk à tse' ngàa kəa ba. Yi sə bɛ' ngà kəa mòk bàam mbàm tàŋ, nə bɛ' megu mòk nə ncùhù hum tàŋ. ⁴² Wo kà yà' là' to, fana yi swi fa yà' ba fo'. Bohòbùu sè ba yè'sə, anə dzəm ghak yi nè fò?>> ⁴³ Yi də, <<Mù tsəm də, a ñwè nè wo swifa yi mbàm ñkùuŋ nà'a.>> Jisòs də, <<A zìnə.>> ⁴⁴ Yi bùuŋ kùk ñwà nə, nə

duk fa Saimù də, <<Wù sə yə ɲwà nè'e nà? Mù vè mɔ nda'à wù fən, wù kà mɔ ndzəp sè wo cùkgè kù bə zən fa. Fana ɲwà nè'e cùk fa mɔ kùu sə bə ndzəplis ye, nə yisə fa mɔ yà' bə nùəmtu ye. ⁴⁵ Mvəsè wo cèpsəgè ɲwè, nə jwən yi bə ɲgùpcù yà'a, wù kà mɔ vè'nə sè' cèpsè. Mvè'nè yà' yè yèe, yi ka ɲgòjwèn kùu am bə ɲgùpcù ye tənəsə. ⁴⁶ Wù ka tu am bə mve' yok fana ɲwà nè'e yok kùu am bə làmindà. ⁴⁷ Ye də mù sə tsè' wu də, bɔp sè ɲwà nè'e à gù yà' ɲkùuɲ sə, wo swifa yi yà' laɲ. Yè'sə rɛɛɲ də a vè'nə bùu nsàp dzədzəm nè ɲkùuɲ nè yi nitsè' ènə. Fana ɲwè nè wo swifagè yi momjo, nitsè'gè sè' dzədzəm nè momjo.>>

⁴⁸ Fana Jisòs bùuɲ duk fa ɲwà nè də, <<Mù swifa wu bɔp yo laɲ.>>

⁴⁹ Bùu mok sè wo à ye bə Jisòs wèn sə à yuk vè'nə fana wo sə cèp də, <<Nè'nə yè'sə ndà, nè aco yi swifa ɲwè bɔp ye-ε?>> ⁵⁰ Jisòs tsok fa ɲwà nè də, <<Mvè'nè wù fa ntəm yòbohòmù fana yà' fa wù lùɲ. Gèn bəboɲ.>>

8

Bəba Sè Wo A Sə Tesə Jisòs

¹ A cu momjo fana Jisòs bə ɲgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə wèn à gihì kè' məmvwè' buhu lak sè yà' à ye fo' sə. Jisòs sə tsoho Ntirè nè Bəboɲ nè nà'a bə gaɲ ɲkum Nwì. ² Fana bəba səmok à sə gì bə Jisòs nə. Bəba yè'sə, Jisòs ànə bɛ'fis fa wo yònsəə ze' ndzə ni'ì wo, nə mesə fa wo yiyaɲ awo sè'. Mòk à ye fo' Mèri Màdàlinà nè ze' sàmba à tesə ndzə ni'ì yi nà'a. ³ Mòk à ye Jòanà nè yi à ye ɲgwe Cuzà, mofàk ɲkum Herò, nè yi à sə kùkgè lis bə ndap Herò. Sùsanà à ye sè' fo', bə bəba səmok ɲkùuɲ. Wo à sə jə bum awo sè wo tse', nə sə tesə Jisòs bə ɲgàa fàak ye wèn bə zən.

Gbu' Ngà Bì Ngwii Bum
(Mat. 13:1-23; Mak 4:1-20)

⁴ Bwìɲ à sə vè bohòJisòs mvwe' bòop lak zəzok, fana wo à kè maa, Jisòs cèp bohòwo bə gbù'. ⁵ Yi à cèp də, <<Ngà bì ɲgwii bum mòk à lònngòkè ɲwè ɲgwii bum ye. Mvè'nè yi à sə ɲwè yà' fana ɲgwii bum mok gbù sə mandzè. Bwìɲ sə nərə yà' bə kù, fana swiɲ dzooɲ və, nə kə te' zə lo yà'. ⁶ Mok gbù mvwe' lis, nə to. Mvəsè yà' à sə kùu', fana yà' yum, bùu jì ndzəp. ⁷ Mok gbù mvwe' ndik, nə kuk. Yà' kuk bə ndik sə, fana ndik sə lim zə yà', yà' kpə. ⁸ Mok gbù mvwe' nze nè bəboɲ, nə kuk, nə zəm ɲgwì co ɲkù mò'fis.>> Jisòs ànə duk wes vè'nə fana yi cèp torə fis bə ɲàɲ də, <<Nwè nè wù tse'-a ntu' ɲgòyuk yusə mù cèp yè'sə, wù yuk.>>

Jisòs Tsè' Rɛɲsə Gbu' Nə

⁹ Anə geɲ ɲgàa fàak ye wèn fek yi də gbù' ènə yè'sə dale? ¹⁰ Yi duk fa yà' də, <<Nwì à gù wən yàwèn ɲgòri bum səmok bə gaɲ ye sè yà'a səswihi bohòbùu səmok. Fana bùu sè wo yàwo sə mbiɲ, wo sə kùk nə kùk, nə kà bum sə yə, wo sə yuk nə kà rɛɛɲ.

¹¹ <<Mbwè gbù' nə nè'. ɲgwii bum sə ncèp nè Nwì. ¹² ɲgwii bum sè yà' à gbù sə mandzè, a bùu sè wo a yuk ncèp Nwì, Satà və, nə kə jəɲ gəsə ncèp nə sə ntùu wo, ya kà də wo dzəm ncèp nə, nə tse' lùɲ duk. ¹³ Mok sè yà' à gbù mvwe' lis, a bùu sè wo yuk ncèp nè Nwì, nə dzəm bə kwəkwa, fana nà' kà ɲgàɲ sə ntùu wo sò. Yè'e bùu sè wo dzəmgè mvək momjo, ɲga mèmumsè vèə fana wo gbù gəsə lo fo'. ¹⁴ ɲgwii bum mok sè yà' à gbù mvwe' ndik yà'a, a bùu sè wo yuk, wo cu fana bum nzenɲgòn lim te'lə tse' ncèp nə. Bum nzenɲgòn sə, a bum sè ɲwè sə tsərə ɲgògù yà' nùumbu pwe', bə ntəm nè ɲgòtse' ghàk, nə ye ntəm nè ɲgòyu' lùum sè sənə nzenɲgònə. Yà'a bum sè yà' lim tè'lə tse' ncèp nə fana nà' kà kùk. ¹⁵ Nə ye də, ɲgwii bum sè yà' à gbù yàwo mvwe' nze nè bəboɲ, a ntəm

bùu sè wo yuk ncèp Nwì, fana wo ko ntum, nè kotse' yà' cùk bə ntum nè zìnə, nè zəm nto'.

*Gbu' Laàm
(Mak 4:21-25)*

¹⁶ <<Kaco ɲwè bwe' lam, nè fə'ə lok nà' sənə yumok yeɲ. Kaco yi tes nà' sə mbwè kè sè' yeɲ. Yi nè tes nà' mənə dak, ya ɲga bwìɲ ni vəə, nà' sə rɛɛɲ bohòwo. ¹⁷ Yà' cu sè' də yumok sè yà'a səswihi, də yà'a nè kà kə yəəɲ ka yeɲ. Yumok sè də wo fə'ə lok yà' də bwìɲ nè kà yà' jəja yəə bùə. ¹⁸ Ye də wèɛɲ sə jəɲ ɲkərə mvasə wèɲ sə yuk bum, bùusə ɲwè nè yi tse'-a yumok, Nwii nè jo naan fa fe'lə yi mok sè' ya yi tse' ɲkùɛɲntɛɲ. Nə ye də ɲwè nè yi ka ye yumok tse' fana Nwii nè jəɲ gəsə nè momjo nè yi tsəm də yi tse' nə.>>

*Jisòs Bə Ma Ye Nə Ye Bwema Ye
(Mat. 12:46-50; Mak 3:31-35)*

¹⁹ Ma Jisòs bə bwema ye wèɲ à və ɲgòkə yə yi, fana wo kà yi yə, bùusə bwìɲ à ye fo' ɲkùɛɲ. ²⁰ Wo tsok fa Jisòs də, <<Ma yo bə bwema yo wèɲ tə sə mbiɲ, wo sə dzəm ɲgòyè wu.>> ²¹ Jisòs duk fa wo də, <<Ma am bə bwema am wèɛɲ bùu sè wo yuk ncèp Nwì, nè gu sè' vɛ'nə.>>

*Jisòs Gù Fəfə Nà' Tɛɲsə
(Mat. 8:23-27; Mak 4:35-41)*

²² Numbu mòk à ye Jisòs bə ɲgàa fàak ye ni sənə ɲgwes. Yi tsok fa yà' də, <<Vesùwèɛɲ to lo ndzə ɲgu ndzəp mamòk.>> Mvə'nə wo à sə lò, fana yi dzəm lo. ²³ Wo à sə lòsə ɲgwesə anə fana, fəfə nè bup tseɲ wo, nè sə ci rwiɲsə ɲgwes nè bə ndzəp, fana nà' ye co nà'a nè cəəɲ. ²⁴ Wo lo kə to yəmsə Jisòs, nè duk fa yi də, <<Tà, vesùwèɛɲ sə kpɛ yè'e kpɛ.>> Jisòs à lòkok mɛtsə, nè duk fa fəfə nè duk də, <<Tɛɲsə, kà mok cà fe'lə,>> nè duk bohòndzəp sè' duk də, <<Naan yòsə' gəe'.>> Fəfə à duk gu dok, fana ci'i təəɲ fo'

mok wəmm. ²⁵ Fana yi fek yà' də, <<Kaco wèɲ dzəmtse' bohòmù yeɲ yè'sə bùu yà?>> ɲgàa fàak ye wèɲ wəp, nè mərə də, <<Nè'e nsàp ɲwè nè fònə yi cèep, fəfə bə ndzəp pwe' sə yuk yi-ɛ?>>

*Jisòs Gɛɲsə ɲwè Nə Yi Tse'
Yòɲsəə Ze'*

(Mat. 8:28-34; Mak 5:1-20)

²⁶ Wo à to tesə lonto ndzəp ma nja, nè kə tesə və mvwe' lak Gerasàn. Lak yè'sə yà'a ma ndzə nto ndzəp mvwe' nze Galili. ²⁷ Jisòs tesə sənə ɲgwes nè, fana yi kərə bə ɲwè nəmòk nè yi tesə mvwe' lak yà'sə ɲga nà' tse' yòɲsəə ze' ndzə ni'i yi. À sàp ɲkùɛɲntɛɲ ɲga ɲwè ènə sə gi ni' to, nè kà nda'à sə cu. Yi sə noon kə'lo mvwe' sè wo tuuɲgè bwìɲ. ²⁸ Yi ànə ye Jisòs fana yi gbɛ tsoɲ sə nze ɲgu ni'i nà', nè sə wan furə fis də, <<Jisòs mo Nwì nè ghan, wù sə lap bohòmù yà? Mù lɛɲ wu də wu kà mɛ ɲgə' fa.>> ²⁹ Yi à duk vɛ'nə bùusə Jisòs à duk fa yòɲsəə ze' nè də nà'a tesə ndzə ni'i yi anə. Ze' nè ànə sə ci' kotse' ɲwè nà'nə kə' ɲkùɛɲntɛɲ fana wo à sə kɪ yi bo bə kù lòɲfo' bə kwan nè sə kək yi, fana yi sə sòɲ tirə yà' pwe' ze' nè sə jamsə lo yi ɲgəà. ³⁰ Jisòs fek yi də, <<Liɲ yoo ndà?>> Yi duk də, <<Liɲ aam Bòp.>> Yi duk vɛ'nə bùusə ze' sə à ye ndzə ni'i yi anə ɲkùɛɲ. ³¹ Ze' sə lɛɲ Jisòs də nà'a kà wo sə mvwe' wɛ sè cəco* yà'a gèsə lò. ³² ɲgùnaan mok à ye fo' ɲkùɛɲntɛɲ ɲga wo sə zɛ mvwe' mbwè nda mòk fo'. Fana ze' sə lɛɲ Jisòs də nà'a me'rə wo, wo kə ni ndzə ni'i ɲgùnaan sə. Jisòs dzəm fa wo. ³³ Ze' sə tesə ndzə ni'i ɲgà' nè, nè kə ni ndzə ni'i ɲgùnaan sə. ɲgùnaan sə à ca du'rə tsoɲ ndzə baan anə, nè kə gbɛ kpɛ lo wes sənə ndzəp Galili.

³⁴ Bùu sè wo à sə gùmsə ɲgùnaan sə à carə lò, nè kə tsoho fa bùu sè mvwe' lak yà'sə pwe'. ³⁵ Fana bwìɲ

* **8:31** 8:31 Yè'e mvwe' sè yòɲsəə ze' nè kə ləə. A mvwe' sè Tà Nwii nè kə taksə wo.

tesə və ngòkə ja'a nsàp yu nè nà' gù nə. Wo à vè bohòJisòs, nè ye nga ηwè nè yi ànə tse' yònsè ze' ndzə ni'ì yi nè nga yi cu kok ηgu ηki'ì Jisòs, nè ni tse' cək, nè cum fe'lə bə ηkərə ye bèboη làaη vε'. Fana wuə ko wo nèbup. ³⁶ Bùu sè wo à yə bum yè'sə à tsòho fa bùu sè wo à vèə yusè Jisòs gù bohòngà' ànə. ³⁷ Bùu sè mvwe' ntòlak Gerasàn wèη à wəp vε'ε, nè duk fa Jisòs də nà'a lo gesə fo'. Yi ni ηgwes, nè bwi foho lo yuye. ³⁸ Nwè nè ze' à tesə ndzə ni'ì yi nè à ləη Jisòs də bə nà'a lo. ³⁹ Jisòs à tum fəsə yi maηkwèη, nè tsok fa nà' də, <<Dù la'à wù, nè kə tsok fa bwìη yusè Nwì gù bohòwù.>> Yi à lòo, nè kə tsok fa bwìη mü ntòlak pwe' yusè Jisòs gù bohòyi sə.

Jisòs Guηsə Nwà Nè Nà' Jwèη Yi Cək Nə Luηsə Mo Jairòs
(Mat. 9:18-26; Mak 5:21-43)

⁴⁰ Jisòs à to tèm nè, nè bwi foho və fana, bòp bù nè wo à ye fo' nè à kwa ηgòyə yi wùriη, bùusè wo à sə tək yi. ⁴¹ Nwè nəmòk à vè fo' nè wo to yi də Jairòs. Nwè ànə ànə ye ηkwà' ηwè nəmòk mənə ndap piriya. Yi à yə Jisòs ntèn, yi kə gbū noon mantombii nà', nè ləη nà' də nà'a və mü ndà'à yi, ⁴² bùusè mo ye à ye mvək kpəkpa. Yi à tse' mègù mo nè mò'fis ànə nga nà'a ηwàηwè. Mo nè à ye luumηgòn hum-ncòp-ba. Jisòs à lòbə Jairòs nè fana bwìη yuη yi, nè sə bwi'lə yi nsàp nè co ndùrè to yi.

⁴³ Nwà nəmòk à ye fo' nè nduəm à sə ca yi ndzə ni'ì mənə luumηgòn hum-ncòp-ba. Nwè nè ηgòfa yi ncèp nga yà'a me kà ye. ⁴⁴ Yi à nεε vè fə ηkwèη Jisòs, nè jwèη gesə cù cək nà' bə bo. Mvè'nè yi à jwèη gèsə nà' ntèn, nduəm sə tεηsə ηgòca. ⁴⁵ Jisòs fek də, <<Jwèη mü ndà?>> Bwìη pwe' à bèη, fana Pità duk də, <<Masà, bwìη sə bwi'lə wu ma nè fòpwe'.>> ⁴⁶ Jisòs duk də, <<Nwè nəmòk jwèη mü laη. Mü yuk nga ηàη tesə ndzə ni'ì mü.>> ⁴⁷ Nwà nè

riη də kaco yi swihi yeη. Yi və, nè sə kaη, nè bùhū mantombii Jisòs, nè cep fis mvwe' bwìη. Yi tsok fa nà' njo nè yi anə jwèη cək nà' nè, də nduəm ye sə c'ì sè'. ⁴⁸ Jisòs duk bohòmonwà nè də, <<Njè'gù, dzədzəm yònè wù tse' nè guηsə wu laη. Dù, gèη bèboη.>>

⁴⁹ Jisòs à sə duk də yi cep mesə bə ηwà ènə ntèn, ηwè nəmòk caη və ηgòtsə' fa Jairòs də mo nà' nè kpə laη. Də nà'a kà cicà nè ηgə' mok ηgwàη fa yiskok. ⁵⁰ Jisòs ànə yuk vε'nə, yi duk də, <<Kà yumok wəp, tse' megu yòdzədzəm fana mo ηwà nè nè luη.>> ⁵¹ Jisòs à kè dzèη mvwe' ndap nè, yi kà dzəm də ηwè nəmòk ni yuη lo yi mü ndà'à anə dzəm. Yi à dzəm də a ni megu Pità bə Jon bə Jem, nè ye ma bə tè'ε mo nè. ⁵² Bwìη pwe' à sə wa gùrə kpə mo nè. Jisòs duk fa wo də, <<Wèη kà wa. Mo nè ka kpə, yi sə dzəmlo.>> ⁵³ Bùu sè à ywì'lə yi swee, bùusè wo à rì də mo nè kpə laη. ⁵⁴ Jisòs ko mo ηwà nè bo, nè duk də, <<Mwèη, lòkok.>> ⁵⁵ Yònsè mo nè à bwìη foho vè sèmok, fana yi lokok kè' mò'fis. Jisòs duk də wo fa mo nè bəη ya yi zə. ⁵⁶ Ma bə tè'ε mo nè à mərə wùriη. Jisòs duk fa wo də wo kà ηwè nəmòk tsè' fa.

9

Jisòs Tum Bwe Fàak Ye Hum-ncòp-ba

(Mat. 10:5-15, 14:1-12; Mak 6:7-29)

¹ Jisòs to benə ηgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba, nè fa wo ηàη ηgòjùm fis yònsəə ze' pwe' ndzə ni'ì bwìη, nè mesə fa bwìη yiyaη zəzok. ² Fana yi tum lo wo ηgòtsòho lògaη ηkum Nwì, nè mesə fa bwìη yiyaη. ³ Yi tip wo duk də, <<Kà yumok bə gi nè'nə jə lo': ntumbàη-è', bàm-è', zuzə-è', mbàm-è', nè kà cèək nini ba sè' jə tse'. ⁴ A ye-a nga ηwè nəmòk jəη wèη co ηkàìη mü ndà'à yi, fana wèη cum megu bə ndap

ànə tè wèŋ me'rə ntòlak anə. ⁵ A ye-a nga bùu sè bə ntòlak ànə ka weŋ mvwe' ndap awo dzəm, mvək nè wèeŋ nə me'rə mvwe' ànə, wèŋ ke'sə mak nəm mfəmfəə kùu awèŋ fo' ngòni tsè' də wo à ka weŋ fo' dzəm.>>

⁶ Fana ngàa fàak Jisòs sə à gí ke'cà bohòbwe buhu lak sè fo' sə pwe', nə sə tsoho lo Ntirè nè Bèboŋ nə, nə sə gũ mesə fa bwìŋ yiyaŋ awo pwe'.

⁷ Anə geŋ, Herònè yi à sə sak Galili yuk bum sè Jisòs bə ngàa fàak ye à sə gũ yè'sə. Fana ñkərə jip yi ve'ε, bùusə bùu səmək à sə cèp də, Jon ngà bàptesə bwìŋ a tesə vè fe'lə mvwe' kpə. ⁸ Fana bùu səmək sə duk ke'cà yàwo də yi Alajà. Mok sə duk yàwo də ngà tsòhòbum Nwì mòk nè taŋ a lòkok vè mvwe' kpə. ⁹ Anə geŋ Heròduk də, <<Mù ànə gwε' cokfis tu Jon sə laŋ, ñwè nè mù sə yuk fe'lə nzu ye yè'sə ndà lε?>> Fana yi sə lap mandzə ngòyə Jisòs nə.

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàn Zuzũ
(Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Jon 6:1-14)

¹⁰ Ngàa ntum Jisòs à bwìŋ vè, nə kə tsoho fa Jisòs yusè wo gũ. Fana yi jəŋ wo, nə lo mvwe' buk lak mòk nè wo to fo' də Bèsadà. ¹¹ Mvè'nè bwìŋ à rì də wo à sə lósə, wo tesə mvwe' buhu lak sè yà' kəp fo', nə yuŋ lo wo bə kù. Yi duk fa wo də wo vè bəboŋ, nə ye ngòyərə wo bum bə gaŋ ñkum Nwì. Yi sə mesə fa bùu sè wo tse' yiyaŋ yiyaŋ awo sè'.

¹² Mvək à càa, ngàa fàak ye vè bohòyi, nə duk də, <<Tà, tumsə bùu yè'sə wo lo mvwe' buhu lak nə ye nzum yà'a, ya wo lap yumok ngòzũ, nə lap mvwe' nòŋ sè'. Busə ka fεεŋ la'à yeŋ.>> ¹³ Yi duk fa wo duk də, <<Wèeŋ kək fa wo yumok wo zũ.>> Wo də, <<Vès tse' mègù ntuhu brəd taŋ, nə ye fuk ba. Wù dzəm də vès lo kə bupsə mbəm ñkũuŋ, nə ywìŋ beŋ ngòfa wo à?>> ¹⁴ A ye nga bùu sè wo cu fo' à ye mbəmbam ncùhù taŋ. Jisòs duk fa ngàa fàak ye də,

<<Cumse bùu sə sə nze bə bòp zəzok hum taŋ, hum taŋ.>> ¹⁵ Fana wo cumse bùu sə sə nze bə bòp ve'nə. ¹⁶ Fana Jisòs jəŋ ntuhu brəd sè taŋ, nə ye fuk sè ba sə. Yi kək gesə lis mubu, nə kwasə Nwì, nə bərə brəd sə, nə fa ngàa fàak ye də yà'a gap fa bùu sə. ¹⁷ Wo à zũ wo pwe', nə ze' bəboŋ. Wo te'e benə sè yà' à bwehe cu sə kwès hum-ncòp-ba.

Jisòs Tsè' Fa Bwe Ye Bum Sè Yà'a Nə Gũ Yi
(Mat. 16:13-28; Mak 8:27-9:1)

¹⁸ Anə ye mvək nəmòk nga Jisòs cu mègù bə ngàa fàak ye fana yi sə gũ pìriyà. Yi fek wo də, <<Bwìŋ dukgè də mù yè'sə ndà?>> ¹⁹ Wo duk fəsə fa yi də, <<Bùu mok dukgè də, wu Jon ngà bàptesə bwìŋ. Mok duk də wu Alajà, mok duk də wu ngà tsòhòbum Nwì mòk nè yi à lòkok vè mvwe' kpə.>> ²⁰ Fana Jisòs fek wo də, <<Wèŋ yàwèŋ nε? Wèeŋ dukgè yàwèŋ də mù yè'sə ndà?>> Fana Pità cèp fəsə fa yi də, <<Wu ñkum ngà gèm bwìŋ nè Nwì ànə duk də yi nə tum vèsə nə.>>

²¹ Fana Jisòs tipsə wo bə ñaŋ də wo kà ñwè nəmòk tsè' fa lok. ²² Nə tsok fa yà'wèŋ də, <<Mù nè mù mo ñwè, mù nə ye ngə' ñkũuŋntèŋ. Fana ñkwàha bwìŋ bə ngàa fa satikà' sè ghaŋ, nə ye bə bùu sè wo yərəgè lùuk Nwii nə beŋ mù. Wo nə zə mù, fana numbu nè te' ye, mù lokok mvwe' kpə.>>

²³ Fana yi duk fa bwìŋ də, <<A ye-a nga ñwè nəmòk dzəm-a ngòyù lòmũ, fana yi nə beŋ to ntòbum sè ni' ye sə dzəm yà', nə bək jəŋ ntəeŋ ye numbu pwe' ñkuŋ nə be' vè mù. ²⁴ Busə ñwè nè yi gəhə tse'-a yòŋsə ye fana nà'a nə bisə wà. Nə ye də ñwè nè yi jə yòŋsə ye co yusè wà bùu mù fana yi nə kə tse' nà'. ²⁵ Swe'e sè ñwèe nə tse' yà, nga yi tse'-a nzeŋgòŋ nə pwe'fo', nə kə bisə tu ye ε? ²⁶ ñwè nè yi koksə-a marè'tu bohòmù nə ye ncèp àm, mù nè mù mo ñwè fana ghà

nè mɛ bwì vè bə ɲaaŋ sè tè' am fa mɛ, nə ye bə ɲaaŋ sè Tè' nə, bə ɲaaŋ masinjàa Nwì sè rərəŋ fana, mù koksə marè'tu bohòyi sè'.²⁷ Nə yeè nə də, mù sə tsə' fa wəŋ ɲkəm duk də, bùu mok tə fəŋ sè wo nə kà kpɛ tètè wo ye gaŋ sè Nwì ɲga yà' sə sak sənə nzeŋgòn nə.>>

Jisòs Kupsə Nsəsə Mɛ Ndahà
(Mat. 17:1-8; Mak 9:2-8)

²⁸ A cà co nùumbu fwame', fana Jisòs to jəŋ Pità, bə Jem nə ye Jon, bə yà'wəŋ kok lo məmvwè' nda mòk ɲgògù pìriyà.²⁹ Mvè'nè yi à sə ləŋ Nwì fana nsəsə ye kupsə bùu nsàp mok nè zok, fana cək sè yi ni tse' mɛ ni' yi à bùuŋ fəfop tap tap.³⁰ Wo ye Alajà bə Musì ɲga wo tesə vè mubu, bə Jisòs wəŋ sə taan ɲgàm.³¹ Bùu yè'sə à tse' nsàap nsəsə sè co mareŋ. Wo à sə cèp bə mvè'nè yi kəp ɲgògù yusə Nwì ànə dzəm, də yi nə lo mvwe' lak Jòrosalèm, nə kpɛ.³² A ye ɲga Pità wəŋ sə dzəmlo. Anə geŋ, wo lokok, nə ye Jisòs bə bùu sè ba yè'sə ɲga wo tə fo', ɲga nsəsə ye kupsə vè'nə.³³ Bùu sè ba yè'sə à yè ɲgòlò, Pità duk fa Jisòs duk də, <<Cicà, yà' bəvè'ε wùriŋ mvè'nè vesùwèŋ fənə yè'sə. A ci ba'rə tes bwe duŋ fəŋ tɛ', mò'fis nè ɲjò, mòk nè Musì, mòk nè Alajà.>> Yi ànə cèp tsoŋ gù yè'sə, nə kà yusə yi sə cèp rì.³⁴ Mvè'nè yi à sə cèp, mbàk vè kə təhə lok wo, fana wəə ko wo.³⁵ Fana wo yuk ɲga ɲgì mòk cèp vesə ndzənə mbàk nə duk də, <<Nè'e mo àm, mù a cok fis yi. Yusə yi cèp pwe', wèŋ yuk yi.>>³⁶ Wo à yuk ɲgì ènə vè'nə, wo kəkse kə', nə kà ɲwè nəmòk nè zok yə, wo ye megu Jisòs yi yi. Wo à sə kà bwìŋ yusə wo à yə yà'sə ghà ànə tsòhòfa.

Jisòs Tesə Mo Nəmòk
Nè Yi Tse' Yòŋsə Ze'

(Mat. 17:14-23; Mak 9:14-32)

³⁷ Tsok à rəŋ, wo à bwi vèə, bwìŋ wùriŋ kə tseŋ yi.³⁸ ɲwè nəmòk cèp vèsə mətsetsə'rə bùu sə də, <<Cicà, kwəkwe', kə kək mo àm nè mù tse'

mègù yi.³⁹ Yi tse' yòŋsə ze' ndzə ni' yi, nè nà'a kogè yi. Nà'a ko yi, yi sə waŋ nəbɛp, fana ni' gurə yi ɲjak ɲjak tə sə duk yi kə cùhu. Nà' sə sərə yi nə kà ɲgòmè'rə yi dzəm.⁴⁰ Mù duk ɲgàa fàak yo də wo bə' fis nà', fana wo ka nà' bə' fis to.>>⁴¹ Jisòs duk fa wo də, <<Ja'a na mvəsə wèŋ yè'sə gəgutu, wèŋ ka dzədzəm sə ntùu wəŋ nè co wèŋ gəŋsə ɲwè fo' tse' è. Mɛ nə cum geŋ vesùwèŋ, nə sə ko ntəm vè'nə kə dzeŋ sèŋ? Jəŋ və fa mɛ mo yònə fən.>>⁴² Mvè'nè wo à sə jə vè mo nə, yòŋsə ze' nə ko yi, fana ni' gurə wes yi ɲjak ɲjak. Jisòs jwa yòŋsə ànə, nə gəŋsə mo nə, nə fa nà' bohòtè' ye nə.⁴³ Bwìŋ pwe' à mərə bə ɲaaŋ Nwì sè wo à yə sə.

Mvè'nè wo à sə mərə vè'nə, Jisòs duk fa ɲgàa fàak ye wəŋ də,⁴⁴ <<Yuk yusə mɛ nə tsok fa wəŋ bəbɔŋ. Wo nə fa mɛ mo ɲwè ndzə bohòbùu mok.>>⁴⁵ Bwe sə à kə bə yusə yi à cèp yè'sə rəŋ. Yà' ànə ye bohòwo sèswihì ya wo kà bə zeŋ rəŋ, fana wo sə koksə wəə ɲgòfək rəŋsə.

ɲwè Nè Ghaŋ Ndà?

(Mat. 18:1-5; Mak 9:33-40)

⁴⁶ A ye ɲga'a ɲga wo yè ɲgòfènə də ɲwè nè ghaŋ mətsetsə'rə wo ndà lɛ.⁴⁷ Jisòs à rì yusə wo à sə tsərə sə ntùu wo bə ncèp ènə, fana yi ko lòkoksə tes mo nəmòk də nà'a kə təŋ ɲgɛ ni' yi.⁴⁸ Fana yi duk fa wo də, <<ɲwè nè yi jə-a nsàp mo nè'nə mənə liŋ am, fana ye də yi jə yà'sə mù. ɲwè nè yi jə-a mɛ, nə duk <Və bəbɔŋ>, fana ye də yi sə duk bohòŋwè nè yi à tum mɛ nə sè'. Mù sə duk yè'sə də ɲwè nè yi maŋkwèŋ bohòwèŋ pwe', yi ɲwè nè yi nè mantombi yi.>>

⁴⁹ Jon à cèp bohòJisòs də, <<Cicà, vès yə ɲwè nəmòk ɲga yi bə' fis ze' mənə liŋ yò. Fana vès duk yi də yi teŋsə, bùusə yi ka mòk mətsetsə'rə vès yeŋ.>>⁵⁰ Jisòs duk ye də, <<Kà də wu gɛ co yi teŋsə duk, bùusə

ɲwè nè yi ka wɛŋ bɛŋ, ye dɛ yi cu venəwɛŋ.>>

Bùu Sè Mvwe' Lak Sàmariyà Mok à Bɛŋ Jisòs

⁵¹ Mvək ànə kūrə dɛ Jisòs nè kpɛ ya yi lo mɛbu, yi ko ntəm, nè lokok bɛ' lo mandzè nè nà' lo Jòrosalèm. ⁵² Yi tum lo masinjàa mok mantombi dɛ wo lo mvwe' ntòlak Sàmariyà, nè kə gɛ tsə'rə fa yi bum pwe' ɲkuŋ yi və. ⁵³ Bùu Sàmariyà wɛŋ bɛŋ dɛ nà'a kà fo' noon, bùusè wo à yə dɛ yi sɛ cà lòJòrosalèm.* ⁵⁴ Jon bə Jem à yə vɛ'nə, fana wo duk dɛ, <<Tà, wù dzəm dɛ vɛs lɛŋ piriya ya nga Nwii tumsə tsoŋ mis mɛbu ɲgòkè tɛŋ səsə bùu yə'sə à?>> ⁵⁵ Jisòs bùuŋ kək ja'a wo, nè jwa wo, nè duk dɛ, <<Wɛŋ ka nsàp yòŋsè nè wɛŋ sɛ cɛp bə zɛŋ ànə riŋ. Mù nè mɛ mo ɲwè, mù a ka ɲgòbɛpsə yòŋsè ɲwè və, mù a vè ɲgòlùŋsə wo lùŋsə.†>> ⁵⁶ Anə gɛŋ, wo lokok, nè lo mvwe' ntòlak nəmòk.

NgòBɛ' LòJisòs Gɛgɛŋ (Mat. 8:19-22)

⁵⁷ Wo à sɛ lòmandzè fana, ɲwè nəmòk cɛp bohòJisòs dɛ, <<Mù dzəm dɛ mɛ nè bɛ'lo wu ma nè fòpwe' nè wù sɛ lòo.>> ⁵⁸ Jisòs tsok fa yi dɛ, <<Còp wɛŋ tse' mvòk co wo cum ca, swiŋ wɛŋ tse' ndap awo, fana mùu mo ɲwè mù ka mvwe' sɛ co mɛ nonjə tsoŋ tu am, nè noon yonjə tse'.>>

⁵⁹ Jisòs duk bohòŋwè nəmòk dɛ, <<Mù dzəm dɛ vesùwɛŋ lo, nè fak mvwe' mò'fis.>> ɲwè ènə duk dɛ, <<Tà, mɛ foho lo-a maŋkwɛŋ, nè kə tuuŋ tɛ'làm ɲkuŋ-è.>> ⁶⁰ Jisòs tsok fa yi dɛ, <<Me'rə bùu sɛ wo kpɛ laŋ tuuŋ bù kpəkɛp awo. Bohòwù yò, dù nè kə tsok ncɛp nè dɛ ɲkum Nwi nè yè ɲgòsak sɛ nzeŋgòn laŋ.>>

⁶¹ ɲwè nəmòk à yə Jisòs, yi duk dɛ, <<Mɛ nè bɛ' wu Tà, fana mù sɛ fek wu dɛ mɛ lo, nè tsok fa bùu am dɛ wo cum bəbon.>> ⁶² Jisòs tsok fa ɲwè ènə dɛ, <<A ye-a ɲga ɲwè yèto ɲgòfək bohòNwi, nè sɛ kək lis maŋkwɛŋ, ye dɛ yi ka kəkūrə ɲgòcu mvwe' gəŋ ɲkum Nwi yeŋ.>>

10

Jisòs Tumsə LòBwiŋ Hum Sàmba-Ncòp-Ba

¹ Yà'sə ànə ca wes fana Tà Jisòs cokfis bwìŋ hum sàmba-ncòp-ba, nè tumsə lo yà'wɛŋ ba, ba. Yi à tumsə lòwo ɲgòlòmvwe' buhu lak, nè ye bə mvwe' sɛ yi nè sɛ və fo' sɛ pwe'fo'. ² Yi duk fa yà'wɛŋ duk dɛ, <<Nzum sɛ ɲgòkɛp sɛ ɲkùuŋntɛŋ fana bùu sɛ ɲgòfək fo' sɛ momjo wùriŋ. Ye dɛ wɛŋ lɛŋ bohòTà ɲgà nzum nè dɛ ya yi tumsə ɲgàa fək wɛŋ, ɲgòkè kɛp nzum ye sɛ. ³ Yeè, wɛŋ du, mù tumsə lòwɛŋ co nsùŋgəŋ mɛtsətsə'rəə furək wɛŋ. ⁴ ɲwèè kà posà jə, kà bəm jə, kà kùuŋgùp sɛ' jə; nè kà ɲwè mandzè sɛ' cɛpsə lok. ⁵ Ndap nè wɛŋ ni mbwa pwe'fo', wɛŋ cɛpsə wo dɛ, <Fifi ye bohòndap ènə!> ⁶ Wɛŋ duk vɛ'nə fana a ye-a ɲga ɲwè ɲgà fifi mbwa fana fifi àwɛŋ nè, nè ye bohòyi. A ye-a ɲga ɲwè nè vɛ'nə nè mbwa bùè fana fifi àwɛŋ nè bwi foho və bohòwɛŋ. ⁷ Cum megu mɛmvwe' ndap ànə, nè sɛ zɛ, nè sɛ no yusè wo fa wɛŋ, bùusè ɲwèè fak laŋ, wo lak yi. Kà duk dɛ wɛŋ coho noon kupsə kɛ'ca ndap duk. ⁸ A ye ɲga wɛŋ kè ni mvwe' ntòlak mòk, wo jəŋ wɛŋ fo' co bwìŋ fana wɛŋ zɛ nsàp yu nè wo fa wɛŋ lòoŋ fo'. ⁹ Wɛŋ gəŋsə ɲgàa yiyaŋ sɛ wo cu mvwe' lak yà'sə wɛŋ, nè duk fa bùu sɛ fo' sɛ wɛŋ duk dɛ, <Gəŋ ɲkum

* **9:53** 9:53 Bùu Sàmariyà wɛŋ à sɛ tsəm dɛ mvwe' sɛ zinə sɛ ɲgòkùksə Nwi fo' sɛ mvwe' nda mòk nè wo togè nà' dɛ Gerazim. Bùu Jus wɛŋ duk yàwo dɛ a Jòrosalèm, fana yà'a yusè yà' gɛ ɲkuŋ wo kà ɲwè nè yi sɛ cà lòye Jòrosalèm tɛsə sɛ. † **9:55** 9:55 ɲwàak mok sɛ zəm cu sɛ wo à ka ɲgo ncɛp ènə nja gesə: nè duk dɛ, <<Wɛŋ ka nsàp yòŋsè nè wɛŋ sɛ cɛp bə zɛŋ ànə riŋ. Mù nè mɛ mo ɲwè, mù a ka ɲgòbɛpsə yòŋsè ɲwè və, mù a vè ɲgòlùŋsə wo lùŋsə.>>

sè Nwì sè yà' kùəp vè bohòwèŋ laŋ.> ¹⁰ A ye-a ŋga wèŋ kè ni mvwe' ntòlak nè wo ka wèŋ də wèŋ vè bəboŋ duk fa fana wèŋ sè gihi kè' mvwe' mandzəə sè mɔ ntòlak anə sə, nə sə cep duk də, ¹¹ <A megu-a sè mfəmfəə sè yà' ko kùu avès mvwe' lak awèŋ yà'sə fana vès kè'sə nòŋsə yà', yà' sè kək wèŋ. Wèŋ riŋtse' də gaŋ ŋkum sè Nwì sè yà' kùəp vè wèŋ laŋ.> ¹² Mɔ tsok fa wèŋ də, nùmbu nè wo sak nzeŋgònə fana anə boŋ ghak bohòlak Sodòm nə nòŋsə nsàp lak ànə.

¹³ <<Wèŋ bùu Corazì, wèŋ cu bɔp! Wèŋ bùu Bèsadà, wèŋ cu sè' bɔp! A vè'nə bùusè nsàp bum maŋgəŋgèeŋ sè wo a gù tsè' fa wèŋ yà'a, wo ànə gɔ tsok fa-a yà' bohòbùu Tayà bə Sidòn wèŋ bwèrɛ də wo a kupsə, nə bwi fa bɔp awo ŋkwèŋ tɛ, nə ni tse' gàa cək, nə yok və. ¹⁴ Nùmbu nè wo nə sak nzeŋgònə fana anə boŋ ghak bohòbùu Tayà bə Sidòn nə nòŋsə wèŋ. ¹⁵ Wèŋ bùu Kàpanùm, wèŋ a sə nènì' co wèŋ də wèŋ kok lo mɔbu à? Wèŋ nə lo tsətsoŋ mvwe' ŋgə' vè'ɛ bòn.

¹⁶ <<Ŋwè nè yi yuk-a wèŋ, ye də yi yuk mɔ. Ŋwè nè yi dzeŋ-a wèŋ, ye də yi dzeŋ mɔ; nə ye də ŋwè nè yi dzeŋ-a mɔ, ye də ŋgəŋgàŋ dzèeŋ ŋwè nè yi a tum vè mɔ nə.>>

Bùu Sè Hum Sàmba-Ncòp-Ba Sə Wèŋ Bwìŋ Vəə (Mat. 11:25-27; 13:16-17)

¹⁷ Bùu sè hum sàmba-ncòp-ba sə wèŋ à bwìŋ vè bə kwəkwa. Wo à duk də, <<Tà, yòŋsəə ze' wèŋ ye bohòvès yusè wà bùu liŋ yo.>> ¹⁸ Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Mɔ yə Satà ŋga yi sə gbù tsə mɔbu co mbùŋ sə ba'a tsə yi. ¹⁹ Yee, mɔ a fa wèŋ nàŋ ŋgògì cà mɔnə no bə ŋgam wèŋ, nə ye nàŋ ŋgògha' nàaŋ sè bùu sè wo bèŋgə wèŋ tse' yà' pwe'fo'. Kaco yumok gɔ lok wèŋ yeŋ. ²⁰ Nə yee nə də kà də wèŋ sə kwa də bùusè ze' wèŋ sə wəp wèŋ duk, wèŋ kwa

le bùusè də wo còm nòŋsə liŋ awèŋ mɔbu.>>

²¹ Ghà ànə à ye, Yòŋsə nè Rəreŋ nə gɔ Jisòs yi rwiŋ bə kwəkwa fana yi cep duk də, <<Mɔ kwasə wu tɛ', nə wu Tà mɔbu bə sə nze nə, bùusè wù a swihi gəsə bum yè'sə bohòŋgàa ŋkəre wèŋ, nə niŋ fa yà' bohòbwe sè læ wèŋ. A zìnə Tè', wù a gù yè'sə mɔmvè'nə yà' a bòkok wu sə vəə wù vè'nə. ²² Tè' am a fa wes mɔ bum pwe'fo'. Ŋwè nəmòk ka mwe nə riŋ, rì mègù yi Tè' nə. Ŋwè nəmòk ka Tè' nə sè' riŋ, rì mègù yi mwe nə, nə ye bùu sè mwe nə dzəm də yi niŋ tsok fa yà'wèŋ sə.>>

²³ Anə geŋ yi bɔuŋ duk swihi fa ŋgàa fàak ye sə wèŋ duk də, <<A reŋsi bohòŋwè nè yi yə bum sè wèŋ sə yə yè'sə! ²⁴ Mɔ tsok wèŋ də ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nə ye bə bù ŋkəŋkum wèŋ ŋkəŋntɛŋ sè wo a dzəm ŋgòyə bum sè wèŋ yə yè'sə, nə kà mandzə nə tse'. Wo dzəm ŋgòyuk bum sè wèŋ sə yuk yè'sə, nə kà yà' sè' yuk.>>

Gbu' Ŋwəə Sàmàriyà Nè Bəboŋ Nə

²⁵ Ŋgà yə'rè fa bwìŋ lùk mòk à lòkok də yi bəə ja'a Jisòs nə fana yi fek nà' də, <<Cicà, yusè aco mɔ gɔ yè'sə yà, ya mɔ kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nə ɛ?>> ²⁶ Jisòs fek bəsə bwi nà' də, <<Wo à còm nòŋsə ndzənə lùk də yà? Wu tagə nja da?>> ²⁷ Ŋgà' nə duk də, <<Wù tse' ŋgòdzəm Tà Nwì yòbə ntum yòpwe'fo', dzəm yi bə yòŋsə yòpwe'fo', nə ye bə nàaŋ yo pwe', nə ye bə ŋkəre yòsə' pwe'fo', fana nə dzəm moma yo co mvè'nə wù dzəm ni' yò.>> ²⁸ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù cep bəboŋ laŋ; gù vè'nə ya wu nə tse' lùŋ.>>

²⁹ Ŋgà' nə à dzəm də yi niŋ tsok də yi ŋwè nè bəboŋ, fana yi fek fe'lə Jisòs nə də, <<Moma am nə yè'sə ndà?>> ³⁰ Jisòs tsok bəsə fa yi gbù' mòk də, <<Ŋwè nəmòk à tsə mɔ Jòrosalèm ŋgòlòJèrikù. A kè wès

mandzè, ngàa yè wèŋ ko fweŋ fis yi cèk pwe', nə ləp yi. Wo me'rə mak nonşə yi ngə yi sə tũhũ mègũ mok ngwàŋ, nə lo yu awo. ³¹ Mvèk à càa, ngà fa satikà' mòk à sə yù tsə lòsè' mandzè ànə. Yi ànə ye nà' ngə nà' nòo fana yi lək ca yuye ndzə ngũ mandzè. ³² Nwèə Levì mòk à gũ sè' vɛ'nə. Yi à kè dzèŋ fo', nə ye ngà' nə mvè'nə nà' nòo fana yi ca yuye ndzə ngũ. ³³ Nwè Sàmàriyà mòk à vè ye fo', nə ye nà', fana nə kokşə manziŋ bohònà'.* ³⁴ Yi geŋ fo', nə gesə fa nà' mve' bə rùk ndzənə mvwe' nà' sə, nə kiŋ lok fa nà'.† Yi le' kokşə naaŋ nà' mənə nàmbà'rè ye, nə jəŋ lo nà' mvwe' ndap nəmòk nə ŋwèè nòoŋ mbwa yi lak, nə sə jəŋ ŋkərə bohònà' fo'. ³⁵ Tsok à rəŋ, yi fis mbàm ncùhù ba, nə fa ngà ndap nə. Yi duk fa ngà ndap nə duk də, <Sə kək fa mũ yi bəboŋ. Mũ bwìŋ foho vè fana mù lak fəsə fa wu mbàam sè wù bupşə yà' bùũ yi pwe'.> ³⁶ Bohòbùũ sè te' yè'sə, wù tsəm də ŋwè nə yi à nitsè' də yi moma bə ŋwè nə ngàa yè wèŋ à ləp yi nə yè'e nə fò?>> ³⁷ Yi duk də, <<A ŋwè nə yi à tse' koksəmanziŋ bohònà' nà'a.>> Fana Jisòs duk fa nà' duk də, <<Dù a, nə kə gũ yòsè' vɛ'nə.>>

Jisòs Kè Kɛ' Yə Mèri Bə Matà

³⁸ Jisòs bə bwe ye wèŋ à sə lòo fana wo kə dzeŋ mvwe' lak mok. Nwà mòk à ye fo' nə wo to liŋ ye də Matà. Nwà ènə à fa Jisòs mvwe' nòoŋ munda'à yi. ³⁹ Yi ànə tse' moma ye mòk nə wo to yi də Mèri. Mèri nə à kə cu ngũ ni'ì Tà ànə, nə sə yu'rə yusè nà' sə yə'rə fa bwìŋ sə. ⁴⁰ Matà ye də fàk yam bohòyi wùriŋ fana yi kə duk fa Jisòs də, <<Tà, wù yə də moma àm me'rə mũ mùmù, fàk sə ghak mũ, wù kà mbəŋ kom à? Tsok fa yi də yi kə tesə mũ.>>

⁴¹ Tà nə duk fa nà' də, <<Matà, Matà, wù sə jìk, nə sə ye ngə' bə

bum ŋkũŋntèŋ. ⁴² Yu nə nà' tse' gha' fàk, a yu nə mò'fis. Mèri cok jə fis ma nə bəboŋ nə laŋ. Kaco mù dzəm də ŋwèè fep fis yuk nà' bohòyi yeŋ.>>

11

Jisòs Yə'rə Bə Nzak Pìriyà (Mat. 6:9-15; 7:7-11)

¹ Nùmbu mòk à ye ngə yi sə ləŋ pìriyà mùmuvwe' nəmòk, yi ànə mesə fana mo fàk ye mòk və bohòyi, nə duk fa yi də, <<Tà, yə'rə fa ves ngòlèŋ pìriyà mùmuvè'nə Jon ànə yə'rə fa ngàa fàak ye yà'a.>> ² Yi duk fa wo də, <<Wèeŋ cu ngòlèŋ, wèŋ cep duk də:

<Tè', kəkùksəə ye bə liŋ yo.

Gaŋ ŋkum yo sə və.

³ Fa ves beŋ sè co vès zũ nùmbu pwe'.

⁴ Swì fa ves bup avès, bùusè vès swì fagè ndaaŋwè pwe' nə yi gùgè ves bup sè'.

Kà ves mvwe' sè co mòmumsè kə tseŋ ves jə lò.>>

⁵ Jisòs duk fa bwe ye sə wèŋ də, <<A duk-a də ŋwè nəmòk mũŋgorè wèŋ nə aco yi lokok nə tsətsə'rèə tsok, nə kə duk fa ngə' ye mòk də, <Ngə' àm, samsə fa mũ ntuk brəd te', ⁶ bùusè ngə' àm mòk tesə vè gi fana mù ka yumok co mù fa yi zũ tse'.> ⁷ Yi duk vesə munda'à anə də, <Kà mũ ngə' fa nòoŋ, mù lok ncù laŋ, ves bwe am wèŋ nònze, kaco mù lokok ngòfa wu yumok ngə'a yeŋ.> ⁸ Mũ tsok weŋ də a ye-a sè də yi nə kə ngòfa nà' yumok bùusè nà'a ngə' ye lòkok fana bùusè nà' sə ləŋ mali gũgũŋ, yi nə lokok kə fa nà' yusè nà' dzəm sə pwe'. ⁹ Mũ tsok weŋ də, ləŋ Nwì ya yi nə fa wu, làap ya wu nə tse', kùum ya wo nə muk fa wu. ¹⁰ Bùsè ŋwè nə yi ləŋ-a, ngəŋgàaŋ nə tse', ŋwè nə yi làp-a, yi nə ye, ŋwè nə yi kum-a, wo nə muk fa ŋwè ànə. ¹¹ A nsàp tè' nə fònè də a ye-a ngə mo

* **10:33** 10:33 Bùũ Sàmariyà bə bùũ Jus wèŋ à sə bàrəgè wùriŋ. † **10:34** 10:34 Bùũ lak yà'sə wèŋ à sə jəgè mve' bə rùk co ncèp.

ye leŋ fuk bohòyi, yi kà nà' fuk fa, nə fa nà' no ε? ¹² Kènə də yi leŋ-a mbùm vəp nà' fa yi ŋgam ε? ¹³ A ye-a ŋga wèŋ sè wèeŋ bəp yè'e riŋ ŋgòfa bwe awèŋ bum sè bəboŋ, ye də aco Tè' nè mubu nə, nə fa Yòŋsè nè Rərəŋ nə bohòbùu sè wo leŋ yi sè wèŋ wùriŋ!>>

Jisòs Bə Bezebù

(*Mat. 12:22-30, 43-45; Mak 3:20-27*)

¹⁴ Jisòs à sə be' fis yòŋsè ze' mòk nè yi gùgè ŋwè yi kà cù cèp fana ze' nə ànə tesə lóo fana ŋgà' nə ye ŋgòcèp cù, bwìŋ mərə. ¹⁵ Bùu mok wèŋ duk yàwo də, <<Yi be' fisgè ze' sə bə ŋàaŋ Bezebù nè yi ŋkum ze' wèŋ yi nə.>> ¹⁶ Bùu mok wèŋ sə lap mandzè ŋgòbùə yi fana wo sə lap də nà'a niŋ tsok fa wo maŋgəŋgèŋ mòk nè nà' tesə ma mubu. ¹⁷ Yi riŋ yusè wo sə tsərə sə fana yi duk fa wo duk də, <<A ye-a ŋga lak mok ga'a-a ba fana ye də yà' kà fàk tse'. Nə ye sè' də ndap nè nà' ga'a-a ba, ye də nà'a nə gbù. ¹⁸ Ye də a ye-a də Satà gapsə ni' ye bòp ba fana aco gaŋ sə ye sə təəŋ yè'sə va? Busè wèŋ sə duk də mù sə be'fis ze' bə ŋàaŋ Bezebù. ¹⁹ A ye-a də mù sə be' fis ze' bə ŋàaŋ Bezebù fana bùu awèŋ wèeŋ be' fisgè yàwo bə ŋàaŋ sè ndà? Nsàp fàk bùu awèŋ sə, sə nitsè' duk də wèeŋ bə jòŋ. ²⁰ Mvè'nə mù sə be'fis yà' bə ŋàaŋ sè Nwì fana ye də gaŋ ŋkum sè Nwì sə yà' kuəp vè bohòwèŋ laŋ.

²¹ <<A ye-a ŋga ŋgà ŋaŋ nè yi tse' bum dzè' ŋap sə sònto' ye yi fana ye də bum ye pwe' cu bəboŋ. ²² Fana a ye-a ŋga ŋwè nəmòk nè nà' gu ghak yi və-a, nə lə bə nà', nə ghak yi fana yi nə fep jəŋ bum dzè'e ye sè yi anə sə naaŋ tu bə zeŋ sə, nə gapsə bum ye sè yi tse' sə bə ŋge' ye wèŋ.

²³ <<Ŋwè nè yi ka-a vesi yeŋ, ye də yi sə bəŋ mū. Ŋwè nè yi sə kà-a vesi te'e benə ye də yi sə sèsə ye sèsə.

²⁴ <<A ye ŋga yòŋsè ze' tesə ndzə ni' ŋwè fana yi gihi ca mvwe' nze jì ndzəp, ŋgòlāp mvwe' sè yi yòŋsə fo'. Yi kà mvwe' sè co yi yòŋsə yə fana yi duk də, <Mə nə bwì fohò lo fe'lə mvwe' ndap àm nè mù a tesə fo' nə.> ²⁵ Yi bwì fohò və-a, nə ye ŋga wo kùrə nà' nə guhə tsə'rə nà' bəboŋ, ²⁶ fana yi lo, nə kə to jəŋ və yòŋsəə mok sàmba, sè wo bəp càsə yi wo. Wo nə ni cum məm mvwe' ndap nə. A ye vè'nə fana ncu ŋwè ànə nè maŋkwèŋ nə, nə bəp casə nè ànə ye to mantombi nə.>>

²⁷ Jisòs ànə cəp bum yè'sə fana ŋwà nəmòk nè yi ànə ye mənŋorə bwìŋ fo' cəp fis də, <<A reŋsi bohòvəəm sè yà' à dzə wu, nə ye mbwi sè wù à no!>> ²⁸ Yi duk bwì ye də, <<Reŋsi nə lə bohòŋwè nè yi yuk ncèp Nwì, nə noŋsə nà'.>>

Bwìŋ Dzəm ŊgòYə Maŋgəŋgèŋ

(*Mat. 5:15, 6:22-23, 12:38-42; Mak 8:11-12*)

²⁹ Bwìŋ ànə sə yam ghaha fo' ghaha fana Jisòs ye ŋgòcèp də, <<Bùu sè niè' yè'e wo bùu sè bəp, wo sə dzəm ŋgòyə yumok sè maŋgəŋgèŋ. Mə nə kà wo maŋgəŋgèŋ gù ni tsè' fa, anə megu maŋgəŋgèŋ nè Jonà nà'a. ³⁰ Busè mvè'nə Jonà nə ànə ye co maŋgəŋgèŋ mòk ŋgòniŋtsə' fa bùu Nenevi yà'a fana mù mo ŋwè, mū nə ye sè' vè'nə bohòbùu yè'sə. ³¹ Numbu nzak nə ye, ŋkum nè yi ŋwàŋwè nè yi à tesə vè mvwe' lak Sibà nà'a nə cəp bəp bohòbùu sè ŋga'a yè'sə də wo gbù nzak. Busè yi à tesə vè mvwe' sè nzeŋgòŋ nə lèsə, ŋgòkə yuk nsàp ŋkərə nè Sòlomù à tse' fana yeè, yumok sè yà' ghak Sòlomù nə ŋga'a yè'. ³² Numbu sak nzak ye fana bùu Nenevi wèeŋ nə lokok duk fa bùu sè niè' yè'sə wèŋ də wo gbù nzak. Busè Jonà ànə tsoho, wo kupsə ntəm; fana yumok sè yà' ghak càsə Jonà nə ŋga'a yè'.

³³ <<Wo bwe'-a laəm, kaco wo swìhi nà' swìhi kè wo jəŋ nà', nə tes gesə sənə kàŋ yeŋ. Wo nə tes nà'

mvwe' sè jəja ya bwɪŋ sə ni vèə wo sə ye mareŋ nə. ³⁴ Lis yo mareŋ nè ndzə ni'ì wù yi. A ye-a nga lis yo bəboŋ fana ye də ni' yònə, nè rwiŋ bə mareŋ. Yà'a sè' də a ye-a nga lis yo ka bəboŋ yeŋ fana ye də ni' yòrwiŋ bə mandzəm. ³⁵ Ye də wèeŋ jəŋ ŋkərè, bwèrè mareŋ nè ndzə ni'ì wèeŋ nə bəwəŋ mandzəm. ³⁶ Fana ye də a ye-a nga ni' yòpwe'fo' rwiŋ mègù bə mareŋ, də mandzəm nja mvwe' mok bə, fana ye də nà'a nə ye pwe' mareŋ anə, co mvè'nè mareŋ laàm rəŋgè yà'a.>>

*Jisòs Dək Fa Bùu Faràsi
Nə Ye Ngàa Yə'rè Lùk Də
Wo Ngàa Tè'əŋkup*

(Mat. 23:1-36; Mak 12:38-40; Luk 20:45-47)

³⁷ Jisòs anə sə cəp fana ŋwèə Faràsi mòk dək nà' də bə nà'a kə zə bəŋ. Fana yi lo kə cum tsoŋ də ya bə nà'a zə. ³⁸ Ŋwèə Faràsi nə à mərə vè'e mvəsè yi à yə də Jisòs ànə zə nga yi ka mvè'nè wo cùkgè ŋkuŋ nə sə zə yumok sə cuk. ³⁹ Anə geŋ Tà Jisòs dək fa nà' də, <<Wèŋ bùu Faràsi, wèeŋ cùkgè yàwèŋ ŋkwèeŋ ŋgàp bə ŋkwèeŋ tasà, fana rwiŋ cum ma sə tsətsə'rè wèŋ anə ŋgwap bə wa bum bwɪŋ. ⁴⁰ Wèŋ ləm! Ŋwè nə yi ànə gù ŋkwèŋ nə à ka ma sə tsətsə'rè sè' yi gù à? ⁴¹ Wèŋ fa- a ngàa jɪŋ wèŋ mbo sənə ŋgàp nə fana ye də yusè yà'a ma nè njàwèŋ pwe' mok rərəŋ.

⁴² <<Wèŋ bùu Faràsi, wèŋ cu bəp. Wèŋ jəgè ŋkərè ŋgògàpsə fa Nwì bwe mvùu bum sè jo yè'e pwe'fo' ma nje, nə me'rə nonşə ŋgòfàk bə zìnə, nə ye ŋgòdzəm Nwì vè'nə. Anə ye co wèŋ sə gù yà'sə, nə kà mok sè' mè'rè màk. ⁴³ Wèŋ bùu Faràsi, wèŋ cu bəp! Wèŋ dzèŋ mùmwe' ndap piriya fana wèŋ sə dzəm dzòok sè bəboŋ, wèŋ sə dzəm sè' də bwɪŋ sə cəpsə wəŋ muntèeŋ bə wəwəp wùriŋ. ⁴⁴ Wèŋ cu bəp bùusè wèeŋ co sèe sè bwɪŋ sə kà yà' yə fana wo sə gi ca mbwa, nə kà rì.>>

⁴⁵ Anə geŋ ngà yə'rè fa bwɪŋ lùk mòk dək də, <<Cicà, wu cəp vè'nə, ye də wù sə yà' vès sè'.>> ⁴⁶ Jisòs dək bwi fa nà' də, <<Wèŋ ngàa yə'rè lùk, wèŋ cu sè' bəp bùusè wèeŋ jə bum sè yà' rwi' vè'e co ŋwè kà bək to, nə sə naaŋ fa bwɪŋ. Wèŋ kà yàwèŋ bum sə bə ndubo àwèŋ nè mò'fis jwèŋ ja'a lok. ⁴⁷ Wèŋ cu bəp, bùusè wèŋ sə ci tsə'rə sèe ngàa tsòhòbum Nwì sè ànə zə wo sè' tè' awèŋ. ⁴⁸ Ye də wèŋ dzəm də yusè tè' awèŋ ànə gù sə bəboŋ bùusè wo à zə wo fana wèŋ ci yàwèŋ sèe sə. ⁴⁹ Ye də nà'a njo nè ŋkərè Nwì sə cəp də, <Mù nə tumsə fa wo ngàa tsòhòbum Nwì bə ngàa ntum wèŋ. Wo nə zə mok, nə yeŋsə mok wèŋ ŋgə'.> ⁵⁰ Ya nduəm ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ sè yà' ànə fe'e mvè'nè nzeŋgòŋ à yè yèe pwe'fo' nə ye ndzə bohòbùu sè niè' yè'sə. ⁵¹ Ye jəŋ bə nduəm Abè kə dzeŋ mù ni'ì Sàkàriya nə wo à zə yi mətsetsə'rè kàm nè wo təŋgè satikà' mbwa bə mvwe' sè rərəŋ sə mù ndap Nwì nè ghaŋ sə. A zìnə də wo nə fek nduəm awo sə bohòbùu sè niè' yè'sə.

⁵² <<Ngàa yə'rè lùk, wèŋ cu bəp, njo nè wèŋ a jə lòksə ki sè ŋgòmùk ncùu ŋkərè bə zeŋ sə. Wèŋ bə tu awèŋ, wèŋ a ka ni, fana nə lok bwi fa bùu sè wo à sə ni sə mandzə.>>

⁵³ Jisòs ànə me'rə fa'nə fana ngàa yə'rè lùk bə bùu Faràsi sə wèŋ sə sa'rə yi nə nɛ' tse' yi bə cù cùk, də ya nà'a cəp bum ŋkùuŋ. ⁵⁴ Wo sə bəe yi vè'e də ya wo ko yi bə yumok sè bəp sè yi cəp-a na.

12

*Ka Bəboŋ NgòGù Basə Yumok
Basə Yeŋ*

(Mat. 10:19-20, 26-33, 12:32)

¹ Ghà ànə à ye nga bwɪŋ kə benə vè'e ncùhù ŋkùuŋntèŋ, nə sə nəŋ ca mok mù ni'ì bə kù fana Jisòs ye ŋgòtsə' to fa ngàa fàak ye wèŋ də, <<Wèŋ jəŋ ŋkərè bə yis bùu Faràsi wèŋ. Mù sə dək yè'sə mùmwe'nè wo gù basə kə'gè bum awo yà'a.

2 Yumok ka sè də bwìŋ à sè'lə lok yà' də wo nə kà yà' yə yeŋ. Yumok ka sè wo a swìhi yà' də bwìŋ nə kà yà' rìŋ yuk sè' yeŋ. 3 Ye də yusè wu cèp-a yà' ndzə ndzəmè, yà'a nè kè yuhu mvwe' mareŋ. Yusè ɲwè làrə swìhi yà' mà mbwèndap fana wo nè fu yà' ma mɯ ndùndap.

4 <<Ŋge' am wèŋ, mɯ tsok weŋ də kà də wèeŋ wəp bùu sè wo zə-a ɲgùpni' fana wo kà yumok ɲgògù fe'lə bohòwù tse' yà'a duk. 5 Mɯ tsok fa weŋ ɲwè nè aco wèŋ wəp yi nə. Wəp Nwì nè yi zə wes fana yi tse' mali ɲàŋ ɲgògèsə wu mvwe' ɲgə' nè sə misè nà'a. Mù sə tsè' weŋ zìnə də wəp yi ànə. 6 Wo kà ləŋbu tàŋ dolà ba sèŋgè à? Nwii kà nè mò'fis swìgè. 7 Nùəmtu sè mɯ tuhù wèŋ yè'e, yi a ta yà' ta. Ye də wu kà yumok wəp, bùusè wù yam ghak ləŋbu kè' ɲkùuŋntèŋ laŋ.

8 <<Mɯ tsok fa weŋ də ɲwè nè yi cèp fis-a jəja mvwe' bwìŋ də yi ɲwè àm fana mù mo ɲwè, mɯ nè kè duk fa yi sè' ve'nə mantombi masinjàa Nwì wèŋ. 9 ɲwè nè yi bèŋ-a mɯ mantombii bwìŋ fana mɯ nè kè bèŋ yi sè' mantombi masinjàa Nwì wèŋ. 10 ɲwè nè yi bəpsə liŋ am, nè mɯ mo ɲwè fana wo nè swì fa yi yà'; ɲwè nè yi bəpsə-a liŋ Yòŋsè nè Rərəŋ nə fana kaco wo nè swì fa yuk yi yeŋ. 11 A ye-a ɲga wo jə lo wu mɯmvwe' ndap piriya, nə ye bohòbù ɲkəŋkum nə ye bə bùu sè wo sakgè bum wo fana wù kà də wu sə jik də wu nə cəp fəsə yàlɛ, kè də wu nə duk yè'sə dale duk. 12 Bəsè Yòŋsè nè Rərəŋ nə, nə tsok fa wu yusè wu cəp sə sè ghà nà'nə.>>

Gbu' ɲgà Ghàk Nè Yi A Ye Ləm

13 ɲwè nəmòk à ye mɯtsətse'rəə bùu sè wo à benə wùriŋ sə, nə duk vesə fa nà' də, <<Cicà, duk fa moma am də yi gapsə bum mfə tè' am vesi.>> 14 Jisòs duk fəsə fa nà' də, <<Ŋgàta, ɲwè nè yi a gù mɯ də mɯ sak fa weŋ nzak kè mɯ gapsə fa weŋ bum yè'sə ndà?>> 15 Anə geŋ yi

duk fa bùu sè fo' sə wèŋ də, <<Wèeŋ jəŋ ɲkərə ɲgòwa bum bwìŋ, bùusè yòŋsè ɲwè ka bùu bum sè də yi tse' yà' ɲkùuŋntèŋ yeŋ.>> 16 Fana yi mak fa wo gbù' nè'e də, <<Ŋgà ghàk mòk ànə tse' nzum sè bum ànə tesə mbwa wùriŋ. 17 Yi ye ɲgòtsərə də, <Mù ka mvwe' sè co mɯ nonse wes zuzuu am yè'e tse'. Mɯ nə gu kok yè'sə vale-ò?> 18 Yi duk də, <Mɯ nə gu lɛ ve': mɯ nə kəəmsə mak tàap am, nə ci sè ghaŋ, ya mɯ gesə zuzuu am bə bum am pwe' mbwa. 19 Fana mɯ nə duk fa ni' àm duk də, mù tse' zuzuu nduk co mù zə yà' luumɲgòŋ ɲkùuŋntèŋ; cum yòŋsə yuyo, zɛ, no, nə sə roŋ.> 20 Anə geŋ Nwì duk fa yi də, <Ləm yu ènə, yòŋsè yòo nə me bə ndzəm nè ntinə nè'e. Bum sè wù fùhu yà'sə nə ye mok sè ndà? > >> 21 Jisòs duk ləsə də, <<Yà'a mɯmvè'nə yà' cu ve'nə bohòŋwè nè yi kotse' bum ghàk, nə kà ɲgà ghàk bohòma nè Nwì ye.>>

Fa Ntəm BohòNwì, Nə Kà Bùu Yusəmok Sə Jik

(Mat. 6:25-34)

22 Jisòs à duk fa bwe ye wèŋ duk də, <<Kà də wèeŋ sə jik bə yòŋsèə awèŋ də mɯ nə zə kok yàlɛ, kènə bə ni' yòdə wu nə ni kok yàlɛ-òduk. 23 Bəsè yòŋsè ghak beŋ fana ɲgùpni' ghak cək sè'. 24 Wèeŋ kək ja'a na ɲwèŋwe', wo kà bigè nə kà sè' kəp loksè. Wo kà tàp tse', nə kà zok sè' tse', fana Nwì sə fa wo zuzuu. Ghak yè'sə wèŋ kè swìŋ ɛ? 25 A mɯŋgorè wèŋ ndà, nè də aco yi naaŋ gesə nùumbu mok mənə nùumbu ye də bùusè yi jik ɛ? 26 A ye-a də kaco wù gu to yumok bə nè nà'a jo nà'nə yeŋ, ye də wù sə jik bə mok bùu yà? 27 Tsərə-a bə nzàamŋaŋ sè yà'a fomgè yè'e mɯmvè'nə yà'a kùkgè è. Wo kà ndap cəŋsègè, nə kà cək sè' ba'. Mɯ tsok fa weŋ də a mègù-a sè Sòlomù, nè yi à tse' bum maŋgəŋgèŋ nà'a, yi à ka cək co mòk nè mò'fis ve'nə ni yuk. 28 A ye-a ɲga Nwii ni fagè ɲgaŋ sè yà'a təŋ fə ɲgəà ntinə, a ye zòŋ ɲga wo tèn

səsə yà' laŋ sə vɛ'nə, ye də aco yi ni fa wesə wɛŋ cəək yàwɛŋ yè'sə nsàp nè fò? Bù am a, dzədzəm àwɛɛŋ momjo! ²⁹ Kà də wɛɛŋ sə tsərə də mɛ nə zɛ yà, mɛ nə no yà? Kà də wu sə jik duk. ³⁰ Bù sè sə nzeŋgònè làpgè yàwo nsàap bum yà'sə; fana Tè' awɛŋ riŋ duk də wɛŋ tse' ŋgòtse' bum yè'sə sè'. ³¹ Yusə də wɛɛŋ lap lɛ gaŋ ye sə, ya bum yè'sə nə ye sè' sè yàwɛŋ.

Tse' Ghàk Ma Mubu
(Mat. 6:19-21)

³² <<Bwe sè mɛ gùmsəgè wɛŋ, wɛɛŋ kà wəp bùsə Tè' àwɛŋ nə sə dzəm bònşə wùriŋ ŋgòfa wɛŋ gaŋ ŋkum sè ye sə. ³³ Wɛɛŋ seŋ bum awɛŋ, nə fa mbàam sə bohòŋgàa jìŋ wɛŋ. Wɛɛŋ tse' posàa sè kaco yà' reŋ yuk yeŋ, nə loksə ghàak awɛŋ mubu mvwe' sè kaco yumok gu yà' yeŋ; mvwe' sè kaco ŋà yè kə dzeŋ to fo' yeŋ, nzək kà yà' sè' zɛ bupsə. ³⁴ Busə mɛmvwe' nè ghàak yo cu fana ntum yòo nə ye sè' fo'.

Ye Mofàk Nè ŋgà Kà Lo Dzəm
(Mat. 24:45-51)

³⁵ <<Wɛɛŋ cum fəfuhù, swi' cəək awɛŋ sə gamè bèboŋ, nə bwe' tse' làam awɛŋ. ³⁶ Wɛɛŋ ye co bùu sè masà àwo nə lo mvwe' ŋkàha gù ŋgòbwìŋ vèə, fana wo sə tək nà' də ya nà'a kùm ncù ntɛŋ, wo muk fa yi mvèsè. ³⁷ A reŋsi bohòbwe fàak sè masà nə bwìŋ vèə, fana yi tseŋ yà'wɛŋ ŋgà wo cu nca. Mɛ tsok fa wɛŋ zìnə də masà nə nə kiŋ tsə'rə cək ye, yà'wɛŋ cum nze fana yi fa wo zuzɛ. ³⁸ A reŋsi bohòŋgàa fàak sè yi və-a sè ndzəmè kè tsətsə'rəə tsok àlɛ', nə tseŋ wo ŋgà wo cu fəfuhù. ³⁹ Wɛɛŋ riŋtse' yumòk nè' sè' də, a ye-a ŋgà tà ŋgà ndàp nə riŋ-a ghà nè ŋgà yèə nə və, bwèrɛ yi kà ndap ye də nà'a ni mbwa mè'rè nònşə. ⁴⁰ Wɛɛŋ nə sə kək yàwɛŋ sè' kù'ɛ, bùusè mùu mo ŋwè, mɛ nə və ghà nè wɛŋ ka vɛ'nə tsərə.>>

⁴¹ Pità à fek də, <<Tà, wù sə màk fa gbù' nè'e yè'sə bohòvès

kè bohòbwìŋ pwe' ɛ?>> ⁴² Fana Tà cep də, <<Mofàk nè yi zìnə nə tse' ŋkərəə yè'sə nè fò? A nè masà ye nə a fa bum sè mɛ nda'à yi pwe' bohònà', nə duk də, nà'a nə sə fa bwe fàak mok wɛŋ bum zuzɛ bə mvək nè kəkərè. ⁴³ A reŋsi bohòmofàk nè masà ye bwìŋ vèə, nà' tseŋ yi ŋgà yi sə gù mvè'nè nà' anə duk nonşə lo yi sə. ⁴⁴ Mɛ tsok wɛŋ zìnə də, masà nə nə fa nsàp mofàk ànə ŋàŋ ŋgòkotse' bum ye sè yi tse' pwe'fo' nà'. ⁴⁵ A ye-a ŋgà mofàk nə duk-a də, <Masà àm nə nə kà ntòntɛŋ bwìŋ fohòvè,> nə yeto ŋgòlèp bwe fàak sè mbəmbam bə sè bèba sə wɛŋ, nə zɛ, nə no jùhu rùk, ⁴⁶ fana masà ye nə bwìŋ foho vè nùmbu mòk nè mofàk nə nə sə ka tsərə fək, nə ye bə mvək nè yi ka sè' riŋ, fana masà nə nə gbɛ' ci'lə nà' ba, nə nonşə be'lə yi bə bùu sè wo ka zìnə tse'. ⁴⁷ Mofàk nè yi riŋ yusə masà ye dzəm də yi gu yà', nə kà də yi yeto ŋgògù yà' duk fana wo nə ləp yi cùu ŋkwès ŋkùuŋntɛŋ. ⁴⁸ Ŋwè nè yi anə ka ye riŋ, nə gu yumok sè co wo ləp yi bùu zeŋ nè bəp fana wo nə ləp ghasə yi ye ŋgwàŋ. Ŋwè nè Nwì a fa bohòyi ŋkùuŋ fana Nwii nə dzəm bohòyi sè' ŋkùuŋ. Ŋwè nè Nwì a nònşə ndzə bohòyi ŋkùuŋntɛŋ fana Nwii nə kək bohòyi sè' ŋkùuŋntɛŋ anə.

Jisòos Nə Gu Bwìŋ Wo Ga'a
(Mat. 10:34-36, 16:1-4)

⁴⁹ <<Mù a vè ŋgòkè tɛŋ gèsə mis sənə nzeŋgònə. Yà' sə bòmɛ də anə ye co mis nə kùə ŋgà'a laŋ. ⁵⁰ Mù tse' bàpte nè ŋgòbàptesə nà', tse'ŋgà mɛ bàptesə wes nà' ŋkùŋ ntum fi mɛ! ⁵¹ Wɛŋ tsəm də mù a vè sə nzeŋgònə anə ŋgòjə vè fifi à? Hai' ka vɛ'nə yeŋ, mɛ tsok wɛŋ də mù a jə vè gəgàpsə. ⁵² Busə ye jəŋ ŋgà'a nə lo mantombi, bwìŋ tàŋ sè wo cugè ndap mò'fis nə ga'a. Bwìŋ tɛ' nə tse' cùu sè zok bə bùu sè ba, sè ba tse' bwì yàwo zok bə sè tɛ'. ⁵³ Wo nə ga'a, tɛ' wɛŋ sə dzeŋ yusə bwe mbəmbaam awo wɛŋ sə tsərə

fana bwe mbambam sə, sə dzeen sə tèt' wèŋ. Ma sə dzeen sə mo ye nè ŋwàŋwè, mo ŋwàŋwè sə dzeen sə ma. Maligù sə dzeen sə ŋwegù, ŋwegù sə dzeen maligù nè sèt'.>>

⁵⁴ Jisòs à duk fa bwìŋ duk də, <<Wèŋ yəgè ŋga mbàk yəəŋ ma nconùm fana wèŋ də, <Mbùŋ nè li>, nà' li sèt'. ⁵⁵ Wèŋ yuk ŋga fèfè bwìŋ nè kəkək fana wèŋ duk də, <Lùm lòo>, lùm nè lo sèt'. ⁵⁶ Wèŋ ŋgàa tèt'èŋkup! Wèŋ rìŋ mègù ŋgòkùk gèsə mabu, nè ye nzeŋgònə, nè sə cep də anə ye ŋga'a vè'ε, nè kà bum sèt' yà'a niè' yè'e rɛɛŋ bùu yà?>>

*Kà Də Wu Tək Tètè
Wo Sak Nzak YòSa'a Duk
(Mat. 5:25-26)*

⁵⁷ <<Kaco wèŋ bə tu awèŋ sak yusè yà'a kəkurè yeŋ yè'sə bùu yà? ⁵⁸ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk som sə wu mɛ kot fana wù lap mandzè gəgəŋ də wenə mesə nzak nè ŋga wèŋ cu ntòmandzè. Ya ŋga yi kà wu bohòŋgà sak nzak jə lò. Búsè ŋgà sak nzak nè fa wu bohòŋgàa tàam wèŋ, fana ŋgàa tàam sə nisə wu ndapndzəm. ⁵⁹ Mɛ tsok fa wèŋ də kaco wù tesə yeŋ, tse'ŋga wù làk wes mbàm nè wo tiŋ fa wu nè pwe'fo'.>>

13

*Me'rə NgòGù Bɛp Bwèrɛ Wèŋ
Kpɛ Sèt'*

¹ Ghà ànə à ye fana bùu mok wèŋ à ye fo' sèt' wo à tsèt' fa Jisòs bə nzak bùu Galili mok sèt' Palè à zə yà', nduəm awo torə bə nduəm nàam sèt' wo à sɛə yà' ŋgòfa Nwì satikà' bə zeŋ. ² Anə geŋ Jisòs fek wo də, <<Wèŋ tsəm də bùusè bùu Galilii yà'sə wèŋ kpɛ nsàp kpɛ ŋgə' ànə vè'nə ye də wo gù ghakgè bɛp wo, nè non sə bùu Galilii mok sə wèŋ pwe' à? ³ Hai' ka vè'nə yeŋ. Mɛ tsok wèŋ də tse'ŋga wèŋ kupsə, nè bwi fa bɛp awèŋ ŋkwèŋ bwèrɛ wèŋ nè kpɛ sèt'. ⁴ Bùu sèt' hum-ncòp-fwame'

sèt' ndap nè nà' à sàp lòmubu wùrìŋ à kəŋ zə wo Silòm yà'a, wèŋ tsəm də wo à sə gù bɛp wo, nè ghak casə bùu sèt' wo cu mvwe' lak Jòrosalèm pwe' wo à? ⁵ Mɛ tsok wèŋ də ka vè'nə yeŋ. Tse'ŋga wèŋ kupsə, nè bwi fa bɛp awèŋ ŋkwèŋ bwèrɛ wèŋ kpɛ sèt'.>>

Gbu' Tu Nè Nà' A Ka Zəm Nə

⁶ Anə geŋ Jisòs tsok fa wo gbu' nè'e də, <<Ŋwè nəmòk à bì tes tu fik mɛ nzuu yi. Yi sə və fo' də yi kə kwìŋ jəŋ ŋgwii fik nè fana yi kà nè mò'fis kwì yuk. ⁷ Anə geŋ yi duk fa bohòŋwè nè nà'a kək fagè yi nzum ye sə də, <A ŋga'a lùmŋgòŋ tət' mvè'nə mɛ lapgè fik mɛ tuhù fɛɛŋ, nè kà mò'fis yə yuk. Gbè' màk nà', nà' sə gù bɛpsə nze nè fo' wà vè'nə bùu yà?>> ⁸ Ŋgà kək nzum nè duk fa nà' də, <Ŋkwà'ŋwè, mè'rə tes nà' lùmŋgòŋ nè'e vè'nə ntèŋ. Mɛ nè tuŋ mbwè nè, nè gesə gèp ca. ⁹ Lùmŋgòŋ nè nà' tsə nà'a, a ye-a ŋga nà' zəm fana ye də a bəbɔŋ; nà'a kà-a zəm ŋkuŋ wù gbɛ' mak nà'.>>

*Jisòs Gəŋsə Nwà Nè Yi Kà Gìgè
Numbu Dzè*

¹⁰ Jisòs à sə yə'rə bwìŋ numbu dzè mòk mɛmvwe' ndap pìriyà. ¹¹ Nwà nəmòk à ye fo' nè yi à tse' yòŋsè nè bɛp, nè nà' à sə gù yi, yi sə yaaŋ mɛnə lùmŋgòŋ hum-ncòp-fwame'. Nwà nè à zòŋ nsàp nè co yi kà mɛtsè rərəŋ təŋ lok fùk. ¹² Jisòs ànə ye gesə ŋwà nè fana yi to nà', nè duk fa nà' də, <<Mamwe, wù ga'a wèŋ yiya yònà'a laŋ.>> ¹³ Fana yi naaŋ fa nà' bo, ŋwà nè təŋ kok mok rərəŋ ghà ànə, nè kwasə Nwì.

¹⁴ Ŋkwà' ŋwè nè mɛmvwe' ndap pìriyà nè à jòk vè'ε də Jisòs gəŋsə ŋwè numbu dzè, nè duk fa bùu sèt' fo' sə wèŋ də, <<A tse' numbu ntùŋfu sèt' aco a gù fàk ca. Wèŋ sə və numbu yà'sə ŋga wo sə gəŋsə wèŋ, kà numbu dzè ye.>> ¹⁵ Anə geŋ Tà Jisòs cep fəsə fa nà' də, <<Wèŋ ŋgàa tèt'èŋkup wèŋ! Yè'e ka sèt' wèŋ

sè a yegè nùmbu dzè, wèŋ sè fiŋ fis mbòŋ kè mvomdè'e awèŋ mvwe' sè wo tsòŋ tes yà', nè sè jə lo wo ŋgòno ndzəp sè yeŋ à? ¹⁶ Ye də ŋwà nè'e, nè yi mo Abràham, nè Satà a kiŋ tse' yi lùumŋgòŋ humncòp-fwame' ènə, kaco wo fiŋ fis yi ye nùmbu dzè yeŋ à?>> ¹⁷ Yi à cèp ve'nə fana marè'tu ko bùu sè wo à sè bèn yi sè wèŋ pwe'fo'. Bùu sè wo à ye fo' sè wèŋ à kwa bə nsàap bum maŋgəŋgèŋ sè yi à gùu sè pwe'.

Jisòs Fùhu Ja'a Gaŋ Nkum Sè Nwì Bə Bum Mok

(Mat. 13:31-33; Mak 4:30-32)

¹⁸ Jisòs à duk mok sè' də, <<Gaŋ nkum sè Nwì sè yè'sə co yàɛ-ò? Aco mù fùhu kok yà' yè'sə bə yà? ¹⁹ Yà'a co mu ŋgwì tɛ mostà nà'a, nè ŋwè nəmòk à jə, nè bi mɛnzùu yi. Nà' kuk bùuŋ tɛ nè ghaŋ fana swiŋ wèŋ və kə ci ndap awo mbwa.>> ²⁰ Jisòs nè duk sèmok də, <<Aco mù fùhu kok gaŋ sè Nwì sè yè'sə bə yàɛ-ò? ²¹ Yà' mègù co yis sè ŋwàŋwèe jəgə yà', nè gesə sənə kwèes mfòŋ tɛ', nè top yà' tètè yà' kok pwe' yè'e.>>

Mandzè Nè Nà'a Fəferè Nə

(Mat. 7:13-14, 21-23)

²² Jisòs à gi, nè sè ca kə' mvwe' buhu lak sè jo bə sè ghaŋ wèŋ ŋgòlòJòrosalèm, fana yi sè yə'rə lo bwìŋ fo' sè'. ²³ Nwè nəmòk fek yi də, <<Tà, bùu sè wo nè tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nè, nè ye megu bwìŋ jo à?>> Jisòs nè duk fa wo də, ²⁴ <<Nikok mvwe' ncùu ŋka' sè fəferè yà'a, bùusè bwìŋ ŋkùuŋ nè lap mandzè ŋgòni lòfo', fana wo kà ni to. ²⁵ Tà ŋgà ndap nè lok ncùu ye fana wèŋ nè təəŋ sè mbiŋ, nè sè kum ncùu sə. Wèŋ kum yà', nè sè cep də, <Tà mùk fa ves ncù.> Yi nè duk fa weŋ də, <Mù ka mvwe' sè wèŋ vəə riŋ.> ²⁶ Wèŋ ye ŋgà'a ŋgòcèp də, <Vesùwèŋ à sè zugə, nè sè no sè' mvwe' mò'fis; wù à sè yə'rə bwìŋ mvwe' mandzəə sè ntòla'à vès.> ²⁷ Yi nè cep ye də, <Mù tsok fa weŋ də mù ka yàm mvwe' sè

wèŋ vəə riŋ. Wèŋ coho gesə lo ŋgà ni'ì mù fo', wèŋ ŋgàa gù bəp wèŋ.>

²⁸ Yà'a mvwe' sè wèŋ nè waŋ, nè zɛ nzòŋ, ŋgà wèŋ yə Abràham bə Azik bə Jàkop, nè ye ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ pwe' ŋgà wo cu mùla'à Nwì, fana wèŋ mam yàwèŋ sə mbiŋ. ²⁹ Bwìiŋ nè tesə və mvwe' ŋkùup nzeŋgòŋ ma kwè fo', nè cum sè zɛ rəŋ mùla'à Nwì anə. ³⁰ A kə dzèŋ mvè' ànə bùu mok sè wo ŋgà'a maŋkwèŋ nè kə ye mantombi; mok sè wo ŋgà'a mantombi nè ye mok maŋkwèŋ.>>

Mvè'nə Jisòs Dzəm Lak Jòrosalèm

(Mat. 23:37-39)

³¹ Mvèk ànə à ye, bùu Farasi mok wèŋ və kə duk fa Jisòs də, <<Lògesə fenə fo', bùusè ŋkum Heròsə lap mandzè ŋgòzə wu.>> ³² Yi duk fa yà'wèŋ də, <<Dù kə tsok fa kəkərè còp ànə də mù sè be'fis yòŋsəə ze', nè sè luŋsə bwìŋ ntinə bə zòŋ, nùmbu nè tɛ' dzèŋ fana mù mesə fàak am sə. ³³ Fana mu nè sè geŋ mali mantombi ntinə bə zòŋ, nè ye bə nùmbu nè nà' be'ε nè sè'; bùusè ka bəbòŋ ŋgòzə ŋgà tsòhòbum Nwì mvwe' mok sè zok nè casə Jòrosalèm yeŋ. ³⁴ Webee, lak Jòrosalèm, lak Jòrosalèm. Wèŋ zəgə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nè sè tərə ŋgàa gè ntum Nwì wèŋ bə lis. A yè'sə ghè' sù mvè'nə mù sè lap də mù ko wumsə gesə weŋ ndzə ni'ì mù co məma mvəp sə wumsə bwe ye, wèŋ kà dzəm ε? ³⁵ Bo am ka mok bə lak àwèŋ yà'sə yeŋ. Mù tsok weŋ də, ye jəŋ ŋgà'a lo mantombi, wèŋ nè kà mù mok yə fe'lə tètè nùmbu nè wèŋ yə fe'lə mù, ye mok ŋgà wèŋ sə duk də, <Nwì se ŋwè nè yi vè mənə liŋ sè Tà nè> ŋkuŋ.>>

14

Jisòs Gəŋsə Ngà Yiya Mòk

¹ Nùmbu dzè mòk à ye, Jisòs lo ŋgòkə zɛ zɛzɛ mɛmvwe' ndap ŋkwà' ŋwəə Farasi mòk. Fana bwìŋ sə kək tse' yi ve'ε pap. ² Nwè nəmòk

à ye fo' nè yi à tse' yiya kəko'rè.
³ Anə geŋ Jisòs fek ŋgàa yə'rè lək bə
 bùu Faràsi wèŋ duk də, <<Lək dzəm
 də aco wo gũŋsə ŋwè numbu dzə kè
 ŋjo-ε?>> ⁴ Bùu sə wèŋ kà cù mùk.
 Fana yi gũŋsə ŋgà' nə, nə me'rə nà'
 lo. ⁵ Yi fek wo də, <<A fəŋ ndà nè
 a ye-a ŋga mo ye kè mbòye gbà ni-
 a sənə wu ndzəp numbu dzə, yi kà
 nà' mvèsə fis-ε?>> ⁶ Wo à ka yusə co
 wo cep fəsə fa yi tse' lok.

⁷ Jisòs à yə mǎmvə'nə bùu sə wo à
 to wo mvwe' dinà nə sə swè' mègù
 mvwe' ncum sə bəboŋ fana yi tsok
 fa yà'wèŋ ncèp nè'e. ⁸ Yi də, <<A ye-
 a ŋga ŋwè to wu də wu və mvwe' zə
 gùu ye fana kà də wu kək mvwe' sə
 bəghak fo' pwe' zeŋ, nə kə cum fo'
 duk. Bəsə kàmòk wo to ŋwè nəmòk
 nè yi ghak wu ye sè'. ⁹ Yi vəə fana
 ŋwè nè yi to wèŋ ba fo' yi nə, nə kə
 duk fa wu də, <Lòkok, nə fa mvwe'
 yà'sə bohòŋwè nè'e.> Fana marè'tu
 nə ko wu, wù kə cum mok bə dzòk
 nè nà' ka bəboŋ yeŋ. ¹⁰ A bəboŋ də
 wo to-a wu, wù kə cum lə bə dzòk
 nè nà' ka bəboŋ wùriŋ yeŋ, ya ŋga
 ŋwè nè yi to wèŋ nə vəə fana yi
 duk fa wu də, <Ŋge' àm, lòkok cum
 lo mǎmvwe' dzə' nè bəboŋ nè'e.>
 Yà'sə nə gũ wu, wù ye co ŋwè nè
 ghaŋ mǎ lisə bùu sə wənə wèŋ cu fo'
 sə. ¹¹ Bəsə ŋwè nè yi jə kok lò-a ni'
 ye mǎbu, wo jəŋ tsoŋ yi sə nze; ŋwè
 nè yi jə tsoŋ lòni' nje sə nze fana wo
 jə fis kok yi mǎbu.>>

¹² Jisòs duk fa ŋwè nè yi to bwìŋ
 dinà nə ye də, <<A ye-a ŋga wù də
 wu to bwìŋ mvwe' dinà kè mvwe'
 ŋkàk àl'e', kà də wu to ŋge' yo wèŋ
 kè bwema yo, kè njàaŋ yo wèŋ kè
 ŋgàa ghàk sə wənə wèŋ nòkǎp fo'
 duk. Bəsə wo nə to fəsə wu sə'
 fana ye də wo lək fəsə wu yà'sə laŋ.
¹³ Yusə də wu to bwìŋ mvwe' dinà
 fana wù to ŋgàa jìŋ, ŋgàa jì bo bə
 sè jì kù, nə ye sè jì lis wèŋ. ¹⁴ Ya
 Nwii nə se wu. Bəsə kaco nsàp bù
 ènə lak fəsə to wu yeŋ. Nwii nə lak
 wu ghà nè bùu sə bəboŋ wèŋ lòkok
 mvwe' kpǎ.>>

*Gbu' Nə Wo A To Kε'cà Bwìŋ
 NgòKè Zə Bum Nkàk
 (Mat. 22:1-10)*

¹⁵ Ŋwè nəmòk nè bə yà'wèŋ ànə
 cum, nə sə zə mvwe' mò'fis ànə yuk
 ncèp ènə fana yi duk də, <<A rəŋsi
 cèbùè bohòŋwè nè yi nə zə ŋkàk nè
 mǎ la'à Nwi.>> ¹⁶ Jisòs nə duk fa
 fe'lə nà' bə gbu' də, <<Numbu mòk
 à ye, ŋwè nəmòk to ŋkàk nè ghaŋ,
 nə to bwìŋ vε'ε ŋkǎŋntèŋ. ¹⁷ Mvèk
 ŋkàk nə à kùrə fana yi tumsə lo
 mofàk nè nà'a fàkgə bohòyi də nà'a
 kə tsok fa bùu sə yi to yà' sə də wo
 və bùusə wo fùhu wes bum pwe'
 laŋ. ¹⁸ Bùu sə wo à to wo sə pwe'
 sə dǎhu lo də wo nə kà vè bùu vε'
 bə vε'. Ŋwè nè wo à to to ntòyi nə à
 duk fa nà' də, <Mù ywiŋ nzum am,
 mù də mǎ lo kə kək ja'a zeŋ. Mù ləŋ
 wu, kà jòk.> ¹⁹ Mòk duk ye də, <Mù
 ywiŋ ndum mbòŋ hum fana mù də
 mǎ kə kək ja'a yà' ŋkuŋ. Kwəkwe'
 nə kà jòk.> ²⁰ Mòk duk ye də, <Mù
 a bə' ŋwàŋwè, fana ye də kaco mù
 geŋ to yà'sə yeŋ.> ²¹ Anə geŋ mofàk
 ye nə bwi və kə tsok fa masà ye nə.
 Ŋgà ndap nə jok, nə duk fa mofàk
 ye nə də, <Dù mvwe' mandzəə sə
 sə ntòlak vε'ε wàp, nə to və ŋgàa
 jìŋ bə sè jì bo bə sè jì lis, nə ye
 sè jì kù wèŋ.> ²² Mofàk ye nə à
 vè, nə duk də, <Mù gũ mǎmvə'nə
 wù duk sə laŋ fana mvwe' ncum
 bwehe cu malii.> ²³ Masà nə duk fa
 yi də, <Yèè, dù lo sə mandzə, nə kək
 bəbwe mandzəə sə ŋgəə pwe', nə
 to ŋwè nè wu yə pwe' də yi və, ya
 ndap àm nə rwiŋ.> ²⁴ Mǎ tsok wèŋ
 də bùu sə mù anə to to wo yà'a, nè
 mò'fis nə kà zuzuu am sə zə ja'à.>>

*NgòYe Nwè Am, Wù Bəŋ Bum Sə
 Yà' Sə BòWu*

²⁵ Bwìŋ à gì bə Jisòs wùriŋ fana
 yi tsok fa yà'wèŋ də, ²⁶ <<A ye-a
 ŋga ŋwè dzəm ŋgòbε' vè mǎ, fana
 ŋgəŋgəŋ sə dzəm tè' ye kə ma ye, kə
 ŋgwe ye, kə bwe ye, kə bwe tè' ye,
 kə njè', nə ghak casə mǎmvə'nə yi
 dzəm mǎ fana ye də kaco ŋwè ànə

ye to mo fàk àm yeŋ. Nwèe dzəm-a mu fana yi tse' ngòdzəm mu nè casə mvè'nè yi dzəm ni' ye. ²⁷ A ye-a nga kaco ɲwè bək jəŋ ntəəŋ ye, nè be' və mu yeŋ, ye də kaco ɲwè ànə ye to mofàk àm yeŋ. ²⁸ A ye-a nga ɲwè dzəm ngòci ndap, yi nè cum to ntòsə nze, nè kək ja'a də ndap nè nè jəŋ yi mbàm sù nɛ ɲkuŋ. Yi nè ja'a də yi tse' mbàam sè aco yi ci wes to ndap nè bə zeŋ àlɛ. ²⁹ A ye-a nga wù ka vɛ'nə gɹ fana kàmòk aco wù yeto fàak sə, nè kà yà' mèsə. A ye-a nga wù yeto fàak sə nè kà mèsə fana bùu sè wo yə wu pwe' nè ywi wu. ³⁰ Wo nè sə cep kɛ' də, <Nwè nè'e a yèto ndap, nè kà nà' ci wes to.>

³¹ <<A ye-a nga ɲkum mòk dzəm ngòkè lù bə mòk fana yi nè cum to ntònze, nè tsərə bəboŋ. A ye-a nga ɲkum nè tse' mɛgù bwìŋ ncùhù hum fana yi nè kək ja'a də aco yi kə ghak to ɲkum mòk nè nà' tse' sè nà' bwìŋ ncùhù hum ba nè àlɛ? ³² A ye-a nga kaco yi ghak to ɲkum mòk nè yeŋ fana yi nè tumsə bùu ye mok wèŋ nga nà' cu ntòmɲwɛ' səsap də wo kə tsok fa nà' də yi sə dzəm ye mok fifi. ³³ Yà'a bohòwèŋ pwe'fo' sè' mɛmvè'ànə də, wèŋ tse' ngòtsərə to bəboŋ ɲkuŋ. Wèŋ tse' ngòme'rə bum sè wèŋ tse' yà' pwe'fo' ɲkuŋ wèŋ be' və mu. A ye-a nga wèŋ ka vɛ'nə gɹ kaco wèŋ ye to ɲgàa fàk am yeŋ.

³⁴ <<Ci' yusè bəboŋ fana, a ye-a nga ci' cwè'lə bɹp, mandzè nè ngògù yà' lum fe'lə kà mok ye. ³⁵ Kaco yà' boŋsə ncàk, kè yà' gəpsə yumok sè wù a bì yà' sè' yeŋ. Bwìŋ mak megu yà' mà'a. Bùu sè wèŋ sə yu'rə yusè mù sə cèp yè'e, wèŋ yuk nè rɛɛŋ.>>

15

*Kwəkwa Nè Nà' Cu Mɹbu
Nga Nwè Nè Bɹp Kupsə
(Mat. 18:10-14)*

¹ Ngàa ko mbàam tas bə ɲgàa gù bɹp mok wèŋ à vè ɲgòyu'rə yusè

Jisòs à sə cèep sə. ² Fana bùu Faràsi bə ɲgàa yə'rè bwìŋ lùk wèŋ sə cep ɲwəm kɛ'ca. Wo sə duk də <<Nwè nè'e sə dzəm ɲgàa gù bɹp, nè sə zɹ be'lə beŋ bə yà'wèŋ.>>

³ Anə geŋ Jisòs mak fa wo gbɹ' nè'e də, ⁴ <<A mɹŋgorè wèŋ fɛɛŋ ndà nè də yi tse'-a nsùŋgaŋ ɲkù mò'fis, nè mò'fis bisə ca, kaco yi me'rə noŋsə sè hum vèke'-ncòp-vèke' sə ɲgəà, nè lap lo nè mò'fis nè tètè tse'nga yi yə nà' ɲkuŋ yeŋ ndà? ⁵ Yi yə nà' fana yi bək naaŋ nà' mu ɲkambəhə yi, nè sə kwa. ⁶ Yi kè dzèŋ lak fana yi to benə ɲge' ye bə bùu sè wo nòkuəp yi wèŋ. Yi duk fa yà' də, <Vesùwèŋ kwa bùusè mù a yə nsùŋgaŋ àm nè nà' a bisə nè.> ⁷ Mu tsok fa wèŋ də a ye-a nga ɲgà gù bɹp nè mò'fis kupsə, nè bwi fa bɹp ɲkwèŋ fana kwəkwa nè ye mɹbu ɲkùŋntɛŋ mətuhù yi, nè casə bùu sè hum vèke'-ncòp-vèke' sè wo yàwo bùu sè wo kəkurè.

Gbɹ' Mbàm Nè Nà' A Bisə Nə

⁸ <<Kè a duk-a də ɲwà nəmòk a tse' mbàam ye hum, fana nè mò'fis bisə ca. Yi nè bwe' laàm ngòlɹp bə zeŋ, nè kurə ndap nè, nè lap se tètè yi ye nà' ɲkuŋ, ka vɛ'nə yeŋ à? ⁹ Yi yə nà' fana yi to benə ɲge' ye bə bùu sè wo nòkuəp kok fo' wèŋ. Yi duk fa yà'wèŋ də, <Vesùwèŋ kwa bùusè mbàm àm nè nà' a bisə nè, mù a yə fe'lə nà' laŋ.> ¹⁰ Mu tsok fa wèŋ də yà' mɛgù sè' vɛ'nə də kwəkwa cu mɹtsətsə'rəə masinjàa Nwì wèŋ nga ɲgà gù bɹp nè mò'fis kupsə a ntum ye nà.>>

Gbɹ' Mo Nè Yi Anə Bisə Nə

¹¹ Jisòs à cèp malì gbɹ' mòk sè' də, <<Nwè nəmòk à tse' bwe ye ba, nga wo pwe' mbəmbam. ¹² Nè mwenke' nè duk fa tè' awo nè də, <Pàpa, fa fis mu bum yàm sè yà'a nè kə ye yàm sə ɲgà'a.> Anə geŋ yi gapsə fa yà'wèŋ bum ye sè yi tse' sə. ¹³ A ka nùumbu ɲkùŋ sap fana nè mwenke' nè te'e benə bum sè ye sə pwe', nè be' mandzè nè lo mvwe'

lak mok sè sèsap. A dzèṅ fo' yi sè zɔ sɛsɛ bum ye sɛ bɛ mandzè njesè. ¹⁴ Mvè'nè yi à wes bum ye sɛ fana njè nè bɔp ko mvwe' lak yà'sɛ fana yi ye nga'a ngòjamə. ¹⁵ Yi lo, nè sɛ cum mok bɛ ɲwè nɛmòk nè mvwe' yà'sɛ. Ngà' nè à sɛ tumsə lòyi ngòsə fa ngùnaaṅ ye wèṅ zɔzɔ. ¹⁶ Njè sɛ yaṅ yi vɛ'ɛ co yi zɔ zɔzɔ ngùnaaṅ sɛ fana ɲwè nɛmòk kà yi yumok fa lok. ¹⁷ Nkərè ye ànə foho və fana yi duk də, <Bwe sè wo sɛ fàk bohòtè' am tse' bɛṅ co wo kà zɔ wes to, mù sɛ də mɛ kpɛ yàm njè. ¹⁸ Mɛ nè lokok lo kə tseṅ tɛ' am, ya mɛ nè duk fa yi də, <<Pàpa, mù a gù bɔp bohòNwì nè ye bohòwù sè' laṅ. ¹⁹ Mù ka mok kəkurè co wo to fe'lə mɛ də mo yòyeṅ; jəṅ tse' mɛ mok co mo ngà fàk yòmòk.> ²⁰ Anə geṅ yi lokok lo bohòtè' ye nè.

<<A ye nga yi sɛ vè mandzè mweè sèsap, nga yi ka ntòwes fana tɛ' ye nè ye gesə lo yi, nè koksə manziṅ bohònà'. Yi caṅ lo, nè kə ko wumsə gesə lo nà' ndzə ni'ì yi, nè cepsə nà' bəboṅ. ²¹ Mo ye nè duk fa yi də, <Pàpa, mù a gù bɔp bohòNwì, nè ye bohòwù sè' laṅ. Mù ka mok kəkurè co wo to fe'lə mɛ də mo yòyeṅ.> ²² Tɛ' ye nè duk fa ye bohòngàa fàak ye wèṅ də, <Wèṅ jəṅ və cək nè nà' bògha' pwe' wàp, nè ni gesə fa yi mɛ ni'ì. Wèṅ gesə fa yi kwàṅ ndzə bohòyi sè', nè so fa yi kùuṅgùp sè'. ²³ Ya wèṅ kə jəṅ və mbònè nà' fùè càsə pwe' nà'a, nè sɔə ya vesùwèṅ zɔ nè kwa. ²⁴ Bɔsè mo àm ènə à kpɛ yè'sə laṅ, nè lùṅ fe'lə nè səmok; yi à bisə laṅ, nè yəèṅ nè səmok.> Wo à yè nga'a ngòsə kwa.

²⁵ <<Bum yè'sə ànə sɛ ye vɛ'nə nga mo tu ye nè cu ngòṅ. Yi ànə və, nè kɔəp və nda'à wo fana yi yuk nga bwìṅ sɛ yəm ɲkì, nè sɛ kaṅ dzeṅ. ²⁶ Yi to mo ngà fàk tɛ' ye nɛmòk, nè fek nà' də bɔp yiskok yàlɛ? ²⁷ Nà' tsok fa yi də, <Moma yo bwìṅ foho vè yi, fana tɛ' yo sɔə mbònè nà' fùè gha' pwe' nè də bɔsè mo ye nè kə tsèṅ yi bəboṅ nga yumok ka bɔp.>

²⁸ Yi à yuk vɛ'nə, yi jok, nè də yi kà mɛ nda'à mok ni. Tɛ' ye nè tesə və sɛ mbiṅ, nè sɛ kə ləṅ mo tu ye nè. ²⁹ Mo nè duk fa tɛ' ye nè də, <Ja'a na yòo lùumṅgòṅ sɛ mù a fàk turə bohòwù, mù ka duk yo bɛṅ yuk; wù nè kà mɛ mo ndzə mòk də ves ɲge' am wèṅ kwa bɛ zəṅ fa yuk. ³⁰ Fana mo yònè'e vəə, yi a bɔpsə wes mbàm bə baa sàhà pwe', fana wù sɔə fa yi mbònè nà' fùè càsə pwe'!> ³¹ Tɛ' nè duk fa yi də, <Mo àm, wu cugè yòvesù fən, fana bum sè mù tse' yà' pwe'fo', a sè yò. ³² A kəkurè co a kaṅ, nè kwa anə, bɔsè moma yònè'e à kpɛ, nè lù nè səmok, yi à bisə mè laṅ nè yəèṅ nè səmok!> >>

16

Ngà Fàk Nè Ngà Limṅgòṅ Nə Ye Ngà Fàk Nè Zinə

¹ Jisòs à mà' fa bwe ye wèṅ gbɛ' mòk səmok də, <<Ngà ghàk mòk à ye, nè yi à tse' ɲwè nɛmòk nè yi à fa bum ye sè yi à tse' pwe' ndzə bohònà'. Bwìṅ sɛ kə tsoho fa yi də mo fàk ye nè sɛ njesə bum ye sɛ. ² Ngà ghàk nè to nà', nè fek nà' də, <Mù yuk də wù sɛ gù yà ɛ? Tsok reṅsə fa mɛ bə fàak sè wù a gù pwe', bɔsè wu nè kà ngà fàk àm mok ye fe'lə.> ³ Ngà fàk nè tsərə sɛ ntɔ̀ yi də, <Masà àm jə fis-a fàak yè'sə ndzə bohòmù, mù gɛ yè'sə va? Mù ka gɛgɛ co mù tuṅ to nze yeṅ, mù duk-a də mɛ ləṅ, yà' ye sè' marè'tu. ⁴ Mù rì yusè mɛ nè gɛ sɛ laṅ, ya bwìṅ nè ko mɛ ɲge' ghà nè mù mè'rə fàak sə.> ⁵ Fana yi to benə bɔsè sè wo tse' masà ye nè kəa pwe'fo'. Yi duk fa nè mantombi nè də, <Wù tse' masà àm kəa mbàm sù?> ⁶ Ngà' nè duk də, <A bɔhɛ mve' ɲkù mò'fis.> Ngà fàk nè duk fa fe'lə nà' də, <Cum nze, nè kòjəṅ ɲwàk nè'e com də a hum tàṅ.> ⁷ Fana yi duk fa fe'lə mòk də, <Kəa yò-ɛ sù?> Nà' də, <A tasàa gòm̀bi ɲkù mò'fis.> Ngà fàk nè duk fa nà' də, <Kòṅwàk nè njò, nè com gesə nja də a hum fwame'>

8 Masà ye nè à kùk ja'a mo fàk ye nè, nè kwasè nà' bə nsàp ñkərə nè nà' tse' nè. Busè wèñ rì dè bùu sè wo bɛ' megu mandzè nzenḡon wèñ rì ḡòkərə bə bùu awo nè casè bwe sè wo mvwe' mareñ Nwì.>>

9 Fana Jisòs duk dè, <<Wèñ sè ko fa ni' awèñ ḡe' bə ḡàha nzenḡon sè ntèn, ya ḡa yà'a kà fàk mok kə tse' fana wo ko jəñ nisè lo wèñ mvwe' lak sè wèñ nè cum mam fo' mvèsè.

10 <<Ñwè nè yi ye-a zìnə bə yusè yà'a jo fana yi nè ye zìnə bə yusè yà'a sè ḡaḡ sè'. Ñwè nè yi ye-a ye ḡà mvwès bə yusè jo fana yi nè ye mali ḡà mvwès bə yusè yà'a sè ḡaḡ. 11 A ye-a dè wù ka ḡwè nè zìnə bə ḡhàk nè wà nè sè nzenḡon nè'e yeñ, ye dè aco fa ḡhàk nè zìnə nè ndzè bohòwù yè'sə ndà? 12 A sè' dè, a ye-a ḡa wù ka zìnə bə yusè yà'a sè ḡwè nəmòk yeñ, ḡwè nè yi nè fa wu sè yà'a nè ye sè yò-ε ndà? 13 Kaco ḡwè nè mò'fis fak ḡkwèñ bohòmasà ba yeñ; yi nè dzəm fis mòk, nè beñ mòk, kènə aco yi sè fàk bohòmòk nè zìnə, nè kà mòk nè co yumok jə. Kaco wù fak bohòNwì, nè fak bohòmbàm yeñ.>>

14 Bùu Farasi sè wo à dzəm mbàm wèñ à yuk bum yè'sə fana wo ywì'lə yi. 15 Jisòs nè duk fa ye yà'wèñ dè, <<Yà'a wèñ sè wèñ ḡùḡè dè wèñ yəəñ mù lisè bwìñ co bùu sè bəbon, ḡa Nwì rì wes yusè yà' cu sè ntùu wèñ lañ; bum sè bwìñ tsərə dè yà' tse' fàk wùrìñ fana yà'a yusè Nwì bèn yà'. 16 Lùuk Musi bə bum sè ḡgà tsòhòbum Nwì wèñ à còom sè à tse' ḡaḡ kə wes mvək nè Jon ḡa bəptesè bwìñ à yèto ye; ye jəñ mvək ànə fana wo sè tsòho mok Ntirè nè Bəbon, nè nà'a bə nzak ḡaḡ ḡkum Nwì fana ndàaḡwè pwe' sè kurə ni fo' bə ḡaḡ. 17 A ye-a sè' vè'nə fana a jəjo bohòntòbu bə nzenḡon ḡòcà gesè lòfo', nè nonḡsə mvəm lùk nè mò'fis ḡòbùuñ yusè wà.

Nzak Mè'rè Ñgwe

18 <<Ñwè nè yi mè'rə-a ḡgwe ye, nè jəñ mòk fana ye dè ḡḡḡḡḡ ko nto; ḡwè nè yi jə-a ḡwà nè ndum a mè'rə yi fana ye dè ḡwè ànə ko sè' nto.>>

Ñgà ḡhàk Bə Lasorè

19 Jisòs à mà' fe'lə ḡbù mòk sè' dè, <<Ñgà ḡhàk nəmòk à ye, yi sè ni megu cəək sè yà' ḡu nteñ, nè sè zù megu zuzuu sè bəbon nùumbu pwe'. 20 Ñgà jìñ mòk à sè kè nòon mvwe' ncùu ḡka' ye. Ni' ḡà jìñ nè à mèḡù mvwe'è mvwe'. 21 Yi à sè dzəm dè yi sè te'e zù zuzuu sè ḡà ḡhàk nè sè zù fana yà' sè bəhə ḡbù tson sè nze sè. ḡgbù à sè vəə kè bərə mvwe' ye sè. 22 Ñgà jìñ nè à kḡ fana masinjàa Nwì wèñ bək lo yi bohòAbràham. Ñgà ḡhàk nè à kḡ sè', wo tuuñ yi. 23 Yi a cu mvwe' ḡḡ' nè sè misè, nè sè ye ḡḡ' fo' wùrìñ. Fana yi fəsə kok lis, nè ye gesè lo Abràham mvwe' səsap, bə Lasoròḡḡ ni' nà'. 24 Yi to fis dè, <Tè' am Abràham, koksə-a manziñ bohòmù, nè tum Lasoròyi so gesè ndubo ye sè ndzèpè, nè kə fisə fa mù ləm àm bə zeñ, bùusè ləm mis ènə sè teñ barə mù wùrìñ.> 25 Abràham nè duk fa nà' dè, <Mo àm, wù rìñ dè wù à sè tse'ḡè bum sè bəbon yo ḡhà nè wù à cu ntòḡwəm, fana Lasorèsə tse' ye bum sè bəp. Yi cu ye ḡa'a nè', sè yuk ləm fana wù sè ye bwi yòmok ḡḡ' nè bəp. 26 A mè'rə-a yà'sə sè vè'nə fana wo ḡù maḡki mòk nè cəco wùrìñ mətsetsə'rəə wù bə vès. Wo à ḡù nà' dè ya ḡwè kà ma ndzè bohòwù to lòto, ḡwè nè ma nja kà bohòvès fəñ sè' to ya' vè to.> 27 Anə ḡeñ ḡgà' nè duk fe'lə dè, <Ye dè tè' am, mù leñ wu dè wu tum gesè lo yi nda'à tè' am. 28 Bwema am sè mbəmbam cu mbwa tu awo tañ. Yi tipsə yà'wèñ bwèrə aco wo kə ni sè' mvwe' ḡḡ'ə yè'sə.> 29 Abràham duk fa nà' dè, <Ñwàak Musi bə ḡgà tsòhòbum Nwì wèñ sè ḡjamòk cu ca, wo yuk bohòyà'.> 30 Yi duk dè,

<Tè' am Abràham, ka ve'nə yeŋ, bəusè ɲwè nè yi tesə mvwe' kpɛ kè tsɛŋ-a wo yi fana wo nə kupsə li.> ³¹ Abràham duk də, <A ye-a ɲga wo ka bohòMusì bə ɲgàa tsòhòbum Nwì wèŋ yuk fana ye də ɲwèè lòkok-a sè mvwe' kpɛ, nə geŋ fana kaco wo kupsə wo yeŋ.> >>

17

Nzak Səswifa Bə Nzak Dzədzəm

¹ Jisòs à duk fa bwe ye wèŋ də, <<Məmumsəə nə və tsoŋ li bohòbwìŋ yo; nə ye də a ɲgə' nè bɛp bohòŋwè nè yi sə jə və məmumsə nə. ² Anə boŋ bohònsəp ɲwè ànə co wo swì' fa yi ɲgòk mòk kè mihi, nə mak gesə lo yi bə zeŋ sə mvwe' ndzəp mòk nè cəco, nə noŋsə nè də yi gɛ bwe yè'e də mòok gɛ bɛp. ³ Wèeŋ sə jəŋ ɲkərə bə tu awèŋ; a ye-a ɲga moma yo gɛ wu bɛp wù sa'rə yi; a ye-a ɲga yi kupsə ntum fana wù swifa yi. ⁴ A ye-a ɲga yi gɛ bɛp bohòwù kè' sàmba nùmbu nè mò'fis, nə bɛuŋ duk sè' kè' sàmba pwe' də <Swifa mɛ> fana, wu nə swifa tsoŋ yi.>>

⁵ ɲgàa ntum Jisòs sə wèŋ à duk fa Tà də, <<Kùksə fa ves dzədzəm avès co ves naaŋ tu bohòwù.>> ⁶ Tà duk fa wo də, <<A ye-a ɲga wù tse' mègù-a dzədzəm momjo co mɛ ɲgwì tɛ nè wo togè nà' də mostà nà'a, fana aco wù duk fa ntseŋ tɛ càŋ nè'e də, <Coho mvwe' yè'e, nə kə təeŋ ndzə tsətsə'rəə ndzəp nà'a> fana, tɛ nə nə yuk duk yònə.

Mandzè Nè Mofàk Tse' NgòFàak

⁷ <<A duk-a də mòk mɛŋgorè wèŋ tse' mofàk ye, nè nà' sə wom fa yi fàk kè də nà' sə gəmsə fa yi nsùŋgaŋ ye àlɛ. A ye-a ɲga yi bwì foho vè ɲgòŋ anə, aco wu nə duk fa yi də, <Cà cum nze nənək, nə zɛ zɛzɛ> à? ⁸ Wu nə kà ve'nə duk. Wu nə duk lɛ də, <Lam fa mɛ zɛzɛ am, nə fɛhɛ ɲgòcàsə fa mɛ yà'

fana wu nə yoŋsə mù zɛ nə no wes yàm ɲkuŋ, wù zɛ nə no yò.> ⁹ Yi nə kwasə mofàk nə də bəusè nà' gɛ mvvèsè yi duk də nà'a gɛ sə à? Hai' ka ye lok! ¹⁰ Yà' mègù bohòwèŋ yàwèŋ sè' ve'nə, a ye-a ɲga wèŋ gɛ wes yusə wo duk weŋ də wèeŋ gɛ fana wèŋ duk megu də, <Vèes yè'sə bwe fàk wà, vès gɛ mègù fàak avès, sè vès tse' ɲgògɛ yà' co bwe fàk.> >>

Jisòs Gəŋsə Ngàa Kuturu Hum

¹¹ Məmuvè'nə Jisòs à sə cà ɲgòlòJòrosalèm fana yi cà mətsetsə'rəə nzeŋgòŋ Sàmàriyà bə Galili. ¹² Yi ànə sə ni lo mvwe' mɛbuk lak mòk fana yi kərə bə ɲgàa kuturu mòk wèŋ bwìŋ hum. Wo ànə sə təeŋ vèsə mvwe' mòk mweè səsəp, ¹³ nə sə fuŋ torə fis də, <<Masà, Jisòs, koksə-a manziŋ bohòvès-è.>> ¹⁴ Yi ànə ye yà' fana yi duk fa wo də, <<Wèeŋ du kə niŋ tsok fa ni' awèŋ sə bohòŋgà fa satikà' ya yi ye weŋ də ni' awèŋ rɛŋ mòk laŋ.>> Wo à sə lòo, yiya àwo nə me. ¹⁵ Mòk mɛŋgorè wo anə mò'fis à yə də yiya ye nə mèe fana yi bwì foho və maŋkwèŋ, nə sə fuŋ kwasə və Nwì. ¹⁶ Yi kə gbɛ noon sə kùhu Jisòs sə nze, nə sə kwasə nà'. ɲwè ènə ànə ye ɲwèə Sàmàriyà. ¹⁷ Anə geŋ Jisòs nə fek də, <<Mù gəŋsə ka bwìŋ hum yeŋ à? Sè vèkə' fò? ¹⁸ Ye də ɲwè nəmòk ka nè co yi kə kùksə Nwì yeŋ, mègù ɲkùŋ nè'e à?>> ¹⁹ Fana yi bɛuŋ duk fa ɲgà' nə də, <<Lòkok məttsə, nə lo yuyo, dzədzəm yògəŋsə wu laŋ.>>

Məmuvè'nə Gaŋ ɲkum Nwì Nè Vəə Sə

(Mat. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Bɛu Farasi mòk wèŋ à fek Jisòs də gaŋ ɲkum Nwì sə nè kè vè yè'sə sèŋ-nɛ? Fana yi duk fa yà'wèŋ də, <<Gaŋ sə Nwì sə vèə, ɲwè kà yà' bə lis jəja yə. ²¹ Kaco bwìŋ nə duk də, <Wèeŋ ye yà'a yè'> kè də, <Wèeŋ ye

* 17:21 17:21 Aco ncèp ènə ye sè' də, <<Gaŋ sə Nwì sə yà'a sənə ntum awèŋ.>>

yà'a yà'> sè' yeŋ, bùusè gaŋ sè Nwi sè yà'a mɔŋgorè wèŋ.>>*

²² Anə geŋ Jisòs nə duk fa bwe ye wèŋ duk də, <<Mvək mòk sè vèè nè wèeŋ nə dzəm vɛ'ɛ co wèŋ ye nùmbu mòk nè Mo Nwèe nə ye fo' fana wèŋ kà nà' yə. ²³ Bwìiŋ nə sè duk fa weŋ də, <Kùk gèsə ndzə fa', yi nà'>, kè də, <Kùk gèsə ndzə fən, yi nè'> fana wù kà gè, nə kà wo sè' yù. ²⁴ Mvè'nè mbùuŋ ba'agè mubu, nə rɛŋ jəŋ mamòk kə dzeŋ mamòk yà'a fana, nùmbu njàam ye, mùu mo ŋwè, mu nə ye sè' vɛ'nə. ²⁵ Megu də mu nə ye tsoŋ ŋgə' ŋkùuŋntèn, bùu sè niè' wèŋ beŋ mu sè' ŋkuŋ. ²⁶ Mvè'nè yà' ànə ye mənə nùmbu sè Nuà yà'a fana nùmbu sè yàm, mo ŋwèe nə ye sè' vɛ'nə. ²⁷ Wo à sè zɔ, sè no, wo sè caŋ gù, nə sè geŋ gù tètè kə wes nùmbu nè Nuà ànə ni ŋwes fana ndzəp rwiŋ və kə zə wes wo pwe'. ²⁸ Yà'a sè' mɔmvè'nè Lot ànə ye yà'a. Bwìiŋ à sè zɔ, nə sè no, wo sè ywiŋ bum, nə sè seen bum, nə sè bi bum, nə sè ci ndap; ²⁹ fana nùmbu nè Lot ànə tesə gèsə lo mvwe' lak Sodòm fana mis tsooŋ mubu bə nsàp lis mòk nè nà'a kùgè mis maŋgəŋgèŋ, nə kə tɛŋ zə wes wo pwe'. ³⁰ Nùmbu nè mùu mo ŋwè mu nə yəŋ fana yà'a nə ye sè' vɛ'nə.

³¹ <<Nùmbu ànə ye, ŋwè nè yi cu yòŋsə mu ndùndap, ŋga yi tse' bum mu nda'à, kà ŋgòkè jə yà' suhù tsə. Nwè nè yi mənə nzum fàak nə kà maŋkwèŋ də yi kə jəŋ bum mu nda'à sè fohòlò. ³² Wèeŋ sè tsərə tse' yusè yà' ànə ye bohòŋgwe Lot. ³³ Nwè nè yi làp-a də yi noŋsə yòŋsè ye fana yi nə bisə nà', fana ŋwè nè yi dzəm-a də yi bisə yòŋsè ye fana yi nə tse' nà'. ³⁴ Mu tsok fa weŋ də nè ndzəmè ànə nə ye ŋga bwìiŋ nòbè kè mò'fis ba, wo nə jəŋ fis lo mò'fis, nə me'rə noŋsə mòk fo'. ³⁵ Bèba nə sè gok beŋ mvwe' mò'fis wo ba; wo nə jəŋ fis lo nè mò'fis fana, nə me'rə noŋsə mòk fo'. (³⁶ Mbəmbam baa

nə sə fak nzum, wo jəŋ fis lo mòk, nə me'rə mòk.)>> ³⁷ Anə geŋ ŋgàa fàak ye sè wèŋ fek yi də, <<Anə ye ma fòTà?>> Yi duk fa yà' də, <<Mvwe' sè vè ni' nòŋ, jìgawà' wèeŋ nə kə benə fo'.>>

18

Gbu' Nwà Ngwemfə Bə Ngà Sak Nzak

¹ Jisòs à tsè' fa bwe ye wèŋ gbù' nè'e də ya yà'a sè leŋ pìriyà, nə kà wò. ² <<Ngà sak nzak mòk à ye mvwe' lak mok, nè yi à sè kà Nwi wəpgè, nə kà bwìiŋ sè' wəp. ³ Nwà ŋgwemfə mòk ye mvwe' lak yà'sə sè', nè yi à sè vègè bohòŋgà sak nzak nə riŋriŋ. Nwà nə à sè vè, nə sè dɔhɔ fa ŋgà' nə duk də, <Sak gapsə-a mu ves ŋwè nè yi bèŋgè mu nè'e-nè.> ⁴ Ngà' nə à sè bèŋ togè ntòbèŋnə fana ànə cum kok ghàr ŋgà' nə duk sè vèè yi də, <A ye-a sè də mu kà Nwi wəpgè, nə kà bwìiŋ sè' wəp fana ⁵ megu bùusè nwà nè'e sè kə fa mu ŋgə' wùriŋ, fana mu nə sak fa yi nzak ye nə, bwèrɛ yi sè vèhə mali ŋgòloksə mu ntu'.> >> ⁶ Fana Tà Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ yuk-ɛ yàwèeŋ yusè ŋgà sak nzak nè yi ka zìnə tse' nə cèep-è. ⁷ Ye də kaco Nwi tesə bùu sè yi à co'fis, sè wo sè leŋ bohòyi nùm bə ndzəm sè yeŋ àlɛ? Aco yi cum casə mvək ŋga yi ka yà' ntòyuk fa à? ⁸ Hai', mu tsok fa weŋ də yi nə təŋ fa yà' gè mənə sak nzak nə nènàk nə ye kəkùrè. A ye-a sè vɛ'nə fana ghà nè mùu mo ŋwèe nè bwìiŋ vèè, mu nə yə bwìiŋ ŋga wo tse' dzədzəm ŋgòlɛŋ Nwi, nə kà wòyo àlɛ-ò?>>

Gbu' Nwèè Farasi Bə Ngà Kò Mbàam Tas

⁹ Jisòs à mà' gbù' nè'e bohòbùu mòk sè wo à sè tsərə də wo bùu sè kəkùrè mu lisè Nwi fana wo sè jəŋ bùu mòk wèŋ co yusè wà. ¹⁰ <<Bwìiŋ ba à lòmumvwe' ndap Nwi nè ghaŋ ŋgòkè leŋ pìriyà. Mòk à ye ŋwèè Farasi fana mòk ye sè ye ŋgà ko

mbàam tas. ¹¹ Nwèè Faràsi nè à təəŋ, nè leŋ piriya nè nje də, <Mù kwasə wu Nwì, bùusè mù ka yàm co bùu mok wèŋ yà'a yeŋ. Bùu mok yàwo ngàa limzɔ bum bwìŋ, ngàa ci' m̀vwès nè ye ngàa kohònto. M̀ù kwasə wu də mù ka co ngà ko mbàam tas nè yi nè'e sè' yeŋ. ¹² M̀ù jəgè sənə nteŋ nè mò'fis nùumbu ba, nè dzə zɔzɔ ngòleŋ wu. Yusè mù tse' pwe', m̀ù cokfisgè mamòk ca ngòfa wu.> ¹³ Ngà ko mbàam tas nè ànə təəŋ ye m̀vwe' səsap. Yi kà lis m̀bu sè kùk ja'à gèsè, yi wa'a tse' bo, nè leŋ də, <Nwì, koksə manziŋ bohòmù nè m̀ù ngà gù b̀p!> ¹⁴ M̀ù tsok weŋ də n̄wè ènə ànə bwìŋ foho lo la'à yi co n̄wè nè kəkərè m̀lisè Nwì nè nɔŋsə mòk nà'a. B̀sè n̄wè nè yi jə fis kok lò-a ni' ye m̀bu fana wo nè jəŋ tsoŋ lo yi tsətsoŋ; n̄wè nè yi jə tsoŋ lò-a ni' nje sə nze fana wo nè jəŋ fis kok lo yi m̀bu.>>

Jisòs Sè Bəbweŋke' Wèŋ
(Mat. 19:13-15; Mak 10:13-16)

¹⁵ Wo à sə jə vè fa Jisòs bəbweŋke' də ya yi jweŋ yà' bə bo nè se yà' fana ngàa fàak ye wèŋ ànə ye vè'nə, wo jwa sa'rə bùu sə də yà'a kà vè'nə gù. ¹⁶ Jisòs ànə ye vè'nə, yi to bwe sə, nè duk də, <<Wèeŋ me'rə bəbweŋke' wèeŋ və bohòmù, nè kà wo mandzè lok; bùusè gəŋ n̄kum sè Nwì sə, tse' yà' nsàap sè co wo yè'sə. ¹⁷ M̀ù tsok fa weŋ n̄kəm duk də, n̄wè nè yi ka-gəŋ sè Nwì sə co m̀vè'nə bweŋke' jəgè bum jə ye də kaco ngəŋgəŋ kə ni fo' yeŋ.>>

Ngə' Nè Bə Ghàk
(Mat. 19:16-30; Mak 10:17-31)

¹⁸ N̄kwà' n̄wè bùu Jus mòk à vè kè fek Jisòs də, <<Cicà nè bəboŋ, yusè aco mù g̀u yè'sə yà, ya m̀ù nè kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè-ε?>> ¹⁹ Jisòs duk fa nà' duk də, <<Ẁù to m̀ù də n̄wè nè bəboŋ bùu yà? N̄wè nè bəboŋ bùè, mègù Nwì yìyi. ²⁰ Ẁù rì lùuk sə laŋ də, <Kà sàhà ko, kà n̄wè zə, kà yèyè, kà gèem m̀vwès ko, nè wəp tè' yo bə ma yo.>

>> ²¹ Ngà' nè duk də, <<M̀ù à g̀ù yè bum sè ẁù tanse yè'sə ngà mù cu ntòm̀wà'ŋwè.>> ²² Jisòs ànə yuk vè'nə fana yi duk fa nà' də, <<Ẁù sə jamə mok yu nè mò'fis. Lòkè sèŋ bum sè ẁù tse', nè gapsə fa ngàa jìŋ wèŋ mbàam sə, ya wu nè tse' ghàk m̀bu; nè bə' mandzè yuŋ və m̀ù.>> ²³ Yi ànə yuk vè'nə fana ng̀p̀c̀ù g̀b̀u yi yèk, bùusè yi à ye ngà ghàk nè ẁù kà f̀k.

²⁴ Jisòs à kùk ja'a nà', nè duk də, <<Yà' g̀u vè'ε ẁurìŋ bohòngàa ghàk ngòkè ni m̀vwe' gəŋ Nwì sə! ²⁵ Joho cà bohònəm nè yi yam co nàmbà'rè nà'a ngòcà torə tesə ndzənə ẁu patà', nè nɔŋsə bohòngà ghàk ngòkè ni m̀vwe' gəŋ sè Nwì sə.>> ²⁶ B̀ùu sè wo à yuk ncèp ènə à duk də, <<Ye də aco n̄wè nè yi tse' to lùuŋ yè'sə ndà?>> ²⁷ Jisòs duk fəsə də, <<Yusè yà' g̀u bohòŋwè ngòg̀ù to fana aco Nwì g̀u ye yà' yo.>> ²⁸ Anə gəŋ Pità duk də, <<Ja'a na, vès a mè'rə wes ndap avès pwe', nè bə' vè nè wu.>> ²⁹ Jisòs duk də, <<M̀ù sè tsè' fa weŋ zìnə də, n̄wè nè yi me'rə-a ndap ye kè ngwe ye kè bwema kè tè' bə ma, kè bwe ye də a n̄jo gəŋ n̄kum sè Nwì sə fana, ³⁰ ngəŋgəŋ nè tse' sè yà' càsə yà'sə nie', nè tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nè ntsə'mòk sè'.>>

Jisòs Cèp M̀vè'nə Kp̀u Ye
Nə Ye Səmok
(Mat. 20:17-19; Mak 10:32-34)

³¹ Jisòs ànə jəŋ fəsə gesə ngàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sə wèŋ, nè tsok fa wo də, <<Wèeŋ yeè, vesùwèŋ sə kok lòyè'e m̀ù Jòrosalèm, fana bum sè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə com bə liŋ am Mo N̄wèè nè bùuŋ və zìnə. ³² Wo nè fa m̀ù bohòbù lakm̀vum, fana wo ywì'lə m̀ù, nè g̀u fa m̀ù bum marè'tu ẁurìŋ, nè te m̀ù bə nte. ³³ Wo nè ləp m̀ù, nè zə m̀ù, m̀ù kp̀u fana a kè dzèŋ nùumbu nè tɛ', m̀ù luŋ lokok səmok.>> ³⁴ Anə gəŋ wo kà yusè yi cèp yè'sə rɛeŋ lok. Anə ye ngà n̄kərè awo nsàp nè co wo kà bə ncèp

ènə rɛɛŋ, fana yà' ye bohòwo anə səswihi ngòrɛɛŋ yà'.

Jisòs Gũŋsə Ngà Jì Lis Nə Yi Ngà Lɛɛŋ Bum

(*Mat. 20:29-34; Mak 10:46-52*)

³⁵ Jisòs nə ànə kũəp və mvwe' lak Jèrikù fana nga ngà jì lis mòk cu ngũ mandzə anə, nə sə lɛɛŋ bum. ³⁶ Yi ànə yuk nga bwìŋ sə cà fo' wùriŋ fana yi fek də sə gù yàlɛ. ³⁷ Fana wo tsok yi də, <<Jisòs nə mvwe' lak Nazàrɛ sə cà yi.>> ³⁸ Fana yi waŋ torə fis də, <<Jisòs mo nkum Devid, koksə-a manziŋ bohòmù-è.>> ³⁹ Bùu sè wo ànə ye fo' sə wèŋ gham yi də yi cum gəe'. Yi ghaha wesə ye ghaha də, <<Mo Devid, koksə manziŋ bohòmù!>> ⁴⁰ Anə geŋ Jisòs foho təəŋ, nə də wo jəŋ və nà'. Nà' ànə kũəp və fana yi fek ngà' nə də, ⁴¹ <<Yusè wù dzəm də mũ gũ fa wu yè'sə yà?>> Ngà' nə duk də, <<Tà, mùk fa mègù mũ lis ya mũ ye bum sèmok.>> ⁴² Jisòs nə duk fa nà' də, <<Lis yo sə muhu, ntum yònè wù fa bohòmù gũŋsə wu laŋ.>> ⁴³ Anə geŋ lis ye sə muhu sè ghà nə fo' fana yi gi yuŋ lo Jisòs nə, nə sə kuksə Nwì. Bùu sè wo ànə ye nsàp yu ènə pwe' à kùksə Nwì sè'.

19

Jisòs Bə Sàkiyò

¹ Jisòs ànə kə ni mvwe' lak Jèrikù, fana nə sə gi ngòcà lòo. ² Nwè nəmòk ànə ye fo' nè liŋ yee də Sàkiyò. Yi ànə ye nkum ngàa ko mbàam tas mòk nè ghaŋ yi, nə ye sè' ngà ghàk. ³ Yi lap co yi ye Jisòs, mandzə kà ye bùusè bwìŋ à ye fo' wùriŋ fana yi ye bwi ye nwè nè ləm. ⁴ Anə geŋ yi caŋ lo mantombi, nə kə kok tũ mòk nè wo to nà' də Sikamòdə ya yi ye nà', bùusè Jisòs nə ànə ye ngòcà ma nà'nə. ⁵ Jisòs ànə kə wes mvwe' sə fana yi kùk kok gesə lo mbwa, nə duk fa nà' də, <<Sàkiyò, suhu tsoŋ

mbwa nənàk bùusè mũ nə noon ntinə nè'e mũ nda'à wù.>> ⁶ Anə geŋ yi suhu tsoŋ nənàk, nə kə jəŋ nà' bə kwəkwa. ⁷ Bwìŋ ànə ye vɛ'nə fana wo nwəm wes wo pwe' də, <<Yi lòngòkè nòŋ bə nwè nè yi ngà gù bup.>> ⁸ Sàkiyònə lokok duk fa Tà nə də, <<Yèè Tà, mũ nə gapsə bum am mʉtsətsə'rè bə tsətsə'rè, nə fa mamòk bohòngàa jìŋ wèŋ. A ye-a nga mù a limzũ yu nwè nəmòk fana mũ nə lak fəsə fa yi yà' kè' kwè.>> ⁹ Jisòs duk fa nà' də, <<Lùŋ vè mʉmvwe' ndap nè'e ntinə, bùusè wu mo Abrahàm sè'. ¹⁰ A yè'sə də mùu mo nwè, mù a vè ngòkè lap nə luŋsə bùu sè wo à bisə.>>

Gbũ' Bwìŋ Tɛ' Sè Wo A Gàp Fa Wo Mbàm
(*Mat. 25:14-30*)

¹¹ Mʉmvvè'nə bùu sə wèŋ à sə yu'rə bum yè'sə fana yi tsok fa mali wo gbũ' mòk. Anə ye nga yi kũəp lòjòrosalèm fana bùu sè bə yà'wèŋ à ye sə, à sə tsəm yàwo də gaŋ nkum sè Nwì sə nə yəəŋ ghà nà'nə. ¹² Fana yi duk də, <<Nwè nəmòk à ye nè yi à tesə mũ ntombii nkum. Yi lòmvwe' lak mok sè sèsap* də wo kə koksə yi gaŋ ya yi bwi və la'à yi. ¹³ Yi benə bwe fàak ye wèŋ bwìŋ hum, nə fa wo mbàm ncùhù hum. Yi duk fa yà' də yà'a sə ywìŋ seŋ bum bə zèŋ tè yi bwi foho və. ¹⁴ Anə geŋ bùu lak nkwa' nwè nə wèŋ beŋ yi. Wo tum lo bùu mok wèŋ maŋkwèŋ yi bə ntirè də, <Vès ka dzəm də nwè ànə ye nkum àvès dzəm.>

¹⁵ <<Anə geŋ wo koksə yi gaŋ sə, yi bwi foho və. Yi to benə bwe fàak sè yi ànə fa wo mbàm sə, də ya yi ja'a də yà' a tse' swe' mbàm sù nɛ. ¹⁶ Nwè nè mantombi à vèə, nə duk də, <Tà, mbàm nè wù a fa mũ mò'fis nə a bùuŋ mok hum.> ¹⁷ Nkwà' nwè nə kwasə nà' də, <Wusùkù', mo àm-a', wù gù bəboŋ. Wù nitsè' zinə yòbə mʉyu nè nà'a momjo laŋ, fana mũ gũ wu nga'a ngòkotse' buhu lak

* **19:12** 19:12 Mvèk ànə à ye, wo koksə nwè də yi nkum fana yi lo lak Rumà ya nga nkum nè ghaŋ nè fo' nə cum sə yi mũ dzə'ə.

hum.> ¹⁸ Nwè nè ba à vèə, nè duk də, <Tà, mbàm nè mò'fis nè, a bùuŋ mok tàn.> ¹⁹ Yi duk fa nà' də, <Wù tse' yòsə' buhu lak tàn.> ²⁰ Mòk à vè sè', nè duk ye də, <Tà, mbàm yònə nè', mù a kì lòksə nà' ndzənə gəcək. ²¹ Busè mù a sə wəp də wu nsàp n̄wè nè wù gū wùriŋ. Wu te'e jəgə yusè wù anə ka non̄sə, nè sə kúp jəŋ yusè wù à ka wù bi.> ²² Yi duk fəsə fa nà' də, <Mùm vè'nè wù cèp də m̄ nsàp n̄wè nè vè'nə yà'sə, m̄ nè sak wu sè' vè'nə. Wu m̄ nè b̄p! Wù riŋ də m̄ n̄wè nè m̄ gū wùriŋ, nè m̄ te'e jəgə yusè m̄ à ka non̄sə; mù sə kúp mvwe' sè mù à ka bi àlaa? ²³ Nə gū va bwèrɛ wù à kè gèsə fa m̄ mbàm am sə mvwe' n̄gwa' mòk, də ya m̄ vè n̄gòjə yà', n̄ga m̄ swe' na mbwa-ɛ?> ²⁴ Yi bùuŋ duk fa bùu sè wo à ye fo' sə wèŋ də, <Wèŋ fep fis jəŋ ncùhù nè bohòyi nè, nè fa nà' bohòŋwè nè yi nè tse' fa' ncùhù hum nà'a.> ²⁵ Wo duk fa yi də, <Tà, yi tse' ncùhù hum ye laŋ!> ²⁶ Nkwà' n̄wè nè də, <M̄ tsok fa wèŋ də n̄wè nè yi tse'-a yo fana wo nè naaŋ yamsə fa yi mok. Nə ye də bohòŋwè nè yi ka ye yumok tse' nè, a megu-a sè m̄yū nè jo nè yi tse' nà' nè, wo nè jəŋ fis gəsə nà' ndzə bohòyi anə fo'. ²⁷ A n̄ga'a mok bohòbùu sè wo sə bèn̄ m̄ də m̄ nè kà nkum awo ye yè'e wèŋ. Wèŋ jəŋ və wo fən, nè s̄wə wo m̄lisè m̄.> >>

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm *Co Nkum*

(*Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Jon 12:12-19*)

²⁸ Jisòs ànə cep wes yè'sə fana yi sə lo mantombi n̄gòkok lòm̄ Jòrosalèm. ²⁹ Yi à k̄wəp vè mvwe' lak Befà bə Betani fana wo wəsə və mvwe' nda Olip. Yi tumsə gesə n̄gàa fàak ye ba. ³⁰ Yi duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ du mvwe' lak sè ndzə yà'a, wèŋ sə nikok lòn̄tèn̄, wèŋ ye mvomndè' mòk nè n̄wè ka nà' kok yuk; wèŋ fiŋ jəŋ və nà' fən. ³¹ A ye-a n̄ga n̄wè mòk fek wèŋ də wèŋ sə

fi nà' bùu yàle fana wèŋ duk fa yi də, <Tà tse' fàk bə zəŋ.> >> ³² Bùu sè yi à tum sə à lòo, nè kə ye megu sè' mvè'nè yi duk wo sə. ³³ Mvè'nè wo à sə firə mvomndè' nè fana n̄wè nè yi tse' nà' nè fek wo də, <<Wèŋ sə firə mvomndè' nè bùu yà?>> ³⁴ Wo duk fa yi də, <<Tà tse' fàk bə zəŋ.>> ³⁵ Anə geŋ wo jəŋ və fa Jisòs nà'. Wo fweŋ cèək awo, nè naaŋ fa mvomndè' nè m̄nkweɛŋ, nè cumsə Jisòs mbwa. ³⁶ Mùm vè'nè yi à sə kok lònà' fana wo fweŋ non̄sə lo cèək awo sə mandzə anə. ³⁷ Wo ànə k̄wəp və Jòrosalèm, n̄ga wo sə suhu tsə mok nda Olip nè fana maŋgo bù nè wo à sə yù yi nè wèŋ ye n̄gòkwa, nè sə fuŋ kuksə Nwì bə nsàap bum maŋgəŋgèŋ sè wo yə sə. ³⁸ Wo sə duk də, <<Nwii se nkum nè yi vè m̄nə liŋ Tà! Fifi ye m̄bu, kəkùksəə ye bohòNwì nè yi yam càsə yà lòŋ fo'.>> ³⁹ Anə geŋ bùu Farasi mok sè wo à ye sè' m̄ŋgorè anə duk fa Jisòs də, <<Cicà, jwa bwe yo yè'e də wo cum gəe'.>> ⁴⁰ Jisòs duk fa wo də, <<M̄ tsok fa wèŋ də wo cu-a gəe', liis yè'e cep cù.>>

Jisòs Wa Fa Lak Jòrosalèm

⁴¹ Yi ànə k̄wəp və, nè ye ntum lak nè fana yi yeto n̄gòwa fa nà' də, ⁴² <<Anə ye-a n̄ga'a də wù riŋ yusè aco yà' jəŋ və fifi bwèrà. Megu də kaco lis yo ye yà' n̄ga'a yeŋ. ⁴³ Numbu mòk sə vè bohòwù, nè bùu sè wo sə bèn̄ wuu nè və dzè' bohòwù, nè ḡm̄ dzoŋ wu n̄gəŋ ma nè fòpwe'. ⁴⁴ Wo k̄wəmsə mak mbàandap yo sə nze, nè le' mak bùu yo bə bwe yo sè wo cu m̄mvwe' vèəm ndap yo sə pwe'. Wo nè kà lis nè mò'fis m̄nə mòk mè'rə naaŋ bùusè wù à ka ghà nè Nwì à kè kə' yə wèŋ nè riŋ.>>

Jisòs Bè'fis N̄gàa Sèŋ Bum *M̄ Ndap Nwì Nè Ghaŋ Nə*

(*Mat. 21:12-17; Mak 11:15-19; Jon 2:13-22*)

⁴⁵ Anə geŋ yi kə ni lo m̄mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nè, nè sə bè'fis

bùu sè wo sè sèen bum mbwa. ⁴⁶ Yi sè cep dè, <<Wo à còm nònsè ndzənə ɲwàk Nwì, sè kum ndap Nwì nè ghaɲ ènə dè, <Ndap nè njàm nə, nə ye ndap nè ɲgòlɛɲ mbwa pìriyà;> fana wèɲ jè bùsə nà' ndap ɲgàa yè wèɲ.>>

⁴⁷ Yi à sè yə'rə bwìɲ màmvwè' ndap Nwì nè ghaɲ nə nùumbu pwe'. ɲgàa fa satikà' bə ɲgàa yə'rə fa bwìɲ lùk bə bùu sè ghaɲ sè wèɲ sè lap ɲgòzə yi. ⁴⁸ Wo kà yusè co wo gu sè ri bùusè bwìɲ pwe' à dzəm tse' mègù ncèp nè nje nə.

20

Fa Jisòs ɲàaɲ Ndà?

(Mat. 21:23-27; Mak 11:27-33)

¹ Nùumbu mòk à ye ɲga Jisòs sè yə'rə bwìɲ, nə sè tsoho fa wo Ntirè nè Bəboɲ nə màmvwè' ntòmbi ndap Nwì nè ghaɲ nə fana ɲgàa fa satikà' sè ghaɲ bə ɲgàa yə'rə fa bwìɲ lùk nə ye bù ɲkwàha bùu Jus wèɲ kə tseɲ yi. ² Wo à vəə, wo fek yi dè, <<Vès dzəm ɲgòrì dè wù gu bum yè'sə bə ɲàaɲ sè fò? Kènə fa wu ɲaɲ ndà dè wu gu yà' ε?>> ³ Yi duk fa fəsə yà'wèɲ dè, <<Mə tse' ɲgòfek weɲ yusəmok yàm sè', wèɲ tsok fa mə-a dè, ⁴ mvwe' sè Jon ànə jəɲ ɲàaɲ sè ɲgòbàptesə bwìɲ fo' yà'a ànə və bohòNwì kè yà' ànə tesə bohòbwìɲ-ε?>> ⁵ Wo à yèto ɲgòcèp bə zeɲ, nə sè fe'rə ni' awo dè, <<A tsok fa yi yè'sə da? Busè a duk-a dè, ɲàaɲ sè à sè vè bohòNwì fana yi nə fek fe'lə ves dè, ànə geɲ vesùwèɲ kà yusè Jon à sè cèep dzəm bùu yà lɛ. ⁶ Nə ye sè' dè a ye-a ɲga a duk dè, ɲàaɲ sè à tesə bohòbwìɲ fana bwìɲ nə təm ves bə lès, bùusè wo à dzəm yàwo zìnə dè Jon à ye ɲgà tsòhòbum Nwì.>> ⁷ Fana wo duk fa nà' dè wo ka mvwe' sè yà' ànə və sè riɲ. ⁸ Jisòs duk bwi fa wo ye sè' dè, <<Ye dè mə nə kà weɲ nsàp ɲaɲ nè mù tse' ɲgògù bum yè'sə bə zeɲ nə sè' tsè'.>>

Gbu' ɲgàa Kùk Nzum

Sè Wo A Ye Bup

(Mat. 21:33-44; Mak 12:1-12)

⁹ Anə geɲ Jisòs ye ɲgòtsè' fa bùu sè wèɲ gbu' nè'e dè, <<ɲwè nəmòk à bì nzum ye, nə tes yà' bohòbùu səmok dè ya yà'wèɲ nə sè lak yi. Yi ànə fa wo fana yi ye'e lo mvwe' lak mok, nə kə cum mam fo' mvək səsap. ¹⁰ Mvək nè ɲgòkɛp bum sè mənzuu sè ànə kərə fana ɲgà nzum nə tum ɲgà fàk ye mòk dè nà'a lo bohòbùu sè mənzuu yi sè, dè yà'a fa yi ma nje. Bùu sè wèɲ ləp yi, nə tum fəsə lo yi botu. ¹¹ Yi tumsə fe'lə ɲgà fàk ye mòk. Wo ləp nà'nə sè', nə koksə nà' marè'tu vɛ'ɛ, nə tum fəsə lo nà' sè' botu. ¹² Yi tum ɲgà fàk ye mòk sè' nè tɛ'. Wo fa nà'nə mvwe', nə bɛ' fis gəsə yi fo'. ¹³ Fana ɲgà nzum nə duk dè, <Mə gu kok yè'sə va? Mə tum lɛ mo àm nè mù dzəm yi wùriɲ nè'e, kàmòk wo yə-a dè a yi, wo nə wəp li tsoɲ yi!> ¹⁴ Bùu sè mənzuu sè wèɲ ànə ye nà' fana wo duk mənɲorə àwo anə dè, <Nè'e ɲga'a monè ndzə vəə yi nè ɲkwà' ɲwè nə kà-a ye, yi nə cum mvwe' kuu nà' yi nə. Vesùwèɲ zə yi, ya bum ye sè ye mok sè yàvès.> ¹⁵ Anə geɲ wo kə ko fis yi mənzuu anə, nə zə yi. Ye dè ɲgà nzum nə nə gu bohòbùu yè'sə wèɲ va? ¹⁶ Yi nə və kə zə bùu sè wo tse' nzum ye sè wèɲ, nə jəɲ fa nzum sè bohòbùu mok sè zok.>>

Bùu sè wèɲ ànə yuk wes vɛ'nə fana wo duk dè, <<Nwì gu co yu-mook kà vɛ'nə ye yuk.>> ¹⁷ Fana Jisòs kùk ja'a wo jwaɲ, nə fek wo dè, <<Ye dè yusè wo à còm nònsə yà' ndzənə ɲwàk Nwì yè'e dè yà? Də, <Lis nè ɲgàa ci ndap wèɲ à dzèen màk nònsə nà' dè nà'a bup nə kè tse' ghak fe'lə fàk mok sè' zeɲ.*>

¹⁸ ɲwè nè yi kə gbù-a mənə lès ànə, ɲgəɲgəɲ tiɲ sam zəzok, nə ye dè a ye-a ɲga nà' gbù ɲwè nəmòk mənì'ì fana nà' gok fam ɲgəɲgəɲ.>>

* 20:17 20:17 Ye Mätìyò21:42

19 Ngàa yə'rè lùk bə ngàa fa satikà' sè ghan wèŋ sə lap mandzè də wo ko yi ghà nà'nə bùusè wo à rì də nà' màk fa gbù' ànə bohòwo. Fana megu də wo sə wəp də bwiinj nə jok.

*Fa Nwì Yu Ye
Nə Fa Kaisà Yu Sè Ye
(Mat. 22:15-22; Mak 12:13-17)*

20 Anə geŋ wo sə kùk yi, nə tum fa yi mfəəp sè wo sə gu borə co wo bùu sè zìnə. Wo sə gu ve'nə də ya wo ko yi bə yumok sè yi nə cep, ya wo fa yi bohòngàa fàak sè wo tse' nàŋ mvwe' nze govənonè fo' nə. 21 Wo fek yi də, <<Cicà, vès rì tse' də wù sə cèp, nə sə yə'rə fa bwiinj yusè yà'a zìnə; nə ye sè' də wu kà nwè gè m ko fagè, nə sə yə'rə fa bwiinj bum sè yà'a bə mandzè Nwì bə zìnə. 22 Vès dzəm də wu tsok-a ves, lùk vesùwèŋ sə tsə' də, a bəboŋ co vès sə lak fa nkum Kaisà nə mvwe' lak Rumà tas kè ka' ε?>> 23 Yi riŋ də yà' sə bùə yi fana yi duk fa yà' də, 24 <<Wèeŋ jəŋ və fa m-a mbàm mòk è. Wo còm naaŋ mənə mbàm nə yè'e liŋ ndà, nə ye mbwa yè'e sè' si ndà?>> Wo də, <<A sè nkum Kaisà.>> 25 Fana Jisòs duk də, <<Nhi. Lək fa Kaisà yusè yà'a sè ye, nə fa Nwì yusè yà'a sè Nwì.>> 26 Fana wo kà yumok sè co wo ko yi bə zeŋ mvwe' bwiinj də yi cèp ve'ε tse'. Megu də wo ànə yuk mvə'nə nà' cèp fəsə fa wo sə fana wo mərə, cù loho wo.

*Nzak Nè NgòLòkok
Mvwe' Kpə*

(Mat. 22:23-33; Mak 12:18-27)

27 Bùu mok sè wo à sə to wo də bùu Sadusi wèŋ à vè kə tsèŋ yi. Bùu yè'sə wèeŋ bùu sè wo dukgè yàwo də kaco nwè lokok fe'lə mvwe' kpə yeŋ. 28 Wo à vè, nə fek yi də, <<Cicà, Musi à còm nəm fa ves lùk mòk də, a ye-a nga tètàa nwè nəmòk kpə me'rə-a ngwe ye nga bə nà' ka mwe tse' fana moma yee nə jə tsoŋ nwà nə, ya bə nà'a dzə fa tètà ye nə yi kpə nə bwe. 29 Yumook yè' də

bwema mok wèŋ à ye tu awo sàmba. Fana nə mwè nə jəŋ nwàŋwè, nə kpə me'rə nà' nga bə nà' ka mwe tse'. 30 Nwè nə ba jəŋ nwà nə, nə kpə me'rə nà' sè' ve'nə. 31 Nwè nə te' jəŋ bwi nwà nə sè'. Yà' à mègù ve'nə tètè wo sè sàmba sə pwe' à kpə wes nga nə mò'fis ka mwe bə nwà nə dzə. 32 A cu, nwà nə kpə ye sə sè'. 33 Ye də nùmbu nə bwiinj nə lòkok mvwe' kpə nə ye nùu, nwà ènə nə ye ngwe ndà. Bəsə wo a jə yi wo sàmba pwe'fo'.>>

34 Jisòs duk fa wo də, <<Mbəmbam bə bəba sè niè' cugè co ngwe bə ndum. 35 Megu də bùu sè wo kəkurè ngòlòkok mvwe' kpə ghà ànə sə nə kà gù mok cu fe'lə. 36 Bəsə wo mok co masinjàa Nwì nə ye fe'lə bwe Nwì sè', njo nə wo a lòkok mvwe' kpə. 37 Musi nə à nitsè' bə tu ye jəja də bwiinj nə lòkok mvwe' kpə. Mvwe' sè yi à còm bə nzak tɛ nə mis à sə kə mbwa nà'a fana yi sə to Tà də nà'a Nwì Abràham, nə ye Nwì Azik nə ye Nwì Jàkop. Nwì à cèp ve'nə nga wo à kpə lòlaŋ. 38 Yà'a sə nitsè' də bùu yè'sə cu fe'lə nwəm, njo nə yi ka Nwì bù kpəkəp yeŋ, yi Nwì bùu sè wo cu nwəm. Bəsə bə tsətsərə nə Nwìi də, ndàaŋwè pwe' cu nwəm.>> 39 Anə geŋ ngàa yə'rè fa bwiinj lùk mok wèŋ duk fa yi də, <<Cicà, yusè wù cèp yə'sə bòwùriŋ.>> 40 Bəsə nwè à ka nə co nà' fek yi yumok mok ghùsə ja'a lok fàk.

*Nzak Nè Bə Liŋ Krest
(Mat. 22:41-23:36; Mak 12:35-40;
Luk. 11:37-54)*

41 Anə geŋ Jisòs fek wo də, <<Aco wo duk də nwè nə wo togè yi də <Nkum ngà gè m bwiinj> nə ye ngwì bù Devid yè'sə va? 42 Bəsə Devid nə bə tu ye à cèp bə liŋ nwè ènə ndzənə nwàk Sàam duk də, <<Tà Nwì à duk fa Tà à m də, <<Cum fəeŋ bo ma mà'a m, >>

43 tètè mɔ nɔ ɡu bɔu sɛ wo bɛŋɡɔ wu, wu nɛŋ tes kù mɔ ni'i wo ànɔ.>> >

44 A ye-a dɛ Devìd nɔ sɛ to nà' dɛ Tà, ye dɛ aco yi ye bwi bohòDevìd anɛ mwe yè'sɛ valɛ?>>

Jisòs Dɛ Bwìŋ Jəŋ Nkərə Bə Yusè Ngàa Yə'rè Lùk Sə Ɔuu

45 Fana yi à cɛp fa ŋɡàa fàak ye wɛŋ ŋɡa bwìŋ pwe'fo' sɛ yuk dɛ, 46 <<Wèɛŋ jəŋ nkərə bə ŋɡàa yə'rè lùk sɛ wo dzəm ŋɡòni tse' cèək sɛ sèsap, nɛ dzəm dɛ bwìŋ cepsə kɛ'ca wo mɔntɛɛŋ, nɛ dzəm mvwe' ncum sɛ bəbɔŋ mɔmvwe' ndap pìriyà, nɛ dzəm dɛ a dzɛŋ mvwe' ŋkàk, wo cum meɡu mvwe' sɛ ya bwìŋ wɛp wo co bɔu sɛ ɡhaŋ. 47 Wo lim zɛ bum bàa yepmfə wɛŋ, nɛ sɛ ɡu bɔpsə ndap awo, nɛ sɛ ɡu basɛ pìriyàa sɛ sèsap ŋɡwàŋ. Nɡə' nɛ njàwo nɛ kə yam ɡha' pwe'fo' njo bum yè'sɛ.>>

21

Fəfa Nwà Ngwemfə Nəmòk (Mak 12:41-44)

1 Jisòs à cu mɔmvwe' ntòmbi ndap Nwì nɛ ɡhaŋ, nɛ kək kok mvəsɛ ŋɡàa ɡhàk wɛŋ sɛ ɡèsɛ tsoŋ fəfa awo sənɛ ŋkùp nɛ wo ɡèsəɡɛ ca nɛ. 2 Yi ye ŋɡa ŋwà ŋgwemfə mòk nɛ yi ŋɡà jìŋ ɡèsɛ tsɛ mánini ba. 3 Fana yi duk dɛ, <<Mɔ tsok wɛŋ yusè yà'a zìnɛ dɛ ŋwà ŋgwemfə nɛ yi ŋɡà jìŋ nɛ'e fa càsə ɡhak wo pwe' yi. 4 Busɛ wo sɛ fa yàwo ŋɡa wo tse' ŋkùuŋ, fana ŋwà ŋɡà jìŋ nɛ'e fa wes ye mɔmbàm zu nje nɛ yi tse' nɛ pwe' nɛ pwe'.>>

Jisòs Tsè' Bum Sè Yà'a Nè Ye Nɡa Yi Kəp NgòVè

(Mat. 24:1-14; Mak 13:1-13)

5 Bɔu mok wɛŋ à sɛ cɛp fo' mvè'nɛ dɛ ndap Nwì nɛ ɡhaŋ nɛ bònve'ɛ bə liis sɛ wo à ci nà' fo', nɛ ye bə bum sɛ wo à fa Nwì ŋɡòɡù bɔŋsə ndap ye nɛ fo'. Jisòs duk fa wo ye dɛ, 6 <<Bum sɛ wɛŋ sɛ yə yà' yè'e pwe', nùmbu mòk sɛ vèə nɛ

lis nɛ mò'fis nɛ kà mɔnɛ mòk fa'nɛ naaŋ mam. Wo nɛ kɔəmsə wes yà' pwe'.>> 7 Fana wo fek yi dɛ, <<Cicà, tsok fa a ves ɡhà nɛ bum yè'sɛ nɛ ye-è, nɛ ye sè' dɛ yusè yà'a nɛ niŋtsok dɛ bum yè'sɛ kɔəp laŋ sɛ yè'sɛ yà? >> 8 Jisòs duk fa wo dɛ, <<Wèɛŋ jəŋ nkərə ya ŋwè nɛmòk kà wɛŋ bòrɛ, bɔusɛ bwìŋ nɛ vɛ ŋkùuŋ sɛ wo nɛ sɛ ci' mvwès dɛ, <Mɔ yi nɛ Nwì à duk dɛ yi nɛ tum nɛ, mvək nɛ kɔəp laŋ.> Wɛŋ kà wo bɛ' lòswì. 9 Nɛ ye dɛ wèɛŋ yuk nzak dzè' nɛ ye bə mvè'nɛ bwìŋ sɛ kɔəm kɛ' fana wɛŋ kà wɛp, bɔusɛ bum yè'sɛ nɛ ye to tsoŋ ntòve'nɛ ŋkuŋ. Bum yè'sɛ ye-a sè' ve'nɛ fana mvè'nɛ bum nɛ lə nɛ, nɛ kà sɛ ntòkɛ dzɛŋ.>>

10 Anɛ ɡɛŋ yi sɛ tsoho fa mali wo dɛ, <<Bòp lak mook nɛ lɔ bə bòp lak mok, ŋkum mok lɔ bə ŋkum mok sè'. 11 Nze nɛ nɛ sɛ tsoho ve'ɛ wùriŋ fana njè bə ŋɡə' ye kɛ' lo mvwe' bòop lak mok zok zok nduk. Fana bum sɛ co yà' koksə ŋwè wɔə bə bum mok sɛ yà' sɛ nitsè' mvək nɛ dɛ nzeŋɡòŋ nɛ me wèɛŋ nɛ sɛ yəəŋ mɔbu wùriŋ. 12 Nkuŋ bum yè'sɛ nɛ sɛ ye fana wo nɛ ko to ntòwɛŋ ŋkuŋ. Wo nɛ ko wɛŋ, nɛ yeŋsə wɛŋ ŋɡə', nɛ jəŋ lo wɛŋ mɔmvwe' ndap pìriyà ŋɡòsak wɛŋ, nɛ jəŋ lo wɛŋ mɔmvwe' ndapndzəm wɛŋ sè'. Wo nɛ kə jəŋ lo wɛŋ bohòŋkum bə ɡovəndòwɛŋ pwe'fo' bɔu liŋ am. 13 Nà'nɛ nɛ ye yà'sɛ sè' mandzè bohòwɛŋ ŋɡòtəəŋ, nɛ tsoho fa bwìŋ ncɛp nɛ njàm. 14 Wèɛŋ riŋtse' yè'e sɛ ntuù wɛŋ dɛ ŋwèe kà dɛ yi sɛ tsərə dɛ wu nɛ sɛ cɛp fəsə fa wo yè'sɛ dɛ yà duk. 15 Busɛ mɔ nɛ fa wɛŋ cù bə nkərə nsàp nɛ wù cɛp fana cù loho bɔu sɛ wo sɛ bɛŋ wɛŋ sɛ, wo kà yusè ŋɡòcɛp fe'lə mok ri. 16 Anɛ sɛ seŋ wɛŋ bɔu awɛŋ co bɔu sɛ wo dzə wu wo, bə moma yo, nɛ ye bwe tɛ' yo bə ŋɡe' yo wɛŋ. Mook sɛ wo nɛ zə wɛŋ zəə. 17 Bwìŋ pwe' nɛ bɛŋ wɛŋ njo liŋ am sɛ. 18 Meɡu dɛ, nùəmtu àwɛŋ nɛ mò'fis nɛ kà bisè. 19 Wèɛŋ təəŋ-a ɡuɡuŋ, yà'a mvè'nɛ

wèen nɛ tɛsə yòŋsəə awèŋ sɛ.

*Ngə' Nè Nà'a Nə Ye Nkun
Nzenğòŋ Me*

(Mat. 24:15-31; Mak 13:14-27)

²⁰ <<Ghà nè wèen yə ŋga sojà wèŋ kè gəm lak Jòrosalèm fana wèŋ riŋ də wo nè kuəmsə mak yà' mvək momjo. ²¹ Fana bùu sè wo cu mvwe' lak Jùdiyà wèen caŋ kok lo mündahà, bùu sè wo cu muntòlak wèen tɛsə lo, bùu sè wo ka muntòlak anə yeŋ wèen kà də wo mumsə ŋgòni foho lòmɓwa duk. ²² Bùsə a yà'sə nùumbu là' fəsə fò, ya bum sè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì lònŋ fo' bùuŋ və zìnə. ²³ Ho'm, megu də anə ye ŋgə' wùriŋ bohòbàa sè bə zəm, nə ye sè wo sə fa bwe sè lə mbwi bə nùumbu yà'sə. Ngə' nè co wù kà cèep nə ye sə nzenğòŋ anə ŋga Nwì jòk bohòbùu yè'sə wèŋ sè'. ²⁴ Wo nə gbɛ' zə mok wèŋ bə fèk, nə jəŋ lo mok co ŋkwèŋ mvwe' bòop lak lònŋ. Fana bù lakmvum wèen nə nəŋrə lak Jòrosalèm bə kù tètè mvək nè Nwì a fa wo kə wes.

²⁵ <<Bum mok sè yà' sə nitsə' mvəək nə yəəŋ mɛ nùmə bə ŋwɛ nə ye mənə ŋkəŋkàŋ sè'. Ma nè sə nze fana bòop lak wèen nə jip, nə wəp mvə'nè ndzəp nè ghaŋ cwì, nə sə kɛ'lə li gbɛ. ²⁶ Bwiin nə sə kpɛ sɛɛŋ bə wɛə mvə'nè wo sə tək ŋgòyɛ yusə yà'a nə ye sə nzenğòŋ anə sə, bùsə ŋàaŋ sè ma mubu sə pwe'fo' nə tsoho. ²⁷ Fana wo nə ye mùu mo ŋwè, mvəsə mù sə vè ndzənə mbàk bə ŋàŋ, nə sə fom rɛŋ bəŋsə nèbɛp. ²⁸ Bum yè'sə yè ŋgòkè ye vɛ'nə, fana wèŋ fis kok tu awèŋ mɛtsə, nə sə kək, bùsə mvək nè Nwii nə fiŋ me'rə wɛŋ mvwe' ŋgə' nə kuəp yà'sə laŋ.>>

Yə'rə Jəŋ Yumok BohòTu

(Mat. 24:32-44; Mak 13:28-37)

²⁹ Anə geŋ Jisòs tsok fa wo ncèp nè'e bə gbɛ' də, <<Wèen kək ja'a yàwèen tu nè wo togè nà' də fik nà'a, nə ye tu mok wèŋ lònŋ-è.

³⁰ Ghà nè wèen yə ŋga yà' yè ŋgòtse' mvù fana wèŋ riŋ də mbùŋ kuəp laŋ. ³¹ Yà' mègù sè' vɛ'nə də ghà nè wèen yə bum yè'sə ŋga yà' sə ye vɛ'nə fana wèŋ riŋ də gaŋ ŋkum Nwì sə yà' kuəp vè laŋ.

³² <<Mù sə tsə' wɛŋ yè'e ŋkèm ncèp də ŋgwì bù nè niè' nè'e nə kà kè lə wes ŋga bum yè'sə yà' fà' laŋ. ³³ Ntòbu bə nzenğòŋ nè cà gesə lòfo', ncèp nè njàm kà ye cà yuk.

³⁴ <<Wèen sə jəŋ ŋkərə bə tu awèŋ. Kà də wèen me'rə fa ni' awèŋ bohòdinà bə jùhù rùk nə ye bum sə sə nze sə duk, bwèrɛ nùumbu ànə nə kə tɛŋ wɛŋ vak ŋga wèŋ ka riŋ. ³⁵ Nùumbu ànə nə kə tɛŋ ŋwè vak co tam ko wu yi. Bùsə nùumbu ànə nə və bohònzenğòŋ nè lònŋ fo'. ³⁶ Wèen sə so bə ghà nè fòpwe'fo', nə sə gɛ pìriyà də wèen tɛ' ŋàŋ ŋgòca swirə to bum sè yà'a nè kə ye yè'sə, nə kə təəŋ to mantombii Mo Nwè nè sè'.>>

³⁷ Jisòs à sə yə'rə bwiŋ mɛmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə nùumbu pwe' fana ndzəm sɛŋ, yi kok lo kə nooŋ mɛmvwe' nda Olip nə. ³⁸ Tsok à sə rɛŋ fana bwiŋ pwe' sə kə tɛeŋ yi mɛmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nè ŋgòsə yu'rə yusə yi sə tsòho sə.

22

Wo To Làm Mətuhù Jisòs

(Mat. 26:1-5, 14-16; Mak 14:1-2, 10-11; Jon 11:45-53)

¹ Nkàha Pasobà, sè wo zəgè fo' brɛd sè jì yis yà'a ànə kuəp və ŋga'a mok laŋ. ² Fana ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə ŋgàa yə'rè fa bwiŋ lùk wèŋ sə lap mandzè mok ŋgòzə swìhi Jisòs bùsə wo ànə sə wəp bwiŋ də yà'a nə jok.

³ Anə geŋ Satà ni sə ntɛu Judàs nè liŋ ye mook də Iskarəyà. Judàs nə à ye sè' mòk mɛŋgorè ŋgàa fàak Jisòs sè wo à ye hum-ncòp-ba sə. ⁴ Judàs nə à lò, nə kə cɛp bə ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ nə ye bùu sè mantombi bohòŋgàa tək mɛmvwe' ndap Nwì

sə wèŋ m̀vè'nè yi nə seŋ fa wo nà'.
 5 Wo à kwa, nə duk də wo fa yi mbàm. 6 Judàs nə à dzəm, fana nə sə lap mok mandzè nè co yi seŋ Jisòs ŋga bwiŋ ka fo' yeŋ.

Jisòs Fùhu NgòZu Nkàha Pasobà

(Mat. 26:17-25; Mak 14:12-21; Jon 13:21-30)

7 Nùmbu nè wo à yèto ŋkàk nè wo zùgè bréd sè jì yis nə à dzèeŋ, à ye sè' nùmbu nè wo sùgè nsùŋgaan ŋkàha Pasobà ŋgòfa Nwì sè. 8 Anə geŋ Jisòs tumsə lo Pità bə Jon ŋga yi tipsə wo də, <<Wèeŋ du kə fùhu fa ves ŋkàha Pasobà sə ya vesùwèeŋ kə zù yà'.>> 9 Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes kə fùhu yè'sə ma fòlè?>> 10 Yi duk fa wo də, <<Wèeŋ yu'rə bəboŋ. Wèeŋ kè ni lòmuntòlak anə fana wèŋ ŋwəmbam mòok nə kərə ŋga yi bək tse' kùuŋ ndzəp; wèŋ be' lo yi mvwe' ndap nè yi nə kə ni fo' nə. 11 A kə dzèŋ fo' fana wèŋ tsok fa ŋgà ndap nə də, <Cicà nə də vèes kə fek wu də rum ndap nè bə bwe ye wèeŋ nə zù ŋkàha pasobà mbwa nə fòlè?> 12 Yi nə niŋ fa weŋ rum ndap mòk nè ghaŋ ma mətùhù, nè bum pwe' mbwa, fana wèŋ gùhu tsə'rə bum pwe'fo'.>> 13 Anə geŋ wo lo, nə kə ye bum sə pwe' m̀vè'nè Jisòs ànə duk sè. Wo fùhu zuzù Pasobà sè fo'.

Nkàha Pasobà Sè Wo A Zù To Losopà Fo'

(Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25; 1 Korè 11:23-26)

14 M̀vək nə à kərə fana Jisòs cum mvwe' ye m̀ teberè ŋgòzù beŋ bə ŋgàa fàak ye sè wo ŋgàa ntum ye sə wèŋ. 15 Yi duk fa wo də, <<M̀ anə dzəm vè'ε wùriŋ də vesùwèeŋ zù be'lə tsoŋ zuzù ŋkàha pasobà yè'sə bəbe' ŋkuŋ ya m̀ ye ŋgə'. 16 Busè m̀ tsok weŋ də m̀ nə kà yà' mok zù fe'lə tètè tse'ŋga yusè zuzù yè'sə tə bə tu zeŋ sə kè rɛeŋ nùmbu nə mvwe' gaŋ ŋkum sè Nwì sə ŋkuŋ.>>

17 Anə geŋ yi jəŋ ŋgàp, nə kwasə Nwì, fana yi duk fa wo də, <<Wèeŋ ko jəŋ, nə gapsə m̀tsətsə'rə wèŋ. 18 Busè m̀ tsok weŋ də, ye jəŋ nè ŋga'a nè'e m̀ nə kà rùuk yè'sə mok no fe'lə tètè gaŋ Nwì sə kə wes.>>

19 Fana yi jəŋ fe'lə bréd; yi ànə kwasə wes Nwì sèmok fana yi fa yà'wèŋ, nə duk də, <<Nè'e ŋgùpni' àm nè wo a fa nà' bùu wèŋ. Wèeŋ sə gùhu vè'nə ŋgòsə tsərə tse' m̀.>>

20 Yi ànə gù megu sè' m̀mvè' ànə bə ŋgàp nə. Ghà nè wo à zù wes zuzù sə fana yi fa wo ŋgàp nə, nə sə cep də, <<Ŋgàp nè'e rùk nè fi nè nà' kì ŋge' ndzənə nduəm am, nè nà'a nə fe'e bùu wèŋ. 21 Megu də wèeŋ kək ja'a yàwèeŋ, ŋwə nè yi sèŋ m̀ nə cu be'lə venəwèŋ yè' m̀ teberè anə. 22 M̀u Mo Ŋwè, m̀ nə kpù lo m̀vè'nè wo ànə duk noŋsə sə, megu də ŋwə nè yi sèŋ m̀ nə cu bə ŋgə'.>> 23 Fana wo ye ŋgòfe'rə ya' m̀ŋgorè wo də ŋwə nè yi nə seŋ nà' nə yè'sə ndàlè?

Ŋwè Nè Yi Yam Ghak Mok Yi Yè'sə Ndà?

24 M̀ncèp mòk à tesə m̀ŋgorè wo anə sè' də ŋwə nè nà' yam càsə mok sə pwe'fo' ndàlè? 25 Fana Jisòs duk fa wo də, <<Ŋkum sè sə nzeŋgòŋ feŋ gù fagè bùu awo sə co də wo yàwo bùu sè ghaŋ. Wo sə dzəm də bwiŋ sə to wo də ŋgàa fa bwiŋ mbo. 26 Yà'a kà bohòwèŋ yàwèŋ vè'nə ye. Yusə lɛ də ŋwè nè yi ŋwè nè ghaŋ nə ye co mo nè ləə, fana ŋwè nè yi mantombi yi nə ye co ŋgà fàk bohòmok sə wèŋ. 27 Yèè, ŋwè nè ghaŋ yè'sə nè fò, ŋwè nè yi cu ye m̀ teberè kè ŋwè nè yi sə fàk ŋgòcàsə vè zuzù m̀ teberè anə-ε? A lɛ ŋwè nè yi cu m̀ teberè nə. Fana m̀ yàm bohòwèŋ co ŋwè nè yi sə càsə zuzù sə càsə nə.

28 <<Nùmbu sè m̀ a sə tse' ŋgə' sə pwe', wèŋ sə dzəm ŋgòcu mali vesùwèŋ. 29 Fana m̀ sə koksə weŋ gaŋ sè' m̀vè'nè tè' am ànə koksə m̀. 30 Wèeŋ nə zù m̀ teberè m̀ mvwe'

gaŋ am sə. Wèeŋ nə cum mùmuvwe' kapràk, nə sə sak bòop lak Izùre sè yà'a hum-ncòp-ba sə.>>

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeŋ Yi
(*Mat. 26:31-35; Mak 14:27-31; Jon 13:36-38*)

³¹ Fana Jisòs duk fa Pità də <<Saimù, Saimù yu'rə! Satà leŋ də yi dzəm ngòjə weŋ, nə swək weŋ co wo sə swək gòmbì. ³² Megu də mù leŋ fa wu pìriyà laŋ də ntəm nè wù tse' ngòdzəm tse' bohòmù nà'a kà maŋkwèŋ bwì foho lò. Nə ye sè' də wu bwì vè bohòmù fana wù gɔ ya bwema yo ye yàwo gɔgɔŋ sè'.>> ³³ Pità nə duk fa yi də, <<Tà, a dzəm ye mvwe' ndapndzəm bə mvwe' kpɔ pwe', mɔ nə lo yàm vesù.>> ³⁴ Yi duk fa nà' də, <<Pità, mɔ tsok wu ŋkəm duk də, ŋkuŋ mvəp to ntinè ŋga wù duk fis kè' tɛ' laŋ də wù ka mɔ riŋ.>>

Mvək Ngə' Nə Kùrə Laŋ

³⁵ Anə geŋ Jisòs fek wo də, <<Mvè'nè mù ànə tumsə lo weŋ fa', nə duk də wèeŋ nə kà posà mbàm jə, kà bàm jə, nə kà kùuŋgùp sè' jə tse' lòyà'a, wèŋ ànə lo, nə kə jamə yumok à?>> Wo à duk də, <<Vès à ka yumok jamə.>> ³⁶ Fana Jisòs nə duk fa wo mok də, <<Nwè nè yi tse'-a pùp ye kè bàm àlɛ, yi jəŋ tse' nà' ŋga'a. Nwè nè yi ka-a kafà' tse', ŋgèŋgəŋ seŋ cək ye, nə ywiŋ tse' mòk bə zeŋ. ³⁷ Mɔ tsok fa weŋ də yusè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ am də, <Wo à ta be'lə yi bə ŋgàa gù bɔp wèŋ> yà'a nə bɔuŋ vè tsoŋ zìnə. Njo nè bum sè wo à còm yà' bə liŋ am sə, sə bɔuŋ vè zìnə pwe'fo'.>> ³⁸ Wo duk fa yi də, <<Tà, vès tse' fèk ba.>> Yi duk fəsə fa yà' də, <<Yà'sə kəkùrè.>>

Jisòs Sə Gù Pìriyà Gèsemani
(*Mat. 26:36-46; Mak 14:32-42*)

³⁹ Anə geŋ yi lokok ngòlòmuvwe' nda Olip sè mvè'nè yi lòhogè səsə sə fana bwe ye sə wèŋ sə bɛ' lòyi sè'. ⁴⁰ A kè dzèŋ fo' fana yi tsok yà' də

yà'wèeŋ leŋ Nwì də ya mèmumsəò kà yà' gha'. ⁴¹ Fana yi soon geŋ lo ŋgɔ ni' yà'wèŋ anə fo' co wù mak lis kə dzeŋ, nə təəŋ bə tumfərə sə leŋ pìriyà. ⁴² Yi leŋ duk də, <<Tè', a ye-a ŋga bò-a wu fana wù jəŋ geŋ lo ŋgàp ŋgə' ènə fo'; mù duk-a sè' vɛ'nə, wù gɔ lɛ mùmuvè'nè wù dzəm wù, kà mùmuvè'nè mù dzəm mù gù.>> ⁴³ Anə geŋ masinjà Nwì mòk tesə və mɔbu, nə kə fa yi ŋəŋ. ⁴⁴ Anə ye ŋga ntəm sə bɔp yi vɛ'ɛ nsàp nè yi à leŋ vɛ'ɛ tètè ndùrè sə cərə yi co sə cərə tsə nduəm. ⁴⁵ Anə geŋ yi lokok, nə kə tseŋ bwe ye sə wèŋ ŋga wo wòbə manziŋ wùriŋ, fana nə sə dzəm mok lo. ⁴⁶ Yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ sə dzəm lo yà? Wèeŋ lokok, nə leŋ də ya mèmumsəò kà weŋ gha'.>>

Wo Ko Jisòs

(*Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Jon 18:2-11*)

⁴⁷ Jisòs ànə sə cep mali ntòfo' fana ma ŋgo bù mòk tesə və, ŋga Judàs nè yi sè' mòk mɔŋgorè bwe ye sè hum-ncòp-ba nə to mantombì yi. Judàs nə lo kə cepsə Jisòs nə co ŋge' vɛ'. ⁴⁸ Jisòs fek nà' də, <<Judàs, wù də wu seŋ mɔu mo ŋwè bə cècèpsə à?>> ⁴⁹ Bwe Jisòs sè wo ànə ye fo' sə à yə mvè'nè bum sə à ye fana wo fek Jisòs də, <<Tà, aco vès gbɛ' bə fèk à?>> ⁵⁰ Mòk mɔŋgorè wo anə à gbɛ' cì' màk ntu'u mo ŋgà fàk ŋkum ŋgà fa satikà' mòk. Yi à gbɛ' cì' ntu'u nà' sè bo ma zɔ. ⁵¹ Fana Jisòs duk də, <<Yà' kùrə vɛ'nə,>> nə jweŋ geŋ ntu'u sə, fana yà' me. ⁵² Anə geŋ Jisòs cep bohòŋgàa fa satikà' sè ghaŋ sə bə ŋgàa fàak sè wo kùkgè ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə ye bə ŋkwàha bùu sè wo à tesə vè ngòko yi sə wèŋ də, <<Wèŋ tesə co wèŋ sə lòmvwe' bɛ' ŋgà yə bə fèk nə ye ntòk yè'e bùu mù à? ⁵³ Vesùwèeŋ yiskokgè mùmuvwe' ndap Nwì nè ghaŋ səsə, wèŋ kà mɔ ko. Nə ye də nè'e mok

nga'a mvèk nè njàwèŋ, nè ñaan ndzəm tse' ñaŋ.>>

Pità A Bèŋ Jisòs

(*Mat. 26:57-58, 67-75; Mak 14:53-54, 65-72; Jon 18:12-18, 25-27*)

⁵⁴ Anə geŋ wo ko yi, nə jəŋ lo yi mvwe' ndap ŋkum ŋgà fa satikà'. Pità sə yuŋ və wo maŋkwèŋ mweè səsap. ⁵⁵ Wo à kè fimsə mis mɔ ntòmbi anə, nə cum sə yuk fana Pità nə və kə cum kok ye fo' sè'. ⁵⁶ Mvè'nè mis à sə kɔ rɛɛŋ fana mɔŋwà nəmòk ye yi, nə kək kok nà' jwaan, nə duk də, <<Nwè nè'e yegè sè' bə ŋgà' ànə.>> ⁵⁷ Fana Pità nə beŋ də, <<Njè'gù, mù ka yi riŋ.>> ⁵⁸ A cu kok ghàr ŋgà' nəmòk ye yi sè', nə duk sè' də, <<Wu sè' ŋwè àwo mòk.>> Pità nə beŋ sèmok də, <<Hai' mù ka mòk yeŋ ŋgàta.>> ⁵⁹ A sàp kok mok bèboŋ ntèŋ fana ŋwè nəmòk duk fe'lə sèmok duk də, <<Mù ri ŋwè nè'e bèboŋ, yi ŋwèə Galili, yi yegè bə nà'.>> ⁶⁰ Pità nə duk fe'lə sèmok də, <<Ŋgàta, mù ka yusè wù sə cèp yà'sə riŋ.>> A ye sè' ghà ànə, ŋga yi ka ntòcep wes ntèŋ, ntomvəp to. ⁶¹ Fana Tà Jisòs bɔŋ kək gesə lo Pità. Pità tsəm kok mvè'nè Tà anə duk fa yi də, <<Ntomvəp nə sə kə to ntinə ŋga wù bèŋ mɔ kè' tɛ' də wù ka mɔ riŋ sə.>> ⁶² Yi tesə lo sə ntòmbiŋ, nə kə waŋ vɛ'ɛ nèbɔp.

⁶³ Anə ye vɛ'nə fana bɔŋ sè wo à sə kotse' Jisòs sə wèŋ à sə ywì'lə yi, nə sə ləp yi sè'. ⁶⁴ Wo lok yi lis, nə sə fek yi də, <<Ləp wu ndà, riŋ-a ŋgèŋgàŋ-è?>> ⁶⁵ Wo à cèp fa yi bum ŋkɔŋntèŋ, nə sə yak yi.

Wo Sak Jisòs Mɔ Kaŋsurù

(*Mat. 26:59-66; Mak 14:55-64; Jon 18:19-24*)

⁶⁶ Nè zəzòŋ à dzèŋ fana bù ŋkwàha bɔŋ Jus wèŋ kə benə ni' mvwe' mò'fis bə ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə ŋgàa yə'rə bwiŋ lək wèŋ pwe'. Fana wo jəŋ lo yi mɔ kaŋsurù wo anə, nə sə cep də, ⁶⁷ <<A ye-a ŋga wu Ŋkum ŋgà gèm bwiŋ nə wù,

wù tsok fa ves.>> Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<A ye-a ŋga mù tsè' fa wèŋ, kaco wèŋ dzəm yeŋ; ⁶⁸ nə ye sè' də a ye-a ŋga mù fek wèŋ yumok, kaco wèŋ cep fəsə fa mɔ sè yeŋ. ⁶⁹ Megu də ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombi fana mù mo ŋwè, mɔ nə cum bo ma mà'a Nwì nè yi tse' ñaŋ.>> ⁷⁰ Fana wo pwe'fo' fek yi də, <<Ye də wu mo Nwì à?>> Yi duk fa yà' də, <<Wèŋ cèp mè laŋ.>> ⁷¹ Fana wo duk ŋga'a də, <<A sə ləp də a yuk fe'lə yè'sə yà? Vesùwèŋ yuk ncèp jòŋ nə kə cùhu yi bə ntu'u avès laŋ.>>

23

Jisòs Tə Mantombi Palè

(*Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Jon 18:28-38*)

¹ Anə geŋ ma ŋgo bù nə pwe'fo' lokok, nə jəŋ lo yi mantombi Palè. ² Wo yeto ŋgòto fa yi njo də, <<Vès ko ŋwè nè'e ŋga yi sə jipsə bù avès, nə sə duk də bwiŋ kà tas bohòKaisà lək, nə duk də yi Ŋkum nè yi ŋgà gèm bwiŋ.>> ³ Fana Palè nə fek nà' də, <<Wu ŋkum bù Jus wèŋ wù à?>> Jisòs nə cep fəsə fa nà' də, <<Wù duk yà'a mvè'nə.>> ⁴ Palè bɔŋ duk fa ŋgàa fa satikà'a sè ghaŋ sə bə bɔŋ sè fo' sə pwe'fo' də, <<Mù ka yàm yusè bɔp sè ŋwè ènə gù sè ye.>> ⁵ Bɔŋ sə wèŋ gɔŋ təŋ mpaan duk də, <<Yi sə kùəmsə bwiŋ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà nə pwe'fo' bə nsàp mandzè nè yi sə yə'rə wo nə. Yi a yè jə Galili, nə kə wes Jòrosalèm fəŋ pwe'.>>

Jisòs Tə Mantombi Ŋkum Herò

⁶ Palè ànə yuk bum yè'sə fana yi fek də, <<Nwè ènə yi ŋwèə Galili àlɛ?>> ⁷ Yi ànə rɛɛŋ də Jisòs tesə vè mvwe' nze nè tse' fo' ŋkum Heròfana yi tumsə lo nà' bohòHeròanə. Ghà ànə à ye ŋga Herònə cu sè' mvwe' lak Jòrosalèm anə. ⁸ Heròà yə Jisòs fana yi kwa vɛ'ɛ wùriŋ, bɔŋsè yà' à sàap mɔmvè'nè yi à yuk liŋ nà', nə sə dzəm də yi ye nà'. Yi ànə sə tsəm

də Jisòos nə gu niŋ fa yi maŋgəŋgèn mòk. ⁹ Herònə à fek Jisòs bum mok ŋkùuŋntèn, Jisòs nə kà cù mùk lok. ¹⁰ Ngàa fa satikà'a sè ghaŋ bə ngàa yə'rè bwìŋ lùk wèŋ guŋ təəŋ megu fo' ngòto fa yi njo. ¹¹ Heròbə sojàa ye wèŋ à bùsə yi co ləm awo, nə sə ywi'lə yi. Fana wo à nisə fa yi cək mòk nə co cək ŋkum vɛ'ɛ, nə tum fəsə lo yi bohòPalè. ¹² Heròbə Palè à yè ko jə ŋge' nùmbu ànə; ŋga bə nà' à sə kà ŋge' mantombi yegè.

Wo Duk Də Wo Nə Zə Jisòs

(*Mat. 27:15-26; Mak 15:6-15; Jon 18:39-19:16*)

¹³ Anə geŋ Palè nə to benə ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə nji njii sè fo', nə ye bə bùu sè fo' sə wèŋ pwe'fo'. ¹⁴ Yi duk fa yà'wèŋ də, <<Wèŋ a jə vè fa mu ŋwè nè'e duk də yi sə jə lòwes bwìŋ ma nè bə jòn. Məm̀vè'nè mù kùk ja'a yi yàm, ŋga wèŋ sə yə sè' fana mù ka yàm də yi a gù bum sè wèŋ sə duk yà'sə riŋ. ¹⁵ Heròka yumok bup bohònà' sè' ye bùusè yi a tum sə fəsə vèsə nà' bohòvès sè mok. Yà' nòjəja də ŋwè ènə ka yumok sè bup sè co wo zə yi bùu zeŋ gu. ¹⁶ Mu nə fa ŋaŋ də wo ləp yi, fana nə me'rə yi.>> (¹⁷ Yi sə duk vɛ'nə ŋga à ye də nùmbu ŋkàha pasobà sə kè dzèŋgè fana Palè nə fis me'rə tsoŋ fa wo ngà ndapndzəm mò'fis.) ¹⁸ Bùu sə wèŋ ke' tose ŋgùŋ cù mò'fis də, <<Wèŋ zə gesə lo ŋwè ènə fo', nə fis me'rə fa ves lə Bàrabà.>> ¹⁹ (Bàrabà nə à ye ŋwè nəmòk nə wo à nisə yi ndapndzəm bùusè yi à lùlù bə bùu gomè nə zə bwìŋ.) ²⁰ Palè à cèp bohòwo sè mok ŋga yi sə ləp mandzè co yi me'rə Jisòs nə. ²¹ Bùu sə wèŋ sə ke'ŋgùŋ də, <<Wèŋ tɛ'lə yi, wèŋ tɛ'lə yi muntəəŋ!>> ²² Yi fek fis yà'wèŋ nè kè' tɛ' duk də, <<Bùu yà? Nwè ènə gù bupsə yà? Mù ka yàm yumok sè co wo zə yi bùu zeŋ ye. Mu nə ləp yi, nə me'rə yi lo.>> ²³ Bùu sə wèŋ guŋ təəŋ vɛ'ɛ mpaan nə mpaan nə sə ke'ŋgùŋ də wo tɛ'lə megu nà'

muntəəŋ. Wo à gù vɛ'nə tètè ma nè njàwo nə zə. ²⁴ Anə geŋ Palè nə cep, nə fa ŋaŋ bə yusè bùu sə wèŋ à sə dzəm sə. ²⁵ Yi fis me'rə ŋwè nə wo à nisə yi ndapndzəm njo ndaŋ, nə ye bùusè yi ànə zə ŋwè nə. Nà'a ŋwè nə wo ànə sə dzəm də nà'a fis me'rə nə, fana nə jəŋ Jisòs, nə fa yà'wèŋ də yà'a gu bohònà' m̀vè'nè yà'wèŋ dzəm.

Wo Tɛ'lə Jisòs Muntəəŋ

(*Mat. 27:32-44; Mak 15:21-32; Jon 19:17-27*)

²⁶ Məm̀vè'nè wo à sə jə lò Jisòs fana wo kərə bə ŋwè nəmòk nə wo to yi də Saimù, nè m̀vwe' lak Sirini ŋga yi à sə vè la'à yi. Wo naan fa yi ntəəŋ sə də nà'a bək be' Jisòs bə zeŋ maŋkwèŋ. ²⁷ Bwìŋ à sə be' vè yi maŋkwèŋ anə wùriŋ. Bèba mok à ye fo' sè', sè wo à sə koksə manziŋ, nə sə waŋ fa Jisòs nə. ²⁸ Anə geŋ Jisòs nə buuŋ kùk wo, nə duk də, <<Wèŋ njè'ɛ gùu Jòrosalèm, wèŋ kà mu wa fa, wèŋ waŋ fa tu awèŋ bə tu bwe awèŋ. ²⁹ Busè mu tsok weŋ də m̀vèk mòk sə vè nè wo nə duk də, <Rɛŋsi bohòbàa sè wo nzeŋ, nə ye vèəm sè yà' ka mwe dzə yuk, nə ye fe'lə mbwi sè mwe ka yà' no yuk! >> ³⁰ Nà'a ghà nè bwìŋ nə duk fa nda də, <Kəəŋ gbù vè mu ni'i vès,> nə duk fa nzès də <Kè kəəŋ tsè lok ves.> ³¹ Busè a ye-a ŋga bwìŋ sə gù bum sè wèŋ sə yə yè'e ŋga tɛ cu li ntòcècòŋ ye də nà'a yum-a, ye wesə yè'sə ŋga'a nsàp nè fò?>>

³² Bù ngàa gù bup mok à ye bwìŋ ba sè wo à sə jə be'lə lòwo də wo kə zə be'lə wo bə Jisòs nə. ³³ Wo à kè dzèŋ m̀vwe' sè wo togè fo' Nzùè Tu Bwìŋ àwo fana wo tɛ'lə yi mu ntəəŋ anə fo', bə ngàa gù bup sə wèŋ. Wo à tɛ'lə ngà gù bup mòk bo ma zə, mòk bo ma ŋkwìp. ³⁴ Fana Jisòs duk də, <<Tè' am, swi fa wo bùusè wo ka yusè wo sə gù sə riŋ.>> Wo sə təm bəŋ də ya wo gapsə cək ye sə.

³⁵ Bù sè mok à təəŋ fo', nə sə kùk. Bù ŋkwàha bùu Jus wèŋ à sə ywi'lə yi. Wo sə duk də, <<Yi tɛsə riŋ bonse

megu bùu mok wèŋ, yi tesə-a ni' ye, nga a ye-a də yi Nkum nga gèm bwìŋ nè Nwì à cok fis, nè tumsə fa ves na!>> ³⁶ Sojàa sè wo à ye fo' sè à ywì'lə yi sè'. Wo sə kə fa yi nsàp rùk mòk nè cəcəp. ³⁷ Wo sə cep də, <<A ye-a nga wu nkum bùu Jus wèŋ nè, wù tesə-a ni' yò!>> ³⁸ Wo à còm naaŋ yumok ma mɔ tu ntən anə də, NÈ'e Nkum BÙU JUS WÈŋ NƏ.

³⁹ Ngà gù bup mòk nè yi à kə'ə sè' muntəŋ anə, à yàk yi də, <<Nkum nga gèm bwìŋ ka wù nè'e yeŋ à? Tesə ni' yò, nè tesə ves sè'!>> ⁴⁰ Mòk nè cep jwa nà' də, <<Wu kà Nwì wəpğə à? Vesùwèŋ pwe'fo' cu sə mvwe' kùuŋ sè mò'fis. ⁴¹ Vesù sə yə yàvès ngə' bə yusə a gù yà' laŋ, ngà' ènə ka ye yumok gù bupsə lok.>> ⁴² Yi duk fa Jisòs nè də, <<Wu kè dzèŋ mvwe' gaŋ nkum yo, wù kà mɔ swì.>> ⁴³ Jisòs duk fa nà' də, <<Mɔ tsok fa wu nkəm duk də, wu nè ye vesù ntinə mɔ Pàràde.>>

Jisòs Kpɔ

(Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Jon 19:28-30)

⁴⁴ Anə ye nga nùum mok marəŋ fana ndzəm seŋ mvwe' nzeŋgòŋ nè pwe' tətè kə dzeŋ co nùm səm. ⁴⁵ Fana cək nè nà' à sə gəpsə mbwè ndap mòk mɔmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nè à sàha gə'a tsə ba. ⁴⁶ Fana Jisòs waŋ torə fis mɔtsə də, <<Tè', mɔ fa yòŋsə àm ndzə bohòwù!>> Yi ànə cep ve'nə fana yòŋsə ye me. ⁴⁷ Nkum sojà mòk ànə ye bum sè yà' ye sə fana yi kwasə Nwì, nè cep də, <<A zìnə də nwè ènə nè ka yumok riŋ!>> ⁴⁸ Ma ngo bù nè wo à ye fo' nè, ànə ye yusə yà' ye sə pwe' fana wo bwi foho lo la'ə wo, nga wo wa'a tse' lòbo ndzə ngùu wo. ⁴⁹ Bùu sè wo à rì Jisòs nè, bə bèba sè wo à be' vè yi mvwe' nzeŋgòGalili sə wèŋ à kə təŋ mvwe' mok səsap, nè sə ja'a bum yè'sə.

Wo Tuuŋ Jisòs

(Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Jon 19:38-42)

⁵⁰⁻⁵¹ Nwè nəmòk à ye nè liŋ ye à ye də Jòsep, yi à tesə vè lak Arimàtayà mvwe' nze Jùdiyà. Yi à ye mòk mɔmvwe' kwe' kaŋsurù nè bùu Jus wèŋ nè, nè ye sè' nwè nè kəkərè mɔ lisè Nwì. Yi à sə tək ye gaŋ nkum sè Nwì sə. Yi à ka ye bə bum sè wo a cèptes, nè sə gù yà' sə dzəm. ⁵² Nwè ènə à lòbohòPalè, nè kə leŋ vèŋ ni' Jisòs nè. ⁵³ Fana yi kə ki tsoŋ nà', nè lim gesə ndzənə cək, nè kə tuuŋ nà' ndzənə sèe sè wo à tu yà' ndzənə lis. A ye nga wo ka nwè nja ntòtuuŋ yuk. ⁵⁴ Anə ye nùmbu nè wo à sə fùhu, ya nga nùmbu dzèə yeto. ⁵⁵ Bəba sè wo à be' vè yi mvwe' nze Galili sə à yù lòo, nè kə ye sèe sə, nè ye mvəsə wo tuuŋ vèŋ ye nè sè'. ⁵⁶ Wo à bwìŋ lòo, nè kə fùhu làmindà bə mve' sè wo nè kə yok vèŋ ni' Jisòs bə zeŋ. Nùmbu dzè à ye, wo yòŋsə yiskok mɔmvvè'nə lùk sə duk ve'nə nkun nè lo kə yo' yi.

24

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpɔ

(Mat. 28:1-10; Mak 16:1-8; Jon 20:1-10)

¹ Nù Sondè à ye, bàa sə lo mvwe' sèe sə nè zəzòŋ, nga wo kotse' lòmvè' sè wo à fùhu yà' sə. ² Wo ye nga wo dzərə fis lis nè wo ànə lok ncùu sè sə bə zeŋ nè laŋ. ³ Wo ànə ni lo sənə sèe sə fana wo kà vèŋ ni' Tà Jisòs nè ca yə. ⁴ Mɔmvvè'nə nkərè awo à jip fo' fana wo ye bùu mok fo' ba nga wo ni tse' cək sè fəfəp, yà' sə ba'a ve'ε. ⁵ Wɔə à ko wo, wo gbù fə'ə gesə lo si awo sə nze. Fana bùu sə duk fa wo də, <<Wèŋ sə làp nwè nè yi cu ye nwəm mɔtsətsə'rə bə kpəkɔ bùu yà? ⁶ Yi ka feŋ yeŋ, yi lòkok laŋ. Wèŋ tsərə yusə yi ànə tsok weŋ nga yi cu ntòmvwe' nzeŋgòGalili yà'a. ⁷ Yi ànə duk də, <Wo nè fa tsoŋ mɔ mo nwè ndzə bohòŋgàa gù bup wèŋ, wo te'lə mɔ muntəŋ; nùmbu te' ye, mɔ lokok səmok.>> ⁸ Anə geŋ wo tsərə ncèp ye nè. ⁹ Wo à bwìŋ foho vè mvwe'

sèe sà, wo kà tsok fa bum yè'sə bohòbwe ye sè hum-ncòp-mò'fis sà, bə bùu mok wèŋ pwe'fo' sè'. ¹⁰ Anə kà tsok fa ŋgàa ntum sà wèŋ bum yè'sə Mèri Màdàlinà bə Jòanà bə Mèri nè ma Jem, nè ye bàa mok wèŋ. ¹¹ Wo à tsəm də bàa yè'sə sà cèp yusə yà' ka fàk tse' fana wo kà yà'wèŋ dzəm fa. ¹² Pità à lòkok mʉtsə, nè caŋ lo mvwe' sèe sà. A kə dzèŋ fo', yi bùhʉ tsoŋ nze, nè ye megu cəək sè wo à tuuŋ yi bə zeŋ sà, nè kà yumok sè zok yə. Fana yi bwi foho lo lak, nè sà jip bə nsàp yu nè nà' ye ènə wùriŋ.

Yusə Yà' A Ye Mvwe' Mandzə Nə NgòLòLak Emawùs
(Mak 16:12-13)

¹³ Numbu ànə à ye, bùu səmok à sà lòmvwe' lak mok sè wo to yà' də Emawùs, ŋga wo bwiŋ ba. Lak Emawùs sà à ye co kilometà hum-ncòp-mò'fis ngòlòJòrosalèm. ¹⁴ Wo à sà taan ləbə bum sè yà' ye yè'sə pwe'. ¹⁵ Wo ànə sà taan ncèp ènə mvwe' mò'fis fana Jisòs à sòŋ vè fo' sè' bə tu ye, bə yà'wèŋ sà lo ca. ¹⁶ Wo ye yi, fana yumok gʉ də wo kà yi ri. ¹⁷ Yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ sà gi, nè sà taan lo yè'sə yu yà?>> Wo foho təəŋ, nè sà kək bə manziŋ. ¹⁸ Mòk nè liŋ ye à ye də Klipàs duk fa nà' də, <<Co wu yè'e ŋkùŋ mvwe' lak Jòrosalèm, də mègù wù nè wù ka yusə yà' a ye numbu yè'e riŋ à?>>

¹⁹ Yi fek fe'lə yà' də, <<A yu yà?>> Wo duk fa yi də, <<Bum sè yà' a ye bə liŋ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre. Yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì, yi à sə gʉ, nè sə cèp bum sè yà'a gʉgʉ wùriŋ mantombi Nwì nè ye bwiŋ. ²⁰ ŋgàa fa satikà' bə bù ŋkwàha bù avès wèŋ a cèp wo ŋkuŋ wo tɛ'lə zə yi mʉ ntəəŋ. ²¹ Vès à sə naan yàvès tu də nà'a yi nè yi nè lak tiŋ fis bùu Izùre. Yà'sə ye-a sè' vɛ'nə, a ntinə numbu tɛ' nè bum yè'sə a ye. ²² Fana bàa səmok sè mʉŋgorè vès kə vèsə nòŋ ves zoon, də wo anə yaan lo noon mvwe' sèe ye sà, ²³ nè

kà wèŋ ni' ye nè yə. Wo bwiŋ vè, nè sə duk də wo ye masinjàa Nwì. Masinjàa Nwì sà tsè' fa wo də nà' cu ŋwəm. ²⁴ Bùu mok sè anə ye vesi wèŋ lòmvwe' sèe sà, nè ye ŋga yà' mègù mvè'nə bàa sà nè cèp sà zìnə, fana wo kà yi ye bə lis yə.>>

²⁵ Jisòs duk busə fa yà'wèŋ də, <<Hò! Ləm bùu yè'e wèŋ; wèŋ tse' ntum nè nà' fi bʉp ŋgòdzəm tse' bum sè ŋgàa tsòhòbum Nwì à cèp. ²⁶ Yà' ànə ka yeŋ də ŋkum ŋgà gəm bwiŋ nè nè ye nsàap ŋgə' yè'sə ŋkuŋ nè ca ni mvwe' bònŋ ye yeŋ à?>> ²⁷ Fana yi ye jəŋ mʉ ni' i Musi bə ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nè tsoho rɛŋsə fa wo bum sè ŋwàk Nwì à sə cèp yà' bə liŋ ye sə pwe'fo'.

²⁸ Anə geŋ wo sə kʉəp lo mvwe' lak sè wo à sə lòfo' sà. Yi sə gʉ ye sə co də yi sə cà lòmali mantombi vɛ'ɛ. ²⁹ Fana wo sə lɛŋ nà' də, <<Vesùwèŋ noon fɛn, bùusə nùm co wes laŋ, ndzəm sə vèə.>> Fana bə yà'wèŋ lo ŋgòkə nòŋ. ³⁰ Ghà nè bə yà'wèŋ ànə sə zʉ zʉ fana yi jəŋ bred sà, nè kwasə Nwì, nè bə'rə fa yà'wèŋ. ³¹ Fana lis awo muhu, wo riŋ yi; yi nom bisə mʉlisə wo mvwe' sè yi anə ye sə wà. ³² Mòk ye ŋga'a ngòfek mòk də, <<Ghà nè yi anə sə cèp bohòvesù mandzə, nè sə tsoho rɛŋsə fa ves bum sè ndzənə ŋwàk Nwì yà'a, mʉ də ntum nè kaŋ ves vɛ'ɛ wùriŋ àlaa?>> ³³ Wo à lòkok mègù sè' mvèk ànə, nè bwi lo Jòrosalèm. Wo kə tseŋ bwe ye sə hum-ncòp-mò'fis sà wèŋ, ŋga wo cu mvwe' mò'fis bə bùu mok wèŋ. ³⁴ Bə yà'wèŋ sə cèp də, <<Tà a lòkok laŋ nè zìnə, Saimʉ yə yi bə lis!>> ³⁵ Fana wo tsok bwi ŋga'a yusə yà' anə ye mandzə, nè ye mvè'nə wo anə riŋ nà' ghà nè nà' anə bə'rə bred sà.

Jisòs Yəəŋ BohòBwe Ye Wèŋ
(Mat. 28:16-20; Mak 16:14-20; Jon 20:19-23; ŋgàa Ntum Jisòs 1:6-11)

³⁶ Mʉmvè'nə wo ànə sə cèp vɛ'nə fana Jisòs nè bə tu ye tesə təəŋ vè mʉtsətsə'rəə wo anə nè duk də,

<<Fifi ye bohòwèŋ.>> ³⁷ Wo à vèhe, nə wəp vɛ'ɛ; wo à tsəm də kàmòk wo yə ze'. ³⁸ Yi duk fa yà' də, <<Wèŋ sə wəp yà? Wèŋ sə mərə kɛ' sə ntuu wèŋ bùu yà? ³⁹ Wèeŋ kuk ja'a bo am bə kuu am, ya wèeŋ riŋ də a mù nə. Wèeŋ jweŋ ja'a mu bə bo, bùusè ze' kà njàp bə vəp mvəsè wèŋ yə də mù tse' yè'e tse'gə.>> ⁴⁰ Yi ànə cep vɛ'nə fana yi niŋ fa wo bo ye bə kuu ye wèŋ. ⁴¹ Mvè'nè wo à ka sə ntuu wo pap ntòdzəm wes bùusè wo à kwa ti' lələ, nə sə mərə, fana yi fek yà'wèŋ də, <<Wèŋ tse' yumok fɛeŋ sə co ŋwè zɛ à?>> ⁴² Wo fa yi fuk nè ləla, ⁴³ yi jəŋ nà', nə zɛ mɛlisè wo.

mumvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə sə kuksə Nwì mbwa.

⁴⁴ Anə geŋ yi duk fa wo də, <<Yè'e yusè mù ànə tsok fa weŋ ŋga mù cu ntòvesùwèŋ sə, də yusè wo à còm yà' bə liŋ am ndzənə ŋwàk lùuk Musi, nə ye sè ŋgàa tsòhòbum Nwì bə ŋwàk Sàam wèŋ pwe' nè bùuŋ vè tsoŋ zìnə.>> ⁴⁵ Fana yi reŋsə ŋkərèə awo ŋgòrì yusè yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì. ⁴⁶ Yi duk də, <<Yè'e mvè'nè wo à còm də, Nkum ŋgà gèm bwi nə nə ye ŋgə', fana nùmbu nè tɛ' kə dzèŋ fana yi lokok mvwe' kpɛ sèmok. ⁴⁷ Nə ye sè' də, wo nə sə tsoho lo sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' bə liŋ am ŋga wo yèto ntòmve' lak Jòrosalèm. Wo nə sə tsoho lo ncèp nè ŋgòkupsə, nə bwi fa bɛp ŋkwèŋ, fana Nwì swi fa ŋwè bɛp ye. ⁴⁸ A wèŋ sè wèeŋ nə tsok lo bùu mok, bùusè wèŋ yə bə lis awèŋ. ⁴⁹ Wèeŋ ye, mu nə tumsə fa weŋ yusè Tè' am a kàk mu yà' sə; fana wèeŋ cum tse' muntòlak fa'nə tètè ŋàaŋ sè yà'a nə tsoŋ ma mɛbu sə və bohòwèŋ ŋkuŋ.>>

⁵⁰ Anə geŋ yi jəŋ fis lo yà'wèŋ muntòlak anə, bə yà'wèŋ lo tètè kə dzeŋ mvwe' lak Betani. A kə dzèŋ fo', yi fis kok bo ye mɛtsə, nə se wo. ⁵¹ Yi à sə sè wes wo ntèŋ fana yi me'rə yà'wèŋ, nə kok lo mɛbu. ⁵² Wo à kuksə yi, nə bwi fofo lo Jòrosalèm anə bə kwəkwa vɛ'ɛ wùriŋ. ⁵³ Wo cum mamgeŋ

Ntirè nè Bèboŋ nè JON

Nwàk Jon tsè'gè sè ye dè Jisòs ncèp nè Nwì. Ncèp nè ànè bũũŋ ñwè, nè kè cum be'lè bè bwìŋ. Nwàk nè tsè'gè sè' dè wo à còm nà' dè ya ñga bwìŋ ta nà', wo dzəm dè Jisòs nè Mo Nwì, nè ye ñgà tètèsè nè Nwì ànè kak bwìŋ dè yi nè vèè nè, fana a ye-a ñga bwìŋ dzəm ve'nè, wo tse' lùŋ bè zèŋ. (Taŋ mbùp 20:31.)

Nwàk nè yèto ntèŋ, nà' tsoho fa bwìŋ maŋgəŋgèen sè Jisòs ànè gu sè yà' sè nitsè' dè Jisòs nè Mo Nwì nè ye ñgà tètèsè nè. Nwàk nè sè lo mantombi ñgòtsè' rɛɛŋsə yusè maŋgəŋgèen sè sè təŋ bè zèŋ sè. Nwàk nè tsè'gè sè' mùmchè'nè bũũ mok wèŋ à dzəm bohòJisòs, nè bũũŋ ñgàa fàak ye, fana bũũ mok wèŋ à bèŋ yi, nè kà yusè yi à sè tsè' sè dzəm.

Mbùp 13 kè dzeŋ mbùp 17 sè tsè' nja mùmchè'nè Jisòs bè ñgàa fàak ye wèŋ à ye mvwe' mò'fis bè ndzəm nè wo à ye ñgòko yi nè, fana yi sè tip wo, nè sè fisə wo ntəm. Nwàk nè cu ñgòmè lòo fana nà' sè tsok mùmchè'nè wo ko Jisòs, nè zə yi fana yi lokok mvwe' kpũ səmok. Mvəsè Jisòs ànè lokok mvwe' kpũ fana yi yəŋ bohòŋgàa fàak ye wèŋ.

Ncèp Nwì A Bũũŋ Ñwè

¹ Ñkuŋ Nwì sè gu nzeŋgòŋ nè ñga ñwè nè wo to liŋ ye dè Ncèp nà'a cu ye yo. Ncèp nè ànè sè ye bè Nwì mvwe' mò'fis. Yi ànè ye megu Nwì bè tu ye. ² Mvè'nè ànè yeto, yi à ye mègù ye sè bè Nwì. ³ Nwì à gu bum pwe' ndzə bohòyi. Yumòk nè yi à ka nà' yi gu bũ. ⁴ Lùŋ pwe'fo' à tesè vè bohòNcèp ènè. Lùŋ nè yi à fa nè, à ye mareŋ bohòbwìŋ. ⁵ Mareŋ nè reŋgə mvwe' ndzəm nũumbu pwe', ndzəm nè ka mareŋ nè għak yuk.*

⁶ Ñwè nəmòk à ye, nè Nwì ànè tumsə vè yi nè liŋ ye à ye dè Jon. ⁷ Yi ànè vè ye ñgòkè tsè' reŋsə fa bwìŋ mareŋ nè, ya ndàaŋwè pwe' yuk yusè yi sè cèp sè, nè dzəm bohòmæreŋ nè. ⁸ Yi ànè ka mareŋ nè yi yeŋ. Yi à vè ye ñgòtsè' fa bwìŋ bè mareŋ nè.

⁹ Mareŋ nè zìnə, nè nà'a fagè ndàaŋwè pwe' mareŋ nè à ye ñgòtesə vè sè nzeŋgòŋ anə għà ànə. ¹⁰ Yi ànè cum sənə nzeŋgòŋ nè yi à gu nè, fana bũũ sè wo cu sənə nzeŋgòŋ nè wèŋ kà yi yu awo rì. ¹¹ Yi à vè mvwe' lak ye, bũũ lak ye wèŋ sè kà yi dzəm. ¹² Ma nè bohòbòp bũ nè wo à jə yi, nè dzəm bohòyi sè fana, yi à fa yà'wèŋ mandzè ñgòbũũŋ bwe sè Nwì. ¹³ Wo à bũũŋ bwe ye wèŋ ve'nè ñga ànə gu megu Nwì. Anə ka bũũsè wo à dzə yi mvè'nè bwìŋ dzəgə bwe yà'a yeŋ. Ka dè ñwè à tsərə kok yi sè' yeŋ.

¹⁴ Ncèp nè à bũũŋ ñwè sè nze fən, nè kè cum mətsetsə'rəə vès ve'nè fana vès ye yi co ñwè nè għaŋ nè Tè' ye Nwì ànə fa bohòmo ye nè mò'fis nè. Yi a nitsè' fa ves mvè'nè Nwì cu sè dè yi tse' bòvəm wùriŋ, nè tse' zìnə sè'.

¹⁵ Jon ànə tsok reŋsə fa bwìŋ bè ñwè ènə yi. Yi à cèp dè, <<Nè'e ñwè nè mù ànə tsok fa wèŋ fa' dè ñwè nè yi sè vè ma ñkwèŋ mù nè yam casə mũ bũũsè yi ànə ye fo' ñga wo kà mũ ntòdzə lok.>>

¹⁶ Mvè'nè yi rwiŋ mègù bè bòvəm bohòvès fana yi a sè ves pwe' kəkè'. ¹⁷ Musi à jə vè fa ves lùuk sè Nwì sè yi fana Jisòs Krest jəŋ vè fa ves ye bòvəm nè Nwì nè ye zìnə nè Nwì nè sè'. ¹⁸ Ñwè nəmòk ka Nwì bè lis ntòye yuk. Mègù mo ye Jisòs Krest nè yi co ntəm Tè' ye nè, nè yi a reŋsə fa ves mvè'nè Nwì cu.

Jon Tsè' Reŋsə Fa Bwìŋ

Nsàp Ñwè Nè Jisòs Nè

(Mat. 3:1-17; Mak 1:1-11; Luk 3:1-22)

* 1:5 1:5 Aco a duk sè' dè <<Ndzəm nè kà mareŋ nè reŋŋ.>>

19 Nùmbu mòk à ye, ñkwàha bùu Jus sè mvwe' lak Jòrosalèm wèñ tumsè lo ngàa fa Nwì satikà'a mok mùmve' Ndap Nwì nè ghan, bə bùu Levi wèñ mok, də yà'a kə fek Jon də nà'a nsàp ñwè nè fòlè? 20 Jon nə duk fəsə fa yà'wèñ də, <<Mù ka Ñkum ngà gèm bwìñ nè Nwì à də yi nə tumsè vè ngòkè tesè bù avès nə yeñ.>> Yi à ka dzeen, yi à cèp fis bum yè'sə yuye jəja mvwe' bwìñ.

21 Wo fek fe'lə yi sèmok də, <<Ye də wu ndà lè, wu Alajà à?>> Yi duk fe'lə sè' də, <<Hai', mù ka Alajà sè' yeñ.>> Wo fek mali yi sè' ñkuñ də, <<Ye də wu ngà tsè' bum Nwì nè ñwàk Nwì sè tsè' də nà'a nè vèə nə à?>> Jon duk mali sè' də, <<Na'à mù yàm. Mù ka yi ànə yeñ.>>

22 Fana wo fek mali yi sè ñkuñ də, <<Ye də wu yè'sə ndà lè? Bəsè kaco vès lo nga wù ka ves tsok fa yeñ, ya vès kə tsok bùu sè wo tum ves sè. Wù duk yòbə tu yòdə wu ndà lè?>>

23 Yi duk də, <<Ngà tsòhòbum Nwì nè njamòk nè liñ yee Izayà nà'a ànə cep fa' də,

<Ngì ñwè nəmòk sè cèp torə vè sè ñgəà də,

<<Tà avès sè vèə.

Wèñ gùhu tsə'rə fa yi mandzè ñgògi cà ca.>> >

Ñwè nè Izayà à sè də ngì nà' sè cèp ànə mù nə.>>

24 Bùu Faràsi mok wèñ à ye mungorè bùu sè wo à kə yə Jon sè.

25 Fana wo fek Jon nə də, <<A ye-a nga wù ka ngà gèm bwìñ nə yeñ, kà Alajà sè' ye, nə kà ngà tsè' bum Nwì nə sè' ye, ye də wù sè bàptesə bwìñ bùu yà?>> 26 Jon duk fa yà' də, <<Mù sè bàptesə mègù yàm bə ndzəp. Ñwè nəmòk cu mətsetsə'rə wèñ nè wèñ sè kà yi rì, anə kà sàp nga yi yèto fàak ye lañ. 27 Ñwè nè yi sè vè ma ñkwèen mù ànə, yi yam càsə mụ yi. Mù ka ñwè nè co mù firə fa yi kùu kùuñgùup ye kùrə.>>

28 Yè'sə à ye mvwe' lak Betani. Lak Betani sè à ye ma ntonùum

ndzəp Jòridàn. Yà'a mvwe' sè Jon à sè bàptesə bwìñ fo' sè.

29 Tsok à reñ, Jon ye nga Jisòs sè vè mvwe' ye sè fana yi cep də, <<Wèen yeè, nè'e ñwè nè yi mo nsùnga Nwì nə. Nè'e yi nè Nwì nə jəñ yi co ndzə cop, nə yisə fis gesə bəp bwìñ sè nzeñgòñ bə zeñ nə. 30 Nè'e yi nè mù cèp də ñwè nəmòk sè vè ma ñkwèen mù, nè yi yam càsə mụ nə, bùusè yi ànə ye fo' nga wo ka mụ ntòdzə. 31 Mù à sè kà yi yàm də nè'e yi nə sè rigè. Anə ye-a sè vè'nə fana njo njàm nè mù à sè bàptesə bwìñ nə, à ye də ya bùu Izùre wèen riñ yi.>>

32 Jon nə à cèp fe'lə sèmok duk də, <<Mù a yə Yònsè Nwì nga nà' tsè tesə mabu co kəkəbàn, nə kə naañ mətuhù Jisòs. 33 A sè kə dzèñ mvək ànə nga mù à ka yi yàm də yi ñwè ànə ntòriñ. Megu də Nwì nè yi à tum mụ də mụ bàptesə bwìñ bə ndzəp nə à tsè' mụ də, a ye nga mù yə ñwè nè yònsè ye tson vè, nə kə naañ nà' mətuhù àlè, mù riñ də nà'a ñwè nè yi nə baptesə bwìñ bə Yònsè nè Rəreñ nə. 34 Mù nə sè tsè' nə wèñ zìnə àm pwe'fo' də mù a yə bum yè'sə lañ, fana mù nə sè tsè' nə wèñ jəja də ñwè ènə, yi mo Nwì nə.>>

Bùu Sè Wo A Rì To Jisòs, Nə Bè' Lo Yi

35 Tsok à reñ fe'lə sèmok nga Jon tə bə ngàa fàak ye wèñ ba. 36 Yi ye nga Jisòs sè càa fana yi cep də, <<Wèen ye, nà'a mo nsùnga Nwì nə.>> 37 Ngàa fàak sè ba sè à yuk yusè Jon à cèp sè fana wo lokok, nə bè' lo Jisòs nə. 38 Jisòs à bùuñ kùuk, nə ye nga yà'wèñ sè yù vè yi fana yi fek yà' də, <<Wèen sè lòfò?>> Wo duk bwi fa nà' yàwo də, <<Cicà, wu cugè ma fò?>> Cicà nə bə ncèep lak awo yà'sə də Rabi. 39 Jisòs nə duk fa wo də, <<Wèen və-a kə ja'a.>> Wo à lòo, nə kə ye mvwe' sè yi cugè sè. Bə yà'wèñ cum mam fo' nga nùm na lòvè'e tètè ndzəm kə señ tasə cù.

⁴⁰ Bùu sè ba sè wo ànə yuk nga Jon cèp fana wo bɛ' lo Jisòs sə, mòk ànə ye Andrù. Andrù nè à ye moma Saimù Pità. ⁴¹ Yi à ca lòo, nè kə ye tètà ye Saimù, nè tsok nà' də, <<Vès yə Mèzayà nè bə lis laŋ.>> (Mèzayà nè yà'sə də Krɛst. A yà'sə də, Nkum ngà gèm bwiŋ nə.) ⁴² Fana yi jəŋ və Saimù nè, bə nà' kə ye Jisòs. Jisòs kək ja'a Saimù, nè duk fa nà' də, <<Wùu Saimù mo Jon, wo nè sə to wu mok sè' də Kefàs.>> Liŋ sè də Kefàs yà'sə mègù sè' co liŋ sè də Pità yà'a. Yà'a də Lis.

Nàtaniyà Yə Rɛɛŋ Də Jisòs Mo Nwì

⁴³ Tsok à rɛŋ sèmok fana Jisòs də yi lo yuye mvwe' nzeŋgò Galili. Anə geŋ yi ye Filip, nè duk fa nà' də, <<Bɛ' və mɛ.>> ⁴⁴ Filip nè à ye mo lak mvwe' lak Bèsadà, Andrù bə Pità ye sè' bwe lak fo'. ⁴⁵ Filip à kə yə Nàtaniyà, nè tsok nà' də, <<Vès yə ŋwè nè Musi à còm bə liŋ ye ndzənə ŋwàk lùk, ngàa tsòhòbum Nwì sè njamòk wèŋ ànə com bə liŋ ye sè' nà'a laŋ. A yi Jisòs nè yi tesə vè mvwe' lak Nazàre, nè yi mo Jòsep.>> ⁴⁶ Nàtaniyà nè duk fa nà' də, <<Me'rə mɛ fən, wù tsəm də aco yusəmok sè yà' tse' fàk tesə yuk mvwe' lak Nazàre à?>> Filip də, <<Və kə ja'a bə lis yo.>> ⁴⁷ Jisòs à yə Nàtaniyà ngà nà' sə gì vèə fana yi cèp də, <<Nè'e mo Izùre nè yi zìnə nè, yi ka mɛzəp limŋgòn tse' lok.>> ⁴⁸ Nàtaniyà nè də, <<Hàva', wù riŋ mɛ fò?>> Jisòs duk də, <<Ghà nè wù anə sə cum sə mbwè tɛ nè wo togè nà' də fik nà'a, ngà mɛ yə wu yàm laŋ ŋkuŋ Filip sə kə to wu.>> ⁴⁹ Nàtaniyà duk megu mok də, <<Cicà, wu mo Nwì, wu Mèzayà nè yi ŋkum bùu Izùre wèŋ nə.>> ⁵⁰ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù dzəm yè'sə bùusè mɛ tsè' wu də, mɛ anə ye wu ngà wù cu sə mbwè tɛ fik sə à? Nà'nə ka yumok yeŋ. Mɛ sə tsè'

fa wu zìnə də, wu nè ye bum sè yà' yam càsə nà'nə.>> ⁵¹ Yi duk fa mali nà' də, <<Wu nè ye ngà ntòbu mùhu nòto fana masinjàa Nwì wèŋ sə lo kəkək, nè sə tsoŋ tsətsoŋ mɛ tuhù mùu mo ŋwè.†>>

2

Jisòs Gù Ndzəp Yà' Bùuŋ Rùk

¹ A cà nùumbu ba fana bùu mok də wo gɛ gù mvwe' lak Kanà nè nà'a mvwe' nze Galili. Ma Jisòs à ye sè' fo'. ² Wo à to lò Jisòs bə ngàa fàak ye wèŋ sè' fo'. ³ Mvè'nə wo ànə sə no rùk fo' fana rùuk sə me tiŋ. Ma Jisòs kə duk fa nà' də, <<Wo ka rùk mok tse'.>> ⁴ Jisòs nè duk fa fəsə nà' də, <<Nà'a nzak njoŋa àm a, mvək njam ka ntòkərə.>> ⁵ Ma ye nè kə duk fa ngàa fàak sè fo' sə wèŋ də, <<Yusè yi tsè'-a wəŋ lòŋ, wèŋ gɛ yà'.>> ⁶ Anə ye ngà bèe mok tə fo' ntùŋfu, sè wo à gù yà' bə lis. Anə ye bèe ndzəp sè bùu Jus wèŋ cùk rɛŋsəgè bo awo bə zəŋ ya wo ye rərəŋ mɛ lisə Nwì. Bè nè mò'fis à sə rwiŋ ngà ndzəp ca co jok kwè kə ntùŋfu àlɛ'. ⁷ Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ tuk rwiŋsə bèe sə bə ndzəp pwe'fo'.>> Wo tuk rwiŋsə yà' bə ndzəp vɛ'ɛ leer. ⁸ Yi duk fa fe'lə yà'wèŋ də, <<Wèŋ səp fis-a yà' ngà'a, nè fa ŋwè nè yi gəp fa bwiŋ nə.>> Fana wo səp, nè fa lo yi. ⁹ Ndìgàp nè à no ja'a ndzəp sè yi bùsə yà' rùk sə. Yi kà mvwe' sè yà' vèə rì. Ngàa fàak sè wo ànə tuk ndzəp sə wo riŋ megu wo. Ndìgàp nè to bwi ye ndugù nə. ¹⁰ Nà' ànə vèə, yi duk fa nà' də, <<Wo fa togè bwiŋ ntòrùuk sè bəboŋ tètè a ye ngà bwiŋ no ze' ŋkuŋ wo fis vè sè yà' ka ŋkùuŋ boŋ. Wù jəè nè yòrùuk sè bəboŋ sə, nè tes loksə tètè kə wɛs ngà'a nà?>> ¹¹ Nè'e maŋgəŋgəŋ nè Jisòs à gù to tsə cap. Yi à gù nà' mvwe' lak Kanà nè mvwe' nze Galili. Yi à nitsè' nàaŋ ye bə

† 1:51 1:51 Liŋ sè də mo ŋwè yè'sə mɛ liŋ fòbə ncèep Arami nè ŋwè à sə to fagè ni' ye. Jisòs à jə liŋ yè'sə mvè'nə wo à còm ndzənə ŋwàk Danà 7:13-14.

zen fana ngàa fàak ye wèŋ dzəm tsərərə wesə bohòyi. ¹² Yè'sə ànə me fana Jisòs nə yè'e fa'nə, nə tsooŋ lo mvwe' lak Kàpanum. Yi à lòfo' bə ma ye, nə ye bwema ye, bə ngàa fàak ye wèŋ sè'. Wo à kè cu yòŋsə fo' nùumbu mok jo.

Jisòs Bè'fis Ngàa Sèŋ Bum
Mu Ndap Nwì Nè Ghan Nə
(Mat. 21:12-13; Mak 11:15-17;
Luk 19:45-46)

¹³ Anə ye nga nkàk bùu Jus wèŋ nè wo togè nà' də Pasobà nà'a kəp vəə fana Jisòs yè'e, nə kok lo mu Jòrosalèm. ¹⁴ A kè dzèŋ mùmve' ndap Nwì nè ghan nə fana, yi ye bwìŋ nga wo sə sèŋ mbòŋ bə nsùŋgaŋ nə ye kəkəbùŋ wèŋ mbwa. Yi ye bù ngàa kup mbàm wèŋ nga wo sə kupsə nsàp mbàm nè co wo fa Nwì fəfa bə zen. ¹⁵ Yi fəp kù mòk co nkwès, nə bə' tosə fis bùu sə wèŋ sə mbiŋ pwe'fo'. Yi bə' fis mbòŋ sə bə nsùŋgaŋ sə wèŋ mùmve' ntòmbi ndap Nwì nè ghan anə. Yi le' busə mak teberəə kupsə mbàam sə wèŋ tu tsətsoŋ, nə ke' səsə mbàam awo sə sə nze. ¹⁶ Nə duk fa ngàa sèŋ kəkəbùŋ sə wèŋ də, <<Wèŋ tesə bə yu yè'e sə mbiŋ. Wèŋ ka tse' ngòbùsə ndap Tè' am də a ndap ntəŋ.>> ¹⁷ Mvè'nə yi à cèp ve'nə fana ngàa fàak ye wèŋ tsərərə kok yusə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Nsàp mandzə nè mù dzəm ndap yònə gu ve'ε co nà'a nə ləsə mu.>>

¹⁸ Bù nkwàha bùu Jus wèŋ fek yi də, <<Nsàp yu nè aco wù gu tsok fa vees yè'sə yà, ya vees riŋ də wù tse' nàaŋ sə ngògù bum sə wù sə gu yè'sə è?>> ¹⁹ Jisòs duk fəsə fa wo də, <<Wèŋ kuəmsə mak ndap Nwì nè ghan nè'e, ya mu nə ci wes nà' mənə nùumbu tɛ'.>> ²⁰ Bùu Jus wèŋ sə duk də, <<Kwε'fò, vès à jə lùumŋgòŋ hum kwè-ncòp-ntùŋfu ngòci wes ndap nè'e, wù də wu nə ci wes nà' yòmənə nùumbu tɛ' è?>>

²¹ Anə ye nga yi à sə cèp bə gbù', nə sə to də ndap yà'sə ni' ye. ²² Ghà nè

yi ànə lokok mvwe' kpə fana ngàa fàak ye wèŋ tsərərə fe'lə yusə yi à cèp sə fana wo dzəm ncèp nè nà'a ndzənə ŋwàk Nwì nə, nə ye bə ncèp nè Jisòs à cèp nə sè' də yà'a zìnə.

²³ Ghà nè yi à ye mvwe' lak Jòrosalèm mvək nkà'a pasobà sə, bwìŋ à dzəm bohòyi ve'ε wùriŋ bùusə wo à yə manŋəŋgèeŋ sə yi à sə gu. ²⁴ Megu də Jisòs kà wo ntum ye pap fa, bùusə yi rì wes bwìŋ pwe'fo' yi. ²⁵ Yi à ka njo mòk də ŋwèe tsok fa yi də ŋwə nè'e ve' bə ve' tse', bùusə yi rì wes yusə yà' cu sə ntəù ŋwè pwe'.

3

Jisòs Yə'rə Fa Nìkòdemù
Bə Nzak Dzədzə Nè Kè' Ba

¹ Nwəə Farasi mòk à ye, wo to liŋ ye də Nìkòdemù. Yi à ye nkwa'ŋwè bohòbùu Jus wèŋ. ² Nwə ènə à vè nòŋ bohòJisòs nè ndzəmə, nə duk fa nà' də, <<Cicà, vès rì tse' də wu yè'e cicà nè wù a vè bohòNwì. Busə kaco ŋwè gu to nsàp bum manŋəŋgèeŋ sə wù sə gu yè'e yeŋ, tse'ŋga Nwii bə ŋgèŋgàŋ.>> ³ Jisòs cep busə fa nà' də, <<Mù sə tsè' wu yè'e zìnə nè nà'a nkəm duk də, tse'ŋga wo dzə fe'lə ŋwè sèmok, nkun yi nə kə ye mvwe' gaŋ nkum Nwì.>>

⁴ Nìkòdemù nə fek fe'lə yi sèmok də, <<Aco wo dzə fe'lə ŋwè nè yi gu laŋ yè'sə va? Aco yi ni fe'lə lo ndzə vəə ma ye, ya wo dzə fe'lə yi nè kè' ba à?>> ⁵ Jisòs duk fəsə fa yi də, <<Mù sə tsè' wu zìnə nè nà'a nkəm duk də, tse'ŋga wo dzə ŋwè bə ndzəp nə ye bə Yòŋsə nè Rəreŋ nə nkun yi kə ni mvwe' gaŋ nkum Nwì. ⁶ Nwə nè wo a dzə yi bə ngùpni', a sè' nè bə ngùpni'. Nwə nè wo a dzə yi bə yòŋsəə, a sè' nə bə yòŋsə. ⁷ Kà də wu mərə bùusə mù duk wu də, tse'ŋga wo dzə fe'lə ŋwè nè kè' ba duk. ⁸ Fəfəə càgè mvè'nə yi dzəm, wèŋ sə yuk, nə kà mvwe' sè yi sə yèto vəə kè mvwe' nè yi sə

lòo ngòkè lèè rì. Nwè nè wo dzə-
a yi bə yòŋsə nə fana yà' ye megu
bohòyi sè' ve'nə.>>

⁹ Nìkòdemù nè fek mali nà' də,
<<Aco yè'sə ye ve'nə yè'sə vale?>>
¹⁰ Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Wu
yè'e cicà nè ghaŋ mvwe' lak Izùre,
nə kà bum yè'e rì ve'nə va? ¹¹ Mù
tsè' fa wu zìnə nè nà'a ŋkèm duk
də, vès sə tsè' fa weŋ bum sè vès rì
yà', nə ye yà' bə lis avès fana wèŋ
kà ves yà' dzəm fa. ¹² Mù tsè' fa
weŋ bum sè yà'a ma sə nze fən, wèŋ
kà mù yà' dzəm fa, ye də mù tsè'-
a weŋ bum sè ma mubu wèŋ dzəm
fa mù à? ¹³ Nwè nəmòk nè mò'fis
ka mubu ntòkok lo yuk. Mègù mù
mo ŋwè nè mù à tesə tsooŋ mbwa.
¹⁴ Yumook də wo nə fis gesə tsoŋ
mù mo ŋwè mutsə, mvè'nè Musi
ànə fis kok no mutsə ghà nè wo ànə
ye ŋgəà yà'a ŋkuŋ. ¹⁵ Də ya ŋga a
ye-a sè ndà, ŋga nà' dzəm bohòyi
fana nà' tse' lùŋ nè nà'a nè kà kè
mè yuk.

¹⁶ <<Nwì ànə dzəm bùu sè sənə
nzenğòŋ nə ve'ε wù kà fuk, nə
tumsə vesə kwə'rè mo ye də a ye-
a sè ndà ŋga nà' dzəm bohòmo ye
nə, ŋgəŋgàaŋ nə kà bisè, yi nə tse'
lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk. ¹⁷ Njo
nè Nwì ànə ka mo ye nə də nà'a
və nə kə sak bup nzenğòŋ nə tum
və. Yi à tum nà' də ya nzenğòŋ nə
pwe' nə luŋ bohònà'. ¹⁸ Nwè nè yi
dzəm-a bohònà', ye də yi ka nzak
tse'. Nwè nè yi kà-a bohònà' dzəm
ye də yi gbù nzak tèè, bùusè yi ka
bə liŋ mo Nwì nè yi mègù mò'fis
nə dzəm. ¹⁹ Mvè'nè wo sak lèsə
tesə nzak nə də ve'. Də mareŋ a və
sənə nzenğòŋ nə, bwìŋ dzəm megu
ndzəm nə nonjsə mareŋ nə. Wo gù
ve'nə bùusè bum sè wo sə gùu sə
bup. ²⁰ Busè ŋwè nè yi gùgè-a ye
bup, yi kà ŋge' bə mareŋ yegè. Yi
sə caŋ mareŋ caa. Njo nè yi sə wəp
də aco bwìŋ ye yusè yi sə gùu sə.
²¹ Nwè nè yi gùgè ye yusè yà'a zìnə
tesə vègè ye sə mvwe' mareŋ. Yi
tesə vègè ve'nə də ya bwìŋ ye jəja

kwarangan də yusè yi gù yà'sə, a bə
mandzè Nwì.>>

Jon Duk Də Yam Gha' Jisòs Nə Nonjsə Yi

²² Yè'sə ànə ca fana Jisòs bə ŋgàa
fàak ye wèŋ lo mok mvwe' lak
Jùdiyà. Yi bə yà'wèŋ à kè cu mam
fo', nə sə bəptəsə bwìŋ fo'. ²³ Jon à
sə bəptəsə bwìŋ ye sè' mvwe' mok
sè wo to fo' də Anòn, mvwe' sə kəp
lòlak Salèm. Yi à sə bəptəsə fo'
bùusè ndzəp à ye fo' ŋkəuŋntən.
Bwìŋ à sə vəə, nə sə kə bəptəsə fo'.
²⁴ Yè'sə ànə ye ŋga wo ka Jon nə
ndapndzəm ntòko nisə.

²⁵ Anə geŋ, ŋgàa fàak Jon bə
ŋwəə Jus mòk wèŋ yèto ŋgòsə fenə
bə mandzè nè wo cùk reŋsəgè ni'
ŋgòbε' mandzè Nwì. ²⁶ Fana wo
və bohòJon, nə kə duk fa nà' də,
<<Cicà, wù sə tsərə tse' malì ŋwè
nè weŋnə à ye mvwe' ŋgə ndzəp
Jòridaŋ fa' nà'a nà? Yi nè wù sə
tsòho fa bwìŋ bə liŋ ye nà'a, yi
sə bəptəsə sè' fana bwìŋ sə kpəəŋ
lòwes mok bohòyi.>> ²⁷ Jon nə cep
fəsə fa yà'wèŋ də, <<Kaco ŋwè tse'
to yumok bə bo ye yeŋ. Tse'ŋga
Nwì mubu fa yi yà' yi ŋkuŋ yi tse'
yà'. ²⁸ Wèŋ à yuk fa mù bə ntu'u
awèŋ laŋ mvè'nè mù à sə duk də,
mù ka yè'sə Nkum ŋgà gèm bwìŋ
nə mù yeŋ. Mù mègù yàm ŋwè
nè wo a tumsə lòmù yàm də mù lo
tse' mantombii Krest nə. ²⁹ Wèŋ rì
də ŋwè nè yi tse' ŋgwegù a ndugù
nə. Nge'e ndugù nə təəŋ kok ŋgə
ni' nà', nə sə kwa wùriŋ mvè'nè yi
sə yuk ŋgì ndugù nə sə. Yà'a sè'
mvè'nè kwəkwa nè njàm rwiŋ wesə
mù ŋga'a sè' dak. ³⁰ A kəkərè də yi
nə sə lo tsoŋ mantombi, mantombi,
fana mù sə foho lo tsoŋ yàm ma
ŋkwèŋ, ma ŋkwèŋ.>>

Nwè Nè Yi Tsə Ma Mubuu Mo Nwì

³¹ Yà' mègù sè' də yi nè yi tsə ma
mutsəə ŋwè nè ghaŋ nə yi. Yi nè
yi ŋwəə nzenğòŋ, nzenğòŋ nə tse'
yi yi, fana yi sə cep megu bə bum

sè sè nzenḡon fɛŋ. Yi nè yi vè ye mubu nè gha' ndaanwè pwe'fo'. ³² Yi cèpgè bum sè yi a yə yà' bə lis ye, nè yuk bə ntu'u ye, ŋwè nè mò'fis kà ncèp ye nè dzəm lo' fù'. ³³ Ŋwè nè yi dzəm-a ncèp ye nè fana yi sè nitsè' fa bwìŋ bə zɛŋ yà'sə də Nwii zìnə. ³⁴ A vɛ'nə bùusè ŋwè nè Nwii a tumsə vè yi nè sè tsòho ncèp nè Nwii. Nwii fagè yi Yòŋsè nè co wù kà fù' to. ³⁵ Tè' nè dzəm mo ye nè, nè fa wes bum pwe' ndzə bohònà'. ³⁶ Ŋwè nè yi dzəm-a bohòmo ye nè fana ye də ŋḡəŋḡəŋ tse' lùŋ nè nà'a nè kà kè mè yuk. Ŋwè nè yi kà-a mo ye nè yuk, yi nè kà lùŋ bə lis yə yuk. Ma nè nje də, jèjòk nè nà' cu sè ntuù Nwii naan mətuhù ŋwè ànə.

4

Jisòs Gùu Nwà Sàmàriyà Rɛɛŋ Yi

¹ Tà Jisòs à rì də bùu Faràsi wèŋ yuk də yi bàptesə ghak bwìŋ yi nè nonşə Jon. ² (Jisòs à sè kà yi bə bo ye bàptesə. A sè bàptesə ŋgàa fàak ye wèŋ.) ³ A ye vɛ'nə, yi ye'e me'rə Jùdiyà anə, nè bwi lo mvwe' nzenḡon Galili. ⁴ Yi à cu ŋḡòlòo, yà' ye də yi nè bɛ' tson li lɛ mandzè nè nà'a càgè mvwe' nzenḡon Sàmàriyà nà'a. ⁵ Anə geŋ yi gi ca mvwe' nze Sàmàriyà anə fana yi kə dzeŋ mvwe' mubuk lak mòk. Wo to fo' də Sekà. Məmvwe' ànə à kəp mvwe' nzum sè Jàkop anə fa fo' bohòmo ye Jòsep njamòk, njamòk. ⁶ Ndzəp nè Jàkop nè à tu nà' sè nze, nè sè tuk, à ye sè' məmvwe' ànə. Jisòs à kə dzeŋ fo' ŋga yi wòbə gi. Yi cum tson fo' sè nze ŋgu ndzəp anə. Anə ye ŋga nùum co marəŋ. ⁷ Nwà Sàmàriyà mòk tesə və də yi kə tuk ndzəp. Jisòs duk fa nà' də nà'a fa yi ndzəp yi no. ⁸ Anə ye yè'sə ŋga ŋgàa fàak ye sè wèŋ à lòwes ndzə ntòlak ŋḡòkè ywi vè zuzə. Yi sè cum yòŋsə fo' yiyi.

⁹ Nwà Sàmàriyà nè vehe də wete, nè də, <<Ye va ŋkuŋ wù ye yòŋwè Jis, nè sè fek mə ŋwà Sàmàriyà də mə fa wu ndzəp-ɛ?>> Yi à sè fek

vɛ'nə bùusè bùu Jus wèŋ kà ŋge' bə bùu Sàmàriyà wèŋ yegè. ¹⁰ Jisòs duk fa ŋwà nè də, <<Anə ye-a də wù riŋ yusè aco Nwii fa yà', nè riŋ ŋwè nè yi sè lɛŋ ndzəp bohòwù ènə, bwèrɛ wù fek yi də yi fa wu ndzəp. Ya yi fa wu ndzəp nè nà' tse' lùŋ.>>

¹¹ Nwà nè duk fa nà' də, <<Tè'mòk, wù ka yu tuk ndzəp fa'nə tse'. Ndzəp nè nè yeè nè ca sè' cəco mwè, ye də wu nè jəŋ ndzəp nè nà' tse' lùŋ ènə ma fò? ¹² Wù sè də, wu duk də wù gha' tàcici àvès Jàkop nè yi à fa ves ndzəp ènə, nè no ye nà' sè' nà'a nà? Bwe ye bə mbòon ye wèŋ pwe' à sè no sè' ndzəp ènə.>> ¹³ Jisòs nè duk fəsə fa nà' də, <<Ŋwè nè yi no-a ndzəp ènə pwe'fo', njè ndzəp nè sè yaŋ fe'lə mali yi sèmok. ¹⁴ Ŋwè nè yi no-a ye ndzəp nè mù fa yi nà' mù fana njè ndzəp nè kà yi mok ya yuk fe'lə. Ndzəp nè mù fa yi nè nè bùuŋ ndzəp ni'i yi co ndzəp nè nà' sè to tesə kok sè nze. Nà'a sè tesə vɛ'nə, nà' ye mok lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk.>>

¹⁵ Nwà nè də, <<Tè'mòk fa mə-a nsəp ndzəp ànə mə no, ya njè ndzəp kà mə mok ya yuk, nè ye sè' də ya kà də mə sè ye ŋḡə' də mù sè vèhə fɛŋ ŋḡòkè tuk fe'lə ndzəp mok sè' duk.>> ¹⁶ Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Dù kè to ndu yò, ya wenə və.>> ¹⁷ Nwà nè də, <<Mù ka ndum tse'.>> Jisòs də, <<A zìnə mvè'nè wù cèp də wù ka ndum tse' yà'sə. ¹⁸ Mù duk vɛ'nə bùusè wù ànə tse' to me ndum tən laŋ. Nè wenə cu ŋga'a nè'e ka ndu yòsè' yeŋ. Ye də yusè wù cèp sè a zìnə.>>

¹⁹ Nwà nè duk də, <<Tè'mòk, mù yə co də wu yè'sə ŋgà tsòhòbum Nwii. ²⁰ Tàcicii avès wèŋ à sè kùksəgè Nwii məmvwe' nda nè'e fana wèŋ bùu Jus wèŋ sè duk yàwèŋ də anə ye co bwìŋ kùksə Nwii mvwe' lak Jòrosalèm ɛ?>> ²¹ Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Njè'gù, mə tsok fa wu yusè zìnə də, mvèk sè vèè nè bwìŋ nè kà Tè' nè mə ndahà fɛŋ kè mvwe' lak Jòrosalèm àlɛ' mok sè kùksə

fe'lè. ²² Wèen kùksəgè yusè wèŋ ka bə zeŋ rɛɛŋ. Vès sə kùksə yàvès yusè vès rɛɛŋ bə zeŋ laŋ bùusè Nwii nə tesə bwiiŋ sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ndzə bohòvès bùu Jus wèŋ. ²³ Mvək sə vəə, aco mù duk də mvək nə kè dzèŋ laŋ, nè bwiiŋ nə sə kuksə Tè' nə bə zìnə, nə sə kuksə yi ndzənə yòŋsè sè'. Tè' nə dzəm də nsàp bù ànə wèen kùksə yi. ²⁴ Nwì nə, yi yè'sə yòŋsè. Yi fagè bwiiŋ yòŋsè yi. Ye də bùu sè wo dzəm-a ŋgòkùksə yi, wo kuksə yi ndzənə yòŋsè nə ye bə zìnə àwo pwe'.>>

²⁵ Nwà nə duk də, <<Mù rì də Nkum ŋà gèm bwiiŋ nè Nwì à duk də yi nè tum vè nà' nə, nə və ntsə'mòk. Mù sə duk yi nè wo togè yi mok sè' də Krest nà'a. Yi vəə, yi nə niŋtsok fa ves bum lòŋ fo'.>> ²⁶ Jisòs duk fa ŋwà nə də, <<Mù nè mù sə cèp bohòwù ènə, mù yi nə.>>

²⁷ Ngàa fàak Jisòs sə wèŋ à bwiiŋ foho vè sè' ghà nà'nə. Wo mərə vɛ'ɛ wùriŋ də nà' sə cèp bə ŋwàŋwè. Nè mò'fis kà ŋwà nə də, nà' dzəm fɛɛŋ yàɛ sə fek. Nə kà Jisòs də yi sə cèp bə ŋwà ènə bùu yàɛ sè' fek lok. ²⁸ Anə geŋ, ŋwà nə me'rə tes kùuŋ ndzəp ye sə fo', nə lo ndzə ntòlak. Yi à kè dzèen, yi tsoho fa bwiiŋ də, ²⁹ <<Wèen və, nə kə ye yàwèen ŋwè nəmòk nè yi taŋsə tsè' wes fa mù bum sè wo à dzə mù dzəə, mù gu vɛ'ɛ pwe' nè pwe' è. Kàmòk yi ŋgwàaŋ Nkum ŋà gèm bwiiŋ nè wo dukgè də yi nè vəə nə àɛ'.>> ³⁰ Wo à yuk vɛ'nə, wo tesə mù ntòlak anə, nə kə ye Jisòs.

³¹ Anə ye sè' ŋga ŋgàa fàak ye sə wèŋ sə duk fa yi də, <<Cicà, zə-a yumok le.>> ³² Yi duk fa yà' ye də, <<Mù tse' beŋ yàm sè ŋgòzə yo sè wèŋ ka bə zeŋ riŋ.>> ³³ Ngàa fàak ye wèŋ sə ye ŋgòfè'rə mʉtsətsə'rəə wo də, <<Nwè nəmòk jə vè fa yi beŋ à?>> ³⁴ Jisòs nə duk fa wo də, <<Beŋ aam ŋgògù fàak sè ŋwè nè yi à tum mù nə dzəm də mù gu. Nə gu wes fàak yà'sə. ³⁵ Wèen cèpgè ncèp mòk də, <Bwehe cu ŋwə kwè

ya bum sè wo bì mù nzuù yà'a kərə ŋgòkəp.> Mù sə tsè' wèŋ yàm də wèen bùuŋ kək ja'a yàwèen, nzum sə ŋga'a yè'sə mvək kəkəp. ³⁶ Nwè nè yi kəpgèə wo lak yi yèto fàak ye laŋ. Yi sə benə ŋgwii bum sè yà'a bwiiŋ ya wo nə kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nə. Ya ŋga ŋwè nè yi à bii bə nè yi à kəp ye kəpə ba fo' nə kwa mvwe' mò'fis. ³⁷ Yà'sə sə nitsè' də ncèp nè wo cèpgè nà' də, Mòok bigè ye bii, mòk kə kəp ye kəpə, nà'a zìnə. ³⁸ Mù a tumsə lòwen ŋgòkè kəp bum sè wèŋ à ka fàk. A fàk bùu sè zok, wèŋ nə kè kuəp nə yàwèen kəpə. Wèŋ zə yà'sə swek mʉtuhù bùu mok.>>

³⁹ Bùu Sàmàriyà sè mvwe' ntòlak ànə à dzəm bohòyi vɛ'ɛ wùriŋ njo ncèp nè ŋwà nà'a ànə cèp fa' də, <<Yi taŋsə tsè' wes fa mù bum sè wo à dzə mù dzəə, mù gu pwe' nè pwe'.>> nà'a. ⁴⁰ Bùu Sàmàriyà sə wèŋ à kè tsèŋ yi, wo ŋwɛ' tse' yi cək də nà'a kà ntòlò, də bə yà'wèen cum la'à wo anə ŋkuŋ. Anə geŋ, Jisòs nə cum fo' nùumbu ba. ⁴¹ Mok à dzəm fe'lə bohòyi ŋkùuŋ sèmok bùu bum sè yi sə cèp. ⁴² Wo duk fa ŋwà nə də, <<Vès sə kà yè'sə mok bùu ncèp nè wù tsè' ves wù nə dzəm mègù. A yè'sə mok bùusè vès yuk bə ntu'u yàvès, vès nə rì nə də nè'e gù tsə gù yi nè ŋgà lùŋsè nzeŋgòŋ nə.>>

Jisòs A Gù Mo Nkwà' Nwè Mòk Yi Lokok Yiyan

⁴³ Nùumbu sè ba sə à càa, yi lo yuye mvwe' nzeŋgòŋ Galili nè a fo' lak ye. ⁴⁴ Jisòs nə bə tu ye à sə cèp fis də wo kà ŋgà tsòhòbum Nwì mvwe' lak ye sè wo à dzə yi fo' co ŋwè nè ghan jəgè. ⁴⁵ Yi à rì vɛ'nə, nə sə lo mali fo'. A kè dzèŋ Galili anə, bùu sè fo' sə wèŋ kwa ŋgòyə yi vɛ'ɛ wùriŋ. Wo à gù vɛ'nə bùusè wo ànə lo mvwe' ŋkà' Pasobà nè nà' à ye mvwe' lak Jòrosalèm, nə ye bum sè Jisòs nə à sə gù fo' bə lis awo.

⁴⁶ Anə geŋ Jisòs bwi foho lo fe'lə mvwe' lak Kanà nè mvwe' nzeŋgòŋ

Galili, sè mvwe' sè yi à gù ndzəp yà' bəuŋ rùk sə. Ngà fàk gomè mòk à ye fo' nè ghan, nga yi cugè mvwe' lak Kàpanùm. Ghà ànə à ye nga mo ye nè ɲwəmbam nòbə yiyan nəbɔp. ⁴⁷ Yi ànə yuk də Jisòs mè'rə vè Jùdiyà, nè vè nè mvwe' nze Galili fana yi lo, nè kə tseŋ Jisòs nè. Yi sə ləŋ nà' də bə nà'a lo Kàpanùm mvwe' sè yi cugèə, ya nà'a kə gɔŋsə fa yi mo ye. Anə ye nga mo ye nòvɛ'ɛ mvək kɔkɔ. ⁴⁸ Jisòs duk fa nà' də, <<Wèŋ kà-a yàwèŋ maŋgəŋgèŋ bə lis yə, kaco wèŋ dzəm bohòmù yeŋ. Ka vɛ'nə yeŋ à?>> ⁴⁹ Ngà fàk nè duk ye də, <<Tè'mòk, a lo-a ntèŋ na, bwèrɛ mo àm nè nè kɔkɔ.>> ⁵⁰ Jisòs duk fa nà' də, <<Dù lo yuyo. Mo yònə gɔ laŋ.>> Ngà' nè à dzəm ncèp nè Jisòs cèp fa yi nè, nè bɛ' mandzè ye lo. ⁵¹ Yi à sə lòmandzè, yi kərə bə ngàa fàak sè wo fàkgè bohòyi. Wo tsok fa yi də mo ye nè gɔ laŋ. ⁵² Yi fek yà' də, mo nè a lòkok yiya nè nga nùum ma fòlɛ. Wo duk fa yi də, <<A ye ɲkwis nga nùum marəŋ kaŋ.>> ⁵³ Tè' nè tsərə fəsə, nè riŋ də mvək nè wo tsè' yi ànə, mègù sè' mvək nè Jisòs a duk fa yi də, <<Dù lo yuyo. Mo yònə gɔ laŋ>> nè. Anə geŋ yi dzəm bohòJisòs bə ndap ye pwe'fo'. ⁵⁴ Nè'e nga'a maŋgəŋgèŋ nè ba, nè Jisòs à gù mvè'nə yi ànə mè'rə Jùdiyà, nè və mvwe' nzeŋgòn Galili.

5

Jisòs Gəŋsə Ngà Yiya Mòk Mvwe' Ngə Təm Bèzatà

¹ Yà'sə ànə me wes fana mvək kərə fe'lə nè bəu Jus wèŋ à tse' ɲkà' mòk Jòrosalèm anə sèmok. Jisòs à kok lòmù Jòrosalèm anə ye sè'. ² Wo à tu nòŋsə təm mòk fo' mvwe' ncùu ɲka' sè nsùŋgaŋ cəgè fo'. Bəu Hibru wèŋ togè təm nè bə ncèep lak awo də, Bèzatà. Wo à ci tes mvwe' mok co mbàndap bòp tən ya bwìŋ sə caŋ cum nùm fo'. ³ Ngàa yiyan wèŋ à sə nòŋ fo'. Mok à ye

ngàa jì lis, mok sè kaco wo gi to yeŋ nè ye bə sè wo à kɔkɔ yum bo wèŋ. (Wo à sə nòŋ fo' ɲgòtək ghà nè təm nè nè tsoho. ⁴ Busè masinjà Tà Nwì à sə vègè fo' nga mvək kərə, nè gɔ ndzəp nè nà' tsoho. Ghà nè yi tsè'rə wes nà' vɛ'nə fana ɲwè nè yi ni lòto-a ca yi, a dzəm nga yi tse' nsàp yiya nè fòpwe'fo', nà' me.) ⁵ ɲwè nəmòk à ye fo' nè yi à ye bə yiyan mənə lùumŋgòn hum te'ncòp-fwame'. ⁶ Fana Jisòs à dzèŋ fo', yi ye nga nà' nò. Yi riŋ sè' də nà' à yə ɲgə' bə yiya nè lùumŋgòn wùriŋ fana yi fek nà' də, <<Wù sə dzəm də yiya yòè'nə me à?>> ⁷ Ngà' nè duk də, <<Tè'mòk, mù ka ɲwè nè co ndzəp nè tsòho wes fana yi le' so gesə mù ca tse'. Mù dukgè də mù dap lokok kə ni ca nga ɲwè nəmòk kə ni to ca laŋ.>> ⁸ Jisòs duk fa nà' də, <<Lòkok mətse, nè lim kəà yò, nè lo.>> ⁹ Jisòs ànə cèp vɛ'nə ntèŋ, ngà' nè gəŋ sè' ghà ànə. Yi à lòkok, nè te' lim kəà ye, nè bɛ' mandzè lo yuye.

Numbu nè Jisòs ànə gəŋsə ɲwè ànə bə yiyan ènə ànə ye numbu dzè. ¹⁰ Fana ɲkwàha bəu Jus wèŋ à gèŋ də wo ye ɲwè ènə nga yi kotse' kəà ye, nè sə gi bə zeŋ fana wo vehe. Wo fek duk də, <<Wù ka riŋ də a ntinə numbu dzè à? Nsàp yu nè wù gù ɲgòbè' tse' kə' kəà ntinə ènə, lək ka bə zeŋ dzəm lok.>> ¹¹ ɲwè nè yiya ye à mè nè duk fa wo də, <<ɲwè nè yi anə gɔ ɲkuŋ mù gəŋ nè, nè duk fa mù yi də mù lim jəŋ kəà àm, nè lo bə zeŋ.>> ¹² Wo fek fe'lə nà' sèmok də, <<Cèp nsàp ɲgwì yu ànə ndà, də wu lim gi bə kəà ntinə-ɛ?>> ¹³ Ngà' nè kà ɲwè nè nà' ànə gɔ ɲkuŋ yiya ye me nè rì bəusè Jisòs nè à ni bisə lòmùtsətse'rə bəu sè wo mà fo' wùriŋ sə laŋ.

¹⁴ Anə sap kok fana Jisòs tseŋ ɲwè nè yi ànə gəŋsə nà' nè mvmvwe' ndap Nwì nè ghan nè. Yi to nà', nè duk fa nà' də, <<Yèè, yiya yònə mè laŋ fana mù də mù tsok wu də wu jəŋ ɲkərə də wu kà bɔp mok

gù fe'lò, ya ngò' nè nà' yam càsò yiya yòànə kà wu mok kè tsèŋ.>>
 15 Ngà' nè à bwi foho lò, nè kə tseŋ bii ŋkwàha bii Jus sə wèŋ, nè tsok wo də liŋ ŋwè nè nà' anə gũsə yi nè də Jisòs. 16 Yà'a bum sè yà' à gù ŋkuŋ bii ŋkwàha bii Jus sə wèŋ ye ŋga'a ngòsə fa kə' cà Jisòs ngò' də nà' sə gũsə kə' bwìŋ nùumbu dzə. 17 Yusè Jisòs à tsè' fa bii Jus sə wèŋ bə ncèp ènə à ye də, <<Tè' am fàkgè, nè kà dzè jə fana mù tse' ngòfàk yàm sè' vɛ'nə.>> 18 Wo ànə yuk mvè'nè Jisòs duk vɛ'nə fana bii ŋkwàha bii Jus sə wèŋ lap ghaha wesə mandzè nè ngòzə yi nè ghaha. Wo à gù vɛ'nə biiusè wo à duk də, nà' gù bupsə lùuk awo sè ngòndòŋsə nùumbu dzə, nè ye sè' də nà' to Nwi də Tè'ɛ nà'. Ye də nà' sə fahə ni' nà' bə Nwi də bə nà'a yəyərè.

Jisòs Ni Tsè' Fa Bii Jus Wèŋ Də Nàaŋ Ye Və BohòNwi

19 Jisòs ànə cèp fəsə fa bii yè'sə wèŋ də, <<Mù sə tsè' wen yè'e zìnə nè nà'a ŋkəm ncèp də, kaco Mo Nwi nè gũ yumok bə tu ye yeŋ. Yi gù mègù yusè yi yə ŋga Tè' ye nè sə gũ. Busè yusè Tè' sə gù pwe'fo', Mo ye nè nè gũ sè' zeŋ. 20 Tè' nè dzəm Mo ye nè, nè sə niŋ fa nà' bum sè yi Tè' nè sə gù yà' lòŋ fo'. Yi nè tsoho fa mali nà' bum sè ghaŋ sè yà' yam càsə sè wèŋ yə laŋ sə. Bum yà'sə nè ye nsàp nè wèŋ nè sɛɛŋ yà' tètè, nè wo. 21 Mvè'nè Tè' nè lòkoksəgè bwìŋ mvwe' kɔ, nè fa wo lùŋ nè zìnə nè fana Mo ye nè mègù sè' vɛ'nə. Yi fagè lùŋ nè zìnə nè bohòndaŋwè pwe' nè yà' bòi yi də yi fa nà'. 22 Nə ye sè' də bə ma nè ngòsak bwìŋ, Tè' nè kà yi sakgè. Yi a fa nàaŋ sə ndzə bohòMo ye nè, də anə sak bwi nà' ngòrì də ŋwè nè'e nè cum, nè'e nè kɔ. 23 Yi ànə gũ vɛ'nə də ya bwìŋ pwe' wəp Mwe nè sè' mvmvè'nè wo wəpgè Tè' nè yà'a. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə kà Mwe nè wəp, ye də yi sə kà wəp yà'sə Tè' nè yi ànə tumsə vesə Mo ye sə nzeŋgònə nè.

24 <<Mù sə tsè' wen yè'e ŋkəm ncèp nè nà'a zìnə də, a ye-a ŋga ŋwè yuk yusè mù sə cèp, nè dzəm bohòŋwè nè yi a tum mɔ nè fana ye də ngəŋgəŋ tse' lùŋ nè nà'a nè kà kè mè yuk. Wo nè kà yi mok kə sak, biiusè yi a càsə mvwe' kɔ, nè to tesə və mvwe' lùŋ laŋ. 25 Mù sə tsè' wen yè'e sè' ŋkəm ncèp mòk də mvək sə vəə, aco mù duk də mvək nè kə dzeŋ laŋ, nè bii kɔkɔ wèŋ nè yuk ŋgì Mo Nwi. Bii sè wo yuk ŋgì ànə, nè tse' lùŋ. 26 Mvè'nè Tè' nè tse' lùŋ ngòfa bwìŋ fana yi a fa mii Mo ye nè nàaŋ sè ngòfa bwìŋ lùŋ sè'. 27 Yi a fa nàaŋ sè ngòsak bwìŋ sè' ndzə bohòMo ye nè, biiusè a yi ŋwè nè wo togè liŋ ye də Mo ŋwè nè. 28 Kà də wèŋ mərə bə bum yè'sə duk. Mvək sə kuəp vèə nè bii kɔkɔ wèŋ nè yuk ŋgì ye nè. 29 Wo yuk nà', wo tesə kok sə mvwe' sè awo sə. Bii sè wo ànə gũ bèboŋ wèŋ lokok ngòtse' lùŋ nè zìnə nè, sè wo à gù yàwo bəp wèŋ lokok və ya wo sak wo bə bəp awo sə fana wo ye ŋgə'.>>

30 Jisòs nè à sə cèp mali mok sè' də, <<Kaco mù gũ fuk yumok bə tu am yeŋ lok, mɔ gũ mègù yusè ŋwè nè yi a tum mɔ nè duk mɔ vɛ'nə. Mɔ sakgè yàm mvè'nè yi duk yi. Ye də mù kà bə jòŋ sə sak biiusè mù sə kà yusè də ya yà'a ye bèboŋ bohòmù gù. Mù sə gù yàm yusè yà'a ye bèboŋ bohòŋwè nè yi a tumsə vè mɔ nè.

31 <<A ye-a də mù sə təəŋ fa ni' àm gè m fana bwìŋ kà də yusè mù sə cèp sə zìnə tsərè. 32 Yusè də ŋwè nəmòk nè zook yo nè yi sə cèp bə tu am sə yi. Mù rì sè' də yusè yi sə cèp bə tu am sə zìnə. 33 Ma nè bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ ànə tumsə lo bwìŋ fa' bohòŋwè nè wo à sə to yi də Jon nà'a, də yi rɛŋsə wen bə liŋ am yè'sə. Anə geŋ yi tsok rɛŋsə fa wen zìnə nè sè' laŋ. 34 Bohòmù yàm, mù sə kà ŋwè də yi təəŋ fa mɔ ngònitsè' də mɔ ŋwè nè zìnə lap. Mù sə cèp, nè sə kum gesə lo bə

bum sè Jon ànə cep bə liŋ am də ya wèŋ tse' lùŋ. ³⁵ Jon à ye laàm nè nà' sə kʷə rɛɛŋ vɛ'ɛ njàaŋ. Wèŋ à dzəm ncèp ye nə mʷnə mvək momjo vɛ'ɛ, nə sə kwa bə mareŋ nè yi ànə fa wɛŋ nə sè'. ³⁶ Bum mok cu sè yà' sə nitsè' fa bwìŋ nsàp ŋwè nè mù cu nə, sè yà' gʷ ghak bum sè Jon ànə cep bə tu am. Fàak sè Tè' am a fa mʷ ŋaŋ də mʷ gʷ yà' sə, yà' sə nitsè' fa bwìŋ vɛ'ɛ jəja kwarəŋŋaŋ də Tè' am nə a tumsə vè mʷ yi. ³⁷ Tè' am nè yi à tum mʷ nə a cèp bum mok bə liŋ am, nè mʷ Mo ye nè yi à tum nə. Wèŋ ka ŋgì ye bə ntu' awèŋ yuk yuk, nə kà si ye bə lis sè' yə yuk. ³⁸ Fana mòk ye sè' də wèŋ kà ncèp ye nə sə ntu' wèŋ sè' ko nòŋsə. Mù sə duk vɛ'nə bùusè wèŋ ka bohòMo ye nè yi tum vè nà' nə dzəm. ³⁹ Wèŋ ta ja'agè ŋwàk Nwì nè nùumbu pwe'fo' bùusè wèŋ rì də aco ŋwàk ènə niŋtsok fa wɛŋ mandzè nè ŋgòkè tse' lùŋ nè zìnə nè nà'a nè kà mè yuk nə. Mègù sè' ŋwàk nè wèŋ tagè ènə, nè nà' sə cèp bə liŋ am. ⁴⁰ Nə ye də wèŋ a bèn ŋgòvè bohòmù ya wèŋ tse' lùŋ.

⁴¹ <<Bohòmù yàm, a ye-a ŋga ŋwè kuksə mʷ, mù kà fàk bə zɛŋ tse'. ⁴² Mù rì wɛŋ bəboŋ. Mù rì də wèŋ ka Nwì sə ntu' wèŋ dzəm. ⁴³ Mù duk vɛ'nə bùusè mù a vè bohòwèŋ mʷnə liŋ Tè' am fana wèŋ bɛŋ mù nè Tè' am a tum mʷ yi nə. Nə ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk vè-a bohòwèŋ bə liŋ sè ye fana wèŋ ko wumsə gesə nà'nə ndzə ŋgùu wèŋ. ⁴⁴ Wèŋ sə lap mègù mandzè nè də ya bwìŋ kuksə wɛŋ. Wèŋ ka mvək nè co də Nwì nè yi mò'fis nə kwa bohòwèŋ yi lap. A ye-a də bum yè'sə vɛ'nə, ye də aco wèŋ dzəm mʷ yè'sə va pip!

⁴⁵ <<Kà də wèŋ tsərə də mʷ nə kə jəŋ və nzak mʷ tuhù wèŋ mantombii Nwì mù duk. Anə ye bum sè Musì nè wèŋ a fa wes ni' awèŋ bohòyi nə à còm sə. ⁴⁶ Wèŋ ànə dzəm-a bohòMusì bə zìnə də bwèrɛ wèŋ a dzəm bohòmù yàm sè', bùusè Musì nə bə tu ye ànə com

bum mok bə liŋ am sè'. ⁴⁷ A ye-a də wèŋ ka bum sè Musì ànə com noŋsə lo me mantombi dzəm, ye də aco wèŋ dzəm ncèp nè njàm ŋga'a va?>>

6

Jisòs Fa Bwìŋ Ncùhù Tàŋ Zuzù

(*Mat. 14:13-21; Mak 6:30-44; Luk 9:10-17*)

¹ Bum yè'sə ànə ca gesə wes me fana Jisòs nə lokok, nə bwi lo mvwe' nzenɡòŋ Galili. Yi à kè dzèŋ fo', yi to ca lo tèm Galili nə mamòk. Wo à sə to tèm ènə sè' də tèm Tiberiyà. ² Bwìŋ à sə bɛ' kɛ' cà yi vɛ'ɛ wùriŋ, bùusè wo yə nsàap maŋɡəŋɡèŋ sè yi à sə gʷ bə mandzè nè də yi à sə ɡʷsə bwìŋ bə yiyaŋ awo. ³ Anə ɡèŋ Jisòs bə ŋgàa fàak ye wèŋ kok lo mʷmvwe' nda mòk fo', nə kə cum tsoŋ mbwa nze. ⁴ Anə ye yè'sə ŋga ŋkà' bùu Jus wèŋ nè wo togè nà' də Pasobà nà'a à kʷəp sè' laŋ. ⁵ Jisòs à kùksə, nə ye ŋga bwìŋ sə kok vè ŋgòkè tsèŋ yi vɛ'ɛ wùriŋ. Fana yi bùuŋ fek Filip də, <<Vesùwèŋ nə ywiŋ bɛŋ fò, co a fa bùu yè'e wèŋ pwe' wo zʷ zɛ' ɛ?>> ⁶ Jisòs nə à fek yè'sə ŋgòfùksə Filip bwèrɛ yi à rì yusè aco yi ɡʷ sə laŋ. ⁷ Filip cep fəsə fa nà' də, <<A ywiŋ-a bɛŋ sè bàm mbàm ba, yà' kà yumok bohòbùu yè'e səsə lok.>> ⁸ ŋgà fàk Jisòs mòk à ye fo' nè liŋ ye à ye də Andrù. Yi à ye moma Saimù Pità. Yi à duk fa Jisòs ye də, ⁹ <<Mʷ mombam mòok fɛɛŋ nè yi tse' ntuhu brɛd tàŋ bə fuk ba. Megu də aco yà'sə ye yà bohòbùu yè'e pwe' ɛ?>> ¹⁰ A ye ŋga bùu sə wèŋ kè dzèŋ laŋ fana Jisòs duk fa ŋgàa fàak ye wèŋ də yà'a duk bùu sə pwe' cum nze. ŋgaŋ ànə ye fo' co bwìŋ cum mbwa. Mbəmbaam sè wo à ye mʷmvwe' kwe' ènə à ye co bwìŋ ncùhù tàŋ. ¹¹ Jisòs à jə ntuhu brɛd sə, nə kwasə Nwì bə zɛŋ. Fana yi ɡapsə fa bùu sè wo à cu nze sə. Yi à ɡʷ bə fuk sə sè' vɛ'nə fana ndàaŋwè pwe' à zʷ tètè nə zɛ'. ¹² Wo ànə zʷ

wes fana Jisòs nè tsok fa ngàa fàak ye wèŋ də, <<Wèŋ benə bwees sè yà' bwehe cu sè mvwe' mò'fis, ya kà də yà'a bup wà duk.>> ¹³ Fana ngàa fàak ye sè wèŋ à benə bwees sè, yà' rwiŋ kwès hum-ncòp-ba.

¹⁴ Bùu sè wèŋ à yə nsàp maŋgəŋgèŋ nè Jisòs à gùu nè fana wo duk də, <<Nè'e gù tsə mègù ngà tsə' bum Nwì nè wo à duk fa' də Nwii nè kə tumsə vè nà' sə nzenɡòn nə.>> ¹⁵ Jisòs riŋ də wo sè ləp də wo ko koksə yi ŋkum bə ŋəŋ fana yi kok lo bisə yuye mɛ ndahà anə yiŋyi.

Jisòs Gi Mɛ Ndzəpə
(Mat. 14:22-33; Mak 6:45-52)

¹⁶ Nùm à co fana ngàa fàak Jisòs sè wèŋ tsooŋ lo sè ŋɔ ndzəp. ¹⁷ Wo ni ŋgwes, nè ye ŋgòlòo də wo to tesə lo ŋɔ ndzəp ma mòk mvwe' lak Kàpanùm. Wo à lòtətè ndzəm kə seŋ wo ŋga wo cu ntòmutsətsə'rəə ndzəp nə. Yè'sə ànə ye ŋga Jisòs ka ye ntòvə. ¹⁸ Fəfə nè bup à yè ŋgòcàa. Fəfə nè sè bwi'lə ndzəp nə vɛ'ɛ sè' nsàp nè bə jòn. ¹⁹ Yè'sə ànə ye ŋga wo mok ndzə tsətsə'rəə ndzəp anə səsap co kilometà təŋ kə ntùŋfu àlɛ' fana wo ye ŋga Jisòs sè gi vè mɛ ndzəpə. Wo à yə vɛ'nə, wɛə ko wo vɛ'ɛ wùriŋ. ²⁰ Jisòs nè duk fa wo də, <<Wèŋ kà wəp, a mɛ.>> ²¹ Wo à yuk vɛ'nə, wo dzəm də wo jəŋ nisə yi sè ŋgwesə anə. Anə ye vɛ'nə fana wo geŋ də wo kək à, ŋga wo dzèŋ ndzə ŋɔ ndzəp nə mvwe' sè wo anə sè lo sè tɛ.

Bwiŋ Sə Ləp Jisòs

²² Tsok à rəŋ ŋga bùu sè wo à ye wùriŋ sè wèŋ cu mali ŋɔ ndzəp nə mamòk anə mvwe' sè Jisòs bə ngàa fàak ye wèŋ a mè'rə vè sə. Bùu sè wèŋ riŋ də ŋgwes a ye mègù fo' ŋkwis mò'fis. Wo tsərə sè' də ngàa fàak Jisòs wèŋ a lòbə ŋgwes ànə woòwo, a ka bə Jisòs wèŋ lo. ²³ ŋgwes mok sè zok à tesə vè mvwe' lak Tiberiyà. Wo à vèə nè kɛəp vè mvwe' sè Tà Jisòs ànə fa

bwiŋ zɔzɔ ŋga yi kwasə wes Nwì bə zeŋ yà'a. ²⁴ Fana bùu sè wèŋ à yə də Jisòs bə ngàa fàak ye wèŋ ka fa'nə mok yeŋ fana wo krəəŋ ni ŋgwes sè fo' sə, nè sə lo mvwe' lak Kàpanùm. Wo à sə lòfo' də ya ŋga wo kə ye Jisòs.

Jisòs Duk Də Yi Bəŋ
Nè Nà'a Fagə Bwiŋ Lùŋ Nə

²⁵ Wo à kə dzèŋ ŋɔ ndzəp mamòk anə fana wo ye Jisòs nè fo'. Wo fek yi də, <<Wù vè yòfɛɛŋ sèŋ, Cica?>> ²⁶ Jisòs duk fa wo də, <<Mɛ sè tsə' weŋ yè'e zìnə nè nà'a ŋkəm ncèp də, wèŋ sè ləp mègù mɛ yè'sə njo nè wèŋ a zɔ brəd yà'a ŋkwis tətè nè ze'. Njo nè wèŋ sè ləp mɛ nə, ka bùusə də wèŋ a yə nsàp maŋgəŋgèŋ sè mɛ a gù nitsə' fa weŋ fana wèŋ nè rɛɛŋ bə zeŋ yeŋ. ²⁷ Kà də wèŋ sè fàk ŋgòtse' nsàp bəŋ nè nà'a nè ca gesə wà nè'e duk. Wèŋ fak lɛ bə nsàp bəŋ nè nà'a nè kà wà kə cə bup, nè aco nà' fa ŋwè lùŋ nè zìnə nè nà'a nè kà mè yuk nè. Nà'a bəŋ nè aco mɛu mo ŋwè, mɛ fa weŋ nà', a mɛ nè Tè' am Nwì a fa mvək nè ŋgònitsə' fa kɛ' bwiŋ bə zeŋ də mɛ mo ye nə.>>

²⁸ Wo fek Jisòs nè də, <<Nsàp fàak sè aco vès gɔ yà' ya Nwii kwa bohòvèes yè'sə yà?>> ²⁹ Jisòs duk fa wo də, <<Nsàp fàk nè aco wèŋ gɔ nè də, wèŋ dzəm bohòŋwè nè Nwì à tum vèə nə.>> ³⁰ Wo duk fa yi də, <<A ye-a vɛ'nə, ye də nsàp yu nè aco wù gɔ, wù bə tu yo, ya vèes ye nè dzəm bohòwùu yè'sə yà? Yusə aco wù gɔ niŋ fa ves sè yà? ³¹ Anə ye njamòk ŋga tàcicii avès wèŋ à sè gi ŋgəà yà'a fana wo sə fa wo nsàp bəŋ mòk nè wo to nà' də Manà. Yà' mègù mvə'nə wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì də, <Yi ànə fa wo bəŋ sè yà' à tsə ma mɛbu də wo sə zɔ.> Ye də aco wù gɔ niŋ fa ves yumook yòvɛ'nə sè' à?>> ³² Anə geŋ Jisòs duk fa wo də, <<Mɛ sè tsə' weŋ yè'e zìnə nè nà'a ŋkəm ncèp də, bəŋ sè Musi ànə fa tàcicii awèŋ yà' ŋgəà sə

ànə ka wo yà' yi fa. Tè' am fagè bwìŋ beŋ nè zìnə nè nà' tsə ma mubu nè yi. ³³ Beŋ nè Nwii fagè bwìŋ nə, a nè nà'a tsəgè ma mubu, nə fa bwìŋ sə nzeŋgòŋ anə lùŋ nè zìnə nə.>>

³⁴ Wo duk fa yi də, <<Tà, fa ves nsàp beŋ ànə, nə kà ntsə'mòk càsə yuk.>> ³⁵ Jisòs duk fa wo də, <<Mù yè'e sè' beŋ nè nà'a fagè bwìŋ lùŋ nə. Nwè nè yi və-a bohòmù, njè kà ŋgəŋgàŋ mok sè' ya fe'lè. Nwè nè yi dzəm-a bohòmù njè ndzəp nə kà yi mok ya yu' fe'lè. ³⁶ Bohòwèŋ yàwèŋ, yà' mэгù mvè'nè mù à tsè' wèŋ fa' mantombi yà'a də, wèŋ a yə mù bə lis awèŋ laŋ fana nə kà bohòmù anə dzəm. ³⁷ Bùu sè Tè' am fa mù wo də wo ye bùu am pwe' nə və bohòmù anə. Nwè nè yi və-a bohòmù fana gu kpə yà, kaco mù be' fəsə yuk yi maŋkwèŋ yeŋ. ³⁸ Bəsè mù à tsə mubu ŋgòkè gù yusè ŋwè nè yi à tum mù nə dzəm vè'nə. Mù à ka ŋgòkè gù yusè mù dzəm yà' mù və. ³⁹ Yusè ŋwè nè yi à tum mù sə dzəm sə də, yòŋsè ŋwè nè mò'fis kà mʉtsətsə'rəə bùu sè yi fa ndzə bohòmù sə bisə. Yi dzəm də mù gu lɛ co wo pwe' lokok və mʉwe' lùŋ nùmbu nè nzeŋgòŋ nə mèe. ⁴⁰ Yusè yà' bəTè' am sə də, ŋwè nè yi yə-a nə riŋ mo ye nə, nə dzəm bohònà' fana ŋgəŋgàŋ nə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nə. Ye də nùmbu nè nzeŋgòŋ nə mèe, mù gu ŋwè ànə yi lokok ŋwəm.>>

⁴¹ Bùu Jus wèŋ à yè ŋgòcèp ŋwəm ke'cà bə liŋ Jisòs sə də bùusè nà' duk də, <<Mù beŋ nè mù tsə ma mubu.>> ⁴² Wo sə cèp də, nè'e ka Jisòs mo Jòsep yeŋ è? Mù də a rì ma bə tè' lònŋ fo' àlaa. Ye də yè va ŋkuŋ yi sə cèp də, <<Mù tsə ma mubu>> ε? ⁴³ Jisòs nə duk fa wo də, <<Wèeŋ kà də wèeŋ sə cèp ŋwəm ke'ca mʉtsətsə'rəə wèŋ duk. ⁴⁴ Kaco ŋwè nəmòk və to bohòmù anə yeŋ tse'ŋga Tè' am nè yi a tumsə vè mù nə gù nà' yi ŋkuŋ yi və bohòmù anə. Nwè nè yi və-a bohòmù fana nùmbu nè nzeŋgòŋ mee, mù lòkoksə yi

ŋwəm. ⁴⁵ Ngàa tsòhòbum Nwì sè njamòk wèŋ ànə com nonʃsə njamòk də, <Nwii nə yə'rə fa bwìŋ bum pwe'fo' yi.> Ye də ŋwè nè yi yuk-a ncèp Tè' am ènə, nə kotse' nà' sə ntùù yi, fana ŋgəŋgàŋ nə və bohòmù. ⁴⁶ Mù sə kà yè'sə də ŋwè nəmòk a yə yuk Tè' am nə bə lis laŋ duk. A yə yuk mэгù yi mù, nè mù à tsooŋ mbwa nə. ⁴⁷ Mù sə tsè' wèŋ yè'e zìnə nè nà'a ŋkəm ncèp də ŋwè nè yi dzəm-a bohòmù ye də ŋgəŋgàŋ tse' lùŋ nè zìnə nə laŋ. ⁴⁸ Mù beŋ nè mù fagè bwìŋ lùŋ nè zìnə nə mù. ⁴⁹ Ngòcèp bə nsàp beŋ nè wo to nà' də manà, nè tè'ε awèŋ ànə zə nà' ŋgəà nə fana, wo ànə zə yà' vè'nə, nə kpə mali gu sè' kpə. ⁵⁰ Bohòma nè beŋ nè zìnə nè nà'a tsə ma mubu ye də, ŋwè nè yi zə-a nà', yi nə kà kpə yuk. ⁵¹ Mù yàm beŋ nè nà'a fagè bwìŋ lùŋ ànə, nè nà' tsə ma mubu. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk zə-a beŋ ènə, ye də yi nə cum mamgeŋ fo' mvèsə. Beŋ nè mù sə fa bwìŋ pwe' nà' də wo zə ya wo tse' lùŋ nə, a ŋgùpni' àm.>>

⁵² Ncèp nè Jisòs à cèp ènə à gù bùu Jus wèŋ sə johò, nə tse' mok mamfenè mʉtsətsə'rəə wo. Wo sə cèp də, <<Aco ŋkwà'kù nè'e fa ves ŋgùpni' ye də a zə nà' yè'sə va?>> ⁵³ Fana Jisòs duk wo də, <<Mù sə tsè' wèŋ yè'e ŋkəm ncèp duk də, a ye-a ŋga ŋwè ka ŋgùpni' àm, nè a mùu mo ŋwè nə zə, nə kà nduəm am sè' no fana ye də ŋgəŋgàŋ ka lùŋ nè zìnə nə tse'. ⁵⁴ Nə ye də bohòŋwè nè yi zə ŋgùpni' àm, nə no nduəm am sə fana ye də yi tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè. Nùmbu nè nzeŋgòŋ mèe, mù lokoksə nsàp ŋwè ànə ŋwəm. ⁵⁵ Ngùpni' àam beŋ nè zìnə nə, nduəm am ye sè' nənə nè zìnə nə. ⁵⁶ Nwè nè yi zə-a ŋgùpni' àm, nə no nduəm am fana ye də ŋgəŋgàŋ mam mok ndzə ni'ì mù, mù mam ndzə ni'ì ŋgəŋgàŋ sè'. ⁵⁷ Tè' am nè yi tse' lùŋ nə a tum vè mù yi. Lùŋ nè njàm nè mù tse' nə

a vè bohòyi. Ye dè ñwè nè yi z-a ñgùpni' àm fana ñgèñgàaŋ nè tse' jəŋ lùŋ nè bohòmù ye sè'. ⁵⁸ Mù tsok fa wəŋ səmok də, ñgùpni' àm nè nà'a bəŋ nè zìnə nè nà' tsə ma mabu. Nà' ka nsàp bəŋ nè tàcicii avès wèŋ à z-a nà' ñgəà nà'a yəŋ. Busè wo ànə z-a bəŋ ànə vè'nə fana nè kpə mali. Ñwè nè yi z-a ye bəŋ nè mù sə fa yi nà' nè, ye də yi nè kà mok kpə fe'lə.>>

⁵⁹ Jisòs à cèp ncèp ènə ñga yi sə yə'rə bwìŋ məmwe' ndap piriya mwe' lak Kapanum.

Ngàa Fàak Jisòs Wèŋ Bèŋ Yi Bwìŋ Nkùŋntèn

⁶⁰ Ngàa fàak Jisòs wèŋ ànə yuk ncèp ènə fana wo duk də, <<Kàcò, ncèp ènə gù wesə vè'è wùriŋ, aco gù to məmwe' ànə yè'sə ndà pip?>>

⁶¹ Jisòs nè riŋ ye sè' də ñgàa fàak ye sə wèŋ sə cèp ñwəm kè'cà bùu ncèp ye nè fana yi fek wo də, <<Ncèp ènə gù wəŋ co wèŋ me'rə mù, nè bwi foho lo yu awèŋ à? ⁶² A ye-a vè'nə, ye də a ye-a ñga wèŋ yə mùu mo ñwè ñga mù sə kok lòfe'lə mtsè mwe' sè mù ànə ye to sə, wèŋ duk wesə mok də yà? ⁶³ Yòŋsè nè gùgè yi ñkuŋ ñwè cum ñwəm, ñgùpni' ka ye yumok ñgògùu tse'. Aco wèŋ tse' bum yòŋsè bə bum lùŋ bə ncèp nè mù tsè' fa wəŋ ènə. ⁶⁴ Megu də bùu mok cu mtsətsə'rə wèŋ sè wo sə kà ncèp ànə dzəm.>> Jisòs à sə cèp bum yè'sə ñga yi à rì ye bùu sè wo à ka dzəm, nè riŋ bə ñwè nè nà'a nè sèŋ yi nè wèŋ mantombi laŋ. ⁶⁵ Yi à cèp fe'lə mok sè' də, <<Nà'a njo nè mù a duk wəŋ də, kaco ñwè və bohòmù bə tu ye yəŋ, tse' ñga Tè' am gù yi yi ñkuŋ nè.>>

⁶⁶ Ye jəŋ fa'nə, bùu sè wo à sə yù Jisòs sə à mè'rə yi, nè bwi foho lo yu awo vè'è ñkùŋntèn. ⁶⁷ Fana Jisòs bùu fek ñgàa fàak ye sè yi à cok fis wo hum-ncòp-ba sə wèŋ də, <<Wèŋ yàwèŋ ε, wèŋ bwi foho lo sè' à?>> ⁶⁸ Saimù Pità duk fa fəsə nà' də, <<Tà, wù tse' ncèp nè nà'

tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nè wù. Wù sə fek ves vè'nə yè'sə də aco vès yuŋ fe'lə lo ñga'a mok ndà? ⁶⁹ Vès a dzəm bohòwù, nè riŋ sè' də wu ñwè nè rərəŋ nè wù a vè bohòNwi.>>

⁷⁰ Jisòs duk fa fe'lə wo də, <<Wèŋ sə duk vè'nə, wèŋ ka riŋ də wèŋ sè mù a to fis wəŋ hum-ncòp-ba yè'e, mòok ca nè yi ye maze' riŋ à?>>

⁷¹ Yi à sə cèp yè'sə bohòJudàs mo Saimù Iskarəyà. Yi à rì də Judàs nè nà'a mòk sə mwe' ñgàa fàak ye sə hum-ncòp-ba sə nè sèŋ yi nà'.

7

Bwema Jisòs Bə Bùu Jus Wèŋ Mok Mərə Yi

¹ Bum yè'sə ànə ca wes fana Jisòs sə gihi kè' mwe' nze Galili. Yi ànə ka ñgòlòmwe' nze Jùdiyà dzəm bùusè bù ñkwàha bùu Jus wèŋ à sə lap mandzè də wo zə yi.

² Mvək ànə à ye ñga ñkà'a bùu Jus sè wo togè yà' də ñkà'a Dun yà'a kəp vè sè' laŋ. ³ Fana bwema Jisòs sə duk fa yi də nà'a lokok, nè lo mwe' nze Jùdiyà, nè kə gù nsàap bum manŋəŋgèŋ sè yi sə gù sə fo', ya bùu sè wo sə yù mandzè nà' sè wo cu ma nà'nə ye jəŋ yàwo sè'.

⁴ Wo duk fa mali yi sè' də, <<Ñwè dzəm-a də bwìŋ riŋ yi, kaco yi sə gù swihi kè' bum swihi yəŋ. Wù sə gù bum yè'sə fana bòdə wu sə gù yà' mwe' jəja ya bwìŋ ye.>> ⁵ Bwema ye wèŋ ma, à sə kà yi sè' dzəm.

⁶ Jisòs nè duk fa wo də, <<Mvək nè ñgòlònə ka bohòmù yàm ntòkərə. Bohòwèŋ yàwèŋ, mvək nè fòlòŋ kəkərə. ⁷ Bùu sè sə nzeŋgòŋ sə ka njo mòk ñgòbèŋ wəŋ bùu zəŋ tse'. Bohòmù yàm, wo sə bəŋ mù bùusè mù tsè' fagè wo riŋriŋ də wo sə gù bup. ⁸ Wèŋ du lo yàwèŋ mwe' ñkà' nè ntèn. Mù nè kà yàm ntòkok lòbùusè mvək njam nè ka ntòkərə.>> ⁹ Yi à duk vè'nə, nè cum mam yuye Galili anə.

¹⁰ Bwema ye sə wèŋ à lòwes fana yi bə' lo yà'wèŋ sè'. Yi à sə gi swihi

gorə lòye sə fùè fùè, yi à ka jəja lo. ¹¹ Bù ñkwàha bùu Jus wèŋ à sə ləp yi mvwe' sə wo à tse' ñkàk sə. Wo sə fe'rə ke'cà də, <<Ñwè ànə yè'sə fòlɛ-ò?>> ¹² Bwìŋ à sə cèp lărə ke'cà bə liŋ Jisòs sə wùriŋ. Mok sə duk də yi ñwè nè bəboŋ. Mok beŋ də a mvwès, də nà' sə jə lòbwìŋ ma nè bə jòn wèŋ. ¹³ Ñwè à sə kà bə liŋ ye sə jəja taàŋ bùusè wo à sə wəp bù ñkwàha bùu Jus wèŋ.

¹⁴ Ñkàk nə à kè dzèŋ mok co mʉtsətsə'rè fana Jisòs nə lo ye sə mʉmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə sə yə'rə bwìŋ mbwa. ¹⁵ Bù ñkwàha bùu Jus wèŋ à yuk, nə mərə ve'ɛ wùriŋ. Wo sə cep də, <<Ñwè ènə a ka ñwàak lùk yə'rə, nə sə rì nə bum ve'ɛ valɛ?>> ¹⁶ Anə geŋ Jisòs cep fəsə fa wo də, <<Bum sə mù sə yə'rə sə ka sə yàm yeŋ, a sə Nwì nè yi a tum vè mʉ nə. ¹⁷ A ye-a nga ñwè dzəm də yi gʉ yusè co Nwì kwa bə zeŋ fana aco yi riŋ sè' də yusè mù sə yə'rə sə vè bohòNwì, yà' ka yàm bə ñàaŋ yàm yeŋ. ¹⁸ Ngòcèp bə nsàp ñwè nè də mʉ yè'e ndàlɛ fana, a ye-a nga ñwè sə cèp-a yumok bə ñàaŋ sə ye, vesùwèŋ riŋ də yi sə ləp yà'sə mandzè də bwìŋ jəŋ yi co ñwè nè ghaŋ. Nə ye sè' də a ye-a nga ñgèŋgàŋ sə dzəm də wo kuksə ñwè nè nà' tum yi fana vesùwèŋ riŋ sè' də yi ñwè nè zìnə, yi sə kà bwìŋ yà'sə bəbòrè. ¹⁹ Wèŋ ja'a-na yàwèŋ sè' è. Musi ànə fa wèŋ lùk, ka yi yeŋ nè? Nə ye də ñwè nè mò'fis mʉtsətsə'rə wèŋ nè yi nòŋsəgè yà' lòŋ bùè. Njo nè wèŋ sə ləp mandzè də wèŋ zə mʉ kə bùu yà?>>

²⁰ Fana bùu sə wo à mà tə fo' sə wèŋ də, <<Hàva', yòŋsə ze' mòk cu ndzə tuhù ngà' nè'e tà. Wù sə ñaŋa kènə, wù yə nga sə ləp mandzè ngòzə wu ndà?>> ²¹ Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ pwe' sə mərə də bùusè mù a gʉ yu maŋgəŋgəŋ nùmbu dzè. ²² Wèŋ tsərə-a bə nzak kom fa bwe mbəmbam wèŋ tu è. Wèŋ rì də Musi à tsè' də wu dzə mombam, nùmbu

nə fwame' dzèŋ, wù kom fa yi tu nùmbu ànə. A zìnə də à ka yè'sə Musi duk to. Anə gʉ to bum yè'sə tàcicii avès sə mantombi ñkuŋ Musi sə və ye sə. Nə yeè nə də njo nè Musi ànə cep ve'nə fana wèŋ sə kom fa wo tu sə bə sə yà' kə kərə nùmbu dzè wèŋ pwe', nə kà càsə. ²³ A ye-a də wèŋ sə kom fa bwe awèŋ tu bə nùmbu dzè wèŋ lòŋ də ya wèŋ kà lùk Musi gʉ bʉpsè, ye də mù lùŋsə yàm ñwè nè mim bə tu nùmbu dzè, wèŋ jok bohòmù-ɛ bùu yà? ²⁴ A bəboŋ də wèŋ dzəm-a ngòsak nzak, wèŋ kà ma mò'fis kùk mègù. Wèŋ lap ja'a yusè gʉgʉŋ sə yà' cu sə tsətsə'rè ànə pwe' ñkuŋ nə cep.>>

Bwìŋ Sə Mərə Də Jisòs Ñkum Ngà Gèm Bwìŋ Nə Alɛ

²⁵ Bùu lak Jòrosalèm wèŋ mok à duk də, <<Nè'e ka ñwè nè wo sə ləp yi də wo zə yi nə yeŋ à? ²⁶ Wèŋ ja'a na yàwèŋ mvè'nè yi tə nè', nə sə cèp nə jəja, ñwè nəmòk kà yi yumok sə fek lok è. Ye də bù ñkwàha bùu avès wèŋ dzəm mok laŋ də yi yè'sə Ñkum ngà gèm bwìŋ nə kènə va? ²⁷ Megu nga'a kə də vesùwèŋ rì lak ñwè ènə mvwe' sə yi vèə, nga yusə lɛ də Ñkum nə və-a ye, ñwè kà mvwe' sə yi a vèə sə rì yuk fù'.>>

²⁸ Jisòs ànə sə yə'rə mʉmvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə fana yi cep torə fis də, <<Wèŋ də wèŋ rì mʉ, nə riŋ bə mvwe' lak am mwè pwe' è? Ye də wèŋ riŋ də mù ka fɛŋ bə ñàaŋ yàm və, mù vè bə liŋ ñwè nè yi ñwè nè zìnə nə. Wèŋ ka yi lɛ riŋ. ²⁹ Bohòmù yàm, mù rì yi bùusè mù a tesə vè bohòyi, nga yi a tum vè mʉ sè' yi nə.>> ³⁰ Bwìŋ à yuk bum sə yi à cèp yè'sə, ntəm yaŋ mok ve'ɛ fana wo lap mandzè də wo ko yi. Mandzè nè co ñwè kə jwèŋ gesə fuk yi bə bo kà ye bùusè à ye nga mvèk nè nje nə à ka ntòkərə. ³¹ Anə geŋ bwìŋ ñkùuŋntèŋ dzəm bohòyi. Bùu sə wèŋ sə dʉhʉ də, <<Nè'e gʉ tsə gʉ

le Nkum nè bwèrè nsàp manɔgɔnɔn mòk cu fe'lə nè yi ka nà' ntògɔ à? >>

³² Bùu Faràsi wèn à yuk dè bwìn sè cèp làrə kɛ' bə liɲ Jisòs nè bə nsàp mandzè ànə fana wo lo kə kiɲ cù bə ngàa fa satikà' sè ghan wèn mvwe' mò'fis. Bə yà'wèn tumsə lo ngàa kùk ndap Nwì wèn dè yà'a kə ko və Jisòs nè. ³³ Anə geɲ Jisòs nè duk fa wo dè, <<Mɛ nè cum kok vesùwèn mvək momjo fana mù bwi foho lo fe'lə bohòɲwè nè yi a tum vè mɛ nè. ³⁴ Wèɲ nè lap mɛ, wèn kà mɛ yə bùsè mɛ nè ye mvwe' sè co wèn kà fo' kè dzèn to.>> ³⁵ Bùu Jus wèn à sè cèp kɛ'cà mɛtsətsə'rə wo dè, <<Nkwa'kù nè'e dè yi nè lo bisə mvwe' sè co vesùwèn kà yi yə yè'e nga a ma fò? A yè'sə dè yi nè lo lakmvum nè kə cum bə bùu avès sè wo curə kɛ' fo', nè sə yə'rə bù lakmvum sè wèn nà? ³⁶ Yi cèp mok sè' dè vès nè lap yi, nè kà yi yə. A nè kà mvwe' sè yi cu sè sè' kè dzèn to wèn, nga yi sè cu yà'sə fò? Bum sè yi sè cèp yà' yà'sə dale?>>

³⁷ Numbu cok mbwè nkàk à dzèɲ, nè nà'a numbu nè ghan nè. Jisòs lokok numbu ànə, nè cèp torə dè, <<A ye-a nga ntəm sè sə ɲwè nəmòk, ngèngàɲ və bohòmù, nè kə no. ³⁸ Yà'a nè ye mvè'nè wo à còm nòɲsə yà' ndzənə ɲwàk Nwì dè, <A ye-a nga ɲwè dzəm-a bohòmù, ndzəp nè nà' tse' lùɲ nè nè sə ki tesə ndzə ni'ì ngèngàɲ nduk yà'a.> >> ³⁹ Yi ànə sè cèp yè'sə bə yòɲsè nè Nwii fagè ɲwè nà' nga ɲwè dzəm bohòyi Jisòs nè. Ghà ànə à ye nga bwìn ka yòɲsè nè ntòtse' bùsè Jisòs ànə ka ɲàaɲ ye sè bohòTè' ye nè ntòjɲ.

⁴⁰ Məmvè'nè wo à yuk bum sè Jisòs a cèp sə fana bùu mok mɛtsətsə'rəə ɲgo bù nè wo ye fo' nè duk yàwo dè, <<Zinə, ɲwè ènə le ngà tsè' bum Nwì nè yi ànə ye ɲgòkè vèə nè.>> ⁴¹ Bòp ma mòk duk yàwo sè' dè, <<Nwè ènə Nkum ngà gèm bwìn nè.>> Bòp mòk duk

yàwo sè' dè, <<Hai' nà'a ka yi nè yeɲ, bùsè Nkum nè à ka ɲgòtesə mvwe' nze Galili yeɲ. ⁴² Nwàk Nwì sè tsè' dè Nkum nè nè tesə mvwe' ɲgwì bù Devid mvwe' lak Betèrèhem. Betèrèhem nè mvwe' sè Devid nè à sè cugè fo'.>> ⁴³ Anə ye vè'nə fana bwìn ga'a cù ba bùu Jisòs. ⁴⁴ Bùu mok wèn lap mandzè dè wo ko yi fana wo kà yi bə bo nè bo jwèn lok.

⁴⁵ Dògarìi sè wèn à bwì foho lòbohòbùu Faràsi bə ngàa fa satikà' sè ghan sè wèn bo tu. Fana bù ɲkwàha bùu sè wèn fek wo dè, <<Wèn ka yi ko jə və bùu yà?>>

⁴⁶ Dògarìi sè wèn duk dè, <<Vès ka nga ɲwè nəmòk sè cèp nsàap bum mok co ngà' ànə yuk yuk.>>

⁴⁷ Bùu Faràsi sè wèn duk fa yà' dè, <<Wotoo, ye dè yi bərə wèɲ yàwèn sè' laɲ à? ⁴⁸ Wèn yə dè ɲwè nè mò'fis mɛtsətsə'rəə bùu sè mantombi bə bùu Faràsi wèn nè dè yi dzəm bohònà' cu yo à? Hai', ka yeɲ. ⁴⁹ Dzəm megu bohòyi anə kwe' bù nè wo ka lùuk Musi riɲ yà'a. Wo pwe' cu bohòNwì bəp.>>

⁵⁰ Nwè nəmòk nè yi ànə ye mɛtsətsə'rəə bùu Faràsi sè wèn à ye Nikòdemù nè yi à kè tsèɲ nòɲ Jisòs ndzəmè fa' nà'a. Nikòdemù nè cèp ye duk dè, ⁵¹ <<A duk-a dè a bɛ' tse' lùuk avès rərəɲ fana ye dè kaco a sak nzak ɲwè nga ngèngàɲ ka fo' sè nze ɲgòcèp ye sè sè' yeɲ.>> ⁵² Wo à yuk vè'nə wo dè, <<Wu cèp vè'e va co wu sè' nkwa'kù nè mvwe' nze Galili mòk nè a lak ɲwè nè a sè duk ènə ε? Dù kə taɲ ja'a tsə'rə ɲwàk Nwì səmòk. Yumok ka nja dè ngà tsè' bum Nwii nè kè tesə mvwe' nzeɲgòɲ Galili ye yuk.>>

[⁵³ Anə geɲ ndàaɲwè pwe' lo la'à yi.

8

*Wo Jə Və Nwà Mòk
BohòJisòs Də Nà' Ko Nto*

¹ Jisòs lo ye mvwe' nda mòk nè wo togè nà' dè nda Olip. ² Tsok à rɛɲ, nga cu ntònè zəzòɲ fana Jisòs nè bwi foho lo fe'lə mɛ ndap Nwì nè ghaɲ nè səmok. Bwiɲ pwe' à yù lòyi mbwa. Yi cum tsoɲ nze, nè sə yə'rə wo mɛmvwe' ndap Nwì nè.

³ Anə geɲ wo ko jəɲ və ɲwà mòk fo', də wo ko nà' ɲga nà' sə ko nto. Wo fis tes gesə lo yi mantombi mvwe' jəja. Anə ko jəɲ və yi yè'sə bùu Farasi bə ɲgàa yə'rè bwiɲ làk wèɲ. ⁴ Bùu sə duk fa Jisòs də, <<Cicà, wo ko ɲwà nè'e ɲga yi sə ko nto. ⁵ Nə ye də ɲwàk làk Musi sə tsè' də a ye-a ɲga wo ko ɲwè bə sàhà, wo tərə yi bə līs tètè ɲgəɲgàɲ kpɛ. A ye-a wù yò, wù duk yòbə nsàp ènə da?>> ⁶ Wo à sə cèp yè'sə ɲgòyu'rə Jisòs cù. Jisòs à bùu tsə yuyè sə nze, nè sə com sesə sənə mfəmfe bə ndubo. ⁷ Wo sə fek mali yi fo' tètè Jisòs nè cum kok mɛtsə, nè duk yà' də, <<Nwè nəmòok ye-a mɛtsətsə'rə wèɲ fa'nə, nè yi rì də yi ka bɔp tse' fana ɲgəɲgàɲ mak to vesə ɲwà ènə bə līs yi.>> ⁸ Yi duk wes vɛ'nə, yi bùu tsoɲ sè' sə nze anə, nè sə com səmok. ⁹ Wo ànə yuk ncèp ènə fana wo ye ɲgòcoho fo' təəɲ, təəɲ mò'fis, mò'fis, nè sə lo. A yè ɲgòtesə lòto ntòsə wo ɲkwàha bwiɲ tètè Jisòs à bwehe cu mègù mok fo' yi yi bə ɲwà nè mvè'nè yi tə kok fo'. ¹⁰ Jisòs à lòkok cu kok mɛtsə səmok, nè fek ɲwà nè də, <<Njè'gù, wo fò? Nwè nəmòok ka wu yumok gɛ à?>> ¹¹ Nwà nè duk də, <<Tà, ɲwè nè mò'fis ka mɛ yumok gɛ lok.>> Jisòs duk fa fe'lə nà' də, <<Mɛ nè kà wu yàm yumok sè' gù. Dù lòyuyo, nè kəa cù bə ɲgògù bɔp.>>]

Jisòs Də Yi Mareɲ Nè Sə Nzeɲgòɲ Nə

¹² Jisòs à cèp fe'lə ncèp mòk sè' də, <<Mɛ mareɲ nè sə nzeɲgòɲ nè mɛ. A ye-a ɲga ɲwè nəmòok yù vè mɛ, ɲgəɲgàɲ nè tse' mareɲ nè nà'a lùɲ nè zìnə nè. Yi nè kà sənə mandzəm gì.>> ¹³ Bùu Farasi wèɲ kə duk fa yi də, <<Wù sə ko fa ni' yògèm sè' wù.

Ye də yusè wù sə cèp yà'sə yà' ka fàk tse'.>> ¹⁴ Jisòs nè cep ye də, <<A ye-a sè də mù sə ko fa ni' àm gèm sè mù fana mù riɲ də yusè yà' sə tesə kè cùhu mɛu zìnə. Mù duk vɛ'nə bùusə mù rì mvwe' sè mù a vèə, nè riɲ mvwe' sè mù sə lòo. Bohòwèɲ yàwèɲ, wèɲ ka fo' riɲ. ¹⁵ Wèɲ bùu sè sə nzeɲgòɲ fɛɛɲ, wèɲ sə fàhu ja'a bwiɲ mɛmvè'nè nzeɲgòɲ nè fàhugè bum yàwo. Bohòmù yàm, fàak am ka ɲgòfàhu bwiɲ yeɲ. ¹⁶ A də mù anə dzəm-a ɲgòfàhu ɲwè, yusè mù cèp bə liɲ ɲgəɲgàɲ sə ye kəkùrè kap. Yà'a vɛ'nə bùusə mù sə kà mɛmù gù mègù, mù sə gù ves ɲàaɲ Tè' am nè yi à tum mɛ nè. ¹⁷ Yà' cu ndzənə ɲwàk làk awèɲ də, a ye-a ɲga bwiɲ ba sə cèp cù mò'fis bə yumok fana ye də yu yà'sə zìnə. ¹⁸ Ye də mù tə gèm àm, Tè' am nè yi à tum mɛ nè tə sè' gèem am.>> ¹⁹ Wo fek yi də, <<Tè' yònə fò?>> Jisòs duk fa wo də, <<Wèɲ ka mɛ riɲ, nè kà Tè' am sè' rì. Wèɲ ànə riɲ-a mɛ, bwèrè də wèɲ rì Tè' am nè sè'.>>

²⁰ Jisòs à cèp bum yè'sə ɲga yi cu mɛmvwe' ndap Nwì nè ghaɲ, mvwe' rum nè wo kə fagè mbàam Nwì fo' nè. Yi ànə sə yə'rə bwiɲ vɛ'nə, ɲwè nəmòk à ka yi ko bùusə mvək nè nje nè à ka ntòkùrə.

Jisòs Də Kaco ɲwè Lo To Mvwe' Sə Yi Sə Lòo Sə Yeɲ

²¹ Jisòs à cèp fe'lə mok sè' də, <<Mɛ nè bisə yu am. Mɛ lòwes fana wèɲ lap mɛ, nè kà mɛ yə. Wèɲ kà mɛ yə vɛ'nə, wèɲ kpɛ maha mok sənə bɔp awèɲ. Wèɲ nè kà mandzè co wèɲ kə dzeɲ mvwe' sè mù lòo sə tse' to.>> ²² Nkwàha bùu Jus wèɲ sə fek bwi yàwo də, <<Yi də mvwe' sè yi lòo, kaco vès kə dzeɲ to fo' yeɲ, ncèp ànə yà'sə da? A yà'sə də yi nè zə ni' ye à?>> ²³ Jisòs duk fa wo də, <<Wèɲ yàwèɲ bùu sè sə nzeɲgòɲ fɛn, Mɛ yàm ɲwè nè ma mɛbu. ²⁴ Mù tsè' wèɲ də wèɲ nè kpɛ maha bɔp sənə bɔp awèɲ. A zìnə də wèɲ nè kpɛ lī sənə bɔp

awèŋ anə, ŋga a ye-a də wèŋ ka m̀ m̀ də m̀ nsàp ŋwè nè m̀ cu nə jəŋ na.>> ²⁵ Wo fek fe'lə yi də, <<Wu yè'sə ndà?>> Jisòs duk də, <<M̀ ŋwè nè m̀ tsè' fagè wèŋ səsə də m̀ yi nə. ²⁶ Bum cu wùriŋ sè aco m̀ tsok wèŋ də wèŋ gb̀ nzak bə zəŋ. Tè' am nè yi a tum m̀ nə, yi ŋwè nè zinə. Bum sè m̀ sə tsòho fa ke' bwìŋ yè'e, a bum sè yi a nitsè' fa m̀ yà' yi.>> ²⁷ Jisòs à sè cèp bohòwo, nə sə duk də, <<Ŋwè nè nà' à tum m̀>> fana wo kà yàwo də nà' sə duk yà'sə Tè'è nà' Nwì rɛ̀ɛŋ. ²⁸ Fana Jisòs duk fe'lə də, <<Ghà nè wèŋ fis gesə lòm̀ Mo Ŋwè m̀tsè ŋkuŋ fana wèŋ riŋ də a m̀ nə. Wèŋ nə riŋ sè' də m̀ kà yumok bə liŋ yàm g̀g̀. Bum sè m̀ cèp yà' pwe'fo', a sè Tè' am nitsè' fa m̀ yà' yi ŋkuŋ m̀ cep. ²⁹ Ŋwè nè yi a tum vè m̀ nə, yi cu venə, yi ka m̀ m̀m̀ me'rə mak b̀usè m̀ g̀ m̀g̀ yusè yà' sə g̀ yi sə kwa.>> ³⁰ Yi ànə cep vè'nə fana bwìŋ ŋk̀ŋnt̀ b̀ŋ dzəm bohòyi.

Mofək Jisòs Rìŋ Zinə Nə

³¹ Anə geŋ Jisòs nə cep bohòb̀ sè yà'wèŋ dzəm bohòyi sè wèŋ də, <<A ye-a ŋga wèŋ sə b̀' tse' g̀ nɛ̀p àm nə fana ye də wèŋ bwe fàha am zinə zinə. ³² A ye vè'nə fana wèŋ riŋ zinə nə, zinə nə nà' fiŋ me'rə wèŋ sè'.>> ³³ B̀ sè wèŋ cep də, <<Vèes ŋgwì b̀ Abrahàm, vèes ka yàvès ŋkwèŋ bohòŋwè nəmòk cum yuk. Njo nè wù sə duk də wo nə fiŋ me'rə vèes yè'sə nsàp nè fò?>> ³⁴ Jisòs duk də, <<M̀ sè tsè' wèŋ nè'e ŋkèm nɛ̀p duk də, a ye-a ŋga ŋwè g̀g̀-a b̀p, ye də yi cu yà'sə ŋkwèŋ bohòb̀. ³⁵ Kaco mo ŋkwèŋ cum mamgeŋ m̀ nda'à ŋkwà'ŋwè ye nè mvèsè yeŋ. Ŋwè nè yi nə cum mbwa mvèsə mo ye. ³⁶ Ye də a ye-a ŋga mo ye nə fiŋ me'rə wu, ye də wo fiŋ me'rə wu yà'sə laŋ bə nè zinə. ³⁷ M̀ rì laŋ də wèŋ ŋgwì b̀ Abrahàm. Megu kə də wèŋ sə lap mandzè də wèŋ zə m̀, b̀usè yusè

m̀ sə cèp sə sə kà f̀ ntu'ù wèŋ ni lok. ³⁸ M̀ sè tsè' fa wèŋ yusè m̀ a yə yà' bə lis bohòTè' am, wèŋ sə g̀ yàwèŋ sè' bum sè wèŋ a yə'rə jə sè' bohòTè'è àwèŋ.>>

³⁹ Wo duk fa yi də, <<Tàcici àvèes Abrahàm.>> Jisòs duk də, <<Anə ye-a də wèŋ ŋgwì b̀ Abrahàm zinə bwère də wèŋ sə g̀ bum sè' mvè'nə Abrahàm nə à sə g̀. ⁴⁰ M̀ sè tsè' fa wèŋ bum sè zinə sè Nwì a nitsè' fa m̀ fana wèŋ sə lap kə mandzè də wèŋ zə m̀ wà ŋga m̀ ka wèŋ yumok sè b̀p g̀. Wèŋ à yuk yuk də Abrahàm à g̀ yuk nsàp yumòk vè'nə à? ⁴¹ M̀ tsok fa wèŋ də yusè wèŋ sə g̀ yà'sə, a nsàp yu nè Tè' awèŋ nè zinə nə g̀g̀ vè'nə.>>

Wo duk fa yi də, <<Vèes ka bwe sàhà yeŋ, Tè' avèes Nwì yìyi.>> ⁴² Jisòs duk sè' də, <<Ka vè'nə yeŋ, b̀usè Nwì anə ye-a Tè' àwèŋ bwère də wèŋ dzəm m̀ yàm sè'. B̀ sè m̀ a tesə vè bohòNwì. M̀ a ka bə liŋ yàm və, a bə liŋ ŋwè nè yi a tum vè m̀ nə. ⁴³ M̀ sè cèp bum, wèŋ kà yà' sə yuk b̀ yà? Wèŋ sə kà yuk b̀usè wèŋ ka wabə ŋgòreŋ bum sè m̀ sè tsè' wèŋ bə nsàp ŋwè nè m̀ cu nə. ⁴⁴ Wèŋ yàwèŋ bwe tè' àwèŋ nè yi Satà nə. Wèŋ sə dzəm m̀g̀ ŋgòg̀ bum sè yà' sə b̀tè' àwèŋ nə. Mvè'nə à yè yèe, tè' àwèŋ nə cu m̀g̀ ye ŋgà zə bwìŋ haŋ kə wes ntinə. Yi kà yusè zinə g̀g̀ b̀usè yi ka zinə tse' lok f̀k nè mvèsè. Yi cu ŋgòcèp sè yumok, yà' megu mvwès pwe' sè m̀mvè'nə nsàp ŋwè nè yi cu nə. A yi nè yi à cì' yèto kok mvwès cap yi. ⁴⁵ M̀ sè cèp yàm ŋga'a zinə fana wèŋ kà m̀ mok dzəm fa. ⁴⁶ Aco ŋwè nəmòk m̀tsətsə'rə wèŋ fa'nə niŋtsok fa m̀ b̀p mòk nè m̀ a g̀ à? Nə yeè nə vè'nə, m̀ sè tsè' fa wèŋ zinə nə, wèŋ kà m̀ kə dzəm fa b̀ yà? ⁴⁷ A ye-a ŋga ŋwèe ŋwè Nwì, ŋgəŋgàŋ nə yuk nɛ̀p nè Nwì nə. Njo nè wèŋ sə kà m̀ yuk nə, b̀usè də wèŋ ka bwe Nwì yeŋ.>>

Jisòs Də Yi Gha' Abràham

⁴⁸ Bù ñkwàha bùu Jus wèñ sə duk fa Jisòs də, <<Nà'a nsàp ncèp nè wù cèp ñkuñ vès riñ də, vèes to-a wu də wu ñwəə Sàmàriyà, nè duk də yòñsə ze' mòk sə ñaņsə wu fana ye də vès ka bə jòn cep sə.>> ⁴⁹ Jisòs nə də, <<Ze' mòk sə kà mụ ñaņsə lok. Mù sə wəp yàm Tè' àm fana wèñ sə kà mụ yàwèñ wəp lok. ⁵⁰ Mù sə kà mụ də bwìñ jəñ mụ co ñwè nè ñkùuñ ləp. Tè' am nə sə dzəm yi də bwìñ jəñ mụ vè'nə. Ncèp ènə, anə kə sak reņsə nà' ntsə'mòk Tè' am nə. ⁵¹ Mụ tsok fa wəñ ñkèm ncèp duk də, a ye-a ñga ñwè nonşə-a ncèp nè njam nə fana ñgəñgəñ kà kpə bə lis yə yuk.>>

⁵² Bùu Jus sə wèñ duk fa fe'lə yi də, <<Ncèp cùu yo sə gù yi ñkuñ vès riñ zìnə də, sə ñaņsə wu ze'. Abràham à kpə, ñgàa tsòhòbum Nwì wèñ nə kpə lo yàwo sè'. Ye də ncèp nè wù cèp də ñwè nonşə-a ncèp yò, ñgəñgəñ kà kpə yuk nà'a yà'sə da? ⁵³ Co wù gù ghak Abràham nè yi à kpə nə à? ñgàa tsòhòbum Nwì wèñ à kpə yàwo sè', wù tsəm də wu yè'sə yu yà?>> ⁵⁴ Jisòs cep fəsə mok sè' də, <<Wèñ sə tsəm də mù sə ləp mù də bwìñ kuksə mụ co ñwè nè ñkùuñ. A ye-a də mù sə dzəm vè'nə mù anə zìnə, ye də yà' ye yusə wà. A Tè' am, nè wèñ sə to yi də yi Nwì àwèñ nə, yi sə ləp də bwìñ jəñ mụ vè'nə yi. ⁵⁵ Nə ye də wèñ sə to-a yi sè' də Tè' awèñ fana wèñ ka yi yà'sə riñ. Mù rì yi mù. A ye-a ñga mù duk də mù ka yi riñ fana mù ye sè' ñgà cì' mvwès co wèñ. Mù sə tsə' wəñ də mù riñ yi, nə sə nonşə ncèp nè nje nə. ⁵⁶ Tàcici awèñ Abràham ànə kwa də yi nə ye mvək nè njam nə. Yi ànə ye nà', nə kwa bə zeñ vè'è manğəñgəñ.>>

⁵⁷ Bùu Jus sə wèñ duk də, <<Wùu mumo nè'e, wù ka lùumngòn hum tàn ntòdzen, nə ye va ñkuñ wù duk də wù à yə Abràham è?>> ⁵⁸ Jisòs

duk də, <<Mụ tsok fa wəñ zìnə nè nà'a ñkèm ncèp duk də, ñkuñ wo sə dzə Abràham ñga <Mù nə> mụ yo.>>* ⁵⁹ Mvè'nə bwìñ à yuk ñga yi to liñ ye də <Mù nə> wo te'e lis də wo təm zə yi bə zeñ. Yi bisə fo' wà, nə kə yəəñ məmvwè' ndap Nwì nè ghan nə, nə lo yuye.

9*Jisòs Gəņsə Ngà LohòLis*

¹ Numbu mòk à ye ñga Jisòs sə kè'kè' cəa fana yi kə tseñ ñwè nəmòk nè wo à dzə yi ñga yi lohòlis. ² ñgàa fàak Jisòs ànə ye ñgà' nə fana wo to Jisòs də, <<Cicà>>, nə fek nà' də, <<Anə gù bup yè'sə ndà ñkuñ lis ñwè nè'e loho ne? A gù bup ma ye kè tè' ye kè yi bə tu ye è?>> ³ Jisòs nə duk fa wo də, <<Yiya ènə ka bùu bup nè ñwè mòk a gù yi yeñ. Lis ñwè ènə à loho vè'nə də ya ñga bwìñ ye ñaāñ sè Nwì mụ ni'ì ñwè ènə. ⁴ Vesùwèen gù tsoñ fàak ñwè nè yi tum mụ nə ñga cu tse' ntòmaren. Ndzəm sə vəə, nà'a seņ-na fana, ñwè kà yumok mok gù to. ⁵ Mvè'nə mù cu tse' sənə nzenğòn nə fana mụ mareñ bohònzenğòn nə mù.>> ⁶ Yi ànə cep wes vè'nə fana yi te gesə nte sə nze, nə top ncàk mvwe' sè yi te nte sə bə ndubo. Yi jwəñ jəñ ncàak sə, nə yok gesə fa ñgà' nè jì lis nə mulisè. ⁷ Yi ànə yok wes fana yi duk fa nà' də, <<Dù lo sə mvwe' ndzəp Silòm, nə kə kwak si ca.>> (Liñ sè də Silòm yà'sə də Tumsə.) Anə geñ ñgà' nə lo kə kwak si ye sə ca anə. Yi à kwak, nə bwi foho və ñga lis mùhu yi lañ, yi sə ye mok bum.

⁸ Bùu sè wo cu kəəp mvwe' sè yi cugə bə bùu sè wo rì yi də yi længə bum bùusə yi jì lis wèñ à yə yi, nə mərə vè'è wù kà fù'. Wo duk də, <<Hàva', nè'e ka ñgà' nè yi cuuñ mègù mvwe' mò'fis, nə sə læñ bum bohòbwìñ nə yeñ è?>> ⁹ Bùu mok wèñ də, <<Ñ, a yi;>> mok də, <<Hai'

* 8:58 8:58 Liñ sè də <<Mù nə>> yè'sə liñ sè Nwì à tsə' Musi də a liñ ye (Tan Esodò3:14).

ka yi yeŋ. A ɲwè nəmòk nè yi səsə nà' səsə.>> Wo à sə dũhũ vɛ'nə fana ɲgà' nə cep ye sè'. Yi dũk də, <<Mù ka sə səsə, mègù mù nə.>> ¹⁰ Wo fek yi də, <<Wù gũ va ɲkuŋ lis yo muhu ε?>> ¹¹ Yi də, <<ɲwè nè wo togè yi də Jisòs nà'a mùk fa mɔ yà' yi. Yi top ncàk, nə yok fa mɔ yà' fo', nə dũk mɔ də mɔ kə kwak si am sə sə mvwe' ndzəp Silòm. Mù lo, nə kə kwak si sə ca fana lis am sə muhu.>> ¹² Wo fek yi səmòk də, <<ɲwè ànə fò?>> Yi də, <<Mù ka riŋ.>>

Bùu Faràsi Bə ɲgà' Nè Jisòs A Mùk Fa Yi Lis Nə

¹³ Anə geŋ wo ko jəŋ ɲgà' nə wo mùk fa yi lis nə, nə jəŋ lo yi bohòbùu Faràsi wèŋ. ¹⁴ Yu səmook də, nùmbu nè Jisòs ànə top ncàk, nə muk fa ɲgà' ànə lis bə zeŋ nə à ye nùmbu dzè. ¹⁵ Bùu Faràsi sə wèŋ fek ɲgà' nə yàwo sè' də nà' gũ va ɲkuŋ lis nà' muhu ε? ɲgà' nə də, <<Yi yok fa mɔ lis sə bə ncàk. Mù lo, nə kə kwak si fana lis am sə muhu.>> ¹⁶ Bùu Faràsi mok wèŋ dũk də, <<ɲwè nè yi gũ nsàp yu ènə, ka yi Nwì tumsə, bwèrɛ yi kà nsàp fàk nè ɲgòkè gũŋsə ɲwè nùmbu dzè ènə gũ; bùusè lùk sə kà vɛ'nə dzəm.>> Bòp bù ma mòk dũk yàwo də, <<ɲwè ènə ye-a ɲgà gũ bɔp bwèrɛ yi gũ to nsàp maŋgəŋgèŋ ènə ɲga yè va?>> Anə ye vɛ'nə, bùu sə wèŋ ga'a mok bòp ba. ¹⁷ Wo fek ɲwè nè yi mùhu lis nə də, <<Wo mùk lis-e sè yò, wù tsərə yòbə ɲwè nè yi mùk fa wu lis ànə da?>> Yi dũk də, <<Mù ri yàm də ɲwè ànə, yi ɲgà tsè' bum Nwì.>>

¹⁸ Bùu Jus yè'sə wèŋ à ka də ɲwè ènə ànə ye to mantombi ɲgà jì lis dzəm. Fana wo kə to və ma bə tè'ɛ ɲgà' nə. ¹⁹ Ma bə tè' ye nə à kè dzèeŋ fana wo fek yà' də, <<Nè'e mo àwèŋ à? A zìnə də mvè'nè wèŋ à dzə yi, yi kà bum yəgè à? Ye də yà' mùhu ɲga'a va?>> ²⁰ Tè' bə ma nə dũk də, <<Vès rì də nè'e mo àvès. Vès rì sè' də mvè'nè vès à dzə yi, yi kà yumok yəgè. ²¹ Megu də vès

ka ɲga'a mvè'nè yi gũ ɲkuŋ nə sə yəè nə bum yè'e riŋ. Vès ka ɲwè nè yi mùk fa yi lis sə sè' riŋ. Yi ɲwè riŋsə, aco wèŋ fek yi, yi cep bə cùu ye yi.>> ²² Ma bə tè' ye nə à dũk vɛ'nə bùusè wo à sə wəp ɲkwàha bùu Jus wèŋ. Bùsè ànə ye ɲga bùu Jus sə wèŋ a cèp tes laŋ də a ye-a ɲga ɲwè nəmòk cèp fis jəja də Jisòs ɲkum ɲgà gèm bwìŋ nə fana wo bɛ' fis gesə ɲgèŋgàŋ mɔmvwe' ndap pìriyà àwo nə. ²³ Nà'a njo nè tè' ye wèŋ à dũk də, <<Yi ɲwè nè yi gũ laŋ, fek yi, yi cep bə cùu ye>> nə.

²⁴ Anə geŋ wo to və ɲgà' nə səmòk, ɲga'a nè kè' ba. Wo fek yi də, <<Kuksə Nwì, nə cep zìnə yò. Vès rì yàvès də ɲwè nè wù də yi mùk fa wu lis ànə, yi ɲgà gũ bɔp.>> ²⁵ Yi dũk fa yà' də, <<Kè yi ɲgà gũ bɔp è, mù ka yàm riŋ. Mù ri mègù yàm yu nè mò'fis dũk də, mù ànə ye to mantombi ɲgà lohòlis fana ɲga'a nè'e, mù sə yə yu am mok bum.>> ²⁶ Wo fek mali yi sè' ɲkuŋ də, <<Yi gũ fa wu lis sə va ɲkuŋ yà' muhu ε?>> ²⁷ Yi dũk fa yà' də, <<Mù tsè' wèŋ mvè'nè yi gũ nə fa' laŋ, wèŋ beŋ ɲgòdzəm. Wèŋ də mɔ sə tsoho fa mali wèŋ səmòk bùu yà? Kàmòk wèeŋ nə sə lap sè' mandzè ɲgòbùuŋ bwe ye wèŋ àlɛ'.>> ²⁸ Yi ànə dũk wo vɛ'nə fana wo yak yi də, <<Nyàm, wu mo ɲgà fàk ye wù, vès yàvès bwe fàak Musi. ²⁹ Vès rì də Nwì ànə cep yuk bə Musi, vès ka mvwe' sè ɲkwa'kù ànə tesə vè ye yà'sə riŋ.>> ³⁰ ɲgà' nè lis mùhu nə à yuk vɛ'nə yi də, <<Kwɛ'fòŋguri! Co ɲwè muk fa mɔ lis vɛ'ɛ, wèŋ dũk də wèŋ ka mvwe' sè yi tesə vèə riŋ è? ³¹ Vesùwèŋ rì də kaco Nwì fa ɲaŋ ye bohòŋwè nè yi ɲgà gũ bɔp yeŋ. Yi fa mègù ɲaŋ ye bohòbùu sè wo kùksəgè yi, nə sə gũ yi kwa wèŋ. ³² Nzeŋgòŋ nə à yè yèe, ɲwè ka də wo à dzə ɲwè nəmòk ɲga yi sə kà bum yə fana ɲwè nəmòk kə muk fa yi lis yuk yuk. ³³ Yà' nòjəja də ɲwè ènə tesə vè bohòNwì. Anə ka-

a ve'nə yeŋ bwèrɛ yi ɣu to nsàp yu nè yi ɣù ènə ŋga yi yè va ŋkuŋ?>>
³⁴ Bùu sè wèŋ də, <<Kàcò, wùu mo nè wo à dzə wu sənə bɔp wà, wù sè duk də wu yə'rə ves yumok kènə.>>
 Fana wo be' fis gesə yi mɔmɔwe' ndap piriya àwo nɔ.

*Bùu Sè Wo Bèŋ-a Ncèp Nwì,
 Ye Də Wo Ngàa Ji Lis*

³⁵ Anə geŋ Jisòs yuk də wo be' fis nà' mɔmɔwe' ndap piriya àwo nə laŋ. Yi lap ke'cà nà' tètè yi kə tseŋ nà', nə fek nà' də, <<Wù dzəm bohòyi Mo Nwè à?>>
³⁶ Ngà' nə duk də, <<Tà, Mo Nwè nə yè'sə ndà ya mɔ dzəm bohòyi ɛ.>>
³⁷ Jisòs duk fa fəsə yi də, <<Wù yə yi laŋ. Wù sè cèp yè'sə sè' wenə.>>
³⁸ Yi à yuk mvè'nè Jisòs duk ve'nə fana yi duk də, <<Tà, mù dzəm bohòwù.>>
 Yi à duk ve'nə, nə təəŋ sə nze kə mantombii Jisòs anə bə tumfərə.

³⁹ Jisòs nə cep də, <<Mù à vè sə nzeŋgòŋ feŋ ŋgòsak ɣapsə bùu sè wo dzəm bohòNwì bə sè wo ka bohòyi dzəm. Mù à vè ŋgògù bùu sè wo ləlohòlis wèeŋ ye bum, nə ɣu sè wo tsəm də wo sə yə bum wèeŋ loho lis.>>

⁴⁰ Bùu Faràsi mok wèŋ sè wo à ye fo' ànə yuk ncèp ènə fana wo fek Jisòs nə də, <<Ye də wù sè duk yè'e də vèes ləlohòlis à?>>
⁴¹ Jisòs duk fəsə fa wo də, <<Anə ye-a də wèeŋ ləlohòlis bwèrɛ də wèŋ ka nzak tse'. Wèŋ nə sè duk nə də lis awèŋ cu fo', də wèŋ sə yə bum bə zeŋ fana ye də wèŋ cu bə nzak mɔ tuhù wèŋ.

10

Ganakù' Nè Bèboŋ Nə

¹ <<Mù sè tsə' weŋ zìnə nè nà'a ŋkəm ncèp də, a ye-a ŋga ŋwè dzəm ŋgòni mɔmɔwe' ŋka' nsùŋgaŋ, yi me'rə noŋsə ncùu sə, nə kə kok ca mɔwe' sè zok fana ye də ŋgəŋgàŋ ŋgà yè. ² Nwè nè yi ni ye mɔwe' ncùu ŋka' sə, yi ganakù' nə yi. ³ Nwè nè yi sè sòŋka' sə nə muk fa ŋwè ànə ncùu ŋka' sə. Nsùŋgaŋ sè

ye sə riŋ ŋgì ye mvè'nè yi sə to yà' bə liŋ fana yà' sə yuŋ lo yi mɔwe' sè yi sè lòo. ⁴ Yi fis vè wes yà' sə mbiŋ fana yi to mantombi, nsùŋgaŋ sə yuŋ yi bùusè wo rì ŋgì ye nə. ⁵ Kaco wo yuŋ lo ŋwè nè yi ŋkùŋ yeŋ. Wo nə caŋ nsàp ŋwè ànə caa bùusè wo ka ŋgì ye nə riŋ.>>

⁶ Jisòs ànə mak fa wo gbə' ènə fana wo kà bə zeŋ rɛèŋ lok. ⁷ Anə geŋ fana Jisòs nə duk fa wo də, <<Mù sè tsə' weŋ zìnə nè nà'a ŋkəm ncèp duk də mɔ yè'e ncùu ŋka' nsùŋgaŋ sə. ⁸ Bùu mok sè wo à vè to mantombii mù yà'a pwe'fo' ŋgàa yè wèŋ, nsùŋgaŋ sə wèŋ kà wo sè yuk təp. ⁹ Mɔ ncùu sə mɔ. Nwè nè yi ni cà-a bohòmù fana ŋgəŋgàŋ kà ŋgə' mok yə. Yi nə sə nikok, nə sə tesə mvè'nè yi dzəm. Yi nə ye ŋgaŋ co yi zɔ, nə zɔ, nə ze'. ¹⁰ Ngà yèə vègə ye ŋgòyèə, nə zə, nə ye ŋgògù bɔpsə bɔpsə. Bohòmù yàm, mù a vè də ya bwiiŋ tse' lùŋ, də ya wo tse' lùŋ ènə nduk nè nduk.

¹¹ <<Mɔ ganakù' nè bèboŋ nə. A ye-a də ŋwèe ganakù' nè bèboŋ fana yi nə dzəm də yi kɔm mɔ tuhù nsùŋgaŋ ye sə. ¹² Nwè nè yi sə fàk ye də ya wo lak yi mbàm, yi ka ganakù' nə yi yeŋ, nə kà ŋgà nsùŋgaŋ sə sè' ye fana yi sə fàk mɛgù ye mbàam ye. Nsàp ŋwè ànə yə-a ŋga nàm nè bɔp sə vèə, yi so bo bə caŋ, nə me'rə tes nsùŋgaŋ sə fo'. Nàm nè bɔp nə nə ko zɔ nsùŋgaŋ mok, nə be' samsə mok. ¹³ Nwè nè wo sə làk yi ye mbàm ènə ca ve'nə bùusè ka yi bə nsùŋgaŋ sə yaŋ, yà' ka sè ye ndzə bohòyi yeŋ. ¹⁴ Mɔ ganakù' nè bèboŋ nə. Mù rì nsùŋgaŋ am, wo riŋ mɔ yàwo sè'. ¹⁵ Yà' mɛgù co mvè'nè Tè' am rì mɔ, mù riŋ yi sè'. Mɔ yàm yəyərə ŋgòkɔm mɔ tuhù nsùŋgaŋ sə wèŋ. ¹⁶ Mù tse' nsùŋgaŋ am mok sè wo ka bə bòp nè'e mɔwe' mò'fis cum. A bèboŋ də mɔ jəŋ benə və tsoŋ wo mɔwe' mò'fis. Wo nə yuk ŋgì àm fana wo benə mɔwe' mò'fis, nə tse'

sè' ganakù' nè mò'fis.

¹⁷ <<Tè' am dzəm mü būsè mü sə dzəm də yònsè àm nè lo gesə ntən ya a kè lèsə nùu, mü tse' fe'lə nà' sèmok. ¹⁸ Ka də ηwè nəmòk sə fèp jə nà' ndzə bohòmü anə bə ηən yeη. Mü mè'rə nà' mü bə bo am. Mü tse' ηaan sə co mü fis me'rə yònsè àm nè, nè tse' ηaan sə aco mü te' lokoksə fe'lə nà' sè'. Tè' am nè a fa ηən yi də mü gu ve'nə.>>

¹⁹ Yi ànə cep ve'nə fana bùu Jus wèη sə wo à yuk ncèp ènə wèη à gà'a bòp ba. ²⁰ Bòp ma mòk à sə duk də, <<Ngà' ànə ηgà ηən, yi tse' yònsè ze' ndzə ni' yi. Vesùwèη sə yu'rə yiskok bohòyi yè'sə yà?>> ²¹ Bùu mok sə duk yàwo də, <<A ye-a ηga ηwè tse' yònsè ze' ndzə ni' yi, kaco yi cep to nsàap bum sə ηwè nè'e sə cèp yè'e le yeη. Aco yònsè maze' muk to fa bwìη lis yè'sə va?>>

Bwìη Bèη Jisòs Njo Nè Yi Də Yi Mo Nwi

²² Mvək ànə dzeη nè ηgògü ηkà'a sə bùu Jus wèeη togə yà' də Hànukà*. Anə ye mvək mbùn. ²³ Mvək ànə à ye nùmbu mòk ηga Jisòs sə gihi kè'cà sə mandap Nwi nè ghan nə. Wo à sə to mùmve' nè yi à sə gihi fo' nè də, <<Mbandap nè Sòlomù.>> ²⁴ Bùu Jus wèη ànə kə maη fo' sè'. Wo fek yi də, <<Wù dzəm də vèes cum mam kəkò' vəm ve'nə tètè kə dzeη sè ηkuη ε? A ye-a də wu Nkum ηgà gèm bwìη nè, wù tsok reηsə fa-a ves le.>> ²⁵ Jisòs duk fa wo də, <<Mü a tsè' weη laη, megu də wèη kà mü dzəm fa. Fàak sə mü sə gù yà' bə liη Tè' am sə, sə nitsè' fa weη nsàp ηwè nè mü cu nè sè'. ²⁶ Bə yà'sə pwe', wèη sə kà mü də mü Nkum nè dzəm fa būsè wèη ka nsùngaη am yeη. ²⁷ Nsùngaη sə yàm ri ηgì àm. Mü riη wo sè', fana wo sə be' və mü. ²⁸ Wo be' və mü ve'nə, mü fa wo lùη nè nà'a nè kà mè yuk. Wo nè kà sə kpü

yuk. Kaco ηwè nəmòk fep fis to wo ndzə bohòmü anə sè' yeη. ²⁹ Tè' am nè yi a fa yà' ndzə bohòmü nè, yi yam càsə ndàaηwè pwe' yi. Ye də kaco ηwè nəmòk fep fis to wo ndzə bohòTè' am nè yeη. ³⁰ A ve'nə būsè mü, ves Tè' am nè, vès mègü mò'fis.>>

³¹ Bù ηkwàha bùu Jus wèη sə à yuk mvè'nè yi cèp ve'nə fana wo te' lis sèmok də wo təm zə yi fo'. ³² Jisòs a yə ve'nə, yi duk fa wo də, <<Wèη a yə fàak sə bèboη sə mü a gù yà' bə liη Tè' am laη. Bum sə mü a gù yà'sə pwe', nè nà'a bup nè wèη sə də wèeη təm zə mü bùu zeη nè yè'e nè fò?>> ³³ Bùu sə wèη də, <<Vès sə kà wu bùu bum sə bèboη sə wù a gùu təm zə. Vès də vès zə wu njo nè wù sə gù bupsə liη Nwi. Wù mègü ηwè nè ηwè wà, wù sə lap də wu gu ni' yòdə wu Nwi bùu yà?>>

³⁴ Jisòs duk fa wo də, <<Wo à còm nònsə yà' ndzənə ηwàk lùuk awèη də, <Mü Nwi, mü duk də wèeη nwi wèη.> ³⁵ Vesùwèη ri sè' də ηwàk Nwi nè nà'a zìnə, nà'a kà kupsègè. Ye də a ye-a ηga Nwi duk də bùu sə wo yuk ncèp ye nè wèeη sè' co yi, ³⁶ njo nè mü duk yàm də mü mo Nwi, wèη sə də mü gù bupsə liη Nwi nè bùu yà? Mü nè Tè' am nè a cok noηsə mü, nè tumsə vesə sə nzeηgòoη feη nè. ³⁷ A ye-a də mü sə kà nsàap fàak Tè' am sə gù, wèη kà mü dzəm fa anə ntən. ³⁸ A ye-a ηga wèη yə də mü sə gù fàak sə Tè' am sə fana ye də wèeη sə dzəm bohòmü bùu fàak sə, ηga wèη sə dzèeη-a yusè mü sə cèep sə na. Yà'a ye ve'nə fana wèη reη də Tè' nè bə Mo ye nè mò'fis, Mo nè ye bwì bə Tè' nè sè' mò'fis.>> ³⁹ Bùu sə wèη lap də wo ko yi fana Jisòs swè'e tesə ndzə bohòwo wà.

⁴⁰ Anə geη Jisòs bwì foho lo, nè kə to fe'lə ndzəp Jòridaη. Yi lo, nè kə cum mvwe' sə Jon à sə bàptesə to

* **10:22** 10:22 A ye ηkà'a sə wo à sə tsərə mvè'nè wo à reηsə fəsə ndap Nwi nè ghan nè būsè nkum bù lakmvum wèη mòk ànə gu bupsə nà' mvè'nè yi à sə ηgùnaη mbwa.

bwiŋ fo' yà'a. ⁴¹ Bwiŋ à kè tsenŋ yi fo' ve'ε wùriŋ. Bùu sè wèn sè dùhù dè, <<Jon à ka maŋgəŋgəŋ mòk co nà' gù ves a tsəm dè a tumsə vè yi Nwì gù yuk. Megu kə dè bum sè yi Jon nə à cèp yà' bə liŋ ŋwè nè'e pwe'fo' a bùuŋ vè zìnə laŋ.>> ⁴² Anə geŋ bwiŋ dzəm bohòJisòs fa'nə ŋkùuŋntən.

11

Jisòs Tse' Nàaŋ Sè NgòLòkoksə Nwè Mvwe' Kpə

¹ Nwè nəmòk à ye mvwe' lak Betani nè liŋ ye à ye dè Lasorò. A ye nùmbu mòk yiyaŋ ko yi. A ye ŋga yi tse' njè'ε ye ba. Liŋ awo à ye dè Matà bə Mèri. Njè'ε ye sè à sè cugè sè' mvwe' lak Betani anə. ² Mèri nè moma ye Lasoròà sè ya ènə, a yi nè yi à yok Tà Jisòs bə làmindà, nè sè yisə fa nà' kù bə nùəmtu ye nà'a. ³ Bùsə Lasoròà sè ya fana Mèri bə Matà tirə gesə lo Jisòs dè, <<Tà, ŋge' ntəm yòLasorònòyiya nè bəp.>> ⁴ Jisòs nə ànə yuk ntirè ènə fana yi duk dè, <<Yiya ènə nə kà bə kpə kè lè. Yiya ènə vè dè ya bwiŋ nə ye ŋaaŋ Nwì bə zeŋ fana nə ye ŋaaŋ Mo Nwì nə sè' bə zeŋ.>> ⁵ Jisòs à dzəm Matà bə moma ye Mèri, nə ye Lasoròsè'. ⁶ Mvè'nè yi à yuk ntirè nè dè Lasorònòyiyaŋ fana yi cum mam mali mvwe' sè yi à ye sè mənə nùmbu ba sè ŋkuŋ. ⁷ Nùmbu sè ba sè à cəa fana yi duk fa ŋgàa fàak ye sè wèn dè, <<Vesùwèeŋ bwi foho lo fe'lə mvwe' nze Jùdiyà sèmok.>> ⁸ Ngàa fàak ye sè wèn mərə. Wo dè, <<A ndòmòk kènə Cìcà, bùu Jus wèn a dè wo təm zə wu fa'nə bə lis, wù dè a bwi foho lo fo' sè ŋkuŋ ngòləp yà?>> ⁹ Jisòs duk dè, <<Tsok reŋgè nè zəzòn haan nùm kə ca co. Nwè nè yi gì-a ŋga cu lì ntòmaren, yi nè kà nduk gbù, bùsə maren nè sè nzeŋgòn nə nà'a bohòyi yo. ¹⁰ Nwè nè yi gì ye ndzəmè fana yi nè gbù bùsə yi ka maren tse'.>>

¹¹ Yi ànə cep wes ve'nə fana yi naaŋ gesə fe'lə mòk sè' dè, <<Nge' àvès Lasoròsə dzəm lo. Mù nə geŋ fo' ngòyèmsə yi.>> ¹² Ngàa fàak ye sè wèn duk dè, <<Tà, a ye-a dè lo ko yi laŋ, ye dè yiya ye nə nə me.>> ¹³ Wo à sè duk ve'nə ŋga wo sè tsəm yàwo ŋgwàaŋ dè Jisòs dè Lasoròsə dzəm lo nè bwiŋ dzəmgè nà'a. Kàmfirə Jisòs duk ye'e dè Lasoròkpə ciŋ nè ciŋ. ¹⁴ Anə geŋ Jisòs tsok reŋsə fa wo mok jəja dè, <<Lasoròkpə laŋ.>> ¹⁵ Yi duk fe'lə sè' dè, <<Mù sè kwa dè mù a ka fo' ye bùsə bum yè'sə reŋsi bohòwèŋ bùsə yà'a nə gù weŋ ngònaaŋ tu bohòmà.>> Fana yi duk ləsə dè, <<Wèeŋ lokok, a lo kə ye yi.>> ¹⁶ Tomos nè wo à sè togè yi dè, <<Mofes>>, nè yi sè' mo fàk Jisòs nə duk fa mok sè wèn dè, <<Wèeŋ ca, a bə' lo yi ya a kə kpə vesi wèn bəbè'.>>

¹⁷ Jisòs à kè dzèn Betani anə fana wo tsok yi dè a ntinə nùmbu kwè mvè'nè wo a tuuŋ Lasorò. ¹⁸⁻¹⁹ Bùu Jus wèn à ye'e Jòrosalèm, nə vè Betani anə ve'ε ŋkùuŋntən ngòkè cèpsə Matà bə Mèri kpə moma awo nə. Ngòyè'e Jòrosalèm, nə lo Betani ka səsap yeŋ. Yà' mègù co kilometà tɛ' ve'ε.

²⁰ Matà à yuk dè Jisòs sè vè fana yi tesə, nə kə tseŋ nà' mandzə. Mèri à cu mam ye mù nda'à. ²¹ Matà ànə ye Jisòs fana yi duk fa nà' dè, <<Tà, a ye-a dè wù a ye-a fən, dè bwère moma am a ka kpə. ²² Fana mù rì sè' dè, a mègù-a sè ŋga'a nè'e aco Nwìi nə fa wu yusè wù fek yi yà' pwe'fo'.>> ²³ Jisòs duk fa nà' dè, <<Moma yo Lasorò nè lokok mvwe' kpə sè.>> ²⁴ Matà nə duk dè, <<Mù rì dè nùmbu nè nzeŋgòn nə nə me ŋga ndaaŋwè pwe' sè lokok mvwe' kpə fana yi nè lokok ye sè sè'.>> ²⁵ Jisòs duk dè, <<Mù ŋwè nè mù lòkoksəgè bwiŋ mvwe' kpə, nə ye dè mù gùgè dè bwiŋ cum ŋwəm sè' mù. Nwè nè yi dzəm-a bohòmà, a ye-a sè dè yi kpə laŋ fana yi nè

cum mali fo' ηwum. ²⁶ Nwè nè yi cu-a ηwem, nè dzəm bohòmù fana ηgəηgàan nè kà kpɹ yuk. Wù dzəm laŋ də ncèp ènə zìnə à?>> ²⁷ Yi duk fa Jisòs nè də, <<A zìnə Tà. Mù dzəm laŋ də wu Nkum ηgà gèm bwìŋ nè ye Mo Nwì, nè Nwì à duk də yi nè tum vèsə sə nzenğon nə.>>

²⁸ Matà nè ànə cep wes ve'nə fana yi lo, nè kə to moma ye Mèri. Yi larə fa Mèri nè də, <<Cicà vè laŋ, yi sə to wu.>> ²⁹ Mèri ànə yuk ve'nə fana yi kurə lokok nənək, nè kə tseŋ Jisòs nè. ³⁰ Anə ye yà'sə ηga Jisòs ka mɹ ntòlak anə ntòkə ni. Yi à cu ntòmve' sè Matà anə kə tseŋ yi sə. ³¹ Bùu Jus sè bə yà'wèŋ à cu mɹ nda'à, sè wo à vè ηgòcèpsə wo kpɹ sə à yə mvè'nə Mèri à kurə tesə fana wo yuŋ yi. Wo à be' lòyi bùusè wo à sə tsəm də kàmòk yi sə lòngòkə wa mvwe' sèe Lasoròsə. ³² Mèri nè à lò, nè kə dzeŋ mvwe' sè Jisòs cu sə. Yi à yə Jisòs nè fana yi gbɹ tsoŋ sə ηgɹ kùu nà' anə sə nze, nè sə cep də, <<Tà, wù anə ye-a fəŋ bwère moma am a ka kpɹ.>> ³³ Jisòs ye mvè'nə Mèri sə wa. Bùu mok sè wo à ye fo' bə Mèri nè wèŋ sə waŋ ke' sè' ηgùŋ fana ntum bɹp yi ve'ε wùriŋ co wù kà fù'. ³⁴ Yi fek yà' də, <<Wèŋ a tuuŋ yi ma fò?>> Wo duk də, <<Tà, vèə kə ja'a yòo mvwe' sə è.>> ³⁵ Jisòs waŋ. ³⁶ Bùu sè wo à ye fo' sə wèŋ à yə ve'nə fana wo duk də, <<Wèŋ ja'a na yàwèŋ mvè'nə yi a dzəm Lasorònə è.>> ³⁷ Bòp bù mòk sə duk yàwo də, <<Nè'e kà yi nè yi a mùk fa ηgà' nà'a lis nè yeŋ à? Anə ye co yi kà də Lasorònə kà kpɹ gù à?>>

³⁸ Ntəm à bɹp mali Jisòs nè wùriŋ sèmok fana yi lo mvwe' sè wo a tuuŋ Lasoròsə. Sèe sə à ye co mvòk, wo jəŋ lis, nè dzərə lok ncùu sə bə zeŋ. ³⁹ A wès fo' Jisòs duk fa wo də, <<Wèŋ dzərə fis gesə lis ànə fo'.>> Matà nè yi njè'ε Lasorònə yi a kpɹ nè duk də, <<Anə rəm nè bɹp Tà. Wù rì də a ntinə nùumbu kwè mvè'nə wo a tuuŋ yi.>> ⁴⁰ Jisòs duk fa yi də, <<Mù anə tsok fa wu fa'

də wu dzəm-a bohòmù, wù ye ηaan Nwì bə lis àlaa.>> ⁴¹ Wo dzərə fis lis nè. Jisòs bùuŋ kək gesə lo mɹbu, nè duk də, <<Mù kwasə wu Tè', bùusè wù yuk mɹ laŋ. ⁴² Mù rì sè' də wu yukgè mɹ ghà nè fòlòŋ. Megu də mù sə cèp nè ηga'a nè'e njo tu bùu sè wo tərə yè'e, də ya wo dzəm zìnə də wù a tum vè mɹ tsenə anə wù.>> ⁴³ Yi ànə cep wes me ve'nə fana yi cep fe'lə mok bə ηaŋ də, <<Lasorò, lòkok tesə və.>> ⁴⁴ Lasorònə yi à kpɹ nè lokok tesə və sè ghà ànə. A ye ηga wo kì bo ye bə kùu ye wèŋ bə cək. Wo à kì lok si ye bə cək sè'. Jisòs nè duk fa bùu sè wo ye fo' sə wèŋ də, <<Wèŋ fiŋ me'rə yi lo.>>

Wo To Làm Mətùhù Jisòs

(*Mat. 26:1-5; Mak 14:1-2; Luk 22:1-2*)

⁴⁵ Bùu sè wo à be' lò Mèri sə pwe'fo' à ye bum sè Jisòs à gù sə fana bwìŋ ηkùuŋ dzəm bohòJisòs nè. ⁴⁶ Anə geŋ bùu mok wèŋ ye'e jəŋ fo', nè kə tseŋ bùu Farasi wèŋ, nè tsoho fa yà' bum sè Jisòs gùu sə làan. ⁴⁷ Wo à yuk yà' fana bùu Farasi sə bə ηgàa fa satikà' sè ghaŋ wèŋ to benə bù ηkwàha bùu Jus sə fo', bə yà'wèŋ kə cum yiskok kaŋsurù. Wo à kə cu fana wo duk də, <<Vesùwèŋ nè gu va? Bùsè wèŋ rì də ηgà' ànə sə gùhu bum maŋgəŋgèŋ ve'ε wùriŋ. ⁴⁸ A ye-a ηga a mè'rə yi də yi sə gu mali ve'nə fana anə kà tètè ye ηga bwìŋ pwe'fo' bùuŋ dzəm wes bohòyi də yi Nkum ηgà gèm bwìŋ nè zìnə laŋ. A kə ye-a ve'nə fana a riŋ də ηgə' kə tsèŋ ves laŋ bùusè bùu lak Rumà wèŋ nè və kə kuəmsə mak ndap Nwì àvès nè, nè bɹpsə lak avès sə sè'.>> ⁴⁹ Nwè nəmòk à ye fo' nè liŋ ye à ye də Kayofàs. Yi ànə ye ηkum ηgà fa satikà' ghà ànə yi. Yi à lòkok ye, nè cep də, <<Bùu am, wèŋ ka yusè yà' cu sə tsətsə'rè fəŋ riŋ! ⁵⁰ A ye-a bə ηkərə nè njàwèŋ, wèŋ tsəm də ka bèbòŋ də ηwè nè mò'fis kpɹ lɛ yi nè nonşə bwìŋ pwe' tsəm à? Kè bòghak wèŋ yàwèŋ də

wo zə wes lak àvès sə pwe' ε?>>
⁵¹ Bum sè yi à cèp yè'sə, yi à ka yà' yi tsərə kok, à ye nga yà' à vè mu cùhù yi anə bohòNwì, yi sè cep, nə kà sè rì. Yè'sə ànə sè ye vè'nə nga Kayofàs cu nkum ngàa fa satikà' bə mvèk ànə yi. Yi à tsè' bwìŋ yà'sə yumok sè yà'a nè ye ntsə'mòk. Yusə də Jisòs nè kpə mu tuhù bùu Jus wèŋ pwe'. ⁵² Yi nè kà bùu tu bùu Jus wèŋ woòwo kpə mègù. Yi nə kpə bùu tu bwe Nwì sè wo cu lòma nè fòpwe', də ya yi jəŋ benə və yà' mvwe' mò'fis.

⁵³ Ncèp Kayofàs ènə à gù fana ye jəŋ nùmbu ànə, bù nkwaaha bùu Jus wèŋ sè lap mandzè ngòzə Jisòs. ⁵⁴ Anə ye vè'nə, Jisòs kà mvwe' nze Jùdiyà anə mok jəja sè gi fe'lè. Yi à mè'rə fa'nə, nə lo mvwe' lak mok sè wo to fo' də Efərəm. Lak yè'sə fo' ngəà fana Jisòs bə ngàa fàak ye wèŋ sè cum mok fo'.

⁵⁵ Bum yè'sə à ye nga mvèk nkàha Pasobà bùu Jus wèŋ à sè kuəp vəə. Bùu Jus sè wèŋ sə kpəəŋ tesə mvwe' buhu lak awo, nə sè kok lo Jòrosalèm anə. Wo à sè lònŋgòkè gù rəŋsə ni' awo mvè'nə wo gùgèə nkun nkàha sè kə dzeŋ. ⁵⁶ A ye yè'sə nga wo à sè lap Jisòs gùgəŋ. Wo à kə kùrə mummwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə fana wo sè mərə də, <<Wèŋ yə va? Sə yəəŋ co yi nə kà mvwe' nkàk ènə vè kènə da?>>
⁵⁷ Mvèk ànə à ye nga ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə bùu Faràsi wèŋ à fa nàŋ laŋ də a ye-a nga n̄wè nəmòk riŋ mvwe' sè Jisòs cu, nà' kə tsok ya wo kə ko nà' fo'.

12

*Wo Yo' Fa Jisòs Kù
 Bə Lámindà Mvwe' Lak Betani
 (Mat. 26:6-13; Mak 14:3-9)*

¹ A bwehe cu mègù mok nùmbu ntùŋfu ya nkàha Pasobà sè kùrə fana Jisòs ye'e lo fe'lə mvwe' lak Betani sèmok, sè a fo' lak Lasorònè Jisòs à lòkoksə yi mvwe' kpə nə. ² A kə dzèŋ fo' fana wo gə fa Jisòs bə

ngàa fàak ye wèŋ dinà. Matà à ye fo', nə sè casə zuzuu sə. Lasoròà ye sè' mòk nè bə Jisòs wèŋ à zə fo' bəbè' bə bùu mok wèŋ sè'.

³ Mvè'nə wo ànə sè zə fana Mèri wehe və ye sè'. Yi à tse' vè bə lámindà mok sè yà'a rəm bònşəgè vè'ε wùriŋ. Wo à gù nsàp lámindà anə bə nsàp nzàamŋəŋ mòk nə wo togè nà' də, <<Nad.>> Yi à tse' vè yà' co botòròmò'fis vè'ε nga yà' gə nteŋ vè'ε sè' wùriŋ. Yi jəŋ yà', nə fe' fa Jisòs mu kùhu, nə sè yisə kùu nà' sè bə nùəmtu ye. Ndap nə pwe' à rəm sàəŋ tə mègù mok lámindà sə. ⁴ Anə geŋ mo fàk Jisòs mòk nè liŋ yee Judàs Iskarəyà, sè yi nè yi nə seŋ Jisòs nə à duk də, ⁵ <<Kàcò, lámindàa yè'sə co bàam mbàm tɛ'. Anə boŋ ghak co wo seŋ yà', nə fa ngàa jìŋ wèŋ mbàam sə.>> ⁶ Yi ànə cep yè'sə, ka də bùusè də yi tse' ntəm nè bəboŋ bohòŋgàa jìŋ wèŋ yeŋ. A ye bùusè yi ngà yə. Yi à sè lòksəgè mbàam awo yi fana yi sè yə fis zə swihi mok ca. ⁷ Jisòs duk ye də, <<Wèŋ mè'rə yi. Yi nònşə lámindàa yè'sə ngòyok fa mu bə mvèk nə wo nə tuuŋ mu. ⁸ Wèŋ ngàa jìŋ wèŋ nə sə yenə mali riŋ, riŋ, fana mù kà yàm vesùwèŋ nùmbu pwe' sə yiskok.>>

⁹ Bwìŋ à yuk də Jisòs cu Betani fana bùu sè wo à kə benə Jòrosalèm sè wèŋ kpəəŋ və fo'. Ka də wo à vè mègù yè'sə də wo dzəm ngòyè mègù Jisòs yeŋ. Wo à sè dzəm də wo ye ja'a Lasorònè Jisòs à lòkoksə yi mvwe' kpə nə. ¹⁰ Mvè'nə yà' à ye vè'nə fana ngàa fa satikà' sè ghaŋ wèŋ sè lap mandzè də wo zə Lasorònə. ¹¹ Wo də wo zə yi bùusè bwìŋ à sè mè'rə ma njàwo, nə sè dzəm mok bohòJisòs bùu tu Lasorònə.

Jisòs Ni Lak Jòrosalèm

Co Nkum

(Mat. 21:1-11; Mak 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Tsok à rəŋ, bùu sè wo anə maŋ mvwe' lak Jòrosalèm, nga wo à vè

mvwe' ñkàk sè wèñ yuk dè Jisòs sè vè sè' Jòrosalèm anè. ¹³ Fana wo gbè' jəñ manɛn, nɔ lo kə tsen yi mandzè. Wo sè yəm fun dè, <<Hòsanà; wèñ ja'a ñwè nè yi sè vè mənə liñ Tà Nwì, Nwii gɔ yi bəboñ. Wèñ ja'a ñkum bɛu Jus wèñ, vesùwèñ kùksə yi.>> ¹⁴ Yè'sə ànə sè ye ñga Jisòs anə lap ye mvomndè' mòk, nə kok cum və yuye mbwa. Yà' à mègù mvè'nè wo à còm nòñsə yà' ndzənə ñwàk Nwì dè, ¹⁵ <<Ntòlak Zayòn, wèñ kà wəp.

Ñkum awèñ sè vèə.

Yi sè kok cu vè mənə mvomndè'.>>

¹⁶ Ghà nè bum yè'sə à sè ye sè lòñ, ñgàa fàak ye sè wèñ kà bə zèñ sè rɛɛñ lok. Yà' à kè rɛɛñ mègù bohòwo ghà nè Jisòs à lòkok mvwe' kpɛ nə kə ye ñwè nè ghan nə. Yà'a mvèk nè wo à tsərə fəsə dè wo à còm nòñsə yà' ndzənə ñwàk Nwì dè bum yè'sə nə kə ye vè'nə fana yà' nə yeè nə sè' vè'nə anə.

¹⁷ Bɛu sè wo à ye sè nze mvwe' sè Jisòs à lòkoksə Lasoròmvwe' kpɛ sè wèñ à lò, nə sè tsoho lo fa kɛ' bwìñ yusè wo a yə sè. ¹⁸ Nà'a njo nè bwìñ à vè ñgòkè tsèñ Jisòs nə vè'e wùriñ bɛusè wo à yuk nsàp manɛngəngèn nè nà' à gùu nə. ¹⁹ Bɛu Faràsi wèñ à yə mvè'nè bwìñ sè kpəəñ yù lò Jisòs nə fana wo dè, <<Vesùwèñ sè càsə mvèk fɛɛñ wà a ñgàk, wèñ ja'a-a yàwèñ mvè'nè manɛgòn sè yù yi è.>>

Jisòs Tsè' Mvè'nè Yi Nə Kpɛ, Nə Tse' Nəñ Sè'

²⁰ Mvèk ñkàk ànə à ye, bù lak-mvum mok wèñ à vè Jòrosalèm ñgòkè kùksə Nwì mbwa. ²¹ Bɛu yè'sə wèñ à kè tsèñ ñgà fàk Jisòs mòk nè wo to yi dè Filìp nà'a. Lak Filìp nə à ye Bèsadà nè nà'a mvwe' nzenɛgòn Galili. Wo duk fa nà' dè, <<Tè'mòk, vès dzəm dè vès ye Jisòs ya vesi wèñ taan gesə mweè jo.>> ²² Filìp à lò, nə kə tsok fa Andrù, fana bə nà' ye'e ñga'a bwìñ ba fo', nə kə tsok fa Jisòs nə. ²³ Jisòs à yè

ngòtsòho fa wo dè, <<Mvèk nə kə dzèñ lan nè Nwii nə niñtsok fa bwìñ dè mùu mo ñwè, mù ñwè nè ghan. ²⁴ Mù sè tsè' wèñ nè'e ñkəm ncèp duk dè, A ye-a ñga mvəm gòmbi ka sè nze co nà' kpɛ kpɛ noon, ye dè nà'a nə cum mam megu mvəm nè mò'fis nə. Nə ye dè a ye-a ñga nà' nòñ sè nze co nà' kpɛ lan, nə to fana nà'a nə tse' fe'lə mvəəm mok ñkɛuñtɛñ. ²⁵ Yusə dè, ñwè nè yi dzəm-a yòñsə ye, ye dè yi nə bisə bə zèñ wà. Fana ñwè nè yi bèn-a yòñsə ye sè nzenɛgòn fɛɛñ fana ye dè yi nə tse' mam yòñsə ye nə fo' nè mvèsè. ²⁶ Ye dè, ñwè nè yi dzəm-a ñgògè fàak am fana yi yun və mù. Mvwe' sè mù lòpwe', ñgèñgàan nə ye fo' vesi. Nwè nè yi dzəm-a ñgòyù vè mù dè ya yi gɔ fàak am fana Tè' am nə yamsə yi, yi kuk.>>

²⁷ Jisòs à duk mok sè' dè, <<Ntəm àm sè fa mù ñgə' ñga'a vè'e wùriñ. Aco mù cèp yè'sə dè yà? Aco mù duk fa Tè' am dè yi yep fis ñgə' nè nà'a ñga'a mù tuhù mù ènə fo' à? Megu ñga'a kə dè mù ànə və tsenə fɛɛñ ñgòyè ñgə' ènə. ²⁸ A bəboñ co mù nə duk fa Tè' am nə dè, <Gù le yusè co yà'a nə gɔ dè bwiiñ kùksə liñ yo.>> Yi ànə duk vè'nə fana ñgi mòk cèp vesə mabu. Ngi nə sè cèp dè, <<Mù a gù ya bwìñ kùksə liñ am sè lan, fana mù nə gɔ mali yà' sèmok.>> ²⁹ Bɛu sè wo à mà tɔ fo' sè à yuk ñgi nə sè'. Mok duk dè, mbùñ kùm yi. Mok duk yàwo dè, hai', cèp bohòyi masinjà Nwì.

³⁰ Jisòs duk fa wo ye dè, <<Ngi nè wèñ yuk ànə, nà' ka bɛu tu am cèp, nà' cèp bɛu tu awèñ. ³¹ Mvèk kùrə nè wo nə sak nzenɛgòn nə lan. Mvèk kùrə nè wo nə bwi' mak gesə ñwè nè yi ñkum sè nzenɛgòn fɛñ yi nə sè' lan. ³² Bohòmù yàm, wo fis gesə mù mɛtsè fana mù soñ və bwìñ pwe'fo' bohòmù.>> ³³ Jisòs à cèp ncèp ènə ñgòñtsè' fa bwìñ nsàp kpɛ nə yi nə kpɛ nà' nə.

³⁴ Bɛu sè wo à ye fo' wùriñ sè wèñ à duk fa yi dè, <<Wo à còm

nonjsə yà' ndzənə n̄wàk lùuk avès də N̄kum n̄gà gèm bwìŋ nə, yi nə cum mam n̄ə mvèsə. Wù nə sə d̄uhù nə sè yòdə wo nə fis kok gesə mo n̄wè m̄atsè, n̄ga mo n̄wè n̄ə wù sə duk ènə ndà?>> ³⁵ Jisòs duk də, <<Mareŋ nə nə cum tse' wenə wèŋ mvək momjo wà. Ghà n̄ə mareŋ nə cu wenə wèŋ ènə fana a b̄əboŋ də wèŋ gi soon lo mantombi ya ndzəm kà weŋ kè ci'. B̄usè n̄wè n̄ə yi ḡigè ye sənə mandzəm kà mvwe' sè yi sè n̄əŋ lòkù sè r̄igè. ³⁶ Wèŋ dzəm bohòm̄areŋ nə n̄ga'a n̄ə nà' cu tse' wenə wèŋ ènə, ya wèŋ ye b̄uu mareŋ nə wèŋ.>>

Jisòs ànə cep wes ncèp ènə fana yi lo gesə yuye fo'. ³⁷ Yi ànə ḡu bum man̄gəŋgèŋ n̄ga wo sə yə v̄e'ε wùriŋ fana wo kà bohòyi anə sè dzəm malì. ³⁸ Bum yè'sə à kè ye m̄ègù mvè'n̄ə n̄gà tsòhòbum Nwì n̄ə liŋ yee Izayà ànə cep mantombi fa' yà'a. Yi ànə cep də, <<Tà, n̄wè n̄ə mò'fis a dzəm fù' ncèp avès n̄ə è?

Yà'a sè' də n̄wè n̄ə mò'fis ka n̄àaŋ yo sə sè' riŋ lok è?>>

³⁹ B̄uu yà'sə wèŋ à ka bohòJisòs dzəm lok sè' mvè'n̄ə Izayà nə ànə com sè' də,

⁴⁰ <<Nwì a lok lis awo sə, ya wo kà bum yə, nə ḡuŋsə wo tu sè', ya wo kà mareŋ yə.

Wo kà bum yè'sə r̄èŋ, fana nə kà m̄uu Nwì də ya m̄u luŋsə wo yù v̄ə.>>

⁴¹ Izayà nə à sə cèp yè'sə n̄ga yi sə duk yè'sə Jisòs, b̄uusè yi ànə ye ye də N̄kum n̄gà gèm bwìŋ nə n̄wè n̄ə ghan̄. ⁴² Bum yè'sə ànə ye-a sè v̄e'n̄ə fana, bwìŋ à ye malì m̄uŋgorè b̄u n̄kwàha b̄uu Jus sə wèŋ yo, sè wo à dzəm bohòJisòs nə. Megu də wo à sə wəp b̄uu Faràsi wèŋ fana wo kà j̄əja də wo dzəm bohònà' cèp fis. Wo à ḡu v̄e'n̄ə də ya b̄uu Faràsi sə wèŋ kà wo m̄umvwe' ndap piriya awo b̄e' fis. ⁴³ Wo à dzəm ghak yàwo n̄ə də bwìŋ kwasə wo nə nonjsə n̄ə də Nwì kwasə wo yi.

Jisòs Duk Də Ncèp Ye Nə Sak Bwìŋ

⁴⁴ Jisòs à cèp fis fe'lə bə n̄aŋ s̄əmok duk də, <<N̄wè n̄ə yi dzəm-a bohòm̄u, ye də n̄gəŋgàŋ ka yà'sə bohòm̄u dzəm m̄ègù. Yi dzəm yà'sə bohòŋwè nə yi a tum v̄ə m̄u tsenə nə sè'. ⁴⁵ N̄wè n̄ə yi yə-a m̄u, ye də yi yə n̄wè n̄ə yi tumv̄ə v̄ə m̄u nə sè' laŋ. ⁴⁶ M̄u a v̄ə yàm sə n̄zeŋgòŋ anə co mareŋ. Ya n̄wè n̄ə yi dzəm-a bohòm̄u, ye də yi nə kà sənə mandzəm mok cu malì. ⁴⁷ A ye-a n̄ga n̄wè yuk ncèp àm nə, nə dzeen̄ n̄gòyù nà' fana ye də a nə kà yi m̄u kè sak. M̄u à ka tsenə n̄gòkè sak bwìŋ v̄ə. M̄u à v̄ə yàm də ya bwìŋ tse' lùŋ. ⁴⁸ Ye də n̄wè n̄ə yi dzeen̄-a m̄u, nə beŋ ncèp àm nə fana, yi tse' yusè yà'a nə sak yi n̄umbu n̄ə n̄zeŋgòŋ nə me. Wo nə j̄əŋ m̄ègù sè ncèp n̄ə m̄u à cèp nə, nə sak ns̄ap n̄wè ànə fo'. ⁴⁹ B̄usè yusè m̄u sə cèp sə, m̄u sə kà yà' sə nt̄uu m̄u b̄ə dzədzəm n̄j̄am ts̄ə̀r̄ə kok. N̄wè n̄ə yi sə ts̄ə' m̄u yusè m̄u cep sə, a T̄è' am n̄ə yi a tum v̄ə m̄u tsenə nə. ⁵⁰ M̄u rì tse' də lùŋ n̄ə nà'a kà m̄ègè nə tesə v̄ègè bohòncèp n̄ə n̄je nə. Yà'a n̄jo n̄ə m̄u sə ts̄ə' fa m̄ègù weŋ yusè T̄è' am a duk fa m̄u yi sə.>>

13

Jisòs Yə'rə Fa Bwe Ye Wèŋ Də Yà'a Fak BohòMòk Bə Mòk

¹ A sə kuəp wesə lòmok n̄umbu n̄kàk pasobà nə fana Jisòs riŋ də mvək n̄je k̄urə n̄gòbwìŋ fohò lòbohòT̄è' ye nə laŋ. Jisòs ànə dzəm b̄uu sè sə n̄zeŋgòŋ sè wo sè ye wèŋ fana yi dzəm yà' t̄ètè kə l̄əsə pwe' n̄ə pwe'.

² Nconùm à dzèen̄ fana Jisòs bə n̄gàa f̄aak ye wèŋ kə cum be'lə mvwe' mò'fis, nə sə z̄u z̄uz̄u. Yè'sə à ye n̄ga Satà n̄i sə nt̄uu Judàs mo Saim̄u n̄ə mvwe' lak Iskarəyà nə laŋ, də nà'a seŋ Jisòs. ³ Jisòs à rì sè' də T̄è' ye a fa bum pwe'fo' ndzə bohòyi. Yi à rì sè' də yi à tesə v̄ə

bohòNwi, fana yi nè bwi foho lo sè' bohòNwi anə. ⁴ Yi ànə riŋ ve'nə fana mvè'nè wo à mà cu fo' fana Jisòs lokok, nè fweŋ fis cèək ye sè mɛ ɲkwèŋ. Yi jəŋ tawùrè, nè swi' yak nà' sə gamə yi. ⁵ Yi jəŋ ndzəp, nè gesə sənə ɲgàp mòk, nè ye ɲgòsə cùhu fa ɲgàa fàak ye wèŋ ɲki' awo bə zeŋ. Yi jəŋ tawùrè nè yi ànə swi' sə gamə nè, nè sə yisə fa yà' ɲki' sə bə zeŋ. ⁶ Yi kə wes mɛ ni'ì Saimù Pità fana Pità nè duk də, <<Wù də wu cuk fa mɛ kù ya a gɛ va Tà? >> ⁷ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù ka yusè mù sə gù fa weŋ yè'sə ntòrɛɛŋ. Megu də mvəək nè və nè wèŋ nè rɛɛŋ bə zeŋ.>> ⁸ Pità nè duk fa nà' də, <<Kaco mù dzəm yuk də wu cuk fa mɛ kù yeŋ.>> Jisòs də, <<A ye-a ɲga mù ka wu cuk fa, ye də wù ka yà'sə mok vesù ye.>> ⁹ Fana Pità nè duk fa nà' mok kə də, <<A ye-a biim ve'nə, Tà, wù kà mɛ kù cùk mègù fa. Wu cuk fa mɛ bo am bə tu am pwe'fo'.>> ¹⁰ Jisòs duk fa yi də, <<Nwè nè yi cuk-a ni' ye laŋ, ye də yi mok rərəŋ. Wo nè cuk fa megu ɲwè ànə mok kù. Wèŋ pwe'fo' wèŋ rərəŋ, mègù ɲwè nè mò'fis nè yi ka rərəŋ yeŋ.>> ¹¹ Jisòs ànə riŋ me ye ɲwè nè nà'a nè seŋ yi nè laŋ. Nà'a njo nè yi à duk də wèŋ ka rərəŋ pwe' yeŋ nè.

¹² Yi ànə cuk wes fa wo kùu awo sə fana yi kə te' ni fe'lə cèək ye sə, nè kə foho cum nze. Fana yi ye ɲgòcèp bohòwo duk də, <<Wèŋ rɛɛŋ bə yusè mù gù fa weŋ yà'sə à? ¹³ Wèŋ togè mɛ də cicà nè ye də Tà. A bèboŋ mvè'nè wèŋ togè mɛ ve'nə yà'sə bùusè mɛ bohòwèŋ mvè'nè wèŋ sə to yà'sə anə zìnə. ¹⁴ Mù nè mɛ yàm cicà nè ye Tà àwèŋ nè cùk fa-a weŋ kù, ye də wèŋ tse' ɲgòcùhu fa mòk bə mòk kùu yàwo sè'. ¹⁵ Mù nìtsè' fa weŋ yà'sə mandzè mòk nè də wèŋ gɛ fa mòk bə mòk sè' mvè'nè mù gù fa weŋ yà'sə. ¹⁶ Mù sə tsè' fa weŋ ɲkəm ncèp duk də, kaco mo fàk yam ghak ɲwè nè yi sə fàk bohònà' nè yeŋ.

Kaco masinjà mòk yam ghak ɲwè nè nà' tum yi nè sè' yeŋ. ¹⁷ Mvè'nè wèŋ rì bum yè'sə fana kwəkwaə nè ye bohòwèŋ, ɲga wèŋ sə gù-a yà' na.>> ¹⁸ Yi à cèp fe'lə ncèp mòk sè' də, <<Bum sè mù sə cèp yè'sə, mù sə kà bohòwèŋ pwe'fo' cèp. Mù rì nsàap bùu yàm sè mù a cokfis wo sə mù. A zìnə də ncèp nè nà' cu ndzənə ɲwàk Nwi nè, nè ye mègù sè' mvè'nè wo à còm sə də, <Nwè nè vesi zɛ be'lə zuzɛ mvwe' mò'fis nè, nè nèŋ tes fa mɛ kù mɛ tuhù sè' yi nè.> ¹⁹ Mù sə tsè' nòŋsə fa weŋ bum yè'sə ɲga cu ntòcuu, də ya yà'a kə ye sè' mvè'nè mù à tsè' weŋ sə fana weŋ riŋ də mɛ ɲwè nè mù cu nè. ²⁰ Mù sə tsè' weŋ nè'e ɲkəm ncèp duk də, ɲwè nè yi jə-a masinjà àm co ɲwè, ye də ɲgèŋgàŋ jə yà'sə mù. Nwè nè yi jə-a mɛ, ye də yi jə yà'sə ɲwè nè yi a tumsə vè mɛ sə nzeŋgòŋ feŋ nè.>>

Jisòs Də Ngà Fàk Ye Mòok Nə Seŋ Yi

(*Mat. 26:20-25; Mak 14:17-21; Luk 22:21-23*)

²¹ Jisòs ànə cèp wes ncèp ènə fana ntəm ye fa ghaha wesə yi ɲgè' ve'ɛ wùriŋ. Yi cèp fis mok jəja kwarəŋŋ də, <<Mù sə tsè' weŋ nè'e ɲkəm ncèp də, ɲwè cu mɛŋgorè wèŋ mò'fis nè yi nè seŋ mɛ.>> ²² Ngàa fàak ye sə wèŋ à kùksə kə'ca, nè mərə fuk ɲwè nè yi də nà'a nè seŋ yi nè bùè. ²³ Anə ye ɲga mo fàk ye nè yi à sə dzəmgè nà' wùriŋ nè yəhə na kok lɔŋgɛ ni'ì yi anə. ²⁴ Saimù Pità sə gɛ gesə fa nà' bə si də nà'a fek Jisòs nè də ɲwè nè nà' duk ànə ndàlɛ. ²⁵ Fana ɲga fàk ye nà'nə soon kɛp wesə lo ɲgɛ ni'ì Jisòs anə, nè fek nà' də, <<Tà, ɲwè nè wù duk ànə ndà lɛ?>> ²⁶ Jisòs duk də, <<A ɲwè nè mɛ nè bək jəŋ zuzɛ, nè tsəp gesə sənə ndzəpnjəp, nè fa yi.>> Fana yi bək jəŋ zuzɛ, nè tsəp gesə sənə ndzəpnjəp, nè fa Judàs Iskarəyà mo Saimù. ²⁷ Judàs à jə yà' ntèŋ, Satà ca ni yi sə ntɛu. Jisòs duk fa nà' də, <<Yusè wù sə də wu

gũ sɛ, gũ yà' nènàk.>> 28 Bwe ye sè wo à ye fo' sɛ pwe' à yuk, nè kà njo nè Jisòs duk fa nà' vɛ'nə nè rɛɛŋ. 29 Judàs nè à ye ngà lòksè mbàam awo yi. Mok wɛŋ tsəm də kàmòk Jisòs duk də nà'a kə ywiŋ və bum sè wo nè zɛ ŋkàk bə zɛŋ. Bòp mòk tsərə yàwo də kàmòk Jisòs sɛ duk də nà'a kə gap fa ngàa jɪŋ wɛŋ mbàm. 30 Ghà nè Judàs nè ànə jəŋ zuzuu sè Jisòs fa yi sɛ ntɛŋ fana yi tesə lo yuye sɛ mbiŋ. A ye yè'sə ngà ndzəm sɛŋ tasə cù laŋ.

Jisòs Fa Lùk Nè Fi

31 Ghà nè Judàs nè ànə tesə lo ye sɛ fana Jisòs duk fa ngàa fàak ye wɛŋ də, <<Mvək kùrə ngà'a mok laŋ nè bwɪŋ nè ye də mo ŋwè nè ŋwè nè ghaŋ. Wo nè ye nsàp ŋwè nè ghaŋ nè Nwì cu sè' ndzə ni'ì Mo ŋwè anə. 32 Mvè'nè wo nè ye nsàp ŋwè nè ghaŋ nè Nwì cu ndzə ni'ì mùu Mo Nwè fana Nwii nè niŋ tsok fa bwɪŋ nsàp ŋwè nè ghaŋ nè Mo ye nè cu, Yi nè kà mvək càsè.

33 <<Bwe am wɛŋ, mvək nè vesùwɛŋ nè cum mvwe' mò'fis ka mok ŋkùuŋ bwehe cum fe'lə. Wɛŋ nè lap mɛ fana yà' megu mvè'nè mù ànə tsok fa bùu Jus wɛŋ fa' yà'a də, kaco wɛŋ kə dzeŋ to mvwe' sè mù sè lòo sɛ yeŋ. 34 Mɛ fa wɛŋ lùk nè fi də, wɛŋ dzəm mòk bə mòk. Nsàp mandzè nè mù a dzəm wɛŋ nà'a, wɛŋ nè dzəm tsoŋ mòk bə mòk sè' vɛ'nə. 35 Nsàp dzədzəm ènə nè gũ yi ŋkuŋ bwɪŋ riŋ də wɛŋ bùu sè wɛŋ sɛ yù mandzè àm.>>

Jisòs Də Pitàa Nə Dzeŋ Yi

(Mat. 26:30-35; Mak 14:26-31; Luk 22:31-34)

36 Saimù Pità à fek yi də, <<Tà, mvwe' sè wù sè lòo sɛ ma fò?>> Jisòs duk də, <<Mvwe' sè mù sè lòo sɛ, kaco wù lo to fo' ngà'a yeŋ. Mvək nè və nè wu nè yuŋ və mɛ fo'.>> 37 Pità duk də, <<Wù də kaco mù yuŋ lo to wu ngà'a yeŋ ngà kotse' mɛ yà ŋkuŋ ε Tà? Mɛ yàm kèkùrè ngòkpu bùu tu yò.>> 38 Jisòs duk fa yi də,

<<Wù duk də aco wù kpu bùu mù è? Mɛ tsok wu ŋkəm duk də, mvəp nè sɛ kə to kàmòk, ngà wù nè'e, wù bɛŋ fis mɛ kè' tɛ' laŋ də wù ka mɛ riŋ.>>

14

Jisòs Mandzè Nè Ngòkè Yə Nwì

1 Anə geŋ Jisòs nè duk fa ngàa fàak ye sɛ wɛŋ də, <<Kà də wɛŋ gũ də ntuum awɛŋ sɛ buŋ wɛŋ duk. Wɛŋ fa ntuum awɛŋ bohòNwì, nè fa yà' bohòmù sè'. 2 Rum ndap mɛ la'à Tè' am àwo ŋkùuŋntɛŋ. Yà' ànə ka-a vɛ'nə yeŋ bwèrɛ mù a tsè' fa wɛŋ. Mù sɛ lòdə ya mɛ kə gũu tsə'rə nonso fa wɛŋ mvwe' ncum mbwa. 3 Mɛ lo-a, nè kə gũu tsə'rə wes fana mù foho və, nè kə jəŋ lo wɛŋ, də ya mvwe' sè mù cu sɛ, wɛŋ ye yàwɛŋ sè' fo'. 4 Wɛŋ rì mandzè nè ngòlòmvwe' sè mù sè lòo sɛ laŋ.>>

5 Tomos duk fa yi də, <<Vès ka mvwe' sè wù sè lòo sɛ riŋ, Tà. Ye də vès nè riŋ mandzè nè ngòkè dzɛŋ fo' nè bə yà?>> 6 Jisòs duk wo də, <<Mɛ mandzè nè mù, mɛ zìnə nè sè' mù, nè ye lùŋ nè sè' mù. Kaco ŋwè ca, nè kə ye to si Tè' am yeŋ, tsɛ'ngà ngəŋgəŋ cà bohòmù. 7 A ye-a də wɛŋ anə riŋ-a mɛ, bwèrɛ də wɛŋ a rì Tè' am sè' laŋ. Ye jəŋ ngà'a nè lo mantombi, wɛŋ rì yi, nè yəè nè yi bə lis sè' laŋ.>> 8 Filip fek yi də, <<Tà, niŋ fa-a ves Tè' yo nè è? Nà'a mègù yu nè mò'fis nè vès yə-a yi, yà' kùrə ves.>> 9 Jisòs duk də, <<Nùumbu sè mù a cu vesùwɛŋ yè'e pwe', wù ka mɛ ntòriŋ à, Filip? Nwè nè yi yə-a mɛ, ye də yi a yə Tè' am nè laŋ. Ye də wù sɛ duk fe'lə də mɛ niŋ fa wɛŋ Tè' am nè-e ngà'a va? 10 Co wù ka sɛ ntuum wù dzəm də mɛ mo ye nè, mɛ mò'fis bə Tè' nè, Tè' nè ye sè' mò'fis bə mo ye nè yè'e dzəm à? Ncèp nè mù sɛ cèp fa wɛŋ ènə sɛ kà sɛ vèè mù bə tu am tesə kok. Sə gũ Tè' am nè yi sɛ fàk ndzə ni'ì mù nè. 11 Wɛŋ dzəm ncèp àm nè də mɛ ves Tè' am mò'fis, Tè' am ye bwi vesi sè' mò'fis nè'e. A ye-a də

wèŋ sà kà dzəm də bùusè mù sà cèp yà' sè' mù bə cùu am fana aco wèŋ dzəm yà' bùusè wèŋ yə nsàap fàak sè mù sà gùu sà.

¹² <<Mù tsok fa wèŋ ñkèm ncèp duk də, ñwè nè yi dzəm-a bohòmù, yi nə gù sè' nsàap bum sè mù sà gùu. Yi nə gù bum sè yà' yam càsə yà'sə sè', bùusè mù sà bwìŋ lòyàm bohòTè' am. ¹³ A ye-a sè yà, ñga wèŋ fek yà' bə liŋ am fana mù nə gù yà'. Mù nə gù yà' ya ñga bwìŋ ye ñaan sè Tè' tse' sə ndzənə fàak am sə. ¹⁴ A ye-a sè yà, ñga wèŋ fek mù yà' bə liŋ am fana mù nə gù yà'.>>

Jisòs Kà' NgòTum Vèsə Ngà Ntip

¹⁵ Jisòs nə duk fe'lə mok sè' də, <<A ye-a də wèŋ dzəm mù, wèŋ nonjsə lùuk am. ¹⁶⁻¹⁷ Fana mù nə fek Tè' am yi tum fa wèŋ ñgà ntip mòk. Ngà ntip ènə, a Yòŋsə nè Nwi nə, nà'a yi nè yi nitsè' fagè bwìŋ zìnə nə. Yi nə cum mam wenə wèŋ sə ntùu wèŋ nè mvèsə. Kaco bùu sè sə nzenğòŋ fəŋ tse' to yi yeŋ, bùusè kaco wo ye nà' yeŋ, nə kà yi sè' rì. Wèŋ riŋ yi yàwèŋ riŋ bùusè yi cu wenə wèŋ, nə ye də yi nə kə cum mam wenə wèŋ.

¹⁸ <<Ye də wèŋ riŋ tse' də kaco mù lo, nə me'rə mak nonjsə wèŋ co bwe ñiŋ yeŋ. Mù nə bwi foho və mali ñgòkè yə wèŋ. ¹⁹ Yusə də, cu mvək momjo ya bùu sè sənə nzenğòŋ nə kà mù mok sə yə fe'lə. Wèŋ nə sə ye mali mù yàwèŋ yo, bùusè mù cu fo' ñwəm fana wèŋ nə cum yàwèŋ sè' ñwəm anə. ²⁰ Mvək anə kə dzèŋ nùu fana wèŋ riŋ də mù ves Tè' am mò'fis, wèŋ ye yàwèŋ vesùwèŋ sè' mò'fis fana mù ye yàm vesùwèŋ sè' mò'fis. ²¹ Ñwè nè yi yuk-a lùuk am sə, nə nonjsə yà' fana ye də nà'a yi nè yi dzəm mù nə. A ye-a ñga ñwè dzəm mù, ye də Tè' aam nə dzəm ñgèŋgàŋ, mù dzəm yi yàm sè', nə niŋtsok fa yi ni' àm mvè'nè mù cu.>>

²² Anə geŋ Judàs fek yi də, <<Aco wù yəŋ megu bohòvès, bùu sè sə nzenğòŋ sə kà wu yàwo yə anə va Tà?>> Anə cep yè'sə Judàs nè zok, ka Judàs Iskarəyà yeŋ. ²³ Jisòs cep fəsə də, <<Ñwè nè yi dzəm-a mù, yi nə nonjsə ncèp àm. Tè' am nə dzəm yi fana ves Tè' am nə nə və kə gù mvwe' ncum avès ves ñwè anə wèŋ bəbè'. ²⁴ Ñwè nè yi kà mù dzəmğè kà ncèp àm nə sè' nòŋsègè. Wèŋ tsərə tse' də ncèp nè mù sə tsè' wèŋ ènə nà' sə kà sə vəò mù bə tu am tesə kok. A ncèp Tè' am nè yi a tum və mù nə. ²⁵ Mù tsè' fa wèŋ bum yè'sə ñga mù cu ntòvesùwèŋ. ²⁶ Anə ye maŋkwèŋ fana Tè' am nə nə tumsə vesə fa wèŋ ñgà ntip nə ñgòkè jə mvwe' kùu am. Ngà ntip nə, a Yòŋsə nè Rərəŋ nə. Ghà nè yi vè nə, yi nə yə'rə fa wèŋ bum, nə gù wèŋ tsərə riŋ fəsə bum sè mù à tsè' wèŋ sə pwe'fo'.

²⁷ <<Mvè'nè mù sə lòŋga'a yè'e fana mù fa nòŋsə wèŋ fifi. Nsàp fifi nè ñjàm nè mù sə fa wèŋ ènə, kaco wèŋ tse' to nà' bohònzenğòŋ nè'e yeŋ lok. Wèŋ kà də wèŋ sə mərə duk. Wèŋ kà wəò sə ntùu wèŋ sè' tse'. ²⁸ Wèŋ yuk mvè'nè mù tsè' fa wèŋ də mù sə lòo fana nə bwi və kə tseŋ wèŋ sèmok yà'a laŋ. A ye-a də wèŋ dzəm mù, wèŋ kwa də mù sə lòŋgòkè yə Tè' am, bùusè Tè' am nə yi yam gha' mù yi. ²⁹ Mù sə tsòho fa wèŋ bum yè'sə ñga cu ntòcu, də ya ñga yà'a kə ye mvè'nè mù tsè' wèŋ sə fana wèŋ dzəm də mù ñwè nè zìnə. ³⁰ Mù nə kà vesùwèŋ tètè mok cèp yiskok, bùusè ñwè nè yi ñkum sə nze fəŋ yi nə sə də yi və. Megu də yi ka ñàŋ bohòmù tse'. ³¹ Yusə mù sə gùu, a bə ñaan sè Tè' am a duk fa mù yi də mù gù, ya ñga bwìŋ nə riŋ də mù dzəm Tè' nə. Lòkok, vesùwèŋ lo mvwe' sè zok.>>

15

Jisòs Də Yi Co Mantseŋ Tù

¹ Jisòs à tsè' fa ngàa fàak ye wèŋ ncèp mòk sè' duk dè, <<Mù yè'e tɔ grep nè nà'a nè zìnə, Tè' am ye bwi ye co ŋwè nè yi sè jə ŋkərə bə zəŋ yi. ² A ye-a ŋga ntaŋ àm mòk sè kà zəm fana yi gbɛ' ci' mak fis nà'. A ye-a nta nè nà' sè zəm fana yi gɔhɔ tsə'rə nà' bəboŋ də ya nà'a zəm ghaha wesə ŋkɔŋntɛŋ. ³ Wèŋ yàwèŋ mok rərəŋ co ntaŋ tɔ nè wo gɔhɔ tsə'rə nà' gɔhɔ tsə'rə. Wèŋ rəŋ vɛ'nə bùu ncèp am nè mù cèp fa wèŋ nə. ⁴ Wèŋ cum mam ndzə ni'i mù ya mù cum mam ndzə ni'i wèŋ sè'. A ye-a ŋga ntaŋ ka ndzə ni'i mantseŋ tɔ nə yeŋ, kaco yi zəm ŋgwì yeŋ. A bohòwèŋ sè' vɛ'nə də, a ye-a ŋga wèŋ ka ndzə ni'i mù cum mam, ye də wèŋ wà.

⁵ <<Mù yàm mantseŋ tɔ nə, wèŋ ye yàwèŋ ntaŋ sə. Nwè nè yi cu mam-a ndzə ni'i mù, mù cum ndzə ni'i yi sè' fana yi nə ye co ntaŋ tɔ nè yi sè zəm ŋgwì wùriŋ. Yumook sè' də, a ye-a ŋga mù ka ye, kaco wèŋ gɔ to lok fàk yumok yeŋ. ⁶ Nwè nè yi kà-a ndzə ni'i mù cu mam fana yi ye co ntaŋ tɔ nè wo màk nà' mà'a. Ntaŋ tɔ nə yum fana wo te'e benə nsàap yà'sə, nə kə tɛŋ sə misə, fana yà' sə. ⁷ Wèŋ cu mam-a ndzə ni'i mù, ncèp àm cum sè' sə ntɔ wèŋ fana yusə wèŋ fek mù yà' pwe'fo', wèŋ nə tse' yà'. ⁸ Yusə yà'a gùgè ŋkuŋ bwìŋ jəŋ Tè' am də yi kəkuk, a ŋga wèŋ co ntaŋ tɔ sè wèŋ sè zəm ŋgwì ŋkɔŋ. Yà'sə nə niŋtsok sè' jəja də wèŋ bwe am.

⁹ <<Mù a dzəm weŋ nsàp nè co Tè' am dzəmgè mù. Wèŋ sə lo mantombi bə nsàp mandzè nè co mù sè dzəm mali weŋ. ¹⁰ A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə lùuk am sə fana mù nə sè dzəm mali weŋ fo'. Yà' mègù sè' mvè'nə mù a nòŋsə lùuk Tè' am fana yi sè dzəm mali mù sè' yè'e. ¹¹ Mù tsè' nòŋsə fa weŋ bum yè'e mantombi ya ŋga kwəkwa nè mù tse' nə, wèŋ tse' nà' yàwèŋ sè', ya kwəkwa nè njàwèŋ nə nà'a rwiŋ

wesə dak nè dak. ¹² Lùk àm nè mù sə fa weŋ nə nè' də, Wèŋ sə dzəm mòk bə mòk sè' mvè'nə mù a dzəm weŋ.

¹³ <<Nsàp dzədzəm mòk ka nsàp nè'e mok gɔŋ casə fe'lə nè də ŋwè dzəm ŋge' ye wèŋ vɛ'ɛ tètè nə kə fa ni' ye də yi kpɔ bùu tɔ yà'wèŋ. ¹⁴ A ye-a ŋga wèŋ sə nòŋsə lùuk am sə fana ye də wèŋ ŋge' am. ¹⁵ Mù nə kà weŋ də ŋkwèŋ mok sə to, bùusə kaco monkwèŋ riŋ wes yusə ŋkwà' ŋwè ye nə sè gù pwe'fo' yeŋ. Mù nə to weŋ lɛ də ŋge', bùusə mù a tsòho wes fa weŋ bum sè Tè' am a tsè' mù sə pwe' nè pwe'. ¹⁶ Wèŋ a ka mù wèŋ cokfis jəŋ, mù a cokfis jə weŋ mù, nə tumsə lo weŋ də wèŋ lo, nə kə zəm fa mù nto' ŋkɔŋ ya nto'o sə cum mali fo'. Wèŋ gù vɛ'nə fana yusə wèŋ fek Tè' am yà' mənə liŋ am pwe'fo', yi nə fa weŋ yà'. ¹⁷ Lùk àm nè mù sə fa weŋ nè'e də, wèŋ dzəm mòk bə mòk.>>

Jisòs Duk Də, Nzeŋgòŋ Nə Nə Bəŋ Weŋ

¹⁸ Jisòs nə à sè cèp lòmalì mantombi də, <<A ye-a ŋga bùu sè sənə nzeŋgòŋ nə bəŋ weŋ, wèŋ riŋ də wo à bəŋ to ntòmù ŋkuŋ nə sə bəŋ weŋ. ¹⁹ Wèŋ ànə ye-a bùu nzeŋgòŋ sè wèŋ bwèrɛ bùu sè sənə nzeŋgòŋ sè wèŋ dzəm weŋ bùusə də wèŋ bùu awo. Megu kə də mù a cokfis weŋ mɔtsətsə'rəò bùu sè sə nzeŋgòŋ sə fana wèŋ ka mok bùu awo yeŋ. Nà'a njo nè wo sə bəŋ weŋ nə. ²⁰ Wèŋ kà də wèŋ swi ncèp nè mù à tsè' weŋ fa' nà'a duk. Də, kaco mo ŋkwèŋ yam ghak ŋwè nè yi sè fàk bohònà' yeŋ. Bùu sè wo à bəŋ mùu nə bəŋ li weŋ sè'. Bùu sè wo à dzəm ncèp àam, nə dzəm li ncèp awèŋ sè'. ²¹ Wo nə gɔ weŋ nsàap bɔp yà'sə pwe' bùusə də wèŋ bùu am, nə ye sè' bùusə də wo ka ŋwè nè yi tumsə vè mù tsenə nə riŋ. ²² Anə ye-a də mù a ka yumok bohòwo kə cep bwèrɛ də bɔp awo kà mù tuhù wo ye. Nə ye də nè mù a vè, nə

kə tsok wo laŋ fana mandzè nè co wo swihi nè mok bùè. ²³ Nwè nè yi bèn-a mɛ, ye də yi bèn Tè' am sè'. ²⁴ Anə ye-a də mù à ka nsàap maŋgəŋgèen sè ɲwè nəmòk ka gu yuk mɛ lisè wo gu, bwèrɛ də bɔp awo kà mɛ tuhù wo ye. Nə ye də ɲga'a yè'e, wo a yə yà' bə lis awo laŋ, nə sə bən mali mɛ ves Tè' am ba fo'. ²⁵ Me'rə yà'a ye vɛ'nə ntɛŋ, ya yà'a kə kɛrə təŋ mvè'nè wo à còm nòŋsə ndzənə ɲwàk Nwì də, <Wo à bèn mɛ wà jì njo yà'a.>

²⁶ <<Wèen kà swì də ɲgà ntip nè sə vèə swì. Ghà nè mù lòbohòTè' am fana mɛ nè tumsə vesə fa wən yi. Yi yòŋsè nè yi tesə vè bohòTè' am. Yi nitsè' fagè bwìŋ zìnə nè yi. Yi nə kə təŋ ma nè njàm, nə sə tsoho fa bwìŋ nsàp ɲwè nè mù cu nə. ²⁷ Wèen yàwèŋ sè' bùu sè aco wèn tsoho fa bwìŋ bə liŋ am sè', bùusè à yè yèe, a sə cu vesùwèn mvwe' mò'fis.

16

¹ <<Mù tsè' fa wən bum yè'sə ya ɲga bwìŋ yè ɲgòfa wən ɲgə' fana wèn kà maŋkwèn sòŋ fohòlò. ² Wo nə jum fis wən mɛmvwe' ndap piriya. Mvèk sə vèə nè wo nə zə wən bə zə mwè nè sə tsəm də wo sə gu fàha Nwì. ³ Wo nə gu wən nsàap bum yè'sə bùusè wo ka mɛ ves Tè' am ba fo' riŋ. ⁴ Megu də mù sə tsòho fa wən bum yè'sə ɲga cu nto cuu ya ɲga yà'a kə ye nùu, wèn tsərə tse' də mù ànə tsok wən laŋ də a nè ye vɛ'nə. Mù à ka wən bum yè'e mantombi tsok fa bùusè mù a sə cugè vesùwèn.

Fàak Sè ɲgà Ntip Nə Nə Gu

⁵ <<Mù sə tsè' wən yà' ɲga'a bùusè mù tə mok ɲgòbwi foho lòyu am bohòŋwè nè yi à tum vè mɛ tsenə nə. Mègù kə də wèn pwe'fo', ɲwè nè mò'fis sə kà mɛ də mù sə lòyè'sə fòlɛ sè' fek lok. ⁶ Yàwèn mègù də bum sè mù sə tsè' wən yè'sə sə gu ntɛm awèn kà kwa.

⁷ Mù sə tsè' wən lɛ zìnə də bòghak də mɛ me'rə wən nə lo, bùusè mɛ kà-a lòfana ɲgà Ntip nè nə kà ɲgòkə cu wənə wèn vè. A ye-a ɲga mù lòkə dzèn mbwa fana mɛ nè tumsə tson və yi ɲgòkə cu wənə wèn. ⁸ Ghà nè yi vèə fana yi nə gu nzenɡòn nə ɲgòrì ncu nè bɔp nə ye ncu nè kəkərè, nə ye mandzè nè Nwii nə kə sak nzenɡòn nə. ⁹ Yi nə niŋtsok reŋsə fa wo də yà'wèen ɲgàa gu bɔp bùusè wo à ka bohòmù dzəm. ¹⁰ Yi nə reŋsə wo də mɛ ɲwè nè kəkərè. Yi nə tsok reŋsə fa wo yè'sə bə mandzè nè də mɛ nè me'rə fɛɛŋ, nə lo bohòTè' am fana wèn kà mɛ mok sə yə fe'lè. ¹¹ Yi nə reŋsə fa bwìŋ jòn awo bə ma nè sak nzak sè' bùusè bwìŋ nə ye də nzak ko ɲkum nè yi tse' nzenɡòn yi nə.

¹² <<Bum cu wùriŋ sè mù ka wən ntòtsoho fa, megu də mɛ tsoho fa-a wən yà' ɲga'a pwe', yà' ghak wən ɲaŋ. ¹³ Megu də ghà nè Yòŋsè nè yi reŋsə fagè bwìŋ zìnə nè vèə fana yi nə sə gumsə lo wən mvwe' sè ɲgòrì zìnə nə pwe'. Yi nə kà bum bə tu ye sə cèp, yi nə sə cèp bum sè yi yuk vè ye yà' sè' yu'u. Yi nə tsoho reŋsə fa wən bum mok sè yà'a nè kə ye ntsə'mòk mantombi sè'. ¹⁴ Yòŋsè ànə nə gu mɛ, mù ye ɲwè nè ghaŋ bùusè bum sè yi nə niŋ tsoho fa wən yà' sə nə tesə bohòmù. ¹⁵ Bum sè Tè' am tse' pwe' a sè' yàm, fana nà'a njo nè mù duk wən də ɲgà Ntip nè nə sə tsoho fa wən bum sè yà' tesə vè bohòmù sə.>>

Jisòs ɲwè Nè Yi Gha' Nzenɡòn Nə Yi

¹⁶ Jisòs à duk fa bwe ye wèn duk də, <<Anə ca mvèk momjo wèn kà mɛ mok sə yə fe'lè. A cà fe'lə mvèk momjo sèmok fana wèn ye fe'lə mɛ.>> ¹⁷ ɲgàa fàak ye mok wèn a fe'rə kè'cà mɛŋgorè wo anə də, <<Yi sə cèp yè'sə də yà vɛ'nə ɛ? Yi sə duhu yusə də, <Mvèk momjo wèn nə kà mɛ yə, a kə cà fe'lə mvèk momjo sèmok fana wèn ye mɛ.> Yi

cèp ve'nə, nə sə duk də, <A bùusè mù sè lòbohòTè' am> wèn yè'sə bùu yà? ¹⁸ Ncèp nè yi sə cèp nà' də mvək momjo nə yè'sə dale? Mvək momjo ànə vès ka yàvès bə zèj rɛɛj.>>
¹⁹ Anə gej Jisòs riŋ də wo sə dzəm ngòfek yi yumok fana yi duk fa wo də, <<Wèn sə mərə yè'e ncèp nè mù duk fa wèj də mvək momjo wèj nə kà mɯ mok yə, a cà mvək momjo wèn ye fe'lə mɯ sèmok nə à? ²⁰ Mɯ tsok fa wèj nkèm ncèp də, wèj nə wəj ve'ɛ manziŋ manziŋ, fana bùu sè sə nzenḡòŋ sə wèn sə kwa ma njàwo kwaa. Ntuum awèj nə bɯp wèj wùriŋ fana ntuum awèj sè yà' bɯp wèj ve'ɛ sə nə bùuŋ kwa fe'lə sè'. ²¹ Anə ye co ŋwà nè yi sə ghà mwe. A yèto, ntum bɯp yi də mvək ngə' ye vè laŋ. Ghà nè yi dzə wes mo nə fana yi kà ngə' nè yi anə ye nə mok tsərə. Yi nə sə kwa mok kə kwaa də yi dzə mwe sə nzenḡòŋ. ²² Anə ye bohòwèn sè' ve'nə. Nga'a yè'e ntuum awèj sə bɯp wèj, megu kə də ghà nè mɯ nə kə ye fe'lə vesùwèn sèmok fana wèj nə kwa mvək ànə wùriŋ. Mandzè nè co də ŋwè nəmòk gɯ to də ya wèj kà mok kwa fe'lə, kà mok sè' ye.

²³ <<A kè dzèn nùmbu ànə fana yà'a nə rɛɛj bohòwèn, wèn kà mɯ yumok mok fek fe'lə. Mɯ tsok fa wèj nkèm ncèp duk də, yusè wèj fek-a Tè' am yà' mənə liŋ am pwe', yi nə fa wèj yà'. ²⁴ Yà' kè dzèn tètè ntinə nga wèn ka yumok mənə liŋ am lɛj yuk. Wèj lɛj bum bohòTè' am, ya yi fa wèj yà', wèn kwa tsə'rə bɯpsə riŋ.>>

²⁵ Yi à cèp fe'lə fa ngàa fàak ye sə wèn də, <<Mù sə màk fa mègù wèj bum bə gbɯ' bə gbɯ'. Mvək sə vèə nə mɯ nə kà gbɯ' mok màk fe'lə. Mɯ nə tsok rɛŋsə fa wèj bum sè yà' cu bə liŋ Tè' am sə mok jəja. ²⁶ Ghà ànə ye fana wèj nə sə lɛj bum bohòTè' am mok bə cùu awèj mənə liŋ am. Anə kà mok də mɯ kə lɛj fa wèj mù mok ye yiskok. ²⁷ Tè' am bə tu ye yi dzəm wèj bùusè wèn a dzəm mɯ,

nə dzəm tse' sè' də mù à tesə bohòyi. ²⁸ A zìnə, mù à tesə vè bohòyi ŋkuŋ nə vè sə nzenḡòŋ fɛŋ; nè nga'a nè'e mù sə də mɯ me'rə ngòŋ nə, nə bwi foho lo fe'lə bohòTè' am nə.>>

²⁹ Anə gej fana ngàa fàak ye sə wèn dzəm fa yi də, <<A ve'nə àlaa. Wù cèp nə nga'a mok rərəj, wù sə kà gbɯ' mok màk. ³⁰ Fana vès rɛɛj nə nè nga'a də wù riŋ bum pwe'fo'. Njo mòk nè də ŋwèe fek wu yusè yà' cu sə vèə yi ŋkuŋ ya wu riŋ yà'a bùè. Yà'sə gù fana vès dzəm zìnə də wù a tesə vè bohòNwi.>> ³¹ Jisòs nə fek wo də, <<Co yà'sə gù wèj ŋkuŋ wèn dzəm à? ³² Wèj yeè, mvək sə vèə, aco mù duk də mvək nə kərə laŋ, nè wo nə bɛ' samsə wèj zəzok fana ndàaŋwè pwe' caŋ lo nda'à yi, wèn me'rə tes mɯ mɯmù. Megu də mɯ nə kà mɯmù sè ye bùusè Tè' aam nə ye vesi. ³³ Mù cèp bum yè'sə bohòwèn ya wèj cum mam vesùwèn nə tse' fifi. Sənə nzenḡòŋ nè'e, wèj nə sə tse' megu ca ngə'. Megu də wèj ko ntum. Mù a ghak nzenḡòŋ nə laŋ.>>

17

Jisòs Sə Lɛj Fa Bwe Ye Wèn Piriya

¹ Jisòs ànə cèp wes bum yè'sə fana yi kək gesə lo mɯbu, nə duk də, <<Tè', mvək nè wù à gù fùhɯ nòŋsə nə kè dzèn laŋ. Gɯ-a də ya mo yònə tse' kəkukəsè. Mɯ nə gɯ yàm sè' co bwìŋ ye nàaŋ yo. ² Wù a fa mo yònə nàŋ mətuhù bwìŋ pwe'fo', ya yi fa lùŋ nè nà'a nè kà mè nə bohòbùu sè wù a cokfis, nə fa ndzə bohòyi sə. ³ Lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nə, a ngòri wu, nè wu Nwi nè wù mègù mò'fis nə ye zìnə nə, nə ye sè' ngòri mɯ Jisòs Krest nè wù à tum vèsə sə nzenḡòŋ nə. ⁴ Mù a kùksə wu sə nzenḡòŋ fɛɛj. Mù a gù wes fàak sè wù a tum tsə mɯ də mɯ kə gɯ sə laŋ. ⁵ Ye də Tè', jəŋ lo-a mɯ, ya mɯ kə cum vesù. Gɯ mɯ ya mɯ kə tse' kəkukəsè mvwe' mò'fis mvə'nə vesù

ànə tse' to nà' nga wù ka nzenḡòn nə ntòḡu lok yà'a.

⁶ <<Bùu yo sè wù a cokfis wo sə nzenḡòn, nə fa ndzə bohòmù sə, mù a gù wo ḡòrì wu sè bòn. Wo à ye bùu sè yò, wù nə jəḡ wo, nə fa ndzə bohòmù. Wo cu sə nòḡsə ncèp nə njònə sè'. ⁷ Wo a rì tse' mok ḡga'a zìnə laḡ də bum sè mù tse' yà' pwe'fo' a tesə vè bohòwù. ⁸ Mù a càsə fa wo ncèp nə wù a fa nà' ndzə bohòmù nə fana wo a ko jə nà' laḡ nə riḡ zìnə də mù a vè bohòwù. Wo a dzəm tse' sè' də wù a tum vèsə mù sə nzenḡòn anə.

⁹ <<Mù sə ləḡ fa wo. Mù sə kà bohòbùu sè sənə nzenḡòn anə nduk pwe' ləḡ fa. Mù sə ləḡ fa bùu sè wù a fa wo ndzə bohòmù yè'sə, bùusè wo bùu yo wèḡ. ¹⁰ Yàm pwe'fo' sè yò, Yòye bwi pwe'fo' sè' sè yàm. Bwiḡ sə yə də mù tse' kèkuksə bùu tu awo sə. ¹¹ Mvək kùrə ḡga'a nə də mù nə bwi foho lo bohòwù laḡ. Mù nə me'rə nzenḡòn nə fana wo cum mali yàwo ntòca. Tè' nə wu rərəḡ, sə jəḡ ḡkərə bohòwo bə nsàp ḡàḡ yònə wù ànə fa mù nə, ya wo cum cù mò'fis sè' mvè'nə vesùu cù mò'fis yè'e. ¹² Ghà nə mù a cu ntòvesi wèḡ, mù sə jəḡ ḡkərə bohòwo bə ḡàaḡ yo sè wù à fa ndzə bohòmù sə. Mù a jə ḡkərə bohòwo bèboḡ fana yumok kà wo gù. Nà'a njo nə mòk a ka mʉtsətsə'rə wo bisə nə. A bisə mèḡu yi nə yi à ye ḡòbisə tsə nə. Yi a bisə vè'nə ya yusə wo à còm nòḡsə yà' ndzənə ḡwàk Nwì də yà'a nə ye sə kùrə vè'nə.

¹³ <<Mù sə də mù bwi foho lo ḡga'a mok bohòwù. Megu kə də mù sə cèp bum yè'e ḡga mù cu ntòsə nzenḡòn anə, ya wo kwa sè' dak nə dak mvè'nə mù kwagə yàm. ¹⁴ Mù a càsə fa wo ncèp nə njònə laḡ, fana nzenḡòn nə a bèn wo bùusè wo ka yàwo mok bùu nzenḡòn nə yeḡ, sè' mvè'nə mù ka yàm ḡwəə nzenḡòn nə sè ye yè'e. ¹⁵ Ka də mù sə ləḡ yè'sə də wu fis gesə wo sə nzenḡòn anə yeḡ. Mù sə ləḡ də wu sə jəḡ

ḡkərə bohòwo ya ḡwə nə yi ḡwə nə bup nə kà wo yumok bup gù. ¹⁶ Wo ka bùu nzenḡòn nə yeḡ, sè' mʉmvè'nə mù ka ḡwəə nzenḡòn nə yeḡ yè'e. ¹⁷ Niḡtsok fa wo zìnə yònə ya wo ye gesə yàwo zok co bùu yo. Ncèp nə njòo zìnə nə. ¹⁸ Mvè'nə wù ànə tum gesə lo mù sənə nzenḡòn nə fana mù sə tum lòwo ca sè' vè'nə. ¹⁹ Mù sə nòḡsə ni' àm zok bohòwù bùu wo ya ḡga wo ye yàwo zok bə ncèp nə njònə zìnə nə.

²⁰ <<Mù sə kà bə tu bùu sè wo fəḡḡ yè'e ləḡ mèḡu, mù sə ləḡ bə tu mok sə wo nə yuk ncèp nə bohòyè'sə wèḡ, nə dzəm bohòmù sè'. ²¹ Mù ləḡ də wo ye pwe' cù mò'fis. Tè', mù ləḡ də mvè'nə vesùu mò'fis yè'e fana wo ye vesùwèḡ sè' vè'nə. Wo ye vè'nə ya bùu sè sənə nzenḡòn nə riḡ də wù a tum vè mù sə nze anə. ²² Mù a fa wo sè nsàp kèkuk nə wù à fa mù nə, də ya wo ye cù mò'fis sè' co vesù. ²³ Mù nə ye sə ntʉu wo, wù ye bwi yòsə ntʉu mù ya wo pwe' ye cù mò'fis nə mò'fis. A ye vè'nə fana nzenḡòn nə riḡ də wù a tum mù, nə riḡ sè' də wù dzəm bùu am yè'sə wèḡ sè' mvè'nə wù dzəm mù. ²⁴ Tè', bùu sè wù a fa mù yè'sə, mù dzəm də wo ye vesi wèḡ mvwe' sè mù cu, ya ḡga wo ye kèkuk nə wù ànə fa mù ḡga wù ka nzenḡòn nə ntòḡu nə. Wù à fa mù nsàp kèkuk ènə bùusè wù à dzəm mù. ²⁵ Tè' nə wu rərəḡ bə mandzəə yo pwe', nzenḡòn nə ka wu riḡ, mù rì wu yàm laḡ. Bùu yo yè'e wèḡ rì sè' də wù a tum vè mù tsenə. ²⁶ Mù a gù wo, wo riḡ wu. Mù nə sə ḡu mali vè'nə ya wo tse' sè' nsàp dzədzəm nə wù a tse' bohòmù nə, ya ḡga mù nə ye sə ntʉu wo anə sè'.>>

18

Wo Ko Jisòs
(*Mat. 26:47-56; Mak 14:43-50; Luk 22:47-53*)

¹ Jisòs ànə ləḡ wes me pìriyà ye nə fana yi jəḡ ḡgàa fàak ye wèḡ bə yà'wèḡ to ndzəp mòk nə wo togə nà'

də Kidròn, nə tesə lo mvwe' gadi mòk fa'nə. ² Judàs nè yi ànə seŋ Jisòs nə à rì m̀m̀mvwe' ànə sè' b̀̀usè Jisòs bə ɲgàa fàak ye wèŋ à sə kè be'ləgè fo'. ³ Fana Judàs nə jəŋ ɲgo sojàa b̀̀u Rumà wèŋ nə ye bə ɲgàa k̀̀k ndap Nwì nè ghaŋ sè b̀̀u Faràsi wèŋ à tum wo sə. B̀̀u yè'sə wèŋ à bwe' tse' laàm bə k̀̀k wèŋ nduk, nə bəhə tse' lo bum dzè' sè'.

⁴ Wo à kè dzèŋ mvwe' sè Jisòs à ye sə fana ɲga yi riŋ yusè yà'a nə g̀̀ bohòyi sə laŋ. Anə geŋ yi tesə təəŋ və mantombii yà'wèŋ, nə fek yà' də, <<Wèŋ sə l̀̀p ndà?>> ⁵ Wo cep fəsə də, <<Vès sə l̀̀p Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nà'a.>> Jisòs duk fa wo də, <<A mù.>> Anə ye yè'sə ɲga Judàs nè yi à sèŋ Jisòs nə tə kok sè' fo' bə yà'wèŋ. ⁶ Mvè'nè Jisòs à duk fa wo də, <<A mù>> sə fana b̀̀u sə wèŋ soŋ lo ma ɲkwèŋkwèŋ, nə coho gb̀̀ sə nze. ⁷ Yi fek fe'lə yà' sèmok də, <<Wèŋ sə l̀̀p ndalə?>> B̀̀u sə wèŋ cep sè' ɲkuŋ də, <<Vès sə l̀̀p Jisòs nè mvwe' lak Nazàre.>> ⁸ Jisòs duk də, <<Mù tsè' wèŋ fa' laŋ də a mù nə. A ye-a də wèŋ sə l̀̀p m̀̀ fana wèŋ kà-a b̀̀u yè'e wèŋ yumok g̀̀, wèŋ me'rə wo lo yàwo sə.>> ⁹ Yi à cèp vè'nə ya yà'a ye megu sè' mvè'nè yi ànə cep də, <<B̀̀u sè wù a fa wo ndzə bohòmù yè'e pwe', nè mò'fis nə kà bisè ja'à.>>

¹⁰ Anə ye vè'nə fana Saimù Pità cok fis fèk ye mà mba'à, nə gbè' ci' mak fa moŋkwèŋ ɲkum ɲgà fa satikà' ntu'u ma z̀̀ sə nze. Liŋ moŋkwèŋ ànə à ye Malekù. ¹¹ Jisòs à yə vè'nə fana yi duk fa Pità nə də, <<Sòfəsə gesə fèk nə mà mba'à. Wù sə də m̀̀ kà ɲgə' nè Tè' am a fa m̀̀ də m̀̀ ye nà' nə yə à?>>

Wo Sak Jisòs M̀̀ Kanjurù
(Mat. 26:57-65; Mak 14:53-72; Luk 22:54-71)

¹² Anə geŋ ɲkwà' ɲwè sojà nə kə jəŋ ɲgo sojà ye wèŋ, bə yà'wèŋ kə ko kiŋ Jisòs nə. ɲgàa tək mok sè m̀̀mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə à

tesə wo sè'. ¹³ Wo à ko yi, nə jəŋ lo to yi ntòbohòAnàs. Anàs ènə à ye tè'ε ɲgwe Kayofàs. Kayofàs nə ànə ye ɲkum ɲgà fa satikà' bə l̀̀m̀ɲgòŋ ànə yi. ¹⁴ ɲwè nè yi à duk fa b̀̀ ɲkwàha b̀̀u Jus wèŋ də, a b̀̀boŋ co ɲwè nè mò'fis k̀̀ m̀̀nə tu bwìŋ pwe' nə, à ye sè' Kayofàs ènə.

Pità Bèŋ Jisòs

(Mat 26:69-70; Mak 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Mvèk ànə à ye, Saimù Pità bə mofàk Jisòs nèmòk à yù l̀̀Jisòs nə. ɲkum ɲgàa fa satikà' nə à rì mofàk Jisòs mòk nə fana yi me'rə nà', nà' ni lo m̀̀mvwe' ntòmbi ye nə. ¹⁶ Pità à təəŋ mam ye mvwe' ncùu ɲka' sə, nə kà fwa ni l̀̀. Anə geŋ mofàk Jisòs nè ɲgà fa satikà' ànə riŋ nà' nə kə ye m̀̀wà nè yi sə k̀̀k ncùu sə, bə nà' cep fana wo to nisə lo Pità sè' mbwa. ¹⁷ Mvè'nè wo à sə də wo ni lo fana m̀̀wà nè yi sə k̀̀k ncùu sə yi nə duk fa Pità də, <<Mù kwà' də wu mofàk ɲgà' ànə mòk, kè ka'-ε?>> Pità cep fəsə fa nà' də, <<Hai', mù ka mòk yeŋ.>>

¹⁸ Anə ye ndzəm ànə ɲga mbuəp sə ko fana bwe fàak ɲgà fa satikà' bə ɲgàa k̀̀k ndap Nwì nè ghaŋ nə mok wèŋ fimsə mis, nə təəŋ fo' sə yuk. Fana Pità lo kə təəŋ sè' bə yà'wèŋ, nə sə yuk ye sè'.

¹⁹ ɲkum ɲgà fa satikà' nè liŋ yee Anàs nà'a à fek Jisòs bum mok bə liŋ ɲgàa fàak nà' nə ye bə yusè nà' sə yə'rə fa bwìŋ sə. ²⁰ Jisòs də, <<M̀̀ yə'rəgè bwìŋ jəja m̀̀mvwe' ndap piriya nə ye m̀̀mvwe' ndap Nwì nè ghaŋ nə, mvwe' sè b̀̀u Jus wèŋ kè tesgè tu. M̀̀ kà yàm yumok mvwe' sèswihì cèp yuk. ²¹ Ye də wù sə fek fe'lə m̀̀ yè'sə b̀̀u yà? To fek ε b̀̀u sè wo à yuk bum sè m̀̀ cèpgè sə, ya wo tsok fa wu wo. Wo riŋ wes bum sè m̀̀ cèpgè sə vè'ε làaŋ.>> ²² Jisòs ànə cep vè'nə fana d̀̀garì mòk nè yi à ye fo' l̀̀p sam yi bə bo mpaan. Yi də, <<Kàcò, yà'a mvè'nè wo cèpgè bohòŋkum ɲgà fa satikà' vè'nə à?

>> ²³ Jisòs duk fa nà' dè, <<A ye-a dè mù cèp bə jòn bwèrè dè wù duk sè dè mù sè cèp bə jòn. A ye-a nga yusè mù cèp sè mvèk nè, wù ləp mù kə bùu yà?>> ²⁴ Anə geŋ Anàs tumsə lo Jisòs nè mvè'nè wo tasə tse' yi bə kwan bohòKayofàs nè yi sè' ŋkum nga fa satikà' mòk.

²⁵ Saimù Pità nè à təəŋ, nè sə yuk mali mis sə fana wo duk fa yi dè, <<Vès kwà' dè wu lə mo nga fàk ngà' ànə mòk kè ka'-ε?>> Pità dzeen dè, <<Hai' kà mù yàm to.>> ²⁶ Mo ŋkwəŋ ŋkum nga fa satikà' mòk, nè yi à ye moma ŋwè nè Pità anə gbè' tiŋ mak yi ntu' nè cep ye sè'. Yi duk dè, <<Mù tsəm dè mù anə ye wu mù gadì bə lis am.>> ²⁷ Pità nè dzeen fe'lə sèmok fana ntomvəp to sè' ghà ànə.

Jisòs Tə Mantombü Palè

(*Mat. 27:1-2, 11-14; Mak 15:1-5; Luk 23:1-5*)

²⁸ Mvəp à sə to nè zəzòn fana wo jəŋ fis Jisòs mvwe' ndap Kayofàs, bə yà'wèŋ lo mvwe' nto' Govənonə yi mo lak Rumà. Bùu Jus wèŋ à ka yəwo mbwa ni bùusè wo à sə dzəm ngònòŋsə ni' awo rərəŋ ya wo kə zə ŋkàk pasobà àwo*. ²⁹ Anə geŋ GovənoPalè nè kə tseŋ wo sə mbi, nè fek yà'wèŋ dè, <<Wèŋ ko vè ŋwè nè'e bùu yà?>> ³⁰ Wo duk fa nà' dè, <<Anə ye-a dè ŋwè ènə kə ŋwè nè bəp yeŋ bwèrè dè vès kə yi bohòwù fəŋ jə vè.>> ³¹ Palè nè duk fa wo dè, <<Wenə wèŋ foho lo, wèŋ kə sak yi mvè'nè lùuk awèŋ sə duk weŋ.>> Wo duk fa yi dè, <<Vès ka nàaŋ sè ngòsak nzak kpə bwìŋ tse'.>> ³² Mvè'nè wo à gù vè'nə fana yà' gù dè Jisòs kpə nsàp kpə nè yi à tsè' fa bwìŋ dè yi nè kpə nà' nè.

³³ Palè à bwì foho ni lòmù nto', nè to Jisòs dè nà'a və. Jisòs à vəə, yi fek nà' dè, <<Wù dè wu ŋkum bùu Jus è?>> ³⁴ Jisòs dè, <<Yusè wù sə fek mù yè'sə tesə kok sə vəə wù kə a

cùu bùu mok wèŋ nè?>> ³⁵ Palè duk fəsə fa nà' dè, <<Wù yə mù co dè mù ŋwəə Jus à? Ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə bùu yo wèŋ jə vè wu bohòmù fəŋ wo. Wù gù bəpsə yà, tsok fa mù.>> ³⁶ Jisòs dè, <<Gaŋ ŋkum sè yàm sə ka sè sə nzeŋgòŋ fəŋ yeŋ. Gaŋ yàm sə nè ye-a sè sə nze fəŋ, bwèrè dè bwe fàak am wèŋ lù fa mù bùu Jus sə wèŋ dè ya wo kà mù yumok gù.>> ³⁷ Palè nè fek nà' dè, <<Wù sè dè wu ŋkum è kèe yàlè?>> Jisòs duk dè, <<Njo nè mù à vè sə nzeŋgòŋ fəŋ bùu zeŋ nè mègù mò'fis dè mù niŋtsok fa bwìŋ zìnə nè. Nà'a njo nè wo à dzə mù nè. ŋwè nè yi təəŋ-a ma nè zìnə nè fana yi nè yu'rə bohòmù mvè'nè mù sə cèep.>> ³⁸ Palè dè, <<Zìnəə yu yà?>> Yi à duk wes vè'nə fana yi lokok, nè tesə lo sə mbi, nè kə tseŋ bùu Jus sè wo ca sə. Yi duk fa yà'wèŋ dè, <<Mù ka yàm jòn nè ngà' ènə gùu ye.>> ³⁹ Yi cep fe'lə mok sè' dè, <<A bum lak awèŋ dè ŋkàha pasobàa kə dzèŋgəə, mù fis me'rə fa weŋ ngà ndapndzəm mòk mò'fis. Ye dè wèŋ dzəm dè mù fis me'rə fa weŋ ŋkum bùu Jus nè à?>> ⁴⁰ Wo à yuk vè'nə, wo kə'ngùŋ duk nè bəp dè, <<Vès ka ŋwè ànə dzəm. Fis me'rə fa ves lə Bərabà.>> Bərabà ènə à ye ncoro' njè nè kpə bwìŋ.

19

Wo Sak Də Wo Zə Jisòs

(*Mat. 27:15-31; Mak 15:6-20; Luk 23:13-25*)

¹ Anə ye vè'nə fana Palè gù wo jəŋ Jisòs nè, nè ləp nà'. ² Sojà wèŋ kə jəŋ ndik sè yà'a njənjək, nè bak yà', nè tes fa Jisòs nè nà' mù tuhù co tàm ŋkum. Wo jəŋ cək mòk nè bəbaŋ, nè ni fa yi nà' co cək ŋkum. ³ Wo ye ngòvəhə bohòyi, nè sə cepse nà' co ŋkum. Wo sə dūhə dè, <<Mbè ŋkum

* **18:28** 18:28 Bùu Jus wèŋ à tse' lùuk mok sè ngòjə ni' awo dè wo rərəŋ mantombii Nwì fana wo kà māmvwə' ndaap bù lakmvum sə ni bwèrè wo gù bəpsə ni' awo sə, nè kə mandzə nè ngòkùkse Nwì tse'. Nà'a njo nè wo à ka mù nto' Palè ni nè.

bùu Jus wèŋ.>> Wo ywi'lə yi, nə sə ləp yi bə bo.

⁴ Palè nə à tesə vè sə mbi mvwe' sè bùu Jus wèŋ cu sə sòmok. Yi duk fa yà' də, <<Wèeŋ yeè, mɔ nə fis və ŋwè ènə sə mbi ya wèeŋ riŋ tse' də mù ka yàm yusè yi bɔpsə sə riŋ.>>

⁵ Anə geŋ Jisòs nə tesə tsoŋ ŋga yi ta tse' mali tàm nɔnɔjàk nə mɔ tuhù yi, nə ni tse' cək ŋkum nə sè'. Fana Palè nə duk fa wo də, <<Wèeŋ yeè, yi nè'.>> ⁶ Ngàa fa satikà' sè ghaŋ bə dògarii sè mɔmvwe' ndap Nwi sə wèŋ à yə yi fana wo kè'ŋgùŋ, nə sə duk də, <<Wèeŋ tɛ'lə yi mɔ ntəeŋ. Wèeŋ tɛ'lə yi mɔ ntəeŋ.>> Palè nə duk fa wo də, <<Wèeŋ jəŋ lo-a, nə kə tɛ'lə yi wèŋ. Bohòmɔ yàm, mù ka yàm bɔp nə yi gùu ye lok.>>

⁷ Bùu Jus sə wèŋ duk də, <<A ye-a bə mandzè lùuk avès fana ŋwè ènə nə kɔ megu kɔmù bɔusè yi sə jə ni' ye də yi mɔ Nwi.>> ⁸ Palè nə à yuk vɛ'nə fana wɔə ko yi vɛ'ɛ wùriŋ. ⁹ Yi bwi fohò və kə ni lo fe'lə mɔ nto' anə bə Jisòs sòmok, nə fek nà' də, <<Wù vè yè'sə ma fò?>> Jisòs nə kà cù mùk. ¹⁰ Palè nə fek nà' də, <<Mù sə cèep, wù kà cèp à? Wù ka riŋ də mù tse' nàaŋ sè ŋgòmè'rə wu, wù lo, nə tse' bwi nàaŋ sè co mù tɛ'lə wu mɔ ntəeŋ sè' riŋ à?>> ¹¹ Jisòs duk fa nà' də, <<Fa wu nàaŋ yà'sə Nwi. Anə ka-a vɛ'nə yeŋ bwèrɛ də wù kà nàŋ mɔ tuhù mù tse' to. Nwè nè yi jə vè mɔ, nə kə fa ndzə bohòwù nə gù ghak bɔp yi.>>

¹² Palè anə yuk ncèp ènə fana yi lap mandzè co yi me'rə Jisòs nə lo. Megu kə də bùu Jus sə wèŋ sə fuŋ mali fo' də, <<A ye-a ŋga wù me'rə ŋwè ènə fana ye də wù ka mok ŋge' Kaisà, ŋkum nə ghaŋ nə yi tse' vesùwèŋ yi mvwe' lak Rumà nà'a yeŋ. Bɔsè wù riŋ də ŋwè nè yi sə jə-a ni' ye co ŋkum fana ye də yi sə nəŋ fa ŋkum Kaisà kù mɔ tuhù.>> ¹³ Palè nə anə yuk ncèp ènə fana yi kə fis və Jisòs nə sə mbi, nə ca kok cum mɔmvwe' kapràak ye. Wo à sə to mvwe' kapràak sə

də, <<Mbàndap lis.>> Wo to fo' bə ncèep lak bùu Hibrù wèŋ də, Gàbàtà. ¹⁴ Bum yè'sə anə sə ye yè'sə ŋga a nùmbu nè ŋga ndzəm seŋ tsoŋ fana ye dzə. Mvək anə a ye sè' ŋga a mvək ŋkàha Pasobà. À sə kɔp lòco maràŋ fana Palè nə duk fa bùu sə wèŋ də, <<Wèeŋ ja'a ŋkum awèŋ nə nè'.>> ¹⁵ Wo kè'ŋgùŋ də, <<Jəŋ gesə lo yi fo'. Yi kɔ megu kɔmù. Wèeŋ kə tɛ'lə yi mɔ ntəeŋ.>> Palè nə fek wo də, <<Mɔ tɛ'lə ŋkum awèŋ nə mɔ ntəeŋ nà?>> Ngàa fa satikà' sè ghaŋ wèŋ sə à duk yàwo də, <<Vès rì mègù yàvès ŋkum Kaisà yiŋyi.>> ¹⁶ Yà'a yusè yà' à gùu fana Palè me'rə fa wo Jisòs də wo tɛ'lə nà' mɔ ntəeŋ.

Wo Tɛ'lə Jisòs Mɔ Ntəeŋ

(Mat. 27:32-44; Mak 15:21-32; Luk 23:26-43)

Fana sojàa sə wèŋ jəŋ lo Jisòs nə. ¹⁷ Yi à bək tse' ntəeŋ ye yi mɔ ŋkambəhə yi bə tu ye fana bə sojàa sə wèŋ tesə mɔ ntòlak anə, nə lo kə dzeŋ mvwe' mok sè wo togè fo' də, Nzùə tu bwiŋ. Wo to fo' bə ncèep lak bùu Hibrù wèŋ də, <<Gòrigotà.>> ¹⁸ Yà'a mvwe' sè sojàa sə wèŋ à tɛ'lə yi sə. Wo à tɛ'lə yi bə bùu mok wèŋ bwiŋ ba. Mòk ye bo ma màk, mòk ye ye bo ma ŋkwip, Jisòs nə təeŋ ye mɔtsətsə'rè. ¹⁹ Palè anə com naaŋ yak yumok mɔ tu ntəŋ anə. Yi à còm də, Jisòs Nè MVWE' LAK NAZÀRE, ŋkum BÙU JUS WÈŋ. ²⁰ Wo à còm yà' bə ncèep lak zəzok tɛ'. Mòk à ye ncèep lak Hibrù, mòk Rumà nə ye Gris. Bùu Jus wèŋ a ta yusè wo à còm naaŋ sə vɛ'ɛ bwiŋ ŋkùuŋntəŋ, bɔusè mvwe' sè wo anə tɛ'lə yi sə à kɔp lòmɔ ntòlak. ²¹ Ngàa fa satikà'a bùu Jus sə wèŋ à yə fana wo kə duk fa Palè nə də nà'a kà də <<Nè'e ŋkum bùu Jus wèŋ>> còm. Wo də nà'a com lɛ də, <<Nwè ènə duk yi də yi ŋkum bùu Jus wèŋ.>> ²² Palè nə duk wo də, <<Yusè mù còm yà' laŋ, ye də yà' mè vɛ'nə.>>

23 Ghà nè sojàa sè wèŋ à tɛ'lə wes yi mɔ ntəəŋ anə fana wo jəŋ cəək ye sə, nə gapsə yà' bòp kwè, sojàa sə jəŋ mò'fis, mò'fis. A bwehe cu mègù mok sàro ye, nè nà' à ye lònɔ̀tòn, nè kà cù mvwe' sè wo à tɛ' tɛ'lə tse'. 24 Anə geŋ wo duk də, <<Vesùwèeŋ kà nà' sàrè bupsè. A təm bèn fo' ya a riŋ ŋwè nè yi nə zu nà'.>> Yè'sə ànə sə ye vɛ'nə fana yà' megu mvè'nè wo ànə com yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə. Wo ànə com nja də, Wo a jə cəək am, nə gapsə jəŋ yà', nə sə təm bèn də ya wo ye ŋwè nè yi nə jəŋ cək àm mòk.

Yà'a mvè'nè sojàa sè wèŋ à gù sə. 25 Bùu sè wo à təəŋ kɔəp lómwwe' ntəəŋ sè wo à tɛ'lə Jisòs mbwa sə à ye ma Jisòs nə bə moma ma ye nə nè ŋwàŋwè. Mòk à ye fe'lə fo' Mèri nè yi ŋgwe Klopà bə Mèri nè mvwe' lak Màdàlinà nà'a. 26 Jisòs ànə ye ma ye bə mofàk ye nè yi à sə dzəmgè nà' wùriŋ nə mvè'nè wo tə kok fo' fana yi duk fa ma ye nə də, <<Màmi, kùk mo yòo nà'.>> 27 Nə bùuŋ duk fa mofàk ye nə sè' də, <<Kùk ma yoo nà'.>> Ye jəŋ mvək ànə, mofàk ye nə à jə lòma Jisòs, nə sə kə cum mok bə nà'.

Jisòs Kpɔ

(*Mat. 27:45-56; Mak 15:33-41; Luk 23:44-49*)

28 Yà'sə à mèe, Jisòs riŋ də fàak ye mè mok sè laŋ fana yi duk də, <<Njè ndzəp sə ya mɔ.>> Yi ànə cep yè'sə də ya yusè wo à còm nònɔ̀sə yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə bùuŋ və zìnə. 29 Anə ye ŋga ŋgàp mòk à ye fo' bə rùuk sè cəcəp ca. Fana wo jəŋ kùsa, nə tsəp gesə sənə rùuk sə, nə tse' gesə nà' bə ntatɔ̀ kə cùhu Jisòs anə. 30 Jisòs à no yà' fana yi duk də, <<Yà' mè mok laŋ.>> Fana yi zəm tsoŋ tu ye sə nze, nə fis me'rə yòŋsə ye.

31 Nùmbu ànə à ye nùmbu nè wo à sə fùhu də ndzəm seŋ tsə fana ye dzè. Wo à ka dzəm də nùmbu dzəə ye ŋga vèeŋ bwìŋ kə mɔ ntəəŋ

dzəm. Dzè ànə à ye sè' nè ghan wùriŋ. Fana bùu Jus sè wèŋ kə fek Palè də nà'a fa wo mandzè ya wo kə dzəp kɔ'rə vəp bùu sè wo tɛ'lə yà'wèŋ sə ya yà'wèeŋ kpɔ toho ŋga wo kə tuuŋ. 32 Anə geŋ sojàa sè wèŋ lo kə dzəp kɔ'rə nè mò'fis, nə kə kɔ'rə nè ba, wo sè wo à tɛ'lə wo bə Jisòs wèŋ sə. 33 Wo à kə dzèŋ bohòJisòs fana wo ye ŋga yi kpɔ ye sə laŋ, wo me'rə yi, nə kà kùu ye sə mok dzəp kɔ'rə. 34 Sojà mòk à jə kòoŋ ye, nə sop Jisòs bə zeŋ fɔ nca mvàa vəap. Nduəm bə ndzəp caŋ tesə tsoŋ fo'.

35 Ŋwè nè yi à yə bum yè'sə bə lis mvè'nè yà' ànə ye nə, sə tsə' yè'sə yi. Yi sə cèp zìnə, nə riŋ də yi sə cep yusè yà' ànə ye vɛ'nə. Yi sə tsòho fa weŋ bum yè'sə də ya wèeŋ dzəm yàwèŋ sè'. 36 Bum yè'sə à sə ye vɛ'nə ya yà'a kə bùuŋ və megu mvè'nè wo ànə com ndzənə ŋwàk Nwì sə. Wo à còm də, <<Wo nə kà vəp ye nè mò'fis kɔp.>> 37 Wo à còm mok mvwe' mòk nja sè' də, <<Bwìiŋ nə ye ŋwè nè wo à sòp yi nə.>>

Wo Tuuŋ Jisòs

(*Mat. 27:57-61; Mak 15:42-47; Luk 23:50-56*)

38 Yà'sə à mèe, fana ŋwè nəmòk nè wo à sə togè yi də Jòsep à vè kə ye Palè, nə leŋ nà' də yi kə jəŋ vèŋ Jisòs nə. Palè à dzəm, fana yi lo, nə kə jəŋ nà'. Liŋ lak Jòsep ènə à ye də Àrimàtayà. Yi ànə ye sè' ŋwè nè yi à yù mandzè Jisòs, nə sə swihi, swihi bùusè yi à sə wəp bùu Jus wèŋ. 39 Nìkòdemù nè yi ànə kə tseŋ nooŋ Jisòs fa' ndzəmè nà'a à ye sè' bə Jòsep nə bəbɛ'. Yi à kə jə vè nsàap ncəəp mok sè wo to yà' də, <<Me>> bə mòk də, <<Alò>> wèŋ nduk. Ncəəp sə à rwì' dzèŋ co kilù hum tàŋ vɛ'ɛ. 40 Wo à jə vèŋ nì' Jisòs nə, nə lim gesə ndzənə cək bə ncəəp sə wèŋ, bùusè yà'a mvè'nè bùu Jus wèeŋ tuuŋgè bwìŋ vɛ'nə. 41 Mvwe' sè wo à tɛ'lə Jisòs mɔ ntəəŋ sə, gadi mòk à kɔəp kok fo'. Sè à ye

mɔ gadi anə sè wo à ka ɲwè nəmòk ca ntòtuun yuk. ⁴² Anə ye də numbu ànə à ye numbu nè wo sè fùhɔ də ndzəm seɲ tsoɲ fana ye dzè fana wo caɲ tuun gesə Jisòs nè mok fa'nə bùusè mvwe' sè à ye mvwe' jəjo.

20

Jisòs Lòkok Mvwe' Kpɔ

(*Mat. 28:1-10; Mak 16:1-11; Luk 24:1-12*)

¹ Numbu nè tɛ' à ye ɲga a nù Sondè, nè zəzòɲ ɲga cu ntòjàrə jàrə fana Mèri nè mvwe' lak Màdalà à lòkok, nè lo mvwe' sèe sə. A kè dzɛɲ fo', yi ye ɲga wo dzərə fis gesə ma lis nè wo à lok ncùu sèe sə bə zeɲ nə laɲ. ² Yi caɲ bwi foho lo, nè kə tseɲ Saimù Pità bə mo fàk Jisòs nè Jisòs à sə dzəmgə yi wùriɲ nə, fana yi tsok yà' də, <<Wo fis gesə lòvèɲ ni' Tà nè sə mvwe' sèe sè wo a tuun yi ca sə laɲ. Vès ka mvwe' sè wo jə lòyi sə mok riɲ.>> ³ Pità bə mo fàk mòk nè caɲ lo mvwe' sèe sə. ⁴ Mo fàk mòk nè caɲ ghak Pità, nè lo ye mantombi kə dzeɲ mvwe' sèe sə. ⁵ Yi à kə bùhɔ, nè kək gesə sənə sèe sə. Yi ye megu cəək sè wo à lim vèɲ Jisòs bə zeɲ sə, nè kà ca ni lò. ⁶ Anə geɲ Saimù Pità nè yi à sə bɛ' vè nà' nè à kè dzɛɲ ye. Yi ca ni lo sə mvwe' sèe sə jwanɲ. Yi ye cəək sè wo à tuun nà' bə zeɲ sə ɲga yà' nòca. ⁷ Yi ye cək nè wo à lim tu Jisòs bə zeɲ nə ɲga wo lim benə nà' pwe', nà' noonɲ ca zok. ⁸ Fana mo fàk mòk nè yi à kè dzɛɲ to fo' yi nè ni lo ca sè'. Yi ye, nè dzəm də Jisòs nè lòkok laɲ. ⁹ A kè dzɛɲ haɲ mvèk ànə ɲga wo ka bə ncèp nè wo à còm nà' ndzənə ɲwàk Nwì də Jisòs nè kpɔ, nè lokok nà'a ntòrɛɛɲ.

¹⁰ Anə geɲ ɲgàa fàak Jisòs yà'sə wèɲ bwi foho lo lak. ¹¹ Mèri à bwi vè mvwe' sèe sə, nè kə təəɲ fo' sə mbiɲ, nè sə wanɲ. Yi ànə sə wanɲ fana yi bùhɔ tsoɲ, nè kək gesə lo sənə sèe sə. ¹² Yi ye masinjàa Nwì ba ɲga wo nitse' cəək sè fəfop pup pup. Wo à cu mvwe' sè wo ànə

nonjsə vèɲ ni' Jisòs fo' sə. Mòk à cu mvwe' sè tu Jisòs à ye fana mòk cum mvwe' sè kùu ye ànə ye sə. ¹³ Wo fek yi də, <<Wù sə wa yà, màmi? >> Yi duk fa yà' də, <<Wo jə lòTà àm. Mù ka mvwe' sè wo kè nonjsə yi sə riɲ.>>

¹⁴ Yi ànə cep wes vɛ'nə fana yi bùuɲ, nè ye Jisòs ɲga nà' tə kok fo' fana yi kà nà' ri. ¹⁵ Jisòs nè fek yi sè' də, <<Wù sə wa yà màmi? Wù sə làp ndà?>> A gù bohòMèri nè co nà'nə ɲwè nè yi sə kək gadi nè fo' nè yi fana Mèri nè duk fa nà' də, <<Tè'mòk, a ye-a ɲga wù jə lòyi wù fana wù kə niɲ fa mɔ mvwe' sə, ya mɔ kə jəɲ yi.>> ¹⁶ Jisòs nè to nà' bə liɲ də, <<Mèri.>> Mèri bùuɲ, nè cep fa nà' bə ncèep lak Hibrù wèɲ duk də, <<Ràboni.>> Ncèp nè də Ràboni ànə yà'sə də, <<Cicà àm.>> ¹⁷ Jisòs duk fa nà' də, <<Kà mɔ koho tse' bùusè mù ka mɔ bohòTè' am ntòlo. Dù lo, nè kə tsok fa bwema am wèɲ də mù tə lèlòmɔ la' à Tè' am, nè yi sè' Tè' àwèɲ nə. A yi nè yi Nwì àm, yi sè' Nwì àwèɲ pwe'.>>

¹⁸ Mèri nè à lòo, nè kə tsok fa ɲgàa fàak nà' sə wèɲ də yi yə Tà Jisòs laɲ. Yi à tsòho fa wo yusə nà' à cèp bohòyi sə pwe'fo'.

Jisòs Nitsə' Fa ɲgàa Fàak Ye Wèɲ Ni' Ye

(*Mat. 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49*)

¹⁹ A kè dzɛɲ numbu ànə, nè nteɲ à yèto ànə ɲga a nconùm, ɲgàa fàak Jisòs sə wèɲ kə be'lə cum mɔmvwe' ndap mòk mvwe' mò'fis. Wo ànə lok ncù bùusè wo à sə wəp bùu Jus wèɲ. Wo də wo kək à, ɲga Jisòs nè tə nè' mɔtsətsə'rə wo anə. Yi cepse yà' də, <<Fifi ye bohòwèɲ lòoɲ.>>

²⁰ Jisòs ànə cep wes vɛ'nə fana yi niɲtsok fa wo bo ye bə ncanmvàaɲ ye. ɲgàa fàak ye sə à yə Tà nè, wo kwa vɛ'ɛ wù kà fù'. ²¹ Jisòs nè duk fe'lə fa yà' sèmok də, <<Fifi ye bohòwèɲ.>> Nə duk mok sè' də, <<Mvè'nə Tè' am à tum mɔ, mù sə tumsə lòwèɲ sè' vɛ'nə.>> ²² Anə geɲ

yi yonşə fa yà'wèŋ yòŋsə, nə duk də, <<Wèeŋ jəŋ, mà yòŋsə fa wèŋ Yòŋsə nè Rəreŋ. ²³ Ye də a ye-a ŋga wèŋ swi fa ŋwə nəmòk bup ye fana Nwi nè swi fa ŋgəŋgəŋ sè'. A ye-a ŋga wèŋ ka də wèŋ swi fa yi bup ye nə duk, fana Nwi nè kà ŋgəŋgəŋ sè' swi fa.>>

Jisòs Yəəŋ BohòTomos

²⁴ Ghà nè Jisòs ànə kə tseŋ me ŋgàa fàak ye wèŋ fa' yà'a à ye ŋga Tomos nè wo togè yi mok də mofes nà'a ka ye fo' yeŋ. Yi ànə ye mòk mŋgorè wo sè hum-ncòp-ba sə. ²⁵ Tomos nè à vè maŋkwèŋ fana wo tsok fa yi də, <<Vès yə Tà àvès nè laŋ.>> Tomos nè duk ye də, <<A ye-a ŋga mà ka mvwe' mbeŋ sè wo à ta yi luwa yà'a ye nè kà bə ndubo àm jweŋ, nè kà bo am mvwe' sè wo à sòp yi fə ncanvàa yà'a sògèsè, ye də mŋ nè kà yàm də a zinə dzəm yuk.>> ²⁶ A kè cà nùumbu fwame' fana ŋgàa fàak Jisòs sè kə benə fe'lə mŋ nda'à sèmok. A ye mok ŋga Tomos nè fo' bə yà'wèŋ. Wo ànə lok ncùu sè lo'o fana wo ye ŋga Jisòs nè tə cà mŋtsətsə'rəə wo sèmok. Yi cepsə yà' də, <<Fifi ye bohòwèŋ.>> ²⁷ Yi duk fa Tomos də, <<Jweŋ ja'a yòo bo am è. Jəŋ bo yo, nè jweŋ ja'a mvwe' nè fə ncanmvàaŋ mà nè è. Kà də wu sə mərə fe'lə mok duk, dzəm lə mok dzəmə.>> ²⁸ Tomos duk fa nà' də, <<Tà àm, nè ye Nwi àm.>> ²⁹ Jisòs duk fa nà' də, <<Wù dzəəm nè ŋga'a bùsè wù yə mŋ bə lis yo. Anə ye rəŋsi bohòbùu sè wo kà bə lis ntòye, nè dzəm yà'.>>

Njo Nè Wo à Còm Nwàk Enə Bùu Zeŋ Nə

³⁰ Jisòs à gəhŋ maŋgəŋgèeŋ mok mŋ lisè ŋgàa fàak ye sə wèŋ wùriŋ. Wo à ka yà'sə ndzənə ŋwàk nè'e com gesə. ³¹ Bum sè wo a còm yà' yè'e, wo à còm də ya wèeŋ dzəm də Jisòs Nkum ŋgà gèm bwìŋ nè yi mo Nwi nè. Wèeŋ dzəm bohòyi vè'nə fana wèŋ tse' lùŋ nè zinə nè nà'a bə liŋ ye nè.

21

Jisòs Nitsə' Ni' Ye Bohòŋgàa Fàak Ye Wèŋ Bwìŋ Sàmba

¹ Mvèk nəmòk à ye sè' nè Jisòs ànə niŋ ni' ye bohòŋgàa fàak ye mok wèŋ ŋga wo mvwe' tèm Tiberiyà. Yè'e mvè'nè yà' ànə ye sə. ² Nùumbu mòk à ye ŋga Saimù Pità cu mvwe' mò'fis bə Tomos nè wo togè yi mok də mofes, bə Nàtaniyà nè yi à vè mvwe' lak Kanà nè mvwe' nzeŋgòŋ Galili. Bwe Zebèdi à ye fo' ba, nè ye mok wèŋ sè' bwìŋ ba. ³ Saimù Pità à duk fa wo də, <<Mù sə lòyu am mvwe' fu'fuk.>> Wo duk bwì yàwo sè' də, <<Vès dzəm ŋgòlòvesùwèŋ bəbè'.>> Fana wo tesə lo kə ni ŋgwes mok, nè lo. Wo à fuk nòŋ tse' ciŋ, ciŋ, nè kà yumok ko.

⁴ Tsok à rəŋ ŋga nùm sə də yi bap kok fana Jisòs nè tesə təeŋ ndzə ŋgŋ ndzəp anə. Wo kà rì də a yi nè rì. ⁵ Jisòs nè fek gesə yà' də, <<Ŋgàta, wèŋ ko yumok à?>> Wo də, <<Hai'.>> ⁶ Yi duk fa yà' də, <<Wèeŋ jəŋ-a ram sə nè mak tsoŋ gesə-a yà' bo ma zŋ, ŋgŋ ŋgwes nè fa'a è. Wèeŋ nè ko fuk fo'.>> Fana wo mak gesə ma nè yi duk nè. Fuk ni ca nsàp nè à ghak wo ŋgòsè fəsə vè ram sə sə ŋgwesə anə. ⁷ Mofàk Jisòs nè yi à sə dzəmgè nà' wùriŋ nè à duk fa Pità də, <<Nà'nə Tà.>> Pità ànə yuk vè'nə fana yi te' ni cèək ye bùsè à ye ŋga yi a fweŋ cèək ye sə də ya yi gŋ fàk. Anə geŋ yi li ni sə ndzəpə anə, nè lo kə ye Jisòs. ⁸ Bwe ye mok sə wèŋ à cu mali sə ŋgwesə anə. Wo sə vè sè', nè sə soŋ vè ram nè ŋga nà' rwiŋ bə fuk ca wùriŋ. Mvwe' sè wo à ye sə, ŋgòkə dzèŋ mŋ mfèŋ à ka səsap sè' yeŋ. Yà' à ye megu co mità ŋkù mò'fis.

⁹ Wo à kə tesə mŋ mfèŋ fana wo ye ŋga mis sə kə bə fuk ca nè ye bə bred sè'. ¹⁰ Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ fis jə vè fuk mok sè wèŋ ko sə fən.>> ¹¹ Saimù Pità à bwì lòm mvwe' ŋgwes nè sèmok. Yi soŋ fis vè ram nè mŋ mfèŋ. Fuk sè ghaŋ

à rwiŋ ca vε'ε hip. Yà' à ye pwe' ŋkù mò'fis bæ fuk hum tàn-ncòp-te'. Fuk sè à ye ca ŋkùuŋ vε'nə, ram nə kà sè' sàhà. ¹² Jisòs duk fa wo də, <<Wèeŋ və kə zɹ.>> Fana wo və. Mutsətsə'rəə bwe ye sə pwe', ŋwè nè mò'fis co yi baŋ ntəm, nə fek-a nà' də, <<Wu yè'sə ndà?>> à ka ye lok. Wo à rì də a Tà nə. ¹³ Jisòs à kè jə brəd nə, nə bə'rə gapsə fa wo bæ fuk sè sè'. ¹⁴ Ghà nè Jisòs à lòkok mvwe' kpɹ fana nè'e nè kè' tɛ' mvə'nə yi à niŋ fa ni' ye bohòŋgàa fàak ye wèŋ.

Jisòs Cèp BohòPità

¹⁵ Wo ànə zɹ wes fana Jisòs nə fek Pità də, <<Saimù mo Jon, wù dzəm mɹ bæ ntəm yòpwe' nə casə yè'e pwe' à?>> Pità də, <<Ŋ, Tà, wù rì də mù dzəm wu.>> Yi duk fa nà' də, <<A ye-a də wù dzəm mɹ fana wu sə kək fa mɹ lis bæ bwe nsùŋgaŋ am.>> ¹⁶ Jisòs cep fe'lə bohòPità nə, nè kè' ba də, <<Saimù mo Jon, wù dzəm mɹ bæ ntəm yòpwe' à?>> Yi duk fəsə fa nà' sèmok də, <<Ŋ, Tà, wù rì də mù dzəm wu.>> Yi duk fa nà' sèmok də, <<Sə gùmsə fa-a mɹ nsùŋgaŋ am.>> ¹⁷ Mok nè kè' tɛ', yi fek nà' sèmok də, <<Saimù mo Jon, wù dzəm mɹ à?>> Ntəm bɹp Pità, bùusə nà' fek fis yi nè kè' tɛ' də, <<Wù dzəm mɹ àlɛ?>> Pità nə duk fa nà' də, <<Tà, wù rì bum pwe'. Wù rì də mù dzəm wu.>> Jisòs duk fa nà' də, <<Kək fa-a mɹ lis bæ nsùŋgaŋ am.>> ¹⁸ Yi cep fe'lə fa nà' sè' də, <<Mɹ tsok fa wu ŋkəm ncèp duk də, à ye to ŋga wu ntòwà'ŋwè, wù sə kiŋsə ni' yò, nə sə lo yuyo mvwe' sè wù dzəm. Wu rèŋ ntsə'mòk fana wù saŋ bo yo, ŋwè nè zok kiŋsə wu, nə bək jə lo wu mvwe' sè wù ka dzəm.>> ¹⁹ Jisòs à cèp yè'sə ŋgòni'tsè' fa Pità nsàp kpɹ nè nà'a nə kə kpɹ ŋgògù liŋ Nwìi ye kəkuk. Yi à cèp wes vε'nə fana yi duk fa nà' də, <<Yũŋ və mɹ.>>

²⁰ Pità à bùuŋ kək, nə ye mo fàk Jisòs nè Jisòs à sè dzəm nà' wùriŋ nə

ŋga nà' sə bε' vè wo sè'. A ye sè' yi nè yi ànə yəhə naaŋ lo Jisòs fa' mɹ ni' ŋga wo sə zɹ beŋ, nə fek nà' də, <<Tà, ŋwè nè yi nə seŋ wu nə ndà lɛ>> nà'a. ²¹ Pità ànə ye nà' fana yi fek Jisòs də, <<Tà, ŋwè nè'e ye-ε?>> ²² Jisòs duk fa fəsə nà' də, <<A ye-a ŋga mù də yi cum fo' ŋwəm tètè mù bwi və nùu, nzak njòye fo' yà? Bε' vè mɹ yòfɛŋ ntèn.>> ²³ Anə geŋ bùu ye wèŋ ye ŋgòcèp lòkɛ' də Jisòs duk də ŋgà fàk ye nè'e nə kə kpɹ yuk. Megu də Jisòs à ka də nà'a nə kə kpɹ duk. Yi à duk də, ŋga ni' ye bò-a yi də nà'a cum fo' ŋwəm tètè yi kə bwi və, nzak nà' ye fo' yà lɛ?

Ncèp Nè Nà' Ləsə

²⁴ Vès rì də mo fàk nè Jisòs à cèp bum yè'sə bæ liŋ ye nə sə tsè' faà nə wèŋ yà' yi. Yi à còm ŋwàk ènə sè' yi. Vès rì sè' də yusə yi cèp sə zìnə. ²⁵ Bum mok cu sè Jisòs à gù yà', yà'a vε'ε wùriŋ. Wo à còm gəsə-a yà' ndzənə ŋwàk mò'fis, mò'fis làaŋ, bwèrɛ kàmòk ŋwàha sə yam casə nzeŋgòŋ nè'e pwe'.

Nwàk Fàak Ngàa Ntum Jisòs

Tu ncèp nè ghaŋ nè ñwàk ènə sə cèep nə, a mùmchè'nə Yòŋsə nè Rəreŋ nə à gù bùu sə wo à bɛ'lòto Jisòs wèŋ fana wo tsoho səsə lo Ntirè nè Bèboŋ nə mvwe' lak Jòrosalèm bə Jùdiyà bə Sàmariyà nə ye mvwe' sə nzeŋgòŋ nə kè lèsə pwe'fo' (taŋ 1:8).

Yumòk nè gùgùŋ bə ñwàk ènə a fàak Yòŋsə nè Rəreŋ nə. Nà' à vè nùmbu Pentekòs bohòbùu sə wo à dzəm Jisòs sə mvwe' lak Jòrosalèm. Ye jəŋ nùmbu ànə yi à sə gùŋsə cos nə.

Aco wo gapsə ñwàk ènə bòp tɛ': Bwìŋ à yèto ñgòtsòho Ntirè Nè Bèboŋ nə mɛ Jòrosalèm (taŋ mbùp 2:1-8:3), Ntirè Nè Bèboŋ nə à sɛhe lòmvmwe' lak Jùdiyà bə Sàmariyà wèŋ (taŋ mbùp 8:4-12:25), Pol à yèto ñgòtsòho lòmvmwe' lak mok zəzok tɛ kə dzeŋ mvwe' lak Rumà (taŋ mbùp 13-28). Mùmchè'nə Ntirè Nè Bèboŋ nə à kè dzèŋ bohòbùu lakmvmum wèŋ sè' fana yà' rɛŋ də nà' ànə ka ñgòye mègù nè bùu Jus wèŋ yeŋ.

¹ Nge' àm Tiyofilò, ñwàk nè mù à còm to fa wu mantombi nà'a, mù à còm tsè' fa wu nja bum sè Jisòs ànə yeto ñgògùu, nè sə yè'rə fa bwìŋ, ² tètè kə dzeŋ nùmbu nè yi à lòmmbu. Yi à sə lòo ŋga Yòŋsə nè Rəreŋ nə à gù yi, yi tsok noŋsə fa bùu ye sə yi à cokfis yà' ñgòye ŋgàa ntum ye sə, bum sè wo nə sə gù. ³ Mvəsè yi à lòkok mvwe' kpɛ, yi à niŋtsè' ni' ye bohòbùu ye sə wèŋ mənə nùmbu hum kwè. Yi à niŋtsè' ni' ye nə kè' ñkùuŋntɛŋ nsàp nè co məmərə kà ye də yi lòkok laŋ mok ye fe'lè. Wo à yə yi, bə yà'wèŋ cep cù, nə sə taŋ nzak gaŋ ñkum Nwì. ⁴ Bə yà'wèŋ à cu bəbɛ' fana, yi tsok fa wo duk dɛ, <<Kà də wèŋ me'rə Jòrosalèm fɛŋ duk, wèŋ cum tək tse' yusè Tɛ' à kà' fa

wèŋ. A zèŋ sè mù a tsè' wèŋ yà'a. ⁵ Jon à bàptesə bwìŋ bə ndzəp, fana a nə kà nùmbu ñkùuŋ dzeŋ fe'lə ŋga wo bàptesə wèŋ mok bə Yòŋsə nè Rəreŋ nə.>>

*Jisòs LòMɛbu
(Mat. 27:3-10; Mak 16:19-20; Luk 24:50-53)*

⁶ Ghà nè bùu ye sə à kè be'lə bə Jisòs mvwe' mò'fis, fana wo fek yi duk dɛ, <<Tà, wu nə fa fəsə ñaaŋ sə ghà nè'nə bohòbùu Izùre ya vèes tse' lak sə ves à?>> ⁷ Jisòs cep fəsə fa wo dɛ, <<Yà'sə ka nzak ñjàwèŋ ñgòri bə zèŋ yeŋ. Tɛ' nə tse' ñaaŋ yà' sə yi. Yi nòŋsəgə mvək yi yìyi. ⁸ Yusə də wèŋ nə tse' ñaaŋ ghà nè Yòŋsə nè Rəreŋ nə və bohòwèŋ, fana wèŋ nə ye ŋgàa təŋ ma nè ñàm, nə sə tsoho lo ncèp àm mvwe' lak Jòrosalèm, nə ye Jùdiyà bə Sàmariyà pwe', nə kə dzeŋ mvwe' sə nzeŋgòŋ nə lèsə.>>

⁹ Yi ànə cep mesə vɛ'nə fana, yi lo mɛbu ŋga wo sə yə yi, fana mbàk kə lok yi, wo kà yi mok yə fe'lè. ¹⁰ Mvəsè wo à sə kùk gèsə lòmalì mɛbu mvəsè yi lòbisə, fana bùu sèmok bwìŋ ba, sè wo à nitse' cèək sè fəfop à kè tesə təŋ ŋgɛ ni'l wo. ¹¹ Bùu yè'sə fek wo duk dɛ, <<Wèŋ bùu Galili, njo nè wèŋ tɛ fɛŋ, nə sə kùk gesə lo mɛbu vɛ'nə yà? Jisòs nè yi me'rə wèŋ, nə lònə mɛbu nè'nə, yi nè kə bwìŋ vè sè' mvəsè wèŋ yə yi lòyà'sə.>>

¹² Anə ye vɛ'nə, fana wo me'rə mvwe' nda Olip nə, nə bwi lo Jòrosalèm. Aco kilometà mò'fis. ¹³ A kè dzèŋ Jòrosalèm, wo ca kok lo mùmvmwe' rum ndap nè wo cugè mbwa nə. A sə cu fo' Pità bə Jon, Jem bə Andrù, Filip bə Tomos, Bətòlomì bə Màtiyò, Jem mo Afòs bə Saimù nè wo togè yi də Zilò, nə ye Judàs mo Jem. ¹⁴ Ghà yà lòoŋ wo sə tse' tsətsərə nè mò'fis, nə fa ntum awo ñgòsə gùhu pìriyà. Wo à ye fo' bə bəba wèŋ sè', mòk à ye Mèri ma

Jisòs bə bwema Jisòs sè mbəmbam wèŋ.

Màtiyàs Jə Kùu Judàs

¹⁵ Nùumbu mok à càa, nga wo sə cu kwe' fana bùu sè wo à dzəm Jisòs à ye fo' co ŋkù mò'fis bə bwìŋ hum ba. Fana Pità lokok təəŋ mʉtsə, nə cep duk də, ¹⁶ <<Bwema am wèŋ, ŋwàk Nwii nə ye tsoŋ zìnə mvəsə Yòŋsə nè Rəreŋ ànə cep casə mʉ cùhù Devìd, sə kum liŋ Judàs, nè yi à nì tsə' fa bùu sè wo à ko Jisòs mandzə nà'a. ¹⁷ Yi Judàs à ye ŋwə àvès mòk nè wo ànə swekfis yi, nə fa yi fàk mʉŋgorè vès anə.>> ¹⁸ (Yi à kə ywi nze bə mbàam sè yi à gù bʉp, nə tse' yà'. Nə ləŋ kpʉ ye bə zeŋ, nə gbʉ vehe, nto ye tesə. ¹⁹ Bùu sè mvwe' lak Jòrosalèm à yuk bə zeŋ pwe', nə to mʉmvwe' nə də Akèdamà. A yà'a bə ncèep lak awo də, nze nduəm.) ²⁰ <<Yà'a yəyərè bə yusə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Sàam də,

<Wèeŋ me'rə ndap ye noon to, ŋwə nəmòok kà mbwa cu.>

Wo à còm sè' də,

<Ŋwə nəmòk nə jəŋ fàak sè yi à sə gùu sə.>

²¹ Nə yeè nə də mòok nə ye tsoŋ mò'fis nè yi nə be'lə vesùwèŋ. Ŋwə ènə nə ye ŋwə nè yi a sə yegè vesiwèŋ ghà yà lònŋ nè Tà Jisòs à sə gihi kə' tsətsəŋ bə kəkòk mʉtsətsə'rəə vès, ²² ye jəŋ ghà nè Jon à bàptesə yi, nə kə dzeŋ nùumbu nè yi à mè'rə ves, nə lo mʉbu. Vesiwèeŋ nə sə tsoho kə' fa bwìŋ mvəsə yi a lokok mvwe' kpʉ.>>

²³ Fana wo cokfis bwìŋ ba, Jòsep nè liŋ yee mok à ye Bàsabà. Wo sə to yi sè' də Jostòs. Yi ye bə Màtiyàs.

²⁴ Wo gʉ piriya duk də, <<O Tà, wù rì ntum bwìŋ lònŋ wù. Nìŋ tsok fa-a ves mʉtsətsə'rə bùu sè ba yè'e nè wù cokfis ²⁵ ŋgòjə fàak yè'e co masinjà yo sè Judàs à mè'rə màk, nə lo mvwe' sè yà'a kəkùrə bohòyi ŋgòcu fo' sə.>> ²⁶ Fana wo təm bəŋ

ya wo riŋ ŋwə nè wo jəŋ nə. Wo à màk bəŋ ko Màtiyàs, fana yi ye ŋga'a mòk nè yi be'lə ngàa ntum Jisòs sè hum-ncòp-mò'fis sə.

2

Mvəsə Yòŋsə Nə Rəreŋ A Vəə

¹ Nùumbu nè ŋkàha sè wo togè yà' də Pentekòs à dzèeŋ fana yà' ye nga bùu yè'sə wèŋ cu mvwe' mò'fis. *

² Wo yuk ntèŋ nà, nga sə cwì vè mʉbu co fəfə nè bʉp sə vè yi ve'e, nə kə ci'lə təəŋ mʉnə ndap nè wo cu mbwa nə dak. ³ Fana wo ye yumok co lʉm mis ve'e, yà' ga'a naaŋ lo bùu sè mʉ nda'à anə mʉ tuhù lònŋfo'. ⁴ Wo pwe'fo' rwiŋ bə Yòŋsə nè Rəreŋ nə, nə ye nga'a ŋgòcèp ncèep lak bwìŋ zəzok mvəsə Yòŋsə nè à fa wo ŋàŋ ŋgòcèep.

⁵ Mvək ànə à ye nga bùu Jus sè wo wəpgè Nwì à ye mvwe' lak Jòrosalèm sə. Wo à vè mvwe' bòop lak zəzok sè yà'a sənə nzeŋgònə pwe'fo'. ⁶ Wo ànə yuk mvəsə yà' sə cwì vè, fana wo kə caŋ baan mvwe' mò'fis. Wo à mərə cèbùè bùusə wo à yuk nga bùu sè wo à dzəm Jisòs sə pwe' à sə cèp ncèep lak awo mò'fis mò'fis. ⁷ Wo à sèeŋ, nə sə duk də, <<Yè'e ka pwe'fo' bùu Galili yeŋ nè? ⁸ A yè'sə nsàp nè fò, ves yuk nga wo sə cep ncèep lak avès pwe' ε. ⁹ Vèes fəeŋ bùu Patiyà, Midiyà, nə ye Elàm. Mok vè Mèsòpòtemiyà nə ye Kàpàdosiyà, mok Pòŋtòs bə Èsiyà, ¹⁰ Frijiyà bə Pàmfiliyà, Ijìp nə ye mvwe' nzeŋgòn Libiyà nè nà' kʉəp Sirinì. Mok fəeŋ ŋkùŋ sè wo vè mvwe' lak Rumà, bùu Jus nə ye sè wo à be' lòmàndzə Nwì bùu Jus be'lə. ¹¹ Bùu Krit nə ye bùu Àràb sè'. Mvəsə vès vè mvwe' sè zəzok ve'nə, fana ves yuk nga wo sə tsòho bum maŋgəŋgèŋ sè Nwì à gù bə ncèep lak avès.>> ¹² Bum yè'sə ànə ghak, nə jipsə tes wo ve'nə, fana wo sə fe'rə kə'ca ni' awo duk də, <<Yè'sə nsàp nè fòve'nə ε?>> ¹³ Bùu mok à

* **2:1** 2:1 Pentekòs ànə ye nùumbu nè bùu Jus wèŋ à sə bəŋsəgè bum.

jə bùsə yàwo yà' bum ywi'lə nzòn. Wo sə ywi'lə wo də yà'wèŋ no jùhə rùk.

¹⁴ A ye ve'nə, fana Pità bə ngàa ntum Jisòs mok sè hum-ncòp-mò'fis sə à lòkok təəŋ mət̥sə, nə sə cep gʊgʊŋ də, <<Wèŋ bùu Jùdiyà nə ye bùu sè wèŋ cu mvwe' lak Jòrosalèm pwe', wèŋ yu'rə nə riŋ tse' duk də, ¹⁵ bùu yè'sə ka rùk mvəsə wèŋ sə tsərə yà'sə no jùhə. Wèŋ yə yàwèŋ sè' də cu ntòzəzòn bohòŋwè ngòjùhə rùk. ¹⁶ Yè'sə yumok sè ngà tsòhòbum Nwì nè liŋ ye à ye də Joè nà'a ànə cep noŋsə lo taŋ ntèŋ laŋ. ¹⁷ Yi à còm də, <Nwì à duk də, <<Nùumbu sè yà'a nə sə ləsə lo fana, m̥ nə fa Yòŋsə àm bohòndaanwè pwe'.

Wàhanŋwèŋ bə wàhanzùum awèŋ nə tsoho fa bwìŋ bum Nwì.

Bù ŋkwàha bwìŋ bə wàhabwìŋ wèŋ nə ye zìnə bum Nwì ndzənə lo.

¹⁸ M̥ nə fa yòŋsə àm nə bohòŋgàa fàak am sè mbəmbam bə sè bəba sè'.

Mvək ànə dzèŋ fana, wo sə tsoho fa bwìŋ bum Nwì.

¹⁹ M̥ nə g̥ bum mok sè yà' g̥ ve'ε maŋgəŋgèŋ yà' yəəŋ m̥bu bə sə nze.

Bwìŋ nə ye nduəm bə mis nə ye ndindi nè nà' sə lokok bə ŋàŋ.

²⁰ Nùum nə seŋ, ŋwə baŋ b̥uŋ co nduəm ŋkuŋ fana nùumbu nè ghaŋ nè Tà nè nà'a nə ye maŋgəŋgèŋ nə dzeŋ.

²¹ Fana ndàanwè pwe' nè yi ləŋ to Tà m̥nə nùumbu yà'sə fana ŋgəŋgàan nə luŋ.>> >

²² <<Wèŋ yu'rə na ncèp nè'e è, bùu Izùre wèŋ. Jisòs nè mvwe' lak Nazàre ŋwə nè Nwì à cokfis, nə niŋtsok fa weŋ nsàp fàk ye bə maŋgəŋgèŋ bum mok sè yà' gha' bwìŋ. Nwì à sə g̥ càsə yà' ndzə bohòyi. Wèŋ ri yàwèŋ yu yè'sə sè', bùusè yi ànə g̥ yà' m̥tsətsə'rə wèŋ. ²³ Nwì bə tsətsərə ye nə ye bə ŋkərə nè nje à dzəm kok yi də

wo nə fa Jisòs ndzə bohòwèŋ, fana wèŋ fa yi bohòbùu sè b̥p wo tɛ'lə yi m̥ ntəəŋ. Yà'a mvəsə wèŋ à zə yi wèŋ. ²⁴ Fana Nwì lokoksə yi mvwe' k̥p̥ sè', nə fiŋ me'rə fis yi mvwe' ŋgə' k̥p̥. Mandzè ànə ka nè co k̥p̥ kotse' mamgeŋ yi yeŋ. ²⁵ Devid ànə cep, nə sə kum liŋ ye duk də, <M̥ yə də Tàa yegè venə ghà yà lòŋ fo'.

Yi tə m̥ bo mamàk ya ŋga ŋgə' kà m̥ gha'.

²⁶ Nà'a njo nè ntəm àm tse' kwəkwa, ncèep cù am sə ye ləlum.

Fana m̥ cum sè' bəbəŋ, nə sə naan tu.

²⁷ A bùusè wùu Nwì, kaco wu me'rə mak noŋsə m̥ mvwe' nzeŋgòŋ yòŋsəə bù k̥p̥k̥p̥ yeŋ.

Kaco wu nə me'rə ŋgùpni' ŋgà fàk yònə zìnə ŋgòbì yeŋ.

²⁸ Wù a nì tsə' fa m̥ mandzè nè ŋgòkè cu ncu nè ŋgòtse' yòŋsə laŋ.

M̥ nè kwa bùusè wu vesù.>

²⁹ <<Bwema am wèŋ, m̥ riŋ bəbəŋni də aco m̥ cep yumok sè zìnə bə liŋ tàcici àvès Devid. Mvəsə yi ànə cep bum yè'sə, fana yi ànə k̥p̥ lo yuye laŋ, wo tuuŋ yi, sèe ye sə nòmali yè' fo' tɛ' ntinə. ³⁰ Yi à ye ŋgà tsòhòbum Nwì, nə riŋ tse' yusè Nwì ànə keŋ də yi nè fa yi. Nwì ànə kak də yi nə kè g̥ ŋwəə nà' mòk ŋgòkok gaŋ ŋkum Devid. ³¹ Tàcici àvès Devid ànə riŋ yusè Nwì ànə tse' ŋgòg̥ fana, mvəsə yi à duk də <Wo à ka yi mvwe' nzeŋgòŋ yòŋsəə bù k̥p̥k̥p̥ me'rə noŋsə, ŋgùpni' ye à ka sè' bi> yà'a, yi à sə kà yè'sə bə ni' ye cèp. Yi à sə cèp bə ŋkum ŋgà gèm bwìŋ nè Nwì à duk də yi nè tum vesə nə. ³² Nwì à lòkoksə Jisòs nə mvwe' k̥p̥, fana vès bwe ye pwe' à yə, nə riŋ bə zeŋ də a zìnə. ³³ Yi a lòkok cu lòbo ma màk bohòNwì, nə jəŋ Yòŋsə nè Rərəŋ bohònà' mvəsə tɛ' ànə kak noŋsə, fana yusè wèŋ yə, nə yu'ù nə, sə g̥ yà' yòŋsə ànə nè Jisòs sə fa nà' yi. ³⁴ Devid à ka ye

mubu lo fana, à ye yi nè yi à cèp duk dè,

<Tà Nwì à duk bohòTà àm dè,

<<Cum bo ma mà'a mu fèeɲ,

³⁵ ya mu nonşə bùu sè wo bènɲè wu sè nze ya wu nən tes kù mu ni'ì wo.>>

³⁶ <<Bùu Izùre pwe' tse' ngòrì tse' pap dè Jisòs nè wèn à tɛ'lə yi mu ntəəɲ nè, Nwì a gù yi ngòye Tà, nè ye fe'lə Nkum ngà gè m bwiɲ nè sè'.>>

³⁷ Bùu sè à yuk ve'nə fana ntum saha wo nèbup. Wo fek Pità bə ngàa ntum Jisòs mok sè wèn dè, <<Aco vès gu yè'sə va, bwema avès wèn?>> ³⁸ Pità tsok wo dè, <<Wèeɲ kupsə, nè bwi fa bup awèn ɲkwèn, wèn lòn, nè baptesə mənə liɲ Jisòs Krest ya ngà wèeɲ tse' sèswifa bə bup awèn, ya wèeɲ tse' Yònsə nè Rəreɲ nè nà'a fəfa nè Nwì. ³⁹ Wèn rì dè kəkək ènə nà'a nè njawèn, nè ye bwe awèn, nè ye nè bùu sè wo cu yàwo səsap bohòNwì sè'. A yà'sə dè nà'a bohòndaanwè pwe' nè Tà Nwì a to yi sè'.>> ⁴⁰ Pità ànə cep bohòwo ve'nə, nè cep bum mok wùriɲ. Yi sè leɲ wo dè, yà'wèeɲ lap mandzè nè ngòca gesə mvwe' nsàp ngə' nè bù ngàa ɲkù' wèeɲ nè kè yə nè. ⁴¹ Bwiɲ ɲkùuɲntèn à yuk ncèp ye nè, nè dzəm nà', nè baptesə sè'. Fana bùu sè wo à be'lə kwe' àwo nùmbu ànə à ye co bwiɲ ncùhù tɛ'.

Bùu Sè Wo à Dzəm Jisòs A Ye Cù Mò'fis

⁴² Wo à jə gha' mvək awo ngòyu'rə yusè ngàa ntum Jisòs sè à sè yə'rə wo, nè sè be'lə mvwe' mò'fis. Wo sè zə beɲ Nwì mvwe' mò'fis, nè sè leɲ piriya. ⁴³ Ngàa ntum Jisòs sè wèn à sè gù bum sè yà' à sè gha' bwiɲ mutuhù wùriɲ fana, wuə à ko bwiɲ pwe'fo'. ⁴⁴ Bùu sè wo à dzəm sè pwe' à sè cu mvwe' mò'fis, nè sè be'lə bum awo sè wo à tse' mvwe' mò'fis sè'. ⁴⁵ Wo à sèn bum yà'sə nè sè gapsə mbàam sè mvəsè wo yə dè ngèngàn ka tse'. ⁴⁶ Nùmbu pwe' wo sè kə be'lə

mvwe' kwe' nè mò'fis mənə ndap Nwì nè ghaɲ nè nà' à ye Jòrosalèm anə. Wo à sè zə beɲ awo nda'ə wo mvwe' mò'fis bə kwəkwa nè ye ntum nè mò'fis. ⁴⁷ Wo sə kuksə Nwì fana bwiɲ pwe'fo' à sè dzəm wo. Tà Nwì à sè jónaan fa wo bùu sè wo à sè tse' lùɲ nùmbu pwe'.

3

Pità Bə Jon Tesə Nwè Nè Yi A Bù'rə

¹ Nùmbu mòk à ye, ngà nùm càsə marəɲ fana Pità bə Jon sè lo mu ndap Nwì nè ghaɲ nè. A ye ghà nè wo gùgè piriya. ² A kə dzèn mvwe' ncùu ɲka' mok sè wo togè yà' dè Ncù sè Bèboɲ fana wo tseɲ ngà' nəmòk fo' ngà yi cu fo' nze. Woo kə bəhə nònşəgè yi fo' dè nà'a sè leɲ mbàm bohòbùu sè wo sè lòmə nda'ə Nwì anə. Busè mvə'nə wo à dzə yi dzəə, yi à ka gi yuk. ³ Yi ànə ye Pità bə Jon ngà wo sè dè wo ni lo mu ndap Nwì nè ghaɲ nè fana, yi leɲ dè yà'a fa yi mbàm. ⁴ Wo kək nà' bə lis rap rap fana Pità duk fa nà' duk dè, <<Kək ves.>> ⁵ Yi kək wo, nè sè tsərə ye dè yà'a nè fa yi yumok ngà'a. ⁶ Pità duk fa yi dè, <<Mù ka mbàm ngòfa wu tse', mu nè fa wu yusè mù tse'.>> Fana yi duk fa nà' dè, <<Mənə ɲaan liɲ Jisòs Krest nè mvwe' lak Nazàre, lòkok, nè gi.>> ⁷ Fana Pità fa gesə nà' bo mazə, nè ko lokoksə nà' mutsè ntèn, fana lis kùu ye bə kùu ye sè pwe'fo' gəɲ co yi təəɲ. ⁸ Yi li mutsè, nè təəɲ bə tu ye, nè sè gihi kə' ca. Bə yà'wèeɲ lo kə ni mu ndap Nwì nè ghaɲ nè mok bəbɛ'. Yi sè gi, nè sè li, nè sè kwasə Nwì. ⁹ Bwiɲ pwe'fo' à yə yi mvəsè yi à sè gi, nè sə kwasə Nwì. ¹⁰ Wo ànə geɲ dè wo riɲ dè a yi nè yi cugè mvwe' ncù ɲka' nè bèboɲ nè, nè sè leɲ bum nè fana wo mərə nsàp yu nè nà' gù yi nà'nə nèbup. ¹¹ Mvəsè wo à sè tesə tsoɲ fana ngà' nè kotse' Pità bə Jon cùk fana bwiɲ mərə, nè carə və mvwe' sè wo tə sè sè'. A ye yè'sə sè mbi mvwe' sè

wo togè fo' dè mbàndap nè Sòlomù. ¹² Pità à yè bùu sè wo à sè vè fo', fana yi duk fa yà'wèŋ duk dè, <<Bùu Izùre wèŋ, wèŋ sè mərə yè'sə bùu yà? Wèŋ sè kùk sɛɛŋ ves co dè vès lòkoksə yi bə ɲaən yàvès, dè vès tse' ntum sè rərəŋ yè'sə bùu yà? ¹³ Yusè dè, Nwì Abràham, Azìk nè ye Jàkop, yi nè yi Nwì tàcici avès à fa ɲaən sè mubu bohòmo ye Jisòs. Wèŋ jəŋ yi, nè fa bohòbù ɲkwàha bùu Jus, nè bəŋ yi mantombi Palè, ɲga Palè nè duk laŋ dè wo me'rə yi lo. ¹⁴ Yi nè yi à ye rərəŋ nè ye bəboŋ, wèŋ bəŋ yi, nè duk fa Palè dè yi me'rə lɛ ɲgà zə bwìŋ. ¹⁵ Fana wèŋ zə yi nè yi mantombi ɲgòjə lòbwìŋ mvwe' lùŋ. Fana Nwì nè lòkoksə yi mvwe' kpə. Vès ye bə lis avès, nè sè tsè' fa-à nè bwìŋ. ¹⁶ ɲaən sè yà' cu ndzənə lɪŋ Jisòs sè gù ɲgà' nè wèŋ sè yè yi, nè riŋ yi nè'e zəŋ ɲkuŋ yi gəŋ. Njo nè vès a fa ntum avès bohòlɪŋ yà'sə fana yà' gəŋsə yi mvè'nè wèŋ sè yè yi yè'sə. ¹⁷ Fana nè ɲga'a nè'e bwema am wèŋ, mù riŋ tse' duk dè yusè wèŋ bə bù ɲkwàha bùu awèŋ à gù bohòJisòs, à ye ɲga wèŋ sè kà rì. ¹⁸ Nwì ànə tsok casə cùhu ɲgà tsòhòbum Nwì pwe'fo' taanɲtèŋ duk dè, ɲkum ɲgà gèm bwìŋ nè nè ye ɲgə'. Fana yi a gù yà' ye zinə bə nsap mandzə ènə. ¹⁹ Wèŋ kupsə-a ɲga'a, nè bùu lo bohòTà Nwì ya yi yisə gesə fa wəŋ bup awèŋ sè fo'. ²⁰ Ya ɲga mvək nè ɲgòcu yòŋsə nè və bohòTà Nwì. Ya ɲga yi tumsə fa wəŋ Jisòs, nè yi à kàk nòŋsə ɲgòtumsə fa wəŋ nè. ²¹ Yi nè cum tsoŋ tse' mubu tè mvək kə dzeŋ nè Nwii nè gəhə tsə'rə fəsə bum pwe'. Yè'e mvəsè Nwì ànə tsok taanɲtèŋ cùhu bùu ye sè rərəŋ sè ɲgà tsòhòbum Nwì. ²² Musi ànə duk dè, <Tà Nwì àwèŋ nè tumsə fa wəŋ ɲgà tsòhòbum Nwì mòk sè' mvəsè yi à tumsə mùu Musi. Yi nè tesə mʉtsətsə'rə bòp bù àwèŋ. Wèŋ nè sè yuk tse' yusè yi nè sè tsok fa wəŋ cùk.

²³ ɲwè nè yi duk-a dè yi kà yusè ɲgà tsòhòbum Nwì nè sè cèp yuk, Ye dè wo nè fis gesə yi mʉŋgorè bùu Nwì nè mvəsè.>

²⁴ ɲgà tsòhòbum Nwì sè wo à tse' ncèp ɲgòcèep à cèp casə bə bum sè yà'a nè sè ye nùumbu yè'sə sè'. Ye jəŋ mʉ ni'ì Samwè nè ye bə sè wo à ye mankwèŋ yi pwe', sè cèp vè'nə.

²⁵ Wèŋ ɲgwì bù ɲgà tsòhòbum Nwì sè, nè ye fe'lə sè' dè wèŋ tse' bo sənə rùk nè Nwì à zə bə tàcici awèŋ sè'. Yi à duk fa Abràham dè, <Mʉ nè se bùu sè sənə nzeŋgònə pwe' bùu ɲgwì bù yò.> ²⁶ Nà'a njo nè Nwì à fis ɲgà fàk ye Jisòs, nè fa to nà' mantombi bohòwèŋ ɲgòkə sè wəŋ. Yi à sè wəŋ bə mandzə nè ɲgògù weŋ bùu gesə mvwe' mandzə jòŋ awèŋ.>>

4

Wo Somsə Pità Bə Jon Mʉ Kanʉsurù

¹ Pità à sè cèp mali bohòbùu sè fo', ɲga Jon sè' fo' fana ɲgà fa satikà' nè ye ɲkum ɲgà ntək mʉmvwe' ndap Nwì nè gəŋ nè bə bùu Sadusi wèŋ və kə tseŋ wo. ² Wo à jòk vè dè Pità wèŋ à sè yə'rə fa bwìŋ dè Jisòs a lòkok mvwe' kpə. Wo yə'rə vè'nə, yà' sè niŋ tsok dè ɲwèe kpə-a yi nè lokok fe'lə sèmok. ³ Fana wo ko wo, nè kə lok nonʉsə wo. Wo à nòŋ nòŋ mʉ ndapndzəmè anə tè tsok rəŋ bùusə à ye ɲga mvək lònəbup. ⁴ Anə ye na sè' vè'nə fana bwìŋ ɲkùuŋ sè wo à yuk ncèp nè à dzəm tse' bə zəŋ. Bùu sè wo à dzəm sè lònə fo' à ye pwe' co bwìŋ ncùhù taŋ.

⁵ Tsok à rəŋ fana, bù ɲkwàha bùu Jus wèŋ à baŋ vè mvwe' lak Jòrosalèm duk dè wo kə sak yà'wèŋ. Wo à ye bùu Jus sè mantombi bə ɲgà yə'rə bwìŋ lùk. ⁶ Wo ye fo' bə Anàs, ɲkum ɲgà fa satikà' wèŋ, nè ye fe'lə Kayofàs bə Jon bə Alèsandà nè ye fe'lə bùu mok sè' sè wo ɲjàŋ bə ɲkum ɲgà fa satikà' nè. ⁷ Wo jəŋ

və bùu sè ba sə mantombii wo, fana wo sə fek yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ tse' nsàp nàŋ nè fòŋgògù vè'nə-ε? Wèŋ sə gù vè'nə yè'sə bə liŋ ndà? >> ⁸ Pità à rwiŋ bə Yòŋsè nè Rərəŋ nə fana, yi cep fəsə fa wo də, <<Wèŋ bùu sè mantombi nè ye bù ŋkwàha bwìŋ wèŋ, ⁹ wèŋ sə fek ves yè'sə yusè bəbòŋ sè vès a gùu də ŋwè ènə gi sè à? Wèŋ dzəm ŋgòriŋ də vès a gù yi vale ŋkuŋ yi gi à? ¹⁰ Fana wèŋ bə bùu Izùre pwe' riŋ sè' də ŋwè ènə a gu, nè təəŋ nè mantombii wèŋ fəeŋ bə nàaŋ liŋ Jisòs Krèst nè mvwe' lak Nazàre. A yi nè wèŋ ànə tɛ'lə yi mu ntəəŋ, fana Nwì lòkokse yi mvwe' kpə nə. ¹¹ A sè' Jisòs nè'nə nè ŋwàk Nwì sə duk də, <Lis nè ŋgàa ci ndap à dzèeŋ màk də nà'a bup, kè tse' ghak fe'lə fàk sè' zen nə.> ¹² Mandzè nè ŋgòtse' lùŋ megu bə liŋ ye yiìyi. Sənə nzenŋònə pwe', ŋwənəmòok mok bùè nè Nwì a fa bwìŋ də aco a tse' lùŋ bohòyi.>>

¹³ Bùu sè mu kaŋsurù sə pwe' à yə nsàp ntəm nè Pità bə Jon à bàa ŋga wo rì sè' də yà'wèeŋ bùu sè wà sè wo à ka ŋwàk sè' riŋ, fana wo mərə nəbup. Yà'a mvwe' sè wo à rì duk də bùu yè'sə à ye bə Jisòs wèŋ laŋ nè zìnə. ¹⁴ Yusè co wo cep, à ka sè' yeŋ, bùusè ŋwè nè wo à lùŋsə yi nə à tə kok sè' fo' ŋgu ni'i Pità bə Jon anə, bwìŋ sə ye yi. ¹⁵ Fana wo à duk fa yà'wèŋ də yà'wèeŋ tesə mu kaŋsurù anə. Wo à tesə lo fana wo sə cep mok woòwo. ¹⁶ Wo sə dūhə də <<A gu bùu yè'sə va? Busè bùu sè wo cu Jòrosalèm fəeŋ pwe' riŋ tse' də à gù nsàp yu nè nà' gu càsə nàŋ nè'nə bùu yè'sə. Mandzè nè co vesùwèŋ dzèeŋ yà' ka yè'sə yeŋ. ¹⁷ Fana megu də vesùwèeŋ jwa sa'rə wo də wo kà bohòŋwè nəmòk mənə liŋ Jisòs mok cèp yuk fe'lə, ŋgògù də yu yè'sə kà mantombi mok sə yuhù lo'.>> ¹⁸ Fana wo to fəsə vesə wo mu ndapə anə, nè tsok wo də, ŋgòcèp kènə ŋgòyərə bwìŋ mənə liŋ Jisòs nə kà mok ye yuk fe'lə. ¹⁹ Pità bə Jon duk fa fe'lə wo də wo kək ja'a

na yàwo sè' də, a yəyərə bohòNwì də wo yuk yà'wèŋ nə nonjsə Nwì àlɛ. ²⁰ <<Kaco vès tenjsə ŋgòcèp yusè vès a yə, nə yuk yeŋ.>> ²¹ Bùu sè mu kaŋsurù sə à jwa sa'rə mali wo guŋuŋ, nə me'rə wo lo. Wo lap njo nè co wo fa yà'wèŋ ŋgə' bùu zen bùè, bùusè bwìŋ pwe' à sə kùksə Nwì bə nsàp yu nè nà' ye nà'nə. ²² ŋwè nè wo à gù guŋsə yi nə à càsə lùumŋgòn hum kwè.

Bwe Jisòs Ləŋ Pìriyà Də Wo Kà Wuhə Tse'

²³ Mvəsè wo à mè'rə wo ntèŋ, Pità bə Jon bwi lo mvwe' kwe' àwo, nè tsoho fa yà'wèŋ yusè ŋkum ŋgàa fa satikà' sè ghaŋ bə bù ŋkwàha bwìŋ wèŋ duk sə. ²⁴ Wo à yuk wes yà' fana wo pwe' be'lə, nə gu pìriyà bohòNwì duk də, <<O Tà Nwì, ŋgà gù ntòbu bə nzenŋònə nè ye ndzəp bə bum sè yà' cu ca lòoŋ. ²⁵ A ye wù nè wù à gù tàcici àvès Devid ŋgòcèp bum yè'e. Yi à ye mo fàk yo, fana Yòŋsè nè Rərəŋ nə à gù yi ŋgòcèp də,

<Bù lakmvum sə jok bùu yà?

Bùu sə sə tsərə bum sè yà'a nə kà fàk yè'sə bùu yà?

²⁶ Bù ŋkəŋkum nzenŋònə fuhə ni' awo mvwe' mò'fis ŋgòlù Tà Nwì bə ŋkum ŋgà gəm bwìŋ nè Nwì à cokfis nònjsə nə.>

²⁷ A zìnə də Heròbə Pòŋtiyòs Palè nè ye bùu Izùre bə bù lakmvum wèŋ à cu kwe' nè bup mu tühù Jisòs mu ntòlak fən. Wo à kè cu kwe' mu tühù Jisòs mo yònè rərəŋ, nè wù à cokfis nònjsə nə. ²⁸ Wo kə be'lə ŋgògù bum sè wù ànə dzəm wu. Wù ànə fuhə nonjsə yà' laŋ, nə fa nàŋ də bum yè'sə nə ye vè'nə. ²⁹ Fana nè ŋga'a nè'e, Tà, kək ja'a na bə nsàp ŋgə' nè wo sə duk də wo nə fa ves, ya ŋga wu gu ves ŋgàa fàak yo baŋ ntəm ŋgòtsòho ncèp yònə. ³⁰ Niŋ-a nàaŋ yo sə bə mandzè nè ŋgògù bwìŋ guŋ nə lokok mvwe' yiyaŋ awo. Gù sè' də vès sə gu bum bə liŋ Jisòs, mofàk yònè rərəŋ nə co yà'a sə ghak bwìŋ mu tühù.>> ³¹ Wo ànə ləŋ

mesə fana mvwe' sè wo à ye fo' sè tsoho. Wo pwe'fo' à rwiŋ bə Yòŋsè nè Rərəŋ nə. Wo yeto ngòtsòho ncèp Nwì nè kà wəp.

Wo Sə Gəpsə Yak Bum Awo Kəkurè

³² Bùu sè wo ànə dzəm bohòJisòs sə pwe' sə tse' ntum nè mò'fis. Nwè nəmòk nè mò'fis kà duk də yusè yi tse' gù sè ye yìyi duk. Wo à sə benə bum awo sè wo à tse' pwe' mvwe' mò'fis. ³³ Ngàa ntum yè'sə à sə tsòho bum sè wo à yə, mvəsə Tà Jisòs à lòkok mvwe' kpə bə nàŋ fana Nwì sə se wo pwe'fo'. ³⁴ Nwè nəmòk nè də yi à sə jamə də yi ka yumok tse' à ka mətsetsərə wo anə yəŋ. Bùu sè wo à tse' nzum bə ndap wèŋ à sèŋ yà', nə jəŋ və mbàam sè wo sèŋ yà' bə zəŋ sə, ³⁵ nə fa noŋsə yà' bohòngàa ntum sə wèŋ. Fana wo jəŋ mbàam sə, nə sə fa n̄wè nè fòlòŋ mvəsə wo yə də nà' ka tse'. ³⁶ Yà'a mvəsə n̄wè nəmòk nè liŋ ye də Jòsep à gù sè' vè'nə. Yi à ye n̄wè bəp bə Levi, fana wo dzə yi dzəə mvwe' lak Səprò. Ngàa ntum Jisòs à to fa yi liŋ nzum də Bànabà. Yà'a də: Nwè nè yi rì ngòcèp fa bwìŋ ncèep kontum. ³⁷ Yi à sèŋ nzum ye, nə jəŋ və mbàam sə, nə kə fa noŋsə yà' bohòngàa ntum sə sè'.

5

Anàniyàs Bə Sàferiyà

¹ Nwè nəmòk à ye sè' nè liŋ ye à ye də Anàniyàs. Liŋ ngwe à ye Sàferiyà. Wo à sèŋ bum awo mok, ² nə swihi noŋsə mbàm mamòk, nə jəŋ bwees sə fa lo ngàa ntum sə. Ngwe ye à rì də nà' swihi mbàam mok sè'. ³ Fana yi ànə jəŋ və mbàam sə, Pità fek yi duk də, <<Anàniyàs, wù mè'rə Satà də yi ni sə ntùu wù ngògù wu də wu kə borə Yòŋsè nè Rərəŋ nə, nə swihi mbàam sè wù à sèŋ bum sə mamòk bùu yà? ⁴ Mvək nè wù ànə ka bum yà'sə ntòsəŋ, yà' à ye sè yò. Wù à sèŋ yà', mbàam sə ye mali sè' sè yò. Njo nè wù

kə tsərə fe'lə sə ntùu wù də wu gù nsàp yu ènə yè'sə bùu yà? Wù ka nsàp mvwès nè'nə bohòbwìŋ ci' fa, wù ci' fa nà' bohòNwì bə tu ye.>>

⁵ Anàniyàs ànə yuk vè'nə ntèŋ, yi coho gbə sə nze, nə kpə. Wəə à ko bùu sè wo à yuk yu yè'sə pwe'fo'. ⁶ Wàhabwìŋ wèŋ à vè, nə kə lim fis lo vèŋ ni' ye nə sə mbiŋ, nə kə tuuŋ.

⁷ A cà awà tē' fana ngwe ye və sè', nə kà rì də yumok gù ndu ye rì. ⁸ Yi à kə dzèŋ, Pità fek yi də, <<Tsòk fa m̄-ε, yè'e mbàam sè wèŋ ndu yòà sèŋ bum sə vè'nə pwe'fo' à? >> Ngwəŋ nə də, <<N̄, yà'a mbàam sə pwe'>> ⁹ Fana Pità duk fa yi də, <<Wəŋ ndu yòswi' cù də wèŋ kə mumsə ja'a Yòŋsè Nwì bùu yà? Sə n̄rə vè kù kə ncùhù yà'a bùu sè wo kə tuuŋ vè ndu yò. Wo nə bək fis lo wu yòsə' ca.>> ¹⁰ Yi à coho gbə nòŋ tsə mantombii Pità vè'nə ntèŋ, nə kpə. Wàha bùu sə à ni ko' vèə, nə kə dzeŋ nga yi kpə laŋ. Wo à bək jə fis nà', nə kə tuuŋ yi ngə sèe ndu ye nə. ¹¹ Bùu cos nə ye bùu mok sè wo à yuk bum yè'sə, nsàp wəə mòk à ko wo pwe' nè pwe'.

Bum Manğəŋgèŋ Nə Ye Məmərè

¹² Anə gèŋ ngàa ntum sə à sə gùhu bum manğəŋgèŋ nə ye bum sè bwìŋ sə mərə wùriŋ. Bùu sè wo à dzəm Jisòs sə pwe' à sə cu kwe' àwo mvwe' mò'fis mvwe' ntòmbi Sòlomù. ¹³ Bùu mok sè wà sə à ka ni' awo co də wo kəkurè ngòbe'lə yà'wèŋ jəŋ lok. Wo à sə kà-a bə yà'wèŋ sè' sə tòrè kə' fana wo sə kək ja'a yà'wèŋ co nsàp bùu mok sè wo bòntum wùriŋ. ¹⁴ Bùu sè wo à dzəm bohòTà Jisòs à sə tùhu vè, bəba bə mbəmbam wèŋ nduk, nə sə kə be'lə wo. ¹⁵ Mvəsə bwìŋ à yə nsàp yu nè wo à sə gùu fana, wo bəhə fis və ngàa yiyaŋ, nə noŋsə lo wo ngə mandzè m̄nə kəà bə kè wèŋ də ya Pità gi càa, tsətsəŋ ye ca m̄ ni' mok. ¹⁶ Bwìŋ à kwəəŋ tesə və mvwe' bòop lak sè yà'a ngə Jòrosalèm ngòjə vè bùu awo sè wo

sə yaya bə bùu sè wo tse' yònsəə ze' ndzə ni'ì wo. Wo à gù wes pwe'fo'.

Wo Fa Ngàa Ntum Jisòs Ngə'

¹⁷ A ye ve'nə fana nkum ngàa fa satikà' bə bùu ye sè wo mvwe' kwe' bùu Sadusi wèŋ yeto ngòwa yusè ngàa ntum sə sə gùu sə, nə jok wà anə. ¹⁸ Wo ko ngàa ntum sə, nə kə nisə wo ndapndzəm. ¹⁹ Numbu ànə à ye, nə ndzəmè fana masinjà Tà Nwi və, nə kə muk noon ncùu ndapndzəm sə, nə fis wo. Yi tsok fa yà'wèŋ duk də, ²⁰ <<Dù lo, nə kə təəŋ mü ndap Nwi nè ghaŋ nə, nə tsoho fa bwìŋ ncèp nè bə lùŋ nè fi ènə.>> ²¹ Wo à yuk mvəsè yi à cep sə. Tsok à rəŋ wo lo mü ndap Nwi nè ghaŋ nə, nə sə yə'rə bwìŋ.

Ghà ànə à ye fana nkum ngà fa satikà' nə bə bùu ye wèŋ à to benə bù nkwaaha bùu Jus pwe' mvwe' mò'fis də wo cum kaŋsurù. Wo à vè wes, wo duk gesə lo mvwe' ndapndzəm nə də wo jəŋ və fa wo ngàa ntum sə. ²² Ngàa kək ngàa ndapndzəm sə à kə dzèŋ fana wo kà ngàa ntum sə mü ndapndzəmè anə yə. Wo bwi lo, nə kə tsok fa bùu sè mü kaŋsurù sə də, ²³ <<Vès kə wès fo', vès ye nga ncùu sə tə ləlok mpaan. Nga bùu sè wo kək nõonŋè ndapndzəm nə ndzəmè tə fo' sè' bəboŋni. Vès də vès muk-a kə ncùu sə fana vès kà ŋwè nè mò'fis mbwa yə.>> ²⁴ Nkum ngàa tək ndap Nwi nè ghaŋ nə bə nkum ngàa fa satikà' sè ghaŋ wèŋ à yuk ve'nə fana wo mərə yusè yà'a nə kə ye mantombi sə bùè. ²⁵ Fana ŋwè nəmòk ni kok və, nə tsok wo də, <<Wèŋ yuk-à, bùu sè wèŋ a nisə wo ndapndzəm sə, wo cu mü ndap Nwi nè ghaŋ nə. Wo sə yə'rə bwìŋ mbwa!>> ²⁶ Fana nkum nə bə ngà tək ndap Nwi nè ghaŋ bə bùu ye wèŋ à lòkə jə fəsə vè ngàa ntum sə maŋkwèŋ. Wo à ka yà' bə top sè ko bùusè wo à sə wəp də bwìŋ tərə wo nga'a bə lis.

²⁷ Wo à jə vè ngàa ntum sə, nə duk wo təəŋ mü kaŋsurù anə. Fana nkum ngà fa satikà' nə sə cep bohòwo də, ²⁸ <<Vès a cèp bohòwèŋ, nə soŋ wèŋ ntu' bup bup də wèŋ kà bwìŋ yumok bə liŋ ŋwè ènə mok yə'rə yuk fa fe'lə, fana ja'a na yàwèŋ yusè wèŋ gùu. Wèŋ gù tètè bùu sè mvwe' lak Jòrosalèm fəŋ lònŋ yuk wes nsàp yəyərə àwèŋ ànə lònŋ fo'. Wèŋ sə làp mandzè ngògù də vès à duk vès ŋkuŋ wo zə ŋwè ènə!>>

²⁹ Pità bə ngàa ntum mok sə wèŋ à cèp fəsə yàwo duk də, <<Vès tse' ngòyuk le duk nè Nwi, nə me'rə nè bwìŋ. ³⁰ Nwi tàcici avès à lòkoksə Jisòs mvwe' kpə mvəsè wèŋ ànə te'lə yi mü ntəəŋ, nə zə yi. ³¹ Nwi à lòkoksə yi, nə cumsə yi bo ma mà'a yi co ŋwè nè mantombi nə ye ngà lùŋsə bwìŋ sè'. Yi à gù ve'nə ngòfa mandzè bohòbwe Izùre ngòkupsə, nə bwi fa bup awo nkweŋ ya wo tse' səs-wifa bə bup awo sə. ³² Vès à yə bum yè'sə bə lis avès fana vès tse' ngòtsòho fa bwìŋ yà' sè'. Yònsè nè Rərəŋ nə sə tsè' fa bwìŋ sè' də bum yè'sə zinə.>>

³³ Bùu kaŋsurù sə à yuk ve'nə fana wo jok nèbup, nə duk də wo nə zə yà'wèŋ. ³⁴ Mòk ànə ye fo' mənəwəə Farasi, wo to yi də Gàmalijà. Yi à tse' fàak sè ngòyərə fa bwìŋ lək. Yi lokok təəŋ mü kaŋsurù anə mutsə nga yi à ye sè' nsàp ŋwè nè bwìŋ wəpgè yi maŋgəŋgèŋ, fana yi duk də wo jəŋ fis gesə lo ngàa ntum sə sə mbiŋ mvək momjo. ³⁵ Yi yeto ngòduk fa bùu sè mü kaŋsurù anə duk də, <<Wèŋ bùu Izùre, wèŋ jəŋ nkərè bə nsàp yu nè wèŋ sə duk də wèŋ gù bùu yè'e bəboŋ. ³⁶ Mvək mòk à ye fa' nè Tiodàs à vəə, nə sə duk ke'ca də yi ŋwè nəmòk nè nkəuŋ. Bùu sè wo à kpəəŋ yù yi à ye co bwìŋ nkə kwè. Wo à zə yi fana bùu sə caŋ sam bisə ke' zəzok, yusè wo à sə duk də wo gù sə kpə bisə sè'. ³⁷ A

ye fe'lə maŋkwèŋ, ghà nè wo à sə ta bwiŋ fa' nà'a, Judàs maŋwəə Galili à vè ye sè'. Bwiŋ à yù yì sè' wùriŋ. Wo à zə yi fana bùu ye sə wèŋ carə sam sè'. ³⁸ Fana nè nga'a nè'e, mù sə duk də wèŋ kà bùu yè'sə yumok gù. Wèŋ me'rə wo ve'nə, bùusè a ye-a duk də nsàap yusè wo sə tsòho ke' yà'sə ye-a yumok sè ɲwè a tsərə kok yà' yi, fana ye də yà'a nè bisè. ³⁹ A ye-a də a yu Nwi, fana mandzè nè co wèŋ ghak wo nè kà ye. Aco yà' ye də wèŋ sə lù weŋ Nwi wèŋ.>>

⁴⁰ Gàmalijà nè à duk wes ve'nə fana kaŋsurù nè pwe' à dzəm ncèp ye nè. Wo to nisə vesə ngàa ntum sə wèŋ mù nda'à anə, nè jəŋ ɲkwès, nè ləp wo bə zeŋ, nè duk fa wo də yà'wèŋ kà yumok bə liŋ Jisòs mok cep yuk fe'lə, nè me'rə wo lo.

⁴¹ Ngàa ntum sə wèŋ à sə lo gesə mvwe' kaŋsurù nè bə kwəkwa sə ntùu wo nèbəp. Wo à sə kwa də Nwi yə wo də wo yəyərə ɲgòkə yə ɲgə' bə marè'tu bùu liŋ Jisòs. ⁴² Fana à sə ye nùumbu pwe' wo sə yə'rə bwiŋ mù ndap Nwi nè ghaŋ nè bə nda'à bwiŋ wèŋ, nè sə tsoho fa mali bwiŋ Ntirè nè Bèboŋ nè də Jisòs ɲkum ɲgà gèm bwiŋ nè wo sə kùk nè.

6

Wo Cokfis Ndìgàp Wèŋ Sàmba

¹ Mvək à sə lòo, bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs sə yam yàwo sè'. A kə dzèŋ nùumbu mòk fana bùu Jus sè wo à sə cu gù yàwo la'à bə sè wo à kə dzə vè wo lakmvum wèŋ kùəm. Sè wo à dzə wo yàwo lakmvum sə wèŋ à sə cèp ɲwəm ke'cà dɛɛ, wo sə kà bàa yepmfə awo zuzuu sè wo gəpgè səsə yà'a fa. ² A ye ve'nə fana ngàa ntum sə hum-ncòp-ba sə to benə bùu Jisòs sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Nə tsok fa yà'wèŋ də, <<Ka bəboŋ bohòvès də vées me'rə ɲgòtsòho ncèp Nwi, nè cum ɲgòkùk lis mvwe' nzak zuzu yeŋ.>>

³ Nə duk mali duk də, <<Bwema am wèŋ, wèŋ kùk mətsetsə'rə wèŋ, nè

cokfis bwiŋ sàmba. A ye wo sə bwiŋ jəgè wo co bùu sè kəkərè, sè wo tse' ɲkərè, nè tse' Yòŋsè nè Rərəŋ sə ntùu wo ya vées fa wo nsàp fàk ènə. ⁴ Ya vées jəŋ wes mvək ɲjàvès ɲgògù pìriyà nè ye ɲgòtsòho ncèp Nwi.>> ⁵ Bùu sə pwe' à kwa bə ncèp nè ngàa ntum sə tsərə fa wo ènə. Fana wo cokfis nga'a Stefè, yi ɲwè nè yi naangè tu bohòNwi bəboŋni, nè tse' Yòŋsè nè Rərəŋ nè sè'. Mok wèŋ à ye Filip, Pokoròs, Nikanò, Timò, Pàraminà, nè ye Nèkolà nè yi à ye ye ɲwəə Antiyòk, nè bùu ɲwè Jus. ⁶ Wo à jə vè bùu yè'sə, nè kə fa bohòngàa ntum sə wèŋ. Ngàa ntum sə à naaŋ fa wo bo mù tuhù, nè gù pìriyà. ⁷ Fana ncèp Nwi à sə kùk lòmantombi. Bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs mvwe' lak Jòrosalèm sə à sə yam lòsè' mantombi. Ngàa fa satikà' wèŋ à ye ɲkùuŋntèŋ sè wo à yuk nè dzəm sè'.

Mvəsə Wo A Ko Stefè

⁸ Stefè à ye ɲwè nəmòk nè Nwi à fa yi ntum nè bəboŋ wùriŋ. Yi à tse' ɲàŋ fana yi gù maŋgəŋgèŋ nè ye bum sè co bwiŋ sə mərə mətsetsə'rə bùu sə wèŋ. ⁹ Bùu mok wèŋ à yè ɲgògù də bə yà'wèŋ kùəm. Wo à ye bəp bə nè wo à sə nigè ndap pìriyà nè wo à sə to nà' də: Bùu sè wo cu bə tu awo. Bùu Jus sè wo à ye mbwa à tesə vè mvwe' lak Sirinì bə lak Alèsandà. Wo yà'sə nè ye bùu Jus mok sè wo à vè yàwo mvwe' nzeŋgòŋ Silisiyà bə nzeŋgòŋ Esiyà wèŋ à yè ɲgòkùəm bə Stefè wèŋ. ¹⁰ Fana Yòŋsè nè à fa Stefè nsàp ɲkərè mòk ve'ɛ co wù kà fàk. Mvəsə yi ànə sə cep fana wo kà yusè co wo cep fəsə fa yi tse'. ¹¹ Fana wo lo kə ywiŋ bùu səmok cù də yà'wèŋ duk də wo yuk ɲga Stefè sə bəpsə liŋ Musi nè ye liŋ Nwi. ¹² Nà'a ɲkərè nè wo à gù fana ntum yaaŋ bwiŋ wo jok. Bùu sə à jòk wes pwe'fo', nè ye bə bù ɲkwàha bùu sè fo', nè ye ngàa yə'rə bwiŋ lùk wèŋ sè'. Wo à vəə, nè

kə ko lo Stefè mɔ kaŋsurù. ¹³ Wo jəŋ və bùu mok sè wo kə ci' mvwès mɔ tuhù nà'. Wo duk də Stefè togè liŋ mvwe' sè rərəŋ sè wo kùksəgè Nwì fo' sə bɔp riŋ riŋ, nə sə cəp bɔp bə lùuk Musi sè'. ¹⁴ Də wo à yuk ŋga yi sə duk də Jisòs nè'e nè mvwe' lak Nazàre nə kəmsə mak ndap Nwì, nə kupsə bum lak sè Musi à fa wo pwe'fo'. ¹⁵ Bùu sè wo à ye mɔ kaŋsurù anə lònfo' à bùuŋ kùk Stefè bə lis rap rap. Mvəsə wo à sə kùk yi vè'nə fana wo ye ŋga si Stefè sə gù co si masinjà Nwì.

7

Yusè Stefè A Cèep

¹ Nkum ngàa fa satikà' nə à fek Stefè də, yu yè'sə zìnə àlɛ. ² Stefè ye ŋgòcèp fəsə də, <<Bwema nə ye tè' am wèŋ, wèŋ yu'rə fa-a mɔ-ɛ. Ghà nè tàcici avès Abràham à ye mvwe' nzeŋgòn Mèsòpòtemiyà ŋkuŋ yi sə ye'e lo ŋgòkə cu mvwe' lak Harà, Nwì nè yi tse' fòwùriŋ nə à kə yəəŋ bohòyi. ³ Yi tsok fa nà' də, <Mè'rə bùu yo, nə ye lak yo yè'e, nə lokok lo mvwe' nze mòk nè zok nè mɔ nə niŋ tsok fa wu.> ⁴ Fana yi ye'e me'rə Cadiyà, nə lo kə cum Harà. Ghà nè tè'ɛ Abràham à kpɔ, fana Nwì gu yi coho və mvwe' lak sè wèŋ cu ŋga'a fo' yè'e. ⁵ Nwì à ka Abràham mɔmvwe' mòk fo' də a nè nà' fa lok, à ka yeŋ koo momjo. Nə ye də Nwì anə kak laŋ də yi nə fa fo' bohònà' nə ye bə ŋgwì bùu ye sè wo nə sə və maŋkwèŋ. Mvək nè Nwì à sə kàk vè'nə, à ye ŋga Abràham ka mweŋ ntòtse'. ⁶ Yusè Nwì à cèp sə à ye də, <Ŋgwì bù yòo nə kə cu mvwe' lak mok sè yà' ka yàwo yeŋ. Wo nə cum ŋkwèŋ fo', wo sə fa wo ŋgə' wùriŋ mɔnə luumŋgòn ŋkù kwè. ⁷ Mɔ nə sak bùu sè wo nə sə fak fo' bohòyà'wèŋ sə sè', fana wo nə me'rə lak yà'sə, nə tesə və, nə sə kùksə mɔ mɔmvwe' nè'e.> ⁸ Anə geŋ, Nwì bə Abràham à zɔ rùk də yi nə sə riŋ tse' nà' bə nsàp mandzè nè wo komgè tu mbəmbam nà'a. Fana Abràham dzə

Azik, à dzèŋ nteŋ mò'fis, yi kom fa nà' tu. Azik kom bwi fa mo ye Jàkop, fana Jàkop kom bwi fa bwe ye sè hum-ncòp-ba sè wo tàcicii avès.

⁹ <<Tàcicii avès sə wèŋ à kùk moma awo Jòsep bə lis sè bɔp jì njo. Wo ko seŋ gesə lo yi də nà'a kə ye ŋkwèŋ mvwe' nzeŋgòn Ijip. Anə ye-a sè vè'nə fana, Nwì à ye yo, ¹⁰ nə sə tesə Jòsep nə bə nsàp ŋgə' nè yi à sə yə lònfo'. Ghà nè Jòsep à kə dzèŋ bohòŋkum Ferònè mvwe' nzeŋgòn Ijip nə, Nwì à fa yi cùu sè bəbɔŋ, nə fa yi ŋkərə. Feròanə ye vè'nə fana yi gu nà' ŋwè nè ghaŋ mvwe' nzeŋgòn Ijip nə pwe'. Yi à gu nà' ŋwè nè ghaŋ mɔmvwe' nto' ye sè'. ¹¹ Fana mvək nəmòk à ye, njè ko mvwe' nzeŋgòn Ijip bə nzeŋgòn Kanà pwe'. Njè nə à fa bwiŋ ŋgə' vè'ɛ wùriŋ. Tàcici avès wèŋ à ka beŋ mok sə tse'. ¹² Jàkop anə geŋ də yi yuk də wo tse' zɔzɔ mvwe' nzeŋgòn Ijip yo fana yi tumsə gesə bwe ye sè wo tàcicii avès sə fo'. Nà'a ghà nè mantombi nè wo à lòto fo'. ¹³ Wo à vè nè kè' ba, fana Jòsep gu bwema ye sə wèŋ ri də yi moma yà'wèŋ fana, nə gu Feròri də yà'wèŋ bùu lak ye. ¹⁴ Jòsep tirə gesə fa tè' ye də nà' bə bwe nà' pwe' coho və mvwe' nzeŋgòn Ijip nə. Wo à ye pwe'fo' bwiŋ hum sàmba-ncòp-tàŋ. ¹⁵ Fana Jàkop coho tsoŋ lo sè Ijip anə. Yà'a mvwe' sè yi nə ye bwe ye, sè wo tàcicii avès, à kpɔ wes mok fo'. ¹⁶ Mvè'nə bwe awo à foho lòKanà wo bəhə lo vèŋ ni' yà'wèŋ sə ŋgòtuŋ mvwe' sè wo togè fo' də Sekèm. Wo à kə tuŋ wo fo' sənə sè sè Abràham à ywiŋ yà' bohòbwe Hamò.

¹⁷ <<Mvək à sə kərə vè də ya Nwii gu yusè yi anə kak fa Abràham sə, fana ŋga bùu avès yam mvwe' nzeŋgòn Ijip mok maŋgəŋgèŋ, ¹⁸ tèe ŋkum nəmòk nè yi à ka Jòsep ri yuk, kə kok dzè' ŋkum mvwe' nzeŋgòn Ijip anə mok yi. ¹⁹ Yi sə borə bùu avès bə ŋkərə, nə sə gu tàcici avès wèŋ ŋgə' nèbɔp. Yi gu də wo kà bwe awo sè ləə mɔ ndà'a

nisè, də wo me'rə nonşə bwe sə sə mbiŋ də ya ŋga yà'wèŋ kpə. ²⁰ Yà'a sè' mvək nè wo à dzə Musi, mwe boŋ. Yi à cu mɛ nda' à tè' ye ŋwə tɛ'. ²¹ Mvək nè wo à kə nonşə yi sə mbiŋ fana mo Feròmok nè wà'ŋgwèŋ à kə te' jə nà' yuye. Yi sə tək nà' co mo ye. ²² Wo à yə'rə yi, yi riŋ ŋkərəò sè yà' cu mvwe' nzenğòŋ Ijip anə pwe' nè pwe'. Yi buuŋ ŋwə nè ghaŋ bə nsàp mandzè nè yi cèp cù, nè sə gɛ bum ye.

²³ <<Ghà nè Musi à dzèŋ luumŋgòŋ hum kwè, fana yi duk də yi kə kə' ye buu ye wèŋ bwe Izùre. ²⁴ Yi lo, nè kə tseŋ ŋwə ye mòk ŋga ŋwəò Ijip mòk sə lèp nà', fana yi geŋ də yi kə tɛsə nà'. Musi à lèp zə ŋwəò Ijip nè. ²⁵ Yi à sə tsərə də buu ye wèŋ nè rɛŋ də Nwi tum yi ŋgòkè tɛsə fis wo sənə ŋgə' awo, fana wo kà sè' rɛŋ. ²⁶ Tsok à rɛŋ, yi ye bwe Izùre bwiŋ ba ŋga wo sə lùlù. Yi geŋ fo', nè sə gɛ mandzè nè co wo kà lù. Yi fek yà' də, <Wèŋ sə də wèŋ lɛ yè'sə buu yà, ŋge' am wèŋ? Mù də wèŋ bwema mvwe' mò'fis àlaa?> ²⁷ Fana nè yi à sə fa mòk ŋgə' yi nè bwi' gesə Musi fo', nè duk fa nà' də, <Ŋwə nè yi duk wu də wu kə kok ŋkum bohòvès nè sak vèes ndà? ²⁸ Wù də wu zə mɛ mvəsə wù a zə ŋwəò Ijip ŋkwis yà'a nà?> ²⁹ Musi ànə yuk mvəsə nà' cèp vɛ'nə, fana yi caŋ lo, nè kə cum bisə mvwe' lak Midiyà. Yi à cu fo' tè yi dzə bwe mbəmbam ba.

³⁰ <<A cà luumŋgòŋ hum kwè, fana Musi ye masinjà Nwi mòk bə lis. Nà' à yəŋ bohòyi ndzənə mis ŋga nà' sə kɛ mɛ tɛhù nè kà liiŋ. Mis ènə à kɛ ŋgəà, mvwe' ŋgɛ nda nəmòk nè wo togè nà' də Sinà. ³¹ Musi à yə vɛ'nə, nè mərə maŋgəŋgèŋ, fana nè sə gi soon geŋ fo' də yi ye tsə'rə yà' bəboŋ. Yi yuk ŋga ŋgì Tà sə cèp də, ³² <A mùu Nwi tàcicii awèŋ. Nwi Abrahàm, Azik bə Jàkop.> Musi à yuk vɛ'nə, yi sə jik bə wuə vɛ'ɛ kpùk kpùk, nè kà lis mok kùk. ³³ Tà à tsè' yi də nà'a cokfis

kùuŋgùp nà', bùusè mvwe' sè nà' tə yà'sə, a fo' nze nè rərəŋ. ³⁴ Nə duk fe'lə sè' duk də, <Mù kùk ja'a, nè ye ŋgə' nè buu am wèŋ sə yə mvwe' nzenğòŋ Ijip. Mù a yuk waŋ awo sè' laŋ, fana mù nè vèə nè də mɛ kə tɛsə wo. Vèə, ya mɛ tum gesə wu Ijip anə.>

³⁵ <<A ye Musi nè bwe Izùre à dzèŋ yi, nè fek yi də, <Ŋwə nè yi duk wu də wu kə ye mantombi bohòvès, nè sak vèes ndà lɛ?> nè. A yi nè Nwi tumsə co ŋwə nè mantombi nè ye ŋwə nè yi fis wo sənə ŋgə'. Nwi à fa càsə yi fàak sə bohòmasinjà Nwi, nè nà' à yəŋ bohòyi ndzə misè nà'a. ³⁶ Yi à təŋ mantombi ŋgòjə fis buu sə mvwe' nzenğòŋ Ijip yi. Yi à gù maŋgəŋgèŋ nè ye bum sè co bwiŋ mərə mvwe' nzenğòŋ Ijip nè ye mvwe' ndzəp nè wo togè nà' də Ndzəp nè Bəbaŋ nà'a sè'. Mvəsə wo à sə ləo, yi sə gɛhɛ lo mali maŋgəŋgèŋ mvwe' nze nè ŋgəà mənə luumŋgòŋ hum kwè sè'.

³⁷ <<Gù sə Musi ènə nè yi à tsè' bwe Izùre də, Nwi nè tumsə fa yà'wèŋ ŋgà tsòhòbum Nwi sè' mvəsə nà' a tum vèsə yi Musi nè. Ŋwə ànə nè ye mo nè njàwèŋ. ³⁸ A yi Musi nè bwe Izùre à baŋ mvwe' nzenğòŋ ŋgəà fana yi ye bə yà'wèŋ nè. Yi à ye fo' bə tàcicii avès nè ye bə masinjà Nwi nè nà' à cèp bohòyi mənə nda Sinà. Yi à jə ncèp Nwi nè nà' tse' yòŋsə nja nè fa'nə ŋgòcàsə fa vesùwèŋ. ³⁹ Tàcicii avès wèŋ à ka ŋgòyuk yusè Musi nè à sə cèp dzəm. Wo me'rə nonşə yi, nè sə duk sə ntɛ wo də bòco wo bwi foho lo fe'lə Ijip anə sèmok. ⁴⁰ Fana wo duk fa Aròŋ də nà'a gù fa wo yumok sè yà'a ye mantombii wo. Də wo ka yusè yà' gù ŋwə nè yi a jə fis vè ves mvwe' nzenğòŋ Ijip, nè wo to fa ves yi də Musi ànə riŋ. ⁴¹ Nà'a ŋga'a mvək nè wo à gù yumok co nwi awo nà' səsə mo mbòŋ. Wo à sɛə nsùŋgaŋ, nè tɛŋ vəpsə nà', nè kaŋ dzeŋ ŋgòkùksə yusè wo à gù wo bə bo awo. ⁴² Nwi à mè'rə wo fana

wo sə kuksə ke' ca lo ɲkə̀ɲkàan sè mabu. Yà'a mvəsè wo à còm ndzə̀nə ɲwàk ɲgàa tsòhòbum Nwì də,

<Wè̃ɲ bùu Izùre, nàam sè wè̃ɲ à sè səhə, nə sè gũhũ satikà' bə zəɲ ɲgə̀à yà'a à ka bohòmù yə̃ɲ.

Wè̃ɲ à gũ vɛ'nə mənə luumɲgòn hum kwè.

⁴³ Wè̃ɲ à sè bə̀hə tse' ke'cà tàap nwì àwè̃ɲ nè liɲ yee də Molòk,

bə̀ mòk nè yi tse' nsəsè ɲkə̀ɲkàan nè liɲ yee Refàɲ.

Yà'a nwii sè wè̃ɲ à gũ bə̀ bo awè̃ɲ də wè̃ɲ kuksə wo.

Mu nə me'rə wə̃ɲ wo jə̃ɲ casə lo wə̃ɲ sè Babilòn.>

⁴⁴ <<Mvəsè tàcicii avès à ye ɲgə̀à yà'a, fana wo à tse' tàap sè yà' à sè nì tsə' fa wo də Nwii fə̃ɲ bə̀ yà'wè̃ɲ. Wo à gũ yà' mvəsè Nwì à duk Musii gũ yà', mvə̀'nə̀ yi niɲ tsòho fa nà' sə̀. ⁴⁵ A cu fana, tɛ'ɛ̀ tàcici avès wè̃ɲ sə̀ fa casə lo nà' bohòbwe awo wè̃ɲ. Ghà nè Josuwà à sə̀ jə̀ lòwo bə̀ ghà nè wo à sə̀ fep jə̀ nze nə bohòbùu sè Nwì à sə̀ bə' gesə wo, wo sə̀ bək tse' nà'. Nà' à cu mali fo' tètè Devid à kè tsə̃ɲ nà'. ⁴⁶ Ntum Nwì à ye bə̀boɲ bohòDevid, fana yi fek Nwì də nà'a fa yi mandzə̀ ya yi ci fa Nwii Jàkop ndap. ⁴⁷ Anə gə̃ɲ, kə̀ ci fa yi ndap nə mo ye, Sòlomù.

⁴⁸ <<Yusə də, Nwì nè yi yam casə yi, nə kà mənə ndap nè bwiɲ gũ nà' bə̀ bo cugə̀. A mvəsè ɲgà tsòhòbum Nwì à cèp də,

⁴⁹ Tà Nwì duk də,

<Ntòbu mvwe' dzə̀' ɲkum àm cu, nzenɲgòn ye ye mvwe' sè mu nən tesgə̀ kuu am.

Aco wè̃ɲ ci fa mu yàwè̃ɲ nsàp ndap nè fò?

Mvwe' sè co wè̃ɲ fa mu, mù cum fo' fò?

⁵⁰ Mù à ka bum yè'e pwe' mù gũ à? > Yè'e yusə̀ Tà Nwì cèep.

⁵¹ <<A nsàp gũtu nè fòbohòwè̃ɲ vɛ'nə̀ ɛ? Ntum awè̃ɲ gũ tsə̀ gũ co bùu sè wo à loho ntu', nə kà ncèp Nwì yuk yuk. Wə̃ɲ gũ co tàcicii awè̃ɲ. Wè̃ɲ dzèeɲgə̀ yusə̀ Yò̃ɲsə̀

nə̀ Rə̀rə̃ɲ nə cèpgə̀ yà'. ⁵² ɲgà tsòhòbum Nwì mòok yo nè tàcicii awè̃ɲ à ka yi ɲgə̀' fa yuk à? Wo zə̀ ɲgàa gè ntum Nwì wè̃ɲ sè wo ànə ye taan ntə̃ɲ, sè wo à sə̀ cəp tsə' fa bwiɲ də, mo fàk Nwì nè yi nə sə̀ gũ yusə̀ Nwì dzəm sə̀ nə və̀. Nè ɲgà'a nè'e, wè̃ɲ a sè̃ɲ yi, nə zə̀ yi. ⁵³ A wè̃ɲ sè masinjàa Nwì à jə̀ və̀ fa wə̃ɲ lùuk Nwì, wè̃ɲ kà yà' yù lò.>>

Kpũ Stefè

⁵⁴ Bùu sè mu kan̄surù sè wè̃ɲ à yu'rə̀ yusə̀ Stefè à cèp sə̀, fana wo jok, nə zə̀ kpũ nə̀bup. ⁵⁵ Stefè à rwiɲ bə̀ Yò̃ɲsə̀ nè Rə̀rə̃ɲ nə cèbùə̀, fana yi kək gesə lo mabu, nə ye marẽɲ nè Nwì ɲgà nà' sə̀ rə̃ɲ nə̀bup. Yi ye Jisòs ɲgà nà' tə̀ Nwì bo ma zə̀. ⁵⁶ Fana yi cəp duk də, <<Hàwè̃ɲ, ntòbu mùhu nòto fana mù yə̀ mo ɲwè ɲgà yi tə̀ bo ma zə̀ Nwì.>>

⁵⁷ Bùu sè wè̃ɲ à gham, nə sop tse'e ntu'u awo bə̀ nduuɲ bo awo. Wo caɲ be'lə̀ və̀ mvwe' mò'fis ɲgũ ni'ì yi, ⁵⁸ nə bək fis mak gesə lo yi mu ntòlak anə fo', nə sə̀ təprə̀ yi bə̀ lis. Bùu sè wo à sə̀ ci' fa Stefè mvwès sə̀ à fwẽɲ nò̃ɲsə̀ cə̀ək awo bohòwà'nzùm nəmòk, wo togè yi də Sol, də nà'a sə̀ kək fa tse' wo. ⁵⁹ Stefè sə̀ waɲ to Tà duk də, <<O Tà Jisòs, yò̃ɲsə̀ am nè', jə̃ɲ mu.>> Wo sə̀ təprə̀ gu yi vɛ'nə̀. ⁶⁰ Yi təə̃ɲ bə̀ tumfərə̀, nə sə̀ waɲ torə̀ fis də, <<Tà, swifa wo bup nè wo gũ ènə.>> Yi à duk wes vɛ'nə̀ ntə̃ɲ, fana yò̃ɲsə̀ ye me.

8

¹ Sol à dzəm sè' də a bə̀boɲ mvəsè wo zə̀ Stefè vɛ'nə̀. A yè jə̃ɲ sè' nùmbu ànə wo yè ɲgòyè̃sə̀ bùu cos ɲgə̀' nè bə̀ ɲgwap mvwe' lak Jòrosalèm pwe'. Bùu sè wo à dzəm sə̀ à ca sam wes mè vɛ'ɛ̀ pwe' nè pwe'. A bwehe cu mègù mok ɲgàa ntum sə̀ wè̃ɲ, ɲgà bwiɲ carə̀ lòwes mvwe' nzenɲgòn Jùdiyà nə ye Sàmàriyà. ² Bùu mok sè wo à rì Nwì à kè tuuɲ Stefè, nə waɲ kpũ ye maɲgə̃ɲgè̃ɲ. ³ Sol à lap mandzə̀ də

yi læsə cos nə kè' mò'fis. Yi à sə fi lònçùu bwìŋ mò'fis, mò'fis, nə sə ko sooŋ fis lo bèba bə mbəmbam sè wo à dzəm bohòJisòs, nə sə kə nisə wo ndapndzəm.

Ncèp Jisòs Yuhu

Mvwe' Nzenğòŋ Sàmàriyà

⁴ Mvəsè bùu sè wo à dzəm sə à ca sam, fana mvwe' sè wo à sə lòpwe' wo sə tsoho lo ncèp nè Jisòs nə fo' sè'. ⁵ Filip à lòye mvwe' nzenğòŋ Sàmàriyà, nə sə tsoho fa bùu lak sə fo' sə liŋ Nkum ngà gèm bwìŋ nə. ⁶ Bùu sè fo' sə à yu'rə bònşə ncèp nə wù kà fùk. Wo à yu'rə, nə sə ye maŋgəŋgèeŋ sè yi à sə gùhù. ⁷ Yòŋsə sè bup à tesə ndzə ni'ì bwìŋ ŋkùuŋntèn, nə sə waŋ sa'rə bə ñaŋ. Yi à gəŋsə bùu sè wo à sə kà ni' awo te' búsè lok, bə bùu sè wo à sə ka bèboŋ gi wèŋ maŋgəŋgèeŋ. ⁸ Bùu sè mvwe' nzenğòŋ Sàmàriyà sə wèŋ à tse' kwəkwa wùriŋ.

⁹ Nwè nəmòk à ye mvwe' lak yà'sə nè liŋ ye à ye də Saimù. Yi à cu fo' mweè səsap ntèn, nə sə mənşə bùu sè mvwe' lak yà'sə bə nsàp mfim nje nè yi à sə gùu. Yi à sə tsòho fa bwìŋ də yi ñwè nəmòk nè ŋkùuŋ wùriŋ. ¹⁰ Bùu sè wo à ye mvwe' lak yà'sə pwe'fo', bə ŋkwàha bwìŋ pwe' à sə kùk gù lis mok bohòyi. Wo duk də ñaŋ ye sə ñiŋ də yi ñwè nè wo togè yi də Nwì nè ghaŋ nə, də yi a vè ngòkè' yə wo, nə yəəŋ bohòwo co Saimù. ¹¹ Yi à mənşə wo bə mfim ye sə tètè wo sə kùk gu lis mok bohòyi. ¹² Anə geŋ wo yuk, nə dzəm Ntirè nè Bèboŋ nè Filip à sə tsòho, mvəsè gaŋ Nwii fàkgèə, nə ye də Jisòs Nkum ngà gèm bwìŋ nə. Fana wo bàptesə. Bèba bə mbəmbam wèŋ à sə bàptesə pwe'. ¹³ Saimù bə tu ye à dzəm, nə baptəsə sè'. Yi à sə gihi mègù mok bə Filip mvwe' mò'fis. Yi à sə yə nsàap maŋgəŋgèeŋ sè ghaŋ sè Filip à sə gù, fana yà' mənşə yi nèbup.

¹⁴ Mvək ànə à ye fana ngàa ntum sè mvwe' lak Jòrosalèm à yuk də

bùu sè mvwe' nzenğòŋ Sàmàriyà a yuk ncèp Nwì, nə dzəm, fana wo tumsə gesə fa wo Pità bə Jon. ¹⁵ Wo à kè dzèŋ fo', fana wo gù fa bùu sè wo a dzəm sə wèŋ piriya də ya wo tse' Yòŋsə nè Rərəŋ nə. ¹⁶ A ye vè'nə bùusè à ye nga wo ka Yòŋsə nè Rərəŋ nə ntòtse'. A ye nga wo à bàptesə gù mənə liŋ Tà Jisòs. ¹⁷ Pità bə Jon à naaŋ fa wo bo fana Yòŋsə nè Rərəŋ nə vè bohòwo.

¹⁸ Saimù à yə də ngàa ntum naaŋ fa yà'wèŋ bo ŋkuŋ wo tse' Yòŋsə nè Rərəŋ nə, fana yi duk də yi fa wo mbàm, ¹⁹ də ya yà'wèeŋ fa yi nsàp ñaŋ nè ngòjwèŋ bwìŋ ŋkuŋ wo tse' Yòŋsə nè Rərəŋ nà'nə sè'. ²⁰ Pità à duk fa nà' də, <<Wu kpə lo bisə bə mbàam yo sə pwe', bə nsàp nè wù tsərə də aco wù ywiŋ ñaŋ sè Nwii fagè yà' yi bə mbàm yà'sə. ²¹ Yè'e ka fàak yòyeŋ, wù ka bo sənə fàak yà'sə tse' bùusè ntum yòka rərəŋ mū lisè Nwì yeŋ. ²² Kupsə ntum yòbə tsətsərə yònə bup nè wù tse' nà'nə, nə leŋ Tà də yi swi fa wu bùusè wù tse' nsàp tsətsərə ànə. ²³ Busè mù yə də wu ngà suə nè bup fana bup kitse' wu cùk.>> ²⁴ Saimù duk fa Pità bə Jon də, <<Kwəkwe', wèeŋ leŋ fa mū Tà də nsàp yu nè wèŋ cèp nè'nə kà bohòmù vè.>>

²⁵ Anə geŋ ghà nè wo à tsòho wes fa bwìŋ yusè wo rì bə liŋ Tà Jisòs, nə tsoho ncèp nè Jisòs nə sè', fana Pità bə Jon bwi foho lo fe'lə Jòrosalèm. Mvəsè wo à sə lòmандzè, wo sə tsoho lo kè' Ntirè nè Bèboŋ nə mvwe' buhu lak zəzok sè yà'a mvwe' nzenğòŋ Sàmàriyà.

Filip Bàptesə Nwèè Itopiyà

²⁶ Masinjà Tà Nwì à tsè' fa Filip də nà'a fùhù, nə yuŋ tsoŋ lo mandzè nè wu təəŋ Jòrosalèm nə sə kùk lo ma ntonum, fana wu ga'a lo bo mamàk ngòlòGazà nà'a. Wo à màk mandzè ànə laŋ. ²⁷⁻²⁸ Filip à fùhù, nə tsooŋ lo. Anə ye nga ñwèè Itopiyà mòk nè yi ñwè nè ghaŋ sə bwi foho lòla'à yi. Yi à sə lòksə fagè ŋkum nè

mvwe' nzenḡon Itopiyà, nè yi à ye ḡwàḡwè nà'a, mbàam nà' pwe' yi. Bùu Itopiyà wèḡ togè ḡkuum bèba awo sè dè Kandàs. ḡwè ènè ànè lo Jòrosalèm ḡgòkùksè Nwì, nè sè bwi foho lo sèné makarè ye. Mvèsè nà' à sè dzèrè lòo, fana yi sè taḡ ḡwàk nè ḡgà tsòhòbum Nwì Izayà à còom. ²⁹ Yòḡsè nè Rèrèḡ nè à tsè' Filìp dè nà'a ḡi soon ḡuèp ḡeḡ ḡḡu makarè nè. ³⁰ Filìp à ca ḡè fo', nè yuk ḡgà nà' sè ta fis ndzèné ḡwàk nè. Fana yi fek nà' dè, nà' sè rèḡḡ yusè nà' sè ta sè àlè? ³¹ ḡwè nè ḡḡuḡ nè à dük dè, <<Hai', aco mù rèḡḡ va ḡgà ḡwè nèmòk ka mù tsok rèḡsè fa-è?>> Fana yi to Filìp dè nà'a vè bè nà'a kok cum múnè makarè nè bèbè'. ³² Mvwe' sè yi à sè ta ndzèné ḡwàk Nwì sè à ye dè,

<Yi à ye co nsùḡḡaḡ nè wo jèḡ lòḡgòsùè sùè,
kè mùmò nsùḡḡaḡ nè wo sè ci'lè fis nwèes ye,
yi kà cù mùk àlè'.

³³ Wo à ḡù fa yi bum marè'tu, nè bèḡ ḡgòḡù fa yi yusè yà'a zìnè. ḡwè nè co yi nè rìḡ yumok bè ḡḡwì bùu ye bùè,

bùusè yi à ka sè nze fèḡḡ tètè cum.>

³⁴ ḡwè nè ḡhaḡ nè à fek Filìp dè nà'a tsok fa yi dè ḡgà tsòhòbum Nwì à sè cèp yè'sè bè liḡ ndà lè. A bè tu nà', kè ḡwè nèmòk nè zok è? ³⁵ Filìp à yèto ḡgòcèep, yi à yèto bè mvwe' sè wo nè taḡ sè, fana yi tsoho fa nà' Ntirè nè Bèboḡ nè bè liḡ Jisòs nè. ³⁶ Mvèsè wo à sè tsè lòo, fana wo kè dzeḡ mvwe' ndzèp nèmòk, fana ḡwè nè ḡhaḡ nè fek Filìp dük dè, <<Ndzèp nè'.>> Nè dük fe'lè dè <<Kaco mù baptesè fèḡḡ yeḡ bùu yà?>> (³⁷ Filìp dük fa nà' dè, aco nà' baptesè sè' ntèḡ, ḡgà a ye-a dè nà' dzəm yusè yi tsè' fa nà' sè bè ntəm nà' pwe'fo' na. Yi dük dè yi dzəm bè ntəm ye pwe'fo' dè Jisòs Krèest mo Nwì.) ³⁸ ḡwè nè ḡhaḡ nè à dük dè wo ḡu ya makarè nè nà'a tèḡḡ. Fana wo ba fo' Filìp bè ḡwè nè ḡḡuḡ nè à tsè lo sè ndzèpè. Filìp

baptesè yi. ³⁹ Wo à sè tesè kok sè ndzèpè anè, fana Yòḡsè Tà Jisòs jèḡ bisè lo Filìp nè. ḡwè nè ḡḡuḡ nè à ka nà' mok ye fe'lè. Yi sè lo mali yuye, nè sè kwaha lo wùriḡ.

⁴⁰ Filìp à dè yi kük ḡgà yi yè' mvwe' lak Azotò. Yi ḡihi lo kè' mvwe' lak sè fo' sè, nè sè tsoho lo Ntirè nè Bèboḡ tètè yi à kè dzèḡ mvwe' lak sè wo togè fo' dè Sisàriyà.

9

Sol A Bùuḡ, Nè Dzəm Jisòs

¹ ḡhà nè bum yè'sè à sè ye vè'nè fana Sol sè wèpsè mali bùu sè wo à sè yù mandzè Tà Jisòs sè dè yi nè zè yà'wèḡ. Yi à ye'e lòkè ye ḡḡum ḡgà fa satikà', ² nè fek nà' dè nà'a fa yi ḡwàk mòk nè ḡgòfa yi ḡàḡ ḡgòko bwìḡ mù Dàmaskù. Yi dè yi jèḡ nà', nè lo bè zeḡ mvwe' ndaap pìriyàa bùu Jus sè mù Dàmaskù, dè yi kè dzeḡ-a mbwa, nè ye ḡgà ḡwè nèmòk sè bè' mandzè nè Tà Jisòs, fana yi ko wo pwe', bèba kè mbəmbam àlè, nè jèḡ vè wo Jòrosalèm anè.

³ Yi à sè lòDàmaskù anè, ḡgà yi sè ḡuèp lòḡḡu ntòlak nè ntèḡ, yi ye ḡgà mareḡ mòk ba'a tsè mabu co mbùḡ vè'è, nè rèḡ mvwe' sè yi tè sè vè'è paamm. ⁴ Yi ḡbù sè nze, fana nè yuk ḡgà ḡḡi ḡwè nèmòk sè cèp dè, <<Sol, Sol, wù sè fa mù ḡḡè' bùu yà?>> ⁵ Yi fek dè, <<A wùu ndà Tà?>> ḡḡi ḡḡèḡḡaḡ dük fe'lè dè, <<A mùu Jisòs nè wù sè fa mù ḡḡè' nè. ⁶ Lòkok mütèsè, nè lo mù ntòlak anè. A kè dzeḡ fo' ḡḡuḡ wo tsok wu yusè wu nè ḡu tsoḡ yà'.>> ⁷ Bùu sè wo à sè ḡi bè Sol wèḡ à tèḡḡ fo', nè kà yusè co wo cèp tse'. Wo à yuk ḡḡi nè, nè kà ḡwè nèmòk yè. ⁸ Sol à lòkok sè nze, nè dè yi muk lis ye, fana yi kà bum yè. Wo à dàsè nisè lòyi Dàmaskù mok bè bo. ⁹ Yi à cu fis nùumbu tè' ḡgà yi sè kà yè. Múnè nùumbu sè tè' yà'sè pwe' bo bè cùu ye kà kùrè, yi kà ndzèp sè' no lok.

10 Ngà yù mandzè Jisòs mòk à ye Dàmaskù anè nè wo to liṅ ye dè Anàniyàs. Yi ye yumok co yi yè lo vɛ'ɛ, fana Tà Jisòs to yi nja duk dè, <<Anàniyàs.>> Yi dzəm dè, <<Tà, m̀ nɛ'ɛ.>> 11 Tà nè duk fa yi dè, <<Fàhù, nè yuṅ lo mandzè nè wo togè nà' dè Rərəṅ nà'a. Wù kè dzeṅ mvwe' ndap Judàs, fana wù fek fo' dè wù dzəm ngòyè Sol nè yi mo nze mvwe' lak Tasò. Yi sè g̀ pìriyà, 12 nè sè ye co lo vɛ'ɛ dè yi yè ṅwè nəmòk nè wo to yi dè Anàniyàs vèə, nè kə naaṅ fa yi bo dè ya yi ye fe'lə bum sèmok.>> 13 Anàniyàs duk dè, <<Tà, a bwìṅ ṅkùuṅntèṅ sè wo a tsè' m̀ nsàap ṅwap sè ṅwè ènə sè g̀ bohòbùu yo sè mvwe' lak Jòrosalèm pwe'. 14 Yi nè vè nè Dàmaskù bə ṅaaṅ sè yi a jə bohòṅkum ṅgà fa satikà' dè yi ko ndaaṅwè pwe' nè nà' to liṅ yò.>> 15 Tà à duk dè, <<Gèṅ ntèṅ, bùu sè yi ṅwè nè m̀ a swekfis yi ya bù lakmvum, ṅkəkum nè ye bùu Izùre wèṅ nè riṅ liṅ am. 16 Fana m̀ bə tu am nè niṅ fa yi nsàp ṅgə' nè yi nè ye bùu m̀ ṅgògù dè ya bwìṅ riṅ m̀.>> 17 Anàniyàs à lò, nè kə ni kok m̀ nda'à anə, nè naaṅ fa Sol bo. Nə sè duk dè, <<Moma am Sol, Tà Jisòs tum vèsə m̀ yi, yi nè yi a yəəṅ bohòwù mandzè ṅgà wù sè vè fɛɛṅ nà'a. Yi tum m̀ ya wù ye fe'lə bum sèmok, nè rwiṅ bə Yòṅsè nè Rərəṅ nə.>> 18 Yi ànə duk wes vɛ'nə ntèṅ, fana yumok ye'e gb̀ tsoon m̀ lisè Sol anə co bap, fana yi ye fe'lə bum sèmok. Yi à lòkok, fana wo bàptesè yi. 19 Yi a zə wes bəṅ, fana yi tse' fe'lə ṅaṅ sèmok.

Sol Tsòho Ncèp Jisòs Mvwe' Lak Dàmaskù

Sol à cu nùumbu mok bə bùu sè wo à sè yù mandzè Jisòs mvwe' lak Dàmaskù anə. 20 Mvəsè yi à ye fo', yi à lòmvwe' ndap pìriyà bùu Jus, nè ye ṅgòtsòho liṅ Jisòs sè ntèṅ. Yi duk dè, Jisòs nè mo Nwì. 21 Bùu sè wo à yuk yusè yi à sè cèp sè à

mərə lòoṅ. Wo sè fek dè, <<Nè'e ka ṅgà' nè yi à ye Jòrosalèm, nè sè zə ndaaṅwè pwe' nè nà' to liṅ yè'sə nè yeṅ à? Yi a vè fɛɛṅ ka sè' dè yi kə ko bwìṅ dè ṅgà yi jəṅ lo yà' ṅgòfa ṅkum ṅgà fa satikà' nè yeṅ à?>> 22 Fana Sol tsoho g̀ṅsə ghaha lo wesə mantombi mvəsè yi à sè nì tsè' dè Jisòs ṅkum ṅgà gèm bwìṅ nè. Yusè yi à sè cèp sè à rɛɛṅ nòoṅ vɛ'ɛ jəja nsàp nè bùu Jus sè wo cu Dàmaskù anə jip, nè kà yusè ṅgòcèp fəsə fa yi tse'. 23 A kè dzèṅ nùumbu mok fa'nə, fana bùu Jus wèṅ kə cum kwe' dè wo zə Sol nè. 24 Anə geṅ Sol riṅ bə kwe' nè wo à cu nè. Nə marəṅ bə ndzəmè pwe' wo sè so Sol mvwe' ncùu ṅka' sè mvwe' ntòlak nà'nə. 25 A ye nùumbu mòk ṅgà ndzəm seṅ, fana bùu Sol mok kə le' casə yi mvwe' tətòo ṅka' sè ṅkò'o.

Sol Kɛ' Vè Jòrosalèm

26 Sol à lòJòrosalèm, nè lap mandzè dè bə bùu Jisòs wèṅ ye mvwe' mò'fis. Wo pwe' à sè wəp yi wəpə, nè kà pap dè yi mòk nè yi sè yù mandzè Jisòs dzəm. 27 Fana Bànaabà vè ṅgòtesə nà'. Yi jəṅ nà', nè jəṅ lo fa bohòṅgàa ntum sè wèṅ. Yi tsoho rɛṅsə fa yà'wèṅ mvəsè Sol à yə Tà Jisòs m̀ mandzè Dàmaskù, nè ye mvəsè Tà à cèp bohònà' sè. Yi à tsè' fa yà'wèṅ dè Sol a tsòho liṅ Jisòs m̀ Dàmaskù bə ṅaṅ, nè kà ṅwè nəmòk sè' wəp. 28 A ye vɛ'nə fana Sol à ye mok bə yà'wèṅ mok mvwe' mò'fis, nè sè gihi lo Jòrosalèm, nè sè tsoho kɛ' ca liṅ Tà Jisòs. Yi à sè tsoho, nè kà ṅwè nəmòk wəp lok. 29 Yi à cèep, nè sè bwinə ncèp bə bùu Jus sè wo à sè cèp ncèep lak Gris, fana wo sè lap mandzè dè wo zə yi. 30 Bùu Jisòs sè wèṅ à rì vɛ'nə, fana wo jəṅ tsoṅ lo nà' sè Sísàriyà, nè tum gesə lo yi ma Tasò. 31 Anə ye vɛ'nə, fana bùu cos sè mvwe' nzeṅgòn Jùdiyà bə Galili nè ye Sàmàriyà à tse' mok fifi. Coos yè'sə à sè g̀ lòmantombi,

nə sə kuk bə bwɪŋ sè'. Yè'sə à sə ye ve'nə bùsə Yònsè nè Rərəŋ nə à sə tēsə wo yi mvəsè wo à sə cu, nə sə gu bum sè yà' sə niŋ tsok də wo sə wəp Tà.

Pità, Aniyàs Bə Dokàs

³² Pità à sə ke' gí nèbɔp. A ye nùmbu mòk, fana yi ke' lo ngòkè cèpsə bùu Jisòs sè wo cu mvwe' lak səmok, wo to fo' də Lidà. ³³ A kè dzèŋ fo', yi ye ŋwè nəmòk nè liŋ nà'a Aniyàs. Nwè ènə à sə kà ni' ye te' bùsəgè, nə sə noon mam mu kèhe luumŋgòn fwame'. ³⁴ Pità à to yi də Aniyàs, nə duk fa nà' də, <<Jisòs Krest guŋsə wu laŋ. Lòkok mɔtsè, nə lim kəà yò.>> Aniyàs lokok ca gu mɔtsè sè' kè' mò'fis. ³⁵ Bùu Lidà bə sè wo à sə cu mvwe' mbo' Saròŋ wèŋ pwe' à yə, nə kupsə, nə dzəm Tà.

³⁶ Nwà nəmòk à ye mvwe' lak Jopà nè liŋ ye də Tàbità. Yi à ye sè' ŋwà nè yi à sə yù mandzè Jisòs. Bùu Gris wèŋ togè yi yàwo də Dokàs. Liŋ ye sə yà'a də ŋap. Yi à sə gu bəboŋ, nə sə tēsə ŋgàa jìŋ, nə kà wò. ³⁷ A ye ghà ànə, yiyaŋ à ko yi, yi krə. Wo à cùk wes yí, wo kə noŋsə yi mvwe' rum mòk mətùhù co ma mɔzok ve'ε. ³⁸ Jopà bə Lidà ka səsap yeŋ, fana ŋgàa yù mandzè Jisòs sè wo à ye Jopà yuk də Pità cu sə Lidà. Wo tumsə gesə bwɪŋ ba də wo kə caŋ to Pità də kwəkwè' nà'a caŋ və wàp. ³⁹ Pità à fùhu, nə lo bə yà'wèŋ. Yi à kè dzèŋ, fana wo jəŋ lo yi mvwe' rum nè ma mɔbu nə. Baa yepmfə sè wo à ye fo' lònfo', à vè, nə sə warə ŋgu ni'ì Pità, nə sə niŋ tsoho fa yi cək sè Tàbità à gu fa wo ghà nè yi à cu ntòŋwum sə. ⁴⁰ Pità à fis bùu sè mu nda'à anə sə mbiŋ pwe', nə təŋ bə tumfərə, nə sə ləŋ Nwì. Yi à ləŋ wes, fana yi buŋ kuk vèŋ ni' Tàbità nə, nə duk də, <<Tàbità, lòkok mɔtsè!>> Tàbità muk lis. Mvəsè yi à yə Pità, fana yi lokok cum mɔtsè. ⁴¹ Pità ko nà' bo, nə lokoksə nà' mɔtsè. Yi to bùu

sè wo à dzəm, nə ye baa yepmfə sə wèŋ, nə fa yà'wèŋ Tàbità nə ŋga yi mok ŋwəm.

⁴² Bùu sè mvwe' lak Jopà pwe' à yuk yu yè'sə, fana bwɪŋ ŋkùuŋntèŋ dzəm bohòTà Jisòs. ⁴³ Pità à cu mali Jopà anə mənə nùumbu səmok. Yi à sə cu bə ŋgà' nəmòk nè yi sèŋgè ŋgùp, liŋ yee də Saimù.

10

Pità Bə Kònilòs

¹ Nkum sojà nè mvwe' lak Rumà mòk à ye mvwe' lak Sisàriyà, liŋ yee də Kònilòs. Yi à tse' bəp sojàa sè mvwe' lak Itali yi. ² Yi à sə wəp Nwì nèbɔp. Yi à sə kùksə Nwì bə bùu sè mu nda'à yi pwe'. Yi à sə fa bùu Jus wèŋ mbo wùriŋ, nə sə ləŋ Nwì sè' nùumbu pwe'.

³ A ye nùmbu mòk ŋga nùm càsə marəŋ, fana yi ye yumok co lo ve'ε. Yi ye masinjà Nwì jəja ve'. Nà' to yi bə liŋ də Kònilòs. ⁴ Wuə ko yi, fana yi kuk sèŋ tse' nà', nə fek nà' də, <<A yà Tà?>> Masinjà Nwì nə duk fa nà' də, <<Nwì a yuk pìriyàa yo, nə ye fa mbo yòsè', nə tsèrè nə wu. ⁵ Fana nè ŋga'a nè'e, wu tumsə gesə bùu mok mvwe' lak Jopà ngòkè to ŋgà' nəmòk fo' nè liŋ yee Saimù Pità. ⁶ Yi nòm mu nda'à Saimù nè yi no ŋgu ndzəp nè ghaŋ, nè yi sèŋgè ŋgùp nà'a.>>

⁷ Anə ye ve'nə fana, masinjà Nwì nè yi à tsòho fa Kònilòs bum yè'sə, nə lo gesə lo yuye. Kònilòs to ŋgàa fàak ye sè mu nda'à yi bwɪŋ ba. Yi to sojà ye mòk sè' nè nà'a wəpgè Nwì. ⁸ Yi à tsòho fa yà'wèŋ yusè yi anə ye sə pwe'fo', nə duk fa wo də yà'wèŋ lo mvwe' lak Jopà anə.

⁹ Tsok à rəŋ ŋga wo sə kəp ləJopà anə, fana Pità sə kok lo ye mu tu ndap ngòkè ləŋ pìriyà mbwa. A ye ŋga nùum co marəŋ. ¹⁰ Njè à ya yi, fana yi sə dzəm də yi zə yumok. Wo ànə ka zuzə sè nto gu wes, fana yi sə ye yumok co lo ve'ε. ¹¹ Yi ye ŋga ntòbu mùhu nòto, fana yumok

sə tsoŋ tesə mbwa. Yà' səsə co làba' nè ghaŋ ve' nga wo kotse' tsə vè nà' bə ŋgəŋgəŋ sè kwè sə pwe'.¹² Yusè yà' à ye mənə làba' nə à ye nàamŋgòŋ pwe' bə nsàap bum sè jì nè s co no bə swi wèŋ pwe'fo'.¹³ Yi yuk nga ŋgì ŋwè nəmòk duk vèsə fa yi duk də, <<Pità, lòkok, nə sɔə zɔ nàam yè'sə.>>¹⁴ Fana Pità cep fəsə gesə ye duk də, <<Tà, anə kà ve'nə ye yuk, mù ka yàm yu səmok sè lùuk yo dzəgè yà' dzəə zɔ yuk.>>*¹⁵ Ŋgì ŋwè nə cep səmok də, <<Yusè Nwì a gù bònşə yà' mok laŋ fana wù kà də wu dzə yà' duk.>>¹⁶ Yu yè'sə à gù fis ve'nə kè' tɛ', fana wo jəŋ fəsə lo yu sə mɔbu anə səmok.

¹⁷ Pità à sə mərə duk də nsàp lo nè yi yə nè'nə sə nì tsè' fa yi yè'sə də yà lɛ, fana nga bɔu sè Kònilòs tumşə sə kè dzèŋ kè ncùhù yi sè laŋ. A ye nga wo à fe'rə mvwe' ndap Saimù nə, nə riŋ nà'.¹⁸ Fana wo to fek gesə duk də, <<Ŋwè nəmòok fenə ŋkùŋ nè liŋ yee də Saimù Pità àlɛ-ò?>>¹⁹ Wo à sə fek gèsə lòve'nə nga Pità sə tsərə mali də yi rɛŋ nsàp lo nè nà' kè tàsə yi ènə ŋkuŋ. Yòŋşə Nwì à to yi, nə tsok fa yi də, <<Bɔu səmok sə lap wu fenə bwìŋ tɛ'.²⁰ Lòkok mɔtsə, nə tsoŋ lo kə tseŋ wo. Wu gùə wù kà də wu dzeŋ ŋgòyù lòwo duk bɔusè mù duk wo mɔ də wo və.>>²¹ Fana Pità suhu lo, nə kə tseŋ wo. Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Ŋwè nè wèŋ sə làap nə mù. Wèŋ vè da?>>²² Bɔu sə wèŋ duk də, <<Kònilòs nè yi ŋkum sojà tum ves yi. Yi ŋwè nè bèbòŋ. Yi kùksəgè Nwì, fana bɔu Jus pwe' rì yi bə lak lòŋ də yi ŋwè nè bèbòŋ. Masinjà Nwì mòk nè rərəŋ a tsè' yi də yi to və wu nda'à yi ya yi yuk-a yusè wu nə tsok fa yi.>>²³ Wo à cèp wes, Pità to nisə wo mɔ nda'à yi, bə yà'wèŋ noonŋnoon mbwa tsok rɛŋ. Tsok ànə rɛŋ, fana yi lòkok, nə bɛ' mandzə bə yà'wèŋ lo. Bɔu mok sè mvwe' lak

Jopà sè wo à dzəm Jisòs à yù lòyi sè'.²⁴ Wo à gì tsok kə rɛŋ səmok ŋkuŋ fana wo kə dzeŋ mvwe' lak Sàsàriyà anə.

A kə dzèŋ fo', wo ye Kònilòs bə ŋjənjàaŋ ye nə ye ŋge' ntum ye sè yi to yà'wèŋ, nga wo cu sə tək Pità.²⁵ Pità à sə nikok, fana bə Kònilòs kərə. Kònilòs gbɔ cum tsoŋ kù mantombii nà' sə nze, nə zəm tu ŋgòkùksə nà'.²⁶ Pità lòkokşə nà' mɔtsə, nə duk fa nà' duk də, <<Lokok mɔtsə, mù mègù sè' ŋwè co wù.>>²⁷ Mvəsè yi à sə cèp mali bohònà' ntòfo', fana yi ni lo mɔ nda'à, nə ye bwìŋ nga wo rwìŋ cu mbwa wùriŋ.²⁸ Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèŋ rì yà'wèŋ sè' duk də, wu kək ja'a na bə nsàp mandzə nè bɔu Jus wèŋ kùksəgè Nwì, fana ye də kaco ŋwè Jus kə ke' ye ŋwè lakmvum ŋke' yeŋ. Kaco bə nà' sə tòrə ke' ca nduk sè' yeŋ. Mègù duk də Nwì a rɛŋşə fa mɔ yi duk də kà də mɔ tsərə də ŋwè nəmòok nè co mù dzeŋ yi dzèŋ duk.²⁹ Nà'a njo nè wo to mɔ, mù nə vè nə, nə kà dzèèŋ.>> Fana yi duk mok duk də, <<Mù vè laŋ, wèŋ to mɔ da?>>

³⁰ Yi à fek ve'nə, Kònilòs cep də, <<Bə nùm nè ntinə pwe' a nùumbu kwè, nè à ye maràŋ sè' mvək nè nga'a ve' nga mù cu mɔ nda'à mù ŋgòlɛŋ piriya nè wo lɛŋgè nà' nga nùm càsə maràŋ nà'a. Mù kək à, ŋwè nəmòk tə kok nè' mantombii mù. Yi ni tse' cèək mok yà' sə ba'a nèbɔp.³¹ Yi to mɔ bə liŋ də, <Kònilòs.> Nə duk fa mɔ duk də, <Nwì a yuk piriya yo, nə tsərə fa mbo yòlaŋ.³² Ye də tumşə gesə lo ŋwè nəmòk mvwe' lak Jopà yi to fa wu ŋwè nəmòk fo' nè wo togè liŋ ye pwe' də Saimù Pità. Yi ŋkùŋ. Yi nòmɔ nda'à Saimù nè yi fàkgè bə ŋgùp, nè ndap ye ŋgɔ ndzəp nè ghaŋ.>³³ Yà'a yusè mù a tum gù bwìŋ sè' ntèŋ də wu və sə. Wù nə gù nè bèbòŋ, nə vè nə sè'. Vès cu nga'a

* **10:14** 10:14 Ŋwəə Jus kum-a nsàap nàam mok sè Nwì à dzəsə yà' fana yi nə kà mɔtsətsərə bwìŋ nga wo sə kùksə Nwì vè, tse'nga yi fa satikà' nè ŋgòrɛŋşə ni' ye nà'a ŋkuŋ.

feɛŋ mantombii Tà Nwì pwe'. Vès sè tək wù də wu tsoho fa ves yà pwe' sè Nwì a tsè' fa wu də wu cep.>>

Yusè Pità A Cèep

³⁴ Fana Pità yè ngòcèp duk də, <<Mù rì tse' nga'a mok bə nè zìnə duk də Nwii jəgè bwìŋ pwe' yəyərè.>> ³⁵ Yi duk də, <<A ye-a sè' ndà lòon nè lak ngəŋgàŋ sè' fòlòon nga yi wəp-a Nwì, nè sə gɹ yusè yà'a kəkərè, fana ye də Nwì dzəm ngəŋgàŋ. ³⁶ Nwì à tsè' fa bùu Izùre ncèp nè nje nə laŋ. Ncèp ye nə à ye Ntirè nè Bèboŋ də Jisòs Krest nè yi Tà bohòbwìŋ pwe' a jə vè fifi. ³⁷ Wèŋ rì nsàap bum sè yà' a ye mvwe' nzeŋgòn bùu Izùre wèŋ pwe' yà'a laŋ. Ghà nè Jon à sè tsòho nzak bàpte à càa fana Jisòs yeto fàak ye mvwe' nzeŋgòn Galili. ³⁸ Yà' à ye bə liŋ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nə, mvəsè Nwì à fa yi Yòŋsè nè Rərəŋ nə ye nàŋ fana yi à k'e'k'e' càa, nè sə gɹ bəboŋ, nè sə gɹŋsə lo bùu sè wo à cu ndzə bohòŋkum ze', bùusè Nwì ànə ye bə nà'. ³⁹ Bum sè yi à gù mvwe' laak bùu Jus, nə ye Jòrosalèm pwe'fo', vès à yə yà' bə lis avès. Wo à tɛ'lə yi mɹ ntəəŋ, nə zə yi. ⁴⁰ Fana nùmbu nè tɛ' à dzèeŋ, Nwì gɹ yi lokok mvwe' kpɹ. Nwì à gù də yi niŋ fa bwìŋ ni' ye. ⁴¹ Yi à ka bohòbwìŋ lòon sè' yəəŋ. Yi à yəəŋ mègù bohòvès sè Nwì ànə swək fis ngòyə bum yè'sə bə lis avès. Ghà nè yi a lòkok mvwe' kpɹ nə, vesiwèŋ à zɹ zɹzɹ, nə no nəno mvwe' mò'fis. ⁴² Fana yi Jisòs nə à duk ves duk də vès tsoho lo fa bwìŋ Ntirè nè Bèboŋ nə sè'. Nə sə rəŋsə fa bwìŋ duk də a yi nè Nwì a fa yi nàaŋ də yi sak bùu sè wo à kpɹ lòlaŋ, nə ye sè wo cu ntòŋwəm pwe'fo'. ⁴³ Bù ngàa tsòhòbum Nwì sè wo à ye njamòk tsòho nə sə kum liŋ ye. Wo à duk də ŋwè nè nà'a dzəm-a bohònà' pwe', Nwii nə swifa ngəŋgàŋ bɹp ye bə nàaŋ sè yà' cu ndzənə liŋ ye sə.>>

Yòŋsè Nwì Vè

BohòBù Lakmvum Sè'

⁴⁴ Mvəsè Pità à sè cèp vɛ'nə, fana Yòŋsè nè Rərəŋ nə və bohòbùu sè wo à sə yu'rə ncèp nè Pità à sè cèep nə pwe'. ⁴⁵ Bùu Jus sè wo à dzəm bohòJisòs sè wo à vè bə Pità wèŋ mvwe' lak Jopà à mərə nəbɹp. Wo à sə mərə də Nwì fa bù lakmvum wèŋ Yòŋsè nè Rərəŋ nə sè'. ⁴⁶ Njo nè wo à yuk mvəsè yà'wèŋ à sè cèp ncèep lak mok sè wo kà yà' yukgè nə sə kùksə Nwì. Fana Pità cep duk də, ⁴⁷ <<Bù yè'e wèŋ tse' Yòŋsè nè Rərəŋ nə sè' co vesùwèŋ à tse'. Aco ŋwè nəmòk dzeen də wo kà wo bə ndzəp bàptesə à?>> ⁴⁸ Fana yi fa nàŋ də wo bàptesə yà'wèŋ bə liŋ Jisòs Krest. Anə geŋ, wo duk fa Pità də bə yà'wèeŋ cum mənə nùumbu mok ŋkuŋ.

11

Pità Tsè' Rəŋsə Fa Bùu Cos Wèŋ Yusè Yà' A Ye

¹ Yà' à yuhu lòbohòŋgàa ntum Jisòs bə bùu sè wo à dzəm Jisòs sə mvwe' nze Jùdiyà pwe' də bù lakmvum wèŋ a dzəm ncèp Nwì nə sè'. ² Fana mvəsè Pità à lo mɹ Jòrosalèm, bùu mok sə cep də yi ka bəboŋ gɹ. A ye bùu sè wo à sə dzəm də tse'ŋga wo kom fa bù lakmvum wèŋ tu mbəmbam ŋkuŋ wo bəŋŋ bùu cos yà'a. ³ Wo sə duk də, yi a kè nòon nda'à nsàap bùu yè'sə, nə zɹ be'lə zɹzɹ bə yà'wèŋ.

⁴ Pità ye nga'a ngòtsòho fa wo mvəsè yà' a yèto bə yusè yà' a ye pwe'fo'. ⁵ Yi tsok duk də, <<Mù à cu ngògù pìriyà mvwe' ntəm lak Jopà, fana mɹ ye lo. Mù ye nga yumok sə tsə mɹbu yà' səsə co lāba' nè ghaŋ vɛ'e nga wo kotse' tsə yà' bə ŋgɹŋgɹ sè kwè sə. Yà' à kè təəŋ kɹəp ŋgɹ ni' mɹ. ⁶ Mù kək bɹrə yà' bəboŋni. Mù ye nga nsàap nàamŋgòn pwe' bə nsàap bum sè jì nès co no bə swìŋ wèŋ pwe'fo' cu ca. ⁷ Fana mɹ yuk nga ŋgì ŋwè nəmòk duk vèsə fa mɹ duk də, <Pità, lòkok

nə sʷə zʷ nàam yè'sə.> ⁸ Mù cep fəsə gesə lo duk də, <Tà, anə kà ve'nə ye yuk. Yumok sè vès rì də wo dzəgə yà' dzəə ka mʷ cùhu mù yàm ni yuk.> ⁹ Ngi ɲwə nə cep vesə fe'lə mʷbu anə səmok duk də, kà də mʷ dzə yusə Nwì a gù bònʷsə yà' lan duk. ¹⁰ Yà' à gù fis ve'nə kè' tɛ' fana wo jəŋ fəsə lo yà' mʷbu anə səmok.

¹¹ <<A ye sè' ghà nà'nə, bwìŋ kə dzeŋ mvwe' ndap àm nè mù cugè fo'. Wo à ye tu awo bwìŋ tɛ'. Wo ànə tumsə vesə bùu yè'sə mvwe' lak Sisàriyà. ¹² Yòŋsə nə tsok fa mʷ duk də, kà də mʷ tse' məmərə ɲgòyù lòwo duk. Bwema sè mvwe' lak Jopà sè wo ntùŋfu yè'e à yù lòmʷ Sisàriyà anə. Vesiwèŋ à lònda'à Kònilòs vès pwe'. ¹³ Yi tsoho fa ves mvəsə yi a yə masinjà Nwì ɲga nà' tə mʷ nda'à yi, nə duk fa yi duk də, <Tumsə gesə lo ɲwə nəmòk mvwe' lak Jopà yi kə to fa wu ɲwə nəmòk fo' nè liŋ ye pwe' də Saimù Pità. ¹⁴ Yi nə kə tsok fa wu ntirè nè wu nə tse' lùŋ weŋ ndap yòlòŋ.> ¹⁵ Fana mù anə sə yeto ɲgòcèp jo ntèŋ, Yòŋsə nè Rərəŋ nə və bohòwo sè' mvəsə nà' à vè bohòvesùwèŋ taan yà'a. ¹⁶ Fana mù tsərə fəsə yusə Tà à cèp duk də, <Jon à bàptesə bwìŋ bə ndzəp, fana wo nə baptesə weŋ bə Yòŋsə nè Rərəŋ nə.> ¹⁷ Nòjəja də Nwì à fa bùu sè wo ka bùu Jus yeŋ yè'sə wèŋ sè' nsàp fəfa nè vesùwèŋ ànə dzəm Tà Jisòs Krəst yi fa ves nà'a. Anə ye-a ve'nə, mù ye yàm yè'sə ndà nè co mù gu də Nwii kà yuye gù ɛ?>>

¹⁸ Bùu cos sə ànə yuk wes yu yè'sə, fana wo tɛŋsə ɲgòcèp də Pità a gù bʷp. Wo kuksə Nwì də, <<Ye də Nwì a fa bù lakmvum mandzè ɲgòkupsə ntəm, nə luŋ.>>

Cos Yèto Mvwe' Lak Antiyòk

¹⁹ Bùu sè wo à dzəm Jisòs à carə sam bùu ɲgə' nè nà' à lòkok ghà nè wo à zə Stefè nà'a. Mok à ca lòmvwe' səsap co mvwe' nzeŋgòŋ Fònisiyà bə Səprònə ye Antiyòk. Wo

sə tsoho fa lo gu ncèp nè Jisòs nə bohòbùu Jus wèŋ woòwo. ²⁰ Fana bùu mok mʷtsətsə'rə wo sè mvwe' lak Səpròbə Siringi à lòmvwe' lak Antiyòk, nə kə tsoho fa bù lakmvum wèŋ Ntirè nè Bèboŋ nè nà' sə kùm liŋ Tà Jisòs. ²¹ Nàan Tà à ye bə yà'wèŋ, fana bùu sè wo ànə dzəm Ntirè nə, nə bʷuŋ və bohòTà, à yam wùriŋ.

²² Bum yè'sə à yuhu lòmvwe' cos nè Jòrosalèm, fana wo tumsə lo ɲwə nəmòk nè wo to yi də Bànabà mvwe' lak Antiyòk anə. ²³ Yi à kə dzèŋ fo', nə ye mvəsə Nwì a nì bònəm ye bohòyà'wèŋ, fana yi kwa, nə tipsə guŋsə wo də yà'wèŋ təŋ mali guŋŋ nə ye zìnə bohòTà Jisòs bə ntəm yà' pwe'. ²⁴ Bànabà à ye ɲwə nè bèboŋ. Yi à rwiŋ bə Yòŋsə nè Rərəŋ nə, nə nə sə naan tu bohòJisòs ɲkùuŋ sè'. Bwìŋ ɲkùuŋntèŋ à kupsə, nə dzəm bohòTà Jisòs. ²⁵ Anə geŋ Bànabà ye'e lo mvwe' lak Tasòŋgòkè ləp Sol. ²⁶ Yi à kə yə nà', yi jəŋ fəsə və nà' Antiyòk anə. Bùu sè ba yè'sə à sə cu bə bùu sè mù cos sə, nə sə yə'rə wo ɲkà'ɲgòŋ mò'fis bə tu. Kwe' bù nè wo à sə yə'rə nə à ye nè ghan. Wo à yèto ɲgòto fa ɲgàa yù mandzè Jisòs wèŋ liŋ sè də Krətèŋ yè'e mvwe' lak Antiyòk anə.

²⁷ A ye sè' co mvək ànə fana ɲgàa tsòhòbum Nwì mòk nè wo sə cèp bum sè Nwì a tsè' fa wo à ye'e Jòrosalèm, nə tsoŋ lo sə Antiyòk anə. ²⁸ Mòk à ye fo' nè liŋ ye Agabòs. Yi à cèp bə ɲàan sè à fa yi Yòŋsə nə duk də, ɲjè nè bʷp sə vèə. Nà'a nə ko nzeŋgòŋ nə lòŋfo'. (Njè nə à ko ghà nè Kladiyòs à ye ɲkum yi nà'a.) ²⁹ Ngàa yù mandzè Jisòs à cu, nə dzəm mvwe' mò'fis də, ndàanwè pwe' jəŋ və yu ye mvəsə yi tse' ɲga wo tɛsə gesə lo bwema awo sè wo Krətèŋ sè yà'wèŋ cu Jùdiyà. ³⁰ Wo ànə gu ve'nə, nə tumsə Bànabà bə Sol də yà'wèŋ jəŋ lo fa bù ɲkwàha bùu sè mù cos mbàam sə.

12

Ngò' Sə Yam Ghaha Ghaha

¹ A ye sè' co mənə mvək nà'nə, fana Herònə yi à ye nkum mvwe' lak Izùre yeto ngòfa bùu sè mɔ cos sè wèŋ ngò'. ² Yi à gwè' cok tu Jem moma Jon bə fèk. ³ Yi ànə ye də bùu Jus wèŋ kwa, fana yi ghaha wesə, nə ko Pità. Yè'sə ànə ye ghà nè wo à sə zɔ nkà'a brəd jì yis yà'a. ⁴ Mvè'nə Heròanə ko nà', fana wo kə gesə yi mɔ ndapndzəmè. Yi fihi sojà wèŋ kwè, kwè, sè kè' kwè də wo sə kùk nà'. Heròà sə duk də wo nə sak nzak nà' mɔtsətsə'rə bwìŋ ghà nè nkà'a Pasobà nə càa. ⁵ Pità à sə cu mɔ ndapndzəmè anə, fana bùu sè mɔ cos à sə ləŋ fa yi pìriyà bohòNwì bə nè zìnə àwo pwe'.

Pità Tesə Mɔ Ndapndzəmè

⁶ Nè ndzəmè nè Heròà sə duk də tsok rəŋ fana wo kə sak nzak Pità à ye, wo tsooŋ noŋsə nooŋ Pità nə bə kwəŋ ba. Yi sə nooŋ mɔtsətsə'rəə ngàa kùk ngàa ndapndzəm sè' ba. Mok à təəŋ lok ncùu nka' ndapndzəm sə sè'. ⁷ Anə geŋ, masinjà Tà Nwì və fo'. Mareŋ mòk rəŋ mɔ ndapndzəmè anə. Masinjà Nwì nə kum tsə'rə Pità mɔ nkambəhə. Nà'a yəəŋ, fana yi tsok nà' duk də nà'a lokok mɔtsə jwè. Yi à duk vè'nə ntèŋ, kwəŋ sè wo à tsòoŋ Pità bə zəŋ sə fiŋ. ⁸ Masinjà Nwì nə duk də nà'a swì' tsə'rə korə nà' bə kùuŋgùp nà' bəboŋ. Pità ànə gɔ wes vè'nə, fana yi duk fe'lə fa nà' də nà'a ni cək, nə mɔ nkweŋ nə və bə nà'a lo. ⁹ Pità yuŋ nà', bə nà' tesə lo mɔ ndapndzəmè anə. Yi kə sə rəŋ də yusə masinjà Nwì sə gù sə zìnə rəŋ. Yi à sə duk ye də, kàmòk yi sə yə ngwàaŋ lo. ¹⁰ Bə nà' à dzèŋ mvwe' ntòmbi ngàa kùk ngàa ndapndzəm, nə casə nà'nə, nə kə dzeŋ fe'lə mvwe' ntòmbi àwo nə ba. Wo à casə yà'sə, nə kə dzeŋ mvwe' ncùu nka' sè wo à gù yà' bə ntèŋ, sè yà'a ngòni lòsə ntòlak. Nka' sə à muhu bə bo awo. Wo ca tesə lo. Wo à sə yù tsə lòmandzə mòk

fo', fana masinjà Nwì nə me'rə Pità fo'. ¹¹ Nà'a ghà nè Pità à rəŋ bə bum yè'sə, nə duk də, <<Mù rì nè nga'a də yu yè'sə zìnə. Tà Nwì a tumsə masinjà ye, yi kə fis mɔ ndzə bohòHeròbə bùu Jus wèŋ. Mù swìrə yusə wo a sə duk də wo nə gɔ mɔ.>>

¹² Yi à rì bum yè'sə vè'nə, fana yi ye'e lo nda'à ma Jon Mak nè liŋ nwa nə də Mèri. A ye nga bwìŋ à kə benə fo' wùriŋ, nə sə ləŋ pìriyà. ¹³ Pità à kùm ncù ma sə mbiŋ, fana mɔwà'ngwèŋ mòk nè liŋ yee Rudà à dzəm, nə və. Mɔwà'ngwèŋ ènə fàkgè fo'. ¹⁴ Yi à yuk rì ngì Pità, nə kwa vè'ε nəbɔp. Yi kə ncùu sə mok mùk, nə caŋ bwì foho lo kə tsok fa bwìŋ duk də Pità tə sə mbiŋ. ¹⁵ Wo yak yi duk də nà' sə ŋaŋa àlɛ. Yi cep ghaha mali fo' də yusə yi duk sə zìnə. Fana wo duk də, kàmòk a ca masinjà Nwì nə yi kùkgè Pità nə. ¹⁶ Anə ye vè'nə Pità sə kum mali ncùu sə fo'. Anə geŋ wo kə muk yà'. Wo à yə yi, wo mərə nəbɔp. ¹⁷ Yi gɔ bo ye ngòtsə' wo duk də yà'wèŋ cum gəe'. Yi tsoho rəŋsə fa yà'wèŋ mvəsə Tà fis yi mɔ ndapndzəmè anə. Yi duk də wo kə tsok fa Jem bə bùu mok sè wo à dzəm Jisòs sə pwe'. Yi duk wes vè'nə, yi ye'e lo mvwe' səmok.

¹⁸ Tsok à rəŋ, ngàa kùk ngàa ndapndzəm sə wèŋ à jip nsàp nə wù kà fàk. Wo sə fe'rə ni' awo duk də, Pità nə yè'sə fò? ¹⁹ Heròà fa nàŋ də wo lap nà'. Wo lap, nə kə yi yə. Yi to ngàa kùk ngàa ndapndzəm sə, nə fek wo bum yè'sə. Yi ànə fek wes yà'wèŋ, fana yi fa nàŋ də wo zə yà'wèŋ. Yà' à càa, fana Heròye'e me'rə Jùdiyà, nə tsoŋ lo kə cumtse' mok Sisàriyà.

HeròKpə

²⁰ Ntəm à sə jòk Heròbohòbùu Tayà bə Sidòŋ nəbɔp, fana wo benə mvwe' mò'fis, nə lo ngòkə yə Herònə. Wo à gù, nə ko to ntòŋkərə nwa nə mòk nè liŋ ye də Blatòs. Blatòs nə à ye ngà fàk nə ghaŋ mɔ

nto' anə yi. Wo lo nga'a bohòHerò, nə kə duk fa nà' də bə yà'wèen ɣu fifi. Wo à ɣu vɛ'nə bùusè zuzɔ sè mvwe' lak awo à sə vè mègù mvwe' lak nkum ànə. ²¹ A kə dzen numbu mòk nè wo à cok fis, fana Heròà ni cèək nkum ye, nə cum mənə kapràk ye, nə sə cep bohòbùu yè'sə wèn. ²² Wo à yuk, wo gurə duk də, <<Sə cep yè'sə nwì mòk, ka ɲwè yeɲ.>> ²³ Masinjà Tà Nwì ləp mak tsoon Herònə fo' ghà nè, bùusè wo à kùksə yi co Nwì, yi kà dzèen. Ngingòà lum yi tètè yi kpə nga dzen numbu tan.

²⁴ Ncèp nè Nwì nè à sə kùk lòmali mantombi. ²⁵ Bànabà bə Sol à mèsə fàak awo, nə me'rə Jòrosalèm, nə bwi foho lo fe'lə Antiyòk. Wo à lòbə ɲwè nəmòk nè wo to yi də Jon Mak wèn bəbɛ'.

13

Cos Nə Tumsə LòBànabà Bə Sol NgòTsoho Lòo

¹ Bwìɲ à ye mvwe' cos nè mvwe' lak Antiyòk sè wo à tse' fàak sè co ngàa tsòhòbum Tà Jisòs, bə cicàa sè wo ngàa yə'rə bwìɲ ncèp Jisòs. Liɲ mok à ye Bànabà bə Saimù. (Wo à sə to yi mok də, Najà.) Mòk à ye Lòsiyònə lak yee Sìrini, mòk ye Manàn nè yi à kuk ndzə bohònkum Herò, nə ye fe'lə Sol. ² Ghà nè wo à sə dzè zuzɔ ngòkùksə Tà, fana wo yuk nga Yònsè nè Rərəɲ nə duk fa wo duk də, <<Wèen cok nonjsə fa mɔ Bànabà bə Sol zok, bùusè mù a to wo, nə fa wo fàak mok sè wo nə fak fa mɔ.>> ³ Wo à dzè mali zuzɔ, nə sə lɛɲ pìriyà fana, wo naan fa wo bo, nə se wo də wo lo.

⁴ Mvè'nə Yònsè nè Rərəɲ nə à tumsə Bànabà bə Sol fana wo tsoɲ lo sə Sèlusiya, nə kə ni ɲgwes, nə lo mvwe' nze Sɛprò. ⁵ Wo ànə kə dzen mvwe' lak Sàlamì fana wo tsoho kɛ' ca ncèp Nwì fo' mənə ndaap pìriyà bùu Jus wèn. Jon Mak à ye sè' bə yà'wèn ɲgòtesə wo. ⁶ Wo à gihi lòtètè wo kə dzen Pafòs. Wo à kə

tsɛɲ ngà mfim mòk fo' nè liɲ yee də Bàjisòs. Nwè ènə à ye ɲwèə Jus, yi sə bərə bwìɲ də yi ngà tsòhòbum Nwì. ⁷ Ngà mfim nè à ye ɲwè govənònə yi à ye mvwe' lak yà'sə yi nè. Liɲ govənònə à ye də Sejìs Palis. Yi tse' ɲkərə nèbɔp. Nwè nè ghan ènə à dzəm ɲgòyuk ncèp Nwì fana, yi to Bànabà bə Sol də wo və. ⁸ Wo à vèə, fana ngà mfim nè kà ncèp nè Nwì nè dzəm, nə sə lap də Sejìs Palis nè kà ncèp awo nè sè' dzəm. Wo togè Bàjisòs nè də Elemà (ngà fe ɲgam) vɛ'nə bə ncèp bùu Gris. ⁹ A ye vɛ'nə, fana Sol nè liɲ ye mok də Pol, à kùk tse' nà' bə lis rap rap. Pol nè à rwiɲ bə Yònsè nè Rərəɲ. ¹⁰ Yi duk fa ngà ɣù bum mfim nè də, <<Wù mo ze', yusè yà'a bəbɔɲ pwe' wu bènɲè yòyà' bènɲə. Vèəm yo yà'a rwiɲ cu ɣù ca nsàap ɲkərəə sə bɔp nə ye ɲkùì'. Wu lapgè bə ɲaan yo pwe' də wu ɣu gorə bɔpsə mandzè nè Tà nè. ¹¹ Bo Nwì nè jwɛɲ wu ngà'a yè'sə. Lis nè loho wu, wù cumtse' nga wù sə kà marɛɲ yə.>> Yi ànə cep wes vɛ'nə ntèn, Elemà ye nga yumok lok yi lis co mbàk vɛ'ɛ. Yi sə jam lap kɛ' ca fo' də ɲwè nəmòk ko yi bo. ¹² Mvèsè govənònə à yə vɛ'nə fana yi dzəm bohòJisòs. Anə ye vɛ'nə yi mərə bə nsàap yusè wo à sə yə'rə fa bwìɲ bə liɲ Tà sə wùriɲ.

Yusè Yà' A Ye Antiyòk Nè Mvwe' Nzenɲòn Pìsidiyà

¹³ Pol bə bùu ye sə wèn à ye'e Pafòs anə, nə gi bə ɲgwes kə dzen mvwe' lak Pegà, nè nà'a mvwe' nze Pàmfiliyà. Jon Mak à mè'rə wo fo', nə bwi foho lo Jòrosalèm. ¹⁴ Wo à càsə mali Pegà, nə kə dzen Antiyòk nè mvwe' nzenɲòn Pìsidiyà. Numbu dzè à ye, wo lo kə ni cum mənə ndap pìriyà bùu Jus. ¹⁵ Ghà nè ɲwè nəmòk ànə tan wesə ɲwàk lùuk Musi, bə yusè ngàa tsòhòbum Nwì wèn à còom fana bùu sè mantombi mənə ndap pìriyà nè wèn à tum ɲwè duk də nà'a kə ye

Bà nabà bə Pol. Wo də yi kə duk fa yà'wèŋ duk də, yà' co bwema, tse'-a ncèp mòk nè bəboŋ co wo tipsə bwìŋ bə zeŋ àlɛ', yà' və kə tsok fa wo.

¹⁶ Pol à lòkok mʉtsə, nə gʉ bo də wo cum gəe', nə sə cep duk də, <<Wèŋ yu'rə fa mʉ, bʉu am bwe Izùɛ, nə ye wèŋ mok sè wèŋ kùksəgə Nwì. ¹⁷ Nwì nè bʉu Izùɛ yè'e kùksəgə yi, à cokfis tàcicii avès, nə gʉ yà'wèŋ yam maŋgəŋgèŋ ghà nè wo ànə ye ŋkùŋ mʉwe' nze Ijip. Nwì à jə fis wo mʉwe' nzeŋgòŋ Ijip anə bə ŋàaŋ ye. ¹⁸ Mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè, yi sə ye bə yà'wèŋ ŋgəà. ¹⁹ Yi à lèsə bù ŋkəŋkum sàmba bə lak awo mʉwe' nze Kanà. Yi à gʉ bʉu ye wèŋ tse' nze nə fo' mok wo. Bum yè'sə a jə co lùumŋgòŋ ŋkù kwè-bə-hum tən. ²⁰ Ghà ànə à càa, yi fa yà'wèŋ bʉu sè ŋgòtəŋ mantombi wo tətə kə dzeŋ mʉvək nè ŋgà tsòhòbum Nwì nè liŋ ye Samwè à ye sè' ŋwə nè mantombi.

²¹ <<Anə geŋ, wo fek Samwè nə duk də wo dzəm ŋkum, fana Nwì fa wo Sol də nà'a ye ŋkum nə nà'. Sol nə à ye ŋkum mʉnə lùumŋgòŋ hum kwè. Yi à ye mo Kis nè mʉwe' bəp lak Benjamè. ²² Ghà nè Nwì ànə susə yi fana Nwì koksə bwi Devid ŋkum àwo. Nwì à cèp bə liŋ Devid sə duk də,

<Mʉ yə də Devid nè yi mo Jesii nsàp ŋwə nè mʉ dzəm nə.

Yi ŋwə nè yi nə sə gʉ yusə mʉ nə sə dzəm ŋgògʉ pwe'.>

²³ Devid nə, Nwì à fis vè Jisòs ŋgà lùŋsə bʉu Izùɛ wèŋ bohòŋgwì bù ye nə. Nwì ànə kak tes vè'nə.

²⁴ ŋkuŋ Jisòs sə və ŋgà Jon à tsòho to fa bʉu Izùɛ wèŋ pwe'fo' duk də yà'a kupsə, nə bwi fa bʉp awo ŋkwèŋ, nə bəptesə. ²⁵ Jon à sə kʉəp ŋgòmèsə fàak ye sə fana, yi fek bʉu sə wèŋ duk də, <Wèŋ sə tsəm də mʉ yè'sə ndà? Mʉ ka ŋwə nè wèŋ sə tək nə yeŋ. Yi sə və maŋkwèŋ. Mʉ ka kʉrə ŋgòfweŋ fa yi kùuŋgùup ye kʉrə.>

²⁶ <<Bwema am wèŋ sè wèŋ ŋgwì bʉu Abràham bə wèŋ sè wèŋ ka bʉu Jus yeŋ sè wèŋ kùksəgə Nwì. Ncèp lùŋ ènə sə vè yè'sə bohòvesùwèŋ. ²⁷ Bʉu sè wo à ye mʉwe' lak Jòrosalèm bə ŋkwàha bù awo à ka riŋ də ŋwə ànə ŋgà tətəsə bwìŋ riŋ. Nùumbu dzə à sə ye pwe', wo sə taŋ ncèp nè ŋgà tsòhòbum Nwì à còm bə liŋ ye, nə kà sè' sə rɛɛŋ. Anə ye-a sè' vè'nə fana wo à gʉ ncèp ŋgà tsòhòbum Nwì sə wèŋ ye zìnə mʉvəsə wo à zə yi sə. ²⁸ Wo ànə ka njo nè co wo zə yi bə zeŋ sè' tse' fana, wo lɛŋ mali Palè ŋgòzə nà'. ²⁹ Wo à gʉ wes yusə ŋwàk Nwì à sə cèp bə liŋ ye pwe' fana, wo ki tsoŋ yi mʉ ntəŋ anə, nə tuuŋ yi. ³⁰ Anə geŋ, Nwì lokoksə yi mʉwe' kʉɛ. ³¹ Mʉnə nùumbu ŋkùuŋntèŋ yi à yəŋ bohòbʉu sè bə yà'wèŋ à gi yè jə mʉwe' nzeŋgòŋ Galili nə kə dzeŋ Jòrosalèm. Nè ŋgà'a nè'e, wo mok bʉu sè wo sə tsoho fa bwìŋ yusə wà yə.

³²⁻³³ <<Vèes ye' ŋgòtsə' fa weŋ Ntirə nè Bəboŋ nə də, yusə Nwì ànə kak fa tàcici avès duk də yi nə gʉ sə, yi gʉ fa yà' bohòvesùwèŋ sè a ŋgwì bù àwo. Yusə yi à gʉu sə də, yi a lòkoksə Jisòs. Yà' cu ndzənə ŋwàk Sàam mbʉp ba vè'nə. A nja duk də, <Wu mo àm, mʉ ntinə bohòwù Tè' yò.>

³⁴ Yusə Nwì ànə cep bə mʉvè'nə yi à lòkoksə nà' mʉwe' kʉɛ də nà'a nə kà mok bi yuk sə də,

<A zìnə də mʉ nə se li wu bə bum sè rərəŋ sè mʉ à kàk tè' yòDevid sə.>

³⁵ Mʉvəsə yi sə cep fe'lə mʉmʉwe' nəmòk ndzənə ŋwàk Sam nə duk də,

<Kaco wu nə me'rə ŋgà fàk yònə yi yukgə duk yòbəboŋ də yi bi yeŋ.>

³⁶ A ri də Devid bə tu ye ànə fak bohòNwì mʉvəsə Nwì à dzəm ŋjamòk anə, nə kʉɛ, wo tuuŋ yi ŋgʉ sè tàcicii ye wèŋ fana ni' ye bi lo.

³⁷ Nə yeè nə duk də, ŋwə nè Nwì ànə

lokoksə yi mvwe' kpɛ nə, a yi nè yi à ka ye bi.

³⁸⁻³⁹ <<Nə yeè nə duk də, wèn bwema am pwe'fo', wèn tse' ngòrì tse' pap də səswifa nè wo sə tsoho nə, a bùu liŋ ye. Wèeŋ rì sè' duk də ŋwè nè yi dzəm-a bohòyi, ye də yi swé'ε tesə bə bɔp ye laŋ. Yi swé'ε tesə nsàp nè kaco lùuk Musi fiŋ me'rə to yi vé'nə yeŋ. ⁴⁰ Wèeŋ jəŋ ŋkərè ya yusè ngàa tsòhòbum Nwì à cèep kà bohòwèŋ kə ye. ⁴¹ Də, <Wèeŋ yu'rə-a, wèn sè wèn sə ywì'lə yusè Nwì cèep.

Wèeŋ mərə, nə kpɛ.

Busè nsàp fàk nè mù sə gù bə mvək nè wèn cu fo' nè'e,

A nsàp nè co wèn kà də a yusè zìnə dzəm.

A ye-a də ŋwè nəmòk à tsè' fa weŋ mantombi,

wèn kà sè' dzəm mali.> >>

⁴² Pol bə Bànabà à sə tesə mɔ ndap pìriyà nə də wo lo fana, bùu sə wèn duk fa wo duk də, nùmbu dzè mòk nè nà' tsə nà'a dzèeŋ, yà'wèn və kə tsoho fa wo bum yè'sə səmok. ⁴³ Ghà nè bùu sə wèn à sam wes fana bùu Jus bə bùu sè wo bùuŋ bùu Jus wèn à yù Pol bə Bànabà ŋkùuŋntèŋ. Wo à cèp, nə tipsə yà'wèn duk də yà'a sə geŋ mantombi bə ntəm nè də wo rì bòvəm nè Nwì.

⁴⁴ Nùmbu dzè mòk nə à dzèeŋ, à bwehe gù jo də bwìŋ à tesə mvwe' lak yà'sə pwe'fo' ngòkè yuk ncèp nə.

⁴⁵ Bùu Jus wèn à yə mvəsè bwìŋ à kə rwiŋ fana, ntəm kà wo bò. Wo cep də Pol sə ci' mvwès, nə yak nà'. ⁴⁶ Pol bə Bànabà cep fis, nə kà wəp duk də, <<Anə boŋ tsoŋ duk də wèeŋ yuk to ncèp nè Nwì nə wèn. Nə yeè nə də mvəsè wèn bèn ncèp nə, ye də wèn ləŋ kpɛ awèn wèn, də wèn ka kūrə ngòkè tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nə. Mvə'nə yà'a vé'nə fana, vès nə tsoho fa mok bohòbù lakmvum wèn. ⁴⁷ Ncèp nè Tà fa ves nə nè' də,

<Mù a nèmse weŋ co mareŋ bohòbù lakmvum.

Wèeŋ nə ye co mandzè nè nzeŋgòn nə pwe' nə yuk ncèp lùŋ bohòwèŋ.> >>

⁴⁸ Bù lakmvum sə à yuk vé'nə, wo kwa, nə kwasə bə ncèp nè Tà nə. Bùu sè Nwì ànə cok fis də wo nə tse' lùŋ à bùuŋ mok Krətèŋ.

⁴⁹ Ncèp nè Tà nə à yuhu mvwe' lak yà'sə pwe'fo'. ⁵⁰ Fana bùu Jus wèn kə caŋsə ncəncàŋ bohòbù gugəŋ sè mvwe' lak yà'sə bə baa sè ghaŋ sè wo kùksəgè Nwì wèn. Wo ye ngòfa Pol bə Bànabà ngə' wùriŋ, nsàp nè wo à lògesə mvwe' lak yà'sə marəŋ.

⁵¹ Wo à kè'sə màk nòŋsə mfəmfeò kù awo fo', ngònì tsè' bə yusè yà' ànə ye fa'nə sə. Wo à gù wes vé'nə, wo bə' mandzè, nə lo mvwe' lak mok sè wo to yà' də Akonòm. ⁵² Bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs sè wo à ye mvwe' lak Antiyòk à rwiŋ bə kwəkwa nə ye bə Yòŋsè nè Rərəŋ nə.

14

Mvwe' Lak Akonòm

¹ A kè dzèŋ mvwe' lak Akonòm anə fana Pol bə Bànabà à kè nì mənə ndap pìriyà bùu Jus wèn sè' mvə'nə wo gùgè səsə. Wo à tsòho mbwa vé'ε nsàp mòk fana bùu Jus bə bù lakmvum wèn à dzəm wùriŋ.

² Fana bùu Jus sè wo à ka yàwo dzəm sə wèn à kə caŋsə fa bù lakmvum ncəncàŋ. Fana wo jok, nə beŋ bùu sè wo à dzəm Jisòs sə.

³ Pol bə Bànabà wèn à cu fa'nə səsap ntèŋ. Wo à sə tsòho liŋ Tà Jisòs, nə kà yumok wəp lok. Tà à sə fa yà'wèn ŋəŋ ngògùhu bum sè maŋgəŋgèŋ ngònì tsè' də yusè yà' sə cèep sə kum bə bòvəm ye nə zìnə. ⁴ Bùu sè mvwe' lak yà'sə à gà'a bòp ba.

Mok ye ma nè bùu Jus wèn fana, mok ye yàwo ma nè ngàa ntum sə.

⁵ Bù lakmvum mok wèn à kə be'lə bə ŋkwàha bùu sè fo' sə, nə kiŋ cù duk də wo fa ngàa ntum sə wèn ngə', nə tərə yà' bə lis. ⁶ Ngàa ntum sə wèn à yuk vé'nə fana, wo carə lo mvwe' lak Listà bə Debè sè yà'a

mvwe' nze Likaonà. ⁷ Wo à g'hi ke' cà mvwe' nze nà'nə nə sə tsoho Ntirè nè Bèboŋ nə fo'.

Mvwe' Lak Listà Bə Debè

⁸ Nwè nəmòk à ye mvwe' lak Listà anə nè kùu ye à kpə, yi kà sə g'ì. Mvè'nè wo à dzə yi dzə, yi à ka gi yuk. ⁹ Yi à cu fo', nə yuk yusè Pol sə cèep. Pol ye nà', nə riŋ duk də nà' tse' dzədzəm də aco yi g'ŋsə nà', fana yi kək tse' nà' bə lis, ¹⁰ nə cèp bə ŋg'ì nè ghaŋ də, <<Lòkok təəŋ mʉtsè bə kùu yo rərəŋ.>> Ngà' nə à li lòkok mʉtsè, nə ye ŋgòg'hi ke' cà fo'.

¹¹ Kwe' bù nè à ye fo' nə à yə yusè Pol à g'ù sə fana, wo yeto ŋgòkè'ŋg'ùŋ bə ncèep lak Likaonà sə, nə sə duk də, <<Nwì wèŋ bùŋ co bwìŋ, nə vèə nə ŋgòkè ke' yə ves!>> ¹² Wo to fa yà'wèŋ liŋ nwii awo mok. Sè Bànabà à ye də Zus, sə Pol ye də Hemès, bùsè yi ànə ye ŋwè nè yi cèp nə yi.* ¹³ Tàap nwì nè də Zus nə à tə kəp ko' g'ù sè' ŋg'ù lak anə. Nwè nè yi fagè satikà' Zus nə à jə vè ndu mbòŋ bə mvùu ŋgaŋ mok mvwe' ncùu ŋka' sə. Yi à jə vè yà' də wo g'ù satikà' bə zəŋ ŋgòkùksə ŋgàa ntum sə. ¹⁴ Pol bə Bànabà ànə yuk də yà' sə də yà'a g'ù vè'nə fana, wo soŋ sarə cèək awo, nə carə ni lo mʉtsətsə'rə bùu sə, nə sə kè'ŋg'ùŋ də, ¹⁵ <<Bùu yè'e, wèŋ sə g'ù yè'sə yà? Vès bwìŋ. Vès mēg'ù sè' bùu sè bwìŋ co wèŋ. Vès vè fəŋ ŋgòtsè' fa wəŋ Ntirè nè Bèboŋ nə, ya wèŋ bùŋ gəsə mvwe' bum sè wà yè'sə, nə yuŋ Nwì nè yi cu ŋwəm. Nwì nè yi à g'ù ntòbu bə nzenɡòŋ, nə ye ndzəp bə bum sè yà'a ca lòŋ fo'. ¹⁶ A ye taŋ fa', Nwì me'rə ndàaŋwè pwe' ŋgòyù mandzè nè ŋgèŋgàŋ dzəm. ¹⁷ Yi à mè'rə-a yà' sè' vè'nə, fana yi sə niŋ tsok fa mali bwìŋ də yi cu fo' bə nsàap bum sè bəboŋ sè yi g'ù fagè bwìŋ. Yi g'ùg'è mbùŋ sə li tsoŋ mabu, nə

sə g'ù bum zə awèŋ g'ùŋ bə mvèk nè bəboŋ. Yi fagè wəŋ zuzə, nə sə g'ù ntuum awèŋ rwiŋ bə kwəkwa.>>

¹⁸ Ngàa ntum sə wèŋ à cèp-a sè' mʉmvèk ènə, sə g'ùŋ mali bohòbùu sə nè bəp co wo tənse ŋgòg'ù satikà' nè wo ànə dzəm ŋgòg'ù fa wo nə.

¹⁹ A ka sap fana bùu Jus mok wèŋ à vè mvwe' lak Akonòm bə Antiyòk. Wo à vè, nə g'ù bùu sə pwe' kwəəŋ wes lo ma njəwo. Wo tərə Pol bə lis, nə soŋ fis gəsə yi mʉ ntòlak anə, nə sə tsəm yəwo də nà' kpə laŋ. ²⁰ Bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs à kè benə dzooŋ ŋg'ù ni' yi ŋgòkək yi fana yi lòkok. Yi à lòkok, nə foho lo sè' mʉ ntòlak anə. Tsok à rəŋ, bə Bànabà lo yu awo Debè.

Pol Bə Bànabà Bwì Foho LòAntiyòk

²¹ Pol bə Bànabà à tsòho Ntirè nè Bèboŋ nə mvwe' lak Debè, fana bwìŋ dzəm wùriŋ. Wo ye'e, nə bwì foho lo fe'lə Listà, nə lo Akonòm, nə lo Antiyòk. ²² Wo à g'ii, wo sə tipsə g'ùsə tsə'rə bù ŋgàa yù mandzè Jisòs sə də, yà'wèŋ kotse' mali yusè yà' à dzəmtse' yà' bə liŋ Jisòs yà'a cək. Wo à sə tsòho fa bwìŋ duk də, <<Vesùwèŋ tse' ŋgòyè ŋg'è wùriŋ ŋkuŋ a kə ni mvwe' gaŋ ŋkum Nwì.>> ²³ Wo à coho nòŋsə lòŋkwàha bwìŋ mʉnə coos sə lòŋ fo'. Wo ləŋ piriya, nə dzə zuzə, nə fa bùu sə bohòTà Jisòs, nè wo à fa ntuum awo bohònà' nə.

²⁴ Ghà nè wo à càsə nzenɡòŋ Pìsidiyà fana wo və mvwe' nzenɡòŋ Pàmfiliyà. ²⁵ Wo à tsòho ncèp nə mvwe' lak Pegà, nə ca tsoŋ lo sə mvwe' sè wo togè fo' duk də Ataliyà. ²⁶ Wo à mè'rə fo', nə ni ŋgwes, nə bwì foho lo Antiyòk. A sè' mvwe' sè cos nə à fa wo bohòNwì ŋgòjə ŋkərè bohòwo bə fàak sè wo a g'ù wes yà' sə. ²⁷ A kè dzèŋ Antiyòk fana wo to benə bùu sè mʉ cos pwe' mvwe' mò'fis, nə tsoho fa yà'wèŋ

* **14:12** 14:12 Liŋ sè də Zus yè'sə à ye liŋ nwì mòk mvwe' nzenɡòGris wèŋ sə. Liŋ sè də Hemès à ye liŋ dògarì nè bohònwì wèŋ nè wo tumgè yi ntum.

yusè Nwì a gù bohòwo. Wo tsok fa yà'wèṅ mvəsè Nwì a fa mandzè, bù lakmvum wèṅ dzəm bohòJisòs yàwo sè'. ²⁸ Wo à cu mali fo' bə bùu sè wo à sè yù mandzè Jisòs sè wèṅ sèsap ntèn.

15

Kwe' Nè Wo A Cu Nà' Jòrosalèm

¹ Bùu səmok à tesè vè mvwe' nzenḡòn Jùdiyà, nè vè Antiyòk anè. Wo sè yə'rə fa bwema sè wo à dzəm Jisòs sè duk dè, <<Kaco wèṅ tse' lùṅ nè nà'a nè kà mè nè yeṅ, tse'ṅga wo kom fa weṅ tu mbəmbam mvəsè Musi à duk.>> ² Pol bə Bànabà bə yà'wèṅ à fenə bə ncèp ènə nəbup. Wo à kè lèsə tes duk dè Pol bə Bànabà nè ye bùu səmok sè Antiyòk anè lo Jòrosalèm kə ye ṅgàa ntum bə ṅkwàha bwìṅ mụ cos bùu ncèp ènə. ³ Bùu cos sè à tumsə wo. Mvè'nè wo à sè ca mvwe' nzenḡòn Fònisiyà bə Sàmàriyà fana wo tsok mvəsè bù lakmvum wèṅ bùuṅ vè ma nè Nwì. Bwema sè fo' à kwa bə ncèp ènə wùriṅ. ⁴ Wo à kè dzèṅ Jòrosalèm fana, bùu cos nè fo' nè duk fa wo dè wo vè bəboṅ. ṅgàa ntum bə bù ṅkwàha bwìṅ à duk fa wo sè' dè wo vè bəboṅ, fana wo tsoho fa yà'wèṅ yusè Nwì a gù bohòwo. ⁵ Fana bùu mok sè wo à dzəm, sè wo yàwo ma bəp bùu Faràsi wèṅ à lòkok, nè cep duk dè, <<Wo tse' ṅgòkom fa ndàaṅwè nè yi ka ṅwè Jus yeṅ tu, nè tsok fa wo ṅgòyù lùk Musi ṅkuṅ yi tse' lùṅ nè nà'a nè kà mè.>>

⁶ ṅgàa ntum sè bə bù ṅkwàha bwìṅ wèṅ à kè be'lə mvwe' mò'fis ṅgòtsərə bənsə bə ncèp ènə. ⁷ Wo ànə cep ncèp ènə tètè fana Pità lokok, nè duk dè, <<Bwema am wèṅ, wèṅ rì sè' duk dè mvè'nè yà' à yèto, Nwì à cokfis mụ mütsetsə'rə wèṅ ṅgòtsòho fa bù lakmvum wèṅ Ntirè nè Bəboṅ nè, dè ya mụ tsoho nà', wo yuk, nè dzəm. ⁸ Fana Nwì, yi nè yi rì ntuum bwìṅ pwe'fo' nè à nì tsè' dè yi jə bùu sè wo ka bùu Jus yeṅ

sə sè'. Yi à nì tsè' bə mandzè nè dè yi à fa yà'wèṅ Yòṅsə nè Rərəṅ nè sè' mvəsè yi à fa vesùwèṅ. ⁹ Yi à ka zəzok mütsetsə'rə vesùwèṅ nè ye wo niṅ. Yi à reṅsə ntuum awo bùusè wo à dzəm bohòyi. ¹⁰ A ye-a ve'nə, nè ṅga'a nè'e wèṅ sè dè wèṅ mumsə Nwì yè'sə bùu yà? Wèṅ sè mumsə yi nè sè bək naaṅ fa bù ṅgàa yù mandzè Jisòs yè'sə bum mok mụ tuhù bùu yà? Tàcicii avès nè ye vesùwèṅ à ka ṅgòbək to yà' wabə. ¹¹ Ka ve'nə bəboṅ yeṅ. Vesùwèṅ dzəm, nè tse' lùṅ bùu bəvəm nè Tà Jisòs sè' mūmvè'nè wo yàwo sè sè'.>>

¹² Mvè'nè wo à yuk ve'nə, wo cum gəe'. Pol bə Bànabà ye ṅgòtsòho fa yà'wèṅ nsàap maṅḡṅgèṅ sè Nwì a fàk fa bù lakmvum wèṅ ndzə bohòwo. ¹³ Wo ànə cep wes fana, Jem cep fis ye sè' duk dè, <<Bwema am, wèṅ yu'rə a. ¹⁴ Saimù sè cèp reṅsə wes tsə gù mvək nè Nwì à yeto ṅgòjə bù lakmvum wèṅ co bwìṅ, nè sè cok fis bwìṅ mütsetsə'rə yà'wèṅ dè yà'a ye bùu ye. ¹⁵ Yu yè'sə mègù yəyərè bə yusè ṅgàa tsòhòbum Nwì wèṅ à cèp. Nwàk Nwì sè cèp duk dè,

¹⁶ <Anè kè ta, mụ bwì vè, dū' mụu Tà.

Mụ nè lokoksə ndap Devìd nè nà' à gbù nè səmok.

Mụ nè fəsə vè fəəm lak sə, nè ci tsə'rə fe'lə yà' səmok.

¹⁷ Fana bùu mok yà'a pwe'fo' nè lap mandzè Tà.

Bù lakmvum sè mụ à to wo ṅgòye bùu sè yàm yà'a.

¹⁸ A cèp yè'sə Tà nè yi à gù bwìṅ ṅgòrì yè'sə taanṅ ntèn nè.>>

¹⁹ Jem duk mali duk dè, <<Bə vəəm yàm, bùu sè wo sè bùuṅ vè bohòNwì ṅga wo bù lakmvum yè'sə, ka bəboṅ dè a fa wo ṅgə' yeṅ. ²⁰ Bòlè dè, vesùwèṅ com fa wo ṅwàk. A com megu fa wo dè wo kà zuzù sè yà'a bup bùusè wo fa yà' bohòrùm zə. Wo kà sàhà kè nto sè ko, kà nduəm kè nàm nè

yi kpɛ bə nduəm ye ndzə ni'i zɛ.
²¹ Bɛsə sàp wùriŋ mvəsə wo tagè
 lùuk Musi mɛmvè'ànə mɛnə ndaap
 piriyaà bùu Jus wèŋ nùumbu dzè
 lòŋ, nə sə tsoho ncèp ye nə mvwe'
 buhu lak lòŋ.>>

Nwàk Nè Wo A Fa Bù Lakmvum

²² Anə ye vɛ'nə fana, ngàa ntum
 sə bə bù ñkwàha bwìŋ bə bùu cos
 nə pwe' à dzəm mvwe' mò'fis duk
 də wo cokfis bùu sɛmok mɛnə kwe'
 àwo, nə tum gesə lo wo Antiyòk anə
 bə Pol nə ye Bànabà wèŋ bəbɛ'. Wo
 a cok fis Judàs nè wo to yi mok
 də Bàsabà, bə Silàs. Bwema sə
 wèŋ à sə jə bùu yè'sə co bùu sə
 mantombi. ²³ Wo à còm ñwàk, nə
 tumsə wo bə zeŋ. Nwàk nə à sə
 cep də vɛ': <<Vès, ngàa ntum bə
 bù ñkwàha bwìŋ sə vès bwema
 awèŋ, vès cèpsə vèsə wèŋ bəbɛŋni.
 Wèŋ sə wèŋ cu mvwe' lak Antiyòk
 bə Siriyà nə ye Silisiyà, sə wèŋ bù
 lakmvum lòŋ. ²⁴ Vès yuk duk də
 bùu sɛmok a tesə mɛŋgorè vès, nə
 kə fa wèŋ ñgə', nə cep bum mok
 sə yà' a gù ntuum awèŋ ñgòtse'
 tsətsərə. Yusə duk də vès a ka wo
 də wo kə gù vɛ'nə tum. ²⁵ Vès a kè
 cu bwì, nə dzəm sə' mvwe' mò'fis də
 vès cok fis bùu mok, nə tum wo
 bohòwèŋ. Wo nə lo bə Pol nə ye
 Bànabà wèŋ sə vès dzəm wo nəbɛp.
²⁶ A bə nà' nè à bwehe gu jo duk də
 wo à kpɛ bùusə wo sə fàk bohòJisòs
 Krest nè yi Tà àvès. ²⁷ Bum sə vès sə
 com yè'sə, Judàs bə Silàs sə vès sə
 tumsə wo nə tsoho fa wèŋ yà' bə cù
 sə'. ²⁸ Ves Yòŋsə nè Rərəŋ nə wèŋ a
 dzəm mvwe' mò'fis duk də vès kə
 wèŋ ñgə' mòk wà bək naaŋ fa, mègù
 dzədzəə sə yà' tse' ñgòye vɛ'nə yè'e:
²⁹ Kà zuzɛ sə wo fa yà' bohòrùm zɛ;
 kà nduəm zɛ; kà nàm nè yi kpɛ bə
 nduəm ye ndzə ni'i yi zɛ; wèŋ kə
 sàhà kè nto sə ko. Wèŋ gù-a mvəsə
 vès duk yè'sə fana, ye də wèŋ gù
 bəbɛŋ. Wèŋ cum bəbɛŋ.>>

³⁰ Anə geŋ, wo tum bùu sə wo
 lo Antiyòk anə. A kè dzèŋ fo', wo
 to benə bùu sə wo à dzəm sə pwe'

mvwe' mò'fis, nə fa yà'wèŋ ñwàk nə.
³¹ Bùu sə à ta ñwàk nə, nà' ni wo
 sə ntuum, nə gù wo kwa wù kə fàk.
³² Judàs bə Silàs à cèp bə bwema sə
 wèŋ mvək səsap ntèŋ. Wo à sə tip
 gɛŋsə yà' bəbɛŋ. Judàs bə Silàs à ye
 yàwo sə' ngàa tsòhòbum Nwi. ³³ Wo
 à cu sàp fo' bəbɛŋ tè fana bwema sə
 wèŋ me'rə wo bəbɛŋ. Wo à bwìŋ
 foho lòsə' bohòbùu sə yà'wèŋ à tum
 wo sə. (³⁴ Silàs à dzəm yi, nə kə ye
 sə bwìŋ lò.) ³⁵ Pol bə Bànabà à cuuŋ
 Antiyòk anə bəŋ. Wo bə bùu mok
 wèŋ à sə yə'rə, nə sə tsoho fa bwìŋ
 ncèp Tà Jisòs.

Pol Bə Bànabà Gà'a

³⁶ Nùumbu nəmòk à kùrə, Pol duk
 fa Bànabà duk də, <<Vesùu bwi foho
 lo kɛ'ca mvwe' lak sə vesù à tsòho
 ncèp nè Tà fo' yà'a pwe', ñgòkə
 yə bwema sə wèŋ, nə ja'a də wo
 sə gù valɛ.>> ³⁷ Bànabà à dzəm də
 bə Jon Mak wèŋ lo bəbɛ'. ³⁸ Pol
 tsərə ye duk də ka vɛ'nə yəyərə
 yeŋ. Də bùusə nà' ànə me'rə wo
 mvwe' nzeŋgòŋ Pàmfiliyà, nə bwi lo
 yuye nga fàk ka ntòme. ³⁹ Bə nà' à
 kùəm fo' tètè swɛ'lə lis fana, wo ga'a.
 Bànabà à jə Mak, bə nà' ni ñgwes
 ñgòlòmvwe' lak Sɛprò. ⁴⁰ Pol jəŋ ye
 Silàs, bə nà' lo yàwo sə'. Bwema sə
 à fa yi bohòTà bə bònəm ye ñgòjə
 ñkərə bohònà'. ⁴¹ Yi à lòmvwe'
 nzeŋgòŋ Siriyà bə Silisiyà nə sə tip
 gɛŋsə bùu cos sə fo' sə.

16

Timati Yù Pol Bə Silàs

¹ Pol à sə lòmali, nə kə dzeŋ Debè
 bə Listà. Nwè nəmòk nè yi à sə
 yùgè mandzè Jisòs à ye fo' nè wo
 togè yi də Timati. Ma ye à ye ñwà
 Jus nè yi à sə yù mandzè Jisòs sə'.
 Tè' ye à ye ñwè Gris. ² Bwema sə
 mvwe' lak Listà bə Akonòm pwe'
 à sə cèp duk də Timatii ñwè nè
 bəbɛŋ. ³ Pol ànə dzəm də bə Timati
 lo fana yi kom fa nà' tu mbəmbam.
 Yi à gù vɛ'nə bùusə bùu Jus sə wo à
 ye mvwe' lak yà'sə pwe' à rì də tè'e

Timatii ñwè lakmvum. ⁴ Mvè'nè wo à sè lòo, wo dzèñ mvwe' buk lak nè fòpwe', wo tsok fa yà'wèñ bum sè ñgàa ntum nè ye bù ñkwàha bwiñ sè wo cu Jòrosalèm wèñ à dzəm tes bə zeñ mvwe' mò'fis sè. Wo tsoho fa bùu sè də yà'a ñonşə dzədzəə yà'sə bəboñ. ⁵ Fana bùu cos à gu ghaha lòmantombi bə bum sè wo à dzəm tse' yà', nè sə yam lo mantombi nùumbu pwe'.

⁶ Anə geñ wo yuñ ca mok mvwe' ndürə ñgòoñ Frijiyà bə Gàlesiyà bùusə Yòñsə nè Rəreñ nè à ka wo mandzə co wo tsoho ncèp nè mvwe' nze Əsiyà fa. ⁷ Wo à kè dzèñ mvwe' ndürə ñgòoñ Misiyà fana wo lap mandzə duk də wo lo mvwe' nze Bitiniyà. Yòñsə Jisòs à ka wo mandzə nè ñgòlòma nà'nə fa. ⁸ Wo ga'a nè lo mok tètè nè ca mvwe' nzeñgòñ Misiyà, nè tsoñ lo sə Truwà. ⁹ Numbu ànə à ye, Pol ye noon lo. Yi ye ñwə nəmòk nè mvwe' nzeñgòñ Məsìdoniyà nga nà' tə, nè sə leñ yi duk də, <<Vè mvwe' nzeñgòñ Məsìdoniyà, nè kə tesə ves!>> ¹⁰ Pol ànə ye nsàp lo ènə fana, ves fəhə ñgòye'e lo Məsìdoniyà anə.* A ye ve'nə bùusə vès à tsərə sə ntùu vès duk də Nwì to ves ñgòkè tsòho fa bùu sè fo' sə wèñ Ntirə nè Bəboñ nè.

Lidiyà Bə Bùu Mok Wèñ A Dzəm Jisòs

¹¹ Vès à mè'rə fo', nè ni ñgwes, nè to yak lo rərəñ mvwe' lak Sàmòtirès. Tsok à reñ vès lo mvwe' lak Nàpolis. ¹² Vès à mè'rə bwi fa'nə, nè lo mvwe' lak Filipi. Bùu Rumà wèñ à sə cu mvwe' lak yà'sə wo. Nà'nə ntum lak nè nà'à yèto mvwe' nzeñgòñ Məsìdoniyà yi. Vès à cu fo' nùumbu ñkùuñntèn. ¹³ Numbu dzə à dzèeñ, vès tesə mū ntòlak anə, nè lo mà ñgu ndzəp. Vès à sə tsərə də vès nè ye mvwe' sè bùu Jus wèñ gùgè pìriyà fo'. Vès à

cu nze, nè sə taan ves bəba sè wo à kè benə fo'. ¹⁴ Nwà nəmòk nè yi à yuk yusè vès à sə cèp sə à ye Lidiyà. Lak ñwà ènə à ye Tiyatirà. Yi à sə sèeñ cəək sè nteñ gùgəñ, sè bəbañ zènə zènə yà'a. Yi à ye ñwà nəmòk nè yi kùksəgè Nwì. Tà Nwì à mùk ntum ye yi yu'rə yusè Pol à sə cèp fana, ¹⁵ yi bàptesə bə bùu sè mū nda'à yi pwe'. Yi to ves nè də a ye-a nga vès riñ-a zinə duk də yi a dzəm bohòTà fana vès və, vesiwèñ kə cum nda'à yi. Yi à tà' tə mègù ve'nə tètè vès dzəm fa yi.

Mū Ndapndzəmè Mvwe' Lak Filipi

¹⁶ Numbu nəmòk à ye nga vès sə lo mvwe' sè wo gùgè pìriyà fana vès kurə bə mūñwà nəmòk. Mūñwà nè ànə ye ñkwèñ. Yi à tse' yòñsə nè bəp ndzə ni'i yi. Yòñsə nè sə gu yi, yi sə tsoho bum sè yà' cu ntòmantombi. Yi à sə tsòho ve'nə, wo sə lak yi mbàm. Yi à sə kap fa bùu sè wo à tse' yi sə wèñ mbàm wùriñ. ¹⁷ Yi à yù lòves Pol wèñ. Yi sə gurə duk də, <<Bùu yè'e wèeñ ñgàa fàak Nwì nè yi Nwì nè ghañ nè. Wo sə tsòho fa weñ mvè'nè aco wèñ tse' lùñ.>> ¹⁸ Yi à gùhə ve'nə mənə nùumbu ñkùuñntèn, tètè ntum à yaan Pol yi jok. Fana Pol bùuñ cèp bohòyòñsə nè duk də, <<Mù sə cèp mənə ñaañ liñ Jisòs də wu tesə ndzə ni'i yi anə.>> Yòñsə nè à tesə ndzə ni'i yi anə sè' ghà nà'nə.

¹⁹ Mvəsə bùu sè wo à tse' nà' sə à yə də mandzə mbàm àwo loho lañ, fana wo tap ko Pol bə Silàs. Wo soñ jəñ lo yà'wèñ mū nteèñ mvwe' sè wo sakgè nzak. ²⁰ Wo jəñ və yà'wèñ bohòbùu ñgàa sak nzak bùu Rumà wèñ. Wo tsok fa yà' duk də, <<Bùu yè'e, wo bùu Jus, nè sə fa ñgə' mū ntòla'à vès. ²¹ Wo sə tsòho bum lak sè lùk avès sə kà ve'nə dzəm. Vès bùu Rumà fana kaco vès dzəm yà' yeñ.>> ²² Kwe' bù nè

* **16:10** 16:10 Nwè nè yi à còm ñwàk ènə yèto nga'a feñ ñgòduk də, <<vès>> bùusə yi à be'lə bə Pol mvwe' lak Truwà bə nà' sə gi mok mvwe' mò'fis.

wo à ye fo' nò pwe' à be'lò ngòfa Pol bə Silàs ngə'. Ngàa sak nzak sə wèŋ à sàrə wes fa Pol bə Silàs cək mɔ ni'i pwe', nə fa nàŋ duk də bwiiŋ ləp yà'wèŋ bə ŋkwès. ²³ Wo ànə ləp jamsə wo bəboŋ fana, wo kə nisə wo ndapndzəm. Wo tsok fa ngà kùk ndapndzəm nə də nà'a lok yà' bəboŋ. ²⁴ Mvə'nə ngà kùk ndapndzəm nə à yuk ncèp ènə fana yi gesə yà' bə rum nə mʉtsətsə'rə, nə so fa yà'wèŋ ruk.

²⁵ A kə dzèŋ co nə ntəntəm tsok fana, Pol bə Silàs sə gù piriya, nə sə yəm fa Nwì ŋkì. Bù ngàa ndapndzəm mok sə wèŋ sə yu'rə. ²⁶ Wo yuk-à, ndapndzəm nə tsoho bə kuum sə pwe'. Nà' tsoho nsàp nə bə jòŋ. Ncùu sə muhu ca sè' jwaŋ. Kwaŋ ngàa ndapndzəm sə pwe'fo' fweeŋ gbɔ sə nze. ²⁷ Ngà kùk ndapndzəm nə à yèəŋ lòkok, nə ye nga ncùu sə nòto. Yi tsəm duk də ngàa ndapndzəm sə wèŋ tesə lòwes laŋ. Fana yi soŋ cok fis fèk ye də yi zə ni' ye.† ²⁸ Pol gham nà' nsàp nə co ŋgì loho yi, nə sə duk də, <<Kà ni' yòwà bupsə, vès cu fenə lòoŋ!>> ²⁹ Ngà kùk ndapndzəm nə à to də wo jəŋ və fa yi laàm. Yi caŋ ni mbwa, nə kə gbɔ noon ŋgɔ ni'i Pol bə Silàs sə nze, nə sə kaŋ jìkjìkjìk. ³⁰ Fana yi fis yà'wèŋ sə mbiŋ. Yi fek wo duk də, <<Tà wèŋ, aco mù gɔ yè'sə yà ŋkuŋ ya mʉ tse' lùŋ ε?>> ³¹ Wo duk fa nà' də, <<Dzəm bohòTà Jisòs ya wu nə tse' lùŋ, wù bə ndap yòpwe'.>> ³² Wo tsoho fa nà' bə bùu sè mʉ nda'à yi pwe'fo' ncèp nə Tà nə. ³³ A ye sè' ghà nà'nə bə ndzəm nà'nə ngà kùk ndapndzəm nə à jə wo, nə kə cuk fa wo mvwe' awo sə làaŋ pwe'fo'. Yi bə ndap ye pwe' à bàptesə kè' mò'fis. ³⁴ Yi jəŋ lo Pol bə Silàs mʉ nda'à yi, nə fa yà'wèŋ beŋ də yà'a zɔ. Yi bə ndap ye nə pwe' à rwiŋ bə kwəkwa,

bùusə wo a dzəm mok Nwì.

³⁵ Tsok ànə rɛŋ, nə zəzòŋ fana ngàa sak nzak bùu Rumà wèŋ tum vesə dògari. Wo fa yà'wèŋ nàŋ duk də yà'a kə tsok də wo me'rə bùu yà'sə wèŋ wo lo. ³⁶ Ngà kùk ndapndzəm nə à kə tsè' fa Pol duk də, <<Ngàa sak nzak sə wèŋ fa vèsə nàŋ də wo me'rə wəŋ Silàas lo. Aco wèŋ lo yu awèŋ bə fifi.>> ³⁷ Pol duk fa dògarii sə wèŋ də, <<Wo a ka nzak àvès sè' sak lok fana wo ləp ves mʉtsətsə'rə bwiiŋ jì njo nga vès tse' nàaŋ sè bùu Rumà wèŋ tse'. Wo a nisə ves ndapndzəm, nə sə dzəm də wo me'rə swihi ves swihi. Kwe'fò, anə kà vè'nə fàk.‡ Ngàa sak nzak bùu Rumà sə nə və tsooŋ fɛeŋ bə tu awo, ŋkuŋ nə fis me'rə ves.>> ³⁸ Dògarii sə wèŋ à foho lòo, nə kə tsok fa ngàa sak nzak sə cùu Pol sə. Wo ànə yuk duk də Pol bə Silàas bùu Rumà fana wɔ ko wo. ³⁹ Wo lo, nə kə ləŋ sèswifa bohòyà'wèŋ. Wo fis yà'wèŋ mʉ ndapndzəmə anə, nə duk fa yà'wèŋ duk də aco yà' tesə mʉ ntòlak anə, nə lo. ⁴⁰ Pol bə Silàs à tesə mʉ ndapndzəmə anə, nə lo nda'à Lidiya. A kə dzèŋ fo', wo tseŋ bwema sè wo à dzəm Jisòs. Wo tipsə gɔŋsə yà', nə lo.

17

Yusə Yà' A Ye Mvwe' Lak Tètalonikà

¹ Wo à cà mvwe' lak Amfipolis bə lak Apòlòniya, nə dzeŋ Tètalonikà. Ndap piriya bùu Jus wèŋ à ye fo'. ² Sè' mʉ mvə'nə Pol gùhɔ ləəŋgə səsə sə fana, yi à lòmɔmvwe' ndap piriya nə. Yi à cu mvwe' lak yà'sə nteŋ tɛ'. Nùumbu dzè lòoŋ, yi sə fenə bə bòp bù nə fo' bə bum sè yà'a ndzənə ŋwàk Nwì. ³ Yi à sə tsòho, nə sə ni tsok fa yà'wèŋ nja duk də, <<Ŋkum ngà gèm bwiiŋ nə Nwì ànə duk də yi nə tum nə, à tse' ngòyə ngə' fana nə kpɔ, nə luŋ

† 16:27 16:27 A sə ye nga ngàa ndapndzəm tesə bisə na wo nə zə ngà kù' ndapndzəm nə mandzè nə bə ngə'. ‡ 16:37 16:37 A sə ye co ŋwè lak mòk nə zok bùuŋ ŋwəə Rumà. Wo à sə kà ŋwəə Rumà ndapndzəm nduk nisəgə bwèrɛ ngà sa' nza' nə bùə fàak ye.

sèmok. Jisòs nè mù tsè' wèj liŋ ye nè'nə, yi Nkum ngà gèm bwìŋ nə.>>
 4 Mok wèj à dzəm, nə be'lə lo mok ma nè Pol bə Silàs. Bòp bù nəmòk wùriŋ sè wo à ye bù lakmvum, nə sè kuksə Nwì, à dzəm sè'. Bèba mok wùriŋ sè wo mantombi à dzəm sè'.

5 Bùu Jus wèj à yè ngòwa də bwìŋ sè dzəm vè'nə bùu yà lɛ? Fana wo lo, nə kə to benə ngàa gha' ngòŋ sè mandzè mvwe' mò'fis. Nà' à ye kwe' nè ngògù lak sè curə nèbup. Wo kə ni lap ndap ŋwə nəmòk nè liŋ yee Jasòŋ. Wo à sè ləp mandzè nə də wo ye Pol bə Silàs mbwa, nə jəŋ lo yà'wèj mvwe' kaŋsurù. 6 Wo à ka yà'wèj ye, fana wo soŋ jəŋ lo Jasòŋ nə bə bwema mok sè wo à dzəm Jisòs, nə kə fa bohòbùu ngàa sak nzak sè mvwe' ntum lak ànə. Wo gurə, nə sè duk də, <<Bùu yè'e wèj sè gù fana ngə' sè tesə ma nè fòlòŋ. Wo nə vè nə nga'a mvwe' lak yàvès sè'. 7 Jasòŋ ko nonşə wo mɛ nda'à yi. Wo pwe', nè mò'fis kà lùuk nkum àvès nè ghaŋ nè mvwe' lak Rumà sè nonşəgè. Wo sè cèp də nkum mòk cu fe'lə nè liŋ yee də Jisòs.>> 8 Wo ànə cèp nsàp ncèp ènə, fana kwe' bù nè wo sakgè kaŋsurù bə bùu mok sè pwe' à nàk kɛ'cà maŋgəŋgèŋ. 9 Bùu kaŋsurù sè wèj à gùu, fana Jasòŋ bə bùu ye wèj lak mbàm sè wo kogè ŋwè, yi lak yà' nkun wo me'rə yi. Wo lak yà' fana wo me'rə yà'wèj lo.

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Berà

10 Ndzəm à sèŋ ntèn, bwema sè wo à dzəm sè wèj tumsə lo Pol bə Silàs mvwe' lak Berà. Wo à kè dzèn fo', wo sè lo mvwe' ndap piriya bùu Jus wèj. 11 Bùu sè fo' à bòvəm nə ghak bùu sè wo cu mvwe' lak Tètalonikà wèj. Wo à yu'rə ncèp nə bə ntum nè kwəkwa wùriŋ. Wo à sè ta ŋwàk Nwì nè nùumbu pwe' də ya nga wo riŋ-a yàwo sè' duk də yusè Pol sè cèp sè vè'nə nè zinə àlɛ? 12 Bùu sè wo à dzəm à ye cèbùè. Bàa mok sè ghaŋ bə mbəmbam wèj à dzəm sè' nga wo à ye bù lakmvum

13 Bùu Jus sè mvwe' lak Tètalonikà wèj ànə yuk duk də Pol tsoho ncèp Nwì mvwe' lak Berà, fana wo və, nə ye ngòfəəpsə fa bùu sè fo' sè mbuəp nè bup. 14 Anə ye vè'nə ntèn, bwema sè wo à dzəm sè wèj jəŋ lo Pol mà ŋu ndzəp də yi lo. Silàs bə Timati wèj à mam yàwo Berà anə. 15 Bùu sè wo à sè jə lòPol sè à lòtètè kə dzeŋ mvwe' lak Atèn nkun wo bwi foho və fe'lə Berà anə. Pol à duk wo də yà'wèj kə tsok Silàs bə Timati də yà'wèj yun və yi nənək.

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Atèn

16 Mvè'nə Pol à sè cu mvwe' lak Atèn anə ngòtək Silàs bə Timati, fana ntum ye kà sè kwa lok. Yi à sè kà kwəkwa tse' bùusè yi à sè yə nga tàap bumlak co rùm rwiŋ mvwe' ntum lak ànə vè'ɛ dak. 17 Yi à lòmumvwe' ndap piriya bùu Jus wèj, nə sè cèp fenə cù mbwa bə bùu Jus, nə ye bùu sè wo kùksəgè Nwì nga wo bù lakmvum sè'. Yi sè fenə mɛ ntèn sè' nùumbu pwe' bə bùu sè wo və-a fo' na. 18 Yi à sè fenə mok bə cicaa sèmok sè wo to wo də Epàkurà, bə mok də Sitoək wèj sè'. Mok à sè duk də, <<Ngà bup cùu sè wà ènə sè də yi cèp yè'sə yà lɛ? >> Mok duk yàwo də, <<Yi sè gù co yi sè cèp bə nsàap nwii sèmok sè yà' ka fəŋ yeŋ.>> Wo à duk vè'nə bùusè Pol à sè tsòho bə liŋ Jisòs, nə ye mvəsè ngòlòkok mvwe' kpɛ. 19 A ye vè'nə fana, wo to lo Pol mvwe' kwe' Aripagù wèj. A kè dzèn fo', wo duk fa nà' duk də, wo sè dzəm də wo rɛŋ bə nsàp yəyərè nè fi nè nà' sè cèp bə zeŋ nè'nə. 20 Bum mok sè nà' sè tsòho sè nsàap bum sè wo ka yà' yàwo riŋ yuk, fana wo sè dzəm ngòrì də yà'a yà'sə da lɛ? 21 Wo sè duk vè'nə nga bwe nze Atèn, nə ye bə bùu sè wo à coho və fo' vèə wèj pwe' à sè dzəmgè ngòcuŋ, nə sè yu'rə, nə sè tsoho nzu sè wo yu' tsə yà' ghà nə.

22 Pol à lòkok təŋ mɛtsè mvwe' kwe' Aripagù wèj nə. Yi duk fa yà'wèj duk də, <<Wèj bùu Atèn,

mù sè ye dè wèŋ fa ntum awèŋ bohònwii awèŋ wùriŋ. ²³ Ye dè mù sè tsè' vè'nə bùusè mù ànə sè gi ca, nə sè kùk ja'a kè'ca bum sè wèŋ kùksəgè yà', fana mù ye kàm mòk nè wo còm mbwa duk dè, <BohòNwi nè wo ka yi riŋ.> Mù sè tsè' rɛŋsə fa wèŋ yè'e yi nè wèŋ a sè kùksə yi ŋga wèŋ ka yi riŋ nə. ²⁴ Nwi nè yi à gù nzeŋgòŋ, nə ye bə bum sè yà'a ca pwe', yi Tà nè mabu bə nè sè nze yi. Yi kà mənə ndap sè wo ci fa nwi wèŋ yà' bə bo cugè. ²⁵ Ka dè yi sè jamə yu səmok sè' də aco ŋwè gə fa yi sè' yeŋ. A vè'nə bùusè a yi nè yi fagè bwiiŋ pwe'fo' yòŋsè, nə ye bə yà lòŋ sè bwiiŋ dzəm yà'. ²⁶ Yi à gù fis nsàap bùu sè wo zəzok sè wo cu mɔ nzeŋgòŋ fɛɛŋ pwe' ndzənə ŋwè nè mò'fis. Yi à gəpsə ndərə ŋgòŋ sè də nsàp bù nè'e nə cum fɛŋ bə fa' yi. Yi à fùhɔ fa bəp lak nè fəpwe' mvək nje ŋgocu sè' yi. ²⁷ Yi ànə gə yè'sə vè'nə ya bwiiŋ lap yi. Də mvè'nə wo sè lap yi, kàmòk wo nə sè lap ghasə kè'cà yi, fana nə ye yi. Nwi ka ye səsap bohòvəsùwèŋ lɛ yeŋ. ²⁸ Ŋwè nəmòk à duk də, <A cugèə, nə sè cum ŋwəm, nə sè gihi kè' yè'sə bə ŋàaŋ sè ye.> Yà' mègù sè' mɔ mvè'nə ngàa còm ŋwàk awèŋ mok à còm duk də, <Vèes yàvès sè' bwe ye.> ²⁹ Nə yeè nə duk də, mvè'nə vesùwèŋ bwe Nwi, a kà də vesùwèŋ tsərə də yi səsə co yumok sè bwiiŋ a jə ŋkərə əwo ŋgògù bə nteŋ kè lis àlɛ tsərə. ³⁰ Yusè bwiiŋ à sè gù mantombi ŋga wo ka riŋ fana, Nwi a jə cəsə yà'sə pwe' co yusè wà. Nə ŋga'a nè'e fana yi sè cèp bohòndaŋwè nè yi fəpwe' ŋgòkupsə, nə bwi fa bəp ye ŋkwèŋ. ³¹ Yè'sə vè'nə bùusè yi a fùhɔ nòŋsə numbu nè yi nə sak nzeŋgòŋ nə pwe'fo'. Səsak ènə nə ye bə zinə. Yi nə sak bə cùu ŋwè nè yi a cok nòŋsə nà'. Yi a nitsè' duk də yè'sə zinə bə mandzè nè də yi a lòkoksə ŋwè ènə mvwe' kpɔ.>>

³² Pol ànə cèp ncèp nè də

ngòlòkok mvwe' kpɔ fana bùu sè wo à sə yu'rə sə ga'a bəp ba. Mok à sə ywì'lə yi co ləm, fana mok duk yàwo də, wo sə dzəm ŋgòyuk mali yà' səmok. ³³ Fana Pol me'rə mvwe' kwe' nə. ³⁴ Bùu mok à be'lə ma nè nje, nə dzəm bohòJisòs. Mòk nè yi à ye mɔŋgorè bùu sè wo à dzəm sə wèŋ à ye Diyonisù, nè yi à ye ŋwèə kwe' Aripagù nə. Ŋwà mòk à ye sè' nè liŋ ye Dàmaris, nə ye bə mok wèŋ sè'.

18

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Korè

¹ Ghà nè Pol ànə cèp mesə mɔ kwe' Aripagù anə, fana kà mok sàp yi yè'e nə lo mvwe' lak Korè. ² À kè dzèŋ fo', yi tseŋ ŋwè Jus mòk fo'. Liŋ ye à ye də Akwilà. Wo à dzə yi mvwe' lak Pòŋtòs. Ŋwè ènə bə ŋgwe ye Prìsiliyà à mè'rə nzeŋgòŋ Itali, nə və fa'nə sè' ghà anə, ŋga ka ntòsàp. Wo ànə yè'e və bùusè ŋkum Rumà nè wo à sə to yi duk də ŋkum Kladiyòs à duk də bùu Jus sè wo cu mvwe' lak Rumà pwe', wo lo. Pol ànə kə ye wo. ³ Bə yà'wèŋ à sə cu mvwe' mò'fis bùusè wo à sə gù sè' nsàp fàk nè mò'fis. Bə yà'wèŋ à sə gùhɔ sèŋ nsàap tàp mok, wo to yà' də teèŋ, nə sə ko mbàm fo'. ⁴ Nùumbu dzə à sə ye pwe', Pol lo mənə ndap pìriyà bùu Jus wèŋ. Yi sə lo mbwa ŋgòkə fenə nə cèp rɛŋsə bum bə bùu Jus nə ye bùu Gris wèŋ də yà'wèŋ riŋ də yusè yi sə cèp sə zinə.

⁵ Ghà nè Silàs bə Timatì ànə me'rə və nzeŋgòŋ Məsìdoniyà, nə kə tseŋ Pol, fana yi me'rə bo fàak ye sə, nə sə tsoho megu ye mok ncèp nə. Yi sə tsoho fa bùu Jus wèŋ duk də, Jisòs nə Ŋkum ŋgà gəm bwiiŋ nè Nwi à duk də yi nə tum nə. ⁶ Wo bəŋ yusè yi sə cèp sə, nə to kè'ca liŋ ye bəp, fana yi satop sè' nèbəp, nə sə kè'sə mak mfəm fə sè ndzənə cək ye. Yi sə cèp bohòyà'wèŋ duk də, <<Wèŋ bisə-a, wèŋ bəŋ tu awèŋ. Bo yàm ka ca yeŋ. Ye jəŋ nè ŋga'a nè'e nə lo

mantombi, mɛ nɛ sɛ tsoho fa ncɛp nɛ mok bohòbù lakmvum.>> ⁷ Yi à ye'e, nɛ sɛ kɛ cum mɛnɛ ndap ɲwè nɛmòk nè liɲ ye dɛ Titiyòs Jostòs. ɲwè ènɛ à ka ɲwèə Jus yeɲ, nɛ sɛ kuksə Nwì. Ndap ye nɛ à tɛə kɛp lògù ɲɣɛ ndap pìriyà bùɛ Jus wèɲ vɛ'. ⁸ ɲwè nɛmòk nè yi à ye ɲwè nè mantombi mɛnɛ ndap pìriyà bùɛ Jus nɛ, nè liɲ ye à ye Kripòs, à dzɛm bohòTà Jisòs bɛ ndap ye pwe'. Bùɛ sɛmòk sɛ' sɛ mvwe' lak Korè anɛ ɲkùɛɲntɛɲ à yuk ncɛp nè Nwì nɛ sɛ', nɛ dzɛm, fana nɛ baptesə.

⁹ A ye nùmbu mòk nè ndzɛmɛ Pol ye lo, fana Tà Jisòs tsok fa yi ndzɛnɛ lo sɛ duk dɛ, <<Kà dɛ wu wɛp duk. Sɛ tsoho mali, nɛ kà tɛɲsɛ. ¹⁰ Busè mɛ tɛ vesù. ɲwè nɛmòk nè kà mandzè nè ɲgògù wu bɛp tse'. A vɛ'nɛ bùɛsɛ bwìɲ mvwe' ntum lak ènɛ ɲkùɛɲntɛɲ sɛ wo bùɛ am.>> ¹¹ Anɛ ye vɛ'nɛ, Pol cum fo' ɲkà'ɲgòɲ mò'fis bɛ bwes. Yi sɛ yɛ'rɛ fa bùɛ sɛ fo' sɛ ncɛp nè Nwì.

¹² Ghà nè wo ànɛ koksə Galiyòdɛ yi Govənòmvwe' nzeɲgòɲ Gris nɛ fana bùɛ Jus wèɲ kum ni', nɛ ko lo Pol mɛ kot bohòyi. ¹³ Wo duk dɛ, ɲwè nè'e yi sɛ lɛp mandzè ɲgògù dɛ bwìɲ sɛ kuksə Nwì nsàp mandzè nè lùk sɛ kà vɛ'nɛ duk. ¹⁴ Pol à sɛ dɛ yi muk cù ɲgòcɛp, fana Galiyòduk fa bùɛ Jus sɛ wèɲ duk dɛ, <<Anɛ ye-a duk dɛ ɲwè ènɛ fɛɲ yumok bwèrɛ mù ko ntum nɛ yu'rɛ fa wɛɲ bəboɲ. ¹⁵ Fana wèɲ sɛ jə vɛ fa mɛ nzak ncɛp cù, nɛ ye bɛ liɲ bum awèɲ sɛ wèɲ toho kɛ'càgè yà', nɛ ye fe'lə bɛ lùk awèɲ wèɲ. Mɛ nɛ kà yàm yà'sə sak, wèɲ du, nɛ kə sak yà' sɛ wèɲ.>> ¹⁶ Yi bɛ' fis yà'wèɲ mɛ kot anɛ. ¹⁷ Wo pwe' à kɛ ko ɲwè nɛmòk nè liɲ ye à ye dɛ Sostinì. Yi à ye ɲwè nè mantombi mɛnɛ ndap pìriyà bùɛ Jus wèɲ nɛ yi. Wo à lɛp yi sɛ ntombi kot nɛ. Galiyòkà mɛɲ nè mɛɲ kom lok.

Pol Bwì Foho LòMvwe' Lak Antiyòk

¹⁸ Pol à cu mali bɛ bwema sɛ wo à dzɛm sɛ wèɲ mvwe' lak Korè anɛ mɛnɛ nùmbu ɲkùɛɲntɛɲ. Anɛ geɲ, yi bɛ Prìsiliyà nɛ ye Akwilà wèɲ me'rə bwema sɛ, nɛ kə ni ɲgwes nè nà' à sɛ lòmvwe' nzeɲgòɲ Sìriyà. A kɛ dzèɲ mvwe' lak Sɛnceri yi su tu ɲgòkè niɲ dɛ yi rusə kəkək ye nɛ laɲ. ¹⁹ Wo à kɛ dzèɲ mvwe' lak Efesò, fana Pol bɛ Prìsiliyà nɛ ye Akwilà wèɲ ga'a fo'. Yi lo ye sɛ mɛ ndap pìriyà bùɛ Jus wèɲ, nɛ sɛ kə ce'e fenə mbwa bɛ bùɛ Jus sɛ wèɲ. ²⁰ Wo à duk yi duk dɛ bɛ yà'wèɲ cum fo' sɛsɛp ntɛɲ, fana yi kà dzɛm. ²¹ Mvè'nɛ yi à sɛ lòsə, yi duk fa bùɛ sɛ wèɲ duk dɛ, <<A ye-a ɲga Nwì fa ɲàɲ, fana mù bwi vɛ fe'lə sɛmòk, nɛ kə ye wɛɲ.>> Yi à cɛp wes vɛ'nɛ, fana yi ni ɲgwes, nɛ lo yuye. ²² Yi à kɛ wès mvwe' lak Sìsàriyà, nɛ ca lo Jòrosalèm, nɛ kə cepsə bùɛ cos nè fo'. Yi à cɛpsə wes yà'wèɲ, fana yi ye'e lo mvwe' lak Antiyòk. ²³ Yi ànɛ cum fo' ghà, fana yi lo nɛ ca mvwe' nzeɲgòGàlesiyà bɛ Frijiyà, nɛ sɛ tipse ɲɲsə lo bù ɲgàa yù mandzè Jisòs pwe'fo'.

ApolòTsoho Ntirè Nè Bəboɲ Nə Bə ɲàɲ

²⁴ ɲwè Jus mòk à ye, wo to yi dɛ Apolò. Yi à vɛ, nɛ sɛ cum mvwe' lak Efesòɲga wo à dzɛ yi mvwe' lak Alèsandìriyà. Yi à rì ɲgòcɛp bənsə cù, nɛ rìɲ ɲwàk Nwì sɛ' nèbɛp. ²⁵ Yi à ye ɲwè nè wo à tsɛ' rɛɲsə fa yi mandzè nè Tà Jisòs. Yi à fa ntum ye pwe' ɲgòsə cɛp, nɛ sɛ yɛ'rɛ fa bwìɲ bum sɛ yà' sɛ kum liɲ Jisòs pwe'fo' zinə. Yumok ye lələ sɛ', nè duk dɛ yi à rì mègù baptesə nè Jon. ²⁶ Yi à sɛ cɛp mɛnɛ ndap pìriyà bùɛ Jus wèɲ, nɛ kà wɛə koksə lok. Prìsiliyà bɛ Akwilà à yuk mvəsə yi à sɛ cɛp, fana wo to lo yi nda'à wo. A kɛ dzèɲ fo', wo tsoho rɛɲsə tsɛ'rə wesə fa nà' mandzè Nwì yəyərɛ. ²⁷ Anɛ geɲ, Apolònə duk dɛ yi dzɛm ɲgòlòmvwe' nzeɲgòɲ Gris, fana bù ɲgàa yù mandzè Jisòs mvwe' lak

Efesòwèṅ tēsə yi bə mandzè nè də wo à còm tipsə gèsə lòbwema sè mvwe' nzenḡòn Gris sə wèṅ ṅwàk duk də Apolòo kè dzèṅ, yà'wèṅ jəṅ nà' bəbən. Yi ànə kə dzeṅ, fana bum sè yi à sə cèp yà', à tēsə bwema sə wèṅ wùriṅ. Wo ànə dzəm bùu bònəm nè Nwì nə. ²⁸ Mvè'nè yi à sə cèp bə ṅəṅ wùriṅ sə, fana bə bùu Jus wèṅ fenə, yi ghak yà'wèṅ mū lisè bwìṅ jəja. Yi sə taṅ fis ndzənə ṅwàk Nwì duk də Jisòs ṅkum ṅgà gèm bwìṅ nè Nwì à duk də yi nè tum vèsə nə.

19

Pol Mvwe' Lak Efesò

¹ Apolòanə ye mvwe' lak Korè, fana Pol gi ca mvwe' ntònzenḡòanə, nè kə dzeṅ mvwe' lak Efesò. A kə dzèṅ fo', yi ye bùu mok sè wo à sə yù mandzè Jisòs. ² Yi fek yà'wèṅ duk də, yà' ànə tse' Yòṅsə nè Rərəṅ nè ghà nè yà'wèṅ ànə dzəm Jisòs laṅ àlɛ? Wo duk fa yi duk də, <<Vès ka yàvès liṅ yumok duk də Yòṅsə nè Rərəṅ yuk yuk.>> ³ Pol fek fe'lə wo də, <<Anə geṅ wèṅ bəptēsə nsàp bəpte yà?>> Wo də ànə ye bəpte Jon. ⁴ Yi tsok fe'lə fa yà'wèṅ duk də, <<Bəpte Jon ànə ye də a bəptēsə bùu sè wo à kupsə ntum bə bup awo sè wo à sə gūu. Yi Jon nè à tsòho fa bùu Izùrɛ wèṅ də yà'wèṅ dzəm bohòṅwə nəmòk nè nà' sə vè maṅkwèṅ yi. ṅwə nè yi à sə duk də wo dzəm nà' nè à ye Jisòs.>> ⁵ Wo ànə geṅ də wo yuk vè'nə, fana wo bəptēsə fe'lə sèmok mənə liṅ sè Tà Jisòs. ⁶ Pol naṅ fa yà'wèṅ bo, fana Yòṅsə nè Rərəṅ nè və bohòwo. Wo sə cep ncèep lak mok sè bwìṅ ka yà' riṅ, nè sə tsoho bum mok sè Nwì à sə tsè' fa wo. ⁷ Wo à ye lònṅ fo' co bwìṅ hum-ncòp-ba.

⁸ Pol à lòmumvwe' ndap piriya bùu Jus wèṅ. Mənə ṅwə tɛ', yi sə cep bə bùu sə wèṅ, nè kə wəp lok. Yi à fenə bə yà'wèṅ, nè sə lap mandzè ṅgògù də wo dzəm də yusè

yi tsè' fa yà'wèṅ bə gaṅ ṅkum Nwì zinə. ⁹ Fana mok wèṅ gūṅ tu nè kə dzəm. Wo cep bum sə bup bə ma nè Tà Jisòs ṅga kwe' bwìṅ sə yuk pwe'. Pol jəṅ bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs sə bə yà'wèṅ lo. Nùumbu pwe' bə yà'wèṅ sə kə cep bum məmuvwe' ndap mòk nè ghaṅ nè Tiranù à tse' nà' yi. ¹⁰ Wo à sə gūhə vè'nə tètè kə dzeṅ lùumḡòn ba. Fana bùu sè wo à cu mvwe' nzenḡòɛsiya, bùu Jus bə sè wo bə lakmvum wèṅ pwe' à yuk ncèp nè Tà Jisòs.

Bwe Sivà

¹¹ Nwì à sə gù càsə nsàap maṅḡṅgèṅ mok sè yà' à ka vè'nə ye yuk ndzə bohòPol. ¹² Nsàp nè co wo sə jəṅ meḡu mok gà cək nè yi yìsgè ndùrè bə zeṅ, nè kə jwèṅ ṅgàa yiyaṅ bə zeṅ, fana wo gūṅ. Yòṅsə sè bup sə tēsə gesə ndzə ni'ì wo sè'. Wo à sə jə cək fàak ye sè yi à sə ni tse', nè sə gū bə zeṅ sè' vè'nə.

¹³ Bùu Jus mok à ye sè wo à sə gihì kɛ' càa, nè sə bɛ' fis fa bwìṅ yòṅsə sè bup sè'. Wo à yè ṅgòmumsə ja'a də wo sə bɛ' fis yà' bə liṅ Tà Jisòs. Wo duk fa yòṅsə sè bup sə duk də, <<Mù cèp bə ṅaṅ Jisòs nè Pol sə tsòho nà'a.>> ¹⁴ ṅwəṅ Jus nè ṅgà fa satikà' mòk nè ghaṅ à ye nè liṅ yee Sivà. Yi à tse' bwe mbəmbam sàmba sè wo à sə gūhə vè'nə. ¹⁵ Yòṅsə nè bup nè à cèp fəsə fa wo duk də, <<Mù rì Jisòs, nè riṅ Pol sè', a wèṅ ndà?>> ¹⁶ ṅwə nè yi à tse' yòṅsə nè bup ndzə ni'ì yi nè à ko wo nsàp ṅgwap lù mok vè'ɛ, nè lə ghak wo. Wo à carə tēsə mū nda'à yi anə bə mvwe' bə mvwe'. Wo à ye sè' jì cək ṅga yà' sàha wes pwe'.

¹⁷ Bùu Jus nè ye sè wo bə lakmvum sè wo à sə cu mvwe' lak Efesòà yuk yu yè'sə pwe'. Wəṅ à ko wo nèbup. Bwìṅ à kùksə nè sə wəp ghaha lo liṅ Tà Jisòs mantombì. ¹⁸ Bwìṅ wùriṅ sè wo à dzəm Jisòs wèṅ à tēsə vè mvwe' bwìṅ, nè sə cep fis bup sè wo à gū jəja. ¹⁹ Bwìṅ ṅkūṅntèṅ sè wo à sə fegè ṅgam

wèŋ à jə benə vè ŋwàak ŋgam awo mvwe' mò'fis, nə teŋ yà' ŋga bwìŋ sə yə pwe'.* Wo à ta be'lə mbàam ŋwàak sə pwe', yà' kə dzeŋ bàam mbàm ncùhù hum tàŋ. ²⁰ Njo bum sè yà' à sə gũ wùriŋ yè'sə fana, ncèp nè Tà Jisòs nə à sə yuhu lòmantombi, nə sə yam gũŋ ghaha ghaha.

Bùu EfesòWèŋ Jə Vè Ngə'

²¹ Ghà nè bum yè'sə ànə ca wes me ve'nə pwe', fana Pol də yi nə lo gi. Yi duk də yi nə ca mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà bə Gris, nə kə dzeŋ Jòrosalèm. Yi duk sè' duk də yi kə cu fo', fana yi kə dzeŋ mvwe' lak Rumà sè'. ²² Anə ye ve'nə, fana yi tumsə lo Timati bə Èratòs mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà. Bùu sè ba yè'sə à ye bùu sè wo à sə tesə ke'cà yi bə bum. Yà'wèŋ à lòo, yi sə cum mali ye sə mvwe' nzeŋgòŋ Esiyà ŋkuŋ.

²³ Nè'e ŋga'a mvək nè ŋkəŋkes ŋgə' mòk nè bup à tesə mvwe' lak Efesòanə njo mandzè ma nè Tà Jisòs. ²⁴ Ngà teŋlám nəmòk à ye nè liŋ ye à ye də Dìmàtiròs. Yi à sə tèeŋ fà'rə bum mok co ndap mòk nè ghaŋ nè nà' à ye ndap nwì nəmòk, nə wo togè nwì nə də Dìyanà. Yi à gù nà' bə nteŋ nəmòk nè wo togè nà' də siva. Yusè yi à gù sə à sə jə və fa bùu sè wo à sə fàak sə wèŋ swe' wùriŋ. ²⁵ Anə geŋ, yi to benə yà'wèŋ pwe' mvwe' mò'fis. Yi to bə bùu səmok sè nsàp fàak awo sè' co sè mok wèŋ sə. Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Bùu am, wèŋ rì də vesùwèeŋ tse' mègù mbàam yàvès bə nsàp fàk nè vesùwèeŋ gùgè nè'e. ²⁶ Fana aco wèŋ yuk nə ye yà'wèeŋ bə lis awèŋ sè' nsàp yu nè ŋgà' nè wo to yi də Pol nè'e sə gũ. Yi sə tsòho ke' fa bwìŋ duk də, nwii sè bwìŋ gù yà' bə bo ka nwì yeŋ lok nè kè' mò'fis.

Bwìŋ a bùuŋ, nə dzəm ncèp ye nə wùriŋ. Bùu sè wo dzəm ncèp ye nə, wo mvwe' lak Efesòfenə, nə ye bwi ma nè ghaŋ mvwe' nzeŋgòŋ Esiyà pwe'. ²⁷ Yusè mù sə yə, a də yà'a nə jəŋ və ŋgə'ə də fàak avès yè'sə nə tse' liŋ sè bup. Nə sə yəeŋ nə sè' duk də ndap nwì avès nè ghaŋ Dìyanà nə kà fàk mok sè tse' fe'lè. Mvəsè wo jəgè yi co yu nə yum, yè'e nə bup. Ngà yi nwì nè bùu Esiyà pwe' nə ye bə nzeŋgòŋ pwe'fo' kùksə mègù yi.>>

²⁸ Mvè'nè kwe' bù nə à yuk ncèp ènə, fana ntum yaŋ wo. Wo jok, nə ye ŋgòfurə duk də, <<Dìyanà nè mvwe' lak Efesòo nwì nè ghaŋ.>>

²⁹ Mfuŋ à lòbə ntòlak nə pwe'. Bùu sə wèŋ tap ko bùu səmok ba sè wo à sə gígè bə Pol, nə jəŋ lo wo mvwe' nzùè nè bù lak sè fo' sə kə benəgè fo'.† Bùu sè ba yè'sə, à ye Gayòs bə Aritakò. Wo à ye bwe lak mvwe' nze Màsìdoniyà. ³⁰ Pol à dzəm də yi lo ŋgòkè teŋsə bùu sə wèŋ bə tu ye, fana bù ŋgàa yù mandzè Jisòs wèŋ kà ve'nə dzəm. ³¹ Ngə'e Pol mok sè wo à yə bùu sè ghaŋ mvwe' lak yà'sə wèŋ à tum fa yi ntirè. Wo à tirè fa nà' duk də, <<Kwəkwè', kà si yo mvwe' nze ènə kè nì vèsè.>>

³² Bum yè'sə ànə ye co kwe' awo nə sə jam jamə ve'ε. Bòp bù mòk à sə fu sè' yusè zok, ma mòk sə fuŋ sè' yusè zok. Anə ye ve'nə bùusè bòp ma nè ghaŋ à ka yusè yà' à jə benə vè wo fo' sè' riŋ. ³³ Nwè nəmòk à ye fo' nè liŋ ye à ye də Alèsandà, fana bùu Jus wèŋ tes yi mantombi də nà'a cep fa wo. Alèsandà gũ bo də bwiiŋ teŋsə cù, ya yi taŋ njo mətsetsə'rə bwìŋ. ³⁴ Bùu sə wèŋ ànə ye riŋ də nà'a ŋwəò Jus, fana wo pwe'fo' sə fuŋ benə megu mok yusè mò'fis. Wo à sə furə duk də, <<Dìyanà nè mvwe' lak Efesòo nwì nè ghaŋ.>> Wo sə furə ve'nə tètè

* **19:19** 19:19 Ghà nè Pol ànə ye ànə fana bùu sè mvwe' lak yà'sə sə com nsàp ŋgam njàwo nə ndzè ŋwà'a. Yà'a nsàap ŋwàak sè wo à benə, nə teŋ sə. † **19:29** 19:29 Nzùè nè wo kə benəgè fo' ènə wo à bom ko' fo' bə mbùk, bə mbùk. Wo à sə ŋàhagè nsàap jap fo' ŋkùuŋ.

haŋ, nè kà nènàk tenşè.

³⁵ Anə geŋ, ŋà còm bum nè mvwe' lak yà'sə à gù bùu sə wèŋ tenşə cùu sə. Yi yeto ŋgòcèp duk də, <<Wèŋ bùu Efesò, ndàaŋwè pwe' riŋ duk də a nòŋsəgè ndap nè ghaŋ nè nwi Dìyanà nè'e ntum lak Efesò, bə lis ye nè rərəŋ nè nà' à gbù tsə mabu. ³⁶ Kaco ŋwè nəmòk duk də yè'sə mvwès yeŋ. Bòco wèŋ ko tsoŋ ntum, nè kà yumok co bùu sə wo ka ŋkərə tse' gù. ³⁷ Wèŋ jə vè bùu yè'e fəeŋ wèŋ, ŋga wo ka yumok munda' à nwi àvès yə fis. Wo ka liŋ ye sə' bupsə. ³⁸ A ye-a də Dìmàtiròs bə ŋgàa fàak ye wèŋ tse' nzak bə ŋwè nəmòk, fana kot cu yo bə ŋgàa sak nzak sə sə'. Yà'a mvwe' sə co ŋwè tsok yusə yà' sə yaaŋ yi bə mòk fo'. ³⁹ Nə ye sə' duk də ŋga wèŋ dzəm-a yumok sə zok, fana ye də wo kə cep yà' mvwe' kwe' bù nè ghaŋ nə. ⁴⁰ Bəsə yà'a nè bap bohovesùwèŋ. Wo nə ta vesùwèŋ bəŋ bə nsàp gham cù nè ghaŋ nè nà' ye ntinə ènə. Kaco ŋwè nəmòk tsok njo mòk bəboŋ nè nsàp cù nè'e tesə bùu zeŋ yeŋ.>> ⁴¹ Yi ànə cep wes ve'nə, fana yi də wo sam.

20

Pol LòMàsìdoniyà Bə Gris

¹ Ghà nè wo ànə tenşə ŋgògham cùu sə, fana Pol to benə bùu sə wo à sə yù mandzè Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis. Yi à tipsə wo bəboŋ, nè cepsə wo də yi lòo, nè ye'e me'rə lo mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà. ² Yi à cà mvwe' ŋgòoŋ yà'sə, nè sə tipsə bùu sə wèŋ bə ncèep cùu sə bəboŋ wùriŋ, fana nə ca lo və mvwe' nzeŋgòŋ Gris. ³ Yi à cu mvwe' lak yè'sə, ŋwè te'. Yi ànə sə gùhu də yi lo mvwe' nzeŋgòŋ Siriyà. A ye sə' ghà nà'nə nè yi à yuk duk də bùu Jus wèŋ sə ləp mandzè ŋgòzə yi. Anə geŋ yi də bəgha' də yi bwi foho ca mvwe' nzeŋgòŋ Màsìdoniyà sèmok. ⁴ Pol nə bə Sòpatà mo Pìròs nè mvwe' lak Berà à lòbəbè'. Bùu mok sə bə yà'wèŋ à lòsə' à

ye Aritakòbə Sèkudù sə lak àwo Tètalonikà. Gayòs nè lak yee Debè. Nə ye fe'lə Timatì bə bùu Esiyà mok sə liŋ awo də Tìkikòs bə Tròfimù. ⁵ Wo à lòmantombì, nè kə tək ves mvwe' lak Truwà. ⁶ Vès à cu fo' nùumbu sàmba, ghà nè ŋkà'a zə brəd jì yis à càa, fana vès ni jəŋ ŋgwes mvwe' lak Filipì. Vès à gù nùumbu tàŋ, nè kə tseŋ wo mvwe' lak Truwà anə. Vès à cu fo' nteŋ mò'fis.

Pol Lùŋsə Nwè

⁷ Nùumbu nè tsok reŋgè ye Sondè à dzèeŋ, fana vès benə və mvwe' mò'fis ŋgòkə zə Losopà. A ye nè nconum. Pol à cèp bohòbùu sə wèŋ, nè sə tsoho malì fo' tètè kə dzeŋ tsətsə'rè tsok ŋga yi sə tsòho malii. Anə ye ve'nə bùusè də tsok reŋ, yi me'rə yà'wèŋ, nè lo. ⁸ Laàm à ye mvwe' sə vès à cu kwe' sə wùriŋ. A ye mvwe' rum ndap nè ma mə tuhù. ⁹ Məwà'ŋwè nəmòk à ye fo' nè liŋ yee Iyutikù. Yi à cu ma mə wundù, nè sə yu'rə mvəsə Pol sə cèep sə. Mvəsə Pol à sə tsòho nè kà tenşə tohò, fana lo ko Iyutikù nə. Lo sə sə ghaha ghaha tètè yi ànə dzəm lo sə, fana yi ye'e gbù tsoŋ mbwa. Yi à gbù tsoŋ tè bə rum nè te' mabu kə dzeŋ sə nze. Wo à kə te' yi ŋga yi kpə laŋ. ¹⁰ Anə geŋ Pol suhu tsoŋ mbwa, nè kə gbù naaŋ nà' mə ni'ì. Yi fìrə bo, nè wumsə gesə nà' ndzə ŋgùu yi, nè duk də, <<Kà jìk, yi cu ŋwəm.>> ¹¹ Fana yi bwi kok lo fe'lə mə mvwe' rum nè mə tuhù nè sèmok. Yi bək zə beŋ. Yi ànə cep bə yà'wèŋ səsap haŋ nùm kok, fana Pol bə' mandzè nè lo. ¹² Wo à jə fəsə lòməwà'ŋwè nè lak ŋwəm. Wo à kwa wù kà fàk.

Pol LòMvwe' Lak Militù

¹³ Vès à ni ŋgwes, nè lo mantombì ŋgòlòmvwe' lak Asòs. Yà'a mvwe' sə vès à ye ŋgòkə tsèŋ Pol, ya yi ni ŋgwes nè ye sə'. Yi ànə duk ve'nə bùusè də yi à sə gù lòye fo' sə kùhu. ¹⁴ Vesiwèŋ ànə kərə Asòs anə, fana vesiwèŋ ni ŋgwes mok bəbè', nè lo

mvwe' lak Mitilù. ¹⁵ Vès à gi bə ɲgwes tètè tsok à rɛɲ, vès kə dzeɲ mvwe' lak Ciyòs. A cà gu numbu mò'fis, vès lo mvwe' lak Samòs. Tsə' mok à rɛɲ bwi, vès kə dzeɲ Militù anə. ¹⁶ Pol ànə dzəm də yi cà mvwe' lak Efesòsə ɲgwesə ya yi kà mvək mvwe' nzeɲgòɛsiyà kə càsə. Yi à sə gù nənàk ya yi kə dzeɲ Jòrosalèm. Nə ye sə' də ɲga mandzə ye-a yo, yi kə ni kərə tsooɲ gu numbu nè bùu Jus wèɲ à sə bəɲsə bum.

Pol Cèpsə Ʋkwàha Bùu Efesò

¹⁷ Pol à cu mvwe' lak Militù, nə tirə gesə lo ntirè mvwe' lak Efesòdə bù ɲkwàha bwɲ mənə cos nè fo' kə tseɲ yi. ¹⁸ Wo ànə kə dzeɲ, fana yi duk fa yà'wèɲ duk də, <<Wèɲ rì nsàp ncu àm nè mù à sə cu ghà nè mù à ye vesùwèɲ. Ye jəɲ numbu nè mù à kə nè to kù mvwe' nzeɲgòɛsiyà. ¹⁹ Mù à sə gù fàak am co ɲgà fàk Tà Jisòs, nə kà ni' sə nè. Ghà nəmòk à sə ye, mù sə fàk bə ndzəp lis sə' ɲga bum sə gu bup wùriɲ. Yè'sə ànə ye ve'nə bùusə bùu Jus wèɲ à sə ləp mandzə də wo nisə mù ɲgə'. ²⁰ Wèɲ rì tse' sə' duk də yusə ya' à ye co yà' tesə weɲ pwe', mù à sə kà nè mò'fis swihigə. Yè'sə à sə ye ve'nə ghà nè mù à sə tsòho fa weɲ, nə sə yə'rə weɲ mvwe' bwɲ bə nda' à wèɲ mwè. ²¹ Mù à sə tsòho fa bùu Jus nə ye sə wo bù lakmvum sə'. Mù sə duk fa wo duk də wo jəɲ ɲkərə, nə bwi fa bup awo ɲkwèɲ, nə bùuɲ və bohòNwì. Nə ye sə' duk də wo dzəm tse' bohòJisòs nè yi Tà àvès. ²² Nè ɲga'a nè'e, mù sə gù tsə mègù yusə Yòɲsə nè Rərəɲ sə cèep, fana mù nə sə lònə Jòrosalèm. Mù ka yusə yà'a nə kə gu mù fo' riɲ. ²³ Nè mò'fis nè mù rii duk də, Yòɲsə nè Rərəɲ nə tsə' fa mù duk də ndapndzəm bə ɲgə' sə tək mù mvwe' ntəm lak nè fòpwe'. ²⁴ Fana yusə duk də mù ka yòɲsə àm co yumok sə yà' tse' fàk bohòmù mok jəɲ fe'lə. A ve'nə ya ɲga mù gu wes fàak sə Tà Jisòs nə à fa mù də mù gu

sə. Fàak sə, a ɲgòtsə' rɛɲsə fa bwɲ Ntirè nè Bəboɲ nè nà'a bòvəm nè Nwì.

²⁵ <<Mù a gihi ke' cà mʉtsətsə'rə wèɲ pwe', nə sə tsoho fa weɲ mvə'nə gaɲ ɲkum Nwì cu. Mù sə duk də ɲwə nəmòk mʉtsətsə'rə wèɲ nè yi nə ye fe'lə yuk si am bùè. ²⁶ Fana mù sə tsə' rɛɲsə fa weɲ ntirè nè'e jəja paamm, də a ye-a ɲga ɲwə nəmòk bisə mʉtsətsə'rə wèɲ fana bo am kà ca ye. ²⁷ Mù ànə tsòho fa weɲ yusə Nwì sə dzəm pwe'fo', nə kà mòk swihì. ²⁸ Wèɲ jəɲ ɲkərə bə tu awèɲ, nə ye bə bùu sə Yòɲsə nè Rərəɲ nə a fa nòɲsə wo ndzə bohòwèɲ. Wèɲ ye co ganakù' bohòbùu cos Nwì. Cos nè yi à gù nà' bùuɲ nje bùu nduəm mo ye nə. ²⁹ Mù rì də ghà nè mù lo wes yàm, fana ɲgàa yə'rə fa bwɲ bum mvwèes nə və mʉtsətsə'rə wèɲ co nàam sə bup vè wo. Wo və co nàam sə bup ve'nə, fana wo kà wèɲ sə wèɲ a yə'rə zinə nə mè'rə. ³⁰ Mvək nə və nè bəp bù àwèɲ mòk nə sə ci' mvwès, ɲgòbərə lòbùu sə wo à sə yù mandzə Jisòs ma ɲjəwo. ³¹ Wèɲ sə so, nə sə tsərə tse' sə' duk də mù à yə ɲgə' ɲkəuɲntɛɲ ɲgòyərə weɲ. Mù à yə'rə weɲ pwe' bə ntəm nè manziɲ wùriɲ ve'nə nùm bə ndzəm mənə luumɲgòn te'. ³² Nè ɲga'a nè'e, mù me'rə fa weɲ ndzə bohòNwì də yi sə jəɲ ɲkərə bohòwèɲ yi, nə niɲ fa weɲ bòvəm ye. Yi tse' ɲaɲ sə ɲgògù wèɲ kuk lo mantombi, nə se weɲ bə ghàha ye sə yi a nòɲsə fa bohòbùu ye sə yi à cù' rɛɲsə wo. ³³ Mù ka yu ghàha ɲwə nəmòk co mbàm-è' kə cək-è' waɲ yuk. ³⁴ Wèɲ rì yàwèɲ sə' də ves ɲge' am wèɲ a sə tse' yusə vès dzəm pwe' ɲga bo am yè'e a fà' wo. ³⁵ Mù a niɲ tsə' fa weɲ bə nsàp mandzə nè fòpwe' laɲ duk də vès tse' ɲgòfàk bə ɲàɲ məm̀və' ènə, ɲgòtesə ɲgàa jì ɲàɲ. Vèes tsərə tse'gè ncèp nè Tà Jisòs à cèp bə cùu ye də, <Kwəkwa gha' cà ɲgòfa nə nòɲsə ɲgòjəjə.> >>

³⁶ Pol ànə cep wes, fana bə yà'wèŋ lònŋ təŋ sə nze bə tumfərə, nə gə pìriyà. ³⁷ Wo à sə warə pwe'fo' mvə'nə wo sə ko wumsə gèsə yi ndzə ŋgùu wo, nə sə cepsə yi də nà'a gəŋ bəbən. ³⁸ Ntum à rwi' wesə wo bə ncèp nà yi à cèp duk də yà'a nə kà si ye mok yə yuk fe'lə nà'a. Fana bə yà'wèŋ à tson lo mà mvwe' ŋgwes nə bəbɛ'.

21

Gì Nə Pol A Lò Mvwe' Lak Jòrosalèm

¹ Anə gəŋ, vès cepsə wo də wo cum bəbən, nə lo yu avès. Vès à to sənə ŋwes, nə sə lo gu rərəŋ tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Kos. Tsok à rəŋ, vès kə dzeŋ mvwe' lak Rodès. Vès à càsə fa'nə, nə lo mvwe' lak Pàtarà. ² A kə dzeŋ fo', vès ye ŋwes mòk nà' à sə lòmvwe' nzeŋgòn Fònisiyà. Vès à ni nà', nə lo. ³ Vès à kə dzèŋ mvwe' sè co vès ye gesə lo lak Səpròfana vès bəŋ lo ma zə mvwe' nzeŋgòn Sìriyà. Vès à tesə sənə ŋwes nə mvwe' lak Tayà. Yè'e sè' məm'vwe' nà' ŋwes nə à lòŋgòkə fis bum sè yi à bək vè sè sè' fo'.

⁴ Vès à tsèŋ bəŋ səmok sè wo à sə yù mandzè Jisòs sè' fo'. Vesiwèŋ à cu nteŋ mò'fis. Wo à tsə' fa Pol bə ŋàaŋ Yòŋsə Nwì nà duk də nà'a kà Jòrosalèm anə lò. ⁵ Mvək nà njàvès ŋgòcu venəwèŋ à mèe, fana vès ca bɛ' mandzə, nə lo yu avès. Wo à tesə vesiwèŋ mɛ ntòlak anə pwe'fo', wo bə yep awo nə ye bwe awo sè', vesiwèŋ pwe' à kə təŋ bə tumfərə ŋgə ndzəp anə mvwe' ŋgwansa, nə gə pìriyà. ⁶ Fana vès cepsə ndàaŋwè pwe' də a nà yenə. Vès ni yàvès ŋgwes. Wo bwi lo yàwo lak.

⁷ Vès à mè'rə lak Tayà, fana gi àvès sə lo mali mantombi tè vès kə dzeŋ mvwe' lak Tolemès. Vès à cèpsə bwema sè wo cu fa'nə, nə cum vesiwèŋ nùmbu mò'fis. ⁸ Tsok à rəŋ, vès yè'e sè' ŋkuŋ nə kə dzeŋ mvwe' lak Sìsàriyà. A kə dzeŋ fo', vès lo mvwe' ndap Filip nà yi à ye

fànggəri. Vès à nònŋ vesiwèŋ. Yi à ye sè' mòk mətsetsərə bəŋ sè sàmba sè wo à cokfis wo mvwe' lak Jòrosalèm sà. ⁹ Yi à tse' bwe wàhaŋgwèŋ kwè sè wo pwe'fo' à ka ndum tse'. Wo à sə tsòho bum sè Nwì à sə tsə' fa wo yi.

¹⁰ Vès ànə cum fo' nùmbu ŋkəŋntèŋ, fana ŋgà tsòhòbum Nwì mòk nà liŋ yee Agabòs və ye sè'. Yi à ye'e vè mvwe' nzeŋgòn Jùdiyà. ¹¹ Yi à kə yə ves, nə jəŋ korə Pol, nə swi' kuu ye bə bo ye bə zəŋ. Yi cep duk də, <<Yè'e yusə Yòŋsə nà Rərəŋ nə cèp duk də, <Bəŋ Jus sè wo cu Jòrosalèm nə swi' ŋwè nà yi tse' korə nè'e mɛ mvək nè'e. Wo swi' wes mè yi, fana wo jəŋ yi, nə fa bohòbù lakmvum.>> ¹² Vès ànə yuk yu yè'sə, fana vès nə ye bə bəŋ mok sè fo' ləŋ Pol vɛ'ɛ də yi kà Jòrosalèm anə mok gè. ¹³ Yi cep fəsə ye duk də, <<Hàva', wèŋ sə gù yè'sə yà vɛ'nə? Wèŋ sə wa, nə sə gesə fa mɛ wə sə ntuə bəŋ yà? Mɛ kəkurə co wo kə kiŋ mɛ Jòrosalèm anə. A dzəm mɛ kpu bəŋ liŋ Tà Jisòs, yumok kà bəp.>> ¹⁴ Mandzè nà co vès gə yi dzəm cùu avès à ye bəŋ, fana vès mè'rə yi. Vès duk megu mok duk də, <<Bum pwe' ndzə bohòNwì.>>

¹⁵ Vès ànə casə məm'vək mòk fo', fana vès te'e benə bum avès, nə ye'e ŋgòlòJòrosalèm anə. ¹⁶ A lòbe'lə vès ŋgàa yù mandzè Jisòs mòk sè mvwe' nzeŋgòn Sìsàriyà. Wo à jə lòves mvwe' ndap ŋwè nà vès ànə ye ŋgòcu nda'à yi. Liŋ yee Nasòŋ. Liŋ lak yee Səprò. Yi à dzəm bohòJisòs haan mantombi nteŋ.

Wo Fek Pol Bə Nzak Lùuk Musi

¹⁷ Vès à kə dzèŋ Jòrosalèm, bwema sè fo' sə wèŋ à cèpsə ves bəbən wùriŋ. ¹⁸ Tsok à rəŋ, vès Pol wèŋ à lòŋgòkə yə Jem. Bə ŋkwàha bəŋ sè mɛ cos sə pwe' à ye fo' sə nze. ¹⁹ Pol à cèpsə wo, nə tsoho fa yà'wèŋ yusə Nwì a gù yà' bə fàak sè yi à sə gəŋ pwe'fo'. Yusə yi à tsòho

sə à ye bum sè Nwì à gù bohòbù lakmvum wèŋ. ²⁰ Wo ànə yuk wes me, fana wo pwe' kuksə Nwì. Fana wo duk fa Pol duk də, <<Moma àvès, aco wù ye yòsə' bə lis yo. Bùu Jus lòmùnə ncùhù wùriŋ sè wo à dzəm bohòJisòs, nə sə noŋsə lùk Musi sè' pap. ²¹ Bwìŋ à tsòho fa wo yumok bə liŋ yo laŋ. Wo à tsə' wo duk də wù sè yə'rə fa bùu Jus sè wo cu lakmvum də wo me'rə mak lùk Musi. Wo duk də wù sè tsòho fa yà'wèŋ də wo kà bwìŋ tu mbəmbam sə kom fa, nə kà bum lak bùu Jus wèŋ sè' gù. ²² Wo nə yuk tsoŋ li duk də wù vè laŋ. Aco a gù yè'sə va? ²³ Vès tsok fa wu yusè vès tsəm də aco wù gù. Bùu mook fəŋ bwìŋ kwè sè wo a kàk Nwì. ²⁴ Aco wù yuŋ lo wo nə kə gù sè' mvə'nə wo sə kə gù bum sè ya wo ye rərəŋ m̀ lisè Nwì sè. A gèə, wù lak lok yusè wo tse' ngòlà'a sə pwe' sə bàa wù, ya nga wo nə tse' mandzè nè ngòkè sù tu awo sə. Wu gù-a vè'nə, fana ndàanwè pwe' nə riŋ duk də yusè wo à yuk bə liŋ yòsə ka zìnə yeŋ. Wo nə duk də wù sè yù yòsə' lùk Musi sè. ²⁵ Nə ye də vès à còm fa bù lakmvum sè wo à dzəm Jisòs yà'a n̄wàk. Vès à còm tsə' mègù fa wo nja duk də vès a dzəm mvwe' mò'fis də wo kà bum rùm zù. Nə kà nduəm kè nàm nè nà' kpù bə nduəm ye ndzə ni'ì yi sè' zù. Nə ye sè' də wo kà sàhà kè nto àlè' ko.>>

²⁶ Pol à dzəm, nə jəŋ bùu sə wèŋ. Tsok à rəŋ bə yà'wèŋ gù bum sè ya wo ye rərəŋ m̀ lisè Nwì sè, nə lo m̀ ndap Nwì nè ghaŋ nə. Yi à lòmbwa ngòkè tsə' nòŋsə nùumbu sè yà'a nə ca n̄kuŋ nùumbu nè wo nə fa fəfa m̀nə tu bùu yè'sə kə dzeŋ.

Wo Ko Pol

²⁷ Nùumbu sè sàmba sə à də a me, fana bùu Jus mok tesə vè mvwe' nze Èsiyà, nə kə ye Pol m̀ ndap Nwì nè ghaŋ nə. Bùu yè'sə caŋsə fa bùu sè fo' sə pwe' ncəncəŋ wo ko Pol. ²⁸ Wo sə fuŋ duk də, <<Bùu Izùrè, wèŋ vè kə tesə ves. Nè'e n̄wè nè yi gihì kè'gè ma nè fòpwe',

nə sə yə'rə fa bwìŋ duk də, bùu Izùrè bə lùk Musi, nə ye ndap Nwì nè ghaŋ nə ka yumok yeŋ nə. Yi jə vè bù lakmvum, nə kə nisè nə yà' m̀ ndap Nwì nè ghaŋ nə. Mvəsè yi gù vè'nə, ye də yi gù bupsə mvwe' sè yà'a rərəŋ sə yè'sə laŋ.>> ²⁹ Wo à duk vè'nə bùusè wo à yə nà' bə m̀n̄wəə Efesòmòk m̀ ntòlak anə. Wo tsəm n̄gwàan də yi kə nisè nà' m̀ mbwa anə laŋ. Liŋ n̄wè ànə à ye də Tròfìmù. ³⁰ Lak sə pwe' à curə wùk. Bwìŋ kə caŋ baan mvwe' mò'fis. Wo ko Pol, nə soŋ fis yi m̀ ndap Nwì nè ghaŋ nə, nə lok ncùu ndap nə. ³¹ Bùu sə wèŋ à sə ləp mandzè də wo zə Pol.

Sè ghà nà'nə, ntirè lo bohòŋkum sojà bùu Rumà wèŋ duk də cəcuŋ ni m̀ ntòla'à Jòrosalèm pwe' laŋ. ³² N̄kum sojà nə lokok gu kè' mò'fis. Yi to jəŋ bùu sè mantombi nə ye sojàa mok wèŋ bə yà'wèŋ tsoŋ lo mvwe' sè bùu sə wèŋ cu sə. Bùu sə ànə ye yi bə sojàa sə, fana wo kà Pol mok ləp fe'lè. ³³ N̄kum sojà nə à gè mvwe' sè Pol à ye sə, nə ko nà'. Yi fa n̄an duk də wo tasə Pol nə bə kwan ba. Fana yi fek bùu sə də, <<N̄wè ènə ndà lè?>> Nə fek sè' də, <<Nà' gù bupsə yà lè?>> ³⁴ Fana bùu mok sè m̀nə n̄go bùu sə wèŋ sə cep furə yusè zok, bəp ma mòk sə fuŋ yàwo sè' yusè zok. Jijipsè à ye fo' vè'ε wùriŋ. Bum à jip nsàp nè n̄kum sojà nə kà yusè yà'a nə ye sə pap rì tse'. Anə ye vè'nə, n̄kum sojà nə duk bùu ye wèŋ də yà'a jəŋ lo Pol mvwe' n̄əŋap ndap mòk nè wo à ci tes fa sojà wèŋ. ³⁵ Wo à jə kok lògù Pol mòom ghùk vè'ε, nə dzeŋ mvwe' mbùhu kùu sè wo à bom ngòkok lòm̀ nda'à anə, fana wo le' bək yi m̀ n̄kambəək, bùusè bùu sè fo' sə à sə cəp ntum nèbup. ³⁶ Wo à sə ywè' vè m̀n̄kwèŋ duk də, <<A zə yi, a zə yi!>>

Pol Kəa Njo Ye

³⁷ Mvəsè sojàa sə ànə sə duk wo nisè gesə Pol m̀mvwe' n̄əŋap ndap

nə, fana Pol fek nkum sojà nə duk də aco yi cep yumok bohònà' àlɛ? Nkum sojà nə də, <<Kàmfirə wù cèp rigè ncèep lak bùu Gris. ³⁸ Ye də wù ka njwəə Ijip nè mù sə tsəm də wu zeŋ nə yeŋ à? Busè yi ànə və ghà nəmòk fɛɛŋ, nə ye ndaŋ bə gomè nè fɛn. Yi bək jəŋ lo màkizaà ngəà bwìŋ ncùhù kwè.>> ³⁹ Pol à duk fa yi duk də, <<Mù njwəə Jus. Wo à dzə mù mvwe' lak Tasònè mvwe' Silisiyà. Lak sə bwìŋ rì yà' pwe'fo'.>> Fana yi lɛŋ nkum sojà nə duk də, <<Kwəkwè', fa m-a mandzè mù cep-a bohòbùu yè'sə-è.>> ⁴⁰ Nkum sojà nə à fa yi mandzè də nà'a cep. Pol à lòkok təəŋ mvwe' yunŋkuu sè wo à bom ngòkok lòmù nda'à sə, nə sə gù bo ye də bwìŋ tɛŋsə cù. Bùu sə à tɛŋsə, fana Pol cep bohòwo bə ncèep bùu Jus wèŋ.

22

¹ Pol à yèto duk də, <<Bwe tè' am nə ye tè' am wèŋ, wèeŋ yu'rə fa mù mvəsè mù sə fi'lə ncùu am bohòwèŋ.>> ² Mvəsè wo à yuk nga yi sə cep bohòwo bə ncèep bùu Jus fana njwè nè mò'fis kà mok kwis fe'lə. Pol sə cep lo mantombi. ³ Yi sə duk də, <<Mù yè'e njwəə Jus. Wo à dzə mù mvwe' lak Tasònè mvwe' nze Silisiyà. Mù kuk Jòrosalèm fɛn. Gàmaliyà à yə'rə mù yi. Wo à yə'rə fa mù lùuk tàcicii avès vɛ'ɛ làaŋ. Mù à fa ni' àm ngòfàk bohòNwì sè' mvə'nè wèŋ sè wèeŋ fɛɛŋ ntinə yè'e a fa ni' awèŋ. ⁴ Fana mù à yeŋsə bùu sè wo à sə yù mandzè Jisòs ènə ngə' sè' wùriŋ. Mù à tùksə zə mok sè' njo mandzè ènə. Mù à ko nisə mbəmbam bə bəba wèŋ ndapndzəm sè' bùu zeŋ. ⁵ Nkum Ngàa fa satikà' bə kaŋsurù pwe' rì də yusè mù sə cèp yè'sə zìnə. Mù ànə fek wo, fana wo à còm fa bwe tè' avès bùu Jus sè wo cu Dàmaskù njwək, nə fa mù. Mù lo mbwa ngòkè ko bùu sè wo à sə yù mandzè ènə. Mù à sə lòngòkè tsòoŋ wo bə

kwaŋ, nə jəŋ və wo Jòrosalèm fɛŋ ngòyeŋsə wo ngə'.

Pol Tsə' Mvə'nè Yi À Dzəm Jisòs

⁶ <<Mvəsè mù à kuəp lòDàmaskù anə, nga nùum co maraŋ, mù ye nga mareŋ mòk rɛɛŋ tsə mubu vɛ'ɛ bùəmm. Nà' rɛɛŋ dzooŋ mvwe' sè mù à təəŋ sə pwe'. ⁷ Mù coho gbə sə nze nə yuk nga ngi njwè nəmòk sə cèep. Ngì ngəŋgəŋ sə duk də, <Sol, Sol, wù sə fa mù ngə' vɛ'nə bùu yà?> ⁸ Mù fek gesə yàm sè' duk də, <A wùu ndà Tà?> Yi cep fəsə fa mù də, <A mùu Jisòs nè mvwe' lak Nazàre nè wù sə yeŋsə yi ngə' nə.> ⁹ Bùu sè vesi wèŋ à ye fo' sə, à yə mareŋ nə sè', nə kà ngi njwè nè nà' à sə cèp bohòmù nə yuk. ¹⁰ Mù fek fe'lə sèmok duk də, <Tà, mù gù va?> Fana Tà nə duk fa mù duk də, <Lòkok mɛtsè, nə ni lo mvwe' lak Dàmaskù. Wu kè dzèŋ fo', fana wo nə tsoho fa wu bum pwe' sè Nwì a fùhu nòŋsə də wu gù.> ¹¹ Lis à loho mù njo mareŋ nè nà' à rɛŋ nə. Bùu sè vesi wèŋ à ye fo' sə wèŋ à dàsə lòmù mù ntòlak Dàmaskù anə mok dàsə.

¹² <<Njwè nəmòk ànə ye, liŋ yee duk də Anàniyàs. Yi à sə wəpgè Nwì, nə sə nòŋsə lùuk avès bəboŋ. Bùu Jus sè mvwe' lak Dàmaskù pwe' à sə jəgè yi co njwè nè zìnə wù kà fùk. ¹³ Yi à vè kè tsèŋ mù. Yi təəŋ kok ngù ni' mù, nə duk fa mù duk də, <Mo tè' am Sol, ye fe'lə bum sèmok.> Yi ànə sə duk wesə vɛ'nə ntèŋ, fana lis am sə muhu. Mù ye bum sèmok, nə kùk yi. ¹⁴ Yi duk fe'lə fa mù duk də, <Nwì tàcici avès à cokfis wu də ya wu riŋ yusè yà' cu sə vəə yi ngògùu. Yi cokfis wu sè' də ya wu ye ja'a Jisòs, ngà fàk ye nè rərəŋ bə lis, nə yuk ngi ye mvəsè yi sə cèep bə cùu ye. ¹⁵ Busè a nə ye wù nè ngòtsòho fa bwìŋ pwe' yusè wù a yə nə yuk sə kum liŋ ye. ¹⁶ Nə yeè nə duk də cu fe'lə yè'sə yà sèmok ɛ? Lòkok ya wo baptesə wu,

nə to liŋ Tà Jisòs, ya Nwii cuk mak gesə bup yo.>

Pol Də Yi Nə Tsòho Fa Bù Lakmvum Nzak Nwì

¹⁷ <<Anə geŋ, mù bwi foho lo yu am Jòrosalèm. Ghà nè mù ànə sə gu piriya mənə ndap Nwì nè ghaŋ nə, fana mù ye yumok co lo ve'ε. ¹⁸ Mù ye ndzə loðanə nga Tà Jisòs sə duk fa mu duk də, <Gùu nə tesə lo gesə mvwe' lak Jòrosalèm feŋ nə nənàk, bùusə bùu sə feŋ nə kà yusə wu nə tsok fa wo bə liŋ am dzəm.> ¹⁹ Mù cep fəsə fa yi yàm sè' duk də, <Tà, wo riŋ ve'ε bəboŋni duk də mù à sə lògè mənə ndap piriyaà bùu Jus wèŋ, nə sə ko ləp bùu sè wo dzəm wu. ²⁰ Nə ye sè' də ghà nè wo à zə Stefè nè yi à sə tsòho bum sè yi à yə bə liŋ yò, mù à ye sè' fo'. Mù à sə dzəm sè' də a bəboŋ ngòzə yi ve'nə. Mù à sə kək fa bùu sè wo à sə zə yi sə lis bə cəək awo mù.> ²¹ Mù ànə duk wes ve'nə, fana Tà nə duk mu də, <Gèŋ ntèŋ, bùusə mu nə tum sə lo wu mvwe' səsap, də yi bohòbù lakmvum wèŋ.> >>

²² Bùu sə wèŋ à sə yu'rə gù sè' gəe'. Pol ànə cep nè duk də yi sə lo bohòbù lakmvum, fana bùu sə wèŋ ke' ngùŋ nsàp nè co ntu' loho bwiŋ. Wo sə duk də, <<Wèŋ zə gesə lo yi fo', wèŋ zə yi zə, yi ka tse' ngòcu ŋwəm.>> ²³ Wo à sə torə, nə sə wuŋsə ke' cəək awo mtsə, nə sə ŋwe' sesə gesə mfəm fə mubu nduk. ²⁴ Nkum sojà bùu Rumà wèŋ nə à tsə' fa bùu ye wèŋ də yà'a lok swihi Pol məm mvwe' ndap nè wo lokgè bwiŋ mbwa nə. Yi à duk yà' sè' də yà'a ləp nà' bə ŋkwès ya nà'a tsok njo nè bwiŋ sə torə nà' lələ nə. ²⁵ Wo ànə kiŋ wes yi də ya wo ləp, fana Pol cep yumok bohòŋkwà' ŋwè sojà nè yi tə fo' nə. Yi à fek nà' duk də, <<Lək sə duk də aco wu ləp ŋwè nè yi mègù yəyərè co mo lak Rumà nga wo ka nzak ye də yi gbù nzak àlε ntòsak à?>> ²⁶ Nkwà' ŋwè nə à yuk ve'nə, fana yi bwi foho lo bohòŋkum sojà nə. A kə

dzèŋ, yi fek nà' duk də, <<Wù sə də wu gu yè'e yà? Nwè ènə yi ŋwèə Rumà.>> ²⁷ Fana ŋkum sojà nə lo bohòPol, nə fek nà' də, <<Tsok fa mu-a zinə yo, wu ŋwèə Rumà à?>> Pol dzəm də, <<Ŋ.>> ²⁸ Nkum sojà nə duk fa Pol də, <<Mu yè'e sè' mòk. Mù à lək mbàm wùriŋ ŋkuŋ nə ye mòk.>> Pol duk fa nà' də yi ye mòk bùusə wo à dzə yi, yi ye mo lak fo'. ²⁹ Bùu sè wo à yè ngòfehe Pol bum səmok ànə yuk ve'nə ntèŋ, wo bwi foho lo maŋkwèŋ nyaap. Wuə à ko ŋkum sojà nə mvəsə yi à tsòŋ nà' bə kwan nga nà' mègù sè' yəyərè bə mo lak Rumà.

Pol Tə Mə Kaŋsurù Bùu Jus Wèŋ

³⁰ Nkum sojà nə à sə dzəm tsə mali də yi riŋ tsoŋ njo nè bùu Jus wèŋ anə sə beŋ Pol bùu zeŋ nə ŋkuŋ. Fana tsok à reŋ, yi fweŋ fis fa Pol kwan sə. Yi to benə ngàa fa satikà' sè ghaŋ wèŋ bə ngàa sak kaŋsurù pwe' mvwe' mò'fis. Anə geŋ, yi fis tes Pol kù mantombii yà'wèŋ.

23

¹ Pol sə kək tse' bùu sè mu kaŋsurù sə bə lis, nə cep fa yà'wèŋ yumok. Yi à duk də, <<Bwema am wèŋ, mù ka məmərè sə ntùu mù bə ncu àm mantombii Nwì tse' lok, kə dzeŋ nè mù tə nga'a nè'e.>> ² Yi ànə cep ve'nə, fana ŋkum ngàa fa satikà' nè liŋ yee Anàniyàs à duk fa bùu sè wo à təŋ kok ŋgu ni'ì Pol nə də yà'a sam gesə fa nà' bo mu cùhù. ³ Pol duk fa nà' duk də, <<Nwii nə ləp li wu, wù fop co mbàndap nè wo yok basə nà' bə bwèŋ wà. Wù cu yà'sə co ŋwè nè yi tse' ngòsak mu mvəsə lək sə duk, fana wù sə gu bupsə fe'lə lùk sə sè' wù. Wù sə gù bupsə yà' bə mandzə nè wù fa nàŋ də wo ləp mu.>> ⁴ Bùu sè wo à tə kok ŋgu ni'ì Pol sə fek yi duk də, <<Wù sə yàk ŋkum ngàa fa satikà' nè yi ŋwèə Nwì à?>> ⁵ Pol duk fa yà'wèŋ duk də, <<Bwema am wèŋ na, mù anə ka riŋ də yi ŋkum ngàa

fa satikà' yi riŋ. Nwàk Nwì sè cep sè' duk dè, kà dè ñwèe to liŋ ñwè nè yi tse' bwìŋ yi bap duk.>>

⁶ Pol à yè dè bùu mok mu kaŋsurù anè à ye bùu Faràsi, mok bùu Sadusi fana yi fuŋ fis dè, <<Bwema am wèŋ, mu yè'e ñwèè Faràsi, nè ye sè' mo ñwèè Faràsi. Mù cu yè' munè dzè' nzak dè bùusè mù tsè' dè bwìŋ nè lòkok mvwe' kpù sòmok.>>

⁷ Yi ànè cep wes ve'nè ntèn, fana bùu Sadusi bə bùu Faràsi sè wèŋ yeto ñkùèm, kwe' awo nè à gà'a mok ba. ⁸ Anè ye ve'nè bùusè bùu Sadusi wèŋ à sè duk yàwo duk dè ñwèe nè kà mvwe' kpù lòkok yuk. Wo sè duk mok sè' dè, masinjàa Nwì, nè ye bùu sè wo mègù yàwo yòŋsè ka yeŋ. Bùu Faràsi wèŋ à ye yàwo bop bù nè wo à dzəm dè bum sè te' yè'sè lòŋfo' yo. ⁹ Cùu sè wo à sè gham fo' sè à yam ghaha lòmantombi. Ngàa yè'rè bwìŋ lùk mok à lòkok, nè cep ve'è guguŋ. Wo à duk dè, <<Vès ka fèŋ nè ñwè ènè gùu ye. Kàmòk yòŋsè nèmòk kè masinjà Nwì-è', a tsè' yi yumok laŋ zìnè.>> Ngàa yè'rè bwìŋ lùk sè wo à cèp yè'sè à ye yàwo ma bop nè bùu Faràsi wèŋ.

¹⁰ Ñkùèm nè à kè curè ve'è wuk. Ñkum sojà nè wəp duk dè aco yà' ñwe' ci'lə Pol bə bo, fana yi duk fa sojàa ye wèŋ dè yà'a tsoŋ geŋ ca mvwe' sè bùu sè tə sə, nè ko lo Pol kə lok swihi mvwe' ñəŋap ndap sojà wèŋ nè. ¹¹ A ye nòŋ numbu ànè nè ndzəmè fana Tà Jisòs à kè təŋ kok ŋu ni'ì Pol, nè duk fa nà' duk dè, <<Ko ntum. Mvəsè wù a tsè' fa bwìŋ liŋ am Jòrosalèm fèŋ, wu nè kə tsok tsoŋ fa bùu sè mvwe' lak Rumà sè' məm̀vək ànè.>>

Wo Làp Mandzè NgòZè Pol

¹² Tsok à reŋ, fana bùu Jus mok wèŋ kə be'lə, nè swi' cù mpaan. Wo à kèŋ duk dè wo nè kà yumok kè cùhu wo gesə tse'ŋga wo zə Pol.

¹³ Wo à ye co bwìŋ hum kwè sè wo à swi' cù mvwe' mò'fis sè. ¹⁴ Anè geŋ, wo lo, nè kə ye ngàa fa satikà' sè

ghan bə bù ñkwàha bwìŋ wèŋ. Wo tsok fa yà'wèŋ duk dè, <<Vès kèŋ ve'è nè zìnə mvwe' mò'fis dè vès nè kà yumok kə cùhu gesə lok tè vès zə Pol. ¹⁵ Yusə ŋga'a duk dè wèŋ kaŋsurù wèŋ tirə gesə fa lo ñkum sojà bùu Rumà wèŋ dè yi jəŋ tsoŋ və Pol. Tsòk basə fa yi dè wèŋ dzəm ñgòyuk yamsə boŋsə yumok mu cùhu Pol anè. Vès nè fùhu yàvès ñgòzə yi ŋga yi ka fèŋ ntòkə dzeŋ.>>

¹⁶ Mo njè'è Pol mòk nè ñwèmbam à yuk bum sè wo à sè duk dè wo gu sè. Yi lo, nè kə ni məm̀mvwe' ndap nè wo lok tes Pol mbwa nè, nè tsok fa nà'. ¹⁷ Pol ànè yuk ve'nə, yi to ñkwà' ñwè sojà nèmòk, nè duk nà' dè, <<Jəŋ m̀wà'ñwè nè'e, nè jə lo fa yi bohòŋkum sojà. Yi tse' yusəmok sè yi nè tsok fa nà'.>>

¹⁸ Ñkwà' ñwè sojà nè ànè jə lo nà' bohòŋkum sojà nè. Ñkwà' ñwè sojà nè duk fa ñkum sojà nè duk dè, <<Ngà ndapndzəm nè liŋ yee Pol nà'a duk mu yi dè mu jəŋ və fa wu m̀wà'ñwè nè'e. Yi dè nà' tse' yusəmok ñgòtsè' fa wu.>> ¹⁹ Ñkum sojà nè ko jəŋ m̀wà'ñwè nè bə bo, bə nà' soŋ təŋ lo mok wo ba-nə-ba. Yi fek nà' dè, <<Yusè wù dè wu tsok fa mu sè yà?>>

²⁰ Fana yi tsok nà' dè, <<Bùu Jus sè ghan wèŋ kì cù dè a ye zòŋ wo duk wu dè wu jəŋ və Pol mu kaŋsurù. Wo dè kaŋsurù nè dzəm ñgòyuk yamsə bum mok bə liŋ Pol nè. ²¹ A gèè wù kà dzəm, bùusè bùu sè wo nè sè noŋ swihi ñgòsòyi wo cà bwìŋ hum kwè. Bùu yè'sè kèŋ duk dè wo nè kà yumok kè cùhu wo gesə lok tè tse'ŋga wo zə Pol. Wo sè tək mègù mok yusè wu nè cep bùusè wo fùhu cu gu yàwo ŋga'a ve'nə.>> ²² Ñkum sojà nè à duk fa m̀wà'ñwè nè dè nà'a lo, nè duk dè nà'a kà ñwè nèmòk dè nà'a kè tsè' fa yi yu yè'sə laŋ tsè' fa swi.

Wo Jə LòPol Mvwe' Lak Sìsàriyà

²³ Anə geŋ ŋkum sojà nə to ngàa fàak ye bwìŋ ba. Yi duk fa yà'wèŋ duk də, <<Wèeŋ lo kə jəŋ sojà ŋkù ba ya wenə wèeŋ fuhù ngòlòmvwè' nzeŋgòn Sisariyà. Wèeŋ jəŋ sojà sè ngàa nàambà'rè hum sàmba bə sè ngàa kòn ŋkù ba sè'. Wèeŋ fuhù də wèeŋ nə lo noon ntinə ndzəmè. Wèeŋ nə ye'e co ghà nè bwìŋ sə nòŋ tsə nze ve'ε. ²⁴ Ləp fa Pol nàambà'rèə mok, ya wèeŋ jəŋ lo yi gəe' kə fa bohòGovənoFelis.>>
²⁵ Ŋkum sojà nə à còm ŋwàk mòk mɔ mvək nè'e də, ²⁶ <<Sə còm mù nè liŋ am Kladiyòs Lisiyàs. Mù sə còm fa govənoFelis. Tà mayumòk, mù cəpsə wu bəboŋ. ²⁷ Bùu Jus wèŋ a ko ngà' nè'e, nə də wo zə nà'. Ves sojàa am wèŋ lo, nə kə ko yi də wo kà yi zə, nga mù yuk duk də yi ŋwəə Rumà. ²⁸ Mù a dzəm ngòkè rì tse' yusè yi a gù ŋkuŋ yà' yaan wo, fana mù jə lo yi sə kansurù àwo. ²⁹ Mù lap ca, nə ye duk də yi ka yumok sə co wo zə yi kə wo nisə yi ndapndzəm bùu zeŋ gu. Yusè wo a duk də yi a gùu sə, a bum mok sə bə ma nè lùuk awo. ³⁰ Mù ànə yuk də bùu Jus mok wèŋ sə lap mandzè də wo zə yi, fana mù də yi lo kə ye wu. Mù a tsè' fa bùu sə wo sə lap yi bə nzak sə duk də wo kə cep yusè yà' sə yaan wo bohònà' sə mantombii wù.>>

³¹ Sojàa sə à gù gù sè' mvəsè ŋkum àwo duk wo sə. Wo à jə lònòŋ Pol nùmbu ànə haŋ mvwe' lak səmok sə wo to fo' də Antipatrì. ³² Tsok à reŋ, sojàa sə wo à sə gi yàwo sə kùhu sə foho və. Wo me'rə ngàa nàambà'rè sə ngòlòmali bə Pol nə wèŋ. ³³ Wo à jə lóyi mvwe' nzeŋgòn Sisariyà anə, nə fa ŋwàk nə bohògovənoFelis nə. Wo fa Pol mok sè' ndzə bohòyi. ³⁴ GovənoFelis à ta ŋwàk nə, nə fek Pol lak nà'. Fana Pol tsok yi də a mvwe' nzeŋgòn Silisiyà. ³⁵ Yi duk fa Pol nə duk də, <<Mù nə yuk nzak yònə ghà nè ngàa nzak yo sə wèŋ kə dzèeŋ.>> Fana yi fa nàŋ duk də wo jəŋ lo Pol mvwe' nto' Herò, nə sə

kuk nà' kù'ɔ.

24

Yusè Wo A Tsè' Mantombii GovənoFelis Bə Tu Pol

¹ À cà nùumbu tən, fana Anàniyàs ŋkum ngàa fa satikà' nə bə ŋkwàha bùu mok wèŋ lo mvwe' lak Sisariyà anə. Ngà sa'nzak mòk nè liŋ yee Tətalòà lòsè' bə yà'wèŋ. Wo à kə dzèŋ bohòFelis, nə tsok yusè yà' sə yaan wo bohòPol sə. ² Ghà nè wo ànə jə və Pol, fana Tətalòsə tsoho yusè də Pol a gù bəpsə sə mɔmvək nè'e ve'ε. Yi də, <<Mbè, fifi nè vès tse' nà' səsap nè'e, a bùusə wù a kotse' ves bə ŋkərè. Bum sə kupsə mvwe' lak yè'e wùriŋ ngògù də lak sə boŋ. ³ Ghà nè fòlòŋ vès dzəmgə nsàp ènə wùriŋ, nə sə kwasə wu ve'ε wù kà fùk. ⁴ Mù kà dzəm də mɔ casə wes wu mvək yòdzəm, fana yu'rə fa-a ves muncəp nè vès tse' ngòtsè' wu nə fùè. ⁵ Vès a yə də ngà' nè'e nsàp bəbup ŋwə nəmòk ve'ε nè co ŋwè kà cəp. Mvwe' sə bùu Jus cu sənə nzeŋgònè'e pwe', yi kə dzèŋ fo', yi gu ya yà'wèeŋ yeto ngòkùəm. A sè' yi nè yi ŋwə nè mantombi bə kwe' bùu Nazàrin wèŋ. ⁶ Yi a lap mandzè də yi gu bəpsə ndap Nwì nè ghaŋ nə, fana vès ko yi. (Vès a duk də vès nə sak yi mvəsè lùuk avès sə duk. ⁷ Megu duk də ŋkum sojà Lisiyàs à vè ve'ε, nə kə fep fis lo nà' bohòvès anə bə nàŋ. ⁸ Lisiyàs nə duk fe'lə sè' duk də ŋwə nè yumok sə yaan nà' bə ngà' ènə pwe' àlè, nà'a və kə ye wu.) A ye-a nga wù fek-a ngà' ènə, wu nə yuk yòsè' bə ntu'u yo də yusè vès sə cəp yà' bə liŋ ye yè'sə zinə.>> ⁹ Yi ànə duk ve'nə, bùu Jus sə pwe' à dzəm mvwe' mò'fis də yusè nà' cəp sə zinə.

Pol Sə Fi'lə Ncù BohòFelis

¹⁰ Anə geŋ GovənoFelis nə niŋ fa Pol bə bo də nà'a cep. Pol sə cep də, <<Mù rì tse' duk də wu a sak lak yè'e lùumŋgòn ŋkùuŋntèŋ. Mù kwa wùriŋ ngòkè fi'lə ncùu am kə

mantombii wù. ¹¹ Ngòcèp yusè wu fe'rə-a wù ye zìnə nə də, ka nùumbu hum-ncòp-ba casə mvək nè mù à kok lòmù Jòrosalèm ngòkè kùksə Nwì mbwa. ¹² Bùu Jus sè à ka mù nga mù sè fi'duk ves ηwè nəmòk mù ndap Nwì nè ghanj nə ye yuk. Ka sè' də wo à yə mù nga mù sè yaŋsə bwìj ntəm mù ndap pìriyàa bùu Jus wèj sè' yej. Mù a ka ve'nə mùmwe' nəmòk mù ntòlak anə sè' gu lok. ¹³ Yusè co wo niŋ fa wu də bum sè wo tsè' wu bə liŋ am fεej sè zìnə, sè' bùè. ¹⁴ Ncèp nè mù nə kà nà' bèn də, mù yùgè yàm mandzè mòk nè wo sè duk də nà'a m̀wès nà'nə, nə sè kùksə Nwì tàcicii avès bə zej. Bum sè wo à còm yà' ndzənə ηwàk lùuk Musi bə ηwàak ηgàa tsòhòbum Nwì pwe', mù dzəmgè yà' də yà'a zìnə. ¹⁵ Yusè mù sè naàŋ tu bə zej ma nè Nwì, mègù sè' mvəsè bùu yè'e wèj sè naaŋ tu. Naàŋtu nə duk də, ηwè nè yi gùgè bəbɔŋ bə nè yi gùgè bup pwe' nè kè lòkok mvwe' kpɛ səmok. ¹⁶ Fana nà'a njo nè mù sè jihì nzòŋ ηgògù də ntəm àam ye rərəŋ mantombii Nwì nə ye mantombii bwìj.

¹⁷ <<Yu səmook yè' də, à cà ηkàhanjòn wùriŋ nga mù ka mvwe' lak Jòrosalèm kə dzej yuk. Mù a lòmbwa ηgòfa lòbù ηgàa jìj wèj mok mbàm, nə ye ηgòfa satikà' njàm sè'. ¹⁸ Yà'a yusè mù ànə sè gu ηkuŋ wo kə tsej mù mù ndap Nwì nè ghanj nə sè. Anə ye ghà nè mù ànə gu wes bum sè ηgògù yà' ya wu ye mù lisè Nwì rərəŋ. Mù à ka fo' ves bwìj co cù tesə sè' yej. ¹⁹ A ye mègù fo' bùu Jus mok sè wo à tesə mvwe' nzejgòεsiyà. Anə ye-a duk də wo tse' yumok sè yà' sè yaaŋ wo bohòmù, də wo vè wo ηgòkè tsè' fa wu. ²⁰ Bùu yè'e tsok-a nsàp bup nè kaŋsurù a duk də mù a gù ghà nè mù à sè fi'lə ncù am mbwa nə-ε. ²¹ Ka casə ncèp nè mò'fis nè mù a duk fis duk də, <Wèj sè sak mù yè'e də bùusè mù a cèp də bwìj nè

lòkok mvwe' kpɛ səmok.> >>

²² GovənòFelis à ye ηwè nəmòk nè yi ànə rεej bə nzak mandzè Jisòs làaŋ, fana yi duk də yi lok nzak nə laŋ. <<Ghà nè ηkum sojà Lìsiyàs kè dzèj ηkuŋ, fana mù tsok wej ηwè nè yi gbù nzak bə nè yi ka gbù.>> ²³ Yi duk fa ηgà fàk nè yi kùkgè Pol də nà'a sè kùk Pol nə kù'ɛ. Nə duk fa nà' sè' də, nà'a kà Pol cùk cùk sè kotse'. Nge' ye wèej dzəm-a ηgòtəsə yi bə yumok sè yi dzəm yà', fana nà' me'rə wo ntèn.

²⁴ Nùumbu mok ànə ca, fana Felis nə vè bə ηgwe ye Dròsilà. Nge' ye nə à ye ηwà Jus. Yi à duk də wo jəj vè Pol. Wo ànə jəj vè nà', fana yi sè yu'rə mvəsè Pol nə sè tsòho mvəsè ηgòtse' dzədzəm bohòJisòs Krɛst cu. ²⁵ Nà' à sè cèp mvəsè ηgòye ηwè nè bəbɔŋ, ηgòkotse' ni' yònə ye bə nùumbu nè Nwii nè kè sak bwìj. Fana wuə ko yi. Yi duk fa Pol nə duk də aco nà' lo ntèn. Yi duk nà' də yi nə to fe'lə nà' səmok ghà nè yi tse' mvək. ²⁶ Yi ànə sè tsərə sè' də kàmòk Pool nə fa yi mbàam mok àlɛ'. Nà'a njo nè yi à sè toho nà' ghà yà lòŋ, nə sè taaj bə nà' sè.

²⁷ Anə ca lùumηgòn ba, fana ηwè nəmòk nè liŋ yee Posòs Fetòs kok dzè' govənòFelis nə mok yi. Felis ànə sè dzəm də bùu Jus wèej kwa bohòyi fana, yi me'rə noŋsə Pol nə mù ndapndzəmè.

25

Pol Də Wo Kə Sak Nzak Ye M̀wwe' Lak Rumà

¹ Anə ca gu nùumbu tɛ' mvəsè govənòFetòs à kè cu mvwe' nze nə, fana yi ye'e Sisàriyà, nə lo mù Jòrosalèm. ² A kè dzèj fo', ηkum ηgàa fa satikà' bə bùu Jus sè mantombi wèj kə tsoho bum sè yà' sè yaaŋ wo bohòPol. Wo lej ηkum Fetòs, ³ də nà'a gu wo bəbɔŋ bə ηgòtum vèsə Pol Jòrosalèm. Wo à duk ve'nə bùusè wo a kì cù ηgòzə nà' mandzè. ⁴ Fetòs nə də, <<Pol cu

ngà ndapndzəm mvwe' lak Sisàriyà. Mvèk momjo, mɔ nɔ sɔ bwi lo fo'.
⁵ A ye-a dɛ yi a gù bɔpsɛ yumok, wɛɛn duk bùu awɛn sɛ mantombi dɛ vesiwɛɛn lo Sisàriyà anɔ, ya wo kɛ cep yusɛ yà' sɛ yaan wo bɛ ngà' anɔ.>>

⁶ Fetòs à cu fe'lɔ bɛ yà'wɛn co nùumbu fwame' kɛ hum àlɛ' nkun nɔ yè'e tsoon lo yuye sɛ Sisàriyà. Tsok anɔ rɛn, fana yi kɛ ni cum mɔmvwe' ndap nɛ yi sakgɛ nzak mbwa nɔ, nɔ fa nɔn duk dɛ wo jɛn nisɛ vɛ Pol mbwa sɛ'.
⁷ Mvèk nɛ Pol anɔ kɛ dɛn, fana bùu Jus mok wɛn sɛ wo à vɛ Jòrosalèm lokok tɛn dzoon yi ghɛr. Wo ye ngòcɛp bum sɛmok nkunntɛn sɛ yà' gɛ wù kà fùk, dɛ Pol a gù yà' yi. Yusɛmok sɛ co yà' niɛ tsok dɛ bum sɛ wo cɛp sɛ zinɛ kà sɛ' ye.
⁸ Pol fi'lɔ ncùu ye fo' sɛ' mvèsɛ. Yi duk dɛ, <<Mù ka yàm-e yumok bɛ lùuk bùu Jus gɛ bɔpsɛ. Mù ka yumok bɛ ndap Nwì nɛ ghan nɛ sɛ' bɔpsɛ, nɛ kà yumok sɛ nkum bùu Rumà ka dzɛm sɛ' gɛ.>>
⁹ Fetòs fek Pol nɛ duk dɛ, <<Wu nɛ dzɛm ngòkɛ lòJòrosalèm ya mɛ kɛ sak wu bɛ bum sɛ wo cɛp yè'sɛ fo' à?>> Yi à fek nà' vɛ'nɔ dɛ ya bùu Jus wɛn kwa bohòyi anɔ.
¹⁰ Pol cep fɛsɛ fa nà' duk dɛ, <<Mù tɛ yàm ma dzɛ' nzak nkum bùu Rumà wɛn. Mù dzɛm yàm dɛ wo sak nzak àm fɛn. Mù a ka bùu Jus wɛn yumok sɛ co ntum yaan wo gɛ. Wù bɛ tu yòwù riɛn yo sɛ' vɛ'nɔ bèboɛni.
¹¹ A ye-a dɛ mɛ a fɛn lùk, nɛ gɛ bɔpsɛ yumok sɛ wo tse' ngòzɛ mɛ, fana mù sɛ kà yè'sɛ mandzɛ dɛ mɛ can ya wo kà mɛ zɛ lɔp. A ye-a dɛ zinɛ ka sɛnɛ bum sɛ wo sɛ cɛp bɛ liɛn am yè'sɛ yɛn, fana mandzɛ nɛ co nɛwɛ jɛn mɛ, nɛ fa wo ye bùu. Mù dzɛm dɛ nzak àm nɛ lo mantombi bohònkum bùu Rumà wɛn.>>
¹² Anɔ gen, Fetòs lam vɛ to ntòbɛ bùu ye sɛ wo tipsɛgɛ yi, fana yi foho vɛ, nɛ kɛ duk fa Pol nɛ duk dɛ, <<Wù dɛ nzak yòo lo mantombi bohònkum bùu Rumà wɛn. Mù dzɛm fa wu sɛ' laɛ. Wu

nɛ lo bohòyi anɔ.>>

FestòJə Və Nzak Pol Bohòŋkum Agripà

¹³ Ntɛn mòk à cà, fana nkum Agripà bɛ njɛ' ye nɛ liɛn yɛ Benis à lɔngòkɛ cɛpsɛ govɛnòFetòs. Wo à kɛ cɛpsɛ nà' mvwe' lak Sisàriyà.
¹⁴ Wo à cu fo' mɛnɛ nùumbu sɛmok. Fetòs tsoho fa nkum Agripà nɛ nzak nɛ Pol nɛ. Yi tsoho fa nà' duk dɛ, <<Nɛwɛ nɛmòok fɛɛn nɛ govɛnòFelis à nisɛ nòɛsɛ lònà' ndapndzɛm.
¹⁵ Mù anɔ lo Jòrosalèm, fana ngàa fa satikà' sɛ ghan bɛ bù nkwa ha bùu Jus wɛn tsoho fa mɛ bum sɛ wo dɛ yi à gù bɔpsɛ. Wo duk mɛ dɛ mɛ duk dɛ nà' gbù nzak laɛ.
¹⁶ Mù tsok fa wo dɛ, bùu Rumà wɛn yɛgɛ yàwo dɛ nga wo jɛ vɛ-a nɛwɛ bɛ nzak, fana yi sak tsoɛn bɛ nɛwɛ nɛ nà' jɛ vɛ yi nɛ si bɛ si nkun. Ya yi cep fis yusɛ sɛ vɛɛ yi ye sɛ'. Mù tsok wo dɛ ka mandzɛ bùu Rumà wɛn ngòduk dɛ nɛwɛ bɛp nga wo ka yè'sɛ ntògɛ yɛn.
¹⁷ Wo anɔ vɛ fɛnɛ mù gɛ yàm sɛ' nɛnàk. Bɛsɛ tsok à rɛn ntɛn, mù kɛ cum mvwe' dzɛ' nɛ mɛ sakgɛ nzak mbwa, nɛ dɛ wo jɛn nisɛ vɛ yi.
¹⁸ Bùu sɛ wo à jɛ vɛ yi sɛ wɛn lokok tɛn mɛtsɛ wùrr, nɛ sɛ ye ngòcɛp. Mù sɛ duk yàm dɛ wo nɛ tsok nsàp yumòk nɛ yi a gù bɔpsɛ nɛ nà' gɛ wùriɛn. Fana wo kà nsàp yumòk nɛ yi a gù bɔpsɛ sɛ' tsɛ'.
¹⁹ Bwe bum sɛ wo à cɛp sɛ à ye kɛ'cà bwe mfi' mok bɛ mandzɛ nɛ wo yùgɛ Nwì awo wàwawà. Wo sɛ cep nɛ sɛ to liɛn nɛwɛ nɛmòk dɛ Jisòs nɛ yi à kpɛ lòlan. Pol sɛ duk ye dɛ nà' cu fe'lɔ nɛwɛm sɛmok.
²⁰ Bum yè'sɛ jipsɛ tes mɛ, mù kà rɛɛn lok. Fana mù fek Pol nɛ dɛ yi dzɛm dɛ yi lo Jòrosalèm ya wo kɛ sak bum yè'sɛ fo' àlɛ?
²¹ Pol duk ye dɛ yi dzɛm dɛ nzak ye nɛ lo mantombi. Yi dɛ nkum bùu Rumà nɛ kɛ sak tiɛn nzak ye nɛ nà'. Fana mù dɛ wo sɛ kɛk yi co ngà ndapndzɛm tɛ mù kɛ tum sɛ fa lo yi bohònkum bùu Rumà nɛ.>>

22 Nkum Agripà nè duk fa Fetòs dè, yi dzəm ngòkè yuk yusè n̄wè ànè sè cèp sè bə ntu'u ye sè'. Fetòs dè, <<Wu nè yuk yi zòn̄.>> 23 Tsok ànè rɛŋ nkum Agripà bə Benis vè kə ni kok bə fòvɛ'ɛ wùriŋ. Wo à vè bə nkum sojà, nè ye bə bùu sè ghan sè wo fiş tu mvwe' ntum lak ànè wèŋ. Fetòs dè wo jəŋ nisə kok və Pol mu nda'á. 24 Fetòs cep dè, <<Nkum Agripà nè ye ndaanwè pwe' nè yi cu fɛɛŋ, vesiwèŋ yu'rə. Nwè nè wèŋ sə yə yi nè'e bùu Jus pwe' wa duk ye, bùu Jus sè fɛɛŋ bə sè wo cu Jòrosalèm sè'. Wo pwe' sə warə vè dè nè'e ka n̄wè nè co wo me'rə yi cum n̄wəm yeŋ. 25 Mù kək ja'a sə tsətsərè anè, nè kà yusəmok sè yi gù sè co wo zə yi bùu zəŋ yə. Yi a duk dè nzak ye lo mantombi bohònkum bùu Rumà. Mù dè yi geŋ sè' ntèŋ. 26 Bohòmù yàm, mù ka yusəmok vɛ'ɛ pap co mù com fa gesə lo nkum bùu Rumà bə liŋ n̄wè nè'e tse'. Nà'a njo nè mù jə vè yi mantombii wèŋ nè ye lɛ mantombii nkum Agripà dè yi cep bə cùu ye. Ya wèŋ kək ja'a wes nzak nè, kàmòk mù tse' yumok sè mu com. 27 Busè anè sə yəŋ co mu ləm ngòtumsə lòn̄gà ndapndzəm n̄gà mù ka yusè co mù tsok dè yi gù bupsə sə jəja kwarəŋŋ riŋ na.>>

26

Pol Fì'lə Ncù Bohòŋkum Agripà

1 Fana Agripà duk fa Pol dè nà'a cep yusè nà' tse' ngòcèep. Pol sə niŋ bo, nè sə fi'lə ncù dè, 2 <<Mbè nkum Agripà, a bohòmù ntinè yè'sə rɛŋsi ngòkè təŋ mantombii wù ngòfi'lə ncùu am bə bum sè bùu Jus wèŋ dè mù gù yè'sə pwe'fo'. 3 Yè'sə zìnə bə nè zìnə bùusè wù rì tse' mvəsè bùu Jus wèŋ cu, nè riŋ bum sè wo kà bə zəŋ cù mò'fis yegè bəboŋni. Fana mù sə lɛŋ wu dè wu yu'rə fa mu yusè mù tse' ngòcèp sə fùè. 4 Bùu Jus wèŋ pwe' riŋ tse' mvəsè mù à sə cu n̄gà mù

cu ntòmùwà'n̄wè. Mvəsè à yèto, wo riŋ tse' mvè'nè mù à kùk la'à mù, nè ye Jòrosalèm sè'. 5 Wo riŋ tse' mu bəboŋni, a ye-a dè wo dzəm ngòcèp fis zìnə nè na. Mù ànè ye mòk m̄ŋgorè bùu Farasi wèŋ sè wo sə duk dè wo nòn̄səgè lùuk avès nè ghak ndaanwè pwe'. 6 Mù cu yè' bə nzak bùusè dè mù sə naan̄ tu am dè Nwii nè gù yusè yi à kək fa bohòtəcici avès wèŋ sə. 7 Gù sè' kəkà' nè mò'fis ènə nè bòop bùu avès sè hum-ncòp-ba pwe' sə naan̄ tu dè wo nè kə tse'. Wo tsərəgè vɛ'nə mvè'nè wo kùksəgè Nwii nùm bə ndzəm. Mbè, bùu Jus wèŋ sè dè wo kə'ə mu yè'e bùu tsətsərè ènə. 8 Mu fek tsoŋ na wèŋ bùu Jus nè'e nkun-è. Yà'a bohòwèŋ gugun bùu yà, ngòdzəm dè aco Nwii lokoksə to n̄wè mvwe' kpɛ è? 9 Mù bə tu am à sə tsərəgè dè mu gu bupsə liŋ Jisòs nè mvwe' lak Nazàre ènə bə nsàp mandzè nè co mù rì ngògù to pwe'. 10 Yà'a yusè mù à gù mvwe' lak Jòrosalèm. Mù à lòbohònkum ngàa fa satikà' wèŋ, wo com n̄wək ngòfa mu n̄ŋ dè mu nisə bùu Nwii wèŋ ndapndzəm wùriŋ. Wo à sə zə mok wèŋ, mù yàm sè', mù sə dzəm dè a vɛ'nə bəboŋ. 11 A kè' nkun̄ntèŋ sè mù à gù wo ngə' m̄mvwe' ndap p̄riyàa bùu Jus wèŋ. Mù lap mandzè nè co mù gu wo ya wo duk dè wo kà Jisòs mok dzəm fe'lə. Mù à sə jamsəgè wo vɛ'ɛ nsàp nè mù ye'e nè lo mvwe' lak sè zok ngòyɛŋsə wo ngə' fo'.

Pol Sə Tsòho Mvəsè Yi À Bùuŋ Ngà Yù Lòjisòs

12 <<Nà'a sè' njo nè mù à ye'e lo mvwe' lak Dàmaskù bə n̄wək nè dè mù tse' n̄ŋŋ sè ànə fa mu yà' ngàa fa satikà'a' sè ghan wèŋ. 13 Mbè, mù ànə kə dɛŋ mandzè n̄gà nùum marəŋ sak sak, mù ye nsàp marəŋ mòk nè nà' à tsə m̄bu, nà' rɛŋ dzooŋ mu. Nà' rɛŋ vɛ'ɛ nè casə nùm, nè rɛŋ dzooŋ bùu sè vesi wèŋ à sə gi sè sè'. 14 Vès pwe'fo' coho

gbu sə nze. Fana mù yuk nga ngi ñwè nəmòk sə to də, <Sol, Sol, wù sə fa mụ ñgə' bùu yà? Wù sə yañsə mègù yà'sə ní' yòco mbòn nè yi sə tɛ'lə tɛ nè wo tsòon yi fo'.> Ngì ñwè ènə à sə cèp bə ncèep lak bùu Jus wèñ. ¹⁵ Mù fek də, <A wùu ndà, Tà?> Yi də, <A mùu Jisòs. Wù sə yeñsə ñgə' yà'sə mù.> ¹⁶ Yi duk fe'lə sè' də, <Lòkok təəñ mʉtsə. Mù yəəñ bohòwù ñgòjə wu co ñgà fàk àm. Wu nə tsoho fa fe'lə wo bum sè wù yə yà' bohòmù ntinè yè'e nə ye sè yà' cu mantombi sè mụ nə niñ fa wu. ¹⁷ Mụ nə tumsə lo wu bohòbùu Izùre nə ye sè wo bù lakmvum sè'. Mvəsə wù sə tsòho fa wo bum yè'sə, mụ nə sə kək wu ya wo kà wu bup gù. ¹⁸ Wu nə muk fa wo lis awo. Wu nə bwi fis və wo mvwe' mandzəm, nə jəñ və wo mvwe' mareñ, nə bwi fis wo mvwe' ñaən Satà, nə jəñ və wo mvwe' ñaən sè Nwì. Ya wo fa ntəm awo bohòmù, ñga Nwì swifa wo bup awo, wo tse' mvwe' ncum awo mʉñgorè bùu Nwì sè yi à cùk rəñsə nònjsə.>

Pol Tsə' Nsàp Fàk Ye

¹⁹ <<Fana yà'a yusè yà' ànə ye ve'nə mbè. Mù ànə geñ, mù kà cùu ñwè nè mù à yə ñga yi tsə mʉbu ènə bèn. ²⁰ Mù à tsòho duk də bwìñ nə kupsə, nə bwi fa tson bup awo ñkwèñ, nə və ma nè Nwì. Wo nə gu bum sè yà' sə niñ tsə' də wo a kupsə lañ. Mù à tsòho yèto mʉmvək ènə mvwe' lak Dàmaskù bə Jòrosalèm, nə tsoho mvwe' nzenğòJùdiyà pwe'fo', bə mʉñgorè bù lakmvum sè'. ²¹ Bùu Jus wèñ à kè ko mụ nga mụ munda'à Nwì, nə lap mandzə də wo zə mụ njo ènə. ²² Haən kə wes ntinè Nwì a təsə mụ. Fana yà'a yusè mù tə fəñ ñgòtsə' zìnə àm bohòbwìñ pwe', ñkwà'ñwè bə mwenke' pwe' yəyərə. Yusè mù cèep mègù sè' yusè ñgà tsòhòbum Nwì bə Musi wèñ ànə duk də yà'a nè kè ye ve'nə. ²³ Duk də Nkum ñgà gèm bwìñ nè

Nwì à duk də yi nè tum vèsə nə, nè yə tsə ñgə', fana yi ye ñwè nè yi nè lokok to mvwe' kpu mantombi yi. Ya ñga yi niñ tsok fa bùu Jus, nə ye bù lakmvum wèñ mareñ Nwì nə, də aco wo tse' lùñ.>>

²⁴ Pol ànə fi'lə ncù mʉmvè' ènə, fana Fetòs jwa yi. Yi duk də, <<Pol, wù ña lañ! Nkərè ñwək yònə wù tse' wùriñ ànə sə ñañsə wu!>> ²⁵ Pol cep fəsə fa nà' duk də, <<Mbè, mù sə kà ña. Yusè mù cèp yà'a zìnə, nə ye bə ñkərè sè'. ²⁶ Aco mù cep bohònkum Agripà nə kà wəp, bùusə yi rì bum yè'sə ye sè'. Mù rì tse' pap də wù rìñ bum yè'sə làañ bùusə wo ànə sə ka yà' mvwe' səswihi gu. ²⁷ Nkum Agripà, mù rì duk də wu dzəmğè də bum sè ñgà tsòhòbum Nwì à còm zìnə. Kè ka ve'nə yeñ nɛ?>> ²⁸ Agripà nə fek bwi Pol duk də, <<Wù tsəm də aco wù gu mʉ ghàr ve'nə mù bʉñ krətəñ à?>> ²⁹ Pol də, <<Oho', a dzəm ye mvək ləm bə səsap lòon, bohòmù yàm mù sə ləñ Nwì də wèñ pwe' sè wèñ sə yu'rə bum sè mù sə cèp ntinè yè'e, wèñ nə kə bʉñ ntsə'mòk nsàp ñwè nè co mù. Megu də kwan yè'e kà bohòwèñ sè' kè ye.>> ³⁰ Fana ñkum nə bə govənònə, nə ye Benis bə bùu mok sə pwe' lokok mʉtsə. ³¹ Wo ànə sə lo, fana wo cep ke'cà duk də, <<Nğà' ènə ka yu səmok sè co wo zə yi kè nisə yi ndapndzəm àlɛ' gu bʉpsə.>> ³² Fana Agripà duk fa Fetòs duk də, <<Nğà' nè'e à ka-a də yi fek də nzak ye nə lo mantombi bohònkum Rumà yeñ, də wo me'rə yi lo yuye.>>

27

Wo Gèsə Pol Sə Nğwesè NgòLòMvwe' Lak Rumà

¹ Ghà nè yà' à təəñ mè mok də vès ni ñgwes, nə lo mvwe' nzenğon Itali, fana wo jəñ Pol bə ñgà ndapndzəm wèñ wùriñ, nə fa ndzə bohònkum sojà mòk nè liñ yee Julòs. Yi à ye bə bop sojàa sè

tse' wo ñkum nè mvwe' lak Rumà nà. ² Vès à ni yè jè ñgwes mvwe' lak Andàramitùm. Ñgwes ènə à sè lònḡòcàha mvwe' bù'rèə sè ñgwes bùu sè mvwe' nze Èsiyà wèen kè təəḡḡè fo' pwe'. Fana vès yuḡ lo nà'. Aritakòà ye sè' vesiwèḡ bəbè'. Yi ñwèə Məsìdoniyà, wo to mvwe' buk lak nje nə də Tètəlònìkà. ³ Tsok à rēḡ, vès kə dzeḡ mvwe' lak Sidòn. Julòs ḡu Pol bəboḡ, nə me'rə nà' də nà'a kə' ye ḡge' nà' wèḡ, ya ḡḡa nà'a dzəm-a yumok àlɛ', ḡge' nà' sè fa nà'. ⁴ Vès à mè'rə fa'nə, nə sè lo mantombì. Fəfə à sè cì vè ma nə vès à sè dzəm ḡḡòlònə, fana vès ḡa'a yuḡ lo ma nə fəfə sè kà fo' cì vè. Yè'sə ànə ye mvwe' mubuk lak mòk nè ndzəp à dzòḡ nà' pwe', wo to fo' də Səprò. ⁵ Vès à to ndzəp nə, nə kə casə nzeḡḡòḡ Silisiyà bə Pàmfiliiyà pwe' maḡkwèḡ, nə kə dzeḡ mvwe' lak Mirà sè yà'a mvwe' nze Lisiyà. ⁶ A kè dzèḡ fa'nə, sojà nə ye ḡgwes mòk ḡḡa nà' sè lo mvwe' nzeḡḡòḡ Itali, fana yi ḡesə ves ca. Ñgwes ènə à vè mvwe' lak Alèsandiriya.

⁷ Vès à sè ḡì ḡù mɔ ndzəpə anə vɛ'ɛ fùə. Vès ḡì vɛ'nə mɔnə nùumbu ḡkàḡḡntèḡ. Vès ye ḡḡə' vɛ'ɛ maḡḡḡḡḡḡ tɛ vès kə dzeḡ mvwe' lak Nidùs. Mandzə kà co vès lo mali mantombì ma nà'nə ye njo fəfə. Fana vès ḡa'a lo mok ma nə ḡḡu lak Krit bùsə fəfə sè kà fo' ḡkàḡḡ cə. Vès à sè cə mvwe' lak səmok sè wo togə yà' də Sàmonì. ⁸ Ñgwes àvès nə sè ḡì mɔ ndzəpə anə mok ndzə ḡḡuḡḡ. Vès ye ḡḡə' vɛ'ɛ tətè kə dzeḡ mɔmvwe' nəmòk nè bəboḡ ḡḡòtes ḡgwes fo'. Wu ye fo', lak Làsiyà ye mok jəjo. ⁹ Mvək à cə wes ves fo' tətè kə dzeḡ mvək nè co ḡwè kà ḡì ḡgwes mok mùmsə fe'lə. Nùumbu nè bùu Jus wèen ḡḡḡḡ satikà' nè ḡḡòtse' səsɔwifa bə bɔp nà'a ànə ca laḡ. Fana Pol fa yà'wèḡ ntip duk də, ¹⁰ <<Bù am wèḡ, mù yə də ḡḡòḡì fe'lə fɛɛḡ də a sè lòmantombii bɔp. Búsə bum nə bɔp wùriḡ.>> ¹¹ Ñkum sojà nə à dzəm

ye yusə ḡkwà' ḡwè nè yi fagə ḡàḡ mɔnə ḡgwes bə ḡḡa tse' ḡgwes nə à ceep. Yi à ka yusə Pol à cèp ye dzəm. ¹² Mvwe' nè wo à kè tes ḡgwes nə fo' à ka bəboḡ co wo me'rə tes ḡgwes fo' mvək mbùḡ yeḡ. Fana bwìḡ ma nè ḡḡaḡ a dzəm ḡḡa' də wo lo ḡu lòo. Wo də wo ni ḡgwes, nə lap mandzə ḡḡòkə dzèḡ mvwe' lak Fonis ḡḡa ye-a də aco wo lo na. Yè'sə mvwe' sè ḡgwes kə təəḡḡè fo'. Mɔmvwe' nè'nə, bo ma ḡkwìp bə ma zɔ pwe' nèḡḡ nòjəja.

Fəfə Nəbɔp Mɔ Ndzəpə

¹³ Mɔfəfə mòk ye ḡḡòvə maḡkwìp nconùm fùə fùə, fana bùu sè wèḡ kwa də, <<Ñḡḡ, bum nə boḡ.>> Wo fiḡ me'rə yu nè nà'a kotse'ḡè ḡgwes nə, nə sè ḡì mɔ ndzəpə anə ndzə ḡḡuḡḡ mvwe' lak Krit anə. ¹⁴ ḡḡar mɔmvək nè'e fəfə nè bɔp və ma mvwe' lak Krit anə. Fəfə nə à sè vè mèḡḡù mɔtsətsə'rəə bo maḡkwìp nə ye ma ntonùm. ¹⁵ Fəfə nə kə bwì' ḡgwes nə. Mandzə nè co vès ḡu ḡgwes nə sè lo ma nə fəfə nə sè vè sè kà ye lok, fana vès me'rə, nə sè kək mok bə lis. Fəfə nə sè bək lo nà' mok ma nə yi dzəm. ¹⁶ Yà'a fiḡi tsə ḡḡa ves tsə lòbo ma zɔ ma ntonùm. Yè'sə ànə ye sè' mvwe' mɔlak mòk sè mɔ ndzəpə anə wo to fo' də Kàwudà. Yà'a mvwe' sè vès à swì' bònḡsə mɔḡḡwes nè wo tsòḡḡḡè nà' maḡkwèḡ nè ḡḡaḡ nə fo'. Vès ḡu yè'sə sè' bə ḡḡə' wùriḡ. ¹⁷ Wo soḡ nisə mɔḡḡwes nə mɔnə nè ḡḡaḡ nə, ya nà'a kà bɔp. Wo kiḡ dzòḡ nè ḡḡaḡ nə bə kù. Wɔə à sè ko wo də aco wo nə kə ni ḡḡwansaa sè mvwe' ḡḡu ndzəpə nè mvwe' nzeḡḡòḡ Libiyà, fana wo fəsə tsoḡ cəək sè ma mɔ tuhù ḡgwes pwe'fo' sè nze. A cəək sè yà'a ḡḡḡḡ nà' sè ḡì. Fəfə nə sè bək lo ḡgwes nə mok yi. ¹⁸ Fəfə nè bɔp nə sè bwì'lə maligə ḡgwes nə vɛ'nə. Tsok ànə rēḡ, fana wo ye ḡḡòfis mà'rə ḡèsə lòbum sè mɔ ḡgwesə sè sè ndzəpə. ¹⁹ Tsə' mòk

ànə rɛŋ sɛmɔk, wo fis ma'rə lo bum sɛ wo gùgè ɲgwes nə bə zɛŋ ma mòk mɛ ndzəpè bə bo awo. ²⁰ Vès kà nùm kè ɲkəŋkəŋ nè mò'fis bə lis yə yuk mənə nùumbu ɲkùɲntɛŋ. Fèfè nə sɛ lo gu mantombi bə ɲəŋ. Anə ye vɛ'nə, vès dək mok də kpɛ vè laŋ.

²¹ Ghà nè bwɪŋ à cu ɲjè mənə nùumbu sɛmɔk, fana Pol lokok, nə dək də, <<Bùu am, ànə ye co wèŋ yuk dək àm, vesùwèŋ cum mali mɲwe' lak Krit anə. A nə cum-a vɛ'nə, də bum sɛ yà' sɛ bɛp mok bisə yè'e kà vɛ'nə ye. ²² Mù lɛŋ wɛŋ nè ɲga'a nè'e də wèŋ kà sɛ wəp! ɲwè nè mò'fis nə kà mɲwe' yè'e kpɛ. ɲgwes nè'e nə bisə megu yi. ²³ Busè a ye nòŋ ɲkwis nè ɲga'atsok, masinjà Nwì a vè bohòmù. Yi a ye masinjà Nwì àm nè mɛ kùksəgè yi, nè mɛ ɲwè ye. ²⁴ Yi tsok mɛ dək də, <Pol, kà də wu wəp dək. Wu nə kə təŋ tson mantombi ɲkum bùu Rumà wèŋ anə. Nwì gù wu bəbɔŋ, bùusè bùu sɛ wənə wèŋ yè'e, nè mò'fis nə kà kpɛ.> ²⁵ Ye də bùu am, wèŋ ko ntəm. Busè mù naaŋ tu am bohòNwì də bum pwe' nə ye megu mɲvəsə yi a tsè' mɛ sɛ. ²⁶ Vesùwèŋ nə kə tesə li mɲwe' mɛlak mòk mɛ ndzəpè fɛŋ anə, megu də ɲgwes nə, nə voho mɛ ndzəpè ɲga nà' taha.>>

²⁷ Nà'nə ànə ye ndzəm nè hum-ncòp-kwè ɲga fèfè nèbɛp sɛ bwi' kɛ' ves mɛmɲwe' ndzəp Mèdìtèriniyà. Anə dzeŋ co tsətsə'rè tsok, fana bùu sɛ wo fàkgè sənə ɲgwes nə wèŋ tsərə də kàmòk vès kɛp lònɡu ndzəp laŋ. ²⁸ Wo mak gesə tson kù mòk nè ma tu nə rərwi' sɛ ndzəpè anə. Wo ye dək də ndzəp nə ca cəco kwɪŋ hum ba. Wo à lòfè'lə ghàr, wo mak gesə lo nà' ca sɛmɔk. Nà' nɪŋ də ndzəp nə ca kwɪŋ hum-ncòp-tàŋ. ²⁹ Wɛə ko wo də aco ɲgwes nə kə taha mɛmɲwe' lis. Wo fiŋ me'rə tson yunŋkuu sɛ yà'a tesgè ɲgwes nə mɲwe' mò'fis kwè. Yà' ànə ye ma maŋkwèŋ ɲgwes nə.

Wo lɛŋ Nwì də tsok rɛŋ. ³⁰ Bùu sɛ wo à sɛ bwì' ɲgwes nə wèŋ lap mandzè də wo caŋ tesə sənə ɲgwes nə. Wo fis gesə mɲgwes nə jo nə mɛ ndzəpè, nə sɛ lim ɲkup də wo sɛ fis yunŋku mòk kə tu ɲgwes nə, nè nà'a kotse'gè ɲgwes nə. ³¹ Fana Pol tsok fa ɲkwà' ɲwè sojà nə bə sojàa sɛ də, <<Bùu yè'e kà-a mɛ ɲgwesè fɛŋ cu, wèŋ kà lù.>> ³² Fana sojàa sɛ wèŋ sɛə tiŋ mak kùu sɛ yà'a kotse'gè ɲgwes nə jo nə, nà' ki lo.

³³ Tsok ànə sɛ kɛp ɲgòrɛŋ, fana Pol lɛŋ wo pwe' də yà'a zɛ gesə yumok sɛ vèə. <<Kə dzeŋ ntinə nùumbu hum-ncòp-kwè ɲga mənə nùumbu yè'sə lòŋ, wèŋ gurə cu, nə kà yumok mɛ cùhù gèsə lok. ³⁴ Mù sɛ lɛŋ wɛŋ wùrɪŋ də wèŋ zɛ yumok. Wèŋ tse' ɲgòzɛ yusəmok ya wèŋ kà kpɛ. Nùəmtu ɲwè nè mò'fis nə kà bisə.>> ³⁵ Pol ànə cɛp wes vɛ'nə, fana yi jəŋ bɛŋ mok, nə kwasə Nwì mantombi yà'wèŋ. Yi à kwasə wes Nwì bə zɛŋ, fana yi yeto ɲgòbək zɛ yà'. ³⁶ Fana wo ko ntəm. Ndàaŋwè pwe' à zɛ yumok sɛ'. ³⁷ Vès à ye sənə ɲgwes nə tu avès lòŋ bwɪŋ ɲkù ba bə bwɪŋ hum sàmba-ncòp-ntùŋfu. ³⁸ Ndàaŋwè pwe' ànə zɛ ze', fana wo fis mak nzaŋ sɛ yà' ànə ye sɛ ɲgwesè anə sɛ ndzəpè. Wo à fis mak yà' vɛ'nə də ya ɲgwes nə ye fəfup.

ɲgwes Nə Bwi'i Gbùu

³⁹ Tsok ànə rɛŋ, bùu sɛ wèŋ ye ɲɡu ndzəp, nə kà mɲwe' sɛ rì. Wo à yə mɲwe' sɛmɔk sɛ nze gorə co yi kə ci' tse' ndzəp nə mɛtsətsə'rè vɛ'ɛ. Wo à yə mok ɲgwansa ɲɡu ndzəp anə, à ye fo' jì ɲkəŋkè'. Wo dək də ɲga mandzè ye-a yo, wo jəŋ lo ɲgwes nə mɛmfɛŋ mɲwe' yà'sə. ⁴⁰ Fana wo sɛə ci' mak gesə lo yusə yà'a gùgè ɲgwes nə ɲgòtəŋ sɛ sɛ ndzəpè. Wo firə fis kùu sɛ yà' à sɛ kì tse'gè yu nè wo bwi' bùsəgè ɲgwes nə bə zɛŋ sɛ sɛ' mɲvək nà'nə. Wo gu fis gesə lo cəək sɛ fèfè kə tahagè mbwa, nə sɛ bwi' lo ɲgwes nə sɛ

mutsè. Sè wo à fis kok sè à ye sè ma kù ntombi. Wo fis yà' ve'nè dè ya fèfè bæk lo ñgwes nè mantombi ndzè ñgũ ndzèp anè. ⁴¹ Ñgwes nè kè ta mvwe' sè ñgwansaa ju tæñgè sè ntòndzèp anè, nè tæñ mam fo', nè kà mok tsòhòlok. Nà' a mam ve'nè, fana fèfè sè bæk vè ndzèp nè sè lèp sa'rè ma mbwèñ nè bè zèñ zok, zok. ⁴² Sojàa sè wèñ dè wo nè zè ñgàa ndapndzèm sè pwe'. Ya kà dè mòok yok ndzèp, nè kè tesè cañ ðuk. ⁴³ Ñkwà' ñwè sojà nè à dzèm ye dè Pool kà kpũ, fana yi ðuk fa sojàa mok sè dè yà'a kà ñwè nèmòk zè. Yi ðuk bwi mok dè bùu sè yà' rì ñgòyok ndzèp pwe' li tesè lo to sè ndzèpè anè, nè yok tesè lo. ⁴⁴ Bwees bùu sè wo à bwehe cu pwe' ànè ye ñgòkohotse' bèes tũ kè titiñ ñgwes nè, nè sè yok yuñ lo mok sè sè'. Yà'a mvèsè vès pwe' à tesè lòmũnkà'à. Ñwè nè mò'fis kà kpũ sè.

28

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Rumà

¹ Vès ànè tesè wes lo màm fèn pwe'fo' bèboñ, fana vès yuk dè liñ lak yà'sè fo' dè Maltà. ² Bùu lak sè fo' sè à ko ves ñge' wùriñ. Wo à fim bàñsè fa ves mis, nè sè ðuk fa ves ðuk dè, <<Vè bèboñ, vè bèboñ.>> Anè ye yè'sè ñga mbùñ yeto ñgòli, fana mbuèp sè ko ves sè'. ³ Pol te' ka' ntson, nè teñ gesè lo mũ vòho anè. Anè curè fana no mok tesè nja nè lum kè'è Pol ndzè bohò. ⁴ Ngàa lak sè fo' sè ànè ye mvèsè no nè kùè Pol ndzè bohò, fana wo ðũũ mutsètserè wo anè dè, <<Ñwè nè'e gù tsè gù ñgà zè bwìñ. Yi swìrè vè-a sè ndzèpè sè lañ, Nwii nè kà yi mè'rè.>> ⁵ Pol kè'sè mak gesè no nè mũ vòho. No nè à ka yi yumok gũ lok. ⁶ Wo à sè kũk yàwo dè bo nè kok Pol, kè dè nà'a nè gbũ kpũ tson fo' àlè. Wo ànè geñ dè wo kũk tètè mvèk sap, yumok sè zok kà yi sè' gũ, fana wo cep mok yusè zok. Wo à ðuk dè, <<Yi nwì nèmòk.>>

⁷ Mvwe' nze ñkwà' ñwè lak nè fo' à ka fa'nè mvwe' sèsap mok yeñ fe'lè. Yi à jè ves bèboñni, fana vès cum venèwèñ nùumbu te'. Liñ ñwè ènè à ye dè Pùpliyùs. ⁸ Tè'è Pùpliyùs nè à sè nòon mũ kèhè ñga yiyañ sè ya yi, yi à sè ni nduøm sè'. Pol ni lo mvwe' mbwè ndap ye nè, nè kè beñ naañ fa nà' bo, nè gũ piriya, fana yiya ñgà' nè me. ⁹ Yè'sè ànè ye ve'nè, fana bù ñgàa yiyañ sè mvwe' lak yà'sè pwe' à vè, fana Pol gũñsè wo. ¹⁰ Wo à fa ves bum ve'è wùriñ. Vès à cu ñgòlòbè ñgwes, fana wo fa ves bum pwe' sè vès nè sè dzèm yà' ñga vès sè lò-a na.

Gì Nè NgòLò

Mvwe' Lak Rumà

¹¹ À cà ñwũ te', vès ni jèñ ñgwes nè nà' à vè mvwe' lak Alèsandiriya. Wo à fũũ tes nwii mok sè wo bwe fès mũ tu ñgwes nè. Ñgwes ènè ànè cum mvwe' lak yà'sè bè ñwũ mbùñ yà'a, ñwũ sè fèfè cagè ñkũũ yà'a. ¹² Vès à kè dzèñ mvwe' ntũm lak Sirakù, nè cum fo' nùumbu te'. ¹³ Vès à yè'e fa'nè, fana vès lo sè' bè ñgwes nè, nè kè dzeñ mvwe' lak Rijòm. Tsok à reñ, fèfè mòk yeto ñgòvè bo mankwiiip nconùm. Vès jèñ nùumbu ba, nè dzeñ mvwe' lak Pùtiyòli. ¹⁴ Vès à yè bùu mok sè wo à dzèm bohòJisòs fo'. Wo lèñ ves dè vesiwèñ cum nteñ mò'fis. Yà'a mvè'nè vès à kè dzèñ mvwe' lak Rumà. ¹⁵ Bwema sè mvwe' lak Rumà à yuk dè vès sè vè. Wo yuñ vè mandzè tètè kè dzeñ mvwe' nteñ Apiyòs. Mok kè dzeñ yàwo Tiri Tavèn ñgòkè tsèñ ves. Pol ànè ye yà'wèñ, fana yi kwasè Nwì, nè ko ntũm.

Yusè Yà' A Ye Mvwe' Lak Rumà

¹⁶ Vès ànè kè wes Rumà anè, fana wo me'rè Pol dè yi sè cum kè' bè tu ye mvwe' sè yi dzèm. Megu dè wo à nòñsè sojà mòk dè nà'a sè kũk dè yi kà ca bisè.

¹⁷ Nùumbu te' à càa, fana Pol to benè bùu Jus sè wo mantombi

bohòbùu awo sè wo cu mvwe' lak yà'sə, də bə yà'wèeŋ cum kwe'. Wo ànə baan və me, fana yi sə tsoho fa yà'wèeŋ duk də, <<Bwema am wèeŋ, mù a ka bùu lak avès yumook awo gu bupsə fa. Bum lak avès sè tàcici avès à fa vesùwèeŋ pwe', mù a ka nè mò'fis sə fèŋ. Wo à bùsə mɛ ɲgà ndapndzəm mvwe' lak Jòrosalèm, nè jəŋ mɛ fa bùu Rumà ɲga mù ka yumok bupsə. 18 Bùu Rumà à fek mɛ bum mok, nè dzəm də wo me'rə mɛ, bùusə wo a ka yusəmok sè mù a gu bupsə sè co wo zə mɛ bùu zeŋ ye. 19 Bùu Jus wèeŋ kà dzəm də wo me'rə mɛ dzəm. Anə ye ve'nə, fana mù yam bùè, nè duk də nzak àm nè lo mantombi bohòŋkum bùu Rumà. Bohòmù yàm, mù ka yusəmok sè bup ɲgòcèp bə liŋ bù am tse'. 20 Yà'a yusə mù də mɛ to weŋ, nè tsok fa weŋ bum yè'sə. Bə nè zìnə, kwan sè mù nisə tse' yè'e mègù bùu njo ɲwè nè bùu Izùre pwe' tse' naəŋ tu bohòyi nà'a.>>

21 Yi ànə duk wes ve'nə, fana wo cep bwì yàwo duk də, <<Vès a ka ɲwàk mòk nè nà' vè bohòvès mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà bə liŋ yo tse'. Moma avès mòk mò'fis nè də yi a vè ɲgwàaŋ bə ntirè mok è', kè nè də ɲgòcèp yusəmok bup bə liŋ yoo sè' bùè. 22 Vès nè dzəm ɲgòyuk yusə wù sə tsəm sə ntùu wù sè'. Vès duk ve'nə bùusə bwìŋ ma nè fòpwe' cèpgè bup bə bòp bù nè wu wenə wèeŋ ànə.>> 23 Anə geŋ bə Pol wèeŋ fuhɛ nonjsə nùmbu mòk də wo nè kə kurə sè' ɲkuŋ.

Nùmbu ànə à kə dzèeŋ, bùu sə wèeŋ və mok ɲkùuŋntèŋ ɲgòkè yuk yusə Pol sə cèep. A yè jə nè zəzòŋ yi cep tè nùm kə ca co piip ndzəm seŋ ɲga yi sə cèp mali fo'. Yi à tsòho fa wo mvè'nə gaŋ ɲkum Nwì cu, nè sə rɛeŋsə fa yà'wèeŋ. Yi lap mandzè nè ɲgògù wo də ya wo dzəm də yusə yi sə cèp də Jisòs ɲgà gèm bwìŋ nè wo sə tək nè sə zìnə. Yi à sə ləp mandzè ènə ɲga yi à sə cèp bə bum sè yà'a ndzenə ɲwàak lùuk Musi bə sè ɲgàa

tsòhòbum Nwì wèeŋ. 24 Bòp bù ma mòk à dzəm yusə yi à cèp sə, mok kà dzəm. 25 Wo à gà'a sam fo' cù zəzok ɲga Pol à cèp fa wo ncèp mòk. Ncèp nè yi à cèp nè à ye duk də, <<Ye na mvəsə Yòŋsə nè Rəreŋ nè à gu Izayà ɲgà tsòhòbum Nwì ɲgòcèp yusə yà'a zìnə bohòtàcicii awèŋ nɛ.

26 Yi cèp duk də,

<Dù, nè kə cep bohòbùu yè'e wèeŋ də,

Wèeŋ nè yu'rə nè yu'rə kè' ba wèeŋ kà rɛeŋ.

Wèeŋ nè kuk, nè kuk fe'lə sèmok, nè kà yə.

27 A ve'nə bùusə ntùum bùu yè'e gu wùriŋ.

Wo à loho ntu', bə lis awo laŋ.

Ka-a ve'nə ye də lis awo nè ye, fana ntu'u awo yuk, fana ɲkərè awo rɛeŋ sè'.

Ye də wo buuŋ və bohòmùu Nwì nè mù sə cèp ènə,

mù luŋsə wo.>>

28 Pol à mèsə ncèp ye, nè duk də, <<Ye də ncèp nè Nwì a tsè' bə mvəsə yi nè luŋsə bwìŋ bə zeŋ nè, wèeŋ riŋ də nà'a lòmok bohòbù lakmvum. Wo nè yu'rə nà' bəboŋ.>> [29 Yi ànə cep wes ve'nə, fana bùu Jus wèeŋ sə sam, nè lo yu awo, nè sə kəəm jwa lo bə yusə Pol cèp sə.]

30 Pol à cu mam mɛmvwe' ànə lùumŋgòŋ ba. Yi à sə cu mvwe' sè yi à làk fo' bə mbàam ye. Yi à sə ywìhi bə ndàaŋwè pwe' nè nà' vè ɲgòkè kè' yə yi. 31 Yi à sə tsòho fa bwìŋ mvəsə gaŋ ɲkum Nwì cu. Yi sə yə'rə fa bwìŋ bə liŋ Tà Jisòs Krest. Yi à sə cep, nè kà wəp, ɲwè nèmòk kà yi də yi kà cèp sè' duk.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak RUMÀ

Nwàk nè Pol à còm fa bùu sè mvwe' lak Rumà ènə, nà' sə tsə' rɛɲsə fa bwij mɛmvə'nə aco ɲwè ye kəkurə mɛ lisə Nwi. Tu ncɛp nè ndzə mvwe' ɲwà' ènə sə cɛp mɛmvə'nə Ntirə Nə Bəboɲ nəə gùgə bwij wo ye kəkurə mɛ lisə Nwi. Nwèe yəhəgə mɛlisə Nwi kəkurə anə bùusə yi tse' dzədzəm bohòNwi (ye 1:17).

Bùu Izùre wèɲ à sə nòɲsə lùuk Musi nè sə tsəm də wo kəkurə mɛ lisə Nwi bùu zɛɲ. Nwi à gù yà' ɲga'a mok də aco ɲwè ye kəkurə mɛ lisə yi ɲga ɲgèɲgàɲ dzəm bohòJisos Krest. Nè'e ntirə nè bəboɲ nè Pol à sə tsòho fa bwij nə. Yi à sə tsə' fa wo də a ye ɲga wo mok kəkurə mɛ lisə Nwi anə fana wo cum mok nsàp ncu nè fi, nè wo cu nà' mok bə ɲàaɲ Yòɲsə nè Rəreɲ nə (ye mbùp 1-8).

Pol sə tsə' fa bwij sè' də bùu Izùre wèɲ à bèɲ mandzə nè Nwi à gù nà' ɲgòlùɲsə bwij bə zɛɲ, nè nà'a Jisos Krest nə. Mɛmvə'nə wo à bèɲ ve'nə fana Nwi gɛ fa bwi bù lakmvum wèɲ mandzə ɲgòtse' lùɲ nə sè' (ye mbùp 9-11).

Nwàk ènə lèsə ɲgòtsə' fa Krətèɲ wèɲ də wo cum nsàp ncu nè nà'a sə niɲtsok də wo dzəm bwij pwe' (ye mbùp 12-16).

¹ Còm ɲwàk nè'e mɛm Pol nè mɛ ɲgà fàk Jisos Krest. Nwi à to fis mɛ ɲgòye ɲgà ntum ye, də ya mɛ tsoho fa bwij Ntirə ye nè Bəboɲ nə. ² Ntirə nè Bəboɲ ènə, a zɛɲ nè yi ànə kak fa bwij nà' njamòk ntèɲ. Yi ànə kak wo nà' cùhu ɲgàa tsòhòbum Nwi wèɲ fana wo com nòɲsə yà' ndzənə ɲwàk Nwi nè rəreɲ. ³ Ntirə nè Bəboɲ ènə, nà'a bə liɲ mo ye. Bə ma nè yi ànə ye ɲwè fana yi à

tesə bohòɲgwi bù ɲkum Devid. ⁴ Bə ma nè yi à ye Nwi fana Nwi ànə lokoksə yi mvwe' kɛɲ ɲgònitsə' fa bwij də nà'a mo ye nè nà' tse' ɲàɲ ve'e wùriɲ. Nwè ènə Jisos Krest, yi Tà àvès. ⁵ Yi à gù yi ɲkuɲ Nwi gɛ mɛ bə bòvəm ye, də mɛ ye ɲgà ntum ye. Nwi à gù ve'nə ya bùu sè sənə nzeɲgòɲ nə pwe'fo' dzəm bohòliɲ mo ye, nə sə yuk duk ye. ⁶ Wèɲ bùu lak Rumà, wèɲ cu yàwèɲ sè' ca bùusə yi a to wèɲ sè' ɲgòye sè' bùu Jisos Krest. ⁷ Fana yà'a yusə mɛ nè còm faà nə wèɲ bùu Nwi sè mvwe' lak Rumà. Yi à dzəm wèɲ, nə to fis wèɲ ɲgòye bùu ye sə. Mɛ lɛɲ də Tè' àvès Nwi nə ye Jisos Krest nè yi Tà àvès, nə gɛ wèɲ bəboɲ, nə fa wèɲ fifi.

Ncu Bùu Nwi Sè Mvwe' Lak Rumà Gù Pol ɲgòKwasə Nwi

⁸ Mɛ sə kwasə to mantombi ntòNwi àm bohòJisos Krest bə liɲ awèɲ pwe'. Mɛ sə kwasə ve'nə bùusə bwij sə cɛp lòkɛ'cà sənə nzeɲgòɲ nə pwe' bə nsàp dzədzəm àwèɲ nè wèɲ tse' bə Ntirə nè Bəboɲ nə. ⁹ Mɛ fàkgə bohòNwi bə ntum àm pwe' ɲgòtsòho fa bwij Ntirə nè Bəboɲ nè nà'a bə liɲ mo ye nə. Yi ri də ghà nè mɛ lɛɲgè Yi pwe', mɛ sə teɲ wèɲ. ¹⁰ Mɛ sə lɛɲ Nwi də a ye-a ɲga yà' bòyi fana yi gɛ fa mɛ mandzə nè co mɛ və kə ye tsoɲ li wèɲ ɲkuɲ. ¹¹ Mɛ sə dzəm ɲgòyè wèɲ ya wèɲ jəɲ bum mok sè Nwi a fa mɛ yà' bə ma nè yòɲsə nə. Wèeɲ rɛɛɲ yà' ve'nə ya ɲga yà'a gɛ wèɲ ɲgògɛ ghaha lo mantombi sè'. ¹² Yusə mɛ sə cɛp sə də, vesùwèeɲ tesə mòk bə mòk bə dzədzəm nè a tse' nə. Dzədzəm àwèeɲ nə kwɛ'sə mɛ fana dzədzəm nè njam kwɛ'sə bwi wèɲ sè'.

¹³ Bwema am wèɲ, mɛ dzəm də wèeɲ riɲ tse' də mɛ ləpgè mandzə wùriɲ də mɛ kə ye wèɲ fana yumok sə lok mandzə nə. Mɛ dzəmgè ɲgòvəə ya mɛ gɛ bùu mok sè mvwe' lak àwèɲ yà'sə dzəm bohòJisos

Krest sè', mvè'nè mù a gù lakmvum yà'a. ¹⁴ A fàak sè yàm də mù nə tsoho tsoŋ fa bwìŋ pwe'fo' Ntirè nè Bèboŋ nə. A dzəm bùu sè wèŋ ye sè wo cu mvwe' lak sè yà' a muhu laŋ kè sè wo jàmŋgaŋ wèŋ pwe'. A dzəm wo ye bùu sè wo tse' ŋkərè kè sè wo ləm pwe'fo'. ¹⁵ Nà'a yà'a njo nè ntəm àm tə mègù də mù tsoho fa wèŋ sè mvwe' lak Rumà Ntirè nè Bèboŋ nə sè' sə. ¹⁶ Marè'tu sə kà mù bùu Ntirè nè Bèboŋ nə ko. Ntirè ènə a zeŋ nè nà'a ñaàŋ Nwì sè yi fagè ndàaŋwè pwe'. Yi fagè ŋwè nè fòlòoŋ nè nà' à dzəm bohòjisòs Krest lùŋ bə zeŋ. Nà'a mantombi nè bùu Jus wèŋ, ŋkuŋ nə lo bohòbù lakmvum wèŋ sè'. ¹⁷ Ntirè nè Bèboŋ ènə nìtsè' fagè ves mvè'nè Nwii gùgè bwìŋ bə zeŋ ŋgòye kèkərè m̀lisè yi. Yà' yeto ŋga ŋwè dzəm bohòNwì, nə kə lə sè' bə dzədzəm anə. Yà' mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Ŋwè nè yi yəyərè m̀lisè Nwii nè cu fo', bùusè yi tse' dzədzəm bohòNwì.>>

Bwìŋ Pwe'fo' Mantombii Nwì Ngàa Gù Bup

¹⁸ Nwì sə nìtsè' tsə fa bwìŋ m̀bu də yi sə jò' bə bum sè bup sè bwìŋ sə gù bohòyi, nə sə gù bohòbùu mok wèŋ sè'. Nsàp nè wo sə gù ènə sə lo' zìnə nə. ¹⁹ Wo rì bum sè aco ŋwè riŋ yà' bə ma nè Nwì ve'ε làaŋ, bùusè Nwì a nì fa wo yà' yi bə tu ye. ²⁰ Busè mvè'nè à yèto, ŋga Nwì à gù nzeŋgòŋ nə, bum sè yi à gù sə pwe' sə nìtsè' fa bwìŋ mvè'nè nsàp Nwì nè wo ka yi ye yuk nə cu sə. Yà' nòjəja də yi tse' ñaàŋ sè yà'a nè kà mè yuk, nə ye sè' də yi mègù ye Nwì. Ye də mandzè nè co wo nè swìrə ŋgòyə ŋgə'ə bùə. ²¹ Wo rì də Nwì cu yo, nə kà nà' co Nwì sə kùksè, nə kà yi sè' sə kwasè. Tsətsərəə awo a jip laŋ fana ŋkərəə awo kà bum mok sə rɛɛŋ. ²² Wo sə gù bum awo də wo ngàa ŋkərè, ŋga wo sə bùuŋ ləm. ²³ Bohòwo ŋgòkùksə Nwì nè ghaŋ nè yi nè kà kə kpə yuk nə kà

ye. Wo kə gù bum sè yà' səsə co ŋwè nè yi nə kpə, nə ye swìŋ, nə ye nàm bə no wèŋ, nə sə kùksə zeŋ.

²⁴ Anə geŋ Nwì cokfis bo ye ndzə ni'ì wo də ya wo gù bum sè bup sè ntəm awo sə dzəm də wo gù sə, fana wo gù bum marè'tu bə ni' awo. ²⁵ Wo me'rə mak yusè yà'a zìnə bə liŋ Nwì, nə jəŋ bum sè yà'a mvwès. Wo sə kùksə, nə sə fak bohòbum sè Nwì à gùu, nə kà Nwì nè yi à gù bum yè'sə yi nə kùksè. A yi nè aco wo kùksə yi, nə kà teŋsə yuk. Yà'a ye ve'nə.

²⁶ Ye də Nwì cokfis bo ye ndzə ni'ì wo də ya wo gù bum sè bup sè ntəm awo sə dzəm də wo gù sə. Bèba mok sə noon fe'lə sè' bə bèba mok ŋga Nwì àka də anə ye ve'nə duk. ²⁷ Mbəmbam wèŋ ye sè' wup. Wo me'rə ŋgòndòŋ bə bèba wèŋ, nə sə lap mandzè ve'ε gùgùŋ ŋgòndòŋ sè' bə mbəmbaam mok. Bum yè'sə a marè'tu nè wù kà fùk. Wo sə ye ŋgə' nè nà'a kèkərè bə nsàap bup sè wo sə gù yà'sə.

²⁸ Busè bùu yè'sə wèŋ a bèŋ ŋgòrì Nwì də yi Nwì anə fana Nwì me'rə wo ya wo sə tsərə bum bə jòŋ ànə ntèn; nə ye sè' də ya wo sə gù bum awo mok bə mandzè nè bə jòŋ anə. ²⁹ Vèəm awo rwiŋ mègù bə bum sè bup, nə ye bə ŋkù'ì. Wo tse' ntəm nè ŋgòtse' bum lələ, nə sə cùk ntəm sè' wùriŋ. Wo sə waŋ bum bwìŋ, nə sə zə bwìŋ sè'. Wo sə ləlù, sə borə bwìŋ, nə sə tse' ntəm sè bup bohòbwìŋ. Wo dzəm ŋgòcaŋsə ncəncàŋ, nə sə bupsə liŋ bwìŋ. ³⁰ Wo sə beŋ Nwì, nə kà yumok wəp lok, sə neni', nə sə kumŋgùŋ. Wo sə gù ghaha bup sè fi ghaha, nə kà ma bə tè' yuk. ³¹ Ŋkərəə awo a jip laŋ, yusè wo duk də wo nə gù yà', wo kà sè gù. Wo kà ntəm nè bèboŋ bohòbwìŋ tse', nə kà manziŋ sè' tse'. ³² Bùu yè'sə wèŋ rì ve'ε làaŋ də ncèp nè Nwì nə sə cèp də a ye-a ŋga ŋwè gù-a nsàap bup yà'sə fana ŋgəŋgàaŋ nè kpə, fana wo kà mbeŋ kòm, wo sə gù mali yà'.

Bùu yè'sə wèŋ yə ŋa bùu mok wèŋ sə gù nsàap bup yè'sə fana wo sə dzəm mali də Ŋ, a ve'nə bèboŋ.

2

Nwii Sakgè Ndàanwè Pwe' Yəyərè

¹ A ye-a ŋa wèŋ sə sak bwìŋ də wo ŋàa gù bup fana wèŋ riŋtse' duk də wèŋ yàwèŋ sè' ca. A ye-a də wu sè ndà, ŋa wù sak ŋwè nəmòk ve'nə fana ye də wù gbù yònzak sè' bùusè wu gùgè nsàap bup yà'sə yòsè'. ² A rì də Nwii sakgè ndàanwè pwe' nè yi gù nsàp bup ànə, yi yəyərè ŋgòsak wo ve'nə. ³ A ye-a ŋa wù yə də bwìŋ sə gù bup, wù sə sak wo fana wù kə gù yòsè' ve'nə, ye də wu nè swirə bohòNwii yè'sə va pip, ŋge' àm. ⁴ Wù tsəm də mvè'nè Nwii sè ko ntum, nè sè cum gəe' yà'sə ye də yi nè kà wu yumok gù à? Wù sè jə kontum ye nè co yusè wà ve'nə. Wù ka riŋ də yi sè gù bèboŋ, nè sè ko ntum ve'nə ŋgòfa wu mandzè də ya wu kupsə ntum yòriŋ à? ⁵ Nə ye də a ye-a ŋa wù gù tu, nè kà kupsè fana ye də wù sè to naanŋ ŋgə' nè ghan mutuhù wù. Wù nè ye ŋgə' numbu nè Nwii nè nitsè' də yi jò' laŋ, nè sak ndàanwè pwe' yəyərè nè. ⁶ Numbu ànə ye, Nwii nè lak fəsə fa ndàanwè pwe'fo' sè' mvè'nè yi à fàak. ⁷ Bùu sè wo sè kì ntum, nè sè gù bèboŋ fana ye də wo sè lap də Nwii nè kuksə wo, nè fa wo lùŋ nè nà'a nè kà lè yuk, nè se wo. Nwii nè fa tsə lì bùu yà'sə wèŋ lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk. ⁸ Bùu mook yàwo sè wo sè kà zìnə nè be', wo sè lap megu bum yàwo, nè sè gù megu bum sè yà'a bup. Nwii nè kə yeŋsə wo ŋgə', nè kà manziŋ bohòwo tse'. ⁹ Ŋwè nè yi sè gù bup pwe' nè kə yə ŋgə' wù kà fùk. Nà'a mantombi nè bùu Jus wèŋ ŋkuŋ nè ye bə bù lakmvum wèŋ sè'. ¹⁰ Bohòbùu sè wo sè gù yàwo bèboŋ fana Nwii nè sè wo, nè kuksə liŋ awo. Yi nè gù wo ŋgòcu ncu nè

bə fifi. Nà'a mantombi bohòbùu Jus wèŋ ŋkuŋ nè lo bohòbù lakmvum wèŋ sè'. ¹¹ A ve'nə bùusè Nwii sakgè ndàanwè pwe'fo' nè kà mòk gè m ko fa.

¹² Bùu sè wo ànə ka lùuk Nwii riŋ, nè gù bup wèŋ nè kpu bisə, ŋa ye-a sè də wo à ka lùuk sè riŋ yuk na. Bùu sè wo à rì yàwo lùuk sè laŋ, nè kà yà' nòŋsə fana Nwii nè kə sak wo, wo gbù nzak bùusè wo à rì lùuk sè laŋ, nè kà yà' nòŋsə. ¹³ Bùsè Nwii nè kà ŋwè də nà'a yəyərè mälisè yi bùusè nà' ànə yuk lùuk laŋ jə, yi nè jə bùu sè wo à gù mvè'nè lùuk sè à sè tsè' sè. ¹⁴ Bù lakmvum wèŋ ka lùuk riŋ. Wo kà-a yà' sè' riŋ ve'nə fana mvək nəmòk ye yo nè wo sè gù bum mok yà' kərə mvè'nè lùuk sè dzəm sè. Wo gù ve'nə fana yà' sè niŋtsok də wo nòŋsə fa ni' awo lùuk. ¹⁵ Bum sè wo sè gù sè, sè nitsè' də bum lùuk sè ndzə nduəmè wo. Ŋkərə awo riŋ sè' də yu nè'e nè bèboŋ, nà'a ye nè bup. ¹⁶ Ye də Nwii nè sak riŋ nzak awo kəkərə numbu nè yi nè sak bwìŋ pwe' nè. Yi nè sak bwìŋ ndzə bohòJisòs Krèst. Yi nè sak wo bə yusè yà' cu swihi sè ntùu wo. Yà'a yusè mù sè tsòho fa bwìŋ yà' ndzənə Ntirè nè Bèboŋ nè.

Kaco Ŋwè Tse' Lùŋ Bùsè Yi Rì Lùk Yèŋ

¹⁷ Bohòma nè njàwèŋ bùu Jus sè wèŋ sə duk də, wèŋ yàwèŋ yəyərè bùusè wèŋ rì lùuk Musi, nè sè kum ŋgùŋ bùusè wèŋ be'lə wèŋ Nwii yà'a, ¹⁸ wèŋ rì yusè Nwii dzəm bùusè wo a yə'rə fa wèŋ lùuk sè laŋ fana wèŋ riŋ yusè yà'a bèboŋ. ¹⁹ Wèŋ riŋtse' pap də aco wèŋ niŋtsok fa bùu sè wo ka lis tse' wèŋ mandzè. Wèŋ sə duk sè' də wèŋ co marèŋ bohòbùu sè wo cu sənə ndzəm. ²⁰ Wèŋ də aco wèŋ tsok reŋsə fa bùu sè wo ləm wèŋ bum, nè yə'rə riŋ to bùu sè wo ka yumok riŋ wèŋ sè'. Yè'sə ve'nə bùusè lùuk sè a gù wèŋ wo ŋkuŋ wèŋ kərə ve'nə, yà' niŋtsok fa wèŋ zìnə nè sè'. ²¹ Ye

də wən sè wən sə yə'rə bwìŋ yà'sə, kaco wən yə'rə ni' awèn yeŋ à? Wèeŋ tsòho fagè bwìŋ də ŋwèe kà yəyè, wèn sə yə yàwèn kè ka' ε? ²² Wèn sə duk də bwìŋ kà nto ko, wèn sə ko yàwèn kè ka' ε? Wèn də bwìŋ dzeen rùm, wèn sə yè jə bum mu tà'a rùm kè ka' ε? ²³ Wèn sə kum ŋgùn də wèn rì lùuk Musi, njo nè wèn sə gù bupsə bwìŋ lùuk sə, nè sə fa liŋ Nwì marè'tu ye kə bùu yà? ²⁴ Yà' mègù mok mvè'nè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì dè, <<Bù lakmvum sə gù bupsə liŋ Nwì sə bùu wèn bùu Jus.>>

²⁵ Wèn bùu Jus, wèn sə naan tu bə nzak nè ŋgòkom tu mbəmbam, də nà' sə nitsè' də weŋ Nwì wèn a zə rùk. A ye-a ŋga wèn sə nòŋsə lùuk Musi fana kom tu nè tse' fàk bohòwèn. Yà' ye sè' də a ye-a ŋga wèn sə gù bupsə lùuk sə fana kom tu nè nà' kà zèp fàk tse' lok. ²⁶ A ye-a ŋga ŋwè nè wo a ka yi tu kom fa sə nòŋsə lùuk Musi sə fana Nwii nè jəŋ ŋgèŋgàŋ co ŋwè nè wo a kom fa yi tu. ²⁷ Bùu sè' wo a ka tu kom, nè sə nòŋsə lùuk Musi wèn sə nitsè' jəja də wèeŋ ŋgàa jòŋ. Mù duk ve'nə bùusè wèn sə wèn rì lùuk sè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk, nè kom tu sè' wèn sə, sə kà lùuk sə nòŋsə. ²⁸ Yusə də, a ye-a ŋga ŋwè kom-a sè tu, kaco yà'sə busə yi ŋwè Jus nè zìnə nè yeŋ. Yusə yà' tse' ŋgònitsè' də nè'e ŋwəə Nwì nè zìnə ka yumok sè yà'a ma mənɔp ni' yeŋ. ²⁹ Bùu sè' wo bùu Jus sè zìnə bùu sè ntum awo bohòNwì yəyərè. Yà'a fàak sè ma ndzənə yòŋsə, yà' ka nzak bə lùk tse'. Nwii nè sə kwasə riŋ nsàp ŋwè ànə yi, ka bwìŋ yeŋ.

3

Bùu Jus Wèn Dzèen Nwì, Nwì Cum Megu Ye Zìnə

¹ A ye-a ve'nə, ye də bùu Jus wèn sə tse' fàk yumok sè də wo kəp ghak Nwì wo də bùusè wo bùu Jus wèn à, kom tu tse' yè'sə fàak yà?

² Yà' tse' fàk bohòwo wùriŋ. Nwì ànə fa to ncèp nè nje nè mantombi cap ndzə bohòwo. ³ A ye-a sè də bùu Jus sə mok wèn à ka ncèp nè nòŋsə fana yà'sə ka də Nwì à cèp bərə ncèp nje nè ŋgwàŋ yeŋ. ⁴ Ka ve'nə yeŋ lok, bùusə a dzəm bwìŋ pwe'fo' ye ŋgàa cì' mvwès fana Nwii nè cum mali ye ŋgà cèp zìnə. Yà' mègù mvè'nè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a dè,

<<Wùu Nwì, yusè wù cèp yà' pwe'fo', yà' nòjəja də wu zìnə. Wo làp-a yumok bə liŋ yo, yà' kə lə megu də wu zìnə anə wù.>>

⁵ Kàmòk aco bùu mok wèn duk də, <<Bup sè vès sə gù sə, sə tesə bwìŋ ŋgòyə bònse mvè'nè Nwii ye rərəŋ sə.>> Aco vesùwèn duk yè'sə ŋgà'a da? Ye də aco a duk mok də a ye-a ŋga Nwì yeŋsə ves ŋgə' bùu bup avès sè vès gùu, ye də yi ka bəbən gù à? Mù sə tsərə yè'sə mvè'nè ŋwèe tsərəgè ve'nə. ⁶ Kaco yà'sə ye ve'nə yeŋ. Busə a ye-a də Nwì ka zìnə tsok, ye də aco yi sak nzeŋgòn nè va pip? ⁷ Kàmòk aco bùu mok sə duk mali sè' də, <<A ye ŋga vès sə cì' kè'cà mvwès, yà' sə tesə ŋgògù bwìŋ ya wo ye riŋ bònse ghaha mvè'nè Nwii cèp mègù ye zìnə sə fana wo sə yamsə liŋ Nwì sə bùu zeŋ. Yà' sə tesə-a ve'nə laŋ, njo nè Nwii nè yeŋsə fe'lə ŋgàa cì' mvwès wèn ŋgə' co bùu sè bup ye kə bùu yà?>> ⁸ Ncèp njàwo nè də, <<Vesùwèeŋ sə gù lo bup mantombi ntèn, ya yusè bəbən nè tesə nja sè'.>> Bùu mok wèn cì' fagè mu mvwès də mù sə duk ve'nə. Nwii nè yeŋsə nsàp bù ànə ŋgə' nè nà'a nè kərə bə nsàp bum sè wo sə gù yà'sə.

Bwìŋ Pwe' Ngàa Gù Bup

⁹ Ye də aco a ləsə ncèp ènə yè'sə da? Co vès bùu Jus wèn bòghak bù lakmvum wèn à? Hai', ka yeŋ lok fàk. Mù reŋsə yà' laŋ də bùu Jus bə bù lakmvum mègù pwe'fo' yəyərè; mòk ka zok yeŋ bùusè wo pwe' cu

sə baa bup. ¹⁰ Yà' mēgù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì sè də, <<Nwè nè mò'fis nè yi kəkurè mɛlisè Nwii bùè.

¹¹ Nwè nè mò'fis nè co yi rɛɛɲ yumòok bùè.

Nwè nè mò'fis nè yi sè làp ɲgòbɛ' mandzè Nwii sè' bùè.

¹² Bwìɲ pwe' a bwìɲ wes fa Nwì ɲkwèɲ laɲ.

Wo a bùuɲ wes løyusè wà;

Nwè nè ɲgà gù bəbɔɲ mok bùè.

¹³ Cùu awo nòto co cùu sè.

Bòrè bwìɲ rwiɲ mɛ cùhu wo anə dak.

Yusè yà'a tesè kè cùhu wo, yà' mēgù co no ta ɲwè yi.

¹⁴ Cùu awo sè rwiɲ mēgù bə yàk bwìɲ nè ye ncèep sè cucək.

¹⁵ Kù awo fup bəɲsə ɲgòlòmve' zə bwìɲ ve'ɛ wùriɲ.

¹⁶ Mvwe' mandzè nè wo ləpwe', wo sə bəpsə bum, nè sə jəɲ və ɲgə' sè'.

¹⁷ Wo ka ɲgògù fifi riɲ lok.

¹⁸ Wo bà lis nè kà Nwì sə wəp lok fuk.>>

¹⁹ Vesùwèɲ rì də lùuk sè Nwì à fa sə yà' kotse' bùu sè yi à fa yà' bohòwo sə. Ye də ɲwè nəmòk nè aco yi duk də yi bəbɔɲ mantombii Nwii bùè. Ndàaɲwè pwe' nè kè təəɲ mantombii Nwì, nè sak tsoɲ li bə yusè yi à gù pwe'. ²⁰ Nwè nè yi a nòɲsə wes lùuk sə co Nwì jəɲ yi də yi yəyərè bùusè yi a nòɲsə wes lùuk sə bùè. Fàak sè lùuk tse', a ɲgònitsè' fa bwìɲ də ɲwè nè wu gù-a ve'ɛ, ye də wù sə gù bup.

Mandzè Nè Nwii Jəgè Bwìɲ Co Də Wo Kəkurè Mɛ Lisè Yi

²¹ Ye də nè ɲgà'a nè'e mandzè nè Nwii nè gù bwìɲ ɲgòyəəɲ kəkurè mɛlisè yi nè a və mok laɲ. Mandzè ànə ka yumok ɲgògù bə lùuk tse' lok. Nwàk lùuk Musi bə ɲgàa tsòhòbum Nwì wèɲ à sə cèp gèsə ləfa' bə zeɲ sè'. ²² Mandzè nè Nwii gù ɲwè ɲgòyəəɲ kəkurè mɛlisè yi nè, a ɲgòdzəm bohòJisòs Krest. Yà'a ve'nə bohòndàaɲwè pwe' nè yi

dzəm. Nwè nəmòk ka ye zok yeɲ, ²³ bùusè bwìɲ pwe'fo' a gù bup laɲ, nè kà mvwe' bəbɔɲ sè Nwì sə mok kè dzèɲ. ²⁴ Wo yəəɲ mēgù mok kəkurè mɛlisè yi anə bə bəvəm nè nje nè. Yi gù fagè wo ve'nə wà nè wà, bohòJisòs Krest nè yi a fiɲ mè'rə wo nè. ²⁵ Nwì à jə yi, nè fa co ndzə cop ya ɲgà Nwii nè swifa ndàaɲwè nè nà' dzəm bohòyi bup ye. Nwì à gù yè'sə ɲgònifa bwìɲ də yi gùgè bum bə mandzè nè kəkurè. ²⁶ A ye to mantombi, Nwì sə ko ntəm, nè kà bup sè bwìɲ à sə gùu sə mutuhù wo naàɲ. Ye də nè ɲgà'a nè'e, yi sə nitsè' fa bwìɲ də yi ye kəkurè bə mandzè nè yi sə kà bup mè'rə; nè ye sè' də ɲwè nè nà' dzəm bohòJisòs pwe', yi nè gù nà' ɲgòye sè' kəkurè. Yi sə kà bup mè'rə, ɲgònitsè' fa bwìɲ də yi kəkurè.

²⁷ A ye-a də Nwì a gù bwìɲ ɲgòyəəɲ kəkurè mɛlisè yi bə bəvəm nè nje, ye də yumok cu fe'lə sè co a kum ɲgùɲ bùu zeɲ yo à? Hai', mɛzəp yumook bùè. Bùu yà? Busè ka də vesùwèɲ a gù yumok ɲkuɲ Nwì nè jəɲ ves də a kəkurè mɛlisè yi yeɲ; a mēgù bùusè vesùwèɲ a dzəm bohòJisòs Krest. ²⁸ Vesùwèɲ yə də Nwii gù ɲwè ɲgòyəəɲ kəkurè mɛlisè yi bùu dzədzəm. Yà' ka yumok ɲgògù bə lùuk Musi tse' lok fuk. ²⁹ Kè wèɲ tsəm də Nwì mēgù Nwì bùu Jus wèɲ woòwo ɛ? Hai', yi Nwì bù lakmvum wèɲ sè'. ³⁰ A ve'nə bùusè Nwì mēgù mò'fis. Yi nè jəɲ bùu Jus wèɲ sè wo komgè yàwo tu mbəmbam sə co wo yəyərè mɛlisè yi ɲgà wo dzəm bohòJisòs Krest. A bohòbù lakmvum sè wo kà yàwo tu komgè sə sè' wup. Yi nè jəɲ wo co wo mɛlisè yi yəyərè ɲgà wo dzəm sè' bohòJisòs Krest. ³¹ A ye-a də Nwì sə jə bwìɲ co wo kəkurè mok bùusè wo tse' dzədzəm, ye də a sə duk mok də lùuk ka fàk mok tse' fe'lə à? Hai', ka ve'nə sè' yeɲ lok. Yusè də vesùwèɲ sə niɲ rɛɲsə njo nè wo ànə gù lùuk

sə bùu zeŋ sə.

4

Mandzè Nè Abràham A Ye Kèkurè Mùlisè Nwì

¹ Vesùwèŋ cèp ja'a na bə nzak Abràham nè yi à ye tàcici àvès bùu Jus wèŋ nà'a nè. ² Abràham nè ànə bùuŋ-a kèkurè bùu yumok sè yi à gùu, ye də yi tse' yumok co yi kumŋgùŋ bùu zeŋ yo. Mègù kə də Abràham nè à ka yumok nè co yi kumŋgùŋ bùu zeŋ mantombii Nwì tse'. ³ Nwàk Nwì sè cèp ye də yà? Nà' sè cèp də vɛ', <<Abràham à dzəm yusè Nwì à cèp, ànə geŋ Nwì jəŋ yi co ŋwè nè yi kèkurè.>>

⁴ A ye-a ŋa ŋwè fàk yumok, wo lak yi mbàam sè yà' a sè ye, bùusè yi gù fàk. Mbàam yà'sə ka sè də wo fa yi yà' wà yeŋ, a sè yi fàk yà' yi. ⁵ Yà' ye sè' də yi gùgè ŋgàa gù bup wèŋ yəəŋ kèkurè. A ye-a ŋa ŋwè mòk ka ye yumok fak, nè fa megu ntəm nè nje bohòNwì, fana ye də Nwii nè jəŋ yi də yi kèkurè njo nè nà' a fa ntəm ye bohòyi. ⁶ Devid à dzəm sè' də a zìnə də, ŋwè nè Nwì jə yi də yi kèkurè ŋa ŋgèŋgàŋ ka yumok sè co Nwì jəŋ yi vɛ'nə bùu zeŋ gù fana ŋwè ànə tse' rɛŋsi anə zìnə. ⁷ Yusè yi à cèp sè duk də,

A rɛŋsi bohòbùu sè Nwì a swì fa wo bup awo, nè swì bisə yà'.

⁸ A rɛŋsi bohòŋwè nè Tàa nè kà yi co ŋwè nè bup mok jə fe'lè.

⁹ Aco a fek mali də, tse' mègù nsàp rɛŋsi ènə bùu sè wo a kom fa wo tu kè bùu sè wo a ka yàwo kom sè' ɛ? Vesùwèŋ cèp càsə mè fa' laŋ də, Nwì ànə jəŋ Abràham də nà'a kèkurè bùusè nà' à dzəm yusè yi à cèp. ¹⁰ Ghà nè Nwì ànə jəŋ Abràham də nà'a kèkurè yà'sə, ànə ye ŋa wo kom fa yi nè tu laŋ à? Hai', ànə ye ŋa wo ka yi ntòkom fa. ¹¹ Anə geŋ wo kom fa yi tu sə maŋkwèŋ, yà' ye mok co ŋgwè ŋgònìtsè' də Nwì à jə Abràham co nà'a kèkurè laŋ bùusè nà' à dzəm yusè yi à cèp.

Yà'a mvwe' sè Abràham nè yi tè' bohòndàaŋwè pwe' nè nà' dzəm tse' bohòNwì ŋa wo ka yi tu kom fa, fana Nwì jəŋ ŋwè ànə də yi kèkurè mu lisè yi. ¹² Yi sè' tè' bohòbùu sè wo a kom fa wo tu wèŋ pwe'fo', ŋa ye-a də wo sè yù kùu Abràham nè, nè sè dzəm tse' bohòNwì mvè'nè yi à dzəm to mantombi ŋa wo ka yi tu ntòkom fa yà'a na.

Yusè Nwì à Kàak, Anə Tse' Yà' Bùu Sè Wo Tse' Dzədzəm

¹³ Nwì ànə kàk fa Abràham bə ŋgwì bù ye duk də, yi nè fa nzeŋgòŋ nè pwe' ndzə bohòyà'wèŋ. Nwì ànə kàk fa yi yè'sə, à ka bùusè də yi nè à sè nòŋsə lùuk sə yeŋ. Yi à kàk fa nà' bùusè Abràham ànə dzəm tse' yusè yi ànə cèp fana yi ye mok ŋwè nè yi yəyərè mùlisè Nwì. ¹⁴ A ye-a də bùu sè wo sè nòŋsə lùuk sè wèŋ nè kè tse' bum sè Nwì à kàk sè wo fana ye də ŋgòdzəm tse' bohòNwii yu wà, nè ye sè' də yusè Nwì à kàk sè yà' ka fàk tse'. ¹⁵ Yusè aco lùk gù to sə, a ŋgògù Nwì yi jok. Megu də wo à ka-a lùuk sə gù, bwèrɛ ŋwè kà lùk sè' bupsè yuk.

¹⁶ Ye də kəkək ènə bohòbùu sè wo dzəm tse' bohòNwì. A vɛ'nə ya yà'a rɛŋ də Nwì sə fa ves kəkà' ènə bə bəvəm nè nje, nè ye sè' də yi sə fa yà' bohòŋgwì bù Abràham nè lònŋ. Ka də yi fa mègù bohòbùu sè wo sè nòŋsə lùk wèŋ yeŋ, yi sə fa bùu sè wo dzəm tse' bohòyi pwe' mvè'nè Abràham à dzəm. A zìnə də Abràham nè tè' àvès pwe'fo' yi. ¹⁷ Yà' mègù mvè'nè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də, Nwì à duk də, <<Mù gù wu, də wu ye tè' bohòlak ŋkùuŋntèŋ.>> Ye də Abràhaam tè' àvès mantombii Nwì yi. Nwì nè Abràham a dzəm bohòyi ènə, yi fagè yòŋsə bohòbùu sè wo à kpə laŋ yi. Yi togè bum sè yà' ka ntòye co də yà'a ye vɛ'nə laŋ. ¹⁸ Bum sè Nwì à kàk sè à sə yəəŋ co də yà'a nè kà fàk fana Abràham sè dzəm mali Nwì fo', nè sə naaŋ mali tu bohònà'. Anə geŋ yi kə ye tè'

bohòlak ñkùuñntèn anò. Yà' à mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ñwàk Nwì sè də, <<Ñgwi bù yòo nè yam ñkùuñntèn.>> ¹⁹ A ye yè'sə ñga Abràhaam mok co luumñgòn ñkù mò'fis ve'ε. Yi riñ də yi kuəp mègù ye mok kpɛ, nə riñ sè' də ñgwe ye Sàra ñwà nè yi kà mwe dzəgè. Bum yà'sə lònə à ka dzədzəm ye nə kum lok. ²⁰ Yi à sè kà mərə, nə kà ñgòtsərə yusè Nwì à kà' də nà'a nè gù sè sè' teñsè. Yi à sè kùksə Nwì, nə gũñ ghaha bə dzədzəm ye nə ghaha. ²¹ Yi à rì tse' ve'ε pap də Nwii nə gũ tson li yusè nà' a kàk sè. ²² Nwì ànə jəñ yi də yi kəkurè mʌlisè yi bùu nsàp dzədzəm ye ènə. ²³ Yusè wo à còm də Nwì à jə yi də yi kəkurè yà'sə, yà' sè kà mvè'nè Nwì à gù megu bohòyi nitsè'. ²⁴ Yà' sè nitsè' fa vesùwèñ mvè'nè Nwii nè gù bohòvesùwèñ sè' ve'nə, ñga ye-a də vesùwèñ dzəm-a də Nwì à lòkoksə Tà Jisòs Krest àvès nə mvwe' kpɛ na. ²⁵ Jisòs nə, Nwì à tumsə yi də ya yi kpɛ bùu bɛp avès, nə lokoksə yi mvwe' kpɛ səmok də ya vesùwèñ tse' mandzè nè ñgòye kəkurè.

5

Ves Nwì Wèñ Mok Nge'

Bùu Jisòs Krest

¹ Ye də mvè'nè vesùwèñ mok kəkurè mʌlisè Nwì bùusè a dzəm tse' bohòyi fana ves Nwì wèñ mok ñge' bùu Tà àvès Jisòs Krest. ² Jisòs nə à gù yi ñkuñ vesùwèñ sə naañ tu bohòyi, nə riñ nsàp bòvəm nè Nwì tse' nà', nè a ni cu ñga'a ca ènə. Fana vesùwèñ sə kwa bùusè a sè kùk lis də a nè kè tse' ma njàvès sənə kəkuk nè Nwì tse' nə sè'. ³ Yusəmook sè' də, a yə-a ñgè' fana a kwa bə zəñ sè' bùusè a rì də wu yə-a ñgè', nà' gũ wu ñgòko rì ntəm, nə kà teñsè. ⁴ Wu ko rì ntəm ve'nə fana wù bùuñ mok ñwè nè ñwè. Wu bùuñ nsàp ñwè nà'nə ve'nə fana wù naañ bwì ñga'a tu də Nwii nə gũ tson li yusè yi duk sè.

⁵ Vesùwèñ sə naañ tu fana yà' kà wà kè cà, bùusè dzədzəm nè Nwì nə rwiñ sə ntùu vès anə lañ. Yi a gù yè'sə ve'nə bə ñaañ Yòñsè nè Rərəñ nè yi a fa ves nə.

⁶ Ghà nè vesùwèñ à cu bə jamè fana Krest və nə kə jəñ kpɛ avès, nə kpɛ fa ves sè vès ñgàa gù bɛp. Yi à kè kpɛ tsə mègù mʌnə mvək nè nà'a kəkurè nə. ⁷ A rì də gũ ve'ε wùriñ bohòñwè ñgòkpɛ fa mòk, a dzəm ye ñga ñgèñgàañ ñwè nè bəboñ na. Kàmòk aco ñwè nəmòk dzəm ñgòkpɛ bùu tu ñwè nè bəboñ mòk yo àlε. ⁸ Krest à kpɛ ye bohòvès ñga a cu ntòbùu sè bɛp. Yà'a mvəsè Nwì à nitsè' dzədzəm ye bohòvès sè. ⁹ Nwii jəgè ves co bùu sè kəkurè mʌlisè yi bùu nduəm Krest nə. Ye də yà' nòjəja də yi nè gù li vesùwèñ a kà mvwe' sè jəjòk nè Nwì cu sè kè tiñ lok. ¹⁰ Ghà nè ves Nwì wèñ ànə ye mali ntòbə bəbèñ fana mo ye kə tes fa ves ñkèñ bə kpɛ ye. ñga'a nè vès Nwì wèñ mok ñge' fana anə kè lè tson li gù də a nə tse' lùñ bùusè yi cu fe'lə ñwəm. ¹¹ Ka yà'sə megu. Mook sè' də vesùwèñ sə kwa ñga'a ve'ε bə yusè Nwì a gù fa ves yà' ndzə bohòTà àvès Jisòs Krest sè. A yi Jisòs nè yi a tes fa ves Nwì wèñ ñkèñ nə.

Adàm à Jə Və Kpɛ, Krest Jə Və Ye Lùñ

¹² Bɛp à ni vè sə nzeñgòn fεεñ bùu ñwè nè mò'fis fana bɛp nə son jəñ və kpɛ. Yà'a mvè'nè kpɛ à vè bohòndàañwè pwe'fo' sə, bùusè bwìñ pwe' à gù bɛp. ¹³ Nwì à sè jə vè lùk ye ñga bɛp cu sə nzeñgòn anə lañ. Megu də kaco wo tañ də nè'e bɛp yeñ, ñga wo ka-a lùk ntònəñsə na. ¹⁴ Anə ye-a sè ve'nə fana ye jəñ bə mvək nè Adàm kə dzeñ bə mvək nè Musi mʌmvè'nè lùk à ka ntòyeñ nà'a, kpɛ à sè kogè bwìñ. Kpɛ à sè ko wo ve'nə, ñga ye-a sè də wo à ka nsàp bɛp nè co Adàm, nè yi à dzèen tsə ñgì Nwì ve' nà'a gũ na.

Adàm nə yè'sə ñwè nè yi tə mʌnə tu ñwè nəmòk nè yi nè kè vè

ntsə'mòk. ¹⁵ Megu kə də fəfa nè Nwii ye zok bə bup nè Adàm à gù nə. Bəsə ñwè nè mò'fis à gù bup fana mfèñ bwìñ kpɛ. Megu də bòvəm nè Nwì tse' ñàñ nə ghak càsə. Nwì a sè bwìñ vɛ'ɛ wùrìñ, nə ñìñ fa ves bòvəm nè nje nə ndzə bohòñwè nè mò'fis, nè yì Jisòs Krèst nə. ¹⁶ Fəfa nè Nwì nə jəñ və ye yusè zok bə bup nè ñwè à gù nə. Yusè bup ànə à gù sə, à ye də Nwii sak bwìñ fana ya ndàañwè pwe' gbɛ nzak. Yusè bòvəm à jə vè ye sə də, nà' à gù bwìñ ñgòyəəñ málisè Nwì co bùu sè wo kəkùrə, ñga ye-a sè də wo à gù bup kè' ñkùuñntèñ lañ na. ¹⁷ Njò bup nè ñwè nè mò'fis à gù fana kpɛ tse' nzenğòñ nə pwe' bùu ñwè nè mò'fis ànə. Nwè nəmòk sè' nè mò'fis nà'a, yuye sè yì à gùu à yam càsə. Bùu yusè yì à gùu sə fana ndàañwè pwe' nè yì jə bòvəm Nwì, nə ye fəfa nè ñgòye kəkùrə málisè Nwì wèñ nè kè cu ncu nè co bùu sè ghan wèñ.

¹⁸ A yà'sə də mvè'nè bup nè Adàm à gù nə à gù bwìñ pwe' gbɛ nzak fana yà' ye sè' vɛ'nə də bèbo nè Jisòs à gù nə a fiñ mè'rə wes bwìñ bohònza' ènə sè' pwe', nə fa wo lùñ. ¹⁹ Bwìñ pwe' a bùuñ wes ñgàa gù bup bùu bup nè ñwè nè mò'fis à gùu fana a sè' vɛ'nə də bwìñ pwe' nə kə yəəñ mok kəkùrə bùu ñwè nè mò'fis mòk nè yì à gù ye yusè Nwì à cèp sə.

²⁰ Bə ma nè nzak lùk ye fana lùk sə à ñì vè yàwo ya bwìñ gɛ ghaha bup ghaha. Mvè'nè bwìñ à sə gù ghaha lòbup mantombi fana bòvəm nè Nwì ghaha casə bwi ye sè'. ²¹ Ya ñga yà'a ye də mvè'nè ñàañ sè bup tse' sə à sə gù bwìñ wo kpɛ fana bòvəm nè Nwì tse' bwìñ ye ñàñ sè' ñgògù bwìñ wo yəəñ kəkùrə, nə kə tse' lùñ nè nà'a nè kà mè yuk nə bohòJisòs Krèst nè yì Tà àvès nə.

6

*Bup Ka Wen Sə Bàa Yi
Mok Kotse'*

¹ Ye də aco a duk yè'sə ñga'a da? Ye də a sə gɛ ghaha lo mali bup mantombi ya bòvəm nè Nwì nə sə ghaha ye sè' à? ² Hai' ka vɛ'nə yeñ. Aco ñwè nè yì a kpɛ ma nè bohòbup lañ sə gɛ mali bup à? ³ Wèñ ka riñ də mvè'nè vesùwèñ à bàptesə nè bùuñ bùu Jisòs wèñ yà'a ye də ànə kpɛ be'lə yà'sə ves Jisòs wèñ mvwe' mò'fis riñ à? ⁴ Ye də yà' mègù co də vesùwèñ à kpɛ venə wèñ, fana wo tuuñ be'lə ves sè' venə wèñ ghà nè vesùwèñ à bàptesə nè. A yà'sə mok də mvè'nè Jisòs à lòkok mvwe' kpɛ bə ñàañ Tè' ye sə fana ye də vesùwèñ cu yà'sə mok sè' ñwəm. Vesùwèñ tse' yòñsè nè fi, ya a gi mok bə mandzè nè fi sè'.

⁵ A ye-a də mvè'nè yì à kpɛ, à kpɛ be'lə venə wèñ fana ye də vesiwèñ nè lòkok be'lə mvwe' kpɛ sè' vɛ'nə. ⁶ Vesùwèñ rì də ghà nè wo ànə tɛ'lə Jisòs Krèst muntəəñ nà'a fana nsàp nè vesùwèñ ànə sə ye to mantombi nà'a à kpɛ bə nà' muntəəñ anə. Yà' à ye vɛ'nə də ya wo gɛ bupsə gesə ñwè nè bup nə fo'. A vɛ'nə də vesùwèñ kà ñkwèñ bohòbup mok sə fàk mali. ⁷ Bəsə a zinə də a ye ñga ñwè kpɛ lañ fana bup kà ñgèñgàñ yumok mok gù to fe'lè.

⁸ Yà' mègù mvè'nè də vesùwèñ a kpɛ be'lə ves Krèst fana a tse' dzədzəm sè' də a nè kè cu ñwəm sè' venə wèñ bəbɛ'. ⁹ Bəsə a rì də Nwì à lòkoksə Krèst nə mvwe' kpɛ lañ fana yì nə kà mok kpɛ fe'lè. Kpɛ ka ñàñ bohòyi mok tse' fe'lə. ¹⁰ Bəsə yì ànə kpɛ fana yì kpɛ, nə mesə bə bup kè' mò'fis, də bup kà yì mok mumsə fe'lè. Ncu ye nè yì cu nà' ñga'a nə, yì sə cu mok ncu nè nà'a nè bohòNwì. ¹¹ Yà'a mègù bohòwèñ sè' bə mandzè ànə vɛ'nə də wèñ sə tsərə tu awèñ co də wèñ bùu sè wèñ a kpɛ, nə ga'a mesə wèñ bup wèñ lañ. Wèñ tsərə mok də wèñ cu mok ncu nè Nwì co bùu Jisòs Krèst wèñ.

¹² Məmvè'nè yà' nə yeè nə vɛ'nə fana kà də wèñ me'rə bup ko nisə

wen̄ sə bàa yi ya ni' awèen̄ sə dzəm̄ ɲgògùh̄u b̄up duk̄. Wèen̄ sə tsərə̄ tse' də, ni' awèn̄ sə nə̄ kp̄u m̄vək̄ mom̄jo. ¹³ Ye də kà də wèen̄ me'rə̄ fa f̄uk̄ ni' awèn̄ sə mamòk̄ co yu nè̄ wo sə gùh̄u b̄up bə̄ zen̄ duk̄. Wèen̄ gū bə̄ ni' awèn̄ sə l̄e co b̄uū sè̄ wo a kp̄u lāj, nə̄ lokok̄ fohō və̄ ɲwəm̄ səm̄ok̄. Wèen̄ me'rə̄ fa ni' awèn̄ bohòNwì ɲgògù̄ mègù̄ bə̄ zen̄ yumok̄ sè̄ yà'a bə̀bōj. ¹⁴ B̄up kà wen̄ sə bàa yi mok̄ kotse'. A ye v̄e'nə̄ b̄uusè̄ l̄ùk̄ ka wen̄ yi tse', tse' wen̄ b̄ovəm̄ Nwì nə̄.

Fa Ni' Awèn̄ Co ɲkwèn̄ NgòSə̄ Gù̄ Bò̄j

¹⁵ Bum̄ yè'sə̄ sə tsə̄' yè'sə̄ ɲga'a da? Yà' sə̄ tsə̄' yè'sə̄ mok̄ də, b̄uusè̄ l̄ùk̄ ka ves̄ yi tse', də a cu mok̄ ncu b̄ovəm̄ Nwì àl̄e, aco a sə̄ gū b̄up mok̄ ntèn̄ à? Hai', ka v̄e'nə̄ yē̄j. ¹⁶ Wèn̄ ka rīj də a ye-a ɲga wù̄ mè'rə̄ fa ni' yòbohò̄jwè̄ nəm̄òk̄ də wū sə̄ yuk̄ duk̄ ye, ye də wū yà'a mok̄ ɲkwèn̄ ye rīj à? A ye-a də wèen̄ ɲkwèn̄ bohòb̄up ye də anè̄ kè̄ tesə̄ fo' kp̄u. B̄uū sè̄ wo sə̄ yuk̄ yàwo Nwì fana anè̄ kè̄ tesə̄ də wo b̄uū sè̄ wo kək̄urè̄ m̄ulisè̄ Nwì. ¹⁷ Vesùwèen̄ kwasə̄ Nwì. B̄usè̄ wèn̄ ànə̄ ye to ɲkwèn̄ bohòb̄up fana wo yə'rə̄ fa wen̄ bum̄ sè̄ zinə̄ sə̄, wèn̄ sə̄ b̄e' l̄òbum̄ yè'sə̄ bə̄ nt̄uum̄ awèn̄ pwe'fo'. ¹⁸ Wo a fīj mè'rə̄ fis wen̄ ndzə̄ bohòb̄up lāj fana ye də wèn̄ ye mok̄ co ɲkwèn̄ bə̄ mandzè̄ nè̄ ɲgògù̄ bə̀bōj. ¹⁹ M̄ù̄ sə̄ cè̄p, nə̄ sə̄ kum̄ bə̄ bum̄ sè̄ a yə̀gè̄ yà' n̄uum̄bu pwe' də ya wèen̄ r̄ēen̄ bə̄ zen̄, b̄uusè̄ bum̄ yè'sə̄ gū bohòwèn̄ ɲgòr̄ēen̄ yà'. A ye to mantombì fa' wèn̄ me'rə̄ fa wes̄ ni' awèn̄ bohòbum̄ sè̄ yà' ka r̄ēen̄ yē̄j, nə̄ sə̄ fak̄ f̄aak̄ ɲk̄ūi' fana b̄up sə̄ ghaha lo mantombì. Ye də nè̄ ɲga'a nè̄'e, wèen̄ fa ni' awèn̄ sə̄ mok̄ ɲgògù̄ bə̀bōj ya wèen̄ sə̄ ye b̄uū sè̄ r̄ēen̄.

²⁰ Wèn̄ ànə̄ ye to ɲkwèn̄ bohòb̄up, ɲgògù̄ bə̀bōj à ka f̄ak̄ bohòwèn̄ tse' f̄uk̄. ²¹ Swe'e sè̄ wèn̄ à tse' bə̄ bum̄ sè̄ wèn̄ à gù̄ yà' fana marè'tu sə̄ ko wen̄

ɲga'a bə̄ zen̄ yà'sə̄ yà? Yà'a nè̄ kè̄ lè̄ mègù̄ bə̄ kp̄u. ²² Wo a fīj mè'rə̄ fis wen̄ ndzə̄ bohòb̄up mok̄ lāj, wèn̄ a b̄uūj ɲga'a mok̄ ɲkwèn̄ sè̄ Nwì. Swe'e yà'sə̄ yàwo də wèen̄ mok̄ b̄uū sè̄ r̄ēen̄ fana yà'a nè̄ kè̄ lè̄ yàwo də wèen̄ nè̄ tse' l̄ùj nè̄ nà'a nè̄ kà mè̄ yuk̄ nə̄. ²³ Lè̄l̄ak̄ nè̄ ɲwèē tse' nà' bohòb̄up, a kp̄u. Megū də f̄efā nè̄ Nwìi ye l̄ùj nè̄ nà'a nè̄ kà mè̄ nə̄. Vesùwèn̄ tse' l̄ùj è̄nə̄ ndzə̄ bohòTà àvès̄ Jisòs̄ Kr̄est̄.

7

L̄ùk̄ Tse' Mègù̄ F̄ak̄ Bohò̄jwè̄ Nè̄ Yi Cu ɲwum̄

¹ Bwema am wèn̄, m̄ù̄ də wèn̄ rì tse' bə̄ nzak̄ l̄ùk̄ v̄e'ε̄ bə̀bōj̄ni, də l̄ùk̄ sə̄ tse' mègù̄ f̄ak̄ bohò̄jwè̄ ɲga yi cu ntò̄jwəm̄; ka v̄e'nə̄ yē̄j à? ² A f̄uh̄u ja'a na yà' bə̄ nzak̄ gù̄ è̄. A ye-a ɲga ɲwà̄jwè̄ l̄ògù̄ fana l̄ùk̄ kotse' yi, də m̄vè'nè̄ ndu ye cu ɲwəm̄ fana yi nə̄ sə̄ cum̄ megū bə̄ nà'. A ye-a ɲga ndu ye nə̄ kp̄u fana ye də l̄ùk̄ sə̄ kà yi mok̄ kotse' fe'lè̄. ³ Ye də a ye-a ɲga ɲwà̄ ànə̄ l̄ò-a bohò̄jwè̄ mòk̄ nè̄ zok̄ ɲga ndu ye nə̄ cu ntòfo' fana wo nə̄ duk̄ də̄ yi sə̄ ko nto. A ye-a ɲga ndu ye nə̄ kp̄u lāj fana ye də l̄ùk̄ kà yi mok̄ ko. Yi l̄ò-a, nə̄ kə̄ jə̄j fe'lə̄ ndu mòk̄ ye də̄ yi ka nto ko.

⁴ Bwema am wèn̄, yà' mègù̄ bohòwèn̄ bə̄ nzak̄ l̄ùk̄ sè̄ v̄e'nə̄. L̄ùk̄ ka wen̄ kotse' b̄uusè̄ wèn̄ a kp̄u wen̄ Jisòs̄ Kr̄est̄ wèn̄ lāj. A yà'sə̄ ɲga'a də, wèn̄ tse' mok̄ ndu nè̄ fī nè̄ yi Jisòs̄ Kr̄est̄, nè̄ Nwì a l̄òkoksə̄ yi m̄vwe' kp̄u də ya vesùwèen̄ zəm̄ nto'o sè̄ yà' tse' f̄ak̄ bohòNwì. ⁵ Ghà nè̄ vesùwèn̄ à sə̄ cu to ntòncu nè̄ ni' avèes̄ dzəm̄gè̄ nà'a fana l̄ùk̄ sə̄ à sə̄ fimsə̄ mis̄ də a sə̄ gū bum̄ sè̄ vesùwèn̄ à sə̄ gù̄ yà'sə̄, fana yà' sə̄ zəm̄ nto'o sè̄ a kp̄u. ⁶ ɲga'a fana, wo a fīj mè'rə̄ fis ves bohòl̄ùk̄ sə̄ mok̄ lāj. Vesùwèn̄ a kp̄u lāj fana yusè̄ yà' à sə̄ kohō tse'gè̄ ves mantombì fa' sə̄ ka ɲga'a mok̄ yē̄j. Kà də a sə̄ fak̄ bohòNwì bə̄ mandzè̄ nè̄ zəm̄

nè lùk à sè tse' nà' yi nà'a mok duk. A sè fàk bohòyi mok bə mandzè nè fi nè Yònsè Nwì sè nitsè' fa ves nà' mok yi.

Lùuk Ye Nkuŋ Fana Bup Yəəŋ

⁷ Ye də a sè cèp yè'sə də yà? A cèp yè'sə də lùuk sè yusè bup à? Hai' yà' ka ve'nə yeŋ lok fuk. Yusè mù sè duk sè də, lùk a gù mɔ yi ŋkuŋ mù rì bup. Lùk à ka-a də yi duk də, <<Kà yu ŋwè mòk wa>> duk, bwèrɛ də mù à ka də ŋgòwa yu ŋwè mòok bup riŋ. ⁸ Ncèp ànə à gù yi ŋkuŋ fana bup tse' ŋga'a mandzè nè ŋgògù mɔ, mù sè waŋ ke'ca bum bwìŋ nduk, nduk. A ye-a də lùuk bə, ye də bup kpɔ sè laŋ. ⁹ Mvək mòk à ye to nè mù à sè cu yu am co lùuk bə. Mù ànə geŋ də mɔ riŋ ŋga'a kə lùuk sè Nwì sè fana bup lokok, mù kpɔ. ¹⁰ Lùuk sè Nwì à fa yà' də ya bwìŋ tse' lùŋ bə zeŋ sè à jə vè fa mɔ yàm-e kə kpɔ. ¹¹ Bup à cə ndzənə lùuk sə, nə borə mɔ, mù gù bup. Yà' a mvè'nə bup à jə vè fa mɔ kpɔ sè. ¹² A zìnə də lùuk sè rərəŋ, nə ye yusè yà' sè cèp sè pwe'fo' sè' rərəŋ anə. Yà' a rərəŋ nə ye bəboŋ sè'.

¹³ A yè'sə də yumok sè yà'a bəboŋ a jə vè fa mɔ kpɔ à? Hai', à ka kpɔ lùk jə və, à jə vè yi bup. Bup à jə vè kpɔ nə ma nè ndzə mvwe' lùuk sè yà' à ye yusè bəboŋ sə. Yè'sə à ye ve'nə də ya vesùwèŋ ye riŋ tsə'rə yu nè wo to yi də bup nə. Yà' a mvəsè lùuk Nwì a nitsè' yà' jəja mvè'nə bup, bup ve'ɛ wùriŋ nə casə sə.

Mvəsè Nwèè Lùgè Bə Bup

¹⁴ A rì də lùuk sè yàwo yumok sè ma nè bohòyònsè fana mù ye megu yàm ŋwè nè mɔ kə duk Nwì yukgè, nè bup kohotse' mɔ yi. ¹⁵ Mù ka nsàp ncu nè mù cu riŋ, bəusè mɔ kə yusè mù dzəm də mɔ gu sè gùgè. Yà' sè kə tesə megu də mù sè gù mègù yusè mù sè bèn də mɔ kə yà' gù sè. ¹⁶ A ye-a də mù sè gù bup, ŋga mù sè dzəm sè ntɔ̀ mù

ngògù le bəboŋ fana mù rì də lùuk yusè bəboŋ. ¹⁷ Fana ye də, sè kə bup yà'sə mok mù gù, sè gù yà'sə mok bup nè yi cu ndzə ni'ì mù nə. ¹⁸ Busè mù rì də yumok sè bəboŋ ka ndzə ni'ì mù nè mɔ ŋwè wà ènə yeŋ. A ve'nə bəusè mù dzəm ŋgògù yusè yà'a bəboŋ laŋ, nə kə yà' gù to. ¹⁹ Mɔ kə yusè bəboŋ sè mù dzəm ŋgògù sè gùgè. Mù sè gu ŋga'a kə bum sè bup sè mù ka dzəm ŋgògù yà' dzəm sè. ²⁰ Fana a ye-a ŋga mù sè gù bum sè mù sè kə dzəm də mɔ gu yà' dzəm sè fana, ye də sè kə yà' yà'sə mok mù gù. Sè gù yà' bup nè yi cu ndzə ni'ì mù nə.

²¹ Fana mù yə də yà'a mvè'nə bum bəuŋgè, də mù sè dzəm ŋgògù bəboŋ, bup sè noon kok megu sè' fo'.

²² Mù sè dzəm ŋgòbɛ' lòlùuk sè Nwì sə, sè ntɔ̀ mù; ²³ fana yumok cum mali bohòmù anə sè' sè yà' sè lè bə lùuk sè ŋkərə àm sè dzəm də yà'a bəboŋ sə. Yà' sè kotse' mɔ, nə sè gu mɔ ŋgòye mali ŋkwèn bohòbup nè yi cu ndzə ni'ì mù nə. ²⁴ Yè'sə yà ve'nə ŋkərə bisə mɔ ɛ. Aco kə fis gesə mɔ sè mvwe' nsàp ni' nè nà' sè sè jə lòm mɔ mvwe' kpɔ ènə ndà pip. ²⁵ A kwasə Nwì bəusè yi a canşə gesə vesùwèŋ fo' ndzə bohòTà àvès Jisòs Krest.

Ngòlèsə bə zeŋ fana mù yàm bə tu àm, mù sè fàk bohòlùuk sè Nwì bə ŋkərə àm, nə sè fàk mok bohòlùuk bup bə ŋgùrni' àm.

8

Aco A Cum Ncu Nè Kəkərè Bə Nàaŋ Yònsè Nè Nwì

¹ Ye də a yà'sə mok də bəu sè wo a be'lə bə Krest wèŋ ka bo mok sənə nzak tse'. ² Busè mù cu yàm mok ndzə bohòyònsè nè yi gùgè bwìŋ ŋgòcu ŋwəm ghà nè wo be'lə bə Jisòs nà'a. Nà' fis me'rə mɔ sè bəa bup nə ye kpɔ wèŋ laŋ. ³ Lùuk sè Nwì à fa sè yà' ànə ka ŋgòghak to bup yeŋ, bəusè ni' ŋwè ka ñaŋ tse'. Ye də Nwì a gù yusè kaco lùk gu to

yà' yeŋ. Yi tumsə və mo ye, də wo dzə nà' bə ŋgùpni' co ni' yàvès sè bə bup yè'e, də ya nà'a ghak fa ves ŋàaŋ bup sə. ⁴ Nwì à gù vè'nə də ya vesùwèŋ sè a cugè bə ŋàaŋ yòŋsə nə, sè a ka bə ŋàaŋ ŋwè wà cum yè'e, a sə gu bum kəkurè bə mandzè nè lùk sə dzəm nə. ⁵ Bùu sè wo gùgè bum yàwo mvè'nè ŋgùpni' sə dzəm wèŋ tsərə mègù sè' bum sè ma nè ŋgùpni' anə. Bùu sè wo gùgè yàwo yusè yòŋsə nə sə dzəm zeŋ sə fana wo sə tsərə yàwo sè' bum sè ma nè yòŋsə nə. ⁶ Nwè nè yi tsərə mègù bum sè ma nè ŋgùpni' fana anə kə tesə fo' kpə. Nwè nè yi sə tsərə ye bum sè ma nè yòŋsə nè kə tse' ye sə lùŋ, nə ye fifi. ⁷ A ye-a ŋga ŋwè sə tsərə mègù bum sè yà'a ma nè ŋgùpni' fana kaco ŋgèŋgàŋ ye to fuk ŋge' bə Nwì yeŋ bùusè yi sə kà lùk Nwì sə nòŋsə, nə ye sè' də kaco yi bə' to yà' yeŋ. ⁸ Kaco bùu sè wo cu ncu nè ŋgùupni' awo sə dzəm gu to Nwì yi kwa yeŋ.

⁹ Mègù də wèŋ sə kà yàwèŋ yusè ŋgùpni' sə dzəm sə gù. A ye-a də Yòŋsə Nwì nə cu sə ntùu wèŋ zinə, fana wèŋ sə gu yàwèŋ yusè yòŋsə sə dzəm sə. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk ka yòŋsə nè Krèst tse' fana ye də ŋgèŋgàŋ ka ŋwəò Krèst nə sè' yeŋ. ¹⁰ Ye sè' də a ye-a ŋga Jisòs Krèst cu sə ntùu wù fana ye də wù cu ŋwəm bùusè yi a gù wu ŋgòye kəkurè m̀lisè Nwì; ŋga a ye-a sè də wèŋ sə kpə mali bə ŋgùupni' awèŋ bùu bup awèŋ na. ¹¹ Yusəmòk cu sè' də, a ye-a ŋga Yòŋsə Nwì nè yi à lòkoksə Jisòs mvwe' kpə nà'a cu sə ntùu wèŋ fana Nwì nè yi à lòkoksə Jisòs Krèst mvwe' kpə nə, nə gu ni' awèŋ sè yà' kpə laŋ sə luŋ foho və sèmok. Yi nə gu vè'nə bə mandzè nè də yòŋsə ye nə cu sə ntùu wèŋ.

¹² Vesùwèŋ tse' yusəmòk sè a nə gu tsoŋ yà' bwema am wèŋ-a. Kà də vesùwèŋ sə gu yusè ŋgùpni' sə dzəm yà' duk. ¹³ Bùsə a ye-a ŋga wèŋ cu, nə sə gu yusè ni' awèŋ

sə dzəm zeŋ fana ye də wèŋ nə kpə. Yà' ye sè' də a ye-a ŋga wèŋ zə gesə fàak ŋgùpni' sə bə ŋàaŋ Yòŋsə Nwì fana ye də wèŋ nə cum ŋwəm. ¹⁴ Bùu sè wo bə'gè mandzè yusè Yòŋsə Nwì sə tsè' wo fana ye də wo bwe Nwì. ¹⁵ Yòŋsə nè wèŋ a jə nà' bohòNwì nə a ka wèŋ ŋkwèŋ də ya wèŋ sə tse' wəə bùsə. Nà' tse' ŋgògù wèŋ ŋgòye bwe sè Nwì. Ye də yi gu ves ŋgòri ŋgòcèp to bohòNwì, nə sə to yi də Pàpa, Tè'. ¹⁶ Yà'a mvwe' sè Yòŋsə Nwì nə gùgè ves ŋgòriŋtse' sə ntùu vès pap də a bwe Nwì sə. ¹⁷ A ye-a də vesùwèŋ bwe ye fana ye də vesùwèŋ nə kə tse' bum sè yi a nòŋsə fa bùu ye wèŋ sə sè'. Yà' ye sè' də vesùwèŋ nə kə tse' bum yè'sə ves Krèst wèŋ bəbè'. A ye-a ŋga vesùwèŋ sə yə ŋgə' venə wèŋ bəbè' fana a nè kə cu be'lə mvwe' sè kəkuk sè ye sə sè' bəbè' anə.

Bum Nè Kè Ye Kəkurè BohòBùu Sè Wo Dzəm Nwì

¹⁸ Mù rì yàm də ŋgə' nè vesùwèŋ sə yə ŋga'a nè'e, kaco wo fuhə to nà' bə nsàp kəkuk nè nà'a nè kə ye ntsə'mòk bohòvès nə yeŋ. ¹⁹ Nzeŋgòŋ nè Nwì à gù nə bə bum sè yà'a ca sə pwe'fo' sə kək tse', nə kà lis càp ŋgòyè nùmbu ànə nè Nwì nè fis və bwe ye wèŋ jəja nə. ²⁰ Nwì a gù fəsə lònzeŋgòŋ nə maŋkwèŋ, nà' kà fàak ye sə dak mok tse' fe'lè. Nzeŋgòŋ nə bə bum sè ca sə pwe'fo' à ka wo də a ye vè'nə dzəm, Nwì à gù yi də yà'a ye vè'nə. Nwì nə à sè kək gèsə lòmantombi, ²¹ bə nùmbu nè bum sè yi à gù sə pwe' nè tesə sə mvwe' ncu nè wo nè kə bup cà wà nə. Ya ŋga nze nə tesə vè'nə fana, nà' yəəŋ mok bə bòn sè bwe Nwì sə. ²² Vesùwèŋ rì də nzeŋgòŋ nə bə bum sè Nwì à gù ca sə pwe'fo' sə wa furə fis, nə sə ye ŋgə' co ŋwàŋwè nè yi sə ghà mwe vè'è tètè kə wes ntinə. ²³ Sə kà nze nə yìyi wa mègù, vesùwèŋ sè Nwì a fa ves yòŋsə nè nje nə co ŋgwì yumòk nè nà' yèto də

yumòk cu ngòvòè, a sè wa sè' ve'nè. Vesùwèŋ sè tək nùmbu nè Nwii nè kè fis tes ves jəja co bwe ye, nè fiŋ me'rə fa ves ngùupni' avès dè ya nga yà'a kà bì. ²⁴ Ghà nè vesùwèŋ ànə dzəm, nè tse' lùŋ ntèŋ fana, a ye ngònaaŋ tu bə bum yè'sə. Yusè wù yə-a yà' m̀lisè laŋ fana ye dè wù kà tu bə zeŋ mok naaŋ, bùusè a ndà nè yì yə-a yumok laŋ, yì sè naaŋ fe'lə tu sèmok ε? ²⁵ A ye-a nga vesùwèŋ sè naaŋ tu avès bə yumok sè a ka yà' ntòye fana, a cu ngòtək ve'nè, yà' rɛɛŋ dè a sè ko rì ntəm.

²⁶ A sè' dè Yòŋsè nè Nwì nè sè tɛsə vesùwèŋ sè a jì ñaŋ yè'sə. Bùsè a ka mvè'nè aco a leŋ riŋ Nwì bəboŋ riŋ fana Yòŋsè nè sè leŋ fa ves nsàp nè bə jòŋ, bə mandzè nè anə ye-a vès a kà cèp to. ²⁷ Nwì nè yì rì ntəm bwìŋ pwe' nè, yì rì yusè yòŋsè nè sè tsərə sè sè', bùusè yì sè leŋ fa bùu Nwì wèŋ bə bum sè Nwì sè dzəm sè.

²⁸ Vesùwèŋ rì sè' dè yusè yà' kè tsèŋ-a ñwè pwe' fana Nwì sè fàk bə zeŋ yì ngògù yusè yà'a nè ye bəboŋ bohòbùu sè yà' dzəm yì wèŋ; bùu yà'sə sè yì a to fis wo mvè'nè yì ànə dzəm kok sè ntùu yì dè yà'a nè ye ve'nè sè. ²⁹ Bùu yà'sə sè yì ànə riŋ wo, yì duk dè yà'wèŋ nè bùuŋ co mo ye, ya nga mo ye nè ye motu bohòbwema sè wo ñkùuŋ sè. ³⁰ Bùu sè yì ànə duk dè yà'wèŋ bùu sè ye sè fana yì to yà'wèŋ. Yì ànə to wo fana yì gu yà' ngòye yəyərè m̀lisè yì. Yì ànə gu wes wo yəyərè anə fana yì fa yà'wèŋ mvwe' ncum sè ghaŋ sè bəboŋ.

Yusè Aco Yà' Ghak Vees Yè'sə Yà?

³¹ Yumok cu fe'lə sè aco a cèp ñkuŋ à? A ye-a dè Nwì tə ma nè ñjàvès, ye dè ñwè nè aco yì ghak ves ye ndà? ³² Nwì à ka dè mo ye kà ngə' yə dzeŋ, fana yì fis fa nà' bùu vès. Ye dè yumòk ka nè aco yì dzeŋ dè yì nè kà ves nà' fa mok cum fe'lə. ³³ Ñwè nè aco yì lap bùu Nwì wèŋ bə nzak yè'sə ndà? Nwì a

gù ves yì dè vès mok yəyərè. ³⁴ Ye dè ñwè nè aco yì muk cù dè vès gbù nzak yè'sə ndà? Jisòs Krɛst bə tu ye à kpɛ bohòvès, nè lokok sèmok. Yì cu nga'a bo ma mà'a Nwì, nè sè leŋ fa ves. ³⁵ Aco yumok gapsə vesùwèŋ bə dzədzəm nè Krɛst tse' nà' bohòvesùwèŋ ènə à? Yumok co ngə', bə jijipsè nga wo sè yak ves bùu yì, ñjè, jì cək, kè nga wo sè təkse ves, kè wo dè wo gbɛ' ves bə fèk. A mègù-a sè bum yè'sə aco yà' gapsə ves à? ³⁶ Yà' mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ñwàk Nwì dè,
<<Wo sè zə ves nùmbu pwe' bùu wù.

Wo sè gu megu ves co nsùŋgaŋ sè wo sè jə lòwo ngòkè sɛə wo sɛə.>>

³⁷ Bə bum yè'sə pwe', vès a ghak yà' bə ñaŋ Krɛst nè yì dzəm vès nè. ³⁸ Mù rì tse' pap dè kaco yumok gapsə fis ves bə dzədzəm ye nè yeŋ. A dzəm ye kpɛ kè lùŋ, kè masinjaa Nwì m̀bu bə tu awo, nè ye nsàp yòŋsè mòk nè yì tse' ñaŋ mbwa pwe', kaco yà' gapsə ves yeŋ. ³⁹ A dzəm ye yumòk nè nà' cu kè nè nà' ka ntòvə, a dzəm ye ma m̀bu bə sè nze pwe'. A dzəm ye yumòk nè Nwì a gù nà' pwe', mù ka yàm yumòk nè aco nà' gapsə fuk ves bə dzədzəm nè Nwì a nitsè' fa ves nà' ndzə bohòJisòs Krɛst nè yì Tà avès ènə ye.

9

Bum Sè Nwì A Fa Bùu Izùre Wèŋ

¹ Yusè mù sè dè m̀ cèp yè'e ka ñàhà jap yeŋ. Mù sè cèp zìnə co ñwè Jisòs Krɛst. Ntəm àm nè Yòŋsè nè Rərəŋ nè tse' nà' yì nè, ² sè rì dè a zìnə. A zìnə dè manziŋ sè ko m̀ ve'ε wùriŋ, ntəm sè yaaŋ m̀ sè' nsàp nè co kà teŋsə fuk, ³ njo bùu lak am bùu Jus wèŋ, sè wo ka Krɛst dzəm. Wo sè wo bwema am sè vesiwèŋ ñaŋ. A ye-a dè Nwì to fa m̀ ndò, nè cok fis gesə m̀ ndzə bohòKrɛst, yà' tɛsə bùu am yè'sə wèŋ fana boŋ ghak m̀ le

ve'nə. ⁴ Wo bwe Izùre, yi à jə wo də yà'a bwe ye, yi à sə ye bə yà'wèn bə nàan ye, yi ànə zə rək sè' bə yà'wèn, yi fa yà' lùuk ye, yi niŋtsok fa wo mvə'nə yà'a nə sə kukse yi fana yi kək fa wo bum mok sè'. ⁵ Wo ŋgwì bù nè wo à tesə bohòtəcici avès wèn. Krest bə tu ye, nè wo à dzə yi sə nzeŋgòn fəŋ nə, yi sè' ŋwè lak àwo. Yi Krest nə, yi Nwì nè yi ghak bum pwe', vesùwèŋ kukse yi nə kà teŋsə yuk. Yà'a ye ve'nə.

Yusè Nwì A Kək, A Ka Wà Ca

⁶ Mvə'nə mù də ntəm sə yaan mu bùusè bùu Izùre wèn à dzèen yusè Nwì à kà' sə ve'nə, mù sə kà yè'sə də yusè Nwì à kək sə a cà wà duk. Ka də ŋwè Izùre nè fòpwe' ŋgwì bù Izùre anə pap yeŋ. ⁷ Yà'a sè' ve'nə də ŋgwì bù Abràham wèn ka pwe' bwe Abràham sè pap sè' yeŋ. Nwì à duk fa Abràham nə də, <<Bwe sè mu nə gu wo nonse liŋ yòsə, a bwe sè bohòmo yòAzik.>> ⁸ Yè'sə sə niŋtsè' də bwe sè Abràham à dzə sə, wo ka lòon fo' bwe Nwì yeŋ. Bwe ye sə mègù sè wo dzə wo mvə'nə Nwì à kà' Abràham nə ŋkuŋ fana wo taŋ wo co bwe Abràham sè zinə sə. ⁹ Mvə'nə Nwì ànə kək Abràham nə fana yi à duk fa nà' də, <<Mvə'ək nə kùrə mù foho və, fana Sàra nə dzə mwe.>>

¹⁰ Ka nà'nə megu. Mòok sè' də ghà nè Azik ànə kuk fana ŋgwe ye Rèbekà dzə fa yi bwe fəs. ¹¹⁻¹² Ghà nè bwe yè'sə à cu ntòndzə vèə, ŋga wo ka yumok bəp kè bèbon àlè ntògu, Nwì duk fa ma awo nə duk də, <<Mo nè tu nə, nə fak bohònə ma ŋkwèn.>> Nwì ànə gu yè'sə ŋga yà'a yəŋ jəja də a kokgè sə vèə yi ŋkuŋ yi cok fis mo nje nè yi dzəm. Yà'a bòyi fana yi to ndàanwè nè yi dzəm, ka də tse'ŋga a ŋwè nè yi gù yumok ŋkuŋ yeŋ. ¹³ Yà' mègù mvə'nə wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Mù dzəm Jakòp, nə beŋ Esò.>>

Nwì Gùgè Yuye Mvə'nə Yi Dzəm

¹⁴ A yè'sə də Nwì gùgè bum ye bə mandzə nè nà' ka rərəŋ yeŋ à? Hai' yà' ka ve'nə yeŋ. ¹⁵ Yi ànə duk fa Musì fa' də,

<<Mu nə kokse manziŋ bohòŋwè nè mù dzəm mù.

Mu nə niŋtsok fa gùbòn njam nə bohòŋwè nè mù dzəm sè' mù.>>

¹⁶ Yà'a yè'sə jəja də Nwì dzəmgè ŋgògù yuye fana yà' kà bùusè də yi gù ve'nə bùusè bwìŋ dzəm ve'nə kènə də bùusè bwìŋ gùgè ve'nə sè' ye. Yi gùgè yà' bùu manziŋ nè nje sə vèə yi. ¹⁷ Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì sè' də,

<<Mù a kokse wùu Feròŋkum ya mu niŋ fa bwìŋ nàan am sə mutuhù wù,

Ya liŋ am sə nə yuhu bə nzeŋgòn nə pwe'.>>

¹⁸ Ye də yà' nòjəja də Nwì koksəgè manziŋ nje bohòŋwè nè yi dzəm yi, nə guŋsə fa tu bohòŋwè nè bòyi də yi gu nà' ve'nə.

¹⁹ Kàmòk aco ŋwè nəmòk fek duk də, <<Aco Nwì beŋ ŋwè ŋga'a va, ŋga a ye-a də ŋwèe gù mègù yusè Nwì gù ŋgèŋgəŋ yi ŋkuŋ yi gu yà' na.>> ²⁰ Ŋwè nè wà, wù jə cù fòŋkuŋ nə sə fek Nwì yumok ε? Aco kùŋ fek to ŋwè nè nà' bom yi nə də, <<Wù bom mu ve'ε bùu yàlè à?>> ²¹ Ŋgà bom kùŋ tse' nàŋ bə mbom sè yi sə bom kùŋ bə zeŋ sə yi. Aco yi jəŋ mbom, nə bom kùŋ bə zeŋ ba. Kùŋ mòk ye nè co wo kà nà' nduk fis, mòk ye ye nè wo sə fis, nə gu bum bə zeŋ ghà nè fòlòn.

²² A ye də Nwì ànə dzəm ŋgònitsè' jèjòk nè nje nə ya bwìŋ ye nàan ye sə, fana yi ko bwi ntəm bə bùu sè wo jòkse yi ntəm sè yi nə gu bəpsə wo ntsə'mòk sə. ²³ Yi à gù ve'nə bùusè yi à dzəm ŋgònitsè' nsàp manŋgəŋgèŋ nàŋ nè yi tse' nə mutuhù bùu mok sè yi à kokse manziŋ bohòyà' sə. Yi ànə fùhu nonse də bùu yè'sə wèen nè kè tse' kèkuk nè nje nə. ²⁴ Bùu sè yi à fùhu nonse sə, a vès. Yi a ka vesùwèŋ

mũᅇgorè bùu Jus wèᅇj to fis jəᅇj megu, yi a to fis jə ves mũᅇgorè bù lakm̄vum wèᅇj sè'. ²⁵ Nwì à cèp fana wo com yà' ndzənə ᅇwàk Hosiyà sè' mvək ànə də,

<<Bùu sè wo ànə ka bùu yàm yeᅇj sə, mũ nə to wo mok də, bùu am.

Lak sè mũ à sə kà wo dzəmgè sə, mũ nə to wo mok də, Bùu am sè mũ dzəm wo.

²⁶ Mvwe' sè wo à duk fa wo fo' də, <Wèᅇj ka bùu am yeᅇj,>

Yà'a sè' mvwe' sè wo nə duk fəsə fa wo sèmok də,

<Wèᅇᅇj bwe Nwì nè yi cu ᅇwəm nə.>
>>

²⁷ Izayà nè yi à ye ᅇᅇà tsòhòbum Nwì nə à wa fa bùu Izùre wèᅇj sə də,

<<A ye-a sè də bùu Izùre sə wèᅇj yam ve'ε co ᅇgwansaa sè sə ᅇᅇu ndzəp,

Fana bùu sè wo nə tse' lùᅇj fo' mèᅇᅇu momjo wà.

²⁸ Tàa nə kà mvək càsə.

Yi nə və ᅇᅇòkə sak mèsə nzak ye bə nzeᅇᅇᅇᅇj nə.>>

²⁹ Izayà nə ànə cèp mok sè' də,

<<Anə ye-a də Tà nè yi tse' nze yi nə à ka ves bwe mok bwes nᅇᅇsə fa,

Bwère də vès à lè cᅇ lak Sodòm nə ye sè' co lak Gòmora.>>

³⁰ A yè'sə ᅇᅇa'a da? Yusə duk də, bù lakm̄vum wèᅇj a yəᅇᅇj m̄lisè Nwì mok co wo kəkùrè, ᅇᅇa ye-a sè də wo à sə kà mandzè ᅇᅇᅇye kəkùrè anə sə ləpgè na. Wo à bùᅇᅇj kəkùrè ᅇᅇa wo fa ntum awo bohòKrest. ³¹ Bùu Izùre wèᅇj à sə be' yàwo mandzè lùk də wo nə kə ye kəkùrè bùu zeᅇj fana wo ᅇbù lèᅇm bə lùuk sə. ³² Wo à ᅇbù bùu yà? Wo à ᅇbù bùusè wo à sə naᅇᅇj tu yàwo bə fàak awo sè wo à sə ᅇᅇu sə, kà bə dzədzəm bohòKrest ye. Anə ᅇᅇj wo kə lù'rə ᅇbù m̄mvwe' lis ³³ nè wo à còm bə zeᅇj ndzənə ᅇwàk Nwì də,

<<Wèᅇᅇj yeè, mũ tam nᅇᅇsə lis* mvwe' lak Zayòᅇj nè bwìᅇj nə lù'rə ᅇbù bə zeᅇj.

Bwìᅇj nə lù'rə ᅇbù fo',

megu kə də ᅇwè nè yi dzəm-a bohònà' fana kaco lis ènə fa yi marè'tu yeᅇj.>>

10

Mvè'nè Bwe Izùre A Jàm Mandzè

¹ Bwema am wèᅇj, mũ sə dzəm ve'ε bə ntəm àᅇ pwe'fo' də bùu am, bùu Izùre wèᅇᅇj tse' lùᅇj. Mũ sə ləᅇj Nwì bə zeᅇj sè' wùriᅇj. ² Mũ rì zìnə də wo tse' ntəm bə ma nè Nwì wùriᅇj, megu də wo kà bə zìnə nè nà' cu ca nə reᅇᅇj. ³ Wo ka mvè'nè Nwì ᅇᅇᅇᅇ ᅇwè ᅇᅇᅇye kəkùrè m̄lisè yi sə co yumok jəᅇj fana wo lap mandzè nᅇᅇwo ᅇᅇᅇye kəkùrè m̄lisè Nwì anə. Yà'a mvəsè wo à bèᅇj mandzè Nwì sə. ⁴ Ghà nè Krest ànə və fana fàak sè lùk sə me yàwo sə, fana yà' ye mok də ᅇwè nè yi tse'-a dzədzəm fana ᅇᅇᅇᅇᅇᅇj ye kəkùrè m̄lisè Nwì.

⁵ Musì ànə com yumok bə nzak lùuk sə duk də, <<A ye-a ᅇᅇa ᅇwè nᅇᅇsə wes lùuk sə pwe' nè pwe' àle, ye də ᅇᅇᅇᅇᅇᅇj tse' lùᅇj bùu zeᅇj sè'.>> ⁶ Bə nzak nè ᅇᅇᅇye kəkùrè ᅇᅇa ᅇwè fa ntəm ye bohòNwì nà'a ye də, <<Kà də ᅇwèe sə mərə sə ntùᅇ yi də, <A nə lo m̄bu anə ndà? > duk.>> Yà'sə də wù sə tsəm ᅇᅇᅇᅇ jə tsonᅇ vè Krest nə sə nze də yi tesə wu. ⁷ Mok ye sè' də, <<Kà də ᅇwèe sə tsərə sə ntùᅇ yi də, <Anə tsonᅇ lo sə mvwe' nzeᅇᅇᅇᅇj bù kᅇkᅇ ndà,> >> də ya wo jəᅇj kok və Krest ca sè' duk. ⁸ ᅇwàk Nwì sə cèp da? Nà' sə cèp də, <<Ncèp nə nà' kuəp weᅇj nè' co wèᅇj yuk, nà'a kə cùhu wèᅇj nə ye sə ntùᅇ wèᅇj sè'.>> A ncèp nè vès sə tsòho fa weᅇj də wèᅇᅇj fa ntəm bohòJisòs nà'a. ⁹ Busè a ye-a ᅇᅇa ᅇwè cèp fis kə cùhu yi də Jisòs nə yi Tà, nə dzəm sə ntùᅇ yi sè' zìnə də Nwì à lòkoksə nà' mvwe' kᅇᅇ fana ᅇwè ànə tse' lùᅇj. ¹⁰ ᅇwèe

* 9:33 9:33 Lis ènə Jisos Krest.

dzəmgè sə ntùù yi fana Nwì jəŋ yi də yi yəyərè, yi cəp fis kè cùhu yi fana yi tse' lùŋ. ¹¹ Nwàk Nwì sə cèp də, <<Nwè nè yi dzəm-a bohònà' fana, kaco yi maha wà.>> ¹² Yà' ka zok bohòŋwè nè yi ŋwəò Jus bə nè yi ŋwè lakmum yəŋ. Nwii Tà bohòwo yi pwe' yəyərè. Yi sègè ndàaŋwè pwe' ŋkùuŋntèŋ, nè nà' ləŋ tətəsè bohòyi. ¹³ Wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<A ye-a sè ndà nè yi to liŋ Tà sə fana ŋgəŋgàaŋ nə tse' lùŋ.>>

¹⁴ Aco bwiŋ to ŋwè nəmòk də nà'a kə tēsə wo yè'sə va, ŋga a ye-a də wo ka bohòyi ntòdzəm ε? Yà' ye sè' də aco bwiŋ dzəm bohòŋwè mòk yè'sə va ŋga wo ka yumok bə liŋ ye sə yuk yuk ε? Aco wo yuk va sè', ŋga wo ka-a ŋwè ŋgòtsòho fa wo tse' ε? ¹⁵ Aco ŋwè lo ŋgòkè tsòho anə va ŋga wo ka-a yi tum ε? Yà' mègù mvə'nè wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì yà'a də, <<Bwiŋ lògè bə Ntirè nè Bəboŋ nə ŋgòkè tsè' fa bwiŋ fana wo kwa bohòyà'wèŋ wùriŋ.>> ¹⁶ Megu də ka də bùu sè wo yukgè Ntirè nè Bəboŋ nə dzəm wesgè nà' pwe'fo' yəŋ. Izayà à duk bə cùu ye də, <<Tà, ŋwè nè yi a dzəm fùk ncèp àvès nə ndà?>> ¹⁷ Ye də fantum vègè bohòŋwè ŋga yi yuk yumok, bwiŋ yu' ŋga wo sə tsòho fa wo ncèp nè Krest nə.

¹⁸ Mù sə fek də, a yè'sə zìnə də bùu Izùre wèŋ a ka Ntirè nè Bəboŋ nə yè'e ntòyuk à? Hai', wo a yuk laŋ. Yà'a mvə'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì sə də, <<Ntirè nè masinjà nə à tse' nə a yuhu lòwes sənə nzeŋgòŋ nə pwe'fo' laŋ.

Bwiŋ a yuk ncèp nə mvwe' sè a fəŋ bə fəŋ bùè.>>

¹⁹ A fek-a mòk sè' də, ye də bùu Izùre wèŋ à ka yàwo bə ncèp ànə rɛɛŋ àlɛ? Hai' wo à rɛɛŋ sè laŋ. Musi ànə cəp to fa' yi də Nwì à duk də, <<Mù nə gù lak mok nsàp nè wèeŋ nə kùk ja'a wo nə waŋ, Də anə ye co ye vɛ'nə lɛ wèŋ.

Mù nə gù lak mok sè wo ləm wà, Wèŋ kùk ja'a wo ntum yaan wəŋ.>>

²⁰ A cèp ghak gugəŋ ŋgà tsòhòbum Nwì Izayà mvə'nè yi ànə cəp ye də, Nwì a cèp də,

<<Bùu sè wo a sə kà mù lap wèŋ a yə mù laŋ.

Mù a niŋ fa ni' àm bohòbùu sè wo a sə kà mù fe'rè.>>

²¹ Bohòma nè bùu Izùre wèŋ fana yi à cèp də Nwì à duk də,

<<Mù tse' fa bùu am wèŋ bo də wo vè tètè nùm kə ca co,

Wo kà ŋgì nè njàm nə yuk lok.>>

11

Nwì Ka Bùu Izùre Wèŋ Swi

¹ Mù fek mali-a wəŋ yumok sèmok. A yè'sə də Nwì a bèn bùu ye wèŋ laŋ nè kè' mò'fis à? Hai', ka vɛ'nə yəŋ. Mù bə tu am, mù sè' ŋwəò Izùre, tàcici àvès Abràham fana mù ye bə bòp lak Benjamè.

² Nwì a ka bo ye bohòbùu ye wèŋ sè yi ànə riŋ wo mantombi sə wèŋ lɛ co'rə fis. Mù rì də wèŋ rì yusè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì bə liŋ ŋwè nè wo to yi də Alajà nà'a laŋ. Yi à sə cèp bohòNwì bə liŋ bùu Izùre, nə sə duk də, ³ <<Tà, bùu yè'e wèŋ a zə ŋgàa tsòhòbum yo wèŋ, wo a kùəmsə màk wes kàam sè wo fagè wu satikà' fo' sə sè' pwe'. Bwehe cu mègù mok mùmù nè mù sə kùksə wu, fana wo sə lap mandzè ŋgòzə mù sè'.>> ⁴ Anə gəŋ Nwì duk fəsə fa yi da? Nwì à duk yi də, <<Mù tse' mali bùu yàm fo' ncùhù sàmba, sè wo ka rùm nè wo to nà' də Baal nà'nə kùksə yu'.>>

⁵ Yà'a bohòvesùwèŋ ŋga'a yè'e sè' vɛ'nə. Mubwes bùu Izùre mok cu nè Nwì a còk fis wo bə bòvəm nè nje. ⁶ Mvə'nè yi a còk fis yà' bə bòvəm nè nje nə fana yà' rɛɛŋ də yi a ka yà'wèŋ bùu yumok sè wo a gù yà' còk fis. Anə ye-a də yi a còk fis yà'wèŋ vɛ'nə bwèrɛ də kaco a to nsàp bòvəm ànə də a bòvəm yəŋ.

⁷ Yusə də vɛ': bùu Izùre wèŋ à ka yusè wo à sə lap sə kə tse'. A tse'

mègù yà' mubwes bù nè Nwì ànò
cok fis wo nè. Ntùm mok sè wèŋ a
gù bup laŋ. ⁸ Yà' megu mvè'nè wo à
còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì yà'a də,
<<Nwì a jipsə wo ɲkərə.

Kaco lis awo ye yeŋ, ntu' awo kà sè'
yuk,

Tètè kə wəs ntinə yè'e.>>

⁹ Devid à cèp ye sè' də,

<<Yusè wo sə kwa sàm bə zeŋ sə
yà'a bùuŋ co tam bohòwo.

Wo gbù, nè ye ɲgə' bə zeŋ sè'.

¹⁰ Lis loho na wo co wo kà bum yə-è,
Wo ye-a ɲgə' nè co nà' zəm tse'
megu wo sə nze nè mvèsè
bwèrà.>>

¹¹ Ye də yà' sə tsè' yè'sə də Izùre
à lù'rə də ya wo gbù nè bisə nè
mvèsè à? Hai' ka ve'nə yeŋ lok.
Bùu Izùre wèŋ gbùu fana Nwì fa bù
lakmvum wèŋ mandzè də yà'a tse'
lùŋ ya bùu Izùre wèŋ waŋ boŋsə
yà'wèŋ. ¹² A ye ɲga bùu Izùre wèŋ
ànə jam mandzè nè fana nzeŋgòŋ
nə tse' yàwo kə mandzè ɲgòtse'
swe' bùu zeŋ. Bùu Izùre wèŋ bisə
fana bù lakmvum wèŋ bùuŋ ɲgàa
ghàk. A ye ɲga bup àwo nè a gù
Nwì yi se bwìŋ fana anə boŋ wesə
yè'sə mok nsàp nè fòŋga wo kpəəŋ
foho və-a mvwe' mandzè nè Nwì nè
ε?

Mandzè Nè Nwì Sə Lùŋsə Bù Lakmvum Wèŋ

¹³ Mù dzəm ɲgòcèp bohòwèŋ bù
lakmvum wèŋ. Nwì a tum vè mɔ co
ɲgà ntum bohòwèŋ fana mù sə jə
yà' co fàak sè ghaŋ. ¹⁴ Bəsè kàmòk
aco mù gù bùu lak am bùu Izùre
wèŋ mok ɲgòwa weŋ, nè foho və
kə tse' lùŋ. ¹⁵ Ghà nè Nwì ànə beŋ
bùu Izùre wèŋ fana yà' gù bùu sè
sənə nzeŋgòŋ nè pwe' ɲgòtes ɲkèŋ
bə Nwì wèŋ mok mvwe' mò'fis. Ye
də anə ye yè'sə va, ɲga a ye-a də
Nwì jə fəsə wo co bùu ye wèŋ ε?
Anə ye megu mok co də bùu sè wo
à kpə wèŋ bwìŋ foho vè fe'lə laŋ.

¹⁶ A ye-a ɲga ɲwè fa to ntu' bred
nè mantombi nè bohòNwì fana ye

də bwes sə pwe' sè' sè ye. A ye-a ɲga
ɲgàaŋ tɔ mòk sè Nwì fana ntaŋ tɔ
sə ye mali sè ye. ¹⁷ Tɔ nè bəboŋ nè
wo togè nà' də Olip nà'a à təəŋ ye
sè fo', wo kə sa fis jəŋ lo ntaŋ sə, nè
jəŋ ɲga'a nsàp tɔ mòk nè sə ɲgəà,
nə kə lem gesə nà' ndzənə tɔ mòk
nə. Wèŋ bù lakmvum yè'sə, ntaŋ sè
wo à kə lèm gesə yà' lèmə sə wèŋ.
A wèŋ sè wèŋ à vè ɲgòkə tse' jə
mɔŋaŋ ndzə mvwe' ɲgàaŋ tɔ Olip
nè bəboŋ nè. ¹⁸ Yà' nè yeè nè ve'nə
fana kà də wèŋ jəŋ ntaŋ sè yà' à ye
sè tɔ nè co yà'a yusè wà duk. A ye-a
də wèŋ sə nènì' fana wèŋ sə tsərə
tse' də wèŋ sə kà ɲgàaŋ tɔ nè wèŋ
tesè, ɲgàaŋ tɔ nè sə tesə weŋ yi.

¹⁹ Kàmòk aco wèŋ duk də wo à
sà fis ntaŋ mok sə, ya ɲga vès tse'
mandzè. ²⁰ A le zìnə. Wo à sà fis yà'
bùusè wo à ka dzədzəm bohòKrest
tse'. Wèŋ a bùuŋ mok ni' tɔ ànə
ma mòk wèŋ bùu dzədzəm àwèŋ nè
wèŋ tse' nè. Kà də wèŋ sə nènì'
duk, wèŋ sə koksə le wəə. ²¹ A
lòntaŋ sè yà' ànə kuk kok yàwo bə
tɔ nè nà' à ye nè, Nwì nè kà wo
mè'rə. Ye də a ye-a ɲga wèŋ ka
bohòyi dzəm, wèŋ tsəm də yi nè
me'rə weŋ yàwèŋ à? ²² Vesùwèŋ yə
də Nwii mamòk ɲwè nè yi bəŋwè
ve'ε wùriŋ, yi ye bwi mamòk sè'
ɲwè nè co yi ko gesə-a wu ndzə
bohòyi, wù waŋ kpə yò. Yi tùksəgè
bùu sè wo a mè'rə mandzè nè nje,
nə ye bəboŋ bohòwèŋ, ɲga weŋ tə-a
gugəŋ bə mandzè nè nje nè. A kà-
a ve'nə ye, wo gbə' ci' mak fis weŋ
fo'. ²³ Yumòok sè' də, a ye-a ɲga bùu
Izùre wèŋ teŋsə gutu awo nè fana
aco Nwì lem fəsə gesə lo fe'lə wo
ndzə mvwe' tɔ nè səmok, bùusè yi
tse' nsàp ɲaŋ ànə yo. ²⁴ Vesùwèŋ yə
də aco yi jəŋ to weŋ sè wèŋ ka bùu
Jus yeŋ, sè wèŋ yàwèŋ co ntaŋ tɔ
mòk nè sə ɲgəà, nè sa fis weŋ, nè
kə lem gesə bə tɔ nè bəboŋ, nè wèŋ
ànə ka ntaŋ tɔ ànə yeŋ. Ye də aco yi
jəŋ to bùu Izùre wèŋ sè wo ànə ye
yàwo ntaŋ tɔ nè bəboŋ ànə, nè lem
fəsə gesə yà'wèŋ ndzənə tɔ àwo nè.

Bùu Izùre Wèen Nə Tse' Lùŋ

²⁵ Bwema am wèŋ, mù sə dzəm də wèen rɛɛŋ bə zìnə mòk nè nà' swìhi cu sə mvwe' ncèp ènə, ya kà də wèen sə tsəm də wèen kəkərè duk. Nà'a də, jèjù'rè nè nà' a vè bohòbùu Izùre wèŋ mok ènə nè ye vè'nə tètè kə dzeŋ ghà nè bù lakmvum wèŋ, sè wo nè tse' lùŋ sə, vè wes bohòNwi pwe' ŋkuŋ. ²⁶ Yà'a mvè'nè bùu Izùre pwe' nè tse' lùŋ sə. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwi duk də,

<<Ŋgà tətəsè bwìŋ nè, nè tesə vè mvwe' lak Zayòŋ,

Fana yi nè fis gəsə ŋkùì' mütsetsə'rèə bwe' Jàkop pwe'.

²⁷ Də mvè'nè mù fis wes bup awo sə vè'nə,

Fana yà' ye mok də rùk àm nè mù à zú vesi wèŋ nè nà' kùrə wes mvè'nè mù à duk sə laŋ.>>

²⁸ Bùu Izùre wèŋ a bùuŋ mok bùu sè də bə Nwi wèŋ ka ŋge' yeŋ bùusè wo a ka Ntirè nè Bèboŋ nè dzəm. Yè'sə à ye vè'nə də ya wèŋ sè wèen bù lakmvum tse' mandzè ŋgòtse' lùŋ. Megu də yi ànə cokfis to wo laŋ də yà'wèen bùu ye, fana yi sə dzəm malì yà' sè'. Yi sə dzəm malì yà' vè'nə njo nè yi ànə zú me rùk bə tàcicii awo sə wèŋ laŋ. ²⁹ Nwii fa-a ŋwè yumok, kaco yi jəŋ fəsə yà' yeŋ; yi fis jəŋ ŋwè nje, yi kà nà' sè' mè'rè fəsè.

³⁰ Wèŋ bù lakmvum, wèŋ à sə kà Nwi yukgè fana Nwi a koksə manziŋ ŋga'a bohòwèŋ bùusè bùu Izùre wèŋ à ka duk ye yuk. ³¹ Mvè'nè bùu Izùre wèŋ sə kà Nwi ŋga'a yè'e yuk sə fana, yà' mègù sè' vè'nə də, mvè'nè Nwi ànə koksə manziŋ bohòwèŋ fana yi nè koksə manziŋ bohòwo sè'. ³² Nwi a lok tes bwìŋ pwe' sənə gatu wo kà duk ye sə yuk, də ya yi niŋ fa koksəmanziŋ nè nje nè sè' bohòbwìŋ pwe'.

Ŋkì Nè NgòKùksə Liŋ Nwi

³³ O, Nwii ŋgà ghàk vè'ε co ŋwè kà cèp to,

Yi tse' ŋkərè, nè riŋ bum sè' nèbup. Kaco ŋwè rɛɛŋ mvè'nè yi tsərəgè bum ye yeŋ,

Kaco ŋwè rɛɛŋ mandzəə ye sə sè' yeŋ fuk.

³⁴ <<A ri yuk yusè Tà sə tsərə ndà? Ŋwè nè aco yi fa to Nwi ntip cu yo à? A bùə.

³⁵ Ŋwè cu yo nè yi à samsə fa yuk Nwi yumok,

Də ya nà'a nè lak fəsə fa yi à?>>

³⁶ Bum pwe' à tesə ndzə bohòyi, Yi à gù yà' yi, yi tse' yà' sè' yi nè. Kəkuk ye bə liŋ ye sə nè mvèsè. Yà' a ye vè'nə.

12*Ŋwè Nè Nwi A Jə Yi Co Ŋwè Nje Laŋ Cum Lε Vε'ε*

¹ Ye də bwema am wèŋ, nè Nwi a koksə manziŋ bohòvès fana mù sə ləŋ weŋ də wèen fa ni' awèŋ sə co satikà' nè nà'a cum mali geŋ fo'; wèen ye rərəŋ, nsàp nè co Nwi dzəm weŋ. Nà'nə yà'sə mandzè nè aco wèŋ kùksə yi nè. ² Kà də wèen be' lo nsàap kuu giì bùu sè sə nzeŋgòŋ sə duk. Wèen me'rə Nwi ŋgòkupsə weŋ, nè fa weŋ tsətsərè nè fi, ya ŋga wèen sə gu bum mok bə mandzè nè nà'a zok. Nà'a mègù mandzè nè aco wèŋ riŋ yusè Nwi dzəm, sè yà'a bèboŋ, nè ye sè aco yà' gu Nwi yi kwa, sè yà'a məm̀vè'nè yà' tse' ŋgòye pap sə.

³ Mù sə cèp bohòwèŋ bə dzè' nè Nwi a fa mù nà' bə bònəm nè nje nè də, kà də ŋwèe sə tsərə bə ni' ye co də yi ŋwè nè ŋkùuŋ nè casə mù mvè'nè yi sə duk. Wèen sə tsərə fùə, nè ja'a nsàp ŋəŋ nè Nwi a fa weŋ bùusè wèŋ dzəm bohòyi nè. Wèen sə moo vəm bə zeŋ ya wèen riŋ mvè'nè wèŋ cu nè zìnə. ⁴ Wèen kùk ja'a na yàwèen ni' ŋwè è. Ni' ŋwè nè mò'fis tse' bòp nja zok, zok. Bòop sè zəzok yè'sə yà' ka nsàp fàk nè mò'fis lòoŋ tse'. ⁵ Yà' mègù sè' vè'nə də mvè'nè vesùwèen ŋkùuŋ yè'sə, a mègù ni' nè mò'fis ves Krest wèŋ, fana a tse' fàk zəzok.

6 Mvè'nè Nwì a sè ndàanwè pwe', nà fa nà' ñkèrè nè ngògù nsàp fàk nè nje bə zɛŋ fana vesuwèŋ fak-a bə zɛŋ. Nwè nè nje ngòtsòho rì fa bwìŋ bum mòk sè Nwì tsòho fa yi yà' yi fana ñwè ànè tsoho bə dzədzəm nè yi tse' nə pwe'. 7 Nwè nè ma nje ngòfàk bohòbwìŋ fana yi sə fak sè ntɛŋ. Nwè nè nje ngòyərə bwìŋ fana yi sə yərə sè'. 8 Nwè nè ma njoò ngòtsòho nə kwɛ'sə rìŋ bwìŋ fana wu sə tsoho kwɛ'sə wə; nè wu yòŋgà fa bwìŋ mbo, wù fa bə ntəm nè mò'fis. Wu ye-a yòŋwè nè mantombì, wù fak gɔgɔŋ. Bùu sè wo rì yàwo ngòkòksə manziŋ bohòbwìŋ, wo sə gɔ fàak kòksəmanziŋ sə bə kwəkwa.

9 Wèŋ dzəm ñwè, wèŋ dzəm kòk yi sə ntɔ̀ wèŋ bə zìnə. Wèŋ bɛŋ yusè yà'a bɔp, nə bɛ' tse' yusè yà'a bəbɔŋ cùk. 10 Dzəm mòk bə mòk bə nsàp dzədzəm nè nà'a yegè mɔtsətsərəə bwema wèŋ. Tse' ntəm nè ngòjə bwìŋ co bùu sè ghaŋ. 11 Fàk gɔgɔŋ bə ñaaŋ awèŋ pwe'fo', nə kà wò. Fàk bohòTà bə ntɔ̀m awèŋ pwe'fo'. 12 Mvè'nè wèŋ sə naaŋ tu bə yusè Nwì à kàk sə fana wèŋ sə kwa wùrìŋ. Ghà nè ngə' vè bohòwèŋ fana wèŋ kontəm, nə təəŋ gɔgɔŋ. Wèŋ sə lɛŋ pìriyà bohòNwì ghà nè fòlòŋ. 13 Yusè ñwè tse' yà' fana yi gap fa ma mòk bohòkrètèŋ nè yi ka ye tse'. A ye-a ñga ñkùŋ vè munda'à wèŋ, wèŋ kà wo bɛ' fəsè.

14 Fek Nwì ngòsè bùu sè wo sə fa wu ngə'. N, a zìnə, də yi se yà', kà wo yàk. 15 Wèŋ kwa wèŋ bùu sè wo sə kwa, nə waŋ wèŋ bùu sè wo sə wa. 16 Wèŋ cum cù mò'fis wèŋ bwìŋ pwe'. Wèŋ kà ni' sə nè, wèŋ dzəm ngògì bə bùu sè bwìŋ jəgè wo co bùu sè wà. Kà də wèŋ jəŋ ni' awèŋ co də wèŋ ñgàa ñkèrè duk.

17 Nwè nəmòk gɔ-a wu bɔp, wù kà yi bə bɔp làk fəsə fa. Gù lɛ yusè aco ndàanwè pwe' dzəm də yà'a bəbɔŋ. 18 A ye-a ñga mandzè nə yo fana wù jìhi nzòŋ ngòcu bə fifi wèŋ bwìŋ pwe'fo'. 19 Nge' am wèŋ, kà də wèŋ

fəsə fàk fòo bɔp duk; me'rə fa Tà Nwì mandzè ngòsak nà' yi. Yà' cu ndzənə ñwàk Nwì də Nwì a cèp də, <<Me'rə fa fòo bɔp bohòmù, mɔ nə fəsə yà' mù.>> 20 Yà'a ye lɛ də, <<A ye-a ñga ñjè sə ya ñwè nè yi bèŋgè wu, wù fa yi bɛŋ; a ye-a ñga ntəm sə cɔəm yi, wù fa yi ndzəp. Bəsè wu gù-a vɛ'nə fana ye də wù cup naaŋ fa ngèŋgàŋ ñàhamis mɔtuhù.>> 21 Kà də wèŋ dzəm də bɔp ghak wèŋ duk, wèŋ ghak bɔp bə gù bòn.

13

Krètèŋ Wèŋ Yuk Bùu Sè Wo Tse' Lak Wo

1 Ndàanwè pwe'fo' yuk bùu sè wo tse' lak wo, bùusè ñaaŋ sè wo tse' yà' ngòtse' bwìŋ bə zɛŋ yà'sə a fa wo yà' Nwì, wo a ka yà' bə ñaaŋ yàwo jəŋ. 2 Ye də a ye-a ñga ñwè nəmòk sə kà wo yuk fana ye də yi sə bèŋ yà'sə yumòk sè Nwì a nòŋsə yà' yi. Nwè nè yi gù-a vɛ'nə fana ye də yi sə jə vè nzak mɔtuhù yi. 3 Nwè nè yi sə gù-a ye yusè yà'a bəbɔŋ fana kaco wuə ko yi bə bùu sè wo tse' lak sə wèŋ yəŋ. Nwè nè yi gùgè ye bɔp wəpgè yà'wèŋ yi. A ye-a ñga wèŋ dzəm ngòcu bə fifi wèŋ bùu sè wo tse' lak sə wèŋ fana wèŋ sə gɔ megu yusè yà'a bəbɔŋ, ya wo sə kwa bohòwèŋ. 4 Bəsè nsàap bùu yà'sə wèŋ ñgàa fàak Nwì, wo sə fàk bùu tu awèŋ sè'. Yà'a lɛ sè' də a ye-a ñga wù sə gù bɔp, wù wəp li wo, bùusè ñaaŋ sè wo tse' sə yà' ka wà yəŋ. Wo ñgàa fàak Nwì, sè wo tse' ngòyɛŋsə ñgàa gù bɔp wèŋ ngə'. 5 Ye də a bəbɔŋ ngòyuk wo, kà də bùusè jəjòok nə tesə ye, a ye bùusè wèŋ rì sə ntɔ̀ wèŋ də a bəbɔŋ ngògù vɛ'nə.

6 Nà'a sè' njo nè wèŋ tse' ngòlàk tas awèŋ sə, bùusè bùu sè wo sə benə mbàam tas sə wèŋ sə fàk yà'sə bohòNwì. 7 Ye də wèŋ fa ndàanwè pwe' nsèe yusè yà'a sè ye. A ye-a ñga ñwè ka tas ye ntòlak, bəbɔŋ də

yi lak; bùu sè wo tse' lak sè duk-
a də wèeŋ lak yà pwe', wèŋ lak fa
wo. Wèeŋ sè wəp bùu sè bwìŋ tse'
ŋgòwəp wo, nə sə kwasə bùu sè
bwìŋ tse' ŋgòkwasə wo sè'.

Krətèŋ Wèŋ Tse' NgòDzəm Mòk Bə Mòk

⁸ Kà də wèeŋ tse' ŋwè nəmòk kəa
duk. Kəa nə aco wèŋ tse' ŋwè nà'a
nè də wèŋ tse' dzədzəm bohòmòk
bə mòk. Bùsè ŋwè nè yi dzəm-a
mòk bə mòk fana ye də yi nòŋsə
wes lùuk sə pwe' laŋ. ⁹ Nwì a duk
vesùwèŋ də, <<Wèeŋ kà nto ko, kà
ŋwè zə, kà yèyè, nə kà yu ŋwè
mòk wa.>> Lùuk yè'sə bə mok sè
yà' bwehe cu sə pwe'fo', yà' kè kì
be'lə ni' ndzənə ncèp nè mò'fis nè'e
də, <<Dzəm moma yo məm̀vè'nè
wù dzəm ni' yò.>> ¹⁰ Nwèe dzəm-a
moma ye fana kaco yi gũ nà' bəp
yeŋ. Ye də ŋgòtse' dzədzəm, a
ŋgònòŋsə wes lùuk sə.

¹¹ Wèeŋ lap mandzè ŋgògũ bum
yè'sə pwe'fo', bùusè mvək kàrə
laŋ nè a tse' ŋgòlòkok mok m̀tsè.
M̀vè'nè vèes nə kə tse' lùŋ nə kəəp
wesə vè mok ŋga'a nə nòŋsə mvək
nè ànə dzəm to bohòJisòs Krèst
fa' sə. ¹² Ndzəm sə də a me,
tsok kəəp ŋgòrèŋ laŋ. Vesùwèeŋ
mak gesə bum sè bəp sè yà'a bum
ndzəm sə fo'. Vesùwèeŋ bək jəŋ
ŋkè avès co bùu sè aco a lə mvwe'
mareŋ. ¹³ Vesùwèeŋ cum ncu nè
bèboŋ co bùu sè wo cu mvwe'
mareŋ. Vesùwèeŋ me'rə gesə bum
sè ŋgòcèp vək kè'cà nduk, nə ye
ŋgòjəhũ rùk wèŋ fo'. Vesùwèeŋ
co'rə fis bo avès bə nzak sàhà, nə
ye bə bum sè yà' cə cù pwe'fo'. A
kà sə kùəm, nə kà yu ŋwè nəmòk
sè' wa. ¹⁴ Wèeŋ jəŋ Tà Jisòs Krèst
co ŋkè bohòwèŋ. Kà də wèeŋ sə
fəhũ nòŋsə mandzè ŋgògũ nsàap
bəp sè ŋgùpni' sə dzəm yà', sè yà'
tesə kokgè sə vèə vès sə duk.

14

Nwèe Kà Moma Mòk Sak

¹ Nwè nè yi a dzəm-a ncèp Krèst
laŋ, ŋga dzədzəm nje nə momjo,
wèŋ ko gesə lo yi m̀ŋgorè wèŋ anə.
Wèŋ kà də wenə wèeŋ sə fenə bə
bum sè ma nè mandzè Jisos Krèst
duk. ² Nwè nəmòk yo nè yi tsərə
ye də aco yi zũ yu yà pwe'. Mòk ye
bwìŋ ye nè dzədzəm nè nje momjo
fana yi sə tsərə ye də aco yi zũ megu
ye njàp mvùuŋgaŋ. ³ Nwè nè wu
zũgè-a yòbum pwe' nduk fana wù kà
ŋwè nè yi kà ye nduk zũgè nə co də
yi yu nè wà jə. Mamòk nə sè' vè'nə
də ŋwè nè yi sə kà ye bum pwe'
nduk zũ nə kà nè yi sə zũ ye nduk
nə sak, bùusè Nwì a jə yi laŋ. ⁴ Wù,
wu yè'sə ndà ŋkuŋ wù sə kə sak mo
ŋgà fàk ŋwè nəmòk-ε? Masà ye tse'
ŋàaŋ sè ŋgòduk də nà' gũ bèboŋ kè
bəp àlɛ yi. Yi nə gũ li lɛ bèboŋ bùusè
aco masà nə gũ to yi, yi gũ bèboŋ.

⁵ Aco ŋwè nəmòk sə tsərə ye də
nùmbu mòk yam ghak mòk; ŋwè
mòk sə tsərə ye də nùmbu sə
pwe'fo' mègù nùmbu, mòk ka zok
yeŋ. A ye-a vè'nə, fana ndàaŋwè
pwe' tse' ŋgòrìŋtse' sə ntũ̀ yi pap
də yusè yi sə tsəm sə yà'a yəyərè.
⁶ Nwè nè yi sə jə-a ye nùmbu mòk
co nè ghaŋ fana yi sə gũ vè'nə
ŋgòkùksə Tà fo'. Nwè nè yi sə zũ
ye nsàap zũzũ nduk, yi sə dzəm sè'
ŋgòkùksə sè' Tà, bùusè yi sə kwasə
Nwì bə yusè yi sə zũ sə. Nwè nè yi
kà ye bum nduk zũgè nə sə dzəm
ŋgòkùksə sè' Tà bùusè yi sə kwasə
Nwì ye sə sè'. ⁷ Vesùwèŋ pwe', ŋwè
nəmòk ka bə tu ye yi yi cum. A
ye-a sè kpu, kaco ŋwè nəmòk kpu
megu bə tu ye yi yi yeŋ. ⁸ A ye-a
ŋga vesùwèŋ cu fo' ŋwəm fana ye
də a sə cu ncu nè Tà nə. A ye-a də
vesùwèŋ kpu fana ye də a kpu sè'
bùu yi. Ye də a ye-a ŋga vesùwèŋ
cu-a fo', kè a kpu-a, yà' megu də Tà
tse' vesùwèŋ yi. ⁹ Nà'a njo nè Krèst
à kpu nə lokok nə, də ya yi ye Tà
bohòbùu sè wo à kpu laŋ bə sè wo
cu fo' mwè pwe' yi.

¹⁰ Yà' nə yeè nə vè'nə fana wù sə

sak bwi moma yo bùu yà? Kènə wù yòsè', wù sə jəŋ moma yòco yusè wà bùu yà? Vesùwèŋ pwe' nè kə təəŋ mantombii Nwì fana yi sak ves.

¹¹ Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də,

<<Tà Nwì à cèp də,

<Mvə'nè mù cu fo' fana ndàaŋwè pwe' nè kə təəŋ bə tumfərə kə mantombii mù,

Nə duk fis də mù, mù Nwì.> >>

¹² Ye də ndàaŋwè pwe' nè kə təəŋ mantombii Nwì, nə tsok fa yi yusè yi à gùu.

Kà Yusè Co Yà' Gù Moma Yo Mòk Gbù Bùu Zəŋ Gù

¹³ Ye də vesùwèŋ kà ŋwè nəmòk mok sə sak fe'lə. Bòghak lɛ də ndàaŋwè pwe' mum vèəm ye, nə kà də yi gù yumok sè co yà' jəŋ və fa moma mòk məmumsə fana yi gbù gù. ¹⁴ Mù riŋ tse' yàm zìnə co ŋwè nè Jisòs Krest nè yi Tà tse' mù yi nə də, nsàp zuzù mòk nè wo tse' ŋgòdzə nà' dzəə bùə. Yà'a sè' də, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk sə jə nsàp zuzù mòk co yusè yi tse' ŋgòdzə nà' fana yà' ye vɛ'nə bohòyi anə. ¹⁵ Ye də a ye-a ŋga wù sə zù yòbum nduk, yà'sə gù ntum moma mòk ŋgòye rərwi', wù kà mbeŋ kòm, fana ye də wù sə kà yi yà'sə dzədzəm niŋ fa. Kà də wu dzəm də nsàp zuzù nè wù sə zù bùu yumok sè aco yà' gù bupsə yòŋsə ŋwè nè Jisòs Krest à kpù bùu tu ye nə duk. ¹⁶ A ye-a ŋga yumok cu sè yà'a bohòwù yòbèboŋ fana boŋ ghak lɛ də wu me'rə yà', nə nòŋsə nè də wu sə gù yà' fana bwiŋ sə cèp bə zəŋ bup. ¹⁷ Busè yusè yà'a gùgù bohòbùu sè wo be' lògè Nwì co ŋkum àwo sə ka zuzù bə nəno yeŋ. Yusè gùgù sə, a ŋgògù yusè yà'a rərəŋ, nə ye fifi, nə ye kwəkwa nè nà' tesə və bohòYòŋsə nè Rərəŋ nə. ¹⁸ Nwè nè yi be'-a Krest bə nsàp mandzə ènə fana Nwì sə dzəm yi, yà' sə yəəŋ málisè bwiŋ bəboŋ sè'.

¹⁹ Ye də a bəboŋ də vesùwèŋ sə lap ŋgògù mègù yusè aco yà' jəŋ və fifi, nə ye sè aco yà' sə gù ntum mòk

bə mòk ŋgòkwa lòmantombi. ²⁰ Kà də wu bupsə fàak Nwì bə nsàp zuzù nè wù sə zù duk. A zìnə də zuzù pwe'fo' bəboŋ, nə ye də, a ye-a ŋga wù sə zù yumok sè aco yà' gù moma yo mòk yi gbù fana ye də wù sə gù jəŋ. ²¹ Ye də a bəboŋ də, kà də wu gù yumok sè aco yà' gù moma yo mòk yi gbù duk. A dzəm yà' ye zù njàp, kə no rùk, kə yu yà pwe'fo'. ²² Nòŋsə yusè wù dzəmtse' yà' sə vèə wù bə ncèp ènə mətsetsə'rèə wù wèŋ Nwì ba. A rəŋsi bohòŋwè nè yi sə gù-a yumok, ntum ye kà yi bə zəŋ sə sak. ²³ Nwè nè yi sə zù-a ye yumok, sè ntum ye sə kà bə zəŋ pap sə rəŋ fana ye də Nwìi nə jəŋ yi də yi ŋgà jəŋ, bùusè yi sə zù yusè yi ka dzədzəm sə ntum yi pap də yà'a bəboŋ tse'. Fana yà'a sè' də, vesùwèŋ gù-a yumok sè yà' ka bə dzədzəm sə ntum vès pap yeŋ fana ye də yà'a yà'sə bup.

15

Tsərə Bùu Mok Nkuŋ Nè Tsəm Ni' Njò

¹ Vesùwèŋ sè a yàvès gùgù, a sə ko ntum, nə sə tesə sè wo ka yàwo gùgù yeŋ sə wèŋ. Kà də vesùwèŋ sə gù megu mvə'nè yà' sə bəkùrə gù vès duk. ² Ndàaŋwè pwe' sə kək lis bə yusè aco yà' tesə moma yo mòk, yusè aco yà' gù yi, yi sə kuk kok lo ye sè' mantombi. ³ Jisòs Krest bə tu ye à ka yusè yà' à sə bəkùrə mègù yi gù. Yà'a məm̀və'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Yəya' nè wo à yà' wu bə zəŋ nə, a kə naaŋ muni'i mù.>> ⁴ Ncèep sè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì yè'sə pwe'fo', wo à còm yà' də ya yà'a sə fa ves ntip. Yà'a tesə ves ŋgòko ntum, nə sə kwe'sə ves sè', ya ŋga vesùwèŋ nə riŋ ŋgònaaŋ tu avès bohòNwì. ⁵ Mù ləŋ Nwì nè yi fagè vesùwèŋ ko ntum, nə sə kwe'sə ves ŋgòlòmantombi nə, də yi gù wèŋ, ya wèŋ cum cù mò'fis mvə'nè wèŋ sə yù mandzə Jisòs Krest yè'sə. ⁶ Ya

nga wèen kwasə riŋ Nwi nè yi tè'e Tà Jisòs Krèst àvès nè bə cù mò'fis.

⁷ Ye də a bəboŋ də wèen ko gesə lo ndaaŋwè nè yi dzəm ngòye mɔŋgorè wèŋ ndzə ngùuŋ mvè'nè Jisòs ànə ko gesə wen, ya nga bwiiŋ yə ve'nə, wo kwasə riŋ Nwi. ⁸ Mù sə tsə' fa wen də Krèst ànə və ngòfàk bohòbù Jus wèŋ də ya bum sè Nwi ànə kak fa tàcici avès sə ye zìnə, ya bwiiŋ riŋ də Nwiŋ ŋwè nè yi tse' zìnə. ⁹ Yi ànə və sè' də ya bùu sè wo ka Nwi riŋ wèŋ sə tse' mandzè ngòkwəsə Nwi bə bònəm nà' nə. Yà' mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwi də,

<<Ye də mɔ nə kwasə wu mɔŋgorè
bù lakmvum wèŋ,
Mɔ nə yəm kuksə liŋ yòsə.>>

¹⁰ Wo à còm mok sè' də,
<<Wèŋ bù lakmvum,

Wèen kwa be'lə wen bùu ye wèŋ
mvwe' mò'fis.>>

¹¹ Wo à còm fe'lə mvwe' mok sè'
ŋkuŋ də,

<<Wèŋ bù lakmvum pwe'fo', wèen
geŋ Tà.

Bòop lak sè sənə nzenɡòn nə pwe',
wèen kwasə yi.>>

¹² Izayà à cèp ye sè' də,

<<Ŋgwi bù Jesii nə lokok, nə tse' bù
lakmvum wèŋ yi.

Bù lakmvum wèŋ pwe' nə sə kək
megu lis mok bohònà',

Də nà'a nə ye ngà tətəsə àwo yi.>>

¹³ Mù leŋ də Nwi nè yi gùgè bwiiŋ
wo sə naaŋ tu də bum pwe' nə kə
ye bəboŋ, nə gɔ ntuum awèen rwiŋ
bə kwəkwa nə ye bə fifi mvè'nè wèŋ
sə dzəm bohòyi sə. Yà'a ye ve'nə ya
wèen nə sə tse' mali nsàp tsətsərə
ènə ŋkùuŋntən, bə nàaŋ Yòŋsə nè
Rərəŋ nə.

*Pol Cèp Bə Nsàp Fàk Ye
Nə Yi Tse' Nə*

¹⁴ Bwema am wèŋ, mù riŋtse' sə
vəə mù pap də wèen bùu sè wèŋ ri
ngògù bəboŋ, nə riŋ ŋkərə bə ma
nə Nwi, nə ye sè' də wèŋ tse' ŋkərə
nə aco wèŋ yə'rə to bùu mok sè'.

¹⁵ Ncèep mok sè mù còm fa wen yà'

ndzənə ŋwàk nè'e fana yà'a bə ŋgi
nə gɔgɔŋ də ya wèen kà bum yè'sə
swi bisə. Mù a còm ve'nə bùusə Nwi
a niŋ bo muni'i mù bə bònəm nè
nje nə, ¹⁶ də mɔ ye ngà fàk Jisòs
Krèst mɔŋgorè bù lakmvum wèŋ.
Mɔ bə fàak yàm sè mù sə gùu sə
co ngà fa satikà' bohòNwi. Fàak am
sə də mù sə tsòho fa bwiiŋ Ntirè nè
Bəboŋ nè Nwi nə. Mù sə tsòho də ya
Nwiŋ jəŋ bù lakmvum sə wèŋ co yu
satikà'a sə. Yi jəŋ yà' ve'nə bùusə
Yòŋsə nè Rərəŋ nə a gù rəŋsə wo
laŋ. ¹⁷ Mɔmvè'nè mɔ ŋwəə Jisòs
Krèst fana aco mù ga bəap am bə
nsàp fàk nè mù sə fàk fa Nwi nə.

¹⁸ Kaco mù muk fək cùu am ngòcèp
bə yumok sè zok yeŋ. Aco mù cep
megu bə fàak sè Krèst a gù càsə
yà' ndzə bohòmù, mvè'nè yi a gù
bù lakmvum wèŋ ngòyuk yi yè'e.
Yusə yi a gù sə, a bə ncèp nè mù
a cèp nə, nə ye bə fàak sè mù a
gù sə sè'. ¹⁹ Yi ànə gɔ fàak ye sə
bə nàaŋ mɔŋgəŋgèŋ, nə gɔ fàak ye
sə bə nàaŋ yòŋsə nè nje nə. Fana
mù a tsòho yè jə Ntirè nè Bəboŋ
nə nà'a bə liŋ Krèst nə mvwe' lak

Jòrosalèm kə dzeŋ mvwe' nzenɡòn
Ilirikùm. Mù à sə yə'rə nà' pwe'fo'
mvwe' buk lak yè'sə. ²⁰ Mɔ lapgè
yàm mandzè gɔgɔŋ ngòtsòho Ntirè
nə Bəboŋ nə mvwe' sə ŋwè nəmòk
ka liŋ ye sə fo' ntòyuk yuk, ya nga kà
də a ye də mù sə ci ndap mɔmvwe'
kùmndap sè ŋwè mòk à gù nòŋsə
lòyi duk. ²¹ Mù dzəm yàm də mɔ gɔ
mvè'nè wo à còm ndzənə ŋwàk Nwi
də,

<<Bùu sè wo à ka liŋ ye sə yuk yuk
wèen nə ye yi.

Bùu sè wo à ka mɔzəp yumok bə liŋ
ye riŋ yuk wèen nə rəŋ bə liŋ
ye sə.>>

*Pol Tsə' Də Yi Nə Kə Kə' Cepsə
Bwiiŋ Mvwe' Lak Rumà*

²² Nà'a njo nè mɔ dzəmgè
ngòlòkè yə wen fana mù kà mandzè
nə sə tse' sə. ²³ Mù ka fàk mvwe'
yè'e nga'a mok tse' fe'lə. Mvè'nə a

lùumngòn wùrin sè mù a sè dzəm də mù kə ye wən fana, ²⁴ mù tsəm də mù nə ye wən ghà nè mù sè cà ngòlòmwe' lak Səpen yà'a. Mù nə dzəm ngòcu vesùwèn mvək momjo ya a kwa mvwe' mò'fis nkun fana wən gu ya gi àm nə sè lo mantombi. ²⁵ Mù sè də mù lo nga'a ye'e mvwe' lak Jòrosalèm ngòkè fa bùu Nwì sè fo' sè wən bum mok sè wo a tum fa wo yà' bohòmà. ²⁶ Yusə də bù lakmvum mok sè wo krètèen sè mvwe' nzenğon Məsìdoniyà bə nzenğon Akayà wən a tsərə də wo benə mbàam mok mvwe' mò'fis, nə tum sə fa lo bù ngàa jìn sè wo cu mungorè bùu Nwì sè mvwe' lak Jòrosalèm. ²⁷ Wo a gu yè'sə bə kwəkwa njàwo nè nà' a kok sè vèə wo fana mù ye yàm sè' də a bəbon co wo tesə yà'wèn ve'nə. Co bù lakmvum a kè tse' bum sè Nwì à kək sè njo bùu Jus wən, fana ye də a sè' bəbon də wo gapsə bum yàwo sè sè nzenğon sè bə bùu Jus wən sè sè'. ²⁸ Mù kə dzen fo', nə fa wo mbàam sè wo a tum fa wo sè fana mù foho və kə ye wən nkun nə ca lo mvwe' lak Səpen anə. ²⁹ Mù rì sè' də mù kè tsèn wən fana yà' jən vè sèsè nè Krèst nə bohòvesùwèn wù kà fək.

³⁰ Bwema am wən, mù sè len wən bə lin Jisòs Krèst nè yi Tà àvès, nə ye bə lin Yònsə nè Rərən nè yi gùgè yi nkun a sè dzəm mòk bə mòk, nə də wèn len fa mù Nwì gugun. ³¹ Wèn len fa mù yi də yi can sə gesə mù ndzə bohòbùu sè wo ka Krèst rin sè wo cu mvwe' nzenğon Jùdiyà yà'a. Wèn len sè' də yi gu də mù jə lòmbàam sè mvwe' lak Jòrosalèm anə fana bùu Nwì wən sè jən yà' bə kwəkwa. ³² A ye-a nga Nwì fa-a fana yà'sə càa, mù vè mok bohòwèn bə kwəkwa, ya vesùwèn cum yon sə. ³³ Mù len də Nwì nè yi ngà fa bwìn fifi nə, yi ye wənə wən. Yà' a ye ve'nə.

16

Pol Sə Cəpsə Gèsə LòBùu Sə Mvwe' Lak Rumà

¹ Mù dzəm də wèn rin njè' avès Fibi nè yi fàkgè məmwe' cos nè mvwe' lak Kènkerès. ² Yi kə dzen-a bohòwèn fana kwəkwe', wən ko yi bo ma ba co nwe nè yi rì Tà àvès sè'. Wèn kotse' yi mvè'nə aco wèn bùu Nwì kotse' to nwe. Wèn tesə yi bə yusə yi sè dzəm yà' bùusə yi a tesə bwìn ve'e wùrin, nə tesə mù yàm sè'.

³ Mù cəpsə Prìsiliyà bə Akwilà ba fo', sè vesi wən à sè fək lok bohòJisòs Krèst bəbe'. ⁴ Wo à də wo tesə mù fana wo swirə kpə bùu mù. Mù sè kà wo məmù kwasè mègù. Coos sè krètèen sè mbwa bù lakmvum pwe'fo' sè kwasə wo sè'. ⁵ Cəpsə fa mù krètèen sè wo kè nigè cos munda'à wo yà'a sè' bəbon. Cəpsə fa mù nge' àm Ipènitòs sè'. Yi à bùun to tsə krètèn mvwe' nzenğon Èsiyà cap yi.

⁶ Mù cəpsə Mèri nè yi a fək mungorè wən anə ve'e gugun. ⁷ Mù sè cəpsə fe'lə Andrònìkòs bə Jùniyàs. Wo bùu Jus sè venə wən à ni ndapndzəm bəbe'. Bwìn rin wo bəbon co ngàa ntum Jisòs mok sè wo gihigè mutsə. Wo à ye to krètèn wo nkun mù kə ye yàm. ⁸ Cəpsə fa mù Ampiliyatòs nè yi nge' àm bùu Tà àvès nə. ⁹ Cəpsə Ùbanùs nè vesi wən sè fək bohòKrèst mvwe' mò'fis, nə ye Sətaci sè', nə yi nge' àm nà'a. ¹⁰ Cəpsə Apelis, bwìn rì də yi zìnə bohòKrèst. Cəpsə fa mù ndap Aristòbulùs pwe'fo'. ¹¹ Cəpsə Hèrodòn nè yi nwe lak àm. Cəpsə bwema sè wo məmwe' ndap Nàsisò, sè wo bùu Tà Jisòs yà'a pwe'. ¹² Cəpsə Tràfinà bə Tràfosà sè wo sè fək bohòTà yà'a. Cəpsə nge' àm Pèsis, yi a fək bohòTà ve'e wùrin. ¹³ Mù sè cəpsə Rufù nè yi fàkgè bohòTà bə ntum ye pwe' nà'a. Mù sè cəpsə ma ye nè yi a sè kotse'gè mù sè' co mo ye nà'a. ¹⁴ Mù cəpsə Asikritù, bə Flegòn bə Hemì bə Pàtrobà bə Himàs, nə ye bwema

mok sè wo krètèŋ, sè bə yà'wèŋ cu yà'sə pwe'. ¹⁵ Cèpsə fa mɛ Filòlogù bə Jùliyà. Cèpsə Nèriyòs bə njè' ye, nə ye Olímpà nə ye bùu Nwì sè yi cu bə yà'wèŋ pwe'. ¹⁶ Wèeŋ cepsə mòk bə mòk bə nsàp cècèpsə nè ntəm mò'fis. Coos Krèst sè yà'a ma fèŋ pwe'fo' duk də mɛ cepsə wèŋ pwe' bəboŋ.

Ntip Nè Nà'a NgòLèsə

¹⁷ Bwema am wèŋ, mù sə lèŋ wèŋ də wèeŋ sə kərə bə bùu sè wo sə jə vè gègà'à, nə sə gɛ bwìŋ wo me'rə mandzə nè zìnə nə yà'a. Wo sə bəŋ bum sè zìnə sè wèŋ à yərə sə. Kà wenə wèŋ sə be'lə, ¹⁸ bùusè wo sə kà yà'sə bohòJisòs Krèst nè yi Tà àvès nə fàk; wo sə gɛ mègù yusè yà' sə bòwo. Wo cèp lùmsə boŋsə kə cùhu vɛ'ɛ, nə sə borə mak bùu sè wo ka yumok riŋ wèŋ bə ncèp cù àwo nə. ¹⁹ Bwìŋ pwe' a yuk mvè'nè wèŋ a ko jə Ntirè nè Bəboŋ nə bə ntəm nè mò'fis sə laŋ. Mù sə kwa bohòwèŋ vɛ'ɛ wùriŋ. Mù sə dzəm də wèeŋ tse' ŋkərə ŋgòrì yusè yà'a bəboŋ, nə kà yumok sè yà'a bɛp rì lok. ²⁰ Fana Nwì nè yi fagè bwìŋ fifi nə, yi nə ko noŋsə Satà sə nze, wèŋ tes kùu awèŋ muni'ì yi. Mɛ lèŋ də bəbo nè Tà àvès Jisòs Krèst nə ye bohòwèŋ.

²¹ Timatì nè yi fàkgè venə sə cèpsə wèŋ sè'. Bwe tè' am Lùsiyòs bə Jasòŋ nə ye Sòsipatà sè wo bùu Jus sə cèpsə wèŋ sè'. ²² Mùu Tetiyòs nè mɛ yàm ŋgà cècòm nə, mù sə cèpsə wèŋ yàm sè' bə liŋ Tà anə. ²³ Gayòs nè mù cu fèeŋ munda'à yi, nə ye bə bùu sè wo kə nigè cos munda'à yi sə wèŋ pwe'fo' cèpsə wèŋ. Èratòs nè yi ŋgà lòksə mbàm muntòlak yi nə bə moma avès Kwatùs cèpsə wèŋ sè'. (²⁴ Bəbo nè Jisòs Krèst nè yi Tà àvès nə ye bohòwèŋ. Yà' a ye vɛ'nə.)

Ncèp Nè Nà' Lèsə Wesə

²⁵ Vesùwèeŋ kwasə Nwì bùusè aco yi gɛ to wèŋ ŋgòtəəŋ gugɛŋ. Yà'a yusè mù ànə tsok fa wèŋ, ghà nè

mù ànə tsok fa wèŋ Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a bə liŋ Jisòs Krèst nə. Ntirè nè Bəboŋ nè nà' à cu sàp ntòmvwe' sèswihì. ²⁶ Nà' a tesə vè ŋga'a mok mvwe' jəja laŋ. Zìnə ènə a tesə vè jəja bə bum sè ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ ànə com sə. Bùu sè sənə nzeŋgòŋ nə pwe' a yuk nà' ŋga à duk vɛ'nə Nwì nè yi mègù ye Nwì nè mvèsə nə. Wo yuk vɛ'nə ya wo dzəm Ntirè nè, nə bɛ' mandzə Nwì. ²⁷ Vesùwèeŋ kwasə Nwì, Yi mègù Nwì yìiyi, Yi tse' ŋkərə sè' yi yìiyi. Vesùwèeŋ kuksə liŋ ye bùu Jisòs Krèst, nə kà tɛŋsə yuk. Yà' a ye vɛ'nə.

Nwàk nè Mantombi, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak KORÈ

Pol ànə yeto cos nè mvwe' lak Korè nè fana bum mok yeto ngòye mbwa sè yà' à ka bèboŋ yeŋ fana yi com ñwàk ènə ngòcèp bə bum yà'sə. Bum sè Pol à tse' yà' sə ntəù yi ŋkuŋ nè sə dzəm də yi com yusə mok bə zeŋ sə, mok à ye də: cos nə à tse' ntaŋmba, nzak sàhà ye mbwa sè', nè ye jòoŋ sè bə nzak gù. Yi sə fa wo ntip məm̀və'nə wo vè cos fana wo sə gũ. Yi sə cep fe'lə sè' bə bum sè a fagè ñwè yà' Yòŋsə nè Rəreŋ nè ngògù fàak sè Nwì sə bə zeŋ, nè ye bə nza' nè ngòlòkok mvwe' kp̄. Yi à cèp bə bum yè'sə ve'ε gũgũŋ, nè sə niŋtsok yà' bə yəyər̀r̀əə ye sə.

Mb̀p nè 13 sə cèp bə dzədzəm bohòbwìŋ də nà'a yu nè nà' tə mantombi bum pwe' nè. Nè mò'fis, dzədzəm nè ngònaaŋtu bə yusə lis ka yà' ye yuk. Nè baa ngòtse' tsətsər̀è nè də Nwìi nè gù fa ves yusè yi à duk. Nè tē' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nè yam cəsə ghak mok sə pwe' yi. Dzədzəm yu nè wo cèp bə zeŋ ndzə mvwe' mb̀p ñwàk ènə ñk̀uŋ.

¹ Còm ñwàk nè'e m̀u Pol nè Nwì ànə dzəm kok sə ntəù yi, nè gũ m̀u ngòye ñgà ntum Jisòs Krèst. M̀u còm nà' m̀u lisè Sostini nè yi moma àvès bùu Jisòs nà'a. ² Vès sə còm fa nà' bohòb̀u sè wo nigè cos sè mvwe' lak Korè. Vès còm fa wèŋ sè wèeŋ mò'fis wèŋ Krèst fana Nwì a rəŋsə, nè to fis wèŋ ngòye bùu ye yà'a. Yi a cokfis wèŋ nè ye bə ndaaŋwè pwe' nè yi kùksəgè Tà Jisòs Krèst. Jisòs Krèst Tà nè njàwo bə nè njàvès sè'. ³ Vès ləŋ də tē' avès Nwì bə Tà Jisòs Krèst gũ wèŋ bèboŋ, nè fa wèŋ fifi sè'.

⁴ M̀u kwasəgè Nwì ghà yà lònŋ wùriŋ, bùusè yi a nitsè' fa wèŋ bòvəm nè nje nè ndzə bohòJisòs Krèst. ⁵ Busè mvə'nə wèŋ a ye mvwe' mò'fis wèŋ Krèst wèŋ yè'sə, yà'a gũ wèŋ bùu ñgàa ghak bə bum zəzok. Ghàha sè wèŋ tse' sə mòok ŋkər̀è nè ngòreŋ bum Nwì nè ye ñaaŋ sè ngòcèp rəŋsə ncèp ye nè. ⁶ Ncèp nè zinə nè wèŋ à yuk nà' bə liŋ Krèst nè a ni wèŋ mok sə ntəù bèboŋni. ⁷ Yè'sə yà' a gù fana wèŋ tse' bum sè Nwìi fagè bùu ye yà' pwe', wèŋ sə kà ko nè mò'fis jamə. Wèŋ tse' yà' mvə'nə a sə cu tək numbu nè Tà àvès Jisòs Krèst nè kè nitsè' fe'lə ni' ye səmok nè. ⁸ Anə megu sè' yi Jisòs Krèst nè nè yi nè gũ wèŋ ngòtəəŋ gũgũŋ tē kə lə. A ve'nə ya ñga numbu nè Jisòs Krèst nè yi Tà àvès bwìŋ vəə, ñwè kà nzak bohòNwì gb̀. ⁹ Yè'sə zinə bùusè Nwìi ñwè nè aco a naaŋ tu bohòyi. A yi nè yi à to wèŋ ngòkə ye ñge' bə mo ye Jisòs Krèst, nè yi Tà àvès nè.

Cù Zəzok M̀u Cos

¹⁰ B̀u am wèŋ, bə liŋ Jisòs Krèst nè yi Tà àvès, m̀u wup fa wèŋ bo də wèeŋ cum cù mò'fis, kà də wèeŋ ga'a zəzok duk. Kwəkwè', tsətsər̀è awèŋ nè ye mò'fis bə yusè wèŋ sak tes pwe'fo'. ¹¹ M̀u duk ve'nə bùusè bùu Kloòwèŋ mok a tsè' fa m̀u duk də ñk̀uəm cu m̀u kwe'è wèŋ anə, bwema am wèŋ na. ¹² Yusè m̀u sə cèep sə də wèŋ mok sə duk lo də, <<Vès yàvès ves Pol.>> Bòp mòk sə duk də, <<Vès yàvès bùu Apolò,>> mok bùu Pità bə bùu Krèst wèŋ nduk! ¹³ Kàcò, wèŋ na gəpsə Krèst bə bòp bə bòp àlɛ? Nwè nè yi ànə kp̄ m̀u ntəəŋ bùu wèŋ à ye Pol à? kènə də wo à bəptəsə wèŋ co ñgàa fàha Pol ε? ¹⁴ B̀'lo, m̀u kwasə Nwì də m̀tsətsər̀ə wèŋ pwe', m̀u à ka mòk bəptəsə. M̀u à bəptəsə mègù Kripòs bə Gayòs bwìŋ ba. ¹⁵ Nwè nè mò'fis nè aco yi duk də ànə geŋ m̀u to liŋ am nè bəptəsə yi bə zeŋ

bùè. ¹⁶ Ohoò, mù tsərə kok mòk nè mù anə swi. Mù à bàptesə Stifanà bə ndap yè pwe' sè'. Mù ka rinj də mòk cu fe'lə nè mù à bàptesə yi. ¹⁷ Jisòs Krest ànə ka mù də mù kə bəptesə kə' bwij tum. Yusə guguñ sè yi à tum mù bùu zeñ sə duk də mù tsoho lo fa bwij ncèp nè nje nə. Fana mvè'nè mù à sə tsòho ncèp nə, mù kà nsàp nè də ya bwij duk də, <<Nwè nè'e cep lùmsə bònse cù, yi tse' nkərə mbà>> gù. Mù à sə tsòho bə nsàp mandzè nè bwij rinj də kpə nè Krest à kpə tse' mègù nàñ yi.

Jisòs Krest Nàñ Nə Ye Nkərə Nwi

¹⁸ Yu səmoók də, bùu sè wo sə yù lòmandzè nè nà' lèsə bə kpə jəgè yàwo ncèp kpə nè Jisòs Krest muntəəñ nə də a bum ləm. Bohòvesùwèñ sè a sə yù lòmandzè nè nà' lèsə bə lùñ nə, yà' ka bum ləm yeñ, a nàñ Nwi. ¹⁹ Wo à còm nonse yà' ndzənə n̄wàk Nwi lañ də Nwi à cèp də,

<<Mù nə gu bupsə bù ngàa nkərə bə nkərəə awo pwe'.

Mù nə dzeñ bùu sè wo rì n̄wàk wèñ.>>

²⁰ Ye də bù ngàa nkərəə sə tə yè'e ma fò? Bùu sè wo rigè n̄wàk yà'a, wo sè' ma nè fò? Mòok bù ngàa gù mamfenè sè sə nzeñgòñ fèñ yè'e wo yè'e ma fò? Nwi nitsè' də nkərə nè sə nzeñgòñ fèñ nə nà'a ləm bohòyi.

²¹ Nwi ànə gu mandzè nè ngòlùñsə bwij fana yi kà mandzè də bwij rinj yi bə nkərə nè sə nzeñgòñ fèñ fa. A bòi bə nkərə nje də yi lùñsə bùu sè wo dzəm sə bə ncèp nè bwij sə tsərə də nà'a ləm nə. ²² Bùu Jus wèñ à sə lāp yàwo də wo ye nsàp man̄gəñgèñ mòk nkun̄ ya wo dzəm də ncèp ènə nà'a zìnə. Bùu Gris wèñ sə duk yàwo də wo nə rēñ jəñ nkərə fə' nkun̄. ²³ Bohòma nè njàvès fana a sə tsoho fa yàvès bwij kpə Jisòs Krest nè wo à tē'lə zə yi muntəəñ. Ncèp kpə ènə bùu Jus wèñ ka kwəkwa bə zeñ tse', bohòbù lakmvum yàwo yà' yuhu fə

ntu'ù wo co bum ləm. ²⁴ Nə ye də bohòndàaŋwè pwe' nè Nwi a to yi ngòye n̄wə ye, fana a dzəm nga yi n̄wəə Jus kè n̄wə lakmvum, wo rinj də Jisòs Krest nàñ Nwi. Yi nkərə nè Nwi sè' yi nə. ²⁵ A yà'a də bwij sə duk yàwo də yusə Nwi a gù yè'sə yà'a ləm, nga ləm nè Nwi a gù ènə nà' càsə nkərə bwij pwe'fə'. Yu Nwi sè bwij tsəm duk də yà'a jì nàñ, tse' gha' nàñ zeñ nə nonse nàñ bwij sə nze fèñ pwe'.

²⁶ Bwema am wèñ, aco wèñ ye yàwèñ sè' də m̄tsətsə'rəə wèñ sè Nwi a to pwe', nsàp bùu sè nzeñgòñ jəgè wo co ngàa nkərə, wo ka man̄gorè wèñ nkun̄ yeñ. Nə ye sè' də nsàp bùu sè wo tse' ngi m̄tsətsə'rəə lak kè bùu sè wo à dzə wo mvwe' ntombi nè nà' tse' liñ ka man̄gorè wèñ anə nkun̄ sè' yeñ. ²⁷ Nwi a swè' jə ye nsàp bùu sè nzeñgòñ tsərəgè də wo ləm. Yi a gù ve'nə ya marè'tu ko bù ngàa nkərə wèñ sə. Yi swèk jəñ mok bùu sè wo kəkğè yàwo co ngàa jì nàñ ya marè'tu ko bù ngàa nàñ sə. ²⁸ Yi a swè' fis jə bum sè bwij kà yà' dzəmgè, sè bwij bwi'lə kə'gè yà' bə kù, nə ye sè wo jəgè yà' co yusə wà. Yi swèk fis jəñ bum yè'sə ya yà'a gu bupsə bum sè bùu sè sə nzeñ jəgè də yà' tse' fàk sə. ²⁹ A ve'nə fana kaco n̄wè kum ngun̄ kù mantombii Nwi yeñ. ³⁰ Wèñ Jisòs wèñ mò'fis bùu Nwi yiñyi. Mègù sè' bùu Jisòs Krest nə nkun̄ fana vesùwèñ tse' nkərə. Fana Nwi jəgè vesùwèñ co bùu sè kəkurè bùu yi, co bùu sè rərəñ sè' bùu yi, nə fis ves mvwe' bap sè' bùu yi. ³¹ Nà'a njo nè a tse' ngògù mègù mvè'nə wo à còm ndzənə n̄wàk Nwi duk də,

<<A ye-a nga n̄wə nəmòk duk-a də yi kum ngun̄, Yi kum megu nà' bùu yusə Tà Nwi a gù yi.>>

2

Kpə Krest Gə Gha' Nkərə Bwij

¹ Bwema am wèŋ, wèŋ riŋ dè ghà nè mù à vè ñgòtsòho fa wen bum sè yà' ànè ye sèswihì yà'a, fana mù à ka bə nsàp nè ñgònìtsè' dè mù cep riŋgè cù, nè tse' ñkərè wùriŋ vè. ² Busè mù à duk sè vèè mù dè ghà nè mù vesùwèŋ fana mù nè tsoho fa gu wen Jisòs Krèst yìyi. Mù nè tsoho megu kpə Krèst nè yi à kpə muntəəŋ. ³ Anə geŋ, mvè'nè vesùwèŋ ànə ye fana mù à vè co dem. Mù à sè kà bə wuə wùriŋ. ⁴ Nə ye sè' dè ncèp nè mù à sè tsòho, mù kà bə ñkərè bwìŋ sè nze fèeŋ dè ya yà'a boŋ wen tsòhò. Nàaŋ Yòŋsè nè Nwì à sè nìtsè' fa wen zìnə nè yi. ⁵ Mù à gù vè'nə ya ntum awèŋ sè wèŋ a fa bohòJisòs Krèst sè kà bùu ñkərè bwìŋ təəŋ mam, a ye bùu nàaŋ sè Nwì.

Ñkərè Nè Nwì

⁶ Nə ye dè mvəəsè vèes tsoho fagè ncèp nè Nwì nè bohòbùu sè wo à gu bə bum sè ma nè Nwì laŋ, vès sè cep bə ñkərè. Nè'nə ka nsàp ñkərè nè nà' tesə bohòbùu nzenğòŋ yeŋ. Nàaŋ awo sè nè ca gesə lo fo'. ⁷ Ñkərè nè vès sè tsoho ènə a ñkərè Nwì. Nà' ànə ye to mantombì sèswihì, bwìŋ kà bə zeŋ rì. Yi ànə nòŋsə me bum yè'sə mantombì ñkuŋ, nè sè kə gu nzenğòŋ maŋkwèŋ. Yi ànə gu bum yè'sə dè ya anə kə tse' kəkuk ñjàvès ca sè'. ⁸ Ñkəŋkum sè sè nze fèeŋ ànə kà ñkərè ènə riŋ. Wo ànə riŋ-a nà' bwèrè wo ànə ka Tà Jisòs Krèst nè yi tse' fòènə muntəəŋ tɛ'lə. ⁹ Megu dè wo à còm nòŋsə ndzənə ñwàk Nwì duk də,

<<Bum sè Nwì à fùhù nòŋsə fa bùu sè wo dzəm yi,

A bum sè ñwè ka yà' bə lis ye yuk,

Kà bə ntù' sè' yuk yuk,

Nə kà bə zeŋ sè' ntòtsərə yuk.>>

¹⁰ Bum yè'sə, a rì yà' bùusè Nwì a tum fa ves Yòŋsè ye ñgòtsè' fa ves yà'. Yòŋsè ye nè làpgè sè tsətsə'rè anə səsap, nè sè tsoho rəŋsə bum Nwì sè yà'a cəco. ¹¹ Ñwè cu yè'e,

kaco ñwè riŋ yusè yà' cu sè ntùu ñwè nəmòk yeŋ, a riŋ mègù yà' ñgəŋgəŋ ànə. A bohòNwì sè' vè'nə, dè rì mègù bum Nwì sè' Yòŋsè nè nje. ¹² Yòŋsè nè Nwì a gèsə fa ves sè ntùu vès nè, a Yòŋsè nè nje. Nà' ka yòŋsè nè bwìŋ sè nze fèeŋ yeŋ. Yòŋsè ye ènə gùgè ves yi ñkuŋ a sè rì nsàp bum sè Nwì a sè vesùwèŋ bə zeŋ. ¹³ Nə yeè nè dè bum yè'sə vè'nə, vèes cu ñgòtsòho fa bwìŋ fana vès kà bə nsàp ncèpcù nè fa ves nà' ñkərè bwìŋ sè nze fèeŋ cèp. Vès cep bə nsàp nè Yòŋsè Nwì nìtsè' fa ves yi. Vès tsok rəŋsə fa bum sè Yòŋsè Nwì nìtsè' fa ves sè bohòbùu sè wo tse' Yòŋsè Nwì sè ntùu wo. ¹⁴ Ñwè nè yi ka-a Yòŋsè Nwì sè ntùu yi tse', kaco yi dzəm bum sè Yòŋsè ènə yeŋ. Yi nè kà rəeŋ, yà'a nè sè yəəŋ bohòyi co a bum ləm. A vè'nə bùusè ñgà rəŋsə fa bwìŋ bum yè'sə mègù Yòŋsè nè Nwì. ¹⁵ A ye-a bohòŋwè nè yi tse' Yòŋsè nè Nwì nè sè ntùu yi fana yi rəeŋ yà', nè riŋ bum pwe'fo'. Bùu sè sè nzenğòŋ yə nsàp ñwè ènə, wo sè mərə yi mərə. ¹⁶ Yè'sə mègù mvè'nə yà' cu ndzənə ñwàk Tà Nwì duk də,

<<Ñwè nəmòok yo nè aco yi riŋ yusè Nwii tsərəgəə àlɛ?

Ñwè nəmòk cu yo nè aco yi fa Nwì ntip àlɛ?>>

Bohòvesùwèŋ yàvès, sè a tse' Yòŋsè Nwì, a tse' tsətsə'rè nè Krèst.

3

Nzak Ntaŋmba

¹ Bwema am wèŋ, mvè'nè mù ànə ye vesùwèŋ fa' yà'a, mandzè kà co mù cep bohòwèŋ co bùu sè wo rì bum sè ma nè Nwì ye lok. Mù à sè cèp bohòwèŋ mok co mù sè cèp bohòbùu sè sè nze fèeŋ, bùusè wèŋ à ye mali ntòco bwe sè ləə bə bum sè ma nè Jisòs Krèst. ² Mvək ànə à ye, bum sè mù à yə'rə wen sè à ye co mù sè fa wen mbwi, kà beŋ sè beŋ ye, bùusè wèŋ à ka kəkurè ñgòzə yà' yeŋ. Haŋ kə dzeŋ ntinə wèŋ ka

ntòkürə mali. ³ A ve'nə bùüsè wèñ sè gù mali bum ntòco bùu sè sè nze fεεñ. Moma sè wa mali bum moma mòk, moma bə moma sè kùəm ke'ca sè', yà'sə sè kà yà'a jəja kwarəŋaŋ də wèñ gù co bùu sè sè nzeŋgòñ nì à? Wèñ sè gù lòbup sè' co bùu sè wà wèñ sè gùu. ⁴ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk sè duk ye də, <<Mù ves Pol,>> mòk sè duk də, <<Mù yàm ves Apolò,>> yà'sə sè kà yà'a də wèñ sè gù mali bum co bùu sè sè nze fεεñ nì à?

Mvəəsə Ngà Fàk Tse' NgòFàak

⁵ Ja'a na yàwèñ sè' də Apolòò ndà? Pol ye ye ndà? Vès pwe', vès mègù ŋgàa fàha Nwì sè yi a tum ves ŋgòkè gùu də ya wèñ dzəm bohòTà Jisos Krest. Venə sè gù mègù fàha sè Nwì a gəpsə fa ves ŋgògùu. ⁶ Vès mègù co ŋgàa fàk nzum wèñ ve'ε. Mù à bì yàm bìi, Apolòye ye ŋgà gèsə ndzəp, Nwì ye ye ŋwè nè ŋgògù də yà'a to, nə kuk. ⁷ Mətsətsə'rəə vès pwe', nè gugəñ ka ŋwè nè yi a bì bìi kè ŋwè nè yi gèsə ye ndzəp yeñ. Nè gugəñ nə mègù Nwì yìyì nè yi a gù ŋkuñ yà' to, nə kuk. ⁸ Nwè nè yi à bìi bə ŋwè nè yi à gèsə ndzəp pwe', wo mègù yəyərə, zəzook bùè. Nwii nè kè làk ndàaŋwè pwe' mvəsə yi à fàak. ⁹ Vès ba fo', vès sè be'lə mvwe' mò'fis ŋgògù fàha Nwì nè mò'fis. Wèñ co nzum Nwì bə tu ye.

Aco mù duk sè' də wèñ mègù co ndap mòk nè Nwì sè ci nà' yi bə tu ye. ¹⁰ Bohòmù yàm, Nwì fa mù ñaŋ ŋgòyèto kùum sè co ŋwè nè yi rì ŋgòyèto kùum ndap nə. Nwè nəmòok ye nè yi sè ci ye ndap nə ci. Ndàaŋwè pwe' nè yi sè ci-a ndap ènə, yi jəñ ŋkərè, nə ci nà' bəboŋ. ¹¹ Bə nzak ma nè kùum sè fana nzak ka yeñ, bùüsè Nwì a jə Jisos Krest laŋ, nə noŋsə yi co kùum sè sè vesùwèñ pwe' tə mbwa. Kùum mok sè zook mok bùè. ¹² Ma nè ndap nə ye, bùu səmok jəgè nsàap nteñ mok sè bəboŋ sè wo togè yà'

də guù bə siva, nə ye liis sè yà' gù nteñ, nə ci nà' bə zeñ. Bùu mok yàwo, wo gbè' jəñ tə bə ŋgaŋ, nə ye kàa gòmbii sè wà yè'e, nə ci ndap nə bə zeñ. ¹³ Nùmbu mòk cu nè fàha ndàaŋwè pwe' nè kè yəəñ jəja. Bùsè nùmbu nè Jisos Krest bwìñ vè fe'lə fana Nwii nə mumsə ja'a fàha ndàaŋwè pwe' bə mis. Mis nə nə niŋtsok jəja mvəsə fàha ndàaŋwè pwe' cu, də ŋwè nè'e à gù ve'ε, nè'e gù ye ve'ε bəboŋ kè bup àlε. ¹⁴ A ye-a ŋga fàha sè ŋwè ànə gù mùmuvwe' kùum ndap ènə ka-a sè, ye də wo nə lak yi. ¹⁵ ŋga fàha ŋwèe sə-a ye də làlāk ye nə bisə laŋ. Yi nə ye megu mok botu co ŋwè nè ndap sè yi, yi caŋ tesə botu. Yi lim megu bo ye mok də yi ka kpə. ¹⁶ Wèñ ka riŋ də wèñ bùu Nwì, wèñ ndap bohòNwì, nè yi cugè mbwa riŋ nà? Yòñsè nè Nwì nə cugè sè ntuù wèñ. ¹⁷ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk bupsə-a ndap Nwì nə, Nwii nə gù bupsə ŋgəŋgəñ sè'. A ve'nə bùüsè ndap ye rərəñ, ŋga ndap ye nè mù sè duk ènə, a wèñ bə tu awèñ.

¹⁸ Nwè nəmòok kà də yi borə ni' ye duk. A ye-a ŋga ŋwè nəmòok mətsətsə'rə wèñ nè yi sè tsəm duk də yi ŋgà ŋkərè sè nze fεεñ, boŋ co yi jəñ ni' ye co ləm ŋkuñ ya yi tse' rì ŋkərè nè nà'a zìnə nə. ¹⁹ Mù sè duk ve'nə bùüsè bum sè nzeŋgòñ jəgè yà' co yà'a yu ŋkərè, yà'a bohòNwì bum ləm. A nè zìnə mvəsə wo a còm ndzənə ŋwàk Nwì duk də, <<Nwì kogè bùu ŋgàa ŋkərè sè nzeŋgòñ feñ sè' bə ŋkərèə awo sə.>>

²⁰ Mvwe' mok cu sè', sè wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì anə də,

<<Tà Nwì riŋtse' də tsətsə'rəə bù ŋgàa ŋkərè ka fàk tse'.>>

²¹ Nə yeè nə ve'nə, kà də ŋwè nəmòok kum ŋgùñ bùu ŋwè wà, nə sè dūhə ke'ca də, <<Mù yàm ves ŋwè nè'e kè ŋwè nà'a>> duk. Yusè wèñ riŋ sè də, ŋga a ye-a sè yà lòoŋ, wèñ tse' yà' wèñ. ²² A ye-a sè Pol kèe Apolòbə Pità pwe' wo yà'sə

sè yàwèŋ. Nzenḡònè'e nè ye lùŋ bə kpɛ pwe' gù sè' sè yàwèŋ. Bum sè a sè yə yà' ŋga'a bə sè yà' cu mantombi pwe'fo', wèŋ tse' yà' wèŋ. ²³ A nè ye me ve'nə pwe' fana Jisòs Krest tse' bwi weŋ yi. Nwì tse' bwi ye Jisòs Krest nè.

4

Mvə'nə Bùu Korè Tse' NgòJə Ngà Fàk Nè Nwì

¹ Mù dzəm də bwìiŋ jəŋ vès bùu sè mantombi mù cos yè'e pwe' də vès mègù ŋgàa fàk bohòJisòs Krest. Nwì a jə bum ye sè yà'a sèswihì, nè fa ndzə bohòvès də vèes yə'rə fa bwìŋ. ² Yusè gɛgɛŋ sè bohòŋgà fàak duk də, yi sè gɛ yusè yà'a zìnə bohòŋwè nè yi sè fàk bohònà' nè. ³ A ye-a bə ma nè bohòmù yàm fana ŋga wèŋ duk-a də mù bɛp kè bəbɔŋ àlɛ' pwe', mù nè kà bə zeŋ yàm ŋkùuŋ tsərə. A ye-a ŋga ŋwè nəmòk nè zok sè cep ye sè' də mù bəbɔŋ kè bɛp àlɛ' pwe', yà'sə ka yusè gɛgɛŋ sè zeŋ yeŋ. Mù bə tu am mù kà də mù sè gù bəbɔŋ dukgè. ⁴ Ngòcèp zìnə, mù ka jòn nè mù à gùu riŋ, megu də mù ka cùu sè ŋgòduk fis də mù ka nzak tse' sè' tse'. A nè sak megu mù Tà Nwì, yi nè yi sakgè nzak yəyərə. ⁵ Nə yeè nè də ve'nə fana ka bəbɔŋ co wèŋ sè sak kɛ'cà bwìŋ yeŋ. Bòdə wèŋ yu'rə ve'nə tètè mvəək kùrə, nùmbu nè Tà Jisòs bwi vè fana yi nè fis noŋsə bum jəja, nè gɛ bum sè bwìŋ sè tsərə yà' rɛŋ və sè'. Nà'a nùmbu nè Nwì nè kwasə ndàaŋwè pwe' nè nà'a yəyərə ŋgòtse' kwəkwasə.

⁶ Bwema am wèŋ, bum sè mù cèp yà' bə liŋ am nè ye liŋ Apolòyà'sə, mù cep ve'nə ya wèŋ riŋtse' bum sè wèŋ tse' ŋgògùu. Bum sè wèŋ tse' ŋgògùu sə, a sè wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì. A yà'sə duk də, ka bəbɔŋ də wèŋ sè neni' bùu ŋwè nəmòk, nè sè beŋ mòk bəŋnə yeŋ. ⁷ Wù nè wù sè duk də wù gha' bwìŋ pwe' wù ànə, à gù bəsə wu

ŋwè nè ŋkùuŋ nà'nə ndà? Mù fek fe'lə-a wu səmòk də, yusəmòk cu sè wù tse' yà' ŋga Nwì à ka wu yà' yi fa àlɛ? Mvəsə Nwì ànə fa wu bum pwe' yi, ye ŋga'a va ŋkuŋ wù sè kum kɛ' ŋgùŋ co də wù à tse' yà' bə ŋàaŋ yo-ɛ? ⁸ Wèŋ sə duk də wèŋ tse' bum pwe' è? Wèŋ sə jə ni' awèŋ co ŋgàa ghàk. Wèŋ a bùuŋ ŋkum ŋga vès ka yàvès ŋkum yeŋ è? Wèŋ anə ye-a ŋkum zìnə bwèrɛ də bòmù wùriŋ ya a kok gaŋ sə vesùwèŋ bəbɛ'. ⁹ Gù co Nwì a jə vès ŋgàa ntum Jisòs nè noŋsə ves ŋkusè mbwèŋ. Vès mègù co bùu sè wo də wo kə zə wo zəə bùusè wo bùu sè bɛp. Vès tə yè'e mantombii masinjàa Nwì nè ye bwìŋ də maŋgòŋ kùk bɛrə ves. ¹⁰ Vès mègù mòk co ŋgàa ləm bùu Jisòs Krest. Wèŋ yàwèŋ ŋgàa ŋkərə bùu tu Jisòs Krest. Vèes yàvès dem, wèŋ ye yàwèŋ ŋgàa ŋàŋ. Wo jəgè weŋ co bwìŋ, wo sə fa ves yàvès marè'tu. ¹¹ Haŋ kə wès ntinə jìŋ tse' ves nsàp nè njè sə yaŋ ves, ntum sə sə ves, vès kà yusè ŋgòno tse'. Vès sə ni kɛ' gù yàvès gàa cək. Bwìŋ yeŋsəgè ves ŋgə' wùriŋ, vès kà ndap nòŋ sè' tse'. ¹² Vèes fàkgè bə bo avès tè vès wo. Bwìŋ yàk ves, vès cep fəsə fa wo bə nè bəbɔŋ. Wo fa ves ŋgə', vès ko ntum. ¹³ Ghà nè wo to fa ves liŋ sè bɛp, vès bəsə fa wo fùə. Wo jə ves co bəp sè yà' ka fàk tse' yè'e, tə kə wes nie'. Wo kùkgè ves co kùup yusè wà.

¹⁴ Bwema am wèŋ, ka yè'sə də mù sè cep bum yè'sə bohòwèŋ də ya marè'tu ko weŋ yeŋ. Mù cèp yè'sə ŋgòtip weŋ tipə bùusè wèŋ bwe am sè mù dzəm weŋ ve'ɛ wùriŋ. ¹⁵ A ye-a sè də bùu sè wo sə tip weŋ bə mandzə nè Jisòs Krest ŋkùuŋ fana nè yi co tè' àwèŋ mègù nè mò'fis. Mù mègù co tè' àwèŋ mùmù, bùusè wèŋ ànə bùuŋ to bùu Jisòs Krest ŋga mù ànə tsoho fa weŋ Ntirè nè Bəbɔŋ nè mù. ¹⁶ Yà' təŋ nè də mù tè' àwèŋ fana mù lɛŋ weŋ kwək wè', wèŋ be' kùugì am. ¹⁷ Nà'a njo nè mù tum Timatì də yi kə tsok fe'lə weŋ

mvè'nè kùugì am sè cu bə mandzè nè Jisòs. Yà'a yusè mù sè yè'rə bùu sè mù cos ma nè fòlòon də wo gu. Wèen yuk Timatì nə bùusè yi mo àm nè mù dzəm yi wùriŋ. Yi gùgè fàha Tà Jisòs Krèst sè' bə ntəm ye lòon.

¹⁸ Yu səmook də bùu səmok mən̄gorè wèŋ anə sə nènì', nə sə tsok də mù nè kà mok bwì vè yuk fe'lè. ¹⁹ Zinə nə də, a ye-a nga Nwì fa n̄aŋ, mù nə və. Nà'a mvək nə mù nə riŋ də bùu sè wo sə nènì' yè'sə wo tse' n̄aŋ sè Tà Nwì kè wo sə cèp mēgù cù wà àlɛ'. ²⁰ A ye-a nga gaŋ nkum Nwì cu sə ntuu bwìŋ zinə fana yà'a nə ye bə n̄aŋ, a nə kà cèp cù wà ye mēgù. ²¹ Nè wèŋ dzəm nè fò? Də mù vèə, mù jəŋ nkwès ngə' ngòyēsə wèŋ ngə' bə zèŋ, kè də wèŋ dzəm ngòkupsə kùugì awèŋ ya mù və bə fifi ngònìtsè' fa wèŋ də mù dzəm wèŋ ε?

5

Jòn Nəbup Cu Məkwe'è Wèŋ

¹ Bwema am wèŋ, wo a tsè' mù də bùu mok cu məkwe'è wèŋ sè wo sə koho sàhà nsàp nə bup. A megu-a sè pegè wèŋ, wo kà nsàp ànə gù. Kwɛ'fò! Mù a yuk də nwè nəmòk cu mən̄gorè wèŋ anə nə yi sə nòon bə ngwe tɛ' ye. ² Aco wèŋ sə nènì' va, nga bwìŋ cu mən̄gorè wèŋ anə sè wo sə gù nsàp yu ènə ε? Anə ye co wèŋ sə waŋ lɛ waa. Wèen fis gesə nwè nə yi a gù nsàp yu ànə mən̄gorè wèŋ anə fisə. ³ Bwema am wèŋ, vesùwèŋ sə kà-a si bə si sè' yenə fana ntəm àm cu mēgù bohòwèŋ. Bə n̄aŋ Tà Jisòs Krèst fana mù sak wes mè n̄zak nwè nə yi a gù nsàp yu ènə laŋ. Mù a sak wes nà' co də mù vesùwèŋ bəbɛ'. ⁴ Yusè wèŋ tse' ngògùu sə də, wèen benə və mvwe' mò'fis, mù ye yàm sè' vesùwèŋ sə ntuu fana bə n̄aŋ Tà Jisòs Krèst, ⁵ wèŋ fis fa nwè ènə

bohòSatà. Wèen fis fa yi ve'nə ya ngùpni' ye ye ngə'. Yi yə ngə' ve'nə, nùmbu nè Tà Jisòs bwìŋ vèə yòŋsè ye luŋ ye lùuŋ.

⁶ Bwema am wèŋ, ka bəbon co wèŋ sə kum ngùŋ mvè'nè wèŋ sə gù yà'sə yeŋ. Hàva'-èè, co wèŋ ka riŋ də ku' nè mò'fis bupsəgè mok riŋ à? ⁷ Bògha' də wèen fis gesə nsàp bup ànə m̄tsətsə'rəə wèŋ anə fo', ya wèen ye bùu sè bəbon. Zinə nə də wèen yà'sə bùu sè bəbon bùusè Nwì a jə cop nè ngògù mèsə fa vesùwèŋ bup avès nə laŋ. Cop nə yi à jə nə, a Jisòs Krèst.* ⁸ Ye də vesùwèen cum lɛ ncu nè nà'a zinə nə ye làaŋ. A kà də a sə gu bup sè co ngòbèŋ bwìŋ, nə sə kok kɛ' ca nkùì' duk.

⁹ Nwàk nè mù à còm fa wèŋ fa' mantombi nà'a, mù à còm fa wèŋ nja duk də, kà də wèen sə be'lə kɛ' wèŋ nsàap bùu sè wo sə ko kɛ'cà sàhà duk. ¹⁰ Mù à sə kà yà'sə də wèen kà wèŋ bùu sè wo ka krètèŋ yeŋ wèŋ cu be'lə duk. A ye-a nga nwè ka krètèŋ yeŋ, nə sə koho sàhà, gu bum lak co rùm, nə dzəm bum lələ, nə ye ngà yè, wenəwèen kàa be'lə lok tse' nga wèŋ tesə gesə lèsənə nzen̄gòènə fo' nkun wenəwèŋ kà be'lə yuk. ¹¹ Yusè mù a duk sə, mù à sə tip wèŋ tipə də a ye-a nga nwè də yi krètèŋ, nə sə gu mali bup àlɛ, wenə wèŋ kà be'lə. A ye-a nga nsàp krètèŋ ànə sə gù nsàap bup sè co də yi sə ko sàhà, sə waŋ bum bùu mok, sə gu bumlak co rùm, sə yak bwìŋ, sə no juhu rùk, nə sə yəyè fana wenə wèŋ kà be'lə. Wèŋ ka tse' ngòzə be'lə zuzə ma wèŋ nwè ànə wèŋ. ¹² Krètèŋ ka n̄aŋ sè ngòsak bùu sè wo ka krètèŋ yeŋ tse'. Bùu sè aco a kək ja'a, nə duk də wo sə gù bəbon àlɛ sə mēgù krètèŋ wèŋ. ¹³ Nwii nə sak bop bùu nə wo ka krètèŋ yeŋ wèŋ yi. Ye də wèen gu ma njàwèŋ mvè'nè

* **5:7** 5:7 Ngo nwàak yè'e sə cèp bə nkà'a bùu Jus wèŋ sè wo à sə to yà' də nkà'a jì yis yà'a. Mvək nə à sə kùrə, wo fis gesə yis mù nda'à wo pwe' nə sə zə megu bred jì yis. Pol sə fùhu yiis sə fəŋ bə bup sè nwè sə gùu. Wo à sə zə nkà'a yà'sə wo sə suə fa Tà Nwì nsun̄gaŋ co cop.

wo à còm nõņsə ndzəno ɲwàk Nwì duk də, <<Be' fis gəsə ɲgà gù bup mʉtsətsə'rə wèŋ fo'.>>

6

Nzak Mʉtsətsə'rəò Krətèŋ Wèŋ

¹ A ye-a ɲga ɲwə nəmòk mʉŋgorè wèŋ tse' mʉnzak bə mòk nè yi sè' krətèŋ, kaco marè'tu ko wen ɲgòjə lònzak nə mʉ kot yeŋ à? Co a yè'e bəboŋ bohòwèŋ bùu Nwì ɲgòkè təəŋ mʉ kot mantombii pegè wèŋ, də wèŋ sə sak nzak, nə nõņsə ɲgòmèsə nzak nə mʉtsətsə'rəò wèŋ bùu Nwì à? ² Co wèŋ ka riŋ də bùu Nwii nè kə sak bùu sè sə nzeŋgòn fèŋ ntsə'mòk wèŋ riŋ à? A ye-a də wèŋ nè kə sak nzeŋgòn nə ntsə'mòk wèŋ, njo nè wèŋ kə wabè ɲgòsak bwe nzak awèŋ wabè ye yà? ³ Wèŋ ka riŋ də vesùwèŋ nè kə sak masinjàa Nwì bə tu riŋ à? Yè'sə nə yeè nə ve'nə, co ghak vesùwèŋ yè'e ɲgòsak nzak avès sə nzeŋgòn fèŋ à? ⁴ A ye ɲga nzak lòkok, wèŋ caŋ jə lòfa bùu sè sə mbiŋ, sè cos jəgè wo co wo ka Nwì riŋ, də wo sak fa wen yè'e bùu yà? ⁵ Waà, marè'tu ko johotse' wen. Co ɲwə nəmòk nè mò'fis mʉŋgorè wèŋ nè yi ɲgà ɲkərə co yi sak fa krətèŋ mòk nzak awo yè'e bùu à? ⁶ Nsàp nè njàwèŋ də, krətèŋ mòk jə lòkrətèŋ mòk mʉ kot də wo kə təəŋ ɲgòsak nzak mantombii bùu sè wo ka Jisòs Krèst dzəm. ⁷ Mʉ tsok fa wen ncèp nè nà'a zìnə. A jòn nəbup bohòwèŋ ɲgòtse' lok fu' nzak mʉŋgorè wèŋ. A ye-a ɲga ɲwə nəmòk gu wu bup, kaco wu me'rə yi ntèŋ yeŋ à? Nə ye də a ye-a ɲga ɲwə nəmòk lim zə-a wu, kaco wu me'rə yi sè' ntèŋ yeŋ à? ⁸ Wèŋ sə gù bwìŋ bup sè' wèŋ. Wèŋ sə lim jə bum bùu mok ɲga wenə wèŋ ve'e bwema bùu Jisòs Krèst.

⁹ Co wèŋ ka yè'e riŋ də bùu sè wo gùgè bup nè kə mvwe' sè Nwì cu ɲgòsak gaŋ ye ni riŋ à? Kà də wèŋ borə ni' awèŋ duk; ɲgà kohònto, ɲgà kùksə rùm, ɲgwe ɲwè

kèe ndu ɲwè nè yi sə tesə sə mbiŋ, bə ɲwè nè yi ɲwəmbam yi nõoŋ bə ɲwəmbam mòk kènə ɲwàŋwè nè yi nõoŋ bə ɲwàŋwè mòk pwe', wo nè kə mvwe' gaŋ ɲkum Nwì kə ni yuk. ¹⁰ Nə ye sè' də nsàp ɲwè nè ɲgà yè, ɲgà waŋ bum bùu mok, ɲgàa jəhə rùk, yak bwìŋ bə ɲgàa lim zə ke' bwìŋ yè'e pwe', nè mò'fis nè kə bəoŋ sè yà' cu mvwe' gaŋ ɲkum Nwì sè' kə tse' yuk. ¹¹ Bùu mok mʉtsətsə'rə wèŋ à sə cu togè nsàp ncu nè bup ènə. Fana Nwì a cùk rəŋsə fis wen mvwe' nsàap bup yà'sə mok laŋ. Yi a fis tes wen mok zok, nə fa wen ɲàaŋ sè ɲgòcu nsàp ncu nje nè nà'a bəboŋ nə. Yi jəgè wen mok co bùu sè wèŋ ɲgàa jì nzak mʉ lisè Nwì. Yà'a pwe' ve'nə bùu liŋ Tà Jisòs Krèst nə ye bùusə Yòŋsə Nwì nè a kùksəgè yi nə cu sə ntəu vès.

Mandzə Nè Krətèŋ Tse' ɲgòGù Bə Ni' Ye

¹² Mʉ yə də bùu mok sə duk də, <<Mʉ ka yumok ɲgòdzə yà' tse'.>> A le zìnə də wèŋ ka yumok sè wèŋ tse' ɲgòdzə tse'. Wèŋ riŋ sè' də, bum mok cu yo sè kaco yà' tesə wen bə yumok yeŋ. Mʉ yàm sè' bə tu am, mʉ ka yumok sè mʉ tse' ɲgòdzə sè' tse'. Məgu də kaco mʉ me'rə ni' àm ɲgòye ɲkwèŋ bohòyumok yeŋ. ¹³ Aco wèŋ sə duk də, <<Wo à gù fa beŋ bohòvəm, nə gu fa vəm bohòbeŋ.>> Mʉ dzəm laŋ də a ve'nə zìnə. Məgu də wèŋ sə tsərə tse' də, nùmbu mòk cu nè Nwii nə gu bupsə vəm bə beŋ pwe', yà' ca bisə lò. Bə ma nè ɲgùupni' awèŋ, wo à ka yà' də wèŋ sə koho bə zeŋ sàhà gù, wo à gù yà' də wèŋ fak bohòTà Jisòs Krèst bə zeŋ. A sè' Tà Jisòs Krèst nə nè yi jəgè ɲkərə bə ɲgùupni' nə. ¹⁴ A nè ye sè' də mvè'nə Nwì à lòkoksə Tà Jisòs Krèst mvwe' kpə yà'a, yi nè jə sè' nsàp ɲàŋ ànə, nə lòkoksə vesùwèŋ mvwe' kpə sè'. ¹⁵ Co wèŋ ka yè'e riŋ, də ɲgùup ni' awèŋ ɲgùupni' nè Jisòs Krèst ma mòk riŋ à? Nə ye də, a

kèkürè co ñwè jəŋ ŋgùpni' nè Jisòs Krest nè, nè kə be'lə nà' bə ŋgùpni' ñwà sàhà nà? Kàyà', kaco ye yuk ve'nə yeŋ lok. ¹⁶ A ye-a ŋga ñwè kə be'lə ni' ye bə nè ñwà sàhà, ye də bə nà'a yà'a mok ni' nè mò'fis. Yà' cu ndzənə ñwàk Nwì sè' ve'nə də, <<Ñwəmbam bə ñwàŋwèe bùuŋ mok ñwè nè mò'fis.>>

¹⁷ Ñwè nè yi jə-a ni' ye, nè be'lə nà' bə nè Tà Jisòs Krest fana ye də bə nà'a mok sè' mò'fis ndzənə yòŋsè. ¹⁸ Nà'a njo nè mù duk wenj də wèeŋ caŋ gəsə mvwe' ko sàhà nè. Bup mok sè ñwèe gùgè yà'a pwe', yà'a kà ŋgùpni' bupsəgè. Bohòko sàhà ye, ŋgəŋgàaŋ gù nsàp bup ànə, fana nà' bupsə ŋgùpni' ye nè bupsə. ¹⁹ Riŋ də ŋgùpni' yòo co ndap mvwe' sè Yòŋsè nè Rəreŋ cugè nja. Yòŋsè nè nà'a sə ntəù wù ànə a vè bohòNwì bə tu ye. Wù ka ŋgùpni' yòwù tse', Nwì tse' nà' yi. ²⁰ Yi tse' nà' yi bùusè yi à ywì wu ywinə. Nə yeè nè ve'nə fana ye də yusè wù gù-a bə ŋgùpni' yòpwe', yà'a ye ŋgòkùksə Nwì, nè sə gù yi kwa.

7

Nzak Gù

¹ Mù sə còm fəsə fa wenj yè'e bum sè wèŋ à còm fek vèsə mù yà'a. A ye-a ŋga ñwè də yi kà ŋgwe jə, ye də yi gù bəboŋ. ² Yè'sə ye-a sè' ve'nə fana a bəboŋ də ndàaŋwè pwe' tse' ŋgwe nè nje, ñwàŋwè nè fòpwe' tse' ndu nè nje sè'. Wo tse' ve'nə ya kà də wo gbu ni sənə bup nè ŋgòko sàhà duk. ³ Ndum nè gù fa ŋgwe ye nè bum pwe' sè ndum tse' ŋgògù fa ŋgwe. Ñwàŋwè nè gù fa ndu ye nè yà pwe' sè ŋgwe tse' ŋgògù fa ndum sè'. ⁴ Ñwàŋwè nè ka bə tu ye cum. Ndu ye nè tse' nà' yi. Ñwəmbam nè ka tu ye yi sè' tse'. Ñwàŋwè nè tse' nà' sè' yi. ⁵ Ndum nè bə ŋgwe nè ba fo', mòok kà mòk mɔ kəhe yi bɛ'. Tse'ŋga wo dzəm mvwe' mò'fis də wo ga'a cum ve'nə mvək momjo, ya ŋga wo jəŋ mvək ànə ŋgògù piriya.

Nà'a mée, fana wo be'lə co ŋgwe bə ndum səmok. Wo be'lə ve'nə ya Satàa kà mandzè tse' ŋgòbòrə wo də wo gbu bùusè də wo ko fuk ntəm bùè duk.

⁶ Ntip nè mù sə fa wenj nà' bə nzak gù ènə, ka də mù sə fa ñəŋ də a ye tsooŋ ve'nə yeŋ. Mù sə fa mègù yàm ntip. ⁷ Bohòmù yàm, a ye-a də bwiiŋ pwe' cum mvə'nə mù cu yè'e, boŋ ghak le zeŋ. Mɔ cèp-a sè ve'nə fana mù sə riŋ sè' də Nwì a fa ndàaŋwè pwe' nsàp nè nje zok ŋgòfàk bohòyi. Yi à gù ñwè nəmòk ŋgòfàk ma ve'ɛ, mok ye ŋgòfàk ma ve'ɛ.

⁸ Yusè aco mù cèp bohòbòop bùu sè wo ka sənə nzak ŋgwe bə ndum ntòni bə bàa yepmfə wèeŋ də, bòghak də wo cum woòwo mvə'nə mù cu yàm yè'e. ⁹ Ngə' nè ca nè də, bùu mook yo sè kaco wo ko to riŋ ni' awo yeŋ. Bòbohònsàp bù ànə ŋgòjə ŋgwe, ñwàŋwè jəŋ ndum. A bəboŋ də bwiiŋ cum ncu ŋgwe bə ndum, nè noŋsə nè də nje ŋgwe bə ndum sə tɛŋ wo co mis.

¹⁰ Bohòbòp bù nè wo à lògù laŋ, ñwàŋwèe kà ndu ye də yi tesə gù laŋ duk lok. Nà'a nè təəŋ megu ve'nə bùusè mù sə kà yè'sə mɔmɔ cèp. Jisòs Krest bə tu ye sə duk sè' ve'nə. ¹¹ Nə ye də, a ye-a ŋga ñwà mòk tesə gù, yi nè cum yiiyi. Yi kà ndu mòk nè zok jə fe'lə. Yi duk-a də yi jəŋ ndum, yi bwiiŋ foho lo fe'lə sè' bohòŋwè nè bə nà' à ye to nè. Yà' mègù sè' ve'nə bohòŋwəmbam də yi kà də yi bɛ' fis me'rə ŋgwe ye duk.

¹² Ma nè bohòbùu mok sè wo tse' ŋgwe nè ye sè wo tse' ndum ŋga yà' ka krətèŋ yeŋ, mù tse' yumok ŋgòtsə' fa wo sè'. Ncèp nè mù sə tsè' wo nè, ka də Tà Jisòs Krest cèp nà' yi yeŋ. Yà' mègù sè mù tsərə mù də a ve'nə yəyərə. A ye-a ŋga ñwəmbam nè yi krətèŋ tse' ŋgwe ye nè nà' ka krətèŋ yeŋ, ñwà nè dzəm də bə ndu ye nè cum fana kà də ndum nè bɛ'fis ŋgwe nè duk. ¹³ Nə ye sè' də a ye-a ŋga ñwàŋwè nè yi krətèŋ, tse' ndu nè nà' ka krətèŋ yeŋ, ndum

nə dzəm də bə ɲgwe nə nə cum mali fana kà də ɲwà nə dzeen nà' sè' duk. ¹⁴ Mù duk ve'nə bùusè Nwì sè se ndum nè yi ka krètèn yé co krètèn mənkwèen ɲgwe ye nè yi krètèn nə. Nə ye sè' də ɲgwe nè yi ka krètèn yeɲ nə, Nwii sègè yi sè' mənkwèen ndu ye nè yi krètèn nə. A ve'nə bùusè a ye-a ɲga gùu sè ga'a na, kàmòk bwe awo sè nə ye mok co bwe pegè, ɲga Nwì a jə wo laɲ də wo bwe sè rərəen bùu ma kèe tè' awo sè. ¹⁵ A ye-a ɲga a ɲgwe kè ndum è', nè yi ka krètèn yeɲ, nə duk də yi nə lo tsoɲ megu lòo, yi lo sè ntèn, yumok ka bup. Bə nsàp ènə ɲwàɲwè kè ɲwəmbam nə nè yi krètèn, yi ka nzak mòk tse'. Yusè Nwì dzəm, də vesùwèen cum ncu nè nà'a bə fifi. ¹⁶ Wùu ɲwàɲwè nè wu krètèn, wù ka le riɲ, aco ndu yònè yi ka krètèn yeɲ nə kə riɲ Jisòs Krest ntsə'mòk, nə tse' lùɲ sè' bùu wù. Yà' mègù bohòɲwəmbam nè yi krètèn sè' ve'nə, wù ka le riɲ, aco ɲgwe yo nè yi ka krètèn yeɲ ènə kə riɲ Jisòs Krest ntsə'mòk, nə tse' luɲ bùu wù.

Cum Mali Məmvè'nè Nwì A To Wu ɲga Wù Cu Yà'a

¹⁷ Nə yeè nə ve'nə yusè yà'a gəgəɲ sè də, ndàaɲwèe cum nsàp ncu nè Tà Jisòs fùhə fa yi nə. Yi kà də yi kupsə me'rə nsàp ɲwè nè yi ànə ye ghà nè Nwì a to yi nə duk. Yà'a yusè mù sè yə'rə fa bwiɲ ma fòpwe' də wo gə lo mənə cos pwe'fo' ve'nə. ¹⁸ ɲwè nəmòk ye-a yo nè Nwì ànə to yi ɲga wo kom fa yi tu mbəmbam laɲ fana yi cum ve'nə. Kà də yi lap mandzè ɲgògù fe'lə nà' ɲgòyəen co wo à ka yi yà' kom fa duk. Nə ye sè' də ɲwè nəmòk ye-a yo nè Nwì a to yi ɲga yi ka tu mbəmbam ntòkom fana yi cum mam ve'nə ntèn. ¹⁹ Zəzok ka bohòɲwè nè yi a kom bə nè yi a ka kom yeɲ. Yusè gəgəɲ sè də, ɲwèe nonəsə yusè Nwì də yi gə yà'. ²⁰ Nà'a njo nè mù duk də, ndàaɲwè pwe' cum mali mvè'nè yi à ye ghà nè Nwì à to yi də yi

bə'lo Jisòs Krest ɲga yi cu sè. ²¹ Nwì ànə to-a ɲwè nəmòk ɲga yi cu co ɲkwèn, yumok ka bup, yi cum mali ve'nə ntèn. Ye sè' də ɲga mandzè nè co yi tesə, nə kà ɲkwèn mok yee yo, yi tesə sè' ntèn. ²² Mù sè duk ve'nə bùusè ɲwèe ye-a ɲkwèn ɲga Nwì to yi laɲ, yi bə' lo Jisòs Krest fana ye də yi ka yà'sə ɲkwèn mantombii Tà Jisòs yeɲ. Yà'a sè' də ghà nè Nwì ànə to-a ɲwè nəmòk ɲga yi ka ɲkwèn yeɲ, ye də yi ɲga'a mok ɲkwèn bohòJisòs Krest. ²³ Sə ritse' də wù ka bə tu yo cum. Jisòs Krest tse' wu yi, bùusè yi a ywiɲ fis wu mvwe' bup. Kà də wu ye fe'lə ɲkwèn ɲwè nəmòk nè zok duk. ²⁴ Nà'a njo nè mù sè duk weɲ də ndàaɲwè pwe' sè bə' mali mandzè Nwì, nə cum mali sè' mvè'nè Nwì ànə to yi ɲga yi cu, bwema am wèn na.

Bùu Sè Wo Ka Sənə Gù NtòNi Nə Ye Baa ɲgwemfə Wèɲ

²⁵ Bə nzak bùu sè wo ka sənə nzak ɲgwe bə ndum ntòni fana Tà ka mə yumok bə zeɲ tsok fa. Mə nə tsok fa weɲ yu yàm sè mù tsərə də yà'a bəboɲ. Mù ri də yà'a nə yeɲ bəboɲ bùusè Nwì sè tesə mù, mù sə yuɲ Tà Jisòs Krest bə ntəm nè mò'fis. ²⁶ Wu kək ja'a-na nsàap bum sè yà'a ɲga'a, fana boɲ ghak co ɲwè cum le mvè'nè yi cu yiɲi. Mù sè duk ve'nə bùusè ɲgə' ɲga'a ɲkùuɲntèn. ²⁷ ɲwè nè yi tse'-a ɲgwe laɲ, yi kà də yi me'rə nà' duk. Nə ye sè' də ɲwè nè yi ka-a ɲgwe ntòjəɲ, kà də yi lap mandzè ɲgòjə ɲwàɲwè sè' duk. ²⁸ A ye-a sè də mù duk ve'nə fana a ye-a ɲga ɲwè nəmòk jə-a ɲgwe, ye də yi ka bup gə. Ye sè' də ɲga wà'ɲgwèen jə-a ndum, ye də yi ka bup sè' gə. Wèen riɲ də bùu sè wo a ni sənə nzak gù laɲ tse' ɲgə' ve'e wùriɲ. Bòcà mə yàm də wo cum le woòwo, ya wo kà nsàp ɲgə' ènə yə.

²⁹ Bwema am wèɲ, yusè mù sè duk sè də mvək nè Nwì a fa ves nə nà'a ləm. Ye də ye jəɲ ɲga'a nè'e, bùu sè wo tse' ɲgwe fak bohòNwì

co ngàa jì ngwe. ³⁰ Bùu sè wo sè wa wèeṅ gu co wo sè kà wa. Bùu sè wo sè kwa wèeṅ gu sè' co wo sè kà mvèk pwe' bə kwəkwa càsə wes. Bù ngàa gì gii nteṅ gu mok sè' co wo kà gii nteṅ gīgè. ³¹ Nwè nè yi sè gù-a nsàp fàk nè fòlòoṅ sè nzeṅgòoṅ fən, yi gu mok co yi ka tsətsə̀rè ye bə bum sè sè nze fəeṅ pwe' nonṣə. A ye ve'nə bùusè ncu nè a cu nà' ènə nà' sè cà gesə lòghàr.

³² Mù sè duk yè'sə bùusè mù dzəm də yumòok kà weṅ ngə' sə fa. Nwè nè yi ka ngwe tse', tse' gha' mvèk yi ngòtsə̀rə bə bum sè ma nè Tà Jisòs Krəst, mvè'nè aco yi gu ya nà'a kwa bohòyi. ³³ Nwè nè yi tse' ye ngwe, ka ve'nə bohòyi yeṅ. Tsətsə̀rə ye tə bə bum nzeṅgòṅ. Yi sè lap mandzè nè co yi gù ya ngwe yee sè kwa bohòyi. ³⁴ Ye də tsətsə̀rə ye ga'a sè ntùu yi bəp ba. Bəba mègù sè' ve'nə. Mùwà'ngwèṅ nè yi ka-a ndum tse', tse' gha' mandzè nè ngòtsə̀rə bə bum sè Tà Jisòs Krəst yi. Yi jə ntəm ye bə ni' ye ba fo', nè nonṣə bə fàha Jisòs Krəst. Nwà nè yi tse'-a ye ndum, tsətsə̀rə ye cu bə bum nzeṅgòṅ. Yi sè lap mandzè nè ngògù ya ndu ye kwa bohòyi. ³⁵ Mù cèp bum yè'sə ngòtesə weṅ. Ka də mù sè lap mandzè ngòkès weṅ yu sè bəboṅ yeṅ. Mù dzəm mègù də bum pwe' ye lwiṅ ya yumook kà fàak awèṅ sè bohòTà Jisòs sè jipsə.

³⁶ Bə nzak nè mo ṅwəmbam bə mo ṅwàṅwè nè wo cèp tes də wo nè cum gù. Wo duk kok fe'lə də wo nè kà gù mok cu bùusè wo dzəm ngòfàk bohòNwì, fana ṅwəmbam nè kà bəboṅ sè gù bùusè yi ko fàk ntəm bùè, nè sè cum megu bə nà' fana boṅ də wo gu tsə'rə gùu sè mvèsə. Yà'sə ka bəp yeṅ. ³⁷ Ye sè' də, a ye-a ṅga ṅwəmbam nè tsə̀rə kok sè ntùu yi də yi nè kà ṅwà nè mok jə, yi riṅ də yi nè kà nà' jwèṅ yuk, nè təəṅ bə zeṅ cùk, fana ye də yi gù bəboṅ. Yi me'rə ṅwà nè ntèṅ. ³⁸ Bə nsàp ènə fana ṅwè nè yi jə

ngwe gù yà'sə bəboṅ, nè yi duk ye də yi kà jə, boṅ ghak kok yi.

³⁹ Nwàṅwè tse' ngòcu mègù bə ndu ye tètè nà' kə kpə. Ghà nè yi kpə nè fana ye də ṅwà nè tse' mandzè mok yo co yi kə jəṅ ndu mòk nè nà' bəyi. Megu də yi kà ṅwè nè nà' ka ṅwə̀ Tà Jisòs yeṅ jə. ⁴⁰ A ye-a sè də aco yi lo mali gù ve'nə fana bə tsətsə̀rə nè njàm, mù tsəm də aco yi tse' kwəkwa ṅga yi cu mam-a yiiyi na. Yusè mù sè cèp yè'sə, mù ri də Yòṅsə nè Nwì nè sə fa mɛ yà' yi.

8

Njàap Rùm

¹ Mù dzəm ngòtsə̀rə weṅ yumok bə nzak bumlak co njàap rùm. Wèṅ sè cèp ncèp mòk də, <<Vesùwèṅ pwe' tse' ṅkə̀rə.>> Ncèp ànə ka mvwès yeṅ. Megu də nsàp ṅkə̀rə ànə gùgè ṅwè yi sè koksə ṅkwèṅ wà. Yusè aco yà' tesə ṅwèe də a dzəm mòk bə mòk. ² A ye-a ṅga ṅwè nəmòk sè tsə̀rə bə tu ye də, <<Mù rii, mù rii>>, ye də ṅwè ànə ka mabè'lə ṅkə̀rə nè yi nè tse' ngòrì nè tse' lok. ³ A ve'nə bùusè yusè gūgūṅ sè də, ṅwèe dzəm Nwì. Nwè nè yi dzəm-a Nwì fana Nwì riṅ ṅgèṅgàṅ də nà'a mo ye. ⁴ Bə nzak nè ngòzɛ njàap rùm, a ri tse' zinə də mvè'nə wo kùksəgè bum yà'sə co Nwì, wo sè kùksə nwì nè yi bùè nè bùè. A ri yàvès də, Nwì nè yi cu nè yi mègù mò'fis. ⁵ A ye-a sè də bum cu mabu bə sè nze ṅkə̀rə sè bwiṅ jəgè yà' co nwì nè ye tà bohòwo fana, ⁶ vesùwèṅ ri yàvès də Nwì mègù nè mò'fis. Yi tè' àvès yi. Yi à gù bum pwe'fo' sè' yi, nè gu ves də ya yi tse' ves. A tse' mègù Tà sè' nè mò'fis, nè liṅ yee Jisòs Krəst. Nwì ànə gu casə bum pwe' ndzə bohòyi. Lùṅ àvès nè a tse' nà' ṅga'a nè'e à vè sè' bohòyi. Yà'a yusè vesùwèṅ ri sè. ⁷ Megu də, krətèṅ wèṅ ka ve'nə pwe' riṅ. Mok cu sè wo à zɛ njàap rùm sè tètè, wo zɛ mali-a yà' ṅga'a, wo sè jə

mali yà' dè a njàp rùm fana sè gu wo sè ntùè wo dè wo gu bup bùsè ntum awo ka pap ntògũ. ⁸ Yusè a rì tse' dè, ñwèe kà ñwè nè bèbon mantombii Nwì dè bùsè yi zù nsàp yumòk bùngè. Yusè dè vesùwèen zù-a yà, a nà kà swe' mòk fo' tse'. A kà-a yà' zù, yumok kà sè bup.

⁹ Yusè gũgũ sè yà'a ca sè dè, wèñ sè wèñ riñ dè ñwèe zù-a sè yà pwe' yumok kà fo' bup yà'a, wèñ jèñ ñkèrè. Kà dè wèñ gu co bùu mok sè wo ka yàwo ñkèrè ànè ntòriñ gbù bùu wèñ duk. ¹⁰ A duk-a dè, ñwè nèmòk yè-a wù nè wù rì yòlan ñga wù kè cu mvwe' zù njàap rùm ñga ntum nje ka pap ntògũ, yi nà tsèrè da? Yi nà kà dè a bèbon ñgòzù njàap rùm, nà zù ye sè' duk à? ¹¹ Yi zù-a ve'nè fana ye dè wù nè wù rì yònkèrè nà lan, wù gu ñwè nè yi ka gũgũ yeñ nè'nè wù ñkuñ yi gbù. Ka ve'nè bèbon yeñ, bùsè yi yà'sè moma yo nè Jisòs Krest à kpà m̀ tuhù yi sè'. ¹² A ye-a ñga wèñ sè gu bup bohòkrètèen yè'sè dè wo sè gbù ve'nè fana ye dè wèñ gu bup ànè bohòJisòs Krest bə tu ye. ¹³ Ye dè bohòmù yàm, m̀ riñ-a dè m̀ zù-a yumok yà' gu moma am mòk ñgògù bup fana mù tènse, nà kà nsàp yu ànè zù ya yi kà gbù.

9

Njo Nè M̀ Sè Kà Swe' L̀p

¹ Yusèmook dè, m̀ rì bə tu am dè yusèmok ka m̀ ko kiñtse'. Wèñ rì dè m̀ ñgà ntum Jisòs Krest. M̀ à yè Jisòs nè yi Tà àvès nà bə lis am ve'è lan. Fàha sè m̀ sè gu bohòTà Jisòs sè wèñ yè'e nto'o sè. ² A ye-a sè dè bùu mok wèñ kà-a rì dè m̀ ñgà ntum Jisòs rì fana mù dè wèñ rì yàwèñ ve'nè lan. Njo nè wèñ a dzəm bohòJisòs fana wèñ yà'a co yumok sè yà' sè nitsè' fa bwiñ dè m̀ ñgà ntum Tà Jisòs Krest nè. ³ Ñwè nèmòk duk-a dè yi lap m̀ co bə nzak dè mù ka ñan bə yusè yà'a yàm sè co ñgà ntum Jisòs tse'

fana mù cep fəsə fa ñgèngàn ve'è: ⁴ Co ka kèkurè bohòbwiñ ñgòfa m̀ beñ bə neno bùu nsàp fàk nè m̀ sè gu nè'e yeñ à? ⁵ Wèñ sè duk yè'sè dè kaco mù jèñ ñgwe nè yi sè' krètèn, ya vesi sè gihi ke'ca co ñgàa ntum mok sè gu yà'a yeñ à? Kaco vesi gihi ve'nè co Pità bə ñgàa ntum mok yà'a nə ye bwema Tà Jisòs wèñ yà'a yeñ à? ⁶ Kènə dè bùu sè wo nə fak yàwo bə bo awo ñkuñ nə zù mègù ves Bànabà ba bùu yà?

⁷ Sojà mòk cu nè yi fàkgè co sojà, nə sè kə lap bwi mbàam zù ye mvwe' sè zok yo à? Ñwè nèmòk à fàk yuk nzum, nə kà bum sè yà' tesə mbwa zù yuk lan à? Kènə dè ganakù' mòk cu nè yi gùmsègè nàm, wo duk fa yi dè yi nə kà mbwi sè ñam no yo à? ⁸ Bum sè mù sè cèp yè'sè, ka dè yà' mègù mvəsè bwiñ dzəmgè ve'nè woòwo yeñ. Yà' cu ndzənə ñwàk lùuk Musi sè' ve'nè. ⁹ Wo à còm nònse nja dè, Kà dè ñwèe kiñ lok cùu nàm nè wo gùgè yi, yi sè ku gombi nà'a duk.

Co dè Nwì à sè duk yè'sè ñga yi sè tsèrè mègù yè'e nàm-à? ¹⁰ Co yi à sè kà bohòvesùwèñ sè a bwiñ àwo tsèrè à? Yi à còm yè'sè bùu vesùwèñ, bùsè ñgà fàk nzum bə ñgà kùkù pwe'fo' nə riñ tsoon dè wo nə tse' ma njàwo ñgòzù ñkuñ wo fak. ¹¹ Vès a tsòho fa wèñ ncèp Ntirè nè Bèbon nə lan. Nà' cu sè vèè wèñ co ñgwii bum mok sè ñwè bì m̀anzuù yi. Ye dè a yè'e bup co wèñ tesə ves yàvès bə bum sè co beñ bə cèk wèñ sè vès sè dzəm ñgòtesə ñgùpni' avès bə zeñ à? ¹² Mvəsè wèñ fagè bùu mok bum sè wo dzəmgè yà' ñgòtesə ni' awo bə zeñ yà'a, a nə ye co wèñ fa to ntòvès. M̀ cèp-a sè ve'nè, ka dè mù sè lan wèñ dè wèñ fa m̀ yeñ. M̀ a dzəm dè mù ye nsàp ñgè' nè fòpwe' nè'nè mù bə tu am. M̀ ye ñgè' ve'nè ya kà dè yusèmook tēhə lok fa ñwè nèmòk mandzè nè ñgòyuk Ntirè nè Bèbon nè Jisòs Krest nə

duk. ¹³ Wèñ rìntse' də, bùu sè wo fàkgè mùmvwè' ndap Nwì nè ghan nə zùgè yàwo sè' zuzuu sè bwiiñ jə vègè mùmvwè' mbwa sə. Bùu sè wo fàkgè yàwo mvwe' fa Nwì satikà' sè bwiiñ jə vègè yà' yà'a zùgè ma nè njàwo ca sè'. ¹⁴ Yà' mègù sè yəyərè bə bùu sè wo tsòhogè yàwo Ntirè nè Bèboñ nə. Tà Jisòs Krèst a fa nàñ lan də bwiiñ fa yà'wèñ bum sè co wo tèsə ni' awo bə zèñ sè'.

¹⁵ Mù sè kùk-a lis də bwiiñ fa mù bum sè mù dzəm fana yà' kà bə jòn yə. Anə geñ, mù ka yu am n̄wè nəmòk vè'nə sè duk yuk fa. Mvè'nè mù sè còm yè'sə, ka də mù gù vè'nə ya wèñ fa mù bum sè yà' tse' ngòye yàm sə yeñ. A ye-a də mù fek weñ bum yà'sə fana kaco mù kum fe'lə ngùñ də mù gù fa weñ yumok wà mok yeñ. Bògha' də mù kpù le kpù nə non̄sə ngòfek weñ vè'nə. ¹⁶ Mù tsòho fagè-a bwiiñ sè Ntirè nè Bèboñ nə fana mù ka ngònèni' bùu zèñ tse', bùusè Nwì a tsè tse' mù bə zèñ yi. Ye də mù kà-a bwiiñ ncèp Ntirè nè Bèboñ nə tsoho fa fana ye də mù cu bup. ¹⁷ A ye-a də mù ànə tsərə kok gu-a sè vèə mù ngòtsòho ncèp ènə bwèrè mù sè kùk lis də mù tse' tson swe' fo'. Nə yeè nə də mù à ka yà' mù tsərə kok, Nwì a fa fàha yè'sə ndzə bohòmù yi. ¹⁸ Swe'e sè mù sè tse' fo' yà? Swe'e yàm mègù də mù tsoho fa bwiiñ ncèp Ntirè nè Bèboñ nə wà. Nà'a njo nè mù kà bwiiñ də wo fa mù bum sè yà' tse' ngòye sè yàm fekgè sə.

¹⁹ Mù cu yè'e, mù ka n̄kwèñ yeñ. N̄wè nəmòk ka mù yi tse'. A ye-a sè vè'nə fana mù a gù bùsə ni' àm co n̄kwèñ bohòbwiiñ pwe'. Mù a gù vè'nə ya mù jəñ və bwiiñ n̄kùuñ bohòTà Jisòs Krèst. ²⁰ Mù ye be'lə ves bùu Jus wèñ, mù sə gu lo bum sè' co wo. Mù gù vè'nə də ya mù jəñ və wo ngòbè'lòTà Jisòs Krèst. Lùuk sè Nwì à fa Musi yà'a ka mù ko kiintse'. A ye-a sè vè'nə fana ghà nè mù cu be'lə ves bùu sè lùuk sə

kotse'gè wo fana mù sə gu yàm sè' co yà' sə kotse' mù sè'. Mù sə gu vè'nə də ya mù jəñ və wo ma nè Jisòs Krèst. ²¹ Ghà nè mù cu be'lə ves bùu sè wo ka bùu Jus yeñ, sè lùuk Nwì ka yumok bohòwo tse' fana mù gu sè' co wo. Mù sə gù vè'nə də ya mù jəñ və wo bohòJisòs Krèst. Mù gù vè'nə, kà yà'sə də mù sə kà Nwì wəp yeñ. Yusə də mù sə non̄sə yusè Jisòs Krèst à cèp yi. ²² Nə ye fe'lə sè' də mù kə cu be'lə ves bùu sè n̄kərèə awo ka gùgùñ bə ma nè Nwì yeñ fana mù sə gu sè' mvè'nə wo sə gùu. Mù jəgè ni' àm co wo vè'nə ya mù gu mandzè nè də a ye-a sè yà, mù bə' ko jəñ və mali bùu mok ngòkè tse' lùñ nè Nwì nə. ²³ Yè'sə pwe'fo', mù sə gù mègù yà' njo Ntirè nè Bèboñ nə, də ya mù nè kè tse' bəbo nè nà'a vègè bohòbwiiñ njo Ntirè nè Bèboñ nə.

²⁴ Wèñ rì də bwiiñ cagè cañ, nga wo bwiiñ n̄kùuñ fana n̄wè nè yi cañ tè nə kə zə mantombii nə megu nè mò'fis. Ye də wèñ cañ gùgùñ ya wèñ kə tse' lèlè' nə. ²⁵ N̄wè nè yi dzəmgè də yi nə cañ cañ cugè ngòfùhə, yi kà bum nduk sə gù kə', də ya yi tse' nàñ. Yi gù yè'sə vè'nə pwe'fo' nga wo nə lak yi bə yu səmok wà sè yà'a nə bup. Lèlèk njàvès nè a sə kùk də a nè kè tse' nə nà'a kà bupgè. ²⁶ Bohòmù yàm, mù sə ca lo mègù rərəñ jurr, ya mù kə dzeñ mvwe' sè wo kè lèsəgè sə. Mù ka co n̄wè nè yi sə mà' kè'cà ndò' wà, nə kà yusè yi də yi ta sə ta yeñ. ²⁷ Mù fagè ni' àm nsàap ngə'ə sè fòpwe', də ya mù kotse' nà' cùk ngòye kəkùrè bə fàha Tà. Ya kè dzèñ nùu, wo kà mù nè mù sə tsoho Ntirè nè Bèboñ mù nə də mù ka yàm kəkùrè yeñ duk fa.

10

Ngə'ə Sè Yà' A Vè Bohò Bwe Izùrè Ye Ntip BohòVès

¹ Bwema am wèñ, mù sə dzəm də wèñ tsərə tse' yusè yà' à ye

bohòtácicii avès wèŋ sè wo à yù Musi. Mvè'nè wo à sè gi dzòŋ kè'cà ŋgèà fana mbàk mòk à sè niŋ lòfa wo mandzè. Wo pwe' à lò, nè kè to ndzèp nè wo togè nà' dè <<Ndzèp nè bèbaŋ>> nà'a sè kùhu. ² Mvè'nè wo à yù lòmbàk ànè, nè kè to ndzèp ànè fana yà' à ye bohòwo yà'sè co nsàp bàpte mòk ya wo bùuŋ bùu Musi wèŋ. ³ Wo lòŋ fo' à zù zuzuu sè Nwi à sè tum fa tsè wo mubu. ⁴ Wo pwe'fo' à no ndzèp nè Nwi à sè fa wo yi. Ndzèp nè wo ànè no à sè tesè ndzè wohò. Wo nè ndzèp à sè tesè nja nè à ye yà'sè co yumok ŋgònitsè' gèsè lòbohòJisòs Krèst bə tu ye. Yi à ye bə yà'wèŋ ghà nè wo à sè gihi nè. ⁵ Wo ànè ye mvəsè Nwi à gù bohòwo vè'nə pwe', mok ye mɔŋgorè ànə ŋkùuŋ sè wo à gùu Nwi jok. Wo ànə gù vè'nə fana wo kpə ram noonŋ wes ŋgèà anə.

⁶ Bum sè yà' ànə ye yè'sə sè nitsè' fa vesùwèŋ də kà də vesùwèŋ dzəm ŋgògù bup mvəsè tàcicii avès wèŋ à gù yà'a duk. ⁷ Mok mɔŋgorè wo anə à sè gù mok bə rùm wèŋ. Yà'a mvè'nè wo à còm ndzənə ŋwàk Nwi də, <<Bùu sè wèŋ à cu sè nze, nè zù, nè no, nè lokok mɔtsè ŋgòkàaŋ fa rùm awo sè dzeŋ.>> Kà də wèŋ sè kùksə rùm mvè'nè wo à gù yà'sə duk. ⁸ Mvək mòk ànə ye sè', sè wo à sè ko sàhà. Wo à kpə numbu nè mò'fis co bwìŋ ncùhù hum ba-ncòp-te' njo sàhà ènə. Ye də vesùwèŋ kà mvəsè wo à gù yà'sə gù. ⁹ Mvək nəmòk à ye fe'lə sèmok, wo sè mùmsə Tà Nwi fana wo sè cwaŋ yusè Nwi gù fa wo cwaa. Wo à cwà vè'nə, Tà Nwi gù no lurə zə wo. A kà də a cwaŋ yàvès Nwi duk. ¹⁰ A kè dzèŋ fe'lə mvək nəmòk sèmok, wo cèp ŋwəm kè'ca ŋwəmə. Masinjà Nwi nè yi zègè ye bwìŋ à kè zə wo. Vesùwèŋ kà co wo à ŋwəm yà'sə ŋwəm.

¹¹ Bum sè yà' à ye yè'sə pwe' yà'a ŋgòni fa bwìŋ də wo kərə. Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə ŋwàk sè' də ya a sè jəŋ ŋkərə, bùusè a

cu bə mvək nè nzeŋgònə nà' kùəp ŋgòmèe. ¹² Ye də a ye-a ŋga ŋwè nəmòk sè tsərə də yi gùgùŋ fana yi jəŋ ŋkərə ya kà də yi gbə duk. ¹³ Məmumsə mòk ka bohòwèŋ nè də nà'a kà bohòbwìŋ pwe' vègè və yuk. Yusə də, məmumsə vè-a bohòwèŋ, Nwi nè kà mè'rè də nà'a ghak wèŋ mè'rè, bùusè yi ŋwè nè zìnə. Məmumsə vè-a bohòwèŋ, yi nè gù fa wèŋ mandzè nè co wèŋ təŋ, nè ghak nà'.

Bwìŋ Me'rə Nzak Bum Rùm

¹⁴ Ŋge' ntəm am wèŋ, nà'a njo nè mù sè ləŋ wèŋ də kà də wèŋ tse' bo sənə rùm duk nè. ¹⁵ Mù sè cèp bohòwèŋ co bùu sè wèŋ tse' ŋkərə mù tuhù wèŋ, wèŋ tsərə-a yàwèŋ sè' də bum sè mù sè cèp yè'sə zìnə kè ka' ε. ¹⁶ Ghà nè vesùwèŋ zùgè Losopà mvwe' mò'fis, vesùwèŋ sə kwasə Nwi bə ŋgàp nè a nogè fo' nè. Vesùwèŋ no nənə sə, ye də a sè be'lə ves Jisòs Krèst wèŋ mvwe' mò'fis ndzə mvwe' nduəm ye. A zù bred ye də a sè be'lə bə ni' Jisòs Krèst sè', kè ka vè'nə yeŋ ε? ¹⁷ Yà'a nitsè'gè də vesùwèŋ mò'fis bùusè ntuk bred nè a zùgè nè ye mègù nè mò'fis, a benə pwe', nè zù nà'. ¹⁸ Wèŋ tsərə-a bùu Jus sè wo zùgè njàap sè wo jə vègè yà' ŋgòfa satikà' bohòNwi bə zèŋ yà'a nè. Wo zù yà' vè'nə, ye də wo bə Nwi wèŋ mvwe' mò'fis sè'. ¹⁹ Yè'sə sè nitsè' yè'sə da? Co yà' sè ni də rùm bə zuzuu sè wo jə vègè mvwe' rùm sè yà'a yumok sè gùgùŋ à? ²⁰ Ka', ka vè'nə yeŋ lok. Yusè mù sè duk sè də, bùu sè wo ka Nwi riŋ fagè satikà' njàwo ŋga wo sə fa nà' yà'sə bohòyòŋsə zè', kà Nwi ye. Yusə də mù ka dzəm də wèŋ zè' wèŋ ye mò'fis dzəm. ²¹ Aco ŋwè no ŋgàp nè Tà Jisòs Krèst, nè kə bùuŋ no fe'lə ŋgàp nè zè' wèŋ yè'sə va? Kènə də aco ŋwè zù zuzuu bə Jisòs, nè kə zù be'lə fe'lə bə zè' va? ²² A bèboŋ də a gù bum sè co yà' gù Tà yi jok à? Wèŋ tsəm də a tse' ŋàŋ nè ghak Nwi à?

*Gù Mègù Yusè Co
Yà' Tesè Bùu Mok Sè'*

²³ Mù duk to mantombi fa' dè bùu mok sè mungorè wèñ sè duk dè, yusèmok sè co wo dzèè bùè. A zìnè dè yusè co wèñ dzèè bùè, megu dè a sè' zìnè dè kaco bum pwe' tesè ñwè yeñ. Yumok ka bohòwèñ ñgòdzèè yeñ, a zìnè, megu dè bum mook yo sè aco yà' gu ñwè yi kà gugun bə bum sè ma nè Tà Jisòs Krest ye. ²⁴ Kà dè ñwèè sè kək lis ñgògù mègù yusè yà' sè bo yi yiyi duk. Yi gu yusè co yà' tesè bùu mok sè'.

²⁵ Wèñ ye-a ñga wo sè sèñ njàp muntèèñ, wèñ ywìñ zù dèdok, nè kà yumok fek. ²⁶ Mù duk yè'sè bùusè wo à còm ndzənə ñwàk Tà Nwì dè, <<Nwì tse' nzenğonə bə bum sè yà'a sənə ñgònə pwe' yi.>>

²⁷ A ye-a ñga ñwè nəmòk nè yi ka krètèñ yeñ to wu dè wu kə zù zuzu munda'à yi, wù dzəm, nè geñ, fana yusè yi fa wu pwe' wù zù yà' dèdok. Kà dè yà'a bəboñ kè bup àlè' sè fek kè'cà. ²⁸ Nə ye dè a ye-a ñga ñwè nəmòk duk fa wu dè, <<Njàp ànə njàp rùm,>> fana wù kà zù. Wù teñsə ve'nə njo nè kàmòk ñwè ànə nè duk dè wù sè gù bup. ²⁹ Wu nə me'rə zuzu yà'sə ve'nə bùu tu ñwè mòk, anə ka-a bùu tu yòyeñ. Kàmòk aco ñwè nəmòk fek dè, <<Aco mù cum yàm co ñgà ndapndzəm bùu tu ñwè nà' mòk àlè? ³⁰ A ye-a ñga mù kwasə Nwì bə zuzu, nè zù yà', yaan bùu mok fo' yà ñkun wo duk dè mù gù bup, ñga mù kwasə Nwì bə zeñ lan é?>> ³¹ Nè mù tse' ñgòcèp fəsə dè, bəboñ dè a ye-a ñga wù sè gu-a sè yà pwe', gù yà' bə mandzè nè bwìñ ye, wo kuksə Nwì. ³² Jəñ ñkərè dè wèñ kà yusèmok sè co yà' sè yañsə ñwè nəmòk ntum gù. A dzəm ñgèñgàñ ye ñwèə Jus kè ñwè lakmvum, kènə bùu cos àlè, wèñ kà dè wèñ gu co ntum bup wo duk. ³³ Bohòmù yàm, yusè mù gùgè pwe',

mù sè lap mandzè nè co dè mù gu ndaanwè pwe' yi kwa. Mù kà yàm bə yusè dè yà'a nè tesə mù mùmù tsərègè, mù tsərègè yàm bə yusè aco yà' tesə bwìñ ñkùn. Mù gùgè ve'nə dè ya mù jəñ və wo bohòNwì, dè ya wo tse' lùn.

11

¹ Ye dè wèñ bə' kùugì am mvè'nè mù sè bə' kùugì Jisòs Krest.

Bəba Lok Tu Awo Nkun Nə Kùksə Nwì

² Mù kwasə wèñ wùrìñ bùusè wèñ sè tsərə mali ncèp àm, nè sè gu bum sè mù à yè'rə wèñ. ³ Yusèmok cu sè' sè mù sè dè wèñ rəñ bə zeñ. Yusè dè, ñwè nè yi tu bohòñwəmbam Jisòs Krest. Nwəmbam nə ye bwi ye tu bohòñwəñwè, Nwì ye tu bohòJisòs Krest yi. ⁴ Ye dè, a ye-a ñga ñwəmbam sè gù piriya kènə dè yi sè tsoho ncèp Nwì mvwe' sè bwìñ sè kùksə Nwì, nè ta tse' tàm fana ye dè yi sè fa marè'tu bohòJisòs Krest nè nà'a tu bohòyi nə. ⁵ Bohòñwəñwè ye, ma nje zok dè yi sè gu-a bum yè'sə, yi kinlok tu ye. A kà-a ve'nə ye, ye dè ñwà ànə sè fa marè'tu bohòñwəmbam nè nà'a tu bohòyi nə.* Zok ka bohònsàp ñwà ànə bə nè yi kom sù màk fis tu ye kpoho, kpoho yeñ. ⁶ A ye-a ñga ñwəñwè duk dè yi kà tu ye kì lok fana ye dè yi kom kpo'rə yà'. A rì tse' bəboñ dè a yu marè'tu bohòñwəñwè ñgòkom kpo'rə tu, ye dè yi kinlok yà' kii.

⁷ Njo nè ka bəboñ bohòñwəmbam ñgòlok tu ye yeñ nə dè, ñwəmbam tse' nsəsə Nwì. Nwəmbam nitsè'gè mvè'nè kəkuk nè Nwì cu fana ñwəñwè sè niñtsok ye mvè'nè kəkuk nè ñwəmbam cu. ⁸ Wèñ rì dè, Nwì ànə jəñ vəp ñwəmbam, nè gu ñwəñwè bə zeñ, ka dè yi à jə vəp ñwəñwè, nè gu ñwəmbam bə zeñ yeñ. ⁹ Yumook sè' dè, Nwì ànə gu ñwəñwè bùu ñwəmbam, ka

* **11:5** 11:5 Ghà nè wo à còm ñwàk nè'e à ye ñga bàà sè wo lògù tse' ñgòlok tu awo lo'o.

də yi à gù ɲwəmbam bùu ɲwàŋwè yeŋ. ¹⁰ Ye də a bəboŋ də ɲwàŋwè kinlok tu ye ɲgònitsə' də yi ka tu bohòŋwəmbam yi yeŋ. Yi gu ve'nə ya ntum kà masinjaa Nwì yaàŋ. ¹¹ Mvə'nə bum yè'sə ve'nə kà də wèeŋ swi yè'e duk. Ncu àvès nè ves Tà Jisòs wèŋ ènə, ɲwəmbam tse' ɲgòye sə', ɲwàŋwè ye sə'. Busə wo sə fak bo bə bo. ¹² A rì də yè'sə zìnə bùusə Nwì ànə jəŋ vəp ɲwəmbam nə gu ɲwàŋwè bə zeŋ, ɲwàŋwè dzə fe'lə bwi ɲwəmbam sə'. Bum pwe' vègə bohòNwì.

¹³ Wèeŋ kək ja'a na yàwèŋ sə fənə sə' è. Co a bəboŋ bohòŋwàŋwè ɲgòlòkok təəŋ ɲgòlən Nwì mvwe' bwìŋ tu to àlɛ? ¹⁴ A kək ja'a mègù-a mvə'nə Nwì à gù bum fana yà' ye də a marè'tu bohòŋwəmbam ɲgòtse' nùəmtu sə səsap. ¹⁵ Bohòŋwàŋwè ye yà'a bohòyi bum ɲgwèŋ busə Nwì à fa wo nùəmtu ya wo lok tu awo bə zeŋ. ¹⁶ A ye-a ɲga ɲwə nəmòk cu, nə də yi fenə bum yè'sə fana ɲgəŋgàŋ riŋ də vès, nə ye bùu cos ma fòpwe', vès tse' mègù yàvès mandzə nè mò'fis ɲgòkùksə Nwì bə zeŋ.

Ntip Bə Nzak Losopà
(Mat. 26:26-29; Mak 14:22-25;
Luk 22:14-20)

¹⁷ Yu nè mù sə də mɔ tip weŋ bə zeŋ ɲga'a nè'e, kaco mù kwasə weŋ bə zeŋ kwasə yeŋ. Yusə də, bə mvək nè wèeŋ kə be'ləgə ɲgòkùksə Nwì fana wèŋ sə gu ghak fo' bup. ¹⁸ Nè mò'fis də, bwìŋ a tsə' mɔ də wèeŋ və mvwe' mò'fis co cos, wèŋ ye cù zəzok, nə ga'a bəbòp bəbòp. Yusə wo a tsə' mɔ yè'sə sə yəəŋ bohòmù co a zìnə. ¹⁹ (A zìnə də cù zəzook bup, megu də nà'a gùgə ghà mòk yi ɲkuŋ wù rì ɲwə nè yi zìnə mɔŋgorè wèŋ anə.) ²⁰ Wèeŋ kə be'ləgə mvwe' mò'fis ɲgòzɔ fana wèeŋ kà yà'sə Losopà zùgə. ²¹ Mù duk ve'nə bùusə wèeŋ zùgəə, ndàaŋwè pwe' sə zɔ sə ye, nə kà mòk tək. Wèeŋ gù ve'nə, bùu mok sə waŋ njè ɲga mok sə

jùhu də wo no cà cù. ²² Kwe'fò! Wèŋ jə bùsə ndap Nwì co yusə wà, nə sə fa bùu sə wo ka yumok tse' marè'tu bùu yà? Wèŋ ka ndap co wèŋ zɔ nə no fo' mvə'nə wèŋ dzəm tse' à? Wèŋ dzəm də mɔ duk yè'sə daa? Co mɔ kwasə weŋ bə nsàp nè wèŋ sə gù ènə à? Njò'ò, mɔ nə kà weŋ kwasə.

²³ Mù à yə'rə fa weŋ bum sə Tà Jisòs à nitsə' mɔ laŋ. Yusə də à ye nòoŋ bə ndzəm nè wo seŋ Tà Jisòs nà'a, yi jəŋ bred, ²⁴ nə kwasə Nwì bə zeŋ. Yi ànə kwasə wes Nwì, yi bə'rə nà', nə cep də, <<Nè'e ɲgùpni' àm nè mù fa nà' bùu wèŋ. Wèeŋ sə guhu ve'nə, ɲgòtsərə tse' mɔ.>> ²⁵ Wo ànə zɔ wes fana yi jəŋ ɲgàp nə, nə cep sə' də, <<Ŋgàp nè'e rùk nè fi nè nà' kì ɲge' ndzənə ndəəm am. Ghà nè wèeŋ no ɲgàp nè'e pwe', wèŋ sə tsərə tse' mɔ.>>

²⁶ Ye də ye jəŋ ɲga'a tətè kə dzeŋ nùmbu nè Tà Jisòs nè bwìŋ foho vəə, ghà nè wèeŋ zɔ bred nè'e nə no ɲgàp nè'e pwe', ye də wèŋ sə nitsə' fa bwìŋ yà'sə kpɔ Tà Jisòs nə. ²⁷ Ye də a ye-a ɲga ɲwə nəmòk zɔ bred ènə kè no ɲgàp ye nə bə mandzə nè nà' ka bəboŋ yeŋ fana ye də ɲgəŋgàŋ cu bup bə ni' nə ye ndəəm Tà Jisòs. ²⁸ Ye də ɲwə nè yi duk-a də yi zɔ bred nə, nə no ɲgàp nə fana yi fek ni' ye bəboŋ ɲkuŋ yi zɔ yà'. ²⁹ Busə ɲwə nè yi zɔ-a ɲga yi kà ɲgùpni' Tà Jisòs tsərəgə fana ye də ɲgəŋgàŋ sə to naaŋ nzak mɔ tuhù yi. ³⁰ Nà'a njò nè bùu awèŋ sə yaa ɲkùuŋ, mok ye wòwo fana mok sə kpɔ kpɔu jwan. ³¹ A ye-a də a fek ni' avès bəboŋ ɲkuŋ nə zɔ yà' fana ye də Nwii nə kà vesùwèŋ bə nzak bɛ'. ³² Njò nè Tà Nwii sakgə ves, nə yeŋsə ves ɲgə' a yegə ɲgòrəŋsə fa ves jòoŋ avès. Yi gù ve'nə ya nùmbu nè yi vè ɲgòkə sak nzeŋgòŋ fana yi kà ves bə bùu sə wo gbɔ nzak bohòNwì be'lə. ³³ Bwema am wèŋ, ye də ghà nè wèeŋ kə be'lə ɲgòzɔ Losopà fana boŋ də wèŋ tək bwema mok wèŋ wo və wes ɲkuŋ. ³⁴ A ye-

a nga njè sè ya njwè nèmòk fana yi zù vè beŋ ye mu nda'à yi ŋkuŋ nò vò. Yi gu ve'nò ya nga wèeŋ kà be'lò mvwe' mò'fis fana Nwì kà weŋ bə nzak be'.

Mu vè ŋkuŋ vesùwèŋ cep bə bum mok sè wèŋ à com fek mu yà'a laŋ.

12

Bùu Cos Wèeŋ Co Ni' Nè Mò'fis Nə Tse' Bòp Zəzok

¹ Bwema am wèŋ, yumok sè mù sè dzəm də wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ, a bə nzak ŋkərə nè Yòŋsè Nwii fagè bwìŋ ŋgògù bum bə zeŋ. ² Wèŋ rì dè à ye mantombi fa' nga wèŋ ka bohòJisòs ntòdzəm, wèŋ à sè jàm ke' bə mandzè zəzok. Wèŋ yuŋ ke' lo rùm sè wo ka cù cèpgè wèŋ nduk. ³ Ye dè wèeŋ rɛɛŋ bə zeŋ dè, a ye-a nga Yòŋsè Nwì sè gù-a njwè nèmòk fana kaco ŋgèŋgàŋ duk dè, <<Ndòò be' Jisòs>> yeŋ. A sè' dè kaco njwè duk dè, <<Jisòs Tà>>, nga Yòŋsè Nwì sè kà ŋgèŋgàŋ yi gù yeŋ.

⁴ Ncèp nè mù anə yeto bə zeŋ nà'a dè, Yòŋsè Nwii fagè bwìŋ ŋkərə ŋgògù bum bə mandzè zəzok. Yòŋsè Nwì nè yi sè fa bwìŋ ŋkərə yè'sə mègù yi nè mò'fis. ⁵ Fàha sè ŋgòfàk bohòTà Jisòs sè zəzok. Tà Jisòs nè wo sè fàk bohòyi nə, yi nè mò'fis. ⁶ Bwìŋ tse' mandzè sè ŋgògù fàha Nwì bə zeŋ zəzok. Nga gəpsə fa bwìŋ ŋkərə nè ŋgòfàk bə zeŋ ve'nə Nwì nè mò'fis. ⁷ Fana Yòŋsè Nwii ni fagè njwè nè mò'fis yumok dè ya nà'a jəŋ yu ànə, nə tɛsə bùu ye sè wo à dzəm bə zeŋ pwe'. ⁸ Yòŋsè nə fagè njwè nèmòk ye mandzè nè ŋgòfa bwìŋ ntip nè bəboŋ bə bum sè ma nè Nwì, nə fa mòk ye ŋkərə nè ŋgòyərə rɛɛŋsə fa bwìŋ bum Nwì. Yè'sə lòoŋ nga sè fa gù Yòŋsè Nwì nè mò'fis. ⁹ Yòŋsè Nwì nə fagè njwè mòk nàaŋ sè ŋgòtse' rì nsàp dzədzəm nè dè Nwii nə gu tsoŋ li yusè yi fek nà'. Yi fa njwè mòk ye nè dè aco yi luŋsə ngà yiyaŋ. ¹⁰ Bùu mok tse' yàwo nàaŋ sè ŋgògù bum

sè yà'a manŋəŋgèŋ, mok ye yàwo sè ŋgòcèp rì bum mok sè Nwì tsoho fa wo yà' yi nga gù sè Yòŋsè Nwì nè mò'fis nə. Bùu mook ngàa rì dè yu yè'e yà' vè bohòYòŋsè nə, yè'e sè yà' ka bohòYòŋsè və. Njwè mòk nè aco yi cep riŋ ncèep lak mok sè bwìŋ kà yà' yukgè fana mòk ye ye nè ŋgòtsòho rɛɛŋsə fa bwìŋ yusè mòk nə cèep sə. ¹¹ Ye dè sənə bum sè a sè gù yè'sə pwe'fo', Yòŋsè nè yi fa nàŋ dè bwìŋ gu ve'nə nə, yi mègù yi nè mò'fis. Yi fagè ndàaŋwè pwe' nàaŋ sè nà' zok yiŋyi mvè'nə yà' bəyi ngòfa nà'.

Fəfaa Sè Zəzok Sə Sə Fak Mègù Ndzənə Ni' Nè Mò'fis

¹² Aco a fəfə ja'a nsàap fəfaa yè'sə bə ni' njwè. A riŋ dè ni' njwè tse' bəp zəzok. Nà'a ye-a sè zəzok ve'nə nga nà' gù nè mò'fis. Bəop sə pwe' be'ləgè mvwe' mò'fis ŋgòye ni' nè mò'fis. Yà' mègù bohòbùu Jisòs Krɛst wèŋ sè' ve'nə. ¹³ Vesùwèŋ mok bùu Jus, mok bù lakmvum. Mok ŋkwèŋ, mok kà ŋkwèŋ ye. Vesùwèŋ lòoŋ à bùuŋ co njwè nè mò'fis ghà nè wo à bəptəsə ves bə yòŋsè nè mò'fis nə. A sè' yòŋsè ànə nè a jə nòŋsə nà' sə ntuə vès.

¹⁴ Ni' njwè mò'fis, nga nà' tse' bəp ŋkəuŋ ŋkuŋ yi ye ni' nè mò'fis nə. ¹⁵ A ye-a nga kù duk dè, <<Njo nè mù ka bo yeŋ àɛ, ye dè mù ka mok bəp ni' yeŋ.>> Yà'sə nə kà kù dè wo kà bəp ni' mamòk yeŋ gù. ¹⁶ A ye-a dè ntu' duk dè, <<Busè mù ka yàm lis yeŋ, ye dè mù ka ma ni' njwè mok yeŋ.>> Aco yà'sə kupsə ntu'u sè à? ¹⁷ Tsərə-a yàwèŋ sè' dè ni' njwè ànə ye megu-a liis lis, yi yuk bum bə yà? Kè a ye-a dè ni' njwè pwe' à ye mègù ntu'ù ntu', yi rəmsə bum bə yà? ¹⁸ Nwì ànə ka ve'nə gù. Yi à gù nòŋsə ni' nə nja zəzok mvè'nə yà' à bəyi. ¹⁹ A ye-a dè ni' njwè ye megu lòoŋ nsàp yu nè mò'fis, kaco wù to nà' dè a ni' njwè yeŋ. ²⁰ Yusè dè ni' tse' bəp zəzok nga yi mègù ni' nè mò'fis.

21 Kaco lis duk fa bo dè, <<Mù ka fàk vesù tse'>> yeŋ. Kaco tu duk fa kù dè, <<Mù ka fàk vesù tse'>> sè' yeŋ. 22 Yusè dè, ma ni' ñwè nè a tsəmgè dè nà' ka fàk tse' nè, kaco a cum to jì zeŋ yeŋ. 23 Ma ni' sè vées tsəragè dè yà' a momjo yà'a, a jə ghakgè ñkərə sè' bohòma nà'nə. Ma ni' nè bwìŋ yə-a nà' marè'tu ko ves nà'a, a təhə bəŋsə lo' ghakgè sè' zeŋ. 24 Vesùwèeŋ təhə lok yà' vè'nə, nè kà ni' nè ma nè bəboŋ nè yumok təhə lok fa. Nwì à gù ni' nè vè'nə yi dè ma ni' sè a jəgè yà' co yusè wà sè vesùwèeŋ jə ghakgè ñkərə sè' bohòwo. 25 Ye dè ni' ñwèe kà ma mòk co dè nà' ka fàk tse' jəgè. Nà'a jəgè ma nè fəpwe' dè nà' tse' yumok ñgògù fa mòk. 26 Ni' nè ma mòk sè yə-a ñgə', wo ye lo ñgə' nè sè wo pwe'. Ma mòk cu-a bəboŋ, boŋ lo wo sè lòoŋ fo'.

27 Yusè mù sè duk sè dè, wèŋ pwe'fo' mvwe' mò'fis, wèeŋ ni' Jisòs Krest. Nə ye sè' dè ñwè nè fəpwe' tə yà'a co ma ni' ye nè ma mòk. 28 Nwì a fa bəu sè wo ma ni' Jisòs Krest mòk yè'sə fàk zəzok. Yi fa mantombi dè mook ñgàa ntum Jisòs, bə'ε wo ñgàa tsòhòbum Nwì wèŋ, nè tɛ' cicà wèŋ. Mok ye mali ñgàa gù maŋgəŋgèŋ, ñgàa gù bwìŋ lokok mvwe' yiyaŋ, ñgàa tɛsə bwìŋ wèŋ, bəu sè aco wo benə riŋ bwìŋ ñgòfàk mvwe' mò'fis, nè ye bəu sè aco wo cep ncèep lak mok sè wo kà yà' rigè wèŋ sè'. 29 Kaco bwìŋ pwe'fo' tse' kurə ñəŋ ñgògù nsàp fàk nè mò'fis yeŋ. Aco bwìŋ pwe' ye ñgàa ntum Jisòs kè ñgàa tsòhòbum Nwì kè cicà àlɛ' à? Kà', kaco ye vè'nə yeŋ. Kaco bwìŋ lòoŋ ye ñgàa gù maŋgəŋgèŋ, 30 kè ñgàa lòkoksè bwìŋ mvwe' yiyaŋ bə ñgàa tɛsə bwìŋ yeŋ. Nə ye sè' dè kaco bwìŋ pwe' ye wes ñgàa cèp ri ncèep lak sè wo kà yà' ri, sè' yeŋ. Kaco bwìŋ pwe' tsoho rɛɛŋsə riŋ fa bwìŋ ncèep lak yè'sə sè yeŋ. 31 Nə ye dè bohòwèŋ yàwèŋ, wèeŋ kuk megu lis awèŋ bə ñkərəðə sè wèŋ ri

də yà' bəgha' zeŋ sə.

Dzədzəm Mantombi

Mu niŋtsok fa wèŋ yusè yà' tə mantombi sə.

13

1 A ye-a dè ñwè nəmòk riŋ ncèep lak bwìŋ pwe', nè yuk bə ncèep mas-injəa Nwì sè', nè kà bwìŋ dzəm, ye dè yusè yi sè cèep pwe' mègù co ñkə mòk sə cep gham wà. 2 Ñgəŋgàaŋ tse'-a sè ñàaŋ sè' ñgòcèp ri bum mok sè Nwì tsòho fa yi yà' yi, yi riŋ bum pwe', nè riŋ bum sè yà' cu səswihi, nè tse' dzədzəm nè dè yi duk-a dè nda nè'e coho fa', nè kə təeŋ fa', nà' coho, nè kà bwìŋ dzəm, ye dè yi ñwè nè wà. 3 A ye-a sè dè yi gəp wes fa bwìŋ bum ye pwe', nè fa ni' ye dè wo tɛŋ nà', nè kà dzədzəm bohòbwìŋ tse' fana ye dè bum sè yi gù yà'sə pwe' nè kà yi tɛsə.

4 Ñwè nè yi tse'gè dzədzəm nè yegè yè'sə va? Yi kogè ntum, nè sè ye bəboŋ bə bwìŋ. Ñwè nè yi tse' dzədzəm nè yi kà dè ñwè nəmòk ghak yi bəu yàlɛ wagè, yi kà nsàp cù nè dè <<Mù a gù vè'ε, mù a gù vè'ε mù>> sè tse' kɛ'cà, nè kà ni' sè' sè nè. 5 Yi kà capgè, yi kà wi' yegè, yi kà nənək jòkgè, nè kà bəp sə ntəu yi nòŋsə. 6 Yi kà bà'lo ñga ñwè nəmòk gù bəp dukgè. Yi kwa mègù ñga yi yə dè ñwè gù yusè yà'a bəboŋ. 7 Yumok kà dzədzəm ghakgè. Yi tsəragè bəboŋ bohòbwìŋ, yi naaŋgè tu dè bwìŋ nè bəuŋ bəboŋ. A bəp-a yi sè yà, yi kà ñgògù bəboŋ tɛŋsə.

8 Ñwèe tse'-a sè ñàaŋ sè ñgòcèp ri bum sè Nwì tsoho fa yi yà' yi, nè cep riŋ bə ncèep lak sè yi ka yà' yə'rə yuk, nè tse' ñkərə nè Nwì a fa yi nà' ñgərəŋ bum ye bə zeŋ, fana yà'a nè kə mè ntsə'mòk. Dzədzəm kà ye lə yukgè. 9 Yusè dè ñkərə nè Nwì fa bwìŋ ñgərəŋ bum Nwì bə zeŋ, nè ye nè ñgòtsòho bum sè Nwì tsə' fa ñwè yà' yi, yè'e pwe' ləm. 10 Sè yà'a dak kə vè ntsə'mòk fana, sè ləm yè'sə nom bisə. 11 Yà' mègù sè' mvè'nə mù ànə ye mweŋke', mù sè

cep cù, sè kùk bum, nè sè tsərə bum sè' co mwenke'. Nè nga'a nè mù a bùuŋ ɲwè laŋ nè'e, mù ka fàk bə bum bwenke' mok tse' fe'lə. ¹² A sè yə bum nga'a ntòjəjarə, mvək ànə dzèŋ nùu, a nè ye bum mok co wù yə ɲwè si bə si. Nkərè nè a tse' nga'a nè'e a sè rì bum bə zeŋ bès ma mò'fis. Mvək ànə kə wès nùu, a nè riŋ bum pwe' nè pwe' co mvəsə Nwii rigè ɲwè yè'e.

¹³ Ngòlèsə, a rì də bum cu te' sè yà'a nè kà kə lə yuk. Nè mò'fis, dzədzəm nè ɲgònaantə bə yusə lis ka yà' ye yuk. Nè baa ɲgòsə kùk lis də Nwii nè gù fa ves yusə yi à duk. Nè te' ye dzədzəm. Fana dzədzəm nè yam cəsə ghak mok sè pwe' yi.

14

Fàk Bə Nkərə Sə Nwì Fa Sə Bəboŋ NgòTəsə Bùu Cos

¹ Ləp mandzè nè ɲgòtse' dzədzəm nè ghak nsàp yu yà pwe', nè sè kùk mali lis ɲgòtse' nkərə sè Nwii fagè bwìŋ yà'a sè', nè yè lɛ nkərè nè ɲgòtsòho bum sè Nwì tsè' fa ɲwè yà' yi yà'a ntèn. ² A ye-a ɲga ɲwè nəmòk sè cèp bə ncèep lak sè bwìŋ kà yà' yukgè, ye də yi sè cèp mègù yà'sə bohòNwì. A vɛ'nə bùusè yi cu ɲgòcèep, ɲwè nəmòok nè kà yusè yi sè cèep sə yuk rɛɛŋ. Mù sè duk ghà nè yi nè cep bum sè bwìŋ ka yà' rɛɛŋ ɲga yi sè cèp bə ɲàaŋ Yòŋsə Nwì yà'a. ³ Nə ye sè' də, ɲwè nè yi cèpgè ye bum sè Nwì tsòho fa yi yà' yi nè, cèpgè ye ɲgòtesə ye bwìŋ. Yi kwɛ'səgè wo, nè sè fisə fa wo ntum bəboŋ. ⁴ ɲwè nè yi cèpgè bum sè Nwì tsòho fa yi yà' yi nè cu ɲgòcèep, yà' tɛsə bùu cos wèn. Nè yi cèpgè ye ncèep lak sè bwìŋ kà yà' yukgè nè cu ɲgòcèep, yà' sə tɛsə megu sè' ni' ye yìyi. ⁵ A ye-a bə vəəm yàm, mù dzəm ghak də wèn cep lɛ bum sè Nwì sə tsòho fa wèn yà' yi, bùusè tse' ghak fàk zeŋ. Mù dzəm də wèn cep ncèep lak sè bwìŋ ka yà' yukgè

sə sè'. Mègù də yà'a bòghakgè ɲga wo tsoho rɛŋsə fa bwìŋ yusè wo cèp sə. A ye-a məm̀və' ànə fana yà' tɛsə bùu cos nè.

⁶ Bwema am wèn, a duk-a də mù kɛ' və ɲkɛ' bohòwèn ɲga mù sè cèp ncèep lak sè bwìŋ sə kà yà' yuk, a nè boŋ fo' yà? Mù də anə boŋ megu ɲga mù tsè' wèn yumok sè yà'a fi, kə tsoho rɛŋsə wèn nkərè, kə tsoho fa wèn bum sè Nwì tsè' fa mù yi, nè fa wèn bə ntip ɲkuŋ yà' boŋ àlaa. ⁷ Wèn kùk ja'a na yàwèn sè' bə bum sè jì yòŋsə co ndìŋgòm kə luŋ yè'e nè. A ye-a ɲga wo ka nà' bəboŋ koksə tsərə, aco ɲwè yuk riŋ nsàp ɲkì nè wo sə buk nè va? ⁸ Nə ye sè' duk də a ye-a ɲga ɲwè nəmòk sə fəep ɲkùp də bwìŋ tɛsə lo kə mak dzè', yi kà nà' mvə'nə fəep rì, aco ɲwè nè mò'fis tɛsə nà? ⁹ Bum yè'sə zìnə bə ncèpcù nè bwìŋ cèpgè nè'e sè'. A ye-a ɲga ɲwè sə cèp yumok yi kà yà' rɛɛŋ cèp fis fana yà' mègù fə ntu'ù bwìŋ co fəfə sə cə yi. ¹⁰ Ncèep lak sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ɲkùuŋntɛŋ, wo cep nè fòpwe' ɲga wo sə cèp yumok nja. ¹¹ Nə ye də a ye-a də ɲwè cèp yà', mù kà yuk fana ɲgèŋgà nè yi sè cèp nè nè ye bohòmù co ɲwè mvum. Mù ye bwi bohòyi sè' co ɲwè lakmvum. ¹² A bohòwèn sè' vɛ'nə, wèn sə tà' vɛ'ɛ wùriŋ də wèn tse' nsàap ɲàaŋ sè Yòŋsə Nwii fagè bwìŋ yà'a, wèn lap mandzè ɲgòfàk ghak lɛ bə sè aco yà' kùksə bùu cos nè.

¹³ Ye də ɲwè nè yi sè cèp-a bə ncèep lak sè bwìŋ sə kà rɛɛŋ fana yi lɛŋ Nwì də nà'a gə yi ɲgòtsòho rɛŋsə fa bwìŋ yusè yi cèp sə sè'. ¹⁴ Bəsə ɲwè sə lɛŋ na bə nsàp duk lak ànə vɛ'nə, ye də yi sə lɛŋ sə ntu'ù yi, nè kà yusè yi sə lɛŋ sə tsərə rì. ¹⁵ Ye də yusə aco yi gəu yu yà? Yi tse' ɲgòlɛŋ bə nsàp mandzè nè co yòŋsə ye rɛɛŋ bə zeŋ, nè lɛŋ bə nsàp mandzè nè co ntum ye rɛɛŋ bə zeŋ sè'. Yi yəm ɲkì bə duk lak nè bwìŋ sə rɛɛŋ nè, nè yəm bə duk lak nè bwìŋ sə kà rɛɛŋ nè sè'.

16 Bùsè a ye-a nga wù sè lɛŋ kwasè Nwì bə duk lak nè bwìŋ sè kà nà' rɛɛŋ nè nga bùu mok cu məkwe'è anə sè wo ka bum cos ŋkùuŋ rì, aco wo duk də <<Yà'a ye ve'nə>> va, nga wo ka rɛɛŋ nɛ? 17 Kàmòk nga wù sè lɛŋ kwasè bònɔsə Nwì ve'ɛ wùriŋ, yà' kà bùu mok sè wèn yàwo tɛsè. 18 Bohòmù yàm, mù kwasè Nwì wùriŋ də mù cèpgè ncèep lak sè bwìŋ kà yukgè yà'sə mù nè casə wɛŋ pwe'. 19 Nə ye də a ye mù cos fana boŋ ghak co mù cep megu ŋgii duk tàn sè aco bwìŋ yuk yà' nè tɛŋsə, nè nɔŋsə ŋgòcèp ŋgii duk nduk nè nduk sè bwìŋ sè kà yà' rɛɛŋ. Mù gu ve'nə ya mù yə'rə bùu mok wèn yàwo sè'.

20 Bwema am wèn, wèn cu ŋgòtsərə bum, wèn kà co bwenke' sè tsərə wo tsərə. A ye-a bə mandzè nè ŋgògù bup, wèn ye co bwenke' ntèn. Wèn tsərə bum co bùu sè wo gu laŋ. 21 Wo à còm nònɔsə yà' ndzənə ŋwàk Nwì duk də,

<<Mù nè cep bohòbùu am cùhù ŋkùuŋ wèn sè ncèep lak awo zok;

Nə ye də mù gu-a sè ve'nə,

Bùu am sè wèn nè kà mù sè yuk mali. Cèp yè'sə Tà Nwì.>>

22 Yà'sə sè nitsə' də, ŋgòcèp rì ncèep lak sè bwìŋ kà yà' rigəə yusə yà' sè nì ñaŋ Nwì bohòbùu sè wo ka Nwì dzəm. Ŋgòtsòho bum sè Nwì tsə' fa ŋwè yi ye mvək nè nà' sè nì ñaŋ Nwì bohòbùu sè wo dzəm Nwì. 23 Wèn tsərə də aco yà' ye va, nga bùu cos sè pwe' nè kə be'lə-a, ndàaŋwè pwe' sè cep bə duk lak nè bwìŋ kà nà' yukgè-è? A duk-a də wo sè cèp ve'nə bùu mok sè wo ka bum cos ŋkùuŋ riŋ nè ye sè wo pegè wèn kə tɛŋ wo nga wo sè cèp, wo nè kà bùu cos sè wèn də ŋgàa ŋaŋ to à? 24 A ye-a də bùu yè'sə nè və nga wèn sè tsòho bum sè Nwì tsə' fa wɛŋ yà' yi fana yà'a nè gu wo ŋgòyə bup awo sè wo gùgè, wo riŋ yàwo sè' də wo bùu sè bup bə tu awo. Bum

sè wo yuk sè pwe' nè sak wo sè'.

25 Bum sè wo tsərə swìhigè yà' pwe' nè yəəŋ bohòwo jəja. Wo nè bùu sè nze, nè kuksə Nwì, nè sè cep fis də, <<Nwì cu mvwe' yè'sə wənə wèn zìnə.>>

Gù Bum Mù Cos Pwe' Bə Mandzè Nè Kəkurè

26 Bwema am wèn, bum sè a sè cèp yè'sə pwe', aco a ləsə yà' ve'ɛ. A ye nga wèn vè mù cos ŋgòkùksə Nwì fana ndàaŋwè pwe' tse' ŋgòfàhu bə yuye sè yi nè gu. Mòok tse' ŋkì, mòk tse' yəyərə, mòk tse' yumok sè Nwì tsə' fa yi yà', mòk ye ye ŋgà cèp bə ncèep lak sè bwìŋ kà rɛɛŋ gè, nè ye bwì ŋgà'a ŋwè nè yi nè tsoho rɛŋsə yusə mòk nè cèp sə. Bum sè wèn gu yà' pwe', yà'a ye nsàp nè co yà' tɛsə cos nè. 27 Wèn cu mù cos anə, bùu sè wo nè cep bə ncèep lak sè bwìŋ kà yukgè sə, wo kà bwìŋ ba kə tɛ' àlɛ' càsə. Wo cu ŋgòcèp, mòok cep wes ye ŋkuŋ mòk lokok cep ye. Wo cèp wes fana ŋwè nəmòk ye tsoŋ nè ŋgòrɛŋsə fa bwìŋ yusə wo cèp sə. 28 A ye-a də ŋwè nè co yi rɛŋsə fa bwìŋ yusə wo cèp sə bùè fana wo kà co bwìŋ yuk cèp fis. Wo cep megu mok sè vəə wo bohòNwì. 29 Bùu sè ŋgòtsòho bum sè Nwì tsə' wo yi kà ba kə tɛ' sè' càsə. Wo nè cèp sè' mò'fis, mò'fis, fana bwìŋ sè yu'rə mpoŋ də yusə wo sè cèp sə kəkurè àlɛ. 30 A ye-a nga ŋwè nəmòk sè tsoho bum sè Nwì a tsə' fa yi fana mòk duk mɔŋgorə anə də Nwì tsə' ko' fa yi yumok fo' ghà ànə fana wèn gu co ŋwè nè mantombi nè tɛŋsə, nè fa ŋwè ànə mandzè, 31 fana aco wèn pwe' tse' mandzè ŋgòtsòho mò'fis mò'fis. Bwìŋ pwe' nè yə'rə jəŋ yumok fo', nè sə jaha lo bə zɛŋ. 32 Ŋwè nè yi tse' ñaŋ sè ŋgòtsòho bum Nwì, tse' ñaŋ sè ŋgòdə yi nè cep ŋgà'a bə sè də yi tɛŋsə ŋgòcèp sè'. 33 A ve'nə bùusə Nwì nè yi a fa wo ñaŋ yà'sə, yi Nwì nè yi kà bum sè ŋgòye kɛ'cà nduk, nduk yè'e dzəmgə, yi dzəm ye fifi.

Mvè'nè yà' cu m̄ cos bùu Nwì pwe' ve'nə fana, ³⁴ a bohòbèba wèŋ ve'nə də wo kà cù m̄ cos cèp. Wo tse' ŋòcu dèdòk mvəsè ŋwàk lùk Musì sè duk. Wo yuk bohòmbəmbam. ³⁵ A ye-a ŋga wo tse' yumok ŋòfek, wo fek ndum awo la'à, bùusè yà' sè yəəŋ co a marè'tu bohòŋwàŋwè ŋòcèp fis ŋì ye m̄ cos. ³⁶ Wèŋ duk-a də ka zìnə yeŋ, wèŋ riŋ də nzak Nwì à ka bohòwèŋ yeto, nà'a nè kà bohòwèŋ sè' lè. ³⁷ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk duk də yi ŋgà tsòhòbum Nwì kènə də yi tse' nsàp ŋkərə mòk nè Yòŋsè Nwì fagè bwìŋ sè' yi àlɛ', yi nè rɛɛŋ də bum sè mù sè còm fa weŋ yè'e yusè Tà a duk ve'nə yi. ³⁸ Ŋwè nəmòk kà-a də a zìnə dzəm, wèŋ kà yi ye sè' dzəm fa.

³⁹ Ye də bwema am wèŋ, wèŋ lap mandzè gũgũŋ ŋgòtsòho bum sè Nwì tsè' weŋ yà' yi. Kà də wèŋ duk də bùu sè wo sè cèp ncèep sè bwìŋ kà yà' yukgè yà'a kà mok sè cep duk. ⁴⁰ Wèŋ gũ-a sè yà pwe', wèŋ gũ lɛ bə mandzè nè yà'a ye bəboŋ nè ye fəfom.

15

Wèŋ Sə Tsərə Ntirè Nè Bəboŋ Nə

¹ Bwema am wèŋ, m̄ tsok fe'lə fa weŋ Ntirè nè Bəboŋ nè mù ànə tsok to weŋ nə, ya wèŋ kà swì. Wèŋ ànə dzəm nà' laŋ, nə sè kotse' mali nə nà' cùk. ² A sè' zeŋ nè nà' sè luŋsə weŋ. Wèŋ sè kotse' mali Ntirè nè Bəboŋ nè cùk mvəsè mù à tsè' weŋ nà' sè à? Ka-a ve'nə yeŋ, ye də wèŋ ànə dzəm basə wà. ³ Bum sè mù ànə yə'rə weŋ yà'a, a bum sè Jisòs Krest ànə tsok m̄ yi. Yu nè gũgũŋ nè mù ànə tsok fa weŋ nə də, Jisòs Krest à k̄p̄ bùu b̄p̄ avès mvè'nè ŋwàk Nwì à duk də yi nə k̄p̄ sè. ⁴ Wo à tuuŋ yi, yi lokok nùmbu nè tɛ' sè mvè'nè wo ànə com noŋsə ndzənə ŋwàk Nwì. ⁵ Mvè'nè yi ànə lokok mvwe' k̄p̄, Pità à yə yi. Ghà

mòk à ye ŋgàa fàak ye sè hum-ncòp-ba sè wèŋ ye yi sè'. ⁶ Ghà mòk à ye sè' nè yi ànə yəəŋ bohòbùu mok sè wo à sè yù yi. Bùu yè'sə à càsə bwìŋ ŋkè tàŋ laŋ sè wo à yə yi kè' mò'fis. Bùu sè wo à yə yi yè'sə, ma nè ghaŋ cu mali ŋwəm. ⁷ Mvèk mòk à ye Jem ye yi sè', ŋgàa ntum ye sè pwe' ye fe'lə yi sè'. ⁸ Mvèk nè yi à yəəŋ ləsə, à ye mvè'nè yi ànə yəəŋ bohòmù. Yi à yəəŋ bohòmù nè m̄ yàm co mo nè wo à dzə yi ŋga ŋwè nəmòk ka riŋ də wo nə dzə mwe riŋ. ⁹ Mù ànə sè fa bùu Nwì ŋgə', ye də mù jə'rə càsə ŋgàa ntum Jisòs pwe' mù. Aco mù duk də mù ka yàm kəkərè co wo to m̄ də m̄ ŋgà ntum ye mòk yeŋ. ¹⁰ A gũ bòvəm nè Nwì ŋkuŋ mù ye nsàp ŋwè nè m̄ ŋga'a ènə. Bòvəm ye nè yi à nì fa m̄ nə à ka wà maha. Mù duk ve'nə bùusè mù a fàk wùriŋ nə casə ŋgàa ntum mok sè pwe' mù. Yè'sə ka bə ŋaŋ sè yàm yeŋ, bəbo ye nə à sè fàk ndzə nì' mù ànə yi. ¹¹ Ye də a ye-a sè mù kè wo àlɛ', vès sè tsoho mègù ntirè nè mò'fis nə. A sè' zeŋ nè wèŋ a dzəm nə.

Mamfenè Bə Nzak Lòkok Mvwe' K̄p̄

¹² Ntirè nè vès sè tsoho nə də Jisòs à lòkok mvwe' k̄p̄. Ye ŋga'a va ŋkuŋ mok m̄ŋgorè wèŋ sè duk də, kaco ŋwè lokok mvwe' k̄p̄ yeŋ-ɛ? ¹³ A ye-a də kaco bwìŋ lokok mvwe' k̄p̄ yeŋ, ye də yà' sè nì də Jisòs à ka mvwe' k̄p̄ sè' lokok. ¹⁴ A ye-a də Jisòs à ka mvwe' k̄p̄ lokok fana ye də tsètsòhònè vès sè tsòho nə nà'a wà. Yà' ye sè' də m̄mvè'nè wèŋ sè də wèŋ sè naŋ tu bohòJisòs sè yà'a wà. ¹⁵ Yà' ye sè' də vès sè cì' fa Nwì mvwès də yi à lòkoksə Jisòs Krest mvwe' k̄p̄, bùusè kaco yà' ye zìnə yeŋ ŋga bwìŋ kà-a mvwe' k̄p̄ lòkokgè na. ¹⁶ A ye-a ve'nə, ye də Krest à ka mvwe' k̄p̄ lokok. ¹⁷ A ye-a zìnə də Jisòs à ka mvwe' k̄p̄ lòkok fana ye də a ye-a ŋga wèŋ naŋ tu bohòyi, yà' kà fàk tse'. Wèŋ cu mali gù yà'sə sənə b̄p̄ awèŋ mvè'nè à

ye. ¹⁸ Ye sè' dè bùu sè wo à dzəm bohòJisòs nè kpɛ lo yà'a, à bisè sè' wà. ¹⁹ A ye-a dè yusè a sè naan tu dè Jisòs nè tēsə ves bə zɛŋ sè mɛgù bum sè sè nze fɛɛŋ, ye dè bwiiŋ koksə manziŋ bohòvès nè casə yà pwe'fo'.

²⁰ Zinə nè də, Jisòs Krest a lòkok mvwe' kpɛ anə laŋ. Yà' sè nitsè' yà'sə dè bùu sè wo à dzəm bohòJisòs nè lòkok mvwe' kpɛ sè'. ²¹ Kpɛ vɛgè bohòbwiiŋ bùu yusè ŋwè nè mò'fis, Adəm, à gùu fana a sè' vɛ'nə dè bwiiŋ nè lokok mvwe' kpɛ bùu yusè ŋwè nè mò'fis, Krest, à gù sè'. ²² Yà' mɛgù sè' dè bwiiŋ kpɛgè njo nè wo ŋgwì bù Adəm fana a sè' vɛ'nə dè bwiiŋ nè lokok mvwe' kpɛ, nè tse' lùŋ sèmok bùusè wo à bùuŋ bùu Jisòs Krest. ²³ Nè fòpwe' nè tse' mvèk nè nje zok. Jisòs a nitsè' to mandzè nè yi. Ghà nè yi bwì vèə, bùu ye wèen nè lokok yàwo sè'. ²⁴ Yà'a ŋga'a ghà nè bum lèə. Mvèk ànə dzèen, Jisòs Krest nè jəŋ nàaŋ ŋkəŋkum pwe', nè təəŋ megu mok yi. Fana yi nè jəŋ yà', nè fa yà' bohòtè' ye Nwì. ²⁵ Yi nè jəŋ dzòho ŋkum yi tètè kə dzeŋ ghà nè Nwii nè gù yi ghak bùu sè wo bènɔgè yi pwe'fo'. ²⁶ Kpɛ ye sè' ŋwè nè yi bènɔgè Jisòs. Yu nè Jisòs nè gha' lèsə nè, a kpɛ. ²⁷ Nwàk Nwì duk də,

<<Nwì a jə bum pwe' nè pwe', nè nonşə sè ŋki'ì yi fana yi nənşes kù mbwa.>>

A duk də yi nənşes bum pwe' fana a riŋ də yi ka Nwì nənşes, bùusè Nwì nonşə bum yè'sə pwe' sè ŋki'ì Krest yi. ²⁸ Ghà nè Nwii nonşə wes bum pwe' sè ŋki'ì Jisòs Krest fana Jisòs nè yi mo Nwii nè nonşə ni' ye sè ŋki'ì Nwì sè'. Yi nè gù vɛ'nə ya Nwii ye ŋwè nè də ŋwè nəmòok mok bùə.

²⁹ Wen bəptəsəgè bùu mok mvwe' kùu bùu sè wo à kpɛ laŋ. A ye-a zinə dè bwiiŋ kə mvwe' kpɛ lòkokgè, wo sè bəptəsə yiskok ŋwè nəmòok mvwe' kùu mòk bùu yà? ³⁰ Ma nè njàvès, njo nè vèes gùgè fàak Nwì

mvwe' sè co kpɛ ko ves fo' nùumbu lòon, nè kə tɛŋsəə yè'e bùu yà? ³¹ Mù mɛgù yàm ŋgà kpɛ nùumbu pwe', bwema am wèŋ na. Yà'sə mɛgù zinə mvè'nə a sè' zinə dè mù sè kwa dè wèen bùu Jisòs Krest nè yi Tà àvès. ³² Nɔgə' nè mù a yə mvwe' lak Efesòfɛɛŋ a mɛgù co dè mù sè lù ves nàamŋaŋ wèŋ. Mù a sè gù-a yè'sə dè ya bwiiŋ kwasə mɛ, ye dè swe'e yàm sè ca yà? A ye-a dè bwiiŋ nè kə mvwe' kpɛ kə lòkok bwèrɛ mù duk də vesùwèen zə roŋ ni' mvèsè, bùusè a zòŋ a kpɛ lo yu avès. ³³ Kə də ŋwè nəmòok borə wen duk. Wèen gi be'lə-a wen bùu sè bəp wèŋ fana wo nè gù bəpsə wen sè'. ³⁴ Wèen jəŋ ŋkərè, nè kə bum ləm sè gù. Wèen me'rə ŋgògù bəp sè'. Gù co bùu mok cu mənɔgorè wèŋ sè wo ka yumok bə ma nè Nwì riŋ lok. Mù sè cèp yè'sə də ya marè'tu ko wen.

Nsàp Nɔgùpni' Nè Fi

³⁵ Kàmòk aco ŋwè nəmòk fek də aco bwiiŋ lokok fe'lə mvwe' kpɛ sèmok yè'sə valɛ? Nə ye sè' də wo nè tse' yè'sə nsàp nɔgùpni' nè fòlɛ? ³⁶ Ləm a yè, wu bì-a ŋgwì yumòk, kaco nà' to ŋga nà' ka kpɛ yeŋ. ³⁷ Nwèe bì ŋgwii sè ŋga a ye-a sè gòm̀bì kè nzaŋ àlɛ' pwe'. Yi nè kə kàa sè bì. ³⁸ Nɔgwii yà pwe' sè yà'a togəə, Nwii fagè yà' nsàp ni' nè yi dzəm də yi fa yà'. ³⁹ A mɛgù-a sè bum sè yà' tse' nduəm yè'e pwe' yà' ka nsàp njàp nè mò'fis tse'. Nè ŋwèe zok, nè nàm sè' zok, swiiŋ ye sè' zok, nè ye də fuk sè' zok. ⁴⁰ Bum sè ma mɛbu bə sè sè nze sè' zəzok. Sè ma mɛbu fomgè zok, sè sè nze sè fom sè' zok. ⁴¹ Nuum togè zok, ŋwə sa sè' zok fana ŋkəŋkəŋ rɛɛŋ sè' zok. Nə ye sè' də ŋkəŋkəŋ sè kə pwe' yəyərè rɛŋgè. ⁴² Ni' bwiiŋ nè ye sè' vɛ'nə ghà nè wo lokok mvwe' kpɛ. Wo à tuuŋ ni' nè nà'a bìgèə, nà'a lokok, nà' ye mok ni' nè nà'a nè kə mok bì yuk. ⁴³ Wo tuuŋ nà' ŋga nà' tse' nsəsè nèbəp

nə ye jì nàŋ. Nà'a lokok, nà' tse' nsəsè nè bə bònŋ Nwì, nə tse' nàŋ. ⁴⁴ Wo tuuŋ nà', nŋa nà'a nŋùpni' nè sè nze fəŋ. Nà'a lòkok, nŋa nà'a mok nsàp ni' nè ma mɔbu. A ye-a də ni' mòok yo nè nà'a kəkurè nŋòye sè nze fəŋ fana ye də ni' mòok sè' yo nè nà'a kəkurè nŋòye mɔbu anə sè'. ⁴⁵ Yà'a mɔmvè'nè wo à còm yà' ndzənə nŋwàk Nwì ve'nə də, <<Adàm nè mantombi ànə kè ye nŋwəm. Adàm nè ba, Krest, nè yi lèsə yi nə, à kè ye ye yòŋsè nè nŋà gù bwìŋ nŋòye nŋwəm.>> ⁴⁶ A yə də à vè to mantombi ni' nè nà'a kəkurè nŋòye sè nze fəŋ nə nŋkuŋ nè yi kəkurè nŋòye mɔbu nə və. Nè yi kəkurè nŋòye mɔbu nə a vè ye maŋkwèŋ.

⁴⁷ Wo à gù Adàm nè mantombi nə ye bə ncàk sè nze fən, nè maŋkwèŋ nə à tsoonŋ ye mɔbu. ⁴⁸ Adàm nè mantombi nə sè nitsè' mvè'nè nsàp bù nè sè nze cu. Nè maŋkwèŋ nə sè niŋtsok ye mvəsè nsàp bù nè ma mɔbu cu sè'. ⁴⁹ Vesùwèŋ sè a tse' nŋa'a nsəsəə nŋwè nè Nwì ànə gù bə ncàk yè'sə nè ye ntsə'mòk co nŋwè nè yi à tsə ye ma mɔbu nà'a.

⁵⁰ Bwema am wèŋ, yusè mù ànə sè cèp sè pwe'fo' də ve'. Kaco nŋùpni' nè nà'a nja nŋàp bə nduəm nè'e ye kəkurè nŋòkè cu mvwe' sè Nwì cu nŋkum fo' yi yeŋ. Kaco yusè yà' a lègèə kə tse' yusè yà' a kà lègè yeŋ.

⁵¹ Yèè, mɔ tsok fa weŋ yumok sè yà'a sèswihì. Vesùwèŋ nè kà pwe'fo' kpɔ wes, vesùwèŋ nè kupsə wes pwe'. ⁵² Yà'a nè ye mègù vak co nŋwè cap lis nŋa mè tè. Mvèk nè kè lèə, nŋa ndonŋ ceep fana bù sè wo à kpɔ laŋ nə lokok to ntòwo bə nsàp ni' nè nà'a nə kà mok kpɔ yuk. Nà'a nŋa'a ghà nè a nə kupsə yàvès sè'. ⁵³ Busè ni' avès sè yà'a kpɔ bupgè yè'e nè bùuŋ tsonŋ nsàp nè kaco yà' kpɔ bup fe'lə mok yeŋ. ⁵⁴ Ghà nè bwìŋ kupsə mè ve'nə fana yusè wo à còm ndzənə nŋwàk Nwì yà'a nə bùuŋ vè zìnə də,

<<Wo gha' kpɔ, nə mi bisə yi co wo mi beŋ nŋkpè piip.

⁵⁵ Ho' kpɔ, ghak fe'lə-ε bwìŋ sèmok è.

Ho' kpɔ, nzə yònè wu tagè bwìŋ bə zeŋ nə nŋa'a fò?>>

⁵⁶ Kpɔ tagè bwìŋ bə nzə ye bùu gù bup. Bup jəgè nàaŋ ye bohòlùuk Nwì. ⁵⁷ A ye-a sè' ve'nə, fana a kwasə Nwì, yi nè yi a fa ves nàŋ bohòTà Jisòs Krest nŋòghak kpɔ bə zeŋ. ⁵⁸ Nè wèŋ rì də bum yè'sə ve'nə fana wèŋ təŋ guguŋ, nə kà sè tsòhò. Wèŋ gù fàha Tà nùumbu pwe' bə ntuum awèŋ lòonŋ, bùusè wèŋ rì də fàha sè wèŋ sè gù fa Tà sè kà wà cà, bwema am wèŋ na.

16

Mandzè Nè NŋòFùhu Fəfa

¹ Mù də mɔ cèp nŋa'a bə nzak mbàam sè wo nə tèsə bùu Nwì sè mvwe' nzenŋòJùdiyà bə zeŋ yà'a. Wèŋ tse' nŋògù yusè mù ànə tsok fa bùu cos mvwe' lak Gàlesiyà nŋògù yà'a. ² Yusè də nùumbu Sondè pwe' ndàaŋwè pwe' nə sè cokfis nonŋə mbàam mok. Nŋà ghàak fa co nŋà ghàk, nŋà jìŋ fa sè' co nŋà jìŋ. Wèŋ loksə yà' ve'nə, ya mɔ vèə, nŋa wèŋ benə wes yà' laŋ. ³ Mɔ kè dzèenŋ, mù com fa bùu sè wèŋ dzəm də aco wo lo sè wèŋ nŋwàk ndzə bohò. Nə fa wo mbàam sè ya wo jəŋ lo yà' Jòrosalèm mvwe' nze Jùdiyà anə. ⁴ A ye-a nŋa bògha' co vesi wèŋ lo bəbè' fana vesiwèŋ lo sè ntèŋ.

Pol Fùhu Gi Ye

⁵ Mɔ nə vè nŋòkè yə weŋ nŋa mù cà to ntòmvwe' lak Məsìdoniyà nŋkuŋ. Mù duk ve'nə bùusè mɔ nə ca vè ma mandzè Məsìdoniyà anə. ⁶ Kàmòk mɔ nə cum vesùwèŋ mweè sèsap ntèŋ. Kàmòk nŋwə mbùŋ yà'a pwe' nə ca nŋa mù cu vesùwèŋ. Yà'a mèe, wèŋ tèsə mɔ nŋòlòmali mantombi ma nè mɔ nə dzəm nŋòlòo pwe'. ⁷ Mù ka dzəm də mɔ vèə, vesùwèŋ cepsə megu mɔtsè mù ca lo dzəm. Mù sè tsəm də a

ye-a nga Tà fa-a ñàñ, vesùwèñ cum mvèk sèsap ntèn. ⁸ Megu də mɔ nɔ cum mali mvwe' lak Efesòfɛɛñ tètè ñkàha Pentekòs kə dzeñ ñkuñ mù vɔ. ⁹ Bùusè mandzè a mùhu bohòmù wùriñ ñgòtsòho ntirè nè bəboñ, fana bwiiñ ñkùuñ sè wo sè bèn nà'.

¹⁰ A ye-a nga Timatì kè tsèñ wèñ, wèñ gu yi co yi riñ də wèñ kwa də yi vɔ bəboñ. Mù duk ve'nə bùusè yi sè fàk mègù sè' bohòTà mvè'nè mɔ fàkgèə. ¹¹ Nwè nəmòok kà də yi kùk yi co mɔmwèñkè' wà duk. Wèñ tɛsə yi ñgòlòmantombi bə gi ye nɔ bə fifi, ya yi kə tseñ fe'lə mɔ fɛn. Mù sè kùk də yi nɔ kə wɛs fɛɛñ bə krətèèñ mok yà'a bəbɛ'.

¹² A nga'a ma nè moma àvès Apolò. Mɔ cèpgè bohòyi sɛsa də yi kə kɛ' cɛpsə wèñ bə bwema mok yà'a wèñ. Megu də ka sè ntùu yi co yi lo nga'a yè'e ntòbùuñ. Ghà nè yi tse' mvèk nɔ ntsə'mòk, yi nɔ lo li.

¹³ Wèñ kà ni' swì, fa ntum awèñ bohòJisòs gugun. Wèñ ko ntum, nɔ kà wuə sè koksè. ¹⁴ Wèñ sè gu fàak awèñ pwe' bə dzədzəm.

¹⁵ Wèñ rì nzak Stifanà bə ndap ye pwe'-e lan, yà'a wo sè wo à bùuñ to krətèñ mvwe' lak Gris wo. Wo a fa ni' awo ñgògù fàk bohòbùu Nwì wèñ. Bwema am wèñ, mù len wèñ ve'ɛ wùriñ, ¹⁶ də wèñ yuk bohònsàp bù ànə. Nɔ yuk bohòñwè nè yi sè ndà nga yi sè fàk be'lə bə yà'wèñ. ¹⁷ Mù kwa wùriñ mvəsè Stifanà bə Fòtùnàtù nɔ ye Akayikù wèñ a kè tsèñ mɔ yè'e. Vesiwèèñ cu, gu co mɔ cu vesùwèñ. ¹⁸ Wo gùgè mɔ, mù sè kwa sè' mvè'nè wo gùgè wèñ wèñ sè kwa yà'a. Vesùwèèñ kotse' nsàap bùu sè co wo yè'sə bəboñ.

Cècɛpsə

¹⁹ Bùu cos sè mvwe' nzeñgòɛsiyà yà'a cèpsə wèñ pwe' bəboñni. Akwilà bə Prìsiliyà nɔ ye bùu sè wo nigè cos munda'à wo yà'a cèpsə wèñ pwe' mɔnə liñ Tà Jisòs. ²⁰ Bwema

sè wo cu fɛñ pwe'fo' cèpsə wèñ sè' bəboñ. Wèñ ko wumsə gesə mòk bə mòk ndzə ñgùu, nɔ cɛpsə wo bəboñni. ²¹ Còm yè'e mù bə bo am. Mɔ Pol, mù cèpsə wèñ. ²² Nwè nè yi ka Tà dzəm, nga yi ye-a sè ndà, ndòbɛ' yi. Tà àvès vèə! ²³ Bəbo nè Tà Jisòs ye bohòwèñ lòn. ²⁴ Mù dzəm wèñ pwe'fo', bùusè vesùwèñ nɔ ye Jisòs Krɛɛst mvwe' mò'fis.

Nwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak KORÈ

Pol à còm nwàk nè ba nè'nə ghà nè bùu mok wèŋ à sè duk də yi ka ngà ntum Jisos Krèst nè zìnə yeŋ. Mvè'nə yi à duk to də yi nə kə kə' cepsə cos sə nə kà mok loðfana, bùu mok jəŋ nà' nə də kaco ŋwè naaŋ tu bohòyi yeŋ. Bùu mok wèŋ à yèto ngòcèp sè' də wo ngàa ntum Jisos sè zìnə sə wo, də Pool ye nè mvwès. Məmvè'nə Pol à còm fana yi sə niŋtsok də yi dzəm ngòye cù mò'fis bə cos nə ya wo sə kuksə lok Nwì bə kəkwa. Megu də yi à duk də yi nə kà bùu sè wo sə jə vè ngə' mɔ ngorè wo anə mè'rè.

Pol à yèto nwà' nə, nə sə tsok njo nə yi ànə com nwà' mòk, nə cep fəsə gesə bohòwo bə nàŋ, nə sə yak wo bə yà'a mwè sə. Yi sə cep fe'lə də yi sə kwa bùusè ncèp ye nè gugun ènə a gù bwìŋ ngòkupsə nə ye fe'lə cù mò'fis səmok (ye mbùp 1:12-7:16).

Pol à lòmantombi nə cep rəŋsə bə nza' mbàam sè wo à sə sù' də wo tèsə krətèeŋ sè wo jìŋ, sè mvwe' nzeŋgòn Jùdiyà yà'a (ye mbùp 8:1-9:15). Yi à cèp lèsə ndzənə nwàk ènə ngòrəŋsə fa bwìŋ də yi ngà ntum Jisos nè zìnə (ye mbùp 10:1-13:10).

1 Còm nwàk nè'e mɔu Pol nè Nwì a fùhɔ də mɔ ye ngà ntum Jisos Krèst. Ves moma àvès Timatì cèpsə wèŋ. Mɔ sə còm fa nà' bohòbùu cos nè Nwì mvwe' lak Korè nə ye bùu Nwì mvwe' nzeŋgòn Gris yà'a pwe'fo'. 2 Mɔ ləŋ də Nwì nè yi tè' àvès nə ye bə Tà Jisos Krèest gɔ wèŋ bəbɔŋ, nə fa wèŋ fifi.

*Vesùwèeŋ Yə Ngə',
Nwì Sə Fa Ves Fifi*

3 Vesùwèeŋ kwasə Nwì nè yi Nwì nə ye tè'e Tà Jisos Krèst àvès nə. Yi tè' nè yi tse' koksəmənziŋ, nə ye Nwì nè yi gùgè ndàaŋwè ngòtse' ntum

nè fifi sè' yi nə. 4 Vesùwèeŋ yə-a nsàp ngə' nè fòpwe' fana yi gɔ ntum avès ngòye fifi, ya nga vesùwèeŋ fisə to fa bùu sè wo sə yə nsàp ngə' nè fòpwe' ntum yàwo sè', bə nsàp fifi nè Nwì a fa ves nə. 5 Wèŋ riŋ də mvè'nə vesùwèeŋ yə nsàp ngə' nè Jisòs à yə nə fana yi Jisòs nə fisə kərə riŋ fa ves ntum avès sè' vè'nə. 6 Vèes yə-a ngə' fana ngə' avès nə ye ngòtəsə wèŋ, ya nga wèeŋ tse' lùŋ. A ye-a nga Nwì fisə fa ves ntum fana ye də yi nə fisə ntum yàwèŋ sè' ya nga wèeŋ təeŋ gugun nga wèŋ sə yə-a nsàp ngə' nè vès sə yə ènə na. 7 Vès sə naaŋ tu də mvè'nə wèŋ sə yə ngə' mvəsè vès sə yə fana Nwì nè yi tèsəgè ves nə, nə tèsə wèŋ sè'.

8 Bwema am wèŋ, mɔ dzəm də wèeŋ rəeŋ bə nsàp ngə' nè vès à yə mvwe' lak Èsiyà. Vès à yə ngə' sə baŋ nènə fana vès tsəm də vèes nə kà bò. 9 Vès à tsəm də kpɔ vè laŋ. Yè'sə ànə kumtsə'rə ves vè'nə ngògù də vèes riŋ də, vèes cu, vès kà də vès sə cu bə nàaŋ yàvès tsərè, vès sə naaŋ megu tu lə bohòNwì nè yi lòkoksəgè bwìŋ mvwe' kpɔ nə. 10 Nwì à gèmsə ves fana yi sə gèmsə mali ves nga'a sè', ye də vès sə naaŋ tu avès bohòyi də yi nè gèmsə ves mok sè'. 11 Wèŋ pwe', wèeŋ be'lə ngòlən fa ves sè', bùusè bwìŋ ye-a ŋkùuŋ sè wo sə ləŋ Nwì fana bwìŋ nə ye sè' ŋkùuŋ sè wo nə kwasə yi ghà nè yi tèsə ves bə yusè wo ləŋ fa ves sə.

Pol Kupsə Gi Ye

12 Yusəmok cu sè vès sə kumŋgùn bùu zeŋ, vès sə rì sə ntuu vès sè' də yà'a zìnə. Yu nə də ncu avès nè sə nzeŋgòn nə a ye rərəŋ nə ye rərəŋ. Vès à sə kà bum bə mandzè nè bwìŋ tsərəgèə nə gù. Vès à sə gù yàvès bum sè Nwì à nì fa ves, nə tèsə ves də vèes gɔ yà'. Vès ànə gɔ vè'nə bohòwèŋ yàwèŋ sè'. 13 Yusè vès còm fa wèŋ pwe', mok ka nja sè sèswihì yeŋ, yà' mègù bum sè aco wèŋ taŋ yà' bə tu awèŋ, nə rəeŋ bə zeŋ. 14 Megu də wèŋ ka nsàp ŋwè

nè mɔ yàm nè pwe' riŋ wes; mɔ sɔ tsəm də nùmbu nè Tà Jisòos bwi vòə fana wèeŋ nè rɛeŋ bèboŋ də aco wèŋ kumŋgùŋ bùu tu am mvè'nè mɔ sɔ kumŋgùŋ bùu wèŋ sɔ.

¹⁵ Bùsè mɔ à rì də wèŋ rì mɔ fana mɔ də mɔ vò to ntòbohòwèŋ ŋkuŋ nè sɔ lo mvwe' nzenŋòŋ Màsìdoniyà, də ya wèeŋ kwa, nè kwa fe'lò sèmok bùusè mɔ vò kè' ba. ¹⁶ Mɔ à duk də mɔ cu ŋgòlòMàsìdoniyà, mɔ ca nè ye ca wèŋ, nè ye fe'lò wèŋ ŋga mɔ sɔ foho vòə, fana wèŋ tesə mɔ bə gi àm nè ŋgòlòmvwe' nzenŋòJùdiyà. ¹⁷ Mvè'nè mɔ ànə ka vò yà'sə, ye də mɔ à sɔ cèp basə ŋgwàŋ à? Ye də mɔ ŋwè nè mɔ duk də mɔ nè gu yumok, mɔ dzəm N, nè bùu duk fe'lò hai' co bùu mok wèeŋ dukgè yà'a à? ¹⁸ Mvmvè'nè Nwii ŋwè nè zìnə fana yusè mɔ ànə kak wèŋ sɔ ànə ka N ŋga a hai' yeŋ. ¹⁹ Njo nè Jisòos Krèst mo Nwì, nè Silàs bə Timatì nè ye mɔ ànə tsoho fa wèŋ nè, yi ka N, nè bùu fe'lò hai' yeŋ. Yi mègù ye sɔ N, yà' me. ²⁰ Bum sè Nwì à kàk yà' pwe'fo', yi N nè Nwì nè yi. Nà'a njo nè vès duk càsəgè də <<Yà'a ye vè'nə>> bə liŋ ye ŋgòkùksə Nwì sɔ. ²¹ A yi Nwì ànə, nè yi gù vesùwèŋ ŋgòtəŋ ves Krèst wèŋ guguŋ, nè jəŋ ves ŋgòye ŋgàa fàak ye. ²² Yi a naaŋ yumok nè nà'a co mvèk muni'ì vès ŋgònitsè' də vesùwèeŋ bùu ye. Yu ènə yòŋsə ye nè yi à fa ves nà' sɔ ntəvè vès ŋgònitsè' də bum mok cu mali sè yi nè fa ves yà' ŋkuŋ.

²³ Yusə də, mɔ ànə ka mvwe' lak Korè anə vò vè'nə də ya wèeŋ kà tɛ'. Mɔ to Nwì ŋgòye mɔ tuhù mɔ də yusè mɔ sɔ cèp sɔ, a zìnə. ²⁴ Kà də mɔ sɔ cèp yè'sə də mɔ co masà mòk bə bum sè wèŋ a dzəm tse' sɔ duk, bùusè wèŋ tə guguŋ bə yusè wèŋ a dzəm sɔ. Yusə də, mɔ dzəm yàm də mɔ fàk vesùwèŋ fana wèŋ sɔ kwa.

2

¹ Anə geŋ mɔ duk də mɔ kà də

mɔ kə ye fe'lò wèŋ ya ntəm awèeŋ yaaŋ fe'lò sèmok duk. ² Bùsè mɔ yaŋsə-a wèŋ ntəm, ye də ŋwè nè yi nè gu mɔ yàm mɔ kwa yè'sə ndà? Mègù ka sè' wèŋ sè mɔ yaŋsə wèŋ ntəm sɔ yeŋ à? ³ Nà'a njo nè mɔ ànə com fa wèŋ ŋwàk fa' nè; bùusè mɔ də mɔ vò bohòwèŋ, fana wèŋ yaŋsə bwi mɔ ntəm ŋga anə ye co wèŋ gu ntəm àm kwa kwa. Mɔ kwà' də wèŋ rì tse' zìnə də a ye-a ŋga wèŋ sɔ kà kwa, kaco mɔ kwa yàm sè' yeŋ. ⁴ Mɔ à còm fa wèŋ ŋga mɔ cu bə tsətsə, ntəm sɔ yaaŋ mɔ, ndzəplis sɔ tesə mɔ sè'. Yà'sə ànə ka ŋgògù də wèeŋ sɔ tɛ' yeŋ, yà' ànə ye də ya wèeŋ riŋ də mɔ dzəm wèŋ vè'ε wùriŋ.

Wèeŋ Swifa ŋwè Nè Yi Gù Bùp

⁵ ŋwè nəmòk a gù-a yumok sè ntəm a yaaŋ ŋwè bùu zeŋ. Yi ka yà' bohòmù gu, yi a gù lì yà' lɛ bohòwèŋ. Mɔ ka dzəm ŋgòcèp bə zeŋ lələ dzəm. ⁶ ŋgə' nè wèŋ bwìŋ ŋkùuŋ a yeŋsə ŋwè ènə, nà'a kəkərè bohòyi. ⁷ Bòghak ŋga'a mok də wèeŋ swifa yi, nè gu yi co ntəm nje fi sè'; bùusè a kà-a vè'nə ye, kàmòk aco yi wo wesə lo mankwèŋ bə ma nè Nwì nè kè' mò'fis. ⁸ Ye də mɔ sɔ lɛŋ wèŋ də wèeŋ gu yi ya yi riŋtse' də wèŋ sɔ dzəm yi. ⁹ Yusè mɔ ànə com fa wèŋ fa' sɔ ànə ye ŋgòbùə ja'a wèŋ də wèeŋ ŋgàa yuk duk àlɛ. ¹⁰ A ye-a ŋga wèŋ swifa ŋwè nəmòk yumok fana mɔ swifa yi yàm sè'. Bohòmù yàm mɔyu nè mɔ tse' ŋgòswifa ŋwè ànə fana mɔ sɔ swifa yi nà' bùu tu awèŋ mantombii Krèst. ¹¹ Yà' ye vè'nə də ya Satàa kà də yi ghak vesùwèŋ duk, bùusè a rì ŋkərè nje nè yi gùgè nè laŋ.

Ncu Bùu Nwì Wèeŋ Jwèŋgè Bùu Sè Sə Nzenŋòŋ

¹² Bə gi nè mɔ ànə lo mvwe' lak Truwà, ŋgòkè tsòho fa bùu sè fo' Ntirè nè Bèboŋ nè bə liŋ Krèst nè fana, mɔ ànə kə dzeŋ fo' mɔ ye də Tà Nwì a mùk nòŋsə mandzè nè ŋgògù fàak sè fo' sɔ to laŋ. ¹³ Megu

də ntum ànə ka mɔ fi lok bɔusə mù ànə ka moma àvès Taitòs bə lis ye. Fana mù cepsə bùu sè fo' sə, nə yuŋ jəŋ mandzə àm nə lo mvwe' nze Məsìdoniyà ɲgòláp yi nə yuk nzu coòs bohòyi.

¹⁴ Megu də vesùwèŋ kwasə Nwì. Mvwe' sè vèes lɔpwe'fo', yi sə gɔ ves ɲgòyù Krèst co ɲkwèeŋ sè yi ghak vè wo bə dzè'. Yi sə gɔ də bwìŋ riŋ Krèst bohòvès, fana Ntirè nè Bèboŋ nə sə rəm saan boŋsə ma nè fɔpwe' co làmindàa sè bəboŋ. ¹⁵ Vesùwèŋ mègù co làmindàa sè yà' rəm bòŋsə vɛ'ɛ sè Krèst a kè' fa Nwì, yà' sə rəm lo bohòbùu sè wo nə tse' lùŋ bə bùu sè wo sə bisə yàwo bisə wèŋ. ¹⁶ Yà'a rəmgè bohòbùu sè wo sə bisə sə co yu kpɔ sè yà'a nə zə ɲwè. Yà' rəm boŋsə bohòbùu sè wo sə lù yàwo lùu sə wèŋ co yu bəboŋ sè yà'a nə gɔ wo ɲgòye ləlun. Ye də ɲwè nè yi kùrə ɲgòye co nsàp làmindà ànə yè'sə ndà? ¹⁷ Vès riŋ də vès sə kà yàvès ncèp nè Nwì nə mvè'nè bùu mok wèeŋ sèŋgə yà'a sèŋ. Ye də aco vès ye to li co làmindàa yà'sə, bùusè vèes cèpgè yàvès co bùu Krèst wèŋ sè zìnə, sè Nwì a tum vè ves yi.

3

Rùk Nè Fi Nə Ghak Rùk Nè Zəm

¹ Bum sè vès cèp yè'sə, yà' səsə co də vès də vèes niŋtsok fa fe'lə wèŋ nsàap bùu sè vès cu sə à? Hai', ka vɛ'nə yeŋ lok. Vès ka co bùu mok wèŋ yà'a yeŋ, ka də vèes kə fa wèŋ ɲwàk, kènə də wèeŋ com fa ves àlɛ' ɲkuŋ ya bwìŋ riŋ ves yeŋ. ² Wèŋ bə tu awèŋ, wèeŋ ɲwàk nè aco bwìŋ taŋ, nə riŋ ves bə zeŋ nə. Wèeŋ ɲwàk nè wo a còm nòŋsə nà' sə ntùu vès nə. ³ Yà' nòjəja də Krèst à còm ɲwàk nə yi, nə fa ves də vèes ni fa bwìŋ. Yi à ka nà' mənə lis bə nsàp ntatɔ ɲwàk nè bwìŋ còmngè bə zeŋ nè'e com, yi à còm nà' məmve' ntum bwìŋ, Yòŋsə Nwì à còm fa yi nà' yi. ⁴ Aco vès cep to bum yè'sə bùusè ves Krèst wèeŋ mvwe' mò'fis

fana vès sə naan tu bohòNwì də aco yi gɔ ves a ye kəkùrə ɲgògù fàak yè'sə. ⁵ Vès à ka kəkùrə ɲgògù to nsàp fàk ènə yeŋ. Nwì a gù ves yi ɲkuŋ vès ye kəkùrə ɲgògù to yà' bəboŋ. ⁶ A yi nè yi a gù ves ɲkuŋ vès riŋ ɲgòkùk ja'a to, nə sə gɔ boŋsə fàak sè yà'a bə rùk nè fi nè yi a fa ves nə. Rùk ènə ka nè wo à còm nà' mənə lis yeŋ, a nè nà'a ma nè bə yòŋsə. Lùk nè wo à còm naan nà' mənə lis nə jə vègè kpɔ, nè ndzənə yòŋsə nə jəŋ və ye lùŋ.

⁷ Ghà nè wo à fa vè lùuk sè wo ànə com yà' mənə lis, sè yà'a jə vègè kpɔ sə, à ye fana ɲaan sè Nwì sè ànə reŋ fo' vɛ'ɛ wùriŋ. A ye-a sè də mareŋ ènə ànə ca gesə lo fo', fana nà' ànə reŋ mɔ sihi Musi vɛ'ɛ nsàp nè bùu Izùre wèŋ kà lis mɔ sihi yi anə kùk to. A ye-a də rùk nè fàak ye ànə ye ɲgòjə vè kpɔ nè ànə və bə nsàp ɲaŋ ànə vɛ'nə, ⁸ ye də aco nsàp rùk nè ndzənə yòŋsə nè nà'a nə jəŋ və ye lùŋ nə nə və bə mareŋ nè nà' gha' nè kpɔ nè kè' ɲkùuŋ. ⁹ Fàak rùk sè yà' ànə jə və fa bwìŋ nzak sə ànə tse' mareŋ fana ye də fàak rùk sè yà'a nə gɔ bwìŋ ɲgòkà nzak bohòNwì kè tse' sə nə tse' mareŋ nè nà' càsə. ¹⁰ Aco vès duk də, mvè'nè mareŋ nè ɲga'a nə sə reŋ vɛ'ɛ wùriŋ fana, mareŋ nè nà' ànə ye to fa' nə ka mok co mareŋ səsə fe'lə. ¹¹ Nə ye də a ye-a ɲga yu nè nà'a nə kà fo' cu mam tse' nsàp mareŋ nè bə ɲaŋ vɛ'nə ye də mareŋ yu nè yi nè cu mam ye fo' nə tse' ɲgòyam càsə vɛ'ɛ wùriŋ.

¹² Vesùwèŋ tse' tsətsərè nè də bum yè'sə nè kə ye bəboŋ vɛ'nə fana vès cep fis, nə kà yumok swìhì. ¹³ Musi ye, yi à sə cèp wesgè bohòbùu Izùre fana yi lok tu ye bə cək mòk. Yi à sə lokgè vɛ'nə də ya bùu Izùre sə wèeŋ kà mvè'nè mareŋ nè Nwì nə sə lògesə mɔsihi yi yə. Vès ka yàvès co Musi nè yi à sə gù vɛ'nə ànə yeŋ. ¹⁴ ɲkərè bùu Izùre wèŋ yè'sə kà bum mok rɛeŋ. Ghà nè wo ta ɲwàk rùk nè zəm nə fana ye

co cèk ànə sə təhə lok mali ñkərèə awo tè kə dzeŋ nie'. Tse'ŋga ñwè dzəm bohòJisòs Krèst cèk ànə yè'e gesə fo'. ¹⁵ Ghà nè fòpwe' nè wo ta ñwàak Musi sə fana cèk ànə sə lok mali ñkərèə awo sə. ¹⁶ Kaco nà'a nə ye'e gesə fo' yeŋ, tse'ŋga wo bùuŋ vè bohòTà Jisòs ñkuŋ. ¹⁷ Tà nə yi yòŋsə, nə ye də mvwe' sè də yòŋsə Tà nə cu fo' fana ye də ñwè ka fo' ñkwèŋ bohòyumok mok yeŋ. ¹⁸ Vesùwèŋ sè yumok ka si avès lok sə, mareŋ nè Tà nə sə kè təm mbwa, nə sə ba'a lo bohòbùu mok wèŋ. Mareŋ nə sə yam ghaha, ghaha mvè'nè vesùwèŋ sə bùuŋ wes lòbè nsəsəə ñwè nè a sə nitsə' yi nə. Yè'sə fàak Tà nè yi yòŋsə nə.

4

Vès Co Kùuŋ Ncàk Sè Yusè Bèboŋ Cu Ca

¹ Nwì a fa ves fàak sè ñgòtsə' fa bwìŋ bə rùk nè fi ènə bə bòvəm ye fana vès fak yà', nə kà də a wo bùusè də ntəm sə kà vès mok bo duk. ² Vès co'rə fis bo bə bum marè'tu sè yà'a sèswihì, ves kà gəgorè tse', nə kà ncèp Nwì nə bupsè. Vès fis tes yusè yà'a zìnə sə jəja, fana nə niŋ fa ni' avès bohòndaanwè pwe'fo' ya wo riŋ də vès kəkərè mantombii Nwì. ³ Ntirè nè Bèboŋ nè vès sə tsòho nə ye-a sèswihì, ye də nà'a sèswihì yà'sə bohòbùu sè wo sə bisə, bisə. ⁴ Satà, nè yi nwì nè sə nze feŋ a jə ñkərèə bùu sè wo sə kà dzəm sə, nə lok tes yà' bə ndzəm; wo kà mareŋ Ntirè nè Bèboŋ nè nà'a bə ñaan Krèst nə yə. Krèst nə, a yi nè yi sə nitsə' fa bwìŋ mvè'nè Nwì cu sə. ⁵ Vès sə kà liŋ sè yàvès tsòhò. Vès sə tsòho liŋ sè Jisòs Krèst də yi Tà, vès ye yàvès ñgàa fàak awèŋ bùu tu ye. ⁶ Nwì nè yi ànə duk fa' də, <<Mareŋ réeŋ tesə və ndzənə ndzəm>> nə a gù sè' yi ñkuŋ mareŋ nje nə nà' réeŋ sə ntùà vès anə. Anə geŋ yà' fa ves mareŋ ñgòrèŋ bum bə nsàp mareŋ

Nwì nè nà'a réeŋ tesə vègè mūsihì Krèst.

⁷ Mvè'nè vesùwèŋ tse' yusè yà' bòwùriŋ sə fana yà'a ye co vès tse' yà' sənə kùuŋ ncàak sè aco yà' vohò; yà'a ñgùup ni' avès yè'e. Yè'sə ve'nə ya ñga ndàanwè réeŋ nsàp ñaŋ nè nà' ghak càsə ànə a ñaan sè Nwì, yà' ka yàvès yeŋ. ⁸ Ngə' beŋ nòktse'gè ves ma nè fòpwe'fo', vès sə təəŋ mali fo', bum sə jipsə ke' ves, ñkərèə avès kà sè mè wes. ⁹ Wo yeŋsə ves ñgə', Nwì kà ves sè mè'rè. Wo bwì' mak ves sə nze, wo kà ves sè' lèsə. ¹⁰ A yè'sə də vès sə bək gikè' kpə nè Jisòs nə ndzə ni' i vès, ya ñga bwìŋ ye lùŋ nè Jisòs nə ndzə ñgùpni' i vès anə. ¹¹ A zìnə də vès cu ncu nè aco kpə ko ves ghà nè fòlòŋ bùusè vès sə fàk bohòTà Jisòs. A ve'nə ñga a sə niŋtsok lùŋ nè Jisòs nə ndzənə ni' avès sè aco yà' kpə sə. ¹² Mvè'nè vès sə tsòho ncèp nə fana kpə sə kùəp və ves, yà' sə ye bohòwèŋ lùŋ.

¹³ Vès tse' nsàp ntəm nè ñgòfàk bohòNwì co ñwè nəmòk nè wo à còm ndzənə ñwàk Nwì bə liŋ ye də <<Mù à fa ntəm àm bohòNwì fana mù cep.>> Yà'a sè' mvè'nè vès fa ntəm avès sè' ve'nə, nə cep sè'. ¹⁴ Njo nè vès rì də ñwè nè yi ànə lokoksə Tà Jisòs mvwe' kpə nə, yi nə lokoksə ves Jisòs wèŋ, nə tes ves kù mantombii yi ves Jisòs wèŋ bəbè'. ¹⁵ Ye də, ñgə' avès sè vès sə yə sə tse' swe' bohòwèŋ. Ghà nè bwìŋ yam ñkùuŋ sè wo dzəm bohòKrèst fana bwìŋ ye sè' ñkùuŋ sè aco wo kwasə Nwì bə bòvəm ye nə, fana kəkùksə lo bohòyi.

¹⁶ Nà'a njo nè kaco vès teŋsə bùusè də ntəm avès sə kà mok bəyeŋ sə. A ye-a sè də ñgùupni' avès yè'e sə wòbup lòo fana ni' avès sè ma ndzə ntòsə gəŋ ghàha lòbwi bə ñaan mok nùumbu pwe'. ¹⁷ Ngə' avès sè yà'a nə ca gesə mvək momjo yè'sə gù gəŋsə nòŋsə ves ñgòkè bək to bòoŋ Nwì sè vès nè kè tse', sè kaco ñwè cep to yeŋ sə. ¹⁸ Bùsè

vès sè kà lis bə bum sè a sə yə yà' nga'a yè'e kùk, a sə kùk bə sè yà' cu mantombi, sè lis sè kà yà' nga'a yə. Busè bum sè a sə yə yà' sè nè cà gesə lòfo' fana bum sè a sə kà yà' nga'a yə sə nè kà kè mè yuk.

5

A Sə Kùk NgòNitse' Ngùpni' Nə Fi

¹ Vès sə kùk ve'nə bùusè vès rì də ni' avès sè sə nzeŋ feŋ sə co du nè nà'a nè kəəŋ gbə sə nze. Nà' gbə-a, fana Nwii nè fa ves ni' mok co ndap avès. Ndap ènə mubu nè nà'a nè kà kəəŋ yuk, wo à ka nà' bə bo bwìŋ ci. ² Nè nga'a nè'e fana a sə tsərə, sə som ve'ε də vesùwèŋ dzəm ngòkè tse' ndap avès nè mubu nè. ³ Ya nga vès nitse' nà' co cək, fana a kà nswè'mbwè ye. ⁴ Ghà nè a cu ntòmə mvwe' duŋ sə yè'e fana a sə tsərə, nè sə som ve'ε wùriŋ də bum sə kà bò. Yè'sə ka də vès sə dzəm ngòmà' ngùpni' nè'e yeŋ; a də vès sə dzəm ngònitse' nè ma mubu nè, ya nga nè ma mubu nè kupsə nè aco nà' kpə nè'nə. ⁵ A fuhə fa ves nsap nè ngòkupsə ve'nə ènə Nwì, nè fa ves yòŋsə ye nè co yu nè ngònitse' ves də yà'a nè kə ye lì tsə ve'nə.

⁶ Mvəsè a yə ve'nə fana vès təəŋ gəgəŋ, a rì də mvə'nə a cu bə ngùpni' mvwe' lak avès sè feŋ yè'e fana a ka mvwe' lak avès sè Tà cu fo' sə yeŋ. ⁷ Mù sə duk yè'sə də a sə kà Tà bə lis mvwe' lak avès sə nga'a yè'e yə, a sə gi nè sə naaŋ tu də yi cu fo'. ⁸ Mù də vesùwèŋ təəŋ gəgəŋ ve'nə, nè sə dzəm ghak lə də vesùwèŋ me'rə ngùpni' nè'e, nè lo la'à kə cum ves Tà wèŋ. ⁹ Yusə yà'a bohòvès nga'a də, a cu-a sè mvwe' lak avès yè'e kə mok sə àlè', vesùwèŋ sə lap megu mandzè nè ngògù yi kwa. ¹⁰ Vès sə gə ve'nə bùusè vesùwèŋ pwe' nè kə təəŋ mvwe' dzə' nzak Krèst. Vesùwèŋ nè kə təəŋ ve'nə ya yi kùk ja'a bum sè vesùwèŋ à gù yà' ghà nè vesùwèŋ à cu bə ngùpni' sə

fana yi lak ndàaŋwè pwe'fo' mvə'nə ngəŋgəŋ a gù, bəboŋ kə bəp àlè'.

A Sə Fàk Ya Ndàaŋwè Pwe' Tesŋkèŋ Bə Nwì

¹¹ Mvə'nə vès riŋtse' yàvès yusə yà' cu bə ngòwəp Tà sə laŋ fana vès sə lù gəgəŋ ngòtsòho fa bwìŋ ya wo rəeŋ nè wəp Tà sè'. Nwì riŋtse' də vès sə ntù vès anə rərəŋ bə ncəp ènə, fana mù tsərə də wèŋ rì yà' sə ntù wèŋ sè'. ¹² Ka yè'sə də vès sə lap mandzè ngògù də ya wèŋ jəŋ fe'lə ves sè mok co bùu sè bəboŋ yeŋ. Yusə də vès sə lap də wèŋ tse' njo nè nà'a bəboŋ nè aco wèŋ kumŋgùŋ mətuhù vès bùu zeŋ, ya wèŋ riŋtse' mvə'nə aco wèŋ cəp fəsə fa bùu sè wo kumgè ngùŋ bə ŋwè, mvə'nə wo yə nà' məlisè, nè kà mvə'nə nà' cu sə pap rì yà'a.

¹³ Vès sə yəəŋ-a məlisè wèŋ co ngàa ŋaŋ fana vès ve'nə ya liŋ Nwii kùk; nè ye sè' də a ye-a nga vès ka co ngàa ŋaŋ yeŋ fana vès ve'nə bùu tu awèŋ. ¹⁴ Dzədzəm nè Krèst tse' nà' bohòvès nè bwì' tse' ves ve'ε bùusè vès riŋ də, məm və'nə ŋwè nè mò'fis a kpə bùu tu bwìŋ pwe'fo' fana ye də bwìŋ pwe' a kpə laŋ. ¹⁵ Fana yi a kpə bùu tu bwìŋ pwe' ve'nə də ya nga bùu sè wo lùu nè kà mok ncu nè ngùupni' awo dzəm cu; wo cum mok ncu ŋwè nè nà' à kpə bùu tu awo, nè lokok fe'lə mvwe' kpə nè.

¹⁶ Ye də a nga'a mok də kaco vès kùk ja'a ŋwè, nè fuk fe'lə yi mvə'nə nzeŋgòŋ nè fùkgəə yeŋ. Vès ànə fuk to Krèst mantombi fa' ve'nə laŋ fana kaco vès fuk fe'lə yi ve'nə yeŋ.

¹⁷ Yusə də ŋwè nè yi ye-a bə Krèst mvwe' mò'fis fana ye də yi mok ŋwè nè fi, bum sè zəm a cà gesə lo laŋ, bum pwe' mok sè fi pumm. ¹⁸ Bum yè'sə pwe'fo' fàak Nwì. Nwì anə tes ŋkèŋ vesiwèŋ ndzə bohòKrèst, nè fa ves fàak sè ngòtirə lòfa bwìŋ mvə'nə yi tesgə ŋkèŋ sə. ¹⁹ Nwì à gù càsə fàak ye ndzə bohòKrèst. Yi à ka bum sè bəp sè wo à gù sə mətuhù wo mok tsərə naaŋ fe'lə. Fana yi

a fa ves fàak sè ngògù bùu mok wèen rii mvè'nè yi tesgè ñkèñ bə bwiñ sə. ²⁰ Vèes yè', vès tə mvwe' kùu Krèst fana Nwì sə cep casə fa bwiñ bohòvès anə. Ncèp nè ngòtsə' fa bwiñ nə də, vès sə lèñ bwiñ də wo və ya bə Nwì wèen tes ñkèñ. ²¹ Krèst ànə ka bup gu yuk, Nwì nə gu busə yi bup bùu tu bwiñ də ya nga vesùwèen ye kəkurè nsàp nè Nwii ye.

6

Pol Tsè' Mvè'nè Yi Yə Ngə' NgòGù Fàak Nwì

¹ Mvè'nè vès sə fà' ves Nwì wèn mvwe' mò'fis fana vès sə lèñ wen də kà də wèen me'rə bònəm nè Nwì a fa wen nə də nà'a ca lo ngwàñ duk.

² Yusè Nwì a cèp yi yè' də,
<<Ghà nè mvək à kùrə,
Mù yuk fa wen yusè wèn sə lèñ,
Mù tesə wen nùmbu nè mù à nòñsə
ngòfa wen lùñ.>>

Mù tsok fa wen yàm sè' də mvək nè kəkurè nə nga'a yè'e, nə ye sè' də nùmbu nè Nwì à nòñsə ngòfa wen lùñ nə sè' ntinə. ³ Vès sə vès bùu Nwì, vès ka dzəm ngònòñsə fa ñwè nəmòk yumok sə mandzəə yi co yi kə lù'rə bə zen dzəm, ya nga bwiñ kà fàak avès sə liñ sè bup to fa. ⁴ Vèes kogè ntəm ngònitsə' də vès ngàa fàak Nwì. Vèes kogè ntəm ve'nə nga vès sə yə ngə' nə ye nga vès jii, nə ye nga yumok sə ghak ves sè' pwe'. ⁵ Ghà nè wo sə lèp ves, bə ghà nè wo nisə ves ndapndzəm, bə ghà nè bwiñ pwe' johò tse' ves. Mok ye mali sè' ghà nè vès sə fàk nə tiñ ndùrè, bə ghà nè vès nònòñ nca, nə ye bə ghà nè vès cu ñjè sè'. ⁶ Vèes nitsə'gè də vès ngàa fàak Nwì bə mandzə nè də vès cugè ncu nè nà'a rərəñ, vès sə riñ bum sè Nwì sə bəbòñ, vès sə ko ntəm, vès sə gù bòn bohòbwiñ, vès sə yuk bohòYòñsə nè Rərəñ nə, fana nə sə dzəm bwiñ bə ntəm nè mò'fis sè'. ⁷ Vès sə cep megu yusè yà'a zìnə,

nə sə gu fàak Nwì bə ñaən sè ye sə. Məm vè'nè ncu avès nə rərəñ ve'nə fana yà' ye co də vès bəhə tse' bum màk dzè'e Nwì sə bo ma màk bə ma ñkwip ba fo'. ⁸ Ghà mòk ye bwiñ sə wəp ves də vès bùu Nwì, ghà mòk wo koksə ves marè'tu. Wo sə cep bup bə liñ avès. Wo sə ci' fa ves mvwès sè', ghà mòk wo kwasə ves. Wo sə jəñ ves co ngàa ci' mvwès nga vès sə cèp zìnə. ⁹ Wo sə jəñ ves co bùu sè wà, nga liñ avès a yuhu lòma nè fòpwe' lañ. Vès sə swirə kpə, nə sə cum mali fo' ñwəm. Wo sə tukse' kə'ca ves ve'nə, vès kà sè' kpə. ¹⁰ Ntəm sə yaən ves wùriñ, vès sə tse' mali kwəkwa sè'. Vès ye ngàa jii, nə sə gu bwi bùu ngàa ghak. Bwiñ sə ye co vès ka yumok tse', nga bum sè Nwì à gù pwe'fo' yàvès.

¹¹ Haama ñge' am bùu Korè wèn, vès a cèp bohòwèn, nə kà yumok swihì lok fàk, vès a muk tosə fa wen ntəm avès pwe'. ¹² Wèn sə tsərə-a də yumok cu mali fo', ye də yà' cu ma sə ntù wèn, ka bohòvès yen. ¹³ Mù cèp bohòwèn co mù sə cèp bohòbwe am; ye də ngògù də ya bum sə ye ma lòñ fo' yəyərə fana wèen muk tosə ntəm awèn sè' ve'nə.

Bum Sè Yà' Ka NgòTòrə Bòñ

¹⁴ Kà də ñwèe be'lə bə ñwè nè yi ka Nwì riñ də bə nà'a sə gu yumok duk. Busə aco bòn bə bup tse' yè'sə nsàp ñge' yà? Kènə aco mareñ bə mandzəm ye ñge' anə va? ¹⁵ Yusè Krèst tse' be'lə yà' fo' bə ñkum ze', yè'sə yà? Kènə də ñwè nè yi dzəm Krèst bə nè yi ka Krèst dzəm, wo tse' be'lə yà? ¹⁶ Aco ndap Nwì tse' yà sè yà' ye cù mò'fis bə tàap rùm ε? Mù sə cèp ve'nə bùusə vesùwèen ndap Nwì nè yi cu ñwəm nə. Yè'e yusè Nwì nə à cèp də,

<<Mù nə ci lak mənğorè wo, nə cum vesiwèn;

Mù nə ye Nwì àwo fana wo ye bùu am.>>

¹⁷ <<Ye də a bəbòñ də wèen tesə gesə mənğorè wo anə, nə ye yàwèn zok,

Cèp ve'nə Tà.

Wu tesə cu ve'nə, wù kà yumok sè
yà' ka rərəŋ yeŋ jwèŋ,

Fana mu nə jəŋ weŋ.

¹⁸ Mu nə ye tɛ' àwèŋ, fana wèŋ ye
bwìŋ yàwèŋ bwe am sè ndzə
vəə mù.

Cèp yè'sə Tà Nwì nè yi tse' bum pwe'
yi nə.>>

7

¹ Nge' am wèŋ, yà'a bum sè Nwì a
kàk fa vesùwèŋ sə, ye də vesùwèŋ
cuk fis mak bum sè aco yà' gu bupsə
ŋgùpni' kè yòŋsəə avès àlɛ pwe'fo'.
A gu ve'nə ya ŋga vesùwèŋ sə
kuk kok bə mandzə nè rərəŋ būsə
vesùwèŋ sə wəp Nwì.

*Pol Tsə' Fa Bùu Korè Wèŋ Də Yi
Sə Kwa Bùu Tu Yà'wèŋ*

² Wèŋ kotse' ves sə ntùù wèŋ
būsə wèŋ rì də vès a ka ŋwè
nəmòk bup gu; vès a ka ŋwè nəmòk
gu bupsə, nə kà yu ŋwè nəmòk sè'
bòrə jə. ³ Ka də mù sə cèp yè'sə
ŋgònaaŋ bèn mòk mutuhù wèŋ yeŋ.
Mù à tsə' fa weŋ fa' laŋ də wèŋ cu
sə ntùù vès, a dzəm ye kpə bə lùŋ.
⁴ Mù rì də wèŋ tse' ntum nè ŋgòyù
mandzə Nwì. Mù sə kumŋgùŋ bùu
wèŋ anə sè'. Mvè'nə yà'a ve'nə fana
mù sə yə-a sè ŋgə' fana ntum àm sə
ye fifi, mù sə kwa sè' wù kà fàk.

⁵ Mvè'nə vès à kè dzèŋ mvwe' nze
Màsìdoniyà fana vès à ka fifi tse'
lok. Nge' à ye ma nè fòpwe', bwìŋ
sə kuəm bə mok wèŋ, wəə ye sə
ntùù vès anə sè'. ⁶ Fana Nwì nè yi
fisə fagè ŋwè ntum ghà nè yumok
sə bup yi nə fisə fa ves ntum avès.
Taitòs ànə kə dzeŋ fana ntum fi ves.
⁷ Ka də vès a kwa mègù būsə də yi
à kè tsèŋ ves yeŋ. Vès a kwa mvè'nə
yi à tsə' fa ves mvè'nə wèŋ ànə gu
yi fana ntum nje ye cəcuŋ yà'a sè'.
Yi à tsə' ves də wèŋ sə dzəm ŋgòyə
mu ve'ɛ wùriŋ, nə ye mvè'nə ntum
a yaaŋ weŋ, nə ye fe'lə bə mvè'nə
wèŋ sə dzəm ŋgòtəəŋ fa mu gèm.

Bum yè'sə pwe' a gu mu ŋga'a mù
sə kwa ghaha ghaha.

⁸ A ye-a sè də ŋwàk nè mù à còm
fa weŋ fa' nə a fa ntum awèŋ ŋgə'
fana mù sə kà də mù ànə riŋ-a
bwèrɛ mù ànə ka nà' còm duk. Mù
ànə duk-a ve'nə sè laŋ būsə də mù
à yə də ntum awèŋ sə fa weŋ ŋgə'
mvək momjo, ⁹ mù sə kwa ŋga'a
yè'e ve'ɛ wùriŋ. Ka də mù sə kwa
būsə də mù a gu ntum yaaŋ weŋ
yeŋ, mù sə kwa būsə də yaaŋ ntum
àwèŋ nə a gu weŋ, wèŋ nə kupsə
mandzə awèŋ nə. Nà'a nsàp yaaŋ
ntum nè Nwì dzəm nə. Ye də vès a
ka weŋ yumok gu bupsə fa lok. ¹⁰ A
ye-a ŋga ntum yaaŋ ŋwè bə mandzə
Nwì, yà' gu ŋwè yi kupsə mandzə
ye, nə tse' lùŋ fana ye də yumok ka
fo' bup. Yaaŋ ntum nè nà'a nsàp nè
nzeŋgòŋ nə jə vègè ye kpə. ¹¹ Wèŋ
kuk ja'a na yàwèŋ yusə yaaŋ ntum
nè bə mandzə Nwì nə a gu fa weŋ
ɛ. Nà' à gu weŋ, wèŋ jəŋ yusə mù
còm fa weŋ bə zeŋ sə gugəŋ. Nà' à
gùu, ndàaŋwè pwe' fiŋ ncù, nà' gu
weŋ, wèŋ jok; nà' gu, wəə ko weŋ;
nà' gùu, wèŋ dzəm də wèŋ ye fe'lə
mu səmok; nà' gu weŋ ŋgòyè gugəŋ
bə mandzə nè nà'a zìnə nə; nà' gu
weŋ, wèŋ sə guhə tsə'rə bum pwe'
ŋgòyè mok bəboŋ. Wèŋ a gu tètè nə
kà bèn mutuhù wèŋ mok tse' fe'lə.

¹² Mù ànə com fa-a weŋ ŋwàk
ànə sè ve'nə fana yusə gugəŋ sè
yà' ànə gu mu ŋkuŋ mù còm ŋwàk
nə à ka bùu ŋwè nè wo gu yi
bup nə kè də bùu ŋwè nè yi ànə
gu bup nə yi nə yeŋ. Mù à còm
nà' lɛ ŋgògù weŋ də wèŋ rɛɛŋ
mantombii Nwì, mvmvè'nə wèŋ a
fa ni' awèŋ bohòvès sə. ¹³ Yà'a yusə
vès à yə fana yà' gu ntum boŋ ves
ve'ɛ wùriŋ sə. A ka yà'sə megu,
vès a kwa mvè'nə Taitòs à tsə' fa
ves kwəkwa nje mvəsə wèŋ à gu yi
ni' wes yi yà'a sè'. ¹⁴ Mù à sə kum
ŋgùŋ bə liŋ awèŋ bohòyi də wèŋ
bùu sè bəboŋ wùriŋ fana wèŋ a gu
cùu am sə kà wà cà. Yusə mu tsə'
fagè weŋ pwe', mù ka weŋ mvwès

ci' yuk fa, fana yà' nè yə̀ə̀n nè sè' ve'nə də mvə'nè vès à tsè' Taitòs də wèen bũ sè bə̀boŋ, a zìnə. ¹⁵ Taitòs nè dzəm wesə weŋ mok nsàp nè bə̀ jòŋ, mvə'nè yi tsə̀rə mvəsə̀ yi à kə̀ yə̀ weŋ, wèen yuk yi, nè le' tse' yi bo ma ba, nè sə̀ wə̀p yi ve'ε wù kà fùk. ¹⁶ Mù sə̀ kwa yàm sè' wù kà fùk bũsə̀ də aco mù naan tu am bohòwèŋ, nè kà yumok mok tsə̀rə̀.

8

Fə̀fa Nə̀ Nà'a Bə̀boŋ BohòKrətèŋ Wèŋ

¹ Bwema avès, vès dzəm də wèen riŋ mvə'nè bòvəm nè Nwì a yə̀ə̀n m̀m̀mvwe' coos sè mvwe' nzenɡòŋ M̀s̀idoniya sə̀. ² Ngə̀' nè wo à yə̀, à m̀msə̀ wo ve'ε nsàp nè bə̀ ngui'. Yà' ànə ye-a sè ve'nə fana wo tse' mali kwəkwa sə̀ ntũ̀ wo anə wùriŋ. Ghà nè wo ànə cum bə̀ jìŋ nèbup fana kwəkwa nè sə̀ ntũ̀ wo nè tesə̀ kok və̀ bə̀ nsàp fa mbo mòk ve'ε nè wù kà fùk. ³ Aco mù keŋ də wo à ka yusə̀ aco wo fa yà' fa megu, wo à fa nè ghak casə̀. Wo ànə sə̀ fa ve'nə nga ŋwə̀ nəmòk ka wo yi sè duk. ⁴ Wo à leŋ ves, nè leŋ gwərə̀ ves ve'ε zìnə də wo dzəm ngòye sè' sə̀ mvwe' fàak bũ Nwì wèŋ yè'sə̀, nè fa ngòtesə̀ bũ Nwì wèŋ mok sè'. ⁵ Yumok sè vès ànə ka tsəm də aco yà' ye ve'nə tsəm ànə ye də, wo à fa to ntòni' awo bohòTà Jisòs ŋkuŋ nè fa. Wo à fa ni' awo sə̀ bohòvès sè' mvə'nè Nwì dzəm.

⁶ Ntũ̀m a bòves bə̀ fa-mbo bũ M̀s̀idoniya wèŋ nè ve'ε wùriŋ fana vès duk də vès tum Taitòs ngòkè jə̀ və̀ fə̀fa ma nè njàwèŋ nè. Yi ànə cep to bohòwèŋ yi ŋkuŋ ntũ̀m awèŋ boŋ ngòfa yumok fana vès də yi kə̀ gu mesə̀ fàak sè bə̀boŋ yè'sə̀ sè' yi nè. ⁷ Vès rì tse' weŋ bə̀boŋ də wèen nsàp bə̀ nè wèen yegə̀ mantombi bə̀ bum ŋkũ̀ŋntèŋ. Mù rì də wèŋ sə̀ fa ntũ̀m awèŋ bohòJisòs ŋkũ̀ŋntèŋ. Wèŋ rì ngòtsòho fa bwìŋ ncèp nè Nwì nè, wèŋ rì bum sè yà'a ma nè bohòNwì, wèŋ rì ngògù fàak Nwì

bə̀ ntũ̀m nè mò'fis, fana wèŋ dzəm ves sè' bə̀ ntũ̀m nè mò'fis. M̀və'nè bum yè'sə̀ ve'nə fana vès sə̀ kùk də wèen ye li mantombi bə̀ nsàp fàk nè bə̀boŋ nè'nə sè'. ⁸ Ka də mù sə̀ fa nàŋ də wèen nè gu tsoŋ ve'nə yeŋ. Mù sə̀ fù'rə̀ ja'a fàk àwèŋ nè bə̀ sè bũ mok wèŋ, ya m̀ riŋ mvə'nè dzədzəm àwèŋ cu sə̀. ⁹ Wèen tsə̀rə̀ a nsàp bòvəm nè Tà Jisòs Krèst ànə tse' nà'a ε. Yi ànə ye ngà ghàk, nè bũŋ ngà jìŋ bũ tu awèŋ. Yi à gu ve'nə də ya wèen bũŋ ngà ghàk bũ jìŋ ye nè.

¹⁰ Fana ntip njàm nè aco mù fa weŋ bə̀ bum yè'sə̀ a də, bə̀ l̀m̀ngòŋ nè nà' a cà lònè'e, wèŋ à fa to wèŋ, nè tse' to ntũ̀m nè ngògù ve'nə sè' wèŋ. ¹¹ Ye də a bə̀boŋ də wèen gu mesə̀ yà'. Wèen gu mesə̀ yà' sè' bə̀ ntũ̀m nè kwəkwa, m̀m̀mvə'nè wèŋ ànə sə̀ kwa to ngòcèp də wèen nè gu nsàp yumòk ve'nə sə̀. Wèen fa m̀m̀mvə'nè wèŋ tse'. ¹² A ye-a nga ntũ̀m nè ngòfa nè yo fana Nwì jə̀gè ye yusə̀ ŋwè tse', ka də yi dukgè də ŋwè fa yusə̀ nà' ka tse' yeŋ. ¹³ Yusə̀ vès sə̀ dzəm sə̀, ka də wèen ye ngə̀' ngòfa wùriŋ ya bũ mok wèen ghak bə̀ zeŋ yeŋ. Vès dzəm də bwìŋ pwe' tse' yə̀yərè. ¹⁴ Wèŋ tse' nga'a yè'e ŋkũ̀ŋ fana wèen fa bũ sè wo sə̀ jamə̀, ya nũmbu mòk ye nga wo tse' bwì ŋkũ̀ŋ fana wo fa bwì weŋ yusə̀ wèŋ sə̀ jamə̀ sè'. Yà'a m̀m̀mvə'nè ndàanwè pwe' nè tse' yə̀yərè sə̀. ¹⁵ A ye ve'nə fana yà' ye mvə'nè wo à còm də, <<ŋwè nè yi ànə kup ŋkũ̀ŋ, à ka ŋkũ̀ŋ lələ̀ tse'; ŋwè nè yi ànə kup ye momjo, kà momjo lələ̀ sè' tse'.>>

Bũ Sè Wo Nə̀ Kə̀ Jə̀ŋ Fə̀fa Sè Lak Korè Sə̀

¹⁶ Vès kwasə̀ Nwì ve'ε wùriŋ bũsə̀ yi gu Taitòs ngòtse' ntũ̀m nè ngòtesə̀ weŋ sè' co vès. ¹⁷ Vès à də yi kə̀ ye weŋ fana yi dzəm, nè sə̀ kwa ngòtesə̀ ye sè' fana yi fũhu ngòlòo nè kə̀ ye weŋ. ¹⁸ Vès sə̀ tumsə̀ be'lə̀ yi bə̀ moma mòk nè coos pwe' jə̀gè

yi co ñwè bùusè yi tsòhogè Ntirè nè Bèboñ nè bèboñ wùriñ. ¹⁹ Mòok sè' dè a cokfis ñwè ènè coos sè, dè venəwèen gi lo ñgòjə lòbum sè wo a fa sè mvwe' lak Jòrosalèm. Fàak yè'sè nè kuksə liñ Tà fana nè niñ tsok fa bwìñ dè vès tse' kwəkwa ñgòtesə mòk bə mòk. ²⁰ Mvè'nè vès sè tumsə wo ve'nə fana vès tsəm dè cèp cùu nè kà bə mvè'nè vès sè kotse' nsàp mbàm nè wo a fa wùriñ ènə tesə. ²¹ Vès sə lap mandzè nè ñgògù yusè yà'a bèboñ m̀lisè Tà nè ye m̀lisè bwìñ sè'. ²² Vès sə tumsə lòwo bə moma àvès mòk səmòk. Vès a m̀msə yi, nè ye dè yi ñwè nè yi tse' ntum nè ñgòfàak. Nga'a nè yi a rì tse' mok bèboñ dè wèñ tse' ntum nè ñgòfa fana yi sè ghaha, ghaha ñgòtesə. ²³ A ye-a ñga bùu mok cu sè wo ka Taitòs riñ fana mù dzəm ñgòrensə dè yi ñwè nè a fàkgè vesi ñgòtesə wen. Bwema mok sè yi sè gi bə yà'wèñ yà'a yàwo bùu sè a tum wo coos. Fàak sè wo sè gùu sè sè gù dè liñ Krèst kuk. ²⁴ Ye dè wèen niñtsok fa wo dè wèñ dzəm wo. Wèen gù wo ve'nə ya ñga coos mok sè rɛɛñ bə zeñ, nè riñ sè' dè vès kumgè ñgùn bùu wèñ ñga a zìnə.

9

Ntip Nè NgòFùhu Nònşə Fəfa

¹ Anə ye co mù kà wen bə nzak nè ñgòtesə bùu Nwì wèñ còm fa yiskok. ² Mù duk ve'nə bùusè mù rì mvè'nè wèñ tse' ntum nè ñgòtesə nè lañ. Mù a kumngùn bə liñ awèñ bohòbùu Məsìdoniyà wèñ ve'ɛ wùriñ. Mù a tsè' wo dè wèñ bùu Gris wèñ à fùhu ñgòfa lañ, ye jəñ bə lùmngòn nè nà' à cà nà'a. Fana ntum awèñ nè ñgòfa ànə a yəmsə bwìñ lo ñkùuñ. ³ Mù sè tumsə lòbwema yè'e wèñ ya wo ja'a dè wèñ fùhu bə mbàam awèñ pap lañ, mvè'nè mù a tsè' fa wo dè wèñ à fùhu lañ sè àɛ. Mù ka dzəm dè yà'a kə bùuñ tesə dè mvè'nè mù à sè kum ngùn bə liñ awèñ sè mvwès

dzəm. ⁴ A ye-a ñga bùu Məsìdoniyà mok wèñ vè venəwèñ, nè kə ye dè wèñ ka ntòfùhu fana marè'tu nè ko ves ve'ɛ wùriñ. Busè mù kumgè ñgùn bə liñ awèñ sè, nè kà wəp. Mù ka-a ma ñjàwèñ sè cèp, wèñ riñ dè marè'tu nè ko wen sè'. ⁵ Nà'a njo nè mù tumsə lòbwema yè'e wèñ dè wo lo to mantombi, wo ja'a dè yusè wèñ à kà' dè wèen nè fa sè, wèñ a fa wes yà' lañ. Dè ya wèen fa bə kwəkwa, a kà dè wèen fa bə ñàñ duk.

⁶ Wèen kà swì dè, ñwè nè yi bì-a momjo, yi nè kùp sè' momjo. Nwè nè yi bì-a ye ñkùuñ, nè kùp sè' ñkùuñ. ⁷ Ndàanwè pwe' fa yusè yi tsərə kok sè ntùu yi. Kà dè ñwèe fa bə ntum nè rərwi' kè bə ñàñ àɛ' duk. Nwii dzəmgè ye ñwè nè yi fa bə ntum nè kwəkwa. ⁸ Aco Nwì fa casə to wu bum m̀mvè'nè wù sè tsəm sè. Aco yi gù to wu, wù tse' yusè wù dzəm pwe', nè gù mali wu, wù tse' mok co wù gù fàak sè bèboñ bə zeñ wùriñ. ⁹ Nwàk Nwì sè cèp bə nsàp ñwè ànə dè, Yi fagè ñgàa jìñ wèñ nduk nè nduk, Ntum ye nè ñgògù bèboñ nè nè kà kupsè yu'.

¹⁰ Nwì nè yi fagè ñgà fàk nzum ñgwii bum, nè fa beñ dè bwìñ zə, a yi nè yi nè yamsə fa wen ñgwii bum sè pwe' ya wèen bi yà', fana yi nè gù yà', yà' kuk sè'. Yà'a mvè'nè fa-mbo nè wù sè fa nè nè tesə bwìñ ñkùuñ sè. ¹¹ Yi nè gù wen, wèñ sè tse' bum ya ñga wèen sè fa mbo nùumbu pwe'. Ya ñga bwìñ ñkùuñ nè kwasə Nwì bə bum sè wèñ a fa casə wo yà' ndzə bohòvès sè. ¹² Ye dè mvè'nè wèñ sè fa ve'nə fana wèñ sè tesə bùu Nwì sè wo sè jamə, nè sè gù bwìñ ñkùuñ sè kwasə ghaha Nwì ghaha sè'. ¹³ M̀mvè'nè wèen fa fana yà' niñtsok fa bwìñ dè wèñ sè dzəm ñgògù yusè ntirè nè bèboñ nè sè duk fana wo kuksə Nwì bùusè wèñ a fa. ¹⁴ Yumòok sè' dè wo nè dzəm wen wùriñ, nè lɛñ Nwì mutuhù wèñ bùusè wo yə dè wèñ tse' bèbo nè Nwì nè sè ntùu wèñ

ἡκουν. ¹⁵ Vesùwèṅ kwasè Nwì bə fəfa ye nè kaco cù cep to nà' yeṅ ènə.

10

Pol Sə Tsə' Rəṅsə Fa Bwìṅ Də Yi Ngà Ntum Jisòs Zìnə

¹ A mù Pol, yusè mù sə də mu cep nga'a yè'e sə tesə sə vəə mù. A mù nè wo dukgè də mu ye vesùwèṅ si bə si fana mù ye fùə, anə ye nga mù lògesə fo' fana yusè mu còm fa weṅ ye bə ṅàṅ nə. Mù ləṅ weṅ bə liṅ Jisòs nè yi ṅwè nè gəe' nə ve'ε wùriṅ də, ² kà də wèṅ gu co də mu vəə, mù cep bohòwèṅ bə ṅàṅ duk. Mù rì də mu nə cep li bə ṅàṅ bohòbùu mok nga mù vəə. Mu nə cep bə ṅàṅ anə bohòbùu sè wo sə tsəm də mù sə gù fàak am sə ṅgòtse' swe' co bùu sè sə nzeṅgòṅ fàkgè yà'a wèṅ. ³ A zìnə də vès cu sə nzeṅgòṅ bə ṅgùpni', megu də a ye nga vès sə lù ves nsàp bù ànə fana vès kà bə ṅàṅ ṅgùpni' avès sə lù. ⁴ Bum mà' dzè' sè vès lù bə zeṅ sə, ka sè sə nze yeṅ. A sè Nwì, sè yà' tse' ṅàṅ wùriṅ. Aco yà' ghak ṅkərə bùu sè wo sə bèn Nwì sə nzeṅgòṅ fəṅ nə. ⁵ A yà'a də vès kùəmsə màkgè nsàp ṅkərə nè wo tse' nà', nə sə dzeṅ ṅgòrì Nwì, nə ye bə yusè yà' tse' nènì' pwe'. Vès jə fa lògè nsàap tsətsə'rəə yà'sə bohòKrest co ṅgàa ndapndzəm, də wo yuk bohòyi. ⁶ Ghà nè mù rì fis wes bùu sè wo yù bum sè mù ànə com fa weṅ mətsetsə'rəə wèṅ fana mù tukse bùu sè wo sə kà yàwo yà' yùsə.

⁷ Wèṅ kuk ja'a yusè yà'a jəja. A ye-a nga ṅwè nəmòk sə tsərə də yi ṅwəə Krest fana ṅèṅgàṅ riṅ tse' də vès sè' bùu Krest anə co yi. ⁸ Kàmòk mù sə kum ṅgùṅ bə ṅàṅ sè Tà a fa ves sə lələ. Wèṅ riṅ də yi fa ves yà' ṅgògə weṅ bə zeṅ də ya wèṅ kuk lo mantombi, ka də ya vès soṅ mak weṅ bə zeṅ sə nze yeṅ. A ye-a sè də mù sə kum ṅgùṅ ve'nə fana marè'tu nə kà mu bə zeṅ ko. ⁹ Kà də wèṅ tsərə

də mù còm wəpsə mègù weṅ bə ṅwàk duk. ¹⁰ Mù duk ve'nə bùusə bùu mok wèṅ sə duk də, mu còm gè ma ndzə ṅwàak, ncèp àm guṅ nja wùriṅ; mu vè bə tu am fana wo ye nga mù mègù mubwes ṅwè ṅgwàṅ, yusè mù sə cep sə yà' kà bə ṅàṅ ye lok. ¹¹ Nsàp bù ànə wèṅ riṅtse' də yusè vès còm tumsə lògè yà' ndzə ṅwàak sə mègù sè' yusè vès vè-a bə tu avès, vès gu sè' ve'nə.

¹² Bùu mok wèṅ cu sè wo gùgè ni' awo də ya wo ye co bùu sè ghaṅ wùriṅ. Kaco vès baṅ to ntum, nə fə'rə to ni' avès bə bùu yà'sə yeṅ. Wo fàhugè ni' awo sə megu bə yusè wo tsərə kok yà' sə ntùə wo. Wo fàhə ve'nə fana yà' sə ye də wo jì ṅkərə. ¹³ Bohòvès yàvès fana kaco vès sə kum ṅgùṅ nga vès ka yumok sè yà'a kəkərə sè co vès fəhə ni' avès bə zeṅ tse' yeṅ. Vès fəhə yàvès bə fàak sè Nwì a cì' nòṅsə fa ves sə. Wèṅ bə tu awèṅ sè' fàak sè yi cì' fa ves sə mamòk. ¹⁴ A ye-a nga vès sə kum ṅgùṅ bohòwèṅ ve'nə fana yà' kà co də vès ànə ka weṅ ntòriṅ yuk ye; vès ànə kə tseṅ to weṅ bə Ntirè nè Bèboṅ nè Krest nə fa' vès. ¹⁵ Vès sə kà ṅgùṅ bə fàak sə a gù yà' bùu mok wèṅ kum. Nsàp kumṅgùṅ ànə ka sè mvwe' fàak sè Nwì a cì' fa ves sə yeṅ. Vès tsəm də mvè'nə wèṅ sə fa ntum awèṅ bohòKrest nə, nə sə kuk lo mantombi yà'a fana yà' gu ves ṅgòfàk ghaha lòmantombi mətsetsə'rə wèṅ sè'. ¹⁶ A ye ve'nə fana vès tsoho lo Ntirè nè Bèboṅ nə mvwe' lak mok sè yà' sàp càsə yàwèṅ yà'sə, nə kà ṅgùṅ bə fàak sè ṅwè nəmòk à fàk nòṅsə lòyi sə kum. ¹⁷ A ye-a nga ṅwè nəmòk dzəm ṅgòkum ṅgùṅ fana yi kum bùu Tà Nwì. ¹⁸ Busè ṅwè nè Tà duk də nà'a kəkərə fana wo jəṅ ṅgèṅgàṅ co ṅwè nè bəboṅ; ka ṅwè nè yi cèp yi bə cùu ye də yi ve' nà'a yeṅ.

11

Njo Nè Pol Sə Tε' Fa Krətèeη Sə Lak Korè

¹ Mù dzəm ηgòcèp muncèp ləm, fana mù ləη weη ηgòkontəm, nə yu'rə fa mù momjo. ² Mù dzəm ηgòcèp ve'nə bùsè mù dzəm weη nsàp nè wèeη me'rə-a mù, nə yuη lo ηwè nè zok fana ntəm yaan mù wùriη. Nwì a fa mù nsàp dzədzəm ènə bohòwèη anə yi fana mù sə wa weη wùriη. Wèeη co wà'ηgwèη mòk nè yi ka ηwəmbam riη, nè mù a duk də mù nə gusə fa megu yi bohòηwè nè mò'fis; ηwè ànə Krest. ³ Wùə sə kò mù də kàmòk mvè'nè no ànə bərə ηwà nè wo to yi də lif bə ηkərə fana aco wo jipsə tu awèη, fana wèη swi ηgòfa ni' awèη bohòKrest bə ntəm nè mò'fis. ⁴ Mù riη də ηwèe kè tsòho fa-a weη Jisòs mòk nè zok fana wèη dzəm gesə fa yi nà' sè'. A ye-a nga wo kè tsòho fa-a weη bə liη yòηsè mòk nè zok fana wèη dzəm gesə nà' sè'. Wo kə tsoho fa-a weη Ntirè nè Bèboη mòk nè zok, wèη dzəm nà' sè'. ⁵ Mù tsəm də mù sè' ηwè nè ghan co bùu sè wèη sə jə wo co ηgàa ntum sè ghan yà'sə. ⁶ A ye-a sè' də mù kà cù cèp kwè rìgè fana mù ka ləm yeη, mù rì bum sè Nwì yo. Vès a tsè' fa weη bum yè'sə pwe'fo' kè' ηkàηηntèη laη.

⁷ Ghà nè mù à tsòho fa weη Ntirè nè Bèboη nè Nwì nə, mù à ka də wèeη lak mù fo' mbàm duk. Mù à jə lònì' àm sə nze də ya wèeη ye yàwèη mʉtsè; ye də mù à gù yà'sə bup à? ⁸ Ghà nè mù à sə fàk bohòwèη, sə lak mù coos mok sè zok; aco mù duk də mù à sə yè wo ηgòtesə weη. ⁹ Ghà nè vesùwèη ànə ye sə, nùmbu nè mù jamə yumok fana mù kà weη ηgə' sè fa lok; bwema sè wo à tesə mvwe' nzeηgòη Màsìdoniyà yà'a à fa mù yusè mù sə jamə yà' pwe'fo' wo. Mù à sə jə ηkərə də mù kà weη ni' nìrè, mù nə sə kərə mali də mù kà weη ni' sè' nìrè yuk. ¹⁰ Zìnə nè Krest nə cu sə ntùù mù, mù nə kum mali ηgùη ve'nə mvwe'

nzeηgòη Gris pwe'fo' mù nə kà ηwè ni' nìrè, yu nəmòk nè co ηwèe nə tsok fa mù də mù kà ηgùη kùum nə kà ye. ¹¹ Mù à gù ve'nə yè'sə bùu yà? Wèη tsəm də mù ka weη dzəm à? Nwì riηtse' də mù dzəm weη. ¹² Mù nə sə gù mali mvè'nè mù sə gù nga'a sə, də ya nga mù nə se nonəsə ηgàaη bùu sè wo sə nènì' sə jəja, nə sə duk də vesi wèeη fàk kùrəgè yəyərə yà'a wèη. ¹³ Bùu yè'sə wèη ka ηgàa ntum ye lok, wo ηgàa bərə bwìη, nə sə jəη ni' awo də ηgàa ntum Krest wèη. ¹⁴ Yè'sə ka yumok sè co yà' gù ηwè mərə yeη, Satà bə tu, yi bèηgè masinjàa Nwì sè wo ηgàa mareη sə. ¹⁵ Ye də a ye-a nga ηgàa fàak ye wèη gù bùsə ni' awo co ηgàa fàak sè wo yàwo kəkurè sə fana yà' ka yu məmərə ye. Wo nè kè lè nùu sè' mvè'nè wo sə fàk sə.

Pol Fù'rə Ni' Ye Bə Bùu Mok Sə Wo Sə Kùm Ngùη

¹⁶ Mù sə cèp fe'lə sèmok; kà də ηwè nəmòok jəη mù co ləm duk. A ye-a nga wèη jə mù ve'nə fana wèη fa mù mandzè co ləm nə, ya mù kumηgùη njàm sè' momjo. ¹⁷ Mù kumηgùη ve'nə fana ka də Tà duk mù yi də mù cep ve'nə yeη, mù sə cèp mègù co ləm. ¹⁸ Bwìη ηkàηηntèη sè wo kùmgè ηgùη bə gan sè sə nzeηgòη fèη fana mù nə kum yàm sè'. ¹⁹ Wèη tsəm də wèη tse' ηkərə wùriη, fana bum ləm sè bwìη gùgèə, wèη sə dzəm fa wo yà' bə kwəkwa. ²⁰ Nwèe tum ke'cà weη ntum, wèη sə dzəm; wo sə fak zə swe' mʉtuhù wèη, wèη sə dzəm; wo sə te' busə weη mvè'nè yà' bòwo, wèη dzəm; wo kok təəη mʉtuhù wèη, wèη dzəm fa wo; wo sam weη bə bo mù sihì, wèη dzəm sè'. ²¹ A yà'sə də, a bohòmù yàm marè'tu bùsè mù à ka nsàp ηàη nè ηgògè to weη yàm ve'nə nə tse'-a?

Mù dzəm ηgòcèp fe'lə co ləm sèmok. A ye-a nga ηwè nəmòk cu nè yi də aco yi kumηgùη bùu yumok

fana aco mù kum yàm bùu zeṅ sè'.
²² Wo sè duk dè wo bùu Hibrù wèṅ à? Mù yàm sè' zeṅ. Kè wo sè duk dè wo bùu Izùre à? Mù yàm sè' mòk. Kè wo dè wo ṅwì bù Abrahàm à? Mù yàm sè' zeṅ. ²³ Kènè wo sè duk dè wo ṅgàa fàak Krest ε? Mù sè' mòk. Mù ghak wo pwe'fo' mù. Mù sè cèp yè'sè mok co ṅgà ṅaṅ. Mù a fàk ghak wo gūgūṅ mù, nè ni ghak wo bə ndapndzəm sè' mù. Wo à lèp ghak bə ṅkwès sè' mù fana mù swirə ghak wo kpə sè' mù nè. ²⁴ Wo à lèp mù nsàp lèlèp bùu Jus wèṅ nè ṅkwès hum te'-ncòp-vèke' nà'a kè' tàn. ²⁵ Bùu Rumà wèṅ à lèp mù nsàp nè njàwo sè' kè' te'; wo à tərə mù bə līs kè' mò'fis; ṅwes à bwì kè' màk gèsə mù sè ndzəpè kè' te'; mù à naaṅ yiskok mù ndzəpè tètè nùm co, tsok rēṅ kè' mò'fis. ²⁶ Bə gì am sè mù à sè gì kè'cà sè pwe'fo', mù kuəp kpə mvwe' sè mantūṅ rwiṅ, nè ye bohòṅgàa yè wèṅ. Mù kuəp kpə bohòbùu lak am sè wo bùu Jus wèṅ, nè ye bohòbù lakmvum wèṅ sè'. Mù a kuəp kpə mù ntòlak nè ye ṅgèà sè'. Mù kuəp kpə mvwe' ndzəp nè ghaṅ nà'a nè ye bohòbùu sè wo duk bōrəgè dè wo bùu Krest yà'a. ²⁷ Mù à fàk, nè wo vè'ε wùriṅ. A kè' ṅkùuṅ sè mù kà lo m̀lisè mù gèsə tsok rēṅ; njè bēṅ sè yaṅ mù, njè ndzəp sè yaṅ mù sè'. A kè' ṅkùuṅ sè mù sè taṅ cum njè, mbuəp sè ko mù, mù kà cək tse'. ²⁸ Mù bwes nonjə bum mok sè yà' ànə ye sè vè'nə fana ntəm àm sè fa mù ṅgə' bə fàak am sè yà' cu lōkè' m̀mvwe' coos sè wèṅ sè'. ²⁹ ṅwè nəmòok ye wòwo fana mù yuk ṅga ni' àm wo mù yàm sè'. ṅwè nəmòok gbù ni sənə bup fana ntəm àm yaaṅ mù vè'ε wùriṅ.

³⁰ A ye-a dè mù kumṅgùṅ fana mù kum bə bum sè yà'a nitsè'gè dè mù ṅwè nè jì ṅaṅ sè. ³¹ Nwì nè yi tè'ε Tà Jisòs, sèsèfaa ye bə liṅ sè ye sè nè mvèsè. Yi rì dè mù sè kà yè'sè mvwès cì'. ³² Ghà nè mù à ye mvwe' lak Dàmaskù fana Govənonè yi à sè

fàk bohòṅkum Aritàs nà'a à nònjə sojà wèṅ mvwe' ncùu ṅka' lak sè dè ya yà'wèṅ ko mù. ³³ Anə geṅ bùu mok fis casə mù bə tətòo ṅka' mok sənə ṅkòk fana mù swirə.

12

Nwì Jəgè Yusè Yà'a Jì ṅaṅ, Nə Gə Fàk Bə Zeṅ Sè'

¹ A ye-a sè dè kumṅgùṅ ka fàk tse' fana mù tse' ṅgòkùm mali ṅgùṅ nè. Mù nè cèp ṅga'a mok bə lo sè mù yə, nè ye bum mok sè Tà a nitsè' fa mù yà'. ² Mù rì ṅwè nəmòk nè yi krètēṅ, a ṅga'a lùumṅgòṅ humncòp-kwè nè wo à ko jə kok lōyi m̀mvwe' ntòbu nè nà' sàp casə mok pwe' nè. Yi ànə lo-a mbwa bə ṅgùpni' jəja vè'ε kè dè yi ànə lo-a sè bə yòṅsè àlè', mù ka riṅ; Nwì rì bə zeṅ yi. ³ Mù rì dè wo ànə ko jəṅ lo ṅwè ànə mù Pàràde. Mù ka sè' riṅ mali dè yè'sè ànə ye bə ṅgùpni' jəja vè'ε kè dè yi ànə lo-a sè bə yòṅsè àlè'; mù ka riṅ, Nwì rì mègù bə zeṅ yi. ⁴ A kè dzēṅ mbwa, yi yuk bum mok sè kaco ṅwè cèp to yà' yeṅ; yà' ye sè' dè ṅwèe kà yà' cèp. ⁵ Bohòma nè tu ṅwè ànə fana aco mù kumṅgùṅ. Bohòma nè tu yàm fana kaco mù kumṅgùṅ yeṅ. Aco mù kumṅgùṅ lè bə bum sè yà' sè nitsè' dè mù ṅgà jì ṅaṅ sè. ⁶ A ye-a ṅga mù dzəm dè mù kumṅgùṅ fana yà' kà co nsàp kumṅgùṅ ṅwè ləm ye, bùusè yusè mù nè sè cèp sè, yà'a zìnə. Megu dè mù nè kà kum, bùusè mù ka dzəm dè ṅwè nəmòok jəṅ mù co ṅwè nè ghaṅ bùu zeṅ dzəm, yi jə mù lè co nsàp ṅwè nè yi à yə ṅga mù sè gùu, nè yuk ṅga mù sè cèp.

⁷ Mvè'nè mù à yə bum manṅəṅgèṅ yè'sè, Nwì à ka dzəm dè mù koksə ṅkwèṅ, nè sè neni' bùu bum manṅəṅgèṅ sè mù à yə yà' sè dzəm. Fana yi nè fa mù yumòk nè nà à ye co njàk sòp tə mù ndzə ni' mù anə. Nà' ànə ye bohòmù anə co masinjà Satà, nè yi sè lèp mù dè

ya mu kà ni' sè nè. ⁸ Mù à lɛɲ fis bohòTà kè' tɛ', dɛ yi jɛɲ fis gɛsɛ nà' bohòmù anɛ fo'. ⁹ Yusè yi à cɛp fəsɛ fa mu sɛ à ye dɛ, <<Bòvəm nè nɛm nɛ a kùrɛ bohòwù anɛ laɲ. Bəsè nàan sè yàm sɛ gu wesəgè mvwe' sè jì nàan fo'.>> Ye dɛ mu nɛ kum nɛgùn, nɛ kwa wùriɲ nɛgà mu wòwo, ya nɛgà nàan sè Krest sɛ ye sɛ ntum mù anɛ. ¹⁰ Ye dɛ a ye-a nɛgà mu wòwo, bwìɲ sɛ yak mu, bum sɛ gu ghak mu, bwìɲ sɛ gu mu bɛp, mù sɛ ye nɛgò' bùu Krest fana ntum àm kà mu nɛgò' sɛ fa; bùusè mù rì dɛ ghà nè mu wèwo fana mù ye guɛɲ.

Ntum Yaan Pol BohòBùu Korè Wèɲ

¹¹ Mù bùsɛ ni' àm nɛgòcɛp co ləm, nɛgà gu mu wèɲ nɛkɛɲ mu gu vɛ'nɛ; nɛgà anɛ ye co wèɲ sɛ kwasɛ mu wèɲ. A ye-a sè dɛ mù ka nɛwè mòk mù yeɲ, fana mù ka nɛwè nè mankwèɲ bohòngàa ntum awèɲ sè wo nsàp nɛjəwo zok yà'sɛ mù yeɲ. ¹² Ghà nè mù à ye vesùwèɲ yà'a, fana mù ko ntum, nɛ nɛɲtsok fa wèɲ dɛ mu nɛgà ntum nè zìnɛ. Mù sɛ gu bum manɛgɛnɛgèɲ wùriɲ, mù sɛ gu bum mok sè yà' sɛ nɛtsè' mvək sè'; mù à gu fàak sè yà' tse' nɛn sè' mɛnɛgòrè wèɲ anɛ. ¹³ Yumok cu sè mù à gu bohòcoos mok wèɲ, nɛ kà wèɲ yàwèɲ gu fa yo à? Mègù nè dɛ ghà nè mù à sɛ fàkgè vesùwèɲ co nɛgà ntum yà'a, mù à sɛ kà wèɲ ni' bɛ nzak mbàm nìrè. Bɛ yà'sɛ, mù sɛ lɛɲ wèɲ vɛ'ɛ dɛ kwək wèɲ swi fa mu bɛ jòɲ anɛ.

¹⁴ Wèɲ yeè, mù sɛ fùhu nɛgà'a nɛgòkè kɛ' yə wèɲ sèmok, nè kè' tɛ'. Mu nɛ kà wèɲ ni' bɛ nzak mbàm sè' nìrè; mù dzəm wèɲ, mù ka bum awèɲ sè wèɲ tse' dzəm. Bwɛnke' ka tse' nɛgòlɛp fa bum bohòtè' awo wo yeɲ, tɛ' tse' nɛgòlòksɛ fa bwe ye yi. ¹⁵ Mu yàm yəyərè nɛgòbɛpsɛ yusè mù tse' pwe'fo', nɛ bɛpsɛ ni' àm sè' bùu tu awèɲ. A ye-a nɛgà mù dzəm wèɲ wùriɲ vɛ'nɛ, ye dɛ wèɲ nɛ dzəm mu yàm momjo à?

¹⁶ Bùu awèɲ mok sɛ cɛp bɛ lɛɲ am dɛ, <<A zìnɛ dɛ yi vègè, yi kà ves nɛgò' bɛ nzak mbàm lɛ fa anɛ; megu dɛ yi yà'sɛ mu limnɛgòɲ nɛwè nè tètè. Vès rì tse' dɛ yi a zɛ lòtson swe' bɛ mandzè mòk bohòvès yè'sɛ laɲ.>>

¹⁷ Kàcò, a yè'sɛ bɛ nsàp nè fò? Bùu sè mù a sɛ tum wo bohòwèɲ yà'a, mòk à lim zɛ fək nɛwè nɛmòk à?

¹⁸ Mù lɛɲ Taitòs dɛ yi geɲ, nɛ tum sɛ bɛ'lə yi bɛ moma mòk nà'a sè'. Wèɲ tsəm dɛ Taitòs anɛ lim wèɲ à? Vès Taitòs nɛ tsəgè nsàp nè mò'fis, nɛ sɛ gu bum sè' nsàp nè mò'fis, wèɲ ka vɛ'nɛ rìɲ à?

¹⁹ Kàmòk wèɲ sɛ tsəgè dɛ yusè vès sɛ cɛp yè'sɛ vès sɛ lap bɛ zɛɲ mandzè nɛgògù dɛ ya vès yəɲ mɛlɛsè wèɲ co bùu sè vès bəbɔɲ àlɛ'. Hai' ka vɛ'nɛ yeɲ. Vès cɛpgè mvè'nè Krest sɛ dzəm dɛ vès cɛp sɛ, mantombii Nwì. Nge' am wèɲ, yusè vès gugè yà' pwe'fo', a yegè nɛgòtɛsɛ wèɲ. ²⁰ Wuə sɛ ko mu dɛ kàmòk mu nɛ kə tseɲ wèɲ, nɛgà wèɲ ka nsàp nè mù dzəm dɛ wèɲ ye vɛ'nɛ nɛ yeɲ. Mù kà yàm bohòwèɲ anɛ mvè'nè wèɲ dzəm dɛ mu ye sɛ sè' yə. Wuə sɛ ko mu dɛ kàmòk mu nɛ kə tseɲ wèɲ nɛgà wèɲ sɛ kùəm, mok sɛ waɲ bum bwìɲ, mok sɛ jok, mok ye nɛgàa wi' bɛ nɛgàa yək bwìɲ wèɲ. Mok ye nɛgà caɲsè nɛnɛnɛ, nɛgàa nɛni' nɛ ye nɛgà bum ram bɛp wes pwe'fo'. ²¹ Wuə sɛ ko mu dɛ mu və-a fana marè'tu nɛ ko mu mantombii Nwì bùu wèɲ. Fana mù sɛ waan geɲ bohòbùu sè wo à gu bɛp, nɛ kà ntum awo kupsè. Mu nɛ sɛ waɲ bùu sè wo a gu yusè yà' ka rɛrɛɲ yeɲ, nɛ sɛ ko sàhà, nɛ ye nɛ nɛ bɛp nè anɛ ye co nɛwè kà vɛ'nɛ cu.

13

Pol Sə Tip Bùu Korè Wèɲ, Nə Soɲ Wo Ntu' Səmok

¹ Nè'e nɛgà'a nè kè' tɛ' nè mu nɛ kə kɛ' yə wèɲ. Wo à còm ndzənɛ nɛwək Nwì dɛ, <<A ye-a nɛgà wo jə vè nzak mətuhù nɛwè nɛmòk, kaco nzak nɛ

zɛ yɛŋ, tse'ŋga bwɪŋ ba kɛ tɛ' àlɛ' duk dɛ wo a yɛ bɛ lis awo ŋkuŋ.>>
 2 Mù dzɛm ŋgòtsɛ' fa bùu sɛ wo à gù bɛp fa' mantombi yà'a yumok, nɛ ye bɛ mok yà'a pwe' sɛ'. Mù ànɛ cɛp bum yɛ'sɛ mantombi fa' laŋ, ghà nɛ mù à kɛ kɛ' yɛ wɛŋ nɛ kɛ' ba nà'a; fana mù nɛ cɛp mali yà' ŋga'a mvɛ'nɛ mù ka vesùwɛŋ yɛŋ yɛ'e sɛmok; dɛ mù vɛ fe'lɛ mok fana mù nɛ kà ŋwɛ mè'rɛ. 3 Mù nɛ gu vɛ'nɛ bùusɛ wɛŋ dzɛm ŋgòyɛ yumok sɛ yà' sɛ nitsɛ' dɛ Krest sɛ cɛp càsɛ bohòmù yi anɛ zìnɛ. Yi kà wɛŋ bɛ wòwo kotse'gɛ, yi nitsɛ'gɛ nàaŋ ye mɛŋgorɛ wɛŋ anɛ. 4 A lɛ zìnɛ dɛ wo à tɛ'lɛ yi mɛntɛŋ bɛ jì nàŋ, nɛ ye sɛ' zìnɛ dɛ yi cu bwɪŋ ŋwɛm sɛ' bɛ nàaŋ sɛ Nwì. Mùm vɛ'nɛ vesiwɛŋ mvwe' mò'fis, vɛs jì nàŋ fana vɛs nɛ cum ŋwɛm sɛ' bɛ nàaŋ sɛ Nwì sɛ, nɛ kotse' wɛŋ bɛ nàŋ anɛ.

5 Wɛŋ mùm vɛəm awɛŋ, nɛ ja'a-na dɛ wɛŋ sɛ fa mali ntum awɛŋ bohòKrest nɛ àlɛ. Wɛŋ rɪntse' dɛ Krest cu sɛ ntɛ wɛŋ, tse'ŋga wɛŋ a mùm vɛm awɛŋ nɛ ye dɛ wɛŋ-a gbù mòmumsɛ. 6 Vɛs tsɛm dɛ wɛŋ nɛ kùk ja'a ves, nɛ rɪŋ dɛ vɛs ka yàvɛs gbù. 7 Mù lɛŋ bohòNwì dɛ wɛŋ gu lɛ yusɛ yà'a nɛ ye kàkùrɛ. Mù lɛŋ vɛ'nɛ fana yà' kà dɛ ya vɛs yɛŋ co ma nsàp yumok, dɛ fàak avɛs sɛ lòmantombi duk. Yusɛ yà'a ca sɛ dɛ vɛs dzɛm dɛ wɛŋ gu megu yusɛ yà'a bɛbɔŋ. Vɛs dzɛm vɛ'nɛ, ŋga a ye-a sɛ dɛ yà'sɛ nɛ gu ves ŋgòyɛŋ co dɛ vɛs gbù laŋ na. 8 A vɛ'nɛ bùusɛ kaco vɛs gu yumok ŋgòtɛhɛ lok zìnɛ yɛŋ, vɛs tse' mègù ŋgògù nà' lo mantombi. 9 A ye-a dɛ vɛs wòwo ŋga wɛŋ yàwɛŋ guguŋ fana vɛs kwa cɛbù. Yusɛ vɛs sɛ lɛŋ Nwì bɛ zɛŋ sɛ dɛ wɛŋ fohò tɛŋ fe'lɛ rɛrɛŋ sɛmok. 10 Ye dɛ mù sɛ còm fa wɛŋ bum yɛ'e ŋga mù ka ntòvɛ vɛ'nɛ ya ŋga mù vɛ, mù kà dɛ mù jɛ nàaŋ sɛ Tà a fa mù sɛ, nɛ kotse' wɛŋ bɛ bo sɛ guguŋ duk. Yi a fa mù nàaŋ yà'sɛ ŋgògù wɛŋ bɛ zɛŋ

dɛ wɛŋ lo mantombi, ka dɛ mù jɛŋ lo wɛŋ bɛ zɛŋ mɛŋkwɛŋ yɛŋ.

11 Mù sɛ mèsɛ ŋwàk àm nɛ mùm vɛk nɛ'e dɛ bwema am wɛŋ, wɛŋ cum bɛbɔŋ. Wɛŋ tɛ'e benɛ tsɛ'rɛ ncu àwɛŋ, wɛŋ yuk yusɛ mù tsɛ' fa wɛŋ, wɛŋ cum cù mò'fis, wɛŋ cum bɛ fifi, fana Nwì nɛ yi tse' dzɛdzɛm, nɛ tse' fifi, nɛ ye wɛnɛ wɛŋ. 12 Wɛŋ cɛpsɛ mòk bɛ mòk bɛ nsàp cɛcɛpsɛ nɛ dɛ wɛŋ mò'fis. Bùu Nwì sɛ wo cu fɛŋ sɛ cɛpsɛ gɛsɛ wɛŋ pwe'. 13 Mù lɛŋ dɛ bɛbo nɛ Tà Jisòs Krest, nɛ ye dzɛdzɛm nɛ Nwì nɛ ye bohòwɛŋ. Mook sɛ' dɛ wɛŋ cumcòŋ nsàp nɛ Yòŋsɛ nɛ Rɛrɛŋ tse' nà'a.

**Nwàk nè Pol à Còm Fa
Bùu
sè Mvwe' Nzenḡòḡ
GALESIYÀ**

Mumvè'nè wo à sè tsòhòlòNtirè nè Bèboḡ nè nà'a bə liḡ Jisòs nè bohòbù lakmvum wèḡ, wo yuk nè yeto ḡḡòdzəm nà'. Bwìḡ yeto ḡḡa'a ḡḡòcèp kè'cà də, tse'ḡḡa bùu yè'sə nòḡsə lùuk Musi, nè kom tu mbəmbam ḡkuḡ wo ye Krətèḡ sè zìnə. Pol à tsè' rēḡsə də ka də ḡwè tse' ḡḡònòḡsə lùuk sə ḡkuḡ yeḡ. Yi sə tsok rēḡsə də lùuk Musi sə sə niḡtsə' fa ḡwè də yi ḡḡà ḡù bup. Nà' à sə kohò tse' bwìḡ ve'nə tètè kə wes bə mvək nè Jisòs ḡḡà lùḡsə bwìḡ à vè nà'a. Yi də yusè yà' tse' ḡḡòḡù ḡwè ḡḡòye kəkərè m̀lìsè Nwì mèḡù dzədzəm mò'fis. A ye-a ḡḡa wù tse' dzədzəm bohòJisòs fana Nwì ḡù busə wu ḡḡa wu sə yəḡḡ bohòyi mok co wù ka bup tse' lok. ḡwè nè yi sə naaḡ mèḡù-a ye tu bə lùuk sə fana ye də yi cu mali yà'sə ḡkwèḡ. Wu bə'lò-a Jisòs fana wù kà ḡkwèḡ mok ye.

¹ Còm ḡwàk nè'e mùu Pol nè mu ḡḡà ntum Jisòs Krèst. ḡwè a ka mu yi cokfis, ḡwè kà mu yi də mu kə ḡù fàak yè'sə sè tum. A tumsə mu Jisòs Krèst bə tu ye, nè ye Tè' àvès Nwì nè yi ànə lokoksə nà' mvwe' kpu nè. ² Bwema sè ndzə nì'ì Jisòs sè vesiwèḡ cu fēḡ pwe' sə cepsə wèḡ bùu cos sè mvwe' nzenḡòḡ Gàlesiyà pwe'. ³ Mù lēḡ də Tè' àvès Nwì nè ye Tà Jisòs Krèest ḡù wèḡ bèboḡ, nè fa wèḡ fifi. ⁴ A ye Jisòs Krèst bə tu ye nè yi ànə jəḡ ni' ye, nè fa nà' bùu tu avès ya vesùwèḡ tesə ḡesə mvwe' bup nè nà'a sənə nzenḡòḡ nè. Yi ànə ḡù yè'sə fana yà' ye meḡù sè' mvè'nè Tè' àvès Nwì à sə tsərə sè' ve'nə anə. ⁵ Mù lēḡ də kəkuk ye bohòNwì anə mvèsè nè mvèsè.

Jəḡ ḡkərè Də Wèḡ Kà Ntirè Nè Bèboḡ Nə Mè'rè

⁶ Nwì a to wèḡ casə bə bònəm nè Krèst də wèḡ ye bùu ye, wèḡ kurə bùuḡ tsoḡ cəcuḡ ve'nə, nè yuḡ lo bwi ncèp mòk nè zok yè'sə va? Hàva', wèḡ ḡù yè'sə yà ve'nə è? ⁷ Ntirè nè Bèboḡ mòk nè zok ka mok cum fe'lə. Mù rì də bùu mok wèḡ sə lap mandzə nè ḡḡòcwi bùsə ncèp nè bə liḡ Krèst nè, ya wo jipsə wèḡ. ⁸ A ye-a ḡḡa ḡwè nəmòk kə tsè' fa wèḡ ncèp mòk nè zok nè nòḡsə nè vès à tsòho to fa wèḡ nà'a fana ndòbè' ḡḡəḡḡḡ. Mù sə duk yè'sə də a dzəm ye vès də vès kə kupsə ncèp ànə kè masinjà Nwì àlè' pwe' ndòbè' meḡù yi bə'lə. ⁹ Mù sə cèp fe'lə sèmok mvè'nè vès cèp to fa' mantombi də, A ye-a ḡḡa ḡwè nəmòk kə tsè' fa wèḡ ncèp mòk nè zok nè nòḡsə nè vès à tsòho to fa wèḡ, wèḡ yuk, nè dzəm nà'a fana ndòbè' ḡḡəḡḡḡ.

¹⁰ Mù cèp ve'nə ya kà də mù sə lap mandzə də mu cep ve' bə ve' ya bwìḡḡ kwa bohòmù, nè jəḡ mu co ḡwè yeḡ. Mù sə lap yàm-e yusè yà'a nè ḡù Nwì kwa bə zēḡ. A ye-a də mù sə lap mandzə ḡḡòḡù də ya bwìḡḡ kwa bohòmù wo fana mù kà yà'sə ḡḡà fàk Krèst nè zìnə ye.

*Pol Tsè' Rēḡsə Mvè'nè
Yi À Bùuḡ ḡḡà Ntum Jisòs*

¹¹ Bwema am wèḡ, mù dzəm də wèḡ rìḡ tse' də ncèp nè mù ànə tsoho fa wèḡ ànə, nà' ka yu nè à tsərə kok nà' ḡwè yeḡ. ¹² Mù à ka nà' bohòḡwè jəḡ, ḡwè ànə ka mu nà' yi sè yə'rə fa. Jisòs Krèst à nì tsè' fa mu nà' yi bə tu ye.

¹³ Wèḡ rì nsàp ḡwè nè mù ànə ye ḡhà nè mù à sə bə' to mèḡù mandzə bùu Jus wèḡ nà'a laḡ. Mvək ànə à ye, mù à sə tùksəḡè bùu cos nè Nwì nè ve'è wùriḡ. Mù sə ḡù tsoḡ meḡù də mu ləsə nà' lèsə. ¹⁴ Bùu sè vesiwèḡ à ye wàk pwe', mòk à ka mu kəp lok, bə mandzə nè mù ànə sə bə' bum sè bùu Jus wèḡ ḡḡèḡ. Mù

à sɛ bɛ' mandzɛ bum sɛ tɔcici avɛs wɛŋ à sɛ gũu bɛ ntum àm pwe' nɛ pwe'. ¹⁵ Yà' kɛ tesɛ vɛ kɛ dɛ, Nwì ànɛ cɔkfis nonʒɛ mɛ zɔk ŋga wo ka mɛ ntòdzɛ. Yi a to mɛ bɛ bòvɛm ye dɛ mɛ ye ŋwɛ nɛ nje. ¹⁶ Yà' ànɛ boŋ kɔk yi fana yi niŋtsɔk fa mɛ mo ye nɛ dɛ ya mɛ tsoho fa bù lakmvum wɛŋ Ntirɛ nɛ Bèboŋ nɛ nà'a bɛ liŋ ye nɛ. Yi ànɛ nitsɔk fa mɛ mo ye nɛ fana, ves ŋwɛ nɛ mò'fis à ka bɛ zɛŋ taŋ lok. ¹⁷ Mù à ka dɛ mɛ lo kɛ ye bùu sɛ Nwì ànɛ to to ntòwo cɔ ŋgàa ntum Jisòs wo sɛ wo cu Jòrosalèm yà'a sɛ lò. Mù à lòkɔk yàm, nɛ lo mvwe' nzeŋgòŋ Aràbiyà. Mù à kɛ cu fo', mù bwìŋ foho vɛ mvwe' lak Dàmaskù. ¹⁸ A cà luumŋgòŋ tɛ', mù lo Jòrosalèm dɛ mɛ kɛ ye Pità ya vesì riŋ ni' avɛs. Vesì à cu fo' nùumbu hum-ncòp-tàŋ. ¹⁹ Mù à ka ŋwɛ nɛ mòk nɛ yi ŋgà ntum Jisòs ye lok. Mù à yɛ mègù Jem nɛ yi moma Tà Jisòs nà'a yìyi. ²⁰ Yusè mù sɛ còm fa wɛŋ yè'e zìnɛ. Nwì rì tse' sɛ' dɛ mù sɛ kà yè'sɛ mvwès cì'. ²¹ Yà'sɛ à mèe, mù kɛ' lo mvwe' nzeŋgòŋ Siriyà bɛ Sìlisiyà. ²² Mvɛk ànɛ à ye ŋga bwema sɛ wo cu mvwe' coos sɛ mvwe' nzeŋgòŋ Jùdiyà wɛŋ ka mɛ mɛlisè ntòye ja'a lok. ²³ Wo à yuk mègù mvɛ'nɛ bwìŋ a sɛ cèp kɛ'cà bɛ liŋ àm dɛ, <<Nwɛ nɛ yi à sɛ tɔksɛgè vesùwɛŋ, nɛ sɛ lap mandzɛ dɛ yi lɛsɛ Ntirɛ nɛ Bèboŋ nɛ nà'a sɛ tsòho fa bwìŋ ŋga'a dɛ yà'a dzɛmtse' bohòKrest.>> ²⁴ Fana wo sɛ gɛŋ Nwì bùu tu àm.

2

Pol Kɛ Tsɛŋ Ngàa Ntum Jisòs Sɛ Mvwe' Lak Jòrosalèm

¹ Luumŋgòŋ hum-ncòp-kwè à càa fana mù bwì foho lo fe'lɛ mɛ Jòrosalèm anɛ sɛmɔk. A lòcà ves BÀNABÀ fana Taitòs lo sɛ' vesì wɛŋ. ² Mù à kɔk lòmbwa bùusè Nwì à nitsè' fa mɛ dɛ mɛ gɛŋ mbwa. Mù à kɛ dzɛɛŋ, mù ye to ntòbùu sɛ bwìŋ à sɛ jɛgè wo cɔ bùu sɛ mantombì mɛ cos nɛ fo' nɛ wɛŋ. Vesiwɛŋ cum

ntsɛm, mù tsɔk rɛŋsɛ fa wo yusè mù sɛ tsoho fa kɛ'cà bù lakmvum wɛŋ sɛ. Mù à tsɛ' vɛ'nɛ bùusè mù à ka dzɛm dɛ fàak sɛ mù à gù to bɛ sɛ mù sɛ gù ŋga'a wɛɛŋ maha wà dzɛm. ³ Anɛ gɛŋ wo dzɛm ncèp àm nɛ. A ye-a sɛ dɛ Taitòs nɛ vesì wɛŋ à ye nɛ mo lak Gris fana wo à ka yi dɛ yi nɛ kɔm tsoŋ tu mbɛmbam ŋkuŋ ŋga yi ye krètɛŋ dɔk fa. ⁴ Wo ànɛ taŋ bɛ ncèp ènɛ bùusè bùu sɛmɔk sɛ wo à sɛ bòrɛ dɛ wo krètɛŋ wɛŋ à wooŋ ni vɛ sɛ' fo', nɛ sɛ dzɛm dɛ wo kɔm fa Taitòs tu mbɛmbam. Wo ànɛ wooŋ ni vɛ ŋgòkè ja'a ya wo riŋtse' mvɛ'nɛ wo jipsɛ ncu avɛs nɛ Jisos Krest a fi mè'rɛ ves laŋ nɛ. Wo à sɛ dzɛm yàwo dɛ vɛes cum mali cɔ ŋkwɛŋ bohòlùuk bùu Jus wɛŋ sɛ. ⁵ Anɛ gɛŋ vɛs kà wo mandzɛ kɔ momjo vɛ'ɛ fa lok, ya vɛes nonʒɛ bum sɛ yà' cu bɛ Ntirɛ nɛ Bèboŋ nɛ rɛrɛŋ, ya wɛɛŋ nɛ kɛ tse' yà' ŋga yà' cu mègù sɛ' rɛrɛŋ mvɛ'nɛ.

⁶ Bohòbòp bù nɛ bwìŋ à sɛ jɛ wo cɔ bùu sɛ mantombì yà'a, ghà nɛ mù ànɛ tsoho rɛŋsɛ wes fa wo Ntirɛ nɛ Bèboŋ nɛ mù sɛ tsòho fa bwìŋ nɛ, fana wo à ka mɛ dɛ yumok cu sɛ mɛ nɛ gɛ ŋkuŋ dɔk lok fa. (Wɛŋ riŋ à? Bùu yà'sɛ wɛŋ ànɛ ye-a sɛ bùu sɛ mantombì vɛ'nɛ fana mù à ka yàm yà'sɛ cɔ yumok jɛŋ bùusè bwìŋ mègù mɛlisè Nwì yɛyɛrɛ pwe'.) ⁷ Bùu sɛ mantombì wɛŋ sɛ à yɛ dɛ Nwì a fa mɛ ncèp nɛ laŋ zìnɛ. Wo riŋ dɛ yi tum mù ŋgòkè tsòho fa Ntirɛ nɛ Bèboŋ nɛ bohòbù lakmvum, mvɛ'nɛ yi ànɛ tumsɛ Pità fa' sɛ' bɛ ncèp nɛ ŋgòkè tsòho fa bùu Jus wɛŋ yà'a. ⁸ Wo à yɛ dɛ Nwì nɛ yi à fa Pità ŋàŋ, nɛ tumsɛ nà' ŋgòye ŋgà ntum ye bohòbù Jus wɛŋ nɛ, mègù sɛ' yi nɛ, nɛ yi a fa mɛ ŋàŋ dɛ ya mɛ ye ŋgà ntum bohòlakmvum wɛŋ. ⁹ Jem bɛ Pità nɛ ye Jon sɛ Krètɛŋ sɛ fo' jɛgè wo cɔ bùu awo sɛ mantombì wɛŋ à rɛɛŋ yàwo sɛ' dɛ Nwì a fa mɛ nsàp fàk ènɛ laŋ zìnɛ. Fana wo fa ves BÀNABÀ bo ŋgònitsè' dɛ vesì

wènj mok mvwe' mò'fis. Vesi wènj cep, nè dzəntes mvwe' mò'fis də ves Bānabāa lo yāvès bohòbù lakmvum ya wo lo yāwo bohòbù Jus wènj. ¹⁰ Wo à fa mēgù ves ntip nè mò'fis də vès kà nà' swì. Nà' à ye də, vès lòo, vès kà ngāa jìj sè mūngorè wo wènj swì. Wo à sè cèp yè'sə nga mù à sè tsərə sè ntùù mù sè' wùriņ də mù nè sè tesə ngāa jìj wènj sè.

Pol Sa'rə Pità

¹¹ Ghà nè Pità à kè tsènj ves mvwe' lak Antiyòk fana mù à sa'rə yi jəja bùusè yumok sè yi à gùu à ye jəja kwarəngəj də yà' ka rərəņ yeņ. ¹² Yusə də Pità à vè to, yi sè zū be'lə zuzū bə bù lakmvum wènj mvwe' mò'fis, yumok kà fo' bup. Anə geņ Jem tum vesə bùu səmok wènj. Wo à kè dzèen, Pità kà mok ngòzū be'lə bə bùu sè bə yà'wènj zūgəə sè mok dzəm. Yi à gù ve'nə bùusè yi ànə wəp bəp bù nè wo dukgè də tse'nga wo kom fa nwe tu mbəmbam nkuņ wo riņ ngəngəj co krətèņ yà'a wènj. ¹³ A ye ve'nə fana Krətèen mok sè wo cugè feņ nga wo bùu Jus wènj ye ngògorə yāwo sè'. Wo à gù tè Bānabā bə tu ye be' mok sè' nsəp mandzè àwo nè. ¹⁴ Mù ànə geņ də mù ye də wo sè kà mandzè Ntirè nè Bèboņ nè rərəņ sè be' fana mù cep bohòPitā jəja də, <<Wù rì də wu nweə Jus, nè sə gū bum co nwe lakmvum. Fana njo nè wù sè lap mandzè ngòbwi' bù lakmvum wènj də wo sə gū bum yāwo mvè'nè bùu Jus wènj gūgè bum yè'sə bùu yà? >>

Mandzè Lùj Megu Mò'fis: Dzəm BohòJisòs Krest

¹⁵ Yusə də, vesi wènj bùu Jus sè bwe nze, vès ka pegè yeņ. Vès ka bùu sè də wo ka mandzè nè Nwì dzəm nà'nə riņ yà'a yeņ. ¹⁶ Vès rì sè' də mandzè nè co nwe nonşə lùuk bùu Jus wènj sə, də ya Nwì duk də yi ka jòn tse' bùə. Megu nga nwe fa ntum ye bohòJisòs Krest yìyi nkuņ fana Nwì duk də ngəngəj ka nzak

tse'. Ye də vès yāvès sè', vès a fa ntum avès bohòJisòs Krest nè, ya Nwì duk də vès ka nzak bohòyi tse' bùu Jisòs nè. Ka bùusè də vès nonşə lùuk bùu Jus wènj yeņ. Busə nwe nonşə kpə-a lùuk co yà, kaco Nwì duk də nà' ka nzak tse' yeņ lok.

¹⁷ Kàmòk aco nwe nəmòk sè tsərə də vès sè vès sè lap ngòye kəkərè bohòNwì bə mandzè nè ngòdzəm bohòKrest nè də, vès sè' ngāa gù bup bùusè vès sè kà lùuk bùu Jus wènj nəmsè àlɛ'. A ye-a ve'nə zinə ye də Krest sè gù ves ngògù bup. A ye-a nga nsəp tsətsərə mòk cu ve'nə zinə, ye də nà'a bə jòn, bùusè aco Krest gū nwe ngògù bup anə yè'sə va? ¹⁸ Yusə ɛ də, a ye-a nga nwe mè'rə màk lùuk bùu Jus wènj, nè və kə te' lokoksə fe'lə yà' səmok, ye də ngəngəj sè gù yà'sə yusə Nwì ka bə zeņ kwa. Kè ka ve'nə yeņ-ɛ? ¹⁹ A gù mù sè lùuk yà'sə nkuņ mù riņ də mandzè nè co də mù nonşə yà', nè kə ye mantombii Nwì co nwe nè bəboņ bùu zeņ bùə. Yà'a mvwe' sè mù yəəņ yàm mok bohòlùuk sè co nwe nè mù a kpə løyàm lan, co lùuk kà mù yumok gù fe'lə; a ve'nə ya mù cum megu mok ncu nè də Nwì tse' mù yi. ²⁰ Aco mù duk də ghà nè wo à te'lə Krest muntəəņ nà'a, wo à te'lə be'lə vesi bəbe'. Nà'a njo nè mù cèp də ncu nè mù sè cu nà' nga'a nè'e ka nè njàm mok yeņ fe'lə, a ncu nè Krest sè cu nà' ndzə ni'i mù anə yi. Ncu nè mù cu sè nzeņgòņ feņ nga'a, a mok nè də mù fa ntum àm bohòmo Nwì nè yi à dzəm mù, nè fa ni' ye co satikà' bùu tu am. ²¹ A ye-a də nwe nonşə lùuk nkuņ Nwì duk də ngəngəj ka nzak tse' fana ye də kpə nè Krest ànə kpə nè nà' ka fàk tse'. Bohòmù yàm mù nè kà bəbo nè Nwì nè co yu nè nà' ka fàk tse' ve'nə jə yuk.

3

*Dzədzəm Lègè Bə Sèsè,
Lùk Lə Ye Bə Ndò*

1 Wèeŋ ləm à bùu Gàlesiyà wèeŋ? A bùsə wèeŋ ləm ndà? Vès à tsè' rɛŋsə fa wèeŋ jəja bə kpɛ Jisòs Krɛst mvè'nè wo à tɛ'lə yi muntəəŋ yà'a laŋ. Ka vɛ'nə yeŋ-à? ² Mɛ fek megu-a wèeŋ ncɛp nè mò'fis nè'e nè. Ghà nè Yòŋsə Nwì ànə ni sə ntɛù wèeŋ fa' nà'a, ànə ye bùsə də wèeŋ sə nòŋsə lùuk bùu Jus wèeŋ à? Ka vɛ'nə yeŋ. Anə ye bùsə wèeŋ anə yuk Ntirè nè Bəboŋ nè, nè dzəm nà'. ³ Wèeŋ jù'rə vɛ'nə yè'sə bùu yà? Wèeŋ à yèto, wèeŋ sə naaŋ tu bohòYòŋsə Nwì ngògù wèeŋ ya wèeŋ ye yəyərè. Nə gɛ kok bwi ŋga'a yà ŋkuŋ wèeŋ li bùuŋ, nè sə gi mok bə ŋaaŋ sè yàwèeŋ nɛ? ⁴ Wèeŋ à rɛeŋ mè bum sè yà'a guguŋ vɛ'ɛ wùriŋ laŋ. Ye də wèeŋ jə bum yà'sə pwe' ŋga yà'a ca wà à? Mù tsəm də yà'a nè kà wà lɛ cà. ⁵ Wèeŋ a yə mvè'nè Nwì a fa wèeŋ Yòŋsə ye nè, nè sə gɛ fàak sè guguŋ mɛtsətsə'rəə wèeŋ sè' bə yòŋsə ye nè sè laŋ. Ye də wèeŋ sə duk yè'e də yi a sə gù nsàp fàk ènə bùsə wèeŋ sə nòŋsə lùuk sè à? Ka vɛ'nə yeŋ lok fuk. A ye bùsə wèeŋ à yuk Ntirè nè Bəboŋ nè, nè dzəm nà'.

⁶ Wèeŋ kək ja'a na yàwèeŋ Abràham è. Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì mvè'nè yi ànə fa ntəm ye bohòNwì fana Nwì jəŋ yi co ŋwè nè yi kəkərè. ⁷ Yà'sə sə nitsə' fa vesùwèeŋ də bùu sè wo fa-a ntəm awo bohòNwì fana a wo sè wo bwe Abràham sə. ⁸ Aco vès taŋ yumok ndzənə ŋwàk də, Nwì nè kə jə bù lakmvum wèeŋ co wo jì jòŋ bùsə wo fa ntəm awo bohòyi Nwì. Yà'a mvè'nè Nwì-à fa ntirè nè bəboŋ nè bohòAbràham njamòk. Nwì tsok fa Abràham nè də, <<Mɛ nè se nzeŋgòŋ nè pwe'fo' bùu wù nè mò'fis.>> ⁹ Ye də yà' mègù sè' mvèk ànə də Nwì ànə se Abràham bùsə nà' à dzəm tse' ncɛp ye, fana yi sègè ndaaŋwè pwe' nè nà' dzəm ncɛp ye nè sè'.

¹⁰ Bùu sè wo sə naaŋ yàwo tu ŋgònòŋsə lùuk pwe'fo' ndòo nè yuŋ wo. Wo à còm nòŋsə yà' ndzənə

ŋwàk Nwì laŋ də, <<Ŋwè nè yi kə-a də yi bɛ' fi tse' lùuk sè wo à còm ndzənə ŋwàk lùuk sə laaŋ, nè sə gɛ mvè'nè yà' sə də ŋwè tse' ngògù sə pwe' nè pwe' gù fana ye də ndòyù ngəŋgəŋ laŋ.>> ¹¹ Vesùwèeŋ rì də kaco lùuk sə gɛ ŋwè yi yəəŋ mɛlisè Nwì co yi ka nzak tse' yeŋ. Busə yà' cu mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Ŋwè nè yi kəkərè mɛlisè Nwì nè cu fo' bùsə yi fa ntəm ye bohòNwì.>> ¹² Ngòfa ntəm bohòNwì ka yumok ngògù bə lùuk tse' lok, bùsə lùuk sə dzəm ye də ŋwèe nòŋsə yà' nòŋsə. Busə yà' mègù mvè'nè wo à còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<A ye-a ŋga ŋwè nòŋsə wes lùuk sə laaŋ, fana ye də yi nè cum fo' bùu lùuk sə.>> ¹³ Ye də ndòyù vesùwèeŋ laŋ bùsə a ka lùuk sə laaŋ nòŋsə wes. Krɛst à kə ləksə fis ves yi, nè jəŋ ndònə nà'a nè njàvès nè, nè naaŋ mətuhù yi, nè kpɛ muntəəŋ. Yà'a mvè'nè wo a còm yà' ndzənə ŋwàk Nwì də, <<Ŋwè nè wo kəə yi mɛ tɛhù pwe', ye də yi bək ndòbohòNwì laŋ.>> ¹⁴ Ye də Jisòs Krɛst à kə jə ndònə njàvès nè, də ya bù lakmvum wèeŋ nè kə tse' sèsè nè Nwì-a kà' Abràham də yi nè se nà' bə zəŋ nè sè'. Ya vesùwèeŋ tse' Yòŋsə Nwì nè yi a kək də yi nè fa ves nè sè' bùu Jisòs nè.

Kaco Lùuk Kupsə Yusè Nwì Kàk Yà' Yeŋ

¹⁵ Bwema am wèeŋ, mɛ nè jəŋ yumok sè vesùwèeŋ rìŋ bə zəŋ pwe' nè tsok rɛŋsə fa wèeŋ nza' rùk nè ye ntirè nè bəboŋ nè. Wèeŋ tsərə-a mvè'nè bwiŋ ba zu rùk bə yumok. A yegè də a ye-a ŋga wo dzəm tes bə zəŋ mvwe' mò'fis laŋ, ŋwè nəmòk kà nà' mok kə kùm fe'lè. Wo gù wes nà', kaco ŋwè nəmòk kə yamsə naaŋ gesə fe'lə yumok mbwa mok yeŋ. ¹⁶ Yà' mègù yà'sə sè' vɛ'nə bə rùk nè Nwì ànə zu bə Abràham, nè kak fa nà' bə ŋgwì bù ye mòk wèeŋ yà'a. Wo ànə com bum yè'sə, yà' kà

də Nwì ànə kak Abràham bə ɲgwì bɛ̀u ye sə pwe' ye. Yà' à ye də mègù ɲgwì ye nè mò'fis, nè a Jisòs Krest nè. ¹⁷ Yusè mù sə cèp sə də vɛ'ɛ. Nwì ànə zɛ̀ rùk bə Abràham. Ye jəŋ mɛ̀mvə'ànə, à cà lùumɲgòŋ ɲkù kwè bə hum tɛ' ɲkuŋ Nwì kə fa bɛ̀u Jus wèŋ lùuk sè yàwo sə. Ye də lùuk yà'sə ka ɲàaŋ sè ɲgògù bɛ̀psə to yusè Nwì à kàk, bə Abràham nè cep tɛs me sə tse'. ¹⁸ A tse' a bum sè Nwì à fa bwe ye wèŋ bɛ̀usə a nòŋsə lùk, ye də a ka yà' bɛ̀usə yi à kà' kà'a tse'. Vesùwèŋ rì tse' zìnə lɛ də Abràham à tse' bum sè bəboŋ yè'sə bohòNwì bɛ̀usə Nwì ànə kàk nà' də yi nè gɛ̀ fa nà' vɛ'nə wà.

Njo Nè Nwì Anə Fa Bwìŋ Lùk Bɛ̀u Zɛ̀ŋ Nə

¹⁹ A ye-a vɛ'nə, ye də njo nè Nwì ànə fa bwìŋ lùuk yà? Nwì ànə fa lùuk sè də ya vesùwèŋ rìŋ bɛ̀p bə zɛ̀ŋ. Yi ànə fa lùuk sè də yà'a sə nìŋ tsok fa ves mandzè mɛ̀nə mvək momjo vɛ'ɛ, ɲkuŋ ɲgwì mo Abràham nè Nwì à kàk də yi nè fa bum sè bəboŋ bohò'nà' nè kə dzeŋ. Nwì ànə fa lùuk ye sə ndzə bohòmasinjàa ye də yà'wèŋ kə casə fa ndzə bohòŋwè nəmòk nè yi tɛ̀ mɛ̀tsətsə'rəə ɲwè nè ye yi, Nwì. ²⁰ A ye-a də ɲwè nəmòk tɛ̀ mɛ̀tsətsə'rə, ye də ɲgèŋgàŋ tɛ̀ yà'sə mɛ̀nə tu bwìŋ ba. Bə ma nè də Nwì ànə kak Abràham fana Nwì mègù fa'nə yìyi bə tu ye.

²¹ Ye də yà' sə nìtsè' yà'sə də lùk bə yusè Nwì à kàk sə, sə ka mvwe' mò'fis gi à? Hai' ka vɛ'nə yeŋ. Anə ye-a də lùuk sə tse' ɲàaŋ sè co yà' fa to ɲwè lùŋ bwèɛ yà' à gù to bwìŋ ɲgòyəəŋ bohòNwì co wo ka nzak tse' sè'. Yusè mègù kə də nsàp lùk mòok vɛ'nə bɛ̀. ²² Wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì də, ɲàaŋ bɛ̀p kotse' nzeŋgòŋ nè pwe' yi. Yè'sə ye vɛ'nə ya ɲga bɛ̀u sè wo a fa ntum àwo bohòJisòs Krest wèŋ, a wo sè wo nè caŋ gɛsə bɛ̀p, nè kə tse' bum sè Nwì ànə kak də yi nè fa bɛ̀u sè wo tse' dzədzəm bohòKrest wèŋ

sə. ²³ A ye mantombì ɲga mandzè nè də bwìŋ dzəm bohòJisòs nè'e à ka ntòmuhu to fana yà' sə səsə co lùk ànə jəŋ bwìŋ pwe', nè lok tes wo co ɲgàa ndapndzəm wèŋ, tètè mandzè nè à kè muhu bohòvès anə. ²⁴ Lùuk sè ànə sə gùmsə tse' bwìŋ ɲgònìtsè' fa bwìŋ mandzè nè tètè kə wes bə mvək nè Jisòs Krest à vèə. Yà' à ye vɛ'nə tɛ̀ ghà nè yi à vè nè fana ye mok də vès sè a fa ntum avès bohòyi, vesùwèŋ nè kè ye mɛ̀lisè Nwì co bɛ̀u sè wo ka nzak tse'. ²⁵ Nè ɲga'a nè mandzè nè a nèŋ to laŋ də vesùwèŋ fa ntum bohòJisòs fana vesùwèŋ ka yumok ɲgògùmsə bwìŋ mok tse' fe'lə. ²⁶ Wèŋ sè wèŋ a be'lə mok weŋ Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis pwe'fo' wèŋ mok bwe sè Nwì bɛ̀usə wèŋ a fa ntum bohòyi. ²⁷ Ndàaŋwè pwe' nè yi a bàptesə laŋ, nè ye bə Jisòs mok mvwe' mò'fis, fana ye də ɲgèŋgàŋ a tɛ' jə tse' yà'sə mok mandzè nè Krest nè mvè'nə yi cugè ncu nje. ²⁸ Ye də a ye-a ɲga wu ɲwəə Jus kè wu ɲwè lakmvum àlɛ, zəzok ka fo' yeŋ. Wu ye-a moŋkwèŋ kè mo nze àlɛ, zəzok ka fo' yeŋ. Wu ye-a ɲwəmbam kè ɲwàŋwè àlɛ, zəzok ka fo' sè' yeŋ. A vɛ'nə bɛ̀usə wèŋ a be'lə pwe' ndzə nì' Jisòs, nè ye mok mò'fis. ²⁹ A ye-a də wèŋ cu sə baa Jisòs fana ye də wèŋ ɲgwì bə Abràham, wèŋ nè kè tse' bum sè Nwì à kàk yi sə.

4

Wèŋ Ka Mok ɲkwèŋ Yeŋ, Wèŋ Mok Bwe Nze

¹ Mù dzəm ɲgòtsè' rɛ̀ŋsə fe'lə fa weŋ bum yè'sə sèmok. Yà' mègù co mo lɛə mòk nè yi nè kè tse' bum tɛ' ye ntsə'mòk pwe' yi. A ye-a sè də bum tɛ' ye sə cu sè ye vɛ'nə fana ghà nè yi cu ntòlɛə, yi megu co ɲwè nè yi ɲkwèŋ. ² Ghà nè yi cu mo lɛə ànə fana bɛ̀u mok wèŋ nè sə kɛk yi, mok sə jəŋ fa yi ɲkərə bə bum ye sə tètè tɛ' ye nè kə duk ntsə'mòk də nà' gɛ̀ŋ kùrə laŋ.

³ Yà' mègù bohòvesùwèṅ sè' yøyerè mùmchèk ànə. A ye to mantombi nga vesùwèṅ ka bum sè Nwì sè pwe' làaṅ ntòriṅ wes yà'a, vesùwèṅ ànə ye megu co ṅkwèṅ bə lùuk sè bùu sè sè nzenḡòṅ wèṅ à sè yù yà' də wo sè be' mandzè Nwì sè. ⁴ Mchèk à kè kùrə ve'ε kap fana Nwì tumsə vesə mo ye sè nzenḡòṅ anə. Nwàṅwè dzə mo Nwì nə yi. Mo nə à ye ṅwəə Jus nə sè be' mandzè lùuk Musi sè sè'. ⁵ A ye ve'nə də ya yi fis bùu sè wo cu sè bàa lùk wèṅ də ya nga wo bùuṅ lo mok bwe Nwì wèṅ. ⁶ Nga'a nə wèṅ bwe Nwì wèṅ yè'sə, Nwì a tumsə yòṅsə mo ye nə də nà'a ni sè ntùù vès. Yòṅsə ye nə sè gu ves ṅgòto yi də <<Pàpa, tè!>> ⁷ Ye də wèṅ ka nga'a mok ṅkwèṅ yeṅ, wèṅ mok bwe nze. Mchè'nə Nwì a jə weṅ mok co bwe ye fana wèṅ tse' bum sè yi nòṅsə fa yà' bohòbwe ye wèṅ sè' pwe'fo'.

*Wèṅ Bwi Foho Və Lε
Mchè' Mandzè Nə Zinə*

⁸ A ye to mantombi nga wèṅ ka Nwì ntòriṅ fana wèṅ megu co ṅkwèṅ bohòbum sè yà' ka Nwì yeṅ. ⁹ Nga'a nə'e wèṅ a rì Nwì mok laṅ; kènə mū duk lε də Nwì a rì weṅ mok co bwe ye wèṅ laṅ, fana wèṅ sè lap ṅgòfoho lòfe'lə mchè' bum sè yà'a jì ṅàṅ wà, sè bùu sè sè nzenḡòṅ wèṅ sè gu də wo sè be' mandzè Nwì fo' yè'e bùu yà? Wèṅ dzəm ṅgòfoho ye fe'lə co ṅkwèṅ səmok à? ¹⁰ Njo nə wèṅ sè nòṅsə ke'cà də numbu nə'e nə ghaṅ, ṅwə nə'e zok, mchèk nə'e zok nə ye bə lùumḡòṅ wèṅ yè'sə bùu yà? ¹¹ Wəə sè ko mū bə nsàap bum sè wèṅ sè gu yà'sə wùriṅ. Mū sè tsərə də kàmòk fàak am sè mū à gu mtsətsə'rəə wèṅ yà'a nə maha bup fa' ṅgwàṅ àlε.

*Pol Wa Də Bùu Gàlesiyà
Ka Yi Co Nḡe' Jəṅ Fe'lə*

¹² Bwema am wèṅ, mū wup fa weṅ bo wùriṅ də wèṅ ye co mū, sè' mùmchè'nə mū a bùuṅ mok sè' co wèṅ yè'e. Wèṅ a ka mū bup gu

yuk. ¹³ Wèṅ rì də, ghà nə mū à vè to ṅgòtsòho fa weṅ Ntirə nə Bèboṅ nə nà'a, mū ànə sè cum vesùwèṅ bùusə mū à sə yayaa. ¹⁴ Yiya àm nə ànə ye nsàp nə co wèṅ caṅ mū fana wèṅ kà mū co ṅwə nə wà sè ca màk. Wèṅ à kotse' mū bəboṅ co wèṅ sè kotse' masinjà Nwì. Aco mū duk də wèṅ à kotse' mū co wèṅ sè kotse' Jisòs Krest bə tu ye. ¹⁵ Mchèk ànə à ye, wèṅ sè kwa bohòmū ve'ε wùriṅ. A bup kok nga'a yà? Mchèk ànə à ye, wèṅ ye ve'ε kəkùrə ṅgògù fa mū yu yà pwe'fo'. A nə ye-a sè də ṅwèe cokfis mchèmlis ye, nə fa mū də bwèrε yi à fa ve'ε nàk. ¹⁶ Wèṅ ka mū nga'a mok co ṅge' dzəm bùusə mū sè tsè' fa weṅ zinə sè à? ¹⁷ Bùu sè wo sè jipsə weṅ yà'sə wèṅ sè là ṅgàṅ də ya wèṅ dzəm wo. Megu kə duk də, njo nə wo sè gu ve'nə bùu zeṅ nə ka bəboṅ yeṅ. Wo sè lap də vesùwèṅ ga'a ya wèṅ dzəm mok wo. ¹⁸ A lε bəboṅ ṅgòlùəp nga a ye-a də njo nə wù sè gu yi ve'nə nə nə bəboṅ na. Yè'sə zinə nə ghà yà pwe'fo', a dzəm ye nga mū vesùwèṅ kè nga mū ka fo' yeṅ pwe'. ¹⁹ Bwe am sè mū tse' weṅ sè ntùù mū ve'ε bəboṅni. Mū sè yə fe'lə fa weṅ ṅge' səmok co ṅwà nə yi sè ghà mwe. Mū nə sè ye ṅgə' ve'nə tètè tse'nga mū yə bə lis am də wèṅ tse' nsàp kù gi nə Krest nə ṅkuṅ. ²⁰ Mū anə ye-a vesùwèṅ bwèrε də mū riṅ ṅgòtsè' tsə'rə fa weṅ bum yè'sə làaṅ. Nkərəə àm jip wes bùu wèṅ pwe'.

Gbu' Nə Bə Liṅ Sàra Nə Ye Hagà

²¹ Wèṅ sè wèṅ sè dzəm də wèṅ be' mandzè lùk yà'a, wèṅ tsok mū də wèṅ sè rεṅ yusə lùuk sè sè dzəm də wèṅ gu sè sè pap à? ²² Wo à còm ndzənə ṅwàk lùk nə də, Abrahàm ànə tse' bwe ba. Yi ànə dzə mòk bə ṅwà nə yi mo ṅkwèṅ, nə dzə mòk bə ṅwà nə yi ye mo nze. ²³ Mo nə ṅwà ṅkwèṅ ànə dzə nə, wo à dzə yi ye mchè'nə ndàaṅwè pwe' dzəgè mwe yè'e. Mo nə ṅwà nə yi mo nze à dzə nə à ye ye mchè'nə Nwì

ànə kak Abràham ve'nə. ²⁴ Ncèp ènə nja yè'sə bə gbù' mwè. Bèba sè ba, Hagà bə Sàra, wo tə yà'sə bə tu nsàap rùk ba sè Nwì a zə yà' yi. Hagà nè yi ηwà ηkwènə nə tə bə tu rùk nè Nwì à zə nà' mənə nda Sinà ghà nè yi à sə fa Musi lùk nà'a. Bwe ηwà ènə pwe'fo' wo à dzə wo co bwe ηkwènə wènə. ²⁵ Mvè'nə Hagà tə bə tu lùk nè Nwì ànə gū mənə nda Sinà nè mvwe' nzenḡon Aràbiyà nə, fana yi tə fe'lə sè' bə tu lak Jòrosalèm nè niè' nè'e sè'. Busè Jòrosalèm nə bə bwe ye wènə pwe' cu sè' ηkwènə bohòlùk sè Nwì ànə fa wo sə. ²⁶ Jòrosalèm nè mabu nə ka ye ηkwènə yeḡ. Vèes yàvès bwe Jòrosalèm nà'nə. ²⁷ Mvè'nə yi ma avès ve'nə fana a zìnə də yi tse' bwe ηkùḡḡ mvè'nə wo à còm bə lak yè'sə ndzənə ηwàk Nwì də,

<<Wù ηwà nè wù ka mwe dzə nə, kwa yu yo.

Wù ηwà nè wù ka mwe gha yuk, gùrə yu yo.

Busè ηwà nè yi cu jì mwe ànə nè kè tse' nə casə ηwà nè yi à lòḡḡ nə tse' bwe.>>

²⁸ Bwema am wènə, wènə a bùḡḡ yàwènə bwe Nwì bùsè Nwì ànə kak ve'nə. Yà' mèḡḡ sè' mvè'nə Nwì ànə kak Abràham ηkuḡ fana Sàra nə dzə Azik yà'a. ²⁹ Mo nè Hagà à dzə nà' mvè'nə ndàḡḡwè pwe' dzəḡè mwe nə, à sə tùksəḡè mo nè wo à dzə yi ye bə ḡàḡḡ Yòḡsè Nwì nə. Yà' mèḡḡ niè' sè' ve'nə. ³⁰ Wo à còm ndzənə ηwàk Nwì də, <<Be' fis ḡesə ηwà ηkwènə bə mo ye fo'. Ka bèbon də mo ηwà ηkwènə nə kə tse' bum tè' ye yi yeḡ. A kə tse' yà' lə mo nè ma yee mo nze nà'a.>> ³¹ Bwema am wènə, yè'sə sə nitsè' fa vesùwènə də, vesùwènə ka bwe ηwà ηkwènə nə yeḡ. Vesùwènə bwe ηwà nè yi ye mo nze nà'a.

5

Vesùwènə Kà Nkwènə Mok Bùḡḡ Fe'lə

¹ Krest ànə fiḡ me'rə vesùwènə mvwe' lùk sè yà' à sə kohotse' ves. Ye də wènə təḡḡ ḡḡḡḡ co bùḡḡ sè wo à swè'ε tesə laḡ anə. Kà də wènə ḡḡ co wènə kə cum fe'lə co ηkwènə sèmok duk.

² Wènə yu'rə ncèp àm nè'e bèbon. Mù sə tsè' fa weḡ mùḡ Pol də, a ye-a ḡḡ wènə dzəm də bùḡḡ yà'a wènə kom fa weḡ tu mbəmbam ηkuḡ ya wènə bùḡḡ Krətèḡḡ sè zìnə fana ye də wènə sə jə yusè Krest à ḡḡ bùḡḡ wènə yà'a co yà' ka fàk bohòwènə anə tse'.

³ Mù sə tsè' weḡ sè mok də a ye-a ḡḡ ḡwè kə kom tu ve'nə fana ye də ḡḡḡḡḡḡ ni cu yà'sə mok sə bàà lùk, ḡḡḡḡ yusè lùk sə duk pwe'. ⁴ Wènə sè wènə sə ləp mandzè də wènə nè yəḡḡ mälisè Nwì co bùḡḡ sè bèbon njo nè də wènə sə nòḡsə lùk yà'a, mḡ tsok weḡ də wènə a ḡa'a tesə bohòKrest laḡ. Wènə a ḡèsə ni' awènə mvwe' sè co bòvəm nè Nwì nə kà weḡ tesè.

⁵ Bohòvesùwènə sè a sə kà tu bə yà'sə naḡḡ fana a sə kùk lis yàvès də Nwii nè kə jə ves co bùḡḡ sè wo kəkùrè mḡ lisè yi. A sə naḡḡ yàvès tu bohòKrest bə ḡàḡḡ Yòḡsè nè Rəreḡ nə də anə kə ye li ve'nə.

⁶ A ye-a də ves Krest wènə mvwe' mò'fis fana ηwè nè yi à kom tu bə nè yi a ka kom pwe', zəzok kà fo' ye. Yu nè ḡḡḡḡ nə də, a fa ntəm avès bohòJisòs Krest, nə sə niḡtsok fa bwìḡ də a dzəm yi bə mandzè nè a sə dzəm mòk bə mòk.

⁷ Wènə a sə lòto fa' mantombi rərəḡ ve'ε nḡḡḡḡ. Wènə sə kà zìnə nə ḡḡa'a mok be' fe'lə ḡḡa a bòrə weḡ ndà?

⁸ Mù rì də ηwè nè yi a sè lòwəḡ ma nà'nə, ka Nwì nè yi ànə to weḡ nə yeḡ.

⁹ A ḡḡwàḡḡ zìnə mvè'nə wo dukḡè də, <<Ku' nè mò'fis ḡḡ bùpsəḡè mok>> yà'a, kènə mḡ riḡ fò?

¹⁰ Vesùwènə bə Tà Jisòs Krest mvwe' mò'fis fana yà'sə sə ḡḡ mḡ ḡḡòrìḡtse' də wènə nə tsərə meḡḡ sè' mvè'nə mù sə tsərə yàm. Nwè nè yi sə ləp mandzè də yi cwìḡḡ busə weḡ ànə, a dzəm yi ye co ndà pwe', Nwii nə kà yi mè'rè. ¹¹ Bwema

am wèŋ, bohòmù yàm yà' nòjèja dè mù sè kà dè ndàanwè pwe' kom tson li tu ŋkuŋ tsòhò. Anè ye-a dè mù sè tsòho fa bwìŋ vè'nè, ye dè njo nè wo sè tükse mù ye kè bùu yà? A ye-a dè mù sè tsòho vè'nè bwèrè ntum kà ŋwè nèmòk bùu ntèŋ Krest sè mù sè tsòho sè yaan lok. ¹² Aco mù duk dè bùu sè wo sè jipsè ke'cà wèŋ yà'sè, wo kè yak ni' awo sè co wo yak nàm.

Mè'rè Yòŋsè Nwì Nè Nijtsok Fa Wu Mvè'nè Wu Gù Bum

¹³ Bwema am wèŋ, Nwì a to fis wèŋ dè ya wèŋ kà co ŋkwèŋ bohòyumok sè cu malì. Nga'a nè yi fiŋ mè'rè wèŋ vè'nè fana kà dè wèŋ duk dè wo nè tosè fa wèŋ yà'sè mandzè mòk dè ya wèŋ gù mok yusè yà' bòwèŋ pwe' duk. Wèŋ sè dzəm lè mòk bə mòk, nè sè fak bohòmòk bə mòk anè sè'. ¹⁴ Busè lùuk sè pwe'fo' a kì be'lè ni' ndzənə muncèp nè mò'fis nè'e dè, <<Dzəm moma yo mvè'nè wù dzəm ni' yò.>> ¹⁵ A ye-a dè wèŋ sè gù bum co nàamŋgòŋ sè wo lum swè'lè ke'gè mok yà'a fana wèŋ kərə pap. Busè yà'a mvmvè'nè wèŋ nè gù bupse wes ni' awèŋ pwe'fo'.

¹⁶ Yusè mù sè tsè' fa wèŋ sè dè wèŋ mè'rè Yòŋsè Nwì nè nijtsok fa wèŋ mandzè nè co dè wèŋ gù bum yi, ya wèŋ kà yusè ŋgùupni' awèŋ sè dzəm gù. ¹⁷ Yusè ŋgùupni' ŋwè dzəmngè, kaco yà' ye cù mò'fis bə yusè Yòŋsè Nwì dzəmngè yeŋ. Wo ba fo', mòk ka ŋge' bə mòk yeŋ lok. Yà' sè nitsè' yà'sè sè' dè ye dè kaco wù gù to yusè wù dzəm ŋgògù yà' yeŋ. ¹⁸ A ye-a nga Yòŋsè Nwì nè sè nì fa wèŋ mandzè yi fana lùk kà yumok ŋgògù bohòwèŋ tse'.

¹⁹ Kaco ŋwè mərə yiskok bum sè ntum ŋwè dzəmngè yà' yeŋ. Bum yà'sè co: sàhà, ŋgòtsərə mègù nzak ŋwàŋwè bə ŋwəmbam, gù bum jì marè'tu, ²⁰ kukse ke' bum sè wà co yà'a Nwì, rùm, sè bèn bwìŋ, ŋkùèŋ, kok ndù, bup ntum, wì,

gègà'à, sè dzəm megu bòp bù njo, ²¹ sè tsərə megu bum bùu mok, no jùhu rùk, ŋgàa sùè nè ye nsàap bum sè co yà'sè pwe'fo'. Mù sè sè wèŋ ntu' mvè'nè mù ànè tsok to wèŋ mantombi fa' laŋ dè bùu sè wo gùgè nsàap bum yà'sè pwe'fo' nè kà mvwe' gaŋ ŋkum sè Nwì sè bə lis kè yə lok.

²² Bum sè yà' vè yàwo bohòYòŋsè Nwì vè'ε: dzədzəm, kwəkwa, fifi, kontum, kosəmanzin, gù bəbɔŋ bohòbwìŋ, ŋgòye zinə bə bum pwe'fo', ²³ fùè, nè sè ko fəsə ni'. Bum yè'sè pwe', lùk mòk ka nè nà' sè duk dè kà yà' gù yeŋ. ²⁴ Bùu sè wo bùu Jisòs Krest wèŋ a fweŋ màk gesə ntum awo sè yà'a gùgè wo, wo sè gù bup yà'a laŋ. Yà' mègù co dè wo à jə yà', nè tɛ'lə zə yà' mənə ntèŋ Jisòs Krest. ²⁵ Yòŋsè Nwì a fa ves lùŋ yi, ye dè a bəbɔŋ dè a dzəm ŋgòfa ni' avès pwe'fo' ndzə bohòyi, ya yi nijtsok fa vesùwèŋ mandzè nè a cum ncu avès yi. ²⁶ Vesùwèŋ kà ni' sè nè, vesùwèŋ kà ŋwè nèmòk ntum jòksè, vesùwèŋ kà yu ŋwè mòk sè wa.

6

Tesè Moma Yo, Nè Gù Fàha Yo Bəbɔŋ

¹ Bwema am wèŋ, a ye-a nga wèŋ yə ŋwè nèmòk nè yi gbù ni sənə bup fana wèŋ sè wèŋ tə gəgəŋ bə bum sè ma nè Nwì yà'a, wèŋ tesə yi ya yi tesə kok və ca. Wèŋ kà bə nènì' sè gù. Wèŋ sè jəŋ ŋkərə sè' dè ya wèŋ kà ca sè' gbù ni lò. ² Wèŋ bək tesə fa ndàanwè pwe' ŋgə' ye. Wèŋ gù-a vè'nè, ye dè wèŋ sè nòŋsə lùk nè Krest nè.

³ A ye-a nga ŋwè nèmòk sè jə ni' ye co yi yumok nga yi ka yumok yeŋ fana ye dè ŋgəŋgàŋ sè bərə ni' ye. ⁴ Ndàanwè pwe' mumsə ja'a fàha ye sè yi sè gù yà' pwe'fo' bəbɔŋ; a ye-a nga yà'a bəbɔŋ fana yi kwa bə yusè yi a gù yà' bə tu ye, ka dè bùusè yi gha' ŋwè nèmòk duk. ⁵ Njo nè

ndàanwè pwe' nè bèk tsə li bum ye yi.

⁶ Nwè nè yi sə yə'rə jə ncèp nè Nwii gapsə bum ye sə bèboŋ mamòk bè cica nè nà' sə yə'rə yi nè.

⁷ Kà də ŋwèe jə'rə duk, kaco ŋwè bəsə Nwì ləm yeŋ. Yusè ŋwè bì gèsə lèsə nze pwe'fo', yi nè kə kɔp mègù ntsə'mòk sè' zeŋ. ⁸ A ye-a ŋga ŋwè sə bì mègù bum sè ŋgùpni' ye sə dzəm yà', ye də yi nè kə tse' fo' bum sè bɔp nə ye kpɛ. Nwè nè yi sə bì ye bum sè Yòŋsè Nwì sə dzəm fana yi nè kə tse' ye lùŋ nè nà'a nè mamgè fo', nè yòŋsè nè fa yi.

⁹ Vesùwèeŋ gɔ tse' mam bèboŋ fo'. Vesùwèeŋ kà wò, bùsə a kà-a teŋsə fana mvèək nè kə dzèŋ nùu nè anə kɔp zɔ bum sè vesùwèŋ à bì yà' sə.

¹⁰ Ye də vesùwèeŋ tse'-a mandzè ghà yà lònŋ, a sə gɔ bèboŋ bohòbwiŋ; nə ye ghak lɛ bohòbwema avès sè vesùwèŋ tse' dzədzəm Jisòs Krɛst yà'a ntèŋ.

Ncèp Nè Nà' Lèsə

¹¹ Wèeŋ ja'a na yàwèeŋ mvè'nè mù sə còm bè bo yàm yà' sə kùk ŋkpohò nè. ¹² Mù tsok fa weŋ də bùu sè wo sə dzəm də wo yəəŋ mù lisè bwiŋ co də wo bèboŋ yà'a, a wo sè wo sə bwi' lo weŋ də ya wèeŋ kom tu mbəmbam sə. Wo sə gù vè'nə mègù də ya bwiŋ kà wo njo ncèp nè nà'a bè kpɛ Krɛst muntəəŋ nè tɔksè. ¹³ Bùu sè wo sə duk də bwiŋ komtu yà'sə, wo sə kà yàwo lùuk bùu Jus sə wèŋ sə sè' nòŋsè wes. Wo sə ləp mègù mandzè nè də wèeŋ kom vè'nə ya wo kumŋgùŋ də wèŋ dzəm ma nè njàwo nè laŋ.

¹⁴ Bohòmù yàm, kaco mù kumŋgùŋ bùu yumok yeŋ, ka ntəəŋ Tà Jisòs Krɛst avès nè casə. Kpɛ ye nə a gù nzeŋgòŋ nə ye bohòmù mok co yusè wà. Yà' mègù co bum sè sə nzeŋgòŋ sə a kpɛ wes bohòmù laŋ, fana mù kpɛ yàm bohòwo anə sè'.

¹⁵ Nwè nè yi kom tu bè nè yi a ka kom pwe'fo' zəzok ka yeŋ, ŋga wo tse'-a dzədzəm àwo laŋ na. Yu nè

gugun nə də Nwì a gù bəsə vesùwèŋ mok bùu sè fi. ¹⁶ Bùu sè wo sə bɛ' mandzè ncu nè fi ènə, wo bùu Izùre sè zìnə, sè Nwì tse' wo yi, Nwii fa wo fifi, nə koksə manziŋ bohòwo sè'.

¹⁷ Mù sə cèp lèsə də, ye jəŋ ŋga'a lo mantombi, ŋwè nəmòok kà mù ntum jòksè. Ləloo mvwe' sè muni'i mù yè'e sə nitsè' də mù ŋkwèŋ Jisòs.

¹⁸ Bwema am wèŋ, mù ləŋ də Tà avès nè yi Jisòs Krɛst gɔ weŋ pwe' bèboŋ. Yà' a ye vè'nə.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak EFESO

Nwàk nè Pol à còm fa bùu Efesòenà yi à dzəm də bwiiŋ riŋ yusè Nwì sè fùhù nòŋsə. Yi də Nwì sè dzəm ŋgòjəŋ benə vè bum pwe'fo' sè yi à gù yà' sə mvwe' mò'fis, bum sè mǎbu bə sè sə nzeŋgòŋ pwe'fo', də ya Jisos Krɛest ye ŋwè nè mantombi bə zeŋ yi (Taŋ mbùp 1:10). Nwà' nè sè cèp sè' də bwiiŋ pwe' cum ncu nè cù mò'fis ènə bùu yusè Jisos Krɛest à gùh sə.

Ncèep gbù' sè ndzənə ŋwàk ènə sə reŋsə fa bwiiŋ nsàp ncu nè bùu Nwì wèŋ tse' nà' mvwe' mò'fis bə Jisos Krɛest wèŋ nə. Mòok də cos nə co ni' ŋwè fana Jisòs ye ye tu. Kè co ndap nè wo ci nà' fana Jisòs ye līs tò'ndap nə, bùu cos ye yàwo co mbàandap nə. Mòok də cos nə co ŋgwe ŋwè fana Jisòs ye bwi ye ndum. Ncèp nè yi tip lèsə wo bə zeŋ nə də, wo jəŋ bum mà' dzèe' sè Nwì a fa wo sə nə ni tse' yà' pwe', ya ŋga wo ye gùgùŋ. Woo ye gùgùŋ fana maze' nə kà wo bə ŋkərè ye nə bòrè mà' (taŋ mbùp 6:11).

Sèsè Nè Nwì A Fa Ves Nə Və BohòJisos Krɛest

¹ Còm ŋwàk nè'e mùu Pol nè Nwì a duk yi də mu ye ŋgà ntum Jisòs Krɛest nə. Mù sè còm fa nà' bohòbùu Nwì sè wo cu mvwe' lak Efesòwèŋ, wèŋ sè wèŋ sə be' Jisos Krɛest bə zìnə nə ye wenə wèŋ mvwe' mò'fis sə. ² Mù ləŋ də Nwì nè yi tè' àvès nə ye Tà Jisòs Krɛest ye bəbòŋ bohòwèŋ, nə fa wèŋ fifi.

³ Vesùwèŋ kwasə Nwì. Yi Nwì nə ye Tè'ε Jisòs Krɛest nè yi Tà àvès nə. A kwasə yi bùusè yi a sè ves, nə be'lə ves Krɛest wèŋ mvwe' mò'fis, fana nə fa wes vesùwèŋ bum sè bəbòŋ sè yà'a mvwe' gaŋ ŋkum ye sə pwe'.

⁴ Nwì ànə cokfis vesùwèŋ də a nə ye bùu ye bə Krɛest mvwe' mò'fis, ŋga wo ka nzeŋgòŋ nè ntògə. Yi ànə gu ve'nə də ya vesùwèŋ ye bùu sè rərəŋ sè a ka nzak mantombii yi tse'. Yi ànə gu yè'sə bùu dzədzəm nè nje nə. ⁵ Nwì ànə duk noŋsə me sə vèə yi laŋ də yi nə jəŋ vesùwèŋ ŋgòye bwe ye. Yi à duk də yi nə gu ves ve'nə ndzə bohòJisòs Krɛest bùusè yà'a mvè'nè yà' à bòkùrə yi ve'nə. ⁶ Yi ànə niŋ fa ves bòvəm ye nə ndzə bohòmo ye nè yi dzəm nà' wùriŋ nə fana bwiiŋ pwe'fo' kuksə liŋ ye sə bùu nsàp bòvəm ye ènə.

⁷ Mo ye nə à làk tiŋ fis tu avès bə nduəm ye, də ya Nwì swi fa ves bup avès. Yà'a mvè'nè bòvəm nè Nwì nə yam ve'ε wùriŋ sə. ⁸ Yi a sès fa ves bòvəm ye nə ve'nə, nə fa ves bə ŋkərè nè ŋgòrì bum sè ye sə fo'. ⁹ Nwì ànə fùhù noŋsə me yusè yi nə gu yà' ndzə bohòKrɛest sə, sə vèə yi laŋ, fana yi niŋtsok fa ves yà', ŋga ŋwè à ka yà' riŋ yuk. ¹⁰ Yusè Nwì à sə dzəm də mvèək kùrə yi gu yà' sə, à ye də yi nə jəŋ benə və bum sè yi à gù sə pwe'fo' mvwe' mò'fis. Yi nə jəŋ benə və bum, sè yà' cu sə nze bə mǎbu pwe' mvwe' mò'fis fana Krɛest ye ŋwè nè mantombi bə zeŋ pwe' yi.

¹¹ Vesùwèŋ a bùuŋ mok sè' bùu Nwì njo Jisòs Krɛest nə. Nwì ànə fùhù noŋsə laŋ də anə ye ve'nə, fana bum pwe' bùuŋ və megu mvè'nè yi dzəm kok gù ve'nə yi. ¹² Yi a cokfis ves sè ànə naaŋ to tu bohòKrɛest yè'sə, də ya a gu bwiiŋ wo kuksə liŋ Nwì sə. ¹³ Yà' ànə ye bohòwèŋ sè' ve'nə də, ghà nè wèŋ ànə yuk ncèp nè zìnə nè nà' à sə tsè' wèŋ mvè'nè Nwii nə fa wèŋ lùŋ nə dzəm fana Nwì a fa wèŋ Yòŋsə nè Rərəŋ nè yi ànə kak ŋgòfa bùu ye wèŋ nə. Yòŋsə ye ènə ànə ye bohòwèŋ anə co ŋgwè ŋgòniŋtsè' də wèŋ yè'sə bùu ye. ¹⁴ Yu nè mantombi nè Nwì à fa to bùu ye sə mvwe' bum sè yi à kàk wo sə, à ye Yòŋsə nè Rərəŋ nə. Njo Yòŋsə nè Rərəŋ ènə fana a rì də ghà nè Nwii

nè fiŋ mè'rə wes ves bohòbɔp fana yi nè fa mali ves bwees bum mok sè yi à kàk ves sè sè'. Yè'sə nè ɣu fana bwiŋ kuksə liŋ Nwì bə zeŋ sè'.

Pol Leŋ Fa Krətèeŋ Sə Mvwe' Lak EfesòWèŋ Piriya

¹⁵ Nà'a njo nè ghà nè mù à yuk mvè'nè wèŋ fa ntum bohòTà Jisòs, nè ye mvè'nè wèŋ dzəm bùu Nwì wèŋ fana, ¹⁶ mù sè leŋ fa weŋ piriya nùumbu pwe'. Mù ka ŋgòkwasə Nwì bùu tu awèŋ teŋsə yuk. ¹⁷ Mù leŋgè Nwì Tà Jisòs Krət avès nè yi Tè' nè yi tse' fònə. Mù leŋ yi, mù sè duk də yi fa weŋ yòŋsə nè nà'a ɣu weŋ ŋgòtse' ŋkərə nè də ya wèeŋ sə riŋ tsə'rə Nwì. ¹⁸ Mù leŋgè də yi muk tosə ŋkərəə awèŋ ŋgòyè rì mareŋ nè nje nè, ya wèeŋ rəeŋ bə bum sè yi a to weŋ də wèeŋ naaŋ tu bə zeŋ sə. Mok ye sè' də ya wèeŋ rəeŋ bə mvè'nè bum sè yi a kàk fa bùu ye wèŋ yam, nè boŋ, ¹⁹ nè ye mvè'nè ŋaaŋ ye sè yi sə fàk bə zeŋ ndzə ni'ì vès sè vès à dzəm bohòyi sə, a yam co wù kà fùk to sè sè'. Naaŋ sè yi ɣùgè fàk bə zeŋ ndzə ni'ì vès sè yà' mègù sè' ŋaaŋ sè ghaŋ, ²⁰ sè yi à lòkoksə Jisòs Krət bə zeŋ mvwe' kɔ, nè cumsə nà' bo ma mà'a yi mubu sə, ²¹ fana Jisòs Krət tse' ŋaŋ fo' nè casə nsàp yòŋsə nè fòpwe' nè nà' tse' ŋaŋ mbwa yi. Yi yam ghak nsàp liŋ nè fòpwe' nè də nà' tse' ŋaŋ sə nze feŋ nè ye bə nzeŋgòn nè nà' ye mantombi pwe'fo' sè' yi. ²² Nwì a benə bum pwe'fo', nè nonse fa Krət yi nəŋtes kù mbwa. Yi ŋga'a mok ŋkum bə bum pwe'fo' yi, Nwì a ɣù yi ŋgòye tu bohòcos nè sè'. ²³ Cos nè ŋgùpni' Krət. A zeŋ nè nà' ɣù yi ŋgòye wesə dak nè dak, sè' mvè'nè a yi nè yi ɣù wesəgè bum pwe' ma nè fòpwe'fo' dak yi nè.

2

Wèŋ Anə Ye Bù Kɔkɔ Nkuŋ Nə Luŋ

¹ Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ anə ye to co bùu sè kɔkɔ bùusə wèŋ anə kà duk Nwì yuk, nè sə ɣu bɔp. ² Ghà anə à ye, wèŋ à sə be' lòmègù bum sè nzeŋgòn nè sə dzəm sə. Wèŋ sə yuk duk yòŋsə nè yi tse' yòŋsəə ze', nè yi sə fak sə ntua bùu sè wo à ɣutu bohòNwì bə mvè'nè ŋga'a yi nè. ³ Vesùwèŋ à ye mègù sè' co wo. Vesùwèŋ à sə cu ncu nè ŋgùupni' avès à sə dzəm zeŋ. Vesùwèŋ sə ɣu bum sè yà' sə bònì' avès sə, nè ye yusə ŋkərə avès duk də yà'a bəboŋ bohòvès anə. Vesùwèŋ à ye mègù sè' co mvè'nè ndaaŋwè pwe' à ye sə, də a nè ye ŋgə' bùusə a tse' nsàp ntum nè aco Nwì jòk bə zeŋ. ⁴ Vesùwèŋ anə ye-a sè' ve'nə fana Nwì ye ŋwè nè yi tse' koksəmanziŋ ve'ε, nè tse' dzədzəm bohòvès sè' wùriŋ. ⁵ Fana mvè'nè vesùwèŋ anə ye mok co bù kɔkɔ njo bɔp avès sə fana yi luŋsə be'lə ves bə Jisòs Krət. Wèŋ a tse' lùŋ yà'sə bùu bònəm Nwì. ⁶ Mvəsə ves Krət wèŋ à ye mok mvwe' mò'fis fana yi lòkoksə venə wèŋ, ŋgòcu venə wèŋ mənə dzè' nè ghaŋ ma mubu. ⁷ Nwì anə ɣu ve'nə də ya a kè dzèŋ nùu, bwiŋ ye nsàp bəbo nè yi anə fa ves bohòJisòs Krət nè, nè riŋ mvè'nè də bònəm nè nje nè yam ve'ε wùriŋ sə. ⁸ Nwì à luŋsə weŋ bə bònəm nè nje mvè'nè wèŋ a fa ntum awèŋ bohòKrət. Ka yumok sè wèŋ à ɣùu yeŋ, Nwì a fa weŋ wà. ⁹ Yà' ka bùu nsàp fàk mòk nè wèŋ a ɣùu yeŋ, ye də kaco ŋwè kumŋgùŋ bùu zeŋ yeŋ. ¹⁰ Vesùwèeŋ bo fàak Nwì. Yi à fù' casə ves ndzə bohòKrət ya vesùwèeŋ sə ɣu bəboŋ, mvəsə yi anə fùhu nònse də vesùwèeŋ nè ɣu sə.

Bùu Jus Bə Bù Lakmum Wèŋ Mok Mò'fis Bùu Krət

¹¹ Wèŋ sè ma bə tè' awèŋ à ye bù lakmum, wèŋ sə riŋ də wèŋ anə ka bùu Nwì yeŋ. Bùu Jus sè wo à sə kom yàwo tu anə ye bùu Nwì wo fana wo sə to wèŋ yàwèŋ də bòn

bù nè wèenj kà tu komgè. Kom tu nè mègù yumok sè bwìj gùgè yà' ma mənə ɲgùpni'. ¹² Wèenj sə tsərə tse' də mvək ànə à ye ɲga wèj Krest wèj à ka ɲàj ye lok fək. Wèj ànə ka ɲgwì bù Izùre nè Nwì à cokfis də wo bùu ye wèj sə yej. Wèj ànə ye yàwèj ɲkùj fana, nè kà bo sənə rək Nwì nè yi à kək ɲgòfa bùu ye wèj bum fo' nè tse'. Wèj ànə ye yàwèj sə nzenɡòn anə nsàp bù nè wèj à ka tsətsərə mòk nè co wèj sə naaj tu fo' tse' lok. Wèj ànə ka Nwì rì lok. ¹³ Yà'a ɲga'a yè'e mok də, bùusè wenj Krest wèenj mok mò'fis fana wèj sè wèj ànə ye to fa' səsap sə a sòonj kəp vè mok laj bùu nduəm Krest sə. ¹⁴ Jisòs Krest nè à jə vè fa ves fifi yi bə tu ye. Yi a jə be'lə vè bù lakmvum wèj ɲgòye mok mò'fis bə bùu Jus wèj. Yi à jə ɲgùpni' ye, nè fis mak gesə bəbèj nè nà' ànə sə təej lok mʉtsətsə'rəə wo co mbàndap nè bə zej. ¹⁵ A yà'sə də yi à kə tenjə lùuk bùu Jus wèj bə bum lak awo sè wo à sə gùgè yà' sè' pwe'. Yi à gù ve'nə də ya yi jəj be'lə vè bəop bùu sè ba sə mvwe' mò'fis. Fana wo ye mok ɲgwì bù nè mò'fis nè fi. Yà'a məmve'nə yi à jə vè fifi sə. ¹⁶ Ghà nè Krest ànə kpə muntəej fana yi fis gesə bəbèj nè nà' à sə yegə mʉtsətsə'rəə bəop bùu sè ba sə. Yi à gù ve'nə də ya yi jəj vè bəop bùu sè ba sə bohòNwì co ɲgwì bù nè mò'fis. ¹⁷ Yà'a mvè'nə Krest à jə vè ntirè nè nà' tse' fifi, nè tsoho fa wèj sè wèj cu səsap bə sè wo kəp vè Nwì wèj sè'. ¹⁸ Vesùwèj pwe'fo' tse' yòjsə nè mò'fis ndzə bohòKrest nè. Fana vesùwèj tse' mandzè nè ɲgòvè mvwe' sè Tè' cu sə sè'.

¹⁹ Ye də, wèj sè wèenj bù lakmvum sə, wèj ka ɲga'a mok ɲkùj yej. Wèenj ɲga'a mok wenj bùu Nwì wèj pwe' bwe nze. Wèenj mok bwe sè mʉ nda'à Nwì. ²⁰ Kùumndap nè ɲgàa ntum Nwì bə ɲgàa tsòhòbum Nwì wèj ànə ye to zej wo nè fana, wèenj yàwèj ɲga'a sè' ndap ànə

mamòk. Lis nè nà'a lis tò'ndap nè, a Jisòs Krest bə tu ye. ²¹ A yi nè yi kotse' ndap nè pwe' mvwe' mò'fis. Yi gùgè nà' ɲgòkuk, nè ye ndap nè nà'a zok nè tse' nà' Tà Nwì. ²² Krest gùgè wèj sè wenə wèenj mvwe' mò'fis sə ɲgòye sè' ndap ànə mamòk. Nwii cugè məmve' ndap ànə bə yòjsə ye.

3

Pol Tsə' Reɲsə Bum Sə Yà' Cu Səswihì BohòNwì

¹ Bum yè'sə nè yeè nè ve'nə fana mù Pol nè mù cu ndapndzəm nè'nə, mù sə lej fa wenj Nwì. Mù cu ndapndzəm nè bùu tu Jisòs Krest, də mù sə tsòho fa lij ye sə bohòbù lakmvum. ² Mù tsəm də wèj a yuk mvè'nə Nwì a fa mʉ fàak yè'e bə bòvəm nè nje də mʉ fak fa wenj sə laj. ³ Nwì bə tu ye à nitsə' fa mʉ yusə yà' à cu səswihì bohòyi sè ɲwè nəmòk ka bə zej riɲ yuk. (Mù a còm fa wenj bə zej momjo ve'ε laj. ⁴ A ye-a ɲga wèj ta-a yusə mù a còm sə fana aco wèj rəej bə yusə səswihì sè mù rì yà' bə lij Krest sə.) ⁵ ɲwè ànə ka bə zej mantombì ntòriɲ yuk. Nwì niɲ fa yà' ɲga'a bohòngàa ntum ye bə ɲgàa tsòhòbum ye wèj, sè wo bùu sè Nwì a nòjsə wo zok sə. Nwì a nifa yà' bə yòjsə ye nè. ⁶ Yu nè səswihì nè nè' də: mvè'nə bù lakmvum wèenj yuk Ntirè nè Bəboj nè, nè dzəm nà' fana wo tse' yàwo bum sè bwe nze tse' yà' wo sə sè'. Wo mok mamòk bə ɲgùpni' nè mò'fis nè fana wo tse' ma ɲàwo sənə bum sè Nwì a kək fa bùu ye sə sè'.

⁷ Nwì a gù mʉ yi də mʉ ye ɲgà fàk nè Ntirè nè Bəboj nè. Yi a fàk sə ntùù mù bə ɲàaj sè ye sə fana yi nè fa mʉ fàak yè'sə bə bòvəm nè nje də mʉ gu. ⁸ A ye-a sè də mù jə'rə càsə bùu Nwì wèj sə pwe' mù fana Nwì a fa mali mʉ fàak yè'sə bə bòvəm nè nje. Fàak sè yi a fa mʉ sə, a də mʉ tsoho lo fa bù lakmvum wèj ma

nsàp ghàk nè Jisòs Krèst tse', nè kaco ñwè cepto yeñ nò. ⁹ Fàak am mook ñgònifa bwìñ mvè'nè bum sè yà' cu sèswihì bohòNwì, sè yi ànə gũ yà'a nè kə ye nùu. Nwì nè yi ànə gũ bum pwe' yi nè à lòksə swìhi bum yè'sə mvè'nè à yè yèe. ¹⁰ Yi à swìhi yà' ve'nə də ya a kə dzèñ niè' nè'e fana yi jəñ cos nə, nè niñtsok nsàp ñkərè nè yi tse' nə bə bum pwe'. Yi nè niñtsok fa nà' bohòyòñsəə sè wo tse' ñàñ ma mubu wo sə. ¹¹ Yà'a mvè'nè Nwì ànə gũ bum sè yi ànə duk ntinə bùè də yi nè gũ sə. Yi à gũ yà' ndzə bohòKrèst nè yi Tà àvès nə. ¹² Vesùwèñ sè vès Krèst wèen mok mvwe' mò'fis sə, aco a və to mantombii Nwì, nè kà wəp, bùsə vès a dzəm bohòTà Jisòs nə. ¹³ Ye də mù ləñ wèñ wùriñ də kà də wèen bəpsə ntum awèñ də bùsə mù sə yə ñgə' bùu wèñ duk. Ñgə' nè mù sə yə nə, wèen nə tse' swe' fo'.

Piriyà Nè Pol A Ləñ Fa Bùu EfesòWèñ

¹⁴ Ye də nà'a njo nè mù tənggè bə tumfərə mantombii Tè', ¹⁵ nè ñgwì bù nè ma mubu bə sè sə nze pwe' tse'gè liñ awo bohòyi nə. ¹⁶ Mù lənggè Nwì də yi fa wèñ yòñsə ye ñgògù ntum awèen tse' ñàñ. Nwì nə, yi tse' kəkuk ve'ε wùriñ co yi gũ fa wèñ ve'nə. ¹⁷ Mù lənggè sè' də Krèst kə cum sə ntum wèñ mvè'nè wèñ a dzəm bohòyi sə. Mù ləñ də dzədzəm nè wèñ tse' bohòmòk bə mòk nə co ñgàan-tu, nè gũ co kuumndap, nè kà tsòhò. ¹⁸ Ya ñga wèñ, nè ye bə bùu Nwì wèñ pwe'fo', nè rəen riñ mvè'nè Krèst dzəm ves manğəngəñ sə. Dzədzəm nè nje nə nà'a wəwəñ nə ye səsap nə ye cəco nə tse' ntumtu sè'. ¹⁹ A ye-a sè də dzədzəm nè nje nə nà' yam ve'ε nsàp nè kaco ñwè riñ wes to nà' ye fana mù ləñ də wèen riñ nà', ya ñga nsàp ntum awèen nə bùu co nè Nwì dak nè dak.

²⁰ Vesùwèen kwasə Nwì nè yi tse' ñàan sè yi fàkgè bə zəñ sə ntum

vès nə. Aco yi gũ riñ ghak, nè case mvè'nè a sə fek yi, nè ye bə mvè'nè a sə tsərə. ²¹ Nwì tse' kəkuk bùu bùu cos nə, nè ye bùu tu Jisòs Krèst bə ghà nè fòlòon, nè kà mè yuk. Yà' ye ve'nə.

4

Wèen Fak Mvwe' Mò'fis, Co Nwè Nè Mò'fis

¹ Mù nè mù cu ndapndzəm bùsə də mù sə fàk bohòTà nə, mù ləñ wèñ ve'ε wùriñ də wèen cum ncu nè aco nà' kurə bə mvè'nè Nwì ànə to wèñ ñgòcu sə. ² Wèen jəñ ni' awèñ sə nze, nè sə ye fùè, nè ye də a ye-a ñga ñwè gù yumok sè yà' ka wu bon, wù kà bə zəñ nənàk jòk bùsə wèñ tse' dzədzəm. ³ Wèen lap mandzè nè ñgòcu ncu nè mvwe' mò'fis, nè Yòñsə Nwì a to wèñ ñgòcu nə, ya ñga wèen cum bə fifi. ⁴ Vesùwèen tse' ni' nè mò'fis, nè tse' yòñsə sè' nè mò'fis. Yà' mègù sè' mvè'nè yu sè Nwì à to wèñ ñgònaan tu bə zəñ mantombi nè gù sè' mò'fis. ⁵ Vesùwèen tse' Tà nè mò'fis, a dzəmtse' sè' yusè mò'fis, nè ye sè' bəpte nè mò'fis. ⁶ Nwì mègù mò'fis nè yi Tè'ε bwìñ pwe'. Yi tu bə bum pwe' yi. Yi jəgè bum pwe', nè sə gũ fàak ye bə zəñ. Yi kotse' bum pwe'fo' yi.

⁷ Fana Jisòs Krèst a fa vesùwèen nsàp ñkərəə zəzok. Yi fa ndàanwè pwe'fo' ma nje mvè'nè yi dzəm ñgòfàk fa nà'. ⁸ Yà'a yusè ñwàk Nwì sə cèp də,

<<Ghà nè yi ànə kok lo mubu səsap fana,
Yi à jə lòbùu sè yi ànə ghak wo bə dzè' ñkùunntèn;

Yi fa manğon fəfa.>>

⁹ Ncèp nè də, <<yi ànə kok lo mutsè səsap>> nà'a yà'sə da? Nà'a yà'sə də yi ànə tson lo to ntòtsəton, ma nè sə mbwè nze. ¹⁰ Ye də ñwè nè yi à tsə tsəton nə, a sè' yi nè yi à kok lòkəkək, mù ntòbu nə. Yi à kok lòvè'nə ya yi ye ma nè fòpwe'fo' yi.

¹¹ A yi nè yi à fa manğon wèñ fəfa

nə. Nsaap fəfaa sè yi à fa yà'wèŋ sə à ye də, yi à nòŋsə bùu mok ŋgòye ŋgaa gè ntum ye, mok ŋgaa tsòhòbum ye, mok fàŋgəri, mok pastònə ye mok cicà wèŋ. ¹² Yà'a mvè'nè yi ànə gū vɛ'nə ŋgògù fùhu nòŋsə bùu Nwì wèŋ də ya wo fak bohòyi Krest: ya wo ci lokoksə tes ni' nə. ¹³ Fana ya vesùwèŋ pwe' nə kə dzeŋ mok mvwe' sè də a tse' tsətsərè nè mò'fis bə yusè a dzəmtse' sə, nə ye bə yusè a rì yà' bə ma nè mo Nwì nə. A ye vɛ'nə fana yà' gū ves mok ŋgòbùuŋ bùu sè vesùwèŋ a gū vəp laŋ, a ye mok co Krest nə bə tu ye dak nè dak. ¹⁴ Fana vesùwèŋ kà mok co bweŋke' ye fe'lè ŋgòsə yu'rə kɛ'cà bum sè bwìŋ sə yə'rə nə sə kupsə kɛ'cà ntəm avès bə yusè vesùwèŋ a dzəm sə; kè də ŋwè mòk cì' mvwès fana nà' yuhu fə ntu'ù vès co də nà'a zìnə yà'a mok sə gù fe'lè. ¹⁵ A ye lɛ də, vesùwèŋ dzəm mòk bə mòk, ya a sə cɛp zìnə, ya vesùwèŋ kuk ŋgòye kəkərè co ni' Krest, nè yi tu yi nə. ¹⁶ Yi tu yi fana ni' nə pwe' sə yuk bohòyi, fana ni' nə pwe' cu mò'fis mvè'nè nzèhe ni' sə sə kohotse' nà' mvwe' mò'fis anə. Fana a ye-a ŋga ma ni' nè fòpwe' sə gù fàk ma nè nje nə kəkərè fana ni' nə pwe' kuk, nə gūŋ bə dzədzəm.

Wèŋ Cum Nsàp Ncu Nè Fi

¹⁷ Mù tə yàm bə ncèp nè'e, nə sə tip weŋ bə liŋ Tà də wèŋ kà nsàp ncu nè bù pegè wèŋ cugè nà'a mok cu. Nsàp mandzè nè wo tsərəgè bum yàwo nè nà' ka fàk tse'. ¹⁸ Nkərè àwo cu sənə mandzəm. Wo ka mvwe' ncu nè Nwì nè riŋ bùusè wo gūgutu, nə kà yumok rì. ¹⁹ Marè'tu a mè mətuhù wo laŋ. Wo fa mēgù ni' awo mok bə ŋgògù jòn. Wo sə gū nsàap bum sè bəp nduk, nə kà mvèk kəp.

²⁰ Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ à ka yumok məm̀vè'ànə bə liŋ Krest yə'rə. ²¹ Wèŋ à yuk lì liŋ ye lɛ laŋ, ka vɛ'nə yeŋ à? Wo à yə'rə fa wèŋ zìnə nè nà'a bə liŋ Jisòs nə laŋ. ²² Ye

də wèŋ fweŋ mak gəsə ni' àwèŋ nè zəm nà'a fo', nà' à kərə ye bə ncu àwèŋ nè wèŋ ànə sə cum to mantombi nà'a. Bum sè bəp sè yà' à sə bòweŋ sə à bòrə weŋ nə gù bəpsə wes ni' nè zəm nə laŋ. ²³ Wèŋ tse' lɛ tsətsərè nè fi ya wèŋ rɛɛŋ bum mok bə mandzè nè fi. ²⁴ Wèŋ ni tse' mok ni' nè fi, nè wo a gù nà', nà' tse' nsəsəə Nwì. Ni' nè fi nə ncu nè nà'a zìnə, rərəŋ bə rərəŋ sè'.

²⁵ Ye də wèŋ kà mvwès mok sə cì'. Nwèe cɛp-a yumok bohòmoma ye, yà' ye megu yusè yà'a zìnə, bùusè vesùwèŋ pwe' ni' nè mò'fis.

²⁶ A ye-a ŋga wù jòok, wù kà də jəjòk nə gū wu ŋgògù bəp duk. Kà də wu yiskok bə vèəm jəjòk tè nùm kə ca co duk, ²⁷ ya wu kà maze' nə mandzè fa. ²⁸ Nwè nè yi à sə yègè-a yè, yi tɛŋsə. Yi fak mok bə bo ye zìnə, ya yi tɛsə to bùu sè wo ŋgaa jìŋ wèŋ. ²⁹ Kà də ncèp sè bəp tɛsə kè cùhu wèŋ duk. Wèŋ cɛp megu lɛ ncèp sè co yà' tɛsə bwìŋ fana yà' ye kəkərè bohòŋwè nè wù sə cèp bohòyi nə. A ye vɛ'nə ya yà'a tse' swe' bohòbwìŋ. ³⁰ Mòok sè' də kà də wèŋ gū də ntəm Yòŋsə nè Nwì nə yaaŋ duk. Wèŋ riŋtse' də Yòŋsə nə m̀ni'i wèŋ nə co ŋgwè ŋgònìŋtsè' də Nwì tse' weŋ yi, fana yi nè kè fiŋ mè'rə weŋ ŋga nùmbu nə kə dzèeŋ.

³¹ Wèŋ mè'rə mak gəsə cəcuk, kà ntəm ko, nə ye jəjòk wèŋ pwe'fo'. Nwèe kà də yi sə cɛp furə kɛ'ca, nə sə yak kɛ'ca bwìŋ duk. Nwèe kà m̀zəp tsətsərè nè bə jòn bohòŋwè mòk sə vèə yi tse' lok fuk. ³² Wèŋ sə gū fa mòk bə mòk lɛ bəbòŋ, nə sə tse' ntəm nè fəfwèŋ. Wèŋ sə swifa mòk bə mòk mvè'nè Nwì à swifa weŋ mvè'nè wèŋ à dzəm bohòKrest yà'a.

5

Wèŋ Cum Ncu Nè Nà'a Ncu Marəŋ

¹ Wèŋ bwe Nwì sè yi dzəm weŋ vɛ'ɛ wùriŋ, fana ye də wèŋ sə gū

bum sè' co yi. ² Ncu àwèŋ nè wèŋ sè cu nè, nà'a ye bə dzədzəm mvè'nè Krèst ànə dzəm ves sè', nè fa yòŋsè ye bùu vès yà'a. Yi fa yòŋsè ye nè co fəfa mòk nè nà' à rəm sàaŋ bəŋsə bohòNwì nà' ye sè' co satikà' bohòyi nè vɛ'. ³ Wèeŋ bùu Nwì fana kà də wèeŋ gɹ co wo tɛŋ lok fək nzak sàhà bə liŋ awèŋ duk. Nzak sàhà bə bum sè yà' ka rərəŋ yeŋ pwe' nè ye ntum nè ŋgòtsərə də wu tse' bum ŋkùuŋ wuwù nà'a kà bohòwèŋ yuhù yuk. ⁴ Ka bəboŋ co wèŋ sə cep kɛ'ca ncèep jòŋ bə ncèep ləm nè ye mansohòwèŋ yeŋ. Wèeŋ sə kwasə lɛ Nwì. ⁵ Wèeŋ riŋtse' də ŋwèe nè kà bè'lè yumok mvwe' gaŋ ŋkum Krèst bə Nwì kè tse' lok, ŋga a ye-a də yi sə ko sàhà, sə gɹ bum jòŋ nè ye nsàp ŋwè nè yi sə dzəm ŋgòtse' bum ŋkùuŋ na. Ŋgà dzəm bum ŋkùuŋ ànə sə jə bum yà'sə co Nwì bohòyi. ⁶ Kà də ŋwè nəmòok kə borə weŋ bə ncèep sè wà bə bum sè mù tsè' weŋ yè'sə duk. Bum yà'sə, a zeŋ sè yà'a gùgè ŋkuŋ Nwì jok bohòbùu sè wo kà duk ye yukgè sə. ⁷ Ye də wèeŋ kà bə nsàp bù ànə wèŋ sə be'lè lok. ⁸ Wèŋ ànə ye to yàwèŋ fa' sè' ŋgàa cu sənə mandzəm. Ŋga'a nè'e wèŋ a bùuŋ vè mok bùu Tà Jisòs fana ye də wèŋ cu mok mvwe' mareŋ. Ye da wèeŋ cum mok ncu nè aco nà' niŋtsok fa bwìŋ də wèeŋ ŋgàa mareŋ anə. ⁹ Bəsè mareŋ nè jə vègè nto'o sè bəboŋ co gùbòŋ bə kəkùrè nè ye zìnə sè'. ¹⁰ Wèeŋ lap mandzè nè ŋgòyərè lɛ yusè aco yà' gɹ Tà yi kwa. ¹¹ Kà də wèeŋ fa gesə bo awèŋ sənə bum sè wà sè yà'a bum ndzəm yà'sə duk. Wèeŋ yə nsàap bum yà'sə, wèŋ fis vesə yà' lɛ mvwe' mareŋ. ¹² Ŋgòcèp bə nsàap bum sè wo gùgè yà' mvwe' sèswihì sə a marè'tu wùriŋ. ¹³ Fana a ye-a ŋga bum pwe' tesə vè mvwe' mareŋ fana yà' rɛeŋ yəeŋ mvè'nè yà' cu sè nè zìnə. ¹⁴ Bəsè yusè yà'a rɛeŋ yəeŋ bəboŋ laŋ fana yà' bùuŋ mok

mareŋ. Nà'a njo nè wo dukgè də, <<Wù ŋgà dzəmlo, yèeŋ lokok mvwe' kpɹ!>>

Ya ŋga Krèst fa wu mareŋ.>>

¹⁵ Ye də wèeŋ jəŋ ŋkərè bəboŋ bə nsàp ncu àwèŋ nè wèŋ sè cu nè. Wèeŋ cum co bùu sè wo tse' ŋkərè, nè kà co ləm cu. ¹⁶ Bɹp cu niè' wùriŋ fana mvèk nè wèŋ tse' pwe'fo', wèŋ lap ŋgògù bəboŋ. ¹⁷ Kà də wèeŋ bùuŋ ləm duk, wèeŋ lap nè riŋ yusè Tà dzəm də wèeŋ gɹ. ¹⁸ Kà də wèeŋ no jɹhɹ rùk, yà'sə gɹ bɹpsəgè mègù weŋ wà. Wèeŋ fa ntuum awèŋ lɛ bohòYòŋsè nè Rərəŋ nè ŋgòrwiŋ cu ca. ¹⁹ Wèeŋ sə cep bohòmòk bə mòk ndzənə ŋkii sè wo sə yəm nja ncèep Nwì, nè ye sè co yà' kuksə liŋ Nwì bə sè Yòŋsè nè Rərəŋ nè sə nitsè' fa weŋ sə. Wèeŋ sə yəm fa Tà nsàap ŋkii yà'sə sè' bə kwəkwa sə ntùè wèŋ anə. ²⁰ Ghà nè fòpwe' wèeŋ sə kwasə Nwì nè yi Tè' nè, bə yu yà pwe'fo'. Wèeŋ sə kwasə yi mənə liŋ Jisòs Krèst nè yi Tà àvès nè.

Nzak Ŋgwe Bə Ndu

²¹ Mvè'nè wèeŋ yukgè Jisòs Krèst fana wèeŋ yuk mòk bə mòk sè' vɛ'nə. ²² Bəba wèeŋ yuk bohòndum awo, co wèŋ sə yuk bohòTà Jisòs. ²³ Bəsè ndum tse' ŋəŋ mətuhù ŋgwe ye yi co məm̀vè'nè Krèst tse' ŋəŋ mətuhù cos yi yè'e. Krèst nè sè' ŋgà lùŋsè cos nè, nè nà'a ni' ye nè sè' yi. ²⁴ Ye də bəba wèŋ tse' ŋgòyuk bohòndum awèŋ co mvè'nè cos nè yukgè bohòKrèst sə. ²⁵ Ma nè bohòmbəmbam wèeŋ yàwo də, dzəm ŋgwe yo sə ntùè wù co mvè'nè Krèst ànə dzəm cos nè, nè kpɹ bùu zeŋ yà'a. ²⁶ Yi à gɹ vɛ'nə də ya nà'a ye rərəŋ ŋga yi cùk rɛŋsə nà' bə ndzəp nè ye ncèp nè Nwì nè. ²⁷ Anə ye sè' də ya yi jəŋ gesə lo cos nè sə ntùè yi ŋga nà' sə fom ŋgwèŋ vɛ'ɛ ŋap. Ya nà'a ye rərəŋ, nè kà jòŋ tse' lok. Nà'a kà kəkàk sè' ye lok fùk, nè kà yumok nè də yi gbù bə zeŋ ləm tse' fùk. ²⁸ Yà'a mvè'nè ndum wèŋ tse' ŋgòdzəm ŋgwe awo,

co mɔmɔvè'nè wo dzəmgè ni' yawo. Nwè nè yi dzəm-a ηgwe ye, ye də yi sə dzəm yà'sə ni' nè nje. ²⁹ Nwè nəmòk ka ni' nè nje bèη yuk. Yusè yi gùgè bə zeη sə də yi fagè nà' zuzɔ, nə sə jəη ηkərə bə zeη ve'ε bəboη, co Krest gùgè bohòcos sə, ³⁰ bùusè vesùwèη ηgùpni' ye nə mamòk. ³¹ A mvè'nè ηwàk Nwì sə cep də, <<Nà'a njo nè ηwèe nə me'rə tè' ye bə ma ye, nə kə be'lə bə ηgwe ye, bùu sè ba sə bùuη mok ηwè nè mò'fis.>>

³² Ncèp ènə co ca ve'ε wùriη. Mù sè duk də nà' sə tsè' fa ves yumok bə mvè'nè Krest bə cos nə cu sə. ³³ A bohòwèη yàwèη sè' də, ndu ηwà nè fòpwe' dzəm ηgwe ye co ni' nè nje fana ηwà nè fòpwe' tse' ηgòwəp ndu ye.

6

Nzak Ma Bə Tè' Nə Ye Bwe Awo

¹ Ma nè bweηke' wèη yàwo də, wèη yuk ma awèη bə tè' awèη co bùu sè wo yùgè Tà Jisòs, bùusè a ve'nə bəboη. ² Rùk nè nà'a mantombi nè wo kak be'lə yumok bə zeη nə, a nè də, <<Wəp ma yòbè tè' yò.>> ³ Kəkək nè nà'a fo' nə də, <<Ya nga bum pwe'fo' ye bohòwù anə bəboη, yòηsə yòye sə nzeηgòη anə sè' səsap.>> ⁴ A bohòtè' sè' də, kà də wèη sə gù bwe awèη sə nsàp nè co wo jok duk. Wèη sə yə'rə kok, nə sə tip kok wo lə bə mandzè nè Tà nə.

Nzak Masà Bə Bùu Sè Wo Sə Fàk ηkwèη BohòYi

⁵ Bùu sè wo sə fàk ηkwèη wèη yuk duk masàa awo sè yà' tse' wo sə nze fəη sə. Wèη wəp wo ve'ε tu no bə ntum nè mò'fis co wèη sə fàk bohòKrest. ⁶ Kà də wèη fak megu ve'nə nga ηwè sə kùk wèη də ya wo kwasə wèη duk. Wèη gù yusè aco Nwì kwa bə zeη bə ntum awèη pwe'fo' co bùu sè wèη ηkwèη bohòKrest. ⁷ Wèη fak fàk ηkwèη awèη bə ntum nè bəboη co wèη sə

fàk fa bohòTà; kà co bohòηwè nè yi mègù ηwè wà nè'e ye. ⁸ Wèη riηtse' də Tàa nè kə lək ndaanwè pwe' bə fàak sè bəboη sè ηgèηgàη a gùu. A dzəm ηgèηgàη ye ηkwèη bə nè yi ka ηkwèη yeη pwe', yi nè lək yà' ve'nə. ⁹ Bohòwèη masàa sə wèη, wèη kotse' ηkwèη awèη sə sè' bəboη, nə kà wo ntum sə sàksè. Wèη riηtse' də wèη ηkwèη awèη sə wèη tse' masà nè mò'fis mabu. Masà awèη nè mabu nə, yi kà ηwè nəmòk gèη ko fagè.

Mandzè Nè Mo Jisòs Krest Tse' ηgòMàk Dzè'

¹⁰ Ncèp nè mù sə tip lèsə wèη bə zeη nə də, wèη jəη ηàη bohòTà Jisòs ya ntum awèη ye gùgùη, bùusè ηàaη ye sə yam ve'ε wùriη. ¹¹ Nwì a fa wèη bum màk dzè', ηgòmək dzè' wèη maze' nə wèη fo'. Wèη nitse' yà' pwe', ya nga wèη ye gùgùη, maze' nə kà wèη bə ηkərə ye nə bòrè màk. ¹² Dzè' nè a sə màk nə, vesùwèη sə kà nà' ves bwìη màk. A sə màk nà' ves yòηsəə sè wo tse' ηkùì', sè wo cu ma mabu. A wo sè wo ηkum nə ye mantombi bohòyòηsəə ze' wèη sè wo tse' nzeηgòη ndzəm nè'e wo.

¹³ Ye də jəη bum dzè'e sè Nwì a fa sə nga'a, ya nga ghà nè dzè' nə kə bà mok jwàη fana wèη təəη to mali gùgùη tètè kə lə, ya ηwè nè yi sə bèη wèη nə kà wèη ghak. ¹⁴ Wèη təəη-na cùk, nə swi'tse' zìnə co korə sə gamè wèη. Wèη jəη ncu nè rərəη nə, nə nitse' nà' co cèk nè ηgòmək dzè' nè mù ηgùu nà'a. ¹⁵ Kùuηgùp sè wèη nə so tse', a ηgòye fèfuhù ηgòtsòho fa bwìη Ntirə nè Bəboη nə nà' tse' fifi nə. ¹⁶ Mòok sè' də mɔmɔvè'nè wèη fa ntum awèη bohòKrest yà'a, nà'a ye bohòwèη co ηkə. Wèη bək tse' nà', bùusè nà'a zeη nè aco wèη limsə to ηgiη sè maze' nə mak vèsə yà', yà' sə kùə co mis sə bə zeη. ¹⁷ Wèη jəη lùη nè Nwì a fa wèη nə, nə ta tse' nà' co tàη dzè' nə. Wèη jəη

bwi ncèp nè Nwì nè, nè kotse' nà' co fèk nè yòṅsè nè a fa weṅ. ¹⁸ Wèeṅ sè leṅ pìriyà, nè sè fek Nwì dè yi tēsè weṅ. Wèeṅ sè leṅ bə mvək nè fòpwe' mʉmvə'nè yòṅsè nè sè gù weṅ ṅgòleṅ sè. Ye dè wèeṅ cum nca, nè kà wò. Wèeṅ sè leṅ fa bùu Nwì wèṅ nùumbu pwe'fo'. ¹⁹ Wèeṅ leṅ fa mʉ yàm sè', dè ghà nè mʉ dzəm ṅgòcèep fana Nwì fa mʉ ncèp nè ṅgòcèep nè, ya ṅga mʉ cu ṅgòtsòho yusè sèswihì sè Ntirè nè Bèboṅ nè sè tsè' rēṅsə fa mʉ kà wʉə tse'. ²⁰ A ye-a sè dè mʉ cu ndapndzəm fana mʉ tə mvwe' kùu Krest njo nè ṅgòtsòho Ntirè nè Bèboṅ nè. Ye dè wèeṅ leṅ fa mʉ dè mʉ tsoho nà' bə ṅṅ mvə'nè mʉ tse' ṅgòtsòho nà' sè.

Cècèpsè

²¹ Moma àvès Tikikòs nè a dzəm yi wùriṅ, nè yi fàkgè bohòTà bə zìnə ye nè, nè tsok fa weṅ mvə'nè mʉ cu ya wèeṅ riṅtse' bə zeṅ. ²² Nà'a njo nè mʉ tum yi dè yi kə ye weṅ nè, dè ya wèeṅ riṅtse' mvə'nè vès cu fana yi gʉ ntʉm awèṅ ṅgòye cəcuṅ sè'.

²³ Mʉ leṅ dè Nwì nè yi Tè' bə Tà Jisòs Krest fa fifi bohòbwema sə pwe'. Wo gʉ yà'wèṅ ṅgòdzəm mòk bə mòk, nè fa ntʉm awo bohòKrest sè'. ²⁴ Mʉ leṅ dè bəbo nè Nwì nè ye bohòbʉ sè wo dzəm Tà Jisòs Krest àvès nè bə nsàp dzədzəm nè nà'a nè kà mè yuk nè.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak FÌLIPIYÀ

Nwàk nè Pol à còm fa bùu Fìlipiyà ènè, yi à còm fa nà' yà'sè bohòcos nè yi à muk to tsə cip mvwe' nze Màsìdoniyà nè. Yi ànə còm ngòkwesə nà' nga yi cu ndapndzəm. Pol à kwesə wo də wo sə cum ncu nè krətèŋ tse' ngòcu nè. Mvəsə yi à sə kwesə wo, yi sə cep bə nza' kwəkwa kəkə', kəkə'.

Yi à còm sè' ngòkwasə bùu Fìlipiyà wèŋ sə bə bum sè wo à tumsə fa yi ngòtesə yi nga yi cu bə ngə'. Yi à jə mvək ènə sè' ngòcèp də yà'wèŋ ko ntəm bə ngə' nè yi sə yə, nè ye bə ngə'ə sè yà'wèŋ sə yə sə sè'.

Pol à cèp ncèep mok sè gūgūŋ də, <<Ngòcu n̄wum a ngòsə naaŋ tu bohòKrest, nè ye də ngòkrə a sè' swe'>> (ye ngo 1:21). Yi à cèp sè' də bum sè yi à sə kùmŋgè ngùŋ bə zèŋ sə yà'a bohòyi nga'a mok co bèp (ye ngo 3:4-11). Yi cep m̄mvə'nə yi sə lù gūgūŋ də nga yi nè kə ghak nè tse' lèlè' nè (3:12-14). Yi yəm ŋkì mok ngòkùksə Jisòs bə zèŋ (ye ngo 2:5-11). Nè'nə ŋkì mòk nè mantombi nè nà' fom wùriŋ nè wo à còm nòŋsə nà'. Nà' sə cèp bum ba bə liŋ Jisòs: yi à jə ni' ye sə nze fana Nwì busə yi n̄wə nè ghaŋ.

¹ Còm n̄wàk nè'e m̄u Pol ves Timatì. A ves sè vès ngàa fàk bohòJisòs Krest. Vès com fa nà' bohòwèŋ sè wèŋ bùu Nwì pwe' sè wèŋ cu mvwe' lak Fìlipiyà, nè ye bùu awèŋ sè mantombi bə sè wo tesəgè m̄ cos. ² Nwì nè yi tē' àvès bə Tà Jisòs Krest gū wèŋ bəbòŋ, nè fa wèŋ fifi.

Pol Kwasə Nwì Nə Kwe'sə Krətèŋ Sè Fìlipiyà

³ Ghà yà lòŋ nè m̄ tsərəgè wèŋ fana, m̄ kwasə Nwì àm. ⁴ Nə ye sè'

dək də, ghà yà pwe' nè m̄ ləŋ fagè wèŋ pìriyà fana, m̄ ləŋ bə kwəkwa sə nt̄u m̄. ⁵ A ve'nə bùu nsàp tətəsè nè wèŋ à fa m̄ bə fàak Ntirè nè Bəbòŋ nè. Wèŋ à tesə yèto m̄ nùmbu nè wèŋ à yuk to Ntirè nè Bəbòŋ nè tètè kə dzeŋ nga'a. ⁶ M̄ rì bə nè zìnə dək də, yi Nwì nè yi à yèto nsàp fàk nè bəbòŋ ènə sə nt̄u wèŋ nè gū mali yà' tètè nùmbu nè Jisòs Krest nè və sèmok. ⁷ M̄ tsərəgè wèŋ ve'nə busə wèŋ cu sə nt̄u m̄. Wèŋ à be'lə m̄ sənə bòvəm nè Nwì a fa m̄. Yà' à yè jə taan ghà nè m̄ à sə lù ngòdè Ntirè nè Bəbòŋ nè Krest nè zìnə, tè kə dzeŋ nga'a nè m̄ sə cu m̄ ndapndzəm. ⁸ Mvəsə m̄ dək də dzədzəm àm nè ghaŋ nè m̄ tse' nà' bohòwèŋ sə vè bohòJisòs Krest bə tu ye fana, Nwì sə rì ye sè' də m̄ sə cèp zìnə.

⁹ Pìriyà n̄am nè m̄ sə ləŋ fa weŋ dək də, dzədzəm awèŋ sə kuk ghaha lo mantombi, nè ye bə ŋkərə nè bəbòŋ sè'. Də wèŋ tse' nsàp ŋkərə nè ngògapsə rì yusè yà'a bəbòŋ bə sè yà'a b̄p. ¹⁰ Yà'a ye ve'nə nga wèŋ riŋ mvəsə ngòcokfis jə yusè yà' bògha' càsə pwe'. A sè' zèŋ sè yà'a nè tesə tè Krest kə bwi vè n̄u nga wèŋ bùu sè rərəŋ, wèŋ kà nzak tse'. ¹¹ Ncum awèŋ sè wèŋ cu, ye megu bəbòŋ, bəbòŋ nè nà' vè bohòJisòs Krest yìyi. Bùu sè wo yə bum yè'sə, wo nè kwasə Nwì, nè kuksə yi.

NgòCu N̄wum Yè'sə Yà? BohòM̄ A Krest

¹² Bwema am wèŋ, yusè m̄ sə dzəm də wèŋ riŋ tse' də, nsàp ngə' nè nà' a tsèŋ m̄ nà'a, nà' a tesə Ntirè nè Bəbòŋ nè ngòlòmantombi. ¹³ Dògarì sè wo kùkgè nto' ŋkum, bə bùu mok fəŋ pwe' a riŋ də m̄ ngà ndapndzəm bùusə m̄ mo ngà fàk Krest. ¹⁴ Mok sè' dək də, ndapndzəm nè m̄ a ni nè, a gūŋsə bwema ŋkūŋ ma nè Tà gūŋsə. Wo sə gūŋ ghaha nùmbu pwe'

ngòtsòho ncèp Nwì, nè kà wuə tse'.
 15 A ɛ də mok sə tsoho liŋ Jisos Krest
 bæ njo nè də wo sə wa fàk am, nè
 sə ləp ngòjə kù am. Mok sə tsoho
 yàwo bæ ntum nè rərəŋ làaŋ. 16 Wo
 yè'sə sə gù vɛ'nə bæ dzədzəm bùusè
 wo rì pap də Nwì a fa mɔ fàak sə
 ngòtəəŋ gèem Ntirè nè Bəboŋ nə.
 17 Mok sə sə kà liŋ Krest nə bæ nè
 zìnə tsòhò. Wo sə tsoho bæ yòŋsə wì'
 nè sə vèə wo. Wo sə duk ŋgwàaŋ də
 aco wo yamsə ŋgə' àm mvəsè mù cu
 mɔ ndapndzəmè.

18 A ye-a sè' vɛ'nə, yumok kà bɔp.
 A ye-a də a sə vèə wo bɔp kè bəboŋ
 àɛ, yà' ka mɔ yaaŋ, mù sə kwa yam-
 e bæ zəŋ kwa. Yusè guguŋ sə duk
 də bwìŋ sə yuk mali liŋ Krest. Yà'a
 mbwè njo nè mù sə kwa nə. 19 Mɔ
 nə sə kwa sè' bùusè mù rì duk də
 mɔ nə tɛsə li bùu piriyaə awèŋ nə
 ye bæ tətɛsè nè nà'a və bohòYòŋsə
 Jisòs Krest. 20 Bə nè zìnə, ntum àm
 tə gù duk də mɔ kà co marè'tu ko
 mɔ gù. A ye ɛ də ye jəŋ ŋga'a nə
 lo mantombi pwe', mɔ baŋ ntum ya
 mɔ kuksə Krest bæ ni' àm pwe'fo'.
 A dzəm ye kpɔ kè lùŋ-è, mù dzəm
 ŋgòkùksə liŋ Krest. 21 Mù duk vɛ'nə
 bùusè ŋgòcu ŋwəm nə yè'sə ya?
 Bohòmù yàm, a ŋgòrìŋ Krest, nə ye
 də ŋgòkpɔ, a sè' swe'. 22 A sè' duk də
 ŋga mù cu mali-a ŋwəm, aco fàak
 sə mɔ gù tɛsə li bwìŋ sè'. Mù ka
 ma nè mɔ lo riŋ. 23 Mù tə yè'sə
 mɔtsətsə'rə ndzəp. Mù dzəm də mɔ
 lo yu am kə cum ves Jisòs. Bògha'
 ca zəŋ nə nəm ŋgòcu sə nzeŋgòo
 fən. 24 Yumok sə yà' gù càsə sè'
 duk də, mɔ cum mali ŋwəm bùu
 tu awèŋ. 25 Mù rì pap də yè'sə
 zìnə. Fana mù rì də mɔ nə cum
 mali ŋkuŋ ŋgògũŋsə wəŋ bùu yusè
 wèŋ a dzəm, ya wèŋ tse' kwəkwa
 ŋkũuŋntèŋ sè'. 26 Ya ŋga mɔ vè kè
 tsècŋ wəŋ səmok fana vesùwèŋ kwa
 mvwe' mò'fis bohòJisòs Krest bùu tu
 am.

*Təəŋ Guguŋ Mvə'nə Wèŋ Sə
 Naanŋtu Bə Ntirè Nè Bəboŋ Nə*

27 Yusè guguŋ sə də, ncu awèŋ
 ye kəkurè bohòbwìŋ co bùu sə wo
 a dzəm Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a nè
 Krest nə. A ye-a vɛ'nə fana ŋga mù
 vè bæ nè mù ka və pwe', mù sə yuk
 də wèŋ tə guguŋ bæ yusè mò'fis, nə
 tse' cù mò'fis, nə sə lɔ mvwe' mò'fis
 bùu Ntirè nè Bəboŋ nè wèŋ a dzəm
 nə. 28 Nə ye sè' də wèŋ sə kà bùu sə
 wo bəŋgè wəŋ wəp lok. Yà'sə nə gù
 wo riŋ də wo nə kpɔ bisə wà, wèŋ
 tse' yàwèŋ lùŋ nè nà'a nè kà mè.
 Nwì nè niŋ tsok fa wo sè' vɛ'nə. 29 A
 də Nwì a fa wəŋ mandzè ŋgòdzəm
 bohòKrest, nə kà vɛ'nə mègù, wèŋ
 tse' ŋgòyə ŋgə' bùu yi sè'. 30 Nə
 ŋga'a nè'e vesùwèŋ sə lɔ bæ yusè
 mò'fis. Cu mali lɔ nè wèŋ nà yə taanŋ
 ŋga mù sə lɔ nà'a, haŋ ŋga'a wèŋ sə
 yuk də mù sə lɔ mali ntòzəŋ.

2

*Tse' Nsàp Ntəm Nè Jisòs Krest
 Nà'a*

1 Ncu awèŋ nè wèŋ cu nà' co bùu
 Krest, kwɛ'səgè wəŋ à? Dzədzəm
 ye fisəgè wəŋ ntəm à? Wèŋ tse'
 kwəkwa nè mvwe' mò'fis wəŋ yòŋsə
 ye nə wèŋ à? Nə ye də wèŋ tse'gè
 ntəm nè bəboŋ nə ye koksəmānzìŋ
 bohòmòk bæ mòk à? A vɛ'nə. 2 A ye-
 a vɛ'nə fana, mù dzəm də wèŋ tse'
 nsàp tsətsə'rè nè mò'fis, nə sə dzəm
 mòk bæ mòk, nə ye cù mò'fis, ya mɔ
 kwa wesə. 3 Kà də wèŋ me'rə wì'
 bæ nèni' sə ntɔ wèŋ duk. Wèŋ jəŋ
 ni' awèŋ sə nze, nə kà bùu mok co
 wèŋ gha' wo wəŋ sə kùk. 4 Ndàaŋwè
 pwe' lap mandzè nè ŋgògù yusè co
 yà' tɛsə ŋwè nəmòk sè', yi kà bæ ni'
 nè nje tsə'rè mègù. 5 Wèŋ tse' nsàp
 ntəm nè Jisòs Krest à tse' nà'a.
 6 Yi à ye Nwì bæ tu ye sè',
 fana yi kà nsàp ntəm nè də yi nə
 mam tsooŋ bæ Nwì yəyərè
 tse'.
 7 Yi me'rə mvwe' sè ghaŋ yà'sə,
 nə jə tsooŋ ni' ye sə nze, nə ye co
 ŋkwèŋ,
 wo dzə yi mok co ŋwè vɛ'.
 8 Mvəsè yi à ye co ŋwè vɛ'nə fana,

yi jəŋ tsooŋ ni' ye sə nze sòmok,
nə yuk yusè Nwì à də yi ɣu, nə kə
kpu mə ntəəŋ.

Nsàp kpu nə a kpuɣè ve'nə bùu sè
bup.

⁹ Bùu nsàp nə yi à ɣu ènə fana,
Nwì a yamsə yi nsàp nə wù kà fùk.
Nwì a fa yi lin sè yà' yam gha' lin
pwe'.

¹⁰ Ye də, bwìŋ pwe' nə kə təəŋ
bə tumfərə mantombii Jisòs
ŋgòkùksə yi.

A nə ye bùu sè wo mubu bə sè sə
nzeŋgò fəŋ,
nə ye bə sè wo cu ma sə mbwè nze
pwe' nə kùksə yi.

¹¹ Wo nə cep fis bə cùu awo
jəja mvwe' bwìŋ duk də Jisòs
Kreest Tà.

Yà'sə nə kùksə tè' ye Tà Nwì sè'.

Wèŋ Rəŋ Co Mareŋ

¹² A ye-a ve'nə fana, bwema am
wèŋ, mvè'nè wèŋ à sə yuk nə kotse'
ntirè nè bèboŋ nə ɣhà nè mù à ye
vesùwèŋ yà'a fana, mù sə duk də
ɣu gha' də wèŋ kotse' ŋga'a nè mù
ka vesùwèŋ yeŋ nè'e. Wèŋ fak bə
wəə, nə sə jik ŋgògù də lù nè Nwì
a fa weŋ nə sə fak sə ntəu wèŋ.

¹³ Bəsè Nwii fàkɣè mʉtsətsə'rə wèŋ
ŋgògù weŋ də wèŋ dzəm nə ɣu
yusè yi dzəm yà'.

¹⁴ Bə yà pwe'fo' sè wèŋ sə ɣu nə
sə cep ŋkùəm kà fo' sə tesè. ¹⁵ A
ye ve'nə ya wèŋ ye bùu sè wèŋ
rərəŋ, nə ye jì njo. Ya wèŋ ye
bwe Nwì sè ntəm rərəŋ sè wèŋ cu
sənə nzeŋgònè bùu sè ca ka rərəŋ
yeŋ, wo ŋgàa tè'èŋkup. Wèŋ tse'
ŋgòsə rəŋ yàwèŋ mʉtsətsə'rə wo
co ŋkəŋkəŋ sə rəŋ mubu, ¹⁶ mvəsè
wèŋ sə tsè' fa wo ncèp nè nà' tse' lùŋ
nə. Wèŋ ɣu-a ve'nə fana, numbu
nè Kreest vè sòmok, mù sə kum ŋgù
àm bùu wèŋ fana yà' kà ŋgwàŋ ye.
Yà'a nə sə niŋ duk də fàk am sè
mù à ɣu, nə yis ndürè, yà' ka wà
ca. ¹⁷ Dzədzəm awèŋ nè wèŋ à tse'
nà' bohòNtirè nè Bèboŋ nə, nà'a co
satikà' bohòNwì. A ye-a də yòŋsè

am kə ye rùk nè wo jə-a nà', nə
se gesè mənə satikà' ànə, mə nə
kwa, nə kwa vesùwèŋ lòoŋ mvwe'
mò'fis sè'. ¹⁸ Gù sè' mʉmvè'ànə
duk də wèŋ kwa tsooŋ yàwèŋ sè'.
Vesùwèŋ kwa mvwe' mò'fis.

Timati Bə Ipàfoditò

¹⁹ A ye-a ŋga Tà Jisòs fa-a ŋàŋ, mù
tsəm də mvək momjo mə nə tumsə
lo Timati ŋgòkə ye weŋ. Mə nə
tum yi ya yi bwì vèə, yi tsok fa mə
mvè'nè wèŋ cu, ya ntəm am sə lum
sè'. ²⁰ Mègù yi Timati nə nè tsətsə'rə
vesi yegè nsàp nè mò'fis. Yi tse'gè
weŋ sə ntəu yi ve'ε wùriŋ. ²¹ Bùu
mok pwe' sə tsərə gu bə fàak awo,
wo sə kà ma nè Jisòs Kreest tsərə.
²² Wèŋ rì yàwèŋ sè' laŋ də, Timati
ènə ŋwè nè bèboŋ. Vesi a tsòho
Ntirè nè Bèboŋ nə mvwe' mò'fis co
mwe bə tè' sə fàk wo. ²³ Mù sə tsəm
də ɣhà nè mə riŋ də anə ye bohòmù
valè àlɛ ŋkuŋ mə tum yi laŋ. ²⁴ Mù
rì tse' sè' zìnə duk də, mvək momjo,
Tàa nə ɣu co mə və bə tu am, nə kə
tseŋ weŋ sè'.

²⁵ Mù a tsərə də a bèboŋ ŋgòtum
fəsə fa weŋ moma avès Ipàfoditò,
nè yi a ye masinjà àwèŋ, nə tesə
mə. Yi a fàk, nə jihi nzòn vesi bəbɛ',
ŋgòtesə mə bə fàha am. ²⁶ Ntəm
ye sə fa yi ŋgə' ŋgòyə wèŋ wùriŋ.
Yi sə kà kwa lok də bùusè wèŋ na
yuk duk də yi a ya. ²⁷ A lɛ zìnə də
yi a ya laŋ anə. A gù jo də yi a
kpu. Megu də Nwì a koksə manziŋ
bohòvesi ba fo', yi kà kpu, ya ŋgə'
mook kà mənə ŋgə' nè mù cu bə
zeŋ nè'e naàŋ fe'lə lò. ²⁸ Fana mù
sə dzəm wùriŋ də mə tum yi kə ye
weŋ, ya wèŋ yə yi, ntəm awèŋ fi,
ntəm nè njàm kà mok sè' rwi' fe'lə.
²⁹ Yi vèə, wèŋ wumsə yi bə kwəkwa
co moma nè ndzənə Tà. Wèŋ yə
nsàap bùu sè co yi ànə, wèŋ wəp wo
bèboŋ. ³⁰ Bəsè yi jə yòŋsè ye nsàp
mok, nə swirə kpu bùu fàak Kreest,
nə fa mə tətəsè nè à ye co wèŋ kà
mə bə tu awèŋ kə fa.

3

*Mandzè Nè Zinè
NgòYe Rərəņ BohòNwi*

¹ Bwema am, ncèp àm nè ngòlèsè bə zey duk də, wèeņ sə kwa bə bum sè ma nè Tà Jisòs. A ye-a sè' də mù sè com fe'lə sè yusè mù ànə com yà' mantombi laņ fana mù sè kà bə zey wò. Yà'a nə tēsə wēņ ya wèeņ kà mandzè jàm. ² Wèeņ kərə bə nsàp bù nè wo co ηgbu, sè wo sè duk dεε, ηwè tse' ηgòsə tse ηgùpni' yà'a. ³ Bùu sè wo a kom fa wo tu sè zinè, co bùu Nwi sè a vesùwèņ. Busè vesùwèņ kùksəgè Nwi bə ηaaņ yòņsə ye, nə sə kwa bə ncu avès nè ndzə ni'l Jisòs Krest, vesùwèņ ka tu bə bum sè ma mù ηgùpni' naaņ. ⁴ A ye-a də bum sè mù ηgùpni'l yà'sə yumok co Nwi jəņ ηwè bə zey, də mù duk də mù a dzèņ mvwe' sè mù gha' bùu sè wo sè jə yà' co yumok yà'sə pwe' mù. ⁵ Wo à kom fa mù tu mbəmbaam yàm ηga mù nùumbu fwame'. Mvəsè wo à dzə mù, mù ηwəə Izùre bə bòp lak Benjamè. Mù yè'sə mù ηwəə Hibru lāaņ vε'. A ye-a bə mandzè nè ηgònòņsə lùuk bùu Jus wèņ fana, mù à ye ves bòp bù nè wo togè wo duk də bùu Faràsi nà'a. ⁶ A sə ye ma nè ηgòfa bùu cos wèņ ηgə', fana mù təəņ mantombi bə zey mù. Lùuk avès bùu Jus pwe'fo', mù ka nè mò'fis gbū yuk, ηga ye-a də aco yà' gū ηwè ye kəkurè na. ⁷ Bum yè'sə pwe', anə ye co mù sè tsərə də yà'a swe' bohòmù, mù a mè'rə màk yà' pwe' nè pwe' co yusè wà bùu tu Krest. ⁸ Bə nè zinè am pwe', mù jə yà' pwe' mok co yusè wà ya ηga mù riņ Jisòs Krest nè yi Tà nè njam nə bùusè ηgòriņ yi a yusè yà' cāsə bum pwe'. Mù a mè'rə bum mok pwe' də yà'a bisə ntèņ bùu yi. Bum pwe' mok bohòmù co bèp də ya mù tse' Jisòs Krest, ⁹ ya mù ye vesi mvwe' mò'fis co ηwè ye. Mù ka kəkurè mù lisè Nwi bə ηaaņ sè yàm mok ye fe'lə, a bùusè mù a fa ntəm àm

bohòJisòs. Ka bùusè də mù a nòņsə lùuk bùu Jus sè' yeņ. Mù kəkurè bùusè Nwi a gū mù ηgòye kəkurè anə yi. Ngòye kəkurə vè mègù bə ntəm nè ηwè fa nà' bohòKrest. ¹⁰ Yusè mù sè dzəm, a ηgòri yi, nə tse' ja'a nsàp ηaņ ye nè yi à lòkok bə zey mvwe' kpū nà'a. Mù dzəm sè' duk də mù ye nsàp ηgə' nè yi à yə nə kpū, ya mù ye sè' co yi. ¹¹ Yà'a mvè'nè mù tse' tsətsərə də mù nə ye sè' mòk ηgòlòkok mvwe' kpū sə.

Jihi Nzòņ, Nə Kə Ləsə Fo'

¹² Mù sè kà duk də bum sè mù sè dzəm də mù tse' yè'sə, mù tse' wes yà' laņ duk. Ka sè' duk də mù yè'e, mù ka jòņ nè mò'fis tse' sè' yeņ. Yusè də mù sè jhihi nzòņ ηgònìk lòmantombi, ya mù kə tse' lèlāk nè Jisòs Krest a jə mù co ηwè ye bùu zey nə. ¹³ Bwema am wèņ, mù tsəm də mù ka mvwe' sè də mù tse' yà' laņ sə ntòkə dzeņ. Yusè mò'fis də mù sè lè bə ηaaņ am pwe'fo' ηgòkə dzèņ mvwe' bum sè ya' cu mantombi, nə swi mak bum sè yà'a maņkwèņ fo'. ¹⁴ Fana mù sè lògù mantombi də ya mù kə dzeņ mvwe' ndūu sə, ya mù tse' lèlāk nè Nwi à to mù ηgòkə tse' nà' bùusè mù ηwəə Jisòs Krest nə. Nà'a də mù kə cum mabu. ¹⁵ A bèboņ bohòvesùwèņ sè a gū bə ma nè Jisòs laņ pwe'fo' ηgòtse' sè' nsàp tsətsərə nè'nə. Nwə nəmòok ye-a yo nè yi sə tsəm yumok ca zok fana, Nwi gū yi rεeņ bə zey. ¹⁶ Yusè gūgūņ sə duk də vesùwèeņ sə bε' lo mali yusè vesùwèņ nà sə yùu sə.

¹⁷ Bwema am wèņ, wèeņ sə bε' kù am, nə sə kək lis bohòbùu sè wo sə yù yà', bùusè vèes ηgàa nì fa wèņ mandzè nè nà'a bèboņ. ¹⁸ Mù à tsə' wèņ bum yè'e mantombi kè' ηkùuņtèņ laņ. Nè ηga'a nè'e, mù sə cèp fe'lə yà' sèmok mok bə ndzəplis, duk də bwìņ mąņgorè wèņ ηkùuņ sè mandzè awo sə nitsè' də wo sə bèņ fàak sè Jisòs à kpū mù ntəəņ ηgògùu sə. ¹⁹ Wo kè lè nùu də bùu yè'sə nə tse' ηgə', bum sè wo sə

dzəm yà' bə ɲgùpni', yà'a bohòwo nwi awo. Wo sə nè ni' bə bum sè anə ye co wo koksə marè'tu bə zeɲ. Tsətsərèə awo cu mègù bə bum sè sə nzeɲgòon fən. ²⁰ Fana vesùwèeɲ yàvès ɲgàa lak sè mubu. Vesùwèeɲ sə kùk mègù bohòɲgà lùɲsè ves, Tà Jisòs Krest ɲgòtsə mubu. ²¹ Ghà nè yi vèə, fana yi nè kupsə ɲgùpni' avès nè bup nè nà' ka ɲàɲ tse' nè'e, nè gu nà' ye co ni' nje nè nà' tse' ɲàɲ. Yi nè gu ve'nə bə ɲàaɲ sè yi tse' ɲgògù bum pwe' yà' ye sə vəmzə'è yi sə.

4

Ntip Nè Pol A Fa

¹ Bwema am wèɲ, mù dzəm weɲ, nè sə boɲ mɔ co mù ye weɲ wù kà fùk. Wèeɲ gùgè ntum àm sə kwa, wèeɲ ɲguk àm nè mù a sòp tes mɔ tuhù mù. Wèeɲ bùu Tà Jisòs, wèeɲ təeɲ mali gùgɔɲ. ² Mù sə cèp bohòYüdiyà də kwəkwe', bə Sintekèe mesə yusè mɔtsətsər'èə wo, nè cum mvwe' mò'fis co ɲjè'egù ndzə ni'i Tà. ³ Mù leɲ wu Sizigù, nè vesù tse' fàak sè mò'fis də, wu tesə baa ye'sə wèɲ. Wo bə Kilimè, nè ye bùu mok sè vesiwèeɲ fàkgè mvwe' mò'fis yà'a pwe' a fàk gùgɔɲ ɲgògù də Ntirè nè Bèboɲ nè nà'a lo mantombi. Liɲ awo cu ndzəne ɲwàk lùɲ.

⁴ Mvè'nə wèɲ cu ncu àwèɲ nùumbu pwe', wèeɲ sə kwa bə bum sè ma nè Tà Jisòs. Mù sə cèp li sèmok duk də wèeɲ kwa! ⁵ Wèeɲ ye fùè weɲ bwìɲ wèɲ. Tà ka səsap mok cum. ⁶ Kà də wèeɲ sə fa ntum awèɲ ɲgə' bùu yumok duk. Yusè wèɲ sə jamə lòon, wèɲ sə leɲ bohòNwi. Ghà nè wèeɲ leɲ yi lòon, wèɲ leɲ bə ntum nè kwəkwa. ⁷ Fana fifi Nwi nè nà' yam càsə mvəsè co ɲwè tsərə pwe' nè ye sə ntum wèɲ bə tsətsərè awèɲ co yumok kà yà' gù. A ve'nə ɲga wèɲ sə nəm sə ntum awèɲ bohòJisòs.

⁸ Nè ɲgòlèsə bə zeɲ, bwema am wèɲ, wèeɲ sə tsərə megu bum sè yà'a zinə sè co bwìɲ kwasə yà'. Yà'a ye bum sè ya' tse' bèboɲ nja, yusè yà'a rərəɲ, sè ya' tse' dzədzəm nè ye sè bwìɲ yə-a yà', wo jəɲ yà' co yumok. ⁹ Wèeɲ sə gùhɔ bum sè mù à yər'è weɲ, wèɲ nè dzəm yà', a bum sè wèɲ à yuk mvəsè mù à sə cèp, nè sə gu. Yi Nwi nè yi fagè ves fifi, yi nè ye wèeɲ wèɲ.

Pol Kwasə Bùu Filipiyà Bə Tətesè

¹⁰ Mù sə kwa, nè sə kwasə Tà Nwi wùriɲ bùusè a sap wùriɲ, wèɲ nè yètoònə ɲgòtesə fe'lə mɔ sèmok. Mù sə kà duk də wèɲ à swi mɔ swii duk, yusè də wèɲ à ka mvək mantombi anə tse'. ¹¹ Ka də mù sə cèp bùusè mù sə tsərə duk də mù a sə dzəm yumok yeɲ. Bùsè mù ri mvəsè ɲgòcu yu am bə kwəkwa ɲga mù ka-a yumok tse' nà'. ¹² Mù ri ncu jìɲ bə ncu ghàk ba fo' mù. Mù a ri nsàp nè'nə, nè ləeɲ bə zeɲ, ya ɲga mvwe' sè mɔ cu, ghà yà pwe', ɲga mɔ zəze' bə nè mù cu ɲjè, nè mù tse' ɲkùuɲ kè də mù tse' gù moòm ntilip pwe'fo', mù ri mvəsè mù cum yu am kəkurè. ¹³ A ye-a sè' bə nsàp nè fòlòon, aco mù cum riɲ bə zeɲ. Jisòs Krest fagè mɔ nsàp ɲàɲ nà'nə yi.

¹⁴ A ye-a sè ve'nə, bòwùriɲ mvəsè wèɲ à tesə mɔ ghà nè mù a cu bə ɲgə' nà'nə. ¹⁵ Wèɲ bùu Filipiyà, wèɲ ri yàwèɲ sè' duk də ghà nè mù à yè'e mè'rə lak Məsìdoniyà ɲga mù à sə tsòho to Ntirè nè Bèboɲ nè, à tesə gù mɔ wèɲ. A sə fa kurə gù mbo vesùwèeɲ, cos mòk nè zok a ka mɔ tesə. ¹⁶ Fana mù à cu mvwe' lak Tètalonikà, ghà nè ɲga mù ka yumok tse', wèɲ tum fa mɔ sè'. Yè'sə à ka kè' mò'fis mègù. ¹⁷ Ka də mù tes gha' ntum àm bə bum sè wèɲ na tum fa mɔ yeɲ. Mù sə kwa gha' yàm bə swe' nè wèeɲ nè tse' bohòNwi bùu bum sè wèɲ sə tum fa mɔ yè'sə. ¹⁸ Yusè mù a sə jamə

yà' pwe', wèŋ a fa mɛ, nə fa casə cù. Mù a yə bum sè wèŋ a tum fa mɛ bohòIpàfoditòlaŋ. Yà' a gù mɛ, mù sè kà yumok mok jamè fe'lè. Bum yè'sə co mve' làmindàa sè wo ke' fagè Nwì co satikà' yà' sè rəm saan bòn̄sə Nwì wùriŋ yà'a. ¹⁹ Nwì àm nè yi ŋà ghàk maŋgəŋgèeŋ nə fa wèŋ yusè wèŋ sè jamə pwe'fo' ndzə bohòJisòs Krest. ²⁰ Kèkùksèə ye bohòNwì nè yi Tè' àvès, nə kà mè yuk. Yà' ye vè'nə.

Cècèpsə Nè Nà' Lèsə

²¹ Cepsə fa mɛ bùu Nwì sè wo sè' bùu Jisòs Krest yà'a pwe'fo'. Bwema sè vesiwèŋ cu fəeŋ cepsə wəŋ sè' bəboŋ. ²² Bùu Nwì sè wo fəeŋ cepsə wəŋ sè', nə kà co sè wo mɛ nto' Sìzà yà'a ye wesə. ²³ Bəbo nè Tà Jisòs Krest nə ye wenə wèŋ.

Nwàk nè Pol à Còm Fa Bùu sè Mvwe' Lak KÒLOSÌ

Lak Kòlosi sè à ye mvwe' nzenḡòn Esiyà. Pol a fa ntum ye bə nza' cos fana yi sè tumsə lo ke' ḡàa fàk wèn mvwe' coos sè wùriḡ. Yi ànə yuk də cicàa mok à kə dzèn mvwe' cos Kòlosi nè, nè sə yə'rə fa bwìḡ də, a ye-a ḡa ḡwè dzəm də yi riḡ Nwì, nè tse' lùḡ nè dak àlɛ, ḡḡḡḡḡ tse' ḡḡòkùksə ḡàaḡ mok sè yà'a yòḡsə. Wo sə yə'rə sè' də ḡwè tse' ḡḡòdzə nsàap zuzuu mok nè ḡu tsooḡ bum mok co ḡḡòkom tu mbəmbam sè'.

Pol à còm ḡḡòrɛḡsə fa wo də Jisòs mo Nwì nè yi tse' liḡ nè casə bum sè Nwì à ḡù lònḡ. Yi tse' ḡàaḡ sè ḡḡòlùḡsə ḡwè sə yi, də bum mok sè wo sə yə'rə fa wo yà'a jə ḡɛsə lòḡè ḡwè səsap bohòJisòs nè. Nwì ànə ḡu nzenḡòn nè ndzə bohòJisòs fana mvə'nə bum sə ànə sam bəp fana yi sə ḡù bòḡsə fəsə yà' sè' ndzə bohòJisòs nè. A ye-a də ḡwè nè tse' lùḡ fana, yà' mèḡù bə liḡ Jisòs.

1 Sə còm ḡwàk nè'e mùu Pol nè Nwì a cokfis mù ḡḡòye ḡḡà ntum Jisòs Krest, ves moma àvès Timatì.
2 Vès sə còm fa nà' bohòbùu Nwì sè mvwe' lak Kòlosi sè wo sə bɛ' Jisòs Krest bə nè zìnə. Tà Nwì fa wèḡ fifi, nè ḡu wèḡ bəbòḡ

*Pol Kwasə Bùu Kòlosi
Nə Lɛḡ Fa Wo Pìriyà Sè'*

3 ḡhà nè vès lɛḡḡè Nwì nè yi Tè'ɛ Tà Jisòs Krest àvès bùu wèn pwe', vès sə kwasə yi. 4 Vès kwasəḡè yi vɛ'nə bùusə vès a yuk mvə'nə wèn a fa ntum awèn bohòJisòs Krest, nè ye mvə'nə wèn sə dzəm bùu Nwì wèn pwe'. 5 Vès rì də wèn tse' nsàp ntum ànə bùusə wèn riḡ bum sè Nwì a nòḡsə fa wèḡ mùbù bəbòḡni. Wèn ànə yuk bum yè'sə ndzənə Ntirè nè Bəbòḡ nè nà'a zìnə

nə. 6 Ntirè ènə sə yuhu lòsənə ḡḡònə lònḡ. Bwìḡ yuk nà' fana nà' sə kupsə ntum awo. Nà' sə ḡu bwìḡ wùriḡ ḡḡòdzəm bohòJisòs Krest. A sè' zèḡ nè nà' à dzèn bohòwèn, nè kupsə ntum awèn sè'. Yè'sə ànə yeto ḡhà nè wèn ànə yuk bəbo nè Nwì, nè rɛɛḡ zìnə nè yi sə ḡù bohòḡḡà ḡù bəp wèn. 7 Anə tsok to fa wèḡ ntirè ènə Ipafràs. Vès dzəm yi vɛ'ɛ wùriḡ. Venə wèn fàḡḡè bohòJisòs Krest bəbɛ'. Yi tə mḡḡḡorə wèn fa'nə mvwe' kùu avès, nè sə fak bohòJisòs Krest bə ntum nè mò'fis. 8 Yi a tsè' ves yi də wèn tse' dzədzəm bohòbwìḡ, nsàp nè nà' vè bohòYòḡsə Nwì.

9 Ye jəḡ mvə'nə vès à yuk bum yè'sə fana vès sə lɛḡ fa wèḡ Nwì nùumbu pwe'. Vès sə lɛḡ yi də yi ḡu wèḡ ḡḡòrì bum sè yi dzəm yà' pwe'fo' jəja paam. Yà' a ye vɛ'nə, wèn tse' nsàp ḡkərè nè nà' vè bohòYòḡsə ye, fana wèn rɛɛḡ bum ye pwe' nè pwe'. 10 ḡkərè ànə nè ḡu wèḡ ḡḡòcu nsàp nè kəkərè co bùu Nwì, nè ḡu bum nsàp nè yà'a sə bəḡ yi, nè sə riḡ ḡhaha lo bum Tà Nwì mantombi. 11 Nwì ḡu wèḡ bə ḡàaḡ ye sè yà' ḡhak yà pwe', ḡḡòko ntum, nè təḡḡ ḡḡḡḡ ya a ye-a sè yà pwe', wèn sə lo mali mantombi bə kwəkwa. 12 Wèn sə ḡù vɛ'nə wèn sə kwasə Tà Nwì àvès ḡhà yà lònḡ bùusə a yi nè yi a ḡù wèḡ ḡḡòye kəkərè ya wèn kə tse' ma nḡawèn sənə bum sè yi a fùhu nòḡsə fa bùu ye wèn yà' mvwe' mərəḡ sə. 13 Yi a jə fis ḡɛsə ves mvwe' ndzəm, nè nòḡsə ves mvwe' mərəḡ nè mo ye nè yi dzəm nà' cu ḡkum fo' yi. 14 Mo ye ànə swifa ves bəp avès, nè ywìḡ tiḡ fəsə ves bohòbəp.

Jisòs Tse' Nàḡ Pwe' Yi

15 ḡwə nəmòk ka Nwì bə lis ye yuk. Mo ye nè bwìḡ à yə yuk yi a nitsə' fa ves mvə'nə Nwì cu yi. Yi mo Nwì nè yi tse' liḡ nè casə bum sè Nwì à ḡù lònḡ. 16 Nwì à ḡù bum pwe'fo' ndzə bohòyi mo ye nè. Bum

sè yà' cu sè nze co lis ye yà', bə sè yà' cu mubu co lis kà yə wèŋ, co ze' bə masinjaa Nwì, nə ye nsàp nàŋ nè fòpwe' nè nà' cu. Bum yè'sə pwe', Nwì à gù yà' ndzə bohòyi, fana gù yà' də yà'a sə yuk bohòyi. ¹⁷ Mook sè' də Jisòs Krèst à ye to mantombi yi. Bum pwe' cu làaŋ mvè'nè yà'a yè'sə sè' bùu Jisòs Krèst nə. ¹⁸ Nə ye fe'lə sè' də, yi tu bohòcos nè nà'a ni' ye nə sè' yi. Yi à yèto cos yi, bùusè yi à lòkok to mvwe' kpə yi. Yi mantombi bə bum yè'sə pwe' ve'nə, də ya a ye-a sè yà lòŋ, yi megu ye nwe' nè mantombi. ¹⁹ Bum yè'sə ve'nə bùusè ànə boŋ kok Nwì də mo ye ye sè' ngàŋ mvè'nè yi Nwì yi cu bə tu ye pwe' nè pwe'. ²⁰ Fana yi jəŋ mo ye nə, nə tɛs ŋkəŋ bə zeŋ, ya bum pwe' ye fe'lə cù mò'fis sèmok. Yi à be'lə bum sè sè nze bə sè mubu ngòye cù mò'fis ndzə ni' yi ve'nə bə kpə mo ye nə yi à kpə muntəŋ nə.

²¹ Mvək mòk à ye fa' sè' nə weŋ Nwì wèŋ à ka nge' yeŋ. Yà' à ye ve'nə bùusè wèŋ à sè tsərə bup, nə sə gù sè' bum sè bup. ²² Nə ye də nə nge'a nè'e, Nwì a gù də wenə wèŋ ye fe'lə nge' sèmok. Yi a gù yè'sə bə kpə mo ye muntəŋ, nə yi a kpə bə ngùpni' co nwe'. Yi à kpə də ya wèŋ tse' ntəm sè rərəŋ; ya wèŋ kə təŋ mantombii Nwì nge wèŋ rərəŋ nə ye jì jòn zìnə bə zìnə. ²³ Wèŋ nə təŋ mantombii Nwì rərəŋ ve'nə nge wèŋ nòŋsə mali-a ntəm bə ncèp nè Jisòs nə, nge wèŋ tə guguŋ, nə kà tsòhò, nə sə naaŋ tu bə bum sè Ntirè nè Bəboŋ nə à tsè' to weŋ də wèŋ nè tse' sə. Nà' mègù sè' Ntirè nè Bəboŋ nə wo à tsòho fa bwìŋ ma nə fòlòŋ nə. A zeŋ nə mùu Pol, mù sè tsòho fa bwìŋ.

Pol Sə Jihi Nzòŋ NgòFàk Guguŋ

²⁴ Mvè'nè mù sə yə ngə' bùu tu awèŋ, mù sə kwa kwa. Mù sə kwa ve'nə bùusè mù sə yə ngə' sè' mvè'nè Jisòs Krèst ànə ye ngə' sè' bùu cos nè nà'a ni' ye, də ya

ngə' nè yi sə yə nə kə gù mesə fàak ye. ²⁵ Mù ngà fàk bùu cos wèŋ. A gèsə fa mù fàak yè'sə ndzə bohòmù Nwì, də ya mù tɛsə weŋ. Fàak sə duk də, mù tsoho fa bwìŋ yusè yà' cu ndzənə Ntirè nè Bəboŋ lòŋ fo'. ²⁶ Ncèp nè mù sə tsè' fa bwìŋ ènə, a cà luumngòŋ cèbùè nge nà' cu sèswihì, bwìŋ kà rì. Nə nge'a nè'e yi a fis vè nà' mok jəja bohòbùu ye wèŋ. ²⁷ Yà' à bəNwì də yi jəŋ ncèp nè nà' à ye sèswihì ènə, nə niŋtsok fa bùu ye wèŋ nà' mvè'nè nà' yam bəo, nə niŋtsok fe'lə nsàp maŋgəŋgèŋ swe' nè nà' tse' bohònzeŋgònə pwe'. Ncèp nə nà'a rərəŋ vè ènə, nà'a də, Jisòs Krèst cu sə ntùu wèŋ, fana aco wèŋ naaŋ tu də wèŋ nè kə tse' ma njawèŋ sənə bəoŋ Nwì sə. ²⁸ Nà'a njo nè vès sə tsòho fa bwìŋ Jisòs Krèst nùumbu pwe' nə. Vès sə cep soŋ bwìŋ ntu', nə sə yə'rə wo bə ŋkərə sè', də ya ndaanwè pwe' nə yi nwe' Jisòs Krèst kə dzeŋ mvè'nè Nwì sə dzəm. ²⁹ Mù sə fàk guguŋ bə bum yè'sə lòŋ, nə sə jihi nzòŋ də mù gù mesə fàak ye sə bə nàaŋ sè Nwì gèsə fa mù.

2

Pol Tsərə Krətèŋ Mok Yà'a Sè'

¹ Mù dzəm ngòtsè' fa weŋ də wèŋ cu sə ntùu mù ve'ε guguŋ wùriŋ. Krətèŋ sè mvwe' lak Làodisiyà bə mok sè vesi wèŋ ka si bə si ntòyenə yuk yà'a pwe', wo cu sè' sə ntùu mù. ² Mù lenge' Nwì mù tuhù wèŋ ve'nə də ya nge wèŋ sə tse' dzədzəm bohòmòk bə mòk. Ya dzədzəm ènə jəŋ be'lə və weŋ mvwe' mò'fis nə sə kwe'sə weŋ. Mù sə len sè' də Nwii rərəŋ sə fa weŋ yu nə nà' cu sèswihì nè nà'a Jisòs Krèst, ya wèŋ riŋtse' bə zeŋ bəboŋni. ³ Jisòs Krèst mègù yi nè mò'fis nə yi co ki ncù sè aco yi muk fa bwìŋ mandzə nè ngòri ŋkərə nə ma nə Nwì. Nsàp ŋkərə ènə nà' tse' swe' bohònwè nə yi rì nà' nə wùriŋ.

⁴ Mù sè tsè' wèŋ yè'sə də ya ŋga ŋwè nəmòok kà wèŋ bə cù kè bòrè. ⁵ Mù sè cèp yè'sə bùusè a sè kà-a si bə si sè yenə, mù sè tsərə wèŋ də vesùwèŋ bəbɛ'. Mù nə sə kwa ŋga bum pwe' sè lòlàaŋ, wèŋ sè təəŋ mali gùgùŋ ŋgòfa ntəm awèŋ bohòJisòs Krèst.

Nwèe Kà Wèŋ Bə Nkərə Nzenɡòn Bòrè

⁶ Yusè gùgùŋ sè də, wèŋ a jə Jisòs Krèst co Tà àwèŋ laŋ fana, wèŋ gi-a mok co bùu ye sè zìnə. ⁷ Wèŋ sè jəŋ nàaŋ awèŋ bohòyi, nə sè kuk lo mantombi. Wèŋ fa mam mali ntəm awèŋ bohòyi mvè'nè wo à yè'rə to wèŋ, nə sə kwasə Nwì ghà yà lòŋ.

⁸ Wèŋ jəŋ nkərə də ya ŋwè nəmòok kà wèŋ bə nkərə nzenɡòn nè nà' kà fàk tse' nè'e bòrè. Nsàp nkərə ànə tesə kokgè sè vèə bwiŋ, nə ye bə yòŋsəə ze' wèŋ. Nà'a kà bohòJisòs Krèst tesə vègè. ⁹ Zìnə nè nà' a ca nə də, Jisòs Krèst nə cu bə tu ye pwe' nè pwe' mvè'nè yi Nwì yi cu sè. ¹⁰ Wèŋ tse'-a Jisòs Krèst, ye də wèŋ sè kà yumok sè yà'a ma nè Nwì mok jamè. Yi nkum, nə tse' nàŋ mətuhù yòŋsəə ze' wèŋ pwe' yi. ¹¹ A yà'sə sè' də, wèŋ ànə be'lə wèŋ Jisòs Krèst mvwe' mò'fis, fana yi à gwè fa wèŋ ŋgwè nè ŋgònitsè' bwiŋ də wèŋ bùu ye wèŋ. A ye mantombi fa', Nwì à fa bùu Jus wèŋ ŋgwè nè njàwo ŋgònitsè' fa bwiŋ, à ye də wo kom fa wə tu mbəmbam. Nè ŋga'a ŋgwè nè njàwèŋ ka yusè wo gùgè yà' bə bo bwiŋ yeŋ. Njàwèŋ nè nà' vè bohòJisòs Krèst, mvè'nè yi ànə fis mak gesə ntəm awèŋ sè bəp sè wèŋ à tse' to mantombi yà'a. ¹² Ghà nè wo ànə baptesə wèŋ, yà' à ye yà'sə co wo tuuŋ be'lə wèŋ Jisòs Krèst, nə lokok be'lə mvwe' kpə sè' wenə wèŋ bəbɛ'. Yè'sə vɛ'nə bùusè wèŋ ànə dzəmtse' bə nàaŋ Nwì sè yi ànə lokoksə Jisòs Krèst mvwe' kpə bə zeŋ. ¹³ Wèŋ ànə ye co bùu sè wo à kpə laŋ bùusè wèŋ à gù bəp,

nə ye fe'lə bùusè wèŋ à ka ŋgwè nè ŋgònitsè' də wèŋ bùu Nwì tse'. Fana Nwì swi fa vesùwèŋ bəp avès, nə lokoksə ves Jisòs wèŋ mvwe' kpə bəbɛ'. ¹⁴ Vesùwèŋ ànə gbə nzak laŋ bùusè vès ànə ka lùuk Nwì nonjə. Nwì yis fis fa vesùwèŋ nzak nə pwe', nə naaŋ gesə lo mətuhù Jisòs Krèst ghà nè yi à kpə muntəəŋ nà'a. ¹⁵ Yi à jə gesə nàaŋ yòŋsəə ze' bə kpə ye nè muntəəŋ ànə fana nə niŋtsok fa bwiŋ jəja kwarəŋaŋ də nàaŋ ye gha' nàaŋ yòŋsəə sè bəp lòŋ fo'.

Bum Sè Yà' Ka Fàk Bohòŋwəə Jisòs Tse'

¹⁶ Bə bum yè'sə pwe'fo', kà də wèŋ fa mandzè də ŋwè nəmòok nonjə fa wèŋ nsàp lùk mòk də wèŋ tse' ŋgògù yà' co də zə nə no megu nsàp yu nè'e, nə kà nsàp nè'e ye duk. Nwèe kà də yi gù fa wèŋ lùk bə nsàp yu nè wèŋ tse' ŋgògù bə nkàak lùmŋgòn, ŋwə-fi nə ye co nùumbu dzə wèŋ sè' duk. ¹⁷ Bum yà'sə pwe' co tsətsən. Yà' sè nì gèsə lòmantombi bə yu nè nà'a nè kè ye nə. Yu nè tsətsəŋ yè'sə sè nì gesə lòzeŋ nə, Jisòs Krèst bə tu ye. ¹⁸ Kà də wèŋ yu'rə bohòbùu sè wo sè làp mandzè ŋgògù bəpsə wèŋ bəpsə yà'a duk. Mù sè duk bə nsàp bù nè co sè wo dukgè də wèŋ jəŋ tsoŋ ni' awèŋ sə nze, nə kuksə masinjàa Nwì wèŋ yà'a. Nsàap bùu yà'sə wèŋ dukgè də Nwì tsè' wo bum yè'sə co ndzənə lo vɛ'ɛ, ŋga wo sè nè mègù yà'sə ni' wà nè wà. Nsàap tsətsərə awo yà'sə mègù sè nzenɡòŋ fən. ¹⁹ Fana wo sè kà bə Jisòs Krèst nè yi tu bohòvesùwèŋ nə mok be'lè. Bùu sè wo sè be'lə mvwe' mò'fis bə Jisòs Krèst wèŋ yà'a mègù wo sè wo jəgè nàaŋ awo bohòyi, də ya wo sè kuk mvè'nè Nwì sè dzəm də wo kuk. Jisòs Krèst a gù cos nə ŋgòye mvwe' mò'fis, mvè'nè nzèhe ni' kotse'gè ŋgùpni' nə mvwe' mò'fis yè'e.

²⁰ Mù də wèŋ à kpə wèŋ Jisòs Krèst wèŋ, yòŋsəə sè ze' sè sè nze

fɛɛŋ ka ɲaŋ mok mɔtuhù wɛŋ tse' àlaa. Njo nè wɛŋ sɛ ɣu bwi bum co bɔp bù nè nzenɣònɔ tse' wo yi-e bùu yà? Njo nè wɛŋ sɛ wɔp mali nsàap lùuk sɛ co dɔ, ²¹ <<Kà yu yè'e jwɛŋ, kà yè'e zu ja'a, nè kà yà'a kùm>> wɛŋ bùu yà? ²² Nsàap lùuk sɛ vɛ'nɔ yè'e yà' mɛgù bɛ bum sɛ co ɲwèe zu-a yà', yà' me bisɔ wà. Nsàp yɔyɔ'rɛ nà'nɔ, nà'a vɛ mɛgù bohòtsɛtsɛrɛ nè bwɪŋ. ²³ Bwɪŋ tsɛrɛgɛ dɔ nsàap lùuk yà'sɔ bum ɲkɛrɛ bohòNwì, bùusɛ yà'a gùgɛ ɲwè bɛ ɲaŋ ɲgògù bum sɛ ɲgòkùksɛ Nwì, nè sɛ jɔ lɔni' awo sɛ nze, nè sɛ fa ni' awo sɛ ɲgɔ' wɛŋ. Bum yè'sɔ pwe'fo' yà'a wà nè wà. Yà' ka ɲaŋ mok sɛ co yà' tɛsɔ ɲwè dɔ ya ɲjɛ yu nè ɲgùpnì' ye sɛ dzɛm zɛŋ kà yi ya tse'.

3

Jisòs Krɛst Bùsɔ Wɛŋ Bùu Sɛ Fi

¹ Nè wɛŋ a lòkok mɔwɛ' kɔu wɛŋ Jisòs Krɛst wɛŋ laŋ fana wɛŋ nɔŋsɔ gu ntum awɛŋ bɛ bum sɛ yà'a ma mɔbu. Wɛŋ fa ntum awɛŋ lɛ fa'nɔ, bùusɛ yà'a mɔwɛ' sɛ Jisòs Krɛst cu fo' bo ma mà'a Nwì. ² Wɛŋ sɛ tsɛrɛ megu bum sɛ yà'a mbwa yà'sɔ, nè kà sɛ sɛ nze fɛɛŋ sɛ tsɛrɛ. ³ Bùsɔ bɛ bum sɛ ma sɛ nzenɣòŋ fɛɛŋ, wɛŋ yàwɛŋ bɛ zɛŋ mok co bùu sɛ wo a kɔu laŋ. Yòŋsɛ awɛŋ mɛgù mok nè nà' cu bohòJisòs Krɛst ndzɛ bohòNwì, yi sɛ lòksɛ fa wɛŋ nà'. ⁴ Jisòs Krɛst nè yi tse' yòŋsɛ awɛŋ nè wɛŋ cu ɲga'a ɲwɛm bùu yi nè kɛ yɔɔŋ ntsɛ'mòk fana wɛŋ yɔɔŋ be'lɔ wɛnɔ wɛŋ bɛbɛ'. Wɛnɔ wɛŋ nè yɔɔŋ ntsɛ' ànɔ bɛ ɲaŋ vɛ'ɛ wùriŋ. ⁵ Ye dɔ wɛŋ zɛ gesɔ bum sɛ yà' cu ndzɛ ni' wɛŋ sɛ yà'a bum nzenɣòŋ co: ko sàhà, fwɛ', ɲgòdzɛm bum sɛ yà'a bɔp, nè ye ɲgòwa kɛ'cà bum wɛŋ. Bùsɔ ɲgòwa kɛ'cà bum vɛ'nɔ ye dɔ wɛŋ sɛ kùksɛ yà' co Nwì. ⁶ Yà'a nsàap bum sɛ yà'a nè ɣu ɲkɔŋ Nwì jok bohòbwɪŋ, ɲgɔ' vɔ.

⁷ Wɛŋ à sɛ gɪ tɔp to mantombì fa' sɛnɔ nsàap bum yà'sɔ, ghà nè wɛŋ à cu ntòca nà'a. ⁸ Nè ɲga'a nè'e mù sɛ tsɛ' wɛŋ dɔ wɛŋ tɛŋsɔ nsàap bum yà'sɔ pwe'. ɲwèe kà sɛ jòk, kà ntum cɛp, kà ɲwè ròm, kà liŋ ɲwè nɛmòk bùpsɛ, nè ye sɛ' dɔ ncɛp sɛ bɔp kà kɛ cùhu wɛŋ sɛ tɛsɛ. ⁹ Kà ɲwè mɔwɛs sɛ' cì' fa, bùusɛ wɛŋ a mè'rɔ màk ncu ɲwè nè zɛm nè bɛ fàak ye laŋ. ¹⁰ Wɛŋ tse' ɲga'a mok ncu ɲwè nè fi. ɲwè nè fi nè Nwì a gù ènɔ, yi gùgɛ nà' nùumbu pwe' ɲgòbòghaha lòmantombì ɲgòkɛ ye sɛ' co yi Nwì, ya wɛŋ sɛ riŋ ghaha lo yi mantombì sɛ'. ¹¹ Bùsɔ wɛŋ mok bùu sɛ fi fana ɲwè nɛmòk ka bohòwɛŋ zok mok ye. Mòk ka mòk dɔ nè'e ɲwè Jus, nà'a ɲwè lakmɔm, jàmŋgaŋ bɛ ɲwè nè sɛ ɲgɔà ka mok sɛ' yeŋ. Mòk ka mok dɔ nè'e ɲwè nè wo kom fa yi tu ɲwèmbam, nè'e ɲwè nè wo ka yi kom fa yeŋ, ɲkwɛŋ bɛ molak wɛŋ mok bùu. Bwɪŋ pwe' mɛgù mok mò'fis bùusɛ Jisòs Krɛst mɛgù sɛ' mò'fis nè yi tse' bwɪŋ ma nè fòpwe' yi.

¹² Wɛŋ sɛ tsɛrɛ tse' dɔ wɛŋ bùu sɛ Nwì a còkfis wɛŋ ɲgòye bùu ye, yi dzɛm wɛŋ. Wɛŋ tse' kòksɛmanziŋ bohòbwɪŋ, nè sɛ ɣu bɛbɔŋ. Wɛŋ jɔŋ ni' awɛŋ sɛ nze, nè ye fùè, nè sɛ ko ntum sɛ'. ¹³ Kà dɔ wɛŋ sɛ jok kɛ'ca bum nènàk duk. A ye-a ɲga ɲwè nɛmòk ɣu-a wu bɔp, wù swifa yi. A vɛ'nɔ bùusɛ Tà Jisòs Krɛst ànɔ swifa wɛŋ, wɛŋ tse' ɲgòswifa bwɪŋ yàwo sɛ'. ¹⁴ Bɛ bum yè'sɔ pwe', nè nà' ɣu gha' ca nè dɔ, wɛŋ tse' dzɛdzɛm bohòbwɪŋ. Nà'a zɛŋ nè nà'a kɪ be'lɔ tse'gɛ bum pwe' mɔwɛ' mò'fis mɔpaŋ nè mɔpaŋ. ¹⁵ Yusɛ wɛŋ sɛ ɣu-a pwe', yà'a ye bɛ fifi nè Jisòs Krɛst a fa wɛŋ. Bùsɔ Nwì a to benɔ vɛ wɛŋ co ni' nè mò'fis dɔ ya wɛŋ cum bɛ nsàp fifi ànɔ. Wɛŋ cu wɛŋ sɛ kwasɔ Nwì ghà nè fòlòŋ. ¹⁶ Wɛŋ ɣu dɔ ncɛp Jisòs Krɛst cum sɛ ntum wɛŋ nùumbu pwe'. Wɛŋ

sə yə'rə, nə sə tip bwiŋ bə ŋkərè. Yəm nsàap ŋkì zəzok ŋgòkùksə Nwì bə zəŋ. Wèeŋ yəm, wèŋ sə kwasə Nwì sə ntùè wèŋ. ¹⁷ Fana a ye-a ŋga wèŋ sə gu-a sè yà kè wèeŋ cəp-a sè yumok pwe', yà' ye megu bə liŋ Tà Jisòs Krest. Wèeŋ sə kwasə Nwì nè yi tè' avès sè' bə liŋ ye sə.

Ncu Nè Bə Dzədzəm Munda'à

¹⁸ Ŋgwe yuk bohòndum bùsè a kəkùrè bohòTà də yà'a ye ve'nə. ¹⁹ Ndum dzəm ŋgwe yo, nə kà də wù sə gu yi co yi yu nè wà duk. ²⁰ Bweŋke' wèeŋ yuk duk ma bə tè' awèŋ, bùsè wèeŋ gu ve'nə, Tà sə kwa bohòwèŋ. ²¹ Tè' bə ma, kà də wèeŋ sə gu bwe awèŋ nsàp nè co wo sə tɛ' kɛ'cà tɛ'lə duk.

²² Wèŋ sè wèeŋ fàkgè ŋkwèŋ bohòŋwè sə nze fən, wèeŋ yuk duk masàa awèŋ sə bə yusè wo sə tsè' weŋ lòŋ. Kà də wu fàk mègù ŋga masà yònə fo' ŋga yi kwasə wu duk. Fàak, nə kà lis maŋkwèŋ kùk, co ŋwè nè yi sə wəp Tà Nwì. ²³ Bə yusè wù sə gu lòŋ, wù gu yà' bə ntəm nè mò'fis, bùsè wù sə kà yà' bohòŋwè gu fa mègù. Wù sə gu fa yà' bohòTà Jisòs Krest. ²⁴ Tà Jisòs Krest masà awèŋ yi. Wèŋ rì sè' də yi nə nè kè làk weŋ bə bum sè bəboŋ sè yi gu nòŋsə fa bùu ye wèŋ. ²⁵ Nwè nè yi sə gu-a bəp, wo nè kè làk yi sè' bə bəp. Nwii kà ŋwè nəmòk gè m ko fagè.

4

¹ Wèŋ sè wèeŋ yàwèŋ masà, wèeŋ kotse' bùu sè wo sə fàk ŋkwèŋ bohòwèŋ zìnə, nə sə gu wo bəboŋ. Wèŋ rì də wèŋ tse' ŋwè nəmòk nè yi masà bohòwèŋ sè', yi cu mabu.

Pol Sə Tip Fe'lə *Bùu Kòlosi Wèŋ*

² Wèeŋ sə ləŋ piriya ghà yà lòŋ. Wèeŋ nəm lis awèŋ to, nə sə kwasə Nwì. ³ Wèeŋ sə ləŋ fa ves sè' də Nwii nè fa ves mandzè nè co vès tsoho fa bwiŋ yusè sèswihì sè Nwì a tsè' fa ves bə liŋ Jisòs Krest sə. Mù cu yè'

mù ndapndzəmè sè' bùu ncèp ènə. ⁴ Wèeŋ ləŋ Nwì sè' də yi gu mù ya mù tsoho rəŋsə fa bwiŋ yà' mvè'nè mù tse' ŋgòtsè' fa wo sə.

⁵ Wèeŋ cu weŋ bùu sè wo ka bùu cos yeŋ, wèŋ cum ncu ŋkərè. Ghà nè wèŋ tse'-a məmādzè pwe', wèŋ sə gu wo bəboŋ. ⁶ Ncèep cùu awèeŋ ye bəbwe', nə sə ləm co ci'. Nwè nəmòk fek-a weŋ yumok, wèŋ riŋ ŋgòcèp fəsə fa yi bə mandzè nè bəboŋ.

Pol Sə Cèpsə Ləsə Wo

⁷ Tikikòs nè yi moma avès nè vès dzəm yi nə, yi nə kə tsoho fa weŋ mvè'nè mù cu pwe' yi. Yi fàkgè vesiwèŋ bohòTà Jisòs bə zìnə ye pwe'. ⁸ Mù tumsə tsə gu yi bùu njo nè də ya wèeŋ riŋ mvè'nè ves cu fən. Nə ye sè' də ya yi gu ntəm awèeŋ sə kwa sè'. ⁹ Tikikòs nə, yi bə molak àwèŋ nè liŋ yee Onisimù nà'a bəbɛ'. Yi sè' moma àvès nè vès dzəm yi. Yi fàkgè bohòJisòs sè' bə zìnə ye pwe'. A wo sè wo nə tsoho fa weŋ bum sè yà' a ye fəeŋ pwe'.

¹⁰ Aritakònè vesi cu ndapndzəm cèpsə weŋ pwe'. Mak nè yi motè'e Bànabà nà'a cèpsə weŋ sè'. Mù à tip weŋ laŋ də Mak nə kə tsèŋ-a weŋ, wèŋ gu yi bəboŋ. ¹¹ Jisòs nè liŋ ye mòok Jostòs nà'a sə cèpsə weŋ sè' bəboŋ. Bùu Jus sè vesiwèŋ sə fàk bəbɛ' mègù wo sè tɛ' yà'sə. Vesiwèŋ sə fàk ŋgògù co bwiŋ riŋ gaŋ ŋkum Nwì sə ntùè wo. Wo a tesə jə mù ve'ɛ nsàp nè ntəm boŋ m.

¹² Epafərəs nè yi sè' molak àwèŋ cèpsə weŋ bəboŋ. Yi sè' ŋgà fàk Jisòs Krest. Yi ləŋgè Nwì mù tuhù wèŋ bə ŋàŋ də wèeŋ kuk bə bum sè ma nè Nwì pwe'. Də wèeŋ riŋ bum sè Nwì sə dzəm, nə sə yuk duk ye. ¹³ Mù a yə bə lis am mvè'nè yi a fàk gugəŋ bùu wèŋ, wèŋ bùu lak Kòlosi bə sè Làòdisiyà nə ye lak Hiràpolis. ¹⁴ Luk nè yi doktə àvès, nè a dzəm yi wùriŋ, nə ye Dimà wèŋ cèpsə weŋ bəboŋ.

¹⁵ Cèpsə fa mɛ bwema sè mɔwe' lak Làòdisiyà bèboŋ. Cèpsə Nimfà bə cos nè munda'à yi nà'a sè'.
¹⁶ Wèeŋ ta ŋwàk nè'e, wèŋ tum fa cos nè mɔwe' lak Làòdisiyà ya wo taŋ nà' sè'. Wèeŋ taŋ ŋwàk nè Làòdisiyàa nè tumsə fa weŋ nà'a sè'.
¹⁷ Wèeŋ tsok fa Akipòdə mù dək də, yi fak wes fàak sè Tà a fa ndzə bohòyi yà'a.
¹⁸ Mùu Pol, mù còm fa weŋ cècèpsə nè'e mok bə bo yàm. Wèeŋ sə tsərə kwan sè mù cu bə zeŋ yè'e. Bəbo nè Nwii ye bohòwèŋ lònŋ.

**Nwàk nè Mantombi,
nè Pol à Còm Fa Bùu sè
Mvwe' Lak
TÈTÀLONIKA**

Lak Tètàlonikà à ye tu lak nè mvwe' nzenḡòn Màsìdoniyà nè. Pol à kè mùk cos fo' yi. Pol nè, nè ye Timatì bə Silàs wèḡ à vè fo' bəbɛ'. A ka sàp fana bùu Juus mok wèḡ yeto ḡḡòto liḡ Pol sə bəp, bəp. Wo à sə ḡù vɛ'nə bùusè wo à sə wa mùm vè'nè Pol à sə tsòho ncèp Jisòs nè fana bùu awo mok sə yèto ḡḡòbwi lòmok ma nè Pol nè. Yà' à ḡhak fana Pol me'rə lak Tètàlonikà sə. A sàp ko' fana Timatì com tsok vesə fa Pol nè mùm vè'nè cos nè mvwe' lak Tètàlonikà nè sə ḡi.

Pol à còm fa wo ḡwàk nè mantombi ènə ḡḡòtsə' Krətèḡ sə də wo ko ntəm, nè təḡḡ mali ḡḡḡḡ. Wo à sə fek ke'cà yà' mɛ cos anə bə mùm vè'nè də Jisòs nè bwi foho və. Wo à sə fek mok duk də, a ye-a ḡḡa ḡwè dzəm bohòJisòs, nè kɔḡ ḡḡa Jisòs nè ka ntòbwi və, fana Jisòs nè kè bwi vè ntsə'mòk, wo tse' yàwo lùḡ nè nà'a nè kà mè sə' àlɛ? Jisòs nè nè və yè'sə sèḡ nɛ? Pol à jə mvək ènə ḡḡòtsə' gesə fa wo də Jisòs nè bwi foho və. Yi və, yi jəḡ bùu sè wo à dzəm bohòyi nè kɔḡ lo laḡ kè sè wo cu mali ntòḡwəm àlɛ' pwe' ya bə yà'wèḡ lo nè kə cum mok mvèsè nè mvèsè. Yi tsok wo də yà'wèḡ sə fak mali meḡ vɛ'nə nè sə kontəm, də Jisòs nè nè vè tsə li ntsə'mòk.

¹ Còm ḡwàk nè'e mùu Pol, ves Silàs, nè ye Timatì wèḡ bəbɛ'. Vès sə còm fa nà' bohòbùu cos nè mvwe' lak Tètàlonikà. Vès lɛḡ də Tà Nwii fa wèḡ fifi, nè ḡu wèḡ bəbɔḡ.

*Pol Kwa Bə Fantəm
Nə Ye Ncù Krətèḡ
Mvwe' Lak Tètàlonikà*

² ḡhà nè vès lɛḡḡ Nwii nè yi tè' avès pwe', vès sə tsərə wèḡ. Vès sə kwasə yi bùu tu awèḡ. ³ Bùsè vès

tsərəḡè fàak sè wèḡ à ḡù bùusè wèḡ à fa ntəm awèḡ bohòTà avès Jisòs Krɛst ḡḡòfàk bohòyi. Vès sə tsərə mvèsè wèḡ à fàk ḡḡḡḡ bùusè wèḡ dzəm yi, nè ye mvèsè wèḡ naḡḡè tu bohòyi bə ntəm nè zìnə, nè co wèḡ nè kà maḡkwèḡ foho yà'a sè'.

⁴ Bwetè' avès, vès rìḡtse' duk də Nwii dzəm wèḡ, nè cokfis jə nonḡsə wèḡ də wèḡ bùu ye. ⁵ Vès rì vɛ'nə bùusè ḡhà nè vès à jə vè fa wèḡ Ntirè nè Bəbɔḡ nè Jisòs Krɛst nè, nà' ànə ka bohòwèḡ co ncèp sè wà və. Nà' ànə ye bə ḡaḡ Yòḡsè nè Rərəḡ nè. Wèḡ à rì bəbɔḡ də Ntirè nè Bəbɔḡ nè ye zìnə. Wèḡ rì ncu avès nè bəbɔḡ nè vès à sə cu, ḡḡa vès cu vesùwèḡ sè'. Vès à cu vɛ'nə lòḡ ya yà'a bəḡ ma ḡjàwèḡ. ⁶ Wèḡ ànə cum fə'rə nsàp ncu avès, nè ye nè Tà nè. Wèḡ ànə ye na ḡḡə' sə' wùriḡ fana wèḡ à jə ncèp Nwii nè bə kwəkwa. Kwəkwa nè nà' à vè bohòYòḡsè nè Rərəḡ nè. ⁷ Yè'sə ànə ye vɛ'nə fana, wèḡ ye mok bùu sè ḡḡònitsə' fa bwiḡ mandzè nè bùu sè wo à dzəm Jisòs pwe' tse' ḡḡoye. Wèḡ à ye vɛ'nə bohòbùu sè mvwe' nzenḡòn Màsìdoniyà, nè ye sè mvwe' nzenḡòn Akayà. ⁸ Ncèp nè bə liḡ Tà nè nà'à sə ye ndzə nì'i wèḡ nè à ka mvwe' nzenḡòn Màsìdoniyà bə Akayà ləsə meḡ. Yu sə də, bùu sè ma fòpwe' a yuk mùm vè'nè wèḡ a fa ntəm awèḡ bohòNwii. Yà' nè yeè nè vɛ'nə fana, yu sə mok sè vès nè cèp fe'lə bwi bə liḡ awèḡ bù. ⁹ Vès yuk də bùu yà'a wèḡ sə cèp mvè'nè vès ànə kè ke' ye wèḡ, wèḡ ḡu ves bəbɔḡ yà'a. Wo cèp mvèsè wèḡ a mè'rə rùum sè wà, nè bwi lo ma nè Nwii, ḡḡòkùksə yi nè yi Nwii zìnə nè, nè yi cu ḡwəm. ¹⁰ Nə ye sə' də wèḡ sə tək mo ye nè yi Jisòs, ḡḡòtsə vè mabu. Yi nè Nwii à lòkòksə yi mvwe' kɔḡ. A Jisòs nè yi a caḡsə gesə vesùwèḡ mvwe' dzə' nzak nè Nwii nè kè sak bwiḡ bùu jèjòk ye.

2

Nsàp Ntùm Nè Pol A Tse' NgòTsòho Nza' Nwi

¹ Bwema avès, wèṅ rìṅtse' yàwèṅ sè' duk dè mvè'nè vès a kè ke' yè weṅ yà'a, à ka wà ca. ² Wèṅ rì mvèsè wo ànè yak ves, nè yeṅsè ves ṅgə' mvwe' lak Filipiyà ṅkuṅ vès sè coho vè ṅgòkè yè weṅ mvwe' lak Tètàlonikà yà'a. Anè ye-a sè duk dè bwìṅ ànè sè gū co dè wo lok mandzè dè ya bum kà fo' fàk fana, Nwì ànè gū ya wuè kà ves ko. Nwì ànè gū ves ve'nè fana, vès ko mali ntùm ṅgòtsè' fa weṅ Ntirè ye nè Bèboṅ nè.

³ Ncèp avès nè vès sè dzəm dè nà'a ni sè ntùè wèṅ nè, nà' ka bè tè'enkup yeṅ. Vès sè kà nà' wà tsòhòbasè. Nè ye sè' duk dè vès sè kà mandzè dè vès borè ṅwè nèmòk bòrè lap. ⁴ Yusè lè ve'nè duk dè, vès cèp mvèsè Nwì duk dè vès cep. Nwì nè a kùk ja'a ves, nè dè vès kèkùrè co yi fa ncèp ye nè ndzə bohòvès. Fana mvè'nè vès sè cèp bohòwèṅ, vès kà mandzè nè ṅgògù dè ya bwìṅ sè kwa bohòvès lapgè. Vès lapgè yàvès mandzè nè ṅgògù ya Nwì kwa yi. Yi Nwì nè yi rìṅ yusè yà' cu sè vèè vès. ⁵ Wèṅ rì sè' ve'è bèboṅ duk dè, mvèsè vès à vè bohòwèṅ, vès à ka bè nsàp nè ṅgòkwasè bòrè weṅ bè ncèp cù nè bèboṅ wà vè. Nwì rì dè vès à cèp bum kà ṅgòjə yumòok awèṅ, nè ghak bə zeṅ ye. ⁶ Vès ànè ka mandzè nè co wèṅ, kè bùu sèmok sè zok, kwasè ves sè' lap. ⁷ Nè ye sè' dè vès co ṅgàa ntùm Jisòs Krest, vès ànè fek-a weṅ ṅgòfa ves bum sè vès dzəm, yà' kà bə jòn sè' ye. Fana vès ànè sè ye megu yu avès fùè. Vès à ye fùè, co ṅwà nèmòk nè yi sè kùk bwe ye wèṅ ve'è. ⁸ Njò nè vès ànè dzəm weṅ wùrìṅ fana, ntùm boṅ ves ṅgògàp Ntirè nè Bèboṅ nè nà' à vè bohòNwì nè vesùwèṅ. Vès à ye kèkùrè ṅgòkpu bùu wèṅ sè'. Vès dzəm weṅ ve'è cèbùè.

⁹ Bwema am, wèṅ rìṅtse' mvèsè vès à ci' ndùrù bə fàk ve'è wùrìṅ ghà nè vès à ye vesùwèṅ yà'a. Mvèsè vès à sè tsòho fa weṅ ntirè nè, vès à fàk maràṅ bə ndzəmè dè ya vès kà dè vès kùk lis bohòwèṅ bə yusè vès dzəm yà' duk. ¹⁰ Wèṅ, nè ye Nwì, rì sè' duk dè ncu avès nè vès à cu vesùwèṅ, sè wèṅ Krètèṅ, nà' à ye rərəṅ nè ye rərəṅ sè'. Yumok sè co wo bəṅ ves dè yà' à ye bə jòn à ka yeṅ. ¹¹ Wèṅ rì dè vès à kotse' weṅ lòṅ mvèsè tè'è kotse'gè bwe ye. ¹² Vès à sè kwè'sə weṅ, vès ce'è fa weṅ ncèp sè ṅgòfisə weṅ ntùm dè ya wèṅ cum nsàp ncu nè nà'a kèkùrè bohòNwì. Busè yi Nwì nè yi à co'fis weṅ ṅgòkè tse' bo sənə gaṅ ye sè yà'a ve'è maṅgəṅgèṅ sè.

Pol Kwa Bə Dzədzəm Nə Ye Kontum Bùu Tètàlonikà

¹³ Fana njo mòk cu mali nè vès kwasègè Nwì bùu zeṅ sè'. Yusè dè mvèsè vès à jə vè fa weṅ ncèp Nwì, wèṅ yuk nà', nè jəṅ nà' co ncèp Nwì anè. Wèṅ à ka nà' co ncèp ṅwè nè sè nze fèṅ jəṅ. Nga nà'a ncèp Nwì anè nè zìnə. A sè' ncèp ènə nè nà' sè kùm ntùm awèṅ sè wèṅ a dzəm Jisòs. ¹⁴ Mù cèp ve'nè bùusè, yusè yà' a gù weṅ, yà'a mègù sè' yusè yà' a gù bùu coos Nwì sè mvwe' nzeṅgòṅ Jùdiyà, bwema avès a. Vès sè duk bòp bùu sè wo bùu Jisòs Krest yà'a. Wèṅ a yə ṅgə' ndzə bohòbùu lak awèṅ sè' mvè'nè wo à yə ṅgə' ndzə bohòbùu Jus sè wo bùu lak awo. ¹⁵ Bùu Jus yà'sə, a wo sè wo à zə Tà Jisòs, bə ṅgàa tsòhòbum Nwì, nè fa ves ṅgə'. Bùu yè'sə jòksègè Nwì ntùm. Wo mègù co ṅgbu bə nàm bohòbwìṅ pwe'fo'. ¹⁶ Ghà nè vès à sè tsòho fa bù lakmvum ncèp nè co nà' fa wo lùṅ nè fana, wo lap mandzè co vès kà yà'wèṅ tsòhòfa. Mvèsè wo à gù ve'nè yà'sə, ye dè wo à gù wesə nsàap bup awo sè wo gùgè sè pwe' mok laṅ. Nè yeè nè dè wo jòksə Nwì ntùm ṅgòsak wo laṅ.

Pol A Dzəm NgòKè' Yə Wo Sèmok

¹⁷ Ngòcèp yumok bæ ma nè njàvès fana bwema avès wèŋ, yà'a kè bùuŋ təəŋ də vesùwèeŋ nè ga'a tsoŋ mənə mvək momjo. Gègà'à nè a mègù də vesùwèŋ a ka lis mok sə yenə bwèrɛ wèŋ a cu mali sə ntuu vès. Vès a ləp mandzè vɛ'ɛ gʊgʊŋ duk də vès ye fe'lə wèŋ səmok, bùusè mvəsè vesùwèŋ à gà'a yà'sə, a yaŋ ves sə ntuu vɛ'ɛ wùriŋ. ¹⁸ Vès a dzəm də vès bwi lo kə ye wèŋ. Mù bæ tu am, mù a ləp mandzè ngòbwì fe'lə lòkəkè' fana Satà sə lok ves mandzè. ¹⁹ Yumok ka bup, bùusè a sə wèŋ à gù ŋkuŋ vès tse' naəŋ tu nè ye kwəkwa, ni' sə boŋ ves də ghà nè Tà Jisòos vəə, vès nè kə təəŋ mantombii yi co bùu sə wo ca caŋ nè caŋ ghak. ²⁰ Bə nè zinə, vès sə kwa, ni' sə boŋ ves sə' bùu wèŋ.

3

Timatì Kwɛ'sə Bùu Tètàlonikà Wèŋ

¹ Mvək nè ngòko ntum à ka mok yeŋ fe'lə fana, vès mam yàvès lak Atèn fɛɛŋ vəvès, ² nè də Timatii lo kə ye wèŋ. Yi moma àvès, nè venəwèeŋ fàkgè bəbɛ'. Vès fàkgè bohòNwì ngòtsòho fa bwìŋ Ntirè nè Bəboŋ nè nà'a bæ liŋ Jisòs Krest. Vès tumsə yi də yi kə kwɛ'sə wèŋ nè gʊ wèŋ ya tu awèŋ sə wèŋ sə naəŋ bohòJisòos gʊŋ lo mantombi. ³ Ya kà də mok mʉtsətsə'rə wèŋ foho lo maŋkwèŋ bùu nsàap ŋgə' sə wo sə fa wèŋ yà'a duk. Wèŋ rì yàwèŋ sə' də bo Nwì cu ca sə', də wo fa ves nsàp ŋgə' ènə. ⁴ Ghà nè vesùwèŋ ànə cum ntòbəbɛ' yà'a, vès ànə tsok wèŋ ŋga mvək nè à ka ntòdzen, də wo nè yeŋsə vesùwèŋ ŋgə'. Fana wèŋ rì tse' sə' də yà'a nè ye megu sə' mʉmvə' ànə. ⁵ Nà'a njo nè mù a tum Timatì nè. Mù a ko fùk ntum bùu fana mù tum yi də yi kə kuk ja'a-na də wèŋ sə fa mali ntum awèŋ bohòJisòs àlɛ. Mù a sə mərə də kè ŋgà mùmsə bwìŋ nè a gù wèŋ, wèŋ

gbu foho lo maŋkwèŋ, ya fàha sə vès à gù sə bisə wà àlɛ'.

⁶ Timatì nè a bwì foho vè laŋ. Yi tsə' fa ves mvəsə dzədzəm àwèŋ cu. Yi də ntuum awèŋ tə mali mègù bohòNwì, nè də wèŋ sə dzəm mali mòk bæ mòk. Yi tsə' fa fe'lə ves mok sə' duk də wèŋ tsəregè ves vɛ'ɛ bəboŋ nùumbu pwe'. Malə a ko wèŋ mvəsə malə a ko ves bohòwèŋ sə'. ⁷ Nə yeè nè də bwema avès-a, bæ jamə nè ye ŋgə' nè vès sə yə nè pwe'fo' fana ntum avès kwa mvəsə vès à yuk də wèŋ sə lo mali mantombi. ⁸ Nə ŋga'a nè'e yòŋsə kwèhè nè ves. Ntum avès nè sə boŋ vɛ'nə ŋga wèŋ təəŋ mali-a gʊgʊŋ bæ dzədzəm àwèŋ, wèŋ Tà wèŋ mvwe' mò'fis na. ⁹ Nə ŋga'a nè'e aco vès kwasə liŋ Nwì àvès bùu tu awèŋ. Vès tse' ŋgòkwəsə yi bùu nsàp kwəkwa nè vès tse' nà' mantombii yi bùu wèŋ. ¹⁰ Vès fekgè Nwì nùm bæ ndzəm bæ ntum avès pwe' də co yi gʊ ya vès ye fe'lə si awèŋ səmok. Vès ye wèŋ ya vès tesə wèŋ bæ yusə wèŋ sə jamə mali yà' bæ dzədzəm àwèŋ nè bæ liŋ Jisòs nè.

¹¹ Nwì àvès nè yi tè', nè ye Tà Jisòos fuhə nonəsə mandzè co vès kə ye wèŋ səmok. ¹² Nwii gʊ co dzədzəm nè wèŋ tse' nà' mʉtsətsə'rəə wèŋ, nè ye bohòbwìŋ pwe' nà'a kuk lo mantombi. Nà'a kuk, nè yam dzen co mvəsə vès dzəm wèŋ yà'a. ¹³ Bə nsàp dzədzəm ènə fana yi nè gʊŋsə wèŋ, wèŋ ye kəkurə bæ rərəŋ sə' mantombii Nwì àvès nè yi Tè', nùumbu nè Tà Jisòos nè vè bæ bùu ye sə rərəŋ sə.

4

Ncu Nè Co Nà' Gʊ Nwì Yi Kwa

¹ Ngòlèsə lòbə zeŋ fana bwema avès, wèŋ a yə'rə jə nsàp ncu nè wèŋ tse' ngòcu ya Nwii nè kwa bohòwèŋ nè bohòvès laŋ. Wèŋ ànə sə cum lok to mantombi sə' vɛ'nə. Nə ŋga'a nè'e fana vès sə ləŋ wèŋ nsàp nè gʊgʊŋ bæ liŋ Tà Jisòs də

wènj ghaha wesə ghaha. ² Wènj ri tse' ntip sè vès à fa wenj bə nàan Tà Jisòs yà'a laj. ³ Yusè Nwì dzəm bohòwènj duk də wènj ye rərənj, nə kà bo sənə nzak sàhà tse' lok. ⁴ Ndàanwè pwe' riñ nsàp mandzè nə co bə ngwe yee cum. Wo cum bə nsàp mandzè nə nà'a ye bəboj bohòNwì, nə kà ywì'lə nzòj jə vè. ⁵ Nà'a kà ncu nə nà' mègù bùu njè bəba kè mbəmbam ye. Bùu pegè sè wo ka Nwì riñ cugè yàwo ve'nə. ⁶ Bə nzak nwanwè bə nwanbambam ènə fana, ka bəboj co nwanè lim zə mòk yej. Vès ànə tsok fa wenj yè'sə mantombi laj. Nə nga'a nè'e vès sè sè mali wenj ntu' guguj də Tà Nwii nə kà nsàp nwanè nə yi gu ve'nə mè'rè. ⁷ Nwì ànə to vesùwènj, ka də a sè kə kohò sàhà yej. Yi à to vesùwènj ngòcu ncu nə rərənj co bùu ye. ⁸ Ye də a ye-a nga nwanè nəmòk dzèenj-a yusè vès yə'rə fa wenj yè'sə, yi sè kà nwanè dzèenj. Yi dzèenj Nwì nə yi fagè ves Yòjsə ye nə Rərənj nə.

⁹ Kaco vès com fa yiskok wenj mvə'nè wènj tse' ngòdzəm bwema sè wo a dzəm Jisòs còmə yej. Vès duk ve'nə bùusè Nwì a yə'rə fa wenj bə tu awènj mvə'nè wènj tse' ngò dzəm mòk bə mòk sè laj. ¹⁰ Wènj a nitsè' fa bwema sè mvwe' nzenjòn Məsìdoniyà pwe' nsàp dzədzəm ànə. Fana bwema avès, vès sè lej də wènj guj casə ve'nə casə. ¹¹ Wènj kiñ sè vè wènj də wènj cum ncu nə nà'a gəe'. Kà də wènj sè gesə ke'cà cùu awènj bə nzak bwij nga wo ka wenj to duk. Fàk bum sè wènj dzəm yà' bə bo awènj. Vès ànə tsok wenj yè'sə mantombi fa' laj. ¹² Wènj gu-a ve'nə fana wènj nə gu bùu sè wo ka Jisòs riñ ngòjə wenj co bwij. Yà' ye sè' də yusè wènj dzəm yà' fana wènj kà lis bohònwè nəmòk kək yiskok.

Mvək Nè Tà Jisòs Nè Bwìj Vè

¹³ Bwema avès a, vès dzəm də wènj riñtse' zinə nə nà' cu bə bəp bə nə wo a kpə lòyàwo laj. Wènj

riñtse' ya wènj cu, ntəm kà wenj bə zenj sə rwi'. Wènj kà-a yà' ri fana, ntəm sə rwi' wenj co bùu sè wo ka naanj tu də Jisòs Kræest nə kè lòkoksə yà'wènj ntsə'mòk tse'. ¹⁴ Vès dzəm sə ntəu vès duk də Jisòs à kpə fana Nwì lòkoksə yi mvwe' kpə. Ye də vès sə dzəm sè' duk də Nwii nə jənj fəsə vè fe'lə bùu sè wo ànə kpə bə Jisòs wènj bəbè'. Vès sə duk bùu sè wo ànə kpə nga wo dzəm bohòyi. ¹⁵ Yusè vès sə də vès yə'rə fa wenj nga'a yè'e, a yəyərè nə Tà Jisòs. Numbu nə Tàa bwi fohò vè fana vesùwènj sè a cu nwanəm, a nə kà mantombi nə me'rə bùu sè wo à kpə laj mankwènj ntòlòto. ¹⁶ Numbu ànə ye, wo nə ke' dukse' ngù nə nà' tse' nən. Ngì masinjà Nwì nə tu nə, nə cep, anə yuk ngì ntà Nwì nga wo fəp nà'. Tàa nə tesə tsonj mabu bə tu ye. Bùu sè wo à dzəm Jisòs, nə kpə lo mee nə lokok mvwe' kpə njuk, ¹⁷ fana Nwì kurə be'lə vesùwènj sè a cu mali nga'a nwanəm mvək ànə sə mvwe' mò'fis, a kə tsej Tà mə mba'a. Yà'a mòk mvək nə vesùwènj nə cu maligè mòk ves Tà wènj mvwe' mò'fis. ¹⁸ Nə yeè nə də bə ncèp ènə, wènj jənj nà', nə fupsə ntəm awènj bə zenj.

5

Fəhu, Busè Tà Jisòs Nè Bwi Fohò Və

¹ Bwema am wènj, njo nə də mə com yis fa wenj ngòriñtse' ghà nə bum yè'sə nə kə ye nə bùə. ² Busè wènj bə tu awènj, wènj riñtse' ve'e pap də numbu nə Tà nə nə kè vè co ngà yè vè nònj ndzəmè, wù kà ri. ³ Ghà nə bwij sè duk də, <<Bum pwe' mègù mòk bəboj də ngə'ə bùə>> fana, wo ye megu nga ngə' nèbup vè ve'e vak. Yà'a nə vè co mvəsè dzəmwee kogè nwanwè yè'e. Yà'a vè ve'nə, fana wo kà swirè. ⁴ Fana bohòma nə njawènj, wènj ka sənə ndzəm cum, bwema am wènj na. Fana ntsə' nə nə kà wenj co ngà yè vè yi nga wènj ka riñ kə

tsèŋ. ⁵ Wèeŋ bòp bù nè bohòmarenŋ, wèeŋ bùu sè wèeŋ gùgè bum nga a maràn bə nùm. Vesùwèŋ ka bòp bù ngàa ndzəm yeŋ. A kà bum mvwe' sèswihì gùgè. ⁶ Nə yeè nə də bum yè'sə zìnə ve'nə fana, vesùwèeŋ kà də a sə dzəmlo co mvè'nè bùu mok dzəmgè yà'a duk. Vesùwèeŋ sə kùk kù'ù, nə sə ko ni' avès. ⁷ Mvèk nè bwìŋ dzəmgè lo, mok jùhù rùk wèŋ pwe', a nè ndzəmè. ⁸ Nə ye də vesùwèeŋ yàvès bòp bù ngàa marenŋ. Vesùwèŋ tse' ngòko yàvès ni'. A tse' ngòtəhə lok ni' avès bə dzədzəm nə ye naanŋtu bohòNwì co ŋkè nga bup kà ves jwèŋ. A sə kùk gesə lis àvès bə lù nè Nwìi nè kə fa ves. Yà'sə nə ye co tam mòk nè a ta tse' nà' co yu səmok sè bup kà ves tu jwèŋ. ⁹ Ka də Nwì ànə cokfis vesùwèŋ də ya yi fa ves ngə' yeŋ. Yi à cokfis ves ya a tse' lù nè yi fa ves nà' ndzə bohòTà Jisòs Krest. ¹⁰ Yi Jisòs nè yi à kpù bùu vès, də ya a cum vesiwèŋ bəbè'. Də ya nga a cu-a sè ŋwəm bə nga a kpù, yà' lok gu yəyərè, ghà nè yi vèə, anə cu vesiwèŋ. ¹¹ Nə yeè nə ve'nə fana bədə wèeŋ sə tesə mòk bə mòk, nə gu wo lo mantombì mvəsè wèŋ sə gù nga'a yè'e.

Ncèp Nè Nà' Lèsə Lòo

¹² Bwema avès, vès sə ləŋ weŋ də wèeŋ jəŋ bùu sè wo fàkgè bohòwèŋ yà'a co bùu sè bwìŋ nè zìnə. Wo sè wo kùkgè weŋ, nə sə yərə weŋ co bùu sè Tà Jisos yà'a. ¹³ Wəp wo, nə dzəm wo càsə yà pwe'. Gù wo ve'nə bùu nsàp fàk nè wo sə gùu. Wèeŋ cum cù mò'fis, nə kà sə kùəm. ¹⁴ Vès sə ləŋ weŋ bwema avès-a, də wèeŋ tip ngàa wè' wèŋ. Wèeŋ kwè'sə bùu sè wo tse' wəə, nə tesə sè wo jì nàŋ. Wèeŋ sə ko ntum awèŋ bohòbwìŋ lòŋ. ¹⁵ Kà də wèeŋ fa mandzè də ŋwée gu fəsə fa ŋwè bup bə bup duk. Yusə ye də, ghà yà pwe' nè wèŋ cu, wèŋ tse' ntum nè ngògù bəbòŋ bohòmòk bə mòk. Wèeŋ gu bohòbwìŋ lòŋ sè' ve'nə.

¹⁶ Wèeŋ sə kwa ghà yà lòŋ. ¹⁷ Wèeŋ sə gu pìriyà ghà nè fòlòŋ, nə kà wò. ¹⁸ Nga sə bup-a sè yà pwe', wèeŋ sə kwasə Nwì. Yà'a yusə Nwì dzəm də yà'a ye ve'nə bə ncu àwèŋ co bùu Jisòs Krest. ¹⁹ Wèeŋ kà də wèeŋ limsə Yòŋsə nè Rərenŋ nə nga yi kà fàha ye gù duk. ²⁰ Kà də wèeŋ beŋ ncèep sè bùu sè wo sə tsòho bum sè Nwì a niŋtsə' fa wo duk. ²¹ Mùmsə ja'a yà' pwe'fo', nə be' tse' sè wèŋ yə də yà'a bəbòŋ. ²² Wèeŋ kà bo sənə bup nè mò'fis gèsə lok. ²³ Nwì bə tu ye, nè yi fagè vesùwèŋ fifi, yi nonŋsə ncu àwèŋ kəkurè bə mandzè nè fòpwe'fo'. Yumok kà bohòwèŋ bup lok. Yi nonŋsə yà' nsàp nè Jisòs Krest nè yi Tà àvès nə kə bwì vèə, wèŋ ye jinjo. ²⁴ Yi Nwì nè yi a to weŋ, yi nə gu yà', bùusə yi ŋwè nè zìnə.

²⁵ Bwema avès, wèeŋ sə ləŋ fa ves pìriyà yàvès sè'. ²⁶ Cepsə fa mù bùu sè wo à dzəm Jisòs sə pwe' bə cəcèpsə nè bəbòŋ co bwema. ²⁷ Mù cèp bohòwèŋ bə nàan sè bohòTà də wèeŋ taŋ fa ŋwàk ènə bohòbùu sè wo à dzəm Jisòs pwe'fo'. ²⁸ Bəbo nè Tà àvès Jisòs Krest nà'a ye bohòwèŋ.

**Nwàk nè Ba,
nè Pol à Còm Fa Bùu sè
Mvwe' Lak
TÈTALONIKA**

Jijipsè à cu mali māmuvwe' cos nè mvwe' lak Tètalonikà nè, bə nza' māmuvə'nè Jisòos nè bwì vèə nè. Bùu mok à sè cèp də nùmbu nè Jisòos nè bwì vè nè à cà lòlan. Fana Pol com ηwàk nè ba ènə ηgòtsə' reηsə fa wo bə zey də ηkuη Jisos Krest sə bwì vè ηga ηkùì' ghaha sə nzenγònə anə ve'e kə dzen nsàp nè co wù kà fək. Yi nè ye ηkum sə nzenγònə ghà ànə yi. Yi nè beη wes nwì pwe', nè gu ni' ye co də yi Nwì yi ηkuη fana Jisòs sə kə və.

¹ Còm ηwàk nè'e mùu Pol ves Silvanù nè ye Timati wèη bəbe'. Vès còm fa nà' bohòbùu cos nè mvwe' lak Tètalonikà wèη. Wo sè tse' wo Nwì nè yi Tè' avès nè ye Tà Jisòs Krest. ² Vès leη də Nwì nè yi Tè' bə Tà Jisòs Krest gu weη bəboη, nè fa weη fifi.

Mvə'nə Jisòos Nè Kə Sak Nzenγònə

³ Vès tse' ηgòkwəsə Nwì ghà nè fòlòonη bùu wèη, bwema avès a. Vès tse' ηgòkwəsə yi ve'nə bùusè nsàp nè wèη sə fa ntum bohòNwì nè sə kùk lòmantombì. Nə ye sè' də dzədzəm àwèη nè wèη tse' bohòmòk bə mòk sə ghaha sè' ghaha. ⁴ Nà'a njo nè vès kùmgè ηgùη mvwe' kwe' bùu cos wèη bùu wèη sə. Vès kùmgè ηgùη bùusè wèη kigè ntum, nè sə dzəm ghaha bohòJisòs nè ghaha, ηga wo sə tùksə weη, wèη sə ye ηgə' sè'. ⁵ Yà'sə sə nitsè' də Nwì nè sak bə zìnə. Bùsə a ye ve'nə fana wèη ye kəkurè ηgòkə ye mok mvwe' gan ηkum ye sè wèη sə yə ηgə' bùu zey sə. ⁶ Nwì nè gu yusè yà'a kəkurè. Bùu sè wo sə yeηsə weη ηgə' yà'a, yi nè yeηsə fəsə wo ηgə' sè'. ⁷ Yi nè gu wèη sè wèη sə yə ηgə' yà'sə ηgòyòηsə nè ye vès yàvès sè'. Yi nè

gù ve'nə ghà nè Tà Jisòs tesə tsə wè wəbu bə masinjàa ye wèη sè wo tse' ηàη. Yi nè və ndzənə ləm-mis, ⁸ nè yeηsə bùu sè wo ka Nwì riη ηgə', nè yeηsə sè wo à ka yusè Ntirè nè Bèboη nè Tà Jisòs à sə tsè' nè be' ηgə' sè'. ⁹ Nge' nè wo nè ye nè də wo nè maha wà nè kè' mò'fis. Wo nè kà mvwe' sè Tà cu bə bòonη ηàanη ye sə sè' kə dzèη yuk. ¹⁰ Yè'sə nè ye nùmbu nè yi nè vè ηgòkə jə kəküksə bohòbùu ye wèη, fana bùu sè wo ànə dzəm bohòyi nè sə mərə, nè sə kwa ve'e wùriη. Wèη nè ye sè' mənγorè wo anə bùusè wèη a dzəm ncèp nè vès à tsè' fa weη nè. ¹¹ Nà'a njo nè vès leη fagè weη riηriη nè. Vès leηgè Nwì də yi gu weη ηgòye kəkurè bə ncu nè yi à to fis weη də wèη cum nà' nè. Vès leη də yi gu ntuum awèη sè wèη tse' ηgògè bəboη yà'a təη megu ve'nə. Yi gu fàak awèη sè wèη sə gù bùusè wèη a fa ntum awèη bohòyi sə kə lə kəkurè bə ηàanη ye. ¹² Bum yè'sə ye-a ve'nə fana liη sè Tà Jisòs Krest nè boη bùu wèη, wèη boη bwì bùu yi sè'. Yè'sə ve'nə bə bòvəm nè Nwì avès nè ye Tà Jisòs Krest.

2

*Yusè Yà'a Nə Ye
Nkuη Krest Bwi Və*

¹ Bə nzak nè Tà avès Jisòs Krest ηgòbwì vèə də ya vesiwèη be'lə yi, nè kə cum mok bəbe' fana bwema am wèη, mù leη weη, ² də kà də wèη sə tsərə jə'rə ke'ca bə zey ve'nə duk. Kà də wèη sə saha ntuum awèη bə ncèp nè wo sə cèp də nùmbu nè Tàa nè bwì vè nè à cà lòlan nà'a sə duk. Kàmòk à cèp ve'nə ηgà tsòhòbum Nwì mòk ηga yi də yi tse' yumòk sè Nwì à tsè' yi, kə ηwè nəmòk ηga yi sə tsòho-a nzak Nwì àlè'. Kàmòk bùu mok wèη duk də vès à còm tumsə ηwàk ve'nə vès àlè'. ³ Kà də wèη me'rə ηwè nəmòok borə fək weη duk. Bùsə nùmbu ànə nè kà ntòvè tètè tse' ghà nè bwìiη nè sə ganηtu bohòNwì wù

kà fùk nà'a kè dzèŋ ŋkuŋ. Anə ye sè' ŋga ŋwè nè ŋgà ŋgwap nə yəəŋ sè' ŋkuŋ. A sè' yi nè yi nè kè bisə ye ŋgwàŋ nə. ⁴ Ŋgà ŋgwap ènə nə kà ŋge' bə bum sè bwìŋ kùksəgə yà' co nwì ye fùk. Yi nə beŋ bum sè yà'a co nwì pwe'fo'. Yi nə jəŋ ni' ye mabu, də yi ghak yà' pwe' yi. Yi nə kə ni cum mənə ndap Nwì nə ghaŋ nə, nə sə tsok də yi Nwì yi.

⁵ Mù à tsè' wen bum yè'sə ghà nə vesùwèŋ à ye nà'a pwe' laŋ. Wèŋ a swì laŋ à? ⁶ Megu də yumok cu sè yà' sə gù də bum yè'sə kà ŋga'a ntòye. Wèŋ rì yu ànə sə laŋ. Mvək nə kùrə nùu fana ŋgà gù ŋgwap nə nə yəəŋ. ⁷ Fàak ŋgwap sə sə fàk ŋga'a yè'e ntòsəswihì megu də yusə yà'a nə ye sə nə kà nto ye tètè wo fis gesə ŋwè nə yi sə təŋ lok yà' nə fo' ŋkuŋ. ⁸ Ŋgà ŋgwap nə yəəŋ ghà ànə, fana Tà Jisòos nə kə zə nà' bə yòŋsə nə nje nə yi yòŋsə fis tsə kè cùhu yi. Ghà nə Jisòos nə vè nə, yi nə gu bupsə nà' bə ŋaən ye sè yi yəəŋ vè bə zeŋ sə.

⁹ Ŋgà ŋgwap nə nə və bə ŋaən Satà, nə sə gu ke'ca nsàap maŋgəŋgèeŋ mok ŋgòbòrə bwìŋ fo' ve'ε nduk nə nduk. Yi nə sə gu niŋ ke'ca fa bwìŋ nsàap bum mok sè co wu kək yà' tu jip wu. ¹⁰ Yi nə borə bùu sè wo nə bisə wà sə wèŋ bə jòn. Bùu yè'sə wèŋ nə bisə njo nə wo à ka ncèp nə zìnə nə ya wo tse' lùŋ bùu zeŋ nə dzəm. ¹¹ Busè wo a gù ve'nə fana Nwii nə gu wo ŋgòtsərə mègù bum bə jòn, nə sə dzəm sè' zeŋ, ya wo sə dzəm megu mok bum sè yà'a mwès. ¹² Nwii nə gù ve'nə ya bùu sè wo à ka zìnə nə dzəm, nə sə kwa yàwo ŋgògà bup yà'a wèŋ nə gbù nzak bohòyi.

Pol Kwe'sə Bùu Tètàlonikà Də Wo Təŋ Guguŋ

¹³ Vès tse' ŋgòkwasə tsə Nwì nə ghà yà lònŋ bùu wèŋ, bwema avès a. Vès sə duk wèŋ sè Tà nə dzəm wen yà'a. Nwì ànə yeto, yi cok fis wen də wèŋ nə tse' lùŋ. Yi à gù

ve'nə bə ŋaən yòŋsə nə nje nə də ya wèŋ ye bùu ye wèŋ sè wèŋ rərəŋ. Yi à gù ve'nə sè' bə mandzè nə də wèŋ à dzəm ncèp nə nà'a zìnə nə sè'. ¹⁴ Nwì ànə to və wen yè'sə bə mandzè Ntirè nə Bèboŋ nə vès à tsòho fa wen nə. Yi à to wen yà'sə də ya wèŋ tse' fis ma njàwèŋ sənə kəkukəsə nə Tà Jisòos Krèst avès nə sè'. ¹⁵ Ye də bwema avès, wèŋ təŋ guguŋ, nə kotse' bum sè vès à tsè' wèŋ yà' sè bə cù kè vès à còm fa-a wen bə ŋwàk àl' pwe'fo' cùk. ¹⁶⁻¹⁷ Tà Jisòos Krèst avès, nə ye tè' avès Nwì a dzəm ves nə fisə fa ves ntuum avès, nə fa ves ŋaŋ ŋgòcèp nə gu megu yusə yà'a bəboŋ. Nwì a nitsè' fa ves dzədzəm ye ya a sə lo mantombi, nə kà kè mèsə yuk. Yi à gù ves ŋgònaən tu də a nə kə tse' bum sè bəboŋ. Wo a gù ve'nə bə bòvəm njàwo nə.

3

Wèŋ Sə Ləŋ Fa Ves

¹ Ŋgòlèsə lòo fana bwema avès, vès də wèŋ sə ləŋ fa ves. Wèŋ sə ləŋ fa ves də ncèp nə Tà nə, nà'a sə lo mantombi nənək nənək, nə sə fom mvə'nə ànə ye bohòwèŋ yà'a. ² Wèŋ sə ləŋ fa ves mok sè' də Nwii caŋsə fis ves ndzə bohòŋgàa gù ŋgwap bə bùu sè bup wèŋ. Vès duk ve'nə bùusə sə kà ncèp ènə bwìŋ pwe'fo' dzəm wes. ³ Yusə də Tà a ye zìnə. Yi nə guŋsə wen, nə caŋsə gesə wen mvwe' Satà nə yi ŋwè nəbup nə. ⁴ Tà a gù ves, vès kà məmərə sə ntuum vès bùu wèŋ tse' lok. Vès rì pap də wèŋ nə sə gu tse' megu bum sè vès də wèŋ gu. ⁵ Vès ləŋ də Tàa gu busə ntuum awèŋ ya wèŋ dzəm bohòNwì, nə fa wen kontum nsap nə Krèst.

ŊgòCu Ncu Wε' Ka Bəboŋ Yeŋ

⁶ Yumook yè', bwema avès, vès cèp yè'sə bə liŋ Tà Jisòos Krèst, də ka də wèŋ sə be'lə bə bwema sə wo dzəm ŋgòcu ncu wε' duk. Vès

sə duk bùu sè wo sə kà mandzè nè vès à yə'rə wən yù yà'a. ⁷ Wən riŋ yàwèŋ sè' də wèŋ tse' ŋgòfù'rə mandzè ncu àvès. Ghà nè vesùwèŋ à ye nà'a, vès à ka ŋgàa wɛ' yeŋ. ⁸ Vès à ka yu ŋwè nəmòk ŋga vès ka lak zu yuk. Vès à fàk vɛ'ɛ, nə ci' ndürè nè maràŋ bə ndzəmè pwe', də ya vès kà ŋwè nəmòk ŋgə' wà yamsè fa. ⁹ Vès à sə gù vɛ'nə yè'sə, vès à dzəm-a də wèŋ fa ves, yumok yà' kà bə jòŋ sè' ye. Vès à gù yè'sə ŋgògù nì fa wən ya wèŋ bɛ' sè' zɛŋ. ¹⁰ Vesùwèŋ ànə ye fa' vès tsok wən sè' laŋ də, <<A ye-a ŋga ŋwè nəmòk duk-a də yi kà fàk fàk, yi kà sè' zu.>> ¹¹ Vès sə cèp yè'sə bùusè vès yuk də bùu mok cu mɛŋgorè wèŋ sè wo sə cu yàwo ncu wɛ'. Wo kà yumok fàk, nə sə dzəm megu ŋgògbù nì kɛ'cà sənə bum bùu mok wèŋ. ¹² Vès sə cèp yè'e bohònsàp bù ànə ŋgòtip wo bə liŋ Tà Jisòs Krɛst də, wo ko nì, nə fak zu bə bo awo. ¹³ Nə ye də kà də wèŋ wo ŋgògù bəbɔŋ duk, bwema avès a. ¹⁴ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk bèn ncèp nè vès còm fa wən ndzənə ŋwàk nè'e fana wèŋ kək tasə tse' yi bəbɔŋ, nə kà yumok wənə wèŋ tse' be'lè lok. Wèŋ gu vɛ'nə ya marè'tu ko ŋwè ànə. ¹⁵ Nə ye sè' də wèŋ kà yi co yi ŋwè nè wèŋ bèn yi bènə gù. Wèŋ tip yi lɛ co yi ye sè' moma awèŋ.

Cècèpsə Nè Nà' Lèsə

¹⁶ Vès lɛŋ də Tà nè yi fagè fifi yi nə fa wən fifi, yi bə tu ye. Yi fa wən fifi bə mandzè nè fòlòŋ ghà yà lòŋ sè'. Tà nə ye bohòwèŋ pwe'fo'. ¹⁷ Mùu Pol, mù còm fa wən cècèpsə ènə mù bə bo sè yàm. Nè'e yu nè wu yə nà' ndzənə ŋwàk, wù riŋ də còm ŋwàk ànə mù nə. Ye'e mvè'nè mù còmgə yàm sə. ¹⁸ Mù lɛŋ də bəbo nè Tà Jisòs Krɛst àvès ye bohòwèŋ pwe'fo'.

Nwàk nè Mantombi, nè Pol à Còm Fa TIMATÌ

Timatì à ye krètèn nga yi ntòmɔwà'ɲwè. Pol ànə fa nonʒə lo cos nè mvwe' lak Efesònə ndzə bohòyi. Nwàk nè Pol à còm to fa Timatì ènə nà' sə tip yi nja gɔgɔn bə bum tɛ'. Nè mò'fis ngòfa ntip bə nzak yəyərè nè nà'a bə mvwès mɔmvwe' cos nə. Bùu mok sə yərè də bum sə a sə yə yà' bə lis ènə yà'a bɔp. Bwìŋ à sə duk sà' də aco ɲwè kə tse' megu lùŋ nga yi tse' nsàp ɲkərè mòk nè bwìŋ ka nà' pwe' riŋ. Yi tse' ngòdzè zɔzɔ mok, nè kà bo bə nzak gù sà' tse' lok ɲkuŋ. Pol còm ngòduk fa Timatì də nà'a kà tu bə yəyərè sə mvwès yà'sə naàŋ.

Nwàk nè sə cèp mɔmvè'nə aco wo sə gɔ bum mɔ cos sà', nè ye mɔmvè'nə ngòkùksə Nwì. Nà' sə cèp bə nsàp ɲwè nè bùu sə wo mantombi mɔ cos tse' ngòye sà'. Nà' ləsə bə ntip bohòTimatì nè də yi ye ngà fàk nè bèboŋ bohòJisos Krest. Yi sə riŋ fàha sə yi tse' ngògù fa bohòbòp bwìŋ zəzok sə wo a dzəm bohòJisòs nə.

¹ Còm ɲwàk nè'e mùu Pol, nè mɔ ngà ntum Jisòs Krest. Nwì nè yi à lùŋsə ves nə, nè ye Jisòs Krest nè vesùwèŋ sə naaŋ tu bohòyi nə, wo a duk wo də mɔ ye ngà ntum. ² Mù sə còm fa ɲwàk ènə bohòwù Timatì, nè wu co mo àm, bùusè wù à fa ntum yòbohòJisòs Krest. Mù ləŋ Nwì nè yi Tè' avès, nè ye Jisòs Krest nè yi Tà avès nè də wo gɔ wu bèboŋ, nè tɛsə wu bə koksəmanziŋ awo, nè fa wu fifi sà'.

Bùu Mok Sə Yərè Fa Bwìŋ Yusè Zok

³ Ghà nè mù à sə lòmvwe' lak Məsìdoniyà yà'a à ye fana mù tip wu də wu cum mvwe' lak Efesò. Bùu mok wèŋ cu fo' sə wo sə yərè fa bwìŋ nsàap bum mok sə zok. Fana

mù dzəm də wu cum fo', nè gɔ wo də wo kà vè'nə mok sə gù. ⁴ Tsok fa wo sà' də wo tenʒə ngòtaan ɲgàam sə yà' ka fàk tse' yà'a. Wo kà də wo sə taan kɛ'cà bum sə bə nzak ɲjàŋ duk. Nsàap bum yà'sə gùgè bwìŋ ngòcàsə mvək bə mamfenə fana wo kà yusè Nwì à fùhɔ nònʒə mantombi jə lò. Bwìŋ fa ntum awo bohòNwì ɲkuŋ fana wo riŋ bum sə Nwì dzəm yè'sə. ⁵ Njo nè mù duk wu vè'nə nə, də ya ɲga wo dzəm mòk bə mòk. Aco ɲwè dzəm to mòk bə mòk ɲga yi tse' ntum nè rərəŋ, nè ye ɲga yi tse' tsətsərè sə kəkùrè, nè fa ntum ye bohòNwì bə zinə. ⁶ Bùu mok wèŋ cu sə wo a mè'rə bum sə zinə yè'sə, nè jam mandzè nə, fana wo sə cèp mok bum sə kaco yà' jəŋ lo wo mvwe' mok yeŋ. ⁷ Wo sə dzəm də wo sə yərè fa bwìŋ lùk ɲga wo sə kà yusè wo sə cèp sə sà' rərəŋ. Wo sə cèp yà' nè kà məmərè tse', ɲga wo sə kà yà' sə rərəŋ fùk.

⁸ A riŋ də lùk yusè bèboŋ, ɲga a ye-a də bwìŋ jə tse' yà' bə mandzè nè kəkùrè nè na. ⁹ Wèŋ riŋ də Nwì ànə ka lùk sə bohòbùu sə wo gùgè bum bə mandzè nè rərəŋ nè nònʒə fa. Yi à nònʒə fa yà' bohòbùu sə wo gù bɔpsəgè yà', nè ye bùu sə wo kà yi yukgə. Yi à nònʒə fa yà' bohònsàp bù nè co ɲgàa kà Nwì wəp, ɲgàa gù bɔp, bùu sə wo sə kà mandzè Nwì bɛ', sə wo jəgè bum sə Nwì sə co yu ywì'lə-nzòŋ; bùu sə wo sə zə tɛ' awo bə ma awo wèŋ, nè sə zə bùu mok wèŋ sà'. ¹⁰ Wo sə koho sàhà, mbəmbam sə noon fe'lə sà' bə mbəmbam mok, wo sə yə bwìŋ, sə ci' mvwès, wo kəŋ nè sə ci' mali mvwès. Nwì à nònʒə fa lùk sə bohònsàp bù ènə, sə wo sə gù nsàap bum sə yà' ka bə mandzè yəyərè nè zinə nè vès ànə yərè fa wèŋ fa' nè yeŋ. ¹¹ Yəyərè nè zinə nə, nà'a ye mandzè nè mò'fis bə Ntirè nè Bèboŋ nè Jisòs Krest à fa ndzə bohòmù nə. Ncèp nè sə tsə' bum manʒəŋgèŋ sə

yà' vè bohòNwì nè yi tse' mègù ye yusè yà'a bèbonj nè.

*Pol Tsè' Mvè'nè Jisòs Krest
A Gù Yì Bèbonj*

¹² Mù kwasè Tà àvès Jisòs Krest nè yi a fa mu nàj ngògù fàak yè'sè. Mù kwasè yi bùsè yi kùk ja'a mu co njwè nè mù tse' zìnè, nè cokfis mu, dè mu fak bohòyi. ¹³ Wènj rì dè mù ànè sè bupsè lij ye sè fa'. Mù à sè yejsè yi ngò', nè sè yak yi, mùmchè'nè mù à sè gù vè'nè bohòbùu ye yà'a. Bum yè'sè ànè ye-a sè vè'nè fana yi koksè mali manziñ bohòmù anè, bùsè mù ànè sè gù vè'nè nga mù ka bohòKrest ntòdzèm tse' fana nè kà zìnè nè sè' ntòrìj. ¹⁴ Jisòs Krest nè yi Tà àvès nè a gù mu bèbonj wùrìj. Yi gù mu, mù nè dzèm bohòyi, nè dzèm bùu mok wènj sè'. Yi gù fagè bùu sè bə yà'wènj mvwe' mò'fis mùmchè' ànè. ¹⁵ Ncèp nè mù sè dè mu cep nè'e ncèp nè zìnè, nè aco ndàanjwè pwe' dzèm nà' dè, Jisòs Krest à vè sè nzejgòj anè ngòlùjsè ngàa gù bup wènj. Mùu Pol, mu nkum gù bup wènj sè' mù. ¹⁶ Njo nè Nwì a koksè manziñ bohòmù nè, dè ya Jisòs Krest niñtsok fa bwìj dè yi ngà ko rì ntum pap. Wo nè ye rìj yi vè'nè nga wo yè mvè'nè yi ko ntum bohòmù nè mu nkum ngàa gù bup nè. Yà'a mùmchè'nè mu co njwè nè mantombi ngònitsè' fa bùu sè wo nè kè dzèm bohòyi nè tse' lùj wènj nsàp kontum ye nè. ¹⁷ Yi nkum nè mvèsè; bwìj kùksè yi nè yi Nwì yìyi nè. Yi Nwì nè kaco bwìj ye to yi bə lis yej, kaco yi kpə sè' yej. Bwìj sè kùksè lij ye sè mvèsè nè mvèsè. Yà'a ye vè'nè.

¹⁸ Mo àm Timatì, mù sè fa ntip nè'e ndzè bohòwù. Yusè mù sè gù yè'sè, yà'a kèkùrè bə yusè ngàa tsòhòbum Nwì wènj ànè cep fa' bə lij yo sè. Mè'rə ncèp ànè cum sè ntùu wù anè gùgùj, ya wu sè mak lo dzè' nè Nwì mantombi bèbonj. ¹⁹ Təəj mali bə dzədzəm

yònè bohòKrest nè gùgùj, nè sè gù yusè wù ànè yè'rə nè rìj dè yà'a kèkùrè sè. Bùu mok wènj cu sè wo kà yusè wo rì dè yà'a kèkùrè sè gùgè. Wo gù vè'nè, nè gù bupsè mùmchè'nè wo à dzèm tse' bohòKrest sè. ²⁰ Nsàap bùu sè wo a gù vè'nè mook Himiniyàs bə Alèsandà. Mù a fa wo ndzè bohòSatà, ya wo yè'rə rìj dè wo kà lij Nwì sè bupsè kè'.

2

*Mandzè Nè Bùu Nwì Tse'
NgòKùksè Nwì Mu Cos*

¹ Ntip nè mù sè dè mu fa to wu nè nè', dè bwìj sè lej fa bwìj pwe' pìriyà. Wo sè lej Nwì dè nà'a fa bwìj pwe' yusè yà'wènj sè jamə nè sè tesè wo bə ngò' awo, wo sè kwasè yi bə yusè yi sè gùu sè sè'. ² Tsok fa wo dè wo lej fa bù nkənkum wènj pìriyà, nè ye bùu sè wo mantombi wènj sè', ya nga vesùwènj tse' mandzè ngòcu gəe', nè cum bə fifi fana nè sè yuk Nwì; a rìj nga'a ngòcu ncu nè nà'a bèbonj nè. ³ A bèbonj dè wo lej fa bwìj vè'nè, yà'a gùgè Nwì nè yi ngà lùjsè ves nè kwa. ⁴ Busè yi dzèm dè ndàanjwè pwe' tse' lùj nè rìjtsè' zìnè nè. ⁵ Yusè dè Nwì mègù mò'fis. Nwèe sè' mò'fis nè yi tə mətsetsə'rəə Nwì nè ye bwìj, ngòjə be'lə vè yà' mvwe' mò'fis. Nwè ànè yi njwè bə ngùpni', yi Jisòs Krest. ⁶ A yi nè yi ànə me'rə fa ni' ye ngòfìj mè'rə bwìj bə zej nè. Ghà nè mvèk ànə kùrə fana yi niñtsok fa bwìj dè Nwì dzèm dè bwìj pwe' tse' lùj vè'nè. ⁷ Nà'a njo nè yi à cokfis mu, nè gù mu ngòye ngà ntum nè. Mù sè cèp yè'sè zìnè, mù sè kà mvèsè cì'. Yi ànə busè mu ngà ntum dè ya mu tsoho lo ncèp nè nje nè, nè sè yè'rə bù lakmum wènj sè' ngòdzəm bum sè zìnè yè'sè.

⁸ Mù dzèm dè mbəmbaam sè ma fòpwe' sè lej pìriyà. Wo cu ngòlej, wo fis kok bo sè rərənj mətsetə, nè kà jèjòk kè nkùəm àlè' sè ntùu wo tse'.

9 Ma nè bohòbèba yàwo dè, wo ni megu cèək sè yà'a kèkurè bohònwànwè ngòni yà'. Wo fuhù ni' sè' bə mandzè nè nà'a kèkurè. Ka bəboŋ dè wo jəŋ mvək ngòbak tu nsàp mòk, nè nisə ntim bə nsàp, tasə mviŋ sè' bə nsàp, nisə kwàŋ sè' bə nsàp, nè ni cèək sè yà' gu ntèŋ wùriŋ yeŋ. 10 Yusə ɛ dè cèək bàa sè wo sə bə' mandzè Nwì wèŋ tse' ngòni yà', ya yà'a yəəŋ bəboŋ, a ngògù bəboŋ bohòbwiŋ. 11 Bèba wèŋ yə'rə jəŋ bum gəe', nè sə niŋ dè wo sə wəp bùu sè wo mantombi. 12 Mù ka dzəm dè bəba yə'rə mbəmbam wèŋ dzəm, wo kà nàŋ mətuhù mbəmbam wèŋ wo sè tse'. Wo cum gəe'. 13 Bəsè Nwì ànə gu to ntòAdàm ŋkuŋ nè gu Iif. 14 Yumok ye fe'lə sè' dè, ŋwè nè wo à bərə yi fana yi gu bup nè à ye ŋwàŋwè, à ka Adàm yeŋ. 15 Yè'sə ye-a sè ve'nə fana bəba nè luŋ nga wo dzə bwe, nga a ye-a dè wo tse' malì dzədzəm bə ncèp nè zìnə nè, nè sə dzəm bwiŋ, nè ye rərəŋ nè sə cum bə mandzè nè nà'a kèkurè nè na.

3

Mvè'nè Bùu Sè Wo Mantombi Mù Cos Tse' NgòYe

1 Wo cèpgè ncèp mòk dè, <<A ye-a nga ŋwè dzəm dè yi ye ŋwè nè mantombi mvwe' cos àɛ, ye dè yi dzəm yà'sə fàak sè bəboŋ.>> Ncèp ènə nà'a zìnə. 2 Ŋwè nè mantombi nè tse' ngòye ŋwè nè bwiŋ sə kà yumok sè yà'a bə jòŋ bohòyi yə. Yi ye ŋwè nè yi tse' ŋgwe mò'fis, ye ŋwè nè yi jəgè bum fàà, ŋwè nè yi tse' tu, ŋwè nè bwiŋ wəpgè yi, yi ye ngà jàhà bə bwiŋ, nè ye ŋwè nè aco yi yə'rə riŋ to fa bwiŋ bum. 3 Yi kà ngà jùhù rùk ye, nè kà ngà lùlù sè' ye. Yi ye ɛ ŋwè nè fàà, nè kà ngà ŋkùəm ye, nè kà mbàm lələ sə dzəm ti'. 4 Yi ye ŋwè nè yi sə kotse' rì ndap ye bəboŋ, bwe yee sə yuk yi, nè sə wəp yi. 5 Bəsè a ye-a nga ŋwè ka mvè'nè aco yi

kotse' to ndap ye bəboŋ riŋ, ye dè aco yi kotse' riŋ to cos nè Nwì nè va? A bùə. 6 Yi kà ŋwè nè yi a bùuŋ krətèŋ ghà ànə ye; bùusè kàmòk yi nè ye ngònèni', nè gbù ni sənə nzak bohòNwì, mvè'nè ŋkum ze' nè ànə gu, nè gbù yà'a. 7 Yusəmook sè' dè, ŋwè nè mantombi nè tse' ngòye ŋwè nè bùu sè wo ka krətèŋ yeŋ wèŋ wəpgè yi sè'; ya nga kà dè bwiŋ ye ngòto liŋ ye bup fana yi gbù ni sənə tam nè ŋkum ze' nè nòŋsə nè duk.

8 Ma nè bohòdikìŋ wèŋ yàwo dè, wo tse' ngòye bùu sè bwiŋ wəpgè wo, nè ye bùu sè wo kà cù ba cèpgè, nè kà rùk lələ sə no. Wo ye bùu sè wo kà ntəm bə nzak mbàm lələ sògè. 9 Wo sə dzəm tse' bum sè Nwì a nitsè' fa bwiŋ sə, nè sə tse' tsətsərə nè nà'a kèkurè. 10 Wèŋ mumsə ja'a nsàp bù ènə ŋkuŋ nè fa wo nsàp fàk ènə. A ye-a nga wèŋ ka yumok sè bup bohòwo ye, fana wèŋ fa wo fàak yè'sə. 11 Bèba wèŋ nè ye tsoŋ sè' bùu sè bwiŋ wəpgè wo, nè kà ngà ncəncəŋ ye. Wo ye bàa sè wo tse' tu, nè ye sè aco bwiŋ naaŋ tu bə yusè wo sə fàak. 12 Dikìŋ wèŋ ye ngàa tse' ŋgwe mò'fis, mò'fis. Wo ye bùu sè wo rì ngòkotse' ndap awo bə bwe awo bəboŋ. 13 A ye-a nga wo gu fàak cos sə bəboŋ ve'nə, bwiŋ nè wəp wo fana aco wo cep to yusè wo dzəm tse' yà' bə liŋ Jisòs Krəst sə, nè kà yumok wəp.

14 Mù sə tsəm dè mù nè kə kə' ye wəŋ mvək momjo fana mù sə còm fa wəŋ bum yè'e. 15 Bəsè kàmòk aco yumok gu mù, mù kà nènàk vè àɛ. Mù dzəm dè wèŋ riŋtse' mvè'nè aco bùu sè wo mvwe' bòp bù nè bùu Nwì wèŋ tse' ngòcu ncu njàwo nè. Wèŋ rì dè bòp bù nè bùu Nwì nè a cos Nwì nè yi cu ŋwəm nè. Cos nè tam tse'gè zìnə nè yi. 16 Yà' nòjəja dè bum sè Nwì a nè nitsè' fa ves yà' bə mandzè ye nè yam ve'ɛ co wù kà fàk. Yusə dè, Ma nè bə ngùpni' ye, yi anə bùuŋ

ɲwè, fana bwìŋ ye yi bə lis;
 Ma nè bə yòŋsè ye, Nwì ànə nɲtsok
 fa bwìŋ də yi ɲwè nè rərəŋ;
 Bə ma nè masinjàa Nwì fana wo à
 yə yi bə lis awo;
 Bohòma nè bwìŋ fana wo à tsòho
 lòliŋ ye sə sənə nzenɡòn nə
 pwe';
 Ma nè bohònzenɡòn nə fana bwìŋ à
 dzəm bohòyi;
 Ma nè mabu fana Nwì ànə jəŋ kok lo
 yi mabu anə, nə fa yi mvwe'
 ncum sə ghaŋ wùriŋ.

4

Ncèp Nè Ze' Nə Borə Bwìŋ Bə Zeŋ

¹ Yòŋsè nè Nwì nə a tsə' fa ves
 jəja laŋ də anə ye ghà nè nùumbu
 sə mè lòo fana bùu mok wèeŋ nə
 me'rə mandzè nè zinə nè wə à dzəm
 tse' nə, nə yuŋ lo yusə yòŋsəə ze' sə
 bərə kə' bwìŋ bə zeŋ sə, nə dzəm sə'
 yusə yà' sə yə'rə fa bwìŋ sə. ² Nsàp
 ncèep yè'sə sə tesə vè bohòbùu sə
 woo cì'gè mvwès, nə kà mbəŋ kòm,
 ɲkərəə awo à jip laŋ. ³ Nsàp bù
 ànə nə sə duk də, gù ka yusə bəboŋ
 yeŋ, nə də nsàp zuzuu mok cu sə
 bwìŋ kà yà' zu. Nga Nwì ànə gù
 zuzuu yà'sə də ya nga bùu sə wo a
 dzəm bohòyi nə rəeŋ zinə nə wèeŋ
 jəŋ yà', nə zu yà', nə kwasə yi fo'.
⁴ Yusə də, bum sə Nwì à gù yà'
 pwe'fo' bəboŋ. Yusə co ɲwèe dzeen
 yà'a bùè, nga a ye-a də wo jə yà',
 nə kwasə yi bə zeŋ na. ⁵ Bum pwe'
 rərəŋ bùusè ncèp Nwì sə cèp ve'nə,
 nə ye bùusè wo leŋ piriya bə zeŋ.

Pol Tsə' Fa Timatì Mvə'nə Yi Sə Gù Fàak Nwì

⁶ A ye nga wù jə ntip yè'sə, nə
 tip bwema mok sə wèŋ fana wù ye
 ɲgà fàk Jisòs Krest nè bəboŋ. Wu
 nə niŋ də ntum yògu laŋ bùusè wù
 sə naaŋ tu bohòncèp nè Jisòs Krest,
 nə sə kotse' yəyərè nè zinə, nè wù
 a dzəm nà' guguŋ nə. ⁷ Wu dzeen
 taàŋ ɲgàam ləm sə yà' ka yumok bə
 ma nè Nwì tse' yà'a. Yə'rə ni' yòlɛ
 ɲgòcu nsàp ncu nè aco nà' gù Nwì

kwa. ⁸ Bùsə a ye-a ɲga ɲwè yə'rə-
 a ɲgùpni' ye ɲgòye guguŋ fana yà'
 tse' swe'. Fana a ye-a ɲga ɲwè yə'rə
 ntum ye ɲgòbɛ' mandzè Nwì fana
 nà'nə boŋ ghak wùriŋ bùusè ye də
 yi tse' swe' bə ncu nè ɲga'a nè'e, nə
 ye bə ncu nè nà' cu mantombi nè
 sè'.

⁹ Ncèp nè mù cèp ànə nà'a zinə,
 kaco ɲwè mərə fak nà' yeŋ. ¹⁰ Nà'a
 njo nè vèes gèsəgè ɲaŋ, nə fak ve'e
 guguŋ sə, bùusè vès a naaŋ tu avès
 bohòNwì nè yi cu ɲwəm, nè yi ɲgà
 lùŋsè bwìŋ pwe', nə ye lɛ bohòbùu
 sə wo a dzəm bohòyi wèŋ.

¹¹ Tsok fa bwìŋ ntip yè'sə, nə yə'rə
 wo ɲgògù yà' sè'. ¹² Kà də wu gù
 co bwìŋ sə jəŋ wu co mweŋke' duk.
 Cum ncu yòlɛ bə mandzè nè aco
 bwìŋ kuk ja'a wu, nə sə gù yàwo sè'
 ve'nə. Sə gù ve'nə bə mandzè nè
 wù sə cèp ncèp, nə ye bə mandzè
 nè wù sə gù bum yo pwe'. Wu sə
 dzəm bwìŋ, nə fa ntum yòbohòNwì,
 nə cum ncu nè nà'a rərəŋ. ¹³ Ye
 jəŋ ɲga'a tè mù kə və fana wu jəŋ
 mvək yòŋgòta fa bwìŋ ɲwàk Nwì,
 nə sə tsoho fa wo ncèp Nwì, nə sə
 yə'rə wo sè'. ¹⁴ Tsərə tse' mvə'nə
 bù ɲkwàha bwìŋ wèŋ ànə naaŋ fa
 wu bo mətuhù fana ɲwè mòk nə
 cep yumok bə liŋ yo, ɲga yi sə cèp
 bə ɲaaŋ Nwì yà'a. Kà də wu swi
 mak li ɲkərə nè Nwì à fa wu nùumbu
 ànə nà'a duk. ¹⁵ Bum sə mù tsə' wù
 yè'sə, fa ntum yòfo', nə fa ɲaaŋ yo
 sè' fo', ya ɲga ndaaŋwè pwe' nə sə
 ye mamvə'nə wù sə lòmantombi sə.
¹⁶ Jəŋ ɲkərə bə ncu yònè wù cu nà',
 nə jəŋ ɲkərə bə yusè wù sə yə'rə fa
 bwìŋ. Sə gùhù bum yè'sə, bùusè wu
 gù-a yà' fana wu nə gem ni' yo nə ye
 bùu sə wo yuk wu ɲga wù sə cèp
 sə.

Ntip Nè Wù Tse' ɲgòFa Bùu Cos Wèŋ

5

¹ Kà də wu jwa ɲkwà' ɲwè
 duk, cep bohòyi lɛ co yi tè' yò.
 Gù bohòwàhanzum wèŋ co də wo

bwema yo wèŋ. ² Gù bohòbàa sè wo rèŋ laŋ wèŋ co də wo ma yo wèŋ, nɛ ɣu bohòwàhaŋgwèŋ wèŋ co də wo nɛ' yo wèŋ. Tsətsərè yònè wù tse' bohòwo nɛ, ye nè nà'a rərəŋ.

Bàa Yepmfə Wèŋ

³ Jəŋ ŋkərè bohòbàa yepmfə, sè wo bàa yepmfə zìnə bə zìnə. ⁴ A ye-a ŋga ŋwà ŋgwemfə tse' bwe kè bwe sè bwe ye àl' fana bwe sè wèŋ riŋ to ntòm'vè'nè wo nɛ sɛ kək ŋwè awo nɛ bə mandzè nè bəboŋ. Yà'a mvè'nè wo nɛ ɣu ya wo lak bo fàak sè wo à ɣu fa bwe sɛ. Nwì dzəm də yà'a ye vɛ'nə. ⁵ Bàa yepmfə sè wo bàa yepmfə zìnə, sè wo ka bùu sè co yà' tɛsə wo tse', sè wo naaŋgè tu awo bohòNwì yà'a. Wo sɛ lɛŋ nùm bə ndzəm pwe' də Nwì tɛsə wo. ⁶ Fana ŋwà ŋgwemfə nè yi sɛ tsərè ye bum sè yà'a nɛ ɣu yi kwa, mɛgù ye yà'sə co ŋwè nè yi a kpɛ laŋ, ŋga ye-a sè də yi cu fo' ŋwəm na. ⁷ Tsok fa bwìŋ də wo sɛ ɣu vɛ'nə ya ŋga ŋwèe kà yumok sè co yi to liŋ awo bɛp bùu zɛŋ tse'. ⁸ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk sɛ kà nɛnɛjəaŋ ye, nɛ ye wesə co ndap ye kək fana ye də ŋwè ànə a mà' dzədzəm ye nɛ laŋ. Nsàp ŋwè ànə bɛp càsə ŋwè nè yi ka Nwì riŋ lok. ⁹ Wu cu ŋgòcòm liŋ bàa yepmfə wèŋ fana wù com megu liŋ bàa sè wo a dzèŋ lùumŋgòn hum ntùŋfu nɛ casə lo mantombi, nɛ ye sè' nsàp ŋwà nè bə ndu ye nɛ à sɛ cugè bəboŋ. ¹⁰ Yi ye ŋwà nè bwìŋ rì yi də yi ɣùgè bəboŋ. A ye nsàp bàa sè wo à kək bwe awo bəboŋ; nɛ sɛ jaha bə ŋkùŋ wèŋ munda'à wo wùriŋ, nɛ cuk fa bùu Nwì wèŋ kù, nɛ tɛsə ŋgàa yə ŋgə' wèŋ, nɛ ye sè wo jə wes mvək awo ŋgògùhu nsàp bum sè bəboŋ zok, zok, nduk.

¹¹ Kà də wu com liŋ bàa yepmfə sè wo cu ntòbə ŋàŋ duk, bùusè wo nɛ dzəm ŋgòlòfè'lə ɣù səmok fana nɛ kà ntəm ŋgòyù Krest mok ko fe'lə. ¹² A ye-a ŋga wo ɣù vɛ'nə fana ye də wo ɣù bɛp bùusè wo bɛpsə yusè wo ànə kak to bohòKrest sɛ laŋ.

¹³ Yumook sè' də, bàa yepmfə sè wo cu ntòbə ŋàŋ sɛ wèŋ nɛ bùuŋ ŋgàa wɛ', nɛ ye ŋgòni dzooŋ kɛ' ndap bwìŋ. Yumòk nè nà' bɛp càsə wesə, a nè də wo nɛ ye ŋgòcaŋsə kɛ' ncəncàŋ, nɛ sɛ ɣbɛ ni kɛ' bə bum sè yà' ka yàwo yeŋ, nɛ sɛ cɛp kɛ' yusè yà' ka bəboŋ yeŋ. ¹⁴ Mvè'nè bum yè'sə nɛ yeè nɛ vɛ'nə fana mù sɛ duk də a bəboŋ də bàa yepmfə sè wo cu ntòbə ŋàŋ wèŋ jəŋ ndum, nɛ dzə bwe, nɛ kək ndap awo bəboŋ, ya bùu sè wo sɛ bɛŋ ves sɛ kà yumok sè co wo to liŋ avès bə zɛŋ bɛp tse'. ¹⁵ Mù sɛ cɛp vɛ'nə yè'sə bùusè bàa yepmfə mok wèŋ a jàm mè'rə mandzè nè zìnə nɛ laŋ, nɛ bɛ' lo Satà. ¹⁶ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk cu nè yi tse' ŋwà ŋgwemfə mɛ ntòm'bi yi fana yi kək lis bohòŋwà ànə. Kà də yi jəŋ fàak yà'sə, nɛ tsə cos nɛ fo' duk, ya ŋga cos nɛ tse' mandzè ŋgòkək rì lis bə bàa yepmfə sè wo yàwo bàa yepmfə zìnə, zìnə sɛ.

Bùu Sè Mantombi Mucos

¹⁷ A bəboŋ də wo kək lis bohòbàa ŋkwàha bùu sè mɛ cos sè wo ɣùgè fàak awo bəboŋ, kək wo lis kè' ba. Mù sɛ duk bohòbàa sè wo fàkgè ɣugəŋ ŋgòtsòho ncɛp nɛ, nɛ sɛ yə'rə bwìŋ sè' yà'a wèŋ. ¹⁸ Wo à còm ndzənə ŋwàk Nwì sè' vɛ'nə də, <<Kà də ŋwèe kiŋ lok cùu nàm nè wo ɣùgè yi, yi sɛ ku gòm'bi duk.>> Wo à còm mok sè' də, <<Ŋwè nè yi fàk laŋ, wo tse' ŋgòlək yi.>> ¹⁹ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk jə vè nzak mɛtuhù ŋwè nè mantombi fana wù kà dzəm, tse'ŋga bwìŋ ba kè tɛ' àl' duk də wo a yə sè' ŋkuŋ. ²⁰ Ŋwè nè yi ɣù-a bɛp, wù jwa sa'rə yi mvwe' bwìŋ, ya ŋga mok sɛ wɛp.

²¹ Mù sɛ cɛp bohòwù yè'e mantombi Nwì, nɛ ye Jisos Krest, nɛ ye masinjàa Nwì sè yi a cokfis sɛ də, wu noŋsə ntip yè'sə, fana wu cu ŋgògù yà', wù kà ŋwè mòk gèm ko fa, nɛ kà nza' ŋge' ca sè' gèsè. ²² Jəŋ ŋkərè pap ŋkuŋ nɛ naaŋ fa ŋwè bo mɛtuhù. Kà də wu tse' fuk bo sənə bɛp ŋwè nəmòk duk. Cum ncu nè

nà'a rərəŋ. ²³ Kà də wu sə no tse' megu ndzəp duk. No rùk momjo njo vèəm yo sè yà'a yagè wu yà'a.

²⁴ Bup sè bùu mok wèeŋ yəəŋgè jəja, bwìŋ pwe' riŋ də Nwii nè sak wo bə zeŋ. Bup sè bùu mok wèeŋ kè yəəŋgè yàwo maŋkwèŋ. ²⁵ Yà'a bə ma nè ŋgògù bəboŋ sè' vɛ'nə, bum sè wo gù yà' bəboŋ mook yəəŋgè jəja, mok kà ntèŋ yəəŋ cə fana yà'a nè kà sèswihì sè' cu mam mali.

6

¹ Bùu sè wo cu ŋkwèŋ wèeŋ wəp masàa awo bəboŋ, ya ŋga bwìŋ kà liŋ Nwì bùu wo sə bupsè, nè kà yusè bup bə bum sè vesùwèŋ sə yə'rə fa bwìŋ sə cèp. ² Ŋkwèeŋ sè masàa awo krətèŋ wèeŋ kà masàa awo sè' co yusè wà bùusè yà'wèeŋ krətèŋ jə. Wo gù fa yà'wèŋ fàak sè bəboŋ sə ŋkùuŋ, bùusè wo sə tesə bə fàak awo sə krətèeŋ sè wo dzəm yà'wèŋ sə. Timatì, wu yə'rə bwìŋ, nè tip wo bə bum yè'sə.

Ntip Bə Nzak Ghàk

³ Timatì, a ye-a ŋga ŋwè nəmòk cu nè yi sə yə'rə fa bwìŋ yumok sè zok, sè yà' ka mvwe' mò'fis bə ncèp nè zìnə nè Tà Jisòs Krest àvès nè yeŋ, nè sə beŋ yəyərè nè nà'a bə mandzè nè vès sə yù Nwì fo' nè, ⁴ fana ye də yi ŋgà nènì, yi ka yumok riŋ. A yà'sə də ŋkərè ye nè ləm, yi sə ləp mègù ŋgòfì duk, nè sə jəŋ və ŋkùəm bə bum sè bwìŋ sə cèep. Bwìŋ fi' duk, nè sə kùəm fana yà' gù bwìŋ, wo sə tse' ntəm sè cucuk kè lù wèŋ, nè gù bwìŋ ga'a, nè jəŋ və yàk bwìŋ, nè gù bwìŋ ŋgòmərə yusè yà' cu sə vèə ŋwè nəmòk. ⁵ Nsàp bù ànə kùəmgè nùumbu pwe' bùusè ŋkərèə awo sə ka rərəŋ yeŋ. Wo ka zìnə nè mok riŋ. Wo tsəm də wo be' mandzè Nwì ya ŋga wo tse' swe' fo'.

⁶ A lɛ zìnə də a ye-a ŋga ŋwè sə be' mandzè Nwì, nè ze' bə yusè yi tse' fana ye də yi tse' swe' maŋgəŋgèŋ.

⁷ Vesùwèŋ rì də vesùwèŋ ànə və sə

nzeŋgòn ŋ fən botu, a nè foho lèsè' botu anə. ⁸ Ye də a ye-a ŋga a tse' yusè ŋgòzə nè ye cèək sè ŋgòni fana yà'sə ye kəkurè bohòvès anə. ⁹ Bùu sè wo dzəm ghàk wèeŋ nè tse' toho məmumsè nènək. Ntəm nè wo tse' nà' ŋgòdzəm bum nà'nə nè ye bohòwo co tam, nè nà'a nè ko wo, nè gù wo dzəm bum ləm nè ye sè co yà' yaŋsə wo ntəm fana yà' gù wo gbə bisə. ¹⁰ Busè ntəm nè ŋgòdzəm mbàam, mandzè nè bup pwe' tesə vègè fa'nə. Bùu mok wèŋ a mè'rə mandzè nè Krest nè, bùusè də wo dzəm mbàm, fana nè ye nsàap ŋgə' zəzok.

Pol Tipsə Timatì Də Nà'a Təəŋ Bə Mandzè Nwì Gəgəŋ

¹¹ A ye-a bohòwù yòfana Timatì, wu yòŋwəə Nwì; caŋ nsàap bum yà'sə pwe'fo'. Jihi nzòŋ ŋgòyù lɛ yusè yà'a rərəŋ. Gù yusè aco Nwì kwa bə zeŋ, nè sə naaŋ tu yo bohòKrest, dzəm bwìŋ, sə kontəm, nè sə ye fàə. ¹² Jihi nzòŋ, nè lə nsàp lə nè aco ŋwè lə nà' ŋga yi fa ntəm ye bohòKrest nè, ya wu be' ko lùŋ nè. Nà'a yà'sə lùŋ nè Nwì ànə to wu də wu kə tse' nà' nè. Yi ànə to wu ghà nè wù à təəŋ mvwe' bwìŋ, nè cep jəja də wù dzəm bohòKrest nà'a. ¹³ Mù sə tsè' wu ncèp nè'e mantombii Nwì nè yi fagè yòŋsə bohòbum pwe', nè ye Jisòs Krest nè yi à təəŋ mantombii Pòŋtiyòs Palè, nè cep fis zìnə ye jəja. ¹⁴ Mù sə tsè' wu də, wu noŋsə ntip sè mù fa wu yè'e pwe'fo', nè kà mòk bupsə lok fàk, ya ŋga ŋwè nəmòok kà liŋ yo bə jòŋ to tètè kə dzeŋ ghà nè Tà àvès Jisòs Krest nè və səmok nè. ¹⁵ Mvək nè kərə fana Nwii nè gù yi, yi tesə və jəja. Yi Nwì nè yi tse' mègù ye yusè yà'a bəboŋ, yi tse' nzeŋgònə yiŋyi, yi ŋkum bohòŋkəŋkum wèŋ pwe', nè ye Tà bohòtə wèŋ pwe' sè'. ¹⁶ Yi tse' lùŋ nè kaco nà' me yeŋ, yi cugè mʉtsətsə'rəə marəŋ nè kaco ŋwè kùəp və to fo' yeŋ. Ŋwè ka yi bə lis ye yuk, nè ye sè' də kaco ŋwè ye to yi sè' yeŋ. Bwìŋ wəp yi, fana

ḡàaḡ ye sə cum geḡ fo' mvèsè nè mvèsè. Yà'a ye vɛ'nə.

¹⁷ Ma nè bohòbùu sè wo ḡgàa ghàk sə nze fɛḡ fana tsok fa wo də wo kà ni' sə nɛḡ. Wo kà tu bə ghàha awo sə naaḡ bùusè ḡwè ka mvè'nè yà'a nè me wes nè riḡ. Wo sə naaḡ tu awo ɛ bohòNwì bùusè yi ḡwè nè bo to, yi fagè ves bum pwe'fo' ḡkùuḡntɛḡ, də ya vèes kwa bə zeḡ.

¹⁸ Wo sə ḡu bum sè bəboḡ wùriḡ, wo tse' bo awo to, nè sə fa bwìḡ mbo. Yà'a yusè yà'a nè ḡu wo, wo ye ḡgàa ghàak sè zìnə sə, ¹⁹ bùusè a ye-a ḡga wo ḡu vɛ'nə, ye də wo lòksə yà'sə bum sè yà'a nè tɛsə wo ntsə'mòk, fana wo nè kə tse' lùḡ nè nà'a lùḡ nè zìnə nè.

²⁰ Timatì, jəḡ ḡkərə bə yusè Nwì a fa ndzə bohòwù. Kà cùu yo bə ncèep sè ḡgwàḡ sè yà' ka yumok bə ma nè Nwì tse' yà'a gèsè, nè kà cù bə mfi'duk ləm sò. Bùu mok wèḡ sə tsəm də a ncèep ḡkərə, ḡga yà' kà vɛ'nə yeḡ. ²¹ Bùu mok wèḡ tsəm də wo tse' ḡkərə fana yà' a ḡu wo jam mandzè nè ḡgòtse' bum sè vesùwèḡ a dzəm sə. Nwì ḡu wu bəboḡ.

Nwàk nè Ba, nè Pol à Còm Fa TIMATÌ

Pol à còm nwàk ènə nga yi cu mu ndapndzəmè yüiyi fana yi dzəm ngòyè Timatì. A ye nga yi rì dè mvə'nə yi nè kpə kūrə laŋ. Yi à sè cèp ghak bə ntip sè ngòtsòho ncèp nè Nwì nə. Tu ncèp nè gūgūŋ nə nja də, nwè nè yi dzəm-a ngòyè mofàk Jisòs nè zìnə nə, yi tse' ngòyè co sojà nè yi sə yu' duk. Yi ka tse' ngòkosə lo' marè'tu bohòkwà'hwè ye nè nà'a Jisòs Krest nə. Yi tse' ngòyè fəfuhù ngòyè ngə' bũu fàak ye sə (ye ngoo 1:8, 2:3, 2:12, 2:15, 3:11, 4:5).

¹ Còm nwàk nè'e mùu Pol nè mu ngà ntum Jisòs Krest. Nwì a fəhù nònşə yi də mu ye ngà ntum ye. Fàk am yè'sə də mu sə tsoho fa bwìŋ bə nzak lùŋ nè nà' sə vè bohòJisòs Krest nə. ² Mù sè còm fa nwàk nè'e bohòwù Timatì mo àm nè sə ntùu mù. Nwì nè yi tè' nə ye Jisòs Krest nè yi Tà àvèes gu wu bəboŋ, nè koksə manziŋ bohòwù, nè fa wu fifi sə ntùu.

*Pol Kwe'sə Timatì
NgòFàk Gūgūŋ, Nə Kà Wəp*

³ Mu kwasəgè Nwì bũu wùu Timatì. Mù sə fàk bohòyi bə ntum nè rərəŋ mvə'nə tè' am wèŋ à fàak. Mu lenğè bohòyi marəŋ bə ndzəmè lòŋ də yi se wu ŋkàŋntèn. ⁴ Mu tsərə ndzəplis yo sè wù a wa ghà nè vesù à gà'a yà'a, ntum àm sə gu mu co mu ye fe'lə wù sèmok ya mu kwa. ⁵ Mu tsərə fe'ləgè mok sè' mvə'nə wù a fa ntum yòbohòJisòs bə nè zìnə. Macici yòLuwis ànə fa to ntum vè'nə yi, nə ye də ma yòYunis fa sè'. Mù rì də wu sè' vè'nə. ⁶ Mvə'nə mù rì də wu vè'nə fana mù dzəm də mu tsok fa wu yumok. Wu lumsə ŋkərə nè Nwì a fa wu ngòfàk bə zeŋ

ghà nè mù ànə naaŋ fa wu bo nà'a. ⁷ Rìŋtse' də Nwì a fa vesùwèŋ Yòŋsè ye nè Rərəŋ nè nà' gù ves a kà wə tse'. Nà' a fa ves nàŋ, nə gu a dzəm bwìŋ, nə sə ko ni'.

⁸ Ye də kà də wu koksə marè'tu ngòtsòho fa bwìŋ liŋ sè Tà sə duk. Nə ye sè' də kà də wu koksə marè'tu bohòmà də bùusè mu ngà ndapndzəm sè' duk. Yusə də wu tse' le nsap ntum nè ngòkə ye ngə' bũu Ntirè nè Bəboŋ nə sè'. Aco wù gu to yè'sə bə nàaŋ sè Nwì fa wu yà' yi. ⁹ A yi Nwì nè nè yi a lùŋsə ves, nè duk ves də a cum ncu nè nà'a rərəŋ. Yi à gù yè'sə, ka də a bũu yumok sè bəboŋ sè vesùwèŋ a gù yeŋ. Yi à gù fa ves yè'sə ndzə bohòJisòs Krest nga yi tsəm kok gu sə vèə yi bə bəvəm ye nga nzeŋgòŋ ka ntòyeto. ¹⁰ Nè niè' nè'e mvə'nə Jisòs Krest ngà lùŋsə bwìŋ a vè fana vesùwèŋ a rì mok bum sè Nwì a sə tsərə də yi nè gu sə. Yusə yi à vèə nə gu sə də yi à ghak nàaŋ kpə, nə jəŋ vè lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk mvwe' jəja. Mandzə nè yi à jə vè nà' à ye bə Ntirè nè Bəboŋ nə.

¹¹ Nwì a naaŋ fa mu bo mu tuhù də mu tsoho sè' Ntirè nè Bəboŋ ènə. Mu sè' ngà ntum zeŋ, nə sə yə'rə fa bwìŋ sè' zeŋ. ¹² Nà'a njo nè mù sə yə ngə' nə. Megu də marè'tu sə kà mu ko bùusè mù rì nwè nè mù a dzəm bohòyi nè bəboŋni. Mù rì tse' sè' pap də yi tse' nàaŋ sè ngònòŋsə bum sè mù a fa yà' ndzə bohòyi sè tètè kə dzeŋ nùmbu ànə nè yi nè bwi və. *

¹³ Wù à yuk ncèp nè zìnə nè nà'a bə liŋ Jisòs Krest nə bohòmà laŋ. Jəŋ ŋkərə də wu sə yuŋ megu zeŋ. Wu sə gù vè'nə, wù sə fa ntum bohòNwì, nə sə dzəm bwìŋ bùusè wu nwèə Jisòs Krest. ¹⁴ Ncèp nè Nwì a fa ndzə bohòwù ènə gu nteŋ wù kà fàk. Fana ye də wu jəŋ ŋkərə də nwè nəmòok kà nà' kupsə bəpsè.

* **1:12** 1:12 Aco ncèp ènə sə duk də, <<Yi tse' nàaŋ sè ngònòŋsə bum sè yi a fa yà' ndzə bohòmà sə.>>

Yòṅsè nè Røreṅ nè nà' cu ndzø ni' vès nè nè tesø wu ṅògù ve'nø.

15 Wù rì dè bùu sè mvwe' lak Èsiyà pwe' a mè'rø tes mu mùmù. Fùgelòbø Emoginis a mè'rø mu sè'. 16 Nwè nè yi vesi mègù Onesiforòyi. Yi gùgè ntum àm sè ye fəfup. Yi kà marè'tu bə kwan am yè'e sè' koksəgè. Mù tsəm də Tàa nè se ndap ye bə nsàp nè yi sè gù ànə. 17 Yi à kè dzèṅ mvwe' lak Rumà, yi lap fok ke'ca mu ve'ε tètè yi ye mvwe' sè mù cu. 18 Mù sè ləṅ də Tà Nwii gu Tà Jisòs ṅòkoksə manziṅ bohòyi nùmbu ànə nè yi nè bwìṅ vèə. Wù rì mvè'nè yi à sè tesø mu ghà nè mù à ye mvwe' lak Efesòyà'a-e bəbòṅni.

2

Ngə' Nè Ngà Fàk Nwii Nə Ye

1 Wùu Timatì mo àm, təəṅ gūgūṅ bə ṅaṅ sè Jisòs Krest fagè bùu ye wèṅ. 2 Wù à yuk bum sè mù a sè yə'rø ke' mvwe' bwìṅ yà'a; jəṅ yà', nè yə'rø bwi fa bùu sè wo zìnə nè ye kəkurè. Bùu yè'sə wèṅ nè jəṅ yà', nè yə'rø bwi fa bùu mok wèṅ sè'. 3 Ye ṅə' ma njòco sojà nè bəbòṅ bohòJisòs Krest. 4 Wù rì də ṅwè nè yi sojàa kà ncu ye co ṅwè nè la'à mok cugè. Yi cugè ncu nje ṅògù də ṅkwà'ṅwè ye sè kwa. 5 Tsərə fe'lə-a mòk co ṅà cacəṅ-è. Aco wo də yi gha' bwìṅ yi, ṅa yi ka lùuk sè wo nòṅsəgè də ṅwèe caṅ ve' bə ve' sè pwe' nòṅsə à? 6 Ngà fàk nzum nè yi fàkgè ve'ε bə ṅaṅ tse' togè bum sè yà' tesø mənzuù fi yi. 7 Tsərə bum sè mù tsè' fa wu yè'sə bəbòṅ. Tàa nè gu wu wù rəṅ bə zeṅ pwe'fo'.

8 Kà swì də Jisòs Krest nè yi à tesø bohòbùu Devid à lòkok mvwe' kpə. Nà'a Ntirè nè Bəbòṅ nè mù sè tsòho fa bwìṅ nè. 9 Yà'a yusè mù sè yəè nè ṅə' bùu zeṅ sə. Wo tasə mu yè' bə kwan co ṅwè nè yi bəpsə yumok. Megu də kaco wo tasə to Ntirè nè Bəbòṅ nè yeṅ. 10 Fana mù sè ye lo yàm ṅə' mantombi bùusè bùu

sè Nwì a cokfis wo yè'sə sè ntèṅ. Mu gu ve'nə ya wo dzəm bohòJisòs Krest fana Nwì fa wo lùṅ nè nà'a nè kà kè mè yuk nè. Fana wo nè kè tse' bum sè bəbòṅ sè yà'a nè kà mè yuk, sè Nwì a nòṅsə fa bùu Jisòs wèṅ sə. 11 Ncèp mòok nè', nè nà' a zìnə, aco wù riṅ yòsè' də a ve'nə, də, A kpə-a ves Krest, A nè lokok be'lə sè' vesiwèṅ. 12 A təəṅ be'lə-a venəwèṅ cək, A sak gaṅ ye sè' venəwèṅ. A kà-a yi də yi nè njàvès jə, Yi kà ves də vesùwèṅ sè ye sè' jə. 13 Vesùwèṅ kà-a zìnə bohòyi ye, Yi mègù ye ṅwè nè yi yegè ye zìnə. Kaco yi dzeṅ yuk ni' ye yeṅ.

*Fàk Co Nwì Dzəm Də,
<<N, Wù Sə Fàak>>*

14 Gù bùu yo wèṅ ṅòtsərə tse' bum yà'sə, nè kà swì. Cèp bohòwo, nè soṅ wo ntu' bəbòṅ mənə liṅ Nwì də wo kà mvək bə ncèp cùu sè də ṅwè nè'e riṅ ghak yi kè nà'a àl' sè càsə. Nsàp ànə ka fàk tse', nà'a bəpsəgè bùu sè wo yuk yà' bəpsə. 15 Jihi nzòn, nè gu fàak yo bəbòṅ ya Nwii dzəm də <<N, wù sè fàk məm̀vè'nə.>> Ye nsàp ṅwè nè kaco marè'tu tesø sənə fàak yo yeṅ, nè ye ṅwè nè wù rì ṅòkotse' ncèp nè Nwì nè bə mandzè nè bəbòṅ. 16 Yusə də, kà də wu tse' bo sənə nsàp taṅgàam ləm sè yà' ka fàk bohòNwì tse' yà'a duk. Mu duk ve'nə bùusè yà'a jə fəsə lògè bwìṅ mvwe' mandzè Nwì maṅkwèṅ, maṅkwèṅ. 17 Ngàam awo yà'sə yegè co nsàp mvwe' nè nà'a kà mègè, nè sè jək logə mantombi nà'a. Hìminiyàs bə Filitù sè yə'rø bwìṅ nsàap bum yà'sə. 18 Wo a jàm mè'rø mandzè nè zìnə nè laṅ. Wo sè duk ke'cà də ṅgòlòkok mvwe' kpə à cà lòmè laṅ. Wo gu ve'nə fana bùu mok wèṅ ye ṅòmərə də zìnə nè ṅa'a nè fòlè. 19 Bwìṅ sè mərə-a sè ve'nə fana bùu Nwì wèṅ nè təəṅ gūgūṅ co kùumndap, yà'a nè kà kupsə yuk. Ngì ncèp nè wo còm

naan mbwa nə də, <<Tà rì bùu sè yà'wèen sè ye. Nwè nè yi də yi be' mandzè Tà Jisòs lòon, yi cokfis ni' ye sənə bup.>>

²⁰ A yegè munda'à ngà ghàk wù ye bum sè ngògèsè zuzù mbwa zəzok. Mok sè yà' gu nteŋ. Mok sè ka nteŋ guguŋ yeŋ co kùuŋ ncàk ve'ε. Sè yà' gu nteŋ sè, wo fis mēgù ya' numbu nzu. Mok sè ye sè wo zù bum ca ghà nè fòlòon nzak kà ye. ²¹ Ye də a ye-a nga njwè cokfis gesə ni' sənə bup yè'sə pwe' fana yi nə ye mok co yu gèsè zuzù nè nà' gu nteŋ. A ve'nə bùusè yi mok rərəŋ. Yi tse' mok fàk. Yi mok kəkərè co də ngà ndap nə gu fàk bə zeŋ numbu nè sè bə baa pwe'. ²² Ye də wu caŋ gesə mvwe' ngūu wàhabwiŋ sè yà'a jè lògè wo ngògù bup yà'a. Jihi nzòŋ ngòkè gù mēgù yusè yà'a kəkərè, nə sè naan tu bohòjisòs guguŋ, nə tse' dzədzəm bohòbwiŋ, nə ye bə fifi. Wu gù ve'nə ye də wù sè gù sè mvè'nè bùu sè wo yù Tà bə ntəm nè mò'fis sè gūu. ²³ Kà də wu gesə cùu yo sənə bum ləm sè jì nkərè sè bwiŋ sè cèep duk. Wù rì yòsè' də nsàap bum yà'sə jè vè mēgù nkùəm. ²⁴ Ngà fàk Tà Nwì ka tse' ngòye njwè nè yi sè li ni kə' sənə nkùəm yeŋ. Yi nə ye tsoŋ njwè nè fùè bohòbwiŋ pwe'. Yi tse' ngòye sè' njwè nè yi rì ngòyərè bwiŋ bəboŋ, nə ye fe'lə sè' ngà kontəm. ²⁵ Yi ye nsàp njwè nè bwiŋ bèn-a yusè yi cèep, yi reŋsə yà'wèŋ bə fùè. Yi gu ve'nə, bùusè kàmòk aco Nwì kupsə ntəm bùu yà'sə wèŋ wo riŋ zìnə nə. ²⁶ Ya nga nkərè awo bwiŋ vèə, wo caŋ tesə sənə tam Satà nè yi ngà bərə bwiŋ. Tam nè yi anə kotse' yà' ca də yà'a sè yuk bohòyi nə.

3

Bum Sè Bwiŋ Nə Sə Gu Nga Jisòs Kuəp NgòVəə

¹ Mù dzəm də wu reŋŋ də ghà nè Jisòs kuəp ngòbwiŋ vèə, ngə'ə nə ye ve'ε wùriŋ. ² Bəsè bwiŋ nə sè

gu bup wùriŋ. Bwiŋ nə sè dzəm megu ni' awo, nə sè dzəm mbàm; wo nə sè dzəm ngòtsòho kə' də mù ve'ε bə ve'ε, nə sè ne ni'. Wo nə sè yak kə'cà bwiŋ. Bwenke' wèen nə kà ma bə tè' mok sè' yuk. Bwiŋ kà ntəm nè ngòkwəsə njwè mok sè tse', nə kà Nwì sè' wəp. ³ Bwiŋ nə kà bùu awo sè munda'à wo sè' sè dzəm. Bwiŋ nə sè tse' ntəm sè guguŋ. Bwiŋ nə sè ci' fa bùu mok wèŋ mvwès. Bwiŋ nə sè gu lo bum mvè'nè wo dzəm nduk. Bwiŋ nə sè ye ngàa ngwap, nə kà yumok sè yà'a bəboŋ dzəm lok. ⁴ Bwiŋ nə sè borə bwiŋ. Bwiŋ nə kà duk sè yuk, nə ye ngàa koksə-ŋkwèŋ. Wo zù nzeŋgòŋ, nə kà mvək bə yusè yà'a bəboŋ bohòNwì tse'. ⁵ Wo nə sè gu megu bum Nwì ma mənŋgùp ni', fana nə sè beŋ bwi njàan sè yà' cu nja sè. Kà nge' weŋ nsàp bù ànə ko lok. ⁶ Yà'a nsàp bù nè wo gorə ni munda'à bwiŋ bə nkərè. Wo ni ve'nə, nə ci' ko baa sè wo lo'. Baa yè'sə wèŋ bə' ku' tse' bup bə marè'tu ndzə ni' wo nə sè jip kə' bə zeŋ. ⁷ Wo sè dzəm ngòyərè rì bum, nə kà zìnə nə rì yuk. ⁸ Nsàap mbəmbaam sè ve'nə yè'e ka zìnə tse'. Wo yà'sə co bùu sè liŋ awo də Janè bə Jambri, sè wo à sè dzèen duk Musi. Nkərèə awo a bup yà'sə laŋ fana wo tse' dzədzəm nè nà' a jabu. ⁹ Yusə də wo nə kà sèsap lònŋa bwiŋ ko mbwèe awo laŋ. Yà'a sè' mvè'nè bùu sè ba yà'a à ye fana bwiŋ ko mbwèe awo.

Pol Tipsə Timati NgòTəəŋ Cùk Bə Zìnə Nə

¹⁰ Bohòwù yòTimati, wù à rì zìnə nə bohòmù. Wù rì yusè mù sè yərè fa bwiŋ, nə riŋ ncu àm, nə riŋ fe'lə yusè mù sè dzəm ngògùu. Wù à yə mvè'nè mù à fa ntəm àm bohòNwì, nə ye mvè'nè mù fùè, nə sè dzəm bwiŋ, nə ye mvmvè'nè ngə' à sè vè bohòmù, mù təəŋ mali guguŋ. ¹¹ Wù rì sè' mvè'nè bwiŋ a yeŋsə mù ngə' mvwe' bəop lak sè co Antiyòk

bə lak Akonòm bə lak Listà. Ngə'ə sè yà' à vè bohòmù pwe' mù à təəŋ gəgəŋ fana Tà Jisòs nə fis gəsə mɛ ca lòŋ. ¹² A zìnə də, ɲwə nə yi dzəm-a ɲgòbɛ' mandzə Jisòs bə zìnə ye pwe', yi nə tse' tsoŋ ɲgə' bohòbwiŋ. ¹³ Bùu sè bɔp sè wo duk bòrəgè də wo dzəm Nwì yà'a nə sə bɔp ghaha lo ghaha. Wo nə sə borə bwiŋ ɲga wo sə bòrə wo yàwo sè' bòrə. ¹⁴ Nə ye də wùu Timatì, dù mali mantombi bə zìnə nə wo à yə'rə wu, wù dzəmtse' cùk nə. Tsərə tse' bùu sè wo à yə'rə wu. ¹⁵ Tsərə tse' sè' də wù à rì yè jə ɲwàk Nwì ɲga wù cu ntòmumwenke'. ɲwàk Nwì ènə zəŋ nə aco nà' jə lo to wu ɲgòrì ɲkərə, nə kə tse' lùŋ nə nà'a nə kà mè. Nà' tse' ɲgòjə lo wu vɛ'nə ɲga wù fa ntum yòbohòJisòs Krest. ¹⁶ Bum sè wo à còm yà' ndzənə ɲwàk Nwì lòŋ fo', à tesə vè bohòNwì. Yà' tse' fàk ɲgòyərə fa bwiŋ zìnə. Nə tse' fàk ɲgònì fa bwiŋ yusè yà'a jòn. Nə tse' fàk ɲgònìtsə' fa bwiŋ ɲgòtesə sənə jòn, nə təəŋ fe'lə rərəŋ səmok. Nə tse' fe'lə fàk ɲgòyərə fa bwiŋ mandzə ncu nə nà'a kəkurè. ¹⁷ Fana yà' gu ɲwə nə yi fàk bohòNwì pwe' kà yusè yi tse' ɲgòrì jamè. Fana yi ye kəkurè ɲgògù nsàp fàk nə fòpwe'fo' nə nà'a bəboŋ.

4

Pol Ta Fa Timatì Kpɛ

¹ Timatì, so'rə ntu' bəboŋ, nə yuk ncèp nè'e. Mù sə cèp bohòwù gəgəŋ mantombii Nwì nə ye Jisòs Krest nə yi nə sak ndàaŋwè pwe'. Yi nə sak bù kpukpɛ bə bùu sè wo cu ɲwəm. Njo nə yi nə vè ɲgòkè sak gəŋ ye fana mù duk wu də, ² Tsoho ncèp Nwì nə ghà nə fòlòŋ, ɲga mvə'nə sə bòo nə ye mvə'nə sə bɔp mwè pwe' wù tsòho. Sa'rə bùu yo wèŋ ya wo tɛŋsə bɔp awo sè wo sə gùu. Kwe'sə wo ya wo gu bum bə mandzə nə nà' a ye bəboŋ. Ko ntum nə kà tɛŋsə, nə sə yə'rə wo sè'. ³ Busè mvək sə vèə nə bwiŋ nə kà yəyərə

nə nà'a zìnə yu'rè. Wo nə sə yuŋ lo gu yusè yà' sə bòwo. Wo nə sə to benə cicàa sè wo dzəm, də ya yà'wèŋ yə'rə fa wo nsàap bum sè sə bòwo co wo yuk zəŋ. ⁴ Wo nə kà ɲgòyu'rə yusè yà'a zìnə mok dzəm. Wo nə dzəm ɲgòyu'rə ke'cà maŋgəŋgèŋ sè wà. ⁵ Nə ye də bohòwù yò, ko ni' yò, nə təəŋ bə ɲkərə ghà nə fòlòŋ. Ngə' vè-a bohòwù, wù ko ntum. Sə gu fàha yo co fəŋgəri nə. Gù fàha sè Nwì fa wu ɲgògù lòŋ sè'.

⁶ Bohòmù yàm, mvək ɲjàm nə ɲgòkpɛ kərə laŋ. Kpɛ àm nə nà'a co mù sə fè' mà' fa Nwì dzə rùk nə fi. ⁷ Mù a lù ma ɲjàm bəboŋ laŋ, mù a ca ca àm nə kə mesə sè' bəboŋ. Mù tə mali bə zìnə àm nə. ⁸ Nə ɲga'a nè'e, lələk àm cu yo bùusè mù a gù mvə'nə Nwì sə dzəm sə. Tà Jisòs Krest nə yi sakgè bum kəkurè nə nə fa mɛ nà' nùmbu nə yi nə vèə. Yi nə kà nsàp ènə bohòmù fa mègù, yi nə fa ndàaŋwè pwe' nə yi tes lis mandzə bə kwəkwa ɲgòkək nùmbu nə yi nə bwiŋ vèə ànə.

Pol Fa Lèsə Timatì Ntip

⁹ Ləp mandzə, nə və kə ye mɛ jəjo yè'sə. ¹⁰ Dimà a mè'rə nòŋsə mɛ nè' mɛmù. Yi dzəm ɲgòbɛ' lòmègù mok bum sè bəboŋ sè sə nze fən. Yi a løyuye mvwe' lak Tètalonikà. Kresèŋ a løyə mvwe' lak Gàlesiyà fana Taitòs lo ye mvwe' nzeŋgòŋ Dàlmasiyà. ¹¹ Luk cu mègù vesi mok yìyi. Wu cu ɲgòvəə, wù jə və Mak, bùusè aco yi tesə mɛ bə fàk. ¹² Mù a tum lòTikikòs mvwe' lak Efesò. ¹³ Wu vèə, wù jə və fa mɛ cək àm nə mù à mè'rə nà' mvwe' lak Truwà bohòKapònà'a. Jə və fa mɛ ɲwàak am sè'. Nə jə və fa mɛ ɲwàak fàk am sè ya' tse' liŋ yà'a ntèŋ. ¹⁴ Alèsandà ɲgà tɛŋlám nà'a a gù mɛ bɔp nsàp nə wù kà fàk. Nwii nə lək fəsə yi sè' mvə'nə yi a gù mɛ. ¹⁵ Sə gi yòbohòyi sè' bə ɲkərə. Busè yi a cèp ɲgògù bɔpsə Ntirè nə Bəboŋ nə vɛ'ɛ bə ɲàŋ.

16 Mvè'nè mù à təəŋ to mɛ kot mantombi fa' ŋgòfi'lə ncù am yà'a, wo pwe' à mè'rə tes mɛ mɛmù. Mù lɛŋ Nwì də yi kà wo yumok bùu zɛŋ gù! 17 Tà Jisòs à ye gù fo' vesi yi. Yi à sə fa mɛ ŋàŋ fana mù tsòho rì to ncèp nə pwe'fo', ya bù lakmvum wèŋ yuk nà'. Yi a caŋsə gesə mɛ mvwe' cùu gwim. 18 Tà Jisòos nə caŋsə gesə mɛ mvwe' bɔp pwe', nə jəŋ lo mɛ bəboŋ mvwe' lak ye sè mɛbu mvwe' dzè' ŋkum ye. Kəkùksəə ye bohòyi, nə kà mè yuk. Yà'a ye vɛ'nə.

Cècèpsə Nè Nà' Ləsə Mbwè

19 Cèpsə fa mɛ Prìsiliyà bə Akwilà. Cèpsə fa mɛ bùu munda'à Onesiforòlòŋ. 20 Èratòs cu maligè ye yà' mvwe' lak Korè. Mù a mè'rə Tròfimù mvwe' lak Militù ŋga yi nòyiyaŋ. 21 Jihi nzòŋ nə və ŋga mvək mbùŋ ka ntòvə. Èbulòbə Pudèn bə Linùs nə ye Klaodiyà wèŋ cèpsə wu bəboŋ. Bwema sè fɛŋ sə pwe' cèpsə wu sè'. 22 Tà Jisòs sə kək yòŋsə yò. Bòvəm nè Tà nə ye bohòwù sè'.

Nwàk nè Pol à Còm Fa TAITÒS

Taitòs à ka ñwàè Jus yeñ. Mvè'nè yi à bùuñ krètèñ fana yi tesè Pol bə fàak sè nà' à sə gù lòo sə. Pol à còm fa ñwàk ènə bohòyi ñga yi sə cu mvwe' lak Krit. Pol nòñsə Taitòs nə mvwe' lak Krit anə ya nà'a sə jəñ ñkərə bə fàha sə məmuvwe' cos nè fo' nə.

Ñwàk nə tse' bum tɛ' sè ñgòcèp bə zeñ. Nè mò'fis də nà' sə fa Taitòs ntip bə nsàp ncu nè aco bùu sè mantombi mɔ cos sə cum mətsetsə'rəə bùu lak Krit, sè wo wɛ' nə ye mɛfɛp. Ntip nè ba nè yi sə fa Taitòs nə də nà'a riñ yusè ñgòyərə bəop bùu sə zəzok mɔ cos sə. Ntip nè tɛ' nə də krètèñ wèñ tse' ñgòye lɛ fùə, nə sə ye bohòbwìñ pwe' sə' bəboñ. Wo kà liñ ñwə nəmòk bəp to, nə kà də wo sə kɔəm sè' duk.

¹ Còm ñwàk nè'e mùu Pol nè mɔ ñgà fàk Nwì nə ye ñgà ntum Jisòs Krest. Krest nə a cokfis mɔ də ya mɔ tesə bùu sè Nwì a cokfis yà'wèñ sə, ya ñga wo fa ntum awo bohòyi, nə ye sè' də ya wo riñ wesə zìnə nè nà'a gùgè ñwè ñgòwəp Nwì bə ntum nè mò'fis nə. ² Mvè'nè mù sə fàk bohòyi fana mù sə naan tu ñgòkè tse' lùñ nè nà'a nè kà mè nə. Nwì ànə kak bwìñ ñjamòk lan də yi nè fa bwìñ lùñ ànə. Yi kà mɔwès cì'gè. ³ Mvək nə à wès fana yi fis vè lùñ nə. Yi à fis nì fa bwìñ nà' bə ncèp nè yi a fa ndzə bohòmù nə. Yà'a yusè yà' a gùu ñkuñ mù sə tsòho fa bwìñ ncèp ènə ñga a duk mɔ vɛ'nə Nwì nè yi ñgà lùñsè ves nə.

⁴ Mù sə còm fa ñwàk nè'e wùu Taitòs. Wu co mo àm nè zìnə bùusè vesù tse' dzədzəm nè mò'fis. Mù ləñ Nwì nè yi Tè' àvès bə Jisòs Krest nè yi ñgà lùñsè ves nə də wo gu wu bəboñ, nə fa wu fifi.

Fàak Sè Taitòs Tse' NgòGù Mɔ Coòs Sè Mvwe' Lak Krit

⁵ Njo nè mù ànə me'rə nòñsə wu mvwe' lak Krit à ye də ya wu guhu tsə'rə bum sè yà' ka mɔ cos anə mvè'nə yeñ yà'a. Mok ye sè' də ya wu cok nòñsə lo bù ñkwàha bùu sè məmuvwe' cos nè mvwe' buk lak nè fòpwe'. Sə tsəm tse' də mù à duk wu də, ⁶ ñwè nè wu cokfis yi də nè'e ñwè nè mantombi fana ñga yi ñwè nè bwìñ rì yi də yi ñwè nè yi tse' zìnə, nə tse' megu ñwàñwè mò'fis. Bwe ye tse' ñgòye bwe sè wo dzəm bohòJisòs Krest fana kùugì awo ye nsàp nè kaco bwìñ duk fa wo də wo ñgà lohòntu' yeñ, nə kà gùgutu sè' ye. ⁷ ñwè nè yi mantombi co tu mɔ cos, nə sə fàk yà'sə fàak Nwì fana ye də kùugì ye nə ye nsàp nè bwìñ riñ yi də yi ñwè nè yi tse' zìnə. Yi kà nì' sə nè, nə kà bum nənàk sə jòk. Yi kà rùk lələ dzəm, nə kà ñgà lələ ye, nə kà mbàm lələ dzəm. ⁸ Yi ye lɛ nsàp ñwè nè yi dzəmgè də bwìñ vè nda' à yi, nə sə dzəm yusè yà'a bəboñ. Yi ye ñwè nè yi tse' ñkərə, nə sə gu yusè yà'a kəkərè. Yi ye ñwè nè yi sə fàk bohòNwì bə ntum mò'fis, nə ye ñwè nè yi kogè nì'. ⁹ Yi nə ye tsoon nsàp ñwè nè yi sə kotse' bum sè vès à yərə fa wèñ sə cùk, ya ñga yi tip riñ bùu mok wèñ bə ncèp nè rərəñ sè', ya yi niñtsok fa to bùu sè wo sə fenə yi wèñ də yà'wèñ bə jòñ.

Pol Duk Də Taitòs Sa'rə Ngàa Gətu

¹⁰ Gùgùuñ tu bwìñ cu wùriñ, nə kà nsàp nè co wo sə yərə də bwìñ kom tsoon tu mbəmbam yà'a ye wesè. Wo sə cèp ncèp ləm, nə sə borə bùu mok wèñ. ¹¹ Gù wo ñga wo lok cùu awo sə, bùusè wo sə yərə fa bwìñ bum sè yà' ka zeñ yeñ, də ya wo tse' megu mbàm bə zeñ. Yà'a yu marè'tu. Wo sə bərə màk bwìñ bə ndap awo pwe' bə nsàap ncèp awo yà'sə. ¹² ñwè nəmòk nè yi la' à wo fa'nə, nè yi tsòhogè bum sè yà' ka ntòye nə, a duk də, <<Bùu lak Krit wèñ ñgà cì' mɔwès, də yà'wèñ co nàamngòn, nə ye ñgà wɛ', nə sə

dzəm megu ngòzɔ bəm cùdak.>>
 13 Yusè yi à cèp sà yà'a zìnə. Ye də wù tse' ngòcèp sà'rə wo gùgù, ya wo dzəm megu yusè yà'a zìnə sə. 14 Kà də wo sà yu'rə ngàam sè ngwàŋ sè bùu Jus wèŋ sà tsòho kè' yà'a nə ye bə lùuk sè bùu sè wo a bwì fa zìnə nə ñkwèŋ laŋ wèŋ a gù yà'a duk. 15 Nwèe ye-a ñwè nè ntum rərəŋ, ye də bəm pwe' nə ye bohòyi sè' rərəŋ. Nwè nè ntum nje a bup laŋ, nè də yi kà dzədzəm tse' fana yumok kà bohòyi rərəŋ yeŋ. A ve'nə bùusè ñkərèə awo bə tsətsərèə awo pwe' a bup wes laŋ. 16 Wo sə jəŋ ni' awo co bùu sè wo rì Nwì, nə sə gù bəm sè yà' sə ñiŋtsè' də wo bèn Nwì nə. Wo yà'sə bùu sè bup, nə ye gùgutu, kaco wo gù yumok sè yà'a bəboŋ yeŋ.

2

Pol Tsè' Fa Taitòs Yusè Nà'a Yə'rə Fa Bwìŋ

1 Bohòwù yòfana wu yə'rə fa bwìŋ ncu nè nà'a kəkùrè bùu bəm Nwì sè zìnə sə. 2 Tsok fa bù ñkwàha bwìŋ wèŋ də wo jəŋ bəm pwe' fùè, wo ye nsàp nè co bwìŋ wəp to wo, fana wo sə tse' tu sè'. Wo dzəmtse' bohòKrest nə bə nsàp nè bəboŋ, wo sə dzəm bwìŋ, nə təəŋ gùgù sè' nsàp nè bəboŋ ànə. 3 Tsok fa bà ñkwàha bwìŋ wèŋ də wo sə gù bəm co bùu sè wo rì Nwì. Wo kà bwìŋ sə yò, nə kà rùk sə no jàhù. Wo sə yə'rə fa bwìŋ yusè yà'a bəboŋ, 4 ya nga wo tip riŋ bwì wàhanŋwèŋ wèŋ ngòdzəm ndum awo, nə dzəm bwe awo sè'. 5 Wo yə'rə wo sè' ngòtse' ñkərè, nə ye ngòye zìnə bohòndum awo sè rərəŋ, nə kotse' riŋ ndap awo bəboŋ. Wo ye bəboŋ, nə sə yuk ndum awo ya nga ñwèe kà mandzè mòk ngòcèp yumok sè bup bə ncèp nè Nwì nə bùu wo tse'.

6 Tsok fa bwe wàhanzùm wèŋ də wo jəŋ ñkərè bə ni' awo. 7 Yusè wù sə gù yà' sè' pwe'fo', wù gù yà' bə nsàp mandzè nè co wo sə ye jəŋ fàak bəboŋ sə bohòwù. Bəm sè wù

sə yə'rə fa bwìŋ fana wù yə'rə yà' bə zìnə, nə kà jap ñàhà. 8 A sə tesè kè cùhu wù anə ncèep sè bəboŋ sè kaco ñwè cepto yumok sè bup bə zeŋ yeŋ. A ye ve'nə ya nga marè'tu ko bùu sè wo sə bèn yusè vesùwèŋ sə yə'rə sə, bùusè wo kà yumok sè bup ngòcèp bə liŋ avès sə tse'.

9 Tsok fa bùu sè wo cu ñkwèŋ wèŋ pwe' də wo sə yuk masàa awo sə, nə sə gù co masàa awo sə sə kwa bohòwo bə yusè wo sə gù sè lòŋ. Wo kà duk sə fi', 10 nə kà bo sè sòhò. Wo sə fak lɛ bə mandzè nè aco bwìŋ naaŋ tu bohòwo, ya nga bwìŋ yə yusè wo sə gù sə fana wo kwasè ncèp nè a sə tsòho nà' bə liŋ Nwì nè yi ngà lùŋsè ves nə.

11 Ja'a yòo mvè'nè Nwì a nitsè' bòvəm nè nje nə də ya ndaanwè pwe' tse' lùŋ-è. 12 A gù bòvəm ye nə ñkuŋ vesùwèŋ rì nga'a də a me'rə bəm sè yà' kà bə mandzè Nwì yeŋ, nə ye bəm sè yà' sə bòvesùwèŋ sə nze fəeŋ sə. Ya vesùwèŋ cum lɛ ncu nè bə ñkərè, nə nà'a rərəŋ mvè'nè Nwì dzəm də a cum sə nzeŋgòŋ fəŋ sə. 13 Vesùwèŋ cum ve'nə, nə sə tək nùmbu nè ghaŋ nə a sə naaŋ tu bə zeŋ nə, ghà nè Jisòs Krest nè nitsè' fa bwìŋ nàaŋ ye sə. Yi Jisòs Krest nə, yi Nwì avès nè ghaŋ, nə ye sè' ngà lùŋsè ves. 14 Yi à fa yòŋsè ye bùu tu avès də ya yi fiŋ me'rə fis vesùwèŋ bohòbup. A ye sè' də ya yi gù ves ngòye bùu sè bə ntum rərəŋ, ya a fa ntum ngògù mègù yusè yà'a bəboŋ.

15 Tsòho fa bwìŋ bəm yà'sə. Cèp bohòwo bə ñgì nè co ñwè nè wo a fa yi nàŋ ngòcèp, nə tip wo ya ntuum awo boŋ, nə jwa sa'rə wo sè', ñwèe kà wu co yusè wà jə.

3

Ntip Bə Ncu Krètèŋ Mutsətsə'rèə Bùu Mok Wèŋ

1 Sə tsoho mali fa bwìŋ də wo sə jəŋ ni' awo sə nze bohòŋkwàha bùu sè wo tse' lak sə wo. Wo sə wəp yà'wèŋ, nə sə fàhu ngògù nsàp fàk

nè fòpwe' nè nà'a bə̀boŋ. ² Wo kà liŋ ŋwè nəmòk bup to, nè kà də wo sə kuəm sə' duk. Wo ye ɛ fùè, nè sə ye bohòbwiŋ pwe' sə' bə̀boŋ.

³ Wèeŋ riŋ də vesùwèŋ ànə ye to yàvès sə' ləm, vesùwèŋ kà duk sə yuk, nè sə jam mandzə. Vesùwèŋ à ye co ŋkwèŋ bohòbum sə yà' à sə bòves sə. Ntuum avès à rwiŋ mègù ca bə bup, a sə waŋ bum bwiŋ, bwiŋ sə beŋ ves fana vesùwèŋ sə beŋ mòk bə mòk. ⁴ Anə kə dzeŋ ŋga'a ghà nè Nwi nè yi ŋgà lùŋsə ves nè à nitsə' fa ves bònəm nè nje bə dzədzəm nè nje nè fana, ⁵ yi luŋsə vesùwèŋ. Yi ànə ka vesùwèŋ də bùusə a gù yumok sə yà'a bə̀boŋ luŋsə, ànə ye bùu koksəmanziŋ nè nje nè. Fana yi cuk reŋsə ntuum avès, nè fa ves lùŋ nè fi, nè gù ves bə Yòŋsə nè Rəreŋ nè ŋgòye mok bùu sə fi. ⁶ Yi à kə' səs fa ves yòŋsə ye nè ve'ε cèbùè. Yi fa ves nà' ve'nə ndzə bohòJisòs Krest nè yi ŋgà lùŋsə ves nè. ⁷ Yi ànə gù ve'nə ya ŋga vesùwèŋ ye kəkurè bùu bònəm nè nje nè, ya vesùwèŋ nè kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè, nè a sə naaŋ tu fo' nè.

⁸ Ncèp ènə ncèp nè zinə co a naaŋ tu fo'. Mù dzəm də wu sə cep mali bə bum yè'sə gugəŋ, nè kà teŋsə, ya bùu sə wo à dzəm bohòNwi yà'a wèeŋ sə tsərə nùumbu pwe' ŋgògù yusə yà'a bə̀boŋ. Yà'a ye kəkurè nè tse' swe' bohòbwiŋ pwe'. ⁹ Fana wù kà də wu sə fi'duk bə bum sə yà'a bum ləm sə duk. Kà də wu sə fi'duk bə nzak ŋgàam sə ŋgòta bə liŋ tàcici weŋ sə njamòk duk, nè kà sə kùəm, nè kà mamfenè bə lùuk bùu Jus wèŋ sə' gù. Nsàap bum yà'sə ka fàk tse', kaco yà' jəŋ lo ŋwè mantombi yeŋ. ¹⁰ A ye-a ŋga ŋwè nəmòk fenə wu bə bum sə wù sə yə'rə fa bwiŋ sə fana wù tip to yi nè kə' mò'fis, nè tip yi nè ba. A ye-a ŋga yi ka sə yuk fana wù co'rə fis bo ndzə ni'i yi. ¹¹ Riŋtse' də nsàp ŋkərə ŋwè ànə tətəŋ. Yi yà'sə ŋgà gù bup, yi bupsə tu ye laŋ.

Ncèp Nə NgòLəsə Lòo

¹² Ghà nè mū tum fa-a wu Atimàs kə Tikikòs də yi kə cum fo' àlɛ' wù caŋ və kə tseŋ mū mvwe' lak Nikàpolis, bùusə mū nè cum fo' tətè mbùŋ ta ŋkuŋ. ¹³ Jihi nzòŋ gugəŋ ŋgòtesə Zenàs ŋgà sak nzak bə Apolòmvenə'nə wo nè sə gi sə, ya wo kà yumok jamə. ¹⁴ Gù bùu avès ya wo riŋ ŋgògù bə̀boŋ, ya wo tesə ni' awo, nè sə tesə bùu mok wèŋ sə'. Kà də wo sə casə bupsə mvək wà duk.

¹⁵ Bùu sə vesi wèŋ cu fəeŋ pwe' cèpsə wu bə̀boŋ. Cèpsə bùu sə wo sə dzəm ves bùusə də wo a fa ntum awo bohòKrest yà'a. Bèbo nè Nwi nè ye bohòwèŋ lòoŋ.

Nwàk nè Pol à Còm Fa FILIMÙ

Filimù à ye krètèn nè bwìj à rì yi ve'ε bèboj. Yi à tse' ηkwèn ye wo sè to yi dè Onisimù. Nkwèn ye nè à ca lòo fana nè kè kurè bə Pol nga Pol nè nga ndapndzəm. Pol nè à gùu fana Onisimù nè bùu krètèn sè'.

Nwàk nè Pol à còm fa Filimù nè, yi à sè duk fa nà' nja dè nà'a jəj ηkwèn nà' nè yi sè tum fəsə fa nà' nè. Yi dè nà'a jəj Onisimù nè mok co moma nè nà'a krètèn sè', kà dè nà'a jəj fəsə megu nà' co ηkwèn nè yi swifa nà' bəp nà' laj duk.

Dzədzəm Filimù

¹ Còm ηwàk nè'e mùu Pol nè mù nga ndapndzəm bùu Jisòs Krèst. Còm be'lə nà' ves moma avès Timati. Vès còm fa nà' bohòFilimù nè yi ηge' nè ye nga fàk vesi wən. ² Vès cəpsə njè'ε avès Afiyà nè ye Akipònè vesiwèen lùgè ma nè Jisòs mvwe' mò'fis nè ye bùu cos sè wo kè cugè kwe' awo mù nda' wù. ³ Nwì nè yi Tè' avès bə Tà Jisòs Krèst gù fa wən bèboj bə fifi.

⁴ Moma àm Filimù, ghà nè fòpwe' nè mù lenjè pìriyà, mù sè tenj lij yo, nè sè kwasə Nwì àm. ⁵ A ve'nə bùusè mù yukgè mvəsè wù sè dzəm bùu Nwì pwe', nè sè fa ntəm yòbohòTà Jisòs Krèst sè'. ⁶ Pìriyà njàm nè mù sè lenj duk dè, bəbe'ləə avès co krètèn nè gù rənsə fa ves yusè bèboj sè vesùwèn tse' ndzənə ncu avès ves Jisòs wən. ⁷ Moma am ma, dzədzəm yòa fa mù kwəkwa nè ye ηən. Wù a fisə ntəm bùu Nwì pwe'fo'.

Ncèp Mok Bə Lij Onisimù

⁸ Njò nè mù nga ntəm Krèst fana aco mù baj ntəm ηgòtsè' fa wu yusè wù tse' ηgògùu. ⁹ Ye dè dzədzəm àm sè gù mù ηgòlen wu lə bə fùè. A mùu Pol nè mù nga ntəm nè mù tə mvwe' kùu Jisòs

Krèst, nè yeè nè nè nga'a nè'e nga ndapndzəm bùu tu ye. ¹⁰ Mù sè wup fa wu bo bùu Onisimù nè yi mo àm ndzənə Krèst. Mù a bùu tè' ye ghà nè mù à cu mù ndapndzəm.

¹¹ Mvək nəmòk à ye fa' nè yi à ka bohòwù co ηwè yən. Nè nga'a nè'e yi co ηwè bohòwù, nè ye bohòmù sè'. ¹² Mvəsè mù sè tum fəsə fa wu yi nga'a yè'e, rìj dè mù tum fa wu yà'sə ntəm àm. ¹³ Anə ye co vesi cum fəen, mvènè mù cu mù ndapndzəmè njo Ntirè nè Bèboj nè, ya yi sè tēsə mù mvwe' sè wù ànə ye ηgòkè tēsə mù. ¹⁴ A sè duk dè, mù ka dzəm dè mù ko wu bə ηən ηgòtesə mù dzəm. Yusə dè wu tēsə mù bə bònəm njòfana, kaco mù gù yumok yən tse'nga wù dzəm.

¹⁵ Kàmòk à ye duk dè Onisimù nè à lògesə momjo ve'nə, ya yi bwi vè, wenə cum mam mok kè' mò'fis.

¹⁶ Nè nga'a nè'e, yi ka ηkwèn mok megu, yi càsə ηkwèn. Yi mok moma nè bèboj. Yi bohòmù ve'nə, yi nè casə mvmvè'ànə yà'sə bohòwù, dè yi ηkwèn nè ye moma bùu Tà sè'.

¹⁷ A ye-a dè wu jègè mù co ηwè yò, fana wù jəj fəsə yi mvəsè anə ye-a mù, wù jəj mù. ¹⁸ Yi à gù-a wu bəp, kènə dè yi tse'-a wu kəa, wù naaj yà' mù liij mù. ¹⁹ Mùu Pol, mù sè còm yè'e bə bo am duk dè, mù nè lak fəsə fa wu yà'. Kaco mù tsok fa yis wu yè'e tsè'ə yən dè, wù bə tu yòcu bə kəa bohòmù bùu yònsè yò. ²⁰ Fana moma am, kwəkwe', bùu lij Tà, gù mù bèboj. Gù ntəm àm nà'a kwa co moma nè ndzənə Krèst. ²¹ Mù rì zinə dè mvəsè mù sè còm yè'sə, wu nè gù mvəsè mù lenj wu sè, nè gù casə càsə. ²² Yumok sè' duk dè wu fuhə nonjə fa mù ndap, bùusè mù sè tsəm duk dè Nwì nè yuk pìriyà awən, nè gù mù bwi fohò lo kə ye wən.

Cècèpsə Nè Nà' Ləsə

²³ Epafəràs, nè yi cu ndapndzəm vesi bùu tu Jisòs Krèst, yi cəpsə wən bèboj. ²⁴ Bùu yè'e sè vesiwèen fàkgè mvwe' mò'fis, Mak,

bə Aritakò, bə Demà nè ye Luk wèŋ
cèpsə wəŋ sè'. ²⁵ Bèbo nè Tà Jisòs
Krest ye bohòwenə wèŋ.

Nwàk nè Wo à Còm Fa Bùu HIBRÛ wèŋ

Wo à còm fa ñwàk ènə bohòbòop Krətèen sè wo bùu Hibrù wèŋ sè ñgə' à sə vè bohòwo wùriŋ. (Wo togə bùu Hibrù sə də bùu Jus sè'.) Yà'a sə yəəŋ co də wo nə yamak dzədzəm nè Krətèŋ wèŋ tse' nà' bohòJisòs nə. Ñwè nè yì à còm ñwàk nə à sə kwε'sə wo, nə sə tip wo də yà'wèen təəŋ guguŋ bə dzədzəm nè yà' tse' nə.

Yì dək fa yà'wèŋ də Jisos Kreest ñwè nè Nwì à tum vè yì ñgònitsè' fa bwiŋ məm̀vè'nè Nwì cu sə. Məm̀vè'nè yì mo Nwì fana ye də fàak ye sè yì à sə gùu yam càsə bum pwe' sè wo à sə gù yà' ñga cu ntòm̀vək nè bwiŋ à sə yù lùuk sè zəm sə. A yà'sə də yì yam càsə ñgàa tsòhòbum Nwì bə masinjàa Nwì, nə ye ñgàa fa satikà' kè Musi àlε' sè'. Nà'a njo nè wo tse' ñgòlòm̀antombi bə dzədzəm awo ñga wo sə naaŋ tu bohòJisòs nə.

Mbùp nè hum-ncòp-mò'fis ndzə mvwe' ñwàk Hibrù ènə sə cèp də, mandzè nè co ñwè gù Nwì kwa mègù ñgòtse' dzədzəm nə sə naaŋ tu bohòyi. Nà' sə tan̄sə bwiŋ ñkùuŋ sè wo à tse' nsàp dzədzəm nè Nwì kwagè bə zeŋ nə. Mbùp sè ba sè yà' lèsə ñwà' ènə sə cèp mvəsè bùu sè wo sə yù mandzè Nwì tse' ñgòcu ncu àwo sə nze fεnə.

Nwì Tsè' Lèsə Fa Bwiŋ Ncèp Ye Cùhu Mo Ye Nə

¹ Nwì ànə cèp to mantombi fa'a bohòtácicii avès bə nsàap mandzè zok zok. Yì à cèp bohòwo vè'nə kè' ñkùuŋntèn. Yì à sə tsè' bwi ncèp ye nə cùhu ñgàa tsòhòbum Nwì wèŋ. ² Nə ye də bə nùumbu sè yà' sə lèsə lòyè'e yì a cèp bohòvès mok cùhu mo ye nè yì a tum vè nə. Yì gù mo ye nə ñgòtse' ñaŋ bə bum ye pwe'fo'. Yì à gù bum pwe' sè' ndzə bohònà'. ³ Bəbo nè Nwì nə sə rεeŋ yəəŋ m̀ lisè bwi bohòyi nə. Bwi yè

yì, fana wo rìŋtse' nsàp ñwè nè Nwì cu nə vε'ε pwe' nè pwe'. Nzen̄gònə cu mali fo' yè'sə sè' bùu ncèp mo ye nə, nè nà' tse' ñaŋ nə. Ghà nè yì à gù rεŋsə fis wes fa bwi bup awo fana yì lo kə cum yuye m̀bu bo ma mà'a Nwì nè yì man̄gəŋgèŋ, nə sə sak tsoŋ gaŋ ye mbwa.

Mo Nwì Gha' Masinjàa Nwì Wèŋ

⁴ Mvè'nè yì cu bo ma mà'a Nwì yà'sə fana yì yam càsə masinjàa Nwì pwe' yì. Vès rì vè'nə bùusè liŋ sè Nwì a fa yì sə yà' yam ghak liŋ masinjàa Nwì sə wèŋ pwe'fo'. ⁵ Nwì bə tu ye à ka bohòm̀masinjà ye mòk nùumbu mòk dək yuk fa də,

<<Wu yè'e mo àm. Ye jəŋ ntinə, nə lo mantombi, m̀ yè'e tè' yo.

Mvè'nè yì à dək də,

M̀ nə ye tè' ye, yì ye bwi mo àm>> nə, yì ka bohòm̀masinjà mòk vè'nə dək. Mègù Jisòs yìyì nè yì a cèp yuk fa nà' nsàp ncèp ènə. ⁶ Yumok ye fe'lə sè' də, ghà nè Nwì à də yì nə tum vesə motu ye nə sə nzen̄gònŋ fana yì cèp də,

<<Masinjàa Nwì pwe' kuksə mo ye nə.>>

⁷ Yusè ghaŋ sè yì à cèp yuk bə liŋ masinjàa Nwì də,

<<Yì gù masinjàa ye co fèfè, nə gù bwe fàak ye yè'sə wèŋ co ləm̀mis.>>

⁸ Nə ye də ma nè mo ye nə fana Nwì à to nà' bə liŋ sè ye mvè'nè yì à cèp də,

<<Nwì, wu nə cum mam m̀nə kapràak ñkum mvèsè nè mvèsè.

Wu nə sə sak gaŋ yo sə bə mandzè nè nà'a zìnə.

⁹ Wù dzəm mègù bum sè yà'a kəkùrè mandzè nè Nwì, Nə beŋ yusè aco yà' gù bupsə lùk nè Nwì nə pwe'fo'.

Nà'a njo nè Nwì nè yì Nwì yònə a gù wu də wu yam,

Nə tse' kwəkwa nè nà' càsə sè ñge' yo mok sə wèŋ pwe'fo'.>>

10 Yumok sè yi à cèp fe'lə bə liŋ mo ye sə də,

<<Tà, a wù nè wù ànə ɣə nzenɣòn, ntòbu sè' bo fàha yo.

11 Wo nè bisə ɣgwàŋ, wù cum mali yòfo'.

Wo nə vəp co cək nè nà' rɛŋ laŋ.

12 Wu nə lim benə wo co cək.

Wo nə kupsə, wù mam yòmɔvè'nə wù cu.

Lùumɣòŋ yo nə kà ye kè mè yuk.>>

13 Ncèp mòk nè Nwì ka nà' bohòmásinjà ye mòk cep yuk fa sè' də,

<<Cum bo ma mà'a mù fɛɛŋ

Tètè mu nə ɣə bùu sè wo sə bɛŋ wu, Wù nəŋ tes kù mu tuhù wo.>>

14 A ye-a vɛ'nə fana ye də masinjàa Nwii yè'sə ndà wɛŋ? Wo mègù yòŋsə sè wo ɣùgè fàak Nwì. Wo tesəgè bùu sè wo nè tse' lùŋ.

2

Yu'rə, Nə Kɪŋtse'

Ntirè Nə Bəboŋ Nə Cùk

1 Nə ye də a rɪŋtse' də mo ye nə yam càsə masinjàa Nwì wɛŋ vɛ'nə fana nà'a njo nè a kə'ə ntu' bə ncèp nè a yuk nà' nə, ya kà də a yeto ɣòməɾə nə sə me'rə kok nà' duk.

2 A rì də ncèp nè masinjàa Nwì wɛŋ à jə vè fa bwì nə tse' ɳàŋ. Nwè nè yi à ka ncèp ènə noŋsə pwe' à tse' ɳgə' kəkurə. 3 Vesùwɛŋ nə rì nə vɛ'nə fana ye də ncèp nè co a nə swirə fuk ɳgə'ə bùè, ɳga a yuk-a ncèp lùŋ nè Nwì nə, nə kà mbeŋ kòm na. Tà Jisòs ànə tsòho to ncèp ènə yi bə tu ye. Bùu sè wo ànə yuk ncèp nè à nitsè' sè' də ncèp nè nà'a zìnə. 4 Nwì à sə nitsè' ye sè' də ncèp nè zìnə bə mandzè nè yi à sə ɳàap maŋgəŋgèŋ zok zok. Nə ye də yi à ɳapsə fa bwìŋ ɳkərè nè nà' à vè bohòYòŋsè nè Rɛɾɛŋ sè' mvè'nə yi dzəm.

Jisòs A Bùuŋ Nwè Ya Yi Tsok Fa Bwìŋ Mandzè Lùŋ

5 Nzenɣònè nà' cu ɳgònə, nè vès sə cèp bə zɛŋ nè'nə, Nwì à ka nà' də masinjàa Nwii tse' ɳàŋ fo' wo fa. 6 Yi à fa yà' lɛ bohòŋwè. Yà'a mvè'nə wo à còm yà' ndzənə ɳwàk Nwì də,

<<O Nwì, mo ɳwèe yè'sə yu yà nè co wù sə tsərə də wu kə tesə yi ɛ?

7 Wù à fəsə lòŋàaŋ ye fa' maŋkwɛŋ, Nə ɳə yi yi jə'rə casə masinjàa Nwì wɛŋ mənə mvək momjo vɛ'ɛ.

Mumvək nè jo ànə à cà fana wù ɳə fe'lə yi,

Yi yam co ɳkum nè ɳhaŋ nè bwìŋ sə ɳɛŋ yi.

8 Wù ɳə yi də yi tse' ɳàŋ bə bum pwe' sè' yi nə.>>

Wo à còm vɛ'nə də Nwii ɳə ɳwè ɳgòtse' ɳàŋ bə bum pwe' yi. A yà'sə də yumòk nè co də ɳwè ka nà' ɳhak ka mok cum fe'lə. Megu də vès ka ɳga ɳwè sə nitsè' nsàp ɳàŋ ènə mənə bum pwe' mɛlisè bwì ɳga'a ntòye. 9 Vès sə yə lɛ Jisòs nè yi tse' ɳàŋ mənə bum pwe' co ɳkum yi. Nwì ànə ɳə yi mantombi fa' ɳhàr də yi jə'rə casə tsoŋ masinjàa Nwì wɛŋ. Ànə ye vɛ'nə bə bòvəm nè Nwì, də ya ɳga yi kɾə njo tu bwìŋ. Fana Nwì à fa yi dzòk nè ɳhaŋ nè co wo wəp yi ènə bùusè yi à yə ɳgə', nə kɾə.

10 A ɳà bum pwe'fo' Nwì, yà' cu fo' yà'sə ɳgògù ya yi yəəŋ ɳkùuŋ. Fana yà' ànə ye kəkurə də Nwì à ɳà Jisòs ɳgòye kəkurə ma lòŋfo' bə nsàp ɳgə' nè nà' à yə, ya bwìŋ bùuŋ və bwe ye, nə kə tse' bum sè bəboŋ sè bə bòŋ Nwì sə. Jisòs nə ɳwè nè mantombi yi nè ɳgònitsè' fa bwì mandzè lùŋ. 11 Yi Jisòs nè yi ɳùgè bwì wo yəəŋ rɛɾɛŋ mantombii Nwì, nə ye bə bùu sè yi rɛŋsə fisgè fa wo bùp awo sə pwe'fo' tse' mègù tè' nè mò'fis. Nà'a njo nè Jisòs nè togè wo də bwema, nə kà marè'tu ɳgòto yà'wɛŋ vɛ'nə koksè nə. 12 ɳhà nəmòk à ye, Jisòs nə cep bohòNwì də,

<<O Nwì, mu nə ɳə bwema am wɛŋ, wo rɪŋ liŋ yo.

Mu nà lokok təəŋ mvwe' kwe' bùu
yo wèŋ,

Nə sə yəm geŋ liŋ yo sə.>>

¹³ Yi à cèp mòk sè' də,

<<Mu nà fa ntum àm bohòNwi.>>

Nə duk fe'lə mvək mòk sè' də,

<<Wèeŋ ye mu nè', ves bwe sè Nwi
a fa mu.>>

¹⁴ Bwe ye sə wèŋ mègù sè' co
bwìŋ, wo tse' bo bə kù sè'. Fana
Jisòs bə tu ye və ye sè' co wo, ya
yi kpə ngògù bupsə Satà. A ve'nə
bùusə Satà nə ŋwè nè yi tse' ñàŋ
bə kpə yi. ¹⁵ Njò nè wo ànə sə

wəp kpə fana ncu àwo megu co wo
ŋkwèŋ ve'ε. Yi à vèə, yà' kə gu wo,
wo swε'ε tesə mvwe' nsàp wuə ànə.

¹⁶ Yà' nòjəja də yi ànə ka ngòkè tesə
masinjàa Nwi wèŋ və. Yi à vè də
yi kə tesə ŋgwì bù Abràham wèŋ.

¹⁷ Ye də ànə ye kəkurè də yi buŋ co
bwema ye sə wèŋ bə nsàp mandzè
nə fòlòŋ, ya yi ye co ŋkum ngà
fa satikà' àwo ngòfàk bohòNwi bə
zìnə, nə tse' koksəmanziŋ bohòbwi,
ya yi kwes fis fa bwì fèŋ awo. ¹⁸ Aco
yi tesə riŋ to bùu sè wo sə yə ŋgə'
bə məmumsə ve'nə, bùusə yi bə
tu ye ànə ye to ŋgə' bə məmumsə
mantombi sè' ve'nə.

3

Jisòs Yam Gha' Musi

¹ Bwema am wèŋ, Nwi a to fis
nòŋsə weŋ zok ngòye bùu ye. Ye də
wèeŋ sə tsərə Jisòs nè a yi nè yi tə
mvwe' kùu Nwi. Yi ngà fa satikà' nè
ghaŋ bohòvès bə bum sè vesùwèŋ
sə fa ntum fo' sə. ² Nwi ànə cokfis yi
yi də yi gu fàak yà'sə. Yi à sə gu fàak
sè Nwi à fa yi sə fana yi gu yà' bə
zìnə ye pwe'fo'. Yà' mègù sè' mvè'nè
Musi ànə gu fàak ye bohòbùu Nwi
wèŋ bə zìnə ye pwe'fo' yà'a. ³ Jisòs
yam gha' Musi yi, sè' co mvè'nè ŋwè
nə yi a ci ndap yam gha' ndap nə yi
yà'a. ⁴ Wu yə-a ŋga ndap tə, wù rì
də à ci nà' ŋwè. Yà' mègù sè' zìnə də
bum sè vesùwèŋ sə yə yà' pwe'fo', à
gu yà' Nwi. ⁵ A zìnə də Musi ànə gu
fàak ye bohòbùu Nwi wèŋ bə zìnə,

sè wo yà'sə co ndap Nwi nə. Yi à
gu ve'nə ŋga yi mègù mofàk. Fàak
ye sə à sə nitsè' gèsə lo yà'sə bə
sè wo nè kè cèp bə zeŋ mantombi.

⁶ Ma nè Jisòs Krèst ye, yi à gu fàak
ye bohòbùu Nwi wèŋ sə co mo Nwi
nə nè mwe bə tu. Bum pwe' à ye
ndzə bohòyi fana yi gu yà' bə zìnə
ye pwe'. Vesùwèeŋ yè'e sè' ndap ye
nə, ŋga a ye-a də a sə naaŋ tu bə
bum sè Nwi à kàk ves sə nə kà sə
mərə na. Ŋga a sə kwa, nə sə tsərə
də nùmbu ànə kə wes tsoŋ.

Jəŋ Nkərə Ya Wu Kà Mvwe' Ncum BohòNwi Bwə

⁷ Yòŋsè nè Rərəŋ nə sə cèp də,

<<A ye-a ŋga wèŋ yuk ŋgì nè Nwi
nə ntinə,

⁸ Wèŋ kà də wèeŋ guŋ ntum duk.

Kà də wèeŋ guŋ tu mvè'nè bùu
awèŋ ànə guŋ fa' ghà nè wo
à sə gihì ŋgəà,

Fana wo guŋ tu bohòNwi, nə
mumsə ja'a yi yà'a duk.

⁹ Anə geŋ Nwi cèp də,

<Tàcicii awèŋ ànə guŋ tu bohòmè,

Nə mumsə mu lùm mòk fa',

Ŋga wo à yə mè yusè mù ànə
fak bohòwo mənə lùumŋgòŋ
hum kwè ve'ε bèboŋni.

¹⁰ Nà'a njò nè ntum à bup mu
bohòwo ŋkuŋ mù cèp də,

Wo ka ngògì sənə mandzè àm dzəm
fana nə sə jam megu jàmə.
Wo à bèŋ ngòriŋ mandzè nə.>

¹¹ Anə geŋ mù jok, nə keŋ də, wo
nə kà ngòkè cu yòŋsə mvwe'
yàm vè yuk.>>

¹² Bwema am wèŋ, wèeŋ jəŋ
ŋkərə ya kà də ŋwè nəmòk
mənŋgorè wèeŋ kə tse' nsàp ntum
nə bup nè aco nà' gu yi, yi kà
Nwi dzəm, nə me'rə mak mandzè
Nwi nè yi cu fo' ŋwəm nə duk.

¹³ Yusè wèeŋ sə gu sə lε də wèeŋ
sə tipsə bwìŋ ngòtse' ntum nè
ngòlòmantombi nùumbu pwe'.
Wèeŋ sə gu ve'nə ya ŋga lùum sè
bup bòrègè bwìŋ bə zeŋ yà'a kà
weŋ bòrè. Yà'a bòrə-a weŋ fana
wèŋ guŋ bup lo tu bohòNwi. Ye

də wèeŋ ɣu yè'sə niè' nè a tse' mali mvək mòk co ntinè nè'e fo'. ¹⁴ Wèeŋ riŋ də vesùwèeŋ ŋga'a ves Jisòs wèŋ mvwe' mò'fis. Yè'sə zìnə ŋga a kotse'-a bum sè vesùwèŋ ànə yuk yà' mantombi yà'a cùk tètè kə ləsə na. ¹⁵ Ncèp nè cu mali ndzənə ŋwàk Nwi də,

<<A ye-a ŋga wèŋ yuk ŋgi nè Nwi nè ntinè,

Wèŋ kà də wèeŋ ɣuŋ ntəm duk.

Kà də wèeŋ ɣuŋ tu mvè'nè bùu awèŋ ànə ɣuŋ fa' ghà nè wo à sè gihi ŋgəà

Fana wo ɣuŋ tu bohòNwi yà'a duk.>>

¹⁶ Bùu sè wo ànə yuk, nè sè ɣuŋ tu à ye ndà wèŋ? Ka bùu sè Musi à kə fis vè wo mvwe' nzeŋgòn Ijip yà'a yeŋ nà? ¹⁷ Bùu sè wo ànə jokse yi ntəm mənə luumŋgòn hum kwè à ye ndà wèŋ? Ka bùu sè wo à gù bup nè kpə, ni' awo nòŋ mam ŋgəà yà'a yeŋ nà? ¹⁸ Nə ye sè' də bùu sè yi ànə keŋ də wo nè kà mvwe' ye ŋgòyòŋsə fo' kə ni yuk ndà wèŋ? Ka bùu sè wo à ka duk ye yuk yeŋ nà? ¹⁹ Vesùwèŋ yə jəja də wo ànə ka fo' kə ni to njo nè wo ànə ka tu bohòNwi naən.

4

Mumvwe' Nè Ngòcu Yòŋsə Fo'

¹ Nwi a kàk ves də anə lo kə cum yòŋsə mvwe' ye. Ye də a bəboŋ də a jəŋ ŋkərə də kà də ŋwè nəmòok kə tesə mŋgorè vès nè də yi ka ye fo' kə ni duk. ² Vesùwèŋ a yuk Ntirè Nwi nè nà'a bəboŋ nè, sè' mu mvè'nè wo ànə tsok fa tàcici avès wèŋ ghà nè wo à ye ŋgəà yà'a sè'. Megu də vesùwèŋ yə də ncèp nè wo ànə yuk nè à ka wo yumok tesə. Nà' ànə ka wo tesə bùusè wo ànə yuk, wo kà yà' sè ntùu wo dzəm. ³ A nè ni fo', nè cum yòŋsə mvwe' ye sè vesùwèŋ sè a dzəm ncèp nè nje nè sè ntùu vès sè. Nwi à cèp ma nè bùu sè wo à ka ncèp ye nè dzəm də, <<Anə geŋ mù jok, nè keŋ də Wo nè kà ŋgòkè cu yòŋsə mvwe' yàm vè yuk.>>

A ka də mvwe' sè ŋgòcu yòŋsə fo' ànə ye bùè yeŋ. Bəsè yi ànə cèp yè'sə ŋga yi gù wes mè nzeŋgònə laŋ, nè yòŋsə yu ye. ⁴ Njo nè yà' cu mvmvwe' mòk ndzənə ŋwàk Nwi anə də, numbu nè sàmba à dzèeŋ, ŋga Nwi gù wes fàak ye fana yi cum yòŋsə yuye.

⁵ Mvwe' sè ŋgòcu yòŋsə sè ànə ye fo' yo ve'nə fana yi cèp mali də, <<Wo nè kà mvwe' yàm sè kə cu yòŋsə yuk.>> ⁶ A ri də mvwe' sè ŋgòkè cu yòŋsə fo' sè cu yo. Nə riŋ sè' də bùu sè wo ànə yuk nè kà sè ntùu wo dzəm, wo ànə ka fo' ni lo. ⁷ Fana Nwi a fa mali mvmvək mòk sèmok nè yi sè to nà' də ntinè, nà'a ŋga'a. Ye jəŋ mvè'nè bùu yà'sə wèŋ à ka fo' kə ni yà'sə fana, luumŋgòn ànə ca ma ŋkwèŋ anə wùriŋ fana Nwi cèp casə yumok cùhu Devid. Yusè yi à cèp sè, a sè' ncèp nè wèŋ a yuk nà' sè' laŋ. Nà'a də,

<<A ye-a ŋga wèŋ yuk ŋgi nè Nwi nè ntinè,

Wèŋ kà də wèeŋ ɣuŋ ntəm duk.>>

⁸ A ri də mvwe' sè ŋgòyòŋsə fo' nè yi à cèp ènə ka nzeŋgònə Josùwà ànə jə lo bwe Izùre fo' nà'a yeŋ. Bəsè ànə ye-na də a zeŋ bwère də yi à ka maŋkwèŋ bə mvək nəmòk nè zok mok cèp fe'lə. ⁹ Ncèp ye ènə sè nitsè' də bùu Nwi wèŋ tse' li yèyòŋsə mòk yo. Nà' mègù co nsàp nè Nwi ànə cum yòŋsə numbu nè sàmba nà'a. ¹⁰ Nwè nè yi cu yòŋsə nsàp yèyòŋsə ènə, yi mè'rə fàak ye pwe'fo', nè yòŋsə mvè'nè Nwi ànə yòŋsə ye.

¹¹ Ye də a lu guguŋ də ya a kə cum yòŋsə mvmvwe' ànə. Kà də mook ye ŋgà ɣtu co tàcici avès wèŋ ànə ɣuŋ tu, nè kà kə dzèŋ yà'a duk. ¹² A ri də ncèp nè Nwi cu ŋwəm nè tse' ŋəŋ ve'ε wù kà fùk. Nà' cəp casə fèk nè nà' tse' ncəp ma ba. Nà'a lògè, nè kə ni dzeŋ haan mvwe' sè ntəm ŋwè bə yòŋsə ye kə tes. Nà'a kə dzèŋgè mvwe' ntùk, nè casə vəp, nè lo ndzə tsətsə'rè anə. Nà'a lòvè'nə, nà' kə fis vè yusè ŋgèŋgəŋ sè tsərə bə yusè ntəm ye sè fàk pwe'fo' mvwe' jəja.

13 Yumok ka bohòNwì sèswihì yen lok. Bum pwe'fo' nòmàlisè yi jèja kwaràngaṅ. Vesùwèeṅ nè kè təəṅ ntsə'mòk mantombii yi, nè sə tsok bə cùu avès yusè vès à gùu.

Jisòos Yəyərè NgòYe Nkum Ngà Fa Satikà' Avès Nè Ghaṅ

14 Vesùwèeṅ kotse' bum sè a yuk yà', nè dzəm yà' sə cùk. A gu vè'nə njo nè a tse' ngà fa satikà' nè ghaṅ nè yi tə mantombii Nwì bùu tu avès. Ngà fa satikà' ènə Jisòs nè yi mo Nwì, nè yi a lòmabu mvwe' sè Nwì cu. 15 Ngà fa satikà' avès nè, yi ka ṅwè nè də a sə yə-a ṅgə', yi kà bə zeṅ rəeṅ yen. A vè'nə bùusè yi sè' co vès. Nsàp məmumsè nè fòpwe'fo' à vè yuk bohòyi laṅ, megu də yi kà nè mò'fis gbù. 16 Ye də vesùwèeṅ nè və mvwe' kapràak Nwì nè yi ngà bòvəm bohòbwi nè, nè kà wəp. Yà'a mvwe' sè Nwii nè koksə manziṅ bohòvès, nè gu ves bəboṅ, nè tēsə ves ghà nè à sə ləp də ṅwèe tēsə ves.

5

1 A rì də wo cokfisgè ngà fa satikà' mṅgorè bùu ye wèṅ. Wo nòṅsəgè yi də nà'a təəṅ fa wo bohòNwì, nè sə fa satikà' nè ye fəfaa mok bohòNwì bə bup awo sè wo gùu. 2 Njo nè yi sè' ṅwè co vès, nè tse' sè' nsàp ntəm nè aco nà' gu yi, yi gu bup fana yi nè riṅ ṅgòkotse' bùu sè wo sə jam mandzè njo nè wo ka bəboṅ kè bup àlè riṅ. 3 Məm̀vè'nè yi tse' nsàp ntəm ànə fana nà'a njo nè yi tse' ṅgòfa satikà' bə tu sè ye sè' mvè'nè yi sə fa bə tu bùu mok wèṅ sə. 4 Yumòk nè vès rì nà'a sè' də, kaco ṅwè tsərə kok megu sə ntùu yi, nè duk də yi bùuṅ ngà fa satikà' ya bwiṅ jəṅ yi co ṅwè nè ghaṅ yen. Nwèe bùuṅgè ngà fa satikà' ngà Nwì to yi yi, mvè'nè yi ànə to Aròṅ lùm mòk fa' yà'a. 5 Krest à ye sè' nsàp ṅwè ànə. Yi ànə ka ni' ye yi, də yi ye ngà fa satikà' koksə. Nwì à cokfis yi yi. Yi nè yi ànə duk fa Krest nè də,

<<Wu yè'e mo àm. Ye jəṅ ntinè nè lo mantombi, mṅ ye tè' yònə.>>

6 Yi à duk fe'lə fa nà' mvwe' mok sè' də,

<<Mù koksə wu ṅà fa satikà' nè mvèsə, kè' mò'fis,

nsàp nè Mácisidèk à ye nà'a.>>

7 Ghà nè Jisòs à cu mali mṅ nzeṅgòn fəeṅ fo' fana yi ləṅ pìriyà mòk bohòNwì nè yi tse' ṅàaṅ sè aco yi fis to Jisòs nè mvwe' kpṅ nè. Yi ləṅ torə fis pìriyà ènə bə ṅàṅ, nè sə waṅ bə ndzəplis. Anə geṅ Nwì yuk yi bùusè yi ànə jəṅ lo ni' ye sə nze bohònà' anə. 8 Yi ànə ye mo Nwì sè yo, yi yə'rə riṅ wesə mali mandzè nè ṅgòyuk duk Nwì bə nsàp ṅgə' nè yi ànə ye maṅkwèṅ. 9 Nwì ànə gu wes yi də nà'a ye kəkurè ma lònfo' vè'nə fana Jisòs nè à ye mok ṅwè nè ndàaṅwè pwe' nè nà' yuk-a duk ye, yi tse' lùṅ fo'. 10 Anə geṅ Nwì fa yi nsàp ṅàṅ nè ṅgòye ngà fa satikà' nsàp nè Mácisidèk à ye nà'a.

BòṅgòKuu', Nə Zṅ Bəṅ Sè Bəṅ Bwèrè Jə'rə Ko Wu

11 Vès tse' bum wùriṅ ṅgòtsè' fa wèṅ bə nzak ngà fa satikà' ènə. Megu də a gṅgṅ ṅgòtsè' fa wèṅ bùusè wo tsə'gè wèṅ yumok, wèṅ kà bə zeṅ ntəntəṅ rəeṅ tohò. 12 Vès sə kwà' yàvès də anə ye co ṅga'a ṅga wèṅ sə yə'rə fa bùu mok wèṅ bum sè ma nè Nwì. Yà' sə yəəṅ bwi fe'lə də wèṅ cu mali co ṅwè nəmòk kə yə'rə fa fe'lə wèṅ bwe bum sè wo yə'rə yètogè yà' ma nè Nwì anə ntòyèto yà'a. Anə ye co wèṅ sə zṅ ṅga'a bəṅ sè bəṅ co bùu sè wo gu vəp laṅ. Wèṅ nè sə nòmali nè ntòmbwi. Nè'e nsàp nè fòvè'nə-ε? 13 Nwè nè yi nogè ye mbwi, ye də ṅgəṅgàaṅ molə. Yi ka yusè wo sə yə'rə bə mandzè nè kəkurè nè ntòriṅ. 14 Nwè nè yi zṅgè ye bəṅ sè bəṅ, a ṅwè nè aco yi tsərə to bə tu ye. Yi a yə'rə, nè riṅ ṅgògəpsə rì bup bə bəboṅ laṅ.

6

¹ Nə yeè nə ve'nə fana a bəbon də a lo le mantombi ngòyərə bum sè gūgū ma nə Krəst nə co bəu sè gūgū wən. Kà də a cum mam mali bə bum sè jəjəp sè wo a yərə to fa ves yà'a duk. A kà də a sə yərə yiskok megu nè də, bwiiŋ bwi fa bəp awo ŋkwən nè aco nà' jəŋ və fa wo kpə, nə dzəmtse' bohòNwi nà'a mok sè dūhə. ² Vesùwən a yərə rì wes bə nzak bəpte nə ye bə nzak nè ngònaŋ fa ŋwè bo mətuhù wən laŋ. A yərə mok sè' də bwiiŋ nè kè lòkok mvwe' kpə, nə riŋ mvə'nè wo nè kè sak ləsə nzak nùu sə. ³ Vesùwən a yərə rì wes bum yà'sə pwe' laŋ, Nwii tēsə-a fana a lo mok mantombi. ⁴ A tse' ngòlòmantombi bəusè mandzəə bəu nè co wù gu ya bəu sè wo a riŋ bum yè'sə nə kə foho dzeŋ fe'lə yà' yà'a foho vè sèmok. Nsàp bə ènə ànə ye to me mareŋ nè Nwii nə, nə riŋ bəbo nè Nwii nə sè'. Wo à tse' yuk mè Yòŋsə nè Rərəŋ nə yàwo sè' laŋ. ⁵ Wo à mùm ja'a, nə riŋ də ncèp nè Nwii nə nà'a bəbon. Wo à mùm ja'a nàaŋ sè yà' cu bə nzeŋgòmòk nè nà'a nè kè vè ntsə'mòk nə sè'. ⁶ A ye-a ŋga bəu sè wo à rì bum yè'sə pwe', kə foho dzèŋ fe'lə yà' sè' wo sə, ye də mandzə nè ngòfəsə vè wo bəu. Bəsə anə ye co wo sə tē'lə fe'lə mo Nwii muntəŋ nè kè' ba, nə sə fa-à nə yi marè'tu mətətsə'rəə bwiiŋ. ⁷ Mvwe' nze nè mbūŋ ligè fo' bəbon, zuzə sə tēsə bohòbūu sè wo sə fàk nà' sə fana Nwii gū bonse mvwe' nze ànə. ⁸ A ye-a də ŋgaŋ sè bəp sə kùk mègù mvwe' yà'sə wo, fana ye də nze nə ka fàk tse'. Nwii kəp ngòyək məmve' ànə. Wo nə və kə tēŋ vəpsə bəpsə məmve' ànə fo' wà.

Wèŋ Təəŋ Gūgū Ma Nè Nwii

⁹ Nge' am wən, vès sə cèp-a sə ve'nə fana ŋga vès rì wəŋ yàwən rii. Vès rì də wən sə yù mandzə nè bəbon nə tse'è nə lūŋ fo'. ¹⁰ Nwii

gūgə bum ye bə mandzə nè nà'a zinə. Kaco yi nə swi fàak sè wən à gū yà' yeŋ. Mvə'nə wən à tēsə bəu ye wən, nə sə tēsə malì nə ŋga'a yè'e, yi nə kà yà' sè' swi. Bum sè wən sə gū yà'sə pwe' sə nitsə' də wən dzəm yi. ¹¹ Yusə yà' cu sə ntəu vès də wən pwe'fo' wən jihi nzòŋ, nə təŋ gūgū tē kə ləsə. Wèŋ gu ve'nə ya wən nə kə tse' bum sè wən sə naŋ tu də wən nè kə tse' sə. ¹² Kà də ŋwè koksə wē' duk. Wèŋ bē' lē kùu bəu sè wo sə dzəm mandzə nè zinə nə yà'a, nə sə təŋ gūgū. Nà'a nsàp bə nè wo nè kə tse' bum sè Nwii a kàk wo sə.

Nwii Kà Bwi Bòrəgə

¹³ Mvə'nə Nwii ànə sə kak fa Abràham yumok fana yi à kəŋ bə liŋ sè ye, ngònitsə' də yi nə gu tsoŋ li yusə yi kàk nà' sə. Yi ànə kəŋ bə liŋ ye ve'nə bəsə ŋwə nəmòk nè nà' càsə fe'lə yi co yi kəŋ bə liŋ nà' à ye bəu. ¹⁴ Nwii ànə kak fa Abràham nə də, <<Gu kpə tsoŋ yà, mə nə se wu, Abràham. Mə nə gu ŋgwì bə yòyam ve'ε sè' wùriŋ.>> ¹⁵ Anə geŋ Abràham ko ntəm, nə təŋ gūgū tətè yi à kə tse' yusə Nwii à kàk yi sə. ¹⁶ A rì də ŋwè kəŋgə kəŋ, yi kəŋ bə liŋ ŋwə nəmòk nè nà' yam càsə yi. Bwiiŋ kəŋgə kəŋ ve'nə fana ye də nzak mèe. ¹⁷ Ye də Nwii ànə dzəm ngòni fa bəu sè yi ànə kak yà'wən yumok sə wən də yi nə kà cùu ye kupsə yuk. Fana yi kəŋ bə liŋ ye ngònitsə' də yi nə gu yusə yi duk sə. ¹⁸ Kəkà' nə ye ngòkəŋ yà'sə bum sə ba sè kaco mòk kupsə yeŋ, Nwii ka mvwès bə zeŋ sè' ci' yuk. Bum sè ba yà'sə gūgə vès sè a ca təhə tu avès bohòNwii sə ngòko ntəm, nə sə naŋ tu ngòkə tse' yusə Nwii à kàk də a nè kə tse' ntsə'mòk sə. ¹⁹ Kaco ntəu avès saha yeŋ bəusə a rì də Nwii kakgə yumok, yà' kà wà cà. Naŋ tu nè a tse' bə bum sè Nwii a kàk ves yè'sə gūgə ves fana vès nēŋ tosə ndàa sə ngòni lòmve' dzon sè rərəŋ sè mə ndap Nwii nè ghaŋ sə. ²⁰ A ve'nə bəusə Jisòs bə tu ye a kə

nìŋ to fa ves fo' yi. Jisòs nè yi ngà fa satikà' nè ghan, nsàp nè Mácisidèk à ye nà'a.

7

Mácisidèk Ngà Fa Satikà' Nè Yi Ghak Aròn

¹ Nwè nè wo to liŋ ye dè Mácisidèk ènè à ye ñkum mvwe' lak mok sè wo to fo' dè Salèm. Yi à ye sè' ngà fa satikà' Nwì, yi Nwì nè yi yam càsè pwe' nè. Mvèk nèmòk à ye Abràham lo mvwe' mà' dzè' nè kè zè bù ñkèŋkum mok. Yi ànè sè bwi foho vè fo' fana Mácisidèk nè kè tseŋ yi mandzè, nè se yi. ² Yi ànè kè tseŋ Abràham nè vè'nè fana Abràham nè gapsè bum sè yi jè vè mvwe' dzè' sè pwe' bòp hum, nè fa nà' bòp mò'fis. Liŋ Mácisidèk nè yà'sè dè, Ñkum nè yi gùgè bum kèkùrè. Liŋ ye mook sè' dè, Ñkum Salèm. A yà'sè dè, Ñkum ngà fifi. ³ Nwè nèmòk ka ngwì bù ye riŋ lok. Wo ka ghà nè wo à dzè yi kè ghà nè yi anè kpè sè' riŋ. Yi ye yà'sè co mùm vè'nè mo Nwì cu, bùsè yi mam ye ngà fa satikà' nè mvèsè. ⁴ Ye-na yònsàp ñwè nè Mácisidèk yam è. Abràham nè yi à ye tè', nè yi à yèto ngwì bù Izùre yi nè à gápse bum sè yi à fès jè vè mvwe' dzè' sè bòp hum, nè fa Mácisidèk nè bòp mò'fis. ⁵ Lùk Musi sè tsè' dè bwe Izùre pwe' nè gapsè bum awo sè wo tse' sè bòp hum, nè cokfis nonse bòp mò'fis ca. Wo cokfis vè'nè, wo fa yà' bohòngàa fa satikà' sè wo tesè mùm vwe' ndap Levi. A rì dè ngàa fa satikà' yè'sè wèŋ à sè tse' bum yè'sè nga sè fa wo yà' bwema awo sè wo pwe' ngwì bù Abràham. ⁶ Nè Mácisidèk nè ye zok. Yi à ka ñwè Levi sè yeŋ, fana Abràham fa mali yi bòp nè mò'fis nè. Anè geŋ yi se Abràham nè sè', Abràham nè Nwì à nè zè rùk bè nà' nè. ⁷ A riŋ jèja dè ñwè nè yi sègè mòk, ye dè yi yam càsè ñwè nè yi sè nà' nè yi. ⁸ Bwe Levi sè wo à sè jè bòp nè mò'fis sè nè sè hum yè'sè wèŋ à ye bùsè sè

wo kpugèè. Nwàk Nwì sè tsè' dè Mácisidèk nè yi à jè ye nè, cu fo' ñwèm. ⁹ Mvè'nè Abràham ànè jèŋ bum yè'sè, nè kè fa Mácisidèk yè'sè fana aco a duk dè, à fa Mácisidèk nè yà' Levi, yi nè bwe ye wèŋ sè jè nsàap bum yà'sè niè' wo sè. ¹⁰ Aco a duk vè'nè bùsè ghà nè Abràham à kè fa Mácisidèk nè bum yè'sè, à ye nga yi ka tàcicii Levi nè ntòdzè.

¹¹ A cep-a bè fàak ngàa fa satikà' sè wo à ye bwe Levi sè. Nwì ànè fa bwe Izùre wèŋ lùk Musi fana yà' à ye bè nsàp mandzè nè ngàa fa satikà' sè wo à ye bwe Levi à sè gù fàak awo. A ye-a dè fàak sè ngàa fa satikà'a yè'sè wèŋ à sè gù sè à ye kèkùrè ya bwìŋ ye jì njo mantombii Nwì, bwère njo mòk à ka yeŋ nè dè ngà fa satikà' mòk vè fe'lè sèmok. Ngà fa satikà' nè wo dè yi ye nsàp nè co Mácisidèk à ye nè, yi kà mok nsàp nè Aròn ye fe'lè. ¹² A zìnè dè a ye-a nga ngà fa satikà' mòk vè nè nsàp mandzè nje zok fana lùk nè kupsè tsoŋ yàwo sè'. ¹³ Tà Jisòs àvès nè a sè cèp bè liŋ ye nè'nè, yi a tesè vè ye bè bòp lak nè zok. Ngà fa satikà' nè mò'fis à ka mvwe' bòp lak ànè tesè yuk. ¹⁴ A rì bèboŋ làaŋ dè Tà àvès ngwì bù Judà. Ghà nè Musi à sè cèp bè mandzè ngàa fa satikà' wèŋ, yi à ka lak yà'sè fè ntu'ù ñwè nè mò'fis tèn yuk.

Jisòs Ngà Fa Satikà' Mòk Co Mácisidèk

¹⁵ Bè nzak ngàa fa satikà' wèŋ fana a rèŋ bònse gha' fe'lè bè zeŋ bùsè ngà fa satikà' mòk a tesè vè nè yi co Mácisidèk. Jisòs ngà fa satikà' mòk co Mácisidèk. ¹⁶ Yi ànè ye ngà fa satikà' ka dè a mvè'nè lùk sè dzèm dè wo jèŋ yi yeŋ. Yi ngà fa satikà' bùsè yi tse' ñaŋ sè ngòfa ñwè lùŋ nè ka co nà' me yuk yeŋ. ¹⁷ Vès riŋ yè'sè bùsè yà' cu ndzè ñwàk Nwì dè, <<Wù, wu nè ye ngà fa satikà', nsàp nè Mácisidèk à ye nà'a nè mvèsè.>>

18 Vès sə yə də lùk nè nà' à ye mantombi à kupsə bùsə nà' ànə ka nən tse' nè kà fàk bohòbwìj sè' tse'.
 19 Yà'a lùuk Musi yà'sə ànə kaco yà' gə nwe' yi ye kəkurè mə lisè Nwi yej. Nwi a jə vè yumòk nè bògha' lə zej. Fana a yə də lùk mòk nè nà' bòghak lə zej sə vəə. Nà' sə vəə ngòfa ves naən tu nè bəboj, nè aco nà' gə ves a kəp və nge ni' yi.

20 Yu nəmòok sè' də, ghà nè Nwi ànə duk də Jisòs nè ye ngà fa satikà' nè mvèsə fana yi keŋ be'lə bə kèj. Ghà nè ngwi bù Levi wèj ànə sə kok gan ngàa fa satikà' yà'sə fana nwe' nəmòk à sə kà kèj fo' kèngè.
 21 Ma nè Jisòs ye də ghà nè Tà Nwi à koksə yi ngà fa satikà' fana yi keŋ bə kèj. Tà Nwi à kèj də,
 <<Wu nə ye ngà fa satikà' nè mvèsə. Yusə mə cèp yè'e nè kà kə kupsə yuk.>>

22 Njo kèj nè Nwi à kèj nè'nə fana Jisòs tə bohòvesùwèj co nwe' nəmòk nè a yə yi, a sə riŋ tse' də rùk nè a zə nà' ves Nwi wèj nə, nà'a gəgəj zìnə.

23 Yu nəmòok sè' də, ngàa fa satikà' sè wo à ye ngwi bwe Levi wèj sə ànə ye yàwo wùriŋ bùsə mòok kəp, mòk kok. 24 Nè Jisòs ye zok. Yi nè kà ye kəp yuk. Nwe' nəmòk nè zook nè kà mvwe' ye sə co ngà fa satikà' mòk kə cu yuk.
 25 Nà'a njo nè yi tse' nən pwe' nè pwe' ngòfa lùj bohònwè nè yi cà-a bohòyi ngòvè bohòNwi. Yè'sə ve'nə bùsə yi cu fo' ghà yà lòn, nè sə ləj piriya mətuhù vesùwèj bohòNwi.

26 Ye də Jisòs nè ngà fa satikà' nè yi kərə bohòvès ve'ε kap. A ve'nə bùsə yi rərəj, yi ka bəp tse', nè kà jòn sè' tse' lok. Yi ye zok bohòngàa gù bəp wèj, yi ye məbu səsapni. 27 Ngàa fa satikà'a mok yà'a wèj à sə faha satikà' nùumbu pwe', nùumbu pwe'. Wo à sə fa to satikà' bə bəp sè yàwo bə tu awo nkuŋ nè sə fa sè bù bəp sè bù mok wèj. BohòJisòs ye, yi à sə kà

nsàp satikà' anə fa bùsə yi ànə fa satikà' nje kè' mò'fis nà' kərə ve'nə nè mvèsə. Satikà' ènə, a nè yi à fa ni' ye bohòNwi, nè kəp nà'a.
 28 Bohòlùuk Musi, bù sè bwìj, sè wo tse' jòn ànə sə ye ngàa fa satikà' wo. Bə nza' kèj nè Nwi à kèj, nè nà'a jə mvwe' kùu lùuk Musi sə fana Nwi a koksə mok mo ye nè yi kəkurè nè mvèsə.

8

Jisòs Ngà Fa Satikà' Avès Nè Bə Rùk Nè Fi

1 Yusə vès sə cèp sə də, a tse' nsàp ngà fa satikà' nè ghan ànə nè yi tə bə tu avès. Yi cu bə ma mà'a Nwi nè yi manğəngəj nè yi sə sak nkuŋ məbu nə. 2 A yi nè yi tə fa bwìj mə nda' à Nwi mvwe' nè rərəj nà'a. A fo' mvwe' sè zìnə sè à gù Tà Nwi, ka nwe' yej. 3 Fàak sè ngàa fa satikà' wèj gùgèə də, wo sə faha nsàp satikà' zəzok bohòNwi. Ye də a kəkurè də ngà fa satikà' nè yi tə mvwe' tu avès nè fa Nwi ye sè'. 4 Yumòok sè' də, yi ànə sə cum-a sə nze fəj, yi kà ngà fa satikà' ye, bùsə ngàa fa satikà' wèj cu fənə yo, sè wo sə gù yàwo mvè'nè lùuk Musi sə dzəm sə. 5 Fàak sè ngàa fa satikà' sè wèj sə gù sə, yà' mègù yà'sə co tsətsèj wà. Yusə zìnə sə, a yusə wo sə gù yà' məbu. Tàap sè wo à gù yà' bə nsàp cək mòk nè ngòkùksə Nwi mbwa nà'a mègù sè' tsətsèj. Nà' sə nitsè' mvè'nè mvwe' sè wo kùksəgè Nwi cu məbu. Nà'a njo nè Nwi ànə cèp bohòMusì ghà nè yi ànə də yi gə ndap nə də, <<Jəj nkerè də bum pwe' ye megu məm̀vè'nè mə a tsè' fa wu məm̀vwe' nda Sinà yà'a.>>
 6 A ngà'a də a yə də Nwi a fa Jisòs Krest fàk sè yà' yam càsə fàak ngàa fa satikà'a mok wèj sə. Nə ye sè' də rùk nè yi sə càsə fa ves nà' nè bògha' sè' zej, bùsə Nwi a kək ves bum sè yà' bògha' sè mantombi sè' bù zej. 7 Rùk nè wo à zə to nà' mantombi nè ànə ye-na kəkurè

ngòtesə bwij bwèrə Nwì à ka nè ba mok jəŋ və.

⁸ A yə də Nwì à yə də bùu ye wèŋ à ka nà' nonjsə bùusə yi ànə duk də, <<Mvək sə vəə nè mɔ nə zɔ rɔk nè fi ves bùu Izùrə nə ye bùu Judà wèŋ.

Sə cèp vɛ'nə Tà Nwì.

⁹ Nè'nə nə kà mok co rɔk nè mù à zɔ nà' ves tàcicii awo wèŋ,

Ghà nè mù ànə kotse' wo bə bo am, Nə fis wo mvwe' nzeŋgòljiɔ nà'a mok ye.

Wo à ka rɔk nè vesiwèŋ à zɔ nə nonjsə.

Fana mù bwì fa wo ŋkwèŋ, nə co'krə fis bo am bohòwo.

Sə cèp vɛ'nə Tà Nwì.

¹⁰ Rɔk nè mùu Tà nè mù sə cèp nə nè zɔ nà' ves bùu Izùrə wèŋ nə vɛ'ɛ:

Nùmbu ànə kə dzèŋ nùu,

Mù gɔ ya lùuk am ni sə ntɔù wo,

Fana wo sə tsərə megu mok zeŋ nùumbu pwe'.

Mɔ nə ye Nwì àwo, wo ye bùu am.

Sə cèp vɛ'nə Tà Nwì.

¹¹ Njo mòok nə kà ye nè co wo sə kə duk ŋwə mòk kə moma awo àɛ də,

<A bèboŋ də wu riŋ Tà Nwì> mok ye,

Busə wo pwe'fo', nè ŋkwà'ŋwè bə nè mwenke' pwe',

Wo rì mɔ.

¹² Anə ye vɛ'nə bùusə mɔ nə koksə manziŋ bohòwo bə bum sə bɔp sə wo à gù pwe'.

Mɔ nə swi bisə bɔp awo sə sè'.>>

¹³ Mvè'nə Nwì cèep, nə to liŋ rɔk nè fi fana ye də rɔk nè mantombi nə rèŋ bɔp laŋ. A riŋ də a ye-a ŋga yumok rèŋ laŋ, nà'a nə bisə wà.

9

Satikà' Nè Jisòs Nə, Casə Yà Lòoŋ

¹ Rɔk nè wo à zɔ to mantombi nə, nà' à tse' lùuk sə ngòni fa bwij mvè'nə wo tse' ŋgòkùksə Nwì. Mvwe' mok à ye sə wo ànə gɔ nonjsə də ya bwij nə sə kə kuksə Nwì

fo'. ²⁻³ Mɔmvwe' nè wo à sə gùm dzòoŋ fo' bə cək ènə, ànə ye mvwe' sə wo à sə to fo' də Tàbanikə. Wo à sə fa satikà' mbwa. Wo à sə gùm dzòoŋ nà' pwe', wo kə ci mɔndap mòk mbwa nè rum ba. Wo à kə'ə lok ncùu rum nè mà mbwèndap nə bə cək. Wo to fo' də mvwe' sə yà' rɛŋ casə. Bum sə wo à nəmsə mvwe' rum nè mò'fis nə à ye laàm bə teberə nə ye brəd nè wo à nòŋsə ŋgòkùksə Nwì fo'. Wo à sə to rum nè bum yè'sə fo' nə də mvwe' sə rərəŋ sə. ⁴ Kàm nè wo à sə tɛŋ rəmsəgə bum fo' ŋgòkùksə Nwì bə zeŋ à ye sə' mɔmvwe' nè nà' rɛŋ casə ènə. Wo à gù nà', nə yok laŋsə wes nà' bə guù pwe'fo'. Nkùp nè nà' tɔ bə tu rɔk nè Nwì à zɔ bə bùu Izùrə wèŋ nə à ye fo'. Wo à yok ŋkùp ànə sè' bə guù. Wo à nòŋsə nsàp beŋ nè də manà nà'a sè' sənə ŋkùp nà'nə. Wo à gèsə yà' sənə to'kàŋ mòk nè wo à gù nà' sè' bə guù. Ntumbàŋ Aròŋ nè nà' à to mvù nà'a à ye sè' ca. Yusə yà' ànə ye ləsə ca à ye lis ba sə Nwì ànə com naaŋ lùuk ye mbwa. ⁵ Yumok à ye mɔ tu ŋkùp anə ba. Wo sə to yà' də ceròbim. Mòk cum ŋgɔ ŋkùp ma mòk, mòk cum ma mòk. Wo saŋ və bàap awo kə be'lə mɔtsətsə'rè mvwe' bù'rè nè Nwii swisə fagə bwij bɔp awo fo'. Yà' ànə ye fo' ngòni'sè' fa bwì də Nwii fa'nə. A nə kà bum yà'sə ŋga'a pwe'fo' cèp rɛŋsə wes.

⁶ Mvè'nə wo ànə gɔhɔ tsərə wes mɔmvwe' ànə fana, ŋgàa fa satikà' wèŋ sə ni mɔmvwe' ndap nə nùumbu pwe'. Wo sə ni mvwe' rum nè kə ncùhu ŋgògù fàha awo fo'. ⁷ A sə ni mègù mvwe' rum nè màmbwè ndap nə ŋkum ŋgàa fa satikà' nə yiyi. Yi à sə ni mègù mbàa nùmbu nè mò'fis sənə lùmŋgòŋ. Mvək ànə ye, yi lo mbàa bə nduəm nàm ŋgòkè mis fa Nwì njo bɔp ye sə yi a gù yi bə tu ye. Yi kə mis fe'lə mok sè' bə bɔp sə bùu Nwì wèŋ a gùu ŋga wo ka riŋ sè'. ⁸ Mɔmvè'nə à ye, fana Yòŋsə nè Rərəŋ nə jə bum yè'sə ŋgòyərə fa

vesùwèŋ də, a ye-a ŋga ndap Nwi tə mali fo' ve'nə, ŋwè kà mvwe' rum nè rəŋ càsə, nè Nwi fo' ànə kə ni lòyuk. ⁹ Nà'nə yà'sə nsàp yumòk nè nà' sə nitsə' fa vesùwèŋ mvə'nə bum sè niè' sə cu. Yà' sə ni fa ves də kaco satikà' nè ŋwè fa bohòNwi gu də yi riŋ də yi rərəŋ yeŋ. ¹⁰ Bum sè ŋgòkukse Nwi fo' yè'sə yà' mēgù bum sè a yəgè yà' bə lis yè'e. Yà' mēgù bum sè co beŋ bə nəno nə ye mandzè nè ŋgòcùhu rəŋsə ni'. Yà'sə bum sè ŋgògù ŋwè ŋgòyəŋ rərəŋ məlisè Nwi. Bum nzeŋgòn yè'sə ànə tse' fàak mvək momjo wà kə dzeŋ ghà nè Nwi à kupsə bum mok bə mandzè nè fi.

¹¹ Nè ŋga'a nè'e Krèst a vè laŋ. Yi ŋgà fa satikà' bə nsàp mandzè nè fi nè nà'a jəŋ və bum sè bəboŋ. Yi gùgè fàak ye mvwe' Tàbanikè nè nà' yam gha', nə boŋ ghak nè sə nze fəŋ nè'e. Wo à ka məmve' ànə bə bo ŋwè gu, nà' kà ma sə nze sè' ye. ¹² Ghà nè Krèst à kè cà ni lòmvwe' sè yà' rəŋ càsə sə fana yi ànə ni megu fo' kè' mò'fis, nə lə təŋ ve'nə. Yi ànə ni fo' bə nduəm sè ye. Anə ka bə nduəm mbòŋ kè ndzə àle yeŋ. Yi à jə nduəm ye sə, nə kə fiŋ me'rə fis ves bə zeŋ mvwe' ŋgə' nè vès à tse' njo bəp sè vès à gùu sə mok mvèsè. ¹³ Wo à cì bwiŋ bə nduəm mbòŋ bə ndzə, nə ke' wo bə və mombòŋ nè wo tən vèpsə muni'i, ya ŋgùupni' awo yəŋ məlisè Nwi rərəŋ. ¹⁴ A ye-a də nduəm nàm tse' ŋgòrəŋsə bwi nsàp ànə, ye də aco nduəm sè Krèst rəŋsə ntum ŋwè nə casə yà lòŋ. Yi à jə ni' ye nè nà' ka bəp tse', nə fa nà' co satikà' mətuhù vès. Yi à gù ve'nə bə ŋàaŋ Yòŋsè Nwi nè yi kà mè yukgè nə. Nduəm ye yà'sə gùgè ntuum avès ŋgòye rərəŋ. Ya a kà bəp sè co yà' jəŋ və fa ves kpə sə gùhù mali, vesùwèŋ sə be' lə mandzè Nwi nè yi cu ŋwəm nə.

Kpə Nè Jisòs Nə A Fa Yi Nəŋ NgòGù Rùk Nè Fi

¹⁵ Nə yeè nə ve'nə fana Krèst nə tə mətsetə'rəə bwiŋ bə Nwi yi njo kpə ye nè yi à kpə nə. Yi sə gùhù tsə'rə rùk nè fi ya ŋga bùu sè Nwi ànə cokfis wo ŋgòye bùu ye sə wèŋ nə kə tse' bum sè Nwi à kàk wo sə. Wo tse' yà', wo tse' yà' mok nè mvèsè kè' mò'fis. Kpə ye nə fiŋ me'rə bwiŋ mvwe' ŋgə' nè wo tse' njo bəp sè wo ànə gu, ghà nè rùk nè zəm nə ànə tse' mali ŋəŋ ntòfo' nà'a. ¹⁶ Ta kpə co wo zə rùk. Nwèe tagè kpə fana tse'ŋga yi kpə ŋkuŋ wo gu yusè yi à cèp nòŋsə lòsə. ¹⁷ Ghà nè yi cu-a ntòfo' fana kpə nè yi ta nə nə kà fàk tse'. ¹⁸ Nà'a njo nè rùk nè Nwi ànə zə to bə bwiŋ wèŋ mantombi nə à tse' ŋəŋ ŋga nduəm à ye fo' sè' ŋkuŋ. ¹⁹ Ghà nè Musi à tsè' fa bwiŋ lùuk sè Nwi à fa də wo nə sə be' zeŋ sə fana yi tsoho wes fa yà'wèŋ, nə jəŋ mvuu ŋgaŋ mok nè wo to nà' də hisòp, nə be'lə nà' bə ndàp nè bəbaŋ, nə gesə yà' sənə nduəm mombòŋ sè yi tòrə yà' bə ndzəp, nə mis ŋwàk rùk nə fo'. Yi mis wes ŋwàk nə, yi jəŋ yà', nə mis fa bùu sè wo fo' sə pwe'fo'. ²⁰ Yi ànə mis wes fa yà' ve'nə fana yi sə kəa də, <<Yè'e nduəm sè yà'a ŋgòki ŋge' ndzənə rùk nè Nwi a duk də wèŋ nòŋsə nà'.>> ²¹ Fana Musi nə jə nduəm sə, nə mis tàbanikè nə, nə ye bum sè wo kùksəgè Nwi bə zeŋ sə sè' pwe'. ²² A zìnə də mandzè nè lùuk Musi à ye də, à ye ŋga wo dzəm-a də wo gu yumok ya yà'a ye rərəŋ fana tse'ŋga nduəm kə dzeŋ tsoŋ li fo' ŋkuŋ. Bum sè wo à sə gùgè jì nduəm à ye mēgù momjo. Fana mandzè nè aco wo swifa ŋwè bəp yè'sə bùè, tse'ŋga nduəm cəəm sə nze.

²³ Anə ye to mantombi anə kəkərè də wo gu ve'nə ya wo gu bum sè yà' à ye co tsətsəŋ ŋgònitsə' bum sè yà'a ma mabu yà'sə ye rərəŋ. Nə ye fe'lə sè' də, a bəboŋ ŋgòfa satikà' nè nà' bəgha' zeŋ mə tùhù bum sè yà'a nsàp nè ma mabu nə, nə nòŋsə satikà' nè bə nàm wà.

24 Ngàa fa satikà' mok yà'a à ni løyàwo mùmuvwe' ndap nè ànə gu nà' bo bwìŋ. Yè'sə à ye mēgù co tsətsəŋ wà ngònitsə' mvə'nə mvwe' sè Nwii cugəə cu. Krest à ni løyə mvwe' sè Nwì cu mubu anə bə tu. Yi tə mantombii Nwì anə bùu tu avès. 25 Yumòok sè' də, ŋkum ngàa fa satikà' bùu Jus wèŋ nə à sə nigè mà mvwe' rum ndap tàbanikè nè luum ngòŋ bə luumngòŋ pwe'. Yi à sə nigè ye sə, kà bə nduəm ye sè ndzə ni'ì yi ye. Jisòs à ni ye kè' mò'fis, nə fa Nwì ni' ye sè' kè' mò'fis anə. 26 Anə ye-a də yi tse' ngòni càsə kè' mò'fis də bwèrɛ yi à yə ngə' kè' ŋkùuŋ, ye jəŋ mvə'nə wo à gù nzenngònə sə. Yusə à ye də, yi à vè sə nzenngòŋ kè' mò'fis me vɛ'nə. Yi à vè yè'sə bə mvək njàvès nè niè' nè nzenngòŋ nə sə kuəp ngòmè nè'e. Yi à vèə, nə fa ni' ye nə satikà' ngòyis fis fa bwìŋ bup awo sè wo à gùu pwe', mvèsə nè mvèsə. 27 Ma nè bwìŋ yàwo də ndàaŋwè pwe' nè kpə kè' mò'fis. Yi kpə wes, yi kə sak nzak bohòNwì. 28 Ma nè Jisòs ye də yi à kpə sè' kè' mò'fis. Yi kpə mənə tu bwì, ngòjə fis lòbup awo. Yi nè bwì vè fe'lə sə nzenngòŋ fɛɛŋ səmok. Yi vè nà'nə, kà mok ngòkə jə lòfis bup bwì mok ye. Yi nə və ngòkə fa lùŋ bohòbùu sè wo sə tək yi wèŋ.

10

Satikà' Jisòs Nə, A Ye Kè'

Mò'fis, Nə Ye Mvèsə

1 Lùuk bùu Jus wèŋ mēgù co tsətsəŋ ngònitsə' nsəsəə bum sè bəboŋ sè yà'a nè kə ye ntsə'mòk. Kaco yà' niŋtsok riŋ pap nè pap mvə'nə bum yà'sə nè kə ye sə sə' yeŋ. Ngàa fa satikà' wèŋ à sə fagə satikà'a sə luumngòŋ pwe'. Nsàap satikà'a yà'sə à ka nàaŋ sè ngògù ŋwè nè yi dzəm ngòvə bohòNwì ye rərəŋ tse'. 2 Yà' ànə tse'-a nsàp nàŋ ànə bwèrɛ bwìŋ kà satikà' nùumbu lòoŋ vɛ'nə sə fahà. A vɛ'nə bùusə ànə ye-a də satikà'a sə à gù-a wo

ngòye bəboŋ bwèrɛ ntuum awo kà mok də wo tse' mali nzak mok sə sahà fe'lə. 3 Mvə'nə wo ànə sə gùu yà' luumngòŋ pwe'fo' fana satikà'a sə sə gu wo ngòtsərə mali bup awo sə səmok. 4 A vɛ'nə njo nè a yə nə riŋ də kaco nduəm mbòŋ kə ndzə tse' to nàaŋ sè ngòyis fis bup ŋwè yeŋ.

5 Nà'a njo nè Jisòs à ye ngòvə sə nzenngòŋ, yi cəp bohòNwì də vɛ'ɛ.

<<Wù kà satikà' nè wo fa nà' bə bum sə co nàm dzəm.

Wù a gù fa mu le ngùpni' nè mu nə fa wu satikà' fo'.

6 Wo jəgə yà', nə tɛŋ vɛpsə də wo sə fa satikà', kə sè wo fagə yà' də ya yà'a yis fis gəsə fa wo bup awo nà'a,

Wu kà bə zəŋ sè' kwagə.

7 Ye də mù cəp yàm də,

<Nwì, mu nè'.

Mù vè ngòkə gù yusə wu nə kwa bə zəŋ,

Mvə'nə wo à com nòŋsə ndzənə ŋwàk yònə.> >>

8 Yi à cəp ncəp ànə, yi duk yà'sə də satikà'a sè bwìŋ fagə yà'sə, Nwii kà bə zəŋ kwagə. Satikà'a sè wo à sə fa yà'sə yusə lùuk bùu Jus wèŋ à sə dzəm zəŋ. 9 Fana yi cəp fe'lə sè' də, <<Mu nè', mù vè ngòkə gù yusə wu nə kwa bə zəŋ.>> Sə nitsə' jəja də yi sə jə fis gəsə lùk nè zəm nə ngòjə vè mok lùk nè fi. 10 Vesùwèŋ ngà'a mok rərəŋ bùusə Jisòs a gù yusə Nwì dzəm sə. Yi à jə ni' ye, nə fa nà' co satikà' kè' mò'fis, nə kurə təəŋ vɛ'nə. 11 Ngàa fa satikà'a sə mantombi wèŋ à sə təəŋ ngògùu fàak awo bohòNwì nùumbu pwe'. Ghà nè wo sə fàk pwe' wo sə fa megu sè' nsàp satikà' nè mò'fis nè wo fagə səsə nə. Yusə də, kaco nsàp satikà' ànə yis fis to bup sè bwìŋ a gù sə yeŋ. 12 Ma nè bohòJisòs Krest ye, yi à fa satikà' nje kè' mò'fis nè nà' tse' nàŋ ngòyis fis fa bwì bup awo mvèsə. Yi à gù wes vɛ'nə, yi lo, nə kə cum yuye nze bo ma mà'a Nwì. 13 Yà'a mvwe' ncum ye sè yi cu ngà'a fo', nə sə tək nùumbu nè Nwì

nè gùu, yi nən tes kùu ye mətuhù bàu sè wo bèngè yi pwe'. ¹⁴ Yà'a mvè'nè yi ànə jəŋ megu satikà' nè mò'fis, nə gù bàu sè yi à reŋsə wes wo sə də wo mam mok kəkurè ve'nə mvèsə. ¹⁵ Yòŋsə nè Rərəŋ nə sə nitsə' fa vesùwèŋ jəja sè' də satikà' nè Jisòs ànə fa kè' mò'fis nə, nà' kurə sè' ve'nə. Yi ànə duk to də,

¹⁶ Tà nə à duk də,
<<Nè'e rùk nè mu nè zu nà' Vesiwèŋ nga nùmbu nə kè dzèeŋ.

Mu nə gù lùuk am ni sə ntùu wo, Fana wo sə tsərə megu mok zen nùmbu pwe'.>>

¹⁷ Yòŋsə nè Rərəŋ sə cep mali sèmok də,

<<Mu nə swisə fa wo bum bup awo sè wo à gù pwe'fo'.>>

¹⁸ A ye-a də Nwì a swì wes fa bwì bup awo laŋ, ye də bwìiŋ teŋsə ŋgòsə faha satikà' bùusè yà' ka fàk mok tse'.

Vesùwèŋ Soŋ Kùp Və BohòNwì Nə Kà Wəp

¹⁹ Bwema am wèŋ, nduəm sè Jisòs sə a nè tosə fa vesùwèŋ mandzè nè ŋgòcà ni lòmve' sè Nwì cu sə nə kà wəwəp tse' laŋ. ²⁰ Jisòs a nè tosə mandzè nè fi nè nà' tse' lùŋ nə laŋ. Yi a nè tosə nà' bə ŋgùpni' ye. Yà' gù co yi a nè tosə ndàa sè ŋgòni lòmve' dzəŋ sè mu mvwe' ndap Nwì sè yà' reŋ càsə pwe' yà'a. ²¹ A tse' bə ŋgà fa satikà' nè yi yam wùriŋ sè'. A yi nè yi sə kùk ndap Nwì nè nà'a bàu ye wèŋ pwe' yi. ²² Ye də vesùwèŋ fa ntum avès bohòyi, nə kà sə mərə lok. A soŋ kùp və bohòNwì bə ntuum avès pwe'fo'. Nduəm sè Jisòs sə a wèŋsə fa ves ntuum avès laŋ, a ka nzak mok tse' fe'lə. Yu səmook sè' də, vesùwèŋ mok bàu sè wo a cùk reŋsə ni' awo bə ndzəp sè rərəŋ. ²³ Vesùwèŋ təəŋ mali gùgùŋ, nə sə naaŋ megu tu avès bə bum sè ànə duk to də a dzəm də yà'a nè kè vèə sə. A kà də a sə mərə fe'lə sə ntùu vès mok duk, bùusè Nwì a kàk ves laŋ, a rì sè' də yusè

Nwì kàk yà', kaco yà' ca wà yeŋ. ²⁴ Vesùwèŋ lap mandzè nè ŋgògù bwìŋ də wo tse' ntuum sè bəboŋ ŋgòtse' dzədzəm bohòmòk bə mòk, nə sə gù fàak sè bəboŋ. ²⁵ Vesùwèŋ kà də a teŋsə ŋgòsə vè mvwe' mò'fis ŋgòkùksə Nwì mvè'nè bàu mok wèŋ a teŋsə yà'a duk. A sə gù ghaha lə nsàp nè aco bwì tse' ntuum sè ŋgòlòmantombì. Vesùwèŋ gù ve'nə bùusè a rì də nùmbu nè Tà Jisòs nə bwì foho və nə kùp laŋ.

Jəŋ Nkərə, Kà Də Wu Mè'rè Zinə Nə Gù Bup Duk

²⁶ Vesùwèŋ riŋ mandzè nè zinə nə laŋ. A ye-a nga a rì nà' ve'nə nə me'rə noŋsə nà', nə sə gù bup fana ye də satikà' mòk nè wo nə fa fe'lə ŋgòyis fis nsàp bup ànə ka mok cum fe'lə. ²⁷ Ye də ŋgəŋgaaŋ riŋ də yi cu bup bùusè yi rì də Nwìi nə sak yi, yi gbù nzak. Nsàp lum mis mòk nè nà'a bə jòŋ nə kə te' bərə fis bàu sè wo bèngè Nwì wèŋ liep. ²⁸ Ma nè bə lùuk Musi ye də, a ye-a nga ŋwè gù bupsə-a lùk ye, bwì ba kè te' ye yi bə lis fana wo zə megu yi zəə, wo nə kà manziŋ bohòyi koksə lok fuk. ²⁹ A ye-a də a mvmvè' ànə ye də anə ye yè'sə va bohòŋwè nè yi jə mo Nwì co yu ywì'lə nzòŋ-ε? Busè a yà'sə də ŋwè ànə jə nduəm Krest sè wo à zə rùk fo', yà' nə yis fis fa yi bup ye sè' sə co yusè wà. Yi yàk Yòŋsə Nwì nè nà'a sègè bwìŋ nə sè' laŋ. ³⁰ Vesùwèŋ rì ŋwè nè yi a cep də, <<Mu nə lak fəsə riŋ fòo bup mù. Mu nə lak kəa sè' mù.>> Yi à duk sè' də, <<Tà Nwìi sakgè bàu ye wèŋ yi.>> ³¹ A ndònè bup bohòŋwè ŋgògbù sənə tam Nwì nè yi cu ŋwum nə.

³² Wèŋ tsərə fəsə-a maŋkwèŋ ghà nè wèŋ ànə rəeŋ to bə bum sè ma nè Nwì nà'a nè. Ghà ànə à ye, wèŋ sə ye ŋgə' ve'ε wùriŋ, wèŋ kà teŋsə. Wèŋ à ko ntum, nə təəŋ mali gùgùŋ. ³³ Bwìŋ à sə yà'rə kə'cà weŋ mvwe' bwìŋ, nə sə gù weŋ ŋgwap. Ghà nəmòk a ye sè' nè wèŋ ànə

sə be'lə ke'cà wenə wèŋ ŋga wo sə yə ŋgə'. ³⁴ Wèŋ à sə koksə manziŋ bohòŋgàa ndapndzəm wèŋ. Wo fep jəŋ bum awèŋ, wèŋ kà yà' co yumok jə, bùusè wèŋ à sə rì də wèŋ tse' yumòk nè nà' cu mantombì nè nà'a nè kà bup yuk, nə boŋ ghak sè zeŋ.

³⁵ Ye də kà də wèeŋ sə sooŋ foho lo maŋkwèŋ duk, bùusè ŋwè nè yi ko-a ntəm, nə təeŋ gəgəŋ tè kə lə fana yi nè tse' lèlèk nè ghaŋ wùriŋ.

³⁶ A bèboŋ də wèeŋ kontəm, nə təeŋ mali gəgəŋ. Ya ŋga wèeŋ gù mvè'nè Nwì dzəm ve'nə fana wèŋ kə tse' bum sè yi à kàk də yi nè fa bwìŋ sə yàwèŋ sè'. ³⁷ Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də,

<<Mvèk momjo fana ŋwè nè yi nə və nə sə vèə.

Yi nə kà tètè mok cu fe'lè.

³⁸ Bùu am sè wo gùgè yusè Nwì dzəm wèeŋ nə cum fo',

Bùsè wo fa ntəm awo bohòNwì.

A ye-a ŋga ŋwè nəmòk foho maŋkwèŋ,

Ye də ntəm àam nə kà bohòŋwè ànə kwa lok.>>

³⁹ Bohòvès yàvès, vès ka nsàp bù nè vès nə foho maŋkwèŋ ya vès nə bisè nà'nə yeŋ. Vès nə fa ntəm avès lə bohòNwì ya vès nə kə tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè yuk nə.

11

Yusè Aco Dzədzəm Gu To

¹ A ye-a ŋga ŋwè tse' dzədzəm sə ntùè yi, ye yè'sə va? Yà' ye də yi rì pap də yusè yi sə naaŋ tu fo' yà'sə yi nə tse' yà'. Yi riŋ sè' də yusè yi ka yà' bə lis jəja ve'e ye sə yà' cu tsə lì fo'. ² Nwì ànə kwa bohòbù njamòk wèŋ bùusè wo ànə tse' nsàp dzədzəm ànə sə ntùè wo bohòyi. ³ Mvè'nè vesùwèŋ tse' nsàp dzədzəm ànə fana a gù zeŋ ŋkuŋ a rəeŋ də Nwì à cèp mēgù mū cùhu, nə gū nzeŋgòŋ nè'e fo'. A yà'sə də bum sè a sə yə yà' ŋga'a sə nze fəŋ bə lis yè'e, à tesə vè mvwe' bum sè kaco lis ye to yeŋ.

Abè

⁴ Abè ànə tse' nsàp dzədzəm ànə ŋkuŋ nə fa Nwì fəfa nè nà' à bògha' nè tètə ye Ken. Nwì à jə yi sè' co ŋwè nè kəkurè bùusè yi ànə fa ntəm bohònà' ve'nə. Nwì a nitsè' fa ves də yè'sə ve'nə bùusè yi à jə bum sè Abè ànə fa yi sə. Abè nə à kpə lò-a sè ntinə bùè fana a sə yə'rə jə mali yumok bohòyi bùusè yi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə.

Enòk

⁵ Enòk ànə tse' sè' nsàp dzədzəm ènə fana Nwì nə jəŋ bisè lo yi mubū ŋwəm, də ya nà'a kà kpə yə. Nwì à jə lòyi, ŋwè kà yi mok yə fe'lè. Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì də ghà nè yi ànə cum ntòfo', yi à sə cugè ncu nè Nwì à kwa bə zeŋ. ⁶ A ye-a ŋga ŋwè ka nsàp dzədzəm ànə tse' fana kaco yi gū fək Nwì kwa yeŋ lok. Bùsè a ye-a ŋga ŋwè nəmòk dzəm-a də yi vè bohòNwì, yi nə fa tsoŋ ntəm də Nwì cu fo' yo, nə dzəm sè' də Nwì ləkègè ndàaŋwè pwe' nè nà' lap vè yi.

Nuà

⁷ Nuà ànə tse' sè' nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ nə yu'rə mvè'nè Nwì à tsè' yi də ndzəp nè kè rwiŋ ntsəm'mòk yà'a. Yi ànə ka bə lis ntòye fana yi dzəm yusè Nwì cèp sə, nə gū ŋgwes mòk nè ghaŋ. Yi à gù nà' də ya yi bə bùu ye wèeŋ nə ni cum ca ghà nè ndzəp vè-a fana wo luŋ. Yi ànə gū ve'nə fana bùu sè sə nzeŋgòŋ sə à gbù nzak bohòNwì. Anə geŋ Nwì jəŋ yi co ŋwè nè bèboŋ bùusè yi à tse' nsàp dzədzəm ànə.

Abràham

⁸ Abràham ànə tse' sè' dzədzəm ènə ŋkuŋ yi nə yuk Nwì mvè'nè nà' à tsè' yi ŋgòmè'rə lak ye, nə lo mvwe' mok sè yi nə fa nà' sə. Yi à ye'e mè'rə lak ye, nə lo, ŋga yi ka mvwe' sè yi sə lòo sə sè riŋ. ⁹ A sè' bùusè yi ànə naaŋ tu bohòNwì ve'nə ŋkuŋ fana yi sə cum co ŋkùŋ mvwe' nze nè Nwì à kàk yi nə. Yi à sə nòoŋ ke'cà fo' mūmvwe' duŋ. Yi ànə ye megu fo' bə mo ye Azik nə

ye Jàkop mo Azik sè ànə geŋ Nwì kak fa wo yàwo sè'. ¹⁰ Abràham à sè kùk gèsə lòye mantombi mvwe' lak sè Nwì. Yà' tə mənə kùum sè gūgūŋ sè yà'a nə kà kəəŋ gbū yuk.

Sàra

¹¹ Sàra ànə tse' dzədzəm sè' nsàp ànə ŋkuŋ Nwì gū, yi zūuŋ, nə dzə fa Abràham mwe ŋga yi rəŋ fop mvə nə càsə mvək. Yè'sə à ye vɛ'nə bùusè yi ànə tse' nsàp dzədzəm nə də kaco Nwì kak yumok, nə kà yà' gū yeŋ. ¹² Bum yè'sə ànə ye ŋga Abràham nə rəŋ fop mvə sè' bəboŋni. Yi ànə rəŋ-a sè' vɛ'nə fana ŋgwì bù ye nə à kə ye co ŋkəŋkəaŋ sè mubu, nə ye ŋgwansa co ŋwè kà ta to.

¹³ Bùu sè njamòk yà'sə pwe'fo' à kpə ŋga bum sè Nwì ànə kak bwiŋ sə à ka wo kə tseŋ fana wo sə naaŋ mali tu bohòNwì. Wo à yə gèsə lòyà' səsap, nə kwa bə zeŋ. Wo ànə sə cep fis mū cùhu wo jəja də wo sə nzenŋòŋ fəŋ ŋkūiŋ wəŋ. ¹⁴ Nwèè cəp fis vɛ'nə fana ye də yi sə tsə' yà'sə də yi sə tsərə də lak ye sè lak sè cu mantombi mvwe' səmok. ¹⁵ Wo à swì bisə mvwe' sè wo ànə ye'e və to mantombi sə. Wo ànə sə tsərə mali-a yà', bwère də wo à bwi foho lòlan. ¹⁶ Yusè wo ànə gū yàwo à ye də, wo à sə kùk gèsə lólis awo mantombi mvwe' lak mok sè bəgha' zeŋ, sè lak yà'sə ma mubu. Nà'a njo nə wo à sə togè Nwì də Nwì nə njàwo fana yà' kà Nwì bup nə. A rì də yè'sə vɛ'nə bùusè yi a gū tsə'rə nŋsə fa wo mvwe' ncum awo yo.

¹⁷ Mvə'nə Abràham ànə tse' nsàp dzədzəm ènə fana Nwì à mumsə yi, yi dzəm də yi nə fa nà' mo ye Azik nə mò'fis nə co satikà' anə ntəŋ. Yè'sə ànə ye ŋga Nwì ànə tsok Abràham nə sè laŋ də nà'a nə kə tse' ŋgwì bwiŋ wuriŋ. Yi sə dzəm mali ŋgòfa mo ye co satikà' anə. ¹⁸ Yi sə dzəm yè'sə ŋga Nwì à tsə' yi sè' laŋ də ŋgwì bù nə yi nə kə tse' nə, nə tesə bohòAzik nə. ¹⁹ Abràham à dzəm sə ntùu yi də aco Nwì lokoksə to ŋwè mvwe' kpə. Aco

a duk də Azik nə ŋwè nə yi à kpə mè yè'sə laŋ, nə tesə və kə tseŋ tɛ' ye Abràham nə səmok.

Azik Bə Jàkop Nə Ye Jòsep

²⁰ Azik ànə tse' sè' nsàp dzədzəm nà'nə ŋkuŋ yi se Jàkop bə Esò. Yi à tsòho fa yà'wəŋ bum sè bəboŋ sè Nwì nə fa wo yà' ntsə'mòk sə. ²¹ Ànə ye sè' bùu nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ Jàkop se bwe Jòsep ba. Yi ànə se yà'wəŋ ŋga yi kəəp ŋgòkpə. Yi ànə sə gū yè'sə ŋga yi yəhə naaŋ mənə ntumbà ye, nə sə kuksə Nwì. ²² A ye sè' bùu nsàp dzədzəm ànə ŋkuŋ fana mvə'nə Jòsep ànə kəəp ŋgòkpə fana yi cep bə mvə'nə bwe Izùre wèŋ nə kə tesə ntsə'mòk mvwe' lak Ijip. Yi à tsə' fa yà' sè' də yi kpə, ŋga yà' cu ŋgòlòo, yà' jəŋ lo vəp ye sè'.

Musi

²³ Anə ye bùu nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ ma bə tɛ' Musi dzeŋ yusə ŋkum Ijip à cèep, nə kà wəp. A ye ŋga ŋkum nə à fa nàŋ də a ye-a ŋga bùu Izùre dzə-a bwembam, wo zə yà' pwe'fo'. Wo ànə ye ŋga mo nə bəwuriŋ fana wo swihi nà' munda'à ŋwu tɛ'. ²⁴ A ye bùusè Musi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə ŋkuŋ fana mvə'nə yi à gū, yi dzeŋ də wo kà yi də à tək yi mo ŋkum Feròsə jə. ²⁵ Yi à dzəm də bəgha' bohòyi ŋgòyə ŋgə' bə bùu Nwì bəbɛ', nə nŋsə ŋgòyuk lùm sənə bup nə nà'a nə cà bisə ntsə'mòk wà. ²⁶ Yi à dzəm də a ye-a ŋga bwiŋ yà' yi njo ŋkum ŋgà gəm bwiŋ fana boŋ ghak yi le zeŋ, nə nŋsə ŋgòtse' ghàha sè yà' cu mvwe' nze Ijip pwe'. Yi à sə gū yè'sə vɛ'nə pwe'fo' bùusè yi à sə kùk gèsə lólis ye mantombi bə lələk nə nà'a nə kə ye ntsə'mòk. ²⁷ Musi ànə ye'e me'rə nze Ijip sè' bùusè yi à tse' nsàp dzədzəm ànə. Yi à ka də aco ŋkum nə jok, nə gū yi yumok wəp. Yi à təəŋ gūgūŋ, nə sə lo mantombi co yi sə yə Nwì nə bwiŋ kà yi mülisə yəgè nə bə lis. ²⁸ Yi ànə tse' nsàp dzədzəm ènə bohòNwì ŋkuŋ fana yi yeto ŋkà' Pasobà nə wo

kàgè nà' dè bùusè masinjà Nwì à cà la'à wo nà'a. Yì à tsè' fa bùu Izùre wèṅ dè yà'a mis ṅgũ ncùu awo bè nduøm ya masinjà Nwì nè ṅgà jè vè kpũ vèè, nà' kà dè nà'a zè bwe mbembam sè wo bwe tu bùu Izùre wèṅ duk. ²⁹ Bùu Izùre wèṅ à tse' sè' nsàp dzèdzèm ènè ṅkuṅ nè kè to ndzèp nè bèbaṅ nà'a sè kùhu co wo sè gi màmfeṅ. Bùu Ijìp wèṅ à dè wo to yuṅ yà' fana ndzèp nè bæk kurè lo wes wo wis.

Rahàp

³⁰ Anè ye sè' bùu nsàp dzèdzèm ènè ṅkuṅ fana ṅka' sè wo à bom dzòṅ lak Jèrikù bè zeṅ kèṅ gbũ. Yà' à kèṅ gbũ ṅga bùu Izùre wèṅ sè gi dzòṅ yà' mənè nùumbu sàm̄ba. ³¹ Rahàp nè yì à ye ṅwà sàhà nà'a ànè tse' sè' nsàp dzèdzèm ànè ṅkuṅ kpũ nè kà yì tsèṅ. Yì a jè bùu Izùre sè wo à vè co mfæp ṅgòkè kùk ja'a lak sè fo' sè, nè swihi yà'wèṅ munda'à yì. Ghà nè bùu sè wo à ka Nwì yuk à sè kpũ fana Rahàp nè kà ye kpũ.

Bùu Mok Sè Wo A Tse' Dzèdzèm Sè'

³² Mũ ta-a wo bè liṅ mò'fis mò'fis wo kà kè mè. Mvèk nè co mù tsoho fa wèṅ bè liṅ bwìṅ co Gidiyòbè Baràk, bè Samsì bè Jeptà, bè Devìd bè Samwè nè ye ṅgàa tsòhòbum Nwì wèṅ yè'e bùè. ³³ Wo à màk dzè' bè lak mok wèṅ, nè ghak wo bùusè wo ànè tse' dzèdzèm bohòNwì. Mok wèṅ à sak gaṅ bè mandzè nè bèboṅ. Bum sè Nwì à kàk wo pwe', wo à tse' yà'. Gwim wèṅ à lòho cù sè' bùu wo. ³⁴ Mok wèṅ à ni sè misè, mis kà wo jwèṅ. Bwìṅ lap dè wo mak dzè' nè zè yà'wèṅ ca, wo swirè. Wo sè yèṅ co wo jì ṅàṅ, nè sè gũ fàak ṅàṅ ve'è wù kà fùk. Mok wèṅ à tse' ṅàṅ, nè be' bù ṅgàa màk dzè' sè wo vè mvwe' lak mok wèṅ, wo caṅ. ³⁵ Bèba mok wèṅ à tse' dzèdzèm ènè sè' nè jèṅ fe'lè bùu awo sè wo ànè kpũ mvè'nè wo lòkok mvwe' kpũ sèmok. Wo ànè yeṅsè mok wèṅ ṅgè' ve'è nsàp nè wo à lèp kurè mok wèṅ

vèp bè ntòk tètè wo kpũ. Wo à sè yè ṅgè' ve'nè, wo kà dè wo dzeen Nwì ya wo kà ṅgè' yè duk. Anè ye ve'nè bùusè wo ànè sè tsèrè dè wo nè kè lòkok mvwe' kpũ nè kè cum ncu nè bògha' zeṅ. ³⁶ Wo à sè ywì'lè mok, nè sè lèp mok wèṅ. Wo tasè mok bè kwan, nè nisè wo ndapndzèm. ³⁷ Wo à tèm zè mok wèṅ bè lis, gwe' tirè mok ba, nè gwe' zè mok wèṅ bè fèk. Nsàp bù ànè wèṅ à ye ṅgàa jìṅ. Wo à sè nihi tse' ṅgùup nàm co cèèk awo, bwìṅ sè yeṅsè wo ṅgè' ve'è wùriṅ nè sè tukse wo. ³⁸ Wo à sè jàm ke'cà ṅgèà bè ndahà wèṅ. Wo sè noon ke' mvwe' mbwèe lis bè sè mvè'è wèṅ. Nzeṅgòènè à ka kèkurè bohònsàp bù ànè ṅgòcu ca yeṅ.

³⁹ Bùu yà'sè pwe' à tse' nsàap liṅ sè yà' sè yuhu mali fo' yè'sè bùusè wo ànè tse' dzèdzèm bohòNwì. Anè ye-a sè ve'nè fana wo à ka bum sè Nwì à kàk bùu ye sè tse'. ⁴⁰ Nwì ànè sè fũhu nonṅsè bum mok sè bògha' zeṅ dè yà'a ye niè' nè vesùwèen sè' fo' ènè. Yì gũ ve'nè ya yì be'lè vesiwèṅ ṅkuṅ nè gũ dè a ye kèkurè bèbe'.

12

A Kùk Tse' Megu Lis Avès BohòJisòs

¹ Mvè'nè a yè dè bwìṅ ve'è wùriṅ sè wo a ni fa ves mandzè nè, nè sè kùk nè ves fana a bèboṅ dè a mak gesè bum sè aco yà' jipsè ves pwe'fo'. A me'rè bup sè yà' lèm tse' ves co ndàm, nè tèṅ gugũ ṅgòca ca nè nà' nòsè kùk ves dè a caṅ ènè. ² Vesùwèen kùk tse' megu lis avès muni'ì Jisòs. A yì nè yì ànè muk fa ves mandzè dè a tse' dzèdzèm nè yì, nà'a nè kè mè ntsè'mòk sè' ndzè bohòyi anè. Yì à mè'rè fa ni' ye dè yì kpũ kpũ marè'tu mũ ntèṅ, nè kà marè'tu nè co yumok jè. Yì ànè gũ ve'nè dè ya yì kè tse' kwækwa nè nà' cu mantombii yì nè. Yà'a mvè'nè yì cu mvwe' gaṅ Nwì sè mənè kapràk bo ma zu. ³ Wèṅ tsèrè megu Jisòs

nè ngàa gù bup wèŋ à sè bèn yi fana yi ko ntum ye nà'a. Wèŋ tsərə yi ve'nə ya kà də wèŋ wo nga ntum awèŋ fi lo maŋkwèŋ duk. ⁴ Lù nè wèŋ sè lù nà' wèŋ bup nə, nà' ka nsàp nè gugun nè co də wèŋ kpə bùu zen nà'a ntòkə dzen. ⁵ Mù tsəm də wèŋ na swi bisə ncèp Tà Nwì nè nà'a gùgè bwìŋ wo sè ko ntum, nè də yi sè to wèŋ də bwe ye nà'a laŋ. Yi sè cèp də,

<<Mo àm, a ye-a nga Nwì gù də wu ye ngə' bùu yumok sè wù gù fana wù kà jap bə zen nàhà.

A ye-a nga yi sa'rə wu, wù kà də wu jok jò'o duk.

⁶ Wèŋ tsərə tse' də nwè nè Tà Nwì dzəm yi nə, a sè' yi nè yi yeŋsəgè nà' ngə'.

Yi lèp mègù nwè nè yi jə nà' co mo ye.>>

⁷ Ye də ngə' nè wèŋ sè yə nə yà'sə yəyərè nè Nwì sè fa wèŋ. Yà' sè nitsə' də Nwì sè kotse' wèŋ yà'sə co bwe ye. Wèŋ à yə yuk mo nè yi gù bup, tè' nə kà yi lèp yo-à? ⁸ A ye-a də wèŋ sè gù bup, nə kà ngə' bùu zen mvè'nè bwe ye wèŋ yəgè yə fana ye də wèŋ ka yà'sə bwe ye sè zìnə yeŋ. Wèŋ yà'sə bwe sàhà, sè wo ka tè' tse'. ⁹ Tè' avès sè wo à dzə ves ləpgè vesùwèŋ də a gù bup, vesùwèŋ sè dzəm fa wo də tè' avès wèŋ sè gù mvè'nə. Ye də kaco a dzəm fa ghak tè' avès nè mabu ya a tse' lùŋ yeŋ nà? ¹⁰ Ngə'ə sè tè' avès wèŋ yeŋsəgè ves mom ghàr yà'sə yegè mvè'nè wo rì də a ve'nə bəboŋ bohòwo. BohòNwì ye, yi yeŋsəgè vesùwèŋ ngə' bə mandzè nè nà'a nə tesə ves ngòye rərəŋ sè' co yi. ¹¹ Ghà nè wo yeŋsəgè ves ngə' də a gù yusè bup fana a kà bə zen kwa. A kè dzèŋ maŋkwèŋ, ngə' nè wo à yeŋsə ves nə jə və yusè bəboŋ. A ve'nə bùusè bùu sè wo yə-a nsàp ngə' ènə, nə jəŋ nà' co yusè bəboŋ fana nà'a nə gu wo ngòye kəkərè, nə cum yu awo bə ntum nè fifi. ¹² Ye də wèŋ nɛp tsərə bo bə kùu awèŋ bəboŋ, nə kà wò. ¹³ Wèŋ gi sənə mandzè

nè nà'a rərəŋ nə, ya kà də bùu sè wo sè cəhə cəhə wèŋ foho cum lo wesə mok sè nze duk, a bəboŋ də wo guŋ lɛ gu.

Wu Dzèŋ-a Nwì

Wù Kà Kè Swìrè

¹⁴ Wèŋ jihi nzòŋ ngòlòp mandzè nè də wèŋ bwìŋ pwe'fo' cum bə fifi. Wèŋ jihi nzòŋ sè' ngòcu ncu nè nà'a rərəŋ, busə nwèe kà-a ncu nè rərəŋ cu, yi kà Nwì kə yə yuk.

¹⁵ Wèŋ jəŋ ŋkərè ya kà də mòok mam maŋkwèŋ, nə kà bòvəm nè Nwì nə kə tse' duk. Wèŋ jəŋ ŋkərè sè' də kà də nwè nəmòok bùu bohòwèŋ co lìcuk, nè wu jwèŋ nà', wu kə jwèŋ fe'lə-a yà pwe', yà' sè cuk megu mok cu'ə nà'a duk. Nsàp bù ànə fagè ngə', nə sè gu bupsə ncu bùu mok wèŋ. ¹⁶ Wèŋ jəŋ ŋkərè ya kà də nwè nəmòok ko sàhà, nə kà mvək bə bum sè ma nè Nwì tse' duk. Esòànə ye nsàp nwè ànə fana yi seŋ mwè ye njo zuzə. ¹⁷ Wèŋ rì də à kə dzèŋ maŋkwèŋ Esònə lap mandzè də tè' yee se yi fana yà' kà fàk. Yi à wa fis ndzəplis, mandzè kà mok ngòkupsə yusè yi à gùu sè ye fe'lè.

¹⁸ Wèŋ riŋ mvwe' sè wèŋ tə yà'sə. Wèŋ ka mvwe' sè bùu Izùre wèŋ ànə təŋ ghà nəmòk fa' yà'a təŋ. Wo à təŋ mvwe' nda nè wo to nà' də Sinà. Aco nwè jwèŋ nà' bə bo. Mvək ànə à ye, mis à kə, ndzəm seŋ, mareŋ kà mok rəŋ fana fəfə sè ca nèbup. ¹⁹ Bùu sè wo ànə ye fo' sè wèŋ à yuk nga ntàŋ sè cèp, nə yuk nga ŋgì nwè cèp sè', fana wo ləŋ duk də wo kà ŋgì mòk mok yuk fe'lè. ²⁰ Bùu sè wèŋ à cèp də yusè ŋgì ànə cep sè yà' gu gha' nàŋ. Anə ye nga ŋgì nə cèp də, <<A ye-a nga nwè jwèŋ nda nè'e, a dzəm ye megu nàmŋgòn, wo təm zə yi bə lis.>>

²¹ Bum sè wo à yə yà' fo' à ye co wù caŋ bisə, fana Musì kə cep fis də, <<Wə ko mə, ni' ghə'rə mə sè'.>>

²² Bohòwèŋ yàwèŋ, wèŋ kə dzèŋ mvwe' nda nè wo togè nà' də nda

Zayòn nà'a laṅ. Wèṅ kè dzèṅ mvwe' lak Nwì nè yi cu ṅwəm nè. Wo togè mvwe' lak ye dè Jòrosalèm nè mubu. Masinjàa Nwì wèṅ kè benè fo' nsàp nè co ṅwè kà ta to, nè sè sam ke'ca yu awo fo'. ²³ Wèṅ cu yàwèṅ mṅgorè bùu Nwì sè wo bwe tu bohòyi. Bwe sè yi ànè com nonṣe liṅ awo mubu anè laṅ. Wèṅ tḗ mantombii Nwì nè yi sakgè bwì pwe' yi nè. Wèṅ yàwèṅ bè bùu sè wo a sè gi bè mandzè nè Nwì fana Nwì nè gu wo ṅòye kèkùrè sè' yà'a. ²⁴ Wèṅ a vè kè dzèṅ ṅu ni'ì Jisòs nè yi ànè tḗṅ mṅtsètsè'rèe ṅwè bè Nwì yi ghà nè wo ànè zù rùk nè. Wèṅ sè kùk gesè lo lis awèṅ mantombi mvwe' nduəm ye sè yà' sè nitsè' yumok sè bòghak zeṅ, nè nonṣe yusè nduəm Abè à sè nitsè' sè.

²⁵ Ye dè wèṅ jḗṅ ṅkèrè, nè kà ṅgi ṅwè nè yi sè cèp bohòwèṅ niè' dzèèṅ. Bù njamòk wèṅ ànè dzeen yusè ṅwè nè yi à sè tsòho fa wo ncèp nè Nwì à sè tsè' wo, nè kà kè swirè. Mvè'nè wo ànè ka swirè yà'sè, ye dè, a ye-a vesùwèṅ sè a sè yuk ṅgi ṅwè nè yi sè cèp vèsè ma mubu nè, nè dzeen nà' sè', a kè swirè yàvès ṅga a gù va? ²⁶ Ghà ànè à ye, ṅgi Nwì gu nzeṅgòpwe' tsoho. Nè ṅga'a nè'e yi kà' dè, <<Mù nè tsè'rè nzeṅgòṅ nè kè' mò'fis sèmok ṅkuṅ. Mù nè tsè'rè nà' mok bè ntòbu ba fo'.>> ²⁷ Ncèp nè dè, <<kè' mò'fis sèmok,>> nà'a sè nitsè' ves dè Nwii nè fis gesè bum sè yi ànè gu yà' sè aco yà' tsoho pwe'fo', ya ṅga a cum megu mok bum sè yà' kà tsòhòto.

²⁸ Vesùwèṅ kwasè Nwì bùusè yi a nonṣe ves mvwe' gaṅ sè kaco yumok tsèrè to yà' yeṅ. Vesùwèṅ kwasè yi, nè kuksè nè wəp yi sè' nsàp nè co yi kwa bohòvès sè'. ²⁹ A gu vè'nè bùusè Nwì àvès nè yi co nsàp mis mòk nè nà'a tèn səsəgè bum pwe', nè kà yumok mè'rè lok fàk.

Yusè Aco Yà' Gḗ Nwì Yi Kwa

¹ Mè dzəm ṅgòtsè' fa weṅ dè, wèṅ yà'sè bwema mvwe' mò'fis, wèṅ sè dzəm mòk bè mòk sè'.

² Wèṅ muk nonṣe ncuu awèṅ to bohòṅkùṅ wèṅ. Bùu mok wèṅ ànè gu to me vè'nè laṅ, nè nisè masinjàa Nwì munda'à wo anè ṅga wo ka riṅ. ³ Wèṅ kà bùu sè wo cu mṅ ndapndzəmè swì. Wèṅ sè koksè manziṅ bohòwo co wenè wèṅ cu be'lè mṅ ndapndzəmè anè bəbè'. Wèṅ sè tsèrè bùu sè wo sè yə ṅgè' sè', bùusè wèṅ tse' yàwèṅ ṅgùpni' sè' co wo.

⁴ A bəbəṅ dè ndaanwè pwe' nonṣe lùuk sè yà' cu mṅtsètsè'rèe ṅwe bè ndum. ṅwe ye zìnè bohòndu ye, ndum ye bohòṅwe ye sè' vè'nè. Wèṅ rēṅ dè Nwii nè kè sak ṅgàa kohò sàhà bə ṅgàa ko nto wèṅ.

⁵ Wèṅ jḗṅ ṅkèrè dè wèṅ kà mbàm lèlè dzəm ti'. Wèṅ tse' lè ntum nè dè yusè wèṅ tse', yà'a kèkùrè bohòwèṅ. Yà'a ye vè'nè bùusè Nwì a cèp dè,

<<Ncèp nè co mṅ nè swi yuk weṅ ka yeṅ lok fàk.>>

⁶ Ye dè a baṅ ntum nè cèp dè, <<Tà Nwii ṅgà ko fa ves gèṅ àvès yi, mṅ nè kà yumok wəp,

Busè kaco ṅwè gu mṅ yumok yeṅ saam.>>

⁷ Wèṅ tsèrè bùu sè wo à nì fa to weṅ mandzè, nè tsoho fa weṅ ncèp Nwì yà'a. Wèṅ tsèrè ncu nè wo à cu, nè dzəmtse' bohòNwì sè' mvè'nè wo à dzəmtse' yàwo yà'a. ⁸ Jisòs Krest kà kupsəgè, ntinè bə zòn bə luwa pwe', yi mègù mvè'nè mò'fis.

⁹ Wèṅ jḗṅ ṅkèrè, kà dè bum sè bwìṅ sè yə'rè vè yà' fi kupsə ntuum awèṅ, wèṅ me'rè mandzè nè zìnè nè duk. Bòvəm nè Nwii nè guṅsə ntuum awèṅ yi. Lùuk sè ṅgònòṅsə yà' bə nzak zuzu ka fàk tse'. Yà'a kà bùu sè wo nonṣəgè yà' bə yumok tesəgè.

¹⁰ Mvwe' mok cu sè wo a fa satikà' bùu vès fo'. ṅgàa fa satikà' sè wo sè fàk mvwe' tàap cèk sè wo sè

kùksə Nwì mbwa wèŋ ka mandzè nè co wo kə zə bum satikà' avès tse'.
 11 Nkum ŋgà fa satikà' wèŋ fagè Nwì satikà' njo bəp yi. Yi cu ŋgògù yà', yusè yi jəŋ nisə və məmvwè' ndap Nwì nè ghaŋ nə, mègù nduəm nàam sə. Bwìŋ bək fis gesə lo nàam sə muntòlak anə fo', nə kə tɛŋ səsə yà', ŋwè kà zə. 12 Yà'a mvè'nè Jisòs bə tu ye à kə kpə ma sə mbi sə, ya yi rɛŋsə fis fa bwìŋ bəp awo bə nduəm ye sə. 13 Ye də vesùwèŋ tesə yàvès muntòlak anə sè', nə kə tɛŋ yi, ya bwìŋ yàk jamsə yi, vesi wèŋ ye lok ca bəbɛ'. 14 A vɛ'nə bùusè a ka lak sè yà'a nè cu mam mali fo' sə nzenɡòŋ fɛŋ tse'. A sə kùk gèsə lo lis avès mantombi mvwe' lak sè anə kə cu fo' ntsə'mòk sə.

15 Vesùwèŋ sə kwasə Nwì nùumbu pwe'fo'. Kwəkwasè avès nə nə ye co satikà' nè a sə fa nà' bohòKrest ŋgòcàsə fa bohòNwì. Satikà' nə nè cù sə fa nà' yi, cùu sè yà'a dukgè də Jisòs Tà. 16 Kà də wèŋ swi ŋgògù fa bwì bəbɔŋ duk. Bum sè wèŋ tse', wèŋ fa bùu sè wo ka tse' yàwo sè', bùusè yà'sə nsàap satikà'a sè Nwii kwagè bə zɛŋ sə.

17 Wèŋ yuk duk bù ŋkwàha bùu awèŋ, nə jəŋ lo ni' awèŋ sə nze bohòwo. Wo sə kùk wèŋ wo co bùu sè wo nè kə təŋ ntsə'mòk kə mantombi Nwì, nə tsoho fa nà' fàha yàwo sè wo à gùu. Wèŋ yuk wo ya ŋga wo tse' ntuum sə kwəkwa mvè'nè wo sə gù fàak sə. Wèŋ kà-a vɛ'nə gù, ye də wo nə sə fak manziŋ manziŋ, fàak awo sè wo sə gùu sə kà wèŋ bə yumok sè' tɛsè.

18 Wèŋ sə lɛŋ fa ves nùumbu pwe'fo'. Vès rì tse' də ntuum avès rərəŋ. Vès dzəmgè yàvès ŋgògù bum pwe' bə mandzè nè nà'a rərəŋ nə. 19 Mù lɛŋ wèŋ vɛ'ɛ wùriŋ də wèŋ sə lɛŋ fa ves, ya mɔ tse' mandzè nè co mù və kə ye fe'lə wèŋ sèmok jəjo yè'sə.

Piriyà Nè Ngà Còm Nwàk Nè'e A Gùu

20 Nwì nè yi fagè bwìŋ fifi sə ntuu a lòkoksə Tà Jisòs mvwe' kpə. Nduəm Jisòs a gù rùk nè à zə ves Nwì wèŋ nə ŋgòtəŋ mam gugəŋ nè mvèsə. Jisòs nə co ganakù' nè ghaŋ nè yi sə kùk vesùwèŋ sè a bùu ye sə. 21 Ye də mù lɛŋ də yi nə gù wèŋ ŋgòye kəkərè, nə kà yumok jamè. Wèŋ gù bum sè yi sə dzəm də wèŋ gù yà'. Mù lɛŋ sè' də Nwii fak sə ntuu wèŋ casə ndzə bohòJisòs Krest, ya ŋga a cum nsàp ncu nè aco nà' gù yi kwa bə zɛŋ. Kəkùksə ye bohòyi Jisòs Krest nə mvèsə nè mvèsə. Yà'a ye vɛ'nə.

Ncèp Nè Nà' Lèsə Mbwè

22 Bwema am wèŋ, mù lɛŋ wèŋ də wèŋ ko ntum, nə yu'rə ncèp àm ènə. Nwàk nè mù com fa wèŋ nə ka səsap yɛŋ. 23 Mù dzəm də wèŋ riŋ də moma avès Timatì a tesə ndapndzəm ŋga'a mok laŋ. Yi kə tsɛŋ-a mɔ nènàk, vesi və kə ye wèŋ bəbɛ'.

24 Wèŋ cepsə fa mɔ bùu awèŋ sè mantombi bə mok sè wo bùu Nwì wèŋ pwe'fo'. Bwema sè mvwe' nzenɡòŋ Itali yà'a wèŋ cepsə wèŋ bəbɔŋ. 25 Bèbo nè Nwii ye bohòwèŋ lòŋ fo'. Yà' a ye vɛ'nə.

Nwàk JEM

Nwàk nè Jem à còm ènə nà' rwiŋ mègù bə ntip sə yà'a bə bum sə yà'a yegè nùumbu pwe'. Yi sə cəp bum sə bə gbə' mok sə yà' nòjəja. Yi sə jə yà' ngòtip bwŋ bə nsàp ŋkərə nè a bəboŋ də ŋwèe tse' nà', nə ye bə ncu nè bohòKrətèŋ wèŋ. Nwàk ènə cəpgè gūgūŋ də ŋwè nè yi dzəmtse' Krest fana yà' tse' ŋgòyəəŋ bə fàha sə ŋgəŋgàŋ sə gù yà'.

1 Còm ŋwàk nè'e mù Jem, nè mu mo ŋgà fàk Nwì, nə ye Tà Jisòs Krest. Mù cəpsə bwe Izùre sè bòp hum-ncòp-ba sè wo sam cu lo mənə nzeŋgòŋ nə pwe' bəboŋ.

Məmumsəə Yu Nə Aco Nà' Gəŋsə Wù

2 Bwe tè'lam wèŋ, ŋga nsàap məmumsə zəzok sə tesə və-a bohòwèŋ, wèŋ tse' ŋgòkwa cəbùə, 3 bùusə wèŋ rì duk də bum yè'sə mumsə wèŋ də wèŋ sə fa mali ntəm awèŋ bohòNwì àle, fana yà' gəŋsə wèŋ. 4 Təəŋ bə nsàp ntəm nè nà'a gūgūŋ tè ya wu ye kəkərè bə bum pwe', nə kà yumok jamə.

5 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk mətsetsə'rə wèŋ ka ŋkərə nè co yi gū riŋ yumok bə zeŋ tse', yi ləŋ bohòNwì, Nwìi nə fa yi. Yi fagè ndàaŋwè pwe' bo to bə kwəkwa. 6 A ye-a ŋga ŋwè sə ləŋ yumok bohòNwì, yi dzəmtse' sə ntùə yi də yi nə tse' yà', yi kà də yi sə mərə sə ntùə yi duk. Busə ŋwè nè yi mərə-a, ye də yi co ndzəp nè fəfə bwì' lògè nà' ma si bə ma ŋkwèŋ. 7 Nsàp ŋwè nè yi mərəgè bum nà'nə kà tsəm də yi nə tse' yumok bohòTà Nwì tsəm. 8 Busə yi tse' tsətsərə ba, nə kà yusə yi dzəm rì.

9 Krətèŋ nè yi ŋgà jìŋ, yi tse' ŋgòkwa, bùusə Nwì a kùksə yi. 10 Fana moma nè yi ye ŋgà ghàk, yi tse' ŋgòkwa sè', bùusə Nwì a bùsə yi ŋwè nè jo, bùusə yi nə ca gesə lo

co mvè'nə nzàam ŋgaŋ ye'gè yè'e. 11 Nùum togəə, a curə ntèŋ, nzàam ŋgaŋ ye' gbə sə nze, fana mvəsə yà' anə sə fom sə me nè mvèsə. Yà'a sə' məmvsə'nə ŋgà ghàak nə kpə mak noŋsə bum ghàak ye sə ve'nə.

12 A reŋsi bohòŋwè nè məmumsə sə vè bohòwù, fana wù sə təəŋ mali gūgūŋ; bùusə wù gha'-a məmumsə nə, fana wu nə kə tse' lələk nè nà'a lùŋ nè Nwì a kàk də yi nə fa ndà lòŋ nè nà' dzəm yi nə.

13 Nsàp məmumsə nà'nə vəə, fana kà də ŋgəŋgàaŋ duk də Nwì sə lap mandzə də yi gbə duk. Busə kaco wo mumsə Nwì bə bəp yeŋ, fana Nwìi kà ye ŋwè bə bəp sə mumsəgè.

14 Məmumsə vègè bohòŋwè ŋga yi tsərə kok bum sə bəp sə ntùə yi.

15 ŋwèe tsərə bum sə bəp yè'sə fana yi gū bəp. A ye ŋga bəp kùu' nà' jəŋ və kpə.

16 Bwema am wèŋ, kà də wèŋ jipsə tu awèŋ duk. 17 Yusə yà'a bəboŋ pwe' tsəgè mubu bohòNwì, yi nə yi a gù mareŋ. Nwì bə tu ye kà kupsəgè. Kaco yi bəuŋ lo, nə me'rə noŋsə ves sə ndzəmə yeŋ. 18 Nwì à dzəm ko' yi də yi cok fis ves, nə gū ves a bəuŋ bwe ye bə ncèp cù nje nè zìnə nə, də ya vesùwèŋ ye bùu ye sè mantombi bə bum sə yi a gù sənə nze nə pwe'.

Yuk Nə Gə

19 Bwema am wèŋ, wèŋ kà yè'e swi yuk. A ye-a sè ndà lòŋ, yi noŋsə ntu' to ŋgòyuk bum, nə jəŋ mvək fùə ŋkuŋ nə cəp, nə ye sè' fùə ŋkuŋ yi jok. 20 Busə ŋwèe jək-a, kaco yi gū riŋ to yusə bəboŋ sè co Nwì kwa bə zeŋ yeŋ. 21 Fana nà'a njo nè mù sə tsə' wèŋ də, wèŋ fis ŋkù' sə ntùə wèŋ sə, nə kà jòŋ sə gù ke'cà. Fa ni' awèŋ ndzə bohòNwì, nə dzəm tse' megu ncèp ye nè wèŋ ànə yuk to mvəsə yi a gesə nà' sə ntùə wèŋ. Mègù ncèp nà'nə nè aco nà' fis wèŋ mvwe' kpə.

22 Bo bohòwèŋ cəbùə də ŋga wèŋ yuk-a ncèp ye nə, wèŋ sə gū yà'.

Busè ñwè nè yi yuk megu-a yà' bə ntu', nə kà sə gù, fana ye də yi sə bərə ni' ye. ²³ Yi co ñwè nəmòk nè yi kùk ja'a si ye ndzənə darəgà', nə ye mvè'nè yi cu. ²⁴ Yi yə tsərə mè si ye bəboŋ, fana yi lo ntɛŋ, yi swi bisə mvəsè yi anə ye sə jwan. ²⁵ Wu kùk ja'a-na lùuk Nwì sè yà'a yəyərè, sè yà'a fi mè'rəgè bwìŋ mvwe' bəp sə, fana nə sə gù mvmvè'nè yà' sə tsè' wu, fana Nwii nə se wu bə bum yo sè wù sə gù lòoŋfo'. Busè wù sə gù yà', nə kà də wù sə yu'rə mègù bə ntu', nə swi bisə duk.

²⁶ Ñwè nəmòk tsərə-a ye də yi ye ñwè nè yi sə be' mandzè Nwì, nə kà lum ye beŋ, fana ye də mandzè Nwì nè yi sə yùu nə, nà'a wà. Yi sə bərə yà'sə ni' ye. ²⁷ Bum sè Tà Nwii kùk ja'agè ye də yà'a mandzè nè zìnə nə ye rərəŋ, a nga ñwè sə tesə bwe njiŋ bə baa yepmfə sè wo sə yə ngə', nə sə jəŋ ñkərè bə ni' ye də ya bum nzenğoŋ kà yi ngògè yusə bəp bərə.

2

Bwìŋ Pwe' Yəyərè BohòNwì

¹ Bwema am wèŋ, wèŋ sè wèŋ à fa ntəm awèŋ bohòTà Jisòs Krest, nə ñwè nəmòk kaco yi mok kùk dzeŋ, wèŋ tse' ngòjəŋ bwìŋ pwe' yəyərè. ² Yusè mù sə duk sə ve'; A duk-a də bwìŋ vè mvwe' kwe' bùu cos bwìŋ ba, ngà ghàk bə ngà jìŋ. Ngà ghàk nə ni tse' cək nə tasə mviŋ sè yà' gù nteŋ nè bəp ndzə bohòyi, nè ngà jìŋ nə ni ye bwe gaa cək. ³ Wo vèə, wèŋ lap dzè' nè bəboŋ, nə duk fa ngà ghàk nə də, <<Hooyo' vè bəboŋ, kè cà cum fən.>> Nə duk fa ngà jìŋ nə ye duk də, <<Təəŋ tse' yòfa' nə,>> kè də, <<Kè cum yòsə nze ngù kùhu mù fən.>> ⁴ Wèŋ gù-a ve'nə, ye də wèŋ kùk wo ka mɔ lisè, nə duk sə vèə wèŋ də mok bəgha' mok yeŋ à? Wèŋ gù-a ve'nə, ye də wèŋ sə sak bwìŋ, nə sa'a nə bə jòŋ. ⁵ Bwema am wèŋ-a, yè; Nwì a ghàksə ngà jìŋ yà'sə bə dzədzəm nè yà'wèŋ tse'

bohòyi, nə duk də wo nə kə tse' mvwe' ncum mvwe' lak sè yi a kà' nòŋsə fa bùu sè wo dzəm yi. ⁶ Fana wèŋ jə ngàa jìŋ co bùu sè wà. Nga a sè dàpsə lògè wèŋ mɔ kot mvwe' nzak ndà wèŋ? A yegè sè ngàa ghàak sə. ⁷ A soho bəpsəgè liŋ Jisòs sè bəboŋ sè wèŋ tse' yà'a ka sè wo yeŋ à? ⁸ A bəboŋ də wèŋ nòŋsə lùk nè Nwì nè yi ñkum à còm nòŋsə ndzənə ñwàk ye də,

<<Dzəm moma yo mvè'nè wu dzəmgè ni' yò.>>

⁹ A ye-a nga wèŋ sə jə bwìŋ də mok ghak mok, fana ye də wèŋ gù bəp, nə gbùu nə lùk Nwì laŋ, bùusè wèŋ ka lùk nje nə nòŋsə.

¹⁰ Yusə də, ñwè nòŋsə-a lùk sə lòoŋ, nə gù bəpsə megu nè mò'fis, ye də yi yəyərè bə ñwè nè yi gù bəpsə ye yà' lòoŋ. ¹¹ Busè Nwì nè yi à duk də, <<Ñwè kà nto ko>>, à duk sè' də, <<Kà ñwè zə.>> Ye də wu ka-a nto kogè, nə zə ñwè, wu gu sə ngà gbù lùk co ñwè nè yi à gbù yà' pwe', bùusè wù zə ñwè. ¹² Ye də wèŋ sə cep bum, nə sə gù bum co bùu sè wèŋ rì də Nwii nè kè sak wèŋ bə lùk nè yi a nòŋsə. Lùk ye nə tse' nàŋ sè ngòfis me'rə bwìŋ mvwe' bəp. ¹³ Nwii nə sak ñwè nè yi kà manziŋ koksəgè sè' jì manziŋ, fana bùu sè wo koksəgè manziŋ ka ngòwəp nzak yeŋ.

NgòTse' Dzədzəm Nə Ye NgòGù Fàk

¹⁴ Bwema am wèŋ, a ye-a nga ñwè duk-a də yi dzəm bohòJisòs Krest, wù kà yà' bə fàak sè yi sə gùu yə, ye də dzədzəm nè'nə nsàp nè fòlɛ? Aco nsàp dzədzəm nà'nə tesə yi à? A bùə. ¹⁵ A duk-a də moma yònə ñwəmbam kè nè ñwəŋwè ka cək tse', nə kà zuzɔ sè' tse', ¹⁶ yi və bohòwù, wù duk fa gu yi bə cù də, <<Gèŋ bəboŋ, Nwii se wu, mbuəp kà wu ko, ye zəze', nje kà wu ya mbà,>> nə kà yi yusè co yi tesə ni' ye bə zeŋ fa, ye də yu bəboŋ sè wù gù sə yà? ¹⁷ Dzədzəm bohòncèp

Nwì mègù sè' ve'nə də, nà' kà-a fàk sə ɣu, ye də dzədzəm ànə kpɛ laŋ, nà' ka fàk tse'.

¹⁸ Kàmòk aco ɲwè nəmòk duk də, <<Aco ɲwè nəmòk tse' ye dzədzəm, mòk sə ɣu ye fàk.>> ɲwèe duk-a ve'nə, mu fek ɲgəŋgəŋ duk də, yi niŋ tsok fa-a mu dzədzəm ye nə jì fàk, ya mu niŋ tsok fa yi dzədzəm am bə fàak sè mù sə ɣu. ¹⁹ Wù dzəm nè zìnə də Nwì mègù yi nè mò'fis à? A ve'nə bəboŋ. Wù rì sè' də yòŋsəə ze' wèŋ dzəmgè sè' ve'nə nə sə wəp, nə sə kaŋ. Nsàp dzədzəm nà'nə ka fàk tse'. ²⁰ Ho'ò, wù ləm! Wù sə duk yè'e də wo tsok wu tsə'ə də, wù tse'-a dzədzəm nè nà'a kà fàkgè, ye də nà'a wà à? ²¹ Wèŋ kək ja'a na. Wèŋ rì də tàcici àvès Abràham a bùu ɲwè nè kəkurè bohòNwì bùu nsàp fàk nè yi a ɣu də yi fa mo ye Azik co satikà', ka ve'nə yeŋ à? ²² Aco wèŋ ye yàwèŋ sè' də dzədzəm ye à sə gi yùrə be'lə mvwe' mò'fis bə fàak ye, fana fàak ye sə ɣu boŋsə wesə dzədzəm ye nə. ²³ Yà'a mvwe' sè yà' à yəəŋ də yusə wo à còm ndzənə ɲwàk Nwì zìnə. A nja də,

<<Abràham à dzəm yusə Nwì à cèep, fana Nwì jəŋ yi co ɲwè nè kəkurè.>>

Wo to fa yi liŋ mok də, ɲge'e Nwì.

²⁴ Wèŋ yə yàwèŋ sè' duk də ɲwèe yegè bəboŋ bohòNwì bə nsàp fàk nè yi ɣu, ka bùu dzədzəm yi yi megu.

²⁵ ɲwà sàhà nè wo à to liŋ ye də Rahàp nà'a à ye bohòyi sè' ve'nə. Yi à ye ɲwè nè bəboŋ bohòNwì sè' njo fàk. A ye ɲga yi à ko swìhi ɲgàa mfəp bùu Izùre, nə casə wo mvwe' mandzè nè zok. ²⁶ Mègù sè' məm̀vè'nè ni' ɲwèe ye-a jì yòŋsə, ye də nà' kpɛ laŋ yà'a, dzədzəm nè jì fàak sè' dzədzəm nè nà'a kpəkɛ.

3

ɲgə' Nè Aco Ləm ɲwè Jəŋ Və

¹ Bwema am wèŋ, ka bəboŋ co wèŋ ɲkəuŋntəŋ lap mandzè ɲgòye ɲgàa yə'rè bwìŋ bum yeŋ, bùusə

səsak ɲjàvès nè vèes yə'rəgè bwìŋ bum nè kə ɣu nduk. ² Vès pwe'fo' ɣùgè jòŋ nèbɛp. ɲwè nəmòk ye-a yo nè yi kà cù bə jòŋ cèpgè, ye də yi ka jòŋ tse' lok. Ye də aco yi riŋ ɲgòkotse' ni' ye bə nsàp mandzè nè fòlòŋ. ³ A gèsə fagè nàambà'rè kwan mu cùhu də ya wo yuk duk, yà' ɣu wo ɲgògi lòm̀vwe' sè a dzəm pwe'fo'. ⁴ Ja'a na ɲwes sè ghan, sè yà'a gìgè mu ndzəpè yè'e nè. Yà' yam maŋgəŋgəŋ, nə sə gi bə ɲàaŋ sè fəfə sə bwì' lòyà' yi. Nà' yam-a sè ve'nə fana ɲwè nè yi cu ca sə busə ke' nà' bə mu bès tɛ mòk, nà' sə lo mvwe' sè yi sə dzəm sə. ⁵ Yà'a mvəsə ləm ɲwè mègù sè' məm̀vè' anə. Nà' gù mwejo, nə sə cep bum sè ghan. Ja'a na yò mvəsə aco mu ɲà' mis nè jo ve'ε tɛŋ wes mfèŋ nda ε.

⁶ Ləm nə gù sè' co mis. Nà' tse' nsàap bɛp sè sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ pwe' mbwa. Yi cu ndzə ni' vès, nə sə ɣu bɛp ye ɲgòsam ke' lo bə ni' nè lòŋfo'. Ləm nə bwe'gè mis nè co nà' tɛŋ səsə wes yòŋsə ɲwè lòŋ nè lòŋ, ye jəŋ mvè'nè wo à dzə yi, nə kə dzeŋ mvè'nè yi kpɛ. Nsàp mis nà'nə tesə vègè mvwe' tèm mis nə bə tu. ⁷ Bwìŋ tse' ɲkə̀rəə sè ɲgògù nàamŋgòŋ bə swìŋ sè mabu nə ye bə nàamndzəp wèŋ lòŋ yuk duk. Nsàap yè'sə lòŋ bwìŋ a ɣu mè yà', yà' yuk duk sè' laŋ. ⁸ Yu nè mò'fis də ɲwè ka ləm də ya nà'a yuk duk ntògɛ yuk. Bɛp rwiŋ mbwa nèbɛp, nə kà mvək ɲgòcu yòŋsə jə. Nà' tse' lik sè'. ⁹ A kwasəgè Tà Nwì nè yi tè' avès sè' bə zeŋ, nə sə yak bwìŋ sè Nwì a ɣu wo ɲgòsəsə yi sè' bə zeŋ. ¹⁰ ɲgòkwasə nə ye ɲgòyàk bwìŋ tesə vègè sè' mvwe' cùu sè mò'fis. A nə ye co bum yè'sə kà ve'nə ye, bwema am wèŋ na. ¹¹ Kaco mvwe' sè ndzəp tesə kokgè sə nze, ndzəp nə ye lələm nə ye fe'lə sè' cucuk yeŋ. ¹² Kaco tɛ lèmu' zəm pià yeŋ. Kaco ndi' mèn̄gù zəm lèmu' sè' yeŋ. Nə ye sè' də, kaco ndzəp nè nà' sə tesə nə ye cəcəp ye fe'lə sè' bəboŋ

yeŋ.

Nsàap Nkərə̀ Ba

¹³ Ngà nkərə̀ ye-a m̀tsə̀tsə̀rə̀ wèŋ yo, yi sə̀ gũ-a bum bè̀boŋ ya bwiŋ riŋ də̀ yi ngà nkərə̀. Yi sə̀ gũ yà' bə̀ fùè̀ ngò̀nì də̀ yi tse' nsàp nkərə̀ nè̀ bè̀boŋ nə̀. ¹⁴ Fana wu tse'-a cə̀pntəm, nə̀ ye ngà wa bum bwiŋ, nə̀ ye wì', kà də̀ wu sə̀ kum ke'ca ngùŋ də̀ wù tse' nkərə̀ duk. Wu yà'sə̀ njwè̀ nè̀ wù tə̀hə̀ lok zìnə̀ bə̀ mwès. ¹⁵ A vè'nə̀ bùsə̀ nkərə̀ nè̀ nà' tsə̀ mabu bohòNwii kà nsàp nà'nə̀ yegè̀. Nà'a nkərə̀ nè̀ sə̀ nze fən, nà' ka yò̀nsə̀ Nwì tse', nà'a vè̀gè̀ bohòSatà. ¹⁶ Mwwe' sè̀ bwiŋ sə̀ wa bum bùu mok, nə̀ sə̀ ye wì', fana bum kà fo' yə̀yərè̀ bə̀ cù mò'fis gì. Nsàap bup sè̀ fò̀lòŋ nə̀ ye fa'nə̀ sè̀.

¹⁷ Nsàp nkərə̀ nè̀ nà' tsə̀ ma mabu bohòNwii yegè̀ ye rərə̀ŋ, nə̀ ye fifi bə̀ fùè̀. Nsàp nkərə̀ ànə̀ ka gũgutu tse', nà'a koksə̀gè̀ manziŋ bohòbwiŋ, nə̀ sə̀ gũ tse' megu bè̀boŋ ghà yà lòŋ. Njwè̀ nè̀ yi tse' nsàp ntəm ànə̀ kà kupsə̀gè̀, yi kà bwiŋ sè̀ sə̀ bòrè̀. ¹⁸ Yà' kè̀ lèsə̀ də̀, bùu sè̀ wo fagè̀ bwiŋ fifi sə̀ bì ngwii fifi, yà'a kùu', nə̀ gũŋ, fana wo kə̀ kə̀p megu fo' gù̀bòŋ.

4

Wu Ko Bum Nzeŋgòŋ Nge' Wù Kà Nge'e Nwì Ye

¹ Nsàp nè̀ wèŋ sə̀ lùlù, nə̀ sə̀ kuəm ke' sə̀ vè̀ bohòwèŋ yè'sə̀ fò? Yà' sə̀ tesə̀ vè̀ bohònsàp ntəm jòŋ nè̀ wèŋ tse'. Nsàp ènə̀ sə̀ lù ndzə̀ ni' wèŋ nùumbu pwe'. ² Wèŋ sə̀ dzəm bum, nə̀ kà yà' tse', fana wèŋ ye ngà'a də̀ wèŋ zə̀ bùu mok wèŋ. Wèŋ sə̀ dzəm bum co wèŋ bə' ko yà' bə̀ nàŋ, nə̀ kà yà' tse', fana wèŋ sə̀ kùəm, nə̀ sə̀ lùlù. Njò nè̀ wèŋ sə̀ kà bum yè'sə̀ tse', a bùsə̀ wèŋ sə̀ kà Nwì də̀ yi fa wèŋ ləŋ. ³ Wèŋ sə̀ ləŋ, wèŋ kà sə̀ tse' bùsə̀ yusè̀ wèŋ sə̀ tsərə̀ ngò̀gù bə̀ zəŋ sə̀ bup. Wèŋ sə̀ ləŋ megu bum yè'sə̀ də̀ wèŋ tse' yà' ngò̀gù ntəm awèŋ sə̀ kwa.

⁴ Wèŋ ngàa ko nto wèŋ, co wèŋ ka riŋ də̀ njwè̀ nè̀ yi ye-a nge' bə̀ bum sè̀ sə̀ nze fə̀ŋ, kaco yi ye to nge' bə̀ Nwì yeŋ riŋ à? A ye-a sè̀ ndà, ngà yi də̀ yi ko nge' bə̀ bum nzeŋgòŋ, ye də̀ yi gù ni' ye ngà bèŋ Nwì. ⁵ Yusè̀ yà'a ndzənə̀ njwàk Nwii duk də̀, <<Yò̀nsə̀ nè̀ Nwì a nò̀nsə̀ nà' ndzə̀ ni' vè̀s dzə̀mgè̀ də̀ a ye bùu ye nè̀bup>>, yà'a ka ngàm yeŋ. ⁶ A gũgũŋ ngò̀yù mandzè̀ Nwì, nə̀ ye də̀ bòvəm nè̀ yi tse' ngò̀fa ves, tse' gha' nàŋ yi nə̀ nò̀nsə̀ bum sè̀ bup sè̀ ntəm avès sə̀ dzəm. Njwàk Nwì nə̀ sə̀ tsè̀ də̀,

<<Nwì bèŋ bùu sè̀ wo nè̀gè̀ ni',
Nə̀ sə̀ fa nàŋ bohòbùu sè̀ wo kà ni'
nè̀gè̀.>>

⁷ Nà'a njò nè̀ mù sə̀ tsè̀ wèŋ də̀, wèŋ fa ni' awèŋ bohòTà Nwì, nə̀ bəŋ Satà, ya yi caŋ me'rə̀ wèŋ.

⁸ Wèŋ soon kuə̀p və̀ Nwì ya yi kuə̀p və̀ wèŋ. Wèŋ ngàa gù bup, wèŋ və̀ kə̀ cuk bo awèŋ, nə̀ ye wèŋ bùu sè̀ wèŋ ka tsə̀tsərə̀ rərə̀ŋ tse', gũ ntəm awèŋ ye rərə̀ŋ. ⁹ Wèŋ tsərə̀ bup sè̀ wèŋ gùgè̀, nə̀ ke' ngùŋ bə̀ waŋ. Wèŋ tən̄sə̀ ywì, nə̀ waŋ wa, si awèŋ sè̀ yà' sə̀ rə̀ŋ yà'a kupsə̀, yà'a kpu dèmm. ¹⁰ Wèŋ jəŋ ni' awèŋ sə̀ nze bohòTà Nwì ya yi nə̀ le' lokoksə̀ wèŋ m̀tsə̀.

Kà Njwè̀ Yò

¹¹ Bwema am wèŋ, ka bè̀boŋ co wèŋ sə̀ yoŋ njwè̀ mòk yeŋ. Njwè̀ nè̀ yi yo-a moma ye, kè̀ də̀ yi sak nà' àlè', ye də̀ yi sə̀ gù yà'sə̀ bohòlùk Nwì. A ye-a ngà wù sak lùk nə̀, ye də̀ wù ka njwè̀ nè̀ wù sə̀ gù yusè̀ lùk nə̀ sə̀ duk yeŋ, wu njwè̀ nè̀ wù sə̀ tsərə̀ də̀ wù gha' nàŋ lùk nə̀. ¹² Ngà fa lùk, nə̀ ye ngà səsak megu mò'fis, yi Nwì, a sè̀ yi nè̀ yi tse' nàŋ sè̀ ngò̀lùŋsə̀ njwè̀, nə̀ ye ngò̀zə̀ nà'. Fana wu yè'sə̀ ndà nè̀ co wù sak bwe t'è̀ yo è?

Njwè̀ Ka Zòŋ Riŋ

¹³ Wèŋ yu'rə̀ na jò è, wèŋ sè̀ wèŋ sə̀ duk də̀, <<Ntinə̀ kè̀ zòŋ è' a nə̀ lo mwwe' lak yà'a bə̀ yà'a, nə̀ kə̀ cum

fo' lùmngòṅ mò'fis, nə seŋ bum fo', nə tse' swe'.>> ¹⁴ Nğa wèṅ ka yusè yà'a nə ɣu yòṅsəə awèṅ sə zòṅ anə riṅ. Yòṅsəə awèṅ sə yè'sə yu yà? Yà' meɣu co mambà' nə wu yàaṅ yəgè nà' nə zəzòṅ, ɣhàr nà' sam bisè nà'a. ¹⁵ Bògha' co wèṅ duk ɛ də, <<A ye-a nğa Tà Nwì dzəm-a ve'nə, nğa a cu ɲwəm, vesùwèeṅ nə ɣu yu yè'e bə yu yà'a.>> ¹⁶ A nğa'a də wèṅ sə kùmngùṅ, nə sə tse' cù nəbɣp. Nsàp cèp cù nə bə lànɣaṅ nà'nə bɣp.

¹⁷ Ye də ɲwè nə yi rì də yè'e yusè bəboṅ sə co yi ɣu yà', nə kà yà' ɣù, ye də yi ɣù bɣp.

5

Ntip Nè BohòBè Nğaà Ghàk

¹ Nğaà ghàk wèṅ, wèeṅ yu'rə fa mɔ-a momjo è. Wèeṅ waṅ ke' torə ɲgùṅ bùu nsàp ɲgə' nə nà' sə vè bohòwèṅ mvək momjo. ² Ghàak awèṅ sə bì bɣp lòo, nzək zɔ vèpsə wes bəbòṅ cəək awèṅ laṅ. ³ Ndu a ta wes mbàam awèṅ, ndu sə tə ɲgònitsə' də wèṅ tse' njo, yà'a nə ta ɲgùup ni' awèṅ co mis tɛṅ yà' yi. Wèṅ sə lòsə nòṅsə mbàam awèṅ, nə kà rì də nze nə kɔəp ɲgòmè laṅ rì à? ⁴ Wèṅ a ka bùu sè wo a fàk mɔ nzuù wèṅ mbàam awo lak fa. Yuk-a mvè'nè wo sə wa è. Nwì Tà nə ɣhaṅ a yuk wa bùu yè'sə laṅ. ⁵ Wèṅ a zɔ jə nze nè'nə tɛ nə sə ɣu bum mvəsè yà' bòweṅ. Wèṅ a zɔ, nə fəə co mbòṅ nə yi sə tək nùmbu nə wo nə sɔə yi. ⁶ Wèṅ a sak bùu sè bəboṅ co wo bùu sè bɣp, nə zə wo. Wo cum meɣu ɣəe'.

Ko Ntəm Nə Sə Lɛṅ Nwì

⁷ Ko ntəm bwema am, tətè Tà kə və. Kək ja'a mvəsè nğa nzum təkɣè də zuzuu kɔrə mɔ nzuù yi e. Yi kogè ntəm mvək lùm tɛ mbùṅ kə li. ⁸ Wèṅ tse' ɲgòtək sè' ve'nə tətè Tà nə və. Vəvə ye nə kɔəp yè'sə laṅ. ⁹ Wèeṅ kà də wèeṅ ɲwəɔrə ke'ca də ɲwè nəmòk sə kà mvəsè wèṅ dzəm sə ɣù ɲwùrə, bwema am wèṅ

na. Njo nə də ya Nwii kà weṅ kə sak. Nğa sak nzak nə kɔəp ɲgòvə laṅ. ¹⁰ Tsəɔrə na nğaà tsòhòbum Tà Nwì sè wo anə ye to mantombi yà'a nè. Wo yà'a nsàap nğaà yə ɲgə', nə sə ko ntəm. ¹¹ Vès duk də wo cu bə kwəkwa bùusè wo ànə sə ye ɲgə' ve'nə, fana wo kiṅ ntəm, nə təəṅ mali ɣuɣuṅ, nə kà mè'rè. Mù rì də wèṅ à yuk mvəsè Jup à kì ntəm ɣhà nə məmumsə a vè bohòyi, fana Tà Nwì kə se yi maṅkwèṅ yà'a laṅ. Bə nə zìnə, Tà tse' koksəmanziṅ bohòvès cèbùə.

¹² Yumòk sè yà' ɣu càsə də, wèeṅ cu ɲgòcèp yumok, wèṅ kà kèṅ, bwema am wèṅ a. Kà də wèeṅ keṅ ntòbu kè nzeṅgòṅ, kèṅə də wèeṅ keṅ to liṅ yumok duk. Bòdə wèeṅ duk meɣu də <<Ń>> nğa wèṅ dzəm, nə duk də <<Hai'>> nğa wèṅ ka dzəm.

¹³ A ye-a nğa ɲwè nəmòk sə yə ɲgə', boṅ də yi lɛṅ Nwì, fana a ye-a nğa mòk sə kwa ye kwa, yi yəm kuksə liṅ Nwì bə ɲkì. ¹⁴ Nğa yiyaṅ ye-a mɔtsətsə'rə wèṅ yo, yi to bù ɲkwàha bùu sè mɔ cos, wo kə lɛṅ fa yi pìriyà. Wo lɛṅ, wo yok yi bə mve' mənə liṅ Tà Jisòs. ¹⁵ Pìriyà nə wo lɛṅ nà' bə dzədzəm nə, nà'a nə ɣu yiya nə me. Tà Jisòs nə ɣu yi ɣuṅ fe'lə səmok. A ye-a nğa yi à ɣù bɣp, Nwì swifa yi yà' sè'. ¹⁶ Fana bəbohòwèṅ də, mòok tsoho fa mòk bɣp ye sè yi ɣu, mòk tsoho fa mòk sè' ve'nə, ya mòok lɛṅ fa mòk, mòk lɛṅ fa mòk nə sè', ya yiyaṅ kà weṅ ya, ya Nwii luṅsə weṅ. Nsàp pìriyà ɲwè nə yi kəkùrə tse' ɲaṅ nja ɲgògù bum nəbɣp. ¹⁷ Alajà à ye sè' ɲwè co vesùwèṅ ve'ɛ, nə lɛṅ Nwì nə zìnə də mbùṅ kà li. Mbùṅ à ci'i, nə kà sə nze cɔəm mənə lùmngòṅ tɛ' bə bwes. ¹⁸ Anə ɣeṅ, yi lɛṅ fe'lə səmok, mbùṅ li tsoṅ mubu nəbɣp, fana bum to.

¹⁹ Bwema am wèṅ, a ye-a nğa mòk mɔtsətsə'rə wèṅ jàm me'rə-a mandzè Nwì nə zìnə nə, fana mòk kə jəṅ fəsə və yi səmok. ²⁰ Rìṅtse'

də a ye-a sè ndà pwe' nè yi fis
fəsə vè ɲgà gù bɔp mvwe' bɔp ye,
ɲwè ànə bwí və mvwe' mandzè nè
bèbɔŋ, fana ye də yi fèp fis fa ɲgà
gù bɔp ànə yòŋsè ye mvwe' kpɛ, nə
swihi bɔp sè co wù kà fùk.

Nwàk nè Mantombi nè PITA à Còom

Tu njo nè Pità à còm nwàk ènə bùu zey nə, a də ya yi fisə fa krətèŋ wèŋ ntum bə ŋgə'ə sè bwìŋ sə fa wo də bùusè wo a dzəm bohòjisòs sə. Yi à sə cèp kùm mali bə nzak Ntirè nè Bèboŋ nə. Yi sə duk də mùmvsə'nə Jisòs à lòkok mvwe' kpɛ, nə kak də yi nə bwì və ntsə'mòk, yà'a gùgè krətèŋ wèŋ ŋgòko ntum. Yi də mvə'nə yà'wèŋ rìŋtse' ve'nə fana yà'wèŋ jìhi nzòŋ ghà nè ŋgə' və, bùusè a yà'sə yumok sè yà' sə mùmvsə wo. Wo rìŋ sè' də nùmbu nè Jisòs kə yəŋ jəja fana yà'wèŋ nè tse' lèlək àwo.

¹ Còm nwàk nè'e mùu Pità nè mu ŋgà ntum Jisòs Krest. Mù sə còm fa nwàk ènə bohòwèŋ bwe Nwì sè wèŋ ŋga'a ŋkùŋ lakmvum. Wèŋ sè wèŋ sam cu lòmvwe' nze Pòŋtòs, Gàlesiyà, Kàpàdosiyà, Èsiyà nə ye Bitiniyà. ² Tà Nwì ànə swék nonşə wèŋ ŋga yi dzəm kok gù sə vè yì də wèŋ nə ye bùu ye. Anə gèŋ, yì gù rəŋsə wèŋ bə yòŋsə ye də ya wèŋ nə sə yuk duk Jisòs Krest fana nduəm ye cùk rəŋsə wèŋ. Nwii gu wèŋ bəboŋ, nə fa wèŋ fifi wùrìŋ.

Lùŋ Nè Krətèŋ Wèŋ

³ Vesùwèŋ kwasə Nwì nè yi Nwì, nə ye tè'ε Jisòs Krest, bùusè yi à tse' koksəmanziŋ ye cèbùè, nə gu ves a tse' dzədzə nè fi nə. Yi fa ves nà' bə mandzè nè də yi à lòkoksə Jisòs Krest mvwe' kpɛ. Yè'sə zey sè yà'a gùgè ves ŋkuŋ vès sə naaŋ tu də vesùwèŋ nè kè lù sè'. ⁴ Yà'a njo nè vès sə kùk gèsə lólis mantombi sè' də vès nə kə tse' bum wùrìŋ sè Nwì a nonşə fa bùu ye. Yi sə nonşə fa wèŋ yà' mubu mvwe' sè kaco yà' bi yeŋ. Yà'a nə kà bup, nə kà sè' rèŋ. ⁵ Bum yè'sə sè yàwèŋ. Wèŋ sè Nwì a nonşə wèŋ bə ŋaaŋ ye bəboŋ bùusè wèŋ a dzəmtse' bohòyi. Yi

nonşə wèŋ də wèŋ nè kə tse' lùŋ nè nà' cu də nà'a nə yəŋ ghà nè nzeŋgònə mèe. ⁶ Wèŋ kwa bə bum sè Nwì sə gù fa wèŋ yè'sə kwa, a ye-a sè də wèŋ nə ye gesə nsàap ŋgə' zok zok mùmvsək moòmjo na. ⁷ Nsàap ŋgə' yè'sə sə vè bohòwèŋ ŋgòmùmsə ja'a wèŋ də wèŋ sə fa ntum awèŋ bohòNwì zinə àε. A duk-a nsàp nteŋ nè wo togè nà' də guù nà'a. Bwì sə teŋ yà' sə misə ya ŋga ma nè bəboŋ nə cum fo'. Yà' mègù sè' ve'nə bə ntum awèŋ nè nà' gu nteŋ nə casə nteŋ guù nə. Wo tse' ŋgòmùmsə nà' sè' ya nà'a cum mali fo' sè' gùgùŋ. A ve'nə ya nùmbu nè Jisòs Krest nè bwì vè sə nzeŋgòŋ fəŋ wo kwasə wèŋ, nə fa wèŋ ŋguk. ⁸ Wèŋ ka-a Jisòs Krest nè bə lis sè ye yuk, wèŋ sə dzəm mali yi. Nè ŋga'a wèŋ ka yi sè' ye, wèŋ sə naaŋ mali tu bohòyi fana wèŋ sə kwa wù kà fùk. ⁹ Bùu yà? Bùsè wèŋ sə tse' swe'e yusè wèŋ à sə fa ntum fo' sə. Swe'e sè lùŋ nè nà'a nè kə mè.

¹⁰ A mègù sè' lù nè nà'a nè kə mè ènə nè ŋgàa tsòhòbum Nwì wèŋ à ləp, nə kùk ca bəboŋ ŋgòrì tse' nà'. ŋgàa tsòhòbum Nwì sə wèŋ ànə tsok nonşə nsàp bòvəm nè Nwii nè niŋ fa wèŋ ènə taŋntèŋ. ¹¹ Yòŋsə Jisòs Krest nè nà' à ye sə ntùu wo à sə tsòho fa wo bə nsàp ŋgə' nè Krest nè kə yə, nə ye nsàp fònə yi nə tse' bwì nà' maŋkwèŋ. Wo à sə ləp sè' ŋgòrì mvək nè bum yè'sə nè ye, nə ye də yà'a nè ye valε. ¹² Anə gèŋ, Nwì niŋ tsok fa wo duk də ntirè ènə ka nè njàwo yeŋ. Yi niŋ tsok fa wo də, tse' ntirè ànə wèŋ. Nə ye də bùu sè wo tsòhogè Ntirè nè Bèboŋ nə a tsè' wèŋ yà' ŋga'a sè'. Yòŋsə nè Rərəŋ nè nà' ànə tsoŋ mubu nə à fa wo ŋaŋ ŋgòcèp casə ncèp ànə. Masinjaa Nwì wèŋ sə dzəm ŋgòrì yà' yàwo sè'.

Wèŋ Ye Bùu Sè Rərəŋ

¹³ Ye də mvəsə Nwì a niŋtsè' fa wèŋ nsàp bòvəm nje nè nà' yam

wùriŋ ènə fana wèeŋ jəŋ ŋkərə, nə ko ni' awèŋ ya wèeŋ naaŋ megu tu awèŋ bə bum sè wèeŋ nè kə tse' yà' wèŋ sə. Yà'a nè kə ye yàwèŋ nùmbu nè Jisos Krest nè kə yəəŋ fe'lə sèmok nə. ¹⁴ Wèeŋ yùgè bum sè Nwii dzəmgè duk də wèeŋ gu yà'. Wèeŋ kà də wèeŋ gu fe'lə bum sè yà' à sə bòto weŋ taanŋ ŋga wèŋ ka Ntirè nè Bəboŋ nə ntòri yà'a mok duk. ¹⁵ Nwii nè yi a to weŋ ŋgòye bùu ye nə, yi rərəŋ fana wèŋ tse' ŋgòye bə mandzəə awèŋ pwe' rərəŋ sè' co yi nə. ¹⁶ Yà'sə mègù sè' yəyərə məvəsə wo ànə com nòŋsə lo ndzənə ŋwàk Nwii mantombi duk də,

<<Ye bə mandzəə yo pwe' rərəŋ bùusə mə yàm sè' rərəŋ.>>

¹⁷ Mvə'nə wèŋ sə ləŋ Nwii, wèŋ sə to yi də Tè'. Tè' awèŋ Nwii nə sakgè ndaanwè pwe' yəyərə bə yusə ŋgəŋgəŋ guu, fana a bəboŋ də wèeŋ niŋtsok fa yi wəwəp, nə cum ncu nè bəboŋ ŋga'a nè wèŋ cu co ŋkuiŋ sə nzeŋgòŋ fən. ¹⁸ Wèŋ ri duk də ghà nè Nwii ànə fis gesə weŋ mvwe' nsàap bum lak sè wà, sè tè' awèŋ ànə ni tsok weŋ, yi à ka weŋ bə mbàm nè nà'a nè cà wà nè'e ywiŋ. ¹⁹ Yi à ywiŋ weŋ bə nduəm Jisòs sè yà' gu nteŋ ve'ε wù kà fàk. Yà' ànə ye co wo à jə nsuŋga nè nà' à ka yu sèmok sè bəp mə ni'i yi tse', nə sə nà', nə jə və fa Nwii co yu cop. ²⁰ Ŋkuŋ Nwii à sə kə gù nzeŋgònə ŋga yi ànə cok nòŋsə Krest laŋ də yi nə kə tesə ves. Nə ŋga'a nè'e, yi ni fa-a nə ves Krest nə. ²¹ Vesùwèŋ tse' mandzəə ŋgònəaŋ tu bohòNwii yè'sə bùu Krest nə. Bəsə Nwii ànə lokoksə yi mvwe' kpə, nə kùksə yi wùriŋ. A bùusə Nwii ànə gu ve'nə ŋkuŋ vesùwèŋ tse' mandzəə nè ŋgòfa ntum bohòyi, nə sə kùk gesə lis bohòyi sè'. ²² Wèŋ a rəŋsə tsə'rə ni' awèŋ bə mandzəə nè də wèŋ sə be' zinə nə fana yà'a gù də wèeŋ sə dzəm bwema awèŋ bə mandzəə nè zinə nə. Ye də ncèp njàm nè mə sə cep fa wèeŋ duk də, wèeŋ dzəm

mòk bə mòk, nə lo mantombi. ²³ Sə tsərə tse' də wo a dzə fe'lə weŋ nè kè' ba. Dzədzə ènə à vè bùu ŋaaŋ ncèp ye nè nà' tse' lùŋ nə. Nsàp lù ènə, nà'a kà mègə nə kà sə kupsə yuk. ²⁴ Yè'sə mègù məvəsə wo à com nòŋsə ndzənə ŋwàk Nwii duk də, <<Bwiŋ pwe' gù co ŋgaŋ sè yà'a kpəgè yè'e.

Nzuum awo sè wo sə fom mègù co nzàamŋgaŋ sè ghàr ve'ε yà' kpə nə ye' gbə yè'e.>>

²⁵ Fana bohòncèp nè Tà Nwii nə ye, nà'a cu maligə ye fo'. Nè'e zeŋ, ncèp Ntirè nè Bəboŋ nè wo à tsòho fa weŋ nə.

2

Tà Nwii A Cokfis Nòŋsə Weŋ Ngòye Bùu Ye

¹ Mvə'nə wèŋ ri də bum yè'sə ve'nə fana ncu awèŋ nè wèŋ cu, kà bəp tse' fe'lə. Kà ŋgòn mok lim fe'lə, nə kà bum cù ba sə cèp. Kà yu ŋwə nəmòk wa, nə kà liŋ ŋwè bəpsə. ² Wèeŋ bwe Nwii sè wo a dzə weŋ fi. Wèeŋ waŋ njè nsàp mbwi nè bəboŋ nè nà'a ze'səgə yòŋsə nə. Mbwi nè nà' tse' ŋgòkùksə wù tè wù guŋ lo mvwe' lùŋ. ³ Bəsə wèŋ à yu'rə ja'a bəbo nè Tà Jisòs, nə riŋ də nà'a bòcèbùə laŋ. ⁴ Wèeŋ soŋ kuəp və bohòyi nè yi lis kùmndap. Bwi à də yi ka fàk tse'. Nə ye də Nwii a swe' fis yi də yi tse' fàk wùriŋ. ⁵ Wèŋ sè wèŋ a tse' lùŋ nə laŋ fana, bòdə wèeŋ ye co liis sè aco wo ci ndap Nwii bə zeŋ. Wèeŋ ye sè' co ŋgàa fa satikà' nə sə fa Nwii nsàp satikà' nè nà'a rərəŋ nè yi nə ko jəŋ nà'. Yi dzəm nà' bùu fàha sè Jisòs Krest. ⁶ Yèè! Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwii sè' də,

<<Mù sə nòŋsə lis mòk nè bəboŋ Mvwe' ntum lak àm nè wo togə fo' də Zayòŋ.

Nà'a lis tò'ndap nè mə nə ci ndap àm mbwa.

Lis ènə, mù a cokfis yi, nè yi tse' fàk wùriŋ.

Ndaañwè pwe' nè yi naañ na tu
bohòlìs ènə,

Ngèngàañ nə kà wà kè màhà.>>

⁷ Yusə duk də, lis ènə tse' fàk wùriŋ
bohòwèŋ sè wèŋ naañ tu bohòyi.
Nə ye də bohòbòp bù nè wo ka tu
bohòyi naañ, fana riŋ də,

<<Lis nè ngàa bom ndap wèŋ à
dzèeŋ mà' nà' də nà'a bup nə,

Nà' kè tse' gha' fe'lə fàk sè' yi nə.>>

⁸ Yu səmök cu mali bə lis ènə
ndzənə njwək Nwì sè' ŋkuŋ. Yu sə
duk də,

<<Bwiŋ nè lə'rə mbwa, nə gbə.>>

Njo nè bwì nə gbə ve'nə nə, a bùusè
wo a ka yusə Nwì a cèp yuŋ. Nwì
ànə fəhə nonşə me mantombi də
yà'a nə gbə ve'nə.

⁹ Nə ye də wèŋ yàwèŋ bùu sè
Nwì à cok fis nonşə wèŋ yi. Wèŋ
yàwèŋ bòp bù ngàa fa satikà' sè mū
nto' Nwì. Wèŋ ngwì bù Nwì. Wèŋ
nsàp bù nè zok. Yi a to fis jə wèŋ
də ya wèŋ kwasə liŋ ye, nə niŋ fa
fàak ye bohòbwì. Bùsè yi à fis gəsə
wèŋ mvwe' ndzəm, nə jəŋ lo wèŋ
mvwe' nsàp mareŋ nè co ŋwè kà cèp
to. ¹⁰ Wèŋ à ka mantombi bòp lak
bwì bə tu awèŋ yeŋ. Nè ŋga'a nè'e
wèŋ mok bòp lak nè Nwì. Wèŋ
à ye bùu sè Nwì a sè kà manziŋ
bohòwèŋ koksəgè. Nè ŋga'a nè'e
Nwì sè koksə manziŋ bohòwèŋ.

Bùu Nwì Wəp Bù Nkəŋkum Sè Sə Nzeŋgòn

¹¹ Nge' am wèŋ, wèŋ riŋ tse' duk
də wèŋ ŋkùŋ. Nzeŋgòn nè'e ka
mvwe' ncum awèŋ yeŋ. Ye də bòco
wèŋ kà ni' awèŋ bum sè yà' sè dzəm
yà' yà'a fa, bùusè yà' sè mà' dzè'
bə yòŋsəə awèŋ sə. ¹² Mvè'nə wèŋ
cu mətsetə'rə bùu sè wo ka Nwì
riŋ fana wèŋ cum ncu nè bəboŋ.
Wèŋ cum ve'nə ya ŋga wo duk-a
də wèŋ sè gù bup fana, wo ye bəbo
awèŋ nè wèŋ sə gùu, wo kuksə Nwì
numbu nè yi nə və. ¹³ Wəp ŋkwàha
bùu sè wo a co' nonşə wo də wo
sə sak bwìŋ bùusè Tà Jisos Krest
sə dzəm ve'nə. Wèŋ yuk ŋkum

nè ghaŋ nè yi gha' mok pwe' nè
yi cu mvwe' lak Rumà. ¹⁴ Nə yuk
govənoo sè wo a nonşə yà'wèŋ də
wo yeŋsə ngàa gù bup wèŋ ngə',
nə kwasə ngàa gù bəboŋ wèŋ yà'a,
wəp wo sè'. ¹⁵ Bùsè Nwì sè dzəm
duk də wèŋ lok cùu ngàa ləm sè
wo ka yumok riŋ bə fàha awèŋ sè
bəboŋ. ¹⁶ Wèŋ cum-a mok co bùu
sè yumok ka wo ko kiŋ tse'. Kà də
wèŋ jəŋ nsàp ncu awèŋ ènə ngògù
bup bə zeŋ duk. Ncu awèŋ nè
wèŋ cu nə nà'a ye də wèŋ ŋkwèŋ
bohòNwì. ¹⁷ Wèŋ wəp ndaañwè
lòŋ fo', nə dzəm bwema sè wo à
dzəm Jisos. Wèŋ wəp Nwì nə ye
ŋkum nè yi gha' mok wèŋ nè mvwe'
lak Rumà nə sè'.

Ko Ntəm Bə Ngə' Nè Wù Yə Jìŋjo Co Krest

¹⁸ Wèŋ sè wèŋ sə fàk bohòbùu
mok, wèŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze
bohòwo. Wèŋ yuk duk awo sè'.
Wèŋ gə ve'nə bohòwo sè wo tse'
ntəm sè bəboŋ nə ye sè wo bup
ntəm wèŋ pwe'. ¹⁹ Yi fa-a wu ngə'
ngwàŋ ŋga wù ka yumok bupsə,
fana wù ko ntəm yò, bùusè wù rì
də Nwì dzəmgè nsàp ŋwè ànə, fana
Nwì nè kwa bohòwù. ²⁰ A ye-a ŋga
wo ləp ŋwè də yi gù bup ŋga yi gù
nà' laŋ nè zìnə fana yi sè ko ntəm,
ye də yi ka yà'sə yumok gə, bùusè yi
sə yə ngə' bùu yusə yi rì yà' laŋ. Nə
ye də ŋwè nè yi ka yumok bupsə, wo
yeŋsə yi ngə' wà fana Nwì nè dzəm
fa yi də ŋ, yi gù kəkərə. ²¹ Nà'a njo
nè Nwì à cok fis nonşə wu ngòko
ntəm ve'nə. Bùsè Krest bə tu ye à
yə ngə' bùu wèŋ, nə niŋ nonşə lo fa
wèŋ də ya wèŋ gi yuŋ mvwe' kùu
ye sə. ²² Yi à ka bup nè mò'fis gə yuk.
Nwè kà ntsə'mòk ŋga limŋgòn tesə
tsə kè cùhu yi sè' yuk yuk. ²³ Ghà
nè wo à sè yà' yi, yi à ka yà'wèŋ yak
fəsə. Wo à yeŋsə yi ngə', yi kà də
yi nə gə yà'wèŋ bup sè' duk. Yi à
mè'rə fa gù ni' ye ndzə bohòNwì nè
yi sakgè nzak bə zìnə. ²⁴ Krest bə tu
ye à bək kok lòbup avès muntəŋ

ndzə ni'ì yi, nə kpɛ bə zɛŋ. Yi à gù vɛ'nə ya vesùwèŋ ye mok co bùu sè wo kpɛ mè'rə bɔp laŋ, nə cum mok ncu nè rərəŋ. Wèŋ à lù bùu mvwe' ye sè yi à ko. ²⁵ Wèŋ ànə ye co nsùŋgaan sè wo à jàm mandzè. Nè ŋga'a nè'e wèŋ a foho vè ŋgòyù ganakù' nə nè yi ŋgà nònɔsè yòŋsèə awèŋ.

3

Ncu Ngwe Bə N dum

¹ Bohòma njàwèŋ yep bwìŋ, wèŋ tse' ŋgòjəŋ ni' awèŋ sə nze bohòndum awèŋ. A ye vɛ'nə ya ndum mok ye-a sè wo ka ncèp Nwì ntòdzəm, wo nə bùuŋ ŋga ŋgwe nə ka yumok ntòcep lok. ² Busè wo yə ncu àwèŋ nè nà'a rərəŋ bə wəwəp nè bəbɔŋ nə. ³ Kà də wèŋ fuhù megu ni' awèŋ ŋgòyəŋ bəbɔŋ bə nsàp mandzè nè ŋgòba' tu, kè nisə ntiim nteŋ sè yà' sə bà'a bà'a bə cək wèŋ duk. ⁴ Bòlɛ də wèŋ fuhù ntuum awèŋ. A ye-a ŋga wu fùə, nə sə ko ni', nà'a nsàp fəfuhù nè bəbɔŋ. Nsàp nè ŋgòye vɛ'nə ènə, Nwì dzəm nà' wùriŋ. ⁵ Yà'a mvə'nə bàa sè wo à sə yùgè mandzè Nwì nə sə naan tu bohòyi luum mok wèŋ à sə fuhù ni' awo vɛ'nə, nə sə yuk ndum awo wèŋ. ⁶ Sàra ànə ye nsàp ŋwà nà'nə mòk. Yi à sə yukgè ndu ye Abrahàm, nə sə to nà' duk də, <<Masà àm.>> Wèŋ yà'sə ŋga'a mok bwe Sàra ŋga wèŋ sə gù bəbɔŋ, nə kà yumok sə wəp na. ⁷ Mègù sè' vɛ'nə bohòwèŋ mbəmbam də mvəsè wèŋ cu bə yep awèŋ, rìŋtse' də yi ka ŋàŋ co wù tse'. Wèŋ kotse' wo bəbɔŋ. Njo nə də wo nè kè tse' lùŋ nè Nwìi nè kè fa bwì nə yàwo sè', wənə wèŋ bəbɛ'. Wèŋ gu mvmvə' ànə ya wèŋ gù piriya fana yumok kà nà' bupsè.

Ye Ngə' Njo Gù Bòŋ

⁸ Ncèp àm nè ŋgòlèsə bə zɛŋ, a duk də wèŋ pwe' tse' sè' nsàp ntum nè mò'fis. Bwema sè wo à dzəm bohòjisòs pwe', wèŋ dzəm

wo. Wèŋ tse' koksəmanziŋ, nə tse' ntum nè fəfwèŋ, nə jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòmòk bə mòk. ⁹ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk gu-a wèŋ bɔp, wèŋ kà yi bɔp sè' gù fəsə fa. A ye-a sè' duk də ŋwə nəmòk yà' wèŋ, wèŋ kà yi sè' yàk fəsə. Duk fa nsàp ŋwə ànə lɛ duk də, <<Nwìi tesə wu.>> Busè Nwì a to wèŋ, nə kak ŋgòsə wèŋ. ¹⁰ Yà' cu ndzənə ŋwàk Nwì duk də,

<<A ye-a ŋga ŋwə nəmòk dzəm-a duk də yi cum ncu nè bəbɔŋ nə bə kwəkwa, Fana yi kà cùu sè bɔp tse'.

Yi kà mvwès sə ci'.

¹¹ Yi tse' ŋgòbùuŋ mè'rə mandzè gù bɔp,

Nə yuŋ mandzè nè ŋgògù bəbɔŋ.

Yi lap fifi bə ntum ye pwe'fo' zìnə.

¹² Wèŋ rì də Tà Nwìi kək tesgè lis bohòbùu sè wo kəkurè,

Nə sə yuk yusè wo sə lɛŋ bohòyi,

Fana Yi sə bɛŋ bù ŋgàa gù bɔp wèŋ.>>

¹³ A ye-a duk də wèŋ sə lap mandzè nè ŋgògù bəbɔŋ bə zìnə àwèŋ pwe'fo' fana ye də aco ŋwə nè yi gu wèŋ bɔp ye yè'sə ndà? ¹⁴ A ye-a nè də wèŋ sə yə ŋgə' njo nè wèŋ gù bəbɔŋ fana wèŋ sə kwa bə zɛŋ kwa. Bə yà'sə lònŋ, kà də bwìiŋ wəpsə wèŋ duk, nə kà ntum awèŋ ŋgə' sə fa. ¹⁵ Wèŋ fa megu ntum awèŋ bohòKrest də yi mègù Tà sə ntuu wèŋ yi. Sə fuhù ghà yà lònŋ nè wù cu ŋgòtsè' fəsə fa ŋwə nè yi fek-a wèŋ njo nè wèŋ sə naan tu bohòjisòs na. ¹⁶ Wèŋ cu ŋgòtsè' fa yi, wèŋ ye fùə, nə sə niŋ wəwəp sè'. Wèŋ nonɔsə ntum awèŋ rərəŋ ya ŋga marè'tu nə ko bùu sè wo sə yàk wèŋ ŋga wo yə də ncu awèŋ bəbɔŋ co bùu sè wo sə yù mandzè Jisòs Krest. ¹⁷ Busè ŋga Nwì dzəm-a də wèŋ ye ŋgə' fana yà' bɔŋ ghak də wèŋ ye ŋgə' ŋga wèŋ gù bəbɔŋ, nə nonɔsə ŋgòye ŋgə' njo nè wèŋ gù bɔp. ¹⁸ Jisòs Krest bə tu ye ànə ye ŋgə', nə kpɛ bùu bɔp avès nè mvəsè. Yi nè yi ŋwə nè rərəŋ à yə ŋgə' bùu tu bùu sè wo ka rərəŋ

weŋ, ya yi jəŋ və weŋ bohòNwì. Wo ànə zə yi bə ŋgùpni', fana yi lokok fe'lə bə yòŋsə. ¹⁹ Yi ànə kpɛ, yòŋsə ye nə lo kə ye yòŋsəə bùu sə wo à kpɛ mantombi, nə tsoho fa yà'wèŋ ncèp nè Nwì. Ye'e yòŋsəə sè Nwì ànə ko lok noŋsə wo fo'. ²⁰ A bùu sə wo ànə gɛŋtu bohòNwì. Wo ànə gɛŋtu bohòNwì ghà nè Nuà ànə sə gu ŋgwes. Nwì ànə ko ntəm də ya yà'wèŋ bùu fana yà' cà wà. Anə luŋ megu mu ndzəpə anə bwi fwame', wo sè wo ànə ni ŋgwes nə. ²¹ Ndzəp nè wo ànə ca ca nə, ànə ye cə a bəptɛ. Nà' à sə ni tsə' gèsə lòmantombi bə ndzəp bəptɛ nè nà'a fisgə weŋ mvwe' bɛp awèŋ njo nè Jisòs Krɛst ànə lokok mvwe' kpɛ nà'a. Nà' ka yusəmok bə ŋgòcù fis fa ŋwè ndom sè mu ŋgùpni' tse'. Nà'a nsàp yumok nè vées jəgə nà' ŋgòbùuŋ vè bohòNwì, nə ləŋ yi də yi cuk rɛŋsə fa ves ntəm avès. ²² Krɛst à lòmabu, yi cu mbwa bo ma mà'a Nwì. Yi ŋwè nè ghaŋ bohòmasinjàa Nwì bə yà lònŋ sè yà' tse' nàŋ wèŋ yi.

4

Ncu Ngà Rì Nwì

¹ A rì də Jisòs Krɛst ànə ye ŋgə' bə ŋgùpni'. Ye də wèŋ fuhɛ ŋgòyə ŋgə' bə ŋgùpni' sə' mvə'nə yi ànə ye ya wèŋ ye guguŋ. Busə ndàaŋwè pwe' nè yi à yə-a ŋgə' bə ŋgùpni' ye fana ye də yi a gà'a bə ntəm nè ŋgògù bɛp laŋ. ² Ye jəŋ ŋga'a nə lo mantombi, ncu ye sə nzeŋgòn fɛɛŋ nə ye ŋgòyù bum sè Nwì dzəm vɛ'nə. Yi nə kà yusə ŋwè sə dzəm yi yù. ³ Wèŋ a càsə mvək wùriŋ ŋga wèŋ sə gùhɛ bum sè bùu sə wo ka Nwì rì dzəmgə ŋgògù. A nə ye mantombi, wèŋ à sə gùgə bɛp, nə kà lis maŋkwèŋ kùk. Wèŋ à sə ko sàhà mvə'nə yà' bəwèŋ, nə kà taŋsə. Wèŋ à sə jùhɛ rùk, nə sə rooŋ ni', nə sə binə no kɛ' rùk. Wèŋ à sə kùksə bum sè wà co Nwì, nə sə kùksə bə nsàp mandzə nè bɛp. ⁴ Nə

ye də nè ŋga'a nè'e, wèŋ sə kà mok wenə wèŋ mok be'lə fe'lə, wèŋ sə kà nsàp bɛp nè lələ nà'nə mok gù fe'lə. Wo sə mərə fana nà'a njo nè wo sə yak weŋ. ⁵ Yusə duk də mvək sə vèə nè nsàap bùu yà'sə nə kə sak nzak bohòNwì. Wo nè sak mvəsə wo à cu ncu àwo sə nzeŋgòŋ fɛn. Nwì nə sak bùu sè wo cu ŋwəm bə sè wo à kpɛ laŋ wèŋ pwe'. ⁶ Nè'e njo nè wo ànə kə tsoho fa bù kpəkɛp wèŋ Ntirè nè Bəboŋ nə də ya wo tse' nsàp lùŋ nè Nwì, nè nà'a ndzənə yòŋsə nè. Nwì ànə sak me wo ghà nè wo ànə ye ŋwəm sè' laŋ mvəsə wo sakgə ndàaŋwè lònŋ.

Kùugù YòCo Krətèŋ

⁷ Nzeŋgòn nə kəp ŋgòmè laŋ. Ye də wèŋ fuhɛ, nə jəŋ ŋkərə ya wèŋ nə riŋ mvəsə ŋgòlɛŋ piriya. ⁸ Yusə yà' yam casə pwe'fo' duk də wèŋ sə dzəm mòk bə mòk bə ntəm awèŋ pwe'fo'. Busə ŋwè dzəm-a ŋwè, dzədzəm nà'nə gu yi, yi kà bɛp nè mòk nə sə gùu yə. ⁹ Noŋsə ncu awèŋ to bohòndàaŋwè lònŋ. Wèŋ gù vɛ'nə, wèŋ kà bə zəŋ sə cèp ŋwəm kɛ'cà. ¹⁰ Nwì a fa ndàaŋwè pwe' ŋkərə ŋgògù bum bə nsàp mandzə zəzok. Ye də ndàaŋwè pwe' kotse' nsàp mandzə ŋkərə nè nje bəboŋ. Yi nə sə fak bə zəŋ mvəsə co nà' tesə bùu səmok wèŋ sè'. ¹¹ Nwè nè aco yi cɛp riŋ yusəmok, fana yi sə tsoho megu co Nwì nə sə cèp yi bə tu ye. Ye sè' də ŋwè nè aco yi tesə ŋwè fana yi tesə nà' bə nàaŋ sè Nwì a fa yi yà' yi. Yi gu vɛ'nə ya bwiiŋ yə, wo kùksə liŋ sè Nwì bùu Jisòs Krɛst. Nàaŋ yee sè ye fana bwiiŋ kùksə yi mvəsə nè mvəsə. Yà'a ye vɛ'nə.

Ngə' Nə NgòYə Nà' Busə Də Wu Krətèŋ

¹² Nge' am wèŋ, mèmumsəə sè yà' gu wùriŋ sə vè bohòwèŋ. Wèŋ kà də wèŋ mərə kɛ'cà bə zəŋ co a nsàp yu nè wèŋ nə ka riŋ duk. ¹³ Wèŋ kwa lələ kwa duk də ŋgə' nè Jisòs Krɛst à yə, weŋnə wèŋ sə yə nà' bəbɛ'. Ye də kwəkwa awèŋ nə

yam casə yà pwe' nùmbu nè wo nè yə fòye sè yi tse' sə jəja. ¹⁴ A reŋsi bohòwèŋ ŋga bwì sə ya'rə ke'cà-a wèŋ də bùusè wèŋ sə be' mandzè Jisòs Krèst na. Yà'sə sə nì tsə' duk də Yòŋsè nè Nwii mu tuhù wèŋ. Yi nè yi maŋgəŋgəŋ nə. ¹⁵ A ye-a ŋga ŋwə nəmòk sə yə ŋgə' fana kà də yi ye ŋgə' bùusè də yi ŋgà zə bwìŋ kè ŋgà yè kè ŋgà gù bəp àlɛ ye. Nwèe kà ŋgə' bùusè də yi sə gbù ni ke'cà sənə bum bwìŋ wèŋ wàwà sè' yə. ¹⁶ Fana a ye-a ŋga ŋwè yə ŋgə' də bùusè yi krətèŋ fana yi kà də yi koksə marè'tu duk. Yi kwasə Nwii bùusè wo sə jə yi co ŋwəə Krèst. ¹⁷ Yusə duk də, mvək kùrə laŋ nè ŋgòkə sak yèto nzak bohòbùu Nwii wèŋ. Nə yeè nə də a ye-a ŋga bum sè vesùwèŋ ri yà' ŋga'a yè'e mègù yà'sə ntòyèyèto, fana yà'a nə kə ye wesə yè'sə nsàp nè fòbohòbùu sè wo à bèn Ntirè nè Bəboŋ nè Nwii nə ɛ? ¹⁸ Mvəsə ŋwàk Nwii nə sə cèp duk də,

<<A gəgəŋ ŋkuŋ bùu sè wo kəkùrəə nə tesə də wo ka nzak bohòNwii gbə.

A ye-a vè'nə, ye də yà'a nə gəŋ wesə yè'sə nsàp nè fò

bohòbùu sè wo kà Nwii wəpgə yà'a nɛ?>>

¹⁹ Bùu sè wo sə yə ŋgə' bùusè Nwii duk vè'nə yi fana wo sə gə mali bəboŋ, nə fa ni' awo pwe' ndzə bohòNwii nè nà' à gù wo. Yi Nwii nè yi gùgè yusə yi kak də yi nə gə pwe'.

5

Ntip Nè Bohòŋkwàha Bùu Sè Mu Cos

¹ Mù tse' muncèp mòk nè mù dzəm ŋgòtsə' fa nà' bohòwèŋ bùu sè wèŋ ŋkwàha bwìŋ mu coos. Mu yàm sè' ŋwə nè mantombi. Mù ànə ye mvəsə Krèst à yə ŋgə' bə lis am. Mu nə kə ye mòk nè ŋgòtse' kəkùksə ye ma mòk nùmbu nè yi vəə. Nà'a njo nè mù sə ləŋ wèŋ də, ² Jəŋ ŋkərə bə bùu Nwii sè yi a fa ndzə bohòwèŋ yà'a bəboŋ. Sə kək

wo mvəsə ganakùu' kəkùgè nàam ye. Kà də wèŋ kək wo co a bə nza' ŋàŋ duk, wèŋ kək wo lɛ bùusè də wèŋ tse' ntəm nè kwəkwa ŋgòkək wo. Kà də wèŋ noŋsə to mantombi mbàam sè wo nə lak wèŋ fo' duk. Wèŋ fak bə ntəm nè rərəŋ. ³ Kà də wèŋ niŋ tsok fa bùu sè Nwii a fa ndzə bohòwèŋ sə ŋàŋ duk. Gù bum lələ bə nsàp mandzè nè co ŋga bwì pwe' yə-a, wo nə dzəm ŋgòbè' lònšàp nà'nə. ⁴ Ya nùmbu nè Jisòs Krèst nè yi ŋkum ganakù' bwìŋ pwe' nə tesə vè jəja fana yi nə fa wèŋ lələ nè nà'a kà bəpgè. A yà'a də yi nə gə wèŋ yəə bə fò.

Ntip Nè BohòKrətèŋ Sə Wèŋ

⁵ Bohòwèŋ wàhabwìŋ, yà' mègù sè' vè'nə də wèŋ wəp bù ŋkwàha bwìŋ wèŋ. Wèŋ pwe' sə wəp mòk bə mòk, nə sə jəŋ ni' awèŋ sə nze, nə ye gəgəŋ ŋgòfàk bohòmòk bə mòk, bùusè yà' cu ndzənə ŋwàk Nwii duk də,

<<Nwii bènŋgè bùu sè wo nègè ni', Nə sə se sè wo jəgè ni' awo sə nze.>>

⁶ Ye də wèŋ jəŋ ni' awèŋ sə nze bohòNwii, yi nè yi tse' ŋàŋ, ya mvək nè nje nə kùrə fana yi fis kok wèŋ mɔtsə. ⁷ Me'rə fa yu yà pwe' sè yà' sə gha' wèŋ ndzə bohòyi bùusè yi sə tsərə wèŋ. ⁸ Jəŋ ŋkərə, nə muk noŋsə lis awèŋ to, nə sə kək, bùusè ŋkum ze', yi ŋwə nè wenə wèŋ cu bə dzè' nə sə gi ke'ca. Yi sə gi ke'ca co gwim nè yi sə wa ləp ŋwə nè co yi ko zə nà'. ⁹ Təəŋ gəgəŋ co yi kà wèŋ gha', nə sə fa mali ntəm awèŋ bohòNwii. Sə riŋ tse' duk də bwe tè'ɛ yo sè wo krətèŋ pwe' sə yə ŋgə' sè' məm vè'nə wèŋ sə yə yà'sə sənə nzenŋgònə ma fòlòŋ.

¹⁰ A ye ŋga wèŋ yə ŋgə' ghàr, fana Nwii nə tesə wèŋ. Bum sè bəboŋ pwe' vè mègù bohòyi. Yi à to wèŋ ŋgòkə tse' kəkùksə ye mamòk bùu Jisòs Krèst. Yi Nwii nə bə tu yee nə gə tsərə wèŋ bə nsàp yu yà lòŋ. Yi nə kə te' lokoksə wèŋ bə ŋàŋ, nə tes wèŋ məm vwe' kùum sè gəgəŋ

ya wèeṅ təeṅ guḡuṅ. ¹¹ Nàaṅ ṅkum
yee cum mali gu sè ye. Yà'a ye ve'nə.

Ncèp Nè Nà' Ləsə

¹² Mù còm fa weṅ muṅwàk ènə
ṅga tesə mu Sìvanù. Mù rìṅtse' də
yi ṅwè nè yi be'gè mandzè Krest
bə zìnə ye pwe'. Mù còm ṅwàk
ènə ṅgòkwə'sə weṅ ya wèeṅ təeṅ
guḡuṅ. Bum sè mù còm tsə' weṅ
pwe', a bum sè Nwì bə zìnə. Fana
wèeṅ kotse' bum yè'sə cùk. ¹³ Cos
nè mvwe' lak Babilòn fəeṅ, nè Nwì
a cokfis wo co yi à cokfis weṅ nə,
cèpsə weṅ bəboṅ. Mo àm Mak
cèpsə weṅ sè' bəboṅ. ¹⁴ Wèeṅ cepsə
mòk bə mòk bə nsàp cəcèpsə nè nà'
sə nìtsə' dzədzəm. Wèṅ sè wèeṅ
bùu sè Krest pwe', fifi ye bohòweṅ.

Nwàk nè Ba nè PITA à Còom

Pità à còm ñwàk nè ba ènə ngòcèp bə mɔwèes sè bùu mok wèŋ sə yə'rə yà' mɔ cos nə sə. Wo à sə dɔk də Jisòs nə kà mok bwì vè. Yi sə tsok fa wo də Jisòs sə cu mam ve'nə bùusè yi kà dzəm də ñwè nəmòok bisə dzəm, yi sə fa mandzè də ndàaŋwè pwe' bùuŋ gesə mɔwe' bɔp awo ñkuŋ ya yi bwì foho vè.

¹ Còm ñwàk nè'e mùu Saimù Pità, nè mɔ mo ñgà fàk Jisòs Krèst nə ye sè' ñgà gè ntum ye. Mù sè còm fa nà' bohòwèŋ bùu sè wèŋ a fa ntum awèŋ bohòyi yà'a. Jisòs Krèst nə gùgè bum ye pwe' bə mandzè nè kəkùrè də ya vesùwèŋ fa ntum bohòyi. Nsàp yu nè yi a gù fa wèŋ nə yà' bøkùrə bə sè yi a fa vès sə. Jisòs Krèst nə Nwì nə ye sè' ñgà lùŋsè ves. ² Mù lèŋ də mvè'nè wèŋ sè rì lèTà Jisòs nə ye Nwì fana, Nwii nə gu də bèbo ye bə fifi ye yam ghaha bohòwèŋ anə yamə.

Wèŋ Cum Ncu Nè Co Nà' Nij Də Nwì A To Wèŋ Lan

³ Nwì nə a jə ñàaŋ ye sè ghaŋ sə, nə fa vesùwèŋ bum sè a sə dzəm yà' pwe' ngòcu ncu nè bèboŋ, nè co nà' gu Nwì kwa. Yi a gù də vesùwèŋ tse' bum yè'sə bə mandzè nè də vès rì ñwè nè yi a to ves nə. Yi a to ves bùusè yi maŋgəŋgèŋ nə ye sè' bèboŋ. ⁴ Yi a gù ve'nə fana ye də yi fa vesùwèŋ bum sè yi ànə kak ves yà', sè yà' tse' swe' bohòvesùwèŋ wùriŋ sə. Yi à gù ve'nə də ya wèŋ swirə bɔp nè nà' cu sənə nzenɡòn nə, nè nà' sə tesə vè bohòbɔp sè bwì sə dzəm yà' sə, fana nə tse' lè nsàp ntum nè nà'a co nè Nwì.

⁵ Ye də mvè'nè wèŋ a fa ntum awèŋ bohòJisòs fana yà'a kà fa'nə lè təəŋ. Wèŋ jìhi nzòn gùgùŋ, nə yamsə naaŋ gesə bum mok sè bèboŋ mbwa; wèŋ ye də wèŋ yamsə naaŋ

də wèŋ kà sənə bɔp nənàk gbù ni. Nə yamsə naaŋ fe'lə ñkərè nè ngòrì bum sè ma nè Jisòs. ⁶ Anə kà ñkərè mègù, wèŋ yamsə naaŋ fe'lə nè ngòko ni' awèŋ mbwa sè'. Wèŋ sə ko ni' fana wèŋ yamsə naaŋ gesə kontum mbwa. Wèŋ sə ko ntum, wèŋ yamsə naaŋ fe'lə ngògù bum sè yà'a bə mandzè Nwì pwe'. ⁷ Wèŋ sə gù bum sè yà'a bə mandzè Nwì sə fana wèŋ yamsə naaŋ nè ngòjə ndàaŋwè pwe' co moma yo. Wèŋ sə jə ndàaŋwè pwe' ve'nə fana wèŋ yamsə naaŋ nè ngòdzəm bwìŋ mbwa sè'. ⁸ A ye-a ñga wèŋ sə gù bum yè'sə, nə sə gu ghaha yà' ghaha fana ye də mvè'nè wèŋ a rì Tà àvès Jisòs Krèst sə nə kà wà ye, ncu awèŋ nə nə tse' fàk bèboŋni. ⁹ Bùu sè wo sə kà-a yàwo ve'nə gù fana wo co ñwè nè yi kà sèsap yə gèsəgè, wo co ñwè nè lis ye à loho lan. Wo a swì bisə də Jisòs à cùk fis fa wo bɔp awo sè wo à gù sə lan.

¹⁰ Bwema am wèŋ, bum yè'sə nə yeè nə ve'nə fana mù lèŋ wèŋ wùriŋ də wèŋ jìhi nzòn, nə gu ñga yà'a nɔŋtsok də Nwì a to cok fis jəŋ wèŋ də ya wèŋ ye bùu ye wèŋ anə zìnə. Wèŋ gù-a ve'nə fana wèŋ kà maŋkwèŋ gbù fohòlòyuk. ¹¹ Yà'a mɔwe' sè Nwii nə muk fa li wèŋ mandzè nè ngòkè ni mɔwe' gaŋ ñkum sè Tà àvès Jisòs Krèst, nè yi sè' ñgà lùŋsè vès nə; fana a cum mam mok vesi wèŋ nè mvèsè.

¹² Bum yè'sə nə yeè nə ve'nə fana mù dzəm də mɔ sə tsərə fa wèŋ yà'. Mù rì sè' də wèŋ a rì zìnə nə sè' lan, nə sə təəŋ nə bə zèŋ sè' gùgùŋ. ¹³ Megu də nè mù cu tse' ntòfo' bə lis nè'e fana yà' sə bòmɔ yam də mɔ sə tsərə fa wèŋ yà' ghà yà' lònŋ, ya ñga wèŋ ye mali bə zèŋ cəcuŋ. ¹⁴ Mù rì də ka mok sèsap cum fe'lə ya mɔ fweŋ mak gesə ngùpni' nè'e fo'. Mù rì ve'nə bùusè Tà àvès Jisòs Krèst a tsè' mɔ ve'nə yi jəja. ¹⁵ Mù nə jìhi nzòn, nə lap nonjə fa wèŋ mandzè

nè co də a ye-a nga mù kpɔ̀ lɔ̀yàm sè laŋ fana wèŋ sɛ tsərə mali bum yè'sə fo'.

Vès Sə Tsə̀' Ka Bum Sə̀ Nwè Tsərə Kok Yeŋ

16 Vès a tsə̀' fa weŋ mvè'nè Tà àvès Jisòs Krèst ànə tesə̀ və̀ bə̀ nàŋ yà'a laŋ. Bum sè vès a tsə̀' fa weŋ yà'sə̀, ka ncèep cùu sè wà sè bwiŋ a tsərə kok gù yà' bə̀ ŋkərèə̀ yàwo, nə̀ sɛ cep yeŋ. Yà'a yumok sè vès a yə̀ nàaŋ ye sɛ bə̀ lis avès. 17 Ghà nè Tà Nwì ànə yamsə̀ yi, nə̀ kuksə̀ yi nə̀, à ye nga vèes sè' fo'. Vès à yuk mvè'nè Nwì nè yi yam càsə̀ ndàaŋwè pwe' yi nə̀ à sɛ cèp də, <<Nè'e mo àm nè mù dzəm yi, yi gùgè ntum àm sɛ kwa wùriŋ.>> 18 Vès à ye mɔ̀mvwe' nda nè Nwì ànə və̀ mbwa nà'a ves Tà Jisòs wèŋ bə̀bɛ', nə̀ yuk ŋì nə̀ mvè'nè nà' sɛ cèp vèsə̀ mɔ̀bu bə̀ ntu' avès.

19 Vesùwèŋ rì tse' nga'a mok pap də bum sè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ sè njamòk à cèp sɛ yà'a zìnə̀ bùu bum sè vès a yə̀ yè'sə̀. Ye də anə boŋ bohòwèŋ wùriŋ nga wèŋ fa-a ŋkərè awèŋ bohòncèp ènə̀, bùusè nà'a co laàm nè nà' sɛ rɛŋ mvwe' ndzəndzəm tètè kə̀ dzeŋ ghà nè tsok sɛ də a rɛŋ. Ghà nè sètsok kok kàmòk fana wèŋ ye rɛŋ wes bum sɛ ntùu wèŋ anə. * 20 Yusè guguŋ sɛ a də wèŋ riŋ də, bum sè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep, nə̀ com ndzənə̀ ŋwàk Nwì sɛ à ka yumok sè bwi à tsərə kok yà' sɛ vèə̀ wo bə̀ ŋkərè nè njàwo yeŋ. 21 Ncèp nè ngàa tsòhòbum Nwì wèŋ à cèep nə̀ wo à ka nà' bə̀ nàaŋ yàwo cep, Yòŋsə̀ Nwì ànə ni sɛ ntùu wo ŋkuŋ nà' sɛ gu wo, wo cep bum sè yà' sɛ tesə̀ vè bohòNwì.

2

Jəŋ Nkərè Bə̀ Mvwèes Sə̀ Bùu Mok Sə̀ Yə̀rə̀

* 1:19 1:19 Sètsok nè wo sɛ to nè'nə̀, a Jisòs, bùusè ndzənə̀ ŋwàk Bum sè Nwì a Nitsə̀' Fa Jon 22:16, fana wo to Jisòs sè' bə̀ liŋ yà'sə̀ vè'nə̀.

1 Anə ye to mantombi fa', bùu sè wo à sɛ duk də wo sɛ tsòho bum Nwì nga wo sɛ cì' mvwès wèŋ à ye mɔ̀ŋgorè bùu Nwì wèŋ. Yà'a niè' sè' vè'nə̀ də bùu sè wo yə̀rə̀ fagè bwi mvwès wèŋ nə̀ ye mɔ̀ŋgorè wèŋ sè'. Wo nə̀ wooŋ və̀, nə̀ sɛ yə̀rə̀ fa bwiŋ yə̀yə̀rè nè bə̀ jòn nè nà'a nə̀ gu bupsə̀ bwiŋ. Wo nə̀ dzeŋ masà àwo nè yi ànə kə̀ tiŋ və̀ tu awo yi nə̀ mwè. Anə kà sàp fana nsàp ŋgə̀' nè bɔ̀p nə̀ və̀ mɔ̀ tuhù wo bùu nsàp yu nè wo sɛ gù ànə. 2 Bwiŋ ŋkùuŋ nə̀ bɛ' mandzə̀ awo nè jì marè'tu nə̀. Bùu yè'sə̀ wèŋ nə̀ gu bwi wo sɛ cèp bum sè bɔ̀p bə̀ mandzə̀ Nwì nè nà'a zìnə̀ nə̀. 3 Ngàa yə̀rè fa bwi mvwès yè'sə̀ wèŋ dzəm mègù də wo tse' bum pwe'fo' wo. Fana wo sɛ borə̀ kɛ' weŋ bə̀ mvwès də ya wo tse' swe' awo fo'. Nwè nè yi sakgè nzak ànə fuhɔ̀ ye ntinə̀ bùə̀ ŋgòyɛsə̀ wo ŋgə̀'. Anə kà sàp fana yi mesə̀ wo pwe'fo'.

4 Ja'a na yàwèŋ yusè Nwì ànə gu mvè'nè masinjàa Nwì mok wèŋ ànə gu bɔ̀p yà'a nè. Yi à ka wo wà me'rə̀. Yi à ko màk gèsə̀ wo mvwe' ŋgə̀' nè sɛ misè. Wo nòca bə̀ kwaŋ, ndzəm sɛ seŋ ca sè' ŋkəŋ. Wo nə̀ cum mam ca vè'nə̀ tètè kə̀ wɛs nùmbu sak nzak. 5 Bùu sè njamòk sè wo à gù bɔ̀p yà'a, yi à ka wo wà sè' me'rə̀. Yi ànə gu ndzəp rwiŋ, nə̀ zə̀ wɛs wo. Bùu sè yi ànə gu yumok kà wo gù sɛ, à ye mègù Nuà nè yi à sɛ tsòho fa bwi də wo gu yusè yà'a bə̀boŋ. A swirə̀ mègù Nuà nə̀ bə̀ ndap ye, wo à ye bwiŋ sàmba. 6 Bùu sè wo à sɛ cugè mvwe' lak Sodòm bə̀ Gòmora yà'a wèŋ à gbù nzak bohòNwì sè'. Nwì à tè vèpsə̀ lak yà'sə̀ pwe' nè pwe'. Yi à gù vè'nə̀ ŋgònì fa bùu sè wo nè kà bohòyi yuk də yi nè kə̀ yeŋsə̀ yà' ŋgə̀' ntsə̀'mòk. 7 Yi ànə caŋsə̀ gɛsə̀ megu Lot yiŋyi, nè yi à sɛ bɛ' ye mandzə̀ nè nà'a zìnə̀. Lot nə̀ à sɛ yə̀gè nsàap bɔ̀p sè lak yà'sə̀ wèŋ à sɛ gùgèə̀ fana ntum sɛ yaa yi.

8 Yi à sè cugè mʉtsətsə'rəə bùu sè bʉp yà'sə wèŋ, nə sə ye bʉp sè wo à sè gùu sè nùumbu pwe'. Yi à sè yukgè bum sè bùu sè wèŋ à sè cèep sè sè'. Bʉp sè bùu sè wèŋ à sè gùu sè à sè yaan bʉp yi sə ntuà co wù kà fùk, bùusè yi à ye ŋwè nè yi à sè be' ye mandzè nè nà'a kəkərè. 9 Bum yè'sə sè nì fa vesùwèŋ də Tà Nwì rì mandzè nè aco yi nonʂə bùu ye wèŋ ya wo swirə ŋgə' nè nà'a nè kè vè nə. Bum yè'sə sè nì fa vesùwèŋ sè' də yi rì mvè'nè aco yi sə gʉ ŋgàa gù bʉp wèŋ tètè kə wes nùumbu nè yi nə sak yà'wèŋ, nə yeŋsə wo ŋgə'. 10 Bùu sè wo nè yə ŋgə' ènə nə casə bwìŋ pwe', a nsàap bùu sè wo gù mègù yàwo yusè ntuəm awo sə dzəm də wo gʉ yà'a; nə ye fe'lə bùu sè wo bènŋgè ŋgòyuk bohòbùu sè yà'wèŋ mantombii wo.

Ŋgə' Nè Nà' Sə Tə' Bùu Sè Wo Sə Gù Bʉp

Bùu yà'sə wèŋ kà yumok wəpgè nə ye sè' gʉgutu. Wo kà yòŋsəə sè bwìŋ tse' ŋgòwəp wo yà'a sè' wəp, wo sə yak yà' yàak. 11 A mègù-a sè masinjàa Nwì wèŋ sè wo gʉ ghak ŋgàa yə'rè fa bwìŋ mvwès yè'sə, wo kà liŋ yòŋsəə sè mantombii Tà yàkgè. 12 Bùu yè'sə wèŋ cèpgè yusè bʉp bə yumok sè wo ka bə zeŋ rɛɛŋ. Wo sə gù bum bə mandzè ləm, co nàam ŋgaŋ sè wo kùrə mègù ŋgòtəm zə wo təmə. A zìnə də mvè'nè wo sə bʉpsə bùu mok yà'sə, wo nè kə kpʉ màha ntsə'mòk wà. 13 Ŋgə' nè wo sə fa bwìŋ ànə, Nwì nè làk fəsə wo sè' bə ŋgə'. Bùu yè'sə wèŋ sə dzəm mègù ŋgògù yusè nì' awo sə dzəm yà'. Bum sè ndzəmə, wo sə gʉhʉ yàwo yà' marəŋ kwan. Nsàp mandzè àwo ànə sə jə vè marè'tu bohòbùu Nwì wèŋ wù kà fùk. Wo zʉ be'lgè zʉzʉ wenə wèŋ mvwe' mò'fis, wo sə wooŋ lo mali ŋgòkè gù bʉp, nə sə kwa bə zeŋ. 14 Wo jə mvək àwo pwe' ŋgòtsərə mègù bə nza' ko nto, wo gʉ bʉp, nə kà wòlok. Wo yə

bùu sè wo ka gʉgʉ bə bum sè ma nè Nwì yeŋ fana wo borə yà' ŋgòmè'rə mandzè nè Nwì nə. Wo à ləəŋ yàwo bə nsàp nè ŋgòtsərə də wo tse' megu bum pwe' wo nà'a laŋ. Nsàp bù ànə a gbù nzak bohòNwì tè. 15 Wo a mè'rə mandzè nè rərəŋ nə, nə be' lònə mok nè bə jòŋ. Wo a be' lòmok mandzè Balàm nè mo Biyònà'a. Balàm nə à ye ŋwè nè yi à sə kwa ŋgògù yusè bʉp ya yi tse' mbàm fo'. 16 Anə geŋ Nwì nə jwa sa'rə yi bə bʉp ye nə. Anə ye də mvomndè' nè yi kà cù cèpgè nè'e à cèp bohòyi co ŋwè sə cèp yi. Yi à cèp ve'nə, nə gʉ ŋgà tsòhòbum Nwì nə yi teŋsə ŋgògù yu ləm yè'sə.

17 Ŋgàa mvwès yè'sə wèŋ mègù co mvwe' sè ndzəp à sə tesəgè fo', nə yum bisə lo. Wo mègù sè' co mbàk nè fèfè kə bwì' samsə nà' ŋga nà' ka mbùŋ ntòli. Nwì a fùhʉ nòŋsə fa wo mvwe' ŋkəŋkɛs ndzəm nè wo nè kə cu fo' laŋ. 18 Wo cèp fomse bònʂə ncèep sè wà kə cùhu wo, nə sə lap ŋgòbòrə bùu sè wo sə də wo me'rə mandzè bùu sè wo ka Nwì riŋ sə. Wo sə lap ŋgòbùsə yà'wèŋ ve'nə də ya yà'wèŋ sə gʉ megu bum sè yà' sə bònì' awo sə. 19 Wo sə kak fa bùu yà'sə wèŋ də yà'a nə cum bə tu yà' mvè'nè yà' dzəm, ŋga wo sè wo sə cèp sə cu ŋkwèŋ bohòbʉp. A ve'nə bùusè yusè yà'a ko kiŋ tse'-a ŋwè lònə, ye də ŋgəŋgəŋ cu ŋkwèŋ bohòyu ànə. 20 A ye-a ŋga bùu sè wo ànə riŋ me Jisòs Krɛst nè yi Tà nə ye ŋgà lùŋsè vès, nə caŋ tesə sənə bum nzeŋgòŋ sè aco yà' bʉpsə ŋwè sə fana nə kə gbʉ ni ca səmok; ye də ncu àwo nə maŋkwèŋ nə bʉp casə mvè'nè wo à ye to mantombi. 21 A ye-a ve'nə ye də ànə boŋ ghak lɛ co wo kà mandzè nè zìnə nə rì yuk, nə nonʂə də wo rì wes yà' làan, nə me'rə fe'lə lùuk Nwì sè rərəŋ sə, nə kà yà' mok be'. 22 Nsàp nè wo gù ànə sə nì də ncèp nè bwìŋ cèpgè nə nà'a zìnə. Ncèp nè də, <<Ŋgbʉ lu, nə kə te' zʉ fe'lə yà' səmok.>> Ncèp

mòk ye sè' dè, <<Wo cùk fa ngùnàŋ ni' dè ya yi ye rərəŋ, yi bwi lo, nè kə noon dzərə sənə mwè' sèmok.>>

3

Jisòos Nə Və Tsooŋ Mvə'nə Yi A Kàk Nə

¹ Nge' am wèŋ, nè'e nga'a nɔwàk àm nè ba nè mù còm fa wèŋ. Ndzənə nɔwàak am sè ba sè pwe'fo', mù a sè lap mandzè ngòtsərə fa wèŋ bum yè'sə, ya wèŋ riŋ tse' yusè yà'a rərəŋ sə. ² Mù a còm bum yè'sə ya wèŋ sè tsərə ncèep sè ngàa tsòhòbum Nwì sè rərəŋ wèŋ à cèp njamòk dè yà'a nè kə ye ntsə'mòk sə. Wèŋ sè tsərə tse' lùuk sè Tà Jisòs nè yi sè' ngà lùŋsè vès, à tsə' wèŋ cùhu ngàa ntum ye sè yi à tum yà' dè wo kə tsok wèŋ ngògùu yà'a. ³ Yusè mù sè dzəm dè wèŋ riŋ to sè dè, ghà nè nzeŋgòn nè'e kùep ngòmèe fana bwìŋ nè tesə vè sè wo nè sè gu bum mvə'nə bòwo. Bùu yè'sə wèŋ nè sè ywi ncèp nè Nwì nè. ⁴ Wo nè sè duk dè, <<Jisòs ànə kak dè yi nè bwi vè sèmok àlaa? Yi nè yeè nè fò? Tè' avès wèŋ à kɔwə wes lòntinə bùè, bum pwe' cu malì mvə'nə yà' ànə ye to mantombi; yumok nè mò'fis ka kupsə lok.>> ⁵ Bùu sè wo sè cèp vè'nə yè'sə, wo dzəm tsə mègù wo ngòbèŋ dè Nwì ànə cèp bə cù wà fana ntòbu bə nze tesə və. Yi ànə gu nzeŋgòn nè bə ndzəp fana a yà'sə dè nzeŋgòn à tesə ndzənə ndzəp. ⁶ Yi à jə sè' ndzəp, nè gu bəpsə nzeŋgòn nè bə zəŋ ghà nè ndzəp ànə rwiŋ nè, nè ses lok nzeŋgòn nè pwe' nà'a. ⁷ Nwì nè sè nòŋsə ntòbu bə nzeŋgòn sè yà' cu nga'a fo' yè'e sè' bə ncèp ye nè dè yà'a nè cu li vè'nə tètè kə dzeŋ nùmbu nè mis nè tè vèpsə yà' pwe'. Yà'a nè cu fo' tètè kə dzeŋ nè yi nè sak bwìŋ pwe', nè ləsə bùu sè wo à ka mandzè ye bə' yà'a wèŋ.

⁸ Nge' am wèŋ, yumòok mò'fis nè wèŋ kà nà' swì. Yu nè dè

lùumngòn nɔwàk mò'fis bə nùmbu nè mò'fis mègù bohòTà Nwì pwe'fo' yəyərə, zəzook fo' bùè. ⁹ Bùu mok sè tsərə dè Tà sè càsə mvək ngwàaŋ wùriŋ, nè kà yusè yi ànə kak dè yi nè gu sè gu. Yusè dè Nwì sè ko ntum, bùusè yi sè kà dè nɔwə nəmòok bisə dzəm. Yi sè dzəm dè ndàaŋwè pwe' kupsə, nè bwi fa bəp awo nkwèŋ. ¹⁰ A ye-a sè vè'nə fana, Tà Jisòs Kræest nè bwi vè ye vè. Yi nè vè co ngà yè vè yi. Mvək ànə ye, bwìŋ yuk nga sè cwì vè'e nèbəp, fana bum sè yà'a ma mubu nè nom bisə wà. Bum pwe' sè vəp wes, nzeŋgòn nè bə bum sè yà' cu ca sè pwe'fo' nè nom bisə wes wà.

Fa Ni' YòBohòNwì Nə Sə Tək

¹¹ Mvəsə vesùwèŋ rì dè bum pwe' nè kə nòm bisə vè'nə fana ye dè a bəbòŋ dè a cum ncu nè nà'a vè'e bəbòŋ wùriŋ. Wèŋ nòŋsə fa ni' awèŋ bohòNwì pwe' nè pwe', nè sè yuk yi bə bum pwe' sè'. ¹² Wèŋ sè kək megu lis bə nùmbu nè Nwì nè vè nè, nè sè lap mandzè ngògù sè' gəgəŋ co dè nùmbu ànə kə dzeŋ nənək. Nà'nə nùmbu nè ntòbu nè sè nom bisə fana bum pwe' sè vəp wes. ¹³ Megu dè Nwì a kək vesùwèŋ laŋ dè yi nè gu ntòbu nè fi bə nzeŋgòn nè fi sè', fana bum nè megu mok fo' pwe' sè bəbòŋ. Yà'a yusè a sè kək nga'a zəŋ sə.

¹⁴ Nge' am wèŋ, mvə'nə wèŋ sè tək nùmbu ànə fana wèŋ lap mandzè gəgəŋ co yi kə bwi vèə, yi tseŋ wèŋ nga wèŋ ka jòn bohòNwì gu; ya wèŋ Nwì wèŋ ye cù mò'fis bə fifi. ¹⁵ Wèŋ jəŋ lɛ dè njo nè Tà Jisòs sè kà ntòvè nè, a ngòfa mandzè dè ya ndàaŋwè pwe' tse' lùŋ. Tètə avès Pol nè vesùwèŋ dzəm yi nà'a còm fagè wèŋ, yi sè tsok wèŋ sè' vè'nə bə nkwèŋ nè Nwì a fa yi nè. ¹⁶ Ndzənə nɔwàak ye sè yi còmghè yà' lònŋ, yi sè cèp kum bə zəŋ məm̀və'ànə. Yi còmghè bum mok ndzənə nɔwàak ye sè, sè yà' gu ngòrɛŋ yà'. Bùu mok sè nkwèŋ awo ka pap təŋ, nè ye sè'

nga wo ka yumok rin wèŋ fana wo jəŋ ncèep ye sə, nə sə cwɪŋ busə yà' mvə'nè wo cwɪ busəgè ncèep mok sè ndzənə ŋwàk Nwì ve'nə. Mvə'nè wo sə gù ve'nə fana ye də wo sə to naan ŋgə' mɛ tuhù wo.

¹⁷ Nge' am wèŋ, mvəsə wèŋ rì yàwèŋ bum yè'sə laŋ fana wèŋ jəŋ ŋkərə də ya bùu sè wo sə kà yàwo mandzè Nwì be' yà'a kà weŋ ma njàwo nè bə jòŋ sè lò. Ya kà də wo kpes fis weŋ mvwe' yàwèŋ sè bəboŋ sè wèŋ tə yà'a duk. ¹⁸ Wèŋ gu le nè ŋgòrì ghaha lòTà àvès Jisòs Krest nè yi ŋgà lùŋsə ves, nə sə guŋ wesə lo mantombi bə bònəm nje nə. Vesùwèŋ fa yi kəkukəsə nə kà teŋsə yuk. Yà'a ye ve'nə.

Nwàk Nè Mantombi nè JON à Còom

Jon à còm ñwàk ènə ñga bwìñ sə yə'rə də bum sè aco ñwè ye bə lis, nə jwɛŋ bə bo pwe'fo' bɔp. Wo sə duk də bum sè bəboŋ mègù sè yà'a ma nè ndzənə yòŋsə. Fana ñwèè kà də yi sə duk də mɔ gù-a vɛ' yà' ye bɔp kè bəboŋ duk, bɔusə bum pwe' sè yi sə gù bə ni' ye yəyərə. Mɔmvə'nə wo à tse' nsàp tsətsərə ànə fana wo sə duk də ànə ka yeŋ co Jisòs mo Nwi tse' ñgùpni' yeŋ.

Jon com ñgòcèp càsə bum ba: də bwìñ cum cù mò'fis bə Nwi nə ye bə mo ye Jisos Krest. Yi còm sè' də bwìñ jəŋ ñkərə bə bum sè mɔwès sè bɔu mok sə yə'rə ke' yà'a bɔusə yà'a nə gɔ bɔpsə ncu nè cù mò'fis ènə. Yi sə tsok mali fa wo də Jisòs à ye ñwè bə nè zìnə, nə ye də ñwè nè nà' dzəm-a Nwi fana nà' tse' ñgògì gì nè nà' tse' mareŋ nja.

Ncèp Nè Nà' Tse' Lùŋ Nə

¹ Yumòk à ye to ye fo' nè mù à yuk nà', nə ye nà' bə lis am, nə jwɛŋ nà' bə bo sè'. Yu ànə a Ncèp nè nà'a lùŋ nə, ñga nà'a Jisòs mo Nwi. ² Lùŋ nə ànə yəəŋ, fana vès ye yi, nə sə tsè' fa-à nə wɛŋ bə nzak lùŋ nè nà'a nè kà mè, nè nà' à ye to ntòbə tè' Nwi ñkuŋ vès ye nà' nə. ³ Vès sə tsè' fa wɛŋ bum sè vès à yə, nə yuk yè'sə, ya ñga wèŋ cum ncù mò'fis vesùwèŋ. Vès cum cù mò'fis ves Tà Nwi nə ye mo ye Jisòs Krest wèŋ. ⁴ Njo nè vès còm bum yè'sə də ya kwəkwa nè vesùwèŋ nə yam tsə'rə wesə bəboŋ.

Sə Gi Sənə Mareŋ Bɔsə Nwi Mareŋ

⁵ Ncèp nè vès à yuk bohòmo ye, nə sə tsè' fa-à nə wèŋ nə də, Nwi rərəŋ co mareŋ, yi ka ñgà ndzəndzəm ye lok saam. ⁶ A ye-a ñga vesùwèŋ duk də, ves Nwi wèŋ cu cù mò'fis,

nə sə gi sənə mandzəm, fana ye də yusè vesùwèŋ sə cèp, nə sə gɔ sə pwe'fo' mɔwès. ⁷ Vesùwèŋ gi-a sənə mareŋ, mɔmvə'nə yi sè' sənə mareŋ, ye də vesùwèŋ mɔwè' mò'fis. Jisòs mo ye sə cùk rɛŋsə fis fa ves bɔp avès bə nduəm ye. ⁸ A ye-a ñga vesùwèŋ duk-a də a ka ñgà gù bɔp yeŋ, ye də vesùwèŋ sə bɔrə ni' avès, vesùwèŋ ka zìnə nə riŋ lok nè mɔvèsə. ⁹ A ye-a ñga vesùwèŋ gù bɔp, nə dzəm fis kè cùhu vès, fana yi ñwè nè zìnə, yi nə ye sè' kəkərə ñgòswi fa ves, nə cuk rɛŋsə fis fa ves bɔp avès sə. ¹⁰ A ye-a ñga vesùwèŋ duk də, a ka bɔp gɔ, ye də vesùwèŋ sə duk yà'sə də yi ñgà cì' mɔwès. Ye də ncèp ye nə ka sə ntɔù vès yeŋ.

2

¹ Bwe am wèŋ, mù sə còm fa wɛŋ bum yè'e də ya wèŋ kà bɔp gù. A ye-a ñga ñwè nəmòk gù-a bɔp, Jisòs Krest cu yo nè yi nə təŋ mantombi Tè' avès Nwi, nə ləŋ fa nà'. Yi ye ñwè nè yi kəkərə. ² Jisòs co yu cop nzak bohòNwi ya yi swifa ves fèŋ avès. Yi ka yu cop nzak bohòvesùwèŋ mègù, yi bohònzɛŋgòŋ nə pwe'fo'. ³ Yusè aco yà' niŋtsok də vesùwèŋ rì Nwi, a ñga vesùwèŋ sə noŋsə-a ncèp ye nə na. ⁴ Ñwè nəmòk duk-a də yi rì Nwi, nə kà yusè Nwi sə duk gù, fana ye də ñgəŋgàŋ ye ñgà cì' mɔwès. Yi ka zìnə nè Nwi nə riŋ lok nè mɔvèsə. ⁵ Ñwè nè yi gùgə-a yusè Nwi də yi gɔ fana nà'a yi nè yi dzəm Nwi bə ntum ye pwe'fo' nə. Nà'a mandzə nè aco vesùwèŋ riŋ də a cu ndzə ni' Nwi zìnə. ⁶ Ñwè nè yi duk-a də yi bə Nwi mɔwè' mò'fis fana yi tse' ñgògì nsàp gi nè Jisos Krest à gi.

Dzəm Moma Yo Bwèrè Wù Kà Mareŋ Nə Tse'

⁷ Ñge' am wèŋ, yusè mù sə còm fa wɛŋ yè'e, ka yumok sè fi yeŋ, yà' mègù yusè zəm sè wèŋ ànə riŋ yà' mantombi fa' sə. Yusè zəm yè'sə, a ncèp nè wèŋ ànə yuk me nà' laŋ nə.

8 A ye-a sè ve'nə fana yusè mù sè còm fa wenj yè'sə sè fi sè'. Yu ànə à yəəŋ bə nsàp ncu Jisòs, nə ye bə nè njàwèŋ sè'. Nà'a nè fi bùusè ndzəm sè cà gəsə lófana mareŋ nè zìnə sè yè ŋgòrɛɛŋ vèə. 9 A ye-a ŋga ŋwè nəmòk dək-a də yi cu mvwe' mareŋ, nə sə beŋ mali moma ye fana ye də ŋgəŋgəŋ cu mali ŋga'a ntòsənə mandzəm. 10 A sè' zìnə də ŋwè nè yi dzəm-a moma ye fana ye də yi cu sənə mareŋ. Yumok ka bohòyi co yi gbə yeŋ. 11 Fana mamòk nə sè' də ŋwè nè yi bèŋ-a moma ye, ye də yi cu sənə ndzəm, nə sə jam kɛ' ca, bùusè mandzəm lok yi lis laŋ.

Kà Nzenğòŋ KòBwèrɛ KèkòNwi Ka Sə Ntuè Wù Yeŋ

12 Bwe am wèŋ, mù sè còm fa wenj ŋwàk nè'e bùusè wèŋ a tse' sèswifa bə bup awèŋ mɔŋkwèɛŋ liŋ Jisòs Krest. 13 Mù sè còm fa wenj tè' bùusè wèŋ rì yi nè yi ànə ye ŋga nzenğòŋ ka ntòyeto nə. Wenj wàhabwìŋ, mù sè còm fa wenj bùusè wèŋ a ghak ŋkum ŋgà gù bup nə laŋ. 14 Wenj bwe am, mù sè còm fa wenj bum yè'e bùusè wèŋ rì tè' àvès Nwi. Mù sè còm fa wenj tè' bùusè wèŋ rì yi nè yi ànə ye ŋga nzenğòŋ ka ntòyeto nə. Mù sè còm fa wenj wàhabwìŋ bùusè wèŋ tse' ŋàŋ. Ncèp nè Nwi cu sə ntuè wèŋ, fana wèŋ ghak ŋkum ŋgà gù bup nə.

15 Kà də wèŋ dzəm nzenğòŋ bə bum sè nzenğòŋ nə tse' sè' dək. Busè wèŋ dzəm-a nzenğòŋ, ye də dzədzəm nè tè' àvès ka sə ntuè wèŋ yeŋ. 16 Bum sè nzenğòŋ nə tse' pwe', a bum sè ŋgùpni' sè dzəm yà', bum sè co bwìŋ yəgè yà', nə sə waŋ yà' də wo dzəm ŋgòtse' yà', nə ye yusè bwìŋ nègè ni' bə zeŋ sə nzenğòŋ fɛɛŋ pwe'fo'. Mòk ka yu nè nà' vè bohòTè' yeŋ, yà' mègù lòoŋ sè sə nze fɛɛŋ. 17 Nzenğòŋ nə sè cà lòcàa, nà' sə cà lòbə bum sè yà'a ca sè bwìŋ dzəmgè yà' sə pwe'. Fana ŋwè nè yi sə gù-a ye yusè Nwi dzəm, yi nè cu mam maligè fo'.

Wèŋ Kərə Bə Bùu Sè Wo Bèŋgè Krest

18 Bwe am wèŋ, nzenğòŋ nə kuəp ŋgòmèe. Tsərə tse' mvè'nə wo ànə tsok wenj dək də nzenğòŋ kuəp ŋgòmè fana ŋwè nè yi bèŋgè Krest nə nə və. Nsàap bùu yà'sə a vè ŋkùuŋntèŋ laŋ. Fana aco vesùwèŋ riŋ də nzenğòŋ nə kuəp ŋgòmè laŋ. 19 Bùu yè'sə a tesə lògesə mɔtsətsə'rə vès bùusè wo à ka ŋkùp ma nè njàvès yeŋ. Wo ànə yeŋ-a ŋkùp ma njàvès bwèrɛ də wo à ka tesə lò. Wo a tesə lòve'nə fana yà' ni tsok jəja də wo ka ŋkùp ma nè njàvèsùwèŋ yeŋ. 20 Wèŋ yàwèŋ bùu sè Jisòs Krest a sè wèŋ, nə fa wenj Yòŋsè nè Rərəŋ nə fana wèŋ rì yàwèŋ zìnə nə laŋ. 21 Njo nè mù sè còm fa wenj nə, ka də a bùusè wèŋ ka zìnə nə riŋ yeŋ. A bùusè wèŋ rì zìnə nə, nə riŋ sè' dək də kaco mvwès tesə yuk ndzənə zìnə yeŋ. 22 A ye-a mɔmvè' ànə zìnə, ye də ŋgà ci' mvwèes yè'sə ndà? A ndàaŋwè pwe' nè yi bèŋ də Jisòs ka ŋkum ŋgà gè m bwìŋ nè Nwi à tum vèsə sə nze nə yeŋ. ŋwè nè yi dzèeŋ-a nà' ve'nə ye də nà'a ŋwè nè yi ŋgà bèŋ mo Nwi bə tè' ye nə sè'. 23 Mù sè dək yè'sə dək də ŋwè nè yi dzèeŋ-a mo ye nə, yi ka bə tè'ɛ nà'nə yeŋ. Ye də ŋwè nè yi dzəm-a mo ye nə, yi tse' tè' nə sè'.

24 Wèŋ riŋ tse' pap də wèŋ kotse' ncèp nè wèŋ à yuk to mantombi nà'a sə ntuè wèŋ cùk. Bum sè wèŋ ànə yuk to yè'sə cu-a sə ntuè wèŋ, ye də wèŋ nə cum mali mvwe' mò'fis wenj mo nə, nə ye tè' nə. 25 Tsərə tse' də Jisòs Krest à kà' nòŋsə lòfa vès lùŋ nè nà'a nè kà mè nə. 26 Mù còm fa wenj yà'a bə mandzè bùu sè wo sə ləp ŋgòbòrə wenj. 27 Wèŋ yàwèŋ bùu sè Jisòs Krest a sè wèŋ bə yòŋsè nè nje, nà' cu sə ntuè wèŋ. Nà'a njo nè wèŋ ka tse' ŋgòləp ŋwè nəmòk ŋgòyərə wenj tse' nə, bùusè yòŋsè ànə sə yərə wenj ŋgòrì bum pwe'. Yusè

Yònsè nè sè yə'rə wən sə, yà'a zìnə, m̀vwès ka nja yən. Nà'a njo nè mà sè duk wən də wèen cum mali wən Jisòs m̀m̀vè'nè Yònsè nè sè yə'rə fa wən. ²⁸ Bwe am wèn, mà sè duk fe'lə sèmok də wèen təən mali ndzə ni'ì Jisòs, ya nga nùmbu nè yi bwi foho vəə, vesùwèen ye bə kwəkwa, a kà də a swihi lis bə marè'tu duk. ²⁹ Wèn ri də Jisòs n̄wə nè kəkurə. Aco wèn ri tse' sè' də ndaanwə pwe' nè yi gùgè bum kəkurə fana ye də yi mo Nwì.

3

Nwè Nè Yi Mo Nwì Zinè Kà Bup Gùhùgè

¹ Kuk ja'a na yòo ma nsàp dzədzəm nè Tè' nè tse' bohòvesùwèen-ε. Yi dzəm ves vε'ε tètè nè to fa ves liŋ də vesùwèen bwe Nwì, nga a zìnə də vesùwèen bwe Nwì anə. Njo nè bùu sè sè nzenḡon kà vesùwèen rigè, a bùusè wo ka tè' àvès Nwì sè' riŋ. ² Nge' am wèn, vesùwèen nga'a yè'e bwe Nwì. A ka nsàp bù nè vesùwèen nè kə bùu nùu, ntòrɛɛ tsə'rə. Yu nè mò'fis nè a ri nè də, nùmbu nè Jisòs vəə, vesùwèen nè ye co yi, bùusè a nè ye yi bə lis kwaranḡan m̀m̀vè'nè yi cu sè. ³ Nwè nè yi tse'-a nsàp naan tu ènə sè ntuù yi sè nònsə ni' ye rərən njaaŋ m̀vè'nè Jisòs ye sè' rərən njaaŋ sè. ⁴ Nwè nè yi gùgè-a bup, ye də yi gù bupsə lùk nè Nwì, bùusè yusè wo togè yà' də bup sə, a ḡòkà lùuk Nwì nònsè. ⁵ Wèn ri də njo nè Jisòs Krest à vè sè nze fən, a ḡòjə lòbup avès. Yi ka ye bup ndzə ni'ì yi tse' lok nè kè' mò'fis. ⁶ Ye də n̄wè nè yi cu ndzə ni'ì Jisòs Krest kà bup gùhùgè. Nwè nè yi gù maligè-a bup ye də n̄wè anə ka nà' ntòye yuk, nè kà nà' sè' ri lok fùk.

⁷ Bwe am, n̄wè nəmòok kà wən bòrə. Nwè nè yi gùhùgè bum kəkurə pwe', n̄wè anə yi kəkurə m̀vèsè Jisòs Krest sè' kəkurə sè. ⁸ Nwè nè yi gùgè-a bup, ye də yi mo

Satà. Busè Satà cu ye ḡà gù bup, m̀vè'nè à yèto yèe. Njo nè Jisòs mo Nwì à vè sè nzenḡon fən, də ya yi kə gu bupsə fàak sè Satà sè gù pwe'. ⁹ Nwè nè yi mo Nwì bə nè zìnə, yi kà bup gùhùgè. Busè yi tse' mok nsàp ntum nè Nwì, fana kaco yi ḡu bup yən. ¹⁰ Yusè yà' sè nitsè' zəzok nè nà' cu m̀tsətsə'rəə bwe Nwì nè ye bwe sè Satà sè yè'. Nwè nè yi kà bəbon ḡùgè, ye də ḡəḡḡan ka mo Nwì yən. Nwè nè yi kà dzədzəm bohòmoma ye tse'gè, ye də yi ka mo Nwì sè' yən.

Nwè Nè Yi Tse' Lùḡ Zinè Kà Moma Ye Bèḡḡè

¹¹ Ncèp nè wèn anə yuk to mantombi nè nè' də, wèen dzəm mòk bə mòk. ¹² A kà nsàp ntum nè Ken, nè yi à ye n̄wəə Satà à tse', nè zə moma ye nè bə nà' à ye vəm mò'fis nà'a tse'. Ken nè à zə moma ye nè yè'sə bùu yà? Yi à zə nà' bùusè nà' à sè gù yusè yà'a kəkurə fana yi sè gù ye bup. ¹³ Yè'sə anə ye-a vè'nə, ye də a ye-a nga nzenḡon nè bèn-a wən sè' fana wèn kà də wèen mərə də a vè'nə bùu yà le duk. ¹⁴ Vesùwèen ri yàvès də a cà tesə ndzə bohò kpə lan, a cu mok m̀vwe' lùḡ. Vesùwèen ri də yè'sə zìnə bùusè vesùwèen tse' dzədzəm bohòbwema avès. A yà'a mok jəja də n̄wè nè yi ka moma ye dzəm, ye də yi cu mali ntòndzə bohòkpə. ¹⁵ Nwè nè yi sè bèn-a moma ye, ye də yi ḡà zə bwiḡ. Wèn ri sè' də ḡà zə bwiḡ ka lùḡ nè nà'a nè kà mè nè tse' lok.

¹⁶ Ye'e m̀m̀vè'nè aco a ri tse' dzədzəm sə, də Jisòs Krest à fa tu ye bohòvès. Ye də aco a fa tu avès bohòbwema avès sè'. ¹⁷ A ye-a nga n̄wè nəmòk tse' bum, nè ye moma ye nga nà' ka yumok tse', yi kà manziḡ ḡòtəsə nà' tse', yà'sə ni tsok də yi ka dzədzəm nè Nwii fagè n̄wè ḡòdzəm moma ye sè ntuù yi tse'. ¹⁸ Bwe am wèn, bum yè'sə ye-a m̀m̀vèk ènə fana bon də kà də vesùwèen sə d̄h̄u mèḡu bə cù

duk də vesùwèŋ tse' dzədzəm duk. Vesùwèŋ sə niŋtsok dzədzəm nè zìnə ya lis ye sè'.

¹⁹ A yà'a zeŋ sè aco yà' niŋtsok fa vesùwèŋ də a ma nè zìnə nə. A sè' zeŋ nè aco nà' gu ves a ko to ntəm kù mantombii Nwì, ²⁰ ŋga ntəm avès sə sak-a ves, də vesùwèŋ bùu sè bup. A sə rì də Nwì yam ghak ntəm avès, nə riŋ bum pwe' sè'. ²¹ Nge' am wèŋ, a ye-a ŋga ntəm avès sə kà ves sak, ye də aco vesùwèŋ təəŋ lì kù mantombii Nwì, nə kà wəp. ²² Fana yusè vesùwèŋ fek-a yi, vesùwèŋ tse' yà', bùusè vesùwèŋ sə nòŋsə lùuk ye, nə sə gu yusè yà' sə bòi. ²³ Lùuk ye nə də ve', də vesùwèŋ dzəm bohòmo ye Jisòs Kreŋt, nə dzəm mòk bə mòk mvè'nè Jisòs à duk. ²⁴ Nwè nè yi nòŋsəgè-a lùuk sè Nwì fana ye də yi cu ndzə ni'ì Nwì, Nwì cum bwi ndzə ni'ì yi sè'. Nè'e mandzè nè aco vesùwèŋ rì də Nwì cu vesiwèŋ, a bùu yòŋsè nje nè yi a fa ves nə.

4

Mùmsə Ja'a Yòŋsəə Sə Nkuŋ Nə Dzəm Yà'

¹ Nge' am wèŋ, kà də wèŋ yàaŋ dzəm fa ndàaŋwè pwe' nè yi duk də yi tse' Yòŋsè Nwì duk. A bəboŋ ŋgòmùmsə ja'a də yi tse' Yòŋsè Nwì anə zìnə àlɛ. Busè bù ŋgàa tsòhòmvwèes sə nzeŋgòŋ anə ŋkùuŋntèŋ sè wo sə duk də wo sə tsòho ncèp nè Nwì nə. ² Mandzè nè aco wèŋ riŋ də yi tse' Yòŋsè Nwì àlɛ' ve': ŋwè nè yi cèp tosə fis-a jəja də Jisòs Kreŋt à vè sə nze bə ŋgùpni' laŋ fana ye də yi tse' Yòŋsè Nwì. ³ Fana ŋwè nè yi duk-a ye də Jisòs à ka bə ŋgùpni' sə nze və, ye də yi ka Yòŋsè Nwì tse'. Nwè anə tse' yà'sə yòŋsè ŋwè nè yi bèŋgè Jisòs, nè wèŋ à yuk duk də yi nè kè vè sə nze fəŋ nə. Mù tsè' wèŋ bə zìnə də yi ŋga'a sə nzeŋgòŋ anə.

⁴ Bwe am wèŋ, wèŋ yàwèŋ bwe Nwì, wèŋ a gha' ŋgàa cì' mvwès sə

laŋ, bùusè yòŋsè nè nà'a sə ntùu wèŋ gu ghak yòŋsè nè sə nze nə. ⁵ Nğàa tsòhòkɛ' mvwès yà'sə yàwo bùu nzeŋgòŋ, ye də yusè wo sə cèp pwe' mègù bum nzeŋgòŋ. Fana bùu sè sənə nzeŋgòŋ sə sə yu'rə fa wo. ⁶ Vesùwèŋ yàvès bwe Nwì. Bùu sè wo rì Nwì yu'rəgè yàwo bohòvès. Nwè nè yi ka-a mo Nwì yeŋ, yi kà bohòvès yu'rəgè. Nà'a mandzè nè aco vesùwèŋ riŋ də ŋwè tse' yòŋsè nè zìnə kè yòŋsè nè mvwès àlɛ' nə.

Nwè Nè Yi Dzəm-a Bwiŋ Ye Də Yi Mo Nwì

⁷ Nge' am wèŋ, bədə vesùwèŋ dzəm mòk bə mòk. Nwì gùgè yi ŋkuŋ vesùwèŋ riŋ mvè'nè a dzəm bwiŋ, ye də ŋwè nè yi dzəm-a bwiŋ, yà' sə tsok də yi mo Nwì, yi rì Nwì sè'. ⁸ Nwè nè yi kà bwiŋ dzəmgè, ye də yi ka Nwì riŋ, bùusè Nwì mègù ye sə dzədzəm. ⁹ Mandzè nè Nwì a nì tsè' fa ves də yi dzəm ves nə ve'; yi à tumsə fa vesùwèŋ kwərè mo ye sə nzeŋgòŋ də ya vesùwèŋ tse' lùŋ ŋkwèŋ yi. ¹⁰ Ka də vesùwèŋ à dzəm to yi vès yeŋ, Nwì anə dzəm to ves yi ŋkuŋ, nə tumsə fa ves mo ye co yu cop nzak bə fəŋ avès. Yà'a nitsè' dzədzəm nè nà'a zìnə nə. ¹¹ Nge' am wèŋ, wèŋ ye-na yàwèŋ sè', Nwii dzəm-a vesùwèŋ mùmfvək ènə, a kà ni' avès dzəm à? ¹² Nwè nəmòk ka Nwì bə lis ntòye yuk, megu də vesùwèŋ dzəm-a mòk bə mòk, ye də Nwì cu ndzə ni'ì vès, fana dzədzəm nè nje nə guŋ wesə ndzə ni'ì vès anə.

¹³ Yusè aco yà' gù vès rì də a cu ves Nwì mvwe' mò'fis, Nwì ye bwi vesiwèŋ sè', a bùusè yi a fa ves Yòŋsè ye sə ntùu vès. ¹⁴ Vès a yə bə lis avès də Tè' a tumsə vèsə mo ye də nà'a və kə luŋsə bùu sè sə nzeŋgòŋ. Vès nə sə tsè' fa-à nə bwiŋ də yu yè'sə zìnə. ¹⁵ Yusə də, a ye-a sè ndà pwe' nè yi cèp fis duk də Jisòs Kreŋt mo Nwì, ye də Nwì cu ndzə ni'ì ŋwè anə, yi cum bwi ndzə ni'ì Nwì sè'. ¹⁶ Vesùwèŋ a riŋ mùmfvè'nè Nwì

dzəm ves zìnə ñkuŋ nə fa ntəm avès fo' lònŋfo'.

Nwì mègù ye dzədzəm. Nwè nè yi tse'gə-a dzədzəm, ye də yi cu ndzə ni'ì Nwì, Nwì cum bwi ndzə ni'ì yi sè'. ¹⁷ A ye-a ñga dzədzəm nè Nwì cu sə ntuu vès dak, fana numbu nè Nwii sak ves, vesuwèŋ təəŋ, nə kà wuə tse'. Bəsè mandzè avès nè sə nzeŋgòŋ fəeŋ nà'a co nè Jisòs Krest. ¹⁸ Yusə də, wuə ka ndzənə dzədzəm yeŋ. Dzədzəm cu-a sə ntuu vès dak, fana yi be' fis gesə wuə pwe'fo'. Fàha wuə mègù ñgòwəp ñgə' nè də ñwè gbù nzak. Ye də ñwè nè yi tse'-a wuə sə ntuu yi, ye də yi ka dzədzəm nè Nwì sə ntuu yi dak tse'. ¹⁹ Vesuwèŋ tse' dzədzəm sə ntuu vès, nə ye bohòNwì sè' būsè Nwì à tse' to dzədzəm bohòvès yi. ²⁰ Nwè nəmòk duk-a də yi dzəm Nwì, nə sə beŋ moma ye, ye də ñwè ànə ñgà cì' mvwès. Bəsè ñwè ka-a moma ye nè yi yəgè nà' bə lis dzəm, mandzè nè co yi nə dzəm Nwì nè yi ka nà' ye yuk nə bùè. ²¹ Lùk nè Nwì à nòŋsə nə də, ñwè nè yi duk-a də yi dzəm Nwì, yi dzəm moma ye sè'.

5

Bwe Nwì Wèŋ Tse' Nàaŋ Sè NgòGhak Nzeŋgòŋ Bə Zeŋ

¹ Yumook yè' də, ñwè nè yi dzəm-a də Jisòs Krest ñkum ñgà gèm bwìŋ nè Nwì à də yi nə tum vesə sə nzeŋgòŋ nə fana, ye də ñwè ànə mo Nwì. Nwè nè yi dzəm-a tè' mwe, ye də yi dzəm mo nà'nə. ² Aco vès rì tse' duk də vesuwèŋ dzəm bwe Nwì, ñga vesuwèŋ dzəm-a yi, nə sə nòŋsə lùuk ye na. ³ Mù sə duk yè'sə də, a ye-a ñga vesuwèŋ sə nòŋsə lùuk Nwì, yà' ye yà'sə də vesuwèŋ sə dzəm yi. Yusə yi sə duk də vesuwèŋ gə sə, yà' ka gəgəŋ yeŋ, ⁴ būsè bwe Nwì pwe'fo' tse' nàaŋ sè ñgògha' nzeŋgòŋ nə bə zeŋ. Mvè'nè vesuwèŋ sə fa ntəm avès bohòJisòs, a yà'sə mandzè nè aco vesuwèŋ ghak nzeŋgòŋ nə bə

zeŋ. ⁵ Yà'sə sə tsè' də ñwè nè aco yi ghak nzeŋgòŋ nə, a ñwè nè yi dzəm də Jisòs mo Nwì.

Mandzè Tə' Sə Aco A Rìŋ Jisòs Bə Zeŋ

⁶ Mvè'nè Jisòs Krest à vè sə nzeŋgòŋ fən, yi à cà sə ndzəpè, nə ca ndzənə nduəm. Yi à ka sə ndzəpè ca megu, yi à cà ndzənə nduəm sè'. Yu səmoók sè' də Yòŋsè nè Rəreŋ nə nìtsè' fagè ves nsàp ñwè nè Jisòs cu nə. A dzəm yusə yi cèpgè sə, būsè yi cèp mègù zìnə. ⁷ Ye də vès tse' mandzè tse' sè yà' sə nìtsè' də Jisòs mo Nwì. ⁸ Mandzè sè tse' yà'sə, mòk Yòŋsè nè Rəreŋ nə, mòk ye ndzəp, mòk ye nduəm. Bum sè tse' yè'sə wo pwe'fo' cu cù mò'fis. ⁹ A ye-a ñga bùu sè wà tsè' də wo a yə yumok, fana vesuwèŋ sə dzəm fa wo nta ñga'a Nwì nè yi ghak bwìŋ à? Yà'a məm̀vè'nè yi tsè' fa ves də mo ye cu sə. ¹⁰ Nwè nè yi dzəm-a də Jisòs mo Nwì, ye də yi rìŋ də bum yè'sə yà'a zìnə. ¹¹ Nwè nè yi ka-a yusə Nwì cèp yè'sə dzəm, ye də yi sə duk yà'sə də Nwii ñgà cì' mvwès, būsè yi ka yusə Nwì cèp bə tu mo ye sə dzəm. Yusə Nwì a tsè' fa ves sə, a də yi a fa ves lùŋ nè nà'a nè kà mè. Lùŋ nè nà'a nè kà mè nə, nà'a ndzə bohòmo ye Jisòs. ¹² Ncèp ènə jəja də, ñwè nè yi tse'-a mo Nwì, ye də yi tse' lùŋ nə. Nwè nè yi ka mo Nwì tse', ye də yi ka lùŋ ànə sə tse' lok.

NgòKè Mèsə Lòo

¹³ Mù com fa weŋ sè wèŋ a dzəm lìn mo Nwì bum yè'sə, ya ñga wèŋ rìŋ də wèŋ tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nə. ¹⁴ Yè'e yusə vesuwèŋ rì sə də, a ye-a ñga vesuwèŋ fek yi yumok ñga yà' kùrə-a yi vè'nə fana yi yuk fa ves yà'. ¹⁵ A ye-a də yi yukgè ves ghà nè vesuwèŋ cèpgè bohòyi pwe'fo', fana aco a rìŋ sè' də yusə a fek-a yi lònŋ, ye də a tse' yà' laŋ.

¹⁶ A ye-a ñga ñwè nəmòk kè tseŋ moma ye nè ndzə ni'ì Jisòs ñga nà' sə gù bup, fana yi ləŋ fa nà' pìriyà,

nga bup nè yi gù nè ka-a nsàp nè co nà' jə vè fa nà' kpɛ yɛŋ nè. Yi lɛŋ-a vɛ'nə, Nwii nè fa li moma ye ànə lùŋ. Tse'nga bup nè yi gù nè nsàp nè nà'a jə fa vègə ɲwè kpɛ nà'a. Bup mòok nè ɲwèe gu nà', nà' jəŋ və fa yi kpɛ. Mù ka də ɲwè nè yi gù-a nsàp bup ànə, wèŋ lɛŋ də Nwii fa nsàp ɲwè ànə lùŋ duk.
¹⁷ Bup pwe'fo' mègù bup, megu də bup mook sè ɲwèe gù-a yà', yà' kà yi kpɛ jə vè fa.

Ncèp Nè NgòLàsə

¹⁸ Vesùwèŋ rì tse' də, ɲwè nè yi ye-a mo Nwii fana yi kà bup sə gùhù. A vɛ'nə bùusè mo Nwii gùmsəgə yi ya nga Satà kà mandzə nè ɲgòjwèŋ yi tse'.
¹⁹ Vesùwèŋ rì yàvès də vesùwèeŋ bwe Nwii. Nzeŋgòŋ nè pwe'fo' cu ndzə bohòSatà.
²⁰ Vesùwèŋ rì də mo Nwii a vè sə nzeŋgòŋ fɛɛŋ ɲgògù də vesùwèŋ rɛɛŋ bum ya nga vesùwèeŋ riŋ Nwii nè zìnə nè. Mvè'nè a ves mo ye Jisos Krest mvwe' mò'fis fana vesùwèeŋ mvwe' mò'fis ves Nwii nè zìnə nè. Jisòos Nwii nè zìnə nè. Yi tse' lùŋ nè nà'a nè kà mè nè.

²¹ Bwe am wèŋ, wèeŋ jə ɲkərè bə tu awèŋ ya kà də wèeŋ noŋsə yumok sè zok sə ntùù wèŋ co Nwii duk.

Nwàk nè Ba nè JON à Còom

Ghà nè Jon ànə com nwàk ènə à ye nga bùu sè wo sə yə'rə Ntirè nè Bəboŋ nə sə gihì yə'rə lòkɛ' nà' mɔtsə. Bùu mok sè wo à sə yə'rə yàwo bum mwès à sə gihì sè' ve'nə, fana Jon sə tip Krətèn wèn də yà'a jəŋ ŋkərə bə nsàp bù nə yà'wèn sə jəŋ nisə mɛ ndà'à.

Jon Cèpsə Krətèn Mok Wèn

¹ Còm nwàk nè'e mù nè mɛ ŋkwà'hwè mɛ cos. Mù cèpsə wu, Avà, nè Nwì a swékfis wu bə bwe yo* sè mù dzəm wən sə ntɔù mù zìnə sə. Sə kà wən mù dzəm mègù, sə dzəm wən bùu sè wo rì zìnə nè Nwì nə pwe'fo'. ² Vès dzəm wən bùusè ncèp nè zìnə nə cu sə ntɔù vès, fana nà'a nə cum mali ca nè mwèsə. ³ Nwì nè yì tɛ' àvès bə Jisòs Krést mo ye gù vesùwèn bəboŋ, wo tse' koksəmanziŋ bohòvès, nə gu vesùwèn ŋgòtse' fifi sə ntɔù vès. Bum yè'sə, vesùwèn nə tse' yà' mɔmvè'nə vesùwèn sə be' zìnə nə, nə sə dzəm nì' avès.

A Dzəm Nì' Avès

⁴ Mù sə kwa nè bɔp mɔmvè'nə mù a yuk də bwe yo mok sə be' zìnə nè tɛ' àvès Nwì a nitsə' fa ves nə. ⁵ Avà, yusə mù sə dzəm ŋgòcèp sə ka yumok sè fi yən, yà' mègù sè ncèp nè vès ànə tse' to mantombì nə də, vesùwèn dzəm nì' avès. ⁶ Mandzə nè aco vesùwèn niŋ tsok də vesùwèn dzəm Nwì, a ŋgònòŋsə lùuk ye. Lùk nè wèn à yuk mantombì nə də, wèn cum ncù nè nà'a bə dzədzəm.

Bùu Sə Wo Bèn Jisòs Krést

⁷ Yusə yà' gù ŋkuŋ mù cèp ve'nə a bùusə ŋgàa cì' mwès a ram lòsənə nzenŋòŋ nə ŋkùuŋntèn. Bùu yè'sə sə bèn də Jisòs Krést à ka sə nzenŋòŋ

bə ŋgùpni' co ŋwè və. Nsàp ŋwè ànə yì yà'sə ŋgà cì' mwès nə, nə ye ŋgà bèn Jisòs nè wo à duk nə. ⁸ Wèn jəŋ ŋkərə də yusə wèn a fàk sə wèn kà bə zən wà kə mähà. Wèn jìhi nzòn ya wo kà wən jipsə ya wèn kə tse' lèlèk awèn dak mɔmvè' nə. ⁹ Nwè nè yì naan gèsə-a yumok mɔnə yusə Jisòs a yə'rə fa bwìŋ, nə kà zən yù mègù, ye də ŋwè ànə ka bə Nwì yən. Nwè nè yì tə mègù-a ye bə yusə Jisòs a yə'rə sə fana ye də yì bə Nwì, nə ye mo ye Jisòs Krést wèn mwè' mò'fis. ¹⁰ A yà'sə də a ye-a ŋgà ŋwè nəmòk vè-a bohòwèn, nə sə yə'rə yusə zok nə nonjsə sè Jisòs à yə'rə sə fana wù kà yì mwè' nòŋ fa, nə kà yì də <<Vè bəboŋ>> sè' duk lok. ¹¹ Mù duk ve'nə bùusə ŋwè nè yì cèpsə-a nà' ye də yì be'lə bə nà' bə nsàp bɔp nè yì sə gù nə.

Cècèpsə

¹² Bum mok cu ŋkùuŋntèn sè mù tse' ŋgòcòm fa wən, fana mɛ nə kà yà' còm, bùusə mù sə vè bə kù am ŋgòkə yə wən, ya ŋgà vesùwèn yènə si bə si, nə kwa nèbɔp. ¹³ Bwe njè' yo nè Nwì a swékfis yì sə cèpsə wu bəboŋ.

* **1:1** 1:1 Avà nè yì ma nè bəboŋ nə yà'a cos nə fana bwe ye sə ye yàwo krətèn wèn. A ve'nə sè' ndzənə ŋgo nè 13.

Nwàk nè Tε' nè JON à Còom

Jon à còm nwàk nè tε' ènə ngòkwəsə nwè nəmòk nè liŋ ye à ye də Gayòs būsə nà' à sə tēsə bùu sè wo à sə tsòho Ntirè nè Bèboŋ nə. Yi sə fa nà' ntip də nà'a jəŋ ŋkərə bùu nwè nè bup nə wo togè yi də Diyotrefis nà'a.

¹ Còm nwàk nè'e mù nè mɔ ŋkwà'nwè mɔ cos. Mù còm nà' ngòcəpsə ŋge' àm Gayòs nè mù dzəm yi nèbup.

² Ŋge' àm Gayòs, mù sə ləŋ fa wu piriya duk də bum pwe' ye bèboŋ bohòwù. Nə ye sè' də wu cu, yiyaŋ kà wu ya, mvè'nè yòŋsə yòcu sè' bèboŋ yà'a. ³ Mù à kwa ŋkùŋntən būsə bwema mok à vè, nə tsok fa mɔ də wù sə yù zìnə nə bə ntəm yòpwe'. Wo a duk də wù sə yù zìnə nə vε'nə ghà nè fòlòŋ. ⁴ Mvè'nè mɔ yuk-a də bwe am sə yù zìnə nè Tà Nwì à fa ves, fana ncèp ànə gɔ mɔ, mù kwa càsə yà pwe'fo'.

Jon Kwasə Gayòs

⁵ Ŋge' àm, wù sə gù yusè yà'a zìnə mvè'nè wù sə tēsə bwema sè ndzə ni'ì Jisòs, ŋga a ye-a sè də wo ŋkùŋ bohòwù na. ⁶ Bùu sè wù a tēsə wo yà'sə a tsè' fa cos nè fεŋ nə mɔmvè'nè wù dzəm wo, nə sə tēsə wo. Kwəkwè', sə tēsə mali wo mɔmvè'nè wo sə gi yà'sə, būsə nà'a mandzè nè aco krətən tse' ngòfàk bohòNwì. ⁷ Bùu yè'sə wèŋ a tēsə ləŋgòfàk bohòJisòs Krəst, nə kà yumok bohòbùu sè wo ka Nwì riŋ wèŋ jə lok. ⁸ Ye də a bèboŋ bohòvesùwèŋ krətən ngòtēsə bùu yè'sə, ya yà'a ye də vesùwèŋ be'lə bo venəwèŋ bə fàak sè zìnə sè wo sə gùu sə.

Jon Də Nà'a Sə Kərə BohòDiyotrefis, Nə Sə Kwasə Dimàtiròs

⁹ Mù a còm mɔnwàk nəmòk, nə tum fa gesə lo cos nə, fana

Diyotrefis kà nà' yuye co còm nà' nwè jə, də yi dzəm ŋgòye nwè nè ghaŋ yi. ¹⁰ Mɔ vè nùu ŋkuŋ mù gɔ bwìŋ riŋ yusè yi sə gù yà'sə. Yi sə caŋsə ncəncàŋ bə liŋ am. Yu nè nà' bup càsə cùu, nsàp nè yi sə dzèen də krətèen sè wo vè mvwe' lak mok wèen kà mɔ nda'à yi nòŋ, nə sə lok mandzè bohòbùu sè wo sə dzəm ngòtēsə krətèen yè'sə. Yi yə-a bùu sè wo dzəm ngòtēsə wo fana yi sə lap mandzè ngòbε' fis yà' mɔ cos.

¹¹ Fana wù ŋge' àm, mù ka dzəm də wu yuŋ mandzè nè ngògù nsàp bup ànə dzəm, yù lε mandzè nè ngògù bèboŋ. Būsə nwè nè yi gùgè-a bèboŋ fana yi nwèə Nwì. Nwè nè yi gùgè ye bup ka Nwì ntòye yuk. ¹² Dimàtiròs ye nwè nəmòk nè bwìŋ pwe' sə duk də yi sə gù bèboŋ. Bèbo nè yi sə gù nə sə nitsè' də yi nwè nè bèboŋ anə zìnə. Fana mù dzəm yàm sè' də yi bèboŋ anə. Wù ri də yusè mɔ cəpgè yà' ye zìnə.

Ncèp Nè NgòLəsə

¹³ Bum ŋkùŋntən sè mù tse' ngòcòm fa wu, fana mɔ nə kà yà' ndzənə nwàk còm yiskok. ¹⁴ Būsə mù sə lap mandzè mvək momjo ngòkə yə wu, ya ŋga vesùu yenə lis, nə taŋ ŋgàm. ¹⁵ Ŋge' àm, cum còŋ. Bùu ŋge' yo sè wo cu fεŋ cəpsə gèsə wu pwe'fo'. Cəpsə fa ves ŋge' avès wèŋ mò'fis mò'fis.

Nwàk JUD

Jud nè yi à ye moma Jem à còm ñwàk nè'e yi. Bwiiñ ðukgè ðə wo à ye bwema Jisos Krest, megu ðə wo à ka yàwo ve'nə com (ye Mátìyò13:55). Yi à còm nà' ñgòtip bwiiñ ðə yà'a jəñ ñkərə biiñ bum sè biiñ mok wèñ sə yə'rə fa bwiiñ yà'a. Wo à sə cwi biiñ sə nza' Nwi nè sə ðuk ðə aco ñwè gū bəp mok ntèñ, biiñ sè Nwi a swi wes fa bwiiñ bəp awo lañ. Jud sə ðuk ðə biiñ yà' sə ka Nwi riñ lok nè kè' mò'fis fana Nwi nè kà wo mè'rə.

¹ Còm ñwàk nè'e miiñ Jud. Miiñ ñgà fàk Jisos Krest, nè ye moma Jem. Miiñ sə còm fa nà' bohòwèñ sè Tè' àvès Nwi a dzəm wèñ, nè swék wèñ fana Jisos Krest sə jəñ ñkərə bohòwèñ yà'a. ² Miiñ ləñ ðə Nwii koksə manziñ bohòwèñ, nè gū ðə wèñ cum bə fifi sè'. Miiñ sə ləñ sè' ðə wèñ ye nè rəñ dzədzəm ye nè. Miiñ ləñ ðə wèñ tse' bum yè'sə nduk nè nduk.

Ngàa Yə'rə Fa Bwi Bum Mvwès

³ Nge' am wèñ, miiñ a sə dzəm wùriñ ñgòcòm fa wèñ bə nzak lùñ nè Nwi a fa vesùwèñ nè. Miiñ tsərə fe'lə mankwèñ ðə miiñ com fa wèñ lə ñgòlù gəgəñ ñgònòñsə mali ntirè nè wèñ a dzəmtse' bə liñ Krest nè. Nwi a fa biiñ ye wèñ nà' nè kè' mò'fis, nè anə kà mok kupsə yuk. ⁴ Miiñ tsərə ve'nə biiñ sè biiñ mok sè wo a bèñ ñgòrì Nwi wèñ a wooñ ni miiñgorè wèñ anə. Wo sə ləp ñgòcwi biiñ sə ncèp nè nà' sə tsè' bwiiñ bə bòvəm nè Nwi tse' nà' bohòvès nè. Wo cwi ncèp nè ya wo tse' mandzè nè ñgògù nsàp bəp nè wo dzəm ñgògù pwe'. Wo gū ve'nə, nè sə dzeñ Jisos Krest nè yi Masà nè ye Tà àvès yi yiñi nè. Wo à còm nòñsə yà' ndzənə ñwàk Nwi lañ ðə Nwii nè kə yeñsə nsàp bə anə ñgə'.

⁵ Wèñ ri bə ncèp nè miiñ sə ðuk ðə miiñ cep fa wèñ nè'e pwe'fo' lañ, fana miiñ dzəm ñgòcèp mali fa wèñ nà', ya wèñ tsərə li nà' fo'. Ncèp nè ðə, ghà nè Tà anə tesə biiñ ye wèñ fana wo tesə mvwe' nzeñgòn ljiñ yà'a, à kè dzèñ mankwèñ yi à zə mali biiñ mok miiñtsətsə'rə wo sè wo à ka ðuk ye yuk wèñ. ⁶ Mòok sè' ðə masinjàa Nwi sè wo à ka mvwe' sè Nwi à ðə wo cum fo' sə cum yà'a, wo à tasə wo bə kwan nè nà'a nè kà fiñ yuk. Wo à miiñ gèsə lòwo sə mvwe' sè ndzəm señ tə ñkiñ, nè sə tək nùmbu nè ghan nè Nwii nè sak bwiiñ nè. ⁷ Wèñ kuk ja'a na lak Sodòm bə Gòmora, nè ye bə buk lak sè yà' à kəp fo' yà'a nè. Biiñ sè fo' sə à sə gū bəp, nè sə ko sàhà nsàp nè anə ye co ñwè kà ve'nə gū yuk, nè kà mbeñ kòm lòk. Anə geñ wo ye ñgə' sənə mis nè nà'a kà liñgè. Yè'sə à ye ñgòsè bwiiñ pwe' ntu' ðə wo yuk ðuk, nè kà nsàp anə gū.

⁸ Biiñ sè wo a ni miiñgorè wèñ yè'sə wèñ, wo ka yàwo zok yeñ. Wo tsərəgè bum sè yà' ka zeñ yeñ fana wo gū bəp bə ni' awo, nè kà ñaañ Nwi co yumok jə, nè sə yak masinjàa Nwi wèñ sè wo sè ghan wùriñ sə. ⁹ A mègù-a sè ñkum masinjà Nwi nè liñ ye ðə Makè nà'a, ghà nè bə Satà à kiiñ bə vè ni' Musi nà'a fana yi à ka ze' nè ncèp nè bəp cep fa. Yi à ðuk fa mègù nà' ðə, <<Miiñ mè'rə wu wèñ Tà.>> ¹⁰ Bohòbiiñ yè'sə yàwo, wo yàk bə bum sè wo ka bə zeñ rəñ mwè. Wo mègù co nàam ñgan, wo gū mègù bum sè yà' kok sə ntuñ wo. Wo gū ve'nə fana, wo sə jəñ nañ nzak miiñ tuhù wo nè nà'a nè lèsə wo ntsə'mòk. ¹¹ Wo cu bəp. Wo sə yù kuu Ken nè yi à zə moma ye. Wo cañ gbə sənə bəp ðə ya wo tse' mbàm fo', mvè'nè Balàm anə gū yà'a. Wo nè kpə sè' biiñ sè wo a gū tu bohòNwi mvè'nè Korà à gū tu, nè kpə yà'a. ¹² Ghà nè wèñ cugè ñgòzə zuzə awèñ co biiñ Jisos wèñ fana biiñ yè'sə wèñ sə jəñ və fa wèñ

marè'tu. Wo cu, nè sè no rùk mvwe' mò'fis, nè sè tsərə megu ni' awo, nè kà marè'tu tse'. Wo mègù co mbàk nè fèfè kè bwì' samsə nà' ya nà'a kà mbùñ ntòli. Wo co tu sè mvèk a kùrə co wo zəm nto' lañ fana wo kà zəm. Wo co tu sè wo cok fis yà' co'o fana yà' kpə bup. ¹³ Wo mègù co ndzəp nè fèfè bwì'lə nà' fana bup sè wo sè gùu sè ye co jep sè yà' dùk na mu tu ndzəp anə. Wo co ñkəñkàa sè wo a jàm mè'rə bù'rəə awo sè wo təəngè fo' sè. Nwì a fùhə nòñsə fa wo mvwe' ñkəñkes ndzəm nè wo nè kè cu ca mvèsè lañ.

¹⁴ Enòk nè wu ta yè jə mənì'ì Adàm, yi ye tàcici nè sàmba nà'a, yi à cèp fa' sè' bə nsàp bù ènə. Yi à duk də, << Wèeñ ye, Tà sè vè bə masinjàa ye sè rərəñ vè'è ncùhù nduk nè nduk. ¹⁵ Yi sè vè ngòkè sak bwì pwe'. Yi nè gu nzak ko wes bùu sè wo à ka Nwì yuk bùu nsàap bup awo sè wo à sè gùu, nè ye bup sè wo à cèp yà' bə liñ ye wèñ. ¹⁶ Bùu yè'sə wèeñ ñwəm kè'gè də bum sè kà bə, nè sè ce'e bum sè yà' ka bəboñ yeñ. Wo gù mègù bum sè ntum awo sè dzəm. Wo ñgàa kùm ñgùñ, nè sè cep la'rə boñsə fa bwìñ cù wà, ya ma nè njàwo sə boñ.>>

Jud Fa Krətèñ Wèñ Ntip

¹⁷ Bohòwèñ yàwèñ fana bwema am wèñ, wèeñ kà də wèeñ swi bisə yusə ñgàa ntum Tà àvès, Jisòs Krəst, à tsè' də yà'a nè kè ye ntsə'mòk yà'a duk. ¹⁸ Wo à tsè' wèñ duk də, <<Ghà nè nzeñgòñ kuəp ñgòmè nùu fana bwìñ nè tesə və, nè sè ywì'lə wèñ. Bùu yè'sə wèñ, wo kà Nwì yu'gə. Wo gù mègù bum sè ntum awo sè dzəm.>> ¹⁹ Yà'a wo sè wo jə vègè gègà' à mənğorè bwìñ. Wo yà'sə bùu nzeñgòñ wèñ, wo ka Yòñsè nè Nwì nè tse'.

²⁰ Bwema am wèñ, bohòwèñ yàwèñ fana wèeñ lap mandzə ñgòtəəñ mali gùgùñ bə Ntirè nè Bəboñ nè wèñ à dzəm nà' nè; Nwì ànə niñtsok fa wèñ nà' yi. Wèeñ

sə lañ, wèñ sə yu'rə bohòYòñsè nè Rərəñ mvè'nè yi sè tsè' wèñ mandzə nè ñgòlèñ bohòNwì. ²¹ Wèeñ sə gi mali bə mandzə nè co Nwì sə dzəm mali wèñ fo'. Wèeñ sə gù vè'nə, mvè'nè wèñ sə tək Tà Jisòs Krəst də yi nè kè jə lo wèñ bə koksəmanziñ ye, nè fa ves lù nè nà'a nè kà mè yuk nè.

²² Wèeñ tse' koksəmanziñ bohòbùu sè wo sə mùu mali vəm bə ma nè Nwì nè. ²³ Bùu mok wèñ cu sè wèñ tse' ñgòcañsə gesə fis wo co wèñ sə fis wo sə mvwe' mis. Mook sè wèeñ nè koksə manziñ bohòwo. Megu də wèeñ sə lək bup awo sè wo sə gùu sè. Wèeñ kà cèək awo sè wo a gù bupsə yà' bə bup awo yà'a bə bo awèñ jwèñ lok.

Vesùwèeñ Kwasə Nwì

²⁴ Vesùwèeñ kwasə Nwì nè aco yi nonşə to wèñ, wèñ kà gbù nè. Ghà nè yi nè nì ñàañ ye, nè sə sak bwìñ, yi jəñ və wèñ ñgòkè təəñ kù mantombii yi, wèñ təəñ jì nzak, nè kwa wùriñ. ²⁵ Vesùwèeñ kuksə Nwì nè yi mègù Nwì yi nè. A yi nè yi a fa vesùwèñ lùñ ndzə bohòTà àvès, Jisòs Krəst nè. Kèkukşəə ye bə liñ ye, nè ye gañ ñkum ye sè ghañ sə, ñàañ yee kà kè mè yuk. Bum yè'sə ye vè'nə mvè'nè yà' à yè jə, nè kə dzeñ ntinè, nè ye mvèsè nè mvèsè. Yà'a ye vè'nə.

Nwàk Bum sè Nwì à Nìtsè' Fa Jon

Nwàk nè Jon à còm ènə nà' sə tsè' bum ñkùùntèñ sè yi à sə yə yà' co yi sə yə lo, nga Nwì sè nìtsè' fa yi yà' yi. Jon nə dū' nja də Nwì a nìñ fa yi bum yè'sə, də anə kà sàp nga yà' bùu vè zìnə lañ. (Tañ mbùp 1:1). Ncèep gbù' ndzənə ñwàk ènə wùrìñ. Bum mok sè yi à yə sə, a sè wo à còm yà' ndzənə ñwàk Nwì ma nè Rùk nè zəm nə sè'. Bwìñ jəgè gbù' sə, nə sə tsok rɛnsə lo yà' bə mandzè zəzok wùrìñ. Megu də tu ncèp nè ñwàk nə tse' ñgòtsè' fa bwìñ nə nòye sə jəja də Nwì nə ghak bùu sè wo sə bèn yi bə Satà pwe'fo' ndzə bohòjisòs Krest. Fana yi nə sə cum bə bùu sè wo à còm lìn awo ndzənə ñwàk lùn sə. Wo nə ye bùu ye, yi ye Nwì yà'wèñ sè'.

A ye-a sè' də bum sè nja sə ka pwe' pap rɛɛñ wes fana nga còm ñwàk nə sə tsè' fa vesùwèñ də bùu sè wo ta-a, nə sə yu'rə bum sè ndzənə ñwàk ènə fana Nwì nə se wo (tañ mbùp 1:3).

Bum Sè Wo A Còm Ndzənə Ñwàk Nə

¹ Nè'e ñwàk bum sè Nwì à nìtsè' fa Jisòs Krest də nà'a tsok fa ngàa fàha nà' wèñ, də yà'a nə ye vè'nə ghàr. Anə geñ, Jisòs tumsə masinjà ye də nà'a kə tsok fa ngà fàk ye Jon bum yè'sə. ² Fana Jon nə bə tu ye à còm ncèp Nwì nè Jisòs à nìtsè' fa yi nə pwe'. Yi à còm, nə nìntsok fa bwì jəja kwaranjan. ³ Rɛnsi bohòndàanwè pwe' nè yi jə ncèp nè nà'a vè bohòNwì ènə, nə tañ fis nà' mɛtsè. Rɛnsi sè' bohòbùu sè wo yuk ncèp ènə, nə gu mvè'nə nà' sə duk sè', bùusè mvək nè bum yè'sə nə ye sə kùəp lañ.

* **1:8** 1:8 Wo à còm to ñwàk nè'e, mvwe' sè Yamba sə cep də ngòyèto à ye də Alfà bə ncèep Grik. Mvwe' sè Yamba sə cep də ngòlèsə à ye də Omegà bə ncèep Grik. Alfà ye ncòm nè nà' yèto ncòm Grik sə, Omegà ye nè nà' lèsè.

Jon Cèpsə Coòs Sè Samba Sè Nze Esiyà Sə

⁴ Mù Jon ngà còm ñwàk nè'e, mù sə cèpsə wɛñ coos sè sàmba sè mvwe' nzenḡon Esiyà yà'a bəbon. Mù lɛñ də Nwì gu wɛñ bəbon, nə fa wɛñ fifi sè'. Yi Nwì nè yi cu nga'a, nə ye nè yi à ye to mantombi, nə ye fe'lə sè' yi nè yi nè kè vè fe'lə nə. Bəbon bə fifi ènə nè nà' vè bohòyònsə sè sàmba sè wo tə mvwe' kapràak ye sə, yà'a ye bohòwèñ sè'. ⁵ Bəbo ènə vè bohòjisòs Krest sè', nè yi ñwè nè aco a naanṭu bohòyi co ngà tsè' zìnə bə bum Nwì. A sè' yi nè Nwì à lòkoksə to mvwe' kpə fana yi ye ñkum bohòñkum sè sə nze pwe' yi. A kwasə yi bùusè yi à dzəm ves, nə kpə bohòvès sè' də ya yi fiñ me'rə fis ves mvwe' bup avès bə nduəm ye. ⁶ Yi a gu ves ngòye bùu sè mvwe' gan ye. Nə gu ves sè' ngòye co ngàa fa satikà', nə sə fa gùrè ngòkùksə lìn tè' ye Nwì. Bwìñ kuksə Jisòs nə, nàan pwe' bohòyi nə mvèsè nè mvèsè. Yà'a ye vè'nə. ⁷ Wèñ ye, yi sə vè ndzənə mbàk fana, lis bwì pwe' nə ye yi. Bùu sè wo à sòp yi nə ye yi sè'. Bùu sè sənə nzenḡonə pwe' nə warə də, <<A jap mù yà?>> bùu vèvè ye nə. Yà'a mvè'nə a nè ye li vè'nə. Yà'a ye vè'nə. ⁸ Tà Nwì àvès sə cèp də, <<Ngòyèto a mù, ngòlèsə a sè' mù.>>* Yi Nwì nè yi cu nga'a nə ye nè yi à ye to mantombi, nə ye fe'lə sè' yi nè yi nè kè vè fe'lə nə. Yi tse' nàñ pwe' yi, nàan mok ka sè yà' càsə yi mok cum fe'lə.

Jon Yə Jisòs Bə Lis

⁹ Mù Jon nè mù sə còm ñwàk nè'e, mù moma àwèñ nè vesùwèñ a be'lə mvwe' mò'fis bə Jisòs. Vesùwèñ sə yə lòḡgə' bəbè', nə sə təñ gugan bùusè a tse' lo' Jisòs co ñkum àvès. Numbu mòk à ye nga mù cu mvwe' mɛlak mòk nè wo to nà'

də Patmòs. Mùlak ènə à ye ndzə tsətsə'rə ndzəp. Wo à be' gesə lòmù fo' də bùusè mù à sə tsòho ncèp Nwì nə ye bum sè Jisòs à nitsè' də yà'a zìnə sə. ¹⁰ Mù à ye fo', nga a nùmbu dzəə bùu Nwì wèŋ. Yòŋsə nè Nwì à vəə, nə kotse' mū ghà ànə. Mù yuk nga ŋgì mòk sə cèp fə ŋkwèŋ mù co wo sə fəəp ntàŋ vɛ'ɛ. ¹¹ Ŋgì nə duk fa mū də, <<ŋəŋ ŋwàk, nə com bum sè wù sə yə yè'e, nə tum fa lo coos sè sàmba. Coos sè mvwe' lak Efesò, Siminà, Pègamùm, Tiyatirà, Sadis, Filàdefiyà nə ye Làòdisiyà.>>

¹² Anə geŋ mù bùuŋ də ya mū ye ŋwə nè yi sə cèp bohòmù ènə. Mù à bùuŋ, mù ye yumok sàmba co bəbwe dzòok sè wo à gù yà' bə nsàp nteŋ nè wo togè nà' də guù nà'a, sè co wù tes kàk mbwa. ¹³ Mù ye ŋwə nəmòk nga yi səsə co mo ŋwè, nga yi tə mətsetsə'rəə bəbwe dzòok tes kàk sə. Yi à ni tse' cək nè nà' sap co sàro. Yi swi' tiŋ yak nà' mənŋù bə korə nè wo à gù nà' sè' bə guù. ¹⁴ Nùəmtu ye sə fop pup pup co mbàk. Lis ye sə kəə co lum mis. ¹⁵ Kùu ye à sə reŋ daàŋ daàŋ co nteŋ nè wo tè kə vòho. Ŋgì ye ye co sə gbù cəwà ndzəp nè ghan. ¹⁶ Yi à kotse' ŋkəŋkàŋ sàmba ndzənə bo ma zə ye. Fèk mòk nè nà' à tse' ncəəp ma ba à tesə tsə kə cùhu yi sè'. Si ye à sə reŋ co nùm sə to nè maràŋ.

¹⁷ Mù à yə yi, mù coho gbū noon tsoŋ mvwe' kùu ye, co ŋwə nè yi kpə laŋ vɛ'ɛ. Fana yi naaŋ fa mū bo ma zə ye mū ni'ì, nə duk fa mū duk də, <<Kà wəp. A mù nè mū mantombi nə ye marŋkwèŋ sè' mù. ¹⁸ A mù nè mù cu ŋwəm nə. Mù à kpə, nə lokok fe'lə səmòk. Mū nə cum mok mvèsə nè mvèsə. Ki ncùu kpə nə ye nzeŋgòŋ yòŋsəə bù kpəkpu pwe' cu ndzə bohòmù. ¹⁹ Còm-a bum sè wù yə nga'a yè'e pwe' ndzə ŋwà'a. Còm sè yà'a nə ye nga'a nə ye sè yà'a nè kə ye ntsə'mòk sè'. ²⁰ Mū reŋsə wu bə bum sè wù yə sə. Ŋkəŋkàŋ sè

sàmba sè wù yə ndzə bohòmù yà'a, a masinjàa am sè wo kəkğè coos sè sàmba sə. Bəbwe teberəə kàak sè sàmba sə yəwo coos sè sàmba sə.>>

2

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Efesò

¹ Ŋwə nè mù à yə nə à duk fa mali mū sè' duk də, <<Còm fa masinjà àm nè yi kəkğè cos nè mvwe' lak Efesònà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' vè bohòŋwə nè yi kotse' ŋkəŋkàŋ sè sàmba sə ndzə bohòyi. Nə ye sè' yi nè yi gikè'gè mətsetsə'rəə bwe dzòok sè kàak təəŋgè mbwa sə. ² Mù rì wes ncu àwèŋ pwe'fo'. Mù rì mvè'nè wèŋ fàkğè bə ŋàŋ, nə ye mvè'nè wèŋ sə ko ntum, nə sə təəŋ mali gəgəŋ. Mù rì mvè'nè wèŋ sə jùm fis bùu sè bup mənŋgorè wèŋ yà'a sè'. Nə riŋ fe'lə mvè'nè wèŋ a mùmse ja'a bùu sè wo sə duk bərə basə də wo ŋgàa ntum am nga wo ŋgàa mvwès yà'a sè'. ³ Wèŋ sə ko ntum, wèŋ a yə ŋgə' bùu mù cèbùə, nə kà tɛŋsə. ⁴ Megu də yumook nè' nè nà' sə kà mū vesùwèŋ bə. Yu nə də wèŋ sə kà mū mok mvè'nè wèŋ à sə dzəm to mū mantombi yà'a mok dzəm fe'lə. ⁵ Ye də wèŋ tsərə fəsə mvè'nè wèŋ à sə dzəm to mū yà'a, nə bwi fa bup awèŋ ŋkwèŋ, nə sə gù məm̀vè'nè wèŋ à sə gù to mantombi. Wèŋ kà-a vɛ'nə gù, mù və, nə kə cok fis gesə teberəə àwèŋ nè kàak təəŋgè mbwa nà'a. ⁶ A ye-a sè vɛ'nə fana yumòok nè' nè sə bòmū vesùwèŋ bùu zeŋ. A də wèŋ sə bèn bum sè bùu Nikolà wèŋ sə gù yà'a nè bup sè' co mvè'nè mù sə bèn yà'. ⁷ Ŋwə nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yuk-a yusə Yòŋsə Nwì sə cèp bohòcoos sə. Ŋwə nè yi təəŋ-a gəgəŋ tètè nə ghak mèm̀mumsə fana nà'a yi nè Nwii nè fa yi mandzə də yi ni lo nə kə zə nto' tū lùŋ nè yi à bi nà' mvwe' nzum ye nə.

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Siminà

8 <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos nè mvwe' lak Siminà nà'a duk dè, nè'e ncèp nè nà' vè bohòyi nè yi mantombi sè' yi, nè ye maṅkwèṅ sè' yi nè. Yi nè yi à kpɛ, nè lokok fe'lò sèmok nè. 9 Mù rì ṅgə' nè wèṅ sə yə. Mù rì də wèṅ ṅgàa jìṅ. ṅga zìnə nè də wèṅ ṅgàa ghàk bə mandzè mòk. Mù rì nsàap mvwèes sè bùu sè wo sə to borə ni' awo də wo bùu Jus yà'a sə cì' fa wèṅ yà'a sè'. Bùu yà'sə wo ka bùu Jus yeṅ lok, wo yà'sə bòp bù Satà wèṅ. 10 ṅga sə də a və-a bohòwèṅ sè nsàp ṅgə' nè fòpwe', kà də wèṅ wəp duk. Yèè, Satàa nè mumsə wèṅ, nè gesə mok sè mʉtsətsə'rəə wèṅ anə mʉ ndapndzəmè. Nsàp ṅgə' ànə nè cum dzeṅ megu nùumbu hum. A ye-a sè də wu nè kpɛ bùu mù, wù təṅ mali bohòmù guguṅ, ya mʉ nè lak wu bə tam nè nà'a lùṅ nè. 11 ṅwè nè yi tse'-a ntu', yi yu'rə-a yusə Yòṅsə Nwi sə cep bohòcoos wèṅ. ṅwè nè yi təṅ-a guguṅ, nè ghak məmumsə fana ye də kpɛ nè nà' sə vè maṅkwèṅ nè kà yi jwèṅ lok.

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Pegamùm

12 <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos nè mvwe' lak Pegamùm nà'a duk dè, nè'e ncèp nè nà' tesə vè mʉ cùhu ṅwè nè yi tse' fèk nè bə ncəp ma ba nè. 13 Mù rì mvwe' sè wèṅ cu yà'sə bəboṅ də a fo' mvwe' ntum lak Satà. Mù rì də wèṅ sə duk mègù də wèṅ bùu am. Wo a zə Antipà nè yi à sə ye zìnə bohòmù fa'nə, də bùusè yi à cèp fis jəja də yi ṅwè àm. Wo à zə yi vè'nə, wèṅ kà mʉ sè' bèn. 14 Megu də bum mok cu sè wèṅ sə gùu sè yà' sə kà mʉ bə. Bùu mok cu mʉtsətsə'rəə wèṅ sè wo sə gù nsàap bum lak sè co rùm wèṅ, co sè Balàm à sə yə'rə fa bwì yà'a. A yi nè yi à tipsə Balàk ṅgòjə lòbùu Izùre wèṅ mvwe' gù bəp nè. Yi à gù vè'nə ṅkuṅ wo sə zə bum sè bəp sè co bum rùm, nè sə kohò sàhà

sè'. 15 Bùu mok cu mʉṅgorè wèṅ sè' sè wo sə bə' mandzè Nikolà. Wo sə gù nsàap bəp sè Balàm à yə'rə yà'a. 16 Ye də wèṅ kupsə-a wəp, bwère mʉ nè və vè'e nènàk, nè lə ves bùu yà'sə wèṅ bə fèk nè mʉ cùhu mù nè. 17 ṅwè nè yi tse'-a ntu' ṅgòyuk bum fo', yi yuk-a bum yè'sə sè Yòṅsə Nwi sə cèp bohòcoos sə. ṅwè nè yi təṅ-a guguṅ tètè nè ghak məmumsə fana, mʉ nè fa yi bəṅ Nwi sə kaco lis ye yà' yeṅ sə. Mʉ nè fa fe'lò yi lis nè fəfop nè wo còm naaṅ lìn sè fi mbwa. ṅwè nəmòok nè kà lìn sə rì lok. A nè riṅ megu yà' ṅwè nè mù fa yi yà' nè.

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Tiyàtirà

18 <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos àm nè mvwe' lak Tiyatirà nà'a duk dè, nè'e ncèp nè nà' tesə vè mʉ cùhu mo Nwi. Yi nè lis ye sə kʉə co ləm mis, kùu ye sə reṅ daaṅ daaṅ co nteṅ nè wo tèn kə misə nè. 19 Mù rì ncu àwèṅ bəboṅ. Mù rì də wèṅ tse' ntum nè ṅgòdzəm mòk bə mòk. Mù rì sè' mvè'nə wèṅ tə bə mandzè nè zìnə bohòmù, mù rì də wèṅ fàkgè guguṅ, nè sə ko ntum sè'. Mù rì sè' laṅ də bum sè wèṅ sə fàk ṅga'a pwe'fo', bəghak zeṅ nè noṅsə mvè'nə à ye to mantombi. 20 Mègù də yumòk cu mò'fis nè wèṅ sə gù nè mʉ ka nà' dzəm. Yu nè də, wèṅ sə mè'rə ṅwà nè wo to yi də Jesebè nà'a ṅgòcu mʉtsətsə'rəə wèṅ. Yi sə duk də yi sə tsòho ncèp Nwi, ṅga a mvwès wà. Yi sə gù bùu am wèṅ ṅgòkohò sàhà, nè sə zə kə'ca bum rùm wèṅ nduk. 21 Mù a fa yi mʉmvèk momjo də ya yi teṅsə ṅgògù bəp ye sə, fana yi kà dzəm ṅgòmè'rə ko sàhà dzəm. 22 Ye də mʉ nè gu yi, yi kok kèe yiyaṅ maraṅ ya bə bùu sè bə yà'wèṅ kogè nto sə wèṅ nè ye ṅgə' bəboṅni. Mʉ nè gu li vè'nə tse'ṅga wo mè'rə mandzè àwo ànə. 23 Mʉ nè zə bwe ye sə pwe'fo'. Mʉ nè gu vè'nə ya cos pwe' riṅ də mù rì tse' vèəm bwì pwe'fo'.

Mu nè lak ndaanwè pwe'fo' mvè'nè yi à gù fàak ye.

²⁴ <<Nə ye də bohòwèn bwes bùu sè mvwe' lak Tiyatirà, wèn a ka mandzè Jesebè nè yuŋ. Wèn na ka bum ŋwanwa sè Satà sè rì. Ye də bohòwèn yàwèn, mù ka yumok zok sè mù sè duk wèen gu tse'. ²⁵ Megu də wèen kotse' bum sè wèn a yè'rə yà'a cùk tètè mù bwi və. ²⁶ Nə ye də bohòbòp bù nè wo tə guguŋ tètè nè kə ghak məmumsè, nə sə gu yusè mù sə dzəm, fana mu nè fa wo ŋaŋ bə bòop lak sè zəzok sə pwe'fo'. ²⁷ Mu nè fa wo ŋaŋ sə sè' mvè'nè tèt' am a fa mu. Wo nè sə sak gaŋ mətuhù bòop lak yè'sə bə ntò' ŋkum nè wo à gù nà' bə nteŋ. Wo nè ləp vè'rə yà' co mvè'nè ŋwèe ləp vè'rəgè kùuŋ ncàk yà'a. ²⁸ Bùu sè wo ghak məmumsè yè'sə, mu nè fa wo sɛŋtsok sè'. ²⁹ Nwè nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum fo' fana yi yu'rə-a bum sè Yòŋsè Nwi sè tsè' fa coos sə.

3

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Sadis

¹ <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos nè mvwe' lak Sadis nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tesə vè bohòyi nè yi tse' yòŋsè Nwi sè sàmba, nè tse' ŋkəŋkàaŋ sè sàmba sə. Mù rì ncu àwèn nè wèn cu nè. Bwiiŋ tsəragè də wèn cu ŋwəm, ŋga wèn a kpə laŋ. ² Wèen lokok mvwe' lo wàp, nè lumsə fe'lə mùyòŋsè nè nà' sə kàha mali nà'a, ya kà də nà'a kpə liiŋ wesə duk. Mù yə də ncu àwèn ka kəkərè pap mantombii Nwi yeŋ. ³ Ye də bòghak də wèen tsərə fəsə maŋkwèn bə bum sè wèn ànə yuk to yà', nè jəŋ yà' yà'a. Wèen sə gu yà', nè bwi fa bup awèn ŋkwèn. A ye-a ŋga wèn ka lokok, ye də mu nè və nè kə tseŋ weŋ co ŋgà yè vè yi, wèn kà mvək nè yi və nè rì.

⁴ <<Megu də wèn bùu Sadis mok sè wèn ka ŋkùuŋ yeŋ, wèn a nòŋsə ni' awèn rərəŋ. Bùu yà'sə nè nitse' cèak sè fəfop, nè gi venə wèn bùusè

wo kəkərè ŋgògi venə wèn ve'nə. ⁵ Bùu sè wo təeŋ guguŋ tètè nè ghak məmumsè fana wo nè ni cèak fəfop sè' ve'nə. Nə ye sè' də mu nè kà liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ yisè fis. Mu nè təeŋ mantombii Tè' am nè ye masinjàa ye wèn, nə tsok jəja də wo bùu am. ⁶ Nwè nè yi tse'-a ntu' ŋgòyuk bum bə zeŋ, yi yu'rə-a bum sè Yòŋsè Nwi sè tsè' fa coos sə.

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Filàdefiyà

⁷ <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos nè mvwe' lak Filàdefiyà nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tesə vè bohòmo Nwi nè rərəŋ, nə ye sè' yi nè yi zìnə nè. Yi tse' ki ncu ŋkum Devid ndzə bohòyi. Yi lok-a ncu sə, ŋwè nəmòk kà mùk, yi mùk-a yà', ŋwè kà sè' lok fe'lə. ⁸ Mù rì ncu àwèn. Mù rì də wèn a ye-a sè jì ŋaŋ, wèn sə yuk duk àm laŋ. Wèn a ka də wèn ka bùu am yeŋ sè' beŋ yuk. Ye də mù a mùk nòŋsə fa weŋ ncu sè kaco ŋwè nəmòk lok yà' yeŋ. ⁹ Wèen ja'a àwèn mvè'nè mu nè gu bùu sè wo bòp bù Satà, nè sə ci' mvwès də wo bùu Jus yà'a nè. Mu nè gu wo ŋgòkə təeŋ bə tumfərə sə ŋki'i wèn, nè wup fa weŋ bo, ya wo riŋ də mù dzəm weŋ. ¹⁰ Wèn a yuk duk àm, nè təeŋ bə kontəm laŋ. Mvè'nè wèn a yuk mu ve'nə, mu nè nòŋsə weŋ bəbòŋ, ghà nè ŋgə'ə nè vè sənə nzeŋgònə pwe' ŋgòmumsə bwi.

¹¹ <<Anə kà sàp ŋga mù vè laŋ. Wèen kotse' bum sè wèn tse' yà'sə cùk. Wèen kotse' cùk ya ŋwè nəmòok kà lèlək awèn nè kè fèp jə lə. ¹² Bùu sè wo təeŋ-a guguŋ tètè nè ghak məmumsè fana mù gu wo co tàaŋ-ndap Nwi àm, wo nè mam fo' tètè nè kà cohòyuk. Mu nè com naaŋ liŋ Nwi àm muni'i wo. Mù com naaŋ fe'lə fa wo liŋ lak Nwi àm nè nà'a də, Jòrosalèm nè Fi, nè nà' sə tesə tsoon mubu bohòNwi àm nè. Mu nè com naaŋ fa wo liŋ am sè fi

muni'i wo anə sè'. ¹³ Nwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum bæ zen fana yi yu'rə-a bum sè Yònsè Nwi sè tsè' fa coos sè.

Nwàk Cos Nè Mvwe' Lak Làodisiyà

¹⁴ <<Còm fa masinjà àm nè yi kùkgè cos àm nè mvwe' lak Làodisiyà nà'a duk də, nè'e ncèp nè nà' tesè vè bohònwè nè liŋ yee də, <Yà'a ye ve'nə.> Yi zìnə, nə ye nwè nè aco a naan tu bohòyi. Nwi à gù bum pwe' də yà'a yeto vè bohòyi nə. ¹⁵ Mù rì ncu àwèŋ bəboŋ. Wèŋ ka bohòmù fifi yeŋ, nə kà cəcuŋ sè' ye. A nə boŋ ghak də wèŋ ye lɛ mòk mʉtsətsə'rəə bəop bum sè ba yè'sə. ¹⁶ Nə yeè nə də wèŋ mègù yəyarə fana mʉ nə te fis mak weŋ mʉ cùhu mù fo'. ¹⁷ Wèŋ sə duk də wèŋ ngàa rɛŋsi nə ye ngàa ghak də wèŋ sə kà yumok jamè. Wèŋ sə duk ve'nə, nə kà rì də wèŋ co bwìŋ koksə manziŋ bohòwèŋ rì. Wèŋ ngàa jìŋ, sə gi mbwè to, nə ye ngàa ntwì lis. ¹⁸ Ye də mù sə tip weŋ duk də, wèŋ və kə ywiŋ guù sè wo a tè rɛŋsə yà' daan, daan bohòmù, ya nga wèŋ tse' ghak. Wèŋ kə ywiŋ jəŋ cəək fəfop sè' bohòmù ya nga wèŋ lok marè'tu awèŋ fo', nə ywiŋ ncəp sə ya nga wèŋ gesə mʉlisè wèŋ ya wèŋ ye bum. ¹⁹ Mʉ jwagè nwè nè mù dzəm yi, nə tukse sè' yi nə, ya nga yi tse' nkə̀rə. Ye də wèŋ ye cəcuŋ, nə bwi fa-a bʉp awèŋ nkwèŋ. ²⁰ Wèŋ ye, mù tə sə ncùhu, nə sə kum; a ye-a nga nwè nè yi yuk ngi àm nə muk fa mʉ ncùu sə fana, mʉ nə ni lo mʉnda'à yi anə. Mʉ ni ləmbwa, vesì zə be'lə beŋ mvwe' mò'fis. ²¹ Nwè nè yi təəŋ-a gugəŋ tətè nə kə ghak məmumsè fana mʉ nə fa yi mandzè ngòcu vesə mʉmvwe' kapràk àm. Yi nə cum be'lə venə mvə'nə mù ànə ghak yàm sè', nə kə cum be'lə ves Tè' àm mʉnə kapràk ye. ²² Nwè nè yi tse'-a ntu' ngòyuk bum bæ zen, yi yu'rə-a bum sè Yònsè Nwi sè tsè' fa coos sə.>>

4

Jon Yə Kapràk Nwi Məbu

¹ Yà'sə ànə ca wes me fana mù ye fe'lə yumok səmok. Mù à yə nga ncùu sè məbu mùhu nòto. Mù yuk fe'lə ngi nè nà' à cèp co ntəŋ nè mù à yuk to nà' fa' mantombi nà'a. Yi to mʉ, nə duk də, <<Kok və feŋ ya mʉ niŋtsok fa wu bum sè yà'a nè kə ye ntse'mòk.>> ² Anə geŋ Yònsè Nwi kə kotse' mʉ ve'ɛ ghà ànə. Mù ye kapràk məbu anə nga nwè cu mbwa. ³ Si nwè nè yi à cu mʉmvwe' kapràk nə à sə bà'a rɛŋ kɛ' ncòm bəban bə fəfop wèŋ, co nsàap liis mok sè wo togè yà' də Damùn nə ye Rubi. Mvəmvòk à gʉm dzòŋ kapràk nə. Nà' à tse' ncòm lis nè wo togè nà' də emerà, yà'a co ncòm ngaŋ sè fi. ⁴ Mù à yə fe'lə kapràk mok hum ba-ncòp-kwè. Yà' à təəŋ gʉm dzòŋ gèsə lòkapràk mòk nè ghaŋ nə mʉtsətsə'rə. Mù ye bù nkwaaha bwi sè' hum ba-ncòp-kwè nga wo nitse' cəək sè fəfəp, nə cum yak mʉnə kapràk yè'sə. Wo à ta tse' tàam nkum mʉtuhù wo. Tàam sə à ye sè wo à gʉ yà' bə guù lòŋ. ⁵ Mbəŋ à sə bà'a, nə sə cwìŋ və mvwe' kapràk nə ve'ɛ nèbʉp. Mù ye kàk sàmba nga yà' sə kʉə rɛŋ mvwe' kapràk nə ve'ɛ bʉəmm. Kàak yè'sə à tə bə tu yònsə Nwi sè sàmba sə. ⁶ Mù ye təm mòk mantombi kapràk nə. Təm nə à sə rɛŋ ve'ɛ njàan.

Mù à yə fe'lə yusəmok kwè nga yà' tse' yònsè. Wo təəŋ dzòŋ kapràk nə. Wo à tse' lis nkʉəŋntəŋ. Lis sə à ye muni'i wo, ma si bə mankwèŋ wèŋ pwe'. ⁷ Nə mantombi nə à səsə co gwim. Nə ba səsə ye co ndu-mbòŋ. Nə tɛ' à tse' si sè yà' səsə si nwè. Nə kwè nə à səsə ye co mpi nè yi sə dzòŋ dzòŋ. ⁸ Nə fəpwe' à tse' bəp ntùŋfu. Ni' awo sə à ye gʉ liis-lis, bə sə nkwaaha bəp mwè pwe'. Wo sə yəm nkì nùm bə ndzəm, nə kà tɛŋsè lok. Wo sə yəm duk də,

<<Nwì, wu rərəŋ, wu rərəŋ, wu rərəŋ.

Wù à ye to wù, cu ŋga'a sè' wù,
Anè kè vè ntsə'mòk sè' wù.

Tà mayumòk, Tà mayumòk wu Tà,
Nwì nè ghaŋ nə.>>

⁹ Bum sè kwè sè wo à tse' yòŋsə sə à sə yəm ŋkì ŋgòkùksə nə sə kwasə liŋ ŋwè nè yi à cu mənə kapràk nə. Yi nè yi cu mvèsə nè mvèsə. ¹⁰ Wo yəm vɛ'nə fana bù ŋkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ gbɛ sə nze, nə kuksə yi sè'. Wo cok nonjə tàam awo sə mantombii kapràk ye nə, nə sə duk də,

¹¹ <<Mbè, Tà, nə ye Nwì,
wu kəkùrə bohòbwi ŋgòkùksə wu,
wəp wu nə fa wu ŋàŋ.

Busè wù à gù bum pwe' wù.

Wù à tsərə kok sè' wù də bum pwe'
ye.>>

5

Wo Sə Kùksə Mo Nsùŋgaŋ Nè Yi A Lòkok Mvwe' Kpɛ

¹ Anə geŋ, mù ye ŋga ŋwè nè yi cu mənə kapràk nə kotse' ŋwàk mòk bo ma zɛ. Nwàk nə à ye nsàp nè co wù lim nà'. Wo à còm nà' ma mɛŋkwɛŋ bə ndzə ntòpwe'fo'. Wo jəŋ liŋ, nə lem lok nà' bə zəŋ bòp sàmba. ² Mù ye masinjà Nwì mòk nè yi tse' ŋàŋ, yi sə fuŋ bə ŋàŋ də, <<Nwè nè yi kùrə co yi yep fis to liŋ yè'e, nə firə to ŋwàk nè'e ndà?>> ³ Nwè à ka nè mò'fis mɛbu kè sə nzeŋgòŋ kè mvwe' bù kpəkɛpɛ àlɛ nè co yi muk nà' yeŋ.

⁴ Mù à yə vɛ'nə, waŋ ko mɛ bùusə ŋwè nè mò'fis co yi muk nà' à ka yeŋ. ⁵ Fana ŋkwà'ŋwè mòk mɛtsətsə'rəə sè hum ba-ncòp-kwè sə à duk mɛ də, <<Tsəp; kà wa bùusə ŋwè nəmòok yo nè co yi muk. Yèè, ŋwè nè wo to yi də Gwim nè yi tesə mvwe' bòp lak Judà, nè yi ŋgwì ŋkum Devid nà'a kəkùrə ŋgòyep fis liŋ sə, nə muk ŋwàk nə. Yi à ghak bum pwe' yi.>>

⁶ Fana mù ye Mo Nsùŋgaŋ mòk ŋga yi tə mɛtsətsə'rəə kapràk nə

bə bum sè kwè sè wo tse' yòŋsə sə. Bù ŋkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ təŋ gɛm gesə lo yi mɛtsətsə'rə. Nsùŋga nə à sə yəŋ co wo à zə yuk yi mantombi laŋ. Yi à tse' ndoŋ sàmba, nə tse' lis sè' sàmba. Lis sè sàmba yè'sə à sə təŋ mənə tu yòŋsəə Nwì sè sàmba sè yi à tumsə vesə yà' sənə nzeŋgònə ma nè fòpwe' sə. ⁷ Fana Mo Nsùŋgaŋ nə və, nə kə jəŋ ŋwàk nè nà' ye ndzənə bo ma zɛ ŋwè nè yi cu mənə kapràk nə. ⁸ Yi ànə jəŋ ŋwàk nə vɛ'nə fana bum sè ŋwəm kwè sə bə bù ŋkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ bùu mantombii yi anə sə nze. Ndàaŋwè à tse' luŋ, nə tse' ŋgàp nè wo à gù bə guù bə làmindà ca. Làmindàa sə à təŋ mənə tu piriyaà bùu Nwì pwe'fo'. ⁹ Wo à yəm ŋkì nè fi. Wo sə yəm də,

<<Wu kəkùrə ŋgòjə ŋwàk nə, nə yep fis liŋ sə.

Busè wo à zə wu fana wù ywiŋ fa Nwì bwì sənə nzeŋgònə pwe' nè pwe' bə kpɛ yònə.

Wù à ywiŋ vè wo mvwe' bòop lak pwe', mvwe' ncèep lak pwe' nə ye mvwe' ŋgwii bwì pwe'fo' sè'.

¹⁰ Wù a gù wo ŋgòye mok mvwe' gaŋ ŋkum Nwì, nə gɛ wo ŋgòsə fa gùrə co ŋgàa fa satikà'a sè ŋgòkùksə Nwì.

A sè' wo sè wo nə kok ŋkum sə nzeŋgònə anə.>>

¹¹ Mù à kùk fe'lə mok fana mù ye masinjàa Nwì, nə yuk ŋgii awo. Wo à ye vɛ'ɛ ncùhù malà' co wù kà ta to. Wo à təŋ dzòŋ kapràk nə bə bum sè ŋwəm kwè bə bù ŋkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè sə wèŋ pwe' mɛtsətsə'rə. ¹² Wo sə yəm fuŋ fis duk də,

<<Oòwù Mo Nsùŋgaŋ nè wo à zə,
Wu kəkùrə ŋgòtse' ŋàŋ.

Wu kəkùrə ŋgòtse' ghàk

Wu kəkùrə ŋgòtse' ŋkərə pwe'.

Wu kəkùrə ŋgòtse' yòn.

Wu kəkùrə wù co bwì pwe' kuksə wu.

Wu kèkurè co bwì kwasè wu.
Wu kèkurè co liṅ yoo yam lo man-
tombi.>>

13 Anə geṅ mụ yuk ṅgii bum sè mubu bə sə nze nə ye sè wo cu ma sə mbwè nzenḡonə wèṅ pwe'. Mụ yuk ṅgii bum sè ma sə ndzəpè bə ṅgii bum sè yà' tse' yòṅsə ṅga wo cu-a sè ma fòkè fòpwe' nè pwe', ṅga wo sə yəm ṅkì. Wo sə yəm duk də, Vès kwasè wù nè wù cu mənə kapràk,

Nə kwasè Mo Nsùṅgaṅ nə sè'.
Vès kùksə wu, nə yamsə liṅ yo.
Vès sə duk də kapràk yònə ye gaṅ
yoo mam gəgeṅ fo' mvèsə nè
mvèsə.

14 A nə ye ve'nə, yum sè kwè sə wèṅ kwi' də, <<A ye ve'nə.>> Fana bə ṅkwàha bùu sə wèṅ bùhu sə nze, nə kùksə yi.

6

Mo Nsùṅga Nə Ye NgòYep Fis Liṅ Sè Samba Sə

1 Anə geṅ, mụ ye ṅga Mo Nsùṅga nə yep fis to liṅ nè mò'fis mvwe' liṅ sè samba sə. Yi à yep ntèn, mụ yuk ṅgii yum sè wo kwè sə mòk. ṅgii nə à cèp bə ṅaṅ co mbùn sak yi ve'ε. Nà' cèp də, <<Tesə vèə.>> 2 Mụ ye fe'lə nàmbà'rè nè fəfop ṅga nà' tesə vèə. Mụ ye ṅga ṅwè nəmòk yi kok cu mənə nàmbà'rè, nə kotse' wòmṅgiṅ ndzə bohòyi. Wo à fa yi tàṃ ṅwè nè ghaṅ mòk. Yi à lòsə ṅgòghak lòmòk sè ṅkuṅ.

3 Mo Nsùṅga nə yep fis liṅ nè ba, ṅgii yu nè ba cèp sè'. ṅgii nə duk də, <<Tesə vèə.>> 4 Nàmbà'rè nè bəbaṅ tesə və ṅga wo fa ṅwè nè yi kok cu mbwa nə ṅaṅ ṅgòkè jə fis lògesə fifi sənə nzenḡonə nə ya bwiiṅ lùlù, nə zə ni'. Yi à kotse' fèk nè ghaṅ ndzə bohòyi sè'.

5 Yi yep fis nè tɛ', yu nè tɛ' cèp sè' də, <<Tesə vèə.>> Mụ ye ṅga nàmbà'rè nè səsəṅ tesə vèə. Mụ ye ṅga ṅwè nè yi kok cu mbwa nə kotse' kilù ndzə bohòyi. 6 Mụ yuk gù co ṅgii mòk cèp vèsə mvwe'

bum sè kwè sə duk də, <<ṅwèè nə jə mbàam sè yi fàk yiskok nùmbu mò'fis, nə ywiṅ ndoonḡ rɛès tɛ', nə jə fe'lə sè' mbàam ntsə' fàk mòk, nə ywiṅ ndoonḡ gòmbi ntùṅfu.>> Yi duk fe'lə sè' də, <<Wèeṅ kà mve' nə ye rùk gù bupsə.>>

7 Fana Mo Nsùṅga nə yep fis fe'lə liṅ nè kwè. Mụ yuk ṅga yum sè ṅwəm sə nè kwè cèp də, <<Tesə vèə.>> 8 Mụ ye nàmbà'rè mòk nè yi kpə ncòm dəmm ve'. Liṅ ṅwè nè yi à kok cu mənə nàmbà'rè ènə à ye də Kpə. Nzenḡonə yòṅsəə bù kpəkpu à sə be' lòṅwè ènə sè' maṅkwèṅ. Wo à fa wo ṅaṅ də wo zə bwiiṅ bòp mò'fis sənə bòp kwè bə bùu sè sə nzenḡonə sə pwe'. Də wo zə wo bə fèk, nə jəṅ və njè bə yiyaṅ nə ye fe'lə bə nàam sè bup sè co yà' ko bwiiṅ.

9 Yi yep fe'lə liṅ nè tàṅ nə. Mụ ye yòṅsəə bùu sè wo à zə wo də bùusə wo à dzəm Nwi bə zìnə, nə sə tsoho ncèp ye nə wèṅ. Yòṅsəə bùu yè'sə à ye ma sənə mbwè kàm nè wo fagə satikà' bohòNwi fo'. 10 Wo à wa furə fis bə ṅaṅ də, <<Oò, wùu Nwi Tà nè wù tse' bwiiṅ pwe' wù. Wu rərəṅ nə ye zìnə. Wù sə duk də vèsə nə cum mali fən, nə kə dzeṅ sèṅ ṅkuṅ ya ṅga wu nə sak bùu sè sə nzenḡonə sè wo à zə ves yà'a, nə taksə wo-ε? >> 11 Anə geṅ, wo fa cək nè fəfop bohòndaṅwè pwe' bə tu. Wo tsok fa fe'lə yà' sè' də, yà'a cum yòṅsə tse' ntòve'nə bùusə wo ka pwe'fo' ntòme wes. Wo də bwema yà'wèṅ mòk sè wo sə fàk lo' bohòNwi cu li sè nzenḡonə nə zə wo sè' ṅkuṅ.

12 Mụ ye fe'lə ṅga Mo Nsùṅga nə yep fis liṅ nè ntùṅfu nə. Mụ kək à, ṅga nzenḡonə sə tsòho ve'ε bə ṅaṅ wù kà fàk. Nùm seṅ bùuṅ bìp, bìp, bìp co gàcək nè səsəṅ. ṅwə baṅ bùuṅ ye co nduəm jwaṅṅ. 13 ṅkəṅkəṅ sə coho gbə tsoṅ mubu co bwe ṅgwii piàa sə yè' wo. 14 ṅgùp ntòbu à nòm bisə ve'ε ywep kè' mò'fis, co wo lim gesə kəà. Nda pwe'fo' nə ye bə nze sè yà' à ye mətsetsə'rəə ndzəp pwe', à coho

gēsə fo'. ¹⁵ Bwìṅ pwe' à sòbo bə caṅ ḡgòkè swìhi. Nkəṅkum wèṅ, bə ḡkwàha bwìṅ wèṅ, ḡkum sojà wèṅ, ḡgàa ḡhàk nə ye bə bəu sè wo tse' liṅ wèṅ, ḡkwèṅ bə bwe nze wèṅ pwe' à ca swìhi. Mok à ca ni sənə mvòk, mok swìhi noon kə' bə mbwèe lis wèṅ nduk. ¹⁶ Wo waṅ to nda bə lis wèṅ də yà'a kə kəəṅ ḡbū mū ni'ì wo ya ḡwè nè nà' cu mənə kapràk nà'a kà wo yə, ya wo caṅ gēsə mvwe' ḡḡə' nè Mo Nsùṅga də yi fa wo nə sè'. ¹⁷ Bəsè mvək awo ḡḡòḡòk vè laṅ, ḡḡà mù' cùu nə kà ye.

7

Wo Naan Fa Bùu Izùre Wèṅ Mok Ncòom Nwì

¹ Yà'sə ànə me fana mù ye masinjàa Nwì kwè ḡga wo tə mvwe' tò'o nzeṅḡḡòṅ kwè fo'. Wo à sə təəṅ fo', nə sə kotse' fəsə fəfə sè bə tò'o nzeṅḡḡòṅ sè kwè sə də ya yà'a kà cà. Fəfə à sə kà mūmvwe' nze nə cà, kà mū ndzəpè sè' cà, nə kà mū tūhù sè' cà lok. ² Fana mù ye fe'lə masinjà Nwì mòk nè yi ànə tesə və ma ntonùm. Yi à kotse' yu nè ḡḡòbèṅbo bə zeṅ ndzə bohòyi. A ye yu beṅbo nè Nwì nè yi cu ḡwəm nə. Masinjà Nwì nə à to fuṅ masinjàa mok sè kwè, sè Nwì anə fa wo ḡṅ ḡḡòbupsə nzeṅḡḡòṅ, nə ye ḡḡòbupsə ndzəp sè'. ³ Yi tsok fa yà'wèṅ də yà'a kà nzeṅḡḡòṅ kè ndzəp àlɛ ntòbupsə. Yi də yà'a yuk tètè tse'ḡga wo còm naan fa wes ḡgàa fàak Nwì wèṅ ncòm mū nzà sihi ḡkuṅ. ⁴ Anə ḡḡṅ mù yuk mvè'nè wo tsè' də a bwì sùne sè wo tse' ncòm yè'sə mūsihi wo sə. Wo à duk də a bwì ncùhù ḡkù mò'fis bə ncùhù hum kwè-ncòp-kwè, sè wo à tesə mvwe' buhu lak Izùre mò'fis, mò'fis. ⁵ Bùu sè wo à naan fa wo ncòm mvwe' buk lak Judà à ye bwì ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Rubè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Gaad à ye ncùhù hum-ncòp-ba. ⁶ Buk lak Asà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak

Naptalè à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Manasà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. ⁷ Buk lak Saimù à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Levi à ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Izakà à ye ncùhù hum-ncòp-ba. ⁸ Buk lak Zebulà ye ncùhù hum-ncòp-ba. Buk lak Jòsep à ye ncùhù hum-ncòp-ba, nə ye mvwe' buk lak Benjamè sè' bwì ncùhù hum-ncòp-ba.

Bwì Co Wù Kà Ta To Sə Kùksə Nwì

⁹ Yà'sə à mèe, mà ye fe'lə bwì vè'e nduk nè nduk co ḡwè kà ta to. Bùu yè'sə wèṅ à tesə vè mvwe' bòop lak pwe', mvwe' ncèep lak zəzok nə ye mvwe' ḡwii bwì pwe'fo' sè'. Wo à sə təəṅ mantombii kapràk Nwì nə ḡga nsùṅḡṅ nə sè' fo'. Wo à nitse' cəək sè fəfəp, nə kotse' maṅ ndzə bohòwo lònṅ. ¹⁰ Wo à sə fu torə fis mutsə duk də,

<<Nwì àvès nè yi cu mənə kapràk ye nə a fa ves lùṅ yi.

Yi fa càsə ves nà' ndzə bohòMo Nsùṅḡṅ nə.>>

¹¹ Masinjàa Nwì pwe' à təəṅ dzòṅ gèsə lòkapràk nə, bə yum sè kwè sə wèṅ nə ye bù ḡkwàha bwì sə wèṅ mutsətsə'rè. Fana masinjàa sə pwe' bùhū sə nze, nə kùksə Nwì. ¹² Wo sə duk də,

<<A ye vè'nə.

A yi Nwì àvès nə nè yi kəkuk.

A kwasə yi, yi tse' ḡkəpə pwe' yi.

A ḡurə kùksə yi, yi tse' ḡṅ pwe'.

Liṅ yee yam lo mantombi, ḡṅ ye kà lè yuk.

Yà'a ye vè'nə.>>

¹³ Nkwà' ḡwè mòk mò'fis à fek mū duk də, <<Wù rì nsàp bù nè wo nitse' cəək sè fəfəp yè'e, nə riṅ mvwe' sè wo vəə à?>> ¹⁴ Mù duk fa yi də, <<Pàpa mù ka riṅ, tsok fa mū.>> Yi duk mū duk də, <<Bùu sè wù sə yə wo yà'a, a wo sè wo à təəṅ, nə ca tesə bə mvək ḡḡə' nè bup nà'a. Wo à cùk fopsə cəək awo yà'a bə ndəəm Mo Nsùṅḡṅ nə. ¹⁵ Nà'a njo nè wo tə mantombii kapràk Nwì nùm bə ndzəm, nə sə

kuksə yi munda'à yi sə. Nwè nè yi cu mɛ kapràak nà'a, yi nè ye bə yà'wèŋ nùumbu pwe', yumok kà wo gù. ¹⁶ Njè beŋ bə njè ndzəp nè kà wo mok ya yuk fe'lə, nùm kà wo mok sè' to tèn barè yuk. ¹⁷ A nè ye ve'nə bùusè Mo Nsùŋgaŋ nè yi mɛtsətsə'rə mvwe' kapràak nà'a, yi nè ye co ganakù' àwo yi. Yi nè gùmsə lo yà'wèŋ mvwe' ndzəp nè nà' tse' lùŋ, wo no. Nwii nè yisə fis fa wo ndzəplis awo mɛ lisè wo pwe'.>>

8

Mo Nsùŋgaŋ Nə Yep Fis Liŋ Nə Samba Nə

¹ Yà'sə à cà gesə, mù ye nga Mo Nsùŋga nè yep fis liŋ nè sàmba nè. Yi à yep nà' fana bum pwe' duk dok. Nwè kà kwis, kwis lok tètè kə dzeŋ mvək mom səsap ntèn. ² Fana mù ye nga'a masinjàa Nwi sè sàmba sè nga wo tə mantombii Nwi. Wo à fa wo pwe'fo' ntàn mò'fis, mò'fis. ³ Masinjà Nwi mòk à vè kə təŋ mvwe' kàm nè wo fagè Nwi satikà' fo'. Yi à kotse' tasà nè wo à gù nà' bə guù ndzə bohòyi. Wo à fa yi làmindà ŋkùŋ də yi tən torə be'lə yà' bə pìriyàa bùu Nwi wèŋ, mɛmvwe' kàm nè wo fagè Nwi satikà' mbwa nè. Wo à gù kàm nè nà' tə kə mantombii Nwi nè bə guù. ⁴ Ndindi làmindàa sè à lòkok be'lə lòmutsə bohòNwi bə pìriyàa bùu sè wèŋ, ndzə bohòmāsinjā Nwi nè. ⁵ Fana masinjà Nwi nè cup jəŋ mis mvwe' kàm nè. Yi naaŋ mis sè mɛnə tasà nè, nè mak tsoŋ vesə yà' sè nzeŋgòn. Mvè'nè yi à mak tsoŋ yà' ntèn mbùŋ ba'a lièŋ, nè sa'rə nè bɛp fana nzeŋgòn nè tsoho.

Ntāŋ Sè Kwè Sè Mantombi Sə

⁶ Yà'sə à càa, masinjàa Nwi sè wo sàmba sè wèŋ à fùhɛ ŋgòfɛp ntāŋ sè wo kotse' sə. ⁷ Masinjà nè mantombi à fɛp nè nje. Mù ye nga ŋgwìŋ sè wo tòrə yà' bə mis nè ye nduəm gbù tsoŋ sè nze. Nzeŋgònə

sə, co wo à gəpsə-a nà' bəp tɛ', ye də sə fis bəp mò'fis. Tɛ sè nzeŋgònə à sə wes sè' co bəp mò'fis sənə bəp tɛ' sè'. Ngaŋ sè sə nzeŋgònə nè pwe' à sə sè' ve'nə.

⁸ Anə geŋ, masinjà nè ba fɛp ntāŋ nè nje nè sè'. Mù ye yumòk co nda ve'ɛ nga nà' sə kuə bə mis. Wo jəŋ nà', nè kə mak gesə sə ndzəpə pwòò. ⁹ Mù ye nga wo à gəpsə-a ndzəp pwe'fo' bəp tɛ', ye də bəp mò'fis à bùuŋ wes nduəm pwe'. Bum sè yà' tse' yòŋsə sə ndzəpə pwe', bəp mò'fis sənə sè tɛ' à kpɛ wes sè'. Fana bəp ŋgwes tosə ndzəp mò'fis sənə sè tɛ' à bɛp wes sè'.

¹⁰ Masinjà nè tɛ' à fɛp nè nje. Nkəŋkəŋ mòk nè ghaŋ nè nà' à sə kuə co kək à yəŋ mɛbu. Nà' à tsə mbwa, nè kə gbɛ mɛ ndzəpə, nè ye mvwe' bwe ndzəp tesəgè sè'. Wo à gəpsə-a ndzəp pwe' bəp tɛ', ye də yi à gbù mɛnə bəp nè mò'fis. ¹¹ Liŋ ŋkəŋkəŋ nè à ye də Cɛcɛk. Nà' à gbùu, bəp ndzəp nè mò'fis sənə bəp tɛ' à cɛk bɛp wes pwe'. Bùu sè wo à no ndzəp nè à kpɛ ve'ɛ wùriŋ.

¹² Masinjà nè kwè fɛp ntāŋ nje. Yi à fɛp, yà' ko tiŋ fis nùm ma bəp mò'fis sənə bəp tɛ', nè ye ŋwə sè' ve'nə. Yà' à ko ŋkəŋkəŋ sè' bəp mò'fis sənə bəp tɛ'. A nè ye ve'nə fana bəp mareŋ àwo sənə sè tɛ' à liiŋ. Marəŋ bə nè ndzəmè pwe', mareŋ à ka yeŋ mvwe' bəp mò'fis sənə tɛ'. ¹³ Mù à kək fe'lə, mù ye nga mpì mòk sə dzòŋ mɛbu səsap. Yi kɛ' dukəŋ ŋgùŋ duk də, <<Ghɛghi', ghɛghi', ŋgə' èè. A nè ye ŋgə' nèbɛp bohòbùu sè wo cu sə nzeŋgòn, ghà nè nga wo yuk mvè'nè masinjàa sè wo bwehe cu tɛ' yà'a fɛp ntāŋ awo.>>

9

Ntāŋ Nə Tāŋ Nə

¹ Anə geŋ, masinjà nè tāŋ fɛp ntāŋ nje. Mù ye nga ŋkəŋkəŋ mòk gbù tsoŋ mɛbu. Wo à fa ki sè ŋgòmùk ncùu wɛ sè yà'a kà lègè yà'a bohòyi. ² Nkəŋkəŋ nè à mùk

ncùu sè fana ndindi kok ca sik, sik, sik co wo tè kòp nè ghan. Ndindi sè à sè lòmabu, nè kə lok nùm bə ntòbu nè pwe' mpaan. Maran bəan co a ndzəmè. ³ Ngwim à tesə tson məmwe' ndindi sè ve'ε wuriŋ, nè kə lok nzenğon pwe'. Wo guŋ bə nsap nən mòk ve'ε co nsap ngam mòk nè wo togè nà' də səkopiyònà'a. ⁴ Wo à tipsə ngwim sè də, yà'a kà bum sè yà' to tesə kok ma sè nze nè mò'fis zə bupsè lok. Wo də yà'a taksə megu bùu sè yà'wèn ka ncòm Nwi mɛ nza sihi wo tse'. ⁵ Ka də ngwim sè zə bùu yè'sə wèn sè' yeŋ. Wo taksə yà'wèn, nè fa wo ngə' mənə nwə tən. Ngə' nè wo yeŋsə fa bùu yè'sə nè, aco sə ta wo səkopiyòve'ε. Səkopiyòo nè ta-a nwè, nà' yaan cep casə mvè'nè nu tagè nwè. ⁶ Mənə nwə sè tən yà'sə, bwiiŋ nè lap kpɛ bùè. Bwiŋ nè dzəm ve'ε wuriŋ də kpɛ ko gesə lo wo, kpɛ kà wo sè' ko.

⁷ Ngwim sè à səsə co nàambà'rè sè wo fàhu yà' ngòkè màk dzè' fo'. Yumok ye mətuhù wo co tam nkum nè wo gu bə guù. Si awo à səsə si nwè. ⁸ Nùəmtu awo à ye co nùəmtu bèba; nzòn awo cep co nzòn gwim. ⁹ Wo à təhə lok ngùun awo bə bap yumok co nten, fana mvè'nè wo à sè dzòn, bəap awo sə cwiiŋ co bəp nàambà'rè sè sè lòyu nè wo togè nà' də cariyònà'a mwe' dzè'. ¹⁰ Wo à tse' ntəŋsə səsap co ntəŋsə səkopiyò. Wo à sə ta taksə bwì mənə nwə sè tən sə bə ntəŋsə yè'sə. ¹¹ Nkum awo nè yi tse' wo nè, a masinjà nè yi tse' nən bə wɛ sè yà'a kà lègè sə. Bùu Jus wèn to yi bə ncèep lak awo də Abadon fana bùu Gris wèn to yi yəwo də Apoliyon. Lin ye yè'sə duk də, Ngà bupsə bum. ¹² Yà'a mvè'nè ngə' nè mò'fis lè tə ve'nə. Cu mali ngə' ba sè yà'a nè və nkun.

Ntən Nè Ntunfu Nə

¹³ Anə geŋ, masinjà Nwi nè ntunfu nè fəep ntən nè nje. Yi à fəep,

mù yuk nga ngi mòk sə tesə vè mvwe' njon guəp sè kwè, sè kàm nè wo à gu nà' bə guù nè; kàm nè təngə mantombii Nwi. ¹⁴ Ngì nè duk fa masinjà nè ntunfu nè yi tse' ntən ndzə bohòyi nè də, <<Fin mè'rə masinjàa mok sè kwè sè wo à kì nòŋsə wo mvwe' ndzəp Yufèretis yà'a.>> ¹⁵ Wo fin mè'rə wo ya wo lo kə zə wes bəp bwì mò'fis sənə bəp tɛ'. Wo à kì nòŋsə wo ngòtək mvək ànə, sənə numbu ànə, bə nwə ànə sənə nkà'ngon ànə. ¹⁶ Bùu mok à ye ngàa ko' nàambà'rè sè'. Wo tsok mɛ də bùu sè wo kok yəwo nàambà'rè pwe' à ye malà' nkà ba. ¹⁷ Sè' mvək ànə mɛ ye mali nàambà'rè sə bə bùu sè wo a kok yà' sə sè'. Wo à nitse' nten mok mənɔu wo, yà' sə ban co mis, nè sə seŋ co nswenbɛ, nè sə barə co ni' ndu tətəm sè'. Nàambà'rè sə à tse' tu awo co tu gwim. Wo nè cù, mis bə ndindi nè ye zok nkən sə rəm duk tesə kwàa nèbɛp. ¹⁸ Bum sè tɛ' sè yà' à sə tesə kə cùhu yè'sə, a zeŋ sè yà' à zə wes bəp bù nè mò'fis sənə bəp tɛ' sə. ¹⁹ Nəan nàambà'rè sə à ye kə cùhu bə mà ntəŋsə wo. Ntəŋsə awo sə à ye co tu no ve'ε. Wo à sə taksə bwì bə nsap ntəŋsə ànə ve'nə.

²⁰ Bùu sè wo à ka yəwo sənə ngə' ènə kpɛ, à ka ntəm awo kupsə. Wo à sə kùksə mali yòŋsə zə' nè ye bum lak co rùm sè'. Wo à jə nten co guù, bə siva nè ye bron wèn, nè gu rùm sə fo'. Bùu mok gu yəwo bə lis, mok gu bə tɛ sè'. Wo à sə kùksə bum sè wà yè'sə ve'nə nga kaco yà' ye bum yeŋ, nè kà bum sè' yuk, nè kà sè' gi. ²¹ Wo à ka də wo kupsə ntəm awo nè kà bwì mok zə sè' duk. Wo à sə tesə mali rəm fo', sə ko sàhà, nè sə yəyè.

10

Masinjà Nwi Mòk Jə Və Mənwàk Mòk

¹ Mù à yə fe'lə ma nkunkum masinjà Nwi mòk nga yi tse' mabu. Cèk nè yi à nitse' mɛ ni'i yi, à ye mbàk,

fana mvəmvòk naan̄ dzoon̄ yak m̄ tuhù yi. Si ye sə kuə co nùm, kùu ye ye co a ntsen̄ mis nè ghan̄. ² Yi à mùk tse' m̄n̄wàk mòk nè jo vɛ'ɛ ndzə bohòyi sè'. Yi à təən̄, yi tes kùu ye sè ma màk m̄ ndzəpè, nə tes sè ma ɲkwip̄ m̄ ɲkà'a. ³ Yi à to fun̄ bə ɲgi nè ghan̄ co gwim sə cwì yi vɛ'ɛ. Mvèk nè yi à to vɛ'nə, mb̄n̄ sak kè' sàmba ɲgòdzəm fəsə fa yi. ⁴ Ngii mb̄n̄ sè sàmba sè à sa' vɛ'nə fana mù də m̄ com bum sè wo cèp sə. Ngii mòk cèp vesə bohòm̄ m̄bu də, <<Kà yà' còm, ya ɲwèe kà yà' rì. Yà'a cum swihi vɛ'nə.>>

⁵ Anə geŋ, masinjà nè yi nə tes kù ma mòk sə ndzəpè, nə tes mòk m̄ ɲkà'a nə fis tse' kok bo ye sè ma màk m̄tsə, ⁶ nə kɛŋ bə liŋ Nwi nè yi cu ɲwəm nə. Yi à kɛŋ Nwi nè yi à gù ntòbu, ḡ nzen̄gòn̄ nə ḡ ndzəp, nə ye bə bum sè yà' cu sənə bum yè'sə pwe'fo'. Yi də, <<Mvèk ka ɲgòcàsə mok yeŋ. ⁷ Mvèk nè masinjà nè sàmba nə f̄əp ntàn̄ nje, fana bum sè Nwi à sə f̄h̄ swihi yà'a nə tesə və jəja fana yi ḡ wesə yusə yi à sə dzəm ɲgòḡ sè. Yà'a nə ye megu mvə'nə yi tsè' fa ɲgàa tsòhòbum Nwi wèn̄ sə.>>

⁸ M̄ yuk fe'lə ɲga'a ɲga ɲgi nè nà'a nə cèp to mantombi fa' m̄bu cèp bohòm̄ də, <<Dù, nə kə jəŋ m̄n̄wàk nè ndzə bohòm̄ masinjà Nwi, nè yi mùk tse' nà', nə tes kù ma mòk sə ndzəpè ma mok m̄ ɲkà'a nà'a.>> ⁹ Fana mù kə duk fa masinjà nə də yi fa m̄ ɲwàk nə. Yi duk m̄ də, <<Kòz̄. Nà'a nə ye kə cùhu wù l̄l̄m co nu, nə ye sə vèə wù b̄p.>> ¹⁰ M̄ à jə ɲwàk nə, nə z̄ nà'. Nà' ye kə cùhu m̄ anə l̄l̄m. M̄ à mi gèsə nà' sə vèə, nà' kə ye ca b̄p. ¹¹ Wo à tsè' fa fe'lə m̄ də, <<Nwi nè ḡ mali wu ɲgòrì bum ye mok ɲga wu tsoho yà'. Bum sə nə ye bə liŋ tò'o lak wùriŋ, nə ye bə b̄op b̄u sè wo tse' ncèp zəzok, nə ye ɲgwii bwi sè' wùriŋ bə ɲkəŋkum awo sè'.>>

11

Bwi Ba Sə Tsòho Ncèp Nwi

¹ Anə geŋ, wo fa m̄ rərəŋ mòk nè wo f̄kgè bum bə zəŋ, nə duk m̄ də, <<Dù, nə kə f̄k ja'a ndap Nwi nè ghan̄ nə bə zəŋ, nə f̄k kàm nè wo fagè Nwi satikà' mbwa nà'a sè'.>> Wo à tsè' m̄ sè' də m̄ f̄k wes, m̄ taŋ b̄u sè wo cu mbwa ɲgòkùksə Nwi sè' pwe'. ² Nə kà mvwe' sè yà'a ma sə mbiŋ yà'a f̄k. Wo də m̄ me'rə yà'sə vɛ'nə b̄usè yà'a mvwe' sè wo à mè'rə fa fo' bohòb̄ lakmvum. Wo nə gi nəŋ ntəm lak nè rərəŋ anə m̄nə ɲwə hum kwè-ncòp-ba. ³ <<M̄ nə tumsə b̄u am bwiŋ ba, wo nə nitse' ḡa cèək sè wo wagè kp̄ bə zəŋ yà'a. M̄ nə fa wo ɲāŋ ɲgòtsòho ncèp Nwi m̄nə nùumbu ncùhù mò'fis bə ɲkù ba, bə hum ntùŋfu.>>

⁴ B̄u sè ba yè'sə, wo yà'sə co nsàp t̄ nè yi zəmgè ɲgwì wo sə to nà' də Olip nà'a. Wo ye fe'lə sè' bwe teberèə laàm sè ba sè yà' tə mantombi Tà nè yi tse' nzen̄gòn̄ yi nə. ⁵ A ye-a ɲga ɲwè nəmòok duk-a də yi ḡ wo b̄p, mis tesə kə cùhu wo, nə tɛŋ vəpsə b̄u sè wo də wo ḡ b̄p sə. A nə ye yà'sə mok vɛ'nə də ɲwè nè yi duk-a də yi ḡ wo b̄p pwe', ɲgèŋgàn̄ kp̄ megu kp̄. ⁶ Mvə'nə wo nə sə tsoho ncèp nè Nwi nə fana, wo nə tse' ɲāŋ sè aco wo lok ntòbu, mb̄n̄ kà li. Wo nə tse' ɲāŋ sè ɲgòḡ ya ndzəp pwe' b̄uŋ wes nduəm sè'. Wo nə tse' ɲāŋ sè aco wo to və nsàp ndònə wo dzəm pwe' sə nzen̄gòn̄ anə. ⁷ Wo tsòho wes ncèp nə fana nàm ɲgaŋ nè b̄p nè yi cu sənə w̄ sè yà' kà lègè nə nə tesə və, bə yà'wèŋ l̄. Nàm ènə nə ghak wo, nə zə wo. ⁸ Vèeŋ ni' awo sə nə noon̄ sə ntòmandzè lak sè wo tɛ'lə Tà àwo fo' m̄ntəəŋ sə. Wo a to fa lak yà'sə liŋ ɲgònitsè' mvə'nə yà' cu duk də lak Sodòm bə lak Ijip. ⁹ Bwiŋ nə tesə və mvwe' b̄op lak sè sənə nzen̄gòn̄ nə pwe' nè pwe', lak nè mò'fis nə kà bwehè

cu. Wo nè vè, nè kə kək ja'a vèen ni' bùu yè'sə mənə nùumbu tɛ' bə bwes, nè kà dzəm də ɲwèe tuuŋ yà' dzəm. ¹⁰ Bwe nzenḡòŋ nè kwa kpɛ bùu sè ba yè'sə vɛ'ɛ wùriŋ. Wo nè kaŋ kpɛ sə, nè sə fa kɛ' bwì bum wà nduk nè nduk. Wo nè sə kwa vɛ'nə də bùusə yà' à sə tsòho ncèp Nwì, ncèp nè sə jə və fa wo ɲḡə' wùriŋ.

¹¹ Nùumbu sè tɛ' bə bwes sə à càa, Nwì yon̄sə gesə fa wo yon̄sə, wo yəəŋ fəsə sèmok. Mvè'nè wo à lòkok, wəə ko bùu sè wo à yə wo sə vɛ'ɛ nèbɔp. ¹² Anə geŋ, bùu sè ba yè'sə yuk ɲga ɲgì ɲwə mòk sə to vèsə wo mɔbu bə ɲàŋ dək də, <<Wèeŋ kok və mbwinə.>> Bùu sè ba sə wèŋ à lòkok lòmɔbu ndzənə mbàk ɲga bùu sè wo sə bèn yà' sə wèŋ sə yə bə lis. ¹³ Mvèk ànə à ye ntèn fana nzenḡòŋ tsoho bə ɲàŋ wùriŋ. Lak sè wo à ye fo' sə, bòp nè mò'fis sənə bòp hum à kəəŋ gbɔ bɔp wes pwe'. Nà'a kəəŋ vɛ'nə, nè zə bwì ncùhù sàmba. Bwees bùu mok sè wo à bwehe cu sə à wəp vɛ'ɛ wùriŋ fana wo kuksə nè yamsə liŋ Nwì nè mɔbu nè. ¹⁴ Yà'a mvè'nè ɲḡə' nè ba nè lè tə vɛ'nə. ɲḡə' nè tɛ' nè və mali mvèk ḡhàr.

Ntàn Nè Sàmba Nə

¹⁵ Masinjà nè sàmba à fəəp ntàn nè nje nè fana mɔ yuk ɲga ɲgii bwì sə cèp vèsə mɔbu. ɲgii sə sə cèp bə ɲàŋ dək də,

<<Mvèk kə dzèŋ laŋ nè Tà Nwì àvès bə Krèst nè yi ànə tumsə lo nà' sə nzenḡòŋ nè kok gaŋ nzenḡòŋ nè laŋ.

Wo nè cum maligeŋ ɲkum mok wo mvèsə nè mvèsə.>>

¹⁶ Anə ye vɛ'nə fana, bù ɲkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè, sè wo cu mənə kapràk sə wèŋ gbɔ sə nze mantombii Nwì, nè kuksə yi. ¹⁷ Wo dək də,

<<Wùu Nwì Tà, nè wù tse' ɲàŋ pwe', Wù à ye to mantombi wù, cu mali ɲga'a sè' wù.

Vès kwasə wùriŋ mvè'nè wù a jə ɲàaŋ yo sè yà' yam vɛ'ɛ sə, nè kotse'e nè nzenḡòŋ nè bə zeŋ.

¹⁸ Bwe nzenḡòŋ a sə jòk bohòwù, Fana mvèk ɲjòŋḡòjòok kùrəə nè sè' nè wu nè sak bù kpɛkpɛ.

A sè' mvèk nè wu nè lak ɲgàa fàha yo sè wo à sə tsòho ncèp yònə. Wu nè lak bùu yo pwe'fo', ɲkwàha bwì nè ye bweŋke' sè'.

Nè'e sè' mvèk nè wu nè bɔpsə bùu sè wo à sə bɔpsə nzenḡòŋ nè.>>

¹⁹ Wo à cèp wes vɛ'nə fana ndap Nwì muhu noon̄ mɔ ntòbu to. Mɔ ye casə gèsə lo ɲkùp nè nà' tə mənə tu rùk nè Nwì à zə bə bùu ye nè mbwa. Fana mbùŋ sə ba'a, nè sə cwìŋ. Nzenḡòŋ à tsòho, ɲḡwìŋ sə gbɔ ye' tsooŋ sè' nèbɔp.

12

Jon Yə ɲwà Nəmòk Nə Ye Bə ɲòroŋ

¹ Anə geŋ nsàp yumòk yəəŋ mɔbu nè nà' ḡhak mɔ mɔtuhù. ɲwà nəmòk, ɲga yi nitse' nùm mɔ ni' yi, nè nəŋ tes kùu ye mɔ nè ɲwə. Yi ta tse' tàam ɲkum bə ɲkəŋkàŋ mbwa hum-ncòp-ba. ² Mvèk à kùrə yi də yi dzə mwe, fana yi sə waŋ torə fis ɲga mo nè sə lum yi.

³ Yumòk nè nà' à ḡhak mɔ à yəəŋ fe'lə mɔbu anə sèmok. Mɔ à yə ma ɲkùŋkùm ɲòroŋ mòk nè bèbaŋ ɲga yi tse' tu sàmba bə ndoŋ hum. Yi à ta tse' tàam ɲkum bə tu ye sə mò'fis, mò'fis lòoŋ fo'. ⁴ Yi à lèp kùrə màk tsoŋ ɲkəŋkàŋ sə nze, bòp mò'fis sənə bòp tɛ' bə ntèn̄sə ye. Yi à təəŋ kə mantombii ɲwà nè yi sə ḡhà mwe nè də ya yi ko zu mo nè ḡhà nè wo dzə nà'. ⁵ A ka sap, ɲwà nè dzə mombam. Yi nè ye ɲkum bohòlak sè sə nze pwe', nè sə sak bə ntò' nteŋ ndzə bohòyi. Wo à dzə fis mo nè ntèn̄, wo le' jəŋ yi, nè caŋsə gesə lo yi mvwe' kapràk Nwì nè. ⁶ ɲwà nè yi à dzə mo nè à ca lòye ɲḡəà mvwe' sè Nwì à fùhɔ nòn̄sə fa yi. Wo nè sə

jəŋ ŋkərə bohòyi fo' mənə nùumbu ncùhù mò'fis bə ŋkù ba bə nùumbu hum ntùŋfu.

⁷ A nə gèŋ, dzè' tesə mubu. Masinjà Nwì mòk nè ghaŋ nè liŋ yee Makè nà'a bə masinjàa ye wèŋ à təəŋ ŋgòlù òroŋ nə bə masinjàa ye sè'. ⁸ Makè wèŋ à ghak wo fana wo kà mok dzəm də yà'a cum fe'lə mubu mok dzəm. ⁹ Fana wo à jə òroŋ nə, nə mak tsoŋ vesə yi sə nze bə masinjàa ye sə wèŋ pwe'. Nkùŋkùm òroŋ ànə, a rərəŋ no nè liŋ yee Satà, ŋkum ze' sè bup wèŋ. Yi à sə bərə bwì sə nzeŋgòn pwe' sè' yi.

¹⁰ Fana mà yuk ŋgì mòk nè ghaŋ ŋga nà' sə cèp vèsə mubu duk də, <<Lùŋ nè nà' tesə vè bohòNwì àvès kè tsèŋ ves laŋ. Nàaŋ ye bə gaŋ ŋkum ye nə ye nàaŋ sè Krest nè yi à tum nə wèŋ pwe' yè' mok mvwe' jəja kwarəŋŋ. A vè'nə bùusè ŋwə nè yi à sə təəŋgè mütuhù bwema avès, nə sə lap wo nzak nùm bə ndzəm nà'a, wo a fis màk gesə yi mubu laŋ. ¹¹ Bwema avès sə wèŋ à ghak yi bə nàaŋ nduəm Mo Nsùŋŋaŋ, nə ye bùusè wo à sə tsòho də ncèp ye nə zìnə sè'. Wo à gù ntuum awo sè' də a ye-a sè' də wo kpə kpə, nzak kà fo' ye. ¹² Ye də kwəkwa ye mubu. Bùu sè mubu pwe' wèŋ ŋak yàwèŋ sè'. A bup bohònzeŋgòn, nə ye bə ndzəp sè', bùusè Satà tsooŋ lòca. Yi sə jòk vè'ε bùusè yi rì də mvək ye nə, nà'a ləm.>>

¹³ Òroŋ nə à rì də wo bə' màk tsoŋ yi sə nze laŋ fana yi ye ŋgòjùm ŋwà nè nà' dzə mombam nə də yi bə' ko nà'. ¹⁴ A ye vè'nə fana wo fa ŋwà nə bàp co bàap mpì nè ghaŋ, də ya yi dzooŋ caŋ lo gesə mvwe' no nə bə zeŋ. Yi nə dzooŋ lo ŋgəà mvwe' sè wo fùhu nònŋsə fa yi fo' fùhu. Wo nə sə jəŋ ŋkərə bohòyi fo' mənə lùumŋgòn tɛ' bə bwes. ¹⁵ Anə geŋ, no nə lu fis ndzəp kè cùhu yi co ndzəp nè ghaŋ, də ya ndzəp nə bək kurə lo ŋwà nə. ¹⁶ Ncàk à tesə ŋwà nə wùriŋ. Ncàk à nè cùu ye, nə no

wes ndzəp sè òroŋ nə lu fis sə. ¹⁷ A ye vè'nə fana òroŋ nə jok bohòŋwà nə vè'ε nsàp nè bup. Yi lokok lo də yi lo kə mak dzè' bə bwe ŋwà ènə mok wèŋ. Bwe ŋwà ènə mok sə, a bùu sè wo yukgè duk Nwì, nə dzəm ncèp Jisòs. ¹⁸ Òroŋ nə à kè tesə təəŋ ndzə ŋgə ndzəp mòk nè ghaŋ.

13

Nàam Sè Bup Ba

¹ Òroŋ nə ànə təəŋ vè'nə fana, mà ye nàmŋgòmòk nè bup ŋga yi sə tesə kok sə ndzəpə anə. Nàmŋgònə à tse' tu sàmba, nə tse' ndoŋ hum. Yi à ta tse' tàam ŋkum mənə ndoŋ sə mò'fis mò'fis lòoŋ. Wo à còm naaŋ fa yi nsàap liŋ sè bup zəzok mənə tu ye sə sè' lòoŋ. Liŋ nè fòpwe' à sə yàk Nwì yàak. ² Nàm nè mà à yə nə, yi à ye co mba, nə tse' bo wèwèŋ bə ŋkurə sèsap co bo nsàp nàm mòk nè wo togè nà' də bəè, nə ye bə cùu ye co gwim. Òroŋ nə à jə nsàp nàŋ ye bə nàaŋ ŋkum ye pwe'fo', nə fa nàm nè bup ènə. ³ Tu nàm ànə mòk à tse' bap mvwe' nəmòk mbwa nè co nà' zə yi, megu də mvwe' nə à mè laŋ. Nàm ènə à gù nzeŋgòn pwe' mərə yi bùè fana bwì pwe' bə' lo mok mandzè ye. ⁴ Bwì pwe' à sə kùksə òroŋ nə də bùusè nà' fa nàaŋ nà' bohònàm nə. Wo à sə kùksə nàm nə sè', nə sə duk də, <<Ŋwə nəmòk kaco nàm nè'e dzeŋ, kaco ŋwə nəmòk lə to bə nàm ènə sè' yeŋ.>>

⁵ Òroŋ nə à fa nàm ènə nàaŋ sè ŋgònɛŋni' nə sə ci' mvwès bə liŋ Nwì. Wo à fa yi nàŋ ŋgògà yusè yi dzəm pwe'fo' mənə ŋwə hum kwè-ncòp-ba. ⁶ Anə geŋ, yi yeto ŋgòci' fa Nwì mvwès, nə sə gə bupsə liŋ Nwì sə bə mvwe' ncum Nwì sə wèŋ pwe'. Yi à gù vè'nə bohòbùu sè wo cu mubu pwe' sè'. ⁷ Wo à mè'rə yi sè' də yi lə bə bùu Nwì wèŋ, nə ghak yà'wèŋ. Wo à fa nàŋ sè' də yi ye co ŋkum bohòbùu sè sənə nzeŋgòn nə pwe' nè pwe', nè mò'fis kà bwehé

cu fù'. ⁸ Bùu sè sè nzenḡòḡ pwe' nò kuksə yi. Bùu sè wo vè mvwe' bòop lak pwe', mvwe' ncèep lak pwe', nò ye mvwe' ḡwii bwì pwe'fo' sè'. Bùu sè wo nò kà yi kùksə, meḡu bùu sè wo à còm nòḡsə liḡ awo ndzəḡ ḡwàk lùḡ nè Mo Nsùḡḡaḡ nè wo à zə yi tse' nò. Liḡ yè'sə, wo à còm nòḡsə yà' ḡḡa nzenḡòḡ nò ka ntòyeto. ⁹ Nwè nè yi tse'-a ntu' ḡḡòyuk bum fo' ye də yi yu'rə na. ¹⁰ Nwè nè wo à duk də wo nè ko lok yi ntsə'mòk fana ncəəp bùè, wo nè ko li yi korə. Nwè nè wo à ḡù yi də wo nè zə yi bə fèk fana wo nè zə li yi bə fèk anə. Nə yeè nə vè'nə fana a bəboḡ də bùu Nwii wèḡḡ təḡḡ ḡḡḡḡ, nə sə fa ntuum awo bohòTà.

¹¹ Anə ḡḡ, mù ye fe'lə nàm ḡḡòḡ mòk nè bup sèḡmòk ḡḡa yi tesə vè ma mḡ ḡkà'a. Yi à tse' ndoḡ ba co mḡfwè' nsùḡḡaḡ, nə sə cep bə ḡḡi co ḡòroḡ. ¹² Yi à sə ḡù bum wùriḡ mḡnə tu nàm mòk nè mantombi nə. Yi à ḡù bùu sè sənə nzenḡòḡ nə pwe' ḡḡòkùksə liḡ nàm mòk nè mantombi nə. Nàm nè mantombi nə a yi nè yi tse' bap mvwe' mòk mḡnə tu ye mòk co nà' zə yi nə. ¹³ Nàm nè maḡkwèḡ èḡə à ḡù bum maḡḡḡḡḡḡ vè'è wùriḡ. Yi à ḡù mis tsoḡ mḡbu, nə və sə nze mḡ lisè bwì jəja kwarḡḡaḡ. ¹⁴ Yi à ḡù maḡḡḡḡḡḡ wùriḡ mḡnə tu nàm mòk nè mantombi nə fana yi borə wes bwì sənə nzenḡòḡ nə pwe'fo' bə zəḡ sè'. Nàm èḡə à tsè' fa bwì duk də, yà'wèḡḡ ci tes yumok nè nà'a nə təḡḡ mḡnə tu nàm nè mantombi nə ḡḡòḡḡ də ya liḡ nàm àḡə yam lo mantombi. Nàm nè yi à də wo kuksə liḡ ye nə, a nè yi à tse' mvwe' fèk mḡ tuhù co nà' zə yi fana yi kà kpu nə. ¹⁵ Wo à dzəm də nàm nè maḡkwèḡ nə yoḡsə ḡesə fa yu nè wo ci nə yòḡsə, ya nà'a tse' ḡàaḡ sè ḡḡòcèp cù, nə tse' ḡàaḡ sè ḡḡòzə ndàaḡwè pwe' nè nà' sə kà yi kùksə. ¹⁶ Nàm nè ba èḡə à ḡù sè' də wo naaḡ fa ndàaḡwè pwe'fo' ncòm mḡ nza sihi kè ndzəḡ bo ma

màk àlɛ. Nkwà'ḡwè bə mwenḡe' nə ye ḡwəmbam bə ḡwàḡwè pwe' à tse' tsoḡ ncòm èḡə, ḡwè nè mò'fis nə kà bwehè cu. ¹⁷ Nwè nè yi kà-a ncòm àḡə tse', kaco yi ywiḡ yumok yeḡ, nə kà yumok sè' sèḡ. Ncòm èḡə à ye liḡ nàm ḡḡòḡ nə, nə ye sè' nombà nè nà' təḡḡḡ mḡnə liḡ ye sə. ¹⁸ Bwiḡ tse' ḡkəḡə, nə riḡ nombà èḡə. Nwè nè yi tse'-a ḡkəḡə fana yi nə riḡ li yusə nombà èḡə tə fo' sə. Nà'a nombà ḡwè, nà'a ḡkù ntùḡfu bə hum ntùḡfu-ncòp-ntùḡfu.

14

Bùu Mo Nsùḡḡaḡ Nə Wèḡ Sə Yəm Nki

¹ Mù à yə Mo Nsùḡḡaḡ nə ḡḡa yi tə mḡmvwe' nda mòk nè wo to nà' də Zayòḡ. Yi à təḡḡ fo' bə bwì ncùhù ḡkù mò'fis bə ncùhù hum kwè-ncòp-kwè. Wo à còm naaḡ liḡ ye bə liḡ tè' ye mḡ nza sihi bùu yè'sə pwe'fo'. ² Mù yuk ḡḡi mòk ḡḡa nà' sə cep vèsə mḡbu co sə ḡbu cəcwà ndzəp. ḡḡi nə sə cwii sè' co mbùḡ sə kùm yi, nə sə boḡ lo co wo sə buk luḡ vè'ɛ. ³ Bùu yà'sə pwe', a təḡḡ kə mantombii kapràk nə, bə mantombii yum sè kwè sè wo cu ḡwəm sə, nə ye kə mantombii bù ḡkwàha bwì sè hum ba-ncòp-kwè sə wèḡ. Wo à təḡḡ vè'nə, nə sə yəm ḡkì nè fi. Nki èḡə kaco ḡwè nəmòk yə'rə riḡ to nà' yeḡ. A ri mèḡù nà' bùu sè ncùhù ḡkù mò'fis bə ḡkù hum kwè-ncòp-kwè sə, sè Jisòs à làk tiḡ fis wo maḡḡorə bùu sè sə nzenḡòḡ sə. ⁴ Yà'a wo sè wo à ka ni' awo bə bəba ḡù bupsə yuk, wo cu mvè'nə wo à dzə wo. Wo sə yuḡ bə' kə' lo Mo Nsùḡḡaḡ nə mvwe' sè yi sə lòpwe'. Yi a ywiḡ fis wo maḡḡorə bwì, nə noḡsə wo zok ḡḡòye bùu Nwii nə ye sə ye sè'. ⁵ Wo ka mvwès ci' yu' nə kà mḡ zəp jòḡ sè' tse' yuk.

Masinjàa Nwii Sè Tɛ'

⁶ Mù à yə fe'lə masinjà Nwii mòk sèḡmòk ḡḡa yi sə dzòḡ mḡbu səsap

ntɛŋ. Yi à sɛ jə vè Ntirè nè Bèbon nè nà'a nè kà mè yuk ŋgòtsè' fa nzenḡon nè lònḡ. Yi nè tsok fa bohòbuhu lak pwe' nè ye bə sè wo tse' ncèp lak zəzok pwe'fo', nè mò'fis nè kà bwehè cu. ⁷Yi cep fis bə ḡaḡ də, <<Wèeḡ wəp Nwi, nè kuksə yi, bùusè mvək kùrə laḡ nè yi nè sak nzak ndàaḡwè pwe'. Ye də wèeḡ kuksə yi. Yi nè yi a ḡù ntòbu bə nzenḡon, nè ḡu ndzəp sè ḡhaḡ bə sè jo wèḡ pwe'.>>

⁸Masinjà Nwi mòk à bɛ'ɛ nè mantombi nè, nè sɛ cep də, <<Yi ḡbù laḡ. Lak sè ḡhaḡ sè wo to yà' də Babilòn sè ḡbù laḡ. Lak sè yi à sɛ ḡù bwi sənə nzenḡon nè lònḡ ḡgòno rùk ye, rùuk sɛ ḡu wo, wo sɛ yuḡ lo ko sàhà sè'.>>

⁹Masinjà nè tɛ' à vèə, nè sɛ cep fis bə ḡaḡ duk də, <<Ndàaḡwè pwe' nè yi sɛ kùksə nàm nè, nè sɛ kùksə yu nè wo à ci nà' bùu liḡ nàm nè, nè dzəm sè' də wo naaḡ fa yi ncòm nàm nè mɛ nza sihi yi kè ndzə bohòalɛ pwe', ¹⁰wo nè yə mvè'nè Nwii jòkḡəə. Nwii nè jok bohòyi, yà' ye co a rùuk sè yà' cəp ḡu bəp vɛ'ɛ wùriḡ. ḡḡəḡḡaḡ nè no wes yà' pwe' ḡa yi ka kù cok. Yi nè ye ḡḡ' nè co wù kà fùk sɛ misè. Mis sɛ nè sɛ kùə co wo gèsə ca ḡkàḡ, fana yi sɛ ye ḡḡ' ca ḡa masinjàa Nwi sè rərəḡ bə Mo Nsùḡḡaḡ nè wèḡ sɛ yə. ¹¹Ndindi mis sè wo nè sɛ ye ḡḡ' ca sɛ nè sɛ kok, nè kà tiḡ yuk. Bùu sè wo à sɛ kùksə nàm bə yu nè wo ci tes nà' ḡḡòyamsə liḡ ye, nè ye bə bùu sè wo à naaḡ ncòm liḡ ye wèḡ pwe'fo' nè kà lo mɛ lisè gèsə yuk nè mvèsè, maraḡ bə ndzəmè pwe'.>>

¹²Ye də bùu Nwi sè wo sɛ bɛ' yusè Nwi sɛ duk, nè sɛ dzəmtse' mali Jisòs sè' wèeḡ nəḡ tes-a kù ḡḡḡḡ.

¹³Fana mù yuk fe'lə ḡḡi mòk ḡa nà' sɛ cəp tsə vè mɛbu anə sè' də, <<Còm bum yè'e còmə; rəḡsi bohòbùu sè wo a kḡḡ ḡa wo a dzəm bohòTà laḡ.>> Yòḡsè Nwi nè sɛ dzəm də, <<A vɛ'nə. Ye jəḡ ḡa'a lo mantombi, fàha sè wo à sɛ ḡùu

mè laḡ. Wo nè cum yòḡsə, nè sɛ kwa, bùusè wo yə lèlà' àwo nè wo tse' bə fàha sè wo à ḡùu sə.>>

Mvək Nè ḡḡòkḡp Kùrə

¹⁴Mù kùk fe'lə sèmok, mù ye mbàk nè fəfop. ḡwè nè yi à cu mənə mbàk anə à səsə co Mo ḡwè. Yi ta tse' tàm ḡkum nè wo à ḡù nà' bə ḡù, nè kotse' fècès nè cəcəp ndzə bohòyi. ¹⁵Fana masinjà Nwi mòk tesə tsonḡ mɛ ndap Nwi nè ḡhaḡ nè. Yi fuḡ gesə fa lo ḡwè nè yi cu mənə mbàk nè də, <<Mvək kùrə ḡḡòkə kḡp bum sè mɛ nzuu sə laḡ. Bum sè wo à bi yà' sənə nzenḡon nè a ḡu laḡ. Jə fècès yònə, nè ye ḡḡòkə kḡp yà'.>> ¹⁶Yi à duk vɛ'nə fana, ḡwè nè yi à cu mənə mbàk nè wəḡsə yak fècès ye nè vɛ'ɛ, nè kḡp wes bum sè sɛ nzenḡòanə pwe'.

¹⁷Mù ye fe'lə masinjà Nwi mòk sèmok ḡa yi tesə tsə vè mɛ ndap Nwi nè mɛbu nè. Yi à tse' fècès nè cəcəp ndzə bohòyi sè'. ¹⁸Fana mù ye fe'lə masinjà mòk sèmok. A ye yi nè yi kumsəḡè mis sè mvwe' kàm nè wo fəḡè Nwi satikà' fo'. Yi à tesə vè fo', nè sɛ cep fuḡ fa masinjà mòk nè yi anə tse' fècès nè cəcəp nè də, <<Yèè, nto'o ndik tɛ nè wo togè nà' də ḡrɛp nà'a bà laḡ. Jəḡ fècès yò, nè ci' yà' fo'.>> ¹⁹Yi à duk vɛ'nə, masinjà nè wəḡsə yak fècès nè, nè ci' mak gesə lo yà' mvwe' sè wo kə ḡamḡè yà' fo' sə. Wo ḡam yà' vɛ'nə, yà' ye yà'a ḡbù' nè nà' təə mənə tu yusè Nwii nè ḡu bùusè yi jòk bə bwiḡ ḡkùuḡ. ²⁰Mvwe' sè wo ḡamḡè yà' fo' sɛ ka ma mɛ ntòlak yeḡ. Wo à ḡam ḡḡwii ḡrɛp sɛ də ya ndzəp sɛ tesə. Ndɛəm tesə nja co ndzəp. Ndɛəm sɛ caḡ vɛ'ɛ tètè lo kilometà ḡkù tɛ', nè ye bə cəco sɛ kùəp lo kwiḡ mò'fis.

15

Masinjàa Nwi Samba Sè Wo Jə Vè ḡḡ' Samba

¹Yà'sə à mèe, mù ye fe'lə yu maḡḡəḡḡèḡ mòk mɛbu sèmok nè

ɲkərə̀ bisə̀ mɛ̀ bɛ̀ zeŋ pwe'. Mù à yə̀ masinjàa Nwi sàmba ɲga wo kotse' nsàap ɲgə' zəzok sè' sàmba. Yè'sə̀ ànə̀ ye mok lèsè̀ mbwè ɲgə', sè Nwi nə̀ jəŋ və̀ yà' ɲgònitsè' wes jə̀jòk ye. ² Mù à yə̀ yumok sè' nè nà' à ye co ndzəp nè ghaŋ. Ndzəp nə̀ gɛ̀ co wo tòrə̀ be'lə̀ mis bə̀ gèlas. Mù à yə̀ bɛ̀ sè wo à ghak nàm nə̀, nə̀ ye bə̀ yu nè wo à ci fa yi, nə̀ beŋ nombà liŋ ye sè wèŋ ɲga wo tə̀ ɲgɛ̀ ndzəp anə̀. Wo pwe' à kotse' luŋ sè Nwi a fa wo. ³ Wo à sə̀ yəm ɲkì Musi nè yi à ye ɲgà fàk Nwi, nə̀ ye bə̀ ɲkì Mo Nsùŋgaŋ nə̀ wèŋ. Wo à sə̀ yəm dək də̀,

<<Nwi àvès Tà, wù tse' ɲəŋ pwe' wù. Bo fàha yo yam càsə̀ cù, bwì pwe' mərə̀ yà'.

Tse' lak sè sə̀ nzeŋgòn pwe' wù.

Yusè wu gù pwe'fo' rərəŋ nə̀ ye zìnə̀.

⁴ Wù Tà, ɲwè nè mò'fis nè co yi kà wu wəp ka yeŋ.

Bwì pwe' nə̀ kuksə̀ megu liŋ yo.

ɲwè nè Rərəŋ mègù wù.

Buhu lak sè sənə̀ nzeŋgòn nə̀ pwe'fo' nə̀ kuksə̀ megu wu,

Bəsè wo yə̀ də̀ bum yo pwe' rərəŋ.>>

⁵ Mù à kùk fəsə̀ səmok fana mù ye ɲga ndap Nwi mɛ̀bu nòto. A yè'sə̀ tàap cək nè nà' sə̀ nì tsè' də̀ Nwi fo'. ⁶ Fana masinjàa Nwi sè sàmba sè wo à jə̀ vè ɲgə' sè' sàmba sə̀ tesə̀ mbwa. Wo à nitse' cək sè fəfop pup, pup. Wo swi' ci' yak yà' mɛ̀ ɲgùu bə̀ korə̀ guù. ⁷ Fana yum sè kwè sè wo cu ɲwəm sə̀, mòk à lòkok, nə̀ fa yak masinjàa sə̀ wèŋ ɲgàp mò'fis, mò'fis bə̀ tu awo lòŋ fo'. Wo à gù ɲgàap sə̀ bə̀ guù fana ɲga cu ca jòho ntəm Nwi nè yi cu ɲwəm mvèsə̀ nè mvèsè̀ nə̀. ⁸ Ndindi à tesə̀ vè mvwe' yòŋ Nwi bə̀ ɲaŋ ye, nə̀ kə̀ loho mɛ̀mvwe' ndap nə̀ vè'ɛ̀ mpaŋ. ɲwè nè co yi ni mɛ̀mvwe' ndap nə̀ à ka yeŋ lok tètè ɲgə'ə̀ sè masinjà sàmba a jə̀ vè sə̀ à mè wes ɲkuŋ.

16

Masinjàa Sə̀ Jə̀ Vè

ɲgə' Sè Sàmba Sə̀

¹ Mù yuk sè' ɲga ɲgì mòk sə̀ cèp vèsə̀ sè' mvwe' yà'sə̀. ɲgì nə̀ à sə̀ cèp fuŋ fa masinjàa Nwi sè sàmba sə̀ wèŋ də̀, <<Wèeŋ jə̀ ɲgàap jòho ntəm Nwi sè sàmba sə̀, nə̀ kə̀ kə' mak gesə̀ lo sə̀ nzeŋgòn.>> ² Fana masinjà mòk lòkok to, nə̀ kə̀ kə' mak gesə̀ tsoŋ lo yusè sənə̀ ɲgàp nje nə̀ sə̀ nzehè. Yi à kə̀ màk ntèŋ, ywè' to bwìŋ ni' pwe', nə̀ sə̀ yaŋ wo vè'ɛ̀. Bɛ̀ sè ywè' à to wo yè'sə̀ à ye bɛ̀ sè wo à tse' ncòm nàm nə̀, nə̀ sə̀ kuksə̀ yu nè wo à ci nà' mɛ̀nə̀ liŋ ye nə̀.

³ Masinjà nè ba à kə̀ kə' gèsə̀ ye sə̀ mvwe' ndzəp nè ghaŋ nə̀. Ndzəp pwe' gweŋ bɛ̀ co nduəm ɲwè nè kpəkɛ̀. Bum sè yà'a cugè sə̀ ndzəpə̀ anə̀ pwe' à kɛ̀ wes pwe' nè pwe'.

⁴ Anə̀ geŋ masinjà nè tɛ' à kə̀ kə' màk gèsə̀ ɲgàp nè nje sə̀ mvwe' mantùŋ bə̀ bwe ntak ndzəp wèŋ. Ndzəp sə̀ bɛ̀ lo sè' co nduəm.

⁵ Mù yuk ɲga masinjà nè yi kùkgè ndzəp, yi sə̀ cèp də̀, <<Wù Nwi àvès nè wù cu, ɲga wù à ye to mantombi sè', wu rərəŋ. Bum sè wu sakgè pwe', yà'a rərəŋ mvè'nə̀.

⁶ Bɛ̀ sè wo à zə̀ bɛ̀ Nwi nə̀ ye bə̀ ɲgàa tsòhòbum Nwi wèŋ, wù fa wo nduəm də̀ wo no. A vè'nə̀ kəkùrə̀, yà' kùrə̀ bə̀ fàha awo sə̀ bòn.>>

⁷ Fana mù yuk fe'lə̀ ɲga ɲgì mòk sə̀ cèp vèsə̀ mvwe' kàm nè wo fagè Nwi satikà' mbwa nə̀ sè'. ɲgì nə̀ sə̀ cep də̀, <<Nwi, Tà nè ghaŋ nə̀. Yusè wu sakgè pwe', yà'a rərəŋ nə̀ ye zìnə̀.>>

⁸ Masinjà nè kwè à jə̀ ɲgàp nje, nə̀ kə̀ fe' mak gesə̀ mɛ̀nə̀ nùm. Nùm tse' bwì ɲəŋ ɲgòtè bwì co mis. ⁹ Nùm nə̀ à tè bwì vè'ɛ̀ wùriŋ. Bohòwo ɲgòkupsə̀ ntəm awo, nə̀ kuksə̀ Nwi nè yi tse' ɲəŋ bə̀ bum yè'sə̀ fana wo kà dzəm. Wo à bɛ̀ yàk Nwi vè'ɛ̀ bə̀bòŋ.

¹⁰ Masinjà nè tàŋ à kə̀ fè' màk gèsə̀ ɲgàp nè nje mɛ̀mvwe' kapràk

nàm nè yi à tesè kok sè ndzèpè nè. Ndzèm duk mvwe' lak sè nàm nè cu ñkum fo' sè pwe' jik. Bwì sè lum lum awo mvè'nè sè yaan wo ve'ε kpɛ bwì. ¹¹ Wo yak Nwì nè mabu bùu ñgò' nè wo sè yè nè ye sè' bùu ywè'ε sè yà'a sè yaan wo sè. Wo kà dzèm ñgòmè'rè bup awo sè wo sè gù sè dzèm lok.

¹² Masinjà nè ntũnfu à kè fè' gèsè ñgàp nje sənə ndzèp nè ghanj nè wo togè nà' dè Yufèretis nà'a. Ndzèp nè zèrə wes pwe', dè ya ñkəñkum sè wo vè ma nùm wèen tse' mandzè ñgòto càa. ¹³ Fana mù ye yòñsèè sè bup tɛ', ñga wo səsə co mbòtòk ve'ε. Wo à tesə tsonj kè cùhu ñòronj nè bə kè cùhu nàm ñgòñj nè ye kè cùhu ñwè nè ñgà bòrè bwì dè yi ñgà tsòhòbum Nwì. ¹⁴ Yòñsèè yè'sə a yòñsèè ze'. Wo tse' ñan ñgògù bum mok ve'ε sè co wù kək tètè nè sɛɛj mam. Wo lo, nè sè to benə ñkəñkum sè sənə nzenjònj nè pwe' dè yà'wèen fuhù ñgòmàk dzè' numbu ànə, nè Nwii nè nìtsè' fa bwì ñaan ye dè yi jòk ntinə nè. ¹⁵ (Yèè, wèenj kà swì dè, <<Mù nè vè ñga wèj ka riñ, co ñgà yè vè yi. Anə ye bèbonj bohòñwè nè wo nè tsej yi ñga yi cu nca. Ya kà dè wo jəñ lo gesə cèək ye, yi gi mvwe' bwì nswè'mbwè marè'tu ko yi duk.>>) ¹⁶ Fana yòñsèè ze' sè wèj à gù ñkəñkum sè sè nzenjònj sè ñgòkè testu mvwe' sè wo togè fo' bə ncèep Hibrù wèj dè Amajidòn yà'a.

¹⁷ Anə geñ, masinjà nè sàmba nè fe' mak gesə lo ñgàp nje nè mtsè. Fana ñgì mòk cep vesə munda'à Nwì mvwe' kapràk ye nè. Nà' cep fis bə ñan dè, <<Yà' mè wes mok lan.>> ¹⁸ Ngi ànə à cèp wes ve'nə fana mbùñ ba'a, nè sè cwìñ, nzenjònj nè tsoho sè' pwe'fo'. Nà' à tsòho nsàp nè nzenjònj nè à yè yèè, nà' à ka ntsə'mòk ve'nə tsoho yuk. ¹⁹ Ntəm lak nè ghanj nè à saha gà'a bòp tɛ'. Bwe bòop lak sè sè nzenjònj pwe', à kəən gbu wes pwe'. Yà'a mvè'nè Nwì à tsèrə tse' lak sè ghanj sè wo

to yà' dè Babilòn yà'a, nè gu dè wo ye ñgò' bùusè yi jòk bohòyà'wèj. Yi à gù yà' wo ye ñgò' bèbonj co ñgàp rùk nè cəcəp nè wo kotse' wu dè wu nè no wes tsonj nà' bə ñan. ²⁰ Lak sè yà' à ye mtsətsə'rəè ndzèp pwe' à kəən gbu nè cəən bisə lèsə ndzèpè anə. Nda à kəən gbu wes sè' pwe'fo'. ²¹ Njwìñj sè ghanj à sè gbùhù tsə mabu, nè sè gbu bwìñ muni'ì. Njwìñj nè mò'fis à sè rwì' co bàm rès bə tu. Njgò' ànə à bup ve'ε kpɛ bwì. Bwì yak Nwì bùu ñgò' nè bup nè wo yè nè.

17

Nwà Sàhà Nè Nje Cà Cù

¹ Yà'sə à mè wes fana masinjà mòk mtsətsə'rəè sè sàmba sè wo anə tse' ñgàp sè à vè, nè kə duk m duk dè, <<Vèè, ya mù niñ tsok fa wu mvè'nè ñwà sàhà nè sàha ye ghak ñan nà'a nè ye ñgò'. Nwà sàhà nè wù yè ànə, yi tə yà'sə co bə tu lak mok sè wo ci yà' mvwe' ndzèp fo' wùriñ. ² Nkəñkum sè sè nzenjònj a ko wes sàhà bə ñwà sàhà ènə pwe'fo'. Bùu sè sənə nzenjònj nè pwe' a no rùuk sàha ñwà ènə sè yi sè fa wo sè tètè nè gbu mbum, nè sè yuñ megu nsàp nè nje nè.>>

³ Mù à ye ndzə bohòyòñsè Nwì fana masinjà Nwì jəñ lo mù ñgəà. A kè dzèñ fo', mù ye ñwà nəmòk ñga yi kok cu mənə nàm ñgòñj mòk nè bèbanj. Wo à jə liñ sè ànə ye co tse' megu yà' Nwì, nè com ramsə naan fa nàm nè yà' mù ni'ì yi pwe'fo'. Nàm nè à tse' tu sàmba bə ndonj mbwa hum. ⁴ Nwà nè à nitse' cèək sè bèbanj sè yà' gu nteñ ve'ε wùriñ. Yi à jə guù bə bum mok sè yà'a ba'agè ba'a, bə ntəntuñ wèj, nè fuhù ni' ye bə zeñ ve'ε pap. Yi kotse' ñgàp mòk ndzə bohòyi nè wo à gù nà' bə guù. Njgàp nè à rwìñj mègù ca bə bum jòonj sè bup sè yà' à tesə vè bə sàha sè yi kogè sè. ⁵ Wo à còm naan fa yi liñ mok mù nzà sihi yi bə gbù' dè,

LAK SÈ GHAN SÈ DƏ BABILÒN
 MA BÙ NGAÀ KO SÀHÀ
 NƏ YE BÙ NGAÀ GÙ BƆP
 JÌ MARÈ'tu SƏNƏ NZENĠÒN

⁶ Mù yə sè' də ɲwà nə à jùhɯ mbum nduəm bùu Nwì sè wo à zə wo də bùusè wo sə bɛ' mandzè Jisòs.

Mù à yə ɲwà ènə fana mù mərə wùriɲ. ⁷ Fana masinjà Nwì nə fek mu də, <<Wù sə mərə yà? Yuk, mu tsok reɲsə fa wu gbù' nè nà' cu bə ɲwà ènə. Mù nə reɲsə fa wu bə nàm ɲgòn nə yi tse' tu sàmba bə ndon hum, nə yi bək tse' ɲwà ènə nə sè'. ⁸ Nàm ànə à ye to mantombi fa' ɲwəm, ɲga'a nè'e yi ka ɲwəm mok yeɲ fe'lə. Yi nə tesə kok sənə wu sè yà'a kà lègè sə fana yi lo mvwe' sè yi nə kpɯ bisə mok kè' mò'fis. Bùu sè wo cu sə nzenĠòon nə mərə wùriɲ ɲga wo yə nàm nə. Wo nə mərə bùusè nà' à ye to ɲwəm, nə kà ɲwəm mok sè ye fe'lə, nə duk də yi nè kè vè malì sèmok. Yè'sə bùu sè wo à ka liɲ awo ndzənə ɲwàk lùɲ com gesə fa yuk mvè'nə nzenĠòn nə à yè yèe.

⁹ <<Bwiɲ jəɲ ɲkərə, nə riɲ bum yè'sə. Tu sè sàmba yà'a a nda sè sàmba sè ɲwà nà'a kok cu mbwa sə. ¹⁰ Yà' tə yà'sə sè' mənə tu ɲkəɲkum sàmba. ɲkəɲkum yè'sə, sè tàn à gbù cà gesə løyàwo laɲ. Sə sak gaɲ sə ɲga'a nə mò'fis fana mòk cum fe'lə mò'fis nə yi nə sə və ye maɲkwèɲ. Nà'a nə vəə, yi nə sak megu gaɲ ye sə sè' mvək momjo wà, kà tètè ye. ¹¹ Nàm ɲgòn nə yi à ye to fa' ɲwəm, nə kà nə ɲwəm ɲga'a yeɲ nə, yi ye ɲkum nə fwame'. Yi lo' gù sè' bə bòp ɲkəɲkum sè wo sàmba sə. A nə lə də wo nə gɯ bɯpsə yi.

¹² <<Ma nə ndon sè hum sè wù yə yà'a, a yà'a ɲkəɲkum sè wo ka gaɲ yàwo ntòkok. Wo nə koksə wo gaɲ, wo ye lok bə nàm nə wèɲ bəbɛ'. Wo nə kà mvwe' gaɲ sə tètè cu. Anə megu mvək ghàr vɛ'ɛ sənə nùmbu nə mò'fis. ¹³ ɲkəɲkum sè hum yè'sə, wo nə tse' megu cùu sè

mò'fis də nàm nə ɲkum nə ghan bohòwo pwe' yi. ¹⁴ Wo nə mak dzè' bə Mo Nsùɲgaɲ Nwì fana Mo Nsùɲgaɲ nə nə ghak wo yi. Yi nə ghak yà' bùusè yi ɲkum nə yi tse' ɲkəɲkum pwe' yi nə ye Tà nə yi tse' tà wèɲ pwe' sè' yi. ɲkum nə fòpwe' nə wup fa tson yi bo, nə duk də <Tà.> Bùu yee nə ghak bə yà'wèɲ bəbɛ'. Bùu yee sè yi to nə cokfis yà'wèɲ fana wo sə bɛ' mandzè nje bə zìnə.>>

¹⁵ Masinjà Nwì nə duk mu də, <<Ndzəp nə wù yə nà' ɲga ɲwà sàhà nə cu fo' nà'a, nà' tə yà'sə mənə tu bwì wùriɲ bə lak sè sənə nzenĠòn nə lòon fo', sè wo sə cèp ncèep lak pwe'. ¹⁶ Ndon sè hum sè wù yə yà'a bə nàm ɲgòn, wo nə bùuɲ bɛɲ ɲwà sàhà nə. Wo nə fep wes lo cèək ye pwe', nə me'rə yi nswè'mbwè. Wo nə zɯ tiɲ ye sə, nə tɛɲ yi bə mis sè'. ¹⁷ Nwì a gù wo yi də wo tse' cùu sè mò'fis, ya yà'wèɲ gɯ yusè yi à dzəm də yà'a nə ye vɛ'nə sə, nə fa ɲaaɲ awo bohònàm ɲgòn nə sè'. Yà'a nə cum mam vɛ'nə tètè bum sè yi à cèp sə nə yeɲ mvè'nə yi à cèp sə. ¹⁸ ɲwà nə wù yə yi ànə, a yà'sə ntəm lak nə ghan nə yi tse' ɲkəɲkum sè sənə nzenĠòn nə pwe'fo' yi nà'a.>>

18

Lak Babilòn Gbù Lan

¹ Yà'sə à mèe, mù ye fe'lə masinjà Nwì mòk sèmok ɲga yi tsə vè mɯbu. Yi à tse' ɲaɲ vɛ'ɛ wùriɲ. Mvè'nə yi à vèə, mareɲ ye reɲ wes nzenĠòn nə pwe'. ² Yi sə fuɲ fis bə ɲaɲ duk də, <<Lak Babilòn, sè yà'a lak sè ghan sə, yà' gbù lan. Nà' gbù vɛ'ɛ nsàp nəbɯp, nə bɯp nə. ɲwè nəmòok fo' mok bùè, megu mok fo' ze' bə yòɲsəə sè bɯp wèɲ. Jìgawà' bə nsàap swiɲ sè bɯp pwe' sə kə yiskok gù fo' mok wo. ³ Yi gbù vɛ'nə bùusè bùu sè sə nzenĠòn wèɲ à sə noho rùuk ye, yà' ye yà'a də bə yà'wèɲ sə kohò sàhà fana yà' bɯpsə wo. Njo nə yi à tse' ghàk lələ bùu sàhà nə

fana yà' gù ngàa sèṅ bum nteṅ wèṅ bũṅ wes ngàa ghàk pwe'.>>

⁴ Anə geṅ, m̀yuk fe'lə ngì mòk sè' nga nà' sə cèp tsə vè m̀bu anə sè' ṅkuṅ. Ngì nə sə duk də, <<Bũ am wèṅ, wèṅ tesə gesə mvwe' lak yà'sə fo'. Wèṅ tesə ya wèṅ kà b̀p wenə wèṅ sə gù be'lə, ya wèṅ kà ṅgə' nə yi nə ye nə wenə wèṅ yə be'lə. ⁵ Wèṅ riṅ sè' də b̀p sè' yi sè gù tètè yà' kùk təṅ lo m̀tsè co nda yà'a, Nwì a ka yà' swi. ⁶ B̀p sè' yi a gù fa b̀wiṅ foho və fe'lə m̀tuhù yi. Nsàp ṅgə' nə yi a fa b̀wiṅ foho və m̀tuhù yi sè' m̀vèk ànə kè' ba. Rùuk ye sè cəcəp sè' yi sə fa b̀wi yà'a, wo fa fəsə yi sè yà' cəp cəsə ye sə kè' ba, yi no yà'. ⁷ M̀vè'nè yi à sə cu to fa', nə sə duk də yi ṅwà nə ghan, nə sə yuk l̀m nə b̀p yà'a, ṅgə' nə ye bə manziṅ vè bohòyi sè' vè'nə. Busə yi à sə ǹni' də, <M̀ ṅkum, m̀ ka ṅwà ṅgwemfə yeṅ, fana m̀ nə kà kp̀ sè' wa yuk.> ⁸ Njò nə yi a sə cèp nsàap bum yè'e vè'nə fana ṅgə'ə nə ko yi ǹmbu mòk. Ǹmbu ànə ye, yi nə yaṅ, manziṅ ko yi, njè yaṅ yi fana mis tēṅ yi sè'. A nə ye vè'nə busə Nwì nə yi Tà àvès nə, yi tse' ṅàṅ nə ghak bum pwe', nə sak cì' nzak ye nə yi.>>

B̀wiṅ Sə Wa Kp̀ Babilòn

⁹ ṅkəṅkum sè' sə nzeṅgòṅ sè' bə yà'wèṅ à sə kohò sàhà nə sə cum ncu l̀m sə, nə ye ndindi sè' mis sè tēṅ səsə lak yà'sə, fana wo nə bək bo awo m̀ tuhù, nə waṅ. ¹⁰ Ẁ nə ko wo fana wo kə təṅ mvwe' səsap, nə sə kə'ṅgùṅ də, <<Hàva' èè, ẁrək. Tà wèṅ na. Ẁ lak Babilòn nə ẁ a tse' ṅàṅ vè'e ẁriṅ nə, ṅgə' və, nə kə ləsə gesə wu moòm ghà nə nàk vè'nə èè?>> ¹¹ Ngàa sèṅ bum wèṅ pwe' nə waṅ sè' b̀usè ṅwè nə ṅgòywiṅ bum awo ka mok yeṅ fe'lə. ¹² Lak yà'sə à sə ywiṅ bum sè' wo nihi yà' m̀ ni' wo sè' wo à gù bə nsàap nteṅ mok sè' b̀boṅ co guù bə siva. Bə nsàap liis mok sè' yà'a bà'a b̀nsəgè ẁriṅ. Wo à sə sèṅ nsàap

cək zəzok bə cək tu wèṅ sè' yà' kosə mbàm. Wo sə sèṅ nsàap tu sè' wo gù bum sè' m̀ nda' à bə zeṅ, bum sè' wo gù bə nteṅ nə ye liis sè' yà' sə kuə reṅ b̀nsə vè'e ẁriṅ wèṅ. ¹³ Mok ye bum sè' yà' rəm b̀co l̀mindà, mfòṅ sè' b̀boṅ, mbòṅ bə ns̀ṅgaṅ nə ye bə nàambàrè sè' yà'a sègè cariyòwèṅ sè'. Wo à sə ywiṅ bum yè'sə tètè nə ywiṅ bə b̀wi co ṅkwèṅ sè'. ¹⁴ Ngàa sèṅ bum sə wèṅ nə duk də, <<Bum sè' ẁ a sə tes ntəm fo' sə cə l̀wes pwe'fo'. Ghàha yo bə bum sè' ẁ à sə tse'gè yà', nə sə yuk l̀m fo' sə pwe', wu nə kà yà' mok r̀msè yuk.>> ¹⁵ Ẁ nə ko ngàa sèṅ bum wèṅ sè' wo à tse' bum bohòyi sə b̀usè wo yə m̀vè'nè lak yà'sə sə yə ṅgə'. Wo nə kə təṅ mvwe' səsap, nə bək naan bo awo m̀ tuhù, nə sə waṅ də, ¹⁶ <<Hàva'-èè, ẁrək. Yè'sə ndòmòk bohòlak yà'sə vè'nə àlè-dò. Yi a sə ye to fēṅ co ṅwà nəmòk nə yi fom ṅgwèṅ vè'e ẁriṅ, sə ni cək sè' fəfop bə sè' b̀baṅ wèṅ. Nə sə ye sè' co ṅwà nə yi sə f̀hu ni' bə bum sè' yà' sə bà'a vè'e sè' wo à gù yà' bə guù liis sè' yà' kosə mbàm. ¹⁷ Ja'a na yà'wèṅ m̀vè'nè ghàha ye sə duk gù vè'e ncuk kè' mò'fis, nə ca gesə lo.>>

B̀ ṅkwàha b̀ sè' wo tse' ṅgwes bə b̀ sè' wo f̀kgè ca, nə ye b̀ sè' wo tse'gè mbàam yà'wo bə f̀ha sè' ma sə ndzèpè pwe'fo' à təṅ sè' mvwe' səsap. ¹⁸ Wo təṅ fo', nə sə fuṅ m̀vè'nè wo yə nga ndindi mis sè' lòkok m̀tsè nga lak sə sə sə. Wo sə cep də, <<A yè yèe, lak mok ka co yè'e ntòyam dzeṅ yuk.>> ¹⁹ Wo à gb̀ dzèrə sə nze, nə sə kə'ṅgùṅ də, <<Ghughì', a ndòbohòlak yè'sə. B̀ ngàa tse' ṅgwes m̀ ndzèpè pwe' a b̀ ṅgàa ghàk b̀ ghàha lak yè'sə. Wèṅ ja'a na m̀vè'nè yà' mè gesə gù vè'e kè' mò'fis è.>>

Lak Babilòn Tse' NgòYə Ngə' Vè'e Bòn

²⁰ Bwe m̀bu wèṅ sam, nə kwa b̀ lak Babilòn gb̀ laṅ. Ngàa ntum Jisòs bə ngàa tsòhòbum Nwì wèṅ

ɲak sè'. Bùu Nwì pwe' kwa ɲak ve'nə bùusè Nwì a làk fəsə fa lak yà'sə fòo sè yi à yeɲsə wen ɲgə' sə laɲ.

²¹ Fana masinjà Nwì mòk à vèə, nə kə le' ma ɲkùɲkùm lis mòk co ɲgòk, nə mak bisə gesə lo nà' sənə ndzəp nè ghaɲ nə, nə cep də, <<Yà'a mvè'nè wo nə kuəmsə mak lak sè ghaɲ sè wo to yà' də Babilòn yà'a ve'nə fana ɲwè kà yà' mok yə fe'lè.

²² Bwìɲ nə kà ɲga ɲwè sə buk luɲ, kè ɲga wo sə fəəp ndiɲgòm, kè fəəp ntàɲ nə ye ɲga bwì sə yəm ɲkì fo' mok yuk fe'lè. ɲgà gù tsərə bum bə bo nə kà mok mvwe' lak yà'sə sè' ye. Wo nə kà ɲga ɲgòk cèp də ɲwè sə gòk beɲ fo' mok sè' yuk fe'lè. ²³ Kàak nə kà fo' mok sè' kuə yuk. Wo nə kà gürè fo' də wo bək ɲwàɲwè mok sè' fa yuk. Bù ɲgàa sèɲ bum sè mvwe' lak awèɲ à ye bùu sè bwì sə nzeɲgòn wo. Wèɲ à sə bərə wes bwì pwe' bə rəəm awèɲ sè', yà'a ɲga'a mok bùè. ²⁴ Lak yà'sə yə ɲgə' ve'nə bùusè wo yə nduəm ɲgàa tsòhòbum Nwì bə bùu Nwì mok wen nə ye bùu sè wo à zə wo sə nzeɲgòn fəɲ pwe'fo' mvwe' lak yà'sə.>>

19

Wo Yəm ɲkì Mubu ɲgòkùksə Nwì

¹ Yà'sə à mée, mù yuk ɲga ɲgii bwì sə ywè' mubu ve'ɛ ɲkùuɲntèn. Wo à sə yəm ɲkì, nə sə gurə bə ɲàɲ duk də, <<Hàliluyà, kwasə Nwì.

A yi nè yi gù tètè a tse'è nə lùɲ nə. Kəkuk bə ɲàɲ pwe' ye bohòyi.

² Yi ɲwè nè yi tse' zinə, Yi sakgè nzak nje bə mandzè nè nà'a kəkurè.

Yi sak nzak ɲwà sàhà nè sàhà ye sə à sə bupsəgè nzeɲgòn nə nà'a, Nə lak fəsə fa nà' fòo sè ɲwà nə à zə bwe ɲgàa fàha ye sə.>>

³ Wo à duk fe'lə də <<Hàliluyà>> sèmok. Wo də, <<Ndindi sè yà' sə lòkok mvwe' lak yà'sə mvè'nè yà' sə sə,

Nə kà teɲsə yuk.>>

⁴ Fana bù ɲkwàha bùu sè hum ba-ncòp-kwè, bə yum sè kwè sè wo cu ɲwəm sə à bùu sə nze, nə kuksə Nwì nè yi cu mənə kapràk nə. Wo à sə kùksə yi, wo sə cep də, <<Hàliluyà, a ye ve'nə.>>

⁵ Mù yuk ɲga ɲgì mòk sə cèp tesə vè mvwe' kapràk Nwì. Nà' sə cep də,

<<Wèɲ bù ɲkwàha bwì bə bweɲke' pwe'fo' sè wèɲ fàk bohòNwì, nə sə wəp yi,

Wèɲ kuksə Nwì àvès nə.>>

⁶ Mù yuk fe'lə yumok co a ɲgii bwì ve'ɛ nduk nè nduk. ɲgii sə yuhu co sə gbù cəcwà nə ye co mbàɲ sə kùm yi sè'. ɲgì nə sə cep fis də,

<<Haliluyà, Nwì àvès nè yi sè' Tà àvès,

Yi tse' bum pwe' mok ndzə bohòyi.

Yi yèto gaɲ ɲkum ye laɲ.

⁷ Vesùwèɲ ɲak, nə kwa bəboɲ,

Nə kuksə liɲ ye sè ghaɲ sə.

A ve'nə bùusè mvək kərə laɲ nè Mo Nsùɲgaɲ Nwì nə nə gù gù.

ɲgwegù nə fàhu ni' ye ɲgòlògùu sə sè' laɲ.

⁸ Nwì fa yi cəək sè fəfop ɲgòni,

Yà' reɲ ve'ɛ, nə sə ba'a sè'.>>

Cəək sè fəfop yà'sə tə mənə tu bum sə bəboɲ sè bùu Nwì wèɲ à gùu.

⁹ Fana masinjà nè yi à cèp to bohòmù mantombi fa' nà'a duk fe'lə mu də, <<Còm bum yè'e: A reɲsi bohòɲwè nè wo to yi də yi və mvwe' gùu Mo Nsùɲgaɲ nə.>> Yi à cèp wes ve'nə fana yi duk fe'lə mu sè' də, <<Cep yè'sə Nwì bə tu ye.>>

¹⁰ Anə geɲ mù gbù tsooɲ sə nze də ya mu kuksə masinjà Nwì nə fana yi duk mu də, <<Kà ve'nə gù. Mù mègù sè' ɲgà fàk Nwì co wù, nə ye sè' co moma nè fòpwe' nè yi jə ncèp nè zinə nè Jisòs à nìtsè' fa bwì nà' nə. Wù tse' ɲgòkùksə mègù Nwì yiyi.>> Zinə nè Jisòs à nìtsè' fa bwì nə, a ntəm ncèp nè ɲgàa tsòhòbum Nwì wèɲ à sə tsòho fa bwì nə.

Nwè Nè Yi A Kok Nàmbà'rè Nè Fəfop

11 Fana mù ye nga ntòbu mùhu nòto. Mù ye gesə nàmbà'rè nè fəfop mbwa. Liŋ nwè nè yi à kok cu mənə nàmbà'rè nè à ye də, <<Nwè nè zìnə nè aco a naaŋ tu bohòyi.>> Yi kəkurè bə mandzè nè yi sakgè nzak, nə ye bə mvè'nè yi məkè dzè'e ye sè'. 12 Lis nwè ènə à ye co sə kəə ləm mis. Yi à ta tse' tàam nkum mətuhù yi ve'ε nkəuntèn. Wo à còm naaŋ fa yi liŋ mòk mɔ ni'i yi nè yi rì mègù nà' yi yi'i. 13 Yi nitse' cək mòk nga wo à cì nà' bə nduəm. Wo to liŋ ye mok sè' də, <<Ncèp nè Nwi.>> 14 Bùu sè mubu pwe' à sə bə' lòyi co də a ngàa mà' dzè'. Wo à nitse' cək sè yà'a rərəŋ nə ye fəfop. Wo pwe' à kok cu mənə nàmbà'rè sè fəfop. 15 Fèk mòk à tesə tsoŋ kè cùhu yi. Nà'a fèk nè yi nə ləsə lak sè fəpwe' bə zeŋ, nə ghak yà'wèn, wo sè wo kà yi dzəmgə. Yi nə kok gaŋ sè gəgəŋ mətuhù wo nə sə sak bə ntò' nteŋ, nə kə ŋam fis ndzəp nto'o grep mvwe' sè wo ŋamgè sə. Yè'sə nə sə niŋ tsok mvè'nè də Nwi yi tse' ŋəŋ pwe' yi, nə sə jok ve'ε wù kà fùk. 16 Wo à còm naaŋ fa yi liŋ ye mɔ cə'a yi bə mɔ bù'u yi sè'. Liŋ sè wo à còm sə à ye də, <<Nkum nè yi tse' nkəŋkum pwe' yi, nə ye Tà nè yi tse' tà pwe' yi.>>

17 Mù yə fe'lə sè' nga masinjà Nwi mòk tə mənə nùm nè nà'a togè nè'e. Yi sə to fuŋ swiŋ sè yà' a zəgè vèeŋ bum də, <<Wèeŋ və, nə kə zɔ nkà' nè ghaŋ nè Nwi to nə. 18 Wèeŋ kə zɔ vèeŋ nkəŋkum bə vèe nkum sojà nə ye bùu awo sè wo tse' ŋəŋ sə wèn. Wèeŋ kə zɔ vèe nàmbà'rè nə ye vèeŋ bùu sè wo kokgə yà' sè'. Wèeŋ kə zɔ vèeŋ bwì pwe'fo', vèe nkəwèn bə bwe lak nə ye vèeŋ nkəwàha bwì bə bweŋke' wèn pwe'.>>

19 Anə geŋ, mù ye nàm ŋòŋ nə bə nkəŋkum sè sə nzeŋgòŋ anə bə sojàa awo wèn. Wo à benə ŋgòdè

wo mak dzè' bə nwè nè yi ànə kok cum mənə nàmbà'rè nè fəfop nə bə sojàa sè nà' wèn pwe'fo'. 20 Wo à gha' yà'wèn, nə ko nàm ŋòŋ nə, nə ko bə nwè nè yi à sə bərə bwì də yi sə tsòho bum Nwi nà'a wèn. Yi nè yi à sə gù maŋgəŋgèŋ mantombi fa' mənə tu nàm nə nà'a. Yi ànə borə bùu sè wo tse' ncòm nàm nə, nə ye sè wo à sə kùksə yu nè wo à bom nà' ŋgòyamsə liŋ nàm nə sè' bə nsàap maŋgəŋgèeŋ yà'sə. Wo à ko jə nàm nə bə ŋgà bərə bwì nə pwe' ŋwəm, nə kə mak gesə lo wo sənə mis mòk nè ghaŋ co tèm. Mis nə sə kəə fo' bə ŋəŋ co wo gèsə ca nkəŋ. 21 Nwè nè yi à kok cu mənə nàmbà'rè nè fəfop nə à jə fèk nè nà' à tesə tsə kə cùhu yi nə, nə zə wes ngàa mək dzè'e mok sə bə zeŋ lòŋ fo'. Anə geŋ swiŋ wèn pwe' baŋ və, nə kə zɔ vèeŋ awo sə tètè wo ze' mpəuŋ mpəuŋ.

20

Jisòos Nə Sak Gaŋ Lùmŋgòŋ Ncùhù Mò'fis

1 Mù à yə masinjà mòk sè' nga yi tsə tesə mubu. Yi à kotse' ki wɔ sè yà'a kà lègè sə ndzə bohòyi. Yi kotse' kwan mòk nè ghaŋ ve'ε ndzə bohòyi anə sè'. 2 Yi à ko ŋòroŋ nə, nə kiŋ nà' bə kwan nə ve'ε mpaŋ, də nà'a nə cum ve'nə mənə lùmŋgòŋ ncùhù mò'fis. Nòroŋ ànə, yi no nè yi à ye to mantombi fa' ntinə bə ntinə bùè nà'a. A sè' yi nə, nè liŋ ye mook də Satà, nè yi sè' ze' nə. 3 Masinjà Nwi nə à jə yi, nə kə mak gesə lo sənə wɔ sè yà'a kà lègè sə. Yi mak gesə nà' ca, nə lok bə ki, nə lem boŋsə ncùu wɔ sə bəboŋ də ya nà'a kà tesə kok. Yi də nà'a nə cum ca ve'nə mənə lùmŋgòŋ ncùhù mò'fis, nə kà ŋgò kə bərə kə' bwì sənə nzeŋgòŋ mok cu. Lùmŋgòŋ sè ncùhù yè'sə me wes ntsə' nə nkəŋ wo fiŋ me'rə tsoŋ yi mənə mvək moòm ghàr ve'ε.

4 Mù à yə kapràak mok nkəuntèn, nga bwì cu mbwa. Bùu

sè wo à cu mbwa sè à ye bùu sè wo a fa wo nàŋ ngòsak fa bwì nzak. Mù à yè yòŋsèè bùu sè wo à zè wo dè yà'wèŋ cèp fis kè cùhu wo dè wo dzəm bohòJisòs, nè sè tsoho fa bwì ncèp Nwi yà'a sè'. Yè'sè bùu sè wo à ka nàmŋgòŋ nè kè yu nè wo à ci ngòyamsè liŋ ye nè nà'a co Nwi kùksè. Wo à ka sè' dzəm dè wo naaŋ fa wo ncòom nàm nè mɔ nà sihi kè ndzə bohòwo àlè sè' dzəm. Bùu sè wo à kpɔ sè, à lòkok vè mvwe' kpɔ ŋwəm, nè sè kə sak gaŋ bə Krɛst. Wo à sak vɛ'nə tètè lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis. ⁵ Yà'a mvè'nè bwì a lòkok to mvwe' kpɔ, ntò nè kè' mò'fis. Bù kpɔkpɔ mok sè pwe' à ka yàwo lòkok tètè lùumŋgòŋ sè ncùhù mò'fis à cà ŋkuŋ. ⁶ A rɛŋsi bohòbòp bù nè wo lòkok mvwe' kpɔ nè mantombi ènə. Nwi a sè fis wo yà'sə zok. Kaco kpɔ nè kè' ba nè jwɛŋ fe'lə wo mok yeŋ. Wo nè sè gɔ bum sè ngòkùksə Nwi nè ye Krɛst sè' co ŋgàa fa satikà' bohòNwi, fana bə yà'wèŋ kok gaŋ sè mɔnə lùumŋgòŋ ncùhù mò'fis.

Wo Gha' Satà Lan

⁷ Lùumŋgòŋ sè ncùhù sè cà fana wo nè fiŋ me'rə Satà mvwe' sè yi cu ndapndzəm sè. ⁸ Yi nè gi kè' wes lak nzeŋgòŋ nè ma nè fòpwe'fo' ngòbòrə bwì. Liŋ lak yè'sə wo togè yà' dè Gòg bə Magòg. Yi nè to benə yà'wèŋ mvwe' mò'fis dè bə yà'wèŋ təm dzè' bə Nwi wèŋ. Wo nè ye vɛ'ɛ wùriŋ co ŋgwansaa sè sè ŋgɔ ndzəp yè'e. ⁹ Wo maŋ lo mvwe' nzeŋgòŋ nè fo' pwe'fo'. Wo kə kɔrə lok mvwe' sè bùu Nwi wèŋ cu sè sè', mvwe' lak sè a fo' ntum lak nè Nwi dzəm nè. Wo təəŋ dzooŋ vɛ'nə, mis tsooŋ mɔbu, nè ləsə wo fo' lòoŋ. ¹⁰ Fana wo à jə ze' nè yi à sè bòrəgè wo nè, nè mak gesə lo nà' sənə mis nè nà'a co təm, nè sè kɔ co wo gèsə ca ŋkàŋ nè. Yà'a sè' mvwe' sè nàm nè bə ŋgà bòrə bwì dè yi sè' ŋgà tsòhòbum Nwi nè, cu sè' ca. Wo nè cum ca, nè sè ye ŋgə' nè

maràŋ bə nè ndzəmè pwe'fo' mvèsə nè mvèsè.

Sak Nzak Nè Nà'a Mok Nè Lèsè Mbwè

¹¹ Mù à ye fe'lə kapràk mòk nè ghaŋ nè nà'a fəfəp, ŋga ŋwè nəmòk kok cu mbwa. Yi tesə və ntèŋ, ntòbu bə nzeŋgòŋ nom bisə wes fo' pwe' wà. ¹² Mù ye bweŋke' bə ŋkwàha bwì wèŋ sè wo ànə kpɔ taanŋtèŋ ŋga wo tə kə mantombii kapràk nè. Wo à jə vè ŋwàha mok, nè muk yà'. Wo muk fe'lə ŋwàk mòk sè' nè nà'a ŋwàk lùŋ. Nwè nè yi à cu mɔnə kapràk nè à sè sak nzak bwì yi. Yi à sè sak wo bə yusə wo à còm nòŋsə ndzənə ŋwàak sè dè yà'wèŋ à gùu. ¹³ Bwì pwe' à ye fo', nè mò'fis kà bwehè. Bùu sè wo à kpɔ ma sè ndzəpə, à tesə fohò vè fe'lə sè'. Kpɔ bə nzeŋgòŋ yòŋsèè bù kpɔkpɔ pwe' à tum fəsə vèsə bùu awo maŋkwèŋ, ya wo sak yà'wèŋ bə bum sè wo à gùu. ¹⁴ Fana wo à ko jə kpɔ bə nzeŋgòŋ yòŋsèè bù kpɔkpɔ pwe', nè mak gesə lo wo sənə təm mis nè. Təm mis ànə kpɔ nè ba nè. ¹⁵ Nwè nè wo à ka liŋ ye ndzənə ŋwàk lùŋ nè ye pwe', wo ko mak gesə lo yi sənə təm mis nè.

21

Jòrosalèm Nè Fi

¹ Anə geŋ mù ye ntòbu nè fi bə nzeŋgòŋ nè fi sè'. Ntòbu bə nzeŋgòŋ nè mantombi nè à cà wes lòlan. Ndzəp nè ghaŋ nè à ka mok sè yeŋ fe'lə. ² Mù ye ŋga'a lak sè rərəŋ sè wo to yà' dè Jòrosalèm nè fi nè, ŋga nà' tesə tsoŋ mɔbu. Nà' à sè tesə tsoŋ vè yà'sə bohòNwi. A ye ŋga wo fùhu tsərə nà' co wo fùhu wà'ŋgwèŋ ngòfa lòndu ye. ³ Mù yuk ŋga ŋgì mòk sè cèp vèsə mvwe' kapràk nè bə nàŋ dè, <<Yèè, Nwi vè ngòcu mok bə bwì wèŋ mvwe' mò'fis. Yi nè sè cum bə yà'wèŋ, wo nè ye bùu ye, yi ye Nwi yà'wèŋ sè'. ⁴ Yi nè yisə fis fa wo ndzəplis awo pwe'fo'. Kpɔ nè kà mok ye yuk,

manziŋ kà sè ye fe'lè, waŋ kà mok sè ye, yaàŋni' kà sè ye yuk fe'lè. A nə ye ve'nə bùsè bum sè zəm a cà ləwes laŋ.>>

⁵ Nwə nə yi à cu mənə kaprək nə cep fe'lə də, <<Yee, mù sè gù bum pwe' mok fi nə fi.>> Nə duk mɛ sè' də, <<Còm bum yè'sə, bùsè ncép ènə nə kà wà cà, nà'a zìnə.>> ⁶ Yi duk fa mali mɛ də, <<Fàak am mè wes mok laŋ. A mù nə mɛ Alfà nə ye Omegà, nə mù yèto nə ye nə mù lèsə. Mɛ nə fa ndzəp nə nà' sè kì tesə vè mvwe' ndzəp nə nà'a mantùŋ lùŋ nə bohòndaanwè pwe' nə ntəm sè sè yi. Mɛ nə fa yi yà' wà. ⁷ Nwə nə yi gha'-a pwe'fo', mù fa yi bum yè'sə sè' pwe'. Mɛ nə ye Nwì ye, yi ye mo àm. ⁸ Nə ye də bohòbòp bù nə wo ngàa wuə, ngàa kà zìnə tse' wèŋ, ngàa gù bup sè cà cù wèŋ, ngàa zə bwì, nə ye ngàa kohòsàhà wèŋ pwe', wo nə yə ngə' nə wù kà fùk. Bùu sè wo ngàa fe ngam wèŋ, ngàa gù rùm bə ngàa ci' mvwès wèŋ pwe'fo' wo nə yə ngə' sè' wù kà fùk. Nsàap bùu sè wo gù bum sè bup yè'sə pwe', wo nə ko wo, nə mak gesə lo wo sənə tèm mis nə nà' sə kuə co wo gèsə ca ŋkàŋ. Nà'a yà'a kpɛ nə ba nə.>>

⁹ Masinjà Nwì mòk mɛŋgorè masinjàa sè sàmba sè wo à tse' ngàap ngə' sàmba sə, à duk mɛ də, <<Vəə ya mɛ niŋtsok fa wu wà'ngwèŋ nə yi ngwe Mo Nsùŋgaŋ nə.>> ¹⁰ Anə gèŋ, Yòŋsə Nwì ko wumsə mɛ, fana masinjà nə jəŋ lo mɛ mvwe' nda mòk nə nà' sàp ve'ε wùriŋ. A kè dzèŋ fo', yi niŋtsok fa mɛ lak Nwì sè yà'a rərəŋ sè wo to yà' də Jòrosalèm ngà yà' sè tesə tsə mɛbu bohòNwì. ¹¹ Mareŋ Nwì à sə rəŋ fo' ve'ε, lak sè sə ba'a co nsàp lis mòk nə wo togè nà' də jaspà. Yà' sə rəŋ ve'ε daàŋ daàŋ. ¹² Wo bom dzon yà' bə ŋka' sè yà' à sàp lòmɛtsè ve'ε wùriŋ. Ŋka' sə à tse' ncù hum-ncòp-ba. Masinjàa ye fo' sè' hum-ncòp-ba sè wo sə jə ŋkərə bə ncù ŋka' sə mò'fis, mò'fis. Wo à còm naaŋ liŋ bòp bwe Izùre

wèŋ sè hum-ncòp-ba mənə tu ncù ŋka' sə mò'fis mò'fis lònŋfo'. ¹³ Ŋka' sə à tse' ncù tɛ' tɛ' ma mò'fis. Ncù à ye ma ntonùm tɛ', ma nconùm sè' tɛ', ma kəkək sè' tɛ' nə ye ma tsətson sè' tɛ'. ¹⁴ Wo à ci kùum ŋka' sə mənə lis hum-ncòp-ba. Wo à còm naaŋ liŋ bwe ngàa ntum Mo Nsùŋgaŋ sè wo à ye hum-ncòp-ba sə mənə liis sè mò'fis, mò'fis.

¹⁵ Masinjà nə yi à cèp bohòmɛ nə à tse' nteŋ mòk nə wo fùkgè bum bə zeŋ, ngà wo à gù nà' bə guù. Yi à jə vè nà' ngòfùk lak sə bə zeŋ, nə fùk ncù ŋka' sə bə mbàaŋ sè sè'. ¹⁶ Masinjà nə à fùk lak sə, nə ye də yà'a yəyərè, ma mòk à ka ma mòk sap ghak. Ma nə mò'fis à ye co kilometà ncùhù ba bə ŋkà ba. Yà' à ye ve'nə ma kwè fo' bə kəkək wèŋ pwe'. ¹⁷ Masinjà nə à fùk mbàaŋ ŋka' sə sè', yà' tesə mità hum sàmba. Yi à sə fùk yà' sè' mvè'nè bwiŋ fùkgè bum. ¹⁸ Wo à ci mbàaŋ sə bə lis nə wo to nà' də jaspà nà'a. Wo à ci lak sə yàwo bə guù sè yà' sə rəŋ ve'ε wùriŋ co gəlas.

¹⁹ Kùum ŋka' sè yà' à təəŋ dzoon lak sə, wo à gù yà' bə nsàap lis hum-ncòp-ba də ya ngà yà'a fom bon wùriŋ. Liis sè à tse' ncòm sè bəbon wùriŋ. Mòk à ye fəfəp, mòk bəbaŋ, mòk səsəŋ wèŋ nduk nə nduk. Liŋ lis mòk à ye də, jaspà, nə ba də safi, nə tɛ' àgàte, nə kwè emerə; ²⁰ nə tən onèk, nə ntùŋfu də kàniliyà, nə sàmba kwaas, nə fwame' berì, nə vèke' topà, nə hum krisopàràs, nə ncòp-mò'fis də jasiŋ fana nə ncòp-ba nə də ametis. ²¹ Wo à gù ncù ŋka' sə bə lis nə bəbon nə wo to də perèl nà'a. Wo à gù ncù fòpwe' bə lis mò'fis, mò'fis. Mandzəə sè mvwe' lak yà'sə, wo à gù yà' bə guù, yà' sə rəŋ daàŋ daàŋ daàŋ.

²² Mɛ à ka ndap Nwì mvwe' lak yà'sə ye bùsè Nwì nə yi Tà àvès, nə tse' nàŋ pwe' yi nə, bə Mo Nsùŋgaŋ nə à ye fo'. ²³ Bùu sè fo' sə à ka fàk bə nùm kè nwə àlè tse', bùsè mareŋ Nwì à sə rəŋ fo'. Mo Nsùŋgaŋ

nə à sə rɛŋ mɔwɛ' lak yà'sə sè' co laàm. ²⁴ Bùu sè sə nzenḡon nə sə gi ye jəŋ sè' bə marɛŋ ènə. Nkəŋkum sè sənə nzenḡon nə pwe' nə jə və ghàha awo sè fo'. ²⁵ Ncùu ŋka' sə nə sə noon megu to ghà nè fòlòon, ŋwè kà yà' lok bùusè ndzəm nə kà fo' seŋ yuk. ²⁶ Wo nè jə və ghàk bə bòn nzenḡon pwe'fo' fo'. ²⁷ Megu də yumok sè yà'a bəp nè kà mandzè ŋgòkè ni fo' tse' lok. Ngàa gá bum marè'tu bə ngàa cì' mɔwès wèen nə kà fo' sè' kè ni yuk. Bùu sè wo nè ni fo', mègù wo sè wo à còm nònse liŋ awo ndzənə ŋwàk lùŋ nè Mo Nsùŋgaŋ nə.

22

Ndzəp Nə Ye Tɛ Sè Yà'a Fagè Bwiŋ Lùŋ

¹ Masinjà nə à jə lòmɔ, nə kə niŋ tsok fa mɔ mantùŋ nè nà'a fagè bwi lùŋ nə. Ndzəp nə à sə bà'a, nə sə rɛŋ vɛ'ɛ njàaŋ. Ndzəp nə à sə tesə vè mɔwɛ' kapràk Nwi bə Mo Nsùŋgaŋ nə. ² Nà'a sə kì cà mɔtsətsə'rəə ndu mandzè nè mɔwɛ' lak yà'sə. Tɛ sè ŋgwii sə fagè bwi lùŋ à təəŋ tsoŋ lòŋgɔ mantùŋ anə ma ba fo'. Tɛ sə zəmgè nsàap ŋgwì hum-ncòp-ba sənə lùmŋgòn nè mò'fis. Yà'a zəmgè nsàp nto' nè zok bə ŋwɔ nè fòpwe'. Wo sə jəŋ mɔvuu tɛ sə, nə sə gɔ mesə fa bwi mɔwɛ' lak pwe' yiyaŋ awo bə zeŋ. ³ Mɔ zəp yu nəmòk nə co Nwi kà bə zeŋ kwa kà fo' ye yuk nè kè' mò'fis. Yu nè nà'a nə ye fo' mègù kapràk nè tse' nà' Nwi nə ye bə Mo Nsùŋgaŋ nə. Bùu ye wèen nə sə kuksə yi sè' fo'. ⁴ Wo nə ye si ye, fana wo com naaŋ fa wo liŋ ye sə mɔ nzà sihi wo. ⁵ Ndzəm nə kà mok sè ye, bwi kà fàk bə laàm kè nùm àlɛ sè' tse' fe'lè, bùusè Tà Nwi, yi bə tu yee nə ye marɛŋ àwo. Wo nè kok gaŋ mok mɔvèsè nè mɔvèsè.

⁶ Anə geŋ, masinjà Nwi ànə duk fa mɔ də, <<Ncèep yè'sə zìnə, co

ŋwè dzəm tse' yà'. Tà Nwi àvès nè yi fagè ngàa tsòhòbum ye yòŋsə ye də wo tsoho ncèp ye nə, tumsə vèsə masinjà ye nə yi. Yi tumsə nà' də nà'a kə tsok fa bùu sè wo sə be' mandzè ye wèen bum sè yà'a nə ye mɔvək ghàr.>> ⁷ Jisòs də, <<Kà swi də mɔ nə bwi və mɔvək ghàr swi. A nə ye rɛŋsi wùriŋ bohòŋwè nè yi nònse bum sè yi yuk yà' ndzənə ŋwàk ènə, bəsə Nwi nitsè' fa bwiŋ yà' yi bə tu ye.>>

Jisòs Kɔəp NgòBwi Vəə

⁸ Mɔ Jon, mɔ a yuk bum yè'sə bə ntu'u am, nə ye yà' sè' bə lis am. Mɔ à yuk nə ye wes yà' vɛ'nə fana, mɔ bɔhɔ tsoŋ mantombii masinjà nə sə nze də mɔ kuksə yi. ⁹ Fana yi duk mɔ də, <<Kà vɛ'nə gù, mɔ mègù sè' ngà fàk Nwi co wù bə bwe ma yo sè wo ngàa tsòhòbum Nwi. Mɔ megu sè' co ndàaŋwè pwe' nè yi sə nònse ncèp nè nà' cu ndzənə ŋwàk ènə. Nwè nè co wo kuksə yi mègù Nwi yiŋyi.>>

¹⁰ Yi à duk fa fe'lə mɔ sè' də, <<Bum sè Nwi nitsè' yà' ndzənə ŋwàk nè'e yè'e, kà də wu swihi yà' duk. Gù də ndàaŋwè pwe'fo' riŋ bə zeŋ, bùusè mɔvək bohòbum yè'sə ngòye, kɔəp laŋ. ¹¹ Mɔvək mok bùə fana mè'rə ŋwè nè yi sə gù ye bəp sə gù ntèŋ. Ngà gù bum sè jì marè'tu sə gù ye sè' ntèŋ. Nə ye də ŋwè nè yi sə gù ye yusə yà'a kəkurè sə gù ye sè'. Nwè nè yi sə be' ye mandzè nè Nwii sə be' lo ye sè' ntèŋ.>>

¹² Jisòs sə duk də, <<Yu'rə na yè, mɔ sə foho vè mɔvək momjo. Mɔ vəə, mɔ tse' və bə yusə mɔ nə lak ndàaŋwè pwe' bə zeŋ. Mɔ nə lak ndàaŋwè pwe'fo' mɔvè'nè fàak ye sè yi à gù. ¹³ Mɔ Alfà nə ye Òmegà*, nè mɔ à yèto, nə ye nè mɔ lèsə sè' mɔ, mɔ ŋwè nè mantombi nə ye nè maŋkwèŋ. Bum pwe' à yèto vè bohòmù, bum pwe' nè kè mè sè' bohòmù.>>

* **22:13** 22:13 Alfà nə a liŋ ncòm nè nà' yèto bə ncòm sè ngòcòm ncèep lak bùu Gris wèen fo'. Wo toḡè liŋ ncòm nè nà' lèsə nə də Òmegà.

¹⁴ Rɛɛsi bohòbùu sè wo à cùk cèək awo rɛɛɛɛ. Yà'a wo sè wo nè tse' mandzè nè ɛ̀gòni lòmùmɔwɛ' lak yà'sə, nè zɛ ntɔ'o tɛ nè nà'a fagè bwì lùɛ nè. ¹⁵ Bùu sè wo nè kà kùu awo mɔwɛ' lak yà'sə kè nèɛ yùu' a bùu sè wo co ɛ̀gbu, bù ɛ̀gàa rùm, ɛ̀gàa kohòsàhà, ɛ̀gàa zə bwì, ɛ̀gàa gù rùm, nè ye ɛ̀gàa ci' mɔwès nè sə kwa bə zɛɛ kwaa.

¹⁶ <<Mù Jisòs, mù tum fa wɛɛ masinjà àm də ya yi tsok fa wɛɛ bum yè'e pwe' bùu cos àm lòɛ fo'. A mù ɛ̀gwì bwì ɛ̀kum Devìd nè ye sè' mù nè mɛ sɛ̀ɛtsok nè.>>

¹⁷ Yòɛsè Nwì bə ɛ̀gwegù Mo Nsùɛɛɛɛ nè wèɛ, bə nà' sə duk də, <<Vèə.>> Ndàaɛwè nè yi yuk ncèp ènə, wo duk sè' duk də, <<Vèə.>> Ndàaɛwè nè nɛ ndzəp nè nà'a fagè bwì lùɛ nè sə ya-a yi, yi və sè', nè

kə no. Yi və, nè kə no wà.

¹⁸ Mù sə sè ntu'u ndàaɛwè pwe' nè yi yuk ncèp nè nà' tesə vè bohòYòɛsè Nwì, sè wo com yà' ndzənə ɛ̀wàk nè'e duk də, a ye-a ɛ̀ga ɛ̀wè nəmòk yamsə naaɛ gèsə løyumok mənə ncèp ènə, Nwii nè yamsə naaɛ gesə lo fa yi ɛ̀gə' sè wo còm yà' ndzənə ɛ̀wàk ènə sè'. ¹⁹ Nə ye sè' də, a ye-a ɛ̀ga ɛ̀wè nəmòk cok fis-a ncèp mòk nja sè', Nwii nè cok fis gesə ma nje sè'. Yi nè kà bo sənə tɛ nè nà'a fagè bwì lùɛ nè tse', nè kà mɔwɛ' lak nè rɛɛɛɛ sè wo còm yà' ndzənə ɛ̀wàk nè'e sè kə ni.

²⁰ Yi nè yi sə də bum yè'sə zìnə nè sə duk də, <<Zìnə, mù sə bwì vè mɔwèk momjo.>> A kwi' də, <<Mè'rə yà'a ye vɛ'nə, Vèə Tà Jisòs.>>

²¹ Bəbo nè Tà Jisòs ye bohòbùu Nwì wèɛ pwe'fo'. Yà'a ye vɛ'nə.